SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ AD REGVLARES Vtriusque sexus valdè spectantibus.

Iuxta noua Decreta, Constitutiones, & Declarationes Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, ac S. Rotæ Rom. Decisiones, ipsorumq; Regularium Priuilegia. Ex tota fermè Theologia Morali deprompta.

TOMVS QVINTVS,

Duobus Partibus comprehensus.

Super Mare magnum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum cum ipsorum Regula, Seruitarum, & Minorum.

PER P. M. IO. BAPTISTAM DE LEZANA
Hispanum Matritensem S. Congregat. Indicis Consultorem, ac in Romana Sapientia publicum Lectorem.

VENETIIS, *Apud Iuntas.* M. DC. LIII.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

FR. LEO BONFILIVS MAGISTER,
ac humilis Prior Generalis Carmelitarum antiquæ Obseruantiæ Regularis.

AVCTORITATE nostra, tenore præsentium, licentiam concedimus R. Adm. Patri Magistro Ioanni Baptistæ de Lezana nostræ Prouinciæ Castellæ professo Sacerdoti, Prouinciali Terræ sanctæ, in Romana Sapientia Sapientiæ Professori, & Socio nostro, vt typis mandare valeat librum, cui titulus est, *Tomus quintus quæstionum Regularum* à Magistris Theologis, quibus id commisimus, lectum, & approbatum. Horum fide. Dat. Messanæ die 26. Maij 1646.

Fr. Leo Bonfilius Generalis Car. antiquæ Obseru. Regularis.

Fr. Æmilius Iacomelli Secret. Ordinis.

TOMVM Quintum Summæ Quæstionum Regularium, qui est Commentarius super Mare Magnum Ordinum Regularium, Authore Adm. Reu. P. Magistro Io. Baptista de Lezana Prouinciali Terræ Sanctæ, & Assistente Generali nostri Ordinis Carmelitarum, Sacræ Congregationis Indicis Consultore, & in Romana Sapientia publico Lectore, sedula, qua potui, & debui diligentia perlegi, & accuratè euolui. In hoc, vt in cœteris operibus, sibi semper similem inueni Authorem: sanam, & solidam eius doctrinam, Vrbi, & Orbi sæpius probatam, genuine exarantem. In quo pariter veri soluit Regularis partes, & magno cum Regularium, an dicam fructu, aut verius debito? hæreo. Habent enim hinc Regulares vnde possint suos, & alios sanè erudire, & contradicentes securè arguere, & securiùs concludere. Concludam, omnibus, de Republica, præsertim Regulari, benemeritis, censeo fore perutile, si Typis mandetur. Romæ die vigesima octaua Martij 1646.

Fr. Hypp. Sesoldi Procurator, & Commiss. Generalis Carm.

Imprimatur, si videbitur Reuerendissimo P. Mag. Sac. Pal.

A. Sacratus Eps Comacl. Vicesgerens.

IVSSV Reuerendiss. P. F. Vincentij Candidi S.P.A. Magistri, vidi Tomum quintum QQ. Regularium à Reu. Admodum P. Magistro Ioanne Baptista de Lezana Sacri Ordinis Carmelitani &c. compositum, qui doctrinam continet solidam, vtilem, & securam. Authoris propriam sæpe iam tomis præcedentibus commendatam, & quod mirabile est, multa Maria, non quidem contracta, sed explicata bene, in loco paruo & breui libro concludit. Quare dignum iudico, quòd publici iuris fiat, ex eo vel maximè, vt hic etiam euidenter appareat cumulatissimum præmium, quo Religiosi labores impensi fructuosè in Vinea Domini à Sede Apostolica compensantur. In Collegio Societatis Iesu Pœnitent. DD. PP. die 10. Apr. anno Domini *1646.*

Franciscus Gonzalez Societ. Iesu Pœnit. Hispanus.

Imprimatur,

Fr. Vincentius Candidus Sac. Pal. Apost. Magister.

INDEX
PRÆCIPVARVM MATERIARVM,

Quæ in hoc Quinto Tomo, in priori, & posteriori parte ipsius tractantur, locis referendis in Indice rerum magis notabilium.

IN-

INDEX RERVM
MAGIS NOTABILIVM,

Quæ in hoc Quinto Tomo Summæ, in priori, & posteriori Parte ipsius continentur, vbi *Prædic.* notat Mare magnum Prædicatorum, *Minor.* Mare magnum Minorum, *Eremit.* Eremit. S. Augustini, *Carmel.* Carmelitarum, *Seruit.* Seruitarum, & *Minim.* Minimorum, ac *Bull. Aur.* Bullam dictam *Auream*.

A.

B.

Decla-

Index Rerum notabilium.

E.

Moaa-

Index Rerum notabilium.

An

Laus Deo, & Beatæ Virgini Carmelitarum Patronæ.

SVMMÆ QVÆSTIONVM REGVLARIVM

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ AD REGVLARES Vtriusque sexus valdè spectantibus.

TOMVS QVINTVS.

MARE MAGNVM

Fratrum Ordinis Prædicatorum, A SIXTO QVARTO COMPILATVM.

SVMMARIVM.

1 *Quod Magister Ordinis, postquam electus fuerit, plenè exerceat officium Magisterij.*
2 *Quod Magister Ordinis Prædicatorũ a Diffinitoribus Capituli generalis amoueri possit. & num. 3.*
4 *Quod Fratres deputati in Lectores possint liberè legere in domibus, nisi ibi fuerit studium generale.*
5 *Quod circa Statuta nullum præiudicium Fratribus eueniat à diœcesanis.*
6 *De prouisione Prioris Conuentus, vel Prouincialis, quando electio electi ex aliqua causa contingit, non confirmari.*
7 *Quod non coarctantur Fratres electores Prouincialium, & Generalis regulis iuris in tempore electionis.*
8 *Quod possint Fratres ordines recipere per quoscũque Episcopos absque examinatione, & promissione aliqua.*
9 *Quod possint habere in Oratorijs suis altare portatile.*
10 *De Celebratione diuinorum, & administratione Sacramentorum tempore generalis interdicti.*
11 *De familiaribus circa sepulturam, & sacramentorum administrationem.*
12 *Quod pueri, & negotiorum procuratores possint audire diuina, tempore interdicti.*
13 *Quod inter excommunicatos possint Fratres morari, & ab excommunicatis necessaria recipere.*
14 *De authoritate Prælatorum circa absolutionem, & dispensationem Fratrum.*
15 *De authoritate Confessorum Fratrum circa absolutionem, & dispensationem Prælatorum.*
16 *De authoritate circa absolutionem, & dispensationem volentium Ordinem intrare.*
17 *Quod non possint cogi Fratres ad comparendum coram aliquo, neque conueniri, nec ad colligendas pecunias, & ad alia pleraque etiam per litteras Apostolicas non facientes mentionem de hoc indulto, & ordine.*
18 *De Fratribus promotis, vel promouendis Prælatis, & alijs in socios.*
19 *De Fratribus deputatis ad prædicandum Cruciatam, vel inquirendum de hæretica prauitate.*
20 *De Fratribus egressis ab Ordine post professionem, & de retinentibus eos sine licentia.*
21 *De Fratribus habentibus licentiam transeundi ad alios Ordines, si intra duos, vel tres menses non transierint, & habitum sumpserint, sed ante professionem resilierint, vel post professionem ad laxiorem, vel seculum reuersi fuerint. & num. 22.*
23 *De apostatis incarcerandis.*
24 *Quod eiecti, vel egressi ab Ordine non possint prædicare, docere, nec confessiones audire.*
25 *Quod non liceat ferre habitum Prædicatorum, aut ei similem ita vt Frater Prædicator credi possit.*
26 *De decimis non soluendis, de hortis, & virgultis.*
27 *Quod bona restituenda incertis personis ab ingredientibus Ordinem liceat Magistro, Priori, & Vicario in pios vsus conuertere.*
28 *De libertate sepulturæ & celebratione in Ecclesia Fratrum.*
29 *Quod non sit licitum Fratribus confiteri peccata, nisi Prælatis, vel deputatis à Prælatis.*
30 *De libertate, & exemptione Fratrum à Prælatis Ecclesiæ.*
31 *Quod non prohibeantur Fratres accedere ad loca, & ibi ædificare.*
32 *Exemptio à solutione Canonicæ portionis.*
33 *Quod materiam ædificiorum, & supellectilia omnia secum transferre Fratribus liceat, cum ad alia loca se transferunt, & ædificia cum solo præter Ecclesiam vendere.*
34 *Inhibetur Ecclesiarũ Prælatis, & alijs talia sibi vẽdicare*

35 Quod non teneantur Fratres ad solutionem quarumcunque exactionum, & prætextu litterarum Apostolicarum, nisi de indulto, & ordine fecerint mentionem.
36 Quod ratione delicti, contractus, seu rei, de qua agitur non possint Fratres coram Ordinarijs conueniri.
37 Declaratio huius clausulæ, salua tamen iustitia Ecclesiarum, *à quibus corpora assumuntur, proponitur.*
38 Confirmatio, & de nouo concessio omnium prædictorum.
39 De extensione concessionis altaris portatilis ad loca congruentia, & honesta.
40 Licet admittere ad diuina tempore interdicti Fratres, & sorores tertij Ordinis.
41 Declaratio casuum, propter quos sunt Fratres merito ad Sedem Apostolicam destinandi.
42 De patientibus defectum natalium, & irregularibus dispensandis.
43 De expositione huius clausulæ salua tamen iustitia Parochialis Ecclesiæ, *& de libertate sepulturæ.*
44 De candelis quæ ad manus dantur.
45 Quod per litteras Apostolicas non est detrahenda decima a pijs legatis, & relictis ipsis Fratribus.
46 Quod nulla ratione locorum Ordinarij aliquam iurisdictionem, vel superioritatem sibi vendicent, etiam eorum exemptione non aliter allegata.
47 Quod possint Fratres Sacramenta Eucharistiæ, & extremæ vnctionis sibi confitentibus ministrare, Ecclesiarum Rectoribus negantibus, vel malitiosè differentibus.
48 De bonis Monasteriorum Monialium destructorum.
49 De eligentibus sepeliri cum habitu Ordinis.
50 Exemptio Capellanis, & Ecclesiarum curatarum, apud quas construuntur domus Fratrum.
51 De extensione facultatis ad inquisitores hereticæ prauitatis contra asserentes confessos Fratribus ad confessionem Rectoribus Ecclesiarum faciendam teneri.
52 De communicatione priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores.
53 Pœnæ quas incurrunt molestatores Fratrum.
54 Auctoritas conseruatorum Ordinis ad prædicta, & alia quæcunque.
55 Ponuntur non obstantia multa.
56 Facultas transumendi has litteras proponitur.

SISTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuersalis Ecclesiæ meritis licet insufficientibus disponente Domino præsidentes curis vigemur assiduis, vt iuxta creditæ nobis desuper dispensationis officium, quieti subditorum quorumlibet, præsertim sub Religionis Prædicatorum habitu studio vacantium piæ vitæ, in quorum vtique prosperitate reficimur, iugi quantum nobis ex alto conceditur, solicitudinis studio intendamus, & vt ea, quæ pro diuini cultus dictæ Religionis incremento, animarumque salute à prędecessoribus nostris Romanis Pontificibus prouide facta sunt, sublatis ambiguitatibus, quæ exinde emersisse noscuntur, in sua integritate persistant, nostri ministerij partes interponimus efficaces. Dudum siquidem à felicis recordationis Eugenio Papa Quarto prædecessore nostro emanauerunt litteræ tenoris sequẽtis. Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex, in quo potestatis plenitudo consistit, ad statum Ecclesiasticarum personarum sua sic, præsertim mundanis abiectis illecebris, sub sacro Religionis iugo Altissimo vota reddentium, & circa fideliũ animarum salutem, nec non hæreticorum, & aliorum infidelium quorumlibet debitam conuersionem prædicationibus & doctrina continuè laborantium libenter intendens, nonnunquam per suos prædecessores in earum fauorem gesta innouat, & approbat, & confirmat, prout illud conspicit in Domino salubriter expedire. Hinc est, quod vos dilecti filij Bartholomæi Ordinis Fratrum Prædicatorum, ac Theologiæ professores, nec non Generalis totius Ordinis huiusmodi Magistri deuotis in hac parte supplicationibus inclinati, quasdam felicis recordationis Gregorij XI. ad instar nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum suorum dilectis filijs Magistro, Prioribus, & Fratribus vniuersis eiusdem Ordinis per eum concessas, nec non alias Martini V. prædecessorum nostrorum, & concessas huiusmodi confirmatorias litteras, quas diligenter inspici, & examinari, quarumque tenorem de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, authoritate Apostolica tenore præsentium ex certa scientia innouamus, & confirmamus: ac præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor verò singularum prędictarum litterarum talis est. Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, Prioribus, & Fratribus vniuersis Ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem. Ex Apostolicæ Sedis prouisione, ac personarum Deo deuotarum, præsertim sub Regulari obseruantia & in fauorem fidei Catholicæ Domino famulantium studio piæ vitæ deuotione prouenire dignoscitur, vt Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, & innouatione restauret, & authoritate fulciat innouata. Hinc est, quod nos de vestris deuotis in hac parte supplicationibus inclinati, quasdam litteras felicis recordationis Gregorij Papæ XI. prædecessoris nostri ad instar nonnullorum Pontificum aliorum prædecessorum nostrorum vobis, & Ordini vestro concessas, quas diligenter inspici, & examinari, quarumque tenorem de verbo ad verbum pręsentibus inseri fecimus, authoritate Apostolica tenore præsentium ex certa nostra scientia innouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor verò dictarum litterarum talis est. Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, Prioribus, & Fratribus vniuersis Ordinis Prædicatorum salutem & Apostolicam benedictionem. Virtute conspicuos sacri vestri Ordinis professores, qui contemplationi cœlestium feruenter inuigilant, & piæ vitæ studio sine intermissione desudant, decet per Apostolicæ circumspectionis auxilium sic prouidè, ac solicitè conforteri, vt alicuius prætextu calumniæ nullum internæ pacis excidiũ, nullumque Religiosi status perferant detrimentum, sed in his robur, & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini nominis deuotis, & quietis mentibus inualescant. Hinc est, quod cum, sicut à nobis exponere curauistis, tu fili Generalis Magister, & prædecessores tui, iuxta eiusdem Or-
1 dinis consuetudinem obseruatam hactenus, ac à Sede Apostolica toleratam, statim postquam electi secundum prædictas Constitutiones Ordinis extitistis, Fratrum curam gesseritis, magisterij officium plenè ac liberè in omnibus exercentes, ijdemque Fratres vobis deuotè, ac humiliter obedierint, & intenderint reuerenter, ac in eodem Ordine sit statutum, vt Magister ipsius, qui pro tempore fuerit, à Ma-
2 gisterij officio amoueri valeat à Diffinitoribus Capituli Generalis. Nos volentes ambiguitatis scrupulum de hac parte de vestris cordibus amputare, ac Ordinem ipsum præfatæ Sedi immediatè subiectum à Sede Apostolica approbatum eadem honestate floridum, præclarum scientia, & virtute fœcundum priuilegio Apostolicæ gratiæ attollere singulari, vestris supplicationibus inclinati deuotioni vestræ adinstar fel. record. Bonifacij VIII & Benedicti XI. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, vt successores tui, fili Magister, qui erunt pro tempore, statim postquam electi secundum Constitutiones fuerint supradictas, eo ipso veri eiusdem Ordinis Magistri effecti curam animarum Fratrum ipsius Ordinis planè habeant, & liberè gerant: ipsosque Fratres authoritate propria ligare, ac soluere, nec non in eodem Ordine agere valeant, quæ ipsi, & præfati Ordinis Diffinitores iuxta prædictas Constitutiones eidem Ordini, & Fratribus secundum Deum viderint expedire: aliasque possint officium Magisterij in omnibus exercere, ijdemque Fratres tibi Magistro, & successoribus
3 tuis deuotè, & humiliter obediant, & intendant. Et præfati successores, & tu Magister à Diffinitoribus Capituli Generalis Ordinis ipsius secundum Ordinis Cõstitutiones eiusdem absolui, & amoueri possitis, authoritate Apostolica indulgemus, ratum habentes, & firmum, quidquid super præmissis per te Magister, dictosque prædecessores factum, & obseruatum est hactenus, concessa tibi exequendi Magisterij officium quoad præmissa omnia, & alia libera facultate. Fratres verò de Ordine vestro, quos secundum

Consti-

4 Constitutiones ipsius Ordinis Conuentibus vestris depu-
tandos duxeritis in lectores, sine alterius cuiuscunq; licen-
tia liberè in domibus prædicti Ordinis legere, & docere
valeant in Theologica facultate, illis locis exceptis, in qui-
bus viget studium generale, ac etiam quibus in facultate
5 ipsa docturus, vt magister incipere solemniter consueuit:
Et licet Episcopis, & diœcesanis debitam, & deuotam obe-
dientiam impendatis, nolumus tamen quod circa institu-
ta, & præcipuè super institutione, & destitutione Priorum
eiusdem Ordinis ex hoc præiudicium aliquod incurratis.
6 Quando verò in aliquo Capitulo, vel Conuentu vestri Or-
dinis de Prouinciali, vel Conuentuali Priore occurrit ele-
ctio facienda: si ex aliqua causa factam electionem à Fra-
tribus eiusdem Ordinis, quorum interest, non contingat
forsitan confirmari, Superior, ad quem confirmatio ele-
ctionis huiusmodi pertinet, aliquem de illis Fratribus, quos
ipsi electores, vel maior pars eorum per litteras suas ab eo
petierint, quando ad ipsum pro electi confirmatione trans-
mittunt, eis de nostra licentia concedere valeat in Priorē.
In electionibus quoque eorundem Magistri, & Priorum
7 Prouincialium ipsius Ordinis Fratribus, qui debent electio-
nem huiusmodi celebrare, cum eos frequenter de remotis
partibus oporteat conuenire, tempus super hoc statutum à
iure non currat, nec ipsi in hac parte iuris regulis coarcten-
tur. Et quia eiusdem Ordinis Fratres de locis ad loca ipsius
8 Ordinis sæpius transmittuntur, propter quod stabilem, &
perpetuam in certis, & determinatis eiusdem Ordinis Fra-
tres domibus non faciunt mansionem, quia etiam bonos,
& idoneos, ac probatos à vobis Fratres facitis ad ordines
promoueri, liceat vobis ordinandos Fratres eiusdem ordi-
nis quibuscumque malueritis Catholicis Pontificibus com-
munionem, & gratiam Sedis Apostolicæ habentibus præ-
sentare, ipsisque Pontificibus præsentatos à vobis Fratres
sine qualibet examinatione per eosdem Pontifices facien-
da, & absque omni promissione, vel obligatione ipsorum
9 ordinandorum Fratrum ad ordines promoueri. In locis
autem, in quibus degitis liceat vobis habere Oratoria, in
quibus cum altari portatili possitis Missarum solemnia, &
alia diuina officia celebrare, ac etiam recipere Ecclesiasti-
ca Sacramenta Cum autem generale interdictum fuerit,
in Ecclesijs, & Oratorijs vestris, & alijs quibuscumque,
cum ad loca perueneritis Ecclesiastico supposita interdi-
cto, clausis ianuis, interdictis, & excommunicatis exclu-
10 sis, non pulsatis campanis, & submissa voce liceat vobis
celebrare diuina, & Ecclesiastica recipere sacramenta,
dummodo causam non dederitis interdicto, nec contingat
11 vobis specialiter interdici, neque Ecclesiæ, vel Oratoria ip-
sa fuerint specialiter interdicta. Hic verò, qui in vestris mo-
rantur obsequijs, cuncta liberè ministrare possitis Ecclesia-
stica sacramenta, & ipsos, cum decedunt in vestris Orato-
12 rijs sepelire. Si quando autem in terras, in quibus reside-
tis, vel in earum personas excommunicationis, seu inter-
dicti sententias contigerit promulgari, pueri vestris serui-
tijs deputati, negotiorumq. vestrorum procuratores, & ope-
rarij, qui in vestris locis eorum operibus personaliter con-
tinuè institerint; huiusmodi sententijs obnoxij minimè ha-
beantur: ibique possint audire diuina iuxta formam, quæ
locis ipsis eo casu à Sede Apostolica est concessa, nisi ijdem
causam dederint, vel excommunicari specialiter, seu inter-
dici contingat eosdem. Et quia vos extremam patientes
pro Christi nomine paupertatem, & hortat onis pio studio
bonos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis semi-
13 tam laudabiliter reuocatis, concedimus. vt in excommuni-
catorum terris liberè commorari, & ab eis tunc etiam, cum
vos per ipsas trāsire contigerit, necessaria vitæ deposcere, ac
recipere valeatis. Magister quoque, & singuli Priores Pro-
uinciales, Conuentuales, ac vices eorum gerentes in pro-
14 uincijs ac locis sibi commissis prædictis Fratribus constitu-
tis ibidem, nec non & Fratribus alijs eiusdem Ordinis in-
terdum ad eos declinantibus vndecumque absolutione, &
dispensatione indigentibus, siue antequam intrauerint Or-
dinem, siue post, in casibus quibus excesserint, pro quibus
excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis incur-
rerint sententias à Iure, vel à Iudice generaliter promulga-
tas, & huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis
Ecclesiastico interdicto diuina officia celebrantes, vel susci-
15 pientes ordines sic ligati notam irregularitatis incurrerint,
absolutionis, & dispensationis beneficium valeant impar-
tiri: nisi adeo grauis fuerit, & enormis excessus, quod sint
ad eandem Sedem merito destinandi. Fratres etiam vestri,
quos pro tempore vos Magistri, & Priores tam Prouincia-
les quam Conuentuales, nec non & vices vestras gerentes
in proprios habueritis confessores, absolutionis & dispen-
sationis beneficium vobis, cum expedierit, valeant impar-
tiri: iuxta formam concessionis super absolutione, & di-
spensatione Fratrum eiusdem Ordinis superius vobis factę.
16 Adhæc volentibus vestro aggregari Collegio, qui suspen-
sionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs à
iure vel à Iudice promulgatis generaliter sunt ligati, absolu-
tionis beneficium seruata forma Canonica impartiri, ipsos-
que in Fratres recipere, atque eos qui post assumptum ha-
bitum vel professionem emissam recoluerint se talibus in
seculo fuisse sententijs innodatos, secundum formam ip-
sam vos Magistri, & singuli Priores, Prouinciales, ac Con-
uentuales, ac vices vestras gerentes valeatis absoluere. &
cum irregularibus dispensare, si forsan talibus innodati sen-
tentijs, vel in locis interdicto suppositis diuina præsumpse-
rint officia celebrare, vel ordines susceperint: ita tamen
quod si aliqui ex huiusmodi eisdem sententijs propter de-
bitum sint adstricti, satisfaciant, vt tenentur. Porro quieti
17 vestræ prouidere volentes, quod per litteras Apostolicę Se-
dis, aut legatorum, seu delegatorum ipsius cōueniri à quo-
que minimè valeatis, & quod ad pecuniam colligendā cogi
non possitis inuiti per litteras ipsius Sedis de cætero impe-
trandas. Quodque nullus vestrum correctionis seu visita-
tionis, vel inquisitionis officium Monasterijs, siue quibus-
cumque personis impendere, vel ad cognitionem causa-
rum, citationes partium, & denunciationes sententiarum
interdicti. & excommunicationum procedere, aut recipe-
re curam Monialium cuiuscumque Ordinis teneatur per
Apostolicas litteras impetratas, aut in posterum impetran-
das, nisi huiusmodi Apostolicæ litteræ de hoc indulto. &
Ordine vestro expressam fecerint mentionem, authoritate
vobis Apostolica indulgemus. Concedimus etiam, vt ad
visitandum aliqua Monasterij monialium cuiuscumque
Ordinis compelli aliquatenus, non possitis, aut recipiendū
commissiones causarum, seu sententiarum executiones, vel
alia contingentia causas ipsas per litteras præfatæ Sedis, in
quibus facta non fuerit de indulgentia huiusmodi mentio
specialis, siue per legatos, siue per delegatos ipsius. Nullus
insuper Archiepiscopus, vel Episcopus, nullusque alius Prę-
latus Ecclesiasticus, vel eorum Vicarij, vel officiales ad
portandum, vel deferendum litteras, vel exequendum, aut
denunciandum sententias contra Principes sęculares, com-
munitates, populos, seu quoscunque benefactores vestros,
nullusque delegatus vel ordinarius Iudex ad faciendum ci-
tationes, vel commissiones recipiendas, siue quod sitis in
causis aliquibus assessores, seu ad alia contingentia lites, &
controuersias in causis, quæ coram ipsis tractantur, quem-
quam vestrum compellere valeant sine prædictę Sedis man-
dato, vel licentia speciali, expressam facientes de hac indul-
gentia mentionem, nec quisquam vestrum parere, vel intē-
dere teneatur super his monitionibus, & mandatis, aut ius-
sionibus eorumdem, aut facere vel implere, quod in hac
18 parte duxerint iniungendum. Cæterum Magister, & sin-
guli Priores Prouinciales, ac ipsorum Vicarij illos ex Fra-
tribus, de quibus authoritate litterarum Sedis Apostolicæ,
vel legatorum ipsius Archiepiscopis, & Episcopis, vel alijs
quibuscunque prouisum extitit, vel in posterum contigerit
prouideri, corrigere, ac non obstante contradictione ali-
qua, possint ad suum Ordinem reuocare: neque per litte-
ras eiusdem Sedis, seu legatorum ipsius iam obtentas, vel de
cætero obtinendas aliquos de Fratribus ipsius Ordinis præ-
fatis Archiepiscopis, & Episcopis, aut alijs teneantur in
socios deputare, nisi dictæ litteræ Apostolicæ obtinendæ de
indulto huiusmodi, & Ordine ipso expressam fecerint men-
tionem, & alias id honestati Ordinis, & illorum saluti vi-
derint expedire. Nullus autem legatus nisi de latere nostro
missus authoritate litterarum Sedis Apostolicæ specialem
de hoc indulto, & Ordine vestro non faciente mētionem,
nullusque Prælatus, aut aliqua persona Religiosa seu sæcu-
laris de Fratribus eiusdem Ordinis, seu Cardinalis Roma-
næ Ecclesiæ, ad sua, seu Ecclesiæ negotia procuranda, vel
secum manendo aliquos assumere valeat: nisi quos Magi-

stet, vel Prior Prouincialis ipsorum tamquam idoneos, &
discretos sibi duxerint assignandos: quos etiam volumus
19 subiacere Ordinis disciplinæ. Illos verò Ordinis ipsius Fra-
tres, qui ad prædicandum crucem, vel inquirendum con-
tra hæreticam prauitatem, seu ad alia huiusmodi negotia
sunt vel fuerint deputati vbicunque à Sede Apostolica, tu
fili Magister, tuique successores remouere seu reuocare, &
penitus transferre, ipsisque quod supersedeant, iniungere,
aliosq. substituere, cum expedire videritis, licitè, & liberè
valeatis, ac in eos, si contrauenerint, censuram Ecclesia-
sticam exercere, ac quilibet Prouincialis vel eius Vicarius
eiusdem Ordinis illud ipsum in sua Prouincia circa Fratres
ipsius Ordinis, quibus ab eadem Sede similia contigerit in
illa committi, facere possit, non obstantibus aliquibus litte-
ris vel indulgentijs Apostolicis impetratis, vel in posterum
20 impetrandis, quæ de hoc non fecerint mentionem. Inhibe-
mus quoque ne quis post professionem in Ordine ve-
stro factam, ab ipso Ordine sine sui Magistri, seu Prioris li-
centia decedat. decedentem vero absque cautione littera-
rum alterius ipsorum prætextu alicuius priuilegij Apostoli-
cæ Sedis nullus audeat retinere, quod si forte retinere præ-
sumpserint, vobis Magister, & singuli Priores dumtaxat,
& vestris Vicarijs licitum sit in ipsos decedentes Fratres ex-
communicationis sententiam promulgare: detinentes ve-
rò eosdem secum vel in Monasterijs, seu Ecclesijs suis, nisi
eos eiecerint, postquam eis denunciatum fuerit, excom-
municationis sententiæ volumus subiacere, non obstanti-
bus quod excommunicari, suspendi, vel interdici non pos-
sint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & ex-
21 pressam de indulto huiusmodi mentionem. Si verò aliqui
de Fratribus vestri Ordinis post obtentam licentiam à Sede
prædicta: aut à vobis ad Religionem aliam transeundi, in-
fra duos, vel tres menses se ad illam Religionem suæ salu-
ti congruam non contulerint, & ipsius non susceperint ha-
bitum Regularem, licitum sit vobis singulis Magistro, &
Prioribus, & vices vestras gerentibus, contra ipsos tan-
quam contra alios vestri Ordinis apostatas procedere, se-
cundum quod honestati dicti Ordinis videritis expedire.
22 Illud idem intelligi volumus de illis, qui post susceptionem
habitus alterius Religionis intra tempus probationis nul-
la professione facta, inde præsumpserint resilire, aut etiam
si post professionem huiusmodi ad Religionem laxiorem,
seu mitiorem Ordinem transierint, vel, quod absit, ad se-
culum reuertantur, vos volumus contra ipsos rigorem ve-
23 stri Ordinis exercere. Apostatas quoque vestri Ordinis ex-
communicare, capere, ligare, incarcerare vel alias sub-
dere disciplinæ rigori possitis per vos, atque etiam alios, in
quocunque habitu contigerit eos inueniri, inuocato ad
hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Inhibemus
24 etiam, vt Fratres, quos ab Ordine vestro pro suis culpis per
Magistrum, & Priores, ac eorum Vicarios expelli conti-
gerit, vel qui egressi fuerint proprio suo motu, prædicare,
confessiones audire, seu docere præsumant, nisi ad alium
Ordinem, in quo licitè huiusmodi exerceantur officia,
transire de nostra, vel Magistri, seu Prioris, vel Vicario
rum ipsorum licentia speciali contigerit: quod si forte ipsi
contra huiusmodi inhibitionem nostram, aliquid super
præmissis temere attentare præsumpserint, vos Magistri, &
& singuli Priores, vel vestri Vicarij in illos, quos infra fines
prædicationis suæ iuxta consuetudinem Ordinis vestri di-
stractos inueneritis, talia præsumentes monitione præmis-
sa, authoritate nostra excommunicationis sententiam va-
leatis promulgare. Eiectos autem de Ordine vestro, vel
egressos, qui receptione in eodem Ordine suis culpis exi-
gentibus reddiderint se indignos, & alios Fratres eiusdem
Ordinis ex rationabili causa ad quoscumque Ordines ap-
probatos, præterquam ad Beati Augustini, Hospitaliorum,
& aliorum Religiosorum arma portantium, ad vitandam
occasionem euagandi vos Magister, & singuli Priores, seu
vestri Vicarij cum testimonialibus litteris authoritate no-
stra licentiandi liberam habeatis facultatem. Nos enim
districtius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter
transire, vel aliqui eos recipere seu retinere præsumant abs-
que licentia speciali Sedis Apostolicæ faciente de hoc ple-
25 nam mentionem. Inhibemus etiam vt nullus siue sit in Reli-
gionis Ordine, siue extra Ordinem constitutus, habitum
vestrum aut ita consimilem, quod propter eum Frater Præ-
dicator credi possit, deferre liceat absque mandato Sedis
Apostolicæ speciali. Et vt dicta inhibitio maiorem conse-
quatur effectum, statuimus vt hi, qui habitum vestrum, aut
sibi consimilem in prædicto modo deferre præsumpserint,
ad deponendum ipsum per diœcesanos locorum, cum à vo-
bis requisiti fuerint, monitione præmissa per censuram Ec-
26 clesiasticam appellatione postposita compellantur. Cæte-
rum cum humilitas vestra sibi de latitudine orbis terræ, ni-
hil præter domos, & hortos cum virgultis præmiorum ob-
tentu cœlestium duxerit reseruandum nos piè volentes,
quod illorum fructus vestræ paupertatis vsibus applicen-
tur: vt de dictis hortis, & virgultis vestris nulli decimam
teneamini exhibere, vobis authoritate præsentium indul-
gemus, districtius inhibendo, ne quis à vobis de præmissis
27 aliquid exigere, vel extorquere præsumat. Quia verò non-
nulli vestræ Religionis habitum assumentes diuersis perso-
nis, quæ sciri, & inueniri non possunt, aliqua bona resti-
tuere interdum tenentur, vobis Magistro, & Prioribus, ac
Vicarijs prædictis concedimus, vt singuli vestrum in locis
sibi commissis bona ipsa in pios vsus conuertere valeant,
28 prout secundum Deum viderint expedire. Sepulturã quo-
que in locis, cœmeterijs, & Ecclesijs vestris concedimus, &
eam liberam esse censemus, vt eorum deuotioni, & extre-
mæ voluntati, qui se illic sepeliri desiderauerint (nisi ex-
communicati, & interdicti, aut etiam publici vsurarij fue-
rint) nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesia-
rum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. Distri-
ctius inhibentes, vt nulli Religiosi, vel sæculares, vobis
inuitis, aliquorum corpora defunctorum in vestris cœme-
terijs sepelire, aut in Ecclesijs vestris Missarum solemnia,
vel pro animabus ipsorum, qui ad loca vestra tumulandi fe-
runtur, ibiq; exequias celebrare sine vestro assensu, & vo-
luntate præsumant. Inhibemus insuper vniuersis Fratri-
29 bus Ordinis vestri, ne aliqui eorum alijs, quàm Prælatis
suis peccata sua confiteri præsumant, nisi necessitatis vr-
gente articulo: vel nisi forte Magister, vel Prior proprius
alicui Fratri dederit Fratri alteri eiusdem Ordinis licen-
tiam confitendi. Vniuersis autem Ecclesiarum Prælatis, &
30 alijs inhibemus confessiones vestras vobis inuitis audire,
vel compellere ad Synodos, vel conuocationes suas acce-
dere, vel cum eis extra ciuitatem, vel intra processionaliter
exire, aut suis Constitutionibus subiacere, vel Capitula,
Scrutinia, vel Inquisitiones in locis vestris vel alibi de vobis
facere, aut fidelitatem iuramento firmatam, & annualem
obedientiam à Prioribus & superioribus vestris exigere,
aut de ipsorum institutione, vel destitutione, seu de statu-
tis vestri Ordinis se aliquatenus intromittere, seu prohibe-
re, ne ad ciuitates vel villas, vbi religiosè, & honestè com-
morari possitis, à populis euocati audeatis accedere, ibi-
que pro vestris vsibus construere ædificia, Ecclesias, seu
Oratoria, aut in accedentes Fratres seu construentes hu-
31 iusmodi, vel receptatores ipsorum excommunicationis
sententiam ferre præsumant. Concedimus quoque vobis,
vt de illis, quæ in ornamentis, vel pro eis aut libris, fabri-
32 ca, aut luminaribus, anniuersario, septimo, vigesimo, tri-
gesimo, siue alijs ad perpetuum cultum diuinum, seu pro
pitantijs, aut victu ad sustentationem vestram, vel indumen-
tis, nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum
solutionem aliquę domus vestri Ordinis obligari noscun-
tur, vel de domibus, prædijs, & hortis, alijsque locis vestris
secundum Instituta vestri Ordinis opportunis, aut de his,
quæ pro huiusmodi domibus, prædijs, hortis, & locis emendis
vobis leguntur (dummodo præmissa non conuertan-
tur in alios vsus, sed in illos duntaxat, pro quibus relin-
quuntur, aut alios etiam, qui in hac concessione, vel indul-
gentia continentur) nulli canonicam portionem aliquam
teneamini exhibere. Et nequis a vobis, vel vltimarum exe-
cutoribus voluntatum, seu decedentium hæredibus de præ-
missis aut de his, quæ vobis in vltimis voluntatibus abso-
lutè leguntur, vel alias pro vestris necessitatibus conferan-
tur, aliquid exigere, vel extorquere præsumat, districtius
33 inhibemus. Adhæc liceat Fratribus vestri Ordinis, cum
de prioribus locis suis ad alia loca se transferunt, tam ædi-
ficia, quam omnem ædificiorum materiam locorum, quæ
dimittunt (dedicatis Ecclesijs duntaxat exceptis) quàm li-
bros, calices, & paramenta secum ad alia loca transferre, ac
ædificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca pertinenti-
bus,

bus, præter Ecclesias, per personas ad hoc à Sede Apostolica deputatas vendere, ipsorumque pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres se transferunt, ædificationem, seu alias in eorum vtilitatem conuertere, secundum quod
34 eis videbitur melius expedire. Et ne aliqui Episcopi, vel Archiepiscopi, aut alij Ecclesiarum Prælati, seu quæuis alia persona Ecclesiastica, vel sæcularis prædicta loca, seu bona occupare, accipere, vel vsurpare, aut quoquo modo sibi vendicare præsumant absque dictæ Sedis licentia speciali, districtius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præstationem procurationum legatorum prædictæ Sedis, vel nunciorum ipsius, seu diœcesanorum locorum, aut exactionum vel collectarum, seu subsidiorum, vel prouisionum quarumcumque minime teneamini, nec ad eo soluenda per litteras dictæ Sedis, aut legatorum, aut nunciorum eiusdem, seu rectorum terrarũ Ecclesiæ Romanæ impetratas, seu in posterum impetrandas cuiuscumque tenoris fuerint, in perpetuum cõpelli possitis, nisi dictæ Sedis litteræ impetrandæ plenã, & expressam de indulto huiusmodi, & dicto ordine fecerint mentionem. Cæterũ cũ felicis recor-
35 dationis Innocentius Papa IIII. prædecessor noster olim duxerit statuendom, vt exempti quantocumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, seu contractus, aut res, de qua contra ipsos agitur, ritè possint coram locorum Ordinarijs conueniri, & illi quoad hoc suam in illis iurisdictionem, prout ius exigit, exercere. Nos vobis, vt occasione Constitutionis huiusmodi nullum libertatibus, & immunitatibus vobis, & Ordini vestro per priuilegia, & indulgentias à Sede Apostolica concessis, vel in posterum concedendis præiudicium generetur, authoritate præsentium indulgemus, decernentes vos, seo personas vestri Ordinis in prædictis casibus Ordinarijs ipsis minime subiacere. Decernimus ergo irritum, & inane, quidquid contra tenorem concessionum, & inhibitionum huiusmodi per quoscumque fuerit attentatum, & interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias, siquas contra concessiones, constitutiones, & inhibitiones easdem in vos, vel vestrũ aliquos vel loca vestra, seu benefactores, vel executores, aut hæredes prædictos, in posterum promulgari contigerit, penitus non teneare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum concessionum, & inhibitionum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni II. Nonas Martij Pontificatus nostri anno IV. Cæterum vt earundem litterarum tenor sic insertus omnimodã rei seu facti certitudinem faciat, authoritate Apostolica decernimus, vt illud idem robur, eamque vim, & eundem vigorem tenor ipse per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ supradictæ, & eadem prorsus huiusmodi tenori fides adhibeatur, quandocunq. & vbicumque siue in iudicio, siue extra, vel alibi vbi fuerit exhibitus, vel ostensus, & eidem stetur firmiter in omnibus, quæ eisdem originalibus litteris adhiberetur; ac sicut eis staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, neque per hoc originales litteras dict. Gregorij, seu Bonifacij, aut Benedicti, ad quarum instar illæ sunt editæ, producere seu ostendere teneamini. Verum ne dubitationes ac controuersiæ, quæ aliàs vos pluribus laboribus, & expensis vexauerunt, de cætero vobis fiant, ex certa scientia decernimus, vt dictum priuilegium Gregorij Papæ XI. in iudicio, & extra in qualibet sua dispositione inuiolabiliter obseruetur; non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, illa præsertim felicis recordationis Clementis Papæ V. prædecessoris nostri edita in Concilio Viennensi, quæ incipit, *Dudum*, nec non priuilegijs, gratijs, & concessionibus Apostolicis in genere vel specie quibuscũque Ecclesijs personis siue locis sub quauis forma vel expressione verborum; etiam si de his habenda esset in præsentibus mentio specialis, seu per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter de verbo ad verbum non inserta, earum in toto, seu in aliqua parte sui effectus posset aliqualiter impediri & alijs contrarijs quibuscumque. Nos autem ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his aut eorum aliquo à quoquam quauis authoritate
37 scienter vel ignoranter contigerit attentari. Declarantes clausulam illam, videlicet, *Salua tamen iustitia Ecclesiarum illarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur*, in omnibus alijs debere intelligi, præterquam in illis, de quibus in ipso priuilegio specialiter cauetur, quod canonica portio minimè exigatur. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos XII. Kalend. Iulij, Pontificatus nostri anno decimo. Cæterum vt quarumlibet litterarum earundem tenor sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, authoritate Apostolica prædicta decernimus, vt illud idem robur, eandemq. vim, & eundẽ vigorem tenor ipse per omnia habeat, quę haberent singulę originales litterę supradictę, & eadẽ prorsus huiusmodi tenori fides adhibeatur, quandocũq; & vbicũq. siue in iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, & ostensus ac eidem stetur firmiter in omnibus, quæ singulis eisdem originalibus litteris adhiberetur, ac sicut eis staretur si forent exhibitæ, & ostensę, nec originales litteras Gregorij, seu Bonifacij, Benedicti, vel Martini huiusmodi præfati Magister, Priores, & Fratres producere, seu ostendere teneantur, volentes etiam authoritate Apostolica, & scientia supradictis, harum serie decernentes, quod priuilegium Gregorij Papæ XI huiusmodi in iudicio, & extra in qualibet sui dispositione inuiolabiliter obseruentur. Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, illa præsertim piæ memoriæ Clemẽtis Papæ V. etiam prædecessoris nostri in Cõcilio Viennensi edita, quę incipit *Dudum*, nec non priuilegijs, & gratijs, & cõcessionibus Apostolicis in genere, vel in specie quibuscũq; personis, Ecclesijs, seu locis sub quauis forma, aut verborũ expressione cõcessis, etiamsi de illis præsentibus habẽda foret mẽtio specialis, seu per quæ præsentibus nõ expressa, aut totaliter nõ inserta earum, in toto, seu in aliqua parte sui effectus posset aliqualiter impediri, & alijs contrarijs quibuscũque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his vel eorum aliquo à quoquam quauis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo &c. Datum Florentiæ anno Incarnationis Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo tertio Idibus Aprilis, Pontificatus nostri anno vndecimo. Nos igitur qui dicti Ordinis Fratrũ Prædicatorũ, & personarũ eius statum prosperum & tranquillum propter vberes fructus, quos Ordo ipsè multa præfulgens gloria meritorum, & gratia sanctitatis in agro militantis Ecclesiæ in propagationem fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, ac producit, & in futurum productum fore spe firma tenemus, palmites suos à mari vsque ad mare, & etiam ad Barbaras extendendo nationes intensis desideramus affectibus, Gregorij, Martini, & Eugenij, ac aliorum prædecessorum nostrorũ, qui Ordinem prædictum Fratrum Prædicatorũ alijs varijs priuilegijs non immerito decorarunt, vestigijs inhærentes, motu proprio non ad eorum dicti Ordinis Fratrum, professorum,
38 vel alterius super eis. Nobis super hoc oblatę petitionis instantiam, sed de mera nostra voluntate, & deliberatione, ac certa nostra scientia prædictas Gregorij, & quascumque alias quorumcumque Romanorum Pontificũ prædecessorũ nostrorum litteras dicto Ordini Fratrũ Prædicatorũ, & & illius domibus, & professoribus in genere sub quacũq; verborum forma concessas, quas ac si de verbo ad verbum vna cum prędictis litteris Eugenij prædecessoris pręfati insertæ forent, haberi volumus pro expressis, & omnia singula in illis contenta authoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, ac pro potiori cautela omnia, & signacula per Gregorium, & Martinum, & Eugenium, aliosque prædecessores prædictos in eisdem litteris pro & in fauore dicti Ordinis Fratrũ Prædicatorũ quomodolibet ordinata, statuta, decreta, cõcessa, & indulta fieri, & conseruari debere authoritate, motu, scientia prædictis, de nouo ordinamus, statuimus, atq; decernimus & eisdẽ Ordini Prædicatorũ, illiusque domibus, & professoribus concedimus, & indulgemus. Et quia, sicut accepimus, nosq; ipsi experiẽtia didicimus in minoribus cõstituti, circa litteras & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia postmodũ sunt exorta, habita super his consideratione decenti, motu, authoritate, & scientia prædictis litteras eiusdem Gregorij prædecessoris ea in parte, in qua
39 concedit dicti Ordinis professoribus: vt liceat eis in locis, in quibus degunt, habere Oratoria, & in eis cum altari portatili etiam tempore interdicti, ianuis clausis, Missarũ solẽnia, & alia diuina officia celebrare, & quod eorum insistentes

obsequijs censuris generaliter promulgatis non ligentur;
cum contingat eos persæpe requiri, vt etiam extra Orato-
ria super huiusmodi altari portatili celebrent officia diui-
na, & ad illa interdicti tempore tertij Ordinis S. Dominici
de Pœnitentia nuncupati Fratres & Sorores, ac suos, & il-
lorum procuratores admittant, extendentes, concedimus
eisdem Fratribus, vt non solũ in Oratorijs, & locis, in qui-
bus degunt, sed etiam in quouis alio loco congruenti; & ho-
nesto possint super altari portatili huiusmodi Missas, & alia
40 diuina officia liberè, & licitè celebrare: exceptis Ecclesijs ab
Ordinarij iurisdictione non exemptis, quoties illud eisdem
Fratribus per Ordinarios ex causa contingeret inhiberi. Et
vt liceat eis tempore interdicti Fratres, & Sorores dicti
Ordinis Beati Dominici de Pœnitentia nuncupati, nec
non ipsorum Fratrum Prædicatorum, ac Fratrum, & So-
rorum dicti tertij Ordinis procuratores, & negotia ge-
rentes vtriusque sexus admittere ad diuina. Præterea quia
41 idem Gregorius prædecessor in dictis suis litteris Magistro,
& Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, & eorum
Vicarijs absoluendi Fratres eiusdem Ordinis, nec non
Fratribus dicti Ordinis, quos ipse Magister, Priores Pro-
uinciales, & Conuentuales habuerint pro tempore in Cõ-
fessores absoluendi ipsos Magistrum, Priores Prouinciales,
& Conuentuales, ab excessibus, & censuris, nisi talia fo-
rent propter quæ essent ad Sedem Apostolicam meritò desti-
nandi; ac cum eis desuper dispensandi concedit; & pro-
pterea qui sunt destinandi, persæpe reuocetur in dubium,
vt absoluentium, & absoluendorum, dispensantium,
& dispensatorum pro tempore puriati conscientiæ con-
sulamus; declaramus hæreticos relapsos, schismaticos,
& qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles
prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem Apostoli-
42 cam meritò destinandos, reliquis verò omnibus etiam
simoniæ qualitercumque irretitis posse per illos, quibus
inibi conceditur absolutionis beneficium, & dispensationis
iuxta casuum indigentiam impartiri. Et vt dicti Ordinis
professoribus omnibus vagandi tollatur occasio, & ad
Sedem Apostolicam recurrendi subtrahatur pro posse ne-
cessitas Magistro, & Prioribus Prouincialibus, & Con-
uentualibus ac illorum Vicarijs defectum natalium ex
adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefario, & il-
licito coitu prouenientem patientibus, nec non cum his,
qui ex quauis causa præterquam homicidij voluntarij, bi-
gamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent,
dispensandi cum dicti Ordinis Prædicatorum profes-
soribus, postquam ipsum Ordinem professi fuerint, vt de-
fectu, & irregularitate huiusmodi non obstante irregula-
res, ipsi ad quoscunque etiam sacros Ordines; & in illis etiã
altaris ministerio ministrantes, & tam ipsi irregulares,
quàm defectum natalium patientes prædicti ad quæcun-
que administrationes & officia eligi, recipi, & assumi, il-
43 laq; gerere & exercere liberè, & licitè valeant, motu, scien-
tia, & authoritate prædictis concedimus per præsentes.
Eam verò partem litterarum eiusdem Gregorij prædicti,
in qua sepulturam in Ecclesijs Fratrum dicti Ordinis libe-
ram esse voluit, salua iustitia Ecclesiarum, à quibus corpora
assumuntur, declarantes libertatẽ huiusmodi intelligi debe-
re etiam, quoad hoc, vt Fratres ipsi nullius super hoc peti-
ta licentia, Parochias, in quibus corpora prædicta forent,
cum cruce processionaliter ingredi; & corpora ipsa leua-
re, & ad eorum Ecclesias sepelienda deferre possint, vbi
hoc consuetum foret: vel Presbyteri de leuatione requi-
siti hoc facere recusarent. Nec cogantur inuiti etiam
prætextu cuiuscumque consuetudinis ipsi vel defuncto-
rum consanguinei illa ad Parochiales Ecclesias, vel ad alia
loca deferre, & cum illis vel sine inibi celebrare vel cele-
brari facere pro eisdem defunctis aliqua diuina officia, an-
te, vel post sepulturam earundem. Iustitiam verò Eccle-
siarum, à quibus corpora ipsa assumuntur, iuxta Marti-
ni prædicti prædecessoris nostri voluntatem, saluam esse
debere decernimus in omnibus alijs casibus præter eos, in
quibus eorundem Gregorij, Martini, & Eugenij præde-
44 cessorum nostrorum specialia priuilegia Fratres ipsi ab hu-
iusmodi solutione quartæ sunt exempti. Nec in aliquo ca-
su de candelis, quæ ad manus Fratribus dantur, quarta ali-
qua quomodolibet detrahatur. In reliquis verò casibus,
quam in præmissis, in quibus quarta ipsa soluenda venerit,
conuentiones, si quæ sunt inter Fratres prædictos, & lo-
corum Ordinarios, ac Ecclesiarum Rectores initæ lauda-
biles, & honestæ, in posterum obseruentur. Et si forte
per Nos, vel Sedem Apostolicam de pijs legatis dispositis,
& relictis in genere, vel in specie decima, vel alia portio,
seu quarta alteri piæ vel non piæ causæ ex quauis causa
hactenus concessa foret, aut in futurum concedi, & sol-
ui, aut dari mandari contingeret, Fratres prædictos, at-
que illorum domos, & eis legata, & relicta, aut aliàs
in eorum fauorem exposita in concessionibus, & manda-
tis huiusmodi decernimus atque volumus non includi, ni-
si de ipsis Fratribus, ac præsenti decreto, ac voluntate no-
stris non per generales clausulas, quæ etiam per specia-
lem mentionem importare viderentur, sed vera, & speci-
fica mentio fiat de eisdem. Indultum verò eiusdem
Gregorij prædecessoris de decimis non soluendis, ad quæ-
cumque bona dictorum Fratrum, & quascumque decimas
et à quas vulgus Papales appellat & Apostolica Sedes pro
45 Christianæ fidei defensione, aut alijs imminentibus persæ-
pe necessitatibus indicit, & quæcumque alia onera motu,
& scientia prædictis extendimus. Decernentes Fratres
ipsos Prædicatores, etiamsi per quæcumque exemptos etiã
Mendicantes solui mandaretur cum quibusuis derogato-
rijs, & fortioribus clausulis ad earum solutionem non te-
neri, & in illorum solutione cessando censuras, & pœnas
aliquas non incurrere, nisi præsentibus, non per gene-
rales, & alias clausulas specialem mentionem importan-
tes, non aliàs sit derogatum specificè, eorũ de verbo ad ver-
bum inserto tenore. Et ne prætextu Constitutionis Inno-
46 centij IIII. prædecessoris nostri, quæ incipit, *Volentes*, lo-
corum diœcesani, & alij Ordinarij; ac alij quicumque in
personas, & loca Fratrum Prædicatorum contra eiusdem
Gregorij prædecessoris ordinationem sibi quãcumque iu-
risdictionẽ, & superioritatem vendicare præsumant distri-
ctius inhibemus, ne quispiã absque dictæ Sedis speciali com
missione, & authoritate in personas, domos, & loca dicti Or
dinis Prædicatorum, vt pote prorsus exempta, aliquas excõ-
municationis, suspensionis, & interdicti sententias speciali-
ter vel generaliter quomodolibet promulgare, aut in perso-
nas, domos, & loca huiusmodi aliquam præeminentiam,
superioritatem, & iurisdictionem quomodolibet exercere
præsumat, etiam ratione contractus vel delicti, seu rei de
qua contra ipsos ageretur, vbicumque ineatur contractus,
cõmittatur delictum, & res ipsa consistat. Decernimus quo-
que ex nũc quaslibet excõmunicationis, suspensionis, & in-
terdicti sententias, & quoscumq; processus, quasuis pœnas,
& sententias generales vel speciales continentes, quos vel
quas promulgari, vel haberi, & omnia quæ cõtra Fratres, do
mos, & loca dicti Ordinis quomodolibet fieri contigerit,
etiã eorum exemptione, vtpotè notoria non aliter allegata,
nullius roboris, vel momenti esse, & pro infectis haberi de-
47 bere. Præterea quia Parochialium Ecclesiarum Rectores
præfati erga illos, qui dicti Ordinis Prædicatorũ Fratribus
eorũ peccata confitentur, persæpe in exhibitione Euchari-
stiæ, & extremæ vnctionis se reddunt difficiles, concedimus
ipsius Fratribus Ordinis Prædicatorum, vt personis eis con-
fessis, quibus Rectores præfati sine rationabili causa dene-
garent, seu malitiosè distulerint Eucharistiæ, & Extremæ
vnctionis Sacramenta ministrare (super quo eorumdem
confessorum asserti oni stari debeat) illa petentibus possint
48 impunè exhibere. Et cum aliquando contingat Monaste-
ria Monialium S. Augustini sub cura, habitu, & Consti-
tutionibus Fratrum Prædicatorum degentium Monialibus
destitui, adeo vt de eorum reformatione spes nulla super-
sit, conuenientiusque sit, quod illorum sic destitutorum
bona ad ipsos Fratres deueniant, quorum erant curæ com-
missa, quam ad alios, illa quæ sic destituta existunt, & de-
strui contigerit, in futurum cum eorum bonis omnibus in
perpetuis vsibus Fratrum dicti Ordinis Prædicatorum, qui-
bus ex forma regiminis ipsius Ordinis competit, applica-
mus, ita vt Fratres ipsi possint de illis, & eorum Monaste-
riorum structuris, & ædificijs pro eorum voluntate dispone-
re, prouiso, quod illorum Ecclesiæ, & Oratoria ad profanos
vsus non redigantur, sed in illis quandoque diuina celebren
tur officia. Insuper cum nonnulli ad Ordinem prædictũ Fra
49 trum Prædicatorum specialem gerentes deuotionis affectũ
ordinent eorũ cadauera cũ habitu Fratrũ dicti Ordinis Præ-
dica-

dicatorũ aut sororum dicti Ordinis de Pœnitentia sepeliri:
ne ex eorum corporum delatione ad aliqua loca, Ordi-
ni, & Fratribus prædictis iniuria irrogetur, decernimus
tales apud Fratres ipsos esse sepeliendos, etiamsi alibi suam
elegissent sepulturam: nec posse etiam in loco per eos ele-
cto cum habitu prædicto quomodolibet sepeliri, aut ad
sepeliendum portari, absque Fratrum domus, loci, in
quo tales decesserint expressa licentia, & assensu. Cœte-
50 rum, ne si ratione Parochialium Ecclesiarum, apud quas
eorum Fratrum domus constructæ fuere aut construeren-
tur, in posterum locorum Ordinarij in eorum Fratres ali-
quam superioritatem sibi vendicare tentarent, Fratrum
eorundem quies ro aliquo perturbaretur, concedimus eis-
dem Fratribus, vt in sic concessis, & quas eis concedi
contigerit, curatis Ecclesijs possint per Capellanum per
eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum curam
huiusmodi exercere, qui quandiu capellanatus huiusmo-
di fungetur officio, ac si dicti Ordinis Prædicatorum pro-
fessor existeret, dictorum Fratrum Prædicatorum liber-
tate, & exemptione vbique fruatur: Ecclesiæ verò prædi-
ctæ, & illarum bona illa, qua domus dicti Ordinis præ-
rogatiua lætentur. Rursus intelleximus, quod & si bonæ
51 memoriæ Ioannes Vigesimus secundus prædecessor noster
illorum opinionem, qui asserebant, quod confessi Fratri-
bus prædictis, vel aliorum Mendicantium ad audiendas
confessiones iuxta Iuris dispositionem deputatorum pro
tempore, tenebantur eorum peccata Rectori eorum Pa-
rochialis Ecclesiæ iterum confiteri, reprobauerit, & dein-
de præfatus Eugenius prædecessor reprobationem huius-
modi approbans contra talia asserentes, tanquam de hæ-
resi suspectos per locorum Ordinarios inquiri, & procedi
mandauerit, ac successiuè piæ memoriæ Nicolaus Papa V.
similiter prædecessor noster gesta in præmissis à Ioanne,
& Eugenio prædecessoribus robur perpetuæ firmitatis ob-
tinere debere decreuerit, nihilominus adhuc nonnulli eo-
rum adhærentes proteruiæ, opinionem prædictam, &
desuper factos damnatos, & malè sonantes, ac reprobos
articulos veros esse affirmare non verentur: vt talium su-
perstitiosa temeritas tanto minus inualescat, quanto erit
superiorum correctione damnata, concessam contra tales
per eiusdem Eugenij prædecessoris litteras locorum Ordi-
narijs facultatem ad inquisitores hæreticæ prauitatis ex-
tendimus, ac volumus, quod inquisitores ipsi quicumque
fuerint, eadem qua Ordinarij contra tales authoritate
52 fungantur. Postremo cum Fratres Ordinis Minorum, si-
cut & prædicti Prædicatorum Ordinis professores pro fidei
Catholicæ dilatione continuò indefessi laborent, fructus-
que afferant in Dei Ecclesia salutares, & propterea fuerint
varijs per Sedem prædictam priuilegijs decorati, vt quos
par labor pariaq; merita coniungunt, paria coniungant
priuilegia, & fauores, concedimus eisdem professoribus
Ordinis Prædicatorum, vt concessis Fratribus Minori-
bus, & eisdem Ordinis Minorum Fratribus præmissis, &
alijs concessis prædictis Fratribus Prædicatoribus priuile-
gijs, indulgentijs, gratijs, fauoribus, & indultis, tam spi-
ritualibus quam temporalibus à prædictis, & alijs Roma-
nis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut alijs authori-
tatem habentibus, quæ omnia ac si nominatim exprime-
rentur, haberi hic volumus pro expressis, & nostræ ap-
probationis munimine solidamus, ac decernimus robur
perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere possint,
& debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, &
per omnia prorsus, & sine vlla differentia, proinde ac si
quæ vni ex Ordinibus prædictis sunt concessa, vtrique si-
mul nominatim concessa fuissent aut concederentur in
posterum. Et quæ de Magistro Generali, & de Prioribus
Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs,
nec non Monasterio Monialium S. Augustini sub eorun-
dem Fratrum Prædicatorum cura, & secundum ipsius Or-
dinis Prædicatorum instituta viuentium sunt instituta, in
Generali, & Prouincialibus ministris, ac Vicarijs dicti
Ordinis Fratrum Minorum, necnon & Monasteriorum
Sororum Sancti Damiani nuncupatarum censeantur esse
instituta. Districtius inhibentes eisdem locorum Ordina-
rijs sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à re-
53 gimine, & administratione suarum Ecclesiarum, & Pa-
rochialium Ecclesiarum Rectoribus, & alijs quibuscum-
que sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis
earundem Parochialium Ecclesiarum, ac omnium alio-
rum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, nec
non inhabilitatis ad illa, & alia in posterum pœnis eo ip-
so per eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordines
prædictos Fratrum Prædicatorum, & Minorum ac illo-
rum domos, & professores præter, aut contra Martini,
Gregorij, & Eugenij aut aliorum quorumcumque præde-
cessorum nostrorum, & præsentium nostrarum littera-
rum tenorem inquietare, seu molestare, & eos, aut testa-
mentorum, vltimarumque voluntatum executores, &
hæredes prædictos seu quoscumque alios directè, vel in-
directè ad solutionem alicuius quartæ Parochialis seu Ca-
nonicæ, vel alterius portionis, seu oneris; & faciendum
celebrari aliquod officium in eorum Ecclesijs, vel alibi,
dum apud ipsos Fratres decedentium cadauera tumulan-
tur, ante vel post eorum sepulturam cogere, nec confes-
sis dictis Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus pro tem-
pore Eucharistiæ, seu Extremæ vnctionis Sacramenta
sine rationabili causa denegare, vel illorum exhibitionem
malitiosè differre: aut eorum Parochianis, ne dictis Fra-
tribus Prædicatoribus, vel Minoribus confiteantur, pro-
hibere, vel persuadere: nec etiam ad præmissa, seu ali-
quod præmissorum auxilium, consilium, vel fauorem di-
rectè, vel indirectè quoquo modo dare præsumant. Et
54 nihilominus cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto
& Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Ca-
nonico per vniuersum orbem, qui desuper per prædicto-
rum Ordinum Priores, Guardianos, & Fratres, ac illo-
rum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Syn-
dicos desuper fuerint requisiti per Apostolica scripta in
solidum mandamus, quatenus per se, vel alium seu alios
præmissa, vbi, & quando opus fuerit, publicantes: ac eis-
dem Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus, ac
illorum domibus, & professoribus, in premissis efficacis
defensionis presidio assistentes, faciant eos pacifica pos-
sessione, vel quasi, priuilegiorum, & concessionum huius-
modi gaudere: non permittentes eos, seu testamentorum
executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem
per Ordinarios, & Rectores prædictos, & quoscumque
alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, at-
que damna inferri, seu quomodolibet irrogari; ac etiam
summariè, & de plano sine strepitu, & figura iudicij sola
facti veritate inspecta contra quoscumque cuiuscumque
qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ec-
clesiastica, & Patriarchali, Archiepiscopali, vel Episcopa-
li, vel mundana forent dignitate, & exemptione muniti,
in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ra-
tione vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrent iu-
stitiæ complementum, exequendo quod per eos fuerit or-
dinatum. Et illos quos censuras, & pœnas prędictas in-
currisse constiterit, irretitos esse declarent, ac faciant, &
mandent interdictos, suspensos, & excommunicatos pu-
blicè nunciari; ac ab omnibus arctius euitari; ac legitimis
super his habendis seruatis processibus, illos quoties opus
fuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradi-
ctores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postpo-
sita, compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxi-
lio brachij sęcularis. Non obstantibus constitutionibus
Bonifacij, quibus cauetur, ne quis extra suam ciuitatem,
& diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra
vnam dietam à fine suę diœcesis ad iudicium euocetur;
55 seu, ne Iudices à Sede Apostolica deputati extra ciuitates,
& diœceses, in quibus deputati fuerint, contra quoscum-
que procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere
pręsumant; & de duabus dietis in Concilio generali, nec
non quæ incipit, *Super Cathedram* Bonifacij, & *Dudum*
Viennensis Concilij, ac Calisti Papæ III. etiam prædeces-
soris nostri litteris, alijsque Apostolicis, ac etiam in Pro-
uincialibus & Synodalibus Concilijs editis specialibus vel
generalibus: nec non Othonis, & Othoboni olim in Re-
gno Angliæ Apostolicæ Sedis legatorum Constitutioni-
bus; Ecclesiarum quoque atque locorum quorumlibet sta-
tutis, & consuetudinibus, & inter quoscumque dictorum
Ordinum Fratrum Prædicatorum, & Minorum professo-
res, atque locorum Ordinarios seu Rectores prædictos
initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & con-
ue otio-

mentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, nec non omnibus illis, quæ Gregorius, Martinus, & Eugenius præfati prædecessores in prædictis eorum litteris voluerunt, non obstantibus contrarijs quibuscumque: quibus omnibus illa ac si de verbo ad verbum insererentur, ac derogatoriarum derogatorias clausulas in se continerent, præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa specialiter & expressè derogamus. Aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, seu quibusuis alijs communiter, & diuisim a Sede præfata indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut vltra, vel extra certa loca ad iudicium euocari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusque tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcumque alia, quæ in futurum per Nos, vel Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, decerni, vel ordinari contigerit contra Gregorij, Martini, & Eugenij, aliorumque prædecessorum nostrorum prædictorum, & præsentium litterarum huiusmodi tenorem; nec non si secus super his a quoquam quauis authoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irrita, ac inania, ac nullius roboris, vel momenti esse decernimus. Et quia diffi-
56 cile foret præsentes litteras ad singulas Prouincias originaliter destinare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quod transumptis earum manu notarij publici, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, aut alicuius Archiepiscopi, vel Episcopi, seu dictorum Ordinum Magistri, & Generalis Ministri sigillo munitis, ea prorsus in iudicio & extra vbicumque exhibitæ, vel ostensæ forent, fides adhibeatur ac si ipsæ originales litteræ forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, inhibitionis & Constitutionis, &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto, pridie Kalendas Septembris Pontificatus nostri anno Quarto.

COMMENTARIVS

IN MARE MAGNVM

Fratrum Prædicatorum.

SVMMARIVM.

Mare magnum Prædicatorum vbi extat. num. 1.
Cur vocetur hæc Bulla Mare magnum. *num. 2.*
De Antiquitate, Institutione, Excellentia, & Laudibus Ordinis Prædicatorum. num. 3.
Sixtus Quartus Author huius Maris magni quis, & quando ad Papatum assumptus. num. 4.
Generalis Prædicatorum statim ac est electus, est confirmatus. num. 5.
Idem priuilegium habent alij Mendicantes. ibidem.
Casu quo non vtantur illo, confirmatio debet peti à Papa. num. 6.
De ijs, quæ spectant ad confirmationem electionum remissiue. num. 7.
Generales absolui, & amoueri possunt à Diffinitoribus Capituli generalis. num. 8.
Attendendum ad constitutiones Ordinum, ibidem.
An Generales, vel saltem Capitula generalia possint erigere, diuidere, aut vnire Prouincias, num. 9
Generales nequeunt id facere, nisi cum Capitulo generali, num. 10.
Erectio Prouinciæ Patrum Primi Instituti *appellatorum, ibidem.*
Diuidi debent Prouinciæ, quando commodè visitari non possunt, & propter alias rationes, num. 11.
Priuilegium de Lectoribus pro Theologia non impediendis a suo munere, num. 12.
Alia circa tales Lectores, ibidem.
Alia remissiuè, num. 13.
Priuilegium de Ordinarijs non se intromittendis in institutis, & Prælatis Ordinis, num. 14.
Facultas ad prouidendum de Prælatis sine electione, quando ipsorum electio confirmanda non venit, num. 15.
An extendatur ad Prouinciales, num. 16.
In electionibus faciendis non obligantur Fratres omnibus iuris Regulis, num. 17.
Priuilegium de Dimissorijs concedendis pro Ordinum receptione a quocunque Episcopo Catholico, num. 18.
An reuocatum sit per Concilium Tridentinum, & Sacram Congregationem, ibidem.
Quas pœnas incurrunt contra talem reuocationem aliquid facientes, num 19.
Præsentati ad Ordines suscipiendos, num semper examinandi, num. 20.
Absque omni promissione, vel obligatione admittendi, numer. 21.
Alia remissiuè, num 22.
Priuilegium de habendis Oratoriis, & in ipsis celebrando cum Altari portatili, num. 23.
A bomine diuini Officij quid intelligatur, ibid.
Priuilegium celebrandi, & recipiendi Sacramenta tempore interdicti, num. 24.
De ministrandis Sacramentis, & concedenda sepultura familiaribus, num. 25.
Quomodo id intelligendum, ibidem.
Alia remissiuè, num. 26.
Quod familiares non comprehendantur censuris, & sententijs generalibus, num. 27.
Dictio continuò, *vel* continuè, *quomodo intelligenda, numer. 28.*
Alia remissiuè, num. 29.
De facultate commorandi inter excommunicatos, & ab eis necessaria vitæ postulandi, num. 30.
De quibus excommunicatis id intelligendum, ibidem.
Quomodo liceat ab eis necessaria vitæ postulare, num. 31.
Qualiter se gerere debeant Religiosi cum hæreticis in eorum terris commorantes, num. 32.
Quid si sint nominatim excommunicati, num. 33.
An possint ire Religiosi ad terras hæreticorum, seu infidelium, num. 34.
An Hierosolymam sine Papæ licentia, ibidem.
Priuilegia Religiosorum pro conuersione Infidelium laborantium, num. 35.
Alia specialia pro Indijs, & Religiosis in Indorum conuersione occupatis, num. 36.
De facultate absoluendi Religiosos à censuris, & dispensandi cum illis in irregularitatibus, num. 37.
De facultate absoluendi, & dispensandi circa volentes ingredi Religionem, num. 38.
An extendatur ad vtrumque Forum, num. 39.
Quid intelligatur per clausulam, Seruata forma canonica, *num. 40.*
De exemptione Fratrum Prædicatorum à Litteris Apostolicis, a Collectis, Acceptatione visitationis Monialium, & similibus, num. 41.
Per Litteras Apostolicas, *quid intelligatur, num. 42.*
Quomodo eximi possint Religiosi ab ipsis exequendis numer. 43.
Ordinarij Iudicis nomine qui veniant. num. 44.
An Legati, aut Nuncij Apostolici. ibid.
Legati sunt in triplici differentia. num. 45.
Alia remissiuè. num. 46.
Facultas Prælatorum supra Religiosos pro seruitio quarumcunque personarum extra Religionem viuentium. numer. 47.
Alia pro Fratribus Sanctæ Mariæ de Mercede. ibid.
Congruit iuri communi, & præsertim Concilio Tridentino. numero 48.
Nequeunt Religiosi commorari extra clausura sine approbatione Sedis Apostolicæ. num. 49.
Alia remissiuè. num. 50.

Facul-

Quid

1 HABETVR hæc Bulla *Maris Magni* Prædicatorum authenticata per Auditorem Cameræ apud Rodriguez in Bullario inter Bullas Sixti IIII. *num.* 33. Eamq; sæpius referunt Cassarubius Confettius, Miranda, Ioannes de Cruce, Peirinis, Portellus, vterq; Rodriguez Archangelus Romanus, & alij, qui de priuilegijs Regularium scripserunt. Specialiter extat præfata Bulla per extensum apud dictum Confettium *in Collect. litterar. Apostolic. in Sixto IV. num* 1. & in Bullario communi Laertij Cherubini *tom.* 1. *in Sixto IV. num.* 7.

2 Vocatur *Mare Magnum*, quia est compilatio multorum priuilegiorum. Quo sensu tam hæc Bulla, quam aliæ, de quibus in sequentibus, eo nomine vocantur. Corduba *in Annot. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo priuilegia §. tandem.* Pallarellus *in priuileg. Minim. not.* 7. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q.* 7. *ar.* 4. Vbi etiam de Religionibus, quæ tale *Mare Magnum* habent. De quibus suo loco.

3 De antiquitate, institutione, excellentia, laudibus, & prærogatiuis huius sacri, & illustrissimi Ordinis Prædicatorum agunt Bartholomæus Cassaneus *in Catalog. gloriæ mundi par* 4. *Consid.* 68. Polydorus Virgil. *de Inuentor. rerum lib.* 7. *c.* 3. Hieronymus Romanus *de Republic. lib.* 6 *ca.* 26. Platus *de bono stat. Relig. lib.* 2. *c.* 22. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q.* 2. *ar.* 2 Miranda *in Man. Prælat. tom.* 1. *q.* 4. *ar.* 3. Azor *inst. Moral. tom.* 1. *lib.* 12 *c.* 23. *& lib.* 13. *c.* 11. Cassarubius *in Compen. priuileg. Mendicant. in princip.* Barbosa *lib.* 1. *iuris Ecclesiast c.* 41. *num.* 117. & eiusdem Ordinis Historici, specialiter S. Antoninus, Ferdinandus del Castello, Abrahamus Bzouius, & alij nobiles authores.

4 Sixtus IV. qui hoc *Mare Magnum*, sicut & alia Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum, compilauit, & concessit, natione fuit Italus, patria Sauonensis ex villa *Albizola*, nomine Franciscus de Ruuere, piscatoris filius, Petri piscatori in Apostolica Sede successor ann. 1471. die 9. Augusti Romæ pronunciatus Pontifex. Pius, liberalis, & deuotus Mendicantium Ordinum benefactor fuit; ex quorum vno (Minorum videlicet Conuentualium) assumptus erat, vt propterea memoria ipsius apud illos in benedictione semper esse debeat sicut & in exemplum in eadem Sede successorum, vt simili benignitate tam benemeritas de tota Dei Ecclesia familias foueant, protegant, prosequantur.

Circa §. 1. *&* 2.

5 NOTA priuilegium hoc Gregorij XI. (quod etiam habetur in Bullario communi Laertij Cherubini inter Bullas huius Pontificis *num.* 7.) præsertim continere, quod Generalis Prædicatorum eo ipso, quod est electus secundum Constitutiones Ordinis, absque alia confirmatione exercere potest suum officium: ità vt eius electio cum suo solo consensu sit confirmatio eo facto, prout ex Constitutionibus eiusdem Ordinis, & praxi illius refert nouissimè Franciscus Maria Samuellius *de Canon. elect. tract.* 1. *controuer.* 2. *conclus.* 5 & ex nostris Constitutionibus *par.* 2. c. 1. & conformiter ad simile priuilegiũ Alexandri IIII. & Sixti IIII. in Mari Magno Carmelitarum §. 30. & 68. dixi *tom.* 1. *Summæ quæst. regular. cap.* 15. *num.* 35. Idem priuilegium concessit Minoribus Clemens IIII. in Bulla *Virtute conspicuos* in Bullario Laertij *num.* 4. & confirmauit Eugenius IIII. in Bulla *licet debitum*, ac Sixtus IIII. in Mari Magno Minorum §. 1. ac Iulius II. Minimis in eorum Mari Magno §. 1 item satis amplè Sixtus IIII. Eremitis Augustinianis in eorum Mari Magno §. 49. ac Clemens VI. Seruitis in ipsorum Mari Magno §. 8. confirmauitque Innocentius VIII. in eodem Mari magno §. 40. Vnde Generalis sic electus intelligitur authoritate Apostolica confirmatus eo ipso prout exprèsse habetur in dicto priuilegio pro Carmelitis, Augustinianis, & Seruitis. Sicque practicari credo in omnibus Religionibus, Mendicantium præsertim. De quo Rodriguez *tom.* 2. *quæst* 52. *ar.* 3. Miranda *in manual. tom* 2. *quæst.* 23. *art.* 32. *concl.* 3. & ex ipsis Sigismundus de Bononia *de Elect. Prælatorum. dub.* 46. *num.* 3. *& dub.* 101. *num.* 3. Peirinis *in Formulario litteræ C. cap.* 18. *num.* 2.

Casu

6 Casu verò quo Mendicantes, aut aliæ Religiones non vtantur hoc priuilegio, debet peti confirmatio electionis Generalis à Papa, vt pote immediato, & proximo superiori Generalis iuxta id quod dixi *eo c. 15. num. 36.* & iuxta terminos *cap. cupientes de Elect. in 6.* iuncto *cap. si postquam* ibidem. Rota in Treuerensi *Abbatiæ S. Maximiani* 20. Nouemb. 1624. coram D. Coccino. Chueus *instit. maior. lib. 4. tit. de confirmat. à num. 13.* Sigismundus *supra num. 4.* Samuellius *supra conclus. 6.*

De ijs verò quæ spectant ad materiam confirmationis electionis, seu electi, latè egi *tom. 1. Summæ c. 15. num. 35. & 36. & tom. 2. c. 12. à nu. 39.* & tractant relati Rodriguez, Miranda, Peirinis, Sigismundus, & Samuellius. Aliqua etiam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 1.

Circa §. 3.

8 CONTINETVR etiam in eodem priuilegio Gregorij XI. hoc loco posito, sicut in alio simili Minorum in ipsorum Mari magno § 1. Carmelitarum § 30. Seruitarum §. 8. & Minimorum §. 2 quod huius Ordinis Generales absolui, & amoueri possint à diffinitoribus Capituli generalis secùdum Ordinis Constitution. 5. Quod etiam tetigi *tom. 2. Summæ capit. 12 numero* 7. ex Suarez. Simile priuilegium concessit Prouincialibus, & Custodibus Ordinis Minorum Clemens IV in Bulla *Virtute conspicuos* relata, & approbauit Eugenius IV. in Bulla *licet debitum* etiam relata, ac Sixtus IV. in Mari magno Minorum §. 1. Ac Iulius II Minimis in ipsorum Mari magno §. 2 Quia tamen Constitutiones Religionum sunt quoad hoc diuersæ, ideo quęlibet Religio ad proprias Constitutiones attendere debet In nostro autem Ordine, prout patet ex *part. 2. Constitut. cap. 5. nume. 1.* sic obseruari debet. *Excessus propter quos Generalis est absoluendus, sunt quatuor, videlicet pro hæresi, pro incorrigibilitate, pro peccato notorio, quod sine scandalo Ordinis non possit tolerari, vltimo si omnino sit inutilis.* Ita ibi, vbi etiam de modo, quo contra Generalem est procedendum. An autem deponi etiam possit Generalis, si in discursu tẽporis insufficiens apparet ad id munus, tractat Sigismundus *supra dub.* 102. & dicam inferius circa Mare magnum Minorum §. 1. Vbi etiam alia ad intentum. Alia quoque in Mari magno Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum locis relatis.

9 Quia tamen tam in hoc quam in præcedenti priuilegio, alijsq; multis similibus huius Ordinis, & aliorum sæpius fit mentio de authoritate tum Generalis, tum Capituli generalis, ideò operæ pretium duxi tractandum, an tanta sit, vt possint Prouincias sui Ordinis de nouo erigere, seu fundare, vnire, seu diuidere, aut separare. Et quidem plurimorum sententia est hoc non posse fieri sine Papæ authoritate. Rodriguez *tom 1. qq regul q 23. art. 8. & tom. 3 quæst 43. art. 1.* Fernandez *in sua exam. 1. par. cap. 15. § 2. nu. 1 dict. 14.* Casarubius *in compend priuileg. Mendic. verbo Prouincia.* Portellus *in dub reg. verbo Prouincia nu. 1.* Miranda *tom. 2 man. q. 7. art 11. &* alter Rodriguez *in Compend. resolut. 121. num. 1.* Fundamentum sumitur ex *Can. Felix. 16 q. 1. can. de locorum de Consecratione dist. 1.* & alijs iuribus, in quibus facultas erigendi, instituendi, vniendi, vel separandi Episcopatus solum conceditur Sedi Apostolicæ; Prouinciæ autem in Religionibus æquiparantur Episcopatibus Alij verò è contra tenent id fieri posse sine Sedis Apostolicæ licentia Peirinis *tom. 3 Priuileg. Minimor. in Additam ad Constitut. Iulij II. cap. 3. num. 24.* Sanctorus *in Commentarijs super Constitut. Fratrum Minor. cap. 12. statut. 12.* afferens etiam Constitutionem quandam Nicolai IV. in qua fundantur authores contrarij, eo quòd in ipsa id prohibebatur Minoribus, antiquatam esse, nec esse in vsu Trimarcus apud Peirin. relatum *in sua Iuridica Lucubratione circa hoc punctum.* Quorum fundamentum est, quia iura præfata solum loquuntur de Episcopatibus, non ergo extendi debent ad Prouincias Religionum, in quibus valde dissimilia ratio procedit.

10 Mihi autem videtur dicendum, quod loquendo de Generalibus Religionum sine Capitulis generalibus, non possunt id facere, prout dixi ex iuribus relatis, Siluestro, & Miranda *tom. 1. cap. 18. num. 24.* Et ratio est, nam erigere Prouincias, vnire, seu separare illas, est vnum ex grauissimis negotijs, quæ in Religionibus contingere possint, & solet esse occasio multarum litium, & in eo reperiri plures difficultates, ac per consequens nullatenus id competere potest soli Generali. Nec vid o quomodo oppositum sit probabile, prout Peirinis, & Trimarcus existimare videntur. Loquendo autem de Generali cum Capitulo generali valde probabile est posse id facere. Ratio est, quia Capitulum generale omnimodam, & plenissimam authoritatem habet in Ordine, tum ex iure communi, quia repræsentat totam Religionem, tum ex priuilegijs summorum Pontificum, quæ retuli *tom. 2. cap. 12. num. 6.* iuxta dicta ibidem ex Rodriguez, & Suarez Neque argumentum adductum ex iuribus relatis magni momenti est, multum enim, valdeque differunt, quoad præsens negotium, Episcopatus, & Prouinciæ Religionum; quia Episcopatuum institutio, vnio, vel separatio solet maximam alterationem in Ecclesia causare, tum propter iurisdictionem Episcoporum, quæ valde in hoc alteratur, tum propter Principes sęculares, qui propter temporale ipsorum interesse turbari solent huiusmodi mutationibus, vt propterea merito, mentoque id reseruetur maturiori iudicio Sedis Apostolicæ. Hæc autem non contingunt in erectione, vnione, seu diuisione Prouinciarum; &, si aliqui rumores inde nascuntur, facilè à Capitulo generali, in quo capita Religionis congregantur, sedari possunt. Adde, quod cum Episcopi sint perpetui, nec mutari possint sine beneplacito Sedis Apostolicæ; Prouinciales autem non sint perpetui, sed triennales vel quadriennales, non videtur esse eadem ratio de Prouincijs ac Episcopatibus. Accedit vsus Religionũ. De Minimorum Religione id testantur Trimarcus, & Peirinis relati: de Franciscana id affirmat Sanctorus relatus ex Annalibus Lucæ Vvadinghi. Ex nostra etiam Carmelitana Religione id quoque testari possum. Etsi enim his vltimis annis huiusmodi mutationes factę non sint sine Sedis Apostolicæ consensu, prout nouissimè contigit hoc anno 1646. in quo institutio Prouinciæ Patrum *primi instituti* vocatorum facta in Capitulo Generali de anno 1645. approbata est, annuente SS. D. N. Innoc. X. à S. Congreg. Episcop. & Regular. pro 16. Februarij; *cum obligatione tamen* (inquit ead. S. Congreg.) *obseruandi in ea Regulam primitiuam ab Innoc. IV. confirmatam sub qua ipsi Fratres primi instituti profitentur:* tempore tamen anteriori, & antiquo, quamuis viderim institutiones, & mutationes Prouinciarum sæpius factas in Generalibus Capitulis, non mihi tamen vidisse id factum ex Sedis Apostolicæ consensu. De illustrissimo etiam Prædicatorum Ordine, de quo in præsenti, audio à R. admod. Procuratore Generali ipsius, solitas fieri huiusmodi mutationes in Capitulis Generalibus. Addit Peirinis id concessum esse à Clemente VIII. Fratribus S. Mariæ de Mercede *tom. 3. Bullarij in hoc Pontifice Constitut.* 112. Sed hoc non est ad intentum, quia ibi solum approbat Pontifex diuisionem quarundam Prouinciarum factam vigore litterarum eiusdem Clementis VIII. Similiter non est ad intentum, quod affert Sanctorus ex Sirbo *in Additionib. ad Compend. priuileg. Mendicantium verb. Aedificare in* §. 18. ibi enim solum ait Sirbus Gregorium XIII. concessisse Capuccinis posse recipere nouas Prouincias, nam aliud est recipere nouas Prouincias (hoc enim intelligo de Prouincijs fundatis Ordinum Minorum) aliud verò eas fundare, vnire seu diuidere. Ad minus tamen non mihi constat de substantia huius priuilegij.

11 Imò addendum, quod quando Prouinciæ fuerint tam amplæ, vt commodè visitari non possint, aut propter Religiosos diuersarum nationum in eis commorantes, aut quia qui in eis commorantur, etiamsi sint eiusdem nationis, nequeunt tamen quietè, & pacificè viuere; tunc possunt, & debent in Capitulis generalibus diuidi, & separari, sicut propter eandem causam diuidi possunt Parochiæ, iuxta doctrinam Concilij Trident. *sess. 21. de Reformat. cap. 4.* & alia iura antiqua, Rotæ decisiones, & Doctores apud Barbosam *de officio, & potestate Episcopi alleg. 68. num. 1* & Peirinis *sup.* Consule Rotam in vna Aquilana *Nullitatis erectionis* coram Pirouano ann. 1613.

Cir-

Circa §. 4.

12 NOTA quod priuilegium istud de lectoribus instituis pro Theologica facultate, quod scilicet impediti non possint à suo munere exequendo, non solum concessum fuit Prædicatoribus à Gregor. XI. in Bulla relata, sed etiam Minoribus à Clem. IV. in Bulla etiam iam relata, & habetur in eorum Mari magno §. 4. & Carmelitis à Sixto IV. in Mari magno ipsorum §. 85. ac Minimis a Iulio II. in eorum quoque Mari magno §. 5. Excipiuntur tamen loca illa, in quibus viget *studium generale*, vniuersitates videlicet. Sed adhuc in ijs locis, prout consuetudine obtinetur, Regulares suos lectores designant, qui liberè, & sine vllius contradictione in Theologica facultate legunt. Idem dico de Logica, Philosophia, Metaphysica &c. Præfatos autem lectores non debere examinari ad id munus ab Episcopis, vel Ordinarijs colligo a simili ex ijs, quæ dixi ex declaratione S. Congregationis, de lectoribus S. Scripturæ *tom. 1. c. 9. num. 48. & tom. 3. verbo Episcopus quoad Regulares num. 26. & tom. 4 verbo lectio quoad Regulares num. 2.* Posse autem, imò & debere Prælatos Regulares instituere tales lectores, habetur ex Clem. V. in Concil. Vienn. & refertur in Clementina *Ne in agro §. ad amplsationem de stat. Monach.* vb. Glossa *verbo facultates*. Consonat etiam *ca. de quibus dist.* 37. Panormitanus *capit. non magnopere num. 7. ne Clerici, vel monachi*. Tamburinus *de iure Abb. tom. 3 disp. 2. quæst* 1. vbi etiam quomodo expediat id munus Religiosis. De quo etiam ego latè *in Tract. de Reformat. Regular.* De vacantia tamen a lectionibus mensibus Iulij, Augusti, & Septembris dixi ex declaratione S. Congregationis *tom. 5 verbo lectio quoad Regulares num.* 7. vbi etiam alia ad intentum. Pro lectoribus verò Romæ degentibus vide edictum D. Rectoris Sapientiæ Romanæ, quod singulis annis publicari solet.

13 Vide alia ad intentum infra *in Mari magno Minorum circa* § 4. Carmelitarum *circa* § 85 ac Minimorū *circa* § 5.

Circa §. 5.

14 PRIVILEGIVM hoc de Ordinarijs non se intromittendis in ijs, quæ spectant ad instituta Ordinis, præsertim circa institutionem, & destitutionem Prælatorum, conforme est alijs generalibus priuilegijs circa exemptionem Regularium a iurisdictione Ordinariorum, de quibus dixi *tom. 1. c* 11. fere per totum, & *tom. 2. verbo Episcopus, quoad Regulares, & verbo Exemptio Regularium, & verbo causa iudicialis Regularium, & verbo immunitas Ecclesiastica Regularium*. Consonat etiam Bulla Pij V. *Etsi Mendicantium*, quam refero *to. 2. c.* 1. Illud tamen de debita, & deuota obedientia a Regularibus præstanda DD. Episcopis tetigi in e. 11. relato *n.* 3. Alia infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 75. & 98.

Circa §. 6.

15 DE hoc priuilegio seu facultate concessa Prælatis Prædicatorum ad prouidendum de aliquibus Prælatis, quando eorum electio confirmari non debet, dixi *tom. 2. c.* 52 *num.* 41. Estque satis vtile pro Religionibus, ad tollendas inquietudines, quæ sæpius in ipsis oriri solent, occasione electionum. Cum enim controuersia fuerit circa validitatem alicuius electionis, poterit Confirmator illud officium prouidere in personam illius, quem electores, vel maior pars ipsorum ab eo per litteras petierint. Quod intelligo etiam si talis electio a iūs omnino inualida fuerit.

16 Quamuis autem Sigismundus de Bononia *de elect. Prælator dub.* 154. *n.* 3. & Samuellius *de elect. canon. Tract.* 3. *disp.* 4. *controu.* 1. *num.* 4. solum videantur intelligere hoc priuilegium de Prioribus Conuentualibus, ita vt quando eorum electio ob aliquam causam non contingat confirmari, possit is, ad quem talis electionis confirmatio pertinet, prouidere in Priorem localem aliquem de Fratribus, quos electores petierint; nihilominus extenditur etiam ad Prouinciales, ita vt Generalis, vel alius, ad quem spectat confirmatio electionis Prouincialium, possit in casu dicto aliquem Prouincialem designare. Id enim constat ex verbis illis priuilegij: *Quando in aliquo Capitulo, vel Conuentu de Prouinciali, vel Conuentuali Priore accurrit electio* Vnde illud, quod est in fine *Concedere valeat in Priorem*, intelligitur tam de Priore locali, quam de Prouinciali.

Circa §. 7.

17 PRO huius priuilegij de exemptione ab obseruantia regularum iuris in electionibus faciendis intelligentia nota, quod circa tempus faciendi electiones (de quo aliqua dixi *tom. 5. cap. 15. num. 19. & to 2. c. 12 num. 5.*) multa a iure statuta sunt, scilicet circa terminum faciendi illas post obitum prædecessoris, circa spatium ad præsentandum electionem electo, & ad præstandum consensum electioni, & ad obtinendum confirmationem, *c. bonæ. 2. ne pro defectu de elect. cap. quam sit. cap cupientes, & c. si compromissarius eod. tit. in 6 cum ibi notatis a DD.* De quibus Sigismundus *sup. dubio* 17. & alijs locis ibi ab eo relatis. Circa hæc ergo procedit præsens priuilegium, vt habent Cassarrubius *in Compendio priuileg Mendicant verbo Electio, num.* 4. Rodriguez *tom 2. quæst* 53. *art* 17. Miranda *in Manuali tom. 2. q* 23. *art*. 10 Sigismundus *sup.* vbi etiam alia ad intentum. Vide dicenda infrà circa Mare magnum Minorum § 2. Vbi iterum de hac re agetur, & maximè in Mari magno Minimorum *circa* §. 3.

Circa §. 8.

18 NOTA, priuilegium hoc, quod est de facultate concessa Prælatis ad dandum dimissorias suis subditis pro recipiendis Ordinibus a quocunque Episcopo Catholico vacare his temporibus. Nam primò quod attinet ad susceptionem Ordinum a quocunque Episcopo, prout hic conceditur Prædicatoribus, & ante hanc concessionem erat a Clem. IV. in Bulla relata Minoribus, imo ab Eugenio IV. Cassinensibus, & Iulio II. Vallisumbrosanis, vt refert Tamburinus *de Iure Abbatum to. 2. disp* 2. *q.* 18. *in princ.* & a Ioanne XXII. Carmelitis, vt patet ex eorum Mari magno §. 24. & a dicto Iulio II. Minimis in eorum Mari magno §. 6. reuocatum videtur per Concilium Tridentinum *sess* 23. *c.* 8. & clarius per decretum S. Congregationis iussu Clem. VIII. quod retuli *to* 1. *c.* 14. *num.* 12 & per extensum adduxi *to. 3. verbo Dimissoria num.* 5. ex Piasego, Campanili, Barbosa, Nouario, & alijs. Ibi enim præcipitur omnibus Superioribus Regularium, ne concedant suis subditis dimissorias ad Ordines suscipiendos, nisi *ad Episcopum Diœcesanum, nempe illius Monasterij, in cuius familia ab ijs ad quos pertinet is Regularis* (scilicet qui Ordines suscepturus est) *positus fuerit*. Etsi enim in hoc decreto non videam clausulam aliquam, qua dicatur id fieri debere etiam *non obstantibus priuilegijs*, ita vt proinde dici posset Regulares habentes priuilegia in contrarium illis vti posse; nihilominus quia communiter supponunt Doctores hoc decretum obligare etiam Regulares illos, qui habent talia priuilegia, ideo illis assentiendum. Vide Sorbum *in Addit. ad Compend priuileg. Mendicant. verb. Ordines sacri, versus finem*. Naldum *in summ. verbo Ordo n.* 26. Peirinis *to.* 1. *Priuileg. Minim. in Constit. 2 Sixti IV. n.* 33. & Tamburinum *sup num.* 1. Vnde quod aiunt Peregrinus *in Compend. priuileg. sui Ordinis par. 2. tit Ordine* §. 1. & Diana 3 *p. Tract. 2. de dub. Regul. Resolut.* 7. scilicet Prælatos suæ Religionis concedere posse huiusmodi dimissorias pro suscipiendis Ordinibus à quocunque Episcopo, intelligi solum id debet, iuxta id quod habetur in præfato decreto, & tenet summa Diana *verbo Ordo n* 54. ac dicto eo *c.* 14. *num.* 12. videlicet in casu quo *Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes*, quo casu subsistere videntur relata priuilegia, & aliud Clem. VIII. pro Benedictinis Vallisoletis, quod refert Diana dicta *Resolut.* 7. & ante ipsum Peregrinus. Imo etiam tunc, iuxta dicta eo *nu.* 12. & prout in ipso decreto habetur, Superior Regularis concedens dimissorias subditis ad recipiendum Ordines a quocunque Episcopo, debet exprimere in eis *causam absentiæ diœcesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum*. Tenentur autem Episcopi stare quoad hoc attestationi Superioris Regularis, vt supponitur in ipso decreto. Bartiola *in Aphor. littera R. vers. Regulares ad ordinationem*. Peirinis loco inferius referendo *num.* 5. Nec possunt Superio-

periores de industria differre *concessionem dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus diœcesanus vel absuturus, vel nullas habiturus esset ordinationes*. Ita enim habetur in dicto decreto, & dixi eo *num.* 12. Vnde aliter facientes peccarent mortaliter, quia in re graui contrauenirent præcepto Papali, & præiudicant diœcesano Episcopo. Nisi bona fide, vel rationabili aliqua causa mouti id facerent, vtputa, si diœcesanus esset male affectus Regularibus, & nimis rigidus in eis examinandis, aut approbandis ad Ordines. Peirinis loco referendo *num.* 4. Tamburinus *supra quæsit.* 18. *num.* 6. Pœnæ autem, quæ in præfato decreto statuuntur contra Superiores aliter quam dictum est dimissorias concedentes, sunt priuatio *officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ*, ac aliæ arbitrio Papæ reseruatæ. De quibus an, & quomodo incurrantur, latè dixi *to.* 4 *verbo Pœna Ecclesiastica* cum locis ibi relatis, & tractant Peirinis, & Tamburin. *supra*.

19 Cum autem præfatum decretum sit odiosum, & contra antiqua Religionum priuilegia, ideò si casus esset, quod Prælatus concederet præfatas dimissorias contra tenorem illius, & subditus de facto ob aliquem casum non suscepisset Ordines, probabile est non incurrere Prælatum dictas pœnas, eò præsertim, quia iuxta dicta *tom.* 3. *verbo casus reseruati Regularium*, & habetur ex l. 1. §. *hec verba ff. quod quisque iuris. cap. relatum de cleric. non residente. cap. qualiter de pact. cap. si a iudice de appellat. in* 6 verba intelligenda sunt cum effectu. Peirinis *to.* 2. *de Prælato q.* 3 *cap.* 7. *num.* 6. Tamburinus *supra num.* 7. contra Riccium 4. *p. prax. decis.* 118. *num.* 10. Subditus autem ordinatus propter tales dimissorias, etsi non incurreret pœnas dicti decreti, quia illæ solum comprehendunt Prælatos dimissorias concedentes, incurreret tamen pœnas illas, quæ impositæ sunt contra suscipientes Ordines sine legitimis dimissorijs, quia reuera tales dimissoriæ non sunt legitimæ, vtpote concessæ a Prælato contra Papæ prohibitionem. Quæ verò sint istæ pœnæ, collige ex Constitutionibus Pij II. & Sixti V. quas retuli eo *ca.* 14. *num.* 1. 2. 3. *& sequentib.* Addit Peirinis *sup. num.* 7. ex Batiola *in Aphor. litera R. verbo Regularis ordinatus*, quod Regularis ordinatus contra præfatum decretum excommunicatur edicto per Episcopum ordinantem promulgato, in quo dicitur quòd nullus accedat qui sit à iure prohibitus, nam iste prohibitus est a dicto decreto. Quomodo autem Regulares ordinati incurrant excommunicationem impositam ab Episcopo ordinante, dixi eo *cap.* 14. *num.* 22. An autem maneat ordinatus in casu, quo Episcopus dixerit se non habere intentionem ordinandi tales, dixi 4. *to. verbo Ordines sacri num.* 20. Quid autem dicendum de Regularibus degentibus in Monasterijs sitis in locis nullius Diœcesis, dixi eo *cap.* 14. *num.* 12. ex declaratione S. Congregat. quam refert Naldus *supra*. Similiter quid dicendum pro casu, quo Diœcesanus non habens ordinationes committat alicui Episcopo per suam Diœcesim transeunti, vt illas habeat, an tunc teneantur Prælati Regulares dare dimissorias suis subditis pro illo Episcopo substituto, an verò vti possent dictis priuilegijs mittendo illos ad quemcunque alium Episcopum, tractant Peirinis *sup. num.* 8. & Tamburinus etiam *sup. quæsit.* 18. *num.* 3. & 4 Contendit autem Peirinis *numer.* 7. quod si Prælati mitterent suum subditum ad aliquem locum ea solum ratione, vt ibi Ordines recipiat, & secuta ordinatione ab eo recedat, facerent contra præfatum decretum; eò quod esset legem deludere, quod vetatur *cap. constitutus de concess. præbend.* Sed ego credo id fieri posse, sicut & potest quis ire de vna ciuitate ad aliam ea solum ratione, vt effugiat præceptum aliquod, seu legem, quæ in ea ciuitate, a qua recedit, & non in alia, viget. Quia hoc non est eludere legem, sed vti iure suo, eximendo se ab obligatione legis, prout fieri potest. Quod maximè procedit in Regularibus habentibus priuilegia, de quibus supra.

20 Quod verò attinet ad illud de Fratribus præsentatis pro susceptione Ordinum admittendis ab Episcopis sine examine vllo, prout habetur in hoc priuilegio Gregor. XI. pro Prædicatoribus, & in alijs Clem. IV. pro Minoribus in Bulla relata, Eugenij IV. pro Benedictinis Italiæ reuocatum est, primò per Leonem X in Concilio Lateranensi, vbi habetur, quod *fratres ad Ordines promouendi possint per Ordinarios de grammatica, & sufficientia examinari*. Secundò, per Concilium Tridentinum *sess.* 23. *de Reformat. cap.* 7. & 8. & maximè *cap.* 12. illis verbis: *Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, priuilegijs quibuscunque quoad hoc penitus exclusis*. Tertiò, ex decreto S. Congregationis sub Clem. VIII. superius relato, illis verbis: *Dummodo tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinentur quoad doctrinam*. Et ita supponunt communiter Doctores, specialiter Rodriguez *tom* 1. *quæst. Regular. q.* 18. *art.* 6. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 7. *num.* 31. Vasquez *in* 3. *p. to.* 5 *disp.* 246. *cap.* 6 *num.* 55. Extenditur hoc ad Iesuitas, non obstante priuilegio Gregorij XIII. quo dicitur ipsis esse concessum, vt sine vllo examine ab Episcopis admittantur ad Ordines. Tum ex dicto decreto Sacræ Congregationis sub Clemente VIII. tum maximè propter Constitutionem *sanctum, & salutare* Sixti V. *numero* 91. in Bullario, quam retuli *dicto capit.* 14. *numer.* 91. Rodriguez, & Barbosa *supra*. Peirinis *dicto capit.* 7. *num.* 11. Miranda *tom.* 1. *quæst.* 39. *art.* 4. vbi id generaliter dicit de omnibus alijs priuilegijs quoad hoc punctum Regularibus concessis. Verum quidem est, quod iuxta dicta *to.* 4 *verbo Ordines sacri num.* 13. ex Villalobos, Portello, & Peirinis, possunt Domini Episcopi sine vllo examine admittere Regulares ad Ordines, non solum quando notoriè litterati fuerint, sed etiam, quando tales non fuerint, si tamen Prælati ipsorum speciali ter testentur eos esse sufficientes. Quod intelligo, quando non est sufficiens fundamentum ad non credendum dictis Prælatis, quod rarius continget. Vide Tamburinum *supra quæsito* 20.

21 Id autem quod additur in prædicto priuilegio Gregorij XI. quod etiam antea concesserat Clemens IV. Minoribus, scilicet Episcopos ordinare debere Religiosos *absque omni promissione, vel obligatione ipsorum*, omnino manet in sua vi, nec vllatenus reuocatum, & in vsu receptum.

22 Vide alia ad intentum horum priuilegiorum infra *in Mari magno Minorum circa* §. 6. Carmelitarum *circa* §. 24. & Minimorum *circa* § 6.

Circa § 9.

23 PRIVILEGIVM hoc de habendis Oratorijs, in quibus cum Altari portatili Missarum solemnia, & officia diuina celebrari possint, concessum etiam est Minoribus à Clem. IV. in Bulla relata: & Carmelitis, prout ex eorum Mari magno §. 36. 37. & 87. constat: item Minimis a Iulio II. in ipsorum Mari magno § 7. Sed quia valde ampliatum, & extensum est a Sixto IV. in hoc Mari magno § 39. ideo ibi commodiùs de ipso dicetur. Interim nota cum Vincentio Candido huius Religionis Prædicatorum egregio doctore tum doctrina, tum vitæ probitate, *tom.* 4. *disquisit. disquis.* 4 *art.* 24. *dubit.* 19. 20. 21. & 22 nomine diuini officij intelligi omne illud, quod fit in Ecclesia a ministro Ecclesiastico seu persona ad illud deputata, vt sunt non solum diuinissimum Missæ Sacrificium, sed etiam Horæ Canonicæ, exercitia maiorum Ordinum, Sacramentalia, & similia; non verò alia officia, quæ licet diuina sint, quia ad Dei cultum spectant, non tamen sunt personis Ecclesiasticis applicata, vt sunt aliquæ litaniæ, vel preces, quæ à secularibus dici solent, etiam in Ecclesijs. Pro quo vide dicta *tom.* 3. *verbo interdictum quoad Regulares numero* 20. & dicenda in Mari magno aliorum Mendicantium locis relatis.

Circa §. 10.

24 PRIVILEGIVM quoque istud de celebratione diuinorum, & receptione Sacramentorum tempore interdicti generalis, quod etiam concessum fuit Minoribus a Clem. IV. in relata Bulla, & habetur in eorum Mari magno §. 8. Eremitarum S. Augustini §. 20. Carmelitarum §. 3. 4. 36 & 30. & Minimorum § 23 ampliatum etiam est, & extensum à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 40. & ideirco de eo ibi loquendum, maximè cum iuri communi *cap. Alma Mater de sent. excommunicationis in* 6. conforme sit.

Circa §. 11.

25 CONCEDITVR in hoc priuilegio Prædicatoribus, quod ipsorum famulis possint ministrare Ecclesiastica Sacramenta, & cum decedunt, in Oratorijs eos sepelisse. Concesserat autem Clem. IV. Minoribus simile priuilegium, eo excepto, quod Gregorius dixit: *Et eos, cum decedunt, in vestris Oratorijs sepelire.* Clemens verò dixerat: *Et ipsos cum decesserint, in vestris cœmeterijs sepelire.* Item Sixtus IV. concessit Carmelitis idem quod Clemens Minoribus, vt ex nostro Mari magno constabit. De hoc tamen, & alijs familiarium, & seruitorum Regularium priuilegijs plura latè dixi *eo. 2. cap.* 16. per totum, vbi etiam qualiter moderata sint a Leone X. in Concil. Lateranensi, Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 11. & S. Congregatione, & qualiter hoc tempore subsistant, specialiter, an aliqui Religiosi possint ministrare Eucharistiam suis familiaribus tempore Paschatis, dixi non solùm eo *capitulo* 16 *num.* 19. sed etiam latiùs *3. tom verbo Eucharistia quoad Regulares num.* 8 vbi etiam *num.* 9. quid dicendum sit de administratione Eucharistiæ per modum viatici in articulo mortis. Nota autem pro hoc, & similibus priuilegijs aliquos insinuare, etiam illis seclusis, posse Regulares prædicta facere cum suis familiaribus, prout habet Nouarius *in Lucerna Regularium verbo Familiares num.* 2. ex Gratiano, Grassis, & alijs authoribus, quos etiam retuli *tom.* 3. *verbo Gabella quoad Regulares num.* 11. dum egi, an tales familiares Regularium exempti sint à gabellis. Clariùs id habet Rodriguez *tom. 2. Quæst. Regular q.* 67. *art.* 1. dicens ad hoc intentum de priuilegijs familiarium Regularium, quod attento solo iure communi priuilegium alicui concessum pro se, extenditur etiam ad ministros, sine quibus illud stare non potest: *argum. l. administrantes in princip.* & ibi Bartolus *ff. de excus. tut.* & tenet Baldus *in Authent. habita col.* 1. *cap. ne filius pro patre*, de quo aliqua dixi *tom. 2. capit.* 16. *num.* 30. Addens etiam ex Oldrado, quòd pauperum appellatione veniant etiam ij, qui pauperibus seruire solent. Quibus denotare videtur, quod quemadmodum Monasteria Regularium ministrant ipsis Sacramenta, & mortis tempore tribuunt sepulturam; sic etiam possint facere cum familiaribus. Fauet *Clementina Religiosi.* Vbi postquam multa priuilegia tolluntur à Regularibus, declaratur in fine nullum ex hoc præiudicium generari Religiosis, quibus est concessum, vt suis familiaribus Sacramenta ministrent.

25 Alia habes infra in *Mari magno Minorum circa* §. 9. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 51.

Circa §. 12.

27 DVO continet hoc priuilegium hic à Gregorio XI. concessum Prædicatoribus, & olim Minoribus a Clem. V. in Bulla relata. Alterum est, quod quando sententia generalis, vel interdicti in terras, vbi præfati Religiosi viuunt, vel in earum personas promulgatur, talis sententia non tangat familiares eorum, aut ipsorum Procuratores, seu operarios. Alterum est, quod, præfatis sententijs non obstantibus, possint dicti familiares, Procuratores, & operarij audire diuina, nisi causam dederint tali excommunicationi, vel interdicto, aut nisi ipsi excommunicati, vel interdicti specialiter essent. De vtroque autem latè dixi in summa. De primo quidem *tom* 2. *cap.* 16. *num.* 23. *& cap.* 17. *num.* 8. De secundo autem eo *cap.* 16. *num.* 27. 28. *& sequentib. & eo cap.* 17. *num.* 6. Alia verò quæ spectant ad interdictum, habes ex dictis *tom.* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares*, cum locis ibi relatis. Similiter an hæc priuilegia familiarium Religiosorum suspendantur in locis, vbi publicatur Bulla Cruciatæ, dixi *eo c.* 16. *numer.* 29.

28 Pro illa tamen particula, seu dictione *continuò*, aut *continuè*, quæ ponitur in præfatis priuilegijs, dum est sermo de operarijs, obseruandum, quod licet illa denotetur, quòd obsequium talium operariorum debeat esse perpetuum, vt ratione illius potiri possint dictis priuilegijs; id tamen intelligendum est non mathematicè, aut metaphysicè, sed ciuiliter, id est, horis, seu temporibus opportunis, prout probat Barbosa *in tract. de dictionib. dict.* 68. ex varijs Doctoribus. Vnde quemadmodum obligatus ad continuam chori residentiam intelligitur solum obligatus pro horis congruis, & salua necessitate, vel infirmitate, prout ex Caldenno, & Tuscho comprobat Barbosa supra, sic ad intentum intelligendum est continuum hoc operariorum obsequium ad potiendum talibus priuilegijs necessarium.

29 Alia ad intentum damus infra *in Mari magno Minorum circa* §. 9. 10. Carmelitarum *circa* §. 52.

Circa §. 13.

30 HANC eandem concessionem de facultate commorandi inter excommunicatos, & ab eis necessaria vitæ poscendi fecit pro Minoribus Clemens IIII. in Bulla relata, & Carmelitis Sixtus IV. in ipsorum Mari magno §. 53. ac Minimis Iulius II. in eorum etiam Mari magno §. 8. & vt notatur in margine dictæ Bullæ in Mari magno Minorum apud Rodriguez in Bullario *Bull.* 14. Innocentius IV. dedit pro eadem materia Bullam, quæ habetur in Conuentu S. Francisci Salmanticensis. Notat autem idem Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular. q.* 61. *art.* 1. hanc concessionem, & aliam similem Gregorij IX parum deseruire, nisi solùm ad pacandos scrupulosorum animos. Ratio est, quia vel tales excommunicati sunt illi, qui vocantur *tolerati*, videlicet qui non sunt notorij percussores Clerici, vel nominatim denunciati, seu publicati, vel non sunt *tolerati*, quia scilicet sunt vel notorij percussores Clerici, aut nominatim denunciati, seu publicati. Si sint prioris generis, proculdubio nullus tenetur ipsos vitare, sed omnes possunt cum illis communicare, esto ipsi excommunicati non possint, nisi in certis casibus cum alijs communicare, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Excommunicatio quoad Regulares num.* 5. *&* 43. & Extrauag. Martin. V. *Ad euitanda*, Concil. Constantiensi, & communi Doctorum sententia, specialiter Suarez, Cornexo, & Layman, quos ibi retuli. Si autem tales excommunicati sint posterioris generis, etsi cum illis alij regulariter communicare non possint, nihilominus cum agitur de ipsorum vtilitate spirituali, qualis est ea, quæ tangitur in hac concessione, vtique possunt, prout habetur ex *ca. quoniam multos* 11. *quæst.* 3. & ex communi Doctorum, specialiter Siluestro, Nauarro, Vasquez, Cornexo, & Bonacina dixi loco relato *num.* 45. & circa simile priuilegium Minimorum Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constit.* 2. *Iulij II. num.* 25. Dici tamen potest hanc, & similes concessiones, seu priuilegia deseruire posse Regularibus prædictis ad communicandum cum præfatis excommunicatis non toleratis, seu vitandis, quando in eorum terris commorantur, non solum in eis, quæ pertinent ad ipsorum excommunicatorum conuersionem, aut salutem spiritualem, neque in proximè illa concernentibus, qualia sunt salutationes, & allocutiones, quæ inter ea admisceri solent, iuxta dicta eo *num.* 45. ex Siluestro, Nauarro, & Bonacina, & tenet Rodriguez loco relato; sed etiam in alijs, quæ solum remotè, & mediatè conducunt ad prædicta. Colligo id primò ex verbis huius concessionis, videlicet, *In excommunicatorum terris libere commorari*, ea enim denotant facultatem, seu licentiam ad communicandum, seu habendum commercium, aut communicationem cum ipsis, quatenus politicè est necessaria inter eos, qui simul commorantur. Colligo secundò ex eo, quod priuilegia Regularibus concessa, ea præsertim, quæ non sunt in præiudicium alterius, quale est istud, de quo in præsenti, latissimè explicanda sunt. Nam *summa ratio est, quæ, pro Religione facit*, vt dicitur *in l. sunt personæ ff. de Relig. & sumpt. funer.* de quo dixi *tom.* 4. *verbo priuilegia Regularium num.* 9. ex Siluestro, Tiraquello, & Suarez. Tertiò id maximè colligo ex generali principio, scilicet, quod priuilegium debet aliquid operari vltra commune ius, quod sine priuilegio non liceret, quia aliàs esset inutile *capit. Si Papa de priuileg. in* 6. ibi, *Cum verba aliquid operari debeant.* De quo Suar. 2 *de legib. lib.* 8 *capit* 28. *numer.* 2. Ioannes de Cruce *lib. 2. de priuileg. Regular. cap.* 2 *in* 4. *Regula.* & alij. Cum ergo iure communi liceat communicare cum excommunicatis etiam vitandis, seu non toleratis in ijs, quæ spectant ad ipsorum spiritualem salutem, vel proximè concernentia,

nentia, ideo ne dicamus hoc priuilegium esse inutile, sed aliquid operari, dicere debemus per illud concedi præfatis Religiosis facultatem communicandi cum dictis excommunicatis vitandis etiam in ijs, quæ solum mediatè, aut remotè conducunt ad ipsorum salutem spiritualem, qualia sunt colloquia, conuictus, & similia.

31 De alia concessione, quæ in hoc priuilegio habetur, scilicet, quod possint dicti Religiosi in terris excommunicatorum commorantes *ab eis necessaria vitæ deposcere, ac recipere*, cum id liceat iure communi facere cum excommunicatis toleratis, quia cum talibus permissa est communicatio cuilibet, vt dictum est, & colligitur ex *cap. si vere de sentent. excommunicat.* & alijs Doctoribus, quos ibi affert Barbosa, ideo vt hoc priuilegium aliquid operetur, & ne inutile reddatur, extendi debet etiam pro casu quo tales excommunicati essent vitandi, aut non tolerati. Etsi enim iuxta dicta eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares numer.* 49. ex Sairo, Auila, & Bonacina licitum sit postulare eleemosynam etiam ab excommunicato vitando propter necessitatem postulantis, & quia eleemosynam postulare alicui est suadere illi opus charitatis, vel misericordiæ, quod non est prohibitum etiam cum excommunicato vitando; nihilominus, quia in dicto *cap. quoniam multos*, solum id videtur permissum, quando non sunt alij, à quibus ea haberi possint, & ad tollendum scrupulorum occasionem valde vtile est præfatum priuilegium. Præsertim quia sæpius in priuilegijs conceduntur aliqua iure communi non prohibita, ad pacandum conscientias; vt notat inter alios Nauarrus *in summ. cap.* 25. *num.* 85. *& cap. quando Latini ca.* 3. *num.* 57. *& cap.* 19. *num.* 84. *& c.* 21. *num.* 31. Rodriguez *to.* 1. *summ. in* 2. *edit. c.* 220. *num* 2. & Sanchez *lib.* 2. *de Matrimon. disp.* 37. *in fin.*

32 Si autem quæras, quomodo Religiosus se debeat gerere cum hæreticis casu quo in terris eorum commoretur, quamuis plura dici possent, breuiter dicendum primò, si tales hæretici non sunt denunciati nominatim, non tenemur eos vitare. Ratio est, quia etsi tales sint excommunicati, vtpote quia verè hæretici, nihilominus fauor Extrauagantis *Ad euitanda*, & Concilij Constantiensis, de quo supra, concessus omnibus fidelibus non vitandi excommunicatos nisi nominatim denunciatos, aut notorios percussores clericorum, cum generalis sit, extenditur etiam ad hæreticos. Suarez *to.* 3. *in* 3 *p. q.* 65. *art* 4 *disp.* 18. *sect.* 1 *nat.* 3. Azor *ta.* 1. *inst. moral. lib.* 8. *cap.* 13. *q.* 7. Sanchez *lib.* 2. *in Decalog. cap.* 9 *nu.* 3. Nec censentur nominatim denunciati aut vitandi Lutherani, Caluinistæ, aut alij specialium sectarum expressi specialiter in Bulla Cœnæ *excommunicat.* 1. quia tales solum sunt generaliter denunciati, non nominatim. Sanchez *supr.* ex Sairo, Toleto, & alijs. Qui etiam *num.* 4. addit nec censeri nominatim denunciatos ad effectum vitandi eos, illos, qui declarati sunt vt hæretici, quia per hoc non exprimitur censura excommunicationis, quod videtur requiri, cum fauor illius Extrauagantis ampliari debeat. Idem etiam dicit de illis, qui declarati sunt vt hæretici, & incurrisse omnes pœnas hæreticorum. Quia adhuc per hoc non est specialiter, & expressè denunciata excommunicatio. Cum talibus ergo hæreticis non denunciatis nominatim vt excommunicatis licitè potest Religiosus in eorum terris existens communicare tum in humanis, tum etiam in diuinis, orando cum eis, diuinis officijs simul coassistendo, eorum funus comitando ad sepulturam in loco prophano ipsis dandam, & alia omnia cum eis facere, quæ cum alijs non excommunicatis. Ratio est, quia ex vi priuilegij concessi cunctis fidelibus in dicta Extrauaganti possunt siue in humanis, siue in diuinis communicare cum excommunicatis quibuscumque, exceptis nominatim denunciatis, & notorijs percussoribus Clerici. Nauarrus *lib.* 5. *Consil tit. de hæretic. in* 1. *edit. consil.* 15. *&* 16. *in* 2. *consil.* 10. *&* 12. Azor *tom.* 1. *instit. moral lib* 8. *cap.* 11. *q.* 4. Sanchez *supr. num.* 7. noster Thomas de Iesu *de conuers. omn. gent. procur. lib.* 8. 2. *par* §. 4. Trullenc *in Decalog. lib.* 1. *cap.* 3. *dub.* 2. *num* 4 limita tamen, dummodo hæc non fiant animo fauendi hæreticis vt talibus, aut cum scandalo Catholicorum, quia hoc est intrinsice malum, & illicitum, vt ijdem authores fatentur. Idemque dicendum de communicatione cum illis in rebus aliàs prohibitis, quales sunt eis dare, vel ab eis accipere Sacramenta, cooperari ritibus ipsorum, & similia, quia hæc etiam sunt illicita. An verò liceat ingredi ipsorum templa, dixi eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares num.* 23. Similiter an pro eis offerri possit Missæ Sacrificium, dixi eo loco *num.* 12. An sepeliri possint in loco sacro *ibid.* 53. *&* 4. *tom. verbo sepultura quoad Regulares num.* 23. Casu verò quo hæretici sepulti fuerint in loco sacro, an liceat in illo diuina officia, & Sacrum facere, tractat Thomas de Iesu *supra* ex Nauarro, & alijs.

33 Si verò tales hæretici sint nominatim denunciati vt excommunicati, ac per consequens sint excommunicati vitandi, tunc non solum prohibitum est communicare cum illis in eis, in quibus communicare non possumus cum alijs excommunicatis toleratis, sed etiam in eis, in quibus dixi communicari posse cum ipsis. Vnde non potest esse talis communicatio cum illis in contentis illo versu: *Os, orare, vale, communio, mensa negatur.* nisi pro casibus, de quibus illo alio versu: *Vtile, lex, humile, res ignorata, necesse*, iuxta dicta eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares num.* 45. Ex priuilegio tamen isto pro Prædicatoribus, & Clem. IV. pro Minoribus, & Sixti IV. pro Carmelitis in ipsorum Mari magno § 53. ac Iulij II. pro Minimis in eorum quoque Mari magno § 8. videtur quod possint illi Religiosi, & qui cum ipsis habent participationem priuilegiorum, in terris excommunicatorum commorantes, ac per consequens habere cum illis, etiam si sint excommunicati vitandi, eam communionem, quæ necessaria omnino est ad simul politicè conuiuendum, iuxta dicta superius. Hæc tamen solum intra limites opinionis probabilis dicta sint; nullum enim authorem de hoc puncto agentem videre potui. Fauet tamen Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 62 *numer.* 12.

34 Si etiam petas an, Religiosi possint ire ad terras hæreticorum, aut aliorum infidelium. Respondeo iuxta dicta *to.* 1. *ca.* 9. *num.* 32. *& c.* 18. *num.* 99. in Extrauag. *Ad nostrum de Regularib.* impositam esse à Ioanne XXII. excommunicationem Papæ reseruatam contra quoscunque Religiosos euntes *ad partes transmarinas, quibus pauci fideles respectu infidelium commorantur, absque superioris Ordinis sui licentia sibi per ipsum litteras patentes concessa.* Item contra Superiores ipsos huiusmodi licentiam impertiri præsumentes, *nisi dumtaxat viris litteratis, prouidis, & expertis*. Explicant hanc excommunicationem inter alios Filiucius *in quæst. moral ta.* 1. *Tract.* 15. *c.* 8. *nu.* 192. Bonacina *de clausura q.* 2 *punct.* 4. §. 4. *& de censuris extra Bullam Cœnæ disp.* 2 *q.* 9. *punct.* 8. Præter dicta autem a me loco relato, & alia, de quibus hi authores, nota primò, hanc excommunicationem non incurri nisi à transgressoribus huius legis ex præsumptione. Quid verò per præsumptionem denotetur, habes ex dictis *to.* 1. *c.* 10 *num.* 33. Nota secundò, præcipi in eadem Extrauaganti in virtute S. obedientiæ Prælatis Ecclesiarum, ne Religiosis ad partes illas transeuntibus sine præfata licentia, *ad prædicationis officium, vel diuinorum celebrationem admittant, sed ipsos potius velut apostatas capiant, seu capi faciant, eos carcerali custodia detinendo.* Accedentes etiam ad Sepulchrum Domini situm Hierosolymis sine licentia Papæ sunt excommunicati excommunicatione Papæ reseruata. Etsi enim pro hac excommunicatione nullius textus afferatur, nihil minus creditur in hoc S. Antonino, qui 3 *p. tit.* 24. *cap.* 30. *in fin.* dicit eam vidisse in libro Pœnitentiariæ Summi Pœnitentiarij, & ita id admittunt Nauarrus in *Man. cap.* 27. *num.* 110. Filiucius *supr cap.* 5. *in fin.* Suarez *de cens disp* 22 *sect* 6 *num* 9. Bonacina *supr. d. disput.* 2. *qu.* 3. *punct.* 39. Thesaurus *in prax. part.* 2 *verbo peregrinantes cap* 2. Hæc autem excommunicatio cum sit generalis, comprehendit omnes, etiam Religiosos; & cum sit contra accedentes ad dictum S. Sepulchrum, sitque in materia odiosa, requirit actum consummatum illuc perueniendi; imo cum sit contra accedentes ad eum locum deuotionis gratia, non comprehendit euntes Hierosolymam ob mercaturam, vel alia negotia. De quibus relati authores, & alij. Item Clem. VIII. in Bulla *Cum sicut* in 3. tom. Bullar. *num.* 42. prohibet Italis, vt extra Italiam non habitent in locis, vbi liber, & publicus cultus, siue vsus Catholicæ Religionis non extat. Quamuis hæc Constitutio non videatur tangere nisi seculares. De alia excommunicatione Alexander Sextus contra euntes ad

Indias sine licentia Regis Catholici, agit Rodriguez *to. 2. quæst. Regular. q. 99. ar. 7.* & eius Compendiator, alter Rodriguez *Resolut. 78 num. 8.* Extat etiam prohibitio Gregorij XIII. omnibus Religiosis. Patribus Iesuitis exceptis, accedendi ad Zapponium, vel Regiones propinquas, iuxta dicta *tom. 1. cap. 16. num. 28.* licet ea sit limitata postea a Clem. VIII. & Paulo V. vt *ibidem* dixi.

35 Maximè nota, quòd pro Religiosis in partibus hæreticorum seu infidelium, in ipsorum conuersione laborantibus, varia, & multa sunt a summis Pontificibus concessa priuilegia. Id patet ex Bulla Pij II. & Sixti IV. pro Prædicatoribus, quam refert Thomas de Iesu *supra lib. 12.* & ex Bulla Innocent. IV. pro eisdem Prædicatoribus, quæ habetur apud Consettium *pag. 6.* & Thomam de Iesu *supra*, apud quem etiam estant pro eisdem Bullæ Gregorij XI. & Innocentij VI. ac Vrbani VI. Pro Fratribus etiam Minoribus extat alia Bulla Leonis X. apud Rodriguez *in Bullar.* & Thom. de Iesu *supra*. Item pro nostris Patribus Carmelitanis Discalceatis alia Clem. VIII. apud eundem Thomam de Iesu, qui etiam *ibidem* habet breuem collectionem horum priuilegiorum ordine alphabetico digestam, in qua singula referuntur. Præter quæ etiam S. Congregatio de propaganda fide Religiosis missionarijs, seu ad Euangelij prædicationem ad infidelium partes missis, special ora aliqua, ac notabilia conferre solet priuilegia, vt ad sanctum opus feruentius exequendum animentur.

36 Præter dicenda autem infra in Mari magno Minorum *circa* §. 11. Carmelitarum *circa* §. 53. & Minimorum *circa* § 8. specialiter notandum, quod Religiosi pro conuersione Indorum laborantes habent plura priuilegia ex Leone X. in Bulla apud Rodriguez in Bullario in hoc Pontifice *num. 3.* ex Adriano VI. in Bulla apud eundem Rodriguez in Bullario in hoc Pontifice *num. 1.* vbi etiam confirmantur alia a prædecessoribus concessa. De quibus Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. qu. 31. ab art. 3. vsque ad 6. & q. 35. per tot. & q. 56. art. 11. & tom 2. q. 99.* alter Rodriguez *in Compend. Resolut.* vbi hæc omnia refert. Primò, quòd Religiosi ad terras Indorum peruenientes possint eis Euangelium prædicare, eosque baptizare. Secundò, vt Sacerdotes possint promouere conuersos vsque ad quatuor minores Ordines. Tertiò, vt possint dispensare cum illis, qui in gradibus non prohibitis lege diuina contraxerunt ad manendum in matrimonio. Quartò, vt possint dispensare cum patientibus defectum natalium ad Ordines. Quintò, vt possint cognoscere de caussis matrimonialibus. Sextò, vt inordinatè viuentes de suis excessibus possint corrigere. Septimò, vt possint ibidem diuina officia celebrare, cœmeteria benedicere, & vota commutare, exceptis Religionis, & peregrinationis vltramarinæ, ac indulgentias concedere. Octauò, vt valeant altare consecrare, si illud non possunt habere portatile, & similiter corporalia, vbi non est Episcopus. Nonò, vt possint omnia alia facere, quæ ad augmentum diuini nominis, ampliationem Catholicæ fidei, ac ad irritationem, & reprobationem eorum, quæ sacris traditionibus contradicunt, sicut pro loco, & tempore viderint expedire. Hæc Hieronymus Rodriguez *supra*. Quibus similia aliqua affert *Resolut. 126. num. 10. 11. & 12.* Additur etiam in Bulla Leon. X inter alia notabilia priuilegia, quòd *in casu necessitatis Episcopis in Prouincia non existentibus, confirmationis Sacramentum* possint impartiri, quod est valde singulare priuilegium. De quo Quintana Dueñas in suis Singularibus *Tract. 2. de Confirmationis Sacramento Singul. 6.* Vide etiam alia priuilegia Pauli III. pro Iesuitis in Bulla *licet debitum* in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice *num. 8.* & pro praxi horum, & similium priuilegiorum attende ad verba ipsorum, praxim Prouinciarum, & an aliqua illorum solum per viuæ vocis oraculum concessa fuerunt, quia his temporibus reuocata erunt, iuxta sæpius dicta.

(:)

Circa § 14. & 15.

37 DE materia huius priuilegij, scilicet de facultate ad absoluendum Religiosos à censuris, & ad dispensandum cum illis in irregularitatibus copiosè dixi *tom. 1. cap. 18. à num. 31. vsque ad 45.* tam propter hoc, quam propter alia priuilegia Religionibus concessa. Specialiter etiam de facultate Prælatorum Regularium ad absoluendum suos subditos à censuris, plura dixi *3. tom. verbo Abortus numero 8. verbo Censura Ecclesiastica numero 12. verbo Clausula numero 20. verbo Clericus numero 12. & seqq. verbo Dare seu donare numero 39. & verbo Interdictum quoad Regulares numero 41.* & *4. tomo verbo Prælatus Regularis numero 20.* Similiter quod attinet ad dispensationem in irregularitatibus plura dixi eo *3. tom. verbo Irregularitas*, præsertim *numero 72.* cum locis ibi relatis. Extensionem quoque huiusmodi priuilegij ac declarationem illius circa illa verba: *Nisi adeò grauis fuerit, & enormis excessus, quod sint ad Sedem Apostolicam meritò destinandi*, habes in hoc eodem Mari magno §. 41. sicut in simili priuilegio pro Minoribus in eorum Mari magno §. 40. vbi etiam alia ad intentum. Et quod attinet ad facultatem dispensandi cum irregularibus, vide dicenda infra in hoc Mari magno §. 42. & in Mari magno Minorum §. 49. Eremitarum S. Augustini §. 44. & Carmelitarum §. 63. ac Seruitarum § 35. & 36.

Circa § 16.

38 DE priuilegio *in hoc* §. contento, videlicet de facultate ad absoluendum à peccatis, & censuris eos, qui Religionem ingredi volunt, simulque cum illis dispensandi in aliquibus irregularitatibus, sufficienter dixi *tom. 1 cap. 24. numer. 8. 9. & 10.* & *4. tom. verbo Nouitij, & Nouitiæ Religion. numer. 34. & maximè numer. 36* & *verbo Prælatus Regularis num. 9.* ex hoc, & alijs priuilegijs plurium Religionum. Circa illa verba: *Ita tamen, vt si aliqui ex huiusmodi sententijs propter debitum sunt astricti, satisfaciant vt tenentur*, nota quæ dixi *3. tom verbo Absolutio num. 9.* vbi de modo quo fieri debet hæc satisfactio & an ante absolutionem, saltem quoad partem, an verò sufficiat cautio pignoratitia, aut similis. De quæstione autem illa, scilicet an Nouitij semel absoluti, seu dispensati, si è Religione discedant, incidant in pœnas illas, & censuras, à quibus absoluti, & dispensati fuerant, dixi eo verbo *Nouitij, & Nouitia Religionum num. 36.* Quid verò si habitum susceperunt solum in fraudem talis censuræ, aut pœnæ, collige ex dictis *tom. 3. verbo Gabella quoad Regular. num. 9.* & *4. tomo verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num. 34.* Pro difficultate porrò illa de illis, qui nondum habitum Religionis susceperunt, sed breui tempore illum recepturi sunt, an potiri possint dictis priuilegijs, consule dicta eo verbo *Nouitij, & Nouitia &c. num. 43.* Si casus esset, quòd satisfactio facienda ab ijs, qui Religionem ingredi volunt, sed personis incertis, an possint talia bona conuerti à Prælatis in pios vsus Religionis, deseruiunt quæ *tomo 1. eo cap. 24. numero 39.* dixi ex priuilegio Sixti IIII. pro Carmelitis, & Iulij II. pro Minimis, de quo etiam in Mari magno Carmelitarum §. 96. & infra in isto Mari magno Prædicatorum §. 27.

39 Maximè nota quod cum in hoc priuilegio concedatur facultas absoluendi, & dispensandi volentes ingredi Religionem, veluti generalis, & indefinita, non determinata solum ad forum conscientiæ, ideo satis probabiliter extendi potest ad vtrunque forum, siue internum, siue externum. Præsertim, cum beneficium Principis latissimè interpretari debeat. *l. Beneficium ff. de Const. Principum.* Peregrinus *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitution. 2. Iulij II. §. 9. num. 30.* Vide Candidum *tom. 1. disquis. 2 a ar. 48. num. 7.*

40 Circa verba autem illa *Seruata forma Canonica*, & postea *secundum formam ipsam*, nota per illa denotari absolutionem à censuris, præsertim excommunicationis, impertiendam illis, qui Religionem ingredi volunt, debere fieri cum flagellatione, & orationibus, iuxta formam præsumptam in *c. a nobis 2. de sent. excommunic.* Imò etiam cum iuramento, iuxta ea, quæ dixi *tom. 3. verbo Absolutio num. 8.*

& 10.

& 10. Quod intelligo quando absolutio datur publicè aut pro foro externo, iuxta dicta eo *num.* 8. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q.* 10. *art.* 21. Peirinis *supra numero* 31. Sanctorus *in Comment. sup. statut. Minorum c.*2 *statut.* 14. §. 2. Addit etiam Minores non teneri ad huiusmodi solemnitates, propter priuilegium Leonis X. quod refert Casarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo absolutio quoad sæculares* 1. *num.* 13. Sed animaduertere debuit hoc priuilegium Leonis parum iuuare ad intentum, non solum quia est viuæ vocis oraculum, sed quia solum est pro foro conscientiæ, pro quo, vt dixi, non sunt necessariæ tales solemnitates. Vide alia infra *in Mari magno Minorum* §. 14.

Circa §. 17.

41 HVIC etiam priuilegio Prædicatorum simile aliud concessit Clem. IV. Minoribus, vt patet ex ipsorum Mari magno §. 15. 16. & 17. & Carmelitis Innoc. IV. in eorum Mari magno §. 35. & Sixtus IV. §. 46. & 88. & Seruitis Innocent. VIII. in ipsorum Mari magno §. 60. & Minimis Iulius II. etiam in Minimorum Mari magno §. 10. Continet autem multa. Primò, quòd per litteras Apostolicæ Sedis seu Legatorum, aut Subdelegatorum ipsius conueniri non possint. Secundò, nec cogi ad colligendam pecuniam. Tertiò, nec teneri ad acceptandum officia visitationis, vel inquisitionis Monialium, aut Monasteriorum, vel ad cognitiones causarum, citationes &c. Quartò, nec ad acceptandum curam ipsarum Monialium &c. Quintò, nec ad visitanda ipsarum Monasteria, aut recipiendum commissiones &c. Sextò, nec ab vllo Ordinario, vel Prælato compelli ad deferendum litteras contra aliquos, vel faciendum citationes &c. Quæ latiùs in bulla continentur.

42 Circa quæ nota primò, nomine litterarum Apostolicarum, de quibus in præsenti est sermo, intelligi illas, quæ expediuntur in Curia Romana per Papam, & eius officiales; siue Bullæ, siue Breuia, siue Signaturæ, aut Mandata Apostolica, seu Rescripta, iuxta dicta 4. *tom. verbo littera Apostolica num.* 1. appellentur. De quibus ibidem, quando dicantur subreptitiæ, de pœnis tales litteras falsificantium, & an à Religiosis impetrari possint contra suæ Religionis statuta. Vide etiam dicenda in Mari magno Minimorum *circa* §. 33.

43 Secundò nota, quod quamuis Religiosi quicumque teneantur ad obediendum Summis Pontificibus, eorumque Ministris, non solùm iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 4. *num.* 31. 32. & 33. obligatione generali, qua tenentur reliqui fideles, sed etiam speciali ratione voti obedientiæ circa ea, quæ Regulam concernunt; nihilominus ipsi Summi Pontifices, veluti Iuri suo cedentes, ac *quieti Religiosorum prouidere cupientes*, vt dicitur in præfato priuilegio, eximunt illos ab obedientia debita litteris à Sede Apostolica Legatis, vel subdelegatis ipsius emanantibus, in causis, & negotijs assignatis in dicto priuilegio. Illud tamen solùm intelligendum est de litteris Apostolicis generalibus, & communibus, non de illis, quæ specialiter directę sint ad ipsos. Pro huiusmodi namque litteris Apostolicis ad ipsos specialiter directis nihil suffragatur præfatum priuilegium. Prout tenent Rodriguez *tom.* 2. *quæstionum Regularium quæst.* 119. *art.* 2. & Peirinis *tom.* 1. *priuilegiorum Minimorum in Constitutione* 2. *Iulij II.* §. 10. *num.* 37. 38. & 40. Possunt tamen sine præiudicio obedientiæ debitæ Summo Pontifici in tali casu ipsi supplicare, vt causam, vel negotium alteri committatur, & interim supersedere, & expectare secundum responsum, iuxta decisionem *capitis Si quando de rescriptis*, & ea quæ dixi *tom.* 4. *verbo leges Regularium, num* 19. *Et verbo littera Apostolica num.* 8. Rodriguez *supra*, Peirinis etiam *supra num.* 40.

Circa illa verba *Vel Ordinarius index* nota, quòd iuxta
44 dicta *tom.* 1. *c.* 11. *num.* 18. per illa non intelliguntur Legati à latere, propter amplissimam facultatem in litteris suæ legationis, & quia, vt dixi *tom* 3. verbo *Exemptio Regularium num* 5. ex *cap. Abbatem. de elect. in* 6. & *cap.* 1. *de verbor. significat. etiam in* 6. quoad iurisdictionem in exemptos pacificari videntur Legati à latere cum Papa. Intelliguntur tamen omnes alij Legati, qui non sunt a latere, iuxta dicta eo *num.* 5. Consequenter etiam intelliguntur Nuncij Apostolici, nisi aliàs sint Legati a latere, qu a sunt Cardinales, vel habeant facultatem Legatorum à latere. Ratio est, quia Nuncij Apostolici sunt Ordinarij, & nomine Ordinariorum veniunt. Vt habent Rodriguez *tom.* 2. *Quæst. Regular. qu.* 63. *art.* 3. Henriquez *libr.* 7. *de Indulgent. capit.* 25. Peirinis *supra in Constit.* 2. *Sixti IV. num.* 8. §. 7. & *in d. Constit. Iulij II. num.* 41. Sanchez *tomo* 2. *consil. moral. lib.* 6. *capitulo* 9 *dub.* 1. *num.* 14. & colligitur ex *cap.* 2. *de offic. legat. in* 6. Esto tales Nuncij dicantur Ordinarij *extraordinariè*, vt ex Panormitano, & Henriquez habet Sanchez *ibidem*. Nec obstat contra id quod dico de huiusmodi Legatis, & Nuncijs Apostolicis, scilicet quod nomine Ordinariorum veniant, ac per consequens, quod ab illorum iurisdictione exempti sint Regulares tam propter hæc, quam propter alia priuilegia; non, inquam, obstat contra hoc, quod secundum praxim ipsi velint a Religiosis obedientiam tam in prædictis causis, quam in alijs. Hoc enim ex eo procedere potest, quod litteræ ipsorum commissionis ad id extendantur (licet de hoc viderim dubitare Romæ etiam Papæ ministros, ad quos spectat tales litteras conficere.) Illud credendum, ipsos, vtpote viros grauissimos, non extendere suam authoritatem vltra id quod possunt, maximè erga Regulares, contra quos procedere sine legitima authoritate est incidere in pœnas, & censuras, quas summi Pontifices in ipsorum priuilegijs imponunt contra illa impedientes, aut non exequentes. Hinc forsan prouenit, vt secundum consuetudinem illis credatur, etiamsi non ostendant litteras suæ commissionis. Pro quo faciunt Glossa *in ca. placuit vt si quando* 6. *qu.* 2. *verbo si solo*, Speculator *tit. de legato* § *superest videre num.* 15. & Peirinis *supr. num.* 42. Esto de rigore iuris facienti aliquid, quod iure communi nequit facere, sed ex speciali commissione, non credatur, nisi ostenderit litteras suæ commissionis. Panormitanus *cap. Constitutum de appellat. num.* 12. Gregorius Lopez *par.* 1. *tit.* 9. *l.* 23. Hostiensis *tit. de legato numer.* 3. specialiter loquens in causis exemptorum, Sanchez *supra num.* 21. & Peirinis *supra*, ac Portellus *in Responsionib. moral. tom.* 2. *casu* 92. *num.* 2. specialiter etiam loquentes de Regularibus. Apud quos alia ad intentum.

45 Nota etiam pro dictis, quod Legati Papæ sunt in triplici differentia. Quidam dicuntur Legati a latere, quia sunt Cardinales, qui sunt veluti de latere Papę. Alij dicuntur Legati nati, quia scilicet legationis officium est illis veluti natum, quia annexum dignitati, quam habent, vt sunt aliqui Archiepiscopi, aut Episcopi in Germania. Alij sunt Legati missi, quales sunt alij communes Legati, seu Nuncij. Sic Francus *capit.* 1. *de offic. legat in* 6. *numero* 3. Hostiensis *in Summ. tit. de offic. legat. numero* 2. Panormitanus *capit.* 1. *de offic. legat.* & *capit. ad eminentiam de sent. excommunicat. num.* 1. Mandosius *Regul.* 13. *Cancellar. q.* 5. *numero* 2. & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *supra num.* 15.

Alia ad intentum horum priuilegiorum habes infra *in*
46 *Mari magno Minorum circa* §. 15. 16. & 17. Carmelitarum §. 35. 46. & 88. Seruitarum §. 60. & Minimorum §. 10.

Circa §. 18.

47 PRIVILEGIVM hoc de facultate Prælatorum circa correctionem, reuocationem, & deputationem Religiosorum pro seruitio quarumcumque personarum extra Religiones viuentium, etiam est concessum a Clem. IV. Minoribus, prout ex eorum Mari magno §. 18. & 19. habetur, & a Sixto IV. Carmelitis, prout ex eorum etiam Mari magno §. 89. constat, & a Iulio II. Minimis in eorum Mari magno §. 11. Congruit etiam priuilegium Gregorij XIII. pro Societatis Iesu Religiosis, quod refert Rodriguez *tom.* 2. *Quæst. Regul. q.* 64 *ar.* 1. vbi etiam alia ad intentum refert priuilegia. De quibus etiam dixi aliqua *tom.* 1. *capit.* 16. *numer.* 33. & 34. Plura quoque refert Ioannes de Cruce *lib.* 1. *cap.* 6. *dub* 7. *concl.* 3. Defertur etiam priuilegium quoddam Alexandri IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede, quod habetur *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla* 3. & quo etiam credo vti posse alias Religiones haben-

habentes communicationem generalem priuilegiorum aliarum quarumcumque, prout habent Mendicantes. In hoc ergo priuilegio præcipit Pontifex omnibus Ordinarijs, vt Fratres existentes extra Religionem, & officia aliqua exercentes contra suorum Superiorum voluntatem cogant per excommunicationis censuram ad Religionem reuerti, & officia illa relinquere.

48 Circa ea autem nota primò, congruere satis ijs, quæ iure communi habentur *cap. Quanto de offic. Ordin. & Clem. Ne in agro §. Quia verò de stat. monach.* ac maximè Concil. Trident. *sess. 25. de Regularib. c. 4.* vbi sic: *Prohibet S. Synodus, ne quis Regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiuscumque operis pij prætextu, subijciat se obsequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuersitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuscunque personæ, seu loci, neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab alijs super ijs obtenta, suffragetur. Quod si contra fecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur.* Vide Portellum *in Responsion. mor. tomo 2. cas. 92.*

49 Nota Secundò, quod licet in præfatis priuilegijs videatur concedi facultas Prælatis dictorum Religiosorum ad dandum illis licentiam commorandi extra claustra pro obsequio præfatarum personarum, nihilominus ex decretis Clem. VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ habentur inter Constitutiones ipsius *n. 62.* quæ etiam retulit ad hoc intentum eo *c. 16. nu. 23. & 25.* suntque confirmata a S. Congregatione sub Vrbano VIII. vt ibi dixi, habetur sic: *Nec de cætero nisi ex grauissima causa a Sede Apostolica approbanda huiusmodi facultates* (scilicet commorandi extra claustra) *concedi possunt.* Iure ergo nouo talium decretorum, vltra Superiorum licentiam requiritur approbatio illius à Sede Apostolica. Bartholomæus a S. Fausto *Thesaur. Relig. lib. 6. q. 162.*

50 Præter ista vide dicenda infra in Mari magno Minorum *circa §. 18. 19. & 20.* Carmelitarum §. 89. *&* Minimorum §. 11.

Circa §. 19.

51 PARITER etiam priuilegium hoc §. contentum de facultate concessa Prælatis Prædicatorum ad remouendum, reuocandum, transferendum, seu tollendum Fratres eiusdem Ordinis à Sede Apostolica designatos pro Cruce prædicanda, vel inquisitione contra hæreticos facienda, aliosque loco ipsorum substituendum, concessit Clem. IV. Minoribus in Bulla relata, & constabit ex eorum Mari magno §. 20. & Sixtus IV. Carmelitis, prout etiam ex nostro Mari magno §. 90. constabit; & Iulius II. Minimis in eorum Mari magno §. 12. Est etiam ad intentum huius priuilegij, & alterius §. 18. relati, aliud Gregorij XIII. pro Religiosis Iesuitis, quod refert Rodriguez *tom 2. Quæst. Regular. q. 81. ar. 5.* in quo eisdem concessit, vt non possint cogi ad quodcunque munus, & officium exercendum, a quacunque persona in qualibet dignitate constituta, non accedente consensu Superioris Societatis.

52 Circa hæc verò, & similia priuilegia nota primò, meritò Portellum *dicto cas. 92.* resoluisse, non potuisse quendam Commissarium Generalem Cruciatæ applicare Religiosum quendam Religionis fruentis dictis priuilegijs ad suum obsequium, aut detinere illum in tali obsequio contra voluntatem sui Superioris, nisi ostendisset litteras Papales suæ commissionis cum reuocatione talium priuilegiorum.

53 Nota secundò, priuilegia hæc quoad facultatem remouendi Inquisitores Regulares ab officio, quod gerunt, vacare his temporibus propter priuilegia, vel saltem consuetudinem huius Sancti Officij, vt referunt Peña *in Directorio Inquisit. par. 3. quæst. 21. commentar. 61.* Petrinis *supra num. 40. & in Constitutione 4. Sixti IIII. §. 11. num. 49.* & fauet Rodriguez *supra dict. art. 5.* Solum ergo ab Inquisitoribus generalibus remoueri possunt. Farinaceus *de hæresi quæst. 186. num. 32.* Castrus Palaus *in opere morali tract. 4. disp. 8. punct. 12. §. 2.* Carena *de officio S. Inquisit. par. 1. tit. 5. §. 14. num. 104. & 105.* Idem dico de alia parte horum priuilegiorum, in qua conceditur præfatis Prælatis facultas ad substituendum alios pro Fratribus exercentibus munus Inquisitorum contra hæreticam prauitatem. Hoc enim priuilegium etiam vacat his temporibus, cum solum ad Dominos Inquisitores generales spectet tales substituere. De quo Carena *supra §. 3.* post alios.

54 Si autem petas, an præfati Inquisitores Regulares delinquentes puniri possint à Prælatis Regularibus. Respondeo, in spectantibus ad Officium S. Inquisitionis minimè subiectos esse Prælatis sui Ordinis, sed solis supremis Inquisitoribus. Ita Peña *in 3. p. comment. 60. vers. Hoc autem priuilegium*, vbi id a Summis Pontificibus statutum ait, vt Sanctum Officium in causis ad illud spectantibus liberè, & absque vllo impedimento posset procedere. Diana *part. 4. tract. 8. de resolut. 53.* Carena *supra §. 8. num. 69.* Quo verò ad alia spectantia ad hoc Tribunal, vtpote concernentia obseruantiam Regularem, vtique subsunt Prælatis Ordinum suorum, & ab eis de iuris rigore possunt puniri, si delinquant; dummodo pœnas non imponant, quæ munus Sanctæ Inquisitionis possint impedire. Ita Zanardus *in Director. Theolog par. 2. capit 6. quæst. 43.* Sanctarellus *de hæresi capit. 40. dub. 1.* Diana *supra.* Carena *supra num. 70. & 71.* Ex æquitate tamen conueniens est, vt prædicti Inquisitores Regulares delinquentes non in Officijs Inquisitorum, sed in alijs spectantibus ad Prælatos ipsorum, non puniantur ab ipsis, inconsultis Dominis Inquisitoribus generalibus, sed eisdem consultis, & transmissis informationibus à Prælatis assumptis contra præfatos Inquisitores. Farinacius *dict. quæst. 186. num. 132.* Castrus Palaus, & Diana *supra*, ac Carena *num. 72.*

55 Nota etiam dicenda inferius in Mari magno Minorum *circa §. 18. 19. & 20.* in Bulla Aurea *circa §. 8.* in Mari magno Carmelitarum *circa §. 90.* & Minimorum *circa §. 12.*

Circa §. 20.

56 SIMILITER priuilegium hoc de facultate concessa Prælatis prædicatorum ad promulgandum excommunicationem contra Fratres ab Ordine decedentes, concessum etiam fuit Minoribus a Clem. IV. in Bulla relata, prout constat ex eorum Mari magno §. 21. & ab Innocentio IV. Eremitis S. Augustini in eorum Mari Magno §. 15. a Sixto IV. Carmelitis etiam in eorum Mari magno §. 74. & 91. & à Iulio II. Minimis pariter in Mari magno §. 13. Est verò discrimen inter huiusmodi priuilegia, nam id quod conceditur Prælatis Prædicatorum conceditur Generali, Prouincialibus, Prioribus, & eorum Vicarijs; quod conceditur autem Minoribus solum est pro Generali, & Prouincialibus dumtaxat, vt notauit Casarubios *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Apostata ab Ordine num. 7.* Etsi, vt ipse animaduertit, etiam Guardiani Minorum possint per communicationem cum Dominicanis vti eo priuilegio. Priuilegium etiam Eremitarum S. Augustini, ad Generalem, Prouincialem, & Priores, videtur extendi. Quamuis autem priuilegium Carmelitarum eo §. 74. contentum indefinitum sit, & vniuersale videatur pro Prælatis Ordinis: contentum verò eo §. 91. Maris magni Carmelitarum, restrictum est ad Generalem, & Prouinciales dumtaxat. In priuilegio autem Minimorum comprehenduntur Generales, & Prouinciales Correctores, & eorum Vicarij.

57 Alia verò pars huius priuilegij, de excommunicationis sententia incurrenda ab illis, qui detinuerint tales Fratres, non habetur in Bulla Clementis IV. relata, aut Mari magno Minorum, sed in Bulla Iulij II. seu Mari magno Minimorum §. 13. Vide etiam priuilegia alia ad intentum apud Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 30. ar. 9.* Specialiter Leonis X. pro Camaldulensibus, & Iulij II. pro Oliuetanis, ac Innocent. VIII. pro Seruitis in eorum Mari magno §. 47. Dicit etiam Casarubios *supra*, quòd in nostro Mari magno habeatur posse Prælatos Ordinis promulgare sententiam in taliter retinentes, quodd dicit esse magnam authoritatem Prælatis concessam, & quod alibi non inueniatur similis. Cæterum etsi hoc habeatur in priuilegio contento *à* §. 74. non tamen habetur in alio priuilegio contento in §. 91. Differentiam autem, quæ est in vtroque priuilegio, assignabo infra in Mari magno Carmelitarum circa *d.* §. 74.

De

58 De materia autem horum priuilegiorum sufficienter dixi *tom. 1. cap. 16. num. 12. 13. 14. 15. & 16. & 3. tom. verbo Apostata, & Apostasia num. 10. & 11.* qualiter apostasia à Religione sit casus reseruabilis, & de eo qui potest ab ipso absoluere. Specialiter tamen nota primò, ex vi horum priuilegiorum non esse ipso facto excommunicatos Religiosos decedentes ab Ordine, siue apostatas, siue fugitiuos; sed solum esse excommunicandos, aut excommunicari posse à Prælatis prædictis. Verba enim illa *licitum sit vobis excommunicationis sententiam promulgare* solum denotare videntur excommunicationem ferendam non latæ sententiæ. Portellus *in Dub. Regul. verbo apostata in addit. numero 4.* Censura enim quæ ponitur verbis obliquis denotantibus opem; seu manum hominis, Superioris videlicet, solum est censura ferendæ sententiæ, non latæ. Thesaurus *in praxi par. 1. cap. 3.* An verò tales decedentes incurrant de facto, aut ipso iure excommunicationem, iam dixi eo *cap. 16. num. 12.* non incurrere aliquam ipso facto, stando in iure communi, & *num. 13.* incurrere illam propter aliqua priuilegia Religionum, Minores videlicet, propter priuilegium Innocent. VIII. confirmantis litteras Sixti IV. & Prædicatores, propter priuilegium Iulij II. ac Augustinienses, propter priuilegium eiusdem Iulij II si tamen post mandatum Generalis ipsorum Augustiniensium infra octo dies non redierint. Casarubius *supra nume. 21 25. & 26.* Portellus *supra.* Miranda *tom. 1. Man. qu. 51. art. 1.* Coriolanus *de cas. reseru. par. 2 cas. 2. num. 14.* Naldus *in summa verbo Religiosus nu. 31.* Item Iesuitæ, propter priuilegium Pij V. & Gregorij XIII. quod refert Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap 8. num. 11.* Vide Hieronymum Rodriguez *in Compendio Resolut. 11. num. 21.* Pro apostatis autem ab Ordine nostro, quamuis nulli videatur expressa excommunicatio ipso facto illis inflicta, enim potius oppositum colligi possit ex *par. 3. Constit. cap. 1. §. 4.* vbi tales dicuntur à Iure excommunicati, si habitum reliquerunt, quo denotatur, quòd si illum non reliquerunt, non sint excommunicati, & ex *par. 5. c. 11.* vbi cum agatur de sententia excommunicationis, & *cap. 12.* de pœnis apostatarum, nihil de hoc declaratur: nihilominus tamen quia vsu Religionis obtentum est, quòd tales absoluantur vt veri excommunicati, imo dictis capitibus 11. & 12. dicatur eorum absolutio reseruata Generali, vel Prouincialibus, ideo credo ipsos esse excommunicatos latæ sententiæ, propter communicationem priuilegiorum Religionum, quæ, vt dixi, id habent. Etsi enim, iuxta dicta *tom. 1. cap. 1. num. 52.* communicatio priuilegiorum non extendatur ad communicationem censurarum, & pœnarum, tamen quia impositio istius censuræ est valde fauorabilis Religioni, ideo illam acceptasse videtur Ordo noster. Dixi autem *3. tomo verbo Apostata & Apostasia nu. 11.* me putare crimen hoc, ac per consequens excommunicationem illi annexam reseruatam non esse Superioribus, nihilominus modò autem, propter ea, quæ adduxi ex *capit. 11. & 12. 5. par. Constit.* oppositum videtur dicendum, vel saltem necessariam in hoc esse declarationem Religionis. Idem porrò quod dixi de apostatis, intelligendum etiam est de fugitiuis, aut vagis, propter dicta eo *capit. 16 numero 12.*

Nota secundò, Mirandam *supra* significare apostatas
59 omnes esse ipso facto excommunicatos à Paulo IV. & Pio IV. in Bullis, quas retuli eo *cap. 16. nu. 12.* Sed præterquam non video aliquam excommunicationem in dicta Bulla Pauli IV. illis imponi, nisi in casu quo moniti a Prælatis, vt ad Monasteria redeant, obedire noluerint, ea reducta à Pio IV. in alia Bulla ad terminos iuris communis; vt eo loco dixi. Si ergo iure communi, vt dixi, tales apostatæ excommunicati ipso facto non sunt, nec erunt ex vi istarum Bullarum.

60 Circa excommunicationem autem illam, quæ ponitur in priuilegijs relatis contra detinentes Fratres apostatas, notat primò Peirinis *in d. Const 2. Iulij II. § 12.* quod ante admonitionem solum est sententiæ ferendæ, post admonitionem verò latæ sententiæ propter verbum illud *subiacere*, quod denotat illam, iuxta Sairum *de censuris lib. 1. ca. 11. num 8.* post alios, & Thesaurum *in prax. par. 2. verbo Iudex cap. 2.* referentem Caietanum, Nauarrum, Suarez, Toletum, & Molinam. Aliquando tamen verbum *subiaceat, seu subiacere* denotare solum sententiam ferendam, licet regulariter denotet latam sententiam, tenet idem Thesaurus *ibid* ex Tiraquello *in l. si vnquam, verbo Reuertatur nu. 148 & 149.* Notat secundò ex Rodriguez *tom. 1 Quæst. Regular. q. 30. ar. 9.* quam sequitur alter Rodriguez *in Compend. Resolution. 11. num. 7* quod non incurreret istam excommunicationem, qui retineret aliquem Religiosum non tanquam fugitiuum, & apostatam, sed tanquam consanguineum, amicum, familiarem, &c. sicut, iuxta plurium sententiam excommunicatio contra detinentes hæreticos, non comprehendit nisi solum retinentes, vt hæreticos, non alio titulo, consanguinitatis videlicet, aut amicitiæ &c. Cæterum notandum, quòd licet hoc sit verum, quoad forum internum, in quo sola veritas perspicitur. *cap. tua de sponf.* quoad forum tamen externum attendendum est ad circumstantias, an scilicet sit aliqua, quæ prudenter excusare possit tales detentores. Nauarrus *in Man capitulo 17. num. 55* Rodriguez *supra.*

61 Nota præterea facultatem istam concessam Prælatis ad excommunicandum suos subditos sine licentia discedentes, aut aliquod delictum committentes, eos comprehendere, etiamsi sint extra loca, vbi sunt Monasteria, aut ipsi Prælati: Ratio est, quia, iuxta dicta *tom. 3. verbo Censura Ecclesiastica num. 9.* ex Siluestro, & Comexo, esto quod Prælati seculares non possint ferre censuras extra proprium territorium, Prælati autem Regulares non habent territoria diuisa, sed habent iurisdictionem supra suos subditos, vbicumque fuerint, ratione voti obedientiæ, quod emiserunt; & Monachus vbicunque est, censetur esse sub iurisdictione Abbatis, & fictione iuris semper censetur esse in Claustro. *cap. statuimus 19. quæstione 3. capitulo si Religiosus de electione in 6.* Angelus *in Summ. verbo sententia, numero 5.* Auila *de Censur. p. 2. capit. 3 disput. 2. dub. 4* Peirinis *tomo 1. priuileg. Minimorum in Constit. 7. Pij V. numero 20. & 21.* Castrus Palaus *p. 3. Tractat. 16. disput. 4. punct. 16 num. 14.*

Circa §. 21. & 22.

62 HOC quoque priuilegium de facultate Prælatorum Regularium ad procedendum contra eos Religiosos, qui de eorum Religionibus exeunt cum licentia transeundi ad aliam Religionem, & id non faciunt, vel postquam habitum susceperunt, ab ea resiliunt, habetur etiam fere ad verbum in Mari magno Iulij II pro Minimis § 14. in Mari magno autem Minorum, seu Bulla Clem IV. §. 12. & in Mari magno Carmelitarum §. 91: habetur quidem vsque ad illa verba *inde præsumpserint resilire*; nō verò quoad illa, *aut etiam si post professionem &c.* Cum tamen Mendicantes omnes in priuilegijs communicationem habeant, poterunt tam Minores, quam Carmelitæ concessione ista facta Prædicatoribus, & Minimis vti.

63 Circa quæ, præter dicta *tom 1. cap. 22. & tom. 4. verbo Transeuntes Regulares* nota primò, facultatem hanc Prælatis concessam ad procedendum contra Religiosos ex eorum Religionibus exeuntes cum licentia ingrediendi in aliam, & morosos in executione illius, videri esse iure cōmuni concessam. Tum quia taliter transeuntes, donec in Religione ad quam transeunt, incorporentur, manent sub iurisdictione Prælatorum illius, à qua discedunt, & sunt membra illius Religionis, iuxta dicta eo *cap. 22. num. 18. & 23.* Tum etiam quia cum non sint manumissi, nec licentiati ad vagandum, sed solùm ad transeundum, adhuc censentur esse sub potestate prioris Religionis, Bordonus *in resolutionibus resolut. 29. num. 80.* Idem dico de facultate prædictis Prælatis concessa ad puniendum eos, qui ex Religione, ad quam transierunt, tempore Nouitiatus discedunt, non reuertentes ad propriam. Ratio est, quia iure communi Religiosi transeuntes ex vna Religione ad aliā ante professionem in secunda factam semper remanent membrum primæ Religionis, iuxta dicta eo *cap 22. num. 18. & 23.* relatis. Nec censentur perfectè translati, sed Religiosi prioris Religionis. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regular quæst. 79. art. 1.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 32. nu. 9.* Bonacina *quæst. 2. de clausura puncto 9. § 4. difficultate 2. num. 2.* Est tamen talis concessio verum priuilegium quantum ad vltimum illud, quod scilicet dicti Prælati possint

pro-

procedere contra eos, qui ex ipsorum Religionibus exeuntes ad aliam transierunt, & ex ipsa post emissam professionem ad laxiorem Ordinem, vel seculum reuersi sunt. Cum enim tales post professionem emissam in secunda Religione fiant membrum ipsius, ideo iure communi ad Prælatos talis Religionis spectat eos punire, si ab ea recesserint, non autem ad Prælatos prioris Religionis, sub cuius potestate iam non sunt.

64 Nota secundò, quòd ad hoc, vt prædictis transeuntibus præcipiatur opportunitas vagandi, nouo iure Sacræ Congregationis Concilij *de Regularibus apostatis, & eiectis* sub Vrbano VIII. prout retuli eo *cap. 22. num.* 15. sic §. 2. habetur: *Deinde vt apostatandi opportunitas Regularibus præcipiatur, statuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi prius Superiori legitimè constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis recta via se transferat ad arctiorem. Quod vt re ipsa adimpleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia inuigilet.* Notaui autem ibidem hoc decretum obligare etiam in casu, quo Religiosus transiret ad aliam Religionem æquè strictam, vel etiam laxiorem, propter eandem, vel maiorem rationem. Sacra enim Congregatio solùm vsa est verbo illo *ad arctiorem*, vel loco exempli, vel quia, saltem regulariter, Prælati Regulares non possunt talem facultatem concedere nisi solum ad arctiorem Religionem. Debent etiam sic translati, ire in habitu suæ Religionis ad secundam Religionem, vt ibi nouo habitu induantur, & remittatur habitus priori Religioni, aut retineatur vsque ad diem professionis si fortan non profiteantur. Bordonus *sup. num.* 91. An autem sic transeuntes, si dimittant habitum prioris Religionis, antequam induantur habitu posterioris, incidant in excommunicationem iure latam contra relinquentes habitum propriæ professionis, consule dicta *tom. 1. cap. 13. præsertim num. 6.* & Bordonum *supra resolut. 35. num.* 15. post Rodriguez, Sanchez, Bonacinam, & alios.

65 Alia ad intentum dicam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 22. Carmelitarum *circa* §. 91. & Minimorum *circa* §. 14.

Circa §. 23.

66 SIMILE indultum de facultate procedendi contra apostatas habetur in Clem IV & Mari magno Minorum §. 23. & in Mari magno Carmelitarum §. 28. ac in Mari magno Iulij II. pro Minimis §. 15. Aliudq; simile pro Societate Iesu ex Pio V. refert Castrus Palaus *p. 3. Tract* 16. *disput. 4. punct.* 16 *num.* 24. in quo etiam conceditur fieri posse summariè, & sine figura iudicij. Non videtur autem continere priuilegium aliquod supra ius commune, siquidem, supposita iurisdictione ordinaria, quam Prælati Regulares habent in sibi subditos, possunt facere id, quod verbis relatis Pontifices ipsis concedunt. Præsertim, quia iura permittunt hoc modo posse capi seruum fugientem vbicunq; sit. & illum, qui alteri est obligatus. *l. si quis §. differenti. ff. de acquir. possess. l. 1. §. per seruum. qui in fuga. ff. eod.* iuxta dicta *tom. 1. capit. 16. num.* 16. Sic maritus vxorem, Prælatus subditum vbique capiunt. Glossa *in l. 1. §. ff. de rei vendic. verbo vendicare*. Etiamsi sint in Ecclesia, iuxta dicta *tom. 2. verbo Immunitas Ecclesiarum num.* 6. Naldus *in summa verbo Clericus num.* 25. Peirinis *tom. 1. Priuil. Minim. in Const. 7. Pij V. num.* 20 Et ratio est, quia eorum iurisdictio nullis finitur locis Siluester *verbo excommunicatio 2. num. 15. & verbo sententia num.* 7. Candidus *tom. 1. disquis. 22 art. 25. num.* 6. Dici tamen potest, quod licet ex vi iuris communis possint Prælati in suos subditos prædicta facere, Prouinciales videlicet, & Priores in Fratres suæ Prouinciæ, aut Conuentus, non tamen in Fratres omnes sui Ordinis, qui sunt alterius Prouinciæ, aut Monasterij, & hoc concedi veluti priuilegium in præfatis Bullis Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular. qu. 30. ar.* 6 dicens ita obseruari ex vsu, & consuetudine Religionum, idque concessisse Leonem X. Camaldulensibus, Eugenium IV. Oliuetanis, Clementem III. Clement. IV. & Gregor. IX. Carthusiensibus. Vide etiam Casarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Apostata ab Ordine*, & Cordubam ac Sorbum in *Annotat. ad dict. Campendium*.

67 Pro praxi tamen prætatorum priuilegiorum, & præter dicta circa illa eo *cap* 16. præsertim *num. 10. & 17.* nota primò, Superiores Ordinum habentium ea, prius debere monere apostatam, vel vagabundum, vt reuertatur ad Religionem. Deinde tali monitione præmissa, si redire noluerit, excommunicare, vel excommunicatum declarare, iuxta hæc, & alia priuilegia, de quibus in superioribus. Peirinis *in Constit. 1. Iulij II.* §. 38. *num.* 96. Quando verò nullum aliud remedium spirituale profuerit, capi ligari, & incarcerari potest (imo & debet) tum ex vi prædictorum priuilegiorum, tum ex alio Leonis X. pro Minimis, quod refert idem author *in Constit. Leon. X. num.* 13. tum ex alio Innocent. VIII. pro Seruitis, quod habetur infra in ipsorum Mari magno §. 33. per proprios Religiosos, si fieri potest, siue per seculares, si id fuerit necessarium, prout conceditur in dictis priuilegijs. Maximè per familiares ipsorum Religiosorum, vt habetur in dicto priuilegio Leonis X. Nec propter præfatam captionem, ligationem, aut incarcerationem incurrent aliquam excommunicationem præfati Superiores id præcipientes, aut ministri ipsorum, siue Religiosi siue seculares id exequentes; tum ex præfatis priuilegijs, tum maximè ex illo Leonis X. vbi sic: *Ita quod per captionem Fratrum per vos vel laicos faciendam huiusmodi, nullus ex facientibus censuras, aut aliquam excommunicationis sententiam incurrat.* Incurrent tamen illam tam Religiosi, quam seculares, si præmissa faciant pugnis, calcibus, aut alio modo apostatam percutientes, si quietè, & sine tali percussione id facere possunt. Secus verò si apostata resistat, nec permittat se carcerari, ligari, duci &c. iuxta dicta *tom. 3. verbo Clericus num. 9.* ex *cap. si Clericus de sent. excommunicat. in* 6. vbi Glossa *verbo excedetur*, & alij. Dum tamen ista violentia amplius non se extendat, quam defensio, vel rebellio apostatæ postulauerit. Peirinis *dicta* §. 38. *num.* 95.

68 Maximè circa illud, quod habetur in dictis priuilegijs, & in illo Leonis X. *inuocata ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis*, nota quæ dixi *tom. 3. verbo clausula nu* 39. videlicet, id implicitè contineri in litteris Apostolicis, etsi stylo Curiæ in aliquibus exprimatur; & quòd Magistratus seculares teneantur præstare tale auxilium, ita vt si illud non præstent, cogi ad id possint, & forsan censuris. De quo præter authores ibi relatos Farinacius *in prax. crim. q. 97. num* 82. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 107. *num.* 25. Castrus Palaus *p. 1. Tract 3. disput. 4. punct. 2. §.* 10 *num. 7. &* 8 post alios

69 Vide alia ad intentum huius priuilegij infra in Mari magno Minorum *circa* §. 23. in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 31. 74. & 92. in Mari magno Seruitarum *circa* §. 34. Minimorum *circa* §. 13. & 15.

Circa §. 24.

70 EA etiam, quæ in hoc §. habentur circa eiectos ab Ordine, continentur quoque in Mari magno Minorum §. 24. & 25. & Bulla Clem. IV. relata, & in Mari magno Carmelitarum §. 93. & 94. & Minimorum § 16. ac ex parte etiam in Mari magno Seruitarum §. 49. & Minimorum §. 25. Quorum singula speciali discussione egent. Primò enim quod attinet ad inhibitionem factam eiectis de non prædicando, aut docendo, aut confessiones audiendo, dum in seculo steterint, quod etiam tetigi *tom. 1. cap. 25. num.* 18. propter priuilegium Innocentij IV. quod ibi ex Casarubio retuli, corroboratum est à S. Congregatione Concilij sub Vrbano VIII. iuxta dicta eo *cap. 23. num. 8. & tom. 3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine num.* 3. In hoc enim decreto, quod etiam refert P. Candidus *tom. 4. disq. 4. ar. 21. num.* 43. declarantur *perpetuò suspensi. ab exercitio Ordinum, sublata facultate Ordinarijs locorum dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi*. Cum autem per suspensionem *ab exercitio Ordinum* non intelligatur prædicare, aut concionari, quia hoc non est actus Ordinis, iuxta dicta *tom. 3. verbo Concionari, & concionator num. 4. & verbo Excommunicatio quoad Regulares numero* 17. nec docere, propter eandem, imo & maiorem ratione; ideo hæc inhibitio posita in his priuilegijs est maior illa, quæ habetur in decreto S. Congregationis relato Quoad apostatas verò, quibus etiam

etiam fit eadem prohibitio in his priuilegijs, consonant ea, quæ dixi *tom 1. capitulo 15. num 12. & 13* & supra circa §. 20. huius Maris magni, vbi de excommunicatione, quam incurrunt huiusmodi apostatę; specialiter etiam consonat decretum Concil. Trid *sess. 5 cap. 2.* quod retuli eo *cap. 16. num. 30* vbi prohibentur Episcopi permittere prædicare eos Regulares, qui *extra claustra, & obedientiam Religionum suarum viuunt*, excipitur tamen *nisi ipsis noti sint, & moribus, atque doctrina probati.* De quo Miranda *tom. 1. Man. quæst. 56. ar 7* Hieronymus Rodriguez *in Resolutionib. Resolut. 112. num. 13.* & alij. Contra hos ergo omnes facultas datur præfatis Prælatis ad eos excommunicandos. Dicitur tamen *infra fines prædicationis suæ*, prout habetur in isto Mari magno apud Rodriguez, & Confetium: credo tamen id esse propter scriptorum errorem, cum nullum vetum sensum faciant hæc verba, & in alijs Bullis, quas retuli, non habeantur nisi ista: *Quos intra fines Prouinciarum districtos, &c.* quæ meliorem sensum reddunt.

71 Facultas etiam in his priuilegijs concessa præfatis Prælatis licentiandi eiectos, vt ad alios Ordines approbatos, præter exceptos, transire possint, de quo etiam memini *1. tomo cap. 23. num.* 10. ex priuilegio alio Innocentij IV. & Rodriguez, ac Sanchez, etsi, vt ibi dixi, credam, quod non sit in vsu, nihilominus in rigore loquendo existimo, quod maneat in sua vi; neq; enim video aliquo modo reuocatam esse. Nec obstat quod in decretis Sacræ Congregationis Concilij de apostatis, & eiectis Regularibus, cuius memini dicto *cap. 23 num. vltimo*, prohibeatur Superioribus, ne *Religiosis expulsis litteras testimoniales concedant illos ad Sedem Apostolicam reijcientes vel iubentes aliam ingredi Religionem:* nam ibi solum prohibetur, ne præcipiant talibus eiectis, vt ad aliam Religionem transeant, non autem quod illis concedant facultatem ad id faciendum, si velint.

72 Ex eo autem, quod in præfatis priuilegijs dicatur, *& alios Fratres eiusdem Ordinis ex rationabili causa ad quoscumque Ordines approbatos, præterquam &c. licentiandi liberam habeatis facultatem*, infert Peirinis *in dicta Constitutione 2. Iulij II. §. 17. num. 52.* quod videantur Pontifices concedere, quod possint dicti Prælati, rationabili existente causa, licentiare suos Religiosos ad transeundum ad laxiorem Religionem, quod esset maximum priuilegium, de quo dixi eo *tom. 1. cap. 22. num. 11. & 4. tom verbo Transeuntes Regulares num.* 11. Illud certius, taliter licentiatos ad transeundum ad aliquem Ordinem non posse transire ad alium, neq; ab alio recipi, seu retineri absque licentia Sedis Apostolicę faciente mentionem huius indulti, prout in eisdem priuilegijs habetur. Quod ad minus certissimum est, si velint ad alium Ordinem laxiorem, quam sibi designatum transire, licet dubium esse possit, an prohibeatur illis transitus ad strictiorem vel perfectiorem Religionem sine dicta licentia ex vi horum priuilegiorum, de quo alibi.

73 De his autem alia dabo infra in Mari magno Minorum *circa* §. 24 25. & 26. & in Mari Magno Carmelitarum *circa* §. 93. & 94. & Minorum *circa* §. 16 Vide etiam dicta *tom. 1. cap 23. & tom. 3. verbo Eiecti Regulares*, & maximè nota circa processum faciendum pro istorum eiectione, quòd in Congregatione S. Saluatoris dicitur esse consuetudinem capiendi informationes pro delicto, & quòd constito de eo, expellitur Religiosus, ac comburitur, & laceratur processus, ne de causa eiectionis appareat. Quæ consuetudo approbari videtur à Rota, vt patet inter decisiones Putei *decis* 108. & 276. & est satis vtilis pro conseruanda bona fama Religionum.

Circa §. 25.

74 CONCESSIO etiam hæc de habitu Religionis non portando nisi à proprijs Religiosis, & de authoritate diœcesanorum ad compellendum oppositum facientes ad relinquendum talem habitum, etiam habetur in Bulla Clementis IV. pro Minoribus, & Mari magno ipsorum §. 27. & in Mari magno Carmelitarum §. 95 & Seruitarum § 50. ac in Mari magno Minimorum §. 18. de qua etiam aliqua dixi, alia quoque priuilegia referendo *tom. 1. cap. 13. num. 12. & tomo 3. verbo Habitus Regularis numero 3.* Quibus etiam adde aliud priuilegium Cælestini V. pro Cisterciensibus *in Compend. Cisterciens. verbo habitus* §. 2. & Clemen. VIII. pro Augustinianis Discalceatis *in 3. tom Bullar. inter Constitut. huius Papæ nu. 3.* & Gregorij XIV. pro Capuccinis *in 2. tom. Bullar. inter Constitut. ipsius num. 11.* Alia etiam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 27. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 95. relatum vbi aliqua etiam circa similem concessionem quam ex Sixto IV. & Vrbano VIII. habent nostri RR. PP. Discalceati. Vide & dicenda in Mari magno Seruitarum propter magis amplum, & singulare priuilegium, quod habent §. 50.

Circa § 26

75 SIMILIS concessio de decimis non soluendis de virgultis, & hortis Religiosorum facta etiam fuit à Clem IV. in Bulla relata, & Mari magno Minorum §. 28. & Eremitis S. Augustini in ipsorum Mari magno §. 13. ab Innocentio IV. Et Seruitis ab Innoc. VIII in eorum Mari magno §. 44. ac Minimis à Iulio II. in Mari magno Minimorum §. 19. & 30. Multòque copiosior, & extensior Carmelitis, vt patebit ex eorum Mari magno § 46 & 72. à diuersis Sũmis Pontificibus. Plura quoque priuilegia circa hoc retuli tum *tom. 1. cap 3 num. 14 & 15. & tom. 2. cap. 1. num.*, 2. tum maximè *tom. 3. verbo Decima quoad Regulares num. 2. 3. & 4* quæ etiam referunt Casarubius, Rodriguez, Miranda, Barbosa, Tamburinus, & Nouarius eis locis adducti.

76 Quamuis autem de hac materia plura dixerim locis relatis, præsertim *tom. 3. eo verbo Decima quoad Regulares*, aliqua tamen quoad præsens addenda. Primò quidem, quòd cum *hortus*, iuxta Calepinum, & Thesaurum Linguæ Latinæ sit *locus siue in vrbibus, siue villis, siue agris, in quo arbores, & alera oriuntur*, virgulta autem, iuxta eundem Calepinum *Multitudo virgarum pullulantium*, ideo de fructibus prædictorum non tenentur præfati Religiosi soluere decimas. Quod etiam videtur dicendum de vineis, oliuetis, & similibus, cum iuxta traditam definitionem nomine hortorum comprehendantur.

77 Secundò nota, quòd iure communi, & seclusis præfatis priuilegijs Religiosi omnes exempti sunt à solutione decimarum de noualibus suis, id est, vt dixi eo verbo *Decima quoad Regulares. num* 11. de prædijs de nouo cultis, qui aliàs culta non erant, ac de hortis, & nutrimentis animalium, *cap. ex par. 1. de decimis*, & ibi Glossa, & DD quorũ plures referunt, & sequuntur Hieronymus Rodriguez *in Compendio Resolut.* 50. *num.* 3. Castrus Palaus *p. 2. Tract.* 10 *punct.* 12. *num* 2. Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 1. disput* 15. *quæst.* 18. *num.* 2. & Barbosa *in Collectan DD. in d. cap. ex parte*. Quare præfata priuilegia iam primitus iure communi concessa videbantur. Vt etiam supponit Rota in Carthaginensi *Decimarum* coram Dunozetto 17. Februarij 1615. vbi statuit Religiosos omnes comprehendi d. *cap. ex parte*, ac proinde exemptos esse à gabellis de dictis noualibus, nec posse cogi ad illas soluendas, nisi ex Papæ auctoritate, per specialem derogationem talis iuris.

78 Tertiò nota, quòd cum *in cap nuper de decimis*, quod est desumptum ex Innocent. III. & Concilio Generali Lateranensi statuatur, quòd omnes Regulares teneantur ad soluendas decimas de terris alienis postea acquirendis, etiamsi proprijs manibus aut sumptibus eas excolerent, illas videlicet decimas, quas terrarum illarum domini antea soluebant, & tale statutum, cum sit Conciliare, & Concilij Generalis habere censeatur clausulam derogatoriam ad futuras dispositiones, adeo quod sit necessaria illius expressa derogatio, vt sæpius determinauit Rota, præsertim *decis.* 122. & 123. *par. 1.* & in vna Oriolensi, *Decimarum* 23. *Maij* 1589. coram Orano ac in alia coram Coccino *lib. 2. decis.* 192 ideo ad hoc quod præfata priuilegia, & alia similia, quatenus fuerint contraria dicto decreto Concilij subsistere possint, debent habere specialem, & expressam derogationem illius. Barbosa *in Tract. de offic paroch. cap. 28. num.* 57. Tamburinus *supr. num.* 38. Franciscus Ferentillius *in Annotat. ad dec.* 704. *Burat. num.* 13. ex varijs etiam Rotæ decisionibus. Habent tamen Regulares aliquot priuilegia cum tali expressa derogatione d. *cap. nuper* vt videre est apud Rodriguez *tom. 2. Quæst. Regular. q. 44. ar. 4* vbi refert pri-

priuilegium Sixti V. pro Monasterio S. Laurentij Escurialis cum ea, quodq; dicit postea ab eodem Sixto extensum ad alia Monasteria eiusdem Ordinis: maximè autem ex priuilegio Gregorij XIII. pro Societate Iesu, quod ibi refert, & habetur Bulla in Bullario eiusdem authoris in Gregorio XIII. Bulla 21. vbi expresse Pontifex derogat *d. cap. nuper*, & vult, quod alia priuilegia in simili materia à suis prædecessoribus concessa eidem Societati valeant, ac si in illis specialiter derogatum esset. Est autem hoc priuilegium Iesuitarum canonizatum à Rota, præcipuè in vna *Decimarum* Ciuitatis Castelli coram Ghisilerio anno 1619. vbi tale priuilegium omnino approbatur, & extenditur ad bona postea acquisita, non obstante possessione quam habebant Rectores Parochialium Ecclesiarum Ciuitatis Castelli. Notant tamen Ferentillius *supr. nume.* 14. & Tamburinus *num.* 39. *&* 40. quod licet *d. cap. nuper* non censeatur derogatum per clausulas derogatorias, in quibus fit solum mentio de Concilijs Prouincialibus, aut Synodalibus, vel de Constitutionibus generalibus, aut specialibus in illis editis, vt fuit resolutum in vna Cæsaraugustana *Decimarum* 17. Iunij 1611. coram D. Pamphilio, nunc S. D. N. Innocentio X. censetur tamen derogatum sufficienter, si in clausulis derogatorijs priuilegij facta sit mentio generalium Conciliorum per hæc verba: *Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis etiam Concilij Generalis, &c.* Quod etiam video decisum in Toletano *Decimarum* coram Iusto ann. 1605. Nota etiam *d. cap. nuper* solum loqui de decimis prædialibus, non de decimis gregum. Rota in Cordubensi *Decimar.* coram Manzanedo anno 1617. ex Butrio.

79 Alia ad intentum habes infra *circa* §. 45. & in Mari magno Minorum *circa* §. 28. & in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 13. & in Mari magno Carmelitarum *circa* § 18. 19. 46. & 72. Specialiter tamen nota, quòd licet in hoc priuilegio de Prædicatoribus dicatur: *Cū humilitas vestra sibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis, &c. duxerit reseruandum* nihilominus ex concessione, seu potius declaratione Clem. IV. in Bulla *Obtentu*, quæ habetur in Bullario Rodriguez *in hoc Papa num.* 2 possunt succedere in temporalibus bonis, in quibus in seculo existentes succederent, & bonorum ipsorum possessionem apprehendere, ac vendere libere bona ipsa, eorumq; pretium in propriam vtilitatem conuertere. De qua materia aliquid dicam, infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 72. me remittendo ad alia loca, in quibus de eadem etiam dictum est. Posse etiam institui hæredes declarauit Rota in vna Romana *Hæreditatis* anno 1594. Pro quo, vide dicta *tom.* 4. *verbo Hæreditas quoad Regulares, & 4. tom. verbo Legata Regularibus relicta.*

Circa §. 27.

79 SIMILE quoq; indultum de bonis incertis Nouitiorum applicandis in pios vsus, ac proinde ipsis Monasterijs, habetur in Bulla relata Clem. IV & Mari magno Minorum §. 29. & In Carmelitarum Mari magno §. 96. & Minimorum §. 20. De quo etiam aliquid egi *tom.* 1. *c.* 24. *num.* 39.

80 Pro ipso tamen nota, iure communi videri permissum id, quod istis priuilegio conceditur, præsertim propter *cap. Cum tu de vsuris*, vbi vsuræ dicuntur restituendæ pauperibus, si veri domini non inueniantur. Et ita tenent Henriquez *lib.* 7. *cap.* 22. *num.* 7. *fine*, Nauarrus *in Man cap.* 17. *nu.* 92. Lessius *lib.* 2. *de iust cap.* 14. *dub.* 6. Bonacina *de Contract. disput.* 1. *q.* 3. *punct.* 4. *nu.* 8. *&* 9. & Cardinalis Lugo *de Iust. & iure tom.* 1. *disput.* 6. *sect.* 12. *post alios*. Nihilominus vtile erit præfatum indultum, tum pro Fratribus Minoribus, vt ait Rodriguez *tom.* 3. *Quæst.* 56. *art.* 4. quia ipsi hoc facere nequeunt; tum alijs Religionibus ad tollendas controuersias, & lites, quæ possunt esse circa hoc; præsertim propter sententiam aliquorum asserentium talem restitutionem fieri debere per Episcopum. Rodriguez *supra*. Addo ego, quod cum dubium sit, & controuersia inter Doctores, an huiusmodi pauperes, quibus facienda est restitutio incertorum, debeant esse pauperiores, aut meliores, an sufficiat, quòd sint veri pauperes; item an debeant esse eius ciuitatis, aut oppidi, vbi habitant ij, qui retinent illa bona incerta, an verò sufficiat quòd sint alterius; vt huiusmodi dubijs, & similibus, diuersisq; Doctorum opinionibus non obstantibus, possit fieri restitutio Monasterijs, proculdubio tale indultum priuilegium aliquod continet, & vtile Religionibus. Vide alia *tom.* 2. *c.* 19. *num.* 48. *&* 49.

81 Nota secundò, per hoc priuilegium videri concedi facultatem dictis Prælatis recipiendum Nouitios grauatos debitis incertis, siquidem datur ipsis facultas ea conuertendi in pios vsus, supponendo sic grauatos admitti ad Religionem. Cui consonant quæ dixi *tom.* 1. *cap.* 14 *nume.* 17 ex Miranda, & alijs. Nec hoc est reuocatum per Bullam Sixti V. quam eo *cap.* 24. *num.* 12. retuli, in qua ære alieno grauatos inhabiles fecit ad Religionem suscipiendam: aut per Bullam Clemen. VIII. quam ibi *num.* 15. retuli, & in qua, etsi tales habiles esse ad Religionem concedat, prohibet tamen ipsorum receptionem pœnis assignatis à Sixto V. in Bulla relata. Nam in huiusmodi Bullis non comprehenduntur isti grauati debitis incertis, sed certis, & liquidis. Vechius *in Tractatu de Nouit. disputat.* 2. *dub.* 13. *nu.* 15. Summa Diana *verbo debitor num.* 7. maximè Sanchez *tom* 1. *in Decal. lib.* 4. *capit.* 19 *num* 3. *&* 24. quem sequitur Peirinis *tom.* 2. *de Prælato q.* 3. *c.* 1 *num.* 73.

82 Alia habebis infra in Mari magno Minorum *circa* §. 29. & in Mari Magno Carmelitarum *circa* §. 41. ex priuilegio Vrbani IV. *&* 96. ex priuilegio Sixti IV. ac Minimorum *circa* §. 20.

Circa §. 28.

83 SIMILITER habetur hoc priuilegium de sepulturæ libertate in Mari magno Minorum § 30. propter concessionem Clemen. IV. & Eremitarum S. Augustini §. 2. *&* 3. *&* 24. maximè in Mari magno Carmelitarum propter priuilegium Ioann. XXII. Eugenij IV. & Calixti III § 57. vbi latiùs, & copiosiùs explicatur libertas sepulturæ in locis eorum. Simile item priuilegium habent Seruitæ in ipsorum Mari magno §. 2. 4. *&* 29. Fratres quoque Minimi etiam in ipsorum Mari magno § 21. fere simile priuilegium ac Prædicatores, & Minores habent. De quo plura dixi non solum *to.* 2. *c.* 1. *num.* 31 sed maximè *to.* 4. *verbo sepultura quoad Regulares*, & aliqua etiam *to.* 3. *verbo Defunctus*.

84 Nihilominus pro maiori luce nota, quòd licet ad libertatem sepulturæ concessam præfatis Regularibus videretur pertinere intrare ipsos Regulares processionaliter, & Cruce eleuata in parochias ad efferenda corpora defunctorum, non expectato Parocho ipsorum defunctorum; prout ex *cap. in nostra de sepult.* colligit Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 128. *de sepult. num.* 3. & quia alias impediri posset dicta libertas, si Parochus noluisset venire, aut non permitteretur dicta Regularibus id facere; nihilominus modò non possunt. *Parochias cum Cruce processionaliter, aut alias ad efferenda corpora defunctorum intrare, vel illa leuare, aut efferre nisi vocatu, & expectato proprio defuncti Parocho, eoq; ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus venire expresse omnino recuset.* Ita enim decretum est à S. Congregat. Episcoporum, & Regularium 12. Ianuarij 1604. conformiter ad decretum Concilij Lateranensis, vt retuli *to.* 2. *c.* 1. *num.* 31. *&* 46. *& to.* 3. *verbo Defunctus num* 2. *& tom.* 4 *verbo sepultura, quoad Regulares num* 4. Quibus locis alia etiam ad intentum. Quia tamen Regulares Regni, & Insulæ Maioricæ consuetudine antiquissima, concordia ipsorum cum Rectoribus Parochiarum, & Breui Pij V. 24. Februarij 1567. Romæ dato, muniti, oppositum semper fecerunt, procedentes per seipsos tantum processionaliter, & Cruce eleuata ad efferenda cadauera defunctorum, qui in ipsorum Ecclesijs sepulturam elegerunt; ideo non obstante contradictione Parochorum eiusdem Regni, re acriter coram eadem S. Congregatione vtrimque agitata, in ipsorum Fratrum fauorem iudicatum est 19. Iunij 1643 nihil innouari debere, procurantibus RR. PP. Ioanne Baptista Mastre, & Michaele Veyn Ordin. Minorum.

85 Nota etiam hanc sepulturæ libertatem quoad Regulares non solum consistere in hoc, quod adulti, & puberes pro seipsis sepulturam in eorum Ecclesijs eligere possint, sed etiam, iuxta dicta *tomo* 4. *verbo Sepultura, quoad Regulares num.* 4. in hoc quod parentes pro filijs impuberibus habeant

habeant eandem facultatem eligendi sepulturam, prout ibi refert ex declaratione Sacræ Congregationis. Cui etiã consonat alia pro 22. Februarij 1641. in qua ordinatum fuit, vt Episcopus Placentinus faceret restitui à quodam Curato suæ diœcesis Patribus Minoribus cadauer cuiusdã puellæ, cui pater ipsius elegerat sepulturam in ipsorum Ecclesia, cum omnibus eleemosynis funeris. Nouissimè etiam, cum consuetudo esset immemorabilis in Regno, & diœcesi Maioricensi, quod matres præmortuo patre, si non extat sepulchrum maiorum, eligerent sepulturam pro filijs impuberibus, ortaque esset controuersia à quodam Parocho contra Patres Dominicanos, Sacra Congregatio die 20. mensis Ianuarij anno 1640. edidit hoc decretum Romæ impressum. *Sacra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium præposita sæpius censuit licere parentibus in quacumque Ecclesia voluerint, etiam Regularium, eorum filijs minoribus, qui ad annos pubertatis nondum peruenerunt, eligere sepulturam; nec à Parochis locorum impedire posse, aut debere: præsertim verò, si in dictis Regularium Ecclesijs sepeliri consueuerint, vel in eis habeant sepulchrum maiorum. Romæ 20. Ianuarij 1640. Fr. Antonius Card. S. Honuph. loco † sigilli L. A. Episcopus Theb. Secretarius.* Ex verbo autem illo *Parentibus*, quo vtitur Sacra Congregatio, colligimus non solum id esse dicendum de patribus, sed etiam de matribus. siquidem appellatione parentum venit etiam mater. De quo Molina *de iustitia & iure tract. 2. disputat. 214. columna 3. §. Idem videtur*, & tradunt Armilla *verbo Sepultura num. 8.* & Siluester *ibidem quæst. 7.* Laymanus *lib. 3. Tract. 5. c. 9. num. 15.* Lauotius *tomo 1 variar. lucubrat. tit. 2. capit. 11. num. 119.* & alij, quos refert, & sequitur Pasqualigus *decis. 393.* Alia ad intentum de sepultura impuberum in Ecclesijs Regularium apud Portellum *tomo 2. Responsionum Moralium cap. 68.*

86 De hac etiam materia alia habes infra *circa* §. 43. & in Mari magno Minorum *circa* §. 30. & 31. *ac* 41. & Eremitarum S. Augustini *circa* §. 2. & 3. & 24. Extat quoque Rotæ decisio in vna Seguntina *Iuris sepeliendi* coram Manzanedo anno 1613. vbi pro RR. Patribus nostri Ordinis Discalceatis declaratur, quod possint sepelire cadauera defunctorum in suis Ecclesijs, absque alicuius licentia, & absque eo, quod ipsi nec defunctorum consanguinei prætextu cuiuscunque consuetudinis possint cogi ad dicta corpora deferenda ad Parochialem vel alia loca.

Circa §. 29.

87 SIMILIS concessio de Religiosorum confessionibus solum à Prælatis ipsorum audiendis, etsi verbis aliquantulum mutatis habetur in Mari magno Minorum § 32. Carmelitarum § 97. Minimorum §. 24. est autem de Iure communi. Cùm enim, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. num 25. & 26.* Prælati Religiosorum sint eorum Pastores Ordinarij, & in quos est translata cura, quam Episcopi, & parochi habent circa seculares, ita vt eandem habeant ipsi circa Religiosos, ideo solum ipsi, vel quibus ipsi id munus delegauerint, possunt esse Religiosorum Confessarij. Nec ad id requiritur aliqua approbatio Ordinariorum, iuxta dicta *ibidem num. 27.* vbi etiam & in sequentibus plura ad intentum. A quibus autem casibus seu censuris absoluere possint Confessarij isti Religiosorum ipsos Religiosos habes ex dictis *tom. 3. verbo Confessarius Regularis num. 11. & sequentibus.*

88 Si autem quæras, à quo habeant Prælati Regulares hanc iurisdictionem. Respondeo quod licet aliqui, quos referam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 68. velint dicere illam habere à Christo Domino iure diuino quidquid tamen de hac sententia sit, de qua alibi, illud certum est, saltem illam habere à Papa. Tum quia ab illo approbantur Religiones, *cap. ne nimia de Relig. domib. cap. Religion. eod. in 6.* ex quo prouenit authoritas hæc Prælatis. Tum à simili de alijs Prælatis, Episcopis, Abbatibus, Curatis, &c. Bellarmin. *lib. 4. de Rom. Pontific. c. 23.* Megala *lib. 1. de pænit. c. 7. num. 2.* Bordonus *Resolut. 2. num. 3.* post alios. Omnes autem illi habent eam immediatè à Papa, ita vt Papa immediatè illam tribuat Generali, Prouinciali, Priori, &c & non Generalis Prouinciali, aut Prouincialis Priori. Tum quia isto modo eam accipiunt à Papa Prælati seculares: tum quia Papa est generalis, Prouincialis, & Prior Religiosorum, ergo immediatè singulis hanc potestatem communicat. Sotus *lib. 8. de Iust q. 5. ar. 1.* Fagundez *in 2. Eccles. præcept. lib. 8 cap. 4. num 1.* Megala *supr* Bordonus *sup. & num. 4. & 5.* Quo non obstante superiores Prælati possunt limitare, & coarctare authoritatem Prælatorum inferiorum, v. g. Generales Prouincialium, & Prouinciales Priorum; eo quod licet singuli habeant à Papa præfatam authoritatem, id tamen est cum subordinatione, & dependentia inferiorum Prælatorum à Prælatis superioribus. Fagundez, & Bordonus *supr.* Cessante autem Prælatura non habent vlterius hanc facultatem audiendi confessiones Religiosorum, nisi illis à Prælatis ipsorum delegetur. Quia talis facultas annexa erat, & veluti accessorium Prælaturæ, & sublato principali cessat accessorium *argum cap. cum Paulus 1. q. 1.* Bordonus *supr. num. 10.*

89 Quamuis autem in his priuilegijs, & similibus solum concedatur facultas Prælatis ad delegandum suam authoritatem pro excipiendis confessionibus Religiosorum Fratribus sui Ordinis, nihilominus possunt etiam delegare eam Fratribus alterius Religionis, concedendo illis licentiam ad audiendum confessiones Religiosorum subditorum ipsis Prælatis, vel ipsis subditis ad eligendum sibi confessores extraneos, iuxta dicta eo *cap 18. num. 27.* Tum quia iure communi omnis proprius Sacerdos potest dare licentiam subdito ad confitendum cum alio. *cap omnis 12. de pænit.* Tum quia hic videtur vsus Religionum. Tum denique quia ista priuilegia videntur loqui solum de deputatione ordinaria Confessariorum pro Religiosis, quæ debet esse regulariter de proprijs Religiosis, non de extraordinaria, & pro casibus specialibus prout hic loquimur. Diana eo *num. 27.* relatus, Bordonus *supr. num. 2.*

90 De materia huius Priuilegij alia dicam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 32 & in Mari magno Carmelitarum *circa* § 97. De qua etiam Reuerendissimus Incentius Candidus *tom. 2. disquisit. 24. ar. 57. & 58.* De sufficientia autem necessaria pro istis confessarijs Religiosorum dicam loco relato ex Mari magno Minorum.

Circa §. 30. & 31.

91 CONTENTA in his duobus §. §. videlicet de prohibitione facta Prælatis Ecclesiarum ne audiant confessiones Regularium, aut eos compellant ad veniendum ad synodos suas, aut ad processiones, quas faciunt, aut ipsis obediendum, &c. habentur quoque in Bulla Clemen. IV. & Mari magno Minorum §. 33. Eremitarum S. Augustini §. 16. & Carmelitarum §. 75. & 98. ac Minimorum §. 25. De quorum singulis aliqua dixi in summa, vel in præcedentibus. Etenim de prohibitione facta Prælatis Ecclesiarum, & alijs audiendi confessiones Regularium dictum est consequenter in §. *præcedenti*. Cum enim in ipso declarent Pontifices potius, quam concedant, Fratres non posse confiteri sua peccata nisi suis Superioribus, aut ab illis designatis, consequenter etiam declarant Prælatos Ecclesiarum, aut quoscumq. alios non posse ipsorum confessiones excipere. Deinde de prohibitione compellendi Regulares ad synodos Episcoporum dixi *tom. 1. cap. 11. num. 20.* conformiter ad Concil. Trid. *sess. 24. cap. 2* solum ad id obligari posse Regulares curam animarum in parochijs habentes, non verò alios, qui Capitulis Generalibus subduntur, prout decisũ refert Armendariz *in Addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib. 2. tit. 18. l. 7 de Relig. nu. 54.* & ex eo Barbosa *in d. cap. Concilij. num. 25.* Illud verò de prohibitione compellendi Regulares ad processiones, moderatum est à Cõcil. Trident *sess. 25. de Regular cap. 13.* iuxta dicta *tom. 1. cap 9. num. 47.* & Constitutionem Pij V. *Etsi Mendicantium*, prout *dixi tom. 2. cap. 1. num 50.* & maximè *4. tom. verbo processio quoad Regulares num. 2. & sequentib.* Similiter illud de non cogendis Regularibus ad obediendum Constitutionibus Synodalibus quomodo limitandum, aut intelligendum dixi *tom. 1. cap 11 num. 13.* Illud autem de prohibitione facta Ordinarijs, ne possint vllo modo de Regularibus inquirere, conforme est alijs priuilegijs omnimodam exemptionem concedentibus ipsis à prædictorum Ordinariorum iurisdictione. De quo plura dixi *tomo 1. capit. 11.* ferè per totum & *tom. 3. verbo Causa iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Episcopus quoad* *Regula-*

Regulares, & verbo *Exemptio Regularium*. & verbo *Immunitas Ecclesiastica Regularium*. Idem dico de prohibitione non petendi fidelitatem, aut obedientiam à Superioribus Regularium, aut non se intromittendi circa eorũ instituti. ne n, aut destitutionem, aut circa statuta Religionum. De quo etiam aliqua dixi supra circa § 5. huius Maris magni. Quomodo autem illud de non prohibenda constructione Ecclesiarum, aut Monasteriorum ab Episcopis limitatum sit tum à Concilio, tum ab alijs Summis Pontificibus posterioribus, & decretis S. Congregationis, constat ex dictis *tomo 1. capitulo 9. numero 34. & sequentib.* & maximè, *tomo 3. verbo Episcopus quoad Regulares numero 4. & 5.* latiùsque *tom. 4. verbo Monasteria Regularium nume. 2. & sequentibus*.

92 Præter dicta autem locis relatis, & dicenda circa Mare magnum aliorum Mendicantium, nota quod quamuis, iuxta dicta, teneantur accedere ad Synodos Episcopales illi Regulares, qui habent curam animarum secularium, nihilominus tamen Synodo diœcesanæ interesse non tenetur Abbas Monachus, cuius Ecclesiæ, vel Monasterio imminet cura animarum, si illi deseruire faciat per Vicarium securaté ab Episcopo approbatum, quia sufficit mittere dictum Vicarium, cum curam per ipsum exerceat. Sellius *in Selectis canonicis c. 25. n. 32* Bordonus *Resolut. 7. nu. 5.* Quod tamen sic explicuit Rota in Caietana *iurisdictionis* coram Seraphino anno 1573. his verbis: Si habet curam animarum, quam per Vicarium perpetuum exercet, non teneri per se accedere; sed sufficere, quod Vicarius perpetuus accedat, penes quem actu residet cura. Abb antiq. 13. *capit. quod super his de maior. obed.* secus vero si per se, vel per capellanos ad nutum amouibiles curam exerceat, cum hoc casu cura resideat penes ipsum Abbatem, cuius ratione tenetur, vt tradit Abb *in d. cap. quod super his circa medium*. Innoc. *in cap. veniens num 8. de verb. signif.* Petr de Vbald. *de can. Episc. c. 2. q. 10. nu. 2. prima par.* Hucusq; Rota Nota secundò, quod dicti Regulares curam animarum secularium habentes possunt compelli accedere ad dictas Synodos ab Episcopo per censuras Ecclesiasticas. *capitulo Quod super his de maioritate, & obedientia* Massobrius *de Synodo diœcesana capitulo 3 dubio 1. numero 7.* Peitinis *in Constitutione 2 Iuly II. §. 25. num. 65.*

93 Vide alia in Mari magno Minorum *circa* § 33 Eremitarum S. Augustini *circa* §. 16 & Carmelitarum *circa* §. 75. 76. & 95. & generaliter loquendo pro exemptione Mendicantium ab Ordinariorum iurisdictione, seu visitatione tam in ciuilibus, quam in criminalibus, de qua in his & similibus priuilegijs sæpius fit sermo; præterquam in casibus concessis per Concilium Tridentinum, animaduertenda antiqua, & authentica declaratio S. Congregationis Regularium de anno 1576. pro die 10. Octobris, quam refert Gaspar Passarellus *in formul. prouision in principio*, & alij post ipsum, talis tenoris: *Ordinarij in cognitionibus causarũ Fratrum Mendicantium tam ciuilium quam Criminalium minimè se ingerant: pariter nec in visitatione eorumdem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Concil. Trident. decreta conceditur.*

Circa §. 32.

94 HOC quoque priuilegium de non soluenda canonica portione similiter continetur in Bulla Clemen. IV. pro Minoribus, & in eorum Mari magno §. 34. & Eremitarum S. Augustini §. 38. 39 & 40. & in Mari magno Carmelitarum §. 16. 17. 59 & 99. & Minimorum § 26. de quo sufficienter dixi *tom. 1 cap. 3 num 12. tom. 2 cap. 1. num. 29. & 30. & tom. 3. verbo Canonica portio, & tomo 4. verbo Quarta funeralis*.

95 Nunc addendum primò, contenta in huiusmodi priuilegijs de non soluenda canonica portione omnino manere in sua vi, nec derogata esse à Concilio, quod solum *sess. 25. c. 3.* derogat priuilegijs istis, & Mari magno quantum ad solutionem quartæ funeralium pro illis Conuentibus, in quibus ante annos 40. so ita erat persolui, vt patet illis verbis Concilij: *Decreuit S. Synodus, vt quibuscunque in locis tã ante annos 40. quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ soluta esset persolui, ac postea fuerit ex quocunque priuilegio alijs Monasterijs, Hospitalibus, aut quibuscumque locis pijs concessa eadem post hac integro iure, & eadem portione, quæ antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persoluatur, non obstantibus concessionibus, gratijs, priuilegijs: etiam Mari magno nuncupatis, aut alijs quibuscunque.* Imò potius confirmata sunt à Pio V. in Bulla *Etsi Mendicantium*, quam retuli *tom 2. c. 1.* ibi enim postquam declarauit Mendicantes teneri ad solutionem quartæ funeralium, iuxta dictum tenorem Concilij & solum ceræ, & aliorum, *quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de missis, seu legatis, vel alijs Fratribus ipsis, seu Monialibus huiusmodi relictis*, subiungit: *Nec ad quartam, seu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Ecclesiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Ecclesijs relinqui vel dari contigerit, etiamsi pro victu Fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur.* Quibus verbis confirmat Pontifex ea, quæ in his antiquis priuilegijs Maris magni contenta erant. Non esse reuocatam hanc Bullam Pij V. per aliam Greg XIII. nisi quatenus contraria poterat esse Concilio Tridentino, dixi eo *cap. 1. num. 16 & tom 3. verbo Quarta funeralis, num. sexto.* ex declarationibus Sacræ Congregationis, Rotæ decisione, & varijs authoribus. Vide etiam Barbosam *in Collectaneis Doctorum super sessione 25. cap. 13. Concilij*, & aliam decisionem Rotæ, quam affero infra circa §. 43. huius Maris magni.

96 Circa limitationem illam positam in huiusmodi priuilegijs, videlicet quod legata Religiosis *non conuertantur in alios vsus, sed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac concessione, vel indulgentia continentur*, nota quæ dixi circa commutationem legatorum Regularium *tom. 1 c. 18. num 94. & tom. 2. c. 19. num. 47. & tom. 4 verbo legata Regularibus relicta num 35 & 36.* An verò prædicta legata possint donari seu transferri de vno Monasterio ad aliud, saltem cum licentia Prælatorum, consule dicta *tom. 2. capit 19. num. 56 & tom. 3. verbo Alienare seu alienatio num. 11.* Peitinis *in Constit 2 Iuly II* § 76. & Tāburinum *de iure Abbatum tom. 3 disput. 13. quæsito 2. num. 19.* ac Bordonum *in resolutionibus resolut. 27.* ac dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 6. Quid verò dicendum de permutatione præfatorum legatorum, dixi eo *verbo Alienare seu alienatio num. 12* & dicam loco relato ex Mari magno Minimorum.

97 Alia ad intentum habes infra in Mari magno Minorum circa §. 34. & in Mari magno Eremitarum S Augustini, & Carmelitarum locis relatis, maximè in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. relatum, vbi agam, an bona Monasteriorum obligari possint sumpta, occasione ex illis verbis huius, & similium priuilegiorum, *Nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliqua domus vestri Ordinis obligari noscuntur.*

Circa §. 33. & 34.

98 PRIVILEGIA etiam contenta in his § § de bonis Monasteriorum desertorum applicandis alijs Monasterijs, ad quæ Fratres transferuntur, nec ab Episcopis accipiendis, habentur in Bulla Clemen. IV. & Mari magno Minorum § 35. Carmelitarum §. 100 & Minimorum § 27. De quibus egi *tom. 4. verbo Monasteria Regularium num. 32. 37. & 38.* Quibus modò addendum, quod cum, vt in istis priuilegijs supponitur, quando transferuntur Monasteria de vno loco ad aliud, Ecclesiæ dedicatæ non debeant transferri: ideo vel vendi poterunt; cum licentia tamen Sedis Apostolicæ, iuxta dicta eo *verbo Monasteria Regularium nu. 38.* vel applicari Confraternitatibus, vel locis pijs, prout concessit Vrbanus VIII. Generali Minimorum in Constitutione, quam refert Peitinis *tom. 3. priuilegiorum Minimorum inter Constitutiones Vrbani, Constitutione 14. alias 24.* Quod priuilegium dicit *ibi num. 6.* esse reale, & transire ad successores, omnes scilicet Generales pro tempore futuros. Casu verò, quo vendantur personis secularibus, & ad vsus profanos, execrari debent tales Ecclesiæ per Ordinarios quidem locorum, si Ecclesiæ fuerint consecratæ; per Prælatos verò Regulares, si solum fuerint benedictæ. Per easdem enim causas resoluitur contractus, per quas fit.

Silue-

Siluester *in Summa verbo Eccles. secund. quæst. 2. 5. num. 7. dicto 3. Angelus verbo Altare num 6.* Rosella *ibidem nu. 2.* Quomodo autem exerceatur Ecclesia, & de *apud Angelum supra num. 1.* Tabiena m verbo A rate *num. 5.* Quod si Ecclesia sit consecrata, & Episcopus nolit eam execrare, potest ad id cogi per Archiep scopum, vel per sacram Congregationem. *c. Nullus de Iur. patr.* Azor *tom. 2. instit. Moral. lib. 9. c. 3 q. 8.* Peirinis *supra num. 3.*

99 Cum autem Pontifices in præfatis priuilegijs prohibeant Episcopis, vel Archiepiscopis, aut alijs Ecclesiarum Prælatis, ne prædicta bona Monasteriorum deserta eum a Religiosis occupare, vsurpare, vel sibi vendicare præsumant, videtur dicendum quod si aliter faciant, incurrant in pœnas contra vsurpantes, vel occupantes bona religiosorum in eorum priuilegijs designatas, de quibus Rodriguez *tom 1. q. 3. art. 7.* & ego *tom. 1. cap. 19 num 51.* Imo si hoc fiat cum tractione aut violentia Ecclesiarum, aut Monasteriorum, incurrere etiam videntur in pœnas, quas ex al js etiam priuilegijs Regularium adduxi *tom. 4 verbo Monasteria Regularium num. 14.*

100 Nota tamen quod concessum isto priuilegio videtur esse ius commune. Etenim facta translatione alicuius Ecclesiæ ab habente potestatem, omnia iura ad ipsam pertinentia pertinent ad eam, in quam fit translatio *c. & hoc dieximus 16 quæst. 7.* & ibi gloss. *cap. Abbati in fin. & ibi glos. de verb. sign* glos. vnica *in c. si quis vult 16 q. 7.* Ioann. Andr. *in c cum persona col. 2 de priuileg. num 6.* & ibi Aneb. *notab. 13. Rebuf in praxi benefic. de translat. Episc. num 19. Lap. allegat 68.* Rota in Bergomensi Legati coram Seraphino anno 1575. Fauet & Rot. in vna Coloniensi *Monasterij* coram Vbaldo.

Circa § 35.

101 SIMILE indultum de non cogendis præfatis Religiosis ad dicta onera præstanda pro Legatis Sedis Apostolicæ, Nuncijs, aut diœcesanis, habetur in Bulla Clementis IIII. & Mari magno Minorum § 36. Eremitarum S. Augustio § 34. Carmelitarum § 46 & 80 ac 10. Seruitarum § 21. & 44. & Minimorum § 28. De quo in simili ferme priuilegio dictum est supra *circa* § 17.

102 Pro maiori tamen intelligentia explicandæ sunt voces illæ *procurationum, exactionum, collectarum, subsidiorum prouisionum*, de quibus in præsentibus priuilegijs. Primo enim *procurationes*, iuxta quandam significationem verbi *Procuro* qua accipitur pro *Sustento*, sunt sustentationes, vel expensæ, quæ debentur Ordinarijs ratione Visitationis, vel Legatis Apostolicis iure Legati n s *cap. conquerente de offic. Ordin. cap procurationes de censib. cap. cum ex officij de præscript. cap. accedentes eod. cap cum instantia de censib. & Clem. 1. eod.* Azor. *tom 2 instit. moral. lib. 3. cap 42 in prin.* Peirinis *tom. 1 priuil. Minim. in Constit. 2. Iulij II. num* 86. Barbosa *de offic. & potest. Episc. Allegat.* 130. *num.* 1. & 2. Sunt iure communi debitæ etiam à Monasterijs, nisi habeant priuilegium in contrarium. *cap. 1 & vlt. de censib. in 6* Azor *supr. q 2* An verò contra illas præscribi possit, Barbosa *supr.* post alios. *Exactiones* important idem quod onera tributa, sicut *exactor*, qui ea petit. *Collectæ* similiter important idem, quod *tallia*, seu *præstatio*, vt ait Filiucius *Tract. 16 cap. 5. num* 104. etsi sub nomine eleemosynarum, prout colligitur ex 1. *Corinth* 16 Deinde *Subsidia* etsi generaliter importent idem quod auxilia, aliquam præstita, hic tamen importare videntur *Charitatiuum subsidium*, idest, auxilium quoddam, quod datur Episcopis, quando redditus propriæ Ecclesiæ non sufficiunt pro oneribus incumbentibus, vel al a iusta, & rationabili causa interueniente. Menochius *lib. 2. de arb casu* 178. Azorius *d. tom. 2. lib. 9. cap. 14.* Peirinis *supra.* Ad illud soluendum cogi possunt omnes *cap. conquerente de offic Ordin. cap. cum Apostolus de censib.* Menochius, & Azor. *sup.* Barbosa *supr. Allegat.* 87. *num. 7.* Non verò Monasteria, aut Ecclesiæ exemptæ, nisi hab ant populum non exemptum sibi subditum Barbosa *supra num. 45. 46. & 47.* ex pluribus alijs Doctoribus. Quomodo autem id non procedat in Regnis Hispaniarum, dicam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 46 Alia etiam ad id spectantia habes apud Azorum, Menochium, Barb sam, & Peirinis relatos. Prouisiones etiam importare, idem idem *Summ. Lezan. Tom. 5.*

quod *Subsidia.* vel *Exactiones.* Ab his ergo omnibus liberantur præfati Regulares in dictis priuilegijs. Quibus et am consonat Ius V. in Bulla *Etsi Mendicantium*, quam retuli *tom 2 cap 1* Consonant etiam plura alia priuilegia varijs Religionibus concessa, quæ refert Rodriguez *to. 2 q 65. ar. 2. & 4. & q. 66.*

103 Nota tamen quod efficaciter esset, quod præfati Regulares possiderent aliqua bona contra sui Ordinis instituta, & adhuc suffragarentur ipsis dicta priuilegia; cum ea sint absoluta, indefinita, & vniuersalia & non contineant aliquam conditionem aut limitationem. Rodriguez *sup d q 65. art. 3.* contra Ancharanum, & al os. Pro quo vide dicenda infra in Mari magno Minorum *circa* §. 11.

104 Alia habes infra circa §. 36. Maris magni Minorum, & locis relatis ex Mari magno Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum.

Circa §. 36.

105 PRIVILEGIVM quoque hoc §. contentum de exemptione à Constitutione Innocent. IIII. quæ incipit *Volentes.* habetur in Bulla Clem IIII. pro Minoribus, ipsorumque Mari magno § 37. Eremitarum S. Augustini § 32 Carmelitarum § 71 Minimorum § 31. Consonantque dicta *tomo 1. cap. 11. num. 10 & tom. 3. verbo causa iudicialis Regularium*, & verbo *Delinquens Regularis*, & verbo *Episcopus quoad Regulares*, ac verbo *Exemptio Regularium.*

106 Sed pro ipsorum intelligentia nota, quod Innoc. IIII in Concil Generali Lugdunensi, & refertur *in cap. Volentes de priuileg. in 6.* volens aliquo modo limitare priuilegia antiquorum Regularium, & aliis exemptis concessa, declarauit, quod *quantumcunque sic exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, siue contractus, aut rei, de qua contra ipsos agitur rite possunt coram locorum Ordinarijs conueniri.* Hi ergo Pontifices in his priuilegijs concedunt præfatis Regularibus oppositum cum expressa derogatione *d. cap. volentes*, prout erat necessarium, iuxta sæpius dicta, eo quod esset dispositio Concilij Generalis, cui non derogatur, nisi per expressam ipsius nominationem. Permanent autem in sua vi dicta priuilegia, quia licet postea Concil. Tridentin. *sess. 7. c. 14.* dixerit: *In exemptorum causis Constitutio Innocent. I V. quæ incipit* Volentes *in general. Concilio Lugdunensi edita, seruetur, quam eadem S. Synodus innouandam censuit, & innouat*; omnimodo minus, iuxta dicta eo *c. 11. n. 10* & eo verbo *Causa iudicialis Regularium num. 6.* ex Paul. V. & decretis S Congregationis, doctr or Sanchez, & aliorum, in dicto decreto Concilij non comprehenduntur Regulares. Pro quo etiam, præter authores ibi relatos, sunt Narbona *l. 59. glos. n. 1. 230.* Aldrete *in Alleg. pro omnimoda Regular. exempt p. 1. c. 7. num. 2.* Nouarius *in lucern. Regular. verbo causa numero 3. & 4.* quos ostissime refert, & sequitur Barbosa *in Collectan. DD. in d. cap. 14. Concilij.*

107 Sunt tamen reuocata dicta priuilegia, si præfati Regulares extra Monasterium degant, *in causis ciuilibus mercedum, & miserabilium personarum*, iuxta dicta eo *cap. 11. nu. 10.* ex dicto *cap 14 sess. 7* Concilij; in talibus enim causis non obstantibus dictis, aut alijs quibuscunque priuilegijs conueniri possunt coram Ordinarijs tanquam à Sede Apostolica delegatis, nisi forsan iudicem habuerint. De quo iudice dixi *tom. 1. c. 10. num. 6. & 7.* Qui autem sint istæ miserabiles personæ, dixi eo *c. 11. n. 10.* & tractat Sanchez *tom. 2. Consil. mor. lib. 6 cap 9 dub. 2. num. 6.* ibi ex Siluestro, Tabiena, & Armilla generaliter dicit esse eas, quarum natura mouetur ad misericordiam. Dicuntur causæ ciuiles mercedum eæ, quæ mouentur propter solutionem stipendij debiti operarijs. Henriquez *lib. 7. de irregul. c. 15 num. 5.* Sanchez *sup num. 5.* Quando verò Regulares dicantur esse extra Monasterium, habes ex dictis eo *num. 10.* & *3. tom. verbo Causa iudicialis Regularium num 6.*

108 Vide alia circa § 46. huius Maris magni, & in Mari magno Min rum § 37. & 44. Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum lo. is relatis; ac etiam in Mari magno Seruitarum § 13 & 32 vb. aliquo modo similia reperiuntur.

Circa §. 37.

109 HOC loco Papa Martinus declarat clausulam illam in Bulla Gregorij XI. positam, & de qua in §. 28. huius Maris magni, videlicet, *salua tamen iustitia Ecclesiarum illarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur*, quam dicit intelligi debere *præterquam in illis, de quibus in ipso priuilegio specialiter cauetur, quod canonica portio minimè exigatur*, id est de contentis in priuilegio eiusdem Gregorij XI. de quibus egi *in* §. 32. huius Maris magni. Quia tamen, vt ibidem dixi, ea non sunt reuocata à Concilio, sed potius confirmata à Pio V. in Bulla *Etsi Mendicantium*, ideo ea manent modò in suo vigore.

110 Circa quam clausulã, præter dicta *tom. 3. verbo clausula num.* 63. ex Ioanne de Cruce, Tamburino, & Barbosa, nota, quòd, licet, prout habetur ex *cap. certificari de Sepultur.* quantitas canonicæ portionis debitæ Ecclesiæ parochiali sit ex Leone III tertia pars, & ex Vrbano quarta, & ex Clem. III. sit iuxta loci consuetudinem, nunc tamen iuxta dicta in *d.* §. 32. attendendum est ad Concilij Trid. decretum, & declarationem Pij V. ibi adductam, quòd scilicet sit quarta, & *solium ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur*, non alterius rei, prout ibi decernit Pontifex.

111 Nota etiam pro prædicta clausula, per eam denotari non censeri Pontifices velle concedere exemptionem à solutione quartæ funeralium, cum aliàs non esset salua iustitia Ecclesiæ Parochialis, vt resoluit Rota in vna Vallisoletana *funeralis* 19. Aprilis 1606. coram Iusto. Licet si in priuilegio adsit expressa exemptio à solutione dictæ quartæ cum specifica derogatione Clementinæ, *dudum de sepult.* oppositum sit dicendum, quia tunc dicta clausula intelligi debet de alijs, quam de expressis, vel de materijs compatibilibus cum expressis in priuilegio, non verò vt tollat expressè concessa. Tamburinus de *Iure Abbatum tom.* 1. *disput.* 15. *quæsit.* 17. *num* 12. *& seqq.* ex Rotæ decisionibus, & alijs authoribus. Pro quo vide dicenda infra *circa* §. 43. & in Mari magno Minorum *circa* §. 41 Eremitarum S. Augustini *circa* §. 38 39. & 40. Carmelitarum *circa* §. 58. & Seruitarum *circa* §. 29.

Circa §. 38.

112 HOC loco Pontifex Sixtus IV. approbat & confirmat omnia priuilegia Ordini Prædicatorum concessa a Gregorio, Martino, & Eugenio prædecessoribus, & alijs quibuscumque Romanis Pontificibus, eaque robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernit. Circa quam confirmationem, & approbationem aliqua notanda.

113 Primò, quod cum dicatur ea omnia approbare *motu proprio*, & non ad instantiam alicuius &c. denotatur etiam hanc concessionem esse magis voluntariam, & maius beneficium, & ideo ampliandam, quantum proprietas verborum patitur, & quod nunquam retorqueri possit contra prædictum Ordinem Prædicatorum, cui est data, sicut interdum retorqueri potest concessio ad instantiam. De quo dixi 3. *to. verbo Clausula num.* 41. ex varijs Doctoribus. Secundò, quod etiam si sit contra Ius commune, ampliari debet, & in ordine ad interpretationem censeri fauorabilis, iuxta *cap. Si motu proprio. de præbend. in* 6. & Doctores, quos retuli *tom.* 4. *verbo Priuilegia Regularium, num.* 9. Vnde habet hæc concessio talem vim, quod etiamsi Pontifex non apposuisset clausulam *non obstantibus*, eo ipso quod est ex motu proprio, includit illam, prout ex Baldo, Socino, Moneta, & alijs tenet Barbosa *in tract. de clausulis clausula* 79. *num.* 14. Tertiò, quod intelligenda est, prout iacet & sonat, vt dictum est à Rota *in vna Romana mensæ nummulariæ* 3. *Iunij* 1614. *coram Coccino* inter decisiones Farinacij *p.* 1. *decis* 663. *num* 24. & resoluit Barbosa *supra num.* 24. ex Surdo, Felino, & alijs.

114 Deinde cum dicatur esse *ex certa scientia*, confert nouum ius priuilegijs confirmatis, & æquiualet concessioni, adeò vt per ipsam actus aliàs nullus validus reddatur, si Papa de tali nullitate verisimiliter habebat notitiam, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo clausula n.* 29. Tollit etiam omne iuris obstaculũ. Franciscus Leo *in Thesauro fori Ecclesiastici par.* 4. *c.* 1. *n.* 55. Moneta *de commutatione vltim. volunt. c.* 7. *n.* 109. Barbosa *Tractatu de clausulis clausul.* 59. *n.* 17. Facit etiam quod nullus audiatur contra Papam illam concedentem, vt post Ioannem de Anan. & Cardinalem Tuscum resoluit idem Barbosa *supra num.* 22.

115 Præterea clausulas *motu proprio, certa scientia, de plenitudine potestatis*, habere vim specialis expressionis colligitur ex Angel. *l. sed & si quis* §. *quæsitum ff. si quis caus.* Decio *in l. certum col.* 2. *ff. si cert. petat.* Archidiacon. *capitulo præsentium* 7. *quæst.* 1. Oldrado *cons.* 257. *numer.* 15. Siluano *cons.* 65. *num.* 4. Peregrin *de iure fisci lib.* 1. *tit.* 3. *nu.* 4. De quo infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini loco citando.

116 Nota alia ad intentum in Mari magno Fratrum Minorum *circa* §. 38. & in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 33. & Carmelitarum §. 44 & Seruitarum §. 28.

Circa §. 39. & 40.

117 PRIVILEGIVM hoc Sixti IV. pro Fratribus Ordin. Prædicatorum ampliatiuum est priuilegij Gregorij XI. de quo supra § 9. 10. 11. & 12. Etenim in priuilegio Gregorij solum ipsis concedebatur, quòd possent in locis, in quibus degerent, habere Oratoria, & in ipsis cum altari portatili celebrare diuina officia, & recipere Sacramenta; ac tempore interdicti generalis ianuis clausis eadem facere; ac similiter quòd eorum insistentes obsequijs censuris generalibus non ligentur, &c. In priuilegio autem Sixti vlterius ipsis conceditur, vt etiam in quouis alio loco congruenti possint super altari portatili eadem facere, exceptis Ecclesijs ab Ordinarij iurisdictione non exemptis, quando id inhibitum ab ipsis fuerit, & quod possint tempore interdicti non solum fratres, & sorores S. Dominici de Pœnitentia nuncupatos, seu eorum procuratores, & negotia gerentes admittere ad diuina. Simile autem priuilegium concessit idem Sixtus Minoribus, vt patebit ex eorum Mari magno § 39. & Carmelitis, prout etiam ex eorum Mari magno §. 50. & 51. constabit. Partim etiam simile priuilegium habent Seruitæ propter concessionem Innocent. VIII. in ipsorum Mari magno §. 54. De qua materia quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 14. & 15. & *tom.* 3. *verbo Altare n.* 13. 14. & 15. *ac* 16. vbi plura de huiusmodi altaribus, ac *to.* 4. *verbo Oratoria quoad Regulares, præsertim n.* 6. sub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiusmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus Interdicti, de eo dixi *tom.* 1 *cap* 21 *num.* 19. & 20 & *tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. & *to.* 4. *verbo Interdictum quoad Regulares num.* 28. & *sequentibus.* Similiter quod attinet ad fratres, ac sorores S. Dominici de Pœnitentia nuncupatos, seu Tertiarios, plura dixi *tom.* 2. *cap.* 14. Specialiter de priuilegijs ipsorum pro tempore interdicti *num.* 36. Demum de procuratoribus, & negotia gerentibus Religiosorum dixi *tom.* 2. *cap.* 17. præsertim *num.* 6. Quibus alia addenda.

118 Primò, quod probabilitas illius sententiæ, quòd scilicet per Concilium Trident. *sess* 22. *in decret. de obseruand. & vit. in celebrat. Miss.* non sunt abrogata hæc priuilegia celebrandi cum altari portatili in loco honesto, & congruenti, in casu quo Episcopi id permittant, aut non prohibeant, non solum defenditur à Rodriguez, Ioanne de Cruce, Portello, & Ledesma, quos 3. *tom. verbo Altare num.* 13. retuli, sed etiam à Villalobos *in Summ. part.* 1. *Tract.* 8. *diff.* 23. *num.* 6. Hieronymo Rodriguez *in Compend. Regul. Resolut.* 9. *num.* 4. & Cardinali Lugo *de Eucharist. disput.* 20. *sect.* 2. *num.* 51. ac per consequens etiam in praxi sustineri potest, vel propter authoritatem istorum Doctorum, & aliorum Salmanticensium, quos ipse Cardinalis Lugo refert. Quibus etiam adde Marchinum *de Sacram. Ordin. Tract.* 3. *part.* 3. *capit.* 9 *num.* 12. & Pasqualigum *in decis. moral. decis.* 54. *numer.* 3. & 4. Qui bene id probat ex eo quod decretum Concilij non est prohibitiuum actus, sed concessiuum facultatis eum prohibendi, & dirigitur tantum ad Episcopos. An verò etiam extendantur hæc priuilegia ad celebrandum cum altari portatili in Oratorijs, quæ fieri solẽt in grangijs, & prædijs Religiosorum; & pro casu extraordinario in cameris eorum, dum infirmantur; & quomodo non in cameris secularium, dixi eo verbo

Alta-

Altare num. 14. 15. & 16. De priuilegio Gregorij XIII. concesso Societati ad celebrandum in missionibus super altari portatili in quocumque loco honesto dixi eo c. 21. *n.* 54. & de ipso agunt Lugo, & Pasqualigus *supra* Notans *nu.* 8. non posse Episcopus prohibere præfatis missionarijs vsum talis priuilegij. De alio etiam priuilegio eiusdem Gregorij XIII. quòd scilicet Patres Societatis in Oratorijs, & Capellis, quæ ipsius Societatis Prouinciales per se in domibus, Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis residebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Missæ, & alia diuina officia celebrari possint, dixi eo *num.* 14. communicari etiam alijs Religionibus, quod etiã tenent Azor. *tom.* 1. *instit. moral. lib.* 10. *c.* 26. *quæst.* 9 Fagundez *de 5 Ecclesiæ præceptis part.* 1. *lib* 3. *cap.* 13. *num* 17. & Marchinus *supra num.* 13. Priuilegium autem illud Nicolai Franci Nuncij Sixti IIII. pro Benedictinis Vallisoletanis, de quo eo *num.* 14 dubitaui, an sit viuæ vocis oraculum, modò reperio fuisse indultum scriptum, & signatum ab eo, prout constat ex Bullario Rodriguez in *Sixto IV. Bulla* 44. In eo autem, cum à prædicto Legato postularetur, quod in tali Monasterio, *& in alijs eidem subiectis possent* Monachi *tam in infirmarijs, quam in quibuscumque alijs locis honestis intra septa Monasterij habere altaria portatilia*, Legatus respondit, *fiat vt petitur*, & ponitur Signatura, *Nicolaus Francus Legatus*. Nota autem statuta, aut indulta facta à Legato Papæ esse perpetua. *cap. nemini de offic. Legati*, & ibi DD. communiter. Rodriguez *tom* 2 *Quæst Regular. quæst* 97. *art.* 1. Barbosa *in d. cap nemini*. Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Innoc. VI. Bulla* 2.

519 Circa facultatem illam admittendi ad diuina tempore interdicti non solùm Fratres tertij Ordinis, sed etiam eorum Procuratores, nota eam limitandam esse iuxta dicta *tom.* 1. *capit.* 25. *num.* 59. & *tom* 2 *capit.* 5 *num.* 11. & *tom.* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares*, præsertim *numero* 28. pro festiuitatibus eis locis relatis, & cum conditionibus ibi positis, & supposita doctrina ibi tradita, scilicet quod prædicta priuilegia non sint contraria Concilio Tridentino pro illis festiuitatibus, & casibus, prout tenent non solum Authores eo loco relati, sed etiam Bonacina *de censuris extra Bullam Cœnæ disput.* 2. *quæst.* 8. *punct.* 14. *num* 11. & Homobonus *de examine Ecclesiastico tract.* 11. *cap.* 12. *quæst.* 25. *resolut.* 1. eo quòd Concilium cum præcipit Regularibus *sess.* 25. *cap* 12. obseruare interdicta etiam posita ab Ordinarijs, & *cap.* 22. *eiusdem sess.* reuocat omnia priuilegia Religionum, solum loqui videtur de priuilegijs generalibus non obseruandi vlla interdicta, non de specialibus, pro aliquibus festiuitatibus, prout in præsenti loquimur. Vide inter alios Sairum *de censuris lib.* 5 *capit.* 13 *num* 24. & 25. Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolution.* 80. *numero* 25. & *sequentib.* & quæ dixi *tomo* 1. *capit.* 28. *num* 19.

520 Nota etiam dicenda infra in Mari magno Minorum *circa* §. 39 & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 37. & Seruitarum *circa* §. 54.

Circa §. 45.

521 PRIVILEGIVM hoc circa facultatem concessam Prælatis ad absoluendum sibi subditos ab omnibus casibus, paucis exceptis, quod etiam est declaratiuum & ampliatiuum alterius de quo supra §. 14. habetur etiam in Mari magno Minorum § 40. ad verbum, & Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 43. Seruitarum § 35. Minimorum § 29. maximè Carmelitarum §. 54. & 62. etsi aliqualiter diuersum. De cuius materia latè dixi supra locis relatis *in dict.* §. 14.

522 Nunc addendum primò, quod cum in his priuilegijs solum absolutio hæreticorum relapsorum negetur Prælatis prædictis respectu suorum subditorum Regularium, datur intelligi posse absoluere hæreticos non relapsos, quod est verum stando in præfatis priuilegijs, prout supponunt Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q.* 20. *art.* 9. Alter Rodriguez *in Compen. Resolut.* 5 *n.* 3. & Portellus *in Dub. Regular. verbo Abbas n.* 12. quia tamen in Bulla Cœnæ reuocantur omnia priuilegia concessa Regularibus ad absoluendum ob hæresi, aut quocunque alio casu in dicta Bulla contento, ideo hoc tempore, nec propter hæc, nec propter alia priuilegia possunt Prælati præfati suos subditos absoluere ab hæresi, aut quocunque alio casu in Bulla Cœnæ contento, iuxta dicta *tom.* 1 *cap* 58. *num.* 38. & *tom.* 3. *verbo Bulla Cœnæ num.* 54. Et nouissimè tenet Freitas *in Schol. ad Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Benedicto XIII. Bulla* 5. & Bordonus *in suis resolutionibus resolut.* 4. *n.* 4 me relato cum Sigismundo de Bononia, Naldo, Verchio, Cruce, Sorbo, Tamburino, Diana, & alijs. Quia verò in his priuilegijs ponitur differentia inter hæreticos, & hæreticos relapsos, ubi tet nota in eo distingui, quod *heretici* dicuntur illi, qui errorem aliquem in fide signo aliquo externo manifestant iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Hæresis, & hæreticus num.* 2. cum conditionibus ibi assignatis, *heretici* verò *relapsi* dicuntur illi, qui vel primò abiurarunt hæresim formalem, & postea inciderunt in vehementem suspicionem, vel qui primò abiurarunt de vehementi, & postea inciderunt in hæresim formalem, vel qui primò abiurarunt vnam vel plures species hæresis & postea in eas inciderunt. De quo Santarellus *tractatu de hæresi cap* 42. Farinacius *de hæresi quæst.* 195. Carena *de offic. Sanct. Inquisit. par.* 2. *tit.* 2. § 5. *de relapsis*, cum alijs quos refert.

523 Schismatici autem neque ex vi horum priuilegiorum, cum expressè excludantur, neque ex vi aliorum quorumcumque, cum ipsorum absolutio in Bulla Cœnæ, reuocatis omnibus priuilegijs Regularibus concessis, Papæ reseruetur, à Prælatis Regularibus absolui possunt, etsi per Bullam Cruciatæ possint absolui, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Bulla Cruciata n* 33. Qui verò sint aut dici debeant schismatici, aut quid sit schisma, habes ex dictis eo *tom.* 3. *verbo Bulla Cœnæ num.* 9. & de eo doctè tractat P. Candidus *tom.* 4. *disquis.* 4. *art.* 28 *n.* 23. & *sequentib.*

524 Idem quoque dicendum de falsificantibus litteras Apostolicas, propter idem fundamentum, & quia casus iste cõtinetur in Bulla Cœnæ iuxta dicta 3. *tom. verbo Bulla Cœnæ num.* 20. qui autem dicantur falsificantes litteras Apostolicas, habes ex dictis eo *tomo* 3. *verbo Falsarius num.* 2.

525 Demum idem dicendum de deferentibus ad infideles prohibita, propter idem fundamentum. Qui autem sint tales, qui ad infideles prohibita deferunt, habes etiam ex dictis eo *verbo Bulla Cœna num.* 21 vbi numerantur omnes illi, *qui ad Sarracenos, Turcas, & alios Christiani nominis hostes, & inimicos vel hereticos, per nostras siue huius Sanctæ Sedis sententias expressè, & nominatim declaratos, deferunt seu transmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, stannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes tam ex ipso canape, quam alia quacumque materia, & ipsam materiam, aliaque huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant.*

526 Alia infra in Mari magno Minorum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum, locis relatis. Sed maximè notanda, quæ dicam in Mari magno Minorum *circa* § 40. videlicet facultatem concessam in hoc priuilegio esse non solum pro foro Pœnitentiali, sed etiam pro contentioso, prout determinauit Rota anno 1541. inter decisiones Putei *num.* 90. in specie loquens de hoc Mari magno Fratrum Prædicatorum. Item, quæ eodem loco dicam circa facultatem delegandi authoritatem hoc loco dictis Prælatis concessam. Qui verò sint illi Vicarij, quibus etiam conceditur hoc priuilegium, consule dicta *to.* 1 *cap.* 18. *num.* 3. & *to.* 2. *cap.* 13. *num.* 40. & *to.* 4. *verbo Vicarij Religiosorum.*

Circa § 42.

527 HOC etiam priuilegium habetur in Mari magno Minorum § 49. Eremitarum S. Augustini §. 44. Seruitorum §. 36. Minimorum §. 29. & maximè Carmelitarum §. 54. & 63. & de materia ipsius dixi *tomo* 1. *capit.* 18. *numero* 40. & *sequentib.* & *tomo* 3. *verbo irregularitas*, præsertim *numero* 72. cum alijs locis ibi relatis, vbi etiam de varijs speciebus irregularitatis, ad quarum dispensationem extenduntur hæc priuilegia, & alia, de quibus ibidem.

528 Cæterum circa tres illas species irregularitatis, scilicet

homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, in quibus Prælati non possint dispensare ex vi eorum priuilegiorum, nota, quòd homicidium voluntarium in præsenti non importat homicidium iustè factum, quale est illud, quod committunt iudices & ministri iustitiæ, ac milites in bello iusto, quia in irregularitate, quæ propter hoc homicidium contrahitur, quæ vocari solet ex defectu lenitatis, dispensare possunt dicti Prælati Regulares, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. num. 43. verbo Bullam nu. 22.* ex vi horum priuilegiorum, prout tenent Authores eo loco relati, & alij, quos refert, & sequitur Diana *4. p. Tract. 2. Resol. 69.* & Bordonus *Resol. 13. nu. 14.* referens etiam alia priuilegia. Nec etiam intelligitur homicidium factum ex defensione cum moderamine inculpatæ tutelæ; quia per tale homicidium non incurritur aliqua irregularitas, iuxta dicta ex definitione Ecclesiæ *in Clem. si furiosus de homicid.* dicto verbo *Irregularitas nu. 65.* Nec etiam intelligitur homicidium factum ex defensione, etiam non seruato moderamine inculpatæ tutelæ, quia cum illud non censeatur voluntariū, sed casuale, sicut in eo dispensat Episcopus virtute Concil. Trid. *sess. 24 num. 6.* si casus est occultus, sic Prælati sæculares habentes præfata priuilegia, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas num. 69.* Vnde etiam propter idem fundamentum non intelligitur homicidium casuale, iuxta dicta eo verbo *Irregularitas num. 83.* Quod præter authores ibi relatos tenent Vechius *disp 9 dub. 18* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub 71. in fin.* & Bordonus *supra num. 17.* Homicidium ergo, quod in his priuilegijs nominatur, & quod negatur Prælatis præfatis quantum ad dispensationem in irregularitate propter ipsum contracta, solum est homicidium in se voluntarium, & illicitum, prout authores relati suppponunt. An verò propter alia priuilegia id possint facere, consule dicta eo *capit. 18. a num. 44. & tomo 3. verbo Abortus num. 14. & verbo Irregularitas numero 71.* & Dianam *7 par. Tract. 11* cum alijs, quorum tamen doctrinam accipiendam censeo solum iuxta dicta locis relatis.

129 Nomine etiam *Bigamiæ*, cuius dispensatio negatur in his priuilegijs Prælatis præfatis, non intelligitur bigamia purè similitudinaria, vt si casus esset, quo Religiosi eorum subditi contraherent, & consummarent matrimonium, quia dispensatio in illa iure ordinario competit Episcopis, ac per consequens etiam Prælatis habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, iuxta dicta *tomo 3. verbo Bigamus, & Bigamia nu 6.* quod præter authores ibi relatos tenent Sigismundus *supra num. 2.* & Bordonus etiam *sup. Resolut. 11 num. 31.* Solum ergo intelligitur bigamia vera, quæ contingit, quando quis contraxit, & consummauit duo matrimonia; & interpretatiua, quæ contingit quando quis iuris fictione censetur contraxisse illa, iuxta dicta verbo *Bigamus, & Bigamia num. 1.* hæ enim duæ bigamiæ censentur negatæ in dictis priuilegijs præfatis Prælatis, iuxta dicta eo verbo *num. 5.* Quod etiam tenet Sigismundus, & Bordonus relati. An verò ex vi aliorum priuilegiorum possint in eis dispensare, consule dicta eo *nume. 5.* & præfatos Sigismundum, & Bordonum.

130 Nomine quoque *mutilationis membrorum* quid intelligatur, dixi eo verbo *Irregularitas num. 74. & 75.* Cum autem superius dixerim nomine *homicidij voluntarij*, cuius dispensatio quoad irregularitatem propter illud contractā negatur præfatis Prælatis, solum intelligi homicidium in se voluntarium, & illicitum, ideo idem videtur dicendum de mutilatione membrorum, ne dicamus Pontifices fuisse magis liberales in dispensatione irregularitatis ob homicidium, quam in dispensatione irregularitatis ob mutilationem membrorum, quæ est quid minus quam homicidium, nihilominus quia id non video in aliquo authore, ideo aliorum iudicio in hoc me remitto. Illud magis compertum, quod iuxta dicta eo verbo *irregularitas a num. 76.* ex vi Priuilegij Pij V. quod eo loco retuli, possunt Prælati Regulares, qui cum Dominicanis communicant in priuilegijs per se ipsos, & in foro conscientiæ, quando casus fuerit occultus, cum suis subditis in hac irregularitate dispensare. Prout etiam tenent Sigismundus *sup. nume. 5.* Bordonus *d. Resolut. 13 num. 25.* ex Vecchio, & alijs. Apud quos etiam an id fieri possit virtute aliorum priuilegiorum.

131 Alia ad intentum habes infra in Mari magno Minorum §. 49 Eremitarum S. Augustini § 44. Carmelitarum §. 54. & 63. Seruitarum §. 36. & Minimorum §. 29.

Circa §. 43.

132 PRIVILEGIA hoc §. contenta habentur etiam in Mari magno Minorum §. 41. eo excepto, quod cum in hoc Mari magno dicitur de iustitia Ecclesiarum: *Saluam esse debere decernimus in omnibus alys casibus, præter eos in quibus eorumdem Gregorij, Martini, & Eugenij Prædecessorum nostrorum specialia priuilegia Fratres ipsi ab huiusmodi solutione quartæ sunt exempti.* Cæterum in Mari magno Minorum sic dicitur de eadem iustitia Ecclesiarū: *Saluam esse debere decernimus eo casu, quo dumtaxat apud loca ipsorum Fratrum corpora ipsa sepeliuntur.* In Mari magno autem Eremitarum S. Augustini §. 38. & Carmelitarum habentur eadem, quæ in Mari magno Minorum, etsi cum aliqua variatione, vt constabit ex ipso §. 58. Quia ergo priuilegia hæc ampliatiua, & declaratiua sunt eorum, quæ superius in hoc eodem Mari magno Prædicatorum §. 28. continentur, ideo quæ ibi adducta sunt, deseruiunt etiam ad intentum; maximè ea, quæ dixi *tomo 2. cap. 1. num. 31. & tom. 3. verbo Defunctus, & tomo 4. verbo sepultura quoad Regulares* fere per totum, & supra in hoc etiam Mari magno §. 37.

133 Vlterius etiam nota per *iustitiam Ecclesiarum*, de qua agitur in his priuilegijs, denotari quartam particularem, seu funeralem, vt habet Rota in vna Vallisoletana *funeralium* 19. Aprilis 1606. coram Iusto, agens de hoc, & alijs priuilegijs concessis Ordini Prædicatorum. Cum enim de iure communi ista quarta debita sit Ecclesijs, & spectet ad Episcopum, vel Parochum iuxta Clem. *Dudum de sepult. cap. 1. & 4. cum alijs eod. tit. & cap. cum quis pariter eod. tit. nu. 6.* & Rotam in vna Litrensi *Quarta funeralium* 15. Ianuarij 1618 coram Coccino, quam affero infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §. 38.* adeo vt præfati habeant intentionem de iure communi fundatam, prout etiam habet d. Rota Vallisoletana *funeralis*, ideo vocatur *iustitia Ecclesiarum*, quia scilicet de iustitia est debita. Cæterum qualiter, & quomodo, à quibus Conuentibus, & de quibus rebus debeatur, habetur ex Concil. Trid. Bulla Pij V. & alijs relatis supra circa § 32.

134 In fauorem etiam horum priuilegiorum, & pro dictis, & dicendis de quarta funerali, notanda hic est decisio Rotæ in vna Elnensi *Iurium parochialium* 6. Iunij 1631. coram D. Queipo, in qua pro Patribus Dominicanis, pro quibus sunt præfata priuilegia, Rota decernit, qualiter Parochiano solùm sit debita dicta quarta, & de quibus, & cur *funeralis* dicatur his verbis: Parochus Cocolibri Elnens. Diœcesis vrgebat hæredes, & executores testamentarios eorum, qui in Monasterio Prædicatorum eiusdemque loci sepulturam elegerunt, ad celebrandum *Nouennarium*, & *Caput anni* in Ecclesia Parochialis, post quam in dicto Monasterio Prædicatorum celebratum extiterat. Super quo orta controuersia, & causa ad Rotam deuoluta, & mihi commissa, proposui dubium, an Parocho liceat cogere hæredes seu executores testamentorum defunctorum, qui sepeliuntur in Ecclesia Fratrum, ad celebrari faciendum in Ecclesia Parochiali diuina Officia *Nouennalia*, seu *Cap d'anno*, quæ iam in Ecclesia Fratrum fuerant celebrata, & Dominis visum fuit id Parocho non licere: quia iure communi, quo libera cuilibet sepulturæ electio permissa est, dumtaxat quarta canonica Parocho reseruatur, *cap. 1. cap. Is qui. cap. In nostra. cap. Certificari. cap. Cum nuper. de sepult.* quæ non generaliter, sed cum restrictione, de qua in *in cap vlt. de testament.* competebat, quamuis per text. *in Clement. Dudum de sepult.* fuerit ampliata, vsu tamen, & consuetudine generali, ad quartam funeralium restricta fuit vt post Card. *in d. Clement. Dudum. § Verum tradunt.* Couar. *in d. cap. fin. de testament. nume. 6.* Molina *de iustit. & iure tractat. 2. disput. 217.* Rodriguez *quæstion. Regul. tomo 1. quæstion. 39. artic. 2. in fin.* & de ea, an illam loquitur Concilium Tridentinum *cap. 13. sess. 25 de Reformat.* Funeralia autem sunt, quæ cum funere deferuntur, vt tradit Gloss. *verbo Funeralibus in d. Clement. Dudum de Sepulturis*, & Petr. de Vbald. de Canonica *Episcopo & Pa-*

& Parocho debita par. 2. cap. 4. num. 10. & 16. quam, dominabat consistere in cera, & in alijs oblationibus, quæ deferuntur tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur; non autem de Missis, & legatis aut alijs oblationibus eorum, qui apud dictos Fratres sepeliuntur, declarauit sanctæ memoriæ Pius V. 17. Kalend. Iulij anno Domini 1567 vt referunt Gut. *de iurament. confir. 2 par. cap. 4. num. 3.* Rodriguez *in dicta quæst. 49 art. 2.* vnde cum iure communi ex oblationibus factis, aut relictis Monasterio non deberetur nisi quarta Ecclesiæ Parochiali, & hoc vsu, & cõsnetudine ad quartam funeralium fuerit restrictum, & ex Constitutione sanctæ memoriæ Pij V. declarantis Concil. Trident. *in dicto cap. 13.* fuerit constitutum, vt à Fratribus non deberetur nisi quarta eorum funeralium, quæ tempore sepulturæ fuerint oblata, idque Sixtus IV. ad Fratrum fauorem iam constituerat, vt refert Siluester *in Summa verbo Canonica, in fin.* prætensio dicti Parochi omni iure destituta videtur, præcipuè, quia sanctæ memoriæ Pius V. die 9 Iulij 1571. in Statuto directo ad Principatum Catalonię prohibuit, ne Parochi à Fratribus vltra quartam Funeralium quidpiam exigerent. Et cum hæc omnia fuerint tam fauore liberæ sepulturæ, quam Fratrum constituta, omnino indirectè impugnantur per Parochos agentes contra hæredes, & testamentarios eligentium sepulturam in Monasterijs, cum per hoc grauamen ab huiusmodi sepulturæ electione fideles auerterentur, atque ita finis dictarum Constitutionum fraudaretur: quod licere non debet per regul. tex. *in L. Non dubium C. de legibus. cap. Quod vna via. de reg. iur. in 6.* Hæc in dicta Rotæ decisione congrua satis ad intentum, & magistralia.

135 Alia infra in Mari magno Minorum *circa* §. 41. & 42. & Carmelitarum *circa* §. 58.

Circa §. 44.

136 HÆC duo priuilegia de non soluenda quarta de candelis, quæ ad manus Fratrum dantur, & quòd circa eam obseruari debeant pacta inita inter Ordinarios, & ipsos Fratres, habentur etiam in Mari magno Minorum §. 42 & Eremitarum S. Augustini § 40. Carmelitarum §. 58. Seruitarum §. 30. & de priori *tom. 1. c. 1. num. 48. & to. 4. verbo Quarta funeralis n. 7.* De ipso autem, & posteriori alia in præsenti addenda.

137 Et primò quidem de præfatis candelis, quæ Fratribus dantur pro associandis cadaueribus defunctorum, non deberi quartam funeralem non solum habetur ex præfatis priuilegijs, sed etiam iure communi ex Benedicto XI. in Extrauaganti *Inter cunctas vers. de funeralibus de priuileg.* & ex eo quod illę non offeruntur Ecclesiæ in qua electa est sepultura, sed Religiosis ipsis. Regala *in instruction. confess. lib. 2. cap. 13. num. 12.* Molfessius *in summ. 2 p. tract. 13. cap. 9. num. 32.* Bonacina *2. tom. de contract. disp. 3. q. 22. punct. 2 § secundò sequitur.*

138 Deinde circa id quod subiungunt Pontifices de seruandis pactis, & conuentionibus, quæ circa solutionem quartę fuerint inter Ordinarios & Regulares, nota quod licet hoc sit de Iure naturali, iuxta *l. 1. ff. de pact.* vbi dicitur: *Quid tam congruum fidei humanæ, quam ea quæ inter eos placuerunt seruare?* & Lege canonica, prout ex *cap. 1. de pact.* refert Lessius *lib. 2. de iust. cap. 17. dubio 4. num. 27.* adeo vt in foro conscientiæ etiam obligent talia pacta, prout habet Baldus *in rubr. C. de rerum permutat.* Couar. *in cap. Quamuis pactum 2. par. § 4. n. 13.* & alij quos refert, & sequitur Cardinalis Lugo *de Contractibus in genere disp. 22. sect. 3 n. 55.* nihilominus ad maiorem firmitatem talium contractuum, & ne contrahentes contrauenire possint, priuilegium hoc conceditur Religiosis.

139 Alia ad intentum infra in Mari magno Minorum *circa* §. 42. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 58 maximè prout spectat ad conuentiones, & pacta inita inter Ordinarios, & Regulares de soluenda, seu non soluenda huiusmodi quarta funerali. Alia etiam in Mari magno Seruitarum §. 30. relato.

Circa § 45.

140 HÆC etiam priuilegia de non soluenda aliqua portione de pijs legatis, ac de exemptione à decimis, etiam Papalibus, habentur in Mari magno Minorum §. 43. in Mari magno Eremitarum S. Augustini § 41. Carmelitarum § 59 Seruitarum §. 31 Quamuis autem de ipsorum materia plura dixerim supra *circa* §. 26. & 32 huius. Maris magni, & locis ibi relatis, alia nihilominus in præsenti addenda.

141 Et primò quidem, etsi legata Regularibus relicta piarum causarum priuilegijs gaudeant, ita vt ab ipsis non debeat detrahi Falcidia. Trebellianica, aut alia pars, alijs etiam priuilegijs potiantur, de quibus *4. tomo verbo legata Regularibus relicta num. 29.* dixi. Similiter, licet, iuxta dicta *tom. 3 verbo Canonica portio num. 6.* Monasteria, seu Ecclesiæ Regularium, & alia loca exempta non debeant soluere Episcopis, aliquid de legatis, aut relictis eisdem, eo quod cum ea sint immediatè Sedi Apostolicæ subiecta nullam in eis superioritatem habent Episcopi, nec in illis procedunt rationes, propter quas aliæ Ecclesiæ, & loca non exempta debent ipsis soluere hanc canonicam portionem de præfatis legatis; vt propterea varia etiam priuilegia circa hoc à Sede Apostolica obtinuerint, iuxta dicta eo verbo *Canonica portio num. 7.* nihilominus, quia quandoque Summi Pontifices solent concedere, vt de pijs aliquot legatis aliqua pars alijs tribuatur, id eo in gratiam istorum Religiosorum in prę sentibus priuilegijs statuunt, vt ipsi non censeantur comprehensi nisi specifica mentio fiat de eisdem in prę fatis concessionibus.

142 Circa indultum autem de exemptione à decimis nota illud esse ampliatiuum alterius, de quo supra §. 26. ibi enim solum eximebantur à solutione decimarum de fructibus hortorum, & virgultorum; in hoc autem priuilegio eximuntur à solutione decimarum de fructibus quorumcumque bonorum. Dicitur enim, *ad quæcunque bona ipsorum Fratrum &c extendimus.* Vnde videtur huiusmodi priuilegium dici debere reale, & non personale, iuxta dicta *tom. 3 verbo Decima quo ad Regulares n. 7.* ex Azor, Henrriquez, Rodriguez, Peirinis, & alijs, dum de similibus priuilegijs loquuntur. Et extendi nõ solum ad noualia sed & ad agros, & possessiones Monasterijs acquisita, quæ aliàs soluebant decimas, iuxta dicta eo loco *n. 11.* Extenditur quoque hoc indultum ad decimas extraordinarias, quas vulgus *Papales* appellat, cum tamen illud, de quo §. 26. solum videatur esse de decimis ordinarijs, & communibus. Vbi nota, quod regulariter loquendo priuilegium eximens à solutione decimarum, nisi aliud ex ipso colligatur, solum intelligitur de decimis extraordinarijs non de ordinarijs Prout ex Bald. *in l. fistulas § frumenta ff. de contrah. empt.* & Franco de Crema *sing. suo 107.* & Felino *in cap. sedes colum. 3. in fin.* tenet Puteus *decis. 65.* & Rota apud ipsum in vna Burgensi *Decimarum* coram Prospero 1547 & alia Rota in vna Carthaginensi *Decimarum* coram Orano 1591. ac alia Toletana *Decimarum* coram Iusto 1605. nihilominus tamen priuilegia tam ampla, sicut ista etiam ad decimas ordinarias extenduntur.

143 Vide alia in Mari magno Minorũ circa § 43. & Eremitarũ S. Augustini *circa* §. 41. & Carmelitarũ *circa* § 59. Maximè vero circa exemptionẽ à solutione alicuius quartæ, seu portionis de legatis huic Ordini relictis expendenda est Rotæ decisio magistralis in hac materia in vna Syracusana *Quarta* coram Seraphino ann. 1586. vbi sic ad intentum.

144 Circa propositũ dubiũ plures cõsideratæ fuerũt difficultates, prima fuit an Reuerendissimo Episcopo Syracusano debeatur quarta ex relictis pro maritandis, seu monachandis puellis pauperibus, & pro pane præstando qualibet hebdomada pauperibus, & circa hunc articulum Domini dixerunt, regulam esse, quòd de relictis pauperibus in genere nulla debetur quarta. Gloss. *in cap. in verbis Decreuit,* & ibi Innoc. *num. 1. Abb. n. 8. de sepult.* Bald. *in l. id quod pauperibus n. 30. vers. addo tertiam rationem. C. de Episcop. & Cler.* Roman. *in cons. 233. num 2. vers. tertiò fallit.* Petrus de Vbald. *de can. Episcop. ca. 5. num. 10. & 11. & cap. 7. num 15. & 50.* Et ratio est,

quia quando relinquitur pauperibus in genere, relinquitur personis, non autem pijs locis. De relictis autem personis non detrahitur quarta Episcopalis, iuxt. *text. in capit. ex parte in tertio de verb. sign.* Imol. Abb. Petr. de Vbald. *vbi sup.* Fallit autem hæc regula in relicto facto pauperibus certi loci, quia tunc legatum videtur factum intuitu illius loci, & sic factum loco pio, vt post Ioan. Andr. limitat Abb. *in d. cap. 2 num.* 8. & Petr. de Vbald. *vbi sup.* Secunda difficultas est, an de relictis pro restauratione Ecclesiæ matricis; ædificatione, & reparatione Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, & aliorum locorum piorum debeatur quarta, & Domini censuerunt non deberi, iuxt. text. *in cap. vlt. ibi seu fabrica de test. & in d. capit. ex parte. ibi vel ad fabricam.* Rom. *in cons* 2;3. *in princip.* Caput. *decis.* 14. *num.* 4. Sed circa hunc articulum insurgit alia difficultas. An hoc casu debeatur quarta, quando de præsenti non indigent restauratione, cuam affirmatiuam tenuerunt Hostien. Inn. Andr. & Anchar. *in d. capit. vltim. de testam* vbi Couar. existimat esse magis communem opinionem Contrarium verò tenent Goffred. Card. Barbat. & ipse Couar per text *in capit nobis* 12. *q.* 2. quia legatum, Ecclesia non indigente, seruandum est in futuram Ecclesiæ refectionem, & restaurationem; ideò in hoc conflictu attendenda est forma legati; si enim testator vult statim, vel singulos annos solui aliquid pro restauratione Ecclesiæ, quæ reparatione non indigeat, tunc seruari poterit communis sententia; si verò legat pro restauratione Ecclesiæ, quoties ea indigebit, tunc contraria sententia erit sequenda, & sub hoc articulo cadunt etiam relicta pro subuentione Ecclesiæ respectu luminarium, ornamentorum, & aliorum ad cultum diuinum pertinentium, ex his namque non debetur quarta *d. cap. fi.* si verò vsus est indeterminatus, & non destinatus perpetuo cultui diuino, tunc debetur quarta *d. cap. ex parte, & c. requisisti de testam.* Tertia difficultas est; an de relictis pro alijs operibus pijs in genere detrahatur quarta, & hæc pendet a futuro euentu, si enim executores distribuerint legatum in fabricam, luminaria, & ornamenta Ecclesiæ, vel in concernentia diuinum cultum, tunc quarta non deducitur *d. cap. fi. & d. capit. ex parte.* & Couar. *in d. capit. fin. numero* 7. quia distributio, quam facit executor, censetur facta ab ipso testatore *l. vnum ex familia* §. 1. Vbi Dyn. Bart. & Doct. *de legation.* 1. Secus si executores distribuerint legatum in vsum non priuilegiatum locorum piorum. Quarta difficultas versatur circa legatum factum pro maritandis duabus puellis singulis annis, & pro vna puella consanguinea, & conclusum fuit, neque etiam hoc casu deberi quartam, quia aut sunt pauperes, & non debetur quarta, vt supra dictum est, cum legatum sit factum personis, & non locis; aut non sunt pauperes, & vltra prædictam rationem, militat alia ratio, quod tale legatum non dicitur pium, & ideò ex eo quarta non debetur. Tiraquell. *de priuileg. pia causa in princip.* Quare conclusum secundum legatorum differentias, & distinctiones supra deductas esse in hac causa pronunciandum. Hucusque Rota notanda pro similibus casibus, etsi aliqua animaduersione digna, vt alibi dicetur.

Circa §. 46

145 PARITER etiam priuilegia in hoc §. contenta habentur in Mari magno Minorum § 44. Eremitarum S. Augustini §. 32. & 42. & Carmelitarum §. 6. & 101. Sunt autem ampliatiua, & declaratiua eorum, quæ Gregorius XI. eisdem Fratribus Prædicatoribus concesserat circa eorum exemptionem ab Ordinarijs, & de quibus in §. 36. est dictum. De quorum materia dixi non solum eo loco, sed etiam in alijs Summæ ibi relatis. Pro maiori tamen eorum notitia.

146 Vlterius nota exemptionem hanc Religiosorum à iurisdictione Ordinariorum antiquatum valde esse in Ecclesia Dei. Constat enim anno 509. concessam fuisse Monasterio S. Germani Parisiensis, quam D. Gregorius Magnus Papa postea confirmauit, teste Aymoin *rer. Franc. lib.* 3. *capit.* 2. & Renato Choppin *Monastic. lib.* 1. *tit.* 2. *numero* 19. Deinde Monasterio S. Medardi apud Suessones à Ioanne III Papa circa ann. 559. teste eodem Choppin. *supr. lib.* 2. *tit* 1. *num* 4 Postea Abbatiæ SS. Apostolorum Petri. & Pauli Dorobernniæ à Bonifacio IIII teste Clemente Rainero *de antiquitat. Benedictin in Anglia* §. 13. *circa finem.* Item postea Abbatiæ Cassinensi à Zacharia Papa anno septimo sui Pontific. testan e Leone Hostiensi *in fin* 4. *lib. Chronic. Cassin.* Sunt etiam qui teneant Regularium Monasteria à D. Gregorio primo exempta fuisse a potestate Episcoporum *cap. quam sit necessarium* 18. *q.* 2. de quo quid sit sentiendum dixi 3. *tom verb. Exemptio Regularium num.* 2. Illud certius præfatas antiquas exemptiones Monasteriorum à iurisdictione Ordinariorum æmulatos fuisse posteriores Pontifices, maximè à tempore Clemen. IIII. omnibus ferme Religiosis domibus eas concedentes, vt constat ex dictis eo verbo *Exemptio Regularium numero* 4. & ex Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegation.* 105. *a num.* 11. ac Tamburino *de Iure Abbat. tom.* 3. *disput.* 5. *quæst.* 11. Quomodo autem sit limitata hæc exemptio, & in quibus Regulares omnes subiecti sint Episcopis, maximè à Concil. Trident. constat ex dictis eo 3. *tom. verbo Episcopus quoad Regulares*, & dicto verbo *Exemptio Regularium* cum alijs locis ibi relatis.

147 Pro quorum etiam maiori luce nota, quòd iura Episcopalia, quæ scilicet competunt Episcopis in omnibus Ecclesijs sibi subiectis, sunt, canonica obedientia, subiectio, & reuerentia, institutio, & destitutio, correctio, & reformatio, censura Ecclesiastica, iurisdictio causarum omnium ad forum Ecclesiasticum spectantium, pœnitentiæ, collatio sacrorum; Synodus, Synodaticum, seu Cathedraticum, quarta, decimatio, visitatio, & procuratio. Ita enim habetur ex Honorio III. *in cap. conquerent. de offic. iud. Ordin.* DD communiter, specialiter D. Antonin. 3. *p. tit.* 9. *capit* 5. Siluestro *in summa verbo Episcopus qu.* 6. A quibus omnibus Religiosi habentes præfata, aut similia priuilegia sunt exempti, exceptis ijs rebus, de quibus locis relatis dixi, maximè ex Concilio Tridentino, excepta etiam sacrorum Ordinum receptione, in qua subijciuntur Episcopis, iuxta dicta eo verbo *Episcopus quoad Regulares numero* 15. illis etiam quæ spectant ad Ordinem Episcopalem exceptis, iuxta ibidem dicta; excepta quoque reuerentia, quam eisdem Episcopis semper exhibere debent, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 11. *num.* 3.

148 Rursus etiam nota, quòd authoritas Episcopalis communiter diuiditur à Doctoribus in legem *Diœcesanam*, & legem *Iurisdictionis*, prima dicitur, quòd consistat in recipiendo, secunda verò in dando, seu conferendo. Ad primam pertinet perceptio Cathedratici, pars oblationum, charitatiuum subsidium, & similia Ad secundam verò correctio, iurisdictio, causarum audientia, & similia. A prima exempti sunt præfati Religiosi non solum propter priuilegia, sed etiam iure communi, iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium numero* 3. à secunda verò non nisi ex priuilegijs & cum limitationibus adductis. De hac duplici lege non solum Siluester, & Sanchez eo *num.* 3 relati sed etiam Glossa *in cap dilectus de offic. Iud. Ordin* Azor. *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 1. *c* 32. *q.* 2. Rodriguez *tom.* 2. *Quæst. Regular. q* 63. *ar.* 2. & Barbosa *de offic. & potest. Episcop. par.* 1. *tit.* 1 *cap.* 1. *num.* 15. ex alijs.

149 Qualiter conformiter ad hæc, & alia priuilegia non possint Ordinarij censuras præfatos Religiosos, & alios similiter priuilegiatos ferre, consule dicta eo verbo *Exemptio Regularium num.* 8. *& sequentib.* Qualiter etiam conformiter ad dicta priuilegia illis verbis *Eorũ exemptione vtpote notoria non aliter allegata*, non teneantur dicti Religiosi coram Ordinarijs exhibere sua priuilegia exemptionis, vide dicta eo loco *numero* 14. Et quomodo tunc se gerere debeant, præter dicta eo loco, habebis ex dicendis infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 60

150 Specialiter nota, quòd secluso hoc, & alijs priuilegijs, stando in iure communi *cap ne aliqui de priuileg. in* 6. quamuis Ordinarij possint excommunicare, & interdicere quoscunque priuilegiatos, ne excommunicentur, aut interdicantur; excipiuntur tamen Reges, & Reginæ, eorumque filij, & Religiosorum Ordines aut loca, prout DD. communiter *in d. cap ne aliqui.* Henriquez *lib.* 7. *cap.* 14. §. 2. *& lib.* 13. *cap.* 24. § 1. Sairus *de censur. lib.* 5. *cap.* 10. *num.* 8. Peirinis *tom.* 3. *priuileg Minim. cap.* 1. *num.* 18. Barbosa *in d. cap. ne aliqui num* 3. Similiter generaliter loquendo, quod

exempti

exempti à iurisdictione Ordinariorum nequeant ab ipsis excommunicari, &c. firmauit Rota in vna Toletana *Iurisdictionis* coram Buratto anno 1616. vbi alia ad intentum. Item in alia Barchinonensi *Incursus censurarum* coram Mantica anno 1593. vbi expressè habetur, quod exemptus nō potest excommunicari ab Episcopo, à cuius iurisdictione est exemptus. & conformiter ad *cap. 2. de integr. restit. & cap. quanto de priuileg. Clem. 1. § nonnulli de excessib. Prælat.* Imolam, Bellametam, & Nattam ibi relatos.

Circa §. 47.

151 SIMILE priuilegium administrandi Eucharistiam, & Vnctionem habetur pro Minoribus in eorum Mari magno §. 45 & pro Eremitis S. Augustini in Mari magno ipsorum §. 45. & Carmelitis etiam in eorum Mari magno §. 64 De eo autem egi *tom. 1. cap. 21. num. 10. & tom. 3. verbo Eucharistia quoad Regulares num. 5 & verbo Extrema Vnctio num. 1.* Vbi notaui illud limitatum fuisse a Leone X. in Bulla *Dum intra* ibi relata; ita videlicet, vt possint præfati Religiosi Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis secularibus sibi confessis administrare, quando Parochi sine rationabili causa noluerint, aut malitiosè distulerint id facere; si tamen *talis negatio sine legitima causa vicinorum testimonio comprobata, aut requisitio coram publico notario facta doceretur.* Ita enim moderatus est Leo Papa hoc priuilegium.

152 Circa illud autem, præter dicta illis locis nota, quòd cum dictio illa *sine* posita tam in dictis priuilegijs, quàm in Bulla Leonis X ad hoc quod verificetur, requirat *carentiam*, seu priuationem *omnium*, vt habent Cenedus *post lib. canonic. & pract. quæst. sing.* 100. *num.* 5 & Barbosa *in Tract. de dictionib. dict.* 371. ideo ad hoc quòd in præsenti verificetur, oportet vt nulla omnino subsistat causa dictæ negationis administrationis eorum Sacramentorum, si enim aliqua causa (intellige) legitima subsistat, non poterunt præfati Religiosi vti dicto priuilegio. Similiter cum in hoc priuilegio solum sit sermo pro casu, quo Parochi se exhibeant difficiles in administrandis prædictis Sacramentis personis, quæ sua peccata confessi fuerint dictis Religiosis, ideo si hoc contingat respectu aliarum personarum, non poterunt illis Sacramenta administrare ex vi huius priuilegij. Dixi *ex vi huius priuilegij*, quia in articulo mortis, absente Parocho, propter consensum ipsius, imo & Ecclesiæ, præsumptum, potest id fieri, iuxta dicta eo *cap. 21. num.* 8. & dicto *verbo Eucharistia quoad Regulares num. 4.* Quod etiam dico pro casu quo in illo articulo mortis Parochus se difficilem exhiberet in administratione Eucharistiæ. Talis enim mala voluntas Parochi pro absentia ipsius meritò reputanda est. Henriquez *lib. 8. de Eucharistia cap. 55. num. 1. Litter. H.* Fagundez de 3 Eccles. *præcepto, lib. 3. cap. 2. num.* 20. referens etiam Pium V. concessisse hoc priuilegium, non obstante dispositione Concil. Tridentini ad petitionem Cardinalis de Araceli teste Claudio *verb. Concilium Tridentinum* § 3. Vide P. Candidum *tom. 3. disquis. 2. de Eucharistia art. 20. dub.* 33.

152 Est tamen graue dubium, an possint isti Religiosi vti hoc priuilegio ministrandi Eucharistiam sibi confessis pro casu quo Parochi tempore Paschæ nollent dare illis communionem, nisi ostenderint schedulas attestatrices confessionis factæ cum ipsis. Ad quod respondetur sub distinctione. Si enim sic confessi fuerint publici peccatores, malæ famæ, aut suspecti de mendacio, tunc nequeunt dicti Religiosi vti hoc priuilegio. Quia, cum tales non sint fide digni, prudenter facient Parochi non credendo illis, nisi ostenderint probationem aliquam confessionis ab ipsis factæ, scilicet schedulam confessarij, ac per consequens habent legitimam causam negandi illis communionem, non præostensa tali schedula; & idcirco procedet in hoc casu limitatio huius priuilegij facta à Leone X. de qua supra, ea enim declarauit non posse dictos Religiosos vti isto priuilegio, quando ob legitimam causam Parochi negarent Eucharistiam confessis cum eisdem Religiosis, tunc namque adest talis causa legitima. Nec obstat, si dicatur, quòd nemo præsumitur suæ salutis immemor. *l. Sancimus C. de Sacrosan. Eccles. cap. penult. 1. q. 7. cap. significasti 2. de homicid.* Bartol. *in l. rationes in princ. C. de probat. & in l. admonend.* *num. 2. ff. de iureiur.* Castrensis *consil.* 301. *num. 4. lib. 1.* Abbas *in cap. 2. num 9. de fid. instrument.* Mantica *decis.* 365. *num.* 5. hoc enim præterquam dici posset solùm procedere, quando non sunt indicia in contrarium, prout contingit in proposito. Ad summum solum intelligitur in rebus spectantibus ad forum conscientiæ dumtaxat, non in ijs, quæ pertinent ad externam Ecclesiæ gubernationem, seu forum externum, qualis est confessio propter communionem Paschalem, ad quam obligantur fideles, ita vt transgressores huius præcepti puniantur ab Ecclesia. Sicut propter eandem rationem *cap. sicut de sentent. excommunicat.* dicitur, non esse adhibendam fidem excommunicato dicenti se absolutum esse ab excommunicatione, *nisi litteras absolutionis ostendat, aut alio modo legitimè de eius absolutione constet.* Quando tamen tales confessi dictis Religiosis personæ fuerint bonæ famæ, & opinionis, nec de illis prudenter suspicio esse possit, quòd velint Parochos suos decipere, ita vt de hoc nulla sit prudens ratio dubitandi, & tunc nolint Parochi ipsis exhibere Eucharistiam nisi tales schedulas testatrices confessionis à se factæ deferant, cum in hoc casu nulla adsit causa legitima negandi ipsis communionem, tunc poterunt dicti Religiosi vti hoc priuilegio, cum moderatione tamen facta à Leone X. supra scilicet, quod talis negatio sine legitima causa *vicinorum testimonio comprobata, aut requisitio coram publico notario facta doceatur.* Sic colligo ex S. Th. *quodlib. 1 art.* 12. Siluestro *in Summ. verbo confessor. 1. q.* 17. Ioanne Valeno *de different. inter vtrumque forum verbo Pænitent. differ.* 5. Sanchez *lib. 3. de matrimon. disp.* 37. Bonacina *de Sacrament. disput. 5. q 5. sect 2. punct. 4 num.* 36. Barbosa *de offic. Parochi par. 2. cap 19 n. 31. & 32.* & Morono *in Respons. Respons.* 21. licet etiam in hoc casu consulerem attendendum esse ad consuetudines, quæ in diuersis Prouincijs circa hoc obseruantur. An verò Episcopi possint præcipere confessarijs Regularibus, vt dent dictas schedulas sibi confessis, & si non fecerunt, illos suspendere, tractat Moronus supra. Apud quem alia concernentia hoc priuilegium. An verò pro casu quo instet necessitas communicandi in Pascha, nec adsit Parochus, possit Eucharistia, secluso omni priuilegio, à Regularibus administrari, negant Doctores, specialiter Fagundez *de 3 Ecclesiæ præcepto lib. 3. cap. 2. num.* 21. & Cardinalis Lugo *de Sacramento Eucharistia disp. 10. sect. 2. num.* 53. de quo dicam inferius in Mari magno Minorum §. 45.

Circa §. 48.

153 SIMILE priuilegium pro Monasterijs Monialibus destitutis habetur in Mari magno Minorum §. 46 Eremitarum S. Augustini §. 46. Carmelitarum §. 65. Seruitarum §. 37. etsi cum aliqua variatione. De materia ipsius egi *tom. 1. c. 19. num.* 50. Consonant etiam dicta *tom. 4 verbo Monasteria Regularium, præsertim num. 32. 37. & 38.* & supra in hoc Mari magno *circa §. 33. & 34*

154 Nunc nota circa dictionem illam *quandoque*, quæ ponitur in prædicto priuilegio dum, dicitur, *sed in illis quandoque diuina celebrentur officia*, illam dictionem significare idem quod *aliquo tempore.* Notat Decius *in l. si quis num. 4. ff. quod quisque iuris, & in cap. Quoniam contra num. 6. de probat.* & Barbosa *in tract. de dictionibus, dict. 309. num. 2.* Nota etiam per clausulam illam *diuina officia*, quæ iubentur celebrari in illis Monasterijs Monialibus destitutis denotari laudes, & preces ab Ecclesia institutas ad laudandum Deum quales sunt horæ canonicæ, iuxta dicta *tom 4 verbo officium diuinum num 6.* conformiter ad mentem *cap. dolentes de celebrat. Miss. & Clem. 1. eodem.* ac Concilij Trid. *sess. 24 cap. 12 de Reformat.* Consonantque definitiones officij diuini, quas tradunt Bellarmin. *tom. 4. lib. 1. cap.* 10. & Toletus *lib. 2. cap.* 10.

155 Vide dicenda in Mari magno Minorum *circa* § 46. Eremitarum S. Augustini § 46. & Carmelitarum § 65. ac Seruitarum § 37. vbi habetur magis amplum priuilegium quam istud pro Prædicatoribus concessum, siquidem extenditur ad Monasteria Pynzocherarum, seu Mantellatarum.

Circa

Circa §. 49.

PARITER etiam hoc quoque priuilegium pro ijs,
156 qui volunt sepeliri cum habitu huius Ordinis, habetur
in Mari magno Minorum §.47. Eremitarum S. Augustini
§.47. Carmelitarum § 66. Seruitarum §.38. De quo dixi
tomo 3 verbo Habitus Regularis num 6. reuocatum esse à
Leone X. in Concilio Lateranensi in Bulla *Dum intra*. Ibi
enim decernit Pontifex tales sepeliri volentes cum habitu
Fratrum Mendicantium, posse eligere sepulturam in quacumque
Ecclesia voluerint, ac per consequens ibi sepeliri
debere, & non necessariò in Ecclesijs Religionum, cum
quarum habitu sepeliuntur. Non tamen sunt reuocata, sed
manent in sua vi alia, quæ eodem verbo *Habitus Regularis
num* 5. dixi ex concessione Sixti IV. pro Minoribus apud
Catarubium, Rodriguez, & Confettium, videlicet, seculares
volentes sepeliri in habitu Religioso posse id facere,
etiam contradicentibus Parochis. Nec quæ ex concessione
eiusdem Sixti pro Prædicatoribus, & Minoribus apud
eosdem Authores dixi eo loco *num*.7. videlicet, de tali habitu
concedendo solùm à Superiori eorumdem Ordinum,
vel ab eo, cui ipse iniunxerit, & de deferendis cadaueribus
indutorum tali habitu discoopertis non obstante Ordinariorum
prohibitione. Nec etiam alia quæ ibidem *num*. 8. 9.
& sequentib. dixi circa indulgentias decedentium cum habitu
Religionum, aut ipsum osculantibus. De quibus etiam
nouissimè Quintana Dueñas *in Tract. 9. de Iubilæo dub.
vlt. num. 5 & 6*.

Alia infra in Mari magno Minorum circa §. 47. Eremi-
157 tarum S. Augustini § 47. Carmelitarum §.66. & Seruitarum
§. 38.

Circa §. 50.

158 HOC quoque priuilegium de Capellano instituendo
in Ecclesijs Prouincialibus Ordinis Prædicatorum
habetur in Mari magno Minorum, & Eremitarum S. Augustini
§. 48. Mari magno Carmelitarum § 67. Seruitarum
§ 59. Pro quo vide dicta *tomo 2. cap*. 18. vbi plura de
beneficijs siue Regularibus, siue secularibus respectu Regularium.
De quo etiam *tomo 3 verbo Beneficium. & Beneficiati*.

Nota autem ex his priuilegijs elici posse, quod Ecclesiæ
etiam Parochiales concedi possint Regularibus, ita enim
159 supponitur in ipsis, in illis verbis: *Ne ratione Parochialium
Ecclesiarum, apud quas eorum Fratrum domus constructa
fuere, aut construerentur in posterum*. Nec hoc videtur
reuocatum aliquo modo, prout dixi *tom. 4. verbo Monasteria
Regularium num*. 21. loquens specialiter de priuilegio
alio Iulij II. pro Eremitis S. Augustini. quod etiam
refert Laurentius Empoli *in Bullario Ordinis Eremitarum
S. Augustini in Iulio II. Constitutione* 3. ibi enim concedit
Pontifex Generali huius Ordinis facultatem recipiendi
etiam Parochiales Ecclesias. Idemque colligitur ex Rota
in vna Calliensi *Vnionis* coram Buratto anno 1625. vbi
etiam deciditur beneficium vnitū Monasterio ad illud spectare;
& ex alia Augustana *Decimarum* coram Vbaldo
an. 1631. Nec obstat quod Concilium Tridentinum *sessione
22. de reform*. prohibeat, ne *Ecclesiæ Parochiales Monasterijs
quibuscumque aut Abbatijs & c. vniantur*. Quia aliud
est vniri Ecclesiam Parochialem alicui Monasterio, seu illud
annectere tali Monasterio, quod est illud vnire ipsi, &
quod prohibetur à Concilio, aliud verò concedere alicui
Religioni aliquam Ecclesiam Parochialem, vt in ipsa maneant,
& habeant Monasterium ad seruiendum tali Parochiæ
Religiosi talis Religionis, quod non prohibetur à Cōcilio.
Hoc tamen intellige iuxta dicta eo *num* 21. seruatis
seruandis ex decretis Concilij Tridentini, Clement. VIII.
Gregorij XV & Vrbani VIII. Item agunt de erectione
seu constructione nouorum Monasteriorum. Est quidem
verum, quod cum iuxta dicta sæpius, præsertim *tom. 2. cap.
2. num. 12. & cap. 3. num. 7 & cap. 18 nu. 1* Religiosi quamuis
capaces sint retinendi beneficia sæcularia, de facto tamen
ipsis non conferuntur sine Papæ licentia vel dispensatione;
ideo vacare videntur his temporibus præfata priuilegia,
ita vt sine Papæ licentia recipere non valeant præfati
Regulares Ecclesias Parochiales. Vacant etiam quoad
exemptionem in eis concessam Capellanis seruientibus dictis
Ecclesijs. Etenim casu quo dictæ Ecclesiæ Parochiales
Regularibus concederentur, obseruari deberet id quod ex
Concilio Tridentino *sess. 25. cap*. 11. dixi *tom. 2 cap. 11. nu. 9*,
Concilij verba: *In Monasterijs seu domibus virorum, seu
mulierum, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium,
præter eas quæ sunt de illorum Monasteriorum,
seu locorum familia, personæ tam Regulares, quàm sæculares
huiusmodi curam exercentes subsint immediatè in ijs,
quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem
pertinent iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi,
in cuius diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum
amouibiles deputentur, nisi de eiusdem consensu, ac præuio
examine per eum, aut eius Vicarium faciendo, excepto
Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis
etiam ijs Monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales,
aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem
habent, atque alijs Monasterijs seu domibus, in quibus Abbates,
aut alij Regularium Superiores iurisdictionem Episcopalem,
& temporalem in Parochos, & Parochianos exercent,
saluo tamen eorum Episcoporum Iure, qui maiorem in
prædicta loca, vel personas iurisdictionem exercent*. Conformat
etiam declaratio Sacræ Congregationis, quam retuli
eo *cap* 18. *nu*. 9. & maximè Cōstitutio Greg XV. ibi relata,
etsi ea pro Regnis Hispaniarum suspensa sit, prout eo loco
dixi, & supponit Ioannes Sancius in *Selectis disp. 49. nu*. 17.

Dubitari potest an talis Capellanus constituendus à præ-
160 fatis Regularibus in dictis Parochialibus Ecclesijs casu quo
ipsis legitimè concederentur, deberet esse Regularis eiusdem
Ordinis, an verò sæcularis? Et dicendum, priuilegium
non loqui de Capellano Regulari, sed de sæculari, ac proinde
sæcularem posse esse, siquidem de eo dicitur, *ac si dictis
Ordinis Prædicatorum professor existerat*, quo supponitur
posse esse sæcularem. Et ita supponunt Ioannes de Cruce
in Epitome lib. 1. cap 6. dub 5. conclus. 2 loquens de hoc priuilegio.
De quo etiam Stephanus Dalmin. *de potestate Episcoporum
cap. 14. nu 2*. relatus à Barbosa *in Collectaneis Doctorum
in Concilium Tridentinum circa cap. 11. relatum*,
vbi plura etiam spectantia ad intelligentiam talis decreti
Concilij. De quibus etiam in Mari magno Minorum *circa*
§. 48. aliquid dicam. Alia etiam ad intentum in Mari
magno Eremitarum S Augustini *circa* §. 48. & in Mari magno
Carmelitarum *circa* §. 67. ac in Mari magno Seruitarum
circa §. 59.

161 Obiter etiam nota, quod cum aliqua Ecclesia conceditur
Regularibus *cum omnibus suis pertinentijs*, quæ clausula
sæpius reperitur in priuilegijs ipsorum, *pertinentiarum* nomine
venire etiam curam animarum tali Ecclesiæ annexā.
Ita expressè Rota in vna Ianuensi *Parochialis* coram Coccino
21 Februarij 1631. vbi etiam referuntur. Innocent. *in
cap. cum ad Sedem num 2. & 3. de restit. spol.* Calder. *cons*. 6.
de verb. signific. Lap. *alleg*. 13. 4. 9. *num*. 18. & fuit dictum in
causa Lomachen & Ferrarien. *Præpositura, & Beneficij* 15.
Decemb. 1625. coram Remboldo.

Circa §. 51.

162 FACVLTAS etiam ista concessa Inquisitoribus hæreticæ
prauitatis ad procedendum contra eos, qui dicerent,
quod confessi Fratribus Mendicantibus tenebantur
eorum peccata iterum Rectori Parochialis Ecclesiæ confiteri,
habetur etiam in Mari magno Minorum §. 50 Eremitarum
S. Augustini § 50. & Carmelitarum §. 12. & 69. cum
maiori extensione, etiam ad Protectores Mendicantium, &
Auditorem Cameræ Apostolicæ. Habetur quoque, etsi nō
cum dicta extensione, in Mari magno Seruitarum §. 42.

Pro qua nota Ioannem de Poliaco Doctorem Parisien-
163 sem tres erroneos articulos docuisse. Primus erat, quod
confessi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi
confessiones, teneantur eadem peccata iterum Parocho
confiteri. Secundus, quòd stante *cap. omnis vtriusque sexus
de pœnis*, Romanus Pontifex non potest facere, imo
nec Deus, quòd parochiani non teneantur omnia peccata
sua semel in anno proprio Parocho confiteri. Tertius, quòd
Papa non potest dare potestatem generalem audiendi confessionem
(imo nec Deus) alicui, quin confessus teneatur
eadem

eadem peccata iterum confiteri proprio Sacerdoti. Refert, & damnat hos errores Ioannes XXII. in Extrauag. *Vas Electionis de Hæretic.* quem alij posteriores Pontifices secuti sunt, specialiter Nicolaus V. primum errorem asseuerantes ab Ordinarijs tanquam de hæresi suspectos puniri præcepit. Sed Sixtus IV. in hoc priuilegio ad Inquisitores hæreticæ prauitatis id extendit. Vide etiam Bullam Alexand. V. in nostro *Speculo Ordinis fol. 76.* vbi hos, & alios ex eis ortos errores damnat, & contra illos asseuerantes ab Ordinarijs procedendum præcipit. Pro quo etiam videndus ex antiquioribus Ioannes Bacconius noster *in 4. sent. dist 15. quæst. 3.* Item noster Ioannes Beetz *in præcep. Decalog. præcep 3. exposit. 4. cap 6.*

164 Nota etiam quod quamuis alij Doctores, videlicet Henricus Gandauensis, Bernardus, Hostiensis, Ioannes monachus, Archidiaconus, & alij, vt citant Adrianus *in 4. de confess. q. 5.* & Sotus *in 4. d. 17. q. 4. ar 3.* dixerint priuilegia Mẽdicantium ad audiendas confessiones non esse tam amplè explicanda, vt sint contra ius Parochorum; nihilominus nõ ita desipuerunt, sicut iste Ioannes de Poliaco, de quo in præsenti, siquidem dicebat nec summum Pontificem potuisse concedere tam ampla priuilegia; idcirco damnatus est, & coactus palinodiam cantare, vt colligitur ex d. Extrauaganti *Vas electionis*, & propterea pro ipsius extirpando errore priuilegia hæc concessa fuerunt. De quo Bacconius *supra*, Ioannes Beetz etiam *supra*, Azorius *tom. 1. instit. moral. lib. 13 cap. 1. q 1.* Miranda *tom. 1. q. 45. art. 4.* Ludouicus Beia *in Respons. cas conscient. p. 2. cas. 31.* post Sotum supra relatum.

165 De hac eadem re iterum redibit sermo locis supra relatis, videlicet, in Mari magno Minorum §. 50. Eremitarum S. Augustini § 50. Carmelitarum §. 12. & 69. Seruitarũ §. 42.

Circa §. 52.

166 HOC etiam priuilegium de communicatione priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores habetur etiã in Mari magno Minorum §. 51. Eremitarum S. Augustini §. 52. & de communicatione tam cum ipsis quam cum Eremitanis S. Augustini in Mari magno Carmelitarum §. 105. ac de Seruitis cum alijs quoque Mendicantibus in eorum Mari magno §. 67. De qua materia plura dixi *tom. 1. cap. 3. n. 17.* & maximè *tom. 2. cap. 1. num. 52 53. 54. & sequentib.* ac *tom. 4. verbo Priuilegia Regularium num. 24.*

167 Animaduersione tamen dignum censeo propter aliquos parum liberales in Sacrarũ Religionum professores, quòd communicatio priuilegiorum Mendicantium inter se est quasi noua concessio illorum ei Religioni, cui communicantur, talis qualis esset, si ipsi nominatim, & expressè concessa essent. Colligitur id primò, ex verbis istius priuilegij: *Proinde ac si qua vni ex Ordinibus prædictis sunt concessa, vtrique simul nominatim concessa fuissent, aut concederentur in posterum.* Secundò, ex Leone X in Bulla *Dudum in 1. tom. Bullar.* inter Constitutiones ipsius 32. vni cõcedens communicationem omnium priuilegiorum concessorum, & concedendorum Ordinibus Mendicantibus dicit: *Illaque omnia, & singula inter dictorum Ordinum personas pariformiter communia fuisse, & esse volumus.* Verbum enim *pariformiter* denotat omnimodam æqualitatem, & vt habet Rota *decis. 194. num. 22. p. 5. recent.* denotat omnimodam communicationem iurium. Ex quo sequitur, quod quemadmodum vni eorum Ordinum dicuntur concessa, ita & alijs, quibus communicantur. Fauet Rota in vna Valentina *Decimarum* coram Lancelloto 28. Nouemb. 1603. vbi dicit virtutem communicationis priuilegiorum esse, vt illi ad fauorem, cuius emanauit, tribuat illa, *perinde ac si specificè concessa fuissent.* Item in vna Bononiensi *Exemptionis* coram Verospio 25. Maij 1618. vbi alia ad intentum. De quibus etiam Oldradus *cons. 200.* Cord. *in Annot. ad Compend. priuileg. Mendicant verbo Communicatio Priuileg.* Sorbus *ibid.* Tamburinus *de iure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 18. nu. 35.* Suarez *de legib lib. 8. cap. 16. num. 15.* dicens quod *communicatio est veluti concessio noui priuilegij*, & quod potest dici *multiplicatio numerica eiusdem priuilegij.*

168 Secundò nota, quamuis in hoc indulto Sixti IIII. solum concedatur Mendicantibus communicatio omnium priuilegiorum concessorum; cæterum etiam habent illam respectu concedendorum ex Leone X. in Bulla relata & nostri Carmelitæ ex Clem. VII. in Bulla *Ex Clementi in 1. tom. Bullar. num. 31.* vbi ipsis concedit communicationem omnium priuilegiorum concessorum, & concedendorum quibuscunque Ordinibus siue Mendicantibus, siue non Mendicantibus. Pro alijs autem Religionibus vide Mirandam *tom 2. q 46. art. 2.* & quæ dixi locis relatis, ac dicenda infra in Mari magno Minorum circa §. 51. Bulla *Aurea* dicta *circa* §. 9. & in Mari magno Eremitarum S. Augustini § 52. Carmelitarum *circa* § 105 Seruitarum *circa* §. 67.

169 Quæ autem sint hæc priuilegia Minorum, quæ hoc loco communicantur Prædicatoribus, habes ex eorum Mari magno, Bulla *Aurea* dicta. Compendijs huius Religionis, eo præsertim, quod Casarubius scripsit, & ex Bullario Rodriguez, vbi plura conspiciuntur. Video etiam in libro, cui titulus est *Mare magnum Seruitarum p. 100.* opusculum quoddam de priuilegijs Minorum.

Circa §. 53.

170 CONTENTA etiam in hoc §. vbi præcipitur sub grauibus pœnis Ordinarijs, & Parochis, ne vllo modo impediant Religiosos Prædicatores, & Minores vti priuilegijs in hoc Mari Magno contentis, habentur in Mari Magno Minorum §. 52. Eremitarum S. Augustini §. 53. & Carmelitarum §. 106. De quorum materia quamuis plura sparsim per totam Summam Quæstionum Regularium dixerim, hic tamen specialiter notandum, qui sint isti Ordinarij, & Rectores Ecclesiarum, quibus in particulari tam rigidè prohibetur impedire præfatos Religiosos, ne vtantur dictis priuilegijs.

171 Et quod attinet ad Ordinarios, cum Ordinariorum nomine veniant omnes illi, qui Ordinaria iurisdictione ex vi sui officij, canone, priuilegio, vel præscriptione vtuntur, vt habent Panormit. *cap. vt famæ num 6. de sent. excommunic.* Zabarella *Clement. quia Regulares nu. 11 vers. octauò quæres de suppleud neglig ent. Prælator.* Minsinger. *cap post cessionem num. 2. de probat.* Ægid Bellarm. *cons. 30.* Decius *cons. 121. lib. 1.* Nauarrus *cons. 9. de priuileg.* & alij, ideo in præsenti, & quocumque alio loco, vbi est sermo de Ordinarijs, Ordinariorum nomine veniunt non solum Patriarchæ, Archiepiscopi, cum omnes isti habeant ordinariam iurisdictionem modo dicto, vt colligitur ex præfatis DD. & alijs, quos refert, & sequitur Barbosa *in Tract. de Appellat. verb iur. significat. Appellat. 177. num. 1.* Sed etiam Vicarij Episcoporum, propter eandem rationem Nauarrus *lib. 4. cons in 2. edit. tit. de spons. cons. 5. num. 2.* Sanchez *lib. 3. de Matrimon. disp. 29 num. 5.* Barbosa *supra num 5.* & alij communiter. Imò Priores S. Ioannis Hierosolymitani, vt censuit Rota *decis. 493. num. 5. p. 2. recent.* Barbosa *num. 3.* Item Abbates habentes iurisdictionem Episcopalem in populum propter eandem etiam rationem. Tamburinus *de Iure Abbat tom. 1. disp. 1. quæst. 4.* An verò etiam comprehendantur Legati, & Nuncij, videtur quòd sic, propter dicta *to. 2. verbo Exemptio Regularium num. 5.* & supra *circa* § 17. quia scilicet tales sunt verè Ordinarij. Quia tamen sunt Ordinarij *extraordinariè.* vt habent Panormitan. *cap. 1. de offic. legat. num. 3.* Henriquez *lib. 7. de Indulgent. c. 25 num. 3.* & Sanchez *to. 2. Consil. moral. lib. 6 c. 9. dub. 1. n. 14.* ideo non videntur comprehendi in ijs odiosis Ordinariorũ nomine. Idem dico de Legatis à latere, propter dicta eo n 5. ex Sãchez *supra n. 19.*

172 Quod verò spectat ad Rectores Ecclesiarum Parochialium, contra quos etiam plures, & valde graues pœnæ imponũtur in dictis priuilegijs, si eorum executionem impediant; cum *Rectores* à regenda Ecclesia dicantur *capitulo 1. de Capellis monach. cap. 3. de vit. & honest. Cleric.* eorum nomine venient ij omnes, qui curam Parochialibus Ecclesijs exhibent, siue dicantur *Plebani*, vt in *cap. scriptum est de elect.* siue *Parochi, Curati*, aut *Presbyteri Parochiales*, vt in *Clem. dudum §. Cæterum de sepult. & in Clem. 1. de priuileg.* appellentur, siue etiam *Archipresbyteri*, cum omnes isti Ecclesias Parochiales regãt. Vnde sub *Rectorum* Parochialium Ecclesiarum, veluti sub titulo magis generali in priuilegijs istis continentur.

173 Alia ad intentum huius priuilegij dicam infra in Mari magno Minorum § 52. in Bulla *Aurea* vocata *circa* §. 10. in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 53. & Carmelitarum *circa* § 106.

Circa

Circa §. 54.

174 SIMILITER hæc facultas concessa præfatis in dignitate Ecclesiastica constitutis, & Canonicis Ecclesiarum ad procedendum contra contradictores præfatorum priuilegiorum, & ad defendendum dictos Religiosos in executione ipsorum, continetur etiam in Mari magno Minorum §. 53. Eremitarum S. Augustini §. 54. Seruitarum §. 69. & cum extensione ad Protectorem Ordinis in Mari magno Carmelitarum §. 107. Quia verò ex vi huius facultatis constituuntur prædicti Conseruatores Religionum, quoad contenta saltem in præfatis priuilegijs, ideo pro illis videnda sunt, quæ dixi *tom. 2. cap.* 10 per totum, vbi *num.* 3. de simili indulto, quod in Mari magno Carmelitarum pro ipsis habetur. Ex dictis enim toto eo capite constat, qualiter istorum Conseruatorum authoritas declarata, & modificata est, maximè post Leonem X in Concilio Lateranensi, S. Congregationem sub Gregorio XIII. Clem. VIII. & Gregorium XV. in specialibus Constitutionibus de ea re editis. Quid importent dictiones seu clausulæ illæ *Summariè, de plano, sine strepitu, & figura iudicijs, sola facti veritate inspecta, dixi tom.* 1. *cap.* 27 *num.* 16. De quo etiam inter antiquiores Ordinis nostri Scholasticos Ioannes Bacco *in* 4. *sent. dist* 25 *q.* 15. Quid illa clausula *Appellatione postposita*, dixi *tom.* 3. *verbo Clausula n.* 10. Quid illa *Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis*, dixi eo verbo *Clausula num.* 39 & supra *circa §* 23.

175 Nota tamen nomine Ecclesiæ *Metropolitanæ*, cuius Canonicis facultas hæc conceditur, denotari Ecclesiam Archiepiscopalem, Archiepiscopus enim, & Metropolitanus idem sunt, vt innuit Ordo Romanus *titulo Qualiter Episcopus in Romana Ecclesia ordinetur*, & expressè tradit Bartolus *in l. vnica num* 2 *de confess. lib.* 6. Rebuffus *in concord. tit. de collat* §. 1. *in princ.* Azor. *tom.* 2. *instit. moral. lib.* 3. *c.* 33. *quæst.* 4. & alij. Nomine autem Ecclesiæ *Cathedralis*, cuius etiam Canonicis hæc facultas conceditur, intelligitur Ecclesia Episcopalis, quia Episcopi Ecclesia dicitur Cathedralis, quia ibi Cathedra Episcopalis, & sedes sita est. Archid. *in c. Statuimus. col.* 1. *de rescript. lib.* 6. Flamin. Parif. *de confidem. q* 15. *num.* 3. & 4. & quia eius ratione Episcopus recipit Cathedraticum, *cap. Conquerente. de offic. Ordinar. cap. Pastoralis, de donat.* Rebuff. *in concord. rubr. de collat* §. *t. super verb. Statuimus.* Flamin. Parif. *vbi sup num.* 5. Quomodo autem his temporibus ad hoc, quod prædicti Canonici in Conseruatores (ordinarios videlicet, & communes) eligantur, requiratur etiam, quod fuerint Iudices Synodales instituti, dixi *tom.* 2. *cap.* 10. *num.* 53. Nomine quoque *Syndicorum Romanæ Ecclesiæ*, de quibus est sermo in dictis priuilegijs, denotantur Procuratores ipsorum Religiosorum, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 17. *num.* 12. & 13. Est enim *Syndicus* Procurator in causis iudicialibus ab Vniuersitate seu Collegio electus. Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib.* 1 *cap.* 46. *num.* 4. Vnde Syndici officium est causas, & lites Ecclesiasticas tractare, ne Clerici aut Monachi rebus huiusmodi se immisceant. Rodriguez *tomo* 3. *quæst. Regular. quæst.* 41. *art.* 1 Barbosa *sup. num* 13.

176 Alia ad intentum dabimus in Mari magno Minorum §. 53 Eremitarum S Augustini §. 54. Carmelitarum §. 107. & Seruitarum §. 69.

Circa §. 55.

177 HVIVSMODI etiam non obstantiæ habentur in Mari magno Minorum §. 54. Eremitarum S Augustini §. 55. Seruitarum §. 70. & Carmelitarum etiam cum maiori ampliatione §. 108. Quam porrò vim habeat clausula *non obstantibus*, multis dixi 3. *tomo verbo clausula num.* 42. & *sequentib.* ex Matthæ, Gonzales, Menochio, Tamburino, Barbosa, Neldo, & alijs.

178 Nota tamen pro huiusmodi, & alijs similibus non obstantijs in Constitutionibus Apostolicis, seu priuilegijs Regularium repertis, id quod sæpius dixi, præsertim supra circa §. 26. videlicet Constitutionibus Conciliaribus seu Conciliorum Generalium, non derogari per clausulas generales *non obstantibus Constitutionibus Apostolicis*, aut similes, nisi fiat expressa mentio, vel saltem per æquipollentia ipsorum Conciliorum Generalium, quia, vt ibi dixi, dispositiones Conciliares habent tacitam derogationem ad futuras concessiones illis contrarias, prout ex varijs Rotæ decisionibus, & authoribus probaui eo loco, & ex alijs etiā probat Barbosa *in Tract. de clausul. clausul* 83. *num.* 31. & 32. Propterea ergo Pontifex in huiusmodi priuilegijs mentionem facit expressam Constitutionis Clem. V. quæ incipit *Dudum*, quia est facta in Concilio Generali Viennensi, & Constitutionis Bonifacij VIII. quæ incipit *Super Cathedram*, quia etsi à solo Bonifacio edita fuerit, fuit tamen innouata in dicto Concilio Viennensi in cap *Dudum* relato. Excipitur tamen ab ista communi regula Concilium Generale Tridentinum, quia etiamsi de illo non fiat expressa mentio, censetur derogari per communes, & generales Clausulas positas in Constitutionibus Apostolicis; eo quod ipsum met Concilium Tridentinum *sess* 25. *cap.* 21 *de reformat.* præseruauit, & excepit authoritatem Summi Pontificis. Marescot. *lib* 2. *var. resolut. cap.* 38. *num.* 41. referens sic resoluisse Rotam in vna Vlyssipponen. *Decimarum* 27. Nouemb. 1572. coram Robusteno, & in vna Oriolensi *Decimarum* 8. Februarij 1588. coram Orano. Gonzalez *super Regul.* 8. *Cancellar. Gloss.* 6 *num.* 122. Filiucius, & alij, quos refert, & sequitur Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 5. *num.* 3. longè & Barbosam *supra num.* 33. Quod maximè procedit, si Constitutiones fiat propria manu Papæ signatæ, prout ex declaratione Pij V. & S. Congregationis refert ex Garzia idem Sigismundus *supra num.* 2. & 3. Quod verò dicta clausula generalis non *obstantibus &c.* non sufficiat pro derogatione regularum Cancellariæ, nisi de illis fiat expressa mentio, tenet ex varijs Doctoribus Barbosa supra *num.* 36.

179 Notandum etiam per clausulam illam *Ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, vel generalibus*, non derogari Concilijs Generalibus, sed solum statutis seu Constitutionibus siue specialibus, siue generalibus editis in dictis Concilijs Prouincialibus, seu Synodalibus. Hæc enim est mens huius clausulæ, vt affert Rota in vna Cæsaraugustana *Decimarum* ann. 1611. coram D. Pamphilio nunc SS. D.N. Innocentio X. Vide alia in Mari Magno Carmelitarum *circa* §. 108.

Circa §. 56.

180 PRIVILEGIVM etiam hoc de fide adhibenda transumptis huius Maris magni etsi non cum ea amplitudine ad sigillum Generalis habetur in Mari magno Minorum §. 54 & cum ea in Mari magno Eremitarum S. Augustini § 56. & Carmelitarum §. 108. Soletq; apponi similis clausula in pluribus litteris Apostolicis ad maiorem ipsarum firmitatem.

181 Pro quo nota, quod quamuis litterarum Apostolicarum via sit executiua *c. fi. cap.* 5. *de concess. preb. lib.* 6. & Rota in Oxcensi *Canonicatus* 30. Martij 1607. coram Marquemontio, & in Ciuitatensi *Confirmationis concordiæ* 15. April. 1611. coram Manzanedo, & in Eugubina *Canonicatus* 14. Februarij 1613. coram eodem. Paratamque habeant executionem *cap super litteris de rescript.* Mohedanus *decis.* 9. *de caus. possess.* & *decis.* 13. *vt lit. pendent.* Gigas *de pensionib. q.* 8. *num.* 2. Sarnensis *in Tract. Breuium num.* 4. Nihilominus quia hæc veniunt intelligenda tantùm in litteris Apostolicis iustificatis, vt habet Rota in Portugalen. *Dismembrationis* 16. Iunij 1595. coram Blancheto, & in Nouariensi *Canonicatus* 14. Decemb. 1612. coram Manzanedo, & in Astoricensi *Archidiaconatus* 9 Nouemb. 1602. coram Lancellotto. Parisius *Conf.* 138. *num.* 1 *lib.* 4. Gratiis *decis.* 12. *num.* 4. *de probat.* & Barbosa *de clausulis clausul.* 160 *num* 6. ideo Pontifex ad iustificationem, & valorem harum litterarum, quæ *Mare magnum* dicuntur, vult, vt ipsarum transumptis adhibeatur eadem fides, quæ ipsarum originali adhiberi deberet.

182 Pro quo vlterius notandum, quod licet iuxta dicta *tomo* 3. *verbo Gratia pro Regularibus num.* 13. & *tom.* 4. *verb. Priuilegia Regularium num.* 6. ad valorem cuiuscumque priuilegij non requiratur scriptura, seu Bulla, sed sufficiant verba Papæ, vel alterius priuilegium concedentis, vt probat textus *in Clemēt. Dudum vers. Nos etenim de sepultur.* Nauarr. *consil.* 1. *num.* 1. *de priuilegijs* Rodriguez *tom.* 1 *quæst. Regular. quæst.*

quæst.7.art 5. Gonzalez *ad reg.8. Cancellar. gloss.12. à num.* 45. Tamburinus *de Iure Abbatum tom.1. disp.16. quæst.2.n.* 1. ex prædictis Authoribus, varijsque Rotæ decisionibus; nihilominus quia iuxta dicta eo *num.6* pro foro externo, & vt probentur priuilegia, scriptura requiritur, adeò vt sine illa veluti informia habeantur, prout etiam ex Rotæ decisionibus, & Doctoribus probat idem Tamburinus *num.3 & 4.* ideo Pontifex in his litteris, in quibus tot tantaque priuilegia Regularibus conceduntur, sollicitè curat, quod ipsarum transumptis fides adhibeatur.

183 Nota autem, quòd transumpto adhibetur eadem fides, quæ ipsi originali, etiam stando in iure communi, quando constat quod in transumptione obseruatæ fuerunt solemnitates requisitæ. *cap.fin. de fide instrum.* Abb. *ibidem* notabili secundo, & communiter Doctores. Item Rota in Veronensi *Iurium Parochialium*, de qua infra, vbi plura ad intentum. Sunt autem huiusmodi solemnitates, vt transumptio fiat authoritate Ordinarij, & per tabellionem, seu Notarium publicum. Prout inferunt communiter Doctores ex *dicto cap.fin.* Quamuis autem citatio partis, cuius interest non transcribi exemplar, videatur necessaria pro ipsius authenticatione, prout colligitur ex *cap. penult. de fid. instrum.* ea tamen citatio non requiritur in aliquibus casibus Primò, in exemplatione Principis authoritate facta. Fel. *in cap.fin. num 9. de fide instrument.* Mascard. *de probat. concl.741. nu. 69. & 90.* Canaler. *decis.205. num.2.* quæ est inter recent. *decis.422. num.3. part.1.* Secundò, in exemplatione facta ex protocollo, quando non pendet lis. Neuiz. *cons.25. num.13.* Seraph. *decis.1236. num.3.* & fuit Dictum in Beneuentana *Domus* 28. Iunij 1613. coram Pamphilio seniori. Tertiò, in exemplatione instrumenti facta per eundem, qui illud rogauit. Rota *decis.248. sub num.2 post vol.2. cons. Farin.* Quartò, in illis exemplatis per successorem in officio, quæ etiã sine citatione partis, & alijs solemnitatibus probant, Decius *in auth. si quis in aliquo num 26. cap. de edendo.* Verallus *Decis.224. num.5. part.2.* Rota *decis.351. num.7. post vol.2. consil. Farin. & inter recent. decis.227. num.1. & decis.389. num.2 part.1. & decis.581. num.4 part.2. & in Romana census 4. Iunij* 1621. *coram Vbaldo sen.* Quintò, in exemplatione facta in præsentia partis aduersæ vt fuit dictum in Sulmonen. *beneficij* 7. Iunij 1627. coram Durano. Sextò, quando exemplatio fit ex sola vetustate originalis non autem ad alicuius instantiam, qui suspicaretur futuras sibi aduersarias certas personas in ea causa cuius, gratia priuilegium ex antiquo originali extrahebatur. Bald. *in l. nequaquam 8. vbi decretum nu 22. ff. de offic. Procons. & leg.* Menoch. *cons.745. num.6.* Rota in vna Veronensi *Iurium Parochialium* coram Verospio 26. Iunij 1630. Adde, quod exemplatio præsumitur facta solemniter, quando est multum antiqua, vel quando est facta à tabellione notæ fidei, & in eo enunciantur factæ solemnitates à iure requisitæ. Barbosa *in d. cap. penult. de fide instrument.* ex alijs Doctoribus. Quæ omnia valde necessaria sunt pro priuilegijs Regularium, & eorum authenticatione.

184 Maximè nota pro hac Bulla, & similibus, alijsque priuilegijs Regularium, quòd transumptis authenticis alicuius Bullæ seu priuilegij debet fides adhiberi, etiamsi casu dato illæ non reperiantur in registris supplicationum Bullarum, seu Breuium. Nam vt optimè Rota in vna Ianuensi *Abbatiæ* corã Ghislerio 14. Martij 1635. n. 73. Gratiæ Apostolicæ olim non omnes registrabantur, nec in registris supplicationum, nec in registris Bullarum, & Breuium, & multæ expediebantur cum derogatione Regulæ de non registrandis, ac etiam de non expediendis. Sicut etiam & aliud, quod in eadem decisione habetur, videlicet, quod etiam si, diligentia facta pro reperiendo aliquo registro aliquarum litterarum Apostolicarum, non reperiatur, nihilominus non propterea perdunt suum valorem dictæ litteræ, vel quia multis modis expediri potuerunt, vel quia constare deberet, quod ex registris non fuerint aliqua folia sublata, vel quia plures scripturæ propter Vrbis excidium, quod contigit de anno 1527. deperditæ fuerunt. Quæ omnia quia vtilia satis pro multis occasionibus, ipsius Sacræ Rotæ verbis hic danda.

185 Quartum, & vltimum principale fundamentum supradictæ resolutionis consistit in eo, quod DD. censuerunt istam multiplicitatem titulorum non tolli ex diligentijs factis ad instantiam prouisi Apostolici in registris publicis supplicationum, & Bullarum Apostolicarum per eorum Custodes attestantes per totum Pontificatum Leonis X. non reperiri aliquam aliam concessionem, seu priuilegium concernens istud Monasterium, seu Abbatiam Sancti Antonij, nisi prædictum priuilegium Leonis anni 1513. & illius confirmationem de anno 1514. Quia licet vera sit conclusio, quòd negatiua alterius tituli probatur per diligentias factas in registris, in quibus consueuerunt prouisiones huiusmodi registrari. Corn. 191. *num.2 lib. 5.* Mohed. *decis.4. de caus. possess. & propriet.* Caputaq. *decis.45. ad fin. & decis.192. num.3. part.3.* Cassad. *super reg. decis.5. num.5. & decis.8. num.2.* Crescent. *decis.7 de probat.* San. mem. Greg. XV. *decis.287. num.5.* vbi Addent. *num.10.* & ita fuit resolutum in Romana *Præpositura* 6. Iunij 1633. confirmata 17. Martij 1634. coram R.P.D. Pironano, in quibus firmatur, quod iste modus probandi negatiuam per diligentias quotidie seruetur, & huiusmodi diligentijs factis, & nihil reperto, excluditur præsumptio alterius tituli, itaut non possit induci ex quacumque temporis diuturnitate. Felin. *in cap. illud sub num 7. ad fin. vers. & idem si fortè probaretur de præs.* Caputaq. *decis.335. lib 1. in manuscript.* San. mem. Gregorij XV. *decis. 242. num.6.* Nihilominus ad hoc, vt huiusmodi diligentiæ suffragentur, & ad effectum vt per eas probetur negatiua, debent fieri in omnibus scripturis, officijs, & locis, vbi expeditio fieri potuit, præsertim cum multis modis expediri potuerit, vt notum est. Corn. *cons.210. circa fin. vol 4.* Crauet. *cons.112. num.7.* Ruin. *cons.35 num 19. lib.1.* Rota *decis. 636 num.2. & 3. part.1. diuers. & decis.356 num 3. inter impress. penes Farinac. post 2 lib. cons. & decis.333. num.4. part. 2. recent.* Et vt diligentiæ suffragentur, quid seruari debeat, tradunt Addent. *ad decis.187.* Sanctæ mem. Greg. XV. & signanter debet constare de existentia librorum, illorumque continuatione, & quod in eis nulla deficiant folia, maximè vbi prout hic excentenaria supra relata est probatum priuilegium coæqualis dotationis, & propterea cum ob temporis antiquitatem varios casus, & propter Vrbis excidium quod contigit de anno 1527. multæ scripturæ confectæ ante dictum annum sint deperditæ, diligentiæ ex post non possunt probare negatiuam, quæ suffragetur, cum gratia fuerit habita ante dictum annum 1527. vt fuit consideratum in Albanen. *Prioratus* 17. Nouemb. 1603. coram bon. mem. Penia, & in hac causa 2. Decemb. 1633. in decisione in secunda instantia facta, & in fortioribus terminis, quando defuit vnus liber, vel aliqua folia, quod diligentiæ non suffragentur, cum potuerit gratia esse descripta vel in libro deperdito, vel in folijs ab altero libro extractis, dixit Rota in Hispalen. *Iurisdictionis seu iuris votandi* 26 Iunij 1591. coram Orano. Vlterius apparet diligentias non fuisse factas in Archiuio Cameræ Apostolicæ, vt attestatur Præfectus, & tamen in eo asseruantur Breuiaria Apostolica, nec in registro secreto Bullarum, & in registris, in quibus fuerunt factæ diligentiæ, ijdem Officiales, qui fecerunt diligentias, testantur in libro duodecimo anni secundi Leonis X. deesse 140. folia, & pariter in rubricellis deesse folia 140. & quod libri constant folijs 300. vnde benè intrat supradicta decisio Orani, cum sufficiat aliquid esse possibile, vt probatio negatiua non existentiæ non concludat. Quinimò, cum ex attestatione Archiuistæ pateat in Archiuio non extare rubricellas Breuium Apostolicorum tempore Pontificatus Leonis X. ac etiam probetur in libro anni 1513 & 1514. Bullarum expeditarum per registrum Secretariorum Apostolicorum deficere multa folia, & deesse tertiam partem libri, nec extare rubricellam, frustratoria erat in illis locis diligentia. Non obstat defectum in registro supplicationum non releuare, dum non est in Registro Bullarum, cum non detur communiter clausula, quod sola Signatura sufficiat; quia in contrarium facit decisio San. Mem. Greg. XV. 262. *& d. decis.* Hispalen. coram Orano, nam sufficit, quod probatio negatiuæ non concludat per necesse, dum possibile est in contrarium iuribus vulgatis, immo probatio omnino confunditur ex eo quod in dictis Registris, & rubricellis, in quibus diligentiæ factæ fuerunt, nec supplicatio dicti priuilegij Leonis X. anni 1513. ex dotis augumento, cuius existentia est indubitata, fuerit reperta, nam eodem modo deperdita, vel non registrata quoque esse potest supplicatio concessionis ex coæquali dotatione, maximè quia de illo tempore

tempore non omnes gratiæ registrabantur, nec in Registris supplicationum, nec in Registris Bullarum, & Breuiũ, & multæ expediebantur cum derogatione regulæ de non registrandis, ac etiam de non expediendis, vt practici testantur. Vnde sicut illa supplicatio ob augmentum tertiæ partis non fuit registrata, vel si fuit registrata, registrum fuit deperditum, ita potuit esse deperditum, vel non registratum priuilegium ratione cuiusqualis donationis, de quo agitur. Hæc hucusque S. Rota, satis vtilia, vt dixi, Regularibus, qui plura habent priuilegia, quæ tamen non reperiuntur in Papæ Registris, non enim propterea infirmari debent, si aliàs ipsorum transumpta authenticè constant.

186 His addendum quòd cùm sæpius contineat huiusmodi transumpta priuilegiorum produci ex Archiuijs Monasteriorum, & talia Archiuia pro publicis habeantur, ideò fidem, & vim probationis tribuunt dictis priuilegijs. Rota in vna Sorana *Beneficij* coram Merlino 8. Martij 1627 iuxta auth. *ad hæc C. de fid. instrum.* cum plenè notatis per Felin *in cap. ad audientiam, de præscript.* Ioan. Andr. *ad speculum § nunc videndum. vers. quintum supplementum. de edit. instr.* Soc. Sen. *cons. 253. num. 6 lib. 2.* Crauett. *cons. 158. nu. 1.* Rot *decis 581. num. 3. par. 2. recent.* Si enim scripturæ extractæ ex Archiuio Episcopali dicuntur extractæ ex Archiuio publico, & plenè probant: *cap. 2. de fide instrum.* & ibi Card. & Hostien. Franciscus Marc. *decis. 439. num. 2. 3. & 4. p. 1.* Aluarez *inter cons. Alberti Brun. cons. 121. num. 3.* Moder. Parau. n. *de primat script. lib. 5 cap. 1. num. 11.* Rota relata coram Merlino, cur non idem de priuilegijs extractis ex Archiuijs Monasteriorum dici poterit? Adde, quòd libris censualibus Monasteriorum, seu Ecclesiarum fides adhibetur contra Censuarios, & Emphyteutas in eis descriptos, vt ex *l. censui, & monument. ff. de probat. auth. ad hæc C. de fid. instrum.* firmant Felinus *in 5. comment. de præscript.* Romanus *cons 127. col. 2.* Baldus *in l fin C. sine censu.* Thuscus *littera L. concl. 145.* Quintana Dueñas *in singul. Tract. 2 singul. 12. num 5.* & alij.

187 Addendum quoque, in scripturis antiquis non requiritur recognitio, nec ipsa egent. Puteus *decis. 350. num. 6. lib. 2 & decis. 152. lib. 1.* item Rota in Fesulana *Prioratus* coram Pamphilio nunc Sanctissimo Domino nostro Innocentio X. 17. Nouembris 1615. vbi dicitur sæpissime id fuisse decisum. Notatur etiam Bart. *in l 2. num. 25. vers. nam testes ff de appell. recept* per Caputaq. *decis. 206. num. 6. & decis. 208 num. 8 p. 2.* Quæ valde deseruiunt pro antiquis priuilegijs Religionum.

188 Pro sigillo autem, de quo in hoc, & alijs priuilegijs fit mentio, ad authenticationem consulendus Rebuffus *in l. 39. de verbor. significat.* & Quintana Dueñas *de Iubilæo Tract. 3. dub vlt.* Nobis enim sufficiat dicere Sigilli nomine in præsenti venire signum continens arma, vel stemmata alicuius, quod imprimitur alicui scripturæ ad ipsam authorizandam *l. videamus § qui vinum. l. cum ff. de pignor. act. 12 q 2. c. cum Redemptor.* Quid autem intelligatur in hoc, & similibus priuilegijs nomine *Notarij publici*, de quo in illis est sermo, dicam inferius in Mari magno Seruitarum *circa § 71.*

MARE MAGNVM

FRATRVM MINORVM.

SVMMARIVM.

1 *Clemens Papa Quartus ponit formam electionis, & confirmationis Ministri Generalis.*
2 *Determinat quod tempus electionis à Iure statutum non currat, nec Electores regulis iuris coarctentur.*
3 *Quod Custodes, & Guardiani curam habeant animarum.*
4 *Concedit quod Lectores possint legere in domibus nostris.*
5 *Concedit quod Ministri possint Fratres ad officium Prædicationis in Capitulis promouere.*
6 *Concedit quod Ministri possint Fratres ordinandos quibuscumque Episcopis præsentare.*
7 *Quod possint Fratres habere Oratoria in locis, &c. & ibidem celebrare.*
8 *Quod tempore Interdicti liceat Fratribus Diuina celebrare.*
9 *Quod tempore Interdicti liceat Fratribus ministrare Sacramenta suis seruitoribus.*
10 *In locis in quibus Fratres resident, si contingat excommunicationes, vel Interdicti sententiam promulgari, pueri Fratrum minime obnoxij habeantur.*
11 *Quod in terris excommunicatorum liberè possint Fratres commorari, & ab eis necessaria recipere.*
12 *Quod Ministri, & custodes valeant absoluere suos subditos, & dispensationis beneficium eisdem impartiri.*
13 *Quod Generales, & Prouinciales, ac eorum Commissarij possint absolui à Confessoribus ab eis electis.*
14 *Quod Generales, & Prouinciales, ac eorum Commissarij possint absoluere volentes aggregari consortio Fratrum.*
15 *Quod non possint Fratres à quocunque conueniri etiam per litteras Apostolicæ Sedis aut Legatorum, nec compelli ad pecuniam colligendam, & ad plura alia.*
16 *Quod non possint compelli ad visitandum Monasteria Monialium, nec ad audiendas confessiones earum.*
17 *Quod nullus Prælatus ad deferendas litteras, nec aliquis iudex ad faciendum citationes, & plura alia quæquam compellere valeant.*
18 *Quod Generales, & Prouinciales possint corrigere, & reuocare Fratres, de quibus fuerit prouisum Episcopis in socios.*
19 *Quod nullus Legatus nisi de latere, nullusque Prælatus alius aliquem Fratrem assumere valeat in socium, nisi assignatum a Generali, & Prouinciali.*
20 *Quod Generales possit deputatos Fratres ad prædicandum Crucem, vel contra hæreticam prauitatem reuocare.*
21 *Quod nullus post professionem possit discedere ab Ordine, & quod excommunicari possint tales.*
22 *Quod licitum sit Generali, & Prouincialibus procedere contra Fratres habentes licentiam transeundi ad aliam Religionem, si infra tres menses ad eam non se transferant.*
23 *Quod Prælati possint excommunicare, & capere apostatas in quocumque habitu inueniantur.*
24 *Quod expulsi ab Ordine, vel egressi proprio motu, non possint prædicare, neque confessiones audire.*
25 *Quod Generalis, & Prouinciales possint dare licentiam Fratribus ab Ordine expulsis transeundi ad alios Ordines approbatos.*
26 *Quod nullus possit transire ad alium Ordinem, nec transeuntem recipere absque speciali Sedis Apostolicæ auctoritate.*
27 *Quod nulli liceat habitum Ordinis portare.*
28 *Quod de hortis, & virgultis nulli teneantur decimam exhibere.*
29 *Quod bona ingredientium Ordinis restituenda, possint in vsus pios conuertere non inuentis creditoribus.*
30 *Concedit Fratribus licentiam sepeliendi quoscunque, & plura circa hoc.*
31 *Quod nullus, inuitis Fratribus, possit sepeliri in eorum cœmeterijs.*
32 *Quod Fratres non confiteantur, nisi suis Prælatis.*
33 *Quod Prælati Ecclesiarum non præsumant audire confessiones Fratrum, ipsis inuitis, & constitutionibus suis eos obligare.*
34 *Quod Fratres non teneantur de ornamentis, & pluribus alijs exhibere canonicam portionem.*
35 *Quod liceat Fratribus ad alia loca se transferentibus omnia bona secum deferre, & vendere præter Ecclesias, & plura alia.*
36 *Quod non teneantur Fratres ad solutionem subsidiorum quarumcumque personarum.*
37 *Quod non teneantur Fratres pro quibuscunque casibus, [illegible] vel de-*

vel delictis locorum Ordinarijs subiacere.

38 *Approbat priuilegia, & gratias Ordini concessa à suis prædecessoribus.*

39 *Extendit particulam de Altari portatili ad alia loca honesta extra Oratoria Fratrum.*

40 *Determinat casus propter quos Fratres ad Sedem Apostolicam sunt merito destinandi.*

41 *Declarat libertatem Fratrum circa sepulturam in Ecclesijs suis.*

42 *Fratres omnino eximit à quarta funerali.*

43 *De Decimis non soluendis à Fratribus Minoribus, declarat etiam si omnes Mendicantes teneantur soluere.*

44 *Quod Fratres, & domus non possunt excommunicari, nec interdici ab Ordinarijs.*

45 *Quod possint Fratres Sacramentum Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis sibi confessis ministrare, negantibus Parochialibus.*

46 *Quod bona Monasteriorum Monialibus destitutorum applicentur vsibus Conuentuum Fratrum Minorum.*

47 *Quod nullus cum habitu Fratrum possit extra Ecclesias eorum sine ipsorum licentia sepeliri.*

48 *Quod ratione Parochialis Ecclesiæ apud domus Fratrum constructa, nullam superioritatem sibi super eos vendicent Ordinarij.*

49 *Quod Ministri, & Vicarij possint dispensare irregularibus, & defectum natalium patientibus.*

50 *Quod confessi Fratribus non teneantur iterum suis Curatis eadem peccata confiteri.*

51 *Quod Fratres Prædicatores gaudeant eisdem priuilegijs, quibus Minores, & è contra.*

52 *Pœna quæ ponuntur Prælatis, & alijs turbantibus, seu molestantibus Fratres.*

53 *Concedit Conseruatores Fratribus ad procedendum in causis suis.*

54 *Ponuntur non obstantia.*

SIXTUS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuersalis Ecclesiæ meritis licet insufficientibus disponente Domino præsidentes: curis perurgemur assiduis, vt iuxta creditæ Nobis desuper dispensationis officium quieti subditorum quorumlibet (præsertim sub Religionis habitu studio vacantium piæ vitæ, in quorum vtique prosperitate reficimur) iugi, quantum Nobis ab alto conceditur, solicitudinis studio intendamus, & vt ea, quæ pro diuini cultus, & Religionis incremento, & animarum salute à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus prouidè facta sunt, sublatis ambiguitatibus, quæ exinde emersæ noscuntur, in sua integritate persistant, nostri ministerij partes interponimus efficaces. Dudum siquidem à felicis recordationis Eugenio Papa IV. prædecessore nostro litteræ emanarunt tenoris sequentis: Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Licet debitum pastoralis officij omnibus Regularem vitam professis, vt in suis conseruentur priuilegijs nos reddat fauorabiles, & benignos: ad sacrum tamen Ordinem Fratrum Minorum, quorum præclara Religio velut ager fertilis in Domino multiplices ac vberes fructus animarum ad laudem Dei, & fidei incrementum semper attulit, & affert quotidie verbo, & exemplo in populo Christiano dirigentes, præcipuè velut pius pater oculos mentis nostræ dignum censemus, & debitum, vt ipsum Ordinem, eiusque in odorem suauitatis Altissimo seruientes personas in suis priuilegijs, præsertim per Romanos Pontifices concessis, debitè confouemus, ac illa, ne de eorum robore vlla eius hæsitari valeat, Apostolicæ confirmationis munimine roboremus. Hinc est, quod nos dilectorum filiorum Guillelmi de Casali Generalis Ministri Ordinis, & Fratrum prædictorum supplicationibus inclinati litteras quasdam felicis recordationis Clementis Papæ IIII. prædecessoris nostri dicto Ordini concessas, quarum tenorem de verbo ad verbum inferius describi fecimus ac omnia & singula in eis contenta pro ipsarum subsistentia firmiori authoritate Apostolica ex certa scientia tenore præsentium confirmamus: & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor vero prædictarum litterarum sequitur, & est talis: Clemens Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Ministris ac vniuersis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum salutem, & Apostolicam benedictionem. Virtute conspicuos Sacri Ordinis professores, qui contemplationi cœlestium frequenter inuigilant, & piæ vitæ studio sine intermissione desudant, decet per Apostolicæ circumspectionis auxilium sic prouidè dirigi, & solicitè confoueri, vt alicuius prætextu calumniæ nullum internæ pacis excidium, nullumque Religiosi status perferant detrimentum, sed in his robur, & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini nominis deuotis, & quietis mentibus inualescant. Hinc est quod cum sicut Nobis exponere curauistis tu fili Generalis Minister, & prædecessores tui iuxta eiusdem Ordinis consuetudinem conseruatam hactenus, & à Sede Apostolica toleratam, statim postquam electi secundum prædictam Regulam, & Constitutiones Ordinis extitistis, Fratrum ipsius curam gesseritis, ministerium officij plenè, & liberè in omnibus exercentes, ijdemque Fratres vobis deuotè, & humiliter obediuerint, & intenderint reuerenter, & in eadem Regula sit expressum, vt Generalis Minister, qui pro tempore fuerit, à ministerij officio amoueri valeat à Prouincialibus ministris, & custodibus in generali Capitulo congre-
1 gatis. Nos volentes ambiguitatis scrupulum in hac parte
de vestris cordibus amputare, ac Ordinem ipsum à Sede approbatum eadem, honestate floridum, præclarum scientia, & virtute fœcundum priuilegio Apostolicæ gratiæ attollere singulari. Vestris supplicationibus inclinati, deuotioni vestræ, vt successores tui filij Generales ministri, qui erunt pro tempore, statim postquam electi secundum Regulam, & Constitutiones fuerint supradictas, eo ipso veri eiusdem Ordinis Generales Ministri effecti curam animarum Fratrum ipsius Ordinis plenam habeant, & liberè gerant, ipsosque Fratres authoritate propria ligare, ac soluere: nec non in eodem Ordine agere valeant, quæ ipsi ministri, & Diffinitores ad hoc electi, iuxta prædictas Constitutiones eidem Ordini, & Fratribus secundum Deum viderint expedire, aliàsque possint officium ministerij licitè in omnibus exercere. Ijdemque Fratres tibi Generali ministro, & successoribus ipsis deuotè, & humiliter obediant, & intendant. Et præfati successores, & tu Generalis Minister à Prouincialibus Ministris, & custodibus secundum Regulam, & constitutiones ipsius Ordinis absolui, & amoueri possitis authoritate Apostolica indulgemus ratum habentes, & firmum quidquid super præmissis per te Generalis Minister, dictosque prædecessores Fratres, & diffinitores factum, & obseruatum est hactenus, concessa tibi exequendi officium Ministerij, quoad præmissa omnia, & alia libe-
2 ra facultate. In electione quoque Generalis, & Prouincialium Ministrorum ipsius Ordinis, Fratres, qui debent electionem huiusmodi celebrare: cum eos frequenter de remotis partibus oporteat conuenire: tempus super hoc à Iure statutum non currat, nec ipsi in hac parte Iuris huiusmo-
3 di Regulis coarctentur. Custodes verò, & Guardiani, qui secundum statuta eiusdem Ordinis aliter quam per electionem instituuntur, post ipsam institutionem seu prouisionem de ipsis factam, curam animarum Fratrum sibi subditorum ipsius Ordinis habeant, ipsosque ligare, & absol-
4 uere possint, iuxta ipsius Ordinis instituta. Fratres verò de Ordine vestro, quos secundum Constitutiones ipsius Ordinis Conuentibus vestris deputandos duxeritis in Lectores sine cuiuscumque alterius licentia liberè in domibus prædicti Ordinis legere ac docere valeant in Theologica facultate, illis locis exceptis, in quibus viget studium generale, ac etiam quibus in facultate ipsa doctorus solem-
5 niter incipere consueuit. Et quia prohibente Regula vestra nulli Fratrum vestrorum est licitum populo prædicare, nisi à Generali ministro vestri Ordinis examinatus, & approbatus fuerit, & sibi officium prædicationis ab ipso fuerit concessum, Nos prædictorum Fratrum laboribus, & periculosis discursibus euitandis: nec non vt animarum saluti possit inde facilius prouenire super prohibitione huiusmodi, opportunæ prouisionis remedium apponentes: vt singuli Prouinciales ministri in suis Prouincijs cum Diffinitoribus in Prouinciali Capitulo congregatis Fratres in sacra pagina eruditos examinare, & approbare, & eis officium prædicationis Deum habendo præ oculis commit-

tere valeant (sicut ex forma Regulæ minister poterat Ge-
neralis) plenam authoritate præsentium concedimus fa-
6 cultatem. Et quia eiusdem Ordinis Fratres de locis ad loca
ipsius Ordinis sæpius transmittuntur, propter quod stabilé,
& perpetuam in certis, & determinatis eiusdem Ordinis
domibus non faciunt mãsionem, quia etiam bonos, & ido-
neos, ac probatos à vobis Fratres facitis ad Ordines pro-
moueri, liceat vobis ordinandos Fratres eiusdem Ordinis
quibuscumque malueritis Catholicis Pontificibus commu-
nionem, & gratiam Apostolicæ Sedis habentibus præsenta-
7 re. Ipsisque Pontificibus præsentatos à vobis Fratres sine
qualibet examinatione per eosdem Pontifices facienda, &
absque omni prouisione vel obligatione ipsorum ordinan-
dorum Fratrum ad Ordines promouere. In locis quoq; in
quibus degitis, liceat vobis habere Oratoria, in quibus cum
altari portatili possitis Missarum solemnia, & alia diuina of-
ficia celebrare ac etiam Ecclesiastica recipere Sacramenta.
8 Cum autem generale interdictum terræ fuerit, in Ecclesijs,
& Oratorijs vestris, ac alijs quibuscumque, cum ad loca per-
ueneritis Ecclesiastico supposita interdicto, clausis ianuis,
interdictis, & excommunicatis exclusis, non pulsatis cam-
panis, & submissa voce vobis liceat celebrare diuina, & Ec-
clesiastica recipere Sacramenta, dummodo causam non de-
deritis interdicti, nec contingat id vobis specialiter inter-
dici, nisi Ecclesiæ, & Oratoria eadem fuerint specialiter in-
9 terdicta. His verò, qui in vestris immorantur obsequijs,
cuncta liberè ministrare possitis Ecclesiastica Sacramenta,
& ipsos cum decedant, in vestris cœmeterijs sepelire. Si
10 quando terras, in quibus residetis, vel earum personas ex-
communicationis seu interdicti sententias contigerit pro-
mulgari, pueri vestris seruitijs deputati, negotiorumque ve-
strorum procuratores, & operarij qui in vestris locis eorum
operibus personaliter continuò extiterint, huiusmodi sen-
tentijs minimè obnoxij habeantur, ibique possint audire di-
uina iuxta formam, quæ in ipsis locis in eo casu à Sede
Apostolica est concessa: nisi ijdem causam dederint, vel ex-
communicari specialiter, seu interdici contigerit eosdem.
11 Et quia vos extremam patientes pro Christi nomine pau-
pertatem exhortationis pio studio bonos ad potiora dirigi-
tis, & errantes in rectitudinis semitam laudabiliter reuoca-
tis, concedimus, vt in excommunicatorum terris liberè
commorari, & ab eis tunc etiam quando per ipsas vos tran-
sire contigerit, necessaria vitæ deposcere, ac recipere valea-
12 tis. Generalis quoque, & singuli Prouinciarum ministri,
& eorum Vicarij etiam Custodes in Prouincijs, & Custo-
dijs sibi commissis prædictis Fratribus constitutis ibidem,
nec non Fratribus alijs eiusdem Ordinis interdum ad eos
declinantibus vndecumque absolutione, & dispensatio-
ne indigentibus: siue priusquam intrauerint Ordinem,
siue post, in casibus excesserint, pro quibus excommuni-
cationis, vel interdicti aut suspensionis incurrant senten-
tias à Iure, vel à Iudice generaliter promulgatas, & huius-
modi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiasti-
co interdicto diuina officia celebrantes, vel suscipientes
Ordines sic ligati notam irregularitatis incurrerint, abso-
lutionis, & dispensationis beneficium valeant impartiri,
nisi adeo fuerit grauis, & enormis excessibus, quod sint
13 ad eandem Sedem merito destinandi. Fratres etiam vestri,
quos pro tempore vos Generalis, & Prouinciales ministri,
nec non vices vestras gerentes, ac etiam Custodes in pro-
prios habueritis Confessores, absolutionis, & dispensatio-
nis beneficium vobis, cum expedierit, valeant impartiri
iuxta formam concessionis super absolutione, & dispensa-
tione Fratrum eiusdem Ordinis superius vobis factæ. Ad
14 hæc volentibus vestro aggregari Collegio, qui suspensionis
aut interdicti, vel excommunicationis sententijs à Iure vel
ab homine promulgatis generaliter sunt ligati, absolutio-
nis beneficium obseruata forma canonica impartiri, ipsos-
que in Fratres recipere, ac eos qui post assumptum habitum
vel professionem emissam recolucrint se talibus in seculo
fuisse sententijs innodatos: secundum formam ipsam vos
Generalis, & Prouinciales ministri, & præfati Custodes,
ac vices vestras gerentes valeatis absoluere, & cum irregu-
laribus dispensare, si forsan talibus innodati sententijs,
vel in locis interdicto suppositis diuina præsumpserint of-
ficia celebrare, vel Ordines receperint, ita tamen quod si
aliqui ex huiusmodi sententijs eisdem propter debitum sint
astricti: satisfaciant vt tenentur. Volumus autem nihilo-
minus, quod postquam fuerint absoluti, huiusmodi vo-
lentes aggregari Collegio supradicto, nisi mox Ordinem
intrauerint (etiamsi super hoc induciæ eis à Prælatis eius-
dem Ordinis concedantur) eo ipso in pristinas sententias,
à quibus eos totaliter absolui contigerit, relabantur. Cæ-
terum vestra discretio cautè prouideat, vt Apostolicæ Sedis,
aut Legatorum, & Ordinariorum locorum in absolutioni-
15 bus huiusmodi scandalum euitetur. Porrò quieti vestræ
prouidere volentes, quod per litteras Apostolicæ Sedis, aut
legatorum, seu de legatorum ipsius conueniri à quoque
minimè valeatis, & quod ad pecuniam colligendam cogi
non possitis in vim per litteras ipsius Sedis de cætero impe-
trandas, quodque nullus vestrum correctionis aut visita-
tionis vel Inquisitionis officium Monasterijs vel Eccle-
sijs, seu quibuscumque personis impendere, vel ad cogni-
tiones causarum, citationes partium, & denunciatio-
nes sententiarum interdicti, & excommunicationum
procedere, aut recipere curam Monialium, seu Reli-
giosorum quarumlibet personarum teneantur per Apo-
stolicas litteras impetratas, & impetrandas in posterum,
nisi huiusmodi Apostolicæ litteræ de hoc indulto, &
Ordine vestro expressam fecerint mentionem, autho-
16 ritate vobis Apostolica indulgemus. Concedimus etiam
vt ad visitandum aliqua Monasteria Monialium cuius-
cumque Ordinis, vel ad audiendum confessiones ea-
rum compelli aliquatenus non possitis; neque ad reci-
piendum commissiones causarum, seu sententiarum
executiones, vel alia contingentia causas ipsas per litte-
ras præfatæ Sedis, in quibus non facta fuerit de indul-
gentia huiusmodi mentio specialis siue per legatos, seu
17 delegatos ipsius, vel etiam per quoscumque. Nullus insu-
per Archiepiscopus, vel Episcopus, nullusque alius Præla-
tus Ecclesiasticus, nec eorum Vicarij, vel officiales ad
portandum seu deferendum litteras, vel exequendum,
vel denunciandum sententias contra Principes sæculares,
communitates, populos, seu quoscumque benefactores
vestros, nullusque delegatus, vel ordinarius iudex ad fa-
ciendum citationes, vel commissiones recipiendas, siue
quod sint in causis aliquibus assessores, seu ad alias li-
tes, aut controuersias contingentia in causis, quæ co-
ram ipsis tractantur, quempiam vestrum compellere va-
leant sine prædictæ Sedis mandato, vel licentia specia-
li expressam faciente de hac indulgentia mentionem, ne
quispiam vestrum parere, vel intendere teneatur super his
monitionibus, mandatis, aut iussionibus eorundem,
aut facere, vel implere, quod in hac parte duxerint in-
18 iungendum. Cæterum Generalis, & Prouinciales mini-
stri, & ipsorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus au-
thoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel legatorum
ipsius, Archiepiscopis, & Episcopis, ac alijs quibuscum-
que prouisum extitit, vel in posterum contigerit prouide-
re, corrigere, ac etiam non obstante contradictione
aliqua possint ad suum Ordinem reuocare, nec per lit-
teras eiusdem Sedis, aut legatorum ipsius iam obten-
tas vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipsius
Ordinis prætatis Archiepiscopis, & Episcopis; aut
alijs teneantur in socios deputare, nisi dictæ litteræ
obtinendæ de indulto huiusmodi, & de Ordine ipso
expressam fecerint mentionem, & alias id honestati
Ordinis, & eorum saluti viderint expedire. Nullus
19 autem Legatus nisi de latere nostro missus authorita-
te litterarum Sedis Apostolicæ specialem de hoc in-
dulto, & Ordine vestro non facientium mentionem,
nullusque Prælatus, vel aliqua persona Religiosa, vel
sæcularis de huiusmodi Fratribus ad sua vel alterius ne-
gotia procuranda, vel secum manendum aliquos assu-
mere valeat, nisi quos Generalis, vel Prouincialis Mi-
nister ipsorum tamquam idoneos, & discretos sibi du-
xerit assignandos: quos etiam subiacere volumus Ordinis
20 disciplinæ. Illos verò ipsius Ordinis Fratres, qui ad præ-
dicandum Crucem, vel inquirendum contra prauitatem
hæreticam, seu ad alia huiusmodi negotia sint, vel fue-
rint à Sede Apostolica deputati, tu fili Generalis Mini-
ster, tuique successores remouere, seu reuocare, &
penitus transferre, ipsisque quod supersedeant, in-
iungere, aliosque substituere, cum expedire videbitis,
liberè

liberè ac licitè valeatis, & in eos, si contrauenerint, censu-
ram Ecclesiasticam exercere, ac quilibet minister Prouin-
cialis vel eius Vicarius eiusdem Ordinis, id ipsum in sua
Prouincia circa Fratres ipsius Ordinis, quibus ab eadem
Sede similia contigerit in illa committi, facere possit: non
obstantibus aliquibus litteris vel indulgentijs Apostolicis
impetratis, vel etiam in posterum impetrandis, quæ de hoc
21 non fecerint mentionem. Inhibemusque ne quis post pro-
fessionem in Ordine vestro factam sine Generalis, vel
Prouincialis sui licentia discedat ab ipso, discedentem ve-
rò absque cautione litterarum alterius ipsorum prætextu
alicuius priuilegij Apostolicæ Sedis nullus audeat retinere,
quod si forte retinere præsumpserint, vobis Generalis, &
Prouinciales Ministri dumtaxat licitum sit in ipsos disce-
dentes Fratres sententiam excommunicationis promulga-
22 re. Si verò aliqui de Fratribus vestri Ordinis post obten-
tam licentiam à Sede Apostolica, aut à vobis ad Religio-
nem aliam transeundi, intra duos vel tres menses se ad il-
lam Religionem suæ saluti congruam non contulerint,
& ipsius non susceperint habitum Regularem, licitum
sit vobis Generalis, & Prouinciales ministri, ac vices
vestras gerentibus contra ipsos tanquam contra alios
Ordinis vestri apostatas procedere secundum quod ho-
nestati ipsius Ordinis videritis expedire. Illud idem
intelligi volumus de illis, qui post susceptionem habi-
tus alterius Religionis intra tempus probationis nulla
23 professione facta inde præsumpserit resilire. Apostatas
quoque vestri Ordinis excommunicare, capere, liga-
re, incarcerare, & alias subdere disciplinæ rigori pos-
sitis, per vos ac etiam alios, in quocumque habitu eos
contigerit inueniri, inuocato ad hoc, si opus fuerit, au-
24 xilio brachij sæcularis. Inhibemus etiam, ne Fratres,
quos ab Ordine vestro pro suis culpis per Generalem seu
Prouinciales ministros, aut Custodes expelli contige-
rit, vel qui egressi fuerint proprio motu, prædicare,
confessiones audire, seu docere præsumant, nisi ad alium
Ordinem, in quo licitè exercentur huiusmodi officia,
transierint de vestra, vel dictorum ministrorum licentia
speciali; quod si forte ipsi contra huiusmodi inhibitionem
nostram aliquid super præmissis temerè attentare præsum-
pserint, ministri ac Custodes, atque eorum Vicarij in
illos, quos intra fines suarum Prouinciarum, & Custodia-
rum iuxta consuetudinem Ordinis vestri distractos inue-
nerint talia præsumentes monitione præmissa authoritate
nostra excommunicationis sententiam valeant promulga-
25 re. Eiectos autem ab Ordine vestro, vel egressos, qui re-
ceptione in eodem Ordine suis culpis exigentibus reddide-
runt se indignos, & alios Fratres eiusdem Ordinis ex ratio-
nabili causa ad quoscumque Ordines approbatos (præter-
quam ad Beati Augustini, Templariorum, Hospitalio-
rum, & aliorum Religiosorum arma portantium) ad vi-
tandum occasionem euagandi, Generalis, & Prouinciales
ministri cum suis testimonialibus litteris authoritate no-
stra licentiandi liberam habeant facultatem. Nos enim
26 districtius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter
transire, vel aliqui eos recipere, seu retinere præsumant abs-
que licentia speciali Sedis Apostolicæ faciente de hoc ple-
27 nariam mentionem. Inhibemus, vt nullus siue in aliquo
Religionis Ordine siue extra constitutus habitum vestrum
aut ita consimilem, quod propterea etiam Frater Minor
credi possit, deferre liceat absq; mandato Sedis Apostolicæ
speciali. Et vt dicta inhibitio maiorem consequatur effe-
ctum, statuimus vt hi, qui habitum vestrum, vel sibi prædi-
cto modo consimilem deferre præsumpserint, ad deponen-
dum ipsum per Diœcesanos locorum, cum à vobis requisiti
fuerint, monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam
28 appellatione postposita compellantur. Cæterum cum humi-
litas vestra sibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos,
& hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœlestium du-
xerit reseruandum, nos piè volentes, quod illorum fructus
integræ veræ paupertatis vsibus applicentur, vt de dictis
hortis, virgultis vestris nulli decimam teneamini exhibe-
re, vobis authoritate præsentium indulgemus: districtius
inhibentes, nequis à vobis de præmissis aliquid exigere,
29 vel extorquere præsumat. Quia vero nonnulli vestrum
Religionis habitum assumentes diuersis personis, quæ sciri,
& inueniri non possunt, interdum aliqua bona restituere

tenetur, vobis Ministro Custodibus, ac prædictis Vicarijs
concedimus, vt singuli vestrum in locis sibi commissis bo-
na ipsa in pios vsus conuertere valeant, prout secundum
30 Deum viderint expedire. Sepulturam quoque in Eccle-
sijs vestris concedimus, vt eorum deuotioni, & extremæ
voluntati, qui se illic sepelire deliberauerint (nisi excom-
municati aut interdicti, aut etiam publici vsurarij fuerint)
nullus obsistat, salua tamen iustitia Ecclesiarum illarum, à
31 quibus corpora mortuorum assumuntur. Districtius inhi-
bemus, vt nulli Religiosi vel sæculares vobis inuitis aliquo-
rum corpora defunctorum in vestris cœmeterijs sepelire,
aut in Ecclesijs vestris Missarum solemnia, vel pro anima-
bus eorum, qui ad loca vestra tumulandi deferuntur, ibi-
dem exequias celebrare sine vestro assensu, & volunta-
te præsumant. Inhibemus insuper vniuersis Fratribus ve-
32 stri Ordinis, ne aliquis eorum (nisi necessitatis vrgentes
articulo) alijs quàm Prælatis suis peccata sua confiteri
præsumant, vel alijs eiusdem Ordinis Sacerdotibus secun-
33 dum Regulam, & ipsius Ordinis instituta. Vniuersis au-
tem Ecclesiarum Prælatis, & alijs iubemus, ne confessio-
nes vestras vobis inuitis audire vel compellere vos ad Sy-
nodos seu conuocationes suas accedere, vel cum eis extra
ciuitates, vel intra processionaliter exire, aut suis consti-
tutionibus subiacere, vel Capitula, scrutinia, & inquisitio-
nes in locis vestris, vel alibi de vobis facere, aut fidelita-
tem iuramento firmatam, aut manualem obedientiam a
ministris, custodibus, vel Guardianis vestris exigere, aut de
ipsorum institutione, vel destitutione, siue de statutis ve-
stri Ordinis se aliquatenus intromittere: seu prohibere,
ne ad ciuitates, vel villas, vbi religiosè, & honestè morari
possitis, à populis euocati audeatis accedere, ibique pro
vestris vsibus construere ædificia seu Ecclesias, oratoria, aut
in accedentes Fratres, seu in construentes huiusmodi, vel
acceptatores ipsorum excommunicationis sententiam fer-
34 re præsumant. Concedimusque vobis, vt de his, quæ in
ornamentis, aut pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus,
anniuersario, septimo, vigesimo, trigesimo, aut alijs ad per-
petuum cultum diuinum, seu pro pitantijs, aut victu ad su-
stentationem vestram, vel indumentis necnon pro annuis
censibus redimendis, ad quorum solutionem aliquæ do-
mus vestri Ordinis obligatæ noscuntur, & de domibus, præ-
dijs, & hortis, alijsque locis vobis secundum instituta ve-
stri Ordinis opportunis, aut de his, quæ pro huiusmodi do-
mibus, prædijs, locis, & hortis emendis vobis legantur,
(dummodo præmissa non conuertantur in vsus alios, sed
in illos duntaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam,
qui in hac concessione continentur) nulli canonicam iu-
stitiam, aut portionem aliquam teneamini exhibere, & ne
qui à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum
seu decedentium hæredibus de præmissis aliquid exige-
re, vel extorquere præsumant, districtius inhibemus.
Adhæc, liceat Fratribus vestri Ordinis cum de prioribus
35 locis suis ad alia loca se transferunt, tam ædificia,
quam omnem ædificiorum materiam locorum, quæ
dimittunt (dedicatis Ecclesijs dumtaxat exceptis) quam
libros, calices, paramenta secum ad alia loca transfer-
re, ac ædificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca
pertinentia (præter Ecclesias) per personas ad hoc à Se-
de Apostolica deputatas vendere, ipsorumque pretium
in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres se transfe-
runt ædificationem, seu alias in illorum vtilitatem con-
uertere, secundum quod eis melius videbitur expedire:
cum ipsa, & alia loca Fratrum ad nos, & Sedem Apo-
stolicam specialiter, & immediatè pertinere noscantur.
Et ne aliqui Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alij Ec-
clesiarum Prælati, seu quæuis alia persona Ecclesiasti-
ca, seu sæcularis prædicta loca seu bona occupare, acci-
pere, vel vsurpare, aut quoquomodo sibi vendicare præ-
sumant absque dictæ Sedis licentia speciali districtius in-
36 hibemus. Indulgemus vobis vt ad præstationem procura-
tionum legatorum prædictæ Sedis vel Nunciorum ipsius
seu diœcesanorum locorum, aut exactionum, vel colle-
ctarum, seu subsidiorum, vel prouisionum quorumcum-
que minime teneamini, nec ad ea soluenda per litteras
Sedis Apostolicæ, aut Legatorum, vel Nunciorum
eiusdem, seu Rectorum terrarum Ecclesiæ Romanæ impe-
tratas, seu in posterum impetrandas cuiuscumque tenoris

fuerint in perpetuum compelli possitis, nisi dictæ Sedis lit-
teræ impetrandæ plenam, & expressam de indulto huius-
37 modi, & dicto Ordine fecerint mentionem. Cæterum
cum felicis recordationis Innocentius Papa prædecessor
noster olim duxerit statuendum, vt exempti quacumque
gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti,
seu contractus, vel rei, de qua contra ipsos agitur, ri-
tè possint coram locorum Ordinarijs conueniri, & illi
quoad hoc suam in ipso iurisdictionem, prout ius exigit,
exercere; nos vobis, vt occasione Constitutionis huius-
modi nullum libertatibus, immunitatibus vobis, & Ordini
vestro per priuilegia, & indulgentias à Sede Apostolica
concessas, præiudicium generetur, authoritate præsen-
tium indulgemus. Decernimus ergo irritum, & inane,
quidquid contra tenorem constitutionum, concessionum,
& inhibitionum huiusmodi per quoscumque fuerit at-
tentatum, & interdicti, suspensionis, & excommunica-
tionis sententias, si quas contra Constitutiones, conces-
siones, & inhibitiones easdem, in vos, vel vestrum ali-
quos, aut loca vestra seu benefactores vestros, seu execu-
tores, aut hæredes prædictos in posterum promulgari con-
tigerit, penitus non tenere. Nulli ergo omnino hominum
liceat hanc paginam nostrarum Constitutionum, conces-
sionum, & inhibitionum infringere, vel ei ausu teme-
rario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpse-
rit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum
Apostolorum Petri, & Pauli se nouerit incursurum. Da-
tum Perusij 12 Kalendas August., Pontificatus nostri an-
no primo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostræ confirmationis, & communitionis infringe-
re, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc at-
tentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei,
& Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noue-
rit incursurum. Datum Florentiæ anno incarnationis Do-
minicæ 1439. quarto Idus Nouembris, Pontificatus nostri
anno IX. Nos igitur, qui dicti Ordinis Fratrum Mino-
rum, in quo Generalis Ministri fungebamur officio, dum
38 ad Cardinalatus honorem assumpti fuimus, & persona-
rum eius statutum prosperum, & tranquillum propter vbe-
res fructus, quos Ordo ipse, multa refulgens gloria merito-
rum, & gratia redolens sanctitatis, in agro Ecclesiæ mi-
litantis in propagatione Religionis, & Orthodoxæ hacte-
nus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum etiam
producturum spe firmissima tenemus: palmites suos à ma-
ri vsque ad mare, & etiam ad barbaras extendens natio-
nes, intensis desideramus affectibus Clementis, & Eu-
genij prædictorum, & prædecessorum nostrorum alio-
rum, qui Ordinem prædictorum Fratrum Minorum
alijs varijs priuilegijs non immerito decorarunt, vesti-
gijs inhærentes, motu proprio, non ad eorundem dicti
Ordinis Fratrum Minorum professorum, vel alterius pro
eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de
nostra mera voluntate, & deliberatione, & ex nostra
scientia prædictas Clementis, & alias quorumcumque
aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostro-
rum litteras dicto Ordini Fratrum Minorum, & illius do-
mibus, & professoribus in genere sub quacumque forma
verborum concessas, quas ac si de verbo ad verbum vnà
cum prædictis litteris Eugenij prædecessoris præfati præ-
sentibus insertæ forent, haberi volumus pro expressis, ac
omnia, & singula in eis contenta authoritate Apostolica
tenore præsentium approbamus, & robur perpetuæ fir-
mitatis obtinere debere decernimus: ac pro potiori cau-
tela omnia, & singula per Clementem ac Eugenium,
aliosque prædecessores prædictos in eisdem litteris pro, &
in fauorem dicti Ordinis Fratrum Minorum, quomodoli-
bet ordinata, statuta, decreta, concessa, & indulta fie-
ri, & seruare debere authoritate Apostolica motu, &
scientia prædictis de nouo ordinamus, statuimus, at-
que decernimus, ac eidem Ordini Minorum, illiusque
domibus, & professoribus concedimus & indulgemus. Et
39 quia, sicut accepimus, nosque ipsi experientia didici-
mus in minoribus constituti præfati Ordinis curam
gerentes, circa litteras, & priuilegia huiusmodi nonnul-
la dubia postea sunt exorta, habita super illis considera-
tione decenti, motu, & authoritate similibus litteras
eiusdem Clementis prædecessoris in ea parte, in qua con-
cedit dicti Ordinis professoribus, vt liceat eis in locis,
in quibus degunt, habere Oratoria, & in illis cum alta-
ri portatili etiam tempore interdicti ianuis clausis, ex-
communicatis, & interdictis exclusis Missarum solem-
nia, & alia diuina officia celebrare; & quod eorum
insistentes obsequijs censuris generaliter promulgatis non
ligentur cum contingat eos persæpe requiri, vt etiam
extra Oratoria super huiusmodi altari portatili celebrent
diuina officia, & ad illa interdicti tempore tertij Ordi-
nis Sancti Francisci de Pœnitentia nuncupati Fratres,
& Sorores, ac suos, & illorum procuratores admit-
tant: extendentes concedimus eisdem Fratribus, vt non
solum in Oratorijs, & locis, in quibus degunt, sed etiam
in quibus alio loco congruenti, & honesto possint su-
per altari portatili huiusmodi Missas, & alia diuina
officia celebrare, exceptis Ecclesijs ab Ordinarij iurisdi-
ctione non exemptis quoties id eisdem Fratribus per Or-
dinarios contigerit inhiberi, & vt liceat ei tempore in-
terdicti Fratres, & Sorores dicti Ordinis, & Moniales
Sanctæ Claræ procuratores, & negotia gerentes vtriusq;
sexus admittere ad diuina. Præterea quia idem Clemens
40 in dictis suis litteris Generali, & Prouincialibus Mini-
stris, & eorum Vicarijs, & Custodibus absoluendi Fra-
tres eiusdem Ordinis, nec non Fratribus dicti Ordinis,
quos ipsi Ministri Vicarij, & Custodes habuerint pro
tempore in Confessores absoluendi ipsos Ministros Vi-
carios, & Custodes ab excessibus, & censuris (nisi ta-
lia perpetrassent, propter quæ essent merito ad Sedem
Apostolicam destinandi) ac cum eis desuper dispensan-
di facultatem concedit. Et propterea, qui sunt desti-
nandi persæpe reuocetur in dubium, vt absolutionum,
& absoluendorum, dispensantium, & dispensandorum
pro tempore puritati conscientiæ consulamus, declara-
mus hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras
Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita de-
tulissent, dumtaxat esse ad Sedem Apostolicam meri-
to destinandos, reliquis verò omnibus, etiam simoniæ
prauitate qualitercumque irretitis, posse per illos, qui-
bus inibi conceditur absolutionis, & dispensationis be-
neficium, & gratiam iuxta casuum exigentiam imperti-
41 ri. Eam verò partem litterarum eiusdem Clementis præ-
decessoris, in qua sepulturam in Ecclesijs Fratrum di-
cti Ordinis liberam esse voluit, salua iustitia Ecclesia-
rum, à quibus corpora mortuorum assumuntur, decla-
rantes, libertatem huiusmodi intelligi debere, etiam
quoad hos, vt Fratres ipsi nullius super hoc petita licen-
tia, Parochias, in quibus corpora prædicta forent, cum
cruce processionaliter ingredi ac corpora ipsa leuare, &
ad eorum Ecclesias sepelienda deferre possint, vbi hoc
fieri consuetum foret: vel presbyteri de leuatione requi-
siti id facere recusarent; nec cogantur inuiti, etiam
prætextu cuiuscumque consuetudinis, ipsi, vel defun-
ctorum consanguinei illa ad Parochiales Ecclesias, aut
alia loca deferre: vel cum illis, vel sine inibi celebrare,
vel celebrari facere pro eisdem defunctis aliqua diuina
officia ante, vel post sepulturam eorumdem. Iustitiam
autem Ecclesiarum, à quibus corpora ipsa sumuntur,
iuxta eiusdem Clementis prædecessoris voluntatem sal-
uam esse debere decernimus, eo casu, quo dumtaxat
apud loca ipsorum Fratrum corpora ipsa sepeliuntur.
42 Si verò non apud eos, seu alios Mendicantium Ordi-
num professores corpora ipsa contingeret sepeliri: ex his,
quæ ad Fratres prædictos, apud quos tunc corpora ipsa
non sepelirentur de bonis defunctorum, quomodolibet
obuenient quouis particulari, vel vniuersali titulo, dire-
ctè vel per obliquum nullam canonicam, aut Parochia-
lem portionem dare teneantur: nec similiter aliqua
portio debeatur de ijs, quæ ad certos, & determinatos
vsus eisdem Fratribus, vel eorum domibus in genere, vel
in specie etiam de bonis ipsorum, quorum corpora apud
eos contigerit sepeliri, nec etiam in casibus, in quibus per
eiusdem Clementis, & aliorum prædecessorum nostrorum
specialia priuilegia Fratres ipsi ab huiusmodi solutione
quartæ sunt exempti; nec aliquo casu de candelis, quæ
ad manus Fratribus dantur, quarta aliqua quomodolibet
detrahatur. In reliquis verò casibus quam in præmis-
sis, in quibus quarta ipsa soluenda venit: conuentio-
nes

nes (si quæ sint inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, ac Ecclesiarum Rectores inita) laudabiles, & h nestæ in posterum obseruentur. Et si forte per Nos, vel Sedem Apost licam de piè legatis dispositis, & re iutis ingenere vel in specie decima, aut alia portio seu quarta, si et piæ vel non piæ causæ ex quauis causa hactenus concessa fort, et aut in posterum concedi, & solui, aut dari mandari contigerit Fratres prædictos & illorum domos, ac eis egata, & rel.cta aut al ás in illorum fauorem disposita in concessione, & mandatis huiusmodi decernimus, & volumus non includi, nisi de ipsis Fratribus, & præsenti decreto, ac voluntate nostra, non per generales clausulas, quæ etiam specialem mentionem importare viderentur, sed vera, & specifica mentio fiat in eisdem. Indu tum vero eiusdem Clementis prædecessoris de decimis non soluendis ad quæcumque bona dictorum fratrum, & quascumque decimas etiam quas vulgus *Papales* appellat, & Apostol ca Sedes pro Christianæ fidei defensione, aut al js imminentibus præsæpe necessitatibus indixit, & quæcumque alia in ea motu, & scientia prædictis extendimus. Decernentes ipsos Fratres Minores etiam si per quoscumque exemptos & Mendicantes solui mandarentur, cum quibusuis deroga otijs, & fortioribus clausulis, ad illarum solutionem non teneri: & in illarum solutione cessando censuras, & pœnas aliquas non incurrere: nisi præsentibus (non per generales, & alias clausulas specialem mentionem non importantes) sed alias sit derogatum specificè eatum de verbo ad verbum inserto tenore. Et ne prætextu Constitutionis Innocentij Papæ IV. prædecessoris nostri, quæ incipit: *Volentes*, locorum diœcesani & alij Ordinarij, & alij, quicumque in personas aut loca Fratrum prædictorum contra eiusd m Clementis prædecessoris in fine litterarum prædictarum ordinationem: siue quamcumque iuri dictionem aut superioritatem vendicare præsumat, districtius inhibemus, ne quispiam absque dictæ Sedis speciali commissione aut auctoritate in personas, domos, & loca dicti Ordinis Fratrum Minorum, vtpote prorsus exempta, aliquas excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias generaliter, & specialiter quomodolibet promulgare; aut in personas, domos, aut loca huiusmodi aliquam præeminentiam, superioritatem, & iurisdictionem quomodolibet exercere præsumant, etiam ratione contractus, vel delicti, seu rei de qua agetur, vbicumque ineatur contractus committatur delictum, & res ipsa consistat. Decernimus quoque ex nunc quaslibet excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, & quoscumque processus, quasuis pœnas, & sententias generales, vel speciales continentes, quos & quas promulgari vel haberi, & omnia quæ contra Fratres, domos, & lo.a dicti Ordinis, quomodolibet fieri contigerit, etiam eorum exemptione, vtpote notoria, non aliter allegata, nullius roboris vel momenti esse, & pro infectis prorsus haberi debere. Præterea, quia parochialium Ecclesiarum

45 Rectores præfati erga illos, qui dictis Fratribus Ordinis Minorum eorum peccata confitentur, persæpe se reddunt in exhibitione Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis difficiles: concedimus ipsis Fratribus Ordinis Minorum, vt eisdem personis eis confessis, quibus Rectores præfati sine rationabili causa denegauerint, seu malitiosè distulerint Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sacramenta ministrare (super quo eorumdem confessorum assertioni stare debeat) illa petentibus possint impunè exhibere. Et cum ali-

46 quando contingat Monasteria Monialium S. Claræ, & Minoritarum, seu Sancti Damiani nuncupatarum Monialibus destitui, adeo vt de eorum reformatione spes nulla superfit, conuenientiúsque fit, quod eorum destitutorum bona ad ipsos Fratres deueniant: quorum erant curæ, omnissa; quam ad alios: illa quæ sic destituta existunt, & destitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omnibus, perpetuis vsibus Fratrum domus dicti Ordinis Minorum eiusdem destitutis Monasterijs propinquioribus applicamus: ita vt Fratres ipsi possint de illis, & eorumdem Monasteriorum structuris, & ædificijs pro eorum voluntate disponere, prouiso quod illorum Ecclesiæ, & Oratoria ad profanos vsus non redigantur, sed in illis quandoque diuina celebrentur officia. Insuper, cum nonnulli ad Ord nem prædi-

47 ctum Fratrum Minorum specialem gerentes deuotionis affectum ordinent eorum cadauera cum habitu Fratrum Minorum, seu Sororum dicti Ordinis de Pœnitentia sepeliri: ne ex illorum corporum delatione ad alia loca Ordinis, & Fratribus prædictis maior a rogetur decernimus tales apud Fratres ipsos esse sepeliendos, etiam si alibi suam eligerent sepulturam: nec posse etiam in loco per eos electo cum habitu quomodolibet sepeliri, aut ad sepeliendum portari absque Fratrum domus loci, in quo tales decesserint expressa

48 licentia, & assensu. Cæterum ne sit ratione Parochialium Ecclesiarum apud quas domus eorumdem Fratrum constructæ fuere, aut construentur in posterum, locorum Ordinarij in eosdem Fratres aliquam superioritatem vendicare tentarent, Fratrum eorum domus es in aliquo perturbaretur, concedimus eisdem Fratribus, vt in sic concessis, & quas eis concedi contigerit curatis Ecclesijs possint per capellanum per eos procorum nutu ponendum, & amouendum curam huiusmodi exercere, qui quandiu capellanatus huiusmodi fung, tur officio, ac si dicti Ordinis Minorum professor existat, dictorum Fratrum Minorum libertate, & exemptione fruatur. Ecclesiæ verò prædictæ, & illarum bona illa quæ domus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua letentur.

49 Et vt dicti Ordinis professoribus omnino vagandi, ollatur occasio, & ad Apostolicam Sedem recurrendi hi, bitatiua pro posse necessitas: Generali, & Prouincialibus Ministris dicti Ordinis pro tempore existentibus, & illorum Vicarijs dispensandi cum dicti Ordinis Minorum professoribus defectum natalium ex adulterio, sacrilegio, incestu, aut quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem patientibus: nec non cum his, qui ex quauis causa irregularitatem homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, postquam Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstantibus, irregul res ij sad quoscumque etiam sacros Ordines promoueri, & in illis etiam in altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares, quam defectum natalium patientes prædict, ad qualcumque admin strationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & assumi, illaque gerere, & exercere liberè valeant, motu, scientia, & authoritate prædictis concedimus per præsentes. Rursus intelle-

50 ximus, quod etsi bonæ memoriæ Ioannes Papa XXII. prædecessor noster illorum opinionem, qui asserebant, quod confessi Fratribus prædictis Ordinis, & aliorum Ordinum Mendicantium ad audiendas confessiones iuxta Iuris dispositionem deputatorum pro tempore, tenebantur eadem peccata Rectori eorum Parochialis Ecclesiæ iterum confiteri, reprobauerit: & deinde præfatus Eugenius prædecessor reproba ionem huiusmodi approbauerit, & contraria afferentes tanquam de hæreti suspectos per locorum Ordinarios inquiri, & procedi mandauerit: ac successor piæ memoriæ Nicolaus Papa V. similiter prædecessor noster gesta in præmissis ab eodem Ioanne, & Eugenio prædecessoribus robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit, nihilominus adhuc nonnulli eorum inhærentes proteruiæ, opinionem prædictam, & desuper factos, damnatos, malè sonantes, ac reprobos articulos veros esse affirmare non verentur: vt talium præsumptuosa temeritas tanto minus inualescat, quàtò plurium erit superiorum correctioni subdita, concessam contra tales per eosdem Eugenij prædecessores litteras locorum Ordinarijs facultatem, ad Inquisitores hæreticæ prauitatis extendimus, ac volumus, quod Inquisitores ipsi quicumque fuerint, eadem qua Ordinarij contra tales authoritate fungantur. Postremò, cum Prædicatorum, siue & prædicti Minorum Ordinum pro-

51 fessores pro fide Catholicæ dilatatione continuò indefesse laborent, fructusque afferant in Dei Ecclesia salutares, & propterea fuerint varijs per S. dem Apostolicam priuilegijs decorati, vt quos par labor, par aque meritum coniungunt, paria coniungant priuilegia, & fauores, concedimus eisdem Ordinis Minorum professoribus, vt concessis Fratribus Prædicatoribus, & eidem Prædicatorum Ordinis Fratribus, vt præmissis al js concessis prædictis Fratribus Minoribus, priuileg js, indulgen ijs, gratijs, fauoribus, & indultis, tam spiritualibus, quam temporalibus à prædictis, & alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & alijs authoritatem habentibus, quæ omnia ac si nominatim exprimerentur, haberi volumus hic pro expressis, & nostræ approbationis munimine solidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere possint, &

debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorsus & sine vlla differentia perinde ac si quæ vni ex Ordinibus prædictis sunt concessa, vtrique simul nominatim concessa fuissent, aut concederentur in posterum; & quæ de Magistro Generali, & Prouincialibus Prioribus dicti Ordinis Prædicatorum, ac Monasterijs Monialium sub eorundem Fratrum Prædicatorum cura, & secundum ipsius Ordinis Prędicatorum instituta viuentium sunt statuta,
52 Generali, & Prouincialibus Ministris, & Vicarijs dicti Ordinis Fratrum Minorum, & Monasterijs Monialium dicti Ordinis Sanctæ Claræ, & Minorissarum, & Sancti Damiani nuncupatarum, & è contra censeantur esse statuta. Districtius inhibentes eisdem locorum Ordinarijs sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, ac Rectoribus, & alijs quibuscumque sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis earundem Ecclesiarum parochialium, & omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, nec non inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnis eo ipso per eos, qui contra fecerint, incurrendis: Ne Ordines prædictos Fratrum Prædicatorum, & Minorum, & illorum domos, & professores præter aut contra prædictorum Clementis aut Eugenij, & aliorum quorumcumque prædecessorum nostrorum, & præsentium litterarum nostrarum tenorem inquietare, seu molestare, & eos, aut testamentorum, vltimarumque voluntatum executores, & hęredes prædictos, seu quoscumque alios directè, vel indirectè ad solutionem alicuius quartæ parochialis, seu canonicæ vel alterius portionis, seu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium in eorum Ecclesijs, vel alibi, dum apud ipsos Fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel post eorum sepulturam cogere; nec confessis dictis Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus pro tempore Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sacramenta, sine rationabili causa denegare, & illorum exhibitionem malitiosè differre aut eorum Parochianis, ne dictis Fratribus confiteantur, prohibere vel persuadere: nec etiam ad præmissa, seu aliquod præmissorum auxilium, consilium, vel fauorem dare directè vel indirectè quoquo modo præsumant. Et nihilominus cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, vel alterius cathedralis Ecclesiæ canonico per vniuersum orbem, qui desuper per dictorum Ordinum Priores & Guardianos, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Syndicos etiam requisi-
53 tus fuerit, per Apostolica scripta in solidum mandamus, quatenus per se vel alium, seu alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, & ijsdem Fratrum Prędicatorum, & Minorum Ordinibus, & illorum domibus ac professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacificè possessione vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere; non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prędictos contra illorum tenorem per Ordinarium, & Rectores prædictos, aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, aut damna inferri, seu quomodolibet irrogari. Ac etiam summariè, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij sola facti veritate inspecta contra quoscumque cuiuscumque conditionis, vel qualitatis existant, & quacunque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, & Episcopali, vel mūdana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuscumque causis per eos mouendis quacumque ratione vel causa, quæ excogitari possit, ministrent eis iustitiæ complementum, exequendo quod per eos fuerit ordinatum: & illos, quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit, irretitos esse declarent, & faciant, & mandent, interdictos, suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari; & legitimis super his habendis seruatis processibus, illos quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores authoritate nostra appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus Constitutionibus recolendæ me-
54 moriæ Bonifacij VIII. quibus cauetur, ne quis extra suam ciuitatem, & diœcesim nisi in certis casibus exceptis, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ diœcesis ad iudicium vocetur: seu ne iudices à Sede Apostolica deputati extra diœcesim, & ciuitatem, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere aut alij vel alijs suas vices committere præsumant: & de duabus dietis in Concilio Generali: nec non, quæ incipit: *Super Cathedram* Bonifacij, & *dudum* Viennensis Concilij, ac recolendæ memoriæ Calixti Papæ III. etiam prædecessoris nostri litteris, alijsque Apostolicis, atque etiam Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, vel generalibus: nec non Otonis, & Octoboni olim in regno Angliæ Apostolicæ Sedis Legatorum Cōstitutionibus, Ecclesiarumque, atque locorum quorumlibet statutis, & consuetudinibus: & inter quoscumque dictorum Ordinum Fratres Prædicatorum, & Minorum professores, ac locorum Ordinarios, seu Rectores prædictos initis, & conclusis, atque hactenus obseruatis pactis, & cōuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, nec non omnibus & singulis, quæ Clemens, & Eugenius præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obstare contrarijs quibuscumque. Quibus omnibus (illa ac si de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorias clausulas in se continerent) præsentibus pro expressis habentes (illis alias in suo robore permansuris) quoad præmissa specialiter, & expressè derogamus. Aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, seu quibusuis alijs communiter vel diuisim à Sede Apostolica præfata indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut vltra, vel extra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem: & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, & totaliter non insertam effectus earum, & cōcessa in eis iurisdictionis executio impediri possit quomodolibet, vel differri, & de qua, cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcumque alia, quæ in futurum per Nos vel Sedem Apostolicam, quomodolibet concedi statui, decidi, vel ordinari contigerit contra Clementis, Eugenij, aliorumque prædecessorum prædictorum, & pręsentium litterarum huiusmodi tenorem: nec non si secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit irrita, & inania, nulliusq; roboris vel momenti esse decernimus. Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas Prouincias originaliter destinare; volumus, & dicta authoritate decernimus, quod transumptis earum manu notarij publici, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, aut alicuius Episcopalis, vel Archiepiscopalis sigillo munitis ea prorsus in iudicio, & extra vbicumq; exhibitæ, vel ostensa fuerint fides adhibeatur, ac si originales litteræ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum approbationis, constitutionis, ordinationis, statuti, decreti, concessionis, indulti, voluntatis, applicationis, inhibitionis, extensionis, solidationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1474. pridie Kalend. Septembris nostri Pontificatus anno 1.

COM-

COMMENTARIVS
IN MARE MAGNVM
Fratrum Minorum.

S V M M A R I V M.

Praxis

1 HABETVR hæc Bulla *Mare magnum Minorum* appellata in Bullario Rodriguez inter Bullas Sixti IV. *num.* 14. Dicituque reseruari authenticam in Conuentu S. Francisci Salmantini. Extatetiā in Bullario communi Laertij *tom. 1. in Sixto* IV. *num.6.* Eamque sæpius commemorat Cassarubius, Confectius, Miranda, Ioannes de Cruce, Petrinus. Portellus, vterque Rodriguez. Archangelus Romanus, & alijque de priuilegijs Regularium, præsertim Mendicantium, scripserunt. Cur vocetur *Mare magnum* habes ex dictis à simili *in Commentario super Mare magnum Prædicatorum n.2.* vbi etiam *num.4.* quis fuerit Sixtus IV. qui hoc *Mare magnum* compilauit.

De excellentia porrò antiquitate, institutione, laudibus,
2 & prærogatiuis huius sacri, & Seraphici Ordinis Minorum plures, ipsique grauissimi Authores scripserunt. Speciali

ciali

cialiter Caffaneus *in Catalog. glor. mund. p. 4. confider. 69.* P. ydorus *de Inuent. rer. lib. 7. c. 4.* Paulus M. r g *a de orig. Relig. lib. 1. c. 13. & 14.* Siluester Marulus *in Ocean. Relig. lib. 4.* quos & alios refert B. bosa *de Iur. Ecclesiastic. lib. 1. c. 41. num. 180.* Et ex eadem Religione plurimi quoque ea de re scripserunt, quos nouissimè super..uit Lucas Vvadinghus Hibernus doctissimus, & dilig. ntissimus auctor, qui in varijs tomis Annalium à se editis, quæ Rodulphus, G. nzaga, & a ij Chronistæ dixerant, fin ulque totam, & ampl. ssimam M. norum familiam mir. fi. è il. ustrat.

Circa §. 1.

3 INDVLGET Pontifex hoc loco Minoribus, vt Generales Ministri, statim postquam sunt legitin è electi, sine alia confirmatione Ordinem possint regere, ac gubernare, Fratres soluere, ac ligare, & suum officium in omnibus exercere; Fratresque teneri ipsis obedire; & nihilominus, quod absolui, & a.. oneri possint à Prouincialibus, & Custodibus secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis. Simile indultum habent Prædicatores Augustiniani, & Carmelitæ, ac M. nimi, & Seruitæ, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa §. 1. 2. & 3.* Idem ex parte saltem, Cistercienses ex Eugenio IV. Va. l. mbrosiani ex Paulo III. & Cælestini ex Cælestino V. vt refert Tamburinus *de Iure Abbat. to. 1. disp. 6. q. 2. num. 3.*

4 Prædicta autem ex his locis nota veterius, quod eum Generalis est electus legitin è, cum ex vi istius priuilegij maneat confirmatus, furma confirmationis ipsius non consistet in verbis aliquo, nec ea erunt necessaria, vt censeatur confirmatus. Præsertim quia stando in Iure communi no la verba requiruntur pro forma confirmationis, sed sufficit factum aliquod, quo declaretur talis electus vt legitimè electus; quale est adoratio, installatio, inthronizatio, & similia. Oldradus *cons. 146. n. 6.* R. ta *decis. 16. de concess. prebend. in nouiss. & decis. 261. n. 3. coram Mantica*, & ratio est, quia quando verba non sunt de substantia, non minus valet factum quàm verba. Panormit. *in cap. Ecclesia vestra t. nu. 3. de elect.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dubio 46. num. 5. & 6.*

5 Specialiter etiam circa id quod tangitur in hoc priuilegio, scilicet, quod Generalis possit amouere, & absolui ab officio secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis, animaduertendum, quod si nota officij sui tempus appareret defectuosus famulatus, & communi vtilitati Religionis, posset etiam stando in Iure communi absolui, & amoueri. Ita Gloss *in cap. 1. Verbo Insufficientem, de renunciat. in 6.* communiter recepta, vt hab. t Sigismundus *supra dub. 102. num. 1.* Insurgit autem huiusmodi defectus ex multis, primò si sit notè nus suæ Regulæ transgressor, *cap. Cum ad Monasterium, vers. Quod si præuaricator, de stat. Monachor.* Secundò, si sit notoriè criminosus & scandalosus *c. an si quis Abbas 18. q. 2.* Tertiò, si notabiliter negligens in officio suo. *can. Dictum dist. 81. can. 1. dist. 86. can. Quoniam dist. 100.* & alijs pluribus, quod præcipuè procedit, quando est incorrigib lis prout habet Rota *decis. 234 num. 12 par. 1. in recent.* Quartò si sit ita senio confectus, vel ita ægrotus, vt nihil magen fi inhab lis *can. 1. dist. 85. can. Alius 15. q. 6.* de quibus, & alijs concernentibus S. g smundus *supra dicto dubio 102.* San. u. llius *de Canonic. elect. Tract. 3. controuer. 5.* & ego infra in Mari magn. Carmeli. atum *circa § 30.* dum de simili priuilegio eidem concesso agam.

6 Adde etiam quod ex decreto Concilij Lateranensis sub Alexandro, quod refert Cespatius *in Summ. Catholicæ fidei verbo Prior*, & ex ipso Peyrinis *tom. 3. priuileg. Minim. cap. 3. in Addit. ad Constitutiones Iulij II. num. 4.* possunt Prælati deponi *pro manifesta causa, & rationabili, videlicet, si fuerint dilapidatores, vel incontinenter vixerint, aut aliquid tale egerint pro quo amouendi merito videantur.* Quæ facilè reduci possunt ad causas assignatas.

7 Quia verò in hoc priuilegio sit mo sit de Regula Minorum, ideo in gratiam huius Sacri Ordinis Sanctissimique Fundatoris Diui Francisci eam hic placuit inserere.

Regula Fratrum Minorum. Caput I.

REGVLA, & Vita Minorum Fratrum hæc est: scilicet, Domini nostri Iesu Christi Sanctum Euangelium obseruare, viuendo in Obedientia, sine proprio, & in Castitate. Frater Franciscus promittit obedientiam, & reuerentiam Domino Papæ Honorio, ac successoribus eius canonicè intrantibus, & Ecclesiæ Romanæ. Et al j Fratres teneantur Fratri Francisco, & eius successoribus obedire.

De ijs, qui volunt vitam istam accipere, & qualiter recipi debeant. Caput II.

SI qui voluerint hanc vitam accipere, & venerint ad Fratres nostros, mittant eos ad suos Ministros Prouinciales, quibus solummodo, & non alijs, recipiendi Fratres licent a concedatur. Ministri verò diligenter examinent eos de fide Catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis: & si hac omnia credant, & velint ea fideliter confiteri, & vsque in finem firmiter obseruare: & vxores non habent, vel si habent, & iam Monasterium intrauerint vxores; vel licentiam eis dederint, auctoritate Diœcesani Episcopi, voto continentiæ iam emisso; & illius ætatis sint vxores, quod de eis non possit oriri suspicio: dican: eis verbum Sancti Euange ij: quod vadant, & vendant omnia sua, & ea studeant pauperibus erogare. Quod si facere non potuerint, sufficit eis bona voluntas. Et caueant Fratres, & eorum Ministri, ne solicuit sint de rebus suis temporalibus, vt liberè faciant de rebus suis, quidquid Dominus inspirauerit eis: si tamen consilium requiratur, licentiam habeant Ministri mittendi eos ad aliquos Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Postea concedant eis pannos probationis, videlicet, duas tunicas sine capucio, & cingulum, & bracas, & caparonem vsque ad cingulum (nisi eisdem Ministris aliud secundum Deum aliquando videatur.) Finito verò anno probationis, recipiantur, ad Obedientiam, promittentes vitam istam semper, & Regulam obseruare. Et nullo modo licebit eis de ista Religione exire, iuxta mandatum Romani Papæ, quia secundùm Sanctum Euangelium, *Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens retro, aptus est Regno Dei.* Et il i, qui iam promiserunt Obedientiam, habeant vnam tunicam cum capucio, & aliam sine capucio, qui voluerint habere. Et qui necessitate coguntur, possint portare calceamenta. Et Fratres omnes vestimentis vilibus induantur. Et possint ea repeciare de saccis, & alijs peciis cum benedictione Dei. Quos moneo, & exhortor, ne despiciant, neque iudicent homines, quos viderint mollibus vestimentis, & coloratis indutos, vti cibis, & potibus delicatis, sed magis vnusquisque iudicet, & despiciat semet ipsum.

De diuino officio, & ieiunio: & quomodo Fratres debeant ire per mundum. Caput III.

CLERICI faciant diuinum officium secundum Ordinem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, excepto Psalterio, ex quo habere poterunt Breuiaria. Laici verò dicant viginti quatuor Pater noster pro Matutino; pro Laudibus quinque; pro Prima, Tertia, Sexta, & Nona, pro qualibet, istarum horarum, septem: pro Vesperis autem duodecim: pro Completorio septem, & orent pro defunctis. Et ieiunent à festo Omnium Sanctorum vsque ad Natiuitatem Domini. Sanctam verò Quadragesimam, quæ incipit ab Epiphania vsque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus suo Sancto ieiunio consecrauit, qui voluntariè eam ieiunant, benedicti sint à Domino: & qui nolunt, non sint adstricti, sed aliam vsque ad Resurrectionem Domini ieiunent. Alijs autem temporibus non teneantur nisi sexta Feria ieiunare. Tempore verò manifestæ necessitatis, non teneantur Fratres ieiunio corporali. Consulo verò, moneo, & exhortor Fratres meos in Domino Iesu Christo, vt quando vadant per mundum, non litigent, neque contendant verbis, nec alios iudicent, sed sint mites, pacifici, modesti, mansueti, & humiles, honestè loquentes omnibus, sicut decet. Et non debeant equitare, nisi manifesta necessita e, vel infirmitate cogantur. In quamcunque domum intrauerint, primum dicant;

dicant; *Pax huic domui.* Et secundũ Sanctum Euangeliũ, de omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare.

Quod Fratres non recipiant pecuniam. Caput IIII.

PRÆCIPIO firmiter Fratribus vniuersis, vt nullo modo denarios, vel pecuniam recipiant per se, vel interpositam personam. Tamen pro necessitatibus infirmorum, & alijs Fratribus induendis, per amicos spirituales, Ministri tantùm, & Custodes solicitam curam gerant, & secundùm loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire: eo semper saluo, vt (sicut dictum est) denarios, vel pecuniam non recipiant.

De modo laborandi. Caput V.

FRATRES illi, quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter, & deuotè, ita quòd excluso otio animæ inimico, sanctæ orationis ac deuotionis spiritum non extinguant, cui debent cætera temporalia deseruire. De mercede verò laboris pro se, & suis Fratribus, corporis necessaria recipiant, præter denarios, vel pecuniam: & hoc humiliter, sicut decet seruos Dei, & paupertatis sanctissimæ Sectatores.

Quòd Fratres nihil sibi approprient: & de eleemosyna petenda: & de Fratribus infirmis. Caput VI.

FRATRES nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tanquam peregrini, & aduenæ in hoc seculo, in paupertate, & humilitate Domino famulantes, vadant pro eleemosyna confidenter. Nec oportet eos verecundari; quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo. Hæc est illa celsitudo altissimæ Paupertatis, quæ vos charissimos Fratres meos hæredes & Reges Regni celorum instituit: pauperes rebus fecit, virtutibus autem sublimauit. Hæc sit portio vestra, quæ perducit in terram viuentium. Cui, dilectissimi Fratres, totaliter inhærentes, nihil aliud pro nomine Domini nostri Iesu Christi in perpetuum sub cælo habere velitis. Et vbicunque sunt, & se inuenerint Fratres, ostendant se domesticos inuicem inter se, & securè manifestet vnus alteri necessitatem suam: quia si mater nutrit, & diligit filium suum carnalem, quanto diligentiùs debet quis diligere, & nutrire Fratrem suũ spiritualem? Et si quis eorum in infirmitatẽ ceciderit, alij Fratres debẽt ei seruire, sicut vellent sibi seruiri.

De Pœnitentia Fratribus peccantibus imponenda. Caput VII.

SI qui Fratrum, instigante inimico, mortaliter peccauerint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter Fratres, vt recurratur ad solos Ministros Prouinciales, teneantur prædicti Fratres ad eos recurrere quam citiùs poterunt sine mora. Ipsi verò Ministri, si Presbyteri sunt, cum misericordia iniungant illis pœnitentiam; si verò Presbyteri non sunt, iniungi faciant per alios Sacerdotes Ordinis, sicut eis secundùm Deum meliùs videbitur expedire. Et cauere debent, ne irascantur, & conturbentur propter peccatum alicuius, quia ira, & conturbatio in se, & in alijs, impediunt Charitatem.

De electione Generalis Ministri huius Fraternitatis, & de Capitulo Pentecostes. Caput VIII.

VNIVERSI Fratres vnum de Fratribus istius Religionis teneantur semper habere in Generalem Ministrum, & seruum totius Fraternitatis. Et ei teneantur firmiter obedire. Quo decedente electio successoris fiat à Ministris Prouincialibus, & Custodibus in Capitulo Pentecostes. In quo Prouinciales Ministri teneantur semper insimul conuenire, vbicumque à Generali Ministro fuerit constitutum: & hoc semel in tribus annis, vel ad alium terminum maiorem, vel minorem, sicut à prædicto Ministro fuerit ordinatum. Et si aliquo tempore appareret vniuersitati Ministrorum Prouincialium, & Custodum, prædictum Ministrum non esse sufficientem ad seruitium, & communem vtilitatem Fratrum: teneantur prædicti Fratres (quibus electio data est) in nomine Domini alium sibi eligere in Custodem. Post Capitulum verò Pentecostes, Ministri, & Custodes possint singuli, si voluerint, & eis expedire videbitur, eodem anno in suis Custodijs semel Fratres suos ad Capitulum conuocare.

De Prædicatoribus. Caput IX.

FRATRES non prædicent in Episcopatu alicuius Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum. Et nullus Fratrum populo penitus audeat prædicare, nisi à Ministro Generali huius Fraternitatis fuerit examinatus, & approbatus, & ab eo sibi officium prædicationis concessum. Moneo quoque, & exhortor eosdem Fratres, vt in Prædicatione, quam faciunt, sint examinata, & casta eorum eloquia, & ad vtilitatem, & ædificationem populi, annunciando eis vitia, & virtutes, pœnam, & gloriam cum breuitate sermonis, quia verbum abbreuiatum fecit Dominus super terram.

De admonitione, & correctione Fratrum. Caput X.

FRATRES, qui sunt Ministri, & serui aliorum Fratrum visitent & moneant Fratres suos, & humiliter, & charitatiuè corrigant eos, non præcipientes eis aliquid, quod sit contra animam suam, & Regulam nostram. Fratres verò, qui sunt subditi, recordentur, quòd propter Deum abnegauerunt proprias voluntates. Vnde firmiter pręcipio eis, vt obediant suis Ministris in omnibus, quæ promiserunt Domino obseruare, & non sunt contraria animæ suæ, & Regulæ nostræ. Et vbicumque sunt Fratres, qui scirent, & cognoscerent se non posse Regulam spiritualiter obseruare, ad suos Ministros debeant, & possint recurrere. Ministri verò charitatiuè, & benignè eos recipiant, & tantam familiaritatem habeant circa ipsos, vt dicere possint eis, & facere sicut Domini seruis suis: nam ita debet esse, quòd Ministri sint serui omnium Fratrum. Moneo verò, & exhortor in Domino Iesu Christo, vt caueant Fratres ab omni superbia, vanagloria, inuidia, auaritia, cura, & solicitudine huius seculi, à detractione, & murmuratione. Et non curent nescientes literas, literas discere; sed attendant, quòd super omnia desiderare debent, habere spiritum Domini, & sanctam eius operationem, orare semper ad Deum puro corde; & habere humilitatem, & patientiam in persecutione, & infirmitate, & diligere eos, qui nos persequuntur, reprehendunt, & arguunt, quia dicit Dominus: *Diligite inimicos vestros, & orate pro persequentibus, & calumniantibus vos. Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam; quoniam ipsorum est Regnum Cœlorum. Qui autem perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit.*

Quòd Fratres non ingrediantur Monasteria Monachorum. Caput XI.

PRÆCIPIO firmiter Fratribus vniuersis, ne habeant suspecta consortia, vel consilia mulierum. Et ne ingrediantur Monasteria Monachorum, præter illos, quibus à Sede Apostolica concessa est licentia specialis. Nec fiant compatres virorum, vel mulierum, ne hac occasione, inter Fratres, vel de Fratribus scandalum oriatur.

De euntibus inter Saracenos, & alios infideles. Caput XII.

QVICVMQVE Fratrum, diuina inspiratione, voluerit ire inter Saracenos, & alios infideles; petant inde licentiam à suis Ministris Prouincialibus. Ministri verò nullis eundi licentiam tribuant, nisi eis, quos viderint esse idoneos ad mittendum. Ad hæc per obedientiam iniungo Ministris, vt petant à Domino Papa vnum de sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui sit Gubernator, Protector, & Corrector istius Fraternitatis; vt semper subditi, & subiecti pedibus eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, stabiles

biles in fide Catholica, paupertatem, & humilitatem, & sanctum Euangelium Domini Nostri Iesu Christi, quod firmiter promisimus obseruemus.

Explicit Regula, & Vita Fratrum Minorum.

Circa §. 2.

8 HOC etiam priuilegium habetur *in Mari magno Prædicatorum* §. 7. Præter dicta autem eo loco notandum, quod per *Regulas iuris*, à quibus eximuntur Minores in electione Generalis, & Prouincialis non intelliguntur essentialia electionis, nec formæ inductæ à Iure, præsertim *cap. Quia propter*. & Concilio Tridentino; sed illæ solemnitates, quæ non sunt de essentia, nimirum quod statuitur *cap. Bonæ memoriæ 2. de elect.* scilicet, quod electio non fiat ante sepulturam prædecessoris, & quod *in cap. Ne pro defuncto. de electione* statuitur, videlicet quod intra tres menses prouideatur de Prælato, & quod *cap. Cupientes, de elect. in 6.* videlicet, quod præsentetur electio intra octo dies, & quod *cap. Quam sit. de elect. in 6.* nempe quod intra mensem electus consentire teneatur, & intra tres menses cõfirmationem petere. Miranda *tom. 1. Manualis quæst. 13. art. 10.* Sigismundus de Bononia *supra dubio 19. num. 5.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constitut. Iulij II. nu. 6.* Sanctorus *in Commentarijs moralib. in Statuta, & Constitutiones Minorum cap. 8. Statuto 13.* numerat inter illa iuramentum de eligendo magis idoneo. Cæterum ex nouis decretis Clementis VIII. & Vrbani VIII. simile iuramentum præstari debet, vt patet ex talibus Decretis. Melius id dicit de Missa Spiritus Sancti præmittenda iuxta dicta *tom. 3. verbo Electio inter Regulares num. 10.* quo etiam verbo plura alia adinuenium.

9 Nota tamen, quod quemadmodum eo *numero* 10. dixi, cum hoc priuilegium solum sit pro electione Generalis, & Prouincialium, ideo in electione Superiorum prædictæ Regulæ, & solemnitates accidentales ex vi præcepti Iuris Canonici obseruari debent; maximè cum in eis non procedat ratio, propter quam Pontifex concedit dictum priuilegium pro electione Generalis, & Prouincialium, scilicet, quod in ipsis *frequenter de remotis partibus oporteat conuenire* Fratres. Et quia illi institui solent *aliter quam per electionem*, vt constabit ex dicendis *circa* §. 3.

Circa §. 3.

10 IN hoc indulto declarat Pontifex Custodes, & Guardianos aliter quam per electionem institutos exercere posse suum officium ligando, & absoluendo Fratres. Pro quo suppono, quod in Ordine Minorum præter Generales, Prouinciales, Commissarios, Visitatores, Diffinitores, & alios Officiales, de quibus Portellus *in dub. Regular. verbo Prælatus num. 1.* & Sanctorus *supr. c. 8. statut. 1.* esse etiam Custodes, & Guardianos. Ex quibus Custodes aliquando sumuntur pro veris Prælatis habentibus sub se Custodias, Conuentus, & Guardianos, aliquando verò solum pro electis ad habendum vocem in Capitulis generalibus. De quibus non solum Portellus, & Sanctorus relati, sed etiam Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. vlt. ar. 2.* Miranda *tom. 2. q. 18. ar. 1.* alter Rodriguez *Resolut. 50 num. 7.* In præsenti ergo indulto est Sermo de Custodibus primi generis, qui scilicet sunt verè Prælati, prout supponitur in ipso indulto, & tenent Corduba *in Annotat. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo Guardianus*, & Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 108. Guardiani autem sunt immediati Prælati Monasteriorum, quales sunt Priores in Ordinibus aliorum Mendicantium, & de quibus dixi *to. 2. c. 13. n. 36.*

11 Nota secundò, ex vi iuris communis electionem Prælati Monasterij spectare ad ipsum Monasterium, monachos scilicet, vel Fratres illius. *ca. congregatio 16. q. 7. ca. Abbatem 2. ca. Abbas 2. 18. q. 2. cap. fin. q. vlt. cap. cum terra & ca. 1. de elect. cap. cum dilectus de consuetud. cap. 2. §. fin. de stat. monach.* Rota *decis. 65. p. 1. in recent. & decis. 296. num. 5.* coram Coccino. Veralus *decis. 196. p. 1.* Nauarr. *comment. 3. de Regularib. numer. 2. & lib. 1. consil. 3. nume. 3. tit. de electione in nouis.* Sigismundus *supr. dub. 124. numer. 2.* Barbosa *in collect. DD. in cap. 1. de elect.* post alios. Quia ergo Communitates Religiosorum nullo modo possunt facere leges, aut statuta iuri communi contraria, nisi ad hoc habeant Sedis Apostolicæ priuilegium, *cap. super his de maiorit. & obedient.* Rota *decis. 267 num. 7 & 8.* coram Ludouisio *& decis. 105 num. 7 & 8 p. 2. diuers.* Panormit. & Deci. *in cap. si duobus de appellat.* Nauarrus *lib. consil. 3. num. 1. de elect. in nouis*, Rodriguez *tom. 3. quæst. Regul. q. 1. ar. 1.* Suarez *de legib. lib. 6. c. 26. num. 7.* Sigismundus *supr. dub. 108. nu. 2.* ideo ad hoc, quod Minores possint instituere Custodes, & Guardianos aliter quam per electionem Fratrum, indiget hoc priuilegium. Cum enim in illo concedat Pontifex, quod dicti Custodes & Guardiani instituti secundum Ordinis statuta aliter quam per electionem, *curam animarum fratrum sibi subditorum habeant*, consequenter etiam approbat talia statuta ex vi quorum instituti erant, & non per electionem Fratrum. Ita intelligit hoc priuilegium Sigismundus *d. dub. 108. nu. 7. & 8.* & fauet Corduba *supra*, ac maximè Rodriguez *to. 2. Quæst. Regul. q. 53. ar. 1.* Quomodo autem instituantur dicti Guardiani, consule Rodriguez *ibidem*, & Sanctorum supra *c. 8. statut. 42.* Et quia ipse Rodriguez dicit hoc etiam obseruari in Ordine Carmelitarum, vide dicenda circa Mare magnum Carmelitarum § 68. ex priuilegio Sixti IIII. Quomodo etiam hi Prælati instituti non indigeant confirmatione, collige ex ijs, quæ dicam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 68. relatum. Idque admittit de Guardianis electis Sanctorus supra *statut. 13.* ex Gregorio XIII.

Circa § 4.

12 PRIVILEGIVM hoc circa Lectorum institutionem simile est alteri, quod pro Ordine Prædicatorum habetur in eorum Mari magno § 4. Circa quod præter ibi, & locis inibi relatis dicta, nota primò, verba illa *Ac etiam quibus in facultate ipsa doctoris solemniter incipere consueuit.* denotare quòd in illis locis, in quibus consuetudine obtentum est, vt aliquis solemnis Magister incipiat ante alios legere Theologiam, non possint dicti Religiosi incipere. Veruntamen quia in Mari magno Carmelitarum §. 85. vbi est simile priuilegium, non apponitur talis limitatio, ideo sine illa subsistere poterit, sicut etiam iam in dictis, quam in alijs quibuscumque locis, quantum ad facultatem legendi Theologiam sine licentia alicuius, non obstante quod aliter supponi videatur in *c. 1. 2. & 3. de Magistris*, quia priuilegium generaliter loquitur. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 2. Iulij II. num. 15.* Pro quo vide dicenda in Mari magno Minimorum *circa* § 5. Nota 2. quod quamuis in his priuilegijs nihil dicatur de facultate legendi Logicam, Philosophiam, vel Metaphysicam; nihilominus consuetudine habetur, vt Religiosi legere possint etiam huiusmodi scientias in suis Monasterijs, nullius licentia ad hoc requisita. Id etiam ex eo suaderi potest, quia cui conceditur maius, & minus concedi videtur *l. filius familias § fin. ff. de donationib. l. Marcellus ff. de donat. causa mortis. l. non debet. ff. de Regul. Iuris. cap. ex parte. de decim.* Ioan Maria Nouar *quæst. forens. lib. 1. quæst. 24 num. 5.* minus enim semper inest in eo, quod plus est *l. in eo ff. de regul. iuris.* Farin. *in prax. crimin. par. 4. decis. 10. num. 6.* Barbosa *in Axiomatib. iuris, axioma* 140. quod præsertim procedit, quando minus est annexum, vel inclusum in maiori, vel ab eo inseparabile, prout in simili de dispensationibus probat ex DD. multis Sanchez *lib. 8 de matrim. disp. 1. n. 45.* Adde, quod cum Iure communi *cap. 1. 2. & 3.* de Magistris ac in Concilio Tridentino *sess. 5 de reformat. cap. 1.* solùm supponi videatur, quod nullus possit alios docere Theologiam, vel sacram Scripturam sine licentia permittitur id videtur de alijs scientijs inferioribus.

13 Nota præterea pro huiusmodi lectoribus, quod si solùm importet titulus Lectoris munus legendi, tunc Lectoratus erit merum officium etsi honorificum in Religionibus. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. num. 129.* Bordonus *resolut. 29 n. 114.* Si autem talis titulus importet gradum aliquem in Religione, prout importat in Ordine nostro in partibus Italiæ, & esse Lectorem Iubilatum in Ordine Minorum, tunc Lectoratus non erit merum officium, sed veluti personatus in Religione, cum importet præeminentiam seu præcedentiam sine iurisdictione, iuxta dicta *tom. 2. cap. 13 num. 6. & tom. 3. verbo Illegitimi Regulares nu. 8.*

Vide

Vide Bordonum *supra*, & pro Lectoribus Iubilatis Minorum, Sanctorum *supra cap.* 5 *Statuto* 13. ac pro illis, qui habent peculiaria priuilegia ad legendum, in proprijs Monasterijs non solum Philosophiam, & Theologiam, sed etiam alias facultates videnda est S. Rotæ decisio in vna Cracouiensi *Iuris legendi* coram Ghisilierio ann. 1629. in fauorem PP. Iesuitarum Regni Poloniæ, vbi multa spectantia ad huiusmodi Lecturas, sicut in alia eiusdem tituli, & materiæ coram Coccino.

Circa §. 5.

14 CONCEDIT hoc loco Pontifex Minoribus, vt approbati à Prouincialibus cum Diffinitoribus in Capitulo Prouinciali possint exercere munus concionandi, etiamsi ex vi Regulæ solùm à Generali concedi posset tale munus. Simile etiam priuilegium habetur in Mari magno Carmelitarum § 85. Et ferme simile in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 1.

15 Nota tamen circa illud moderatum esse à Concilio Tridentino. Etenim *sess.* 5. *c.* 2. sic habet: *Regulares verò cuiuscunque Ordinis nisi a suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare non possint, cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant In Ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, vltra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur sine qua in ipsis Ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint.* Item *sess.* 24. *cap.* 4. *Nullus autem sæcularis, siue Regularis etiam in Ecclesijs suorum Ordinum contradicente Episcopo prædicare præsumat.* Itaque facultas concessa in præfato priuilegio Minoribus ad prædicandum generaliter populo limitata est à Concilio, ita vt ad prædicandum intra proprias Ecclesias sufficiat licentia Superiorum, & benedictio Episcopi, ante quod non contradicat; ad prædicandum verò extra illas requiratur tum licentia Superiorum, tum Episcopi. De qua materia latè dixi *tom.* 1. *cap.* 20. & *tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 17. & *to.* 3. *verbo Concionari*, & *Concionator Regularis*. Vide Barbosam *in collectan. DD super sess.* 5. *c.* 2. *Concilij*, vbi specialiter *num.* 19. affert ex Aldana *tit* 4 *num.* 10. declarationem S. Congregat Episcop. & Regulat. pro die 30. Ianuarij, quam ego refero dicto verbo *Concionari*, & *Concionator Regularis*, *nu.* 7. ex qua habetur posse Regulares in Ecclesijs sui Ordinis prædicare, etiam contradicente Episcopo. Quod videtur limitandum iuxta alias declarationes S. Congregationis pro die 21. Augusti 1615. & pro die 9. Nouembris 1635. ac pro 11. Ianuarij 1641. & 14. Februar. 1642. quando talis contradictio Episcopi fuerit sine causa. Notat autem Bordonus *in Resolut.* 7 *num.* 15. §. *vsus* esse vsum apud Regulares prædicandi in proprijs Ecclesijs extra Aduentum, & Quadragesimam. Sed quidquid de hoc vsu oppositum habetur ex declaratione S. Congregat quam ex Gauanto retuli eo verbo *Concionari*, & *Concionator Regularis num.* 7. vbi etiam qualiter id speciali decreto Romę præcipiatur.

16 Nota etiam quod quamuis in præfato priuilegio solum concedatur facultas Prouinciali cum Diffinitoribus in Capitulo Prouinciali congregatis ad dandum licentiam Fratribus ad prædicandum; consuetudine tamen Religionum habetur, vt Prouinciales per se solli illam præstent. Imò id videtur esse conforme Concilio, siquidem loco relato solum petit licentiã *Superiorum*. Conformiter etiam ad Concilium Lateranense sub Leone X. *sess.* 21. vbi solum petitur examen *per Superiorem* factum. Nihilominus in Capitulo Generali, vel Prouinciali eligi debent *aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei diligenter examinent*, iuxta dicta ex decretis pro *Reformatione Regularium* Clement. VIII. & Vrbani VIII. *to.* 2. *c.* 12. *num.* 33. Ex quo proinde sequitur, quod ex vi istorum decretorum hoc examen faciendum est à prædictis tribus designatis, non autem à Prouinciali, & Diffinitoribus, vt habetur in præfato priuilegio, nec à solo Prouinciali. Sanctorus *supra capitul.* 5. *statut.* 15. Vbi etiam de pœnis, quas incurrunt Concionatores nõ ritè approbati. De quo etiã Bordonus *supra nu.* 28.

17 Nota præterea quod Regulares admittendi ad prædicationem verbi Dei debent esse ex vi præfati priuilegij *in S. Pagina eruditi*. ex Concilio Lateranensi loco relato. *morum honestate, doctrina, probitate, prudentia, & vitæ exemplaritate* apti, & idonei, ex Concilio Tridentino loco etiam relato. *vita, moribus, & scientia examinati, & approbati*. De quibus conditionibus Sanctorus *d. c.* 9. & Mare magnum Carmelitarum §. 85. & 86. quo loco etiam alia ad inuentum.

Circa § 6.

18 DE hoc priuilegio, seu de alio concesso Ordini Prædicatorum in eadem forma verborum, in quo conceditur facultas suscipiendi Ordines a quocunque Episcopo, dixi supra *circa* § 8. *Maris magni Prædicatorum*, illud non subsistere his temporibus, non solum propter decretum Concilij Trident *sess.* 23. *c.* 8. sed maximè propter declarationem S. Congregationis, quam eo loco, & alijs ibi relatis adduxi. Et quod attinet ad illud de Religiosis admittendis ad Ordines sacros sine vllo examine, reuocatum esse dixi tum ex decretis Concilij Lateranensis, & Tridentini, tum ex declaratione S. Congregationis, & Constitutione Sixti V. eo loco relatis.

19 Pro huiusmodi tamen examine consequenter ad dicta *4. to. verbo Ordines sacri num.* 13. & loco relato nota, quod si contingat Religiosum Doctorem velle ordinari, examinare, non debere: quia supponitur notoriè litteratus. Henriquez in *Summa lib.* 10 *cap.* 18. *in principio*. Cenedua *ad decretum collect.* 15. *nu* 3. Barbosa *de clausul. clausula* 151. *num.* 4. ex alijs. Nota etiam quod semel reprobatus, & reiectus ab ordinatione, potest iterum admitti ad examen. Prout colligo ex multis Rotæ decisionibus, quas affert Barbosa *supra num.* 4. & quia nouum examen videtur necessarium ad probandam scientiam semel reprobati, & ad videndum, an grauamen aliquod sit illi ab examinatoribus illatum.

20 Quamuis etiam iuxta dicta *tom* 1. *summæ cap.* 13. *nu.* 14. Regulares non callentes linguam Latinam ordinari non debeant, nihilominus Domini Episcopi animaduertere debent quod minor scientia requiritur in Regularibus quam in sæcularibus ad Ordines suscipiendos; quia Regulares ob continuum commercium, & exercitium cum Fratribus doctis faciliùs addiscere possunt ea quæ sunt necessaria pro sacrorum Ordinum exercitio, quam sæculares. Ita ex Rodriguez, Miranda, Graffio, & alijs sequuntur Marchinus *tractatu* 1 *de Sacramento Ordinis par.* 5. *cap.* 1. *num.* 9. 12. & 11. & Sanctorus *supra cap.* 2. *Statuto* 54

21 Ordinandi autem Regulares non eundem gradum scientiæ neque easdem qualitates ad singulos Ordines requirunt. Etenim ad primam tonsuram solum requiritur, quod Sacramentum Confirmationis susceperint, & fidei rudimenta sciuerint, & legere ac scribere. Ad Ordines autem minores linguæ Latinæ intelligentia est necessaria. Ad Subdiaconatum, & Diaconatum vlterius requiritur peritia eorum, quæ ad dictos Ordines exercendos est necessaria. Ad Presbyteratum verò vt possint docere populum ea, quæ scire omnibus est necessarium ad salutem, & ministrandum Sacramenta. Ita enim habetur ex Concilio Tridentino *sessione* 23. *cap.* 4. 11. 13. & 14. ac notant Sanctorus *supra*, & Candidus *tom* 4 *disquis.* 4. *ar.* 12. *numer.* 1. & *sequentib.* Vide ipsum, & Azoriũ *tom* 2. *instit. moral. lib.* 6. *c.* 6.

22 Hic tamen aduertendum, quod quamuis Rodriguez *tom* 1. *Quæst. Regular. q.* 18. *ar.* 5. & 6. & Laymanus *lib.* 5. *Tract.* 9. *c.* 9. quos refert Candidus *to.* 4. *disquis.* 4. *ar.* 4 *num.* 28. commemorent priuilegia aliqua Regularium, quibus ipsis conceditur facultas dandi dimissorias suis subditis ad suscipiendum Ordines a quocunque Episcopo, & dicant ea non esse derogata per Concil. Trid. nihilominus modo standum est decreto S. Congregat. sub Clem. VIII. quod retuli in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 8. & alijs locis ibi relatis.

Circa §. 7. & 8.

23 HÆC priuilegia habendi Oratoria, in quibus cum altari portatili Missarum solemnia, & alia diuina officia cele-

celebrentur, ac Ecclesiastica recipiatur Sacramenta, etiam tempore interdicti, ampliata sunt à Sixto IV. in hoc eodē Mari magno §. 59. & ideo eo loco de ipsis dicendum, sicut in simili dixi de ijsdem priuilegijs Prædicatoribus concessis in ipsorum Mari magno §. 9. tc. 39. & 40. Maximè cum priuilegium hoc pro tempore interdict. conforme iam sit iuri communi *cap. Alma mater. de sentent excommu. in 6.* quod est Bonifacij VIII.

Circa §. 9.

24 DE hoc priuilegio concesso Minoribus ad ministrandum Ecclesiastica Sacramenta suis familiaribus, & eos sepeliendum, cum decesserint dixi supra circa Mare magnum Prædicator. § 11. & locis ibi citatis. Nunc specialiter addendum conformiter ad dicta *tomo 2. cap. 16. nume 1.* quod familiarium, seu seruitorum nomine solum veniunt illi, qui cōtinuò, vel quasi continuò Regularibus deseruiunt, non illi, qui casualiter aut ex arbitrio id faciunt. Id enim colligitur ex verbo illo, quod est in hoc priuilegio *Immorantur obsequijs*, quod denotat permanentiam. Et ita tenent Ægidius Bellam. *Cons. 6. num. 10. & seq* quem refert Card. Tusch. *pract. conclus tom. 8. litt. V. concl. 92. nu. 3.* & Barbosa *in Tractat. de appellat. verb. Iuris appellat. 243. num 4.* qui etiam *num. 5.* ex Rebuffo, & Stephano Gratiano tenet seruitorum appellatione venire etiam illos, qui præsunt viridarijs Specialiter quod attinet ad ministrationem Eucharistiæ tempore Paschatis, aut articulo mortis, vide dicta *tom. 3. verbo Eucharistia, quoad Regulares nu. 8. & 9.* Et quod attinet ad conditiones requisitas, vt ijs, & similibus priuilegijs vti possint dicti familiares, vide dicta *tom. 2. cap. 16.* per totum.

25 Quod si specialiter, prout ad Sacramentum Pœnitentiæ spectat, quæras, an Religiosi, qui illud administrant suis familiaribus habentibus dictas conditiones, possint illos absoluere à casibus reseruatis, sicut absoluunt Religiosos. Respondeo, quod à casibus reseruatis Ordinario, vel à casibus contentis in Bulla Cœnæ, non possunt illos absoluere; propter dicta eo *cap. 16. num. 17.* contra Peirinis, ex decretis S. Congregationis ibi relatis. Ab alijs autem casibus reseruatis Papæ, Bordonus *Resolut. 3. num. 8.* tenet absoluere illos posse, propter priuilegia quædam Eugenij IV. & Nicolai V. concessa suæ Religioni. Sed præterquam ea habent aliquas limitationes, vt legenti constabit, reuocata videntur propter decreta S. Congregationis, quæ retuli *tom. 1. cap. 19. num. 15.* prout in simili dixi de alio priuilegio Vrbani IV pro Carmelitis *to. 2. cap. 16. num. 17.* relato. Etsi non censeam improbabilē hanc Bordoni sententiam, cui etiam fauet Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constit. 5. Iulij II. §. 15. nu. 14.* eo scilicet, quod familiares Religiosorum, de quibus in præsenti, sunt illi, qui iuxta dicta eo *capitulo 16. num 15.* actualiter seruiunt illis, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt, vt propterea censeantur veluti membra earum Religionum. Vnde similiter de huiusmodi familiaribus commensalibus Religiosorum dixi eo *capit. 16. num. 16.* non carere probabilitate asserere posse confiteri sua peccata Religiosis solum approbatis à suis Prælatis, prout tenent non solum Ioannes de Cruce, & Peirinis ibi relati, sed etiam Megala, Fernandez, Homobonus, & alij, quos referunt Barbosa *in Collectan. Concil. sess. 23 c. 15. num. 11.* & Bordonus *Resolut. 34. num. 41.*

26 Addit præterea idem Bordonus *Resolut. 38. num. 5.* huiusmodi familiares commensales Regularium si sint perpetui, ligari casibus reseruatis à Prælatis dictorum Regularium; eo quòd habent domicilium intra claustra ac proinde quemadmodum sæculares, qui sunt in diœcesi alicuius Episcopi, subijciuntur casibus reseruatis ab illo, ita de istis familiaribus videtur dicendum. Sed quamuis hoc admitti possit de Tertiarijs, iuxta dicta ex Reuerendissimo Serario, & Patre Diana *tom. 4. verbo Tertiarij, & Tertiariæ, num 6.* sed non de familiaribus, qui sunt merè, & omnino sæculares, & solum manent sub obedientia seruili Religiosorum, & simpliciter subiecti Episcopis, quoad omnia, præterquam in illis circa quæ habent priuilegia à Sede Apostolica. Vide dicenda circa §. 10.

Circa §. 10.

27 DE simili priuilegio exemptionis familiarium ab aliquibus censuris Ordini Prædicatorum concesso dixi in ipsorum Mari magno § 12. & alijs locis ibi relatis. Et præter ibi dicta, nota ex verbis illis *Nisi excommunicari specialiter, seu interdici contigerit eosdem*, colligi posse duo ad intentū, primò huiusmodi familiares Regularium simpliciter subijci Ordinarijs iuxta dicta *§. præcedent*, siquidem vt in hoc priuilegio supponitur, possunt ab illis *excommunicari, seu interdici*. Secundò, quod cum aliqui authores, specialiter Portellus *in dub. Regular. verbo famuli num. 4.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 62. num. 9.* & Peirinis *tom 1. priuileg. Minimor. in Constitut. 1. Iulij II. §. 15. num. 13* dicunt, familiares Religiosorum non posse ab Episcopis excommunicari, intelligēdum id est de excommunicatione generali, qua scilicet, plures personæ alicuius oppidi, vel terræ in communi excommunicantur, ab hac enim excommunicatione incurrenda eximuntur præfati familiares; non de excommunicatione particulari, aut speciali, quia, vt patet ex verbis huius priuilegij, ab ipsa non eximuntur. Neque aliud probant priuilegia Alexandri IV. & Leonis X. quæ ibi refert idem Peirinis. Idem dico de alio priuilegio Alexand. IV. pro seruitoribus Fratrum Hospitalis Sancti Ioannis, quod retuli *tom. 2. cap. 16. num. 4.* iuxta dicta eodem *cap. num. 23.* Quod autem intelligi debeat hoc pacto priuilegium hoc pro seruitoribus Fratrum Hospitalis Sanctt Ioannis, quod retuli *tomo 2. capit. 16 num. 4.* iuxta dicta eodem *cap num. 23.* Quod autem intelligi debeat, hoc pacto priuilegium hoc pro seruitoribus Fratrum Hospitalis Sancti Ioannis, collige ex ijs, quæ habent Zerola *in prax. Episcop. p. 1. verbo Exemptio quæst. 3.* & Stephanus Vveyms *ad Constit. 24. ex antiq. iur. deprompt. & Concil. Trid. innouat. Constit. 21. num. 9.* & Barbosa *in Collect. DD. ad Concil. sess. 24. cap. 11. nu. 10.* Nota etiam dictionem *Specialiter* æquipollere dictioni *Expressè*, vt *in l. fin.* vbi Glossa *C. de neg. gest.* & *in l. fin.* vbi etiam Glossa verbo *specialiter C. quod cum eo.* Parisius *Cons. 45. nume. 9. lib. 3.* Ceuallos *commun. contra commun. q. 780. nume. 240.* Barbosa *de dictionib. dict. 381.*

28 Alia habes in Mari magno Carmelitarum § 52. circa simile priuilegium ipsis concessum, vbi etiam de aliquibus, quæ alij notant circa ipsius intelligentiam.

Circa §. 11.

29 DE simili priuilegio etiam cōcesso Prædicatoribus pro facultate cōmorandi inter excōmunicatos, & ab eis necessaria postulādi, dixi non pauca supra *in Mari magno Prædicat. circa §. 13.* quæ etiam præsenti deseruire possunt.

Specialiter autem circa illa verba, *Et quia vos extremam*
30 *patientes pro Christi nomine paupertatē, exhortationis pio studio bonos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis semitam laudabiliter reuocatis*, & in quibus causæ assignātur concessionis huius priuilegij, dubiū esse potest: tam pro hoc quam pro alijs priuilegijs, in quibus etiā causę concessionis illorū designātur, an in casu, quo prædictæ causæ, seu rationes cessent in Ordine Minorum, aut alijs, qui habent cōmunicationem priuilegiorum cū ipso, cesset etiam hoc priuilegiū, vel alia habentia similes causas. Ad quod, consequēter ad dicta *to. 4. verb. Priuilegia Regul. nu 14.* dicendū primò, quod quando causa finalis priuilegij nō cessat adæquatè, sed inadæquetè tantum, ita vt maneant saltem aliquę reliquię ipsius tunc nō extinguitur priuilegiū. Ratio est, quia tunc remanet aliquid, propter quod Princeps prudēter potuit concedere illud priuilegiū, & cum deceat beneficium Principis permanere, in quantum fieri potest. *Reg. decet de Reg. iur. in 6.* & ex alia parte minor causa desideretur ad cōseruationem priuilegij, quam ad eius concessionem. *c. super his de accus. 2.* profectò quādo inadæquatè saltem perseuerat causa finalis priuilegij, ipsum quoq; permanere censendum est Glossa *in Reg. Decet relata*, Dinus ibi *n. 3.* Rolādus *Consil. 52. n 55. vol. 2.* quos refert, & sequitur Sanchez *lib 8. de Matrim disp. 30. nu. 8.* Dicendum secundò, quādo causa finalis priuilegij cessat adæquatè, ita vt nihil ipsius maneat, tunc extinguitur priuilegium. Colligitur primò ex *capitulo*

tule generaliter 16 q 1 & cap. ina de Cler. non resid. & cap. abbate in fin. de verb signif. vbi habetur gratiam, & priuilegium extingui cessante fine concessionis. Secundò ex *cap. cum cessante. de appellat.* vbi dicitur, quod *cessante causa cessat effectus*, quod maximè de causa adæquata intelligendum venit. Accedente etiam *l. Vranius 72. vers. sed cum duo ff. de fideiussor.* & ratione, scilicet, quod cum valor priuilegij pendeat à tali causa finali in fieri, & conseruari, sicut non concessum fuit nisi propter illam, sic nec durare, aut perseuerare poterit illa cadente, Panormit. *in cap. suggestum de decim. num. 5 & in cap. recolentes de stat. monach. n. 1. in fin.* Felinus *in cap. quæ in Ecclesiarum de Constit. nu. 29.* Barbosa senior *l. 1. p. 1. n. 85 ff. de solut matrim.* & alij, quos referunt, & sequuntur Sanchez *lib. 8 de matrim. disp. 30. n. 14.* & Suarez *de legibus lib 8. c. 30 num 1.*

31 Dixi cessare priuilegium, quando cessat adæquatè causa finalis concessionis ipsius, quia loquendo de causa impulsiua talis concessionis, etiamsi illa cesset, non cessabit priuilegium. Ratio sumitur ea differentia, quæ est inter causam finalem, & impulsiuam, causa enim finalis ea dicitur, qua non existente Princeps non concederet priuilegium: impulsiua verò ea, quæ impulit eum ad priuilegij concessionem; siue qua tamen illud concederet. Ex hoc enim infertur, quod sicut priuilegium non pendet in fieri à causa impulsiua, sic nec in conseruari, ac proinde quod etiamsi cesset causa impulsiua, non propterea cesset priuilegium. Ita etiam colligitur ex *cap. dudum vers. nos igitur de præbend. in 6. cap. fin. de fil. presbyt. in 6.* & alijs iuribus, & Doctoribus, quos refert, & sequitur Sanchez *lib. 8 de Matrim. disp. 21. n. 11. & 17.* Fauet Suarez *d. c. 30 n. 1.*

32 In dubio tamen quando attentis omnibus circumstantijs dubitatur, an causa assignata à Principe in concessione priuilegij sit finalis, aut impulsiua, quamuis aliqui finalem esse censendam credant, verius tamen est solum censendam impulsiuam; eo quod valori actus iura fauent, atque in dubio enim præsumuntur valere. *c. Abbate de verbor significat. & l. quoties ff. de rebus dubijs.* Corduba *in Summa q. 45. opin. 1. punct. 1. in 2. rat.* Sanchez *supra n. 20.* Trulleuc. *in Decalog. lib. 2 c. 2. dub. 4 n. vlt.* post alios plures.

33 Adhuc tamen circa cessationem causæ finalis concessionis priuilegij, propter quam dixi cessare etiam priuilegium, nota id quod dictum est eo verbo *Priuilegia Regularium n. 14* ex Suarez ibi relato, quod etiam sequitur Bonacina *de legibus disp 1. q. 3. punct. 8. §. 2. nu. 5.* videlicet hunc modum decisionis priuilegij propter cessationem causæ finalis adæquatæ non habere locum in priuilegijs, quę non sunt contra ius commune, aut ius alicuius tertij, sed meræ gratiæ, & beneficium Principis propter ibi dicta. Notat etiam idem Suarez eo *cap. 30 num. 6. & sequentib.* quod ad hoc vt cesset priuilegium ob cessationem causæ necessarium esse, quod illa cesset non solum negatiuè, id est, quod non subsistat, sed etiam contrariè, id est, quod vsus priuilegij factus sit iniustus, vel iniquus. De quo à simili dixi *to. 4. verbo Leges Regularium n. 59.* videatur Salas *de legib. disp. 20. sect. 6. nu. 67.* & Bonacina *supra.*

34 Ex his autem patet solutio ad dubium propositum de cessatione huius priuilegij, propter cessationem causæ assignatæ à Pontifice in concessione illius. Si enim dicatur, vt dici potest, illam solum esse causam impulsiuam, non finalem, consequenter dicendum non cessare priuilegium, etiamsi illa cesset. Si autem dicatur esse causam finalem adhuc non cessabit priuilegium ob cessationem illius, non solum, quando inadæquatè solum cessauerit, sed etiam si adæquatè cesset, cum tale priuilegiū non sit contra ius commune, aut alicuius tertij, iuxta dicta loco relato circa Mare magnum Prædicatorum cum limitatione ibi assignata.

Circa §. 12. 13. & 14.

35 Similia ferme de facultate absoluendi, et dispensandi circa venientes ad Religionem, habentur in Mari magno Prædicatorum § 14 15. & 16 et eorum extensio seu declaratio in §. 41. eiusdem Maris magni, quæ etiam habetur in hoc eodem Mari magno Minorum §. 40. De quorum materia latè egi in Summa locis relatis in dictis § 14. 15. 16. & 41.

36 Specialiter autem circa absolutionem, seu dispensationem volentium ingredi Religionem, de quo in §. 14. notandum primò quod non obstante, quod in hoc priuilegio solum concedatur facultas absoluendi volentes ingredi Religionem à censuris vel sententijs à iure, vel ab homine *promulgatis generaliter*, nihil minus Sanctotus *in Comment. sup. statuta Minorum stat. 14 cap 2 §. 1. concl. 3* tenet posse etiam præfatos absolui ex vi huius priuilegij à sententijs, seu censuris specialiter contra eos promulgatis, vt si sint nominatim excommunicati, satisfacta tamen parte. Citat pro se Ludouicum a Cruce referentem, & sequentem *in Tract. de exposit. Bullæ Cruciatæ disp. cap. 4. dub. 1. num. 5.* Guttierez, Rodrig. Sotum, Henriquez Acostam, & Rebuff. Sed omnes isti non loquuntur de hoc priuilegio, sed de priuilegio Bullæ Cruciatæ, vnde non video quomodo afferri possint pro hac parte. Fundatur hic author in eo quod post plura alia dicit Pontifex in hoc priuilegio scilicet, *Ita tamen quod si aliqui ex huiusmodi sententijs eisdem propter debitum sint adstricti satisfaciant, vt tenentur*, per hos enim *propter debitum* adstrictos intelligit eos, qui nominatim sunt declarati, vt dicitur, per *Cedulonem*. Sed fundamentum hoc est infirmum, nam per tales sic adstrictos intelliguntur omnes illi, qui sunt debitores alijs, siue sint declarati nominatim, siue solum in generali, prout contingeret in casu quo furtum v. g. esset publicum, & delinquentes occulti, & contra illos poneretur censura. Sine dubio ergo dicendum est ex vi huius priuilegij non posse absolui nominatim, & expressè excommunicatos, sed solum generaliter. Tum ex verbo *Generaliter*, quo Pontifex vtitur, quod id denotat. Tum quia censura specialis non tollitur nisi à Iudice, qui eam imposuit, aut ipsius Superiori, ne perturbetur ordo iudicandi, iuxta dicta *tomo 3. verbo Censura Ecclesiastica num. 1 a.* vel saltem per priuilegium, in quo id declaretur, propter specialitatem talis censuræ, quod non contingit in proposito Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular q. 20. ar. 4.* Suarez *5 tom. de Censuris disp. 7 sect. 2. numer. 30.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 2. disp. 14. quæst. 8. numer. 4. & 5.*
37 Bordonus *Resolut. 3. numero 20.*

Dixi *Ex vi huius priuilegij*, quia sunt alia priuilegia Religionibus concessa, propter quæ tam ipsæ, quam aliæ, quæ cum ipsis communicationem priuilegiorum habent, possunt absoluere venientes ad Religionem à Censuris, etiam specialiter & nominatim latis. Quale est vnum Eugenij IV. pro Cisterciensibus quod referunt Rodriguez, & Tamburinus supra. Et aliud Pauli III. pro Iesuitis, quòd referunt Suarez *4. tom. de Relig tract 8. lib. 2. capit. 25. numer. 5.* & Tamburinus supra, de quo etiam aliquid dixi *to. 1. cap. 18. num. 37.* Sciens omitto priuilegium aliud Martini V. pro Benedictinis, quod refert Rodriguez *supra*, & Suarez loco relato ex *tomo 5. de Censuris*, illud enim fuit viuæ vocis oraculum, ac per consequens hoc tempore vacat, nisi aliunde per Bullam confirmatum fuerit. In vsu autem horum priuilegiorum attendi debet, quibus personis, & quomodo concessa fuerint; & quod, quando aliquis absoluendus esset à censura specialiter contra illum lata, non solum parti læsæ, sed etiam Iudici, qui talem sententiam protulit, satisfactio exhiberi debet, saltem certiorem ipsum redendo de obedentia sibi, & Ecclesiæ reddita ac absolutione obtenta, vt bene Suarez *supra d. cap. 25. num. 7.* Peirinus *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 2. Iulij II nu. 2.* & Tamburinus *supr.*

38 Contendit etiam præfatus Sanctorus *supra concl. 4.* posse prædictos volentes ingredi Religionem absolui etiam à casibus contentis in Bulla Cœnæ. Sed ex dictis *tom. 3. verbo Bulla Cœnæ num. 54* constat nullatenus id esse admittendum, maximè post tempora Vrbani VIII. Facilius tamen admittitur, id quod habet *concl. 7* scilicet quod licet hæc absolutio regulariter præstari debeat solum pro foro interno; nihilominus quod possit etiam dari pro externo. Pro quo vide dicta *in Mari magno Prædicator. §. 16. num. 39.* Quod autem addit *§ 4. dub. 5.* videlicet valere absolutionem, & dispensationem generalem, quæ datur solet Nouitijs in susceptione habitus, admitti non potest stando in vi huius priuilegij, nisi seruetur forma canonica requisita ad absolutionem ab excommunicatione, scilicet psalmo, oratione, flagellatione, & iuramento (si esset ob magna crimina) de non committendo illo delicto, iuxta dicta *tom. 3. verbo Absolutio n. 8. & 10. ex cap. A nobis 2. de sent. excommunic. & c. ex tenore, & c. de cætero eod. tit.* Quia in ipso expressè ha

sè habetur dari debere *obseruata forma canonica* Ex vi autem aliorum priuilegiorum, si quæ fuerint, conferri potest tal s absolutio, & dispensatio iuxta tenorem ipsorũ,& tunc validæ erunt, iuxta dicta *tom.1.cap.18.num.93. & tom.3.d. verbo Absolutio num.16.* sicut etiam validæ sunt similes absolutiones, & dispensationes datæ ante electiones ad effectum illas legitimè faciendi, prout in nostro Ordine habetur ex forma celebrandi capitula Prouincialia à Reuerendiss.Generali Theodoro Stratio edita, quæ extat in *tomo 2. mea Summa cap.12.* De quo etiam Peirinis *to.2.de Prælato q.2.cap.5. nume. 9.* & Sanctorus *supra* referentes Nauarrum, Garziam, & alios. Vide Rodriguez *tomo 1. Quæst. Regular.quæst.20. artic.26.* & eius Compilatorem *Resolut. 3. nume. 14*

39 Quid significent verba illa in hoc priuilegio posita, *Etiamsi super hoc indncia est à Prælatis eiusdem Ordinis concedantur*, dicendum, quod hæc verba, quæ etiam habentur in Mari magno Minimorum § 9. denotant non esse in potestate Prælatorum Ordinis dare dilationem aliquã volentibus suscipere habitum, vt postquam absoluti fuint à censuris &c. non intrent mox in Religionem. Induciæ enim, etiam si aliquando sumantur pro pace castrensi, seu belli ferijs, etiam si aliquando sumuntur pro qualiber dilatione *l.3. C.de Vsuris rei iudicat.* Vide in Mari magno Carmelitarũ §.56 loco istius clausulæ est hæc, *Quacunque etiam Prælatorum huius Ordinis licentia non obstante*, quæ idem importat Lege Sanctorum *supra § 7 quæst.3.*

40 Alia habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa §.56. 62 & 63.* Minimorum *circa § 9.* vbi etiam quid importetur clausula illa, quæ etiam ponitur in hoc priuilegio, scilicet. *Cæterum vestra discretio cautè prouideat, vt Apostolica Sedis aut legatorum eius, & Ordinariorum locorum in absolutionibus huiusmodi scandalum euitetur.*

Circa §.15. 16. & 17.

41 CONTENTA in his priuilegijs habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §.17. & Carmelitarum §.35.& 46.88. ac Minimorum §.10. continent autem plura pertinentia ad exemptionem Religiosorum ab Ordinarijs. Ac perinde ad ea spectant, quæ de exemptione ipsorum dixi *to.1.Summæ c.11.* fere per totum, & circa Bullam *Etsi Mendicantium* Pij V. *tom 2.cap.1* præsertim *num.23. 32.33.36.37.38.& 39 & tom.3.* verbo *Causa iudicialis Regularium.* verbo *Clericus*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Episcopus quoad Regulares, &* verbo *Exemptio Regularium*. Aliqua etiam dixi circa Mare magnum Prædicatorum *d.§.17.* Alia nihilominus in præsenti addenda.

42 Et primò quidem *Officialium* nomine, qui à Papa in his priuilegijs §. 17. prohibentur compellere Religiosos Minores ad faciendum ea, quę ibi denotantur, primò veniunt Vicarij Episcoporum, *Officialis* enim, & *Vicarius* sunt synonyma, & idem signi ficãt, prout colligitur ex Concil. Trident *sess.24.de reformat.cap.16.* illis verbis, *Officialem, seu Vicarium*, & docent Ioannes Andreas, Mendosus, & alij, quos refert, & sequitur Barbosa *in Tract. de Appell. verb. sur. appellat.175.num 9.* ac colligitur ex stylo Curiæ: etenim in expeditionibus, seu rescriptis, quę mittuntur ad Vicarios Episcoporum. pro aliquibus nationibus vocantur *Vicarij*, pro alijs verò *Officiales* vt notat idem Barbosa ex Mendoso, & Sbrossa; ex quo infertur nomen *Officialium* competere etiam Vicarijs Quod non solum est verum loquendo de Vicarijs generalibus Episcoporum (illis scilicet, qui ab Episcopis constituuntur, vt eius vices gerant in tota diœcesi, vel in tribunali, aut loco, quo ipsi resident) prout habent Ancharannus *consil.240.& 241.* Thuscus *tom.5. littera O. conclus.86. num.2*, & ex varijs iuribus, ac experientia probat Sanchez *lib.8.de Matrim. disp.27 num.19.* Sed etiam loquendo de Vicarijs Foraneis, (illis videlicet, qui ab Episcopis constituuntur extra ciuitatem, vbi resident, in aliquibus locis, vel certa Diœcesis parte) prout habet idem Barbosa *supra num.10.* ex alijs. Veniunt etiam nomine *Officialium* in præsenti, eo quod si materia fauorabilis, omnes ministri Episcoporum, etiamsi iurisdictionem non habeant, vt præfati Vicarij haben, quia in tali materia etiam non habentes iurisdictionem dicuntur largo modo Officiales, vt probat idem Barbosa *supra num.3.& 4.* ex alijs Doctoribus. Omnes ergo isti comprehendi possunt in præsenti *Officialium* nomine.

43 Circa clausulas illas in his priuilegijs positas, scilicet §. 15. *Nisi huiusmodi Apostolicæ litteræ de hoc indulto, & Ordine vestro expressam fecerint mentionem, & §.16. in quibus non facta fuerit de huiusmodi indulgentia mentio specialis;* & § 17. *Expressam facientes de hoc indulto mentionem*, & alias similes quæ passim habentur in hac. & alijs Bullis, seu priuilegijs, est dubium graue, vtrum ad derogationem talium priuilegiorum ipsorum mentio requisita sit. Pro quo noto, huiusmodi mentionem posse esse triplicem, scilicet genericam, vt si dicatur *Non obstantibus quibuscunque priuilegijs*, specificam, vt si dicatur, *Non obstantibus quibuscunque priuilegijs etiam petentibus expressam mentionem pro ipsorum derogatione*, & indiuidualem, vt si dicatur, *Non obstantibus talibus, vel talibus priuilegijs*. ea nominando. Quo posito, dico primò consequenter ad dicta *tomo 4 verbo Priuilegia Regular. nume.21.* ad derogationem istorum priuilegiorum non sufficit generica ipsorum mentio *Non obstantibus quibuscunque priuilegijs*. Ratio est, quia dum Papa concedens talia priuilegia petit ad ipsorum derogationem *expressam, & specialem* mentionem, non est contentus generali derogatione, per quam non expressè, & specialiter, sed implicitè, & generaliter derogantur, vnde nec Papa reuocans solum clausula ista generali priuilegia prius concessa, censetur velle reuocare priuilegia habentia talem qualitatem. Azor. *tom.1.instit.moral.lib 5.c.22.q.12.* Bonacina *de legib.disp.1.q.3 punct.8.§ 3.num 11.* Sanchez *tom.2.consil moral.lib.6 cap.9.dub.8.nu 5.* Barbosa *in Tract.de Clausul Clausul.83.nu.7.in fine.* Dico secundò, non tamen ad derogationem istorum priuilegiorum requiritur indiuidualis eorum mentio. Ratio est, primò, quia ita habet stylus Curiæ, vt docent plures, quos affert Couarrubias *in Rub.de testam 1.p.num.20.* Secundò quia ita fuit à Rota sæpius iudicatum, vt habet Gomezius *in Compend. regular.Cancellar.q.6.* Vide specialiter vnam Barensem, seu nullius *Archipresbyteratus, seu Prioratus* coram Sacrato anno 1615. Tertiò, quia cum priuilegia consistant in facto, & Papa non possit habere omnium memoriam, nec est ei possibile de talibus priuilegijs mentionem facere, nec Papa præcedens potest ad id ipsum obligare, aut eius voluntatem restringere. Siluester *in Summa verbo Testamentum 1.q.12.in fin.* Sanchez supra. Vnde tertiò dicendum consequenter etiam ad dicta eo verbo *Priuilegia Regularium num.21.* sufficere ad derogationem talium priuilegiorum mentionem illam specificam, mediam inter generalē, & indiuidualem, illam scilicet per quam aliquo modo specificentur, vt dicendo non obstantibus *quibusuis priuilegijs etiam petentibus expressam ipsorum mentionem*, vel quid simile. Ratio est ex dictis, cum enim ad præfatorum priuilegiorum reuocationem non sufficiat mentio generalis ipsorum, nec requiratur indiuidualis, sufficiet sanè media ista specifica. Sanchez supra, Siluester, Suarez, Bonacina, & Naldus *cum n 21.* relati Ex quo etiam patet, quid dicendum sit, si in istis priuilegijs poneretur ista clausula *nisi de ipsis fiat mentio de verbo ad verbum*. De quo Sanchez *d.dub.8.* Barbosa *d.Clausula 83.* post plures alios, quos referunt, & specialiter Cassarubius *in Compend. priuilegiorum Mendicant.verbo priuilegia Fratrum. §.Prima quæstio* loquens in terminis de huiusmodi priuilegijs.

44 Nota tamen id quod dixi eo *num.21.* ex Bulla, seu Constitutione ab Vrbano VIII. edita 5.Nouembr.1631. videlicet ex præfata Constitutione haberi, quòd quæuis generales Constitutiones, dispositiones & Ordinationes Apostolicæ in concernentibus fidem Catholicam, illiusq; propagationem, ac S.Inquisitionis officium, hactenus editæ comprehendant omnes, & quoscunque Regulares quantumuis priuilegiatos per priuilegia habentia præfatas clausulas; edendæ verò in posterum ab eodem Vrbano, & successoribus tam in præfata materia, quam in quacunque alia re comprehẽdant etiam illos, *nisi* (inquit Vrbanus) *in edendis Constitutionibus huiusmodi specialiter, & expressè excipiantur, etiamsi ipsi priuilegiati forent magis speciali nota, & expressione digni, eiusq; priuilegia, gratia, & indulta à Sede Apostolica præfata, etiam sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatorarum derogatorijs, &c.* Ex quo habetur Clausulas in hoc, & alijs priuilegijs

Regularium positas nihil deseruire ipsius quoad exemptionem à Constitutionibus Apostolicis spectantibus ad materiam fidei Catholicæ, aut officium S. Inquisitionis siue editis, siue edendis; licet illis deseruire possint quoad exemptionem à Constitutionibus Apostolicis in alijs materijs editis, vsque ad dictam quintam Nouembris 1631. non verò in posterum edendis.

45 Ex dictis autem infero, quo modo intelligendū id quod aliqui in hoc puncto dicunt, scilicet, quod per verba quantumuis generalia, si constet de mente Pontificia, quod reuocare velit efficaciter aliqua priuilegia, censeantur reuocari per illa, prout Peirinis *tom. 1 Priuilegior. Minimor. in Constitut. 2. Iulij 11 nu. 135.* ex Cassarubio Felino & Rodriguez affert: intelligendum namque est iuxta dicta; & iuxta illa, & non aliter, credendum est Papam habere voluntatem efficacem reuocandi dicta priuilegia.

Circa §. 18. 19 *&* 20.

46 Contenta etiam in huiusmodi tribus §§§. habentur in Mari magno Prædicatorum §. 18. & 19 Carmelitarum §. 89 & 90. & Minimorum §. 11. & 12. Simul autem à nobis coniungi debuerunt, quia spectant ad eandem materiam Regularium in sibi subditos. Præter dicta autem in præfato Mari magno Prædicatorum *circa* §. 18. & 19 vlterius notandum.

47 Primò quidem, quòd licet in huiusmodi priuilegijs non fiat mentio de Religiosis seruientibus beneficijs Regularibus, nihilominus idem ferme de illis respectiuè dicendum, scilicet posse Prælatos Regulares ipsos corrigere, ad suum Ordinem reuocare, & remouere à præfatis beneficijs. Etenim cum iuxta dicta *tom. 2. cap 18 num. 9 & 16. & tomo 3. verbo Beneficium, & Beneficiati num. 19* beneficiati Regulares, etsi in ijs, quæ spectant ad munus quod gerunt, curam videlicet, & administrationem Sacramentorum subijciantur Episcopis propter decretum Concilij Trid. *sess 25. cap 11.* & declarationes S. Congregationis, quas ibi affert Barbosa, in alijs tamen quæ pertinent ad statum Religiosum, & obseruantiam Regularem, seu quæ non contradicunt tali muneri, subdantur Superioribus suis, ideò possunt illos corrigere, & punire quoad ista, sicut alios Religiosos. Sic colligo ex Suarez *4. tom. de Relig Tract. 8. lib. 3 cap 19. num 19.* Sanchez *lib 9. in Decalog. cap. 6. nu. 36.* & alijs apud ipsum. Vnde similiter, iuxta dicta eo *cap 18 num. 17* possunt ab eisdem Superioribus remoueri à præfatis beneficijs, & ad Ordinem reuocari, cum limitationibus tamen adductis eo *nu 17 20. 21. & 22.* De quo præter alios authores ibi relatos Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3 disput. 9. quæst. 14.* Quid verò dicendum, si talia beneficia Regularia concessa fuerint dictis Religiosis à Papa, dixi eo *num. 21.* quod nisi id fuerit cum clausula vt retineantur pro toto vitæ tempore, poterunt remoueri, de quo etiam Tamburinus *su quæst. 15.* & fauet Extrauagans illa Benedicti 12. relata ibidem *numero 21.*

48 Cæterum loquendo de Religiosis habentibus ex dispensatione Sedis Apostolicæ, vel alio modo beneficia sæcularia curata, seu parochialia nullo modo subiecta Superiori Religionis, aliter dicendum est, tales enim, etsi iuxta dicta *tomo 1. cap. 17. num. 16.* teneantur votis Religionis, obseruantijs Regularibus, & Constitutionibus, &c. nihilominus quia sunt exempti à iugo Religionis, & subiecti Episcopis, ideò solum ab Episcopis corrigi, & remoueri possunt. Suarez *supra num. 28.* Sanchez *supra & lib. 7. in Decalog. 29. num. 120. & 121.* Tamburinus *supra quæst. 14. numero 13.* Addit Suarez oppositum esse dicendum de Religiosis ex dispensatione Apostolica habentibus aliquam pensionem, nam ex vi illius non liberatur quis ab obedientia suæ Religionis, nisi quoad administrationem pensionis, nec separatur à corpore Religionis, ex qua separatione nascitur exēptio ab actuali obedientia. Idem credo dicendum de habentibus beneficia simplicia, propter eandem rationem, licet quoad ablationem talis pensionis, aut beneficij simplicis attendi debeat ad litteras, quibus à Papa hæc conceduntur. Si enim in ipsis non tollatur facultas Prælatis ad imitandum, seu tollendum tales gratias ijs quibus conceduntur, poterunt id facere, propter dicta præsertim ex priuilegijs Summorum Pontificum *tom. 1. cap. 18. nume. 56. & tomo 4. verbo Priuilegia Regularium. numero 15.* De quo præter authores ibi relatos Ioannes de Cruce loco inferius referendo *conclus. 4* Notanda valde ad intentum quæ dixi *tomo 4. verbo Litteræ Apostolicæ nume 7. & 8.* Vide etiam priuilegium Leonis X. pro Fratribus Prædicatoribus, quod extat in Bullario Rodriguez inter Bullas huius Pontificis *nume. 32* & de quo meminit Ioannes de Cruce *in Epitome de stat. Relig lib. 1 c 6. dub. 7. concl 2*

49 De Religiosis autem Capellanis Papæ iam dixi *tom. 1. cap. 17. num. 20.* ex concessione Gregorij XI. ibi relata, quæ etiam habetur in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice *num. 1.* esse subiectos Superioribus suarum Religionum, ac si tales Papæ Capellani non essent. Idem dicit Ioannes de Cruce *supra* concessisse Bonifacium IX & haberi in Compendio Prædicatorum Bulla 38. Quod etiam refert Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular. quæst. 34. artic. 1.* ex libro nuncupato *Monumenta Ordin.* Concessa autem videntur hæc priuilegia ad derogationem aliquorum antiquiorum, quibus concedebatur, quod Capellani aliquorum Principum à iurisdictione suorum Prælatorum essent exempti, sicut contingebat in Capellanis Ducis Burgundiæ *cap. cum Capella de priuileg.* Rodriguez *tomo 2 quæst. 64 artic. 4* Dixi autem eo *cap. 17. nume. 20.* relato ex Flauio Cherubino illam concessionem Gregorij XI. etiam extendi ad Capellanos Regum. Ad quod deseruit decretum Cōcilij Trident. *sess. 25. de Regular. c. 4.* vbi prohibet, *ne quis Regularis sine sui Superioris licentia subijciat se obsequio alicuius Prælati, Principis, &c.* De quo dixi *to. 1. c. 16. n. 33.* Alia de huiusmodi Capellanis Papæ dicam inferius in Mari magno Minimorum *Circa* § 11.

50 Circa illud quod tangitur in § 18. de Religiosis non assumendis in socios à quocunque sine licentia suorum Prælatorum, nota hanc concessionem maximè deseruire posse stante opinione quorundam asserentium Episcopos posse propria authoritate assumere sibi in socium aliquem Regularem etiam exemptum, inuito Prælato ipsius, de qua Rodriguez *to. 2 Quæst. Regular. q 64 ar. 1.* vbi refert authores pro hac, & pro contraria opinione Vt ergo Prælati Regulares contra hanc opinionem possent se defendere, meritò præfatum priuilegium, & alia, quæ refert Rodriguez supra, Ioannes de Cruce etiam supra *Concl. 3.* à Sede Apostolica ipsis concessa sunt.

51 Vide alia dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 89. & 90. & in Mari magno Minimorum *circa* §. 11. maximè verò in Bulla Aurea circa §. 7. & in Mari magno Seruitarum *circa* § 47.

Circa §. 21.

52 De materia huius priuilegij, scilicet inhibitione recedendi ab Ordine, & facultate procedendi contra id facientes, dixi alibi non semel, & ampliori priuilegio Prædicatoribus concesso in ipsorum Mari magno circa §. 20. vbi etiam quod hoc quoque priuilegiū habeatur in Mari magno Carmelitarum, & Minimorum. Præter quæ, & alia ibi dicta, duo in præsenti notanda.

53 Primò quid in verba illa *Absque cautione litterarum alterius ipsorum* denotare nullum posse retinere professum discedentem à Religione, nisi per litteras Generalis, vel Prouincialis ostendat eum esse legitimè emissum, seu eiectum ab Ordine. Et enim verbum *Cautio* aliquando sumatur pro torta verbali promissione videlicet. *l. Sancimus C. de verbor. significat.* Felinus *in cap. ad nostram num. 5. de iureiur.* Oldradus *consil 68.* Baldus *consil. 410. in princip. lib. 3.* Tuschus *pract. concl. tom. 1. litt. C. conclus. 167. numero 1. & tom. 7. litter. S. conclus. 40. nume 8.* & alij apud Barbosam *de Appellat. Verb iuris significat. appellat. 45.* nihilominus cum in præsenti addatur *litterarum &c.* ideo notatur requiri: quod id fit per litteras patentes Superiorum, quibus constet talem Religiosum esse dimissum, seu eiectum ab Ordine. Has verò litteras patentes, seu testimonialea non esse dandas huiusmodi eiectis, eos ad Sedem Apostolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem, constat ex dictis *tom. 1. cap. 24. num. 8.* propter decretum S. Congregationis ibi relatum Debent ergo eiectionis sententiam continere, & illam ordinatijs denunciari, iuxta dicta ibidem *num. 20.* Pro forma autem harum litterarum vide

vide Perinis *in Formulario littera* E, *cap* 37. 38. *&* 39.

53 Secundò animaduertenda verba illa *Prætextu alicuius priuilegij Apostolicæ Sedis*, quibus denotatur neminem posse retinere professum discedentem à Religione *prætextu alicuius priuilegij* dicto retinenti concessi à Sede Apostolica. Ex quo proinde sequi videtur, quod si illum retineat non ex vi alicuius priuilegij, sed iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum *n.*60. tamquam consanguineum, amicum, familiarem &c. non contraueniat isti legi. Iuxta modum quo plures Doctores asserunt Constitutiones Pij V. & Gregorij XIII. contra fœminas ingredientes Monasteria virorum, solum comprehendere illas, quæ prætextu aliquarum facultatum ingrediuntur, non verò ingredientes simpliciter sine tali prætextu. Quæ quidem sententia esto, quo ad rem ipsam falsa sit propter declarationes factas ab eisdem Pontificibus, & de quibus dixi *tom* 1. *cap.*10 *n.*9. stando tamen in terminis dictarum Constitutionum probabiliter satis defenditur a Suarez *5 to in 3.p. disp* 22. *sect.* 6 *n* 11. Zerola *in praxi Episc* 2. *in edit. p.* 1. *verbo Moniales ad* 8. *quæsit.* Phitharco *de offic. Sacer to.*1. *p* 1. *lib.*3. *c.*30. Sayro *de censur lib.*3. *c* 31 *num* 10. & Rodriguez *to.*2. *q.*47. *ar.*1. *&* *q.*48. *ar.*2 & loquendo de Constitutione Gregorij XIII. à Sanchez *lib.*6. *in Decalog. c* 16. *n.*79. Sic ergo in præsenti de ista prohibitione dici potest.

54 Quia autem prædicta verba *prætextu alicuius priuilegij Apostolicæ Sedis* etiam accommodari possunt Religiosis venientibus Romam anno Sancto, eo prætextu, quòd omnes generaliter inuitentur a Pontifice in Bulla Iubilæi illius anni, vt Romam veniant ad ipsum lucrandum; ideo dicendum, non posse Romam eo anno venire Religiosos sine suorum Superiorum licentia. Tum ex vi huius priuilegij, tum etiam, quia talis conuocatio generalis Papæ debet intelligi saluo iure tertij, & seruato debitæ obedientiæ ordine, qui sine dubio magnum detrimentum pateretur, si sine licentia venirent. De quo dixi *to.*3. *verbo Iubilæum n.*4. & latè Quintana Dueñas *in Tract.*8. *de Iubilæo dub.*4.

Circa §. 22.

55 DE simili priuileg o Prædicatorum, Carmelitarum, & Minorum, ad procedendum contra Religiosos licentiatos ad transeundum ad alios Ordines, & non id exequentes, prout ex eorum Mari magno habetur, dixi supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 21. & 22. Iure communi videri concessum propter authoritatem, quam habent Prælati in sibi subditos, donec in alia Religione, ad quam transeunt, legitimè professionem emittant. Vbi etiam, qualiter propterea iure nouo S. Congregationis sub Vrbano VIII. prouisum sit, ne transeuntibus de vna Religione ad aliam concedatur licentia ad hunc transitum, nisi Superiori constet Religionem, ad quam transire volunt, paratam esse ad illos recipiendum. Alia ergo in præsenti addenda.

56 Et primò notandum, quod licet in huiusmodi priuilegio supponi videatur licentiam transeundi ad aliam Religionem solum concedi posse vel a Sede Apostolica, vel maioribus Prælatis Religionis, quales sunt Generalis, & Prouincialis, cum de illis solum loqui videtur Pontifex illis verbis, *Aut a vobis*, prout patet ex priuilegio præcedenti §. 21. relato, nihilominus cum hoc stat probabilitas eius, quod dixi *tom* 1. *Summæ cap* 22. *numer.* 10. scilicet, quod quando est transitus ad Religionem strictiorem possit Prælatus inferior v. g. Prior, vel Guardianus hanc licentiam concedere, propter fundamentum eo loco adductum. Et ita tenent non solum Nauarrus, & Rodriguez ibi relati, sed etiam Sanchez *lib* 6. *in Decalog. c.*7. *n.*59. Bonacina *de Clausura q.*2. *punct.*9 §. 3. *diffic* 1. *num.*9 & Bordonus *in Resolut.*29. *num.*16. post alios, licet in Religione Franciscana dicat aliter contingere, prout etiam tenet Sanctorus *in Comment. in stat. Minor. c.*2. *stat.*5. Vbi id probat ex eo, quòd cum admittere ad Religionem non spectet ad Prælatum immediatum, nec etiam spectare debet ad illum dimittere è Religione. Quæ ratio non concludit, posito, quod ius commune *cap. licet de Regular.* id videatur concedere etiam Prælato immediato Conuentus, vt dixi eo *n.*10. Ad quod etiam affert Bordonus supra *ca. statuimus* 19. *q* 3. vbi dicitur non debere fieri hunc transitum *Sine Patris permissione*. Nomine enim *Patris* intelligi videtur Abbas S. Ruffini, ad quem scribebat Vrbanus II. in hoc decreto, qui Abbas erat Prælatus localis. Quod etiam non concludit, tum quia non constat talem Abbatem non habuisse sub se alios Abbates, tum quia, vt notatur in notis ad huiusmodi decretum, in tribus vetustis codicibus legebatur *Patris totius Congregationis*, quo denotatur Prælatus mediatus, aut superior, non immediatus, aut inferior. Illud certius, quod si ageretur de Moniali transferenda ad strictiorem Religionem, non sufficeret licentia Abbatissæ. Tum quia Abbatissa non est verè Prælata, propter dicta *tom.*1. *c* 26. *& to.*3. *verbo Abbatissa* sæpius. Tum quia dimittere Monialium est res grauissima, non solum propter violationem clausuræ, sed etiam quia hoc debet fieri iudicando eam moueri ex instinctu Spiritus Sancti, & non ex leuitate &c. quæ superare videntur captum fœminarum. Vnde a S. Congregatione speciales conditiones requiruntur pro isto transitu Monialis, iuxta dicta *tomo* 4. *verbo Transeuntes Regulares numero* 12. & alijs locis ibi relatis. Rodriguez *tomo* 1. *Quæst. Regul q.*52. *ar.*6. Sanchez *supra num.* 61. Bonacina *supra n.* 11. Barbosa *in cap. licet de Regular. num.* 3.

57 Deinde secundò, quod licet pro transitu concedendo Religioso ex vna Religione ad aliam strictiorem, nulla fiat mentio in hoc priuilegio de consensu Monasterij, & in hoc attendi debeat vsus, & stylus Religionis, iuxta dicta eo verbo *Transeuntes Regulares num.* 11. nihilominus aliquos existimare talem consensum esse necessariò requisitum, eo quod ita decidi videatur *d. ca. statuimus*, illis verbis *sine Patris, & totius Congregationis permissione*, & quia hoc negotium est commune toti Monasterio, cum per talem transitum alienetur Religiosus ab illo. Ita tenent Turrecremata *in d. ca. statuimus*, & alij, quos refert, & sequitur Bordonus *supra numero* 17. Sed cum in *d. cap. licet de Regular.* nulla fiat mentio de consensu Conuentus, vt propterea dici possit limitatum fuisse *d. c. statuimus*, vbi requiritur & ex alia parte iure naturali, & diuino licitum sit vnicuique maiorem perfectionem procurare; ideo probabilius est contrarium, nisi, vt dixi, stylus, & vsus Religionum contradicat. Et ita tenent Nauarrus *Comment.* 4 *de Regular. nu.*10. Rodriguez *tom.*3. *Quæst. Regul. q.*52 *art.*3. Sanchez *supra num.*62. Bartholomæus a S. Fausto *lib.*5. *quæst.*333. Bonacina *supra nu.*10. & alij apud Barbosam *in d. c. licet n.* 10. Pro quo etiam est notandum id quod superius dixi, scilicet, quod in tribus vetustis codicibus legebatur in *ca. statuimus* relato *Patris totius congregationis*, non verò, *Patris & totius congregationis*, quo denotatur adhuc in terminis *d. ca. statuimus* non requiri consensum Monasterij ad transitum Religiosi ad strictiorem Religionem.

Circa §. 23.

58 SIMILE etiam priuilegium de facultate procedendi contra apostatas Ordinis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 23. Carmelitarum §. 28. & Minimorum §. 15. iuxta dicta *circa d.* §. 23. Maris magni Prędicatorum, præter quę, & alia, quæ ibi notaui, vlterius notandum.

59 Primò quidem circa illa verba *in quocunque habitu eos contigerit inueniri*, ex eis colligi impertinenter se habere ad rationem apostasiæ dimissionem, seu retentionem habitus: nam vt dixi *tom.*1. *c.*13. *n.*3. potest aliquis esse verus apostata, etiam si habitum non dimittat; eo quod iuxta dicta eo *to.*1. *c.*16 *nu.*7. *&* 12. ratio apostasiæ solùm consistit in retrocessione a Religione animo illam deserendi, seu ad illam non reuertendi. Prout docent communiter Theologi cum S. Thoma 2. 2. *quæst.*12. *art.*1. & tractant etiam illi, qui de casibus reseruatis iuxta decretum Clementis VIII agût, scilicet, Graffius, Coriolanus, Quaranta, & alij communiter. Secundò, iure, meritòque Pontifices in hoc priuilegio concedere Prælatis Ordinum facultatem excommunicandi, capiendi, &c. apostatas sui Ordinis in quocumque habitu fuerint reperti, quia, iuxta dicta *tom.*1. *cap.*13. *num.*6. Religiosus qui habitum suæ Religionis dimittit, etiamsi alterius Religionis habitum induat, excommunicationem incurrit impositam à Iure *cap.*2. *Ne Clerici, vel Monachi in* 6. prout tenent non solum Bañez, & Sayrus eo loco relati, sed etiam D. Antoninus, Rosella, Caietanus, Armilla, Rodriguez, & alij, quos sequitur Sanchez *lib.*6. *in decalog c.*8. *n.*65. Quod tamen limitandum est, iuxta dicta eo *c.*13 *n.*6. si talis assum-

ptio habitus alterius Religionis fiat propter rationalem causam, vt scilicet, quia debet esse in illa Religione per aliquod tempus, vel in ea prædicare, docere &c. vel ob aliam iustam, & honestam causam. Eo quod textus illius capitis 2. *Ne Clerici.* solùm loquitur de temeraria dimissione proprij habitus, non de rationabili, & honesta. Ita Bañez, & Axor eo loco relati. Dixi *propter rationabilem causam*, quia si id fiat ad malum finem, puta ad vagandum liberiùs, ad decipiendum aliquos; vel quid simile, proculdubio in excommunicationem præfatam incurret, siquidem temere dimittit habitum propriæ Religionis. Bordonus *Resolut.* 35 *n.* 16.

60 Si autem petas, quid sentiendum sit de Religioso, qui transit ad aliam Religionem, & antequam in ipsa admittatur, aut suscipiat habitum à Prælato, ipse se induit illo. Respondeo, quod licet iste malè in hoc faciat, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 22. *n.* 64. nihilominus nec est apostata, cum non habeat animum deserendi Religionem, sed potius eundi ad illam; nec etiam fugitiuus, quia recedit à priori Religione, vt suppono, legitimè, & cum licentia requisita. Nec etiam, vt credo, incurrit excommunicationem latam *in d. c.* 2. *Ne clerici* contra Religiosos deserentes habitum propriæ Religionis. Ratio est, tum quia ea dimissio habitus videtur in hoc textu excommunicationi subijci, quæ attentis circumstantijs apta est ad vagandum, quod non competit huiusmodi dimissioni; tum etiam quia non est simpliciter temeraria, cum fiat animo assumendi eam Religionem, cuius habitus tunc assumitur. Tabiena *verbo Excommunicatio* 5. Sayrus *de censuris lib.* 3. *c* 38. & plures alij, quos refert, & sequitur Sanchez *supra num.* 68. Quibus iunge Bonacinam *de Clausura quæst.* 2. *punct.* 2. *num* 16. & Bordonum *Resolut.* 35. *numero* 15. Quid verò dicendum, si assumat habitum alterius Religionis, ad quam vult transire illegitimè, & contra ius, dixi *to.* 1. *c.* 13. *nu.* 6. relato. & tractant in terminis Sanchez eo *num.* 68. & Bonacina *sup. num.* 17.

61 Nota præterea, laudabilem videri morem Religionis Minorum de Obseruantia, qui conformiter ad hoc, & alia priuilegia ac statuta Capitulorum Generalium, Romani, Parisiensis, Vallisoletani, & aliorum, certis anni diebus denunciant excommunicatos apostatas sui Ordinis. Per hoc enim criminis apostasiæ grauitas præ oculis ponitur Religiosis, vt magis, ac magis illud execrentur, & ab eo se immunes custodiant. Vide Sanctorum *in Comment. statut. Ordin. Minor. c.* 2. *stat.* 62. ac dicenda infra in Mari magno Carmelitarum, & Minimorum locis relatis.

Circa §. 24.

62 HOC quoque priuilegium de expulsis, & egressis ab Ordine non permittendis prędicare, aut confessiones audire, vel docere, habetur in Mari magno Prædicatorum § 24. item Carmelitarum, & Minimorum, vt eo loco dixi. Circa quod, præter ibi notata, expendenda modo sunt verba illa; *De vestra, vel dictorum ministrorum licentia speciali.* Quibus denotari videtur, quod si casus esset quod aliqui expulsi, vel exeuntes à Religione Minorum transierint sine licentia ipsius ad aliam Religionem, possint etiam sub excommunicationis pœna impediri, ne prædicent confessiones audiant, aut doceant. Sed credo non esse hunc horum verborum sensum, sed eis solùm denotari prædictos eiectos ab Ordine, ad hoc quod in alia Religione recipiantur, debere obtinuisse licentiam à Prælatis Religionis, à qua recedunt, prout est de iure, iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 23. *num.* 10. & conformiter ad ea, quæ ex *c. licet de Regularib.* dixi eodem *tomo c.* 22. *n.* 4. loquens de transeuntibus ex vna Religione ad aliam. Solent enim Summi Pontifices in suis Constitutionibus, & priuilegijs loquentes de aliquo actu, referre ea sine quibus saltem licitè fieri potest; ad quod intentum poni potuerunt prædicta verba.

63 Circa illud, quod tangitur in huiusmodi priuilegio de eiectis ab Ordine, quod scilicet non possint prædicare, confessiones audire, seu docere &c. de quo etiam aliquid dixi *d. c.* 23. *n.* 18 nota meritò hæc prohiberi sic expulsis, quia vt dixi eo *n.* 18 sunt infames, infamia facti saltem, vtpote eiecti non solum propter grauia delicta, sed etiam propter incorrigibilitatem, iuxta dicta *tom* 3 *verbo Eiecti Regulares ab Ordine num.* 4. Dicuntur porro infames infamia *facti*, quia iuxta adducta eodem 3 *to. verbo Infamia num.* 1. infamia facti est, quæ oritur ex graui aliquo delicto, propter quod ex ipso facto sine aliquo actu iudiciario delinquens apud bonos, & graues viros mala audit, quod contingit in istis. Cum autem iuxta dicta eo verbo *Infamia numero* 3 vnus ex effectibus infamiæ est repellere hominem ab actibus legitimis, & publicis muneribus, ideo, vt dixi, meritò repelluntur isti eiecti a munere concionandi, confessiones audiendi, & docendi, quia sunt actus publici muneris. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst Regular. q.* 30. *art.* 21. Miranda *tomo* 1. *Man. quæst* 52. *art.* 5. Spatharius *de modo corrigendi Regulares tract.* 10 *p.* 3. *c.* 20. *num.* . Pelizarius *tom.* 1. *de subdito q.* 1 *c.* 25. §. 1. apud quem plura de istis eiectis, qualiter scilicet illis non sit credendum, cum aliquid in Religionis, à quibus sunt expulsi, effutiunt, & quomodo Religiosi debeant se habere ad istorum calumnias, & conuitia.

64 Alia ad intentum habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 93. Seruitarum *circa* §. 49. & Minimorum *circa* § 16. Quibus addendum, quod iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 23. *num.* 19. his eiectis non tenetur Religio prouidere de alimentis. Quod etiam video à S. Rota decisum, eo quòd sic eiectis non sint in possessione Monachatus, inter decisiones Putei *decisione* 202.

Circa § 25. *&* 26.

65 CONTENTA in his duobus §§ habentur etiam in Mari magno Prædicatorum § 24. Carmelitarum §. 94 & Minimorum §. 17. De quibus aliqua dixi *in d.* §. 24. Maris magni Prædicatorum.

66 Nunc addendum primo, nomine *Ordinis S. Augustini*, ad quem non permittitur transitus aliorum Religiosorum, in hoc, & similibus priuilegijs, non intelligi Ordinem Eremitarum S. Augustini; cum enim is sit vnus ex Mendicantibus non multum distans in vitæ arctitudine ab alijs non est cur dicamus Pontifices noluisse, quod ad eum transire possint alij Mendicantes ex vi horum priuilegiorum, sicut transire possunt ad alios ex vi ipsorum. Intelligi ergo videtur nomine Ordinis S Augustini Canonicorum Regularium Ordo, qui iuxta dicta *tom.* 2. *c.* 3. *num* 8. minus austerior reputatur *cap. quod Dei timorem ad fin. de stat. monachor.* *Templariorum* etiam nomine, ad quos prædictus transitus interdicitur, denotatur Ordo istorum iam à tempore Concilij Vienonensis, & Clem. V. extinctus, qui tamen perseuerabat tempore Clem. IV. qui hoc priuilegium Minoribus concessit. *Hospitalariorum* quoq; nomine, ad quos etiam præfatus transitus probibetur, veniunt illæ Religiones, quæ principaliter hospitalitati, seu curę infirmorum incumbunt, quales sunt Fratres S. Spiritus in Saxia, & alij, de quibus egi *d. tom.* 2. *cap.* 6. *per totum.* At verò *Religiosorum arma portantium* nomine, ad quos similiter transitus iste prohibetur, proculdubio veniunt Ordines militares, ij enim arma gestant, & esto Religiones sint, viuunt tamen sæculari modo, vt pote addicti ad bella contra infideles gerenda, vel similes pias actiones, de quibus dixi *d. tom.* 2. *cap* 5. *per totum.* Consonat his priuilegijs declaratio quædam S. Congregationis, quam referunt Quaranta *in Summ. Bullar. verbo Monasteria, & Conuentus* § *quoad transitum*, & Barbosa *in Collectan. Bullar. verbo Claustrales*, de qua etiam dixi *d. tom.* 2. *c.* 5 *num.* 44. *&* *cap.* 6. *num.* 18. ex qua habetur, per licentias, quæ conceduntur Religiosis claustralibus ad ingrediendum quamcunque Religionem, non posse ingredi Religiones non claustrales, quales sunt Militares, & plures Hospitalariæ. Vide Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 7. *n.* 75.

67 Deinde circa illud, quod dicitur *in* §. 26. scilicet: *Districtius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter transire, vel aliquis eos recipere, seu retinere præsumant absque licentia speciali Sedis Apostolicæ, &c.* dubium mouet Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q* 30. *ar.* 21. an scilicet, si tales eiecti contra huiusmodi prohibitionem ad alios Ordines transierint sine licentia Generalis, aut Prouincialis; aut si sine Sedis Apostolicæ licentia in illis recepti, & professi fuerint, talis receptio, aut professio irritæ sint & nullæ; & respondet affirmatiuè; eo quod talis licentia videatur pertinere ad formam talis actus transeundi ad dictas Religiones, ac per consequens quod sine illa sit inualidus, iuxta doctrinam

Felini

Felini *cap. ex parte de Constit.* & Fauet Glossa *in Clem. 1. vers Inhibentes de iur. pat.* ac sequitur alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 57. num* 10. Cæterum cum Pontifex in his priuilegijs nullam clausulam irritantem posuerit, & verbum *inhibemus* solam prohibitionem videatur indicare, non video cur si tales eiecti ad Religiones strictiores transferint, receptio, & professio ipsorum irritæ sint. Dixi *ad Religiones strictiores*, quia si transitus esset ad minus strictas, omni iure esset irritus, & professio, & receptio nullæ. Pro quo vide dicta *to. 1. c. 2. n. 7. & to. 3. verbo Transeuntes Regulares num. 5.* ac Bordonum *Resolut. 29. num.* 18. maximè 46. ac dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 22. 23. *&* 94. & pro casu quo Religio iustè, vel iniustè aliquem eiectum iam emendatum nollet recipere, dicenda etiam infra in Mari magno Minimorum *circa* § 6. vbi etiam an iustè damnatum ad triremes, vel carcerem perpetuum possit Religio has pœnas commutando cogere ad ingrediendum in aliam Religionem.

Circa § 27.

68 SIMILE priuilegium de prohibitione vtendi habitu huius Religionis habetur in Mari magno Prædicatorum § 25. Carmelitarum § 95. Minimorum § 18. De quo etiam nonnulla dixi *tom. 1. Summ. c. 13. n. 12. et to. 3. verbo Habitus Regularis num* 3. Præter quæ vlterius notandum, iure, meritòque in his priuilegijs præscribi, ne vna Religio habitu alterius vtatur. Et enim diuersa professio, diuersaque Religio, diuersitatem quoque habitus exigit. *arg. ca. quod Deo 33. q. 5. & Clem. 1. de elect.* Et quia licet habitus non faciat monachum, Concil. Trid. *sess. 14. c. 6. cap. porrectum de Regular.* vbi Glossa *verbo Non faciat. cap. consuluit qui clerici, vel vouentes.* Tuschus *pract. concl. tom. 4. litt. H. concl. 30. nu.* 1. Campanile *in diuersor. Iur. canon Rubr. 12. cap. 4. numer. 5.* Vechius *in prax. Nouit. disp. 11. dub.* 10. in dubio tamen facit præsumptionem, vt iudicetur quis talis, qualis est habitus, quem defert. *l. item apud* §. *si quis ff. de iniur.* Federicus de Senis *cons. 13. nu.* 3. Barbosa *in Axiomat. iuris axiom.* 109. vbi alia. Id quoque necessarium videtur, ne Religiosi in quærendis eleemosynis sibi præiudicent. Vide Rodriguez *2. tom. quæst. Regular. q. 76 ar.* 1. & Bordonum *Resolut. 35. num.* 44. ac ea quæ dixi *tom. 2. Summa cap 6. nu. 13 et 14.* de habitu deferendo à Fratribus B. Ioannis de Deo ex decretis Summorum Pontificum, & S. Congregationis ea de causa emanatis, quòd habitum similem Fratribus Minoribus gestarent.

69 Merito etiam id prohibetur *absque mandato Sedis Apostolicæ*, nam ad illam spectat habitum Religiosum concedere. *cap. vnic. de Religios. domib. in 6.* Quamuis autem Nauarrus in *Man. cap. 27 num.* 127. Sayrus *de censuris lib. 3. cap. 33. num* 5. & alij post Siluestrum, & Angelum, existiment assumentes habitum nouæ Religionis incurrere excommunicationem in *d. cap. vnic.* impositam, melius tamen Caietanus *verbo Excommunicatio cap.* 5. Suarez *de Censur. disp 23. sect. 4 numer.* 20 Filiucius *Tract. 14. cap. 8 n.* 132. & Bonacina *de excommunicat. extra Bullam Cœnæ disput. 2 q. 8. p* 1. dicunt excommunicationem eo *cap. vnic.* positam non afficere istos sed alios eo loco relatos, qui alia ibi prohibita exercuerint, prout ex textu ipso constare poterit. Agerent tamen contra præfatam prohibitionem, si d. sine licentia Sedis Apostolicæ facerent. Imo etiam si aliquis in particulari, deuotionis, aut humilitatis causa nouum aliquem habitum priuatim gestaret, non nouum Ordinem inueniendo, non faceret contra hanc prohibitionem. Ea enim solum est contra eos qui id facerent animo nouam Religionem inueniendi. Glossa *in d. cap. vnic. verbo Habitum*, Nauarrus *supr.* Sayrus *supr. num.* 6 Bonacina *supr. n.* 6. Alia habes locis relatis ex Mari magno Carmelitarum, & Minimorum.

Circa § 28.

70 DE materia huius priuilegij, quod est de exemptione à decimis, plura dixi supra in simili priuilegio pro Prędicatoribus in ipsorum Mari magno *circa* § 26. & alijs locis Summæ ibi relatis. Nunc notanda illa verba, *Cum humilitas vestra sibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœlestium duxerit reseruandum, &c.* quibus denotatur causa, propter quam Pontifex concedit Minoribus exemptionem à decimis. Ex ea enim sequi videtur, quod si aliqua Monasteria ipsorum, redditus capellanias, & alios prouentus præsertim annuos, habuerint, potiri non possint isto priuilegio. Etenim iuxta Iuris Axioma: *Datum ex causa cessare debet causa cessante l. 1. ff. de condict. caus. dat.* Calderin. *cons. 56 num.* 2. Federici de Senis *cons.* 164. Gemin. *cons 96. num.* 9. Tuschus *to. 1. conf. 137. littera C.* Similiter, *causa cessante cessat eius effectus, l. adigere* §. *quamuis ff. de iure patron. l. si pater ff. de hæred. instit. l. generaliter C. de Episcop. et cleric. l. cum te C. de pactis inter empt. cap. magna in fin. de voto*, & præsertim *cap. cum cessante de appellat.* late Tiraquellus *in spe ... tractatu de haere, et de iure primog. q. 40. num.* 170. & alij plures apud Barbosam *de Axiomat. iur. axiom. 4... fere per tot.* Sed ex dictis supra in hoc Mari magno *circa* § 11. constat hoc esse verum, solum loquendo de causa finali, non de impulsiua; rursus de causa finali adæquata, non de inadæquata. Vbi etiam alia ad intentum. Pro quo similiter consulenda est Rota in vna Conchensi *Decimarum S. Clementis coram* Buratto anno 1623. quæ valde vtilis est pro casu, quo ista priuilegia de exemptione à Decimis sint concessa titulo paupertatis; & an, aut quando perdantur per vsum contrarium vel non vsum.

71 Generaliter etiam an hæc, vel alia priuilegia amittantur à Religiosis, si ipsi irreligiosè, & laxè viuant, dubium commune esse potest. Ad quod dicendum, quod licet communiter Doctores affirmatiuè respondeant, tum propter axiomata adducta, tum propter illud vulgare: *Si nomine priueris, nec rem habere mereris*, de quo specialiter Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular. q. 9. ar.* 10. Miranda *tom. 2. Man q. 43. ar* 3. nihilominus, vt aduertunt ijdem, hoc solum intelligitur in foro conscientiæ, non in foro externo; rursus neque in foro interno, aut externo id erit verum, quando talis irreligiosus, & laxus modus viuendi fuerit in aliquibus solum particularibus, non in tota familia, aut Religione; nam ad hoc, quod priuilegium cesset, necesse est, quod ratio, seu causa ipsius cesset in communi, non in particulari, aut ex accidenti. *l. nam ad ea ff. de legat. l. si a Fratre C. qui testamentum facere poss.* Vide Couarruuiam *in cap cum esset de testament.* & Sotum *lib. 4 de iust. & iur. q. 5. ar.* 3. Ad quod deseruit notabilis decisio Rotæ coram Bubalo in vna Neapolitana *Professionis*, vbi loquens de Monasterio quodam Monialium, in quo laxè viuebatur, & Moniales habebant proprium de licentia Abbatissæ, nec Regula obseruabatur, nihilominus, quia in ipso tales Moniales nominabantur de Ordine S. Benedicti, & promittebant seruare Regulam, ac in eo clausura erat, & visitabatur, & corrigebatur à suis Superioribus, aderantque aliæ cæremoniæ religiosæ, deciditur tale Monasterium esse Regulare. Quæ omnia ad similes casus iure applicari possunt.

Circa §. 29.

72 EX dictis circa Mare magnum Prędicatorum § 27. constat priuilegium hoc de bonis incertis nouitiorum applicandis in pios vsus concessum esse etiam Prædicatoribus, Carmelitis, & Minimis. De quo etiam aliqua dixi non solum circa illud §. 27. sed etiam *tomo 1. Summa capitulo 24 numer. 39. & tomo 2. capitulo 19. numero 48 & 49.*

73 Adde vlterius, inter huiusmodi bona, seu debita incerta nouitiorum, seu eorum, qui habitum Religionis sumere volunt, non esse computanda illa, quæ habent aliqui mercatores, ratione diuersorum contractuum mutui, locationis, cambij &c. illa enim potius sunt debita certa, quam incerta. Sanctorus *in Comment. statut. Minor. cap. 2. stat. 1.* § 6. Nec etiam illa debita, quæ solum sunt incerta ex parte debitoris, vt si aliquis dubitet, an verè debeat, quia in hoc priuilegio solum est sermo de debitis incertis ex parte creditorum. Dicitur enim, *diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, interdum aliqua bona restituere tenentur.* Debita autem incerta solum ex parte debitoris non obligant ad restitutionem, cum in dubio *melior sit conditio possidentis.* Cardinalis Lugo *tomo. 1. de Iust. disp. 20 sect. 1. num.* 1. ex communi. Nec etiam illa debita, quæ non solum sunt certa ex parte debitoris, sed etiam ex parte creditorum, disiun-

ctum

ctim tamen, & indeterminatè, vt si quis sciat certo se debere aliquid Petro, vel Paulo, ignoret tamen cui illorum debeat. Tale enim debitum reputatur pro certo, saltem disiunctiuè, scilicet Petro, vel Paulo. Caietanus 2.2. *Quæst.* 62. *ar.* 5. Sotus 4. *de iust. q.* 3. *ar.* 1. *ad* 3. Lugo supra. Vi propterea diuidi debeat inter vtrunque. Lessius *lib.* 2. *de iust. capit.* 15. *dub.* 1. *nu.* 3. Bonacina *de restit. disp.* 1. *q.* 8. *punct.* 2. *numero* 7. Lugo *supra*.

74 Computari tamen possunt inter huiusmodi debita incerta, iuxta ea, quæ dixi *tom.* 2. *c.* 19. *num.* 48. ea quæ vocantur inuenta, seu reperta, ea videlicet, quorum dominus facta sufficienti diligentia inueniri non potest. Hæc enim cum iure communi applicari debeant pauperibus, iuxta dicta eo *num.* 48. ex Molina, & Lessio, etiam tenent Rebellus, Turrianus & alij plures, quos referunt, & sequuntur Cardinalis Lugo *supra disp.* 6. *sect.* 12. *num.* 139. & Bonacina etiam supr. *q.* 3. *punct.* 4. *nu.* 3. poterunt etiam applicari Religiosorum pauperum domibus, aut Monasterijs; imò ex vi huius priuilegij applicari poterunt à Prælatis ipsorum in pios vsus, *prout secundum Deum viderint expedire*. Multo magis id fieri potest stando in opinione eorum, qui, asserunt talia inuenta posse retineri ab inuentore, si post factam sufficientem diligentiam non inueniatur ipsorum dominus; prout tenent Sotus 5. *de iust. q.* 3. *ar.* 3. *ad* 2. Petrus Nauarra *lib.* 4. *de restit. c.* 2. *num.* 75. Trullen. in *Decalog. lib.* 7. *c.* 14. *dub.* 5. Diana *par.* 2. *Tract.* 3. *Miscellan. Resolut.* 5. vbi hoc probabile censet cum Megala, & alijs, quod etiam sentit Cardin. Lugo *supra* post Vazquez *de restit. c.* 5. §. 4. *num.* 43. Si enim inuentor talium rerum potest sibi eas retinere, melius, & securius applicari poterunt pijs operibus Religiosorum, maximè in vi huius priuilegij.

75 Loquendo etiam de debitis alicui personæ, quæ etsi cognita sit, ignoratur tamen vbi habitat, vel ita est absens, vt et commodè non possit fieri restitutio, cum plures Theologi dicant tuta conscientia posse dari pauperibus, si credatur non rediturus, nam perinde est creditorem ignorari, ac non posse debitum illi restitui, prout habent Nauarrus *in Man. c.* 17. *num.* 29. Molina *disp.* 748. *num.* 5. Vazquez *supra c.* 11. *num.* 4. & Bonacina *supra d. punct.* 4. *num.* 12. consequenter etiam dici potest computari posse inter debita incerta, ac proinde ex vi huius priuilegij applicari posse pauperibus Religiosis in vsus pios. Monet tamen Bonacina *supra* dominum prius admonendum esse, si admoneri potest, vt respondeat, quid fieri velit de re illa sibi debita; quod verum existimo. De quo, & alijs in praxi pensandis circa restitutionem incertorum latè authores relati.

76 Illud non prætermittendum, quod quamuis iuxta dicta loco relato ex 2. *to. Summæ*, debita incerta, seu inuenta in aliquibus locis applicata sint aliquibus pijs operibus, vel personis, nihilominus quia circa obligationem legum positiuarum talem applicationem præscribentium plures, ac diuersæ sunt Doctorum sententiæ: alij enim putant solum obligare dictas leges pro foro externo, alij si petantur talia debita incerta, seu inuenta, & alij dicunt non esse receptas; ideo attendendum est tum ad verba legum, tum ad vsum & consuetudinem inter timoratos. De quo Molina *disput* 749. *&* 750. Petrus Nauarra *supra cap.* 2. *num.* 82. & Lugo *dict. sectio.* 12. *num.* 152. maximè verò Hieronymus Rodriguez, qui *in Compend. Resolut.* 17. *numer.* 4. ex altero Rodriguez, Nauarro, Aragonio, Henriquez dicit ius petendi bona, & res deperditas, quorum dominus inueniri non potest, quod aliàs Prætori competebat, applicatum esse à Regibus Hispaniæ Ordinibus SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede pro Redemptione captiuorum, & in foro tantum externo, & quoad res animatas solum, v.g. animalia.

Circa § 30. & 31.

77 DE materia huius priuilegij, quæ est de libertate sepulturæ in Ecclesijs Regularium plura dixi non solum supra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 28. & 43. sed etiam in pluribus locis Summæ nostræ ibi relatis. Quia tamen nouissimè S. Congregatio Episcopor. & Regular. 25. Nouembr. 1644. & S. Congregatio Concilij 3. Februarij 1645. ac tandem SS. D. N. Innocentius X. litteris datis in forma Breuis 22. Februarij 1645. approbarunt, & confirmarunt concordiam quandam initam inter Clerum, & Religiosos insulæ, & Regni Maioricensis, ideo quæ ex tali concordia, & instrumento pro ipso facto elici possunt vtilia ad intentum, hic placuit inserere.

78 Primò ergo in dicto Instrumento refertur declaratio quædam S. Cõgregationis, in qua dum quæreretur, *An filij impuberes, dum alibi sepulchra maiorum non extant, debeant sepeliri in eorum propria Parochiali Ecclesia.* S. Congregatio respondit: *Si non extant sepulchra maiorum, sepeliendos esse in propria Parochiali Ecclesia.* Similiter cum quæreretur, *An mater pro filijs impuberibus possit eligere sepulturam.* S. Congregatio etiam respondit, *Non licere matribus eligere sepulturam pro filijs impuberibus, cessante legitima consuetudine.* Quod forsan declaratum fuit solum pro Regno Maioricensi, neque enim talem declarationem authenticam vidi, & ea, quæ dixi supra *circa* §. 28. Maris magni Prædicatorum, oppositum satis probabiliter suadent. Præcipuè tamen circa id quod eo loco retuli de controuersia inter Clerum, & Regulares dicti Regni, sic à partibus concordatum fuit, approbantibus S. Congregatione, & Sanctissimo, in Breui relato. *Quod omnes Regulares possint per seipsos tantum absque interuentu Parochi, atque Cleri eorum sæcularium processionaliter Cruce eleuata incedere, & Parochis non vocatis nec requisitis eorum Parochias ingredi, indeque ad sua Monasteria leuare, & efferre corpora defunctorum, qui apud ipsos sæculares elegerint sepeliri, prout hactenus consuetum fuit, atque adeo in hoc nihil esse innouandum: exceptis Regularibus sex Conuentuum: scilicet Ordinis Prædicatorum S. Dominici locorum de Manacor, Pollensa, & Inca, ac Minorum S. Francisci de Petra, S. Augustini de Salanitg, & Minimorum S. Francisci de Paula de Campos, qui iuxta pacta in limine fundationis nõ possunt absque interuentu Parochi, & Cleri exire ad supradicta. Et in sex prædictis locis, & si in alijs extra hanc Ciuitatem* (Maioricam videlicet) *fuerint vocati Parochus, & Clerus sæcularis ad associanda cadauera in Ecclesijs Regularium sepelienda, Regulares adeant Ecclesiam parochialem, fiatque processio sicut in Cathedrali in funeribus generalissimis, & quando Parochus, & Clerici sæculares voluntariè vocabuntur pro associatione funeris singuli Clerici non possint plusquam duos solidos, & ministri, scilicet Hebdomadarius, Diaconus, Subdiaconus, & duo Primicerij quatuor solidos pro suis stipendijs recipere.* Extat quoque in eodem instrumento declaratio S. Congregationis, in qua dum quæreretur, *An liceat Regularibus sepelire in suis Ecclesijs Confratres Laicos, qui sepulturas non elegerunt,* Respondit: *Confratres Laicos, si non præcedat eorum electio sepulturæ, sepeliendos esse in eorum propria Parochiali Ecclesia.* Hæc in prædicto Breui Sanctissimi, quæ etsi propria videantur pro Regno Maioricæ, vtilia tamen sunt generaliter pro Regularibus, & sepulturæ in eorum Ecclesijs libertate, de qua in præsenti priuilegio.

79 Vide alia infra circa Mare magnum Eremitarum S. Augustini § 2. 3. & 24. Carmelitarum §. 57. Seruitarum §. 2. 4. & 29. & Minimorum §. 21.

Circa §. 32.

80 NONNVLLA circa huiusmodi concessionem de confessionibus Fratrum non audiendis nisi à Prælatis ipsorum, vel ab eis, quibus Prælati id commiserint, dicta sunt supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 29. *vbi* etiam qualiter simile priuilegium habeatur in eodem Mari magno Prædicatorum, Carmelitarum, & Minimorum. His etiam aliqua addenda in præsenti.

81 Et primò quidem notandum, quòd licet, iuxta dicta *tom.* 1. c. 18. *num.* 26. *&* 27. *ac* 10. 3. *verbo Confessarius Regularis n.* 11. ad audiendas confessiones Religiosorum non requiratur, quod Confessarius ipsorum sit approbatus ab Episcopo, vel Ordinario, requiritur tamen, quod talis Confessarius sit approbatus, vel designatus a suo Superiori, adeo vt non stante tali approbatione vel designatione, confessio sit irrita, & nulla, etiamsi cõtingat talem Confessarium approbatum esse ab Episcopo. Ratio huius est, præter dicta illis locis, quod cum absolutio sit actus iudicialis, non potest sine iurisdictione exerceri, & cum Sacerdos ex vi suæ Ordinationis non habeat nisi tantum potestatem Ordinis, necesse est ad hoc, vt absoluere possit, & confessiones aliorum audire,

re,quod ab aliquo sit illi concessa iurisdictio super illos, quia ergo, iuxta dicta eo c.18.*num* 25. Prælati Religiosorum habent iurisdictionem ordinariam supra illos, quia sunt illorum Pastores ordinarij, in quos translata est cura, quam Episcopi,vel Parochi habent supra sæculares,propter ea necesse etiam est,quòd Confessarius Religiosorum habeat ab ipsorum Prælatis approbationem, vel designationem,ratione cuius competat ipsi habere iurisdictionem in illos. Rodriguez *tom* 1.*Quæst Regular.q* 62. *ar.* 4. Portellus *in Dub. Regular. verbo Confessor erga Religiosos num.* 10. Alter Rodriguez *in suo Compend Resolut.* 32 *num.* 21. Bordonus *Resolut.4.num.2.& 3.* San ctorus *in Comment.sup.Constit. Minor. c 7.stat.* 1.*q.*1. Seraphinus Freitas *in Scholijs ad Bullarium Ordin.S.Mar de Mercede in Bull.* 2. *Benedicti XIII. pseudo Papa.* Vide Candidum *tom* 1. *disp.*3 *ar.*39.*n.*2. Hac ergo de causa prohibent Pontifices in hoc,& similibus priuilegiis ne Fratres, alijs, quàm suis Superioribus ab ipsis designatis peccata sua confiteri præsumant Et in priuilegio §. *sequenti* referendo,ne Ecclesiarum Prælati confessiones Fratrum,ipsorum Prælatis inuitis audire possint. Faurt Extrauagans *Inter cunctas de priuileg.* ac maximè, quod alij Summi Pontifices sæpius declararunt Religiosos quoad Sacramentum Pœnitentiæ suorum Superiorum dispositioni subiectos esse, prout constat ex Clemente VIII. Vrbano VIII & alijs,quos retuli *tom.*1 *capit.*19 *nu* 29.

82 Si autem petas qui sint Prælati,quibus competat hæc facultas absoluendi Religiosos,vel dandi licentiam alijs ad id faciendum. Respondeo,quod si Constitutiones, aut statuta particularium Religionum non contradicant, stando in iure communi,& seclusis his,& similibus priuilegijs, Generalis potest id facere pro tota Religione, Prouincialis pro tota Prouincia & Prior, seu Guardianus pro suo Monasterio. Ratio est, quia omnes isti sunt veri Prælati, Pastores ordinarij,& proprij Sacerdotes, ac per consequens possunt id per semetipsos facere,vel alijs delegare. Bordonus *supr. num.* 4. Candidus *supr. num* 4. Sanctorus *supr.q.*1. *et* 2. ex alijs. De Custodibus, qui sunt in Ordine Minorum id negat Sanctorus *supra q.*3. ex Corduba, & alijs, quod intellige de illis, qui solum habent munus suffragandi in Capitulis,non de illis,qui sunt veri Prælati, iuxta dicta supra *circa* §. 3. huius Maris magni. De Visitatoribus autem id affirmat *q.*4. Attendendum tamen est, an sint veri Prælati; si enim tales fuerint,proculdubio id poterunt facere;si autem solum sunt missi pro aliqua causa spectante ad forum externum,aut ad formandum aliquem processum, cum tales non sint veri Prælati,sed iudices delegati, non habent prædictam facultatem.Ex quo etiam patet ; quid dicendum de Commissarijs.Pro quibus vide dicta *to.*2.*Summa c.* 13. *a n.* 26.*et to.*3 .*verbo Commissio,et Commissarius Regular.* & *to.* 4. *verbo Vicarij Religionum.*

83 Si præterea quæras, qualis debeat esse ista licentia Prælati ; vt Religiosus possit audire aliorum Religiosorum confessiones,an scilicet debeat esse expressa,& explicita, an verò sufficiat implicita, vel præsumpta. Respondeo consequenter ad dicta *tom.*4 *verbo Licentia quoad Regulares nu.* 15. sufficere licentiam implicitam,& præsumptam, si fundetur in aliquibus signis,quibus indicetur, quod Prælatus de præsenti concedit talem licentiam, & tacitam habet de præsenti absolutionem dandam;vt si Prælatus videt Religiosum a se non designatum confessiones audire aliorum Religiosorum cont. ssiones,& tacet nihil dicens; non verò sufficere licentiam implicitam, seu præsumptam fundatam solum in eo quod talis Religiosus credat Prælatum approbaturum de futuro absolutionem ab eo datam,& illam ratam habiturum Ratio primæ partis est quia scientia, & patientia in ijs quæ sunt modici præiudicij,arguit consensum, & ratihabitio de præsenti comparatur mandato, & tribuit iurisdictionem.Ratio verò secundæ,quia tale iudicium est tantum existimatio de futuro consensu Superioris,non de præsenti consensu, ac proinde absolutio data cum tali spe non est valida, siquidem pro tempore quo datur, abso uens non habet iurisdictionem Suar z *tom.*4.*in* 3.*p disp* 27.*sect.*4 *nu.* 16. Vasquez *in* 3.*p.q* 93.*ar.*2.*dub.*2. Candidus *sup ar.*9.*nu.*3. & plures alij,quos referunt, & sequuntur Bonacina *de pœnitentia disp* 5.*q.*7.*punct.*4 § 1 *numer.*13. & 14. & Diana *par.*3.*Tract.*2.*de dub. Regular. Resolut.*1. apud quos alia.

84 Quomodo autem non obstantibus ijs, & similibus priuilegijs, possint Religiosi confiteri sua peccata Pœnitentiarijs Papæ dixi eo *tom.*1.*cap.*18.*num.* 26. & me relato cum alijs tenet Bordonus *Resolut.*34 *num.*39. Similiter quomodo Fratres itinerantes possint confiteri cuilibet Sacerdoti siue sæculari, siue Regulari, etiamsi approbationem non habuerint ab aliquo Ordinario, ex vi licentiæ saltem implicitæ inclusæ in licentia itinerandi, vt habet Portellus *in Dub. Regular. verbo Confessor Regularis num.* 12. dixi eo *cap.*18.*num.* 27. Ad quod deseruit priuilegium Innocent. VII. pro Prædicatoribus,quod affert Rodriguez *in Bullar. in hoc Pontifice num.*1. & Confectus *in Collect litter. Apostol in hoc Pontific numer.*1. & aliud Sixti IV. pro Minoritibus reformatis Castellæ,& Legionis *in eodem Bullar. Rodriguez in Sixto IV.num.*30.& apud Confectum *supra in Sixto IV num* 5 Item aliud satis amplum Martini V.pro Hieronymianis Hispaniæ, quod refert Portellus *supra num.* 13. quamuis ignorem an hoc priuilegium sit solum viuæ vocis oraculum, ac per consequens iis te nporibus reuocatum. Dixi etiam eo *num.* 27. quòd licet Religiosi hospites in aliquo Conuentu sui Ordinis debeant confiteri Prælato illius Conuentus,vel alij,qui habuerit ab ipso facultatem, nihilominus quod si tales hospites habuerint facultatem à proprio Prælato confitendi cui voluerint, possint id facere in dicto Conuentu,vbi sunt hospites. Tunc verò Sacerdos audiens istorum hospitum confessiones id faciet ex vi electionis ipsorum hospitum,vel Superioris illorum, non ex vi delegationis à proprio Superiori Bordonus *Resolut.* 4. *num.*6. Pariter etiam quomodo Religiosi possint de suorum Superiorum licentia confiteri etiam alteri Religioso diuersæ Religionis,etsi non ex vi huius priuilegij, siquidem ibi dicitur *vel alijs eiusdem Ordinis Sacerdotibus*, saltem ex priuilegio concesso Prædicatoribus in eorum Mari magno §.29. dixi ibidem, & 1 *tom.Summæ c.*18.*num.*17 relato. Notaui autem ibi generaliter loquendo huiusmodi Confessarium, quicunque ille fuerit, ad minus debere esse idoneum. Quamuis autem Diana 3.*p.Tract.*2. *de dub. Regular. Resolut.*2.*in fine*, huiusmodi idoneitatem Confessarij solum videatur restringere ad hoc quod non sit suspensus, vel excommunicatus, & ad id referat Ioannem de Cruce *de stat. Relig. lib.*2.*cap* 6.*dub.*11. *concl.*1.*in fine* , tamen nec hoc video in præfato Ioanne de Cruce eo loco, nec existimo verum,cum certum sit apud omnes, quod etiam in iure naturali,& diuino fundo, necesse sit quod Confessarius cum sit medicus, & iudex spiritualis, habeat scientiam, & prudentiam proportionatam tali muneri, nec sufficere ipsi, quod non sit suspensus,aut excommunicatus De quo Nauarrus *in Man.cap.*4.*num.*12.Toletus *in Summ.lib.*3 *cap.*13.Suarez *tom.*4.*de pœnit.disp.*28.*sect.*2 Reginaldus *lib.*1 Ioannes Sancius *in select.disp.*45 *num.*40. & communiter Summistæ *verbo Confessor,aut Confessarius.*

85 Quæ nu ... sint confessiones Religiosorum factæ alijs, quam Confessarijs designatis à suis Superioribus, vel de eorum licentia electis inualidæ censentur debere,iuxta dicta *tom.*1.*cap* 18.*numer.*26. & *tom.*3. *verbo Confessio ius Regularis num.*20.prout etiam tenent Corduanus & *numero* 20. adductus,& Bordonus *Resolut.*4.*num.*9 nihilominus si Religiosus solum habeat confiteri peccata venialia, aut etiam mortalia aliàs confessa, poterit validè absolui à quocunque Sacerdote,etiam sæculari quacunque designatione, aut licentia Superioris, etsi peccet confessarius ipsum audiens, si contra præceptum Superioris id faciat, iuxta dicta *tom.*1. *cap.* 21.*num.* 11.& propter fundamentum ibi adductum, scilicet quod ad absolutionem venialium, & mortalium aliàs confessorum sufficiat iurisdictio generalis, quam habent omnes simplices Sacerdotes Diana 5.*p. Tract.*14. *Resolut.* 86.*p*... Suarez, Henriquez, Sanchez. Granadum, Fagundez,& alios,quos refert. Quibus iunge Megalam *lib* 1 *cap.*9.*ad fin* & Sanctorum *supra q.*5 Etsi oppositum omnibus contendat Bordonus *supr Resolut.*6.*num.* 24. & *Resolut.*36.*num.*57. post Philippum Fabium, qui acriter id defendit.

86 Nota præterea,quod quamuis, vt dictum est,licentia ista ad confitendum peccata alijs possit concedi Religiosis à suis etiam Prælatis localibus,& immediatis, hoc tamen limitandum est,nisi maiores Prælati restrinxerint, aut coarctauerint hanc facultatem;prout possunt facere ex iusta,& rationabili causa; siquidem facultas sic concessa est talibus

Præ-

Prælatis ordine Hierarchico, id est, taliter vt in executione illius minores pendeant à maioribus. Rodriguez *tom.1. quæst. Regul q 17. ar. 7.* Candidus *tom.1. disquif 3 ar. 39. n. 5.* Vide illum *in toto hoc articulo* 39. vbi de hac materia.

Circa §. 33.

87 QVÆ in hoc §. continentur de prohibitione facta Prælatis Ecclesiarum, he confessi nes Fratrum audiant, con. essi etiam sunt Prædicatoribus, Carmelitis, & Minimis, vt patet ex eorum Mari magno, & dixi in Mar magno Prædicatorum *circa* § 30. & 31. Præter dicta autem eo loco, & alijs ibi relatis vlterius animaduert ndum.

88 Primo quidem, quòd si Prælati aliqui Ecclesiarum, aut alij quicumque audierint confessiones Religiosorum inuitis ipsorum Superioribus, procul dubio tales confessiones, & absolutiones inualidæ erunt; ob defectum iurisdictionis in dictis Religiosis; nullus enim habet iurisdictionem supra ipsos, nisi ipsorum Prælati, & quibus ipsi eam commiserint. Peiinis *in Constit. a Iulij II.* § 25 *num. 62.* Longus *de casib. refer* 1. *p. sect.* 3 *ar.* 13. *n.* 1. Candidus *to.* 2. *disq.* 24. *ar.* 57. *n.* 4 post Armillam, Ioànem de Cruce, & Laymanum Limita tamen hoc pro casu quo Superior iniustè negaret absolutionem alicui Religioso, nec ipse haberet intra Ordinem, à quo illam obtinere posset, tunc enim posset recurrere ad Episcopum, & ab illo, seu alio, cui ipse commiserit, absolutionis beneficium obtinere. Quia pro isto casu vel per epicheiam præsumitur hanc esse voluntatem Papæ, & Religionis, ac Superiorum maiorum ipsius. Sic colligo ex Molina *tom* 4. *de iust. disp* 61. *num.* 5. & Sanchez *in præcept. Decalog lib.* 4. *cap.* 39. *num.* 36. & expressè tenet Bordonus *Resolut.* 34 *num* 22. Licet, vt bene aduertunt Molina, & Sanchez, tunc esset necessarium, quòd certo constet dictum Superiorem iniustè denegare absolutionem, quia in dubio iudicandum est in fauorem Prælati. In casu etiam quo Superior, & alij Religiosi haberent impedimentum ad absoluendum, vt puta quia essent excommunicati vitandi, tunc Relig osus indigens absolutione poterit illam ab Episcopo, vel alio per ipsum delegato obtinere, propter idem fundamentum. Sic etiam colligo ex Sanchez *supra num* 35. & ex D. Antonino, Siluestro, & Henriquez, quos ipse refert, quibus etiam fauet Bordonus supra. Idem crederem pro casu, quem addisti *tom.* 3. *Summa verbo Clericus num.* 17. quando scilicet Religiosi in cuius Conuentus mutuò se (saltem publicè) per cuffident, nec esset alius intra Ordinem à quo de p.os.mo obtinere possent absolutionem. Pro quo etiam iuuant modò dicenda.

89 Secundò etiam nota, quod ex illis verbis priuilegij istius, scilicet, *vobis inuitis*, colligitur, quòd si Superiores Religiosorum inuiti non fuerint, sed consenserint tacitè, vel interpretatiuè, possint ipsi Religiosi confiteri Ecclesiarum Prælatis, eo quòd possint præfati Superiores dictam facultatem eisdem Prælatis oelegare, prout expressè Bordonus *Resolut.* 34 *num.* 19. refert. ns Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regular. q* 61. *ar* 4 vbi nihil tale reperio. Tenent tamen Molina *supra num.* 5. & Sanchez *supra num.* 28 Quod non solum est verum respectu casuum, à quibus Superiores Regularium eos absoluere possunt; sed etiam respectu eorum casuum, à quibus non possunt, quales sunt aliqui ex reseruatis Sedi Apostolicæ iuxta dicta *tom.* 1 *Summ. cap.* 11. *num.* 6. *& tom.* 3 *verbo Clericus num.* 16 *& verbo Episcopus quoad Regulares num.* 6 Et ratio est, tum ex *ca luminoso* 18. *q.* 2. vbi habetur Episcopum de eo sensu Abbatis posse exercere iurisdictionem in Monasterio exempto, Tum ex eo, quòd cum exemptio Religiosorum in roducta sit in fauorem ipsorum, non debet cedere in damnum eorum, nec debent esse peioris conditionis quam alij de Diœcesi, in ijs præsertim quę spectant ad maiorem quietem conscientiæ illorum, & in quibus præsumitur totam Religionem consentire, Sanchez *sup. num* 32 *&* 33. post Cordubam, Rodriguez, Molinam, Suarez, & alios, & Bordonus *supra num.* 21. referens Nauarrum Barbosam, & alios. Hoc tamen intellige de Episcopis locorum, in quibus Religiosi degunt, quia ipsi tum, qui in ea diœcesi habent iurisdictionem iure communi. Sanchez *sup num* 19. Portellus *in Dub. Regular. verbo Episcopus in Addit. num.* 4 Bordonus *d. num.* 21. Intellige etiam, nisi Superior, v. g. immediatus Religionis prohibit sese con edere talem facultatem suis subditis ad confitendum extraneis, à Regula. Constitutionibus, vel Prælati maioribus. Molina *d. num.* .. Sanchez *supra num.* 38. Pro quo vide dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* § 25.

Circa §. 34.

90 EX dictis in Mari magno Prędicatorum *circa* §. 32 constat simile priuil gium de exe ptione a canonica portione contineri non solum in præfato Mar magno Prædicat. sed & Eremitarum, Augustin Carmelit. & Minim. Quia tamen de ipso plura di itu n eo §. 3 rum maximè in locis Summæ nostræ ibi relatis, de o [illegible] hic annotare libet quæ nouissimè SS. D. N. Innocent us X. litteris datis sub 22. Februarij 1645 post decretum S. Congregationis de ea re editum approbauit, & confirmauit pro Regularibus Regni Maioricæ, eo informiter ad conco diam quandam inter clerum, & dictos Regulares initam, vbi sic: *Concordatum fuit; quod ea Regularium prædictorum Monasteria, quæ sunt ædificata à quadraginta annis ante confirmationem Tridentini, & sunt in consuetudine soluendi tantum quartam partem ex intortitijs, eandem soluant, & quartam partem de pane, & candelis, quæ dum Missa Conuentualis præsente cadauere cantatur, offeruntur, cum quinque solidis pro Rectoris cera, quæ comburitur, dum Missa canitur, vt vsque adhuc solitum est. Et nunc de nouo additur, vt deinceps de panno, quod dicitur* Drap de cos de frisseta negra, *de libris, ensibus, & habitibus militaribus quartam partem dare teneantur, & vnum de quatuor cereis, quos quatuor Regulares iuxta pheretrum defuncti deferre solent. Dereliquis autem obuentionibus, nempe de habitu Regulari, de sudario, de sindone, de arca, de panno serico, seu de alia particulari re Confraternitatum Laicorum, seu Conuentuum ipsorum Regularium, de duobus cereis duorum Acolythorum Crucem comitantium, de alijs cereis, seu candelis, quæ dantur ad manus Regularium, de Eleemosynis pro Missis, Anniuersarijs, Responsis, vel alijs diuinis officijs quisque deprecatoribus pro defunctis eisdem celebrandis, de legatis absolutè, vel ad certos vsus, vel etiam datis qualitercumque donatis tali Monasterio, seu alicui ex Regularibus, & de quauis alia re particulari, nihil omnino soluere teneantur. Illa verò Monasteria, quæ sunt ædificata post Concilium Tridentinum, nihil soluere teneantur, nisi aliter concordatum fuerit cum ipsis à principio fundationis Monasteriorum, aut postea, quo casu standum erit concordiæ legitimæ.* Hæc ibi, ex quibus, et si propria Maioricæ Regno, plura elici possunt pro dictis, & dicendis generaliter de hac materia.

91 Alia ad intentum habes infra *circa* § 43. & in Mari magno Minimorum *circa* §. 26 vbi affero aliud priuilegium Pauli III. pro exemptione Ordinis Minorum à solutione cuiuscunque portionis legatorum ipsis relictorum.

Circa §. 35.

92 HOC quoque priuilegi m de facultate transferendi bona Monasteriorum, quæ deleruntur, habetur in Mari magno Prædicatorum, Carmelitarum, & Minimorum, eo excepto, quòd in Mari magno Prædicatorum non habetur ea Clausula, *Cum ipsa, & alia loca Fratrum ad Nos, & Sedem Apostolicam specialiter, & immediatè pertinere noscantur.* Habetur tamen, & magis ampla in Mari magno Carmelitarum §. 100. illis verbis: *Cum ipsa priora, & alia loca Fratrum ad Apostolicam Sedem, & ad prædictum Ordinem Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli specialiter, & immediatè pertinere noscantur.* Fere similiter in Mari magno Minimorum illis etiam verbis: *Cum ipsa priora, & alia loca Fratrum ad Nos, & Apostolicam Sedem specialiter, & immediatè pertinere noscantur.* Prætermissis autem ijs, quæ ad alias Religiones, quoad hoc priuilegium spectant, de Minoribus, quorum est hoc Mare magnum, loquendo, dicendum est maiori specialitate verificari de Minoribus de Obseruantia illa verba quam de alijs Religionibus. Ratio est, quia iuxta dicta *tom.* 1 *c.* 6. *n.* 40 quidquid præfati Minores de Obseruantia acquirunt, sub Papæ dominio venit, cum ipsi capaces non sint nec in particulari, nec in communi dominij alicuius rei. Sic enim

ha-

habetus ex *cap. Exiit, qui seminat de verb. significat. in 6 §. Ad hæc cum Fratribus.* Et ita tenent non solum Thomas de Iesu eo *numero* 40. relatus, sed etiam Sotus *lib. 4. de Iust. q. 1. ar. 1.* Ledesma a *p. 4 q 18. ar. 1. dub. 2.* Rodriguez *tom. 2. Quæst. Regular. q. 125. ar. 6.* & alij, quos refert, & sequitur Sanchez *lib 7. in Decalog. c. 18. num. 15.* Quibus iunge Cassarubium in Compend. *priuileg. Mendicant verbo Paupertas numer. 6.* Portellum *in Dub. Regular. verbo Bona in Addit num. 2.* & Sanctorum *in Comment. sup. stat. Minc 4. stat. 4.* Quod extende etiam ad pecunias donatas eisdem Fratribus, ita vt illæ etiam sint sub dominio Sedis Apostolicæ. Et si enim ex *d. c. Exiji § cæterum cum in eadem Regula*, habeatur earum dominium pertinere ad dantem, seu donantem dictas pecunias Fratribus, prout dixi *to. 1. eo cap. 6. num. 5.* hoc tamen moderatum est à Summis Pontificibus posterioribus, præsertim Manino V. & Paulo III. quos ibi retuli, Alexandro VI. & alij; quos refert Cassarubius *supra*, qui declararunt etiam dominium pecuniarum ipsis donatarum pertinere ad Sedem Apostolicam, Rodriguez *supra*, Sanchez *sup. n. 21.* Habere autem præfatos Minores hunc modum paupertatis, quòd nec in communi aliquid possideant, sed com . . . quæ possident, dominium ad Sedem Apostolicam pertineat; *Ad tria potissimum potest deseruire* (inquit Ponellus supra) *Primò, vt Minoritæ sint securiores in conscientia, & puriores in voto paupertatis, alieni omnino à dominio rerum temporalium, & illarum tantum vsum habentes necessarium. Secundò, vt videant Minoritæ Prælati se grauius peccare, si bona prædicta indebitè alienent, cum non sint bona sua, sed Sedis Apostolicæ. Tertiò, vt videant seculares, qui prædicta bona Minorum indebitè vsurpant, vel furantur, se grauius peccare, maximè quando fuerint immobilia, cum vsurpent bona Ecclesiæ.* Hæc Portellus. Alia circa Minorum paupertatem ex S. Bonauentura, Pisano, Aluaro Pelagio, & alijs habet Sanctorus *supra c. 6. stat. 1.*

Circa §. 36.

93 HABETVR etiam hoc priuilegium de exemptione à subsidijs, exactionibus, collectis &c. in Mari magno Prædicatorum § 35. Eremitarum Sancti Augustini §. 34. Carmelitarum §. 46 & 80 ac 100. & Minimorum §. 20. Præter dicta autem eo §. 35. & dicta supra in hoc Mari magno circa § 15. 16. & 17. pro intelligentia illius clausulæ, *Nisi dicta Sedis litteræ impetranda plenam, & expressam de indulto huiusmodi, & dicto Ordine fecerint mentionem*, vlterius circa dictionem illam *Indulgemus* nota, illam quandoque significare solùm id quod prius de iure competebat, quandoque verò concessionem priuilegij, vt in *cap. si terra de priuileg.* de quo Geminianus *cons. 72. num. 2. vers. non obstat. verbum Indulgemus.* Tuschus *practic. concl. tomo 2. littera D. Concl. 293. numer. 1. & 2.* & Barbosa *in Tract. de dictionib. vsu frequentib. dict. 158.* Quomodocumque autem sumatur siue in priori, siue in posteriori sensu, vtile est hoc indultum pro Religiosis, & valde explicatiuum exemptionis illorum.

94 Specialiter autem, & quoad praxim nota, quòd si casus contingeret, quod Domini legati, Nuncij, aut alij Diœcesani compellere vellent præfatos Religiosos ad aliquas procurationes, exactiones, vel collectas contra hoc priuilegium, tunc iuxta dicta *tom. 3. verbo Exemptio Regularium num. 14.* decens esset comparere coram ipsis, & humilitate, ac modestia debitis allegare hoc, & alia similia priuilegia, quibus ab eorum iurisdictione sunt exempti. Non tamen debent exhibere talia priuilegia, quia ea sunt adeò notoria, vt nullus præfatorum Dominorum possit prætendere illorum ignorantiam, & quia hoc esset facere illos iudices in causa propria, iuxta dicta eo *nu. 14.* ex Siluestro, Sanchez, & Tamburino. Quibus iunge Nauarrum, Henriquez, & alios, quos refert idem Sanchez *tom. 2. Consilior moral. cap. 9. dubio 4 num. 1. & 2. & 3.* Adde, id etiam colligi ex priuilegio Sixti IV. pro Carmelitis in eorum Mari magno § 60. & 71. vbi ex eo, quod ipsorum exemptio *notoria* sit, colligit Pontifex etiam ipsa non allegata sententias quaslibet contra ipsos datas nullius roboris vel momenti esse, & pro infectis haberi debere. Verba Pontificis sunt hæc: *Decernimus quoque ex nunc, quaslibet excommunicationis suspensionis, & interdicti sententias, & quoscumque processus, quas, seu pœnas, & sententias generales vel speciales continentes, quos, & quas promulgari, vel haberi, & omnia, quæ contra Fratres, domos, & loca dicti Ordinis quomodolibet fieri contigerit, etiam eorum exemptione, vtpote notoria, aliter allegata nullius roboris vel momenti esse, & pro infectis prorsus haberi debere.* Lege eundem Sixtum IV. in eodem Mari magno §. 60. vbi similia ferme, & extensa ad Oblatas & Mantellatas personas Ordinis reperies. Vide etiam Cassarubium *in Compendio priuilegior. Mendicant. verb. Exemptio num. 24.* & Sorbum *in annotat. ad idem verbum §. Vbi etiam.* referentem ex Iacobo Cassinensi, quòd si exempti citarentur ab Ordinario, & essent notoriè exempti, non tenerentur comparere. Pro quo etiam Sanchez *sup. n. 3.* refer. Panormitanum, Imolam, Angelum, Siluestrum, Tabienam, Cordubam, & alios.

95 Casu autem, quod ex vi alicuius priuilegij, seu facultatis specialis prætenderent dicti Domini Ordinarij facere contra hoc, aut alia Regularium priuilegia, recurrere debent ipsi ad Sedem Apostolicam pro explicatione, & interim supersedere prout colligitur ex quadam declaratione Sacræ Congregationis ex bibliotheca Cardinalis Bellarmini *ad sess. 22. Concilij Trident. c. 9.* & Francisco Leone in Thesauro *fori Ecclesiastici par. 2. c. 14 num. 13.* Quod à fortiori procedit, si à Conseruatoribus sint inhibiti: nam inhibitio facit, quod gesta contra illam sint attentata, & nulla *cap. non solum, & c. Romana § quod si obijciatur de appell. in 6.* Decius *cons. 103. initio.* Federicus de Senis *cons. 300. num. 1.* Menochius *cons. 537. n. 13.* Lancellottus *de attent. cap 20. par. 2. num. 226.* Si autem prætenderint id facere propter speciale rescriptum Papæ, vel specialem Papæ authoritatem sibi concessam, tunc debent illam ostendere, aliàs ipsis non parendum, iuxta dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa §. 98.* Magna tamen humilitate, modestia, & reuerentia procedere debent Religiosi erga Dominos Episcopos in casibus similibus, sua nihilominus iura defendendo.

Circa §. 37.

96 CVM hoc etiam priuilegium de exemptione omnimoda Ordinis cum reuocatione Constitutionis *Volentes* Innoc. IV. *de priuileg. in 6.* habeatur pro Prædicatoribus in ipsorum Mari magno §. 36. ideo dicta deseruiunt ad intentum, sicut & ea, quæ ex *tom. 1. & 3. nostra Summa* eo loco retuli. Addendum tamen censeo pro intelligentia ipsius, & similium priuilegiorum, quid importent clausula illa *Irritum, & inane quidquid.* & dictio *Attentatum*, quæ in ipsis ponuntur.

97 Clausula ergo *Irritum, & inane* &c denotat inualiditatem eorum, quæ gesta fuerint contra prædicta priuilegia, propter dicta *tom. 4. Summa verbo Leges Regularium num. 45.* Ad quod etiam deseruiunt, quæ dixi *tom. 3. verbo Causa iudiciales Regularium num. 15. & verbo Exemptio Regularium num. 8.* Vnde etiam in vtroque foro debent censeri inualida, quia sunt contra legem irritantem obligantem in vtroque foro. Lessius *lib. 2. de Iust. c. 17. dub. 6.* Salas *de legibus disp. 16 sect. 4.* & alij, quos refert, & sequitur Bonacina *de legib. disp. 1. q 1. punct. 7. § 5. num. 2.* Etiam si talia facientes ignoranter egerint ipsa, iuxta dicta eo *n. 8.* Quod etiam tenet Naldus *in Summ. verbo Clausula §. Irritans*, addens id etiam verificari, quamuis talis ignorans sit executor Apostolicus. *cap 1. vers. adijciebatur insuper de concess. prebend.* Maximè si dicamus, prout dicendum videtur, irritationem in ijs casibus non habere rationem pœnæ, sed legis definitiuæ, hæc enim irritat gesta in contrarium quantumuis ignoranter. Thesaurus *in praxi par. 1. cap. 35. §. Respondeo 3.* ex alijs. Vide alia apud Naldum *supra.* Et Rotam coram Crescentio *in tit de foro competent. decis. 3.* vbi habetur exemptum à iurisdictione Ordinarij non posse prorogare iurisdictionem, nec in non suum iudicem consentire, cum non de suo tantum, sed etiam Superioris præiudicio tractetur, iuxta doctrinam Abbat. *in c. cum tempore 5. not. de arbitr.*

98 Circa dictionem illam *Attentatum.* nota eam denotare conatum ad faciendum aliquid, quod fieri non potest. Quia ergo nequit aliquid fieri contra præfata priuilegia, ideo Pontifex aliter factum vocat *Attentatum.* Quia etiam agitur in

tur in his priuilegijs de vsurpatione potestatis, seu de exercitio actus nulli, & irriti, est intelligendum de actu consummato, iuxta doctrinam Thesauri *in prax. p. 2. verbo Indulgentiae c. 2. §. limita secundò*.

99 Nota praeterea gratiam concessam in hoc priuilegio, videlicet, quod censurae latae contra istos Religiosos non teneant, esse iure communi confirmatam, *c. 1. de priuileg. in 6. §. in eos autem.* Vbi cum decretum fuisset Episcopos habere iurisdictionem in exemptos in aliquibus casibus, subijcitur: *In eos autem, quibus ne interdici, suspendi, vel excommunicari a quoquam valeant a Sede Apostolica est indultum (quales sunt Religiosi quamplures) in quorum priuilegijs cõtinetur, ne quisquã Episcopus, vel Archiepiscopus Monasteriorum suorum Monachos pro vlla causa, vlloue loco interdicere, suspendere, vel excommunicare praesumat, ijdem Ordinarij iurisdictionem suam quantum ad ista, vbicunq; illi fuerint, penitus exercere non possint.* Sanchez *lib. 7. de Matrimon. disp. 73. n. 23.* ex varijs Doctoribus. Iunge Seraphinum Freitam *in Scholijs ad Bullarium Ordin. S. Mariae de Mercede in Bullam 3. Alexand. IV.* ex alijs etiam. Vide etiam dicta *circa §. praecedentem*.

Circa §. 38.

100 IN hoc §. confirmat motu proprio, & ex certa scientia Sixtus IV. literas Clement. IV. Eugenij IV & aliàs quorumcumque Pontificum, in quibus Ordini Minorum aliqua priuilegia concessa erant, ac pro maiori cautela ea de nouo concedit, & indulget. Pro quo vide dicta in simili confirmatione priuilegiorum Fratrum Praedicatorum in ipsorum Mari magno §. 38. & locis Summae ibi citatis.

101 Maximè notandum verba illa, in quibus approbantur & confirmantur praefata priuilegia, scilicet *Haberi volumus pro expressis*, maximam vim habere, ita vt, iuxta dicta *tom. 3. verbo Clausula num. 51.* habeant vim specialis, & indiuiduae expressionis, & tollant necessitatem inserendi tenorem illorum. Vnde continere talem expressionem, vt alia opus non sit, dixit Felinus *c. in nostra Coroll. 2. sub num. 15. de rescriptis*, Decius *consil. 373. colum. 2. num. 9.* Rebuffus *in Concordat. tit. forma mandat. Apostolic. verbo pro expressis littera A.* Geminianus *cons. 120. vers. ad idem facit*, vbi ait, paria esse scribere extensè, & particulariter per se, vel referre se ad aliam certam, & determinatam scripturam. Ruinus *cons. 225. num. 7. vol. 1. vbi* cum alijs ait paria esse, quòd aliquid exprimatur sufficienter, vel quod Papa velit illud habere pro expresso. Caputaquensis in terminis de confirmatione Pontificia *decis. 204. num. 4. p. 1.* vbi ait, quod dicta clausula operatur, vt totus tenor confirmatus existat. Alia apud Barbosam *de Clausulis clausul. 102.*

102 Similiter circa Clausulam illam *Ac pro potiori cautela &c.* praeter dicta *tom. 3. verbo Clausula num. 28* nota, quòd quamuis ea non videatur necessaria, eo quòd nihil plus tribuat, quam ipsa confirmatio priuilegiorum, vt decisum est à Rota in vna Toletana *Admissionis* 17. Iunij 1609. coram Pamphilio impressa per Farinacium *decis. 192. num. 2. p. 1. recent.* nihilominus vtilis est; eo quod abundans cautela non nocet. Tuschus *tomo 1. littera A. concl. 67.* Gonzalez *ad Regul. 8. Cancellar. gloss. 6. a num. 26.* Stephanus Gracianus *disceptat. forens. c. 141. n. 12.* & alij apud Barbosam *sup. Clausul. 103.*

103 Alia habes infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §. 33.* Carmelitarum *circa §. 44.* Seruitarũ *circa §. 25.*

Circa §. 39.

104 HOC priuilegium de facultate habendi Oratoria, & in eis celebrandi &c. cum altari portatili ampliatiuum est alterius ijsdem Minoribus concessi à Clemente IV. de quo supra *circa § 7. 8. 9. & 10.* huius Maris magni, vbi aliqua de eo dixi; maximè verò in Mari magno Praedicatorum *circa § 39. & 40.* in quo etiam habetur, & alijs locis Summae ibi relatis. Praeter quae, pro maiori rei notitia alia subiungenda censeo.

105 Primò quidem clausulam illam *Sicut accepimus*, qua refert Pontifex circa priuilegia olim concessa Minoribus nonnulla dubia fuisse exorta, non egere iustificatione, seu probatione, eo quòd quando ponitur in gratia Motus proprij, qualis est ista, non eget illa iuxta dicta *to. 3. verbo clausula nu. 66.* quod etiam sequitur Barbosa *in Tract. de clausul. Clausul. 148.* & Marta *de clausulis p. 1. clausul. 154.* plures Rotae decisiones pro eo afferentes.

106 Deinde, cum in hoc priuilegio concedatur facultas Minoribus habendi Oratoria, & hoc videatur iure communi concessum, iuxta dicta *tom. 4. verbo Oratoria quoad Regulares num. 6. ex ca. vnicuique de consecrat. dist. 1.* ideo solum id positum fuisse à Pontifice ad maiorem securitatem conscientiae credendum est. Sicut propter eandem causam saepius Pontifices solent Religiosis concedere illa, quae iure communi ipsis competunt.

107 Praeterea circa facultatem celebrandi cum Altari portatili praeter dicta locis relatis, nota, quòd cum Episcoporum priuilegium sit celebrare, & facere sibi celebrari vbicunque, etiam extra proprias dioeceses, cum altari viatico, & portatili, *cap. quoniam Episcopi de priuileg. in 6* & hoc priuilegium non sit reuocatum à Concilio Tridentino *sess. 22. in decret. de obseruand. & vitand. in celebrat. Missar.* prout tenent Azor *tom. 1. Instit. moral. lib. 10. cap. 26. q. 4.* referens ita declarasse S. Congregat. ann. 1586. Fagundez *in 5. Ecclesiae praecepta precept. 1. lib. 3. cap. 13. num. 19.* referens etiam ad verbum S. Congregationis declarationes id affirmantes, Marchinus *de Sacram. Ordin. p. 3. tract. 3. c. 9. num. 11.* & Cardinalis Lugo *de Eucharist. disp. 20. sect. 9. num. 49.* & alij, quos refert, & sequitur Pasqualigus *decis. 55* ideo in Ecclesijs Regularium poterunt id facere. Similiter, quia non obstante decreto Concilij Trident. *loco relato* possunt Episcopi in propria dioecesi facere celebrari etiam extra locum sacrum cum altari portatili, rationabili aliqua causa subsistente, & in loco honesto, prout tenent Fagundez *supr. num. 14.* Bonacina *de Euchar. disput. 4. q. vlt. punct. 9. numer. 10.* Barbosa *in d. c. quoniam numero 6.* & alij apud ipsos, ideo Regulares si conformari nolint probabilitati illius sententiae, quae asserit id facere posse virtute horum, & similium priuilegiorum, iuxta dicta *tomo 3. Summa verbo Altare numero 13. & sequentibus* poterunt ex Episcopi dispensatione id facere. An verò etiam extra propriam dioecesim id facere possint Episcopi, agit Pasqualigus *disp. 56.*

108 Circa id verò quod habetur in his priuilegijs pro tempore interdicti, scilicet quod eo tempore possint admitti Tertiarij, & procuratores (intellige pro casibus, in quibus ipsi Religiosi possunt non seruare interdicta, iuxta dicta *tom. 1. c. 21. num. 19. & tom. 2. c. 1. numer. 21. & tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares, praesertim numer. 28. & supra in Mari magno Praedicatorum circa §. 39. & 40.*) quaeri potest, an etiam possint admittere Confratres Confraternitatum suarum Religionum. Et respondendum, ex vi horum priuilegiorum non posse id facere, quia in illis non comprehenduntur, & ex *cap. licet de priuilegijs in 6.* constat non posse admitti tempore Interdicti nisi priuilegiatos; praeterim quia priuilegia tantum valent quantum sonant, & solum extenduntur ad personas in eis expressas, vel quae in eis comprehenduntur propter significationem vocis, propter materiae connexionem, aut propter iuris dispositionem, nec in eis attenditur ad similitudinem casuum, vel personarum, iuxta doctrinam plurium DD. quos refert, & sequitur Bonacina *de legibus disp. 1. q. 3. punct. 7. §. 2.* Dixi, *ex vi horum priuilegiorum*, vt excludam particularia priuilegia ipsorum Confratrum, vel Confraternitatum, de quibus alibi dicetur, vt de nostrae Confraternitatis Scapularis Confratribus dixi *tom. 2 cap. 15. num. 36 & 37.* propter priuilegium Clem. VII. in Bulla *Ex Clement. in 1. tom. Bullar.* Laertij in hoc Papa *num. 31.* De quo etiam priuilegio Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* &c. post Nauarrum, Henriquez, & Villalobos, quos refert.

Circa §. 40.

109 HOC similiter priuilegium de facultate concessa Praelatis Minorum ad absoluendum suos subditos, & faciendum se absolui ab ipsis, declaratiuum etiam est alterius, de quo supra §. 12. 13. & 14. Cum enim ibi dictum esset hanc facultatem non extendi ad casus, in quibus *adeo fuerit grauis, & enormis excessus*, quòd sint (delinquentes) *ad*

eandem

eandem Sedem (scilicet Apostolicam) *meritò destinandi*, modo declarat Pontifex, *Hereticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad Sedem Apostolicam meritò destinandos*. Quia verò similis priuilegijs declaratio habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 41. ideo quæ ib. dicta sunt, huic etiam inuento deseruiunt.

110 Addendum tamen primò, quòd cum in hoc & similibus priuilegijs concedatur Prælatis facultas absoluendi suos subditos etiam à casibus reseruatis, illis exceptis, quos retuli, in òmne communi competat ipsis ista facultas quoad casus non reseruatos, & etiam quoad reseruatos ab ipsis Prælatis; ideo tenentur illos in confessione audire, quoties ipsi subditi id petierint. Ratio est, tum quia subditi habent ius ad id petendum, & Prælati ex vi sui officij tenentur subditorum saluti consulere, per ea præsertim media, quibus ad perfectionem peruenire possunt, qualia sunt Sacramenta; tum etiam à simili de Parocho, qui secundum communiorem opinionem, quoties pœnitens petit ab ipso audiri in confessione, tenetur id facere. Conolatius *par.1. de casib. reseruat. sect.1. art.10 nume.8.* Bonacina *de pœnitent disput.5. quæst.7. punct.4. §.2 num.23.* post Nauarrum, Sotum, Suarez, Henriquez, & alios. Excipe tamen casus, in quibus, vel propter magnam occupationem Prælatis, vel propter aliam rationabilem causam, Prælatus non posset, aut non deberet id facere. Sicque supponunt relati authores, & Bordonus *Resolut.2.nu 25.*

Secundo nota, quod quamuis in huiusmodi priuilegio
111 expressè declaretur eandem facultatem concedi Prælatis, vt absolui possint à suis confessarijs, quam ipsis Pontifex concedit ad absoluendum suos subditos, nihilominus id solum videri factum pro maiori explicatione, & ad tollendos scrupulos. Ratio est, quia iuxta dicta sæpius, præsertim *tomo 4. verbo Prælatus Regularis numero 19.* possunt Prælati vti illis facultatibus, seu licentijs, quas suis subditis conferre possunt, ne sint peioris conditionis, quam ipsi. De quo non solum Cardinalis Lugo eo loco relatus, sed Sanchez *lib.8. de Matrimonio disput.13.* Bordonus *Resolut.3.num.23.* Bossius *de Iubileo sect.1. cas.10. nume.188.* & Pasqualigus *decis.86.* post plures alios, quos referunt. Illud etiam quod ibi dicitur de eisdem Prælatis, *quos ipsi habuerint pro tempore in Confessarios*, sufficienter intelligitur de Confessarijs ab ipsis Prælatis, etiam ad hunc solum effectum absoluendi illos à reseruatis electis, prout in simili habet Sanchez *supra*.

Maximè tertiò nota, quod cum in hoc, & similibus pri-
112 uilegijs non restringatur absolutio ad forum conscientiæ, vel Sacramentale, sed generaliter concedatur Prælatis facultas ad absoluendum à casibus reseruatis, exceptis illis, quos diximus, ideo talis absolutio dari potest ab ipsis, quod attinet ad censuras, etiam pro foro externo, iuxta dicta *tomo 3. verbo Absolutio num.6.* Quæ maximè roborantur ex Rotæ decisione in hac causa inter decisiones Putei *numer. 90.* in qua id fuerit determinatum pro Ordine Prædicatorum propter simile priuilegium, quod in ipsorum Mari magno § 41. habetur. Idem etiam colligitur ea eo quod Principis beneficium latissimè est interpretandum, *capit. Cum olim de verborum significat. l. Beneficium ff. de constit. Princip.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.17. num.43.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Prælati potestas num.25.* Verbius *disput.9. dub.5. num.3.* Bordonus *Resolut.3. nume.19.* post alios. Quid verò esset dicendum, si restringeretur ad forum conscientiæ, vel Sacramentale, dixi eo *num.6.* Quæ etiam forma obseruari debeat, quando daretur hæc absolutio publicè, aut pro foro externo, dixi ibidem *num.8.* Quomodo autem absolutio à peccatis nullo modo possit dari, nec ex vi huius, nec alterius priuilegij extra Sacramentum Pœnitentiæ, communis est Doctorum sententia, vt propterea necesse non sit illos referre.

Similiter, cum in hoc & similibus priuilegijs facultas
113 ista concessa Prælatis ad absoluendum suos subditos à prædictis casibus non restringatur solum ad ipsos Prælatos per seipsos, prout in alijs priuilegijs fieri solet, (quale est illud Pij Quinti quod retuli *tomo 1. Summa cap 18. numo. 31.* in quo Pontifex facultatem concessam Episcopis in Concil. Trident. *sessio 24. cap 6.* extendit ad Prælatos Ordinis Prædicatorum, dicens tamen, *vt ipsi per se ipsos, &c.* ideo *Summa LeZan. Tom.V.* facultas in talibus priuilegijs concessa Prælatis delegari potest alijs, iuxta dicta eo *cap.18. nume 4* ex Corduba, & Suarez. Est enim facultas competens ex priuilegio perpetuo, ac per consequens est veluti ordinaria, & delegabilis, præsertim cum non sit concessa personæ, sed dignitati, vel officio. Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Absolutio ordinaria quoad Fratres in fin dubio 2* Passarellus *in Compend. Minimor. capit. 15.* Henriquez *lib.13. de excommunicat. cap.14. numo 2.* & Sanchez *lib.2. de Matrimon. disput.40. nume.14.* post plures alios, quos refert. Quibus iunge Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut 4. nume. 14.* & Bordonus *Resolut.3. nume.29.* Cum quo adde, etiam extraneis esse delegabilem. Quod intellige, nisi Ordinum Constitutiones contradicant.

114 Nec obstat, si dicatur hoc esse contra *cap. fin. de offic. & potest. Iudic. delegat. §. cæterum*, vbi dicitur: *Nulli cui commissum fuerit prædicare crucem; excommunicare, vel absoluere aliquos; dispensare cum irregularibus, vel iniungere pœnitentias, liceat hæc de cætero alijs demandare.* Quia ibi solum est sermo de illo, cui commissum est nudum ministerium, vt patet ex verbis sequentibus: *Quia non sibi iurisdictio, sed certum ministerium potius committitur in hac parte.* Tunc enim est electa industria personæ, vt docet Bald. *l. vnica §. ne autem C. de caducis tollend.* quem sequitur Menochius *consil. 93. nume.16.* in casu autem nostro non est concessum nudum ministerium, nec electa industria personæ, sed conceditur priuilegium perpetuum annexum dignitati, & personis Prælatorum, ac per consequens delegabile, iuxta *capit. fin. de offic. Ordin.* Nauarrus *consil.15. in fin. de sentent. excommunicat. in antiq. alias 11. de priuil. in nonis*, & Sanchez *de Matrimon lib.2. disput.40. num.13. cum sequentib. præcipuè num.17.* Quod maximè procedit, quia in dubio non censetur electa industria personæ, vt per Peregrinum *variar. lib.1. ad cap. fin. de offic. & potest. Iud. delegat. numero 7.* affert Barbosa *in collectan. Doctor. ad d. capit. fin. nume.4.* Vide alia ad intentum in Mari magno Seruitarum *circa §. 65*.

Circa §. 41.

115 SIMILE priuilegium de libertate sepulturæ, & delatione defunctorum ad proprias Ecclesias Fratrum, etsi cum aliqua variatione, habetur in Mari magno Prædicatorum §. 43. Et de eius materia plura dixi in eodem Mari magno § 28. & 43. relato, ac in isto Minorum *circa §. 30. & 31.* Quibus si adiungas dicta in Summa *to.2. c.1. nu.31. & to 3. verbo Defunctus, ac to.4 verbo Sepultura quoad Regulares per totum*, sufficienter satisfactum videbitur huic materiæ de libertate Sepulturæ in Ecclesijs Regularium. Sed pro copiosiori rei notitia aliqua in præsenti addenda.

116 Et primò, quod iuxta dicta *tomo 1. cap.9. nu.25. ex Clem. cupientes de pœnis §. sane.* (quod etiam ad libertatem sepulturæ spectat) Religiosi, & Clerici sæculares, qui aliquos *ad vouendum, iurandum, vel fide interposita, seu alias promittendum* inducunt, *vt sepulturam apud eorum Ecclesias eligant, vel iam electam vlterius non immutent*, excommunicationem Papæ reseruatam incurrunt. Similiter incurrunt pœnas statutas à Bonifacio VIII. *in cap 1. de Sepulturis in 6.* quas retuli *to.4. verbo Sepultura quoad Regulares nu.6. 7. & 8.* Circa quæ præter dicta eo loco vlterius animaduertendum, etiam esse transgressores huius legis eos, qui prædicto modo inducunt alios ad eligendam, vel non mutandam sepulturam, in qua alias de iure communi sepeliri deberet, vt si in ea sepulti essent eorum maiores. Ratio est, quia sic inducentes etiam faciunt contra intentionem Ecclesiæ in præfatis Constitutionibus, quæ est, non solum obuiare auaritiæ Religiosorum, vel Clericorum sæcularium, sed etiam conseruare illæsam libertatem decedentium è vita ad eligendam sibi sepulturam, vbicunque voluerint, etiam si alias alibi de iure sepeliri deberent. Portellus *in dub. Regular. verbo Sepultura num.4.* & Pasqualigus *decis.375.* contra Rodriguez *tomo 4. Summ. cap.130 numero 5.* & alterum Rodriguez *in Compend. Resolutio 128. num. 6. in fin.* Credo tamen sic inductos sepeliri debere in dicta Ecclesia, in qua eligunt sepulturam, etiamsi in *dicto capit.1. de sepultur.* statuatur,

ne induci dicto modo ad eligendum sepulturam in ea sepeliri possint. Quia textus intelligi debet quando electio sepulturæ est in Ecclesia, in qua alias de iure sepeliri non deberent. Rodriguez to 3. Quæst. Regular q 58. ar. 7. dub. 1. Alter Rodriguez sup. Pasqualigus decis. 378.

117 Nota præterea (quod etiam pro libertate sepulturæ facit) quemlibet, qui sit sui iuris, siue Clericum, siue Laicum, posse sibi eligere sepulturam, imo etiam inter eos, qui non sunt sui iuris, vt tem, filium familias, pubem, & etiam seruum. Ratio est, quia ita iura statuunt, & Ecclesiæ consuetudine firmatur. De quibus Siluester in verbo Sepultura q 6 Laurtius tomo 1. variar. lucubrat. tit. 2. cap. 11. Belletus p. 1. disquisit. Cleric. §. 3. de Cleric. debit. Layman lib. 3. Tract. 5 cap 12. num. 5. Portellus sup. num. 6. & 7 Pasqualigus decis. 381. & alij comm unitei. Qualiter autem Religiosi, qui ex opposito non sunt sui iuris, sepulturam eligere non possint, dixi to 1. Summa cap. 9. num 10 & to. 4. verbo Sepultura quoad Regulares nu 16. Secus dicendum de Nouitijs habes ex dictis eo 4. tomo verbo Nouitij num. 41. De illis autem, qui pro alijs eligere possunt sepulturam, agunt Siluester sup. q. 7. Belletus supra. Diana 5. par. Tract. 3. Resolut 108 Pasqualigus decis. 389. & seqq.

Circa §. 42.

118 DE materia huius priuilegii, scilicet de exemptione à solutione canonicæ portionis quartæ, vel simil s, plura dixi in Summa tom. 1. cap 3 nume 12. & tom. 2. cap 1. 29. & 30. & tomo 5 verbo Canonica portio, & tomo 4. verbo Legata Regularibus relicta, & verbo Quarta funeralis. & in hoc Opere in Mari magno Prædicatorum §. 32. 43 44. & 45. Et in hoc eodem Mari magno Minorum §. 31.

119 Nihilominus ad maiorem ampliationem nota dictionem illam Quomodolibet, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio, non solum comprehendere omnia, de quibus satis est in genere esse cogitatum, iuxta dicta to. 3. verbo Dictio num. 35. sed etiam comprehendere quemcumque modum, qui comprehendi potest, idemque portare ac Quocunque modo. Cenedus post lib præll. & can quæst. sing. 95. num. 5. & Barbosa in Tract. de dictionib. dict. 330 nume 4. post alios, quos ipsi referunt. Comprehendit propterea omne ius directum, siue indirectum, ac etiam impropriè sumptum, siue iure communi, siue iure speciali, consuetudine, præscriptione, aut priuilegio competens, prout ex Rotæ decisionibus, & Doctoribus alijs tenet Barbosa sup. num. 2. & 3. Apud quem alia circa vim, & energiam huius dictionis. Quæ notatione digna duxi pro maiori intelligentia huius amplissimi priuilegij. De quo alibi iterum redibit sermo.

Circa §. 43.

120 HOC etiam priuilegium de non soluenda aliqua portione de pijs legatis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 45. Eremitarum Sancti Augustini §. 41. & Carmelitarum §. 59. Quamuis autem de illo, vel illi concernentibus plura dixerim in Mari magno Prædicatorum §. 26. & 32. & in hoc Mari magno Minorum §. 28. 34. & 36. & in locis etiam Summæ ibi relatis. Specialiter tamen pro Regnis Hispaniæ nota ex concessione Summorum Pontificum, præsertim Pij V. & Gregorij XIII. impositum esse quoddam subsidium pro expeditione belli contra infideles super bona Ecclesiastica etiam Regularium, cum derogatione quorumcunque priuilegiorum, ac proinde ad ipsius solutionem teneri non obstante hoc, & alijs priuilegijs. Notat autem Rodriguez tomo 3. Quæstionum Regular quæst 74. art. 1. posse cogi per ex ommunicationem, & alias censuras ad ipsius solutionem, non obstantibus etiam ipsorum priuilegijs. Notat insuper posse adid cogi, inuocato etiam auxilio brachij sæcularis; tum quia ita habetur in præfatis concessionibus Pontificis; tum quia delegatus à Papa, qualis est Nuncius Apostolicus in hac causa, potest iure communi implorare auxilium brachij sæcularis ad executionem illius, quod sibi à Papa committitur executendum, prout tenent Innocentius, Panormitanus Imola, Felinus, Decius, Archidiaconus, Feder cus, & Nauarrus, quos ipse Rodriguez refert ibidem §. Tertio notandum. Quo simili modo, proportione seruata, intelligi debent similes Constitutiones Summorum Pontificum, quæ varias ob causas emanare solent ad impositionem similium subsidiorum etiam respectu Regularium, & cum reuocatione priuilegiorum ipsorum.

121 Supponitur autem in huiusmodi priuilegio Fratres Minores capaces esse legatorum, ita vt, si sis legari aliqua possint, ita tamen, vt iuxta dicta 4. tomo 1. verbo Legata Regularibus relicta talia legata non sint tantæ quantitatis, vt hæreditas appellari possint, nec sint perpetua, & quatenus ita fuerint, non sine pro ipsorum Fratrum victu, sed potius pro aliquo vsu pio determinato, & cum alijs conditionibus ibi designatis. Quæ quia firmata sunt à Sacra Rota in vna Romana Computorum decimo Aprilis 163.., coram Merlino, quam affert Tambur. de iure Abbat. tomo 3. disp. 11. quæsito 1. placuit eam hic referre: quia per ipsam valde confirmantur dicta eo loco. Sacræ Rotæ verba ex prædicta decisione extracta, ea scilicet, quæ ad præsens intentum deseruiunt, sunt hæc: Quoniam visum fuit Dominis in proposito casu non applicari dictas Constitutiones in cap. Exijt, & Clement. Exiui, & non obstare validitati prædicti legati, pro quarum Constitutionum intelligentia cum multa inculcarentur ab informantibus, congruum putarunt Domini aliquas firmare conclusiones. Prima est conclusio, quod Fratres Minores Ordinis Sancti Francisci, tam de familia, quam Reformati, sunt capaces legatorum, quæ vnica solutione seu præstatione adimplentur tam in pecunia numerata, quam in alijs speciebus, vtputa frumenti, vini, olei, & stabilium: dummodo tamen duo copulatiuè concurrant. Primò, quod legatum fiat modo licito, atque ipsis Fratribus iuxta eorum Constitutiones permisso, hoc est, vt in eorum necessitates conuertantur, vel nullus explicetur vsus, sed absolutè illis legetur, quo casu præsumitur legatum eo modo quo ad legati valorem necessarius est, non autem fiat modo illicito, & illis prohibito, vt puta si legentur bona stabilia ad excolendum, vel locandum, tunc enim eum legatum capiat substantiam à modo (siquidem Fratres Minores ex se non sunt rei immobilis relictæ capaces, seu ratione solius modi illis liciti capaces redduntur) vtique legatum corruit, nec etiam æstimatio debetur. Secundò, quòd legati quantitas non sit ingens, & immoderata, quæ sapiat thesaurizationem, & indecorè violetur votiua paupertas, & videatur fieri in fraudem, hoc est relinqui hæreditatem sub nomine legati, sed modica, & suppetens ad solam necessitatem, vel executionem officiorum sui Ordinis, quod relinquitur arbitrio Superioris, attenta personarum, & temporum qualitate, & conditione locorum, atque alijs circumstantijs. Ita ad normam Regulæ Sancti Francisci sanxerunt Summi Pontifices, Nicolaus III. in dicto cap. Exijt, & Clement. V. in dicta Clement. Exiui de verb significat. & tradunt Bart. in Tract. Minor. lib. 2. distin. 1. nume. 1. & sequentib. Bald. in authen. ingressi nume 59. C. de sacrosanct. Eccles. Card. Tabarell in dict. Clement. Exiui. §. Proinde num. 11. & ibidem Ancharan num. 13. & 15. Butr in cap. in præsentia nume. 25 vbi & Felin num. 52. ad fin. de probat. Gabr. concl. 1. numero 4 de Legat. Nauar. consil. 8 num. 1. & 2. de testam. Peregrin. de iure fisc. lib. 5 tit 14. numero 2 & conclus. 10. & 11. Menoch consil. 104. nu. 41 & seq. vsque ad fin. Roder. de Regul. t. 2 quæst 127. art. 1. per tot. Corduba super Regul. S. Francisci c. 6. quæst. 8 super 2 punct. Hier. à Polit. Capucin. super dicta Regula cap 6. num. 62. & 71. Bene Sanchez super Decalog. lib. 7. quæst 26. a numero 10. ad 19. & nume. 28. Nec deficit ratio, quoniam per receptionem huiusmodi legat tum non prouidetur totali necessitati Fratrum, nec excluditur mendicitas, ita vt precario, & ostiatim sibi quærere victum non cogantur, vt præcipitur in cap. 1. de Relig. Domib. in 6. cap. nimis il 2. de excessib. Prælat. sed hæc legata sunt quædam eleemosynæ, quæ nullum tribuunt dominium, proprietatem, aut possessionem, quæ repugnent eorum statui, nec tollunt, quin Fratres diuinæ innitantur prouidentiæ, & quemadmodum Fratres sunt capaces donationis sub modo licito, ita etiam legati, quod est quædam donatio § Legatum Instit de legat. Sanchez super Decal. dicto lib. 7. c. 26. num. 10. Sanctes Capucinus super Regula Sancti Francisci cap. 6. fol. 105. Secunda est conclusio, quod Fratres Minores non sunt capaces annuorum redituum perpetuorum, etiamsi illa relinquantur, adiecto onere perpetuo cele-

celebrationis Missarum. Ita videtur decidere text. *in dict. Clement. Exiui vers. Cumque annui redditus de verb signific. in 6.* & idem voluit Gloss. *in cap. Quorundam verb. Mendicantium de elect. in 6. & in cap. 10. De Relig. Domib. eodem lib.* Abbas *in capit. nimis il 2. sub numer. 2.* & ibidem Ioann. Andr. Anchar. *num. 2. de excessibus Prælat.* Geminian *consil. 40. numero 4. & seqq.* quod est etiam inter cons. Fulgos. 104. Bald. *in dicta authent. ingressi num. 59. C. de Sacrosanct. Eccles.* Bartol. *in l. legatum numero 2. ff de capit. diminut.* Zabarell. *in dict. Clem. exiui, dict. §. cumque annus per tot.* Feder. de Sen *consil. 12. numero 4. & 5* Nauar. *consil 8. numer. 3. & seqq. de testam.* Polit. Capucin. *super Regul. sanct. Francisci cap 6. numer. 59.* vbi testatur Capucinos non admittere huiusmodi legata. Sanctes Capucinus *super dicta Regula cap 6* Sanchez *super Decalog. dicto cap. 26. num. 34.* Quæ quidem conclusio illa potissimum ratione subnititur, quia nihil est, quod magis arctissimæ paupertati Minorum repugnet, quam redditus annui, qui sunt certi, & determinati, & sapiunt nimiam proprietatem, atque inter immobilia connumerantur in *dict. Clem. Exiui § cumque annui,* & ibidem notant Doctores, & latè in his terminis Borell. *cons. 17. num. 23.* per quorum possessionem in perpetuum prouideretur Fratrum necessitati, & penitus excluderetur mendicitas, vel in ea certè mentirentur, quod est absonum, vt ex *l. si quis C. de Censib. & censit. lib. 11.* deducit in proposito Bald. *in dict. authen. Ingressi num. 60. ad fin. C. de Sacrosanctis Ecclesijs.* Siqui Fratres reciperent huiusmodi annua legata & obligationes perpetuas etiam pro Missis, & Anniuersarijs, celebrandis, tractu temporis nedum mendicitatem desererent, sed conflatis pluribus annuis redditibus, qui superabundarent ad alimenta, & vitæ sustentationem, apertè ditescerent, quod esset magnum absurdum eorum statui repugnans, vt perpendit Nauar. *dict. consil. 8. numero 6.* & Sanct. *Thesaur. Capucin. super Regulam Sancti Francisci cap. 6. fol. 308.* Qui amplius asserit super hoc emanasse Constitutionem Leonis X. prohibentem receptionem huiusmodi legatorum, & demum modus similis legati, vt quotannis aliquid soluatur, semper secundum eorum Constitutiones est illicitus. Amodo autem capere substantiam legata facta Minoribus dixit Bald. *dict. authen. Ingressi numer. 59.* Sanchez *super Decal. dict. lib. 7. cap. 26. num. 18.* Et quamuis ab hac opinione, quoad Anniuersaria perpetua relicta Minoribus in stipendium Missarum, & diuinorum officiorum celebrandorum dissentire videatur Siluest. *in Summa verbo Legatum il 2. sub num. 4. vers. Tertium Petrus,* quem sequitur Roderic. *quæst. Regular. tom. 2. quæstio. 127. art. 4.* & Frater Thomas à Iesu Maria Discalceat. Carmelit. *in exposit. Reg. Sanct. Francisci par. 5. cap. 3. vers. possunt prætérea.* Attamen etiam quoad ista Anniuersaria bene procedit supra firmata conclusio, & militant præallegatæ rationes, annuusque redditus ex eo, quod fit debitus intuitu Missarum, non desinit esse annuus redditus, qui semper Minoribus est interdictus. Et sententiam Siluestri, atque aliorum doctè reprobat Sanchez *dict. c. 26. num. 42.* contra quam refert per duo Capitula generalia ita fuisse definitū, & capitulares Ordinationes testatur se vidisse Surd. *de aliment. tit. 3. quæst 4. nu. 13.* addens quod in vim huiusmodi Ordinationum Guardianus, vel alius Prælatus protestari debet, quod non intendit legatum acceptare, imò absolutè repudiat, & concordat Corduba *super Regula Sancti Francisci c. 6. quæst 11. art 4 vers. si vere legatum.* Nec aduersantur Federic. de Sen. *cons 12.* Abb. *cons. 63. lib. 2.* Zabarell. *in Clem. Exiuit §. cumq. annus de verb. signif.* Menoch. *cons. 1014. nu. 41.* & alij. Quoniam Federic. de Sen & Abb. quorum dicto cæteri innituntur, firmant, quod Fratres Minores sunt capaces annui redditus non perpetui, sed ad tempus, vt puta ad vitam vnius Fratris, maximè annosi, vt inquit Abbas. Et hæc opinio Federici temperanda est, vt procedat solum quando legatum annuum continet præstationem modicæ, seù minimæ quantitatis, & est ad modicum tempus, quod reputatur decennium, vel minus. Ita declarat Abb. *dicto consil. 63. sub numer. 6. vers. Sed ego hanc opinionem sequor.* Hieronym. à Polit. *super Regul. Sanct. Francisci capit. 6. numer. 68. ad fin. vers. Ego vero credo.* Cordub. *super dict. Regula capit. 6. quæst. 11. punct. 3. ad fin.* vbi quod licet huiusmodi opinio in rigore literæ possit videri contra Clem. *Exiui,* tamen in sensu æquitatis non est contra eam. Sorb. *in Comp. priuileg. Mendicantium verb. Legata in suis annotation. vers. Medicum autem tempus.* Et cum hoc temperamento opinionem Federic. de Sen. & Abb. videtur etiam amplecti Sanchez *dicto capit. 26. ad fin.* Imo quod Minores sint incapaces cuiuscumque annui redditus etiam exigui, tenet Geminin. *consil. 40.* quod est inter *consil.* Fulgos. 104. Dec. *in capit. in præsentia numer. 273.* & probat Tiraq. *in tract. de Iudic. in reb. exig. numer. 158. versic. Quinquagesimo quinto* Quesada *diuers. quæst iur. capit. 22. numer. 39.* Socin. *de oblat. libell. 8. numer. 35. & seqq.* In quam sententiam videtur etiam inclinare Bart. *in tractat. Minoricar. lib. 2. dist. 6. capit. 3.* vbi monet Fratres, vt ab huiusmodi legati penitus abstineant. Tertia est conclusio, quòd legatum annui redditus perpetui factum Fratribus, seu potius Ecclesiæ, & Sacristiæ Fratrum Minorum non ad ipsorum victum; sed ad certum diuini cultus vsum, vt ad frumentum vel vinum, necessaria materiæ Consecrationis, oleum pro lampadibus, ornamenta altarium, calicesque, omnino sustinetur, vt apertè docuit Federic. de Sen. *consil. 12. numer. 4.* & ibi adden. Butri. *in cap. In præsentia numero 25. de probat.* Abb. *consil. 63. numero 4. lib. 2.* Card. Zabarell. *in Clem. Exiui numero 13. & 25. de verb. signific.* Bald. *in authentic. Ingressi numero 59 C. de Sacros. Ecclesijs* Anan. *consil. 30. numero 3. & sequentib.* Menoch. *cons. 1014. numero 36. & 37.* Cordub. *in Regula Sancti Francisci cap. 6. quæst. 11. punct. 3.* Roderic. *quæst. Regular. tome 2. quæst. 117. art. 5.* Sanchez qui alios congerit super *Decalog. lib. 7. capit. 26. numer. 42.* Frater Thomas de Iesu Maria *super Regul. Sancti Francisci part. 5. capitul. 3. col. 3. versic. sed an fieri possit.* Frater Hieronym. Polit. Capucin. *super dict. Regul. capit. 6. numer. 70.* Et est ratio, quia legatum non concernit commoditates Fratrum, sed diuinum cultum, nec aduersatur eorum paupertati; siquidem cum mendicitas Fratrum Minorum in eo versetur, vt quotidie ex pietate Christi fidelium alimenta mendicent, quorum nomine veniunt solum corpori necessaria, vt eorum potus, habitatio, vestes, *l. legatis ff. de aliment. & cibar. legat. l. verbo Victus ff. de verb. significat.* vtique huiusmodi legato non infringitur, nec tollitur hæc eorum mendicitas, vtpote, quod non in alimenta, seu victum, & vestitum ipsorum cedere debeat, sed in necessaria cultui diuino, vt benè ratiocinatur Bart. *in tract. Minoric. lib. 1. numero 18.* Abbat. *dicto consil. 63. numero 2.* & alij supra allegati, & præsertim Sanchez *dicto cap. 26. num. 42.* & tale legatum nullibi reperitur prohibitum, quod non dicitur Fratribus relictum, sed sacris ædibus, & templis: atque aliud est Ecclesia, aliud Monasterium, vt per Syluestrum *in verb. Legatum il secund. numero 4.* Nauar. *consil. 9. de testament.* Roderic. *quæst. Regular. cap. 127. art. 5.* Ex quo male sensisse videtur Azor. *instit. moral. lib 12. cap. 25. quæst. 15.* negans sustineri simile legatum, qui reprobatur per Sanchez *vbi supra num. 42.* Hæc in dicta decisione Rotæ intento nostro valde vtilia, & multum conformia ijs, quæ dixi loco relato, videlicet *tom. 4. verbo Legata Regularibus relicta,* præsertim *num. 6.*

Circa §. 44.

122 DE hoc quoque priuilegio, quod non possint Fratres excommunicari, interdici, &c. plura dicta sunt in Mari magno Prædicatorum circa §. 36. & 46. & in hoc Mari magno Minorum § 37. Quibus etiam locis alia ex Summa nostra retuli, in quibus de eadem materia egi.

123 Nunc verè pro maiori ipsius notitia addendum, ex hoc, & similibus priuilegijs clarè haberi non solum personas Religiosorum Minorum (idem dico de alijs habentibus similia priuilegia, vel communionem cum istis) sed etiam ipsorum loca, Monasteria, aut Ecclesias, exempta omnino esse a iurisdictione cuiuscumq; Ordinarij. Ita n. habetur in hoc priuilegio illis verbis, *Aut loca Fratrum.* & rursus, *Domos, & loca dicti Ordinis.* & iterum *Domos aut loca huiusmodi,* ac tandem, *Domos, & loca dicti Ordinis.* Itē *in* § 37. illis verbis, *Aut loca vestra.* Quibus similia verba habentur in Mari magno Prædicatorum §. 36. & 46. relatis. Consonant

etiam alia priuilegia aliarum Religionum circa ipsarum Mare magnum infertus suis locis referenda. Specialiter etiam consonat priuilegiũ Nicolai V. pro Minoribus apud Confettium *in Collect. Inter. Apost.* in hoc Pontifice *Bulla* 2 vbi in narratiua habentur hæc verba: *Licet ipsi Fratres, ipsorumq; domus, aut loca per speciale Sedis Apostolica priuilegium ab omni iurisdictione, & superioritate quorumcunque Ordinariorum sint exempti pariter, & immunes, & dumtaxat Rom. Pontifici, & Sedi Apostolicæ immediatè subiecti existant.* Fauet & priuilegium Bonifacij IX. pro Prædicat. ribus apud eundem Confettium *in hoc Pontifice Bulla* 1. vbi excommunicationis latæ sententiæ Papæ reseruatæ pœna punit illos, qui *Ecclesias, siue loca quacunque dicti Ordinis violare, seu in eis violentiam damnabilem exercere præsumpserint.* Hoc enim priuilegium in exemptione dictorum locorum fundari videtur. Colligitur id etiam ex dictis *tomo* 1 *Summæ cap.* 11. *nume.*7. vbi ex declarationibus Sacræ Congregationis dixi non posse Ordinarios visitare Monasteria, aut Ecclesias Regularium, rectè infertur ea loca exempta esse a iurisdictione Ordinariorum. Confirmatur ex alia decisione, quam affertur Armendariz in *addit. ad recopil Leg. Nauar. lib.* 1. *tit.*6. *nume.*95. & Barbosa *in Collect. an DD. in Concil. Trident. sess.*7. *cap.*8. *num.*15 in ea enim habetur, quod licet Episcopi possint visitare Ecclesias, in quibus imminet cura animarum, non tamen Monasteria & Ecclesias Regularium, sanè propter exemptionem talium locorum.

124 Quamuis autem Suarez 5. *tomo de censuris disput* 4. *sect.* 2. *nume.*6. & Cornejo *Tract. at. de Censu. disput.*6. *dub.*2. § *Infero secundo*, dicant Ecclesias, seu Monasteria Regularium non esse exempta ratione sui, sed ratione personarum, nihilominus oppositum est tenendũ. Tum quia verba Summorum Pontificum in præfatis priuilegijs allata æquè omnino tribuunt hanc exemptionem Monasterijs, ac locis Regularium, sicut Regularibus ipsis Tum etiam, quia si solum essent exempta ratione personarum, & non ratione sui, proculdubio visitari possent saltem ratione fui, cuius oppositum habetur ex declarationibus allatis, Bordonus in Resolutionibus, *resolut.*7. *num.*4. & fauent Graffius, Reginaldus, & Naldus infra referendi.

125 Pro quorum maiori luce nota, quod exemptio est triplex. Prima est personalis, qua scilicet eximitur persona, vt a nullo, neque etiam Legato Sedis Apostolicæ, vel Iudice del. gato excommunicari, suspendi, vel interdici possit. Secunda est localis, quæ fit loco, seu Monasterio, vel Ecclesiæ, ita vt non solum Monasterium, seu Ecclesia sit exempta, sed etiam res Monasterio, & Ecclesiæ annexæ, & propriæ. Tertia est exemptio vniuersalis, quæ personas, res & loca eximit ab Ordinariorum iurisdictiones, & subijcit immediatè Papæ. Ioannes de Baccone illustris, & antiquus Ordinis nostri Doctor *in* 4. *sentent. dist.*25. *q.*14. Hostiensis *in Summa lib.*5 *titul. de priuileg.* §. *Quot species.* Siluester *verbo Exemptio, num.*2. Henriquez *lib.*7. *de indulgentijs cap.*24. *num.*4. Peirinis *tom.*1. *priuilegior. Minimor. in Constitut.*2. *Sixti IV.* §.7. *nume.*8. Regulares ergo, Mendicantes præsertim, hac triplici exemptione fruuntur, prout colligitur ex præfatis priuilegijs, & specialiter ex alio Bonifacij VIII. pro Eremitis S. Augustini, vt constabit ex eorum Mari magno §.51. & ex Sixto IV in dicto Mari magno §.42. & pro Carmelitis ex priuilegijs Sixti IV. & aliorum in Mari magno ipsorum §.60. & 71 It. m ex Vrbano VI. pro Seruitis in eorum Mari magno §.15. Ac ex alio Sixti IV. pro Minimis in Constitutione relata illis verbis: *Et insuper vos, & vestrum quemlibet, ac Eremitorium, siue Ecclesiam Sancti Francisci de Paula prædictum, cæteraque omnia, & singula Eremitoria, Ecclesias, & loca per vos in quibuscunque Ciuitatibus, & diœcesibus, ac vbilibet hactenus recepta, & in posterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, Eremitasque, & personas in illis protempore degentes, ac res, & bona quacunque mobilia, & immobilia, ad vos, & Eremitas, & personas, ac vestrum quemlibet, ac loca, Eremitoria, & Ecclesias huiusmodi quomodolibet communiter, vel diuisim spectantia, & pertinentia ab omni iurisdictione, dominio, potestate, visitatione, correctione, & superioritate prædicti, ac pro tempore existentis Archiepiscopi, & aliorum Archiepiscoporum, Episcoporum, Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum quorumcumque, etiam illorum, in quorum iurisdictione, ciuitatibus, & diœcesibus Eremitoria, loca, Ecclesia, vos & Eremitæ, ac personæ. res & bona huiusmodi consistunt, & consistere poterunt quomodolibet in futurum. authoritate, & scientia prædictis de speciali gratia tenore præsentium prorsus eximimus, & totaliter etiam liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis memoratæ. ac Romanæ Ecclesiæ, & nostra protectione suscipimus. ac exempta, & immunia esse volumus, nobisque, & successoribus nostris Romanis Pontificibus canonice intrantibus, ac dictæ Sedi immediate subiacere &c.*

126 Ex hac autem exemptione locorum Regularium à iurisdictione Ordinariorum colligitur id quod *to.* 1. *cap.*11. *nu.*19. etsi non resolutorie, dixi, videlicet, quod delinquens in Monasterijs Regularium non subijciatur pœnis impositis ab Episcopo, verbi gratia, si Episcopus Salmaticensis, præcipiat suis Clericis, ne ludant taxillis, aut chartis, sub pœna excommunicationis ipso facto, & ipsi ludant in aliquo Monasterio Regularium, quod non incidant in præfatam excommunicationem. Ratio est, nam præfata Monasteria licent sint in diœcesi talis Episcopi, sunt tamen extra propriæ exemptionis extra illius iurisdictionem, ac proinde quoad hoc se habet ac Parochiæ, & Monasteria extra diœcesim existentia. Quare quemadmodum Clerici dictæ diœcesis Salmanticensis si luderent in diœcesi Segobiensi, non incurrerent pœnam impositam a proprio Episcopo, ita neque si luderent in præfatis Monasterijs diœcesis Salmanticensis: quia licet illa materialiter non sint extra diœcesim, sunt tamen extra eam formaliter. Azor & Peirinis eo loco relati. Siluester *in Summa, verbo Excommunicatio* 2. §. *circa prædicta magis*, ex Ioanne de Lignano, & alijs. Graffius *1. p. decis. aur. lib.*4. *cap.*8. *nu.*39. Reginaldus *lib.*9. *cap.*8. *nu.*154. Zerola 1. *par. Praxis, verbo Excommunicationis causa materialis* §.4. Naldus *in Summa verbo Exemptionum.*5. expressè loquens de hoc casu. Quæ sententia ad minus est vera loquendo de pœna imposita per modum Statuti, prout supponunt dicti Authores, quibus adde Dianam 3. *p. Tractat.*5. *Miscellan. Resolut.*74. ex Couarrubia, Bonacinam *de censuris disput.*1. *q.*2. *punct.* 11. *num.*8. ex Aula, Vgolino, & alijs. Addunt etiam alij id esse verum, etiam si pœna lata sit per modum sententiæ prout tenent Aula *de censur. par.*2. *c.*3 *disp.*2. *dub.*5. *Coninch. de Sacrament. disput.*13. *dub.*7. *conclus.*6. *nu.*1. Henriquez *lib.*13. *c.*26. *n.*1. Sayrus *de censu. lib.*5. *cap.*6. *num.*40. ex *l. vlt ff. de iurisdict. omnium Iudicum.* Diana *sup.* Quod tamen admitti non debet propter differentiam, quæ est inter censuras, seu pœnam latam per modum Statuti, ac quæ fertur per modum sententiæ: nam illa obligat solum existentes, & delinquentes in territorio legislatoris, quia Statutum respicit directè territorium; ista verò respicit, & afficit personas subditas secundum se, ac per consequens vbicunque existentes. Suarez *sup. sect.*5. *nu.*15. Bonacina *sup nu* 2. ex Vgolino, & alijs.

127 Si autem quæras nomine Monasterij in præsenti quę veniant. Respondet Graffius *sup.* ex Siluestro *verbo Exemptio q.*2. venire cœmeterium, & domus, & theatrum cum hortis & arcus, qui sunt extra Ecclesiam, & dormitorium. Addit idem Siluester idem esse dicendum de dormitorio, & domibus Clericorum, quæ sunt iuxta Ecclesiam cum eorum hortis. Sed de his alias.

128 Vide alia ad intentum super Mare magnum Eremitarum S Augustini *circa* §.42. & super Mare magnum Carmelitarum *circa* §.60. & 71. & 75. Seruitarum *circa* §.15. & Minimorum *circa* §. 25.

Circa §. 45.

129 HVIVSMODI etiam priuilegium de ministranda Eucharistia, & extrema Vnctione confessis cum Fratribus pro casu, quo id malitiosè non velint facere Curati, habetur in Mari magno Prædicatorum §. 47. vbi etiam loca retuli, in quibus de eadem materia in Summa egi. Præter dicta autem ijs locis, vlterius animaduertendum.

130 Quod licet iuxta dicta eo §. 47. ex Fagundez, & Cardinali Lugo (quod etiam alij tenent) non possint Regulares ex vi huius priuilegij ministrare Eucharistiam in Pascha

ea

ea solum ratione, quod Parochus absens est, eo quod in tali casu non obligat præceptum communionis, nihilominus si in tali casu præsumi possit voluntas Parochi circa talem administrationem Eucharistię, poterunt illam tunc administrare iure communi sine hoc, aut alio priuilegio, sicut à simili dixi de peregrinis *tomo 3. Summa verbo Eucharistia, quoad Regulares nu. 7.* quod scilicet illi accipere possint Eucharistiam à Regularibus, quia talis censetur voluntas Parochi, saltem præsumpta. Suarez *to. 3. de Eucharistia disp. 72. sect. 2. §. hinc sequitur.* Clarius Portellus *in Dub. Regul. verbo Sacramentorum administratio nume 7* Diana *3. p. Tract. 2. de dub. Regul. Resolut. 12. in fine.* & Lugo *de Eucharistia disput. 18 sect. 2. nu. 31.* referens Fagundez. & Laimanum. Notat tamen; non ita facilè debere præsumi talem voluntatē, aut consensum parochi, ad communionem Paschalem: quia vt in plurimum parochi volunt, vt pastores fidelium retinere ius suum pro illo tempore, vt recognoscantur ab illis. An verò pro casu, quo prædicti Parochi sine rationabili causa, seu malitiosè distulerint Sacramentum Eucharistiæ ministrare præfato tempore Paschę, ijs, qui dictis Religiosis sua peccata confessi fuerint, possint id facere ex vi huius priuilegij; dubiæ quæstionis est; & satis probabilis pars affirmatiua, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum loco relato, & posita limitatione, seu restrictione huius priuilegij, quam attuli *3. tomo verbo Eucharistia, quoad Regulares num. 5.* Ex Leone X. ibi relato; quando scilicet *talis negatio Eucharistiæ sine legitima causa vicinorum testimonio probata, aut requisitio coram Notario publico facta doceretur.* Notat autem Fagundez *de 3. Eccles. precept. lib. 3. cap. 2. num. 20* tam vrgentem posse esse casum, vt nullo modo possit id probari corā Notario. Quod tamen negari potest, si quidem tunc, iuxta dicta superius, cessaret præceptum communionis, ac per consequens non non esset tam vrgens necessitas. Addendum etiam, quod in casu, quo constaret certò, quòd Parochus ex sua nequitia negaret Eucharistiam in tempore Paschatis, posset administrari à Religiosis, & quibuscunque alijs Sacerdotibus, etiam secluso omni priuilegio. Quia pro tali casu adesset voluntas interpretatiua Episcopi, vel Summi Pontificis. Ita Pater Candidus *3. tom. disquisit. 2. de Eucharistia art. 20. dub. 34.*

Circa Clausulam illam in hoc priuilegio positam, vide-
131 licet, *Ecclesiarum Parochialium Rectores*, nota quod licet illi distinguantur à perpetuis Vicarijs earundem Ecclesiarum in eo quod illi sint principales personę in Ecclesia, quibus principalis cura incũbit, Vicarij verò perpetui sint minus principales, & Coadiutores ad tale munus, vt notat Gloss. vlt. *in cap. Adhuc, de offic. Vicar. & in cap. si verb. Annexa, de prabend. in 6.* recepta communiter per Doctores *ibidem*, nihilominus quia, quæ dicuntur de beneficio curato, habent etiam locum in Vicaria perpetua, vt tenent Paris. *de resignat benefic. lib. 3. quæst. 1. nu. 115. cum seqq.* Campan. *in diuers. Iur. Can. rub. 7. cap. 6. num. 114.* *Nauar. consil. 11. num 3. de statu Regular. in nouis*, & Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib. 3. cap. 6. num. 19.* Ideo quæ in hoc priuilegio dicuntur de Ecclesiarum Parochialium Rectoribus, intelligi etiam videntur de Vicarijs perpetuis; propter dicta, & æqualem rationem in vtrisque repertam.

132 Occasione autem huius, & similium priuilegiorum dubitari potest cum aliquibus, an melius sit recipere Sacramenta à Parochis, quam Religiosis priuilegiatis; de quo Michael Lochmarius Ecclesiæ Patauiensis Canonicus *in suo parochiuli cap. 4. conclus. 11.* & Barbosa *6. de officio Parochi in 3. editione Lugdunensi p. 2. cap. 19. num. 23.* & ego infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §. 50.*

Circa §. 46.

133 DE huius priuilegij materia, scilicet de bonis Monasteriorum Monialibus destitutorum applicandis Fratribus, nonnulla dixi in Summa *tomo 2 cap. 19. nume. 50. & tomo 4. verbo Monasteria Regularium, præsertim num. 32. 37. & 38.* & in Mari magno Prædicatorum §. 48. vbi simile priuilegium habetur. Consonantque dicta in eodem Mari magno Prædicatorum *circa* §. 33. & 34. & in hoc Mari magno Minorum *circa* §. 35. Pro quorum maiori luce notandum.

134 Quòd cum in hoc priuilegio generaliter sit sermo de bonis præfatorum Monasteriorum Monialibus destitutorum applicandis Fratribus eiusdem Ordinis, ideo bonorum nomine veniunt non solùm mobilia, sed etiam immobilia, iura, & actiones dictorum Monasteriorum: Hæc enim omnia bonorum simpliciter nomine veniunt. *l. bonorum 49. in fine, l. rei appellatione 23. ff. de verb. signific. l. si legat. 30. §. 1. ff. ad Trebell. l. Nomen. C. quæ res pignori, gloss. in l. Princepi. 21. de verbor. signific.* Abbas *cons. 43. Videtur primo, nu. 3 lib. 1.* Couarruuias *in cap. relatum, 2. num. 1 de* testament. Rebuffus *in Compend. alienat. ad cap. Sine except. 12. q. 2. num 54.* & alij plures, quos refert, & sequitur Barbosa de appellatiuis verborum *Iuris, appellat. 35. num. 1.* Vnde etiam bonorum appellatione venit etiam pecunia. *l. Cum tabernam. § final.* vbi Bart *ff. de Pignor.* Rota *in vna Beneuentana Census 18. Martij 1613. coram Coccino*, & alij DD. apud Barbosam *supra num. 9.* Non tamen venit ęs alienum: quia bona non dicuntur nisi deducto ære alieno, prout ex Iuribus, & Doctoribus probat idem Barbosa *supra nu 17.*

135 Præterea nota, quod stando in iure communi, & secluso hoc, & alijs quibuscumque priuilegijs, bona dictorum Monasteriorum Monialibus destitutorum pertinent ad ea Monasteria, ad quæ præfatæ Moniales transferuntur. Tum quia illa bona non possunt manere in dominio Monasteriorum destructorum. *argum. l. vtiliss. ff. quando dies.* Ergo, illorum, ad quæ transferuntur, nam illa succedunt in loco ipsorum. Tum quia subrogatum sapit naturam illius, in cuius locum subrogatur. *argum. cap. Ecclesia S. Mariæ 1. vt lite pendent.* & tenet Tiraquellus *de iure primogenit. q. 40. num. 43.* Euerardus *in Topic. legalib.* & Barbosa *in d. cap. Ecclesia S. Mariæ num. 4.* Tum denique, quia iuxta Regulam iuris in 6. nu. 55. *Qui sentit onus, sentire debet commodum.* Cum ergo Monasteria illa, ad quæ transferuntur dictæ Moniales, sentiant onus sustentationis illarum, etiam debent sentire commodum. Sic fermè Rodriguez *to. 3. quæst. Regular. q. 5. art. 4. & 6.* Tamburinus *de iure Abbatissarum disp. 21. quæsit. 9.* ex alijs.

Circa §. 47.

136 PRiuilegium hoc de cadaueribus defunctorum volentium cum habitu Religiosorum sepeliri, quòd scilicet necessariò sepeliri debeant apud ipsos Religiosos, etiamsi alibi suam elegissent sepulturam, reuocatum à Leone X. iuxta dicta *tom. 3. Summa verbo Habitus Regularis num 6.* & supra in Mari magno Prædicatorum § 49. *circa* simile priuilegium Prædicatoribus concessum. Quamuis autem Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Habitus num. 9.* videatur dicere limitationem dictam Leonis X. solum pro foro externo debere obseruari; cæterum etiam pro foro conscientiæ obseruandam existimo, cum Leo X. id præcipiat in Bulla locis relatis adducta, & ita consuetudine obtineatur, in Hispania maximè, vbi crebrius fideles habitu Carmelitarum, aut alterius Religionis: sepeliri volunt. Idque supponit Rodriguez *tom. 2. Quæst. Regular. quæst. 76. art. 8.* Quia tamen idem Leo in ea Bulla dum statuit, quòd volentes sepeliri cum habitu Mendicantium possint sibi eligere sepulturam etiam apud alias Ecclesias, expressè loquitur de illis, qui in proprijs domibus habitant, & extra claustra degunt, vt patet ex verbis relatis eo verbo *Habitus Regularis num. 6.* Ideo si casus esset, quòd aliqui sæculares degerent intra claustra, & illi vellent cum habitu Religiosorum sepeliri, deberent in ipsorum Ecclesijs, non autem in alijs, in quibus sepulturam elegissent, sepeliri; quia quoad istos non videntur reuocata priuilegia, de quibus in præsenti, & in quibus habetur, quod ij qui volunt sepeliri cum habitu Religiosorum, debeant in eorum Ecclesijs sepeliri, etiamsi alibi sepulturam elegissent. Quod etiam verum videtur pro casu, quo illi sæculares inducti essent à Religiosis ad volendum sepeliri cum habitu Religiosorum, si non fuerint inducti ad id vouendum, vel iurandum (iuxta dicta supra in hoc Mari magno §. 41. & alijs locis ibi relatis) Quia talis inductio non irritat electionem sepulturæ, vt contra Belletum, & alios probat Pasqualigus *decis. 377.* eo quòd nec sit contra ius, nec de se illicita. Vide Rodriguez *to. 2. Quæst. Regular. q. 74. art. 8.*

Circa §. 48.

137 NON NVLLA dixi spectantia ad hoc priuilegium de exemptione Regularium etiam pro casu, quo Parochiales Ecclesiæ ipsis concederentur, dum sermo esset de simili alio Prædicatoribus concesso in ipsorum Mari magno §.50. Alia tamen in præsenti addenda.

138 Et primò quidem, quòd casu quo tales Parochiales Ecclesiæ concederentur Religiosis, licet hoc, & similia priuilegia subsistant, & maneant in vi sua quantum ad personas, & bona ipsorum Religiosorum, propter communia etiam priuilegia ipsorum, in quibus generaliter ipsis conceditur hæc exemptio, vacant tamen hæc, & alia quæcumque priuilegia quoad illas personas, siue Regulares, siue sæculares, quæ in prædictis Ecclesijs curam animarum sæcularium exercent; illæ enim *in ijs quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diœcesi sunt sitæ,* immediatè subijciuntur. Ita enim habetur ex Concil. Trident *sess.25.c.11.* iuxta dicta *tom.1.cap.11.num.9.& tomo 2. cap.1.num.28. & cap.18.num.9. & tomo 3.verbo Episcopus quoad Regulares, num.26.& supra in Mari magno Prædicatorum* §.50. Item in dependentibus à tali cura, vel quæ ipsam respiciunt, veluti si Episcopus inquirat, quomodo conseruetur Sanctissimum Sacramentum, & Ecclesiastica ornamenta. Ita enim decisum est à Rota *in vna Ciuitatensi Iurisdictionis 11. February* 1594. *coram Seraphino,* inter decisiones ipsius *nume* 1067. Vbi etiam dicitur hoc consonare decisioni Sacræ Congregationis. Sic etiam tenent Campanile *in diuersi iur. Canon. rub.12. cap.13. nu.51.* Tamburinus *de Iure Abbatum tomo 3. disput.5. quæsit.11. num.50.* Barbosa *in Collectan. DD in Concil. Trident.* circa præfatum *cap.11.num* 15. post alios etiam, quos refert. Vbi etiam *nume.16.* licere Episcopis, si, dum ingredi volunt ad prædictam visitationem faciendam, renuant Regulares illos intromittere ostia Monasterij claudendo, illa infringere. Nota etiam Iurisdictionem, de qua in hoc decreto in personas exercentes curam animarum, & administrationem Sacramentorum competere etiam Ordinario inferiori habenti iurisdictionem quasi Episcopalem. Rota in Piscien. *Iurisdictionis* 16. Octobris 1580. & 5. Maij 1589. coram Gipsio, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & 15. Iunij 1590. coram Plato. De quibus Barbosa *sup. num.28.* Notandum tamen facultatem in hoc decreto datam Ordinarijs ad visitandum personas curam animarum exercentes in Monasterijs virorum, aut mulierum, intelligi datam cumulatiuè, non autem priuatiuè ad eam, quæ competit Abbati, & alijs Superioribus Regularibus. Ita Rota in Piscien. *Iurisdictionis* 15. Iunij 1590. coram Plato, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & in Ciuitatensi *Iurisdictionis* coram Seraphino iam relata, vbi etiam additur *ita tamen vt decreta Ordinarij præualeant, vbi datur aliqua contrarietas, vel incompatibilitas.* Quando ergo talis contrarietas, aut incompatibilitas non fuerit, poterunt Prælati Regulares visitando præfatas personas curam animarum gerentes statuere, & ordinare quidquid sibi circa prædictam curam conueniens videbitur. Hoc enim denotat dictio illa *Cumulatiuè,* seu accumulatiuè. Pro qua vide dicta *tom.3. Summa verbo Dictio num.4.*

139 Quomodo autem non obstante præfato decreto Concilij nequeant Episcopi visitare Altaria Regularium Ecclesiarum, quibus cura animarum personarum sæcularium non incumbit, aut loca, vbi in eisdem Ecclesijs asseruatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confessiones personarum sæcularium, constat ex dictis *tomo 1. cap. 11. num. 7.* ex declaratione Sacræ Congreg. quam etiam affert Tamburinus *sup. num* 47. conformiter ad Constitutionem Gregorij XV. de quibus ibi.

140 Circa Capellanum, de quo est sermo in hoc & similibus priuilegijs, nota illum poni debere ad arbitrium Superiorum Ordinis, non verò Episcoporum, licet ab ipsis Episcopis debeat approbationem obtinere. Ita enim resolutum testantur Piacecius *in praxi Episcop. par 2 cap 3 nume.46.* Gonzalez *ad Regul.8. Cancell. gloss.5. §.3. num.34.* Consonat etiam Viuianus post praxim Iurispatr. *decis 86. num.17.* & Stephanus Dalunus *de potestate Episcop. & Abbat. cap. 14. nu. 2.* dicens Sacram Congregationem censuisse, quod nominatio seu electio Vicarij spectat ad Abbatē siue Rectorem, approbatio verò ad Episcopum. Specialiter id video decisum à Rota in vna Ianuensi *Parochialis.* coram Durano 19. Aprilis 1627. vbi refertur id a pluribus annis declarasse S. Congregationem: & supponi in alijs eiusdem tituli coram Coccino 1 Iulij 1633. & 21. Februarij 1631. & in alia Eugubina *Beneficij* coram Buratto anno 1619. Similiter nota Regulares curam prædictam exercentes prohiberi posse ab Episcopo in percipiendis emolumentis, ne excedant taxam ab ipso præscriptam. Ita enim declarasse Sacram Congregationem testatur Tamburinus *sup. num.* 52 ex Barbosa. Insuper nota, quod si declaratio quædam S. Congregationis, quam refert Armendariz *in Addit. ad recopilat leg. Nauarræ l.1. tit.6. nume.8.* & ex ipso Barbosa *in Collect. ad Concil. Trident. sess.6. cap.8. de reform. nu.9. & de offic. & potest. Episcop. Allegat.74. num.14.* ac nos *tom.1. cap.18. nu* 27 est vera, & authentica, posset Episcopus in Ecclesijs Curatis vnitis Monasterijs ponere Vicarios perpetuos, siue temporaneos, prout ei expedire videbitur. Sed vt dixi *circa* §.50. Maris magni Prædicatorum, aliud est Ecclesiam Curatam vniri Monasterio, aliud verò dari Religiosis pro Monasterio, casus autem de quo loquitur hoc priuilegium, est iste posterior, non ille prior. Et adhuc de illo procedere videntur Rotæ decisiones relatæ, & authores citati. Vide alia in Mari magno Carmelitarum *circa* § 67. & Seruitarum *circa* §.39.

Circa §.49.

141 DE hoc etiam priuilegio, seu facultate concessa Generali, & Prouincialibus, ipsorumque Vicarijs ad dispensandum cum sibi subditis in irregularitatibus, plura dixi *tomo 1. cap.18 num.40. & sequentib. & 3. tom. verbo Irregularitas num.72.* & in Mari magno Prędicatorum §.42. & alijs locis ibi citatis.

142 Præter quæ notandum primò, facultatem in hoc priuilegio concessam ad dispensandum cum illegitimis ad Officia Religionum reuocatam esse à Sixto V. in duabus Constitutionibus, de quibus dixi *tom.1. Summæ cap.18. num 60. & tom 2. cap.12. num 21. & tom 3. verbo Illegitimi Regulares num.17.* Nihilominus iuxta dicta eo *num.6.* possunt aliqui Prælati Regulares vti illa secundum moderationem factam à Gregorio XIIII. in alia Constitutione, & iuxta aliud priuilegium eiusdem Gregorij pro Congregatione Clericorum Regularium ministrantium infirmis, de qua ibidem dixi. An verò extent alia priuilegia propter quæ id etiam fieri possit, dixi eo *num.17. ex 3. tom.* relato. De quo etiam Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.76.* & Bordonus *Resolut.12.* alia quoque priuilegia referentes, quę sigillatim, & attentè inspicienda sunt, dum casus occurrerit similis dispensationis, ne in re tam graui cœco modo procedant illam concessuri. Quæ verò sint Officia Religionum, pro quibus requiritur hæc dispensatio in illegitimis, habes ex dictis *tom 1. cap.18. num 62 & tom.2. cap.13. num. 50. & 3. tomo verbo Illegitimi Regulares nume.8. & 4. tomo verbo Officia Religionum num.4.5. & 6.* Quibus etiam locis alia spectantia ad illegitimos, eorumque dispensationem dixi.

143 Nota secundò, quòd non obstante generali concessione in hoc priuilegio, & similibus cōcessa Prælatis Religionum ad dispensandum cum sibi subditis in omnibus irregularitatibus, exceptis illis tribus, scilicet, *homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum;* & quòd exceptio istarum trium confirmare videatur, quod in omnibus alijs præter illas possint concedere talem dispensationem iuxta iuris axioma, *Exceptio firmat regulam in contrarium,* quod sumitur ex *l. quæsitū §. denique ff. de fund. Instr.* Glossa *in rub. de reg. iur. in 6.* Dyno, Bartulo, Decio, & alijs apud Barbosam *in Tract. de axiom. iur. axiom.85.* nihilominus iuxta dicta *to.1. c.18. n.42.* intelligi debent exclusæ ab hac generali cōcessione, nec in illa inclusæ illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiā animæ vitio, quod posset scandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, prout ex Miranda *tomo 2. Mand. Prælat. q.8. art.5.* dixi, quod etiam tenent Rodriguez *tom.1. Quæst. Regular. q.24. ar.6.* Vechius *in prax. Nouit. disput.9. dub.20. num.3.*

num. 3. Portellus *in dub. Regul. verbo Dispensatio nume.* 5. Villalobos *in Summa tom.* 1. *Tract.* 22. *d.* ff 9 *num.* 11. Summa Diana *verbo Prælati Regularis iurisdictio in dispensando num.* 17. & ipse Diana 4.p. *Tract.* 2. *Resolut.* 73. & alij. Ratio huius est non solum ea, quam adduxi eo *num.* 42. quia cum isti casus sint specialissimi, non est existimandum Pontifices voluisse illos comprehendere in generalibus concessionibus, propter Regulam Iuris 81. in 6. *In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus*, sed etiam quia in similibus irregularitatibus nec etiam Papa dispensat, vt bene Auila *de censuris par.* 7. *disp.* 3. *dub.* 3. & Layman *Tractat.* 5. *de Irregul. cap.* 9. *nu.* 3. Non ergo credendus est talem facultatem alijs concedere voluisse.

144 Hinc primò, non poterunt dispensare, vt sodomita notorius ab irregularitate, quam propter infamiam talis delicti contraxit, liberetur: prout bene Rodriguez, & Miranda *sup.* ac Portellus etiam supra *num.* 6. quibus iungitur Sigismundus de Bononia *de elect. Prelat. dub.* 87. *num.* 2. supponens committentem tale delictũ ipso iure esse infamem. *L. Cum vir. C. de adult. & l.* 1. *C. de secund. nupt. & cap. Infames* 3. *q.* 7. Notorium enim sodomitam ad altaris ministerium assumi, proculdubio scandalosum est. Deinde secundò, non poterunt dispensare cum enormiter leproso, de formiter gibboso, aut notabiliter affecto morbo Gallico apparente, propter eandem rationem, & iuxta dicta 3. *tom. verbo Irregularitas num.* 12.

145 Præterea etiam nec poterunt dispensare ex vi huius aut alterius priuilegij, etiam in casu, quo non esset scandalum, cum carente omnino vsu rationis, iuxta dicta eo verbo Irregularitas *nu.* 9. De quo etiam Bordonus *Resolut.* 11. *dub.* 2. Nec cum omnino illiteratis, iuxta dicta eo verbo Irregularitas *num.* 10. De quo similiter Bordonus *ibidem num.* Nec cum amentibus, furiosis, mente captis, morbo caduco laborantibus, Epilepticis, Lunaticis, Energumenis, &c. Tales enim nec congruè, nec decenter possunt altaris ministerio deseruire. De quo Filiucius *de Irregularitate cap.* 7. *num.* 187. & Sigismundus *sup. dub.* 89. Nota autem, quod si istorum defectus non sit perpetuus, aut continuus, seu habitualis, eo transacto poterunt dicti Prælati Regulares cum illum patientibus dispensare ex vi huius, aut similium priuilegiorum, vel saltem declarare sublatum esse, aut iam cessasse, sicut Episcopi id facere possunt, *cap. communiter dist.* 33. Layman *lib.* 1. *Tractat.* 5. *p.* 5. *cap.* 7. *nu.* 3. Candidus *tomo* 4. *disquis.* 4. *art.* 8. *num.* 5. Sigismundus *dicto dub.* 89 *num.* 14. & Bordonus *sup. num.* 18. Quod maximè procedit in ordine ad exercitium Ordinum iam susceptorum, quia per Ordinationem adquirit ordinatus ius ad exercendum Ordinem susceptum, & ideo non potest per superuenientem causam perdere illud, nisi ea durante. Suarez *tom.* 5. *de censuris disp. vlt. sect.* 1 *num.* 5. Filiucius *sup.* Iudicium autem de cessatione talis defectus pertinet ad dictos Prælatos Regulares, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas num.* 12. ex Suarez, Auila, Layman, & Cornexo, quos citat, & sequitur Diana *d. Resolut.* 73. ac probabile putat Candidus *sup. num.* 7. Eò quòd eiusdem est iudicium ferre, ac dispensare. Bordonus *d. num.* 18. ex alijs. Quamuis autem inhærendo in *d. cap. communiter*, videtur necessarium ad hoc iudicium faciendum spatium vnius anni, vt eo tẽpore certior capiatur experientia de cessatione illius defectus, nihilominus, vt Suarez supra eo *num.* 5. dicit, hoc non est in vsu, sed prudenti arbitrio relinquitur, quod etiam non displicet Filiucio *sup.* & Bonacinæ *de censuris disput.* 7. *q.* 2. *punct.* 2. *num* 12. & Fauet Sigismundus eo *num.* 14. Idè porrò, quod de istis amentibus, furiosis, &c. dictum est, scilicet non posse dispensari à Prælatis Regularibus ex vi huius, aut alterius priuilegij, dicendum etiam de Hermaphroditis, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas num.* 13. Fœminis in viros conuersis, iuxta dicta ibid. *num.* 14. Seruis professis, iuxta dicta *ibidem nu.* 18. pro casu videlicet (si dari potest) quo validè professionem emisissent manente seruitute. Quid verò dicendum de ijs, qui carent legitima ætate ad Ordines requisita, an scilicet à Prælatis Religionum ex vi priuilegiorum dispensari possint, dixi eo loco *num.* 17.

146 Ex quo etiam fit, quod licet iuxta dicta eo 3. *tomo verbo Infamia num.* 17. possint Prælati Regulares in ea, & in irregularitate, quæ ex illa oritur, dispensare propter præfata priuilegia, cum vniuersalia sint (quibus etiam iunguntur alia speialia aliquibus Religionibus concessa, de quibus eo loco) nihilominus, tamen iuxta dicta etiam ibidem *num.* 18. ex Rodriguez, Miranda, & Portello, id fieri non potest in casibus, in quibus esset scandalosum, id est, in casibus, in quibus scandalum aliquod timeri prudenter posset, si tali infamia notati ad Altaris ministerium assumerentur, propter dicta superius. Vnde consequenter, licet iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 16. *num.* 32. probabile sit posse prædictos Prælatos Regulares dispensare cum suis subditis, qui triremibus damnati fuerunt, vt postquam reuersi sunt ad altaris ministerium assumantur, id tamen intelligi debet, prout eo loco indicaui, & iuxta dicta superius, quando non esset, aut timeretur aliquod scandalum, ex eo quod tales viderentur celebrare, prout contingeret in casu, quo illi pergerent ad loca remota, vbi nullus eos cognosceret, aut sciret tali infamia notatos esse: perseuerante enim tali scandalo, aut in loco, in quo nota est alijs talis infamia, nullatenus debent, aut possunt Prælati præfati cum ipsis dispensare, nõ obstante vniuersalitate suorum priuilegiorum, propter dicta. Vnde est, quod antiquitus aliquando cum talibus à Papa dispensatum sit, vt audio, modo tamen his temporibus non conceditur hæc dispensatio, ita vt veluti in prouerbium abierit dicere: *A triremibus ad Altare non datur regressus.* Supponimus autem tales ad triremes damnatos esse irregulares, propter infamiam iuris, iuxta dicta eo *num* 32. & eo verbo Infamia *num.* 7. Quod etiam supponunt Rodriguez, Toletus, & Peirinis eo *num.* 32. relati, clarius Thesaurus *in praxi par.* 1. *cap* 33. *§ Quinto modo, & par.* 2. *verbo Missa cap.* 5. *§ item si esset* post alios, quos ibi refert, & Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 43. *num.* 15. referens Nauarrum, Cardinalem & Mosesium, quibus etiam iungitur Campanile *in diuers. iur. can rub.* 11. *cap.* 18 *numero* 16. *& sequent.*

147 Nec obstat, quod obijcit Diana *par.* 4. *Tract.* 2. *Resolut.* 83. ex Riccio, & Homobono, quòd non inueniatur expressa in iure ista irregularitas, ac per consequens, quod nõ sit: siquidem ex *cap. Is qui de senten. excommunic. in* 6 nulla est irregularitas, quæ in iure non sit expressa. Respondeo enim, quòd etsi non inueniatur expressa sub nomine pœnæ triremium, inuenitur tamen sub nomine deportationis, seu damnationis ad opus publicum, seu ad Metallum *l. ad tempus C. ex quib. caus. infam. irrog. l. capitalium ibi Glosi. ff. de pœnis, & l. quidam ibi glosi. ff. eod.* eo quod pœna triremium succesit in loco istarum pœnarum, quibus annexa est infamia. Folletius *p* 2. *prax. cap.* 9. *num.* 9. Diaz *in prax. cap.* 146. *nu.* 3. Salzedo *ad Diaz cap.* 140. *prax § sic equidem*, Farinacius *quæst.* 142. *num.* 165. & ex ipsis Thesaurus *dicto cap.* 33. *§ Talis est*, & loco relato *ex par.* 2. *prax.* addens remanere infames prædictos ad triremes dãnatos, etiam postquam liberati fuerint, peracto tempore suæ pœnæ per dictam legem, *Ad tempus* Respondeo 2. quod etsi non reperiatur expressa hæc irregularitas in Iure sub nomine præfatæ pœnæ triremium, reperitur tamen sufficienter expressa in causa talis pœnæ, quæ præsertim inter Regulares semper est famosa, id est crimen inferens infamiam, latrociniũ v.g. & similia. Certum enim est infamiam Iuris ipso facto incurri per sententiam condemnatoriam in causa famosa. *Can. Infames.* 3. *q.* 7. *§ Porrò l.* 1. *§ Qui in iudicio ff de his qui not infam.* Molin. *tract.* 4 *de Iust. disput.* 9. *a numero* 1. Bernard. Diaz *in prax. cap.* 88. *nume.* 1. Sanchez *opusc. lib.* 6 *c.* 3. *dub.* 6. *num.* 14. *& nume.* 20. Barbosa *sup num.* 14. & Thesaurus *dicto cap.* 33. *§. Tertio modo.* Addo tertiò, adeo vilem, abiectam, & contemptibilem esse conditionem remigantium in triremibus, vt ipsa sola inspecta, vel in solo lumine rationis stando, haberi debeant vt infames, ac per cõsequens irregulares. De quo Viualdus *tract. de depositione, & degradatione sub num* 38. *pag.* 84. & Peirinis *tomo* 1. *de subditis q.* 1. *cap.* 27. Vide alia infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 31. vbi dicam quid statutum fuerit in ipsorum Constitutionibus contra istos ad triremes damnatos.

Circa §. 50.

148 DE simili priuilegio Prædicatoribus concesso dixi in ipsorum Mari magno §. 51. vbi etiam, qui fuerint illi, qui dixerunt, quod confessi Fratribus Mendicantibus iterũ tenerantur

teneantur sua peccata confiteri Parochis, contra quos Pontifices volunt veluti contra de hæresi suspectos procedi. Nunc verò addendum, sermonem esse in hoc, & similibus priuilegiis de ijs, qui talia dixerint de Confessarijs Mendicantium *ad audiendas confessiones iuxta iuris dispositionem* deputatis *pro tempore*, vt dicitur in ipsis. Vnde si talia affirmauerint contra Confessarios non deputatos *iuxta iuris dispositionem*, non subijcientur tali pœnæ. Dicentur autem Confessarij deputati *iuxta iuris dispositionem* illi, qui secundum ius approbati fuerint, his videlicet temporibus non solum licentiam à suis Prælatis habentes, sed etiam ab Ordinarijs approbati, iuxta decretum Concil. Trident. *sess.23. c.15.* Etenim inter alias significationes dictionis *Iuxta*, vna est quod sit idem quod *secundum* Abbas. *in c. Abbate num. 20. de verbor. signific.* Cenedus *post libr. practic. & can. q. singul. 22 num. 3.* & alij apud Barbosam *in Tract. de dictionibus dict. 187. num. 6.* Idem ergo est dicere *iuxta iuris dispositionem*, ac *secundum iuris dispositionem*.

149 Circa illa verba *Tanquam de hæresi suspectos* nota quæ dixi *to. 3. Summæ verbo Hæresis, & Hæreticus num. 3. & sequentib.* & præter authores ibi citatos lege Castrum Palaum *in oper. mor. p.1. Tract.4. disp.7. punct. 1.* Sousam *in Aphor. Inquisit. lib.2. cap.4.* Card Lugo *de fide disp.25 sect. 2.* & Cæsarem Carenam *de offic. SS. Inquisit. par.3. tit.12. § 3* Ex eis enim constabit qualiter, & quomodo tales suspecti denunciari debeant S. Officio, iuxta decretum, seu edictum S. Inquisitionis, quod retuli eodem 3. *tom. verbo Accusare, & Accusator nu 7.*

150 Quia verò Pontifex in huiusmodi priuilegio vocat propositiones asserentium, quod confessi confessarijs Mendicantium iterum teneantur sua peccata Parochis confiteri *malè sonantes*, ideo notandum, quod propositio malè sonans est ea, quæ licet nudè sumpta videatur catholica, iuncta tamen cum circumstantijs loci & temporis, & personarum, malè sonat Carena *supr. tit.16. § 3. num* 10. ex Paramo, Suarez, & Molfessio. Exemplum ponitur in hac propositione *fides iustificat.* & in ista *plures saluantur in statu sæculari, quam in Regulari*. Potest etiam poni exemplum in propositione, de qua in præsenti priuilegio, scilicet *Confessi Fratribus Mendicantibus tenentur eadem peccata Parocho iterum confiteri*. Siquidem talis vocatur à Pontifice. Quæ tamen non obstante potest maiores censuras mereri, cum constans sit apud Doctores non repugnare, imò sæpè euenire, vt vni propositioni secundum diuersas rationes plures gradus censuræ conueniant. De quo, & gradibus censurarum propositionum Simanches *de Cathol. instit. tit.* 54. Ludouicus à Paramo *de Orig. S. Inquisit. lib. 4. q. 3.* Albertinus *de agnoscend. assertionib. q.6.* Ricciullus *de iure person. extra Eccles. grem. exist. lib. 5.* Bariola *in Florib. director. tit. de var. proposit. gradib.* Suarez *de fide disp 19. sect.2.* Molfessius *in Summ. tom.1. tract.11. c.2.* Carena *d tit.16.* & nouissimè Cardinalis Lugo *de fide disp.20. sect.4.*

151 Vide alia in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 50. Carmelitarum §. 12. & 69. & Seruitarum § 42.

Circa § 51.

152 DE simili communicatione priuilegiorum facta Prædicatoribus dixi supra in ipsorum Mari magno §. 52. & de hac materia plura *tom.1. c.3. nu. 17. & tomo 2. cap.1. num. 52. & sequentib. & tom. 4. verbo priuilegia Regularium num. 24.* Aliqua etiam sparsim varijs in locis. In præsenti tamen explicandæ sunt clausulæ, & dictiones illæ, quæ habentur in ijs priuilegijs, scilicet *in omnibus, & per omnia, prorsus, & sine vlla differentia, perinde &c.* quod non solum pro hac, sed & pro alijs quoque materijs vtile erit.

153 Ergo Clausula illa *In omnibus, & per omnia* propter eius vniuersalitatem facit, vt comprehendantur ea, quæ aliàs non comprehenderentur *l. Ballista ff. ad Trebell. l. cum scimus C. de agricol. & censitis lib.11.* Rota in Tirasonen. *Canonicatus* 28. Ianuarij 1575. coram Cantuccio. Marta *de clausul. p. 1. claus. 62.* & Barbosa *de clausul. clausul. 67. numero 3.* Habet etiam vim specialis specificationis. Marta dicta *Clausula 62. num.4.* Tuschus *pract. conclus. tomo 1. litter. C. conclus. 354. num. 1.* Barbosa *supra num. 7.* etiam post alios. Importat omnimodam adæquationem. Rota *decis. 398. num 9. p.2. in posthum. Farinac.* aliàs *par.4. recent.* Adeò vt nulla sit penitus differentia. Tuschus *sup nu. 6* Barbosa *nu.* 10. post alios, apud quos alia.

154 Dictio etiam *Prorsus* excludit omnia, & singula, quæ in contrarium excogitari possunt, *cap. Statutum, §. Prouisurus, de rescrip. in 6.* ibi *nihil prorsus exigat*, & sic denotat idem quod *Penitus*, secundum Stephanum Gratian. Marchiæ *decis 188. numero* 8. Item habet vim præcisæ naturæ, vt *in c. Ad aures,* ibi, *omnem prorsus actionem excludit, de præscript. dicto cap. Statutum, §. Prouisurus. c. Præsentium, §. Præterea de testib. lib 6.* notant Dec. *cons. 113. num. 5. num. 1.* Octauian. Vulpel. *de prepos. & ad verb. signif sub hac dict. pag.83.* Barbosa *in tract. de diction. dict. 294*

155 Item dictio illa *Sine* cum sit idem quod *absque*, est negatiua, & exclusiua, ac separatiua, *cap Qui generaliter.* vbi Archid. *nu.3. vers. Absque de procuratoribus, lib.6.* & ibi Ioan. Andr. *nu.1.* & Dominic. *in vers. Quæro quæ sit natura huius dictionis Absque.* Cosm. *in pragmat. Sanction. tit. de collation §. Item insuper, vers. Absque.* Bald. *in l data opera, col pen. num.96.* Vulpel. *sub hac dict. pag. 3.* Cened. post *lib. Canonicar. & practicar. quæst. singular. 2 num. 1.* Barbosa *supra diction. 2.* Vnde ad intentum denotabit nullam omnino differentiam esse debere in vsu priuilegiorum inter Prędicatores, & Minores.

156 Præterea dictio *Perinde* denotat omnimodam similitudinem, vt *in l. Cum hæres, in princ. ff. de acquirend. hæred. & l. qui a Patre,* vbi Bart. *ff. de confirm. tutor. & in § Item nobis in fin. Instit. per quas personas nobis acquiratur.* Idem Bart. *in Extrauag. ad reprimend. vers. Perinde.* Roland. *cons.47. nu. 3. tom 4.* & alij, quos refert, & sequitur Barbosa *supra diction.* 252. Vnde tam ex illa, quam ex præcedentibus infertur mentem Pontificum esse vt in vsu priuilegiorum pares omnino, similes, & æquales sint Prædicatores, & Minores.

157 Quæ autem sint hęc priuilegia Prædicatorum, quæ Minoribus communicantur hoc loco, colligi potest ex eorum Mari magno, *Bulla Aurea* dicta Compendijs huius Ordinis, D. Antonino *in 1. p. Summæ tit.* 19. Cassarubio *in suo Compendio priuileg. Mendicant.* & Rodriguez *in Bullario*, vbi plura referuntur.

Circa §. 52.

158 HAec etiam inhibitio facta Ordinarijs, & Rectoribus Ecclesiarum sub istis grauissimis pœnis, ne Prædicatores, aut Minores inquietare, seu molestare præsumant in executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum, habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 53. Circa quæ præter dicta eo loco.

159 Vlterius notandū ex verbis huius priuilegij inferri Dominos Ordinarios & Rectores Ecclesiarum impedientes prędictos Religiosos in vsu dictorum priuilegiorum mortaliter peccare. Quod non solum colligitur ex grauissimis illis pœnis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac priuationis officiorum, & beneficiorum, &c. quæ necessario supponunt peccatum mortale, iuxta dicta sæpius in Summa, sed etiam ex dictione illa *districtius*, quæ iuxta dicta *3. to. verbo Clausula num.24.* importat peccatum mortale, quando cadit supra materiam grauem, prout contingit in proposito; siquidem obseruantia priuilegiorum Religionum res valde grauis est concernens multum ipsorum commodum.

160 Deinde circa clausulam illam: *Nec etiam ad præmissa, seu aliquod præmissorum auxilium, consilium, vel fauorem dare, &c. præsumant*, qua prohibetur dare tale *auxilium, consilium, vel fauorem* impedientibus executionem dictorum priuilegiorum, nota quod *auxilium* tam in præsenti, quam in alijs similibus casibus denotat actionem, qua quis opem fert ad aliquid faciendum; *Consilium* verò actionem, per quam quis verbis impellit ad idem *l. in actio ff. de furt & l. sæpè ff. de verb. significat.* Fauor autem denotat id quod confert, & iuuat ad præfatum finem. Ita ferme, etsi ad aliud intentum loquentes videlicet de vndecima excommunicatione in Bulla Cœnæ posita vbi similia verba habentur, Vgolinus, Duardus, Alterius, & Sousa, quos sequi-

sequitur Bonacina *ibidem num.* 26. 27. *&* 29. Observantes etiam *nu.* 28 *&* 29. requiri ad hoc, quod propter prædictas actiones incurratur censura, quòd illæ influant in effectum; quia regulariter loquendo, crimen non intelligitur nisi quando est completum, & consummatum, ac cum effectu *ca. hac autem dist.* 1. *de pœnit. iuncta Glosa ibidem, &* l. 1. §. *hac verba ff. quid quisque iuris*, iuxta dicta *to.* 3. *verbo Casus reseruati Regulares num* 12. Vide & dicta eod. *tom.* 3. *verbo Irregularitas nu.* 71.

Circa §. 53.

161 SImilis facultas concessa cuilibet in dignitate constituto, aut Canonico, ad procedendum pro defensione priuilegiorum huius Maris magni, habetur in Mari magno Prædicatorum § 54. & præter dicta ibi, & locis ibi etiam relatis, vlterius pro explicatione illius dictionis seu clausulæ *In solidum* nota, quod quemadmodum in instrumentis fideiussionum posita denotat, quod quilibet fideiussorum teneatur ad solutionem debiti, vt habent Molina *de iust. tract.* 2. *disp.* 542. Rebellus *de Obligat. iust. p.* 2. *lib.* 16. *q. vnica de fideiussor. à nu.* 18. & alij plures; ita etiam in præsenti denotat, quod quilibet istorum, qui in hoc priuilegio numerantur, scilicet in dignitate Ecclesiastica constituti, & Canonici, &c. possint, & teneantur munus Conseruatoris pro executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum exercere, quando requisiti fuerint. Facit enim hæc clausula, vt quilibet ad totum teneatur. Rota apud Zach. *post tract. de obligation. Camer. decis.* 22. *num.* 1. *& decis.* 23. *nu.* 3. vbi fuit dictum hanc clausulam importare ac si dictum esset, *Quilibet eorum.* Attribuit namque totum vnicuique. *l.* 3. *de fideiuss. l. si non singula C. si cert. pet. l. si diuis. C. locat.* Bertazolus *de clausul. instrument. claus.* 39. *glos.* 7. *nu.* 1. Barbosa *de Clausulis Clausul.* 72. *in fin.*

162 Circa illa verba *pacificè possessione, vel quasi, &c.* nota, posita ad denotandum præfatos Conseruatores *efficacis defensionis præsidio* assistere debere dictis Religiosis, siue in rebus corporalibus, siue in incorporalibus, aut iuribus. Etenim iuxta definitionem possessionis, quam tradunt Siluester *in Summa verbo Dominium, quæst.* 1. Couarrubias *in Regula Possessor* 2. *initio, num.* 1. & Molina *tom.* 1. *tract.* 2. *de iust. disp.* 12. possessio est *detentio rei corporalis corporis, animi, iurisque adminiculo.* Rerum autem incorporearum, siue Iurium non est propria possessio, sed quasi possessio, iuxta *l.* 3. *ff. eod. tit. l. Seruus* §. *Incorporales. ff. de acquirend. rerum dominio, & l. sequitur* §. *Si viam, ff. de vsurpationibus, & vsucapionibus*, & consentit *c. Cum Ecclesia, de caus. possess. & propriet.* iuncta Gloss. *verb. Quasi possessionem.* Molina *supra* §. *dicitur.* Layman *lib.* 3. *Theologia moralis sect.* 5. *tract.* 1. *cap* 7. *num.* 1. Etsi vsu aliquando huiusmodi rerum incorporearum detentio dici soleat possessio. Molina *supra*. Vt ergo Pontifex declararet præfatum priuilegium suffragari dictis Religiosis in quibuscumque bonis, aut iuribus, ideo vel ad maiorem rei explicationem dictis verbis vsus est.

163 Circa eam clausulam *Authoritate nostra &c* nota quod licet ipsa non importet iurisdictionem ordinariam, sed delegatam iuxta dicta *tom.* 3. *verb. Clausula n.* 12. & resoluunt Menoch. *de præsumpt. lib.* 2. *præsumpt* 16. *num.* 18. Marchis *de Commiss par.* 1. *pag.* 64. *num* 126. *& pag.* 802. *num.* 315. *& pag.* 416. *num.* 204. *in vlt. impress.* quos cum alijs refert Barbosa *in Tract. de clausulis clausula* 12 ac per consequens ex vi huius priuilegij Conseruatores isti non habere videantur, nisi solùm iurisdictionem delegatam, nihilominus iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 25 ex alijs priuilegijs Religionum, quæ ibi adduxi, præfati Conseruatores sunt, & dicuntur Iudices Ordinarij.

164 Nota præterea verbum illud *Contradictores* appositum in illa clausula *Contradictores authoritate nostra appellatione postposita, &c.* non comprehendere contradictores de Iure, idest illos qui agunt contradictores de Iure, idest illos qui agunt coram Iudice, sed solum contradicentes de facto, prout sæpius Rota firmauit, cuius plures decisiones affert Garzias *de beneficijs par.* 6 *cap.* 2. *nu.* 115. *cum sequentib.* & Barbosa *de clausulis clausula* 33. *nu.* 2 post plures alios DD. vbi etiam *nu.* 9. quod extenditur etiam ad turbantes iurisdictionem executoris litterarum Apostolicarum.

165 Maximè nota, quod ea quæ dicuntur hoc loco de Romanæ Ecclesiæ Syndicis, quod scilicet ad eorum requisitionem teneantur Iudices conseruatores manu tenere Religiosos in ijs priuilegijs, quamuis etiam habeantur in Mari magno aliorum Mendicantium, proprius tamen conueniunt Minoribus, illi enim habent istos Syndicos nomine Papæ, seu Sedis Apostolicæ designatos ad causas ipsorum peragendas, & recipiendum ea, quæ Fratribus competunt, propter priuilegia multorum Pontificum, de quibus, & alijs ad ipsos spectantibus Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Procuratores*, Rodriguez, Sorbus, & Portellus, quos retuli *tom.* 2. *cap.* 17. *num.* 12. dum de ijs Syndicis agerem, & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 119. In alijs autem Religionibus isti vocantur *Procuratores*, iuxta dicenda infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 54. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 69.

Circa §. 54.

166 EÆ quæ hic apponuntur à Pontifice non obstantiæ ac firmitates positæ etiam sunt ferè ad verbum in Mari magno Prædicatorum, §. 55. *&* 56. & ideo ibi dicta deseruiunt etiam ad intentum. Alia tamen habes in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 108. & Seruitarum *circa* §. 70.

De Bulla Aurea.

BVLLA hæc *Aurea* nuncupata veluti appendix est ad Mare magnum Prædicatorum, & Minorum, ac propterea inseri hoc in loco debuit, & quibusdam annotationibus veluti Commentario, pro ipsius intelligentia, & operis intento, illustrari.

BVLLA AVREA VOCATA.

SVMMARIVM.

Concedit plures gratias, & exemptiones Ordinibus Mendicantium in hac Bulla quæ dicitur *Aurea*.

1 *Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias nostras in festiuitatibus Sanctorum Ordinis Minorum.*
2 *Indulgentia Plenaria semel in vita, & in mortis articulo concessa Fratribus.*
3 *Restrictio circa potestatem absoluendi, & dispensandi cum Fratribus.*
4 *Communicantur priuilegia Mendicantium Tertiarijs, Oblatis, Syndicis, & Procuratoribus.*
5 *Prohibet, ne aliquis impediat dare eleemosynas Fratribus.*
6 *Quod habitus Ordinis Minorum non dentur, nisi per Prælatos, & teneantur mortui sepeliri in Ecclesijs Ordinis Minorum, & deferantur corpora discooperta.*
7 *Quod Fratres habentes beneficia, vel pro Capellanis seruientes, non gaudeant facultatibus Ordinis.*
8 *Concedit, quod Magister Prædicatorum, & Minister Minorum possint examinare, & corrigere Inquisitores hæreticæ prauitatis.*
9 *Concedit, quod præfati Ordines, scilicet Prædicatorum & Minorum gaudeant priuilegijs, & indultis aliorum Ordinum.*
10 *Ponit pœnas, quas incurrunt Prælati, & alij non obedientes, seu aliquid in contrarium mandantes.*
11 *Ponit non obstantias.*

S I-

SIXTUS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacri Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordines instar duorum primorum fluminum, & cœlestium voluptatum, & amœnitatum à Paradiso egredientium. Sacrosanctæ Vniuersalis Ecclesiæ terram; ne inundanarum cupiditatum, & vitiorum calore arescat, præclaræ doctrinæ, virtuosorumque operum multiplicium meritorum imbribus irrigantes, magis, atque magis illam in dies fructuosam efficiunt. Hi sunt duo Seraphim, qui in sublime contemplationis, & Seraphici amoris alis eleuati, à terrenisque rebus abstracti, assiduo diuinarum laudum clamore, & immensorum beneficiorum humano generi à Summo Opifice Deo exhibitorum declaratione, feruentissimis prædicationibus populos instruendo, & ad cœleste iter dirigendo insistentes, multiplicata talenta eis credita Domino Deo mundæ segetis animarum, scilicet Redemptoris nostri Iesu Christi pretiosi Sanguinis effusione redemptarum copiosos in horrea Sanctæ Ecclesiæ manipulos referunt. Hi sunt duæ tubæ, per quas Dominus præcipit ad pabulum sacri Euangelij populum vniuersum assiduis prædicationibus aduocare, vt in omnem terram exiret sonus eorum, & redderet sibi populum acceptabilem, bonorum operum sectatorem. Ad Prædicatorum igitur, & Minorum Fratrum Ordines, quos pro eorum amplissimis meritis, & vberrimis fructibus, quos in Dei Ecclesia continuè afferunt, præ cæteris paterna charitate diligimus, nostræ considerationis intuitum dirigentes: illa eis libenter concedimus, quæ in eis optatæ quietis fructum induant, & statum eorum faciant pacificum, & tranquillum. Dudum siquidem, vt Ordinum eorundem professorum statui, & quieti consuleremus, motu proprio nonnullas litteras diuersorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum dictis Ordinibus concessas, & in illis contenta approbauimus & quoad aliqua declarauimus, ampliauimus, & extendimus, ac nonnulla eis de nouo concessimus, prout in diuersis nostris litteris desuper confectis pleniùs continetur. Cum autem, sicut postmodum accepimus, per huiusmodi ampliationes, declarationes, extensiones adhuc totali eorundem Ordinum, & illorum professorum quieti planè (vt expedit) non consulatur, asseraturque à nonnullis per easdem litteras omnes gratias spirituales, & temporales dictis Ordinibus, & eorum domibus, & Fratribus à prædecessoribus nostris concessas approbatas non fore. Nos attenta meditatione pensantes quantum vtilitatis ad exaltationem Christianæ fidei, & Euangelicæ veritatis Ordinum prædictorum professores hactenus attulerunt, & afferre valeant adiuuante Domino in futurum ac propterea volentes, vt tenemur, eorum tranquillitati vberius prouidere, motu simili, non ipsorum Fratrum, & sororum, aut alterius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia quascumque litteras, & gratias spirituales, & temporales concessiones, & indulgentias, ac peccatorum remissiones in genere, vel in specie Fratribus, & Sororibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum, & domorum eorumdem, nec non visitantibus eorum Ecclesias, capellas, & Oratoria concessas: quarum tenorem ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, haberi volumus pro expresso: præsentium tenore approbamus, & robur firmitatis perpetuæ obtinere decernimus. Proque potiori cautela Apostolica authori-
1 tate de nouo iuxta litterarum desuper concessarum continentiam, & tenorem concedimus, & largimur. Et vt Ecclesiæ, domus, & Oratoria Prædicatorum, & Minorum Ordinum prædictorum per vniuersum Orbem constructæ, & ædificatæ, & quæ construi, & ædificari contingat in futurum, congrua deuotione à Christi fidelibus visitentur, ac quæ imperfectæ sunt, perficiantur, & ad complementum deducantur, ac completæ conseruentur, & manuteneantur: nec non paramentis, & alijs ad diuinum cultum necessarijs debitè ornentur: ipsiusque Christi fideles ad dictas Ecclesias collibentius confluant, & ad præmissa manus promptius porrigant adiutrices, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum eius Petri & Pauli authoritate confisi, vniuersis, & singulis Christi fidelibus vtriusque sexus verè pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesias, & Oratoria domorum Fratrum prædictorum in singulis Sancti Dominici, & Sancti Francisci centum annos. & totidem quadragenas, & in Sanctorum Petri Martyris, Thomæ de Aquino, Vincentij, & S. Catharinæ de Senis, ac Sanctorum Antonij de Padua, & Ludouici Episcopi, Bernardini, & Sanctæ Claræ, & Beatæ Elisabeth festiuitatum diebus à primis vesperis, & per totum diem ipsarum festiuitatum quinquaginta annos, & totidem quadragenas deuotè visitauerint annuatim, & manus ad præmissa, aut eorum aliqua porrexerint adiutrices de iniunctis pœnitentijs eis nunc relaxamus præsentibus perpetuis futuris
2 temporibus valituris. Et vt prædictorum Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratres tanto feruentius diuinis beneplacitis insistant, quanto maioribus se viderint gratijs fore munitos, omnibus, & singulis Prædicatorum, & Minorum Ordinum prædictorum professoribus, qui nunc, & pro tempore erunt perpetuò, vt confessor idoneus eorundem Ordinum, quem quilibet pro se, de sui Superioris licentia duxerit eligendum eorumdem confessione diligenter audita, pro commissis per eos excessibus, & peccatis semel in vita, in forma confessionalis per Nos edita, & in mortis articulo plenariam absolutionem, & peccatorum huiusmodi remissionem impendere valeat, etiamsi ante factam eorundem Ordinum professionem eos decedere contingeret, similibus motu, scientia, & authoritate indulge-
3 mus. Facultatem verò à prædecessoribus nostris concessam Magistro Generali, Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs Prædicatorum; Generali, ac Prouincialibus Ministris, ac eorum Vicarijs, nec non Custodibus Minorum Ordinum prædictorum super absolutione Fratrum eorundem Ordinum suorum, & dispensatione cum eisdem in quibusdam casibus (præterquam illis pro quibus essent ad Sedem Apostolicam mittendi) & per Nos approbatam cum declaratione casuum, pro quibus mittendi sunt, perstringentes: volumus, quod Magister, & Minister Generales, eorumque Vicarij, & illi quibus ipsi pro tempore duxerint committendum dumtaxat, & non alij facultate prædicta de cætero vti possint: illam omnibus alijs penitus adimentes. Et ne propter Monasteria Monialium seu sororum sub cura, & institutis Ordinis prædicti Fratrum Prædicatorum, & Sanctæ Claræ, seu Sancti Damiani Ordinum sub eiusdem Fratrum Minorum Ordinis
4 cura degentia: Sancti Dominici, & Sancti Francisci de Pœnitentia nuncupatorum Ordinum vtriusque sexus personas, contingat eorumdem Fratrum quietem turbari, motu proprio, scientia, & authoritate prædictis statuimus, quod huiusmodi Monasteria, & loca, eorumque Abbatissæ, Priorissæ, Procuratores, Syndici, Oblati, & vtriusque tertij Ordinis prædicti de Pœnitentia nuncupatæ personæ prædictæ, eisdem priuilegijs, & immunitatibus, gratijs, fauoribus, concessionibus, indultis spiritualibus, & temporalibus prædictis Fratrum Prædicatorum Ordinibus, & illorum professoribus, domibus, & locis, ac Procuratoribus, Syndicis, Oblatis, & Conuersis, seu alijs quomodolibet per prædecessores nostros aut Nos hactenus concessis, & in posterum concedendis, quauis authoritate (quatenus earum sexui, & statui non contradicant) liberè, & licitè vti possint, & debeant in omnibus, & per omnia, prorsus, & sine vlla differentia, ac si eisdem Monasterijs, locis, & personis, Syndicis, Procuratoribus, Oblatis, & conuersis sororum, & Monialium eorundem, ac personis vtriusque sexus de Pœnitentia huiusmodi nominatim concessæ forent, & concederentur expressè. Præterea, quia, vt intelleximus, exortis nonnunquam controuersijs inter locorum Ordina-
5 rios, eorumque Vicarios seu Officiales, & Curatos, & Fratres prædictorum Ordinum varijs occasionibus locorum Ordinarij, eorumque Vicarij, seu Officiales, & Curati prædicti, ne Christi fideles Fratribus ipsis pias eleemosynas erogare præsumant ac etiam sub censuris inhibere, ac erogantes excommunicatos fore prædicare, seu prædicari facere, seu pronunciare præsumunt: locorum Ordinarijs, eorumque Vicarijs, seu Officialibus, & Curatis prædictis ac etiam alijs quibuscumque dicta authoritate mandamus, vt ab huiusmodi persuasionibus, inhibitionibus, & mandatis de cætero prorsus, & omnino abstineant: decernentes inhibi-

hibi-

hibitiones ipsas, & mandata nullius existere firmitatis, &
illis contrauenientes censuris huiusmodi minimè ligari,
ac eosdem persuadentes, & inhibentes, mandatoque ob-
temperare non curantes (nisi pœnituerint, & persuasiones,
ac inhibitiones, & prædicta reuocauerint intra triduum,
postquam desuper requisiti fuerint) eo ipso Ordinarios in-
terdictum ingressus Ecclesiæ, ac suspensionem à regimine,
& administrationem suarum Ecclesiarum, alios verò infe-
riores ab eis excommunicationis sententiam incurrere.
6 Cum autem nonnulli ad Ordines prædictos Prædicatorũ,
& Minorum specialem gerentes deuotionis affectum, eo-
rum cadauera cum habitu Fratrum Prædicatorum, vel Mi-
norum, seu Fratrum, vel Sororum de Pœnitentia vtriusque
Ordinis prædictorum sepeliri mandent: & persæpe ante-
quam moriantur, habitum huiusmodi eis postulant exhi-
beri, decernimus habitum huiusmodi per Priorem Ordi-
nis Prædicatorum, & Guardianum domus Ordinis Mino-
rum loci, in quo tales decedere contingeret, vel Superio-
rem Prælatum ipsorum Ordinum, seu Prioratus, vel Guar-
dianiæ, vel cui illi duxerint committendum dumtaxat, &
non per alium quauis authoritate, vel prælatione fungen-
tem exhiberi debere, qui prædictum habitum recipientibus
declarare teneantur apud eorum Ecclesias debere sepeliri
in eorum habitu, quorum habitum suscipiunt, & illorum
sic indutorum cadauera sic discooperta nullo pallio, vel te-
gumento superimposito, cum habitu huiusmodi ad sepultu-
ram deferri posse: Ordinariorum etiam sub censuris pro-
hibitione, & ordinatione locorum qualibet in contrarium
7 editæ non obstante, quas quoad hoc modificamus. Et ne
ex habilitationibus ad vnum vel plura beneficia Ecclesia-
stica in titulum, vel commendam obtinenda cum faculta-
te, vt interim donec illa assequantur pro Capellanis alio-
rum in beneficijs deseruire; & quod etiam postquam bene-
ficia huiusmodi assecuti fuerint in domibus dicti Ordinis
residere, cameras habere in illis, & in Generalibus Capitu-
lis Fratrum eorundem Prædicatorum, & Minorum Ordi-
num vocem actiuam, & passiuam habere, ac priuilegijs, &
fauoribus, gratijs, & indultis concessis ipsorum Ordinum
professoribus gaudere possint, præfatis Ordinibus, & illo-
rum professoribus grauamen inferatur, eisdem motu, &
authoritate decernimus huiusmodi concessas, & quas eis
concedi contigerit, habilitationis litteras intelligi, & inter-
pretari debere, vt Fratres ipsi, quibus litteræ huiusmodi
concessæ sunt, & concederentur in posterum quandoque
per Sedem prædictam, postquam aliquod beneficium ade-
pti fuerint pacificè, aut pro Capellanis in aliquibus Eccle-
sijs deseruire, concessionibus prædictis (prout vocem acti-
uam, & passiuam, residentiam in domibus ipsorum Ordi-
num, ac retentionem dictarum domorum, camerarum, &
alia, quæ Ordinum Præfatorum sunt, concernunt) de eo-
rum Ordinum Prælatorum consensu duntaxat gaudere
8 possint, & non aliàs, nec alio modo. Idem statuentes de
promotis ad Cathedrales etiam titulares appellatas Eccle-
sias, & alias dignitates Ecclesiasticas. Cæterum vt dicto-
rum Ordinum professores, qui Inquisitores hæreticæ pra-
uitatis pro tempore diuersis mundi partibus deputantur:
tanto diligentius eorum officia studeant exercere, ac ab il-
licitis, & eis prohibitis abstinere, quanto cognouerint pos-
se eorum errores faciliùs corrigi, & puniri, quod Magister
Prædicatorum, & Minister Minorum Ordinum prædicto-
rum Generales præfati, nunc, & pro tempore existentes,
gesta pro tempore per ipsos Inquisitores suorum Ordinum
respectiuè examinare, & querelas contra ipsos propositas
audire, ac super illis, quantum eis iustum, & æquum vide-
bitur, statuere, & ordinare, & si eos in aliquo deliquisse in-
uenerint, illos iuxta excessuum exigentiam, etiam per eo-
rum ab officio amotionem, ac aliàs corrigere, & punire,
dictosque Inquisitores secundum quod æquum, & iustum
aut necessarium videbitur (non tamen in vna eademque
diœcesi) multiplicare liberè, & licitè valeant. Et Prædica-
torum in Minorum, & è contra Minorum Ordinum præ-
dictorum Inquisitores in Prædicatorum Ordinum huius-
modi professores quoscumque, officio inquisitionis huius-
modi fungi: illudque exercere nullatenus possint absque
Sedis Apostolicæ licentia speciali, de præsentibus litteris
9 specificam, & expressam faciente mentionem. Postre-
mò, quia Prædicatorum, & Minorum Fratrum, prædicto-
rum Ordinum professores pro fidei Catholicæ dilatatione,
incremento, & defensione continuò indefessè laborant, &
eorum exemplari vita, prædicationibus verbi Dei, audien-
tia confessionum, sana doctrina, assidua Sacrarum Littera-
rum instructione, & deuota diuinorum officiorum cele-
bratione, hæreticorum extirpatione, alijsque innumeris
pijs operationibus præ cæteris Ordinum Mendicantium
professoribus, fructus in Ecclesia Dei salutares copiosius
attulerunt hactenus, & continuò afferre non cessant, atque
allaturos in futurum, Deo propitio, spe firma tenemus, &
propterea conuenit vt ipsi ampliores præ cæteris fauores,
& gratiarum prærogatiuas à præfata Sede recipiant, & re-
portent, aliorumque Ordinum Mendicantium indultis, &
priuilegijs apud Sedem præfatam gaudeant, ne illis inferio-
res esse videantur, omnes & singulas gratias, concessiones,
& peccatorum remissiones, immunitates, exemptiones,
facultates, priuilegia, & indulta spiritualia, & temporalia,
qualiacumque sint, Eremitarum Sancti Augustini, & Car-
melitarum, & Seruorum Beatæ Mariæ Fratrum Ordinibus,
& illorum Ecclesijs, & Oratorijs, domibus, Prioribus, Fra-
tribus, & Sororibus, Conuersis, & Oblatis, & vtriusque
sexus personis de Pœnitentia nuncupatis à prædecessori-
bus nostris Romanis Pontificibus prædictis, & à Nobis,
aut alijs authoritatem habentibus (quæ omnia ac si nomi-
natim exprimerentur, haberi nunc volumus pro sufficien-
ter expressis) coniunctim, vel diuisim, in genere, vel in
communi concessa, eisdem, & eorum cuilibet Prædicato-
rum, & Minorum Fratrum Ordinibus, domibus, Ecclesijs,
Oratorijs, Generali Magistro, Ministro, Prioribus, & Mi-
nistris Prouincialibus, Conuentualibus Prioribus, & Guar-
dianis, Sororibus, oblatis, conuersis, & vtriusque sexus ter-
tij Ordinis, seu de Pœnitentia nuncupatis, & alijs eorun-
dem Ordinum personis de nouo concedimus, & in eis lo-
cum habere volumus, ac si eisdem nominatim, directè &
expressè concessa fuissent. Mandantes etiam motu, scien-
tia, & authoritate prædictis, vt dum priuilegiorum, indul-
gentiarum, prærogatiuarum, concessionum, exemptio-
num, immunitatum, facultatum, & indultorum dictorum
Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum, &
Seruorum Sanctæ Mariæ originales litteræ, seu transumpta
authentica ex illis pro, & in fauorem Ecclesiarum, domo-
rum, & Fratrum prædictorum Prædicatorum, & Minorum
Ordinum adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides in-
dubia adhibeatur tam in iudicio, quàm extra iudicium, &
alijs locis quibus opus fuerit, ac si pro, & in fauorem dicto-
rum Ordinum, Ecclesiarum, domorum Fratrum Prædica-
torum, & Minorum à Sede Apostolica emanassent, ac eis,
10 & cuilibet ipsorum fuissent immediatè concessa. Inhiben-
tes districtius ipsis locorum Ordinarijs sub interdicto in-
gressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administra-
tione suarum Ecclesiarum, & Parochialium ab Ecclesiarum
Rectoribus, & alijs quibuscumque sub excommunicatio-
nis latæ sententiæ, priuationis earundem Ecclesiarum Pa-
rochialium, & omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasti-
corum quæ obtinent; nec non inhabilitationis ad illa, &
alia in posterum obtinenda pœnis eo ipso, quod contra fe-
cerint, incurrendis: ne personis quibuslibet Ecclesiasticis
vel sæcularibus in genere vel in specie, directè vel indirectè
aliquid inhibeant, præcipiant, Ordinent, vel statuant, quo-
minus Ordines prædicti, illorum domus, & professores
11 prædictis gratijs sibi concessis liberè vti possint. Non ob-
stantibus quibuscumque Apostolicis suspensionibus, reuo-
cationibus, restrictionibus, ac in Prouincialibus, Synoda-
libus Concilijs editis generalibus, vel specialibus Consti-
tutionibus, nec non Parisiensis, & aliorum locorum gene-
ralium studiorum Vniuersitatis, & Curiæ Vicegerenti Aue-
nionis, & quibusuis Ordinarijs Prælatis, & personis con-
cessis, & concedendis litteris, & priuilegijs, ac per illos de-
putatis in eis Conseruatoribus priuilegiorum, & huiusmo-
di facultatibus, & iurisdictione cum quibusuis clausulis
etiam derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, & in-
solitis, quibus omnibus illa etiam si de eis eorumque totis
tenoribus, & datis non per huiusmodi generales clausulas
etiam specialem mentionem importantes, sed specifica, &
indiuidua ac de verbo ad verbum, seu quæuis alia mentio
habenda esset, præsentibus pro expressis habentes: illis
aliàs in suo robore permansuris, quoad præmissa specificè,
& no-

& nominatim derogamus, & ea nemini in praeiudicium praemissorum suffragari posse, aut debere, & irritum aut inane quidquid secus contigerit attentari decernimus: nec non omnibus illis, quae in dictis litteris nostris praefatis Ordinibus concessis voluimus non obstare, caeterisque contrarijs quibuscumque. Verùm quia difficile foret praesentes litteras ad singulas Prouincias originaliter destinare volumus, & dicta authoritate decernimus, quod transumptis eorum manu Notarij publici, & Curiae Causarum Camerae Apostolicae Auditoris, vel Protectoris, qui est vel pro tempore erit, aut alicuius Archiepiscopalis, vel Episcopalis, seu cuiuscumque in dignitate constituti sigillo munitis, eadem protsus in iudicio, & extra, vbicumque exhibita vel ostensa fuerint, fides adhibeatur indubia, ac si ipsae originales litterae forent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo omnino. &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae 1479. septimo Kalend. Augusti Pontificatus nostri anno octauo.

IN BVLLAM

AVREAM.

SVMMARIVM.

Bulla hac Aurea *dicta, vbi habeatur. num.* 1.
De ipsius Proœmio. num. 2.
De laude, & commendatione Ordinum Pradicatorum, & Minorum. ibidem.
Motiuum concessionis huius Bulla. ibidem.
Proœmium Bulla: seu priuilegij notandum pro ipsius intelligentia. num. 3.
Indulgentia hoc loco concessa visitantibus Ecclesias horum Religiosorum an maneant modo in sua vi. num. 4.
De priuilegio vt absolui possint semel in vita, & in morte, &c. num. 5.
Per plenariam absolutionem quid intelligatur. ibidem.
Restrictio facultatis vt possint absolui. num. 6.
Sublata est postea hac restrictio. ibidem.
Priuilegia Fratrum, extenduntur ad Moniales. num. 7.
An Moniales Mendicantium Ordinum nomine Mendicantium veniant. ibidem.
Priuilegium contra Ordinarios prohibentes dari eleemosynas istis Religiosis. num. 8.
Alia illi similia. ibid.
Declaratio Sacra Congregationis pro Discalceatis Carmelitis. ibidem.
An teneantur Mendicantes petere licentiam ab Ordinarijs ad quaestuandum. num. 9.
Alia remissiuè. num. 10.
De sepeliendis cadaueribus defunctorum cum habitu Fratrum. num. 11.
A quo dandus talis habitus. ibidem.
De habentibus beneficia, &c. extra Ordinem non admittendis in Capitulis sine suorum Superiorum consensu, num. 12.
De similibus priuilegijs, & priuilegiatis. ibid.
Facultas Pralatorum supra Inquisitores haretica prauitatis. num. 13.
An subsistat his temporibus. ibidem.
An Inquisitores Ordinis Pradicatorum procedere possint contra Inquisitores Ordinis Minorum, & è contra. numero 14.
Communicantur his Ordinibus priuilegia aliorum Mendicantium. num. 15.
Canonizata est in Rota huiusmodi Communicatio priuilegiorum. ibidem.
Inhibitio facta Ordinarijs, ne impediant Religiosos istos vti liberè suis priuilegijs. num. 16.
Non obstantia. num. 17.

1 HABETVR haec Bulla (quae *Aurea* vocatur, quasi pretiosa, & magnae aestimationis, sicut alia Caroli IV. Imperatoris apud Belgas, propter eandem rationem Aurea etiam vocata) in Bullario Rodriguez inter Bullas Sixti IV. *numer.* 20 & & apud Consettium *in Collect. litterar. Apostolic. in Sixto IV. nu.* 2 & in Bullario communi Laertij Cherubini inter Constitutiones Sixti IV. *num.* 19. Dicitur etiam in dicto Bullario Rodriguez reperiri originaliter in Conuentu S. Francisci Salmanticensis. Eam etiam commemorant alij authores, qui de priuilegijs Regularium Mendicantium praesertim, scripserunt, & Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minimor. in Sixto IV. Constitut.* 4.

Circa Proœmium, seu Praefationem Bulla Aurea.

2 DVO continentur in hoc Proœmio; alterum pertinet ad laudem seu commendationem Ordinum Praedicatorum, & Minorum, de quo dixi supra in ipsorum Mari magno, & latè tractant Authores ibi relati. Alterum verò ad rationem seu motiuum, propter quod Pontifex Sixtus hanc Bullam in fauorem dictorum Ordinum edi fecerit, scilicet, quod cum ipse in Mari magno relato concessa praedictis Ordinibus à Romanis Pontificibus praedecessoribus approbauerit, & quoad aliqua declarauerit, & ampliauerit ac extenderit, nonnullaque de nouo concesserit, nihilominus per huiusmodi ampliationes, declarationes, extensiones, & concessiones totali eorundem Ordinum quieti non esset consultum, assererentque nonnulli per dictum Mare magnum non fuisse approbata omnia, quae praedecessores concesserant, propterea eorum tranquillitati vberius prouidere cupiens, motu proprio, & ex certa scientia quascumque litteras, & gratias spirituales, & temporales concessiones, & indulgentias, ac peccatorum remissiones in genere, vel in specie Fratribus, & Sororibus Praedicatorum, & Minorum Ordinum, & domorum eorundem, nec non visitantibus eorum Ecclesias, & Capellas & Oratoria concessas: quarum tenorem ac si de verbo ad verbum praesentibus insererentur, haberi voluit pro expresso, approbauit, & robur perpetuae firmitatis obtinere decreuit, & pro potiori cautela, Apostolica authoritate de nouo concessit.

Est autem vtile valde pro intelligentia huius, & aliorum
3 priuilegiorum attendere ad Proœmium, & praefationem, quia ea vt in plurimum causam finalem legis continent. *l. fin ff. de hered. instit. l. Titia, § Idem respondit ff. de verb. obligat. & l. Item quia §. si ff. de pactis* iuxta dicta 4. *tomo Summa verbo Leges Regularium num.* 37. ex Bart. Baldo, Panormit. & Granado. Vnde in specie priuilegij seu indulti ipsius initium attentè considerandum est: quia iuxta illud solent adiungi omnia subsequentia, vt sumitur *ex l. vlt. ff. de hered. instit.* & notant Bart. *in l. Ambitiosa, C. de decretis ab Ordine facien.* & Panormit. *in cap. Aduersus, de immunit. Eccles. num.* 2. ac Suarez *lib.* 8. *de legibus cap.* 28. *num.* 19.

Circa §. 1.

4 INDVLGENTIAE in isto §. concessae visitantibus Ecclesias Praedicatorum, & Minorum in diebus praefatorum Sanctorum permanent modo in sua vi. Etsi enim, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Indulgentia, quoad Regulares nu.* 9. Indulgentiae personales Regularium, quae ante tempora Pauli V. concessae erant, reuocatae fuerint ab eo in Bulla *Romanus Pontifex*, quam eo loco, *& tom.* 1. *c.* 3. *num.* 19. retuli, Indulgentiae tamen locales, quales sunt istae, de quibus in praesenti, reuocatae non sunt à Paulo V. aut alio Pontifice, iuxta dicta tum eo *nu.* 19. tum eo verbo *Indulgentia quoad Regulares num.* 8. Notandum tamen, quòd, cum istae Indulgentiae sint ex numero illarum, quae concessae sunt exhibentibus manus adiutrices, vt ex ipsis patet, & similes indulgentiae reuocatae sint à Pio V. in Bulla *Etsi Dominici gregis*, quam retuli eo verbo *Indulgentia quoad Regulares num.* 14. ideo ex hac parte reuocatae videntur, nisi iuxta

com-

commutationem factam à Gregorio XIII. in Bulla *Vt laudes* eo loco relata, quæ etsi solum pro Carmelitis edita fuerit, per communicationem tamen priuilegiorum Mendicantium ad eos omnes extẽdi videtur, iuxta dicta eo *num.* 14. & consequenter ad dicta ibidem *num.* 8. Nota etiam dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 56. de indulgentijs stationum Vrbis, & an illæ sint reuocatæ per Bullam relatam Pauli V. & an in illis etiam intret communicatio Religionum.

Circa §. 2.

5 DE priuilegio hoc concesso Fratribus prædicatoribus, & Minoribus, vt possent absolui semel in vita, & in morte ab omnibus excessibus &c. dixi *tom.* 1. *Summæ cap.* 19 *num.* 17 & 28. vbi etiam ex Casarubio, quid sit Confessionale illud, de quo loquitur Pontifex, & iuxta cuius formam vult concedi talem absolutionem. De eo etiam Rodriguez *tom.* 1. *Quæstion. Regular. quæst.* 62 *art.* 6. Extenditur etiam ad Nouitios, prout patet ex illis verbis. *Etiamsi ante factam eorumdem Ordinũ professionem* &c. Per illa autẽ verba *Plenariam absolutionem, & peccatorũ remissionem impendere valeat* denotatur Confessarium electum ad præfatam absolutionem dandam posse etiam indulgentiam plenariam in articulo mortis concedere dictis Fratribus, quod si ita est, talem indulgentiam reuocatam non esse à Paulo V. collige ex dictis *tomo* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares num.* 10. Quid verò per articulum mortis intelligatur, consule dicta *tom.* 3. *verbo Bulla Cœnæ num* 53. de quo præter authores ibi relatos Rodriguez *tom.* 1. *quæst. Regular. quæst.* 62. *art.* 7.

Circa §. 3.

6 RESTRINGIT hoc loco Pontifex concessionem à se factam Prædicatoribus in eorum Mari magno § 14. & 15. *ac* 41. & Minoribus in eorum Mari magno §. 12. & 40. circa facultatem absoluendi Religiosos horum Ordinum, & cum illis dispensandi, ita scilicet, vt ea solum competat Generalibus, & eorum Vicarijs, & ab ipsis designatis, non autem alijs. Hæc tamen restrictio postea sublata est ab eodem Pontifice in duabus Bullis per modum Breuis, quas refert Rodriguez in Bullario *in Sixto IV. Bulla* 21. & 22. In priori enim concedit Prædicatoribus Obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ facultatem, quam in Mari magno illis concesserat quantum ad absolutionem, & dispensationem; in posteriori verò concedit Generalibus, & Prouincialibus, ipsorumque Vicarijs, & ijs, quibus ipsi commiserint, eandem quoque facultatem, non tamen Prioribus Conuentualibus. Vide tamen priuilegia, quoad hoc Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum in suis locis afferenda, quia eis vti etiam possunt Prædicatores, & Minores per communicationem.

Circa §. 4.

7 EXTENDIT Pontifex, in hoc loco priuilegia concessa à se, & alijs Summis Pontificibus, a in posterum concedenda Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus, ad Moniales eorumdem Ordinum, & personas eisdem Monialibus annexas, respectiuè quidem ad earum sexum. Vnde tam propter hoc, quam propter alia priuilegia eiusdem Sixti IIII. Bonifacij VIII. Leonis X. & Clem. VII. quæ refert Casarubius *in Compend. priuileg Mendicant. verbo Communicatio priuilegiorum num.* 2. 3 4 5. 6. 17. 18. & 19. & alia etiam, quæ referunt Rodriguez *tomo* 1. *Quæst. Regular quæst.* 55. *art.* 13. & 14. & Tamburinus *de iure Abbatum tomo* 1 *disput.* 17. *quæst.* 1. & *de Iure Abbatissarum disput.* 17. *fere per totam*, communiter tenent Doctores, Moniales gaudere priuilegijs Religionum, quas profitentur. De quo D. Antoninus 3 *part. tit.* 16. *cap.* 3. Palud. *in* 4. *dist.* 38. q a *num.* 17. Siluester *verbo Religio* 3. q. 3. *dict.* 4. Angelus *verbo Nonitius num.* 6 Tamburinus *supra* post hos, & alios authores. An autem propterea Moniales Mendicantium Ordinum nomine Mendicantium veniant in di-

spositionibus, quæ de Mendicantibus loquuntur, agunt post alios Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 7. *nu* 116. & Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib.* 1. *cap.* 41. *num* 217. Tangit etiam in hoc loco Pontifex priuilegia, quæ competunt Tertiarijs, & Oblatis, de quibus egi *tom* 2. *cap.* 8. & 14. & aliqua dicam infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 8. 9. 35. & 36. & Carmelitarum §. 33. 47. 48. & 49.

Circa §. 5.

8 PRIVILEGIVM hoc continens mandatum, seu præceptum contra Ordinarios prohibentes dari eleemosynas istis Religiosis, & similia, conformia sunt ijs quæ adduxi *tom.* 1. *Summa cap.* 6. *num* 43. & 44. & *tom* 2. *cap.* 1. *nu.* 4. & 5. & *tom.* 4. *verbo Quæstuarij Regulares.* & specialiter quoad oblationes eo *tom.* 4. *verbo Oblatio facta Regularibus nu* 2. Consonat etiam priuilegium aliud Bonifacij VIII. pro Prędicatoribus, quod referunt Corduba *in annotat. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. Eleemosyna* § 9. Rodriguez *tom* 2. *Quæst. Regul. q.* 57. *art.* 8. & Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Constitut.* 4 *Sixti IV.* § 8. *num.* 40. Maximè consonat priuilegium Sixti IV. pro Eremitis S. Augustini in eorum Mari magno § 51. & pro Carmelitis, *in eorum Mari magno* §. 70 quod retuli *tom.* 2 *cap* 1. *num.* 4. in eo enim habetur, quod contra Ordinarios inhibentes dari eleemosynas Fratribus, Protectores, & Auditor Cameræ, imò & Inquisitores hæreticæ prauitatis veluti contra hæreticos procedere possint. Extat etiam pro RR. PP. Discalceatis nostri Ordinis hæc declaratio Sacræ Congregationis: *Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita censuit Fratres Carmelitas Discalceatos non esse molestandos, neque impediri posse in quæstuatione eleemosynarum, non obstante quod alij Fratres Mendicantes eadem die eleemosynas quærere soleant, qua isti quærunt, & ita decreuit ac ab omnibus Regularibus Mendicantibus, & præsertim à Fratribus S. Francisci de Obseruantia, obseruari, ac exequi mandat. Romæ 9. Ianuarij* 1608. *A Mar. Card. Gallus. Locus † signi A Hortensius secretarius.* Item pro Fratribus S. Mariæ de Mercede extat Bulla Alexandri IV. *in Bullario huius Ordinis num* 4. in qua præcipit Ordinarijs, vt iniungant Presbyteris sibi subiectis sub pœnis priuationis officij, & beneficij, vt prædictos Fratres eleemosynas quærere permittant.

9 Consequenter etiam ad dicta 4. *tom. verbo Quæstuarij Regulares num.* 2. dicendum, quod Regulares, præsertim priuilegiati hoc, & similibus priuilegijs, quales sunt Mendicãtes, non tenentur petere facultatem ad quæstuandum ab Ordinarijs, pro diœcesibus, in quibus morantur, cum in erectione Monasteriorum hæc licent a eis tacitè ab Ordinarijs impartita censeatur. Aldana *in Compend Canonic. resol. lib.* 3. *tit.* 8. *n.* 6. attestans ita censuisse S. Congreg. Episcoporum, & Regular. in Venet. 6 Octobr. 1597. Barbosa *in Collectan. Concil. sess.* 21. *c.* 9. *num.* 6 Bordonus *in Resolut. Resolut.* 7. *n.* 119. ex Bariola *verbo Regulares pag.* 267. dicente idem fuisse decisum Episcopo Papiensi. Consonant etiã aliæ declarationes S. Cõgregationis, quas refert idem Bordonus *ibid. nu.* 120. Sufficit ergo ad quæritandum in Diœcesibus, vbi habent Conuentus, licentia suorum Prælatorũ, nec illam tunc Ordinarijs ostendere tenentur, iuxta dicta eo *num.* 2. licet conueniens sit ita facere, vt ab ipsis confirmetur, quia sic fideles liberalius Religiosis eleemosynas elargientur, & magis certum erit eas quærere pro suis Cõuentibus, nec esse fugitiuos, qui pro se ipsis illas quærere solent. Peirinis *supr. num* 43. Bordonus *supr. num.* 119

10 Alia pro hoc intento inuenies infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 53 & 70. & in Mari magno Seruitarum. *circa* §. 23. & 61.

Circa § 6.

11 DE materia huius priuilegij. (quod est de sepeliendis cadaueribus defunctorum cum habitu Fratrum, & de Superiori, à quo is habitus concedi debet, & quomodo tales ad Ecclesias Fratrum deferri possint, & in eis sepeliri) plura dixi in Mari magno Prædicatorum circa §. 49. & in Mari magno Minorum circa §. 47. Quibus si

adiungas, quæ de ea etiam materia dicta sunt *to.3. Summæ verbo Habitus Regulares num.5.6.7.& sequentibus*, sufficienter de illa dictum erit. Iuuant etiam ad intentum dicenda infra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §.47. Carmelitarum *circa* § 66. & Seruitarum *circa* §.38.

Circa §. 7.

12 MENS Papæ in hoc priuilegio esse videtur moderari priuilegia al quibus Religiosis particularibus concessa, nempe quòd quamuis aliquod beneficium extra Religionem obtinuissent, aut alicui Ecclesiæ pro Capellanis deseruissent, nihilominus habere possent residentiam, aut cameras in eorum Conuentibus, aut vocem actiuam seu passiuam in Capitulis; quæ quidem sic moderatur Papa, vt solum de suorum Superiorum consensu illis gaudere possint, & non aliàs, nec alio modo. Cui priuilegio consonat aliud Leonis X. *in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice Bulla 4.* vbi Minoribus concedit, quod nullus Ordinis huiusmodi Obseruantiæ professor de cætero exemptionem, aut indultum Apostolicum obtinere possit sine Superiorum assensu, & si illa impetrauerit, nullatenus sibi suffragentur. Item aliud Innocent. VIII. pro Prædicatoribus *in eodem Bullario in hoc Pontifice Bulla 3 num.12* De quo Ioannes de Cruce *de stat. Relig. lib.1. cap 6 dub.7. concl.4.* Consonant etiam ea, quæ dixi *tom 1. Summ. cap 17. num.18.* videlicet assumptos ex Religionibus non gaudere priuilegijs ipsarum, quæ in illatum damnum, aut incommodum redundant; etsi gaudeant priuilegijs commodum priuatum concernentibus. Vide etiam ad intentum aliud priuilegium Innocentij VIII. pro Seruitis in eorum Mari magno §.65. vbi etiam affero aliud Iulij III. pro eisdem Seruitis hanc eandem materiam concernens. Item in Mari magno Minimorum *circa* §.18. vide priuilegium Pauli III. quo prohibet, ne residentes extra claustra portent habitum omnino similem illi quem portant, qui intra claustra ipsa viuunt.

Circa §.8.

13 DE materia huius priuilegij dictum est supra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 19. vacare his temporibus quoad facultatem concessam Prælatis ad remouendum Inquisitores Regulares, & substituendum alios pro ipsis, solum enim ab Inquisitoribus generalibus id fieri potest, iuxta ibidem dicta, vbi etiam an dicti Inquisitores Regulares à Prælatis ipsorum puniri possint, casu quo deliquerint. Pro quo nota, quod cum olim Inquisitores Regulares eligerentur ad hoc munus à Prælatis ipsorum ex priuilegijs Apostolicis Innocent IV. Alex. IV. & Clem. IV. de quibus in Bullario S. Officij, & notant Eimericus *in direct. p.3. q 3. vers. regulariter tamen*, Azorius *tom.1. instit. Moral. lib.8. cap 18. quæst 5.* Farinacius *de hæres. q.186. num. 3.* Sanctarellus *de hæres. cap.40. dub.1. concl.6. num.6* & alij, quos refert, & sequitur Carena *de offic. S. Inquisit. p.1. tit.5. § 3. num.10.* ideo non immerito pro illis temporibus priuilegium hoc à Sede Apostolica emanauit. Cum autem hoc tempore non eligantur ab ipsis, sed vel à Summo Pontifice, S. Congregatione, vel Inquisitoribus generalibus, ideo quoad prædicta non subduntur proprijs Prælatis. Cuius signum est, quod contra illos procedere possunt, etiamsi sint Generales suorum Ordinum, vt habent Freitas *ad Roderic. de confess. solicit. q 12. num.20.* & Carena *supra* § 9 *num.78.* Licet ex æquo, & bono decens videtur, vt antequam contra proprios Prælatos procedant, Generales præsertim, supremum Inquisitorem consulant, vt obseruant Zanardus *in direct. Theolog. p.2. cap.6. quæst.23.* Peirinis *tom.2. Priuileg. Minim. in Constit.9. Pauli V* §.1. *num.2.* Diana *4.p. Tract.8. Resolut.23.* & Carena *sup.* Hoc enim dumtaxat sensu accipiendi sunt.

14 Circa id quod habetur in hoc priuilegio, scilicet Inquisitores Ordinis Prædicatorum non posse procedere contra Inquisitores Ordinis Minorum, neque è contra, notat Rodriguez *tom 2 Quæst Regular q 81. art.2* & eius Compendiator alter Rodriguez *in Compend. Resolut.73 num.2.* id non obseruari in Hispania quia in ea Prouincia tales Religiosi non exercent munus Inquisitorum. Notari etiam potest, nec in alijs Prouincijs id obseruari, propter vniuersalem facultatem, quam habent procedendi contra omnes, & quoscumque iure non exceptuatos. De qua Molina *de Iust & Iur. Tract.5. tom.6 disput.28. num.18.* Castrus Palaus *Tract.4. disput.8. punct.12* §.2. *num.5.* Sousa *in Aphorism. Inquisit. lib 1. cap.4. num.1.* Zanardus *cap.6. quæst 19.* & Carena *supra* §.9. *num.73.* Vnde priuilegium hoc vacare hoc tempore propter Bullam Pauli V de ann.16 6. quæ incipit *Romanus Pontifex*, tenet Peirinis in margine huius Bullæ Aureæ *circa* §.12.

Circa §. 9.

15 IN Mari magno Prædicatorum, vt constat ex ijs, quæ ibi dixi *circa* §.51. & in Mari magno Minorum, vt etiam constat ex ibi dictis *circa* §.51. concessa est ijs duobus Ordinibus communicatio priuilegiorum dumtaxat eorumdem Ordinum; cæterum in hoc priuilegio ipsis etiam conceditur communicatio priuilegiorum Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & Seruitarum. Vnde hæc concessio amplior est, & extensior, vt de se patet. De qua plura dixi tum locis relatis, tum alijs quoque ibi adductis. Additur autem in hoc priuilegio mandatum illud, seu præceptum Papæ, quòd scilicet exhibentibus priuilegia dictorum Ordinum siue originalia, siue transumpta authenticè eadem fides indubia adhibeatur, acsi proprijs eorum Ordinibus essent concessa. Ex quo magis corroborantur ea, quæ in prælatis locis de huiusmodi communicatione priuilegiorum dicta sunt. Præsertim cum eadem clausula habeatur etiam in mari magno Carmelitarum §.105. Adde quod communicatio hæc priuilegiorum sæpius fuit in Rota canonizata, videlicet in Burgensi *Iurisdictionis S. Ioannis* 20 Decemb. 1596. coram Orano, & in Burgeñ. *Procurationum* 11. Martij 1598. coram eodem, & in Bononiensi *Exemptionis* coram Verospio 25. Maij 1618 Pro authoritate autem transumptorum Bullarum, seu priuilegiorum consule dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §.56. & pro notabili priuilegio Minimorum, scilicet, quod possint priuilegijs aliorum Mendicantium vti, mutatis eorum nominibus in nomen Fratrum Minimorum; & alio eidem Ordini cõcesso de priuilegio dato pro vno Monasterio communicando alijs, vide dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §.34. Hæc enim, & alia Mendicantium priuilegia ipsorum Ordinibus communia sunt.

Circa §. 10.

16 INHIBET hoc loco Ordinarijs Pontifex sub grauibus censuris, & pœnis, ne aliquid faciant, quo minus prædicti Ordines præfatis priuilegijs liberè vti possint. De qua re in simili inhibitione aliqua dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* § 53. & in Mari magno Minorum *circa* §.52. Expendenda tamen est dictio illa *Liberè*, quæ ponitur ibi *gratijs sibi concessis liberè vti possint* Ea enim denotat talem vsum priuilegiorum debere esse spontaneum, & sine alterius licentia, aut authoritate, Panormitan. *in cap si pro debilitate num.1. de offic. delegat.* Tiraquellus *in l. si vnquam verb. Reuertatur num.135. C. de reuocat. donat* Menochius *de arbitr. lib.1. quæst.7. num.44.* & plures apud Barbosam *in Tract. de dictionib. dict.190 num 2.* Denotat etiam talem vsum debere esse sine impedimento, contradictione, onere, grauamine, vel obstaculo, aut diminutione, prout idem Barbosa *ibid. num.3.* ex varijs iuribus, & Doctoribus affert Expendendum etiam has pœnas imponi contra simpliciter aliquid facientes contra dicta priuilegia, vnde etiamsi id non fiat ex præsumptione, incurrentur iuxta dicenda infra in Mari Magno Eremitarum S. Augustini *circa* §.53.

Circa

Circa §. 11.

17 HIc ponuntur non obstantiæ amplissimæ. Sed quia de illis, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, aliqua dixi, quæ ad hoc intentum deseruiunt; ad illa remitto lectorem. De aliquibus clausulis, aut dictionibus, quæ in eis sunt, aliqua etiam dixi, & dicam in discursu Operis.

MARE MAGNVM
EREMITARVM
Sancti Augustini.

SVMMARIVM.

1 *Quod Priores Generales per se, & Prouinciales in Capitulo Prouinciali cum Diffinitoribus possint instituere Prædicatores, & Confessores.*
2 *Quod in Ecclesijs Fratrum libera sit sepultura.*
3 *Quod sepelire, & celebrare Fratribus inuitis in suis Ecclesijs nullus possit.*
4 *Constitutio de Confessoribus, & Prædicatores edita pro Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus extenditur ad Eremitas.*
5 *Vrbanus confirmat omnia priuilegia, & libertates à suis prædecessoribus Fratribus concessa.*
6 *Alexander concedit Fratribus, vt ad receptionem vel prouisionem in pensionibus, vel beneficijs Ecclesiasticis, aut ad solutionem collectarum, exactionum, &c. cogi non possint, etiam per litteras Apostolicas, &c.*
7 *Quod Priuilegia cõcessa domibus diuisim ante vnionem sint communia omnibus domibus.*
8 *Quod possint Fratres recipere mantellatas, & Pinzocheras instar mantellatarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum.*
9 *Quod tales mantellatæ gaudeant omnibus priuilegijs concessis Ordini, & Fratribus Eremitarum.*
10 *Domus Fratrum assumuntur sub protectione Romani Pontificis.*
11 *Quod Ordo canonicus perpetuò obseruetur.*
12 *Omnes possessiones præsentes, & futuræ liberè, & integrè Fratribus firmantur.*
13 *De decimis non soluendis.*
14 *Authoritas recipiendi fugientes à sæculo.*
15 *Quod non licet professos ab Ordine decedere.*
16 *Quod nullus Episcopus valeat conuocare Fratres ad Synodos.*
17 *De consecrationibus, & similibus gratis concedendis.*
18 *Quid pro Sede vacante.*
19 *Quid quando non est copia Episcoporum.*
20 *De tempore Interdicti.*
21 *De Chrismate, & consecrationibus.*
22 *De Capella, & Oratorio non construendis in locis Fratrum sine eorum assensu.*
23 *De nouis exactionibus non admittendis.*
24 *De sepulturæ libertate.*
25 *De hortis, & siluis restituendis.*
26 *De electione Generalis mortuo prædecessore.*
27 *De non inferenda ipsis violentia.*
28 *De libertatibus, & exemptionibus.*
29 *Prohibitio violentiæ faciendæ.*
30 *Pœna contra impedientes.*
31 *De omnimoda exemptione Ordinis.*
32 *Quod ratione contractus, aut delicti conueniri non possint.*
33 *Confirmatio Priuilegiorum.*
34 *De non soluendis decimis.*
35 *De priuilegijs Pinzocherarum.*
36 *De oblatis & commissis, ipsorumq; priuilegijs.*
37 *Priuilegium pro tempore Interdicti.*
38 *De intelligentia illius clausulæ,* Salua Iustitia Ecclesiarum.
39 *De canonica portione.*
40 *De candelis, quæ ad manus dantur.*
41 *De quarta non soluenda ex pijs legatis.*
42 *De omnimoda exemptione Ordinis.*
43 *De facultate absoluendi subditos à censuris.*
44 *De facultate dispensandi cum illis in irregularitatibus.*
45 *De Sacramentis ministrandis, quando Rectores Ecclesiarum id distulerint facere malitiosè.*
46 *De bonis Monasteriorum Monialium applicandis Fratribus.*
47 *De volentibus sepeliri cum habitu Religiosorum.*
48 *De exemptione Ecclesiarum, apud quas domus Fratrum constructa sunt, & Capellani per quem Ecclesia reguntur.*
49 *Confirmatio Prioris Generalis post electionis præsentationem, & assensum.*
50 *Extensio ad Inquisitores hæreticæ prauitatis facultatis procedendi contra asserentes confessos Fratribus teneri ad confessionem Rectoribus iterum faciendam.*
51 *De impedientibus eleemosynas Fratrum.*
52 *Communicatio priuilegiorum Prædicatoribus, & Minoribus concessorum.*
53 *Pœna quas incurrunt facientes contra prædicta.*
54 *De Conseruatoribus.*
55 *Non obstantia.*
56 *De authoritate extrahendi transumpta.*

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Dũ fructus vberes, quos Sacer Ordo Fratrum Eremitarum S. Augustini in agro militantis Ecclesiæ in propagatione Religionis, & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, atq; in futurum producturum fore indubitanter speramus diligenter attendimus, dignum censemus, & debitum Nos ad illa nostros debere dirigere cogitatus, per ea, quæ pro diuini cultus, & dicti Ordinis incremento, animarum salute à Romanis Pontificibus prædecessoribus sublatis ambiguitatibus, quæ exinde emersisse noscuntur, in sua integritate persistant, vt tanto firmius obseruentur, quanto erunt sæpius Sedis Apostolicæ munimine stabilita. Dudum siquidem à felicis recordationis Nicolao Papa V. prædecessore nostro emanauerunt litteræ tenoris sequentis. Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, Prouincialibusque Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Sinceræ deuotionis affectus, quem ad Nos, & Romanam geritis Ecclesiam promeretur, vt petitionibus vestris in his præsertim, quæ commodum, & vtilitatem Ordinis vestri concernunt, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Nuper siquidem pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, vt quasdam per felicis recordationis Bonifacium VIII. Vrbanum VI. Alexandrum IV. Martinum V. & Eugenium IV. Romanos Pontifices prædecessores nostros vobis & Ordini vestro concessas litteras, quæ incipiunt vetustate consumi, & quas difficile esset ad diuersa loca pro diuersis incumbentibus vobis negotijs destinare, confirmare, & ex certa scientia, & cum illarum insertione approbare, & innouare de benignitate Apostolica dignaremur. Quarum quidem litterarum tenores sunt tales. Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Prioribus Fratrum Eremitarum Ordinis Sancti Augustini præsentibus, & futuris salutem, & Apostolicam benedictionem. Inter solicitudines nostras illa debet esse præcipua, vt super Dominicum gregem commissum Nobis obseruemus vigilias, indefessam exerceamus curam, & exactam diligentiam apponamus, ne illum lupus rapax inuadat, & eius sanguis secũdum Prophetam, quod absit, de nostris manibus requiratur. Hoc autem benè fit, si oleo dulcedinis verbi Dei foueantur subditi, increpationis vino peccatorum suorum mordeatur vulnera, & pœnitentiæ acrimonia purgata tegantur. Ad id verò

exequendum scientia diuinæ legis exposcitur, desideratur
ordo, & vitæ integritas flagitatur, scriptum est enim: *Tu
scientiam repulisti, & ego te repellam ne Sacerdotio fungaris
mihi*; quia labia Sacerdotum custodiunt scientiam, & legē
requirunt ex ore eius. Alias prout ad eum pertinet inter le-
pram, & lepram non posset discernere, nec peccator exi-
stens Dei deberet narrare iustitias, & testamentum ipsius
assumere per os suum, nam cuius vita despicitur, consequēs
est, vt eius prædicatio contemnatur. Quapropter vt ipsi gre-
gi eadem cura nostra eo plenior impendatur, quo plures
operarij in agro Domini fuerint constituti, vesterque Ordo,
qui Sacerdotibus abundat, & in suis Fratribus viget scien-
tia, & vitæ sinceritate per Dei gratiam pollet, in eodē agro
1 fructus vberes afferat. Tibi fili Prior Generalis per te, vobis
Prouinciales Priores in Prouincialibus Capitulis cum Dif-
finitoribus ipsorum Capitulorum, Fratribus eiusdem vestri
Ordinis Sacerdotibus in Sacra pagina eruditis, examinatis,
& approbatis à vobis prædicationis, & tam ipsis, quam alijs
Fratribus dicti Ordinis ad id idoneos audiendi confessio-
nes, absoluendi pœnitentes, iniungendi eis pœnitentias sa-
lutares, officia authoritate Apostolica committendi; eisdem
quoque Fratribus, quibus dicta officia per vos taliter com-
missa fuerint, quod liberè valeant exercere, plenam tenore
præsentium damus, & concedimus facultatem, districtius
inhibentes, ne quis Fratres ipsius Ordinis, quibus dicta offi-
cia totaliter committenda duxeritis in executione officio-
2 rum ipsorum audeat quomodolibet impedire. Adhæc se-
pulturam in Ecclesijs, & locis vestris liberam esse cēsemus,
vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepe-
liri deliberauerint, nisi excommunicati, vel interdicti, aut
etiam publicè vsurarij fuerint, nullus obsistat, statuentes, vt
nulli Religiosi, vel sæculares vobis inuitis, aliquorum cor-
pora defunctorum in vestris cœmeterijs sepelire, aut in Ec-
clesijs vestris Missarum solemnia, vel pro animabus eorum
3 qui ad loca vestra tumulandi forent, ibidem exequias cele-
brare sine vestro consensu & voluntate præsumant. Cæte-
rum Constitutionem nostram, quam super prędicationibus
4 faciendis, & confessionibus audiendis, iniungendis pœni-
tentijs, absolutionibus impendendis, sepultura, & quarta
portione obuentionum tam funeralium, quam relictorum,
datorum, & donatorum in personis Fratrum Prædicatorū,
& Minorum Ordinum olim edidimus, in vobis, & vestri
Ordinis Fratribus per omnia volumus integraliter & incō-
cusse seruari. Ita quod considerata personarum, quas ad id
habueritis idoneas, & Cleri, & populi quantitate eorum,
quos ad huiusmodi audiendarum confessionum officium
elegeritis metiamini numerum, vos infra modum congruum
continentes, & nunquam in aliquo excedentes, vt sic mo-
deratione seruata nec alios quibus per eandem Constitu-
tionem concessimus ad inuidiam vel scandalum, nec loco-
rum Episcopos, quibus à vobis electos præsentare debetis,
ad repulsam prouocetis ipsorum. Nulli ergo omnino ho-
minum liceat hanc &c. Datum Lateran. 17. Kalendas Fe-
bruarij Pontificatus nostri anno VIII. Vrbanus Episcopus
seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fra-
5 tribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, salutem, &
Apostolicam benedictionem. Solet annuere Sedes Aposto-
lica pijs votis, & honestis iusta petentium desiderijs fauo-
rem beneuolum impartiri. Eapropter dilecti in Domino
filij vestris iustis postulationibus grato occurrentes assensu:
omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris
Romanis Pontificibus siue per priuilegia, siue per alias in-
dulgentias vobis, & Ordini vestro concessas nec non liber-
tates, & exemptiones sæcularium exactionum à Regibus,
& Principibus rationabiliter vobis, & Ordini prædicto in-
dultas, sicut ea iustè, & pacificè obtinetis, vobis, & per vos
eidem Ordini authoritate Apostolica cōfirmamus, ac præ-
sentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam &c. Datum Perusij pridie
Kalend. Maij Pontificatus nostri anno 11. Alexander Epi-
6 scopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali,
& vniuersis Prioribus, & Fratribus Eremitarum Ordinis
Sanct. Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem.
Quanto studiosius diuinæ contemplationi vacatis Domi-
no famulando, tanto quieti vestræ libentiùs prouidemus.
Cum igitur, sicut pro parte vestra fuit propositum coram
Nobis nonnulli vestri grauaminis audi frequenter sup:r
pensionibus, & exactionibus indebitis vos, & mansiones
vestras multipliciter inquietent. Nos deuotionis vestræ
precibus inclinati authoritate Apostolica vobis tenore
præsentium indulgemus, vt ad receptionem, vel prouisio-
nem alicuius in pensionibus, vel beneficijs Ecclesiasticis,
aut ad solutionem collectarum, seu exactionum quarumli-
bet, vel vicesimæ cogi à nemine valeatis per litteras Apo-
stolicas impetratas, vel etiam impetrandas absque manda-
to Sedis Apostolicæ speciali faciente plenam, & expressam
de verbo ad verbum de vobis, vestro Ordine, & hac indul-
gentia mentionem. Nulli ergo omnino &c. Datum Nea-
poli 13 Kalend. Aprilis Pontificatus nostri anno 1. Marti-
7 nus Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filijs Genera-
li, & Prouincialibus Prioribus, ac vniuersis Fratribus Ordi-
nis Eremitarum Sancti Augustini salutem, & Apostolicam
benedictionem. Sincerę deuotionis affectus, quam ad Nos,
& ad Romanam geritis Ecclesiam, non indignè meretur,
vt petitionibus vestris, illis præsertim per quos iura vestri
Ordinis vtilius conseruentur, fauorabiliter annuamus. Sa-
nè pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, vt pri
uilegium concessum vobis per litteras felicis recordationis
Alexandri Papæ IV. prædecessoris nostri, quas in Cancella-
ria nostra diligenter inspici, quarumque tenorem de verbo
ad verbum præsentibus inseri fecimus, cum iam incipiant
vetustate consumi, innouare de benignitate Apostolica di-
gnaremur. Quarum quidem litterarum tenor est talis. Ale-
xander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Ge-
nerali, & Prouincialibus Prioribus, ac vniuersis Fratribus
Ordinis Eremitarum Sancti Augustini salutem, & Aposto-
licam benedictionem. Oblata Nobis ea parte vestra petitio
continebat, quod Sedis Apostolica nonnullas domos Ordi-
nis vestri, antequam effetis in vnius Religionis corpus de
mandato nostro redacti, diuersis priuilegijs, & indulgentijs
per speciales litteras decorauerit, vt igitur vobis per diuinā,
& nostram dispositionem, in vna obseruantia vno profes-
sionis fœdere coniunctos omnino perficiat, quod diuisim
aliquibus domibus vestris ante vnionem huiusmodi fuerit
ab eadem sede concessum. Nos vestris precibus inclinati,
priuilegia, & indulgentias huiusmodi eisdem domibus sin-
gulariter olim indulta, ad omnes, & singulos extendentes,
vtendi eis, quoties opus fuerit, liberam vobis omnibus con-
cedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam &c. Datum Lateran. 12. Kalend. Maij Ponti-
ficatus nostri anno 3. Nos igitur huiusmodi supplicationi-
bus inclinati, præfatas litteras authoritate Apostolica in-
nouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus:
per hoc autem nullum ius de nouo vobis acquiri volumus
sed antiquum, si hoc habetis, tantummodo conseruari.
Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c.
Datum Romę apud Sanctum Petrum quarto Kalend. Maij
Pontificatus nostri anno 6. Eugenius Episcopus seruus ser-
uorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ex clementi
prouisione Sedis Apostolicæ, necnon Religiosarum per-
sonarum præsertim sub Regulari obseruantia Altissimo
famulantium studio piæ vitæ deuotione, & meritis digno-
scitur prouenire, vt Romanus Pontifex quandoque præde-
cessorum suorum Romanorum Pontificum gesta corrobo-
ret, & indulta confirmet. Sanè pro parte dilectorum filio-
rum Prioris Generalis, & Fratrum Eremitarum Sancti Au-
gustini Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod feli-
cis recordationis Martino Papæ V. prædecessori nostro
exposito, qualiter quondam Bonifacius in sua tunc obediē-
tia Nonus nuncupatus propagatione, & augmento dicti
Ordinis quasdam suas litteras Apostolicas, nonnullas con-
cessiones, ordinationes, & statuta, immunitates, & gratias
continentes super receptione quarumcumq; mulierū aliàs
ad hoc idonearum, quæ habitum Regularem prædicti Or-
dinis ad instar mantellatarum, seu pinzocherarum Fratrū
8 Minorum, & Prædicatorum Ordinum recipere vellent, &
gestare indulserat, ac demum eidem prædecessori supplica-
to, vt præfatas concessiones, & indulta de speciali gratia
cōfirmare authoritate Apostolica dignaretur, prætatus præ-
decessor huiusmodi supplicationibus inclinatus venerabili
Fratri nostro Ioanni Episcopo Briocensi tunc in Romana
Curia residenti, eius proprio nomine non expresso, per suas
certi tenoris litteras mandauit vt super eiusmodi expositis
informaret, & si concessa, & indulta prouide facta fuisse

reperi-

reperiret, ea authoritate confirmaret, prout in eisdem prædecessoris litteris, in quibus de verbo ad verbum litteræ præfati Bonifacij insertæ sunt, plenius continetur. Idemq; Episcopus in litterarum prædecessoris executione procedens postea itam super indulto huiusmodi plenariam informationem, & fidelem, concessiones, & indulta præfata authoritate Apostolica confirmauit, prout instrumento desuper confecto, & ipsius Episcopi sigillo munito, cuius tenorem habere volumus præsentibus pro expresso, dicitur plenius contineri. Quare pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, vt litteras prędictas, & processus desuper confectos, ac contenta in eis (pro eorum subsistentia firmiori) robur Apostolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaq; qui Religionis, & Ordinis huiusmodi prosperum incrementum, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter procuramus, huiusmodi supplicationibus litteras & processus huiusmodi, atque omnia inde secuta, prout prouidè facta sunt, authoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem verò litterarum prædecessoris cum insertione præfata præsentibus de verbo ad verbum inseri fecimus, & est talis. Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabili Fratri Guillelmo Episcopo Baiocensi in Romana Curia residenti salutem, & Apostolicam benedictionem. Dum fructus vberes, quos Sacer Ordo dilectorum filiorum Fratrũ Eremitarum Sancti Augustini in agro Ecclesiæ militantis in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in posterum producturum spe firma speramus, diligenter attendimus, dignum censemus, & congruum, vt circa ea, quæ ipsius Ordinis incremẽtum concernere poterunt, benignis fauoribus intendamus. Exhibita siquidem Nobis nuper ex parte dilectorum filiorum Prioris Generalis eiusdem Ordinis, & Fratrum prædictorum petitio continebat, quod dudum quondam Bonifacius in ipsius obedientia Nonus nuncupatus præmissa prouida consideratione recensens quasdam litteras Apostolicas, nonnulla statuta, concessiones, & ordinationes, atque alias immunitates, & gratias continentes eis concessit, prout ipsis litteris, quarum tenorem de verbo ad verbum præsenti inseri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, vt litteras prædictas, & contenta in eis pro ipsorum subsistentia firmiori authoritate Apostolica confirmare de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, ac de præmissis certam notitiam non habentes, fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus, & mandamus, quatenus de litteris, & contentis huiusmodi authoritate nostra te diligenter informes, & si per eandem informationem ea prouide statuta, ordinata, & concessa repereris (super quo tuam conscientiam oneramus) litteras, & contenta huiusmodi authoritate præfata approbes, & confirmes. Tenor autem dictarum litterarum talis est, Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. In sinu Sedis Apostolicæ Sacer Ordo Fratrum Eremitarum Sancti Augustini cõsistens sic splenduit per incrementa virtutum, quod dignè meretur præcipuè Apostolicis fauoribus, & spiritualibus gratijs confoueri, & Nos equidem Ordinem ipsum libenter prosequimur prærogatiua fauoris, & augmenta suorum successuum, præsertim in his quæ diuini cultus augmentum, & Sacræ Religionis propagationem recipiunt, paternis affectibus promouemus. Hinc est, quod Nos dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum dicti Ordinis precibus annuentes, ac cupientes vt Ordo prædictus eo proficiat felicioribus incrementis, quo maioribus fuerit gratijs à Sede Apostolica communitus, authoritate Apostolica præsentiũ tenore statuimus, cõcedimus, volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis temporibus tam Generali, quam cuilibet Officiali Priori dict. Ordinis secundum morem, & institutæ eiusdem Ordinis in quibuscumque Prouincijs constitutis tam præsentibus, quam futuris sit licitum, ac permissum, qualescumque mulieres, si aliàs sint idoneæ, & aliud canonicum non obsistat, quo habitum Regularem prædicti Ordinis ad instar mantellatarum, seu pinzocheratarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum habere voluerint, & gestare tam virgines, ac matronas, quam viduas, im-

mantellatas, seu pinzocheras dicti Ordinis Eremitarum recipere, & admittere, ac earum singulis habitum Regularem, ac Regulam eiusdem Ordinis Eremitarum ad instar huiusmodi mantellatarum, seu pinzocheratarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earundem salubrius visum fuerit expedire, etiam exhibere. Quæ sic recipiendæ

9 authoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeãt tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentijs, ac alijs priuilegijs, quibuscumque præfato Ordini Eremitarum, eiusq; Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam concessis, & quę in futurum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegiũ, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum competunt, seu competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia eorundẽ. Volẽtes insuper, & authoritate prædicta decernentes, quod exemptionis præfatæ priuilegium, immunitates, libertates, & alia supradicta, etiam ad tam per ipsos, & Fratres eiusdem Eremitarum receptas, & mantellatas, seu pinzocheras huiusmodi plenariè se extendant, ipsæque illis gaudere possint, & debeant, prout de recipiendis mantellatis, & pinzocheratis huiusmodi superiùs est expressum. Constitutionibus Apostolicis, ac Statutis, & consuetudinibus, tam vestri, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Datis Romæ apud Sanctum Petrum septimo Idus Nouembris Pontificatus nostri anno nono. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos quarto Idus Iulij Põtificatus nostri anno nono. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ 1434. decimo tertio Kalend. Augusti Pontificatus nostri anno quarto. Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ex Apostolicæ prouisione Sedis, & humilium deuotione personarum prouenire dignoscitur, vt Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum gesta innouet, & innouationem restauret, ac authoritate Apostolica fulciat innouata. Hinc est quod Nos ad instantiam dilectorum filiorum Generalis, & aliorum Priorum; nec non Fratrum Eremitarum Ordinis Sancti Augustini, quasdam felicis recordationis Innocentij Quarti, Alexandri Quarti, & Bonifacij Octaui, nec nõ Clementis Sexti Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum litteras in Cancellaria Apostolica inspici, & examinari diligenter, & earum (cum incipiant vetustate consumi) tenores subscriptionibus, & characteribus omissis de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, qui talis est. Innocentius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali Ordinis Eremitarum, ac alijs Prouincialibus, & Conuentualibus Prioribus Conuentibusq; ac alijs Fratribus vniuersis sibi subiectis, tam præsentibus quam futuris Eremiticam vitam professis in perpetuum salutem, & Apostolicam benedictionem. Religiosam vitam eligenti-

10 bus Apostolicum conuenit adesse præsidium, ne forte cuiuslibet temeritatis incursus, aut eos à proposito vocet, aut robur, (quod absit) Sacræ Religionis infringat. Eapropter, dilecti in Domino filij, vestris iustis supplicationibus clementer annuimus, & domos vestras, in quibus Domini mancipati estis obsequio, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus & pręsentis scripti priuilegio communimus. In primis quidẽ statuimus, vt ordo canonicus, qui se-

11 cundum Deum, & Beati Augustini Regulam in domibus ipsis institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidẽ temporibus inuiolabiliter obseruetur. Præterea quascũq; possessiones,

12 quæcumq. bo. a prædictæ domus in præsentiarum iustè ac canonicè possident, ac in futurum Pontificũ concessione, largitione Regũ, vel Principũ, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præstante Domino poterũt adipisci, firma vobis, vestrisq; successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc duximus proprijs exprimenda vocabulis, loca ipsa, in quibus præfatæ domus sitæ sunt cũ pertinẽtijs suis, videlicet cũ Ecclesijs, hortis, pratis, nemoribus, vsuagijs, pascuis in bosco & plano, in aquis, & molẽdinis, in vijs, & semitis, ac omnibus alijs libertatib. & immunitatibus suis. Sane noualiũ ve-

13 strorũ, quæ proprijs manibus, aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non percepit, siue de hortis, virgul-

tis, & piscationibus vestris nullus à vobis decimas exigere vel extorquere præsumat. Liceat quoque vobis clericos, vel laicos liberos, & absolutos à sæculo fugientes ad conuersionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper, vt nulli Fratrum vestrorum post factam in domibus vestris professionem fas sit sine Prioris sui licentia de eisdem locis discedere, discedentem verò absque communium litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere. Quod si quis forsan retinere præsumpserit, licitum sit vobis in ipsos Fratres clericos,
16 vel laicos Regularem sententiam promulgare. Insuper authoritate Apostolica prohibemus, vt nullus Episcopus, vel qualibet alia persona ad Synodos, vel Conuentus forenses vos ire, vel iudicio sæculari de propria substantia, vel de possessionibus vestris subiacere compellat, vel ad domos vestras causa Ordines celebrandi, causas tractandi, vel aliquos Conuentus publicos conuocandi venire præsumat, nec Regularem Prioris vestri electionem impediat, aut de instituendo, vel remouendo eos, qui pro tempore fuerint, contra statuta Ordinis vestri se aliquatenus intromittat. Illud adijcientes, vt si liceat Priores ipsi Episcopo (saluo Ordine suo) obedire debeant, & contra instituta sui Ordinis authoritate Sedis Apostolicæ confirmatam nullam obe-
17 dientiam facere compellantur. Pro consecrationibus verò altarium seu Ecclesiarum, pro Oleo sancto, & quolibet Ecclesiastico Sacramento nullus à vobis sub obtentu consuetudinis, vel alio modo quidquam audeat extorquere, sed hæc omnia gratis vobis Episcopi diœcesani impendant, alioquin liceat vobis, quemcumque malueritis, Episcopos Catholicos adire, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentes, qui nostra freti authoritate vobis, quod
18 postulatis, impendant. Quod si sedes diœcesanorum Episcoporum forte vacauerit, interim omnia Ecclesiastica Sacramenta à vicinis Episcopis accipere liberè, & absque contradictione possitis, sic tamen, vt ex hoc in posterum pro-
19 prijs Episcopis nullum præiudicium generetur. Quia verò interdum propriorum Episcoporum copiam non habetis, si quos Episcopos Romanæ Sedis (vt diximus) gratiam, & communionem habentes, & de quibus plenam notitiam habeatis, per vos transire contigerit, ab eis benedictionem vasorum, & vestium, & consecrationem altarium authori-
20 tate Sedis Apostolicæ percipere valeatis. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis campanis, dummodo causam non dederitis interdicto, suppressa voce diuina officia celebrare. Chrisma verò, Oleum, conse-
21 crationem altarium seu basilicarum, ordinationes à diœcesanis suscipiatis Episcopis, siquidem catholici & tituli gratiam, & communionem sacrosanctæ Romanæ Sedis habuerint, & ea vobis voluerint sine prauitate aliqua exhibe-
22 re. Prohibemus insuper, quod infra fines locorum vestrorum, nullus sine assensu diœcesani Episcopi, & vestro capellam, & Oratorium de nouo construere audeat saluis priuilegijs Pontificum Romanorum. Ad hæc nouas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, Episcopis, Archidia-
23 conis, seu Decanis, alijsque hominibus Ecclesiasticis, vel sæcularibus, personis à vobis omnino fieri prohibemus. Se-
24 pulturam quoque in Ecclesijs vestris liberam decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui se illic sepeliri desiderauerint, nisi forte excommunicati, vel interdicti sint, aut etiam publicè vsurarij, nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. Præterea hortos & sylvas ad ius Ecclesiarum
25 vestrarum spectantes, quæ à Laicis detinentur, redimendi, & legitimè liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias, ad quas pertinent, reuocandi, libera sit vobis de nostra authoritate facultas. Obeunte verò Generali vel Priore, vel suorum quolibet successorum, nullus ibidem qualibet subreptionis astutia, seu violentia proponatur, nisi quem
26 Fratres communi consensu, vel eorum maior pars consilij sanioris secundum Deum, & Beati Augustini Regulam prouiderint eligendum. Paci quoque, & tranquillitati vestræ paternâ in posterum sollicitudine prouidere volentes, authoritate Apostolica prohibemus, vt intra clausuras locorum
27 nullus rapinam, vel furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem temerè capere, vel interficere, vel violentiam audeat exercere. Præterea omnes libertates, im-
28 munitatesque à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Ordini vestro concessas, nec non libertates, & exemptiones sæcularium exactionum à Regibus Principibus, & alijs fidelibus rationabiliter vobis indultas authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti priuilegio com-
29 munimus. Decernimus ergo, quod nulli omnino hominum liceat præfatas domos temerè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integrè conseruentur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, vsibus omnimodis profutura, salua Sedis Apostolicæ authoritate, & diœcesanorum Episcoporum canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, vel sæcularis
30 persona hanc nostræ concessionis paginam sciens contra eam temerè contraire tentauerit, secundò, tertiòue commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate, reumque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore, & sanguine Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in districto examine districtæ subiaceat vltioni. Cunctis autem eisdem domibus sua iura seruantibus sit pax Domini Iesu Christi, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicium præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Datis Anagniæ per manum Guilelmi magistri scholarum Parmen. Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarij 7. Idus Septembris indictione 12. Incarnationis Dominicæ anno 1254. Pontificatus verò Innocentij Papæ IV. anno 12. Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali & Prouincialibus Prioribus, ac vniuersis Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Vt eo fortius diuinis insistat obsequijs, quo à Nobis potiorem gratiam vos noueritis assecutos, deuotionis vestræ precibus inclinati authoritate præsentium districtius inhibemus, ne quis de virgultis, vel hortis vestris, aut vestrorum animalium nutrimentis, nec non de terris, vineis, & possessionibus nuper quibusdam domibus vestris de mandato Apostolico reseruatis, quas proprijs manibus, vel sumptibus colitis, decimas à vobis exigere, aut extorquere præsumat. Nulli ergo omnino &c. Datum Laterani pridie Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo. Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & vniuersis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum D. Augustini, tam præsentibus quam futuris Religiosam vitam professis salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacer Ordo vester in agro Dominico diuina dispositione plantatus Apostolicis gratijs dignè meretur attolli, cuius professores mundanis à se relegatis illecebris cœlestium contemplationi vacantes insistunt iugiter
31 profectibus animarum. Nos autem ad dictum Ordinem, quem in statu firmo, solido, & stabili decernimus, & volumus permanere, Apostolicæ confirmationis intuitu dirigentes ad ea libenter intendimus, per quæ professores iam dicti nunc vmbraculo internæ pacis potiantur excidium, nullumque Religionis status perferant detrimentum, sed eo deuotius diuino cultui, ac salutis insistant operibus, quo quietiori statu fuerint eorundem, ipsique amplioris fuerint libertate donati. Expropter, dilecti in Domino filij, deuotionis vestræ precibus fauorabiliter annuentes vos, & prædictum Ordinem, personas, & Ecclesias, Oratoria, domos, & res alias, & loca vestra, ac spectantia ad eadem, in quibus inhabitatis ad præsens, vel inhabitabitis in futurum, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, ac personis degentibus in eisdem, in ius, & proprietatem Beati Petri, & Apostolicæ Sedis assumimus. Itaque à quacumque diœcesani alterius potestate iurisdictione, & dominio omnino in perpetuum prorsus eximimus de gratia speciali. Decernentes, a nunc vos, & Ordinem vestrum, ac personas, Ecclesias, & Oratoria, domos, & loca prædicta, ac pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & dictæ Sedi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, absque vllo medio subiacere, ita quod nec locorum Ordinarij, nec aliqua quæuis persona Ecclesiastica in vos, & Ordinem, personas Ecclesias & Oratoria, domos, & loca prædicta, ipsorum prorsus exempta, possint excommunicationis, suspensionis aut interdicti, seu alias sententias, vel alias potestatem iurisdictionem aliquam exercere. Quod si forsan quidquam in contrarium à quoque fuerit atten-

attentatum, illud omnino fit irritum & inane. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Laterani 12. Kalend. Februarij Pontificatus nostri anno 4. Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, ac alijs Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Ad fructus vberes, quos Sacer Ordo vester in agro militantis Ecclesiæ, cœlestis agricolæ dispositione plantatus indesinenter producit, considerationis aciem conuertentes, & considerantes attentè, quod vos voluntariam eligentes pro Christi nomine paupertatem, sub arctæ Religionis iugo deuotum Deo incessanter obsequium exhibetis, dignum duximus, vt vos, & Ordinem vestrum specialibus Sedis Apostolicæ libertate, ac priuilegio communiamus. Sanè petitio vestra Nobis exhibita continebat, quod licet felic. record. Bonifacius Papa VIII. prædecessor noster tunc in humanis agens, vos & Ordinem vestrum, ac personas, Ecclesias, Oratoria, domos, res alias, & loca vestra ac spectantia ad eadem, in quibus inhabitabatis tunc, vel inhabitaretis in posterum, tum omnibus iuribus & pertinentijs suis, ac personas degentes in eisdem in ius, & proprietatem Beati Petri Apostolorum Principis, ac Sedis Apostolicæ assumpsisset, illaque à cuiusque diœcesani, & cuiuscumque alterius potestate, iurisdictione, & dominio in perpetuum exemisset, omnino decernens ex tunc vos, & Ordinem ipsum, ac personas, Ecclesias, Oratoria, domos, & loca prælata, nec non pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & eidem Sedi in spiritualibus, & temporalibus absque vllo medio subiacere: ita quod nec locorum Ordinarij; nec vlla quæuis persona Ecclesiastica in vos, & Ordinem, personas, & Ecclesias, Oratoria, domos, & loca prædicta, vt præmittitur prorsus exempta, possent excommunicationis, suspensionis, aut interdicti promulgare sententias, vel aliàs potestatem, vel iurisdictionem aliquam exercere, ac omnino irritum, & inane, quod foret in contrarium attentatum. Tamen, quia indulto exemptionis huiusmodi non cauetur quòd vos ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua ageretur, conueniri minime valeans, vos timentes super hoc forsitan in posterum molestari, Nobis humiliter supplicastis, vt prouidere vobis super hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur, qui vos, &
32 Ordinem ipsum speciali prosequimur in Domino charitate, cupientes attentè, vt eo sit quietior status vester, quo ampliori dictæ Sedis donati fueritis libertate, supplicationibus vestris in perpetuum authoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, vt huiusmodi eiusdem indulto, in suo robore permanente etiam quibusuis diœcesanis, & locorum Ordinarijs, ac alijs Iudicibus quibuscumque ratione delicti, contractus, aut rei, de qua agitur, conueniri, vel impeti nullatenus valeatis, felicis recordationis Innocentij Papæ IIII. prædecessoris nostri, & alijs Constitutionibus Apostolicis contrarijs non obstantibus quibuscumque. Decernentes nunc irritum, & inane si secus super hoc à quoque quauis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino &c. Datum Auinioni decimo quarto Kalend. August. Pontificatus nostri anno sexto. Nos igitur ipsorum Priorum, & Fratrum in hac parte supplicationibus inclinati, litteras ac tenores huiusmodi authoritate prædicta innouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, per hoc autem nullum ius de nouo volumus acquiri, sed antiquum, si quod est, tantum modo conseruari. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo, trigesimo nono, tertio Kalendas Aprilis, Pontificatus nostri anno nono. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati prædictas litteras, quas in Cancellaria nostra diligenter inspici fecimus, ex certa scientia authoritate Apostolica ratificamus, approbamus, confirmamus, & innouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsitan interuene-
33 rint in eisdem. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1450. Pridie Kalend. Maij, Pontificatus nostri anno quarto. Nos igitur attendentes, quod dictus Ordo multa refulget gloria meritorum, & gratia sedulæ sanctitatis, ac propterea illius statum prosperum, & tranquillum intentis zelantes affectibus, Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Vrbani, Clementis, Eugenij, & Nicolai prædictorum, aliorumque diuersorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, qui Ordinem prædictum varijs priuilegijs non immeritò decorarunt, inhærentes vestigijs motu proprio, non ad eorundem dicti Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, vel alterius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate, & deliberatione, ac ex certa nostra scientia prædictas Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Clementis, nec non Martini, Eugenij, Nicolai, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum litteras etiam indulgentiarum, & aliarum gratiarum quarumlibet spiritualium, & temporalium, dicto Ordini, & illius domibus, aut Fratribus in genere, & in specie quomodolibet concessas, quas etsi de verbo ad verbum vna est præfatis litteris Nicolai prædecessoris præsentium insertæ forent præsentibus habere volumus pro expressis, ac omnia, & singula in eis contenta authoritate Apostolica tenore præsentium innouamus, approbamus ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus, proque potiori cautela, omnia, & singula per Innocentiū, Bonifacium, Vrbanum, Alexandrum, Clementem, Martinum, Eugenium, Nicolaum, aliosque prædecessores nostros, & Nonum nuncupatum Bonifacium prædictos in eisdem litteris pro, & in fauorem dicti Ordinis, & illius domorum, & personarum, etiam oblatarum, commissarum, & mantellatarum, atque aliarum quarumlibet Ecclesias domorum huiusmodi visitantium, & illis pias eleemosynas erogantium quomodolibet ordinata, statuta, & decreta, concessa, & indulta vim vigorem, & efficaciam habere, atque fieri, & obseruari debere motu scientia, & authoritate prædictis de nouo ordinamus, statuimus atque decernimus, dictisque Ordini, & illius domibus, & professoribus concedimus, & indulgemus. Et quia, sicut accepimus (Nos-
34 que ipsi in minoribus constituti experientia didicimus) circa litteras, & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia postmodum sunt exorta, habita super illis consideratione decenti motu, scientia, & authoritate similibus prædictis, & in præfati Eugenij litteris insertas, alias Alexandri, per quas dicti Ordinis professoribus conceditur, quod ad solutionem collectarum, siue exactionum quarumlibet, vel vicesimæ cogi à nemine valeant, & in præfatis Eugenij prælatis, & insertis Innocentij prædecessorum prædictorum litteras prædictas, in ea parte, in qua idem Innocentius prædecessor concedit dictis Fratribus, vt de noualibus eorum, quæ proprijs manibus, aut sumptibus colunt, ac de hortis, virgultis, & piscationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præsumat, ad quæcumque bona dictorum Fratrum, & quæcumque onera, quæ etiam sub cuiusuis alterius quotæ, vel subsidij etiam charitatiui, aut datij pedagij vel gabellæ, seu alio quouis nomine indicerentur, & per Apostolicæ Sedis Legatos, locorum Ordinarios, vel Clerum aut populum, vel sæculares Principes, & dominos temporales, aut alios quoscumque exigerentur, quamuis etiam Apostolica authoritate, necnon ad quascumque decimas etiam quas vulgus Papales appellat: & Apostolica Sedes pro fidei Christianæ defensione, aut alijs imminentibus ei per tempore necessitatibus indici, extendimus. Et decernimus dicti Ordinis professores etiam si decimæ, & onera huiusmodi per quoscunque exemptos etiam Mendicantium Ordinum professores solui mandarentur, cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs ac fortioribus, & efficacioribus clausulis ad decimarum, & onerum huiusmodi solutionem non teneri, & in illorum solutione cessando censuras, & pœnas aliquas non incurrere nisi præsentibus non per generales, aut alias clausulas specialem mentionem importantes, sed aliàs sit derogatum specificè earum de verbo ad verbum, inserto
35 tenore. Et vt virgines, viduæ, & coniugatæ personæ, mantellatæ, seu Pinzocheræ dicti Ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundum statuta dicti Ordinis, ac etiam ita per præfatum Bonifacium Nonum nuncupatum in dictis suis litteris, vt præfertur, authoritate Martini, & Eugenij prædecessorum prædictorum confirmata diuinis studeant vacare beneplacitis quanto maioribus priuilegijs & fauoribus præfatæ Sedis propterea se cognouerint esse refectas, motu scientia & authoritate præfatis volumus, & eisdem personis concedimus, quod omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, & fauoribus, gratijs, & indultis spiritualibus,

bus, & temporalibus Ordini, & Fratribus prædictis con-
cessis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodoli-
bet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in mortis arti-
culo, etiam circa peccatorum remissionem, & iniuncta-
rum pœnitentiarum relaxationem, vti, potiri, & gaudere, ac
participes esse possint, & debeant, liceatque Fratribus præ-
dictis eisdem Pinzochetis, & mantellatis personis in illarum
etiam domibus, quoties opus fuerit, Eucharistiæ, & Extre-
mæ Vnctionis Sacramenta ministrare, & dum eas decede-
re contigerit, illarum cadauera ad eorundem Fratrum Ec-
clesias tumulanda deferre etiam Parochialium Ecclesiarum
personarum earundem Rectorum licentia desuper mini-
me requisita, & contradictione quaelibet non obstante. Et
ne oblati eiusdem Ordinis, quorum Bonifacius VIII. præ-
decessor præfatus in dictis suis litteris merito considerationem
habuisse videretur eorum puræ deuotionis ad Ordi-
nem ipsum frustrentur effectu: omnia, & singula circa Fra-
tres, & Sorores de Pœnitentia, ac mantellatas, & Pinzo-
chetas nuncupatas personas prædictas in prædictis, & præ-
sentibus litteris statuta, concessa, & ordinata, aut illis, &
Fratribus prædictis in earum commodum, & fauorem in-
dulta ad easdem dicto Ordini nunc & pro tempore obla-
tas, & commissas vtriusque sexus personas eisdem scientia,
motu, & authoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis
locum habere debere perinde ac si pro eisdem oblatis, &
personis, & circa illas emanassent, decernimus, volumus, &
ordinamus. Et quia ex concessione dicti Innocentij prædé-
37 cessoris, quod liceat eis, cum interdictum generale terræ
fuerit, dummodo non causam dederint interdicto, clausis
ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, submissa
voce Missas, & alia diuina officia celebrare, eorumdem
Fratrum deuotioni non plenè consulitur: concessionem
eandem extendendo eisdem Fratribus, vt liceat eis habere
altare portatile cum debita reuerentia, & honore, super quo
adhoc in locis conuenientibus, & honestis, præterquam in
Ecclesiis ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties id
eis contigerit interdici, possint Missas, & alia diuina officia
in quorumcumque præsentia celebrare, & interdicti tem-
pore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas, & Pinzo-
chetas, ac oblatas, commissasque personas, & ipsorum Fra-
trum, & Monasteriorum Monialium Ordinis prædicti
Procuratores, Syndicos, & negotia gerentes vtriusque se-
xus admittere præfatis scientia, motu, & authoritate indul-
gemus. Præterea cum persæpe reuocetur in dubium, qua-
38 tenus intelligatur pars illa dictarum litterarum Bonifacij
Octaui, & Innocentij prædecessorum, in qua sepulturam
in Ecclesijs Fratrum dicti Ordinis liberam esse voluerint,
*Salua iustitia Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora su-
muntur*, vt litibus, quæ exinde oriuntur, obuiemus, motu,
scientia, & authoritate prædictis declaramus libertatem
huiusmodi intelligi debere etiam quoad hoc, vt Fratres ip-
si nullius super hoc petita licentia, Parochias, in quibus
corpora prædicta forent, cum cruce processionaliter ingre-
di, ac corpora ipsa leuare, & ad eorum Ecclesias sepelienda
deferre possint, vbi hoc consuetum foret, vel Presbyteri de
leuatione requisiti id facere recusarent. Nec cogantur in-
uiti etiam prætextu cuiusuis consuetudinis ipsi, vel defun-
ctorum consanguinei illa ad Parochiales Ecclesias, vel ad
alia loca deferre, & cum illis, vel sine inibi celebrare, vel ce-
lebrari facere pro eisdem defunctis aliqua diuina officia
ante vel post sepulturam eorumdem, Iustitiam autem Ec-
clesiarum, à quibus corpora ipsa sumuntur, iuxta eorumdẽ
Bonifacij VIII. & Innocentij prædecessorum voluntatem
saluam esse debere decernimus eo casu, quo dumtaxat apud
loca ipsorum Fratrum corpora ipsa sepelientur. Si verò non
39 apud eos, sed etiam Mendicantium Ordinum professores
corpora ipsa contigerit sepeliri, ex his, quæ ad Fratres præ-
dictos, apud quos tunc corpora ipsa non sepelirentur, ex
bonis defunctorum quomodolibet obueniret, quouis par-
ticulari vel vniuersali titulo directè vel per obliquum nul-
lam canonicam aut Parochialem portionem dare tenean-
tur, nec similiter aliqua portio debeatur de his, quæ ad cer-
tos determinatos vsus eisdem Fratribus, vel eorum domi-
bus in genere aut specie etiam de bonis eorum, quorum
cadauera apud eos contingeret sepeliri, nec etiam in casi-
bus, in quibus per eorumdem Bonifacij Octaui, & Inno-
centij, & aliorum prædecessorum nostrorum specialia pri-
uilegia Fratres ipsi ab huiusmodi solutione quartæ sunt
40 exempti. Nec aliquo casu de candelis, quæ dantur ad ma-
nus Fratribus, quarta aliqua quomodolibet detrahatur, in
reliquis verò casibus, quam in præmissis quibus quarta ipsa
soluenda veniret, conuentiones si quæ sunt inter Fratres
prædictos & locorum Ordinarios, ac Ecclesiarum Recto-
res initæ laudabiles, & honestæ, in posterum obseruentur.
Et si forte per Nos vel Sedem Apostolicam de piè legatis,
41 dispositis, & relictis in genere, vel in specie decima, vel alia
portio, seu quarta alteri piæ, vel non piæ causę ex quauis
causa hactenus concessa foret, vel in posterum concedi, &
solui, aut dari, vel mandari contingeret, Fratres prædictos,
& illorum domos, ac eis legata relicta, aut alias in illorum
fauorem disposita in concessione, & mandatis huiusmodi
decernimus, & volumus non includi, nisi de ipsis Fratribus,
& præsenti decreto, & voluntate nostra non per generales
clausulas, quæ etiam specialem mentionem importare
42 viderentur, sed vera, & pacifica mentio fiat. Exemptionem
quoque Ordinis domorum Fratrum, & bonorum prędicto-
rum per Innocentij & Bonifacij prædecessorum eorundem
litteras prædictas concessam, & illius approbationem, &
extensionem in Clementinis præfatis litteris prædictis con-
tentam, vtpote notorias allegatione, & approbatione non
indigere, ac quaslibet excommunicationis, suspensionis &
interdicti sententias, & quoscumque processus, quasuis pę-
nas, & sententias generales, vel speciales continentes, quos,
& quas promulgari, vel haberi, & omnia, quæ contra Fra-
tres, domos, & loca, atque personas oblatas, & mantellatas
dicti Ordinis, & in illius exemptione huiusmodi quomo-
dolibet comprehensas, etiam ratione cuiuscumq; contra-
ctus, vel delicti, vel rei de qua ageretur, vbicumque ineatur
contractus, committatur delictum, & res ipsa consistat, fie-
ri, vel haberi contigerit, etiam exemptione huiusmodi ali-
ter non allegata, vt potè notoria nullius roboris vel momẽ-
ti, & pro infectis haberi debere, pari motu, scientia, & au-
thoritate decernimus. Litteras verò felicis recordationis
43 Benedicti Papæ XI. etiam prædecessoris nostri, per quas
dicti Ordinis Generali Priori facultatem concessit, vt illius
professores ab excessibus, & delictis per eos commissis, nisi
talia forent, propter quæ merito essent ad Sedem Aposto-
licam destinandi, ac etiam à censuris, & pœnis, quas illorũ
occasione incurrissent, absoluere, & super irregularitate per
eos contracta dispensare, & Prioribus Prouincialibus dicti
Ordinis facultatem huiusmodi communicare valeret, cum
persæpe reuocetur in dubium, quæ sunt illa, propter quæ
Fratres ipsi sunt ad Sedem Apostolicam destinandi, vt ab-
soluentium, & absoluendorum, & dispensantium, & di-
spensandorum pro tempore puritati conscientiæ consula-
mus, hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apo-
stolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent,
dumtaxat esse ad Sedem Apostolicam merito destinandos,
reliquis verò omnibus etiam Simoniæ prauitate qualiter-
cumque irretitis posse per illos, quibus inibi conceditur, ab-
solutionis beneficium, & gratiam iuxta casuum exigentiam
44 impartiri. Et nihilominus vt dicti Ordinis professoribus
omnis vagandi tollatur occasio, & ad Sedem Apostolicam
recurrendi subtrahatur pro posse necessitas, Generali, &
Prouincialibus dicti Ordinis pro tempore existentibus, &
illorum Vicarijs, dispensandi cum dicti Ordinis Eremitarũ
Diui Augustini professoribus defectum natalium ex adul-
terio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefario, & illicito
coitu prouenientem patientibus, nec non cum his, qui ex
quauis causa præter quam homicidij voluntarij, bigamiæ,
& mutilationis membrorum irregulares forent, postquam
Ordinem ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate
huiusmodi non obstantibus, irregulares ipsi ad quoscum-
que etiam sacros Ordines promoueri, & in illis etiam in
altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares, quam
defectum natalium patientes prædicti ad quæcumq; admi-
nistrationes, & officia dicti Ordinis, eligi, recipi & assumi,
illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant motu,
scientia, & authoritate prædictis concedimus per pręsentes.
45 Et quoniam Parochialium Ecclesiarum Rectores præfati
erga illos, qui dictis Fratribus Eremitarum Sancti Augusti-
ni eorum peccata confitentur, persæpe se reddunt in exhi-
bitione Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis difficiles, con-
cedimus ipsis Fratribus Eremitanis, vt eisdem personis eis
confes-

cõfeſſis,quibus Rectores præfati ſine rationabili cauſa de-
negauerint,ſeu malitiosè diſtulerint Euchariſtiæ,ſeu Extre
mæ Vnctionis Sacramenta miniſtrare, ſuper quo eorũdẽ
confeſſorum aſſertione ſtare debeat, illa petentibus poſſit
46 impunè exhibere. Et cum aliquando contingat Monaſteria
Monialium dicti Ordinis Monialibus deſtitui, adeo vt de
eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit,conuenientiuſque
ſit, quod illorum ſic deſtitutorum bona ad illos Fratres de-
ueniant,quorum erant curæ commiſſa,quàm ad alios: illa
quæ ſic deſtituta exiſtunt, & deſtitui contigerit in futurum
cum eorum bonis omnibus perpetuis vſibus Fratrum do-
mus dicti Ordinis eiſdem deſtitutis Monaſterijs propinquo-
rum applicamus: ita vt Fratres illi poſſint de illis & de
eorum Monaſteriorum ſtructuris, & ædificijs pro eorum
voluntate diſponere, prouiſo quod illorum Eccleſiæ, &
47 Oratoria ad profanos vſus non redigantur, ſed in illis diui-
na celebrentur officia. Inſuper cum nonnulli ad Ordinem
prædictum Eremitarum D. Auguſtini ſpecialem gerentes
deuotionis affectum, ordinent eorum cadauera cum ha-
bitu Fratrum Eremitarum dicti Ordinis aut Sororum, ſeu
mantellatarum prædictarum ſepeliri, ne ex illorum corpo-
rum delatione ad alia loca Ordini, & Fratribus prædictis
iniuria irrogetur,decernimus tales apud ipſos eſſe ſepelien-
dos,etiam ſi alibi ſuam elegiſſent ſepulturam, nec poſſe etiã
in loco per eos electo cum habitu prædicto quomodolibet
48 ſepeliri,aut ad ſepeliendum portari abſque Fratrum domus
loci,in quo tales deceſſerint, expreſſa licentia, & aſſenſu.
Cæterum ne ſi ratione Parochialium Eccleſiarum, apud
quas domus Fratrum conſtructæ fuere, aut conſtruentur in
poſterum, locorum Ordinarij in eoſdem Fratres aliquam
ſuperioritatem vendicare tentarent, Fratrum eorumdem
quies in aliquo perturbaretur, concedimus ipſis Fratribus,
vt ſic conceſſis, & quas eis concedi contigerit curatis Ec-
cleſijs poſſint per Capellanum per eos pro eorum nutu po-
nendum, & amouendum, curam huiuſmodi exercere, qui
quandiu Capellanatus huiuſmodi fungetur officio, ac ſi
dicti Ordinis Eremitarum exiſteret profeſſor, dictorum
Fratrum Eremitarum libertate,& exemptione fruatur: Ec-
cleſiæ verò prædictæ, & illarum bona, illa, qua domus Fra-
49 trum dicti Ordinis prærogatiua lætetur. Illi præterea parti-
culæ litterarum prædictarum Innocentij prędeceſſoris prę-
fati,in qua Patribus prædictis eligendi Generalem Priorem
dicti Ordinis facultatem concedit, adijcimus motu, ſcien-
tia, & authoritate prædictis, quod idem Generalis Prior ſic
electus, poſtquam electionis ſibi præſentato decreto con-
ſenſerit,intelligatur authoritate Apoſtolica confirmatus eo
ipſo, & liberè adminiſtret, & exerceat, quæ ad ſuum Prio-
ratus Generalis pertinent officium, reiecta quauis profeſ-
ſorum dicti Ordinis, & aliorum ſibi ratione dicti officij
ſubditorum appellatione,quæ ab eius præceptis,monitio ni-
bus, Ordinationibus, mandatis, & decretis Regulari diſci-
plina eorundem quomodolibet interponi contingeret. Rur-
ſus quia intelleximus, quod etſi bonæ memoriæ Ioannes
50 Papa XXII. prædeceſſor noſter illorum opinionem, qui
aſſerebant,quod confeſſi Fratribus prædictis, & aliorum
Ordinum Mendicantium ad audiendas confeſſiones iuxta
iuris diſpoſitionem deputatorum pro tempore tenebantur
eadem peccata Rectori eorum Parochialis Eccleſię iterum
confiteri,reprobauerit,& deinde præfatus Eugenius repro-
bationem huiuſmodi approbando contra talia aſſerentes
tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Ordinarios, in-
quiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè Nicolaus præ-
deceſſor prædictus geſta in præmiſſis ab eiſdem Ioanne, &
Eugenio prædeceſſoribus robur perpetuæ firmitatis obti-
nere debere decreuerit nihilominus adhuc nonnulli eorum
inhærentes proteruiæ, opinionem prædictam, & deſuper
factos,damnatos,& malè ſonantes ac reprobatos articulos
veros eſſe affirmare non verentur, vt talium præſumptuoſa
temeritas tantò minus inualeſcat, quanto plurium erit Su-
periorum correctioni ſubiecta, conceſſam contra tales per
eiuſdem Eugenij prædeceſſoris litteras locorum Ordina-
rijs facultatem ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis exten-
dimus, ac volumus, quod Inquiſitores ipſi, quicumque fue-
51 rint, eadem qua Ordinarij contra tales authoritate fungan-
tur. Quod ſi per quoſcunq; proceſſus,lites, & controuerſias
quomodolibet inter ipſos Fratres prænominatos, & Ec-
cleſiarum Rectores, ac Ordinarios emergentes Ordinarij
ipſi ſeu quicunq; alij inhibitionem eleemoſynarum per
Chriſti fideles Fratribus ipſis faciendarum. quo vnque
modo fuerint,prolapſi:volumus,& præſentium patrocinio
decernimus omnes & ſinguli tales inhibentes ipſo facto
excommunicationis incurrant ſententiam, & contra tales
ipſi Inquiſitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fra-
trum requiſitionem poſſint, & debeant ſicut contra hære-
ticos,procedere. Poſtremo cum prædictorum,ſicut & Prę-
dicatorum,& Minorum Fratrum Ordinum profeſſores pro
52 fidei Catholicæ dilatatione continuè indefeſſè laborent,
fructusque afferant in Dei Eccleſia ſalutares ac propterea
fuerint varijs per Sedem Apoſtolicam prædictam priuile-
gijs decorati, aut quos par labor,pariaque merita coniun-
gunt,paria coniungant priuilegia & fauores; eiſdem Fra-
trum Eremitarum profeſſoribus, vt conceſſis eiſdem Fra-
tribus Prædicatoribus & Minoribus priuilegijs, indulgen-
tijs, & gratijs, & fauoribus, ac indultis tam ſpiritualibus,
quam temporalibus à prædictis, & alijs Romanis Pontifi-
cibus prædeceſſoribus noſtris, aut alijs authoritatem ha-
bentibus,quæ omnia,ac ſi nominatim exprimerentur, ha-
beri volumus pro expreſſis,& noſtræ approbationis muni-
mine ſolidamus ac decernimus robur perpetuæ firmitatis
obtinere, potiri, & gaudere poſſint, & debeant perpetuis
futuris temporibus in omnibus, & per omnia pariter, & ſine
vlla differentia,perinde ac ſi,quæ eiſdem Prædicatorum,&
Minorum Fratrum Ordinibus prædictis ſunt conceſſa,prę-
fato Ordini Fratrum Eremitarum D.Auguſtini nominatim
fuiſſent conceſſa,aut concederentur in futurum, & quæ de
Magiſtro Prædicatorum,& Miniſtro Generali Minorum,
ac de Prouincialibus Prioribus Prædicatorum,& Miniſtris
Minorum Fratrum, nec non Monaſterijs Monialium ſub
eorundem Prædicatorum, & Minorum Ordinum fratrum
cura, & ſecundũ ipſorum Prædicatorum, & Minorũ Fratũ
Ordinum inſtituta viuentium ſunt ſtatuta in Generali, &
Prouincialibus Prioribus & vicarijs dicti Ordinis S. Augu-
ſtini ſub eorum cura, & ſecundum ipſius Ordinis Eremita-
53 rum inſtituta viuentium vice verſa ſtatuta ſunt, & eſſe cen-
ſeantur. Diſtrictius inhibentes eiſdem locorum Ordinarijs
ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimi-
ne, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ac Parochia-
lium Eccleſiarum Rectoribus, & alijs quibuſcumque ſub
excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis earun-
dem Parochialium Eccleſiarum,ac omnium beneficiorum
Eccleſiaſticorum, quę obtinent, nec non inhabilitationis
ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis eo ipſo per
eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti
Fratrum Eremitarum domos, & profeſſores præter aut
contra prædictarum Innocentij,Bonifacij,Alexandri, Mar-
tini,Eugenij,& Nicolai,& Benedicti prædictorum,& alio-
rum quorumcumque prædeceſſorum noſtrorum, & præ-
ſentium litterarum tenorem inquietare ſeu moleſtare, &
eos aut teſtamentorum,vltimarumq; voluntatũ executores,
& hæredes prædictos, ſeu quoſcumque alios directè vel
indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ Parochialis, ſeu
Canonicæ, vel alterius portionis ſeu oneris, & ad facien-
dum celebrari aliquod officium in eorum Eccleſijs vel ali-
bi dum apud ipſos Fratres decedentium cadauera tumulã-
tur, ante vel poſt eorum ſepulturam cogere; nec confeſſis
dictis Fratribus Eremitarum pro tempore,Euchariſtiæ,ſeu
Extremæ Vnctionis Sacramenta ſine rationabili cauſa
denegare,vel illorum exhibitionem malitiosè differre, aut
eorum Parochianis, ne dictis Fratribus confiteantur, pro-
hibere vel perſuadere, neque etiam ad præmiſſa, ſeu ali-
quod præmiſſorum auxilium, conſilium, vel fauorem da-
54 re directè,vel indirectè quoquomodo præſumant. Et nihi-
lominus cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, &
Metropolitanæ,vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canoni-
co, qui deſuper prædicti Ordinis Eremitarum Priores, &
Fratres ac illorum,ſeu ad commodum eorum Romanæ Ec-
cleſiæ Syndicos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica
ſcripta in ſolidum mandamus, quatenus per ſe vel alium,
ſeu alios, præmiſſa, vbi, & quando opus fuerit, ſolemniter
publicantes,ac eiſdem Fratrum Eremitarum Ordinis illiuſ-
que domibus, & profeſſoribus in præmiſſis efficacis defen-
ſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione,
vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gau-
dere,non permittentes eos ſeu teſtamentorum executores,
& hæ-

& hæredes prædictos aut quoscunque alios contra illorum tenorem per Ordinarios, aut Rectores prædictos aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta contra quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque etiã Ecclesiastica Patriarchali, Archiepiscopali, & Episcopali, & mundana forent dignitate & exemptione muniti, in quibuscumque causis per eos mouendis, quacumque ratione vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrent iustitiæ complementum, exequentes, quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit, illis irretitos esse declarent, & faciant, & mandent interdictos, suspensos, & excommunicatos publicè denunciari, & ab omnibus arctiùs euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent, contradictores authoritate nostra appellatione postposita compescendo, inuocato adhoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis.

55 Non obstantibus præfati Bonifacij Octaui Constitutionibus, quibus cauetur, ne quis extra suam ciuitatẽ, & diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnã dietã à fine suæ diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices à Sede Apostolica deputati extra ciuitatem, & diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunq; procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali, nec non quæ incipiunt *Super cathedram*, pręfati Bonifacij, & *Dudum* Viennensis Concilij, ac recolendę memorię Calisti Papę III. etiam prædecessoris nostri litteris, alijsque Apostolicis, ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, vel generalibus, nec non Othonis, & Othoboni olim in Regno Anglię Apostolicę Sedis Legatorum Constitutionibus Ecclesiarum vel locorum quorumlibet statutis, & consuetudinibus, & inter quoscumque dicti Ordinis Fratrum Eremitarum professores, ac locorum Ordinarios, seu Rectores prędictos initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis etiam alia firmitate roboratis, nec non omnibus illis, quę Innocentius, Bonifacius, Alexander, Clemens, Martinus, Eugenius, & Nicolaus, & alij nostri prædecessores præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obstare contrarijs quibuscumque, quibus omnibus illa ac si de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorias clausulas in se continerent pręsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa specialiter, & expressè derogamus, aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, seu quibusuis alijs communiter, vel diuisim à Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra ad certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum, & concessa in eis iurisdictionis executio impediri possit quomodolibet vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis, nos enim ex nunc illa, & quæcumque alia, quæ in futurum per Nos, vel Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, & ordinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Clementis, Martini, Eugenij, & Nicolai, ac aliorum prædecessorum prædictorum, & præsentium litterarum huiusmodi tenorem, nec non si secus super his à quoquam quauis authoritate sciẽ-
56 ter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti esse decernimus. Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas Prouincias originaliter destinare, volumus, et dicta authoritate decernimus, quod transumptis earum manu notarij publici, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, vel Protectoris, qui est, et qui pro tempore erit, aut alicuius Episcopalis vel Archiepiscopalis sigillo, seu dicti Ordinis Prioris Generalis munitis ea prorsus in iudicio, & extra, vbicumque exhibita vel ostensa fuerint, fides adhibeatur indubia, ac si ipsæ litteræ originales forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę approbationis, innouationis, Constitutionis, ordinationis, applicationis, Statuti, concessionis, indulti, extensionis voluntatis, ampliationis, declarationis, confirmationis, suppletionis, mandati, derogationis, et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1474. septimo Idus Februarij Pontificatus nostri anno quarto.

COMMENTARIVS
IN MARE MAGNVM
Eremitarum S. Augustini.

S V M M A R I V M.

Hoc Mare magnum vbi extat. num. 1.

De antiquitate, institutione, laudibus, & excellentia Ordinis Eremitarum S. Augustini. num. 2.

Alia pertinentia ad nomen Mare magnum *remissiue. numero* 3.

Facultas ad designandum Confessores, & Concionatores. num. 4.

An, & quomodo sit reuocata per Concilium Tridentinum. ibid.

An Clementina Dudum de Sepultur. *quoad Religiosos confessarios sit reuocata per Concilium Tridentinum. ibidem.*

Quæ sit forma designata pro Confessarijs Regularibus in d. Clementina Dudum. *ibidem.*

De præsentatione, & approbatione Confessariorum. numero 5.

Audire possunt confessiones infirmorum in ipsorum domibus. ibid.

Quomodo id faciendum ex decreto S. Congregationis, ibidem.

An ad præsentationem requiratur attestatio sub iuramento. ibidem

An audiant sine approbatione confessiones familiarium, Tertiariorum, Oblatorum, &c. nu. 6.

De facultate designandi Concionatores. num. 7.

De libertate sepulturæ. num. 8.

An ea omnibus concedenda. ibid.

In Ecclesijs Fratrum nullus sepeliendus ipsis inuitis. numero 9.

Exequiæ à quibus faciendæ. ibid.

Extrauagans Super Cathedram *extenditur ad hos Religiosos. num.* 10.

Alia remissiuè num. 11.

Libertates, & exemptiones huic Ordini concessa à Principibus sæcularibus confirmantur. nu. 12.

An possit illis priuari ab eisdem Principibus. ibidem.

Exemptio circa receptionem, vel prouisionem in pensionibus, beneficijs, &c. num. 13.

Pensiones an possint poni à Prælatis Religionis. num. 14.

Rotæ decisio circa hoc refertur num. 15.

Quid in alia decisione Rotæ habeatur. num. 16.

Communicatio priuilegiorum quorumdam Monasteriorum ad alia. num. 17.

An priuilegia concessa vni Monasterio alijs communicentur. num. 18.

De iure communi non communicantur. nu. 19.

Secus verò propter priuilegia aliqua Religionum. numero 20.

Quomodo id limitandum. ibidem.

Facultas recipiendi Tertiarias, seu pynzocheras. numero 21.

De Re-

De Regula, & habitu ipsarum. ibidem.
Ipsarum priuilegia. num. 22.
An extendantur ad viros Tertiarios. ibidem.
De alijs remissiuè. num. 23.
Domus horum Religiosorum sub B. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione num. 24.
An ex hoc inferatur exemptio Ordinis. ibidem.
De clausula. Et præsentis scripti patrocinio communimus. *num. 25.*
Ordo Canonicus conseruandus in domibus Fratrum. numero 26.
Possessio quorumcunque bonorum confirmatur. num. 27.
Donationes ipsis factæ à Principibus valida sunt. ibid.
Possessionis nomine quæ veniant. ibid.
Clausula Qualcumque possessiones, *&c. quem effectum producit. num. 28.*
Exemptio a decimis. num. 29.
Priuilegia Religiosorum circa hoc. ibid.
Alia remissiuè. num. 30.
Facultas recipiendi in Nouitios tam clericos quam laicos. num. 31.
De iure communi competit Religionibus. num. 32.
Quomodo intelligenda. ibid.
Clerici siue in maioribus, siue in minoribus, an recipi possint. num. 33.
Non Episcopi, etiam Titulares. ibid.
Quid de Abbatibus, aut alijs Prælatis. ibid.
Serui an recipi possint. num. 34.
An coniugati, aut ære alieno grauati. ibid.
An illi qui habent parentes in graui, vel extrema necessitate. num. 35.
Valida est talium professia. num. 36.
Contraria fundamenta diluunt. num. 37.
In aliquibus etiam casibus possunt filij licitè etiam Religionem ingredi, parentibus in graui, aut extrema necessitate constitutis. numero 38.
Alia ad intentum. numero 39.
Prohibitio ad non discedendum sine licentia. numero 40.
Litterarum, seu patentium diuersa genera. ibid.
Per Regularem sententiam *quid intelligatur. num. 41.*
Eadem habentur in Bulla Innocent. IIII. num. 42.
Fratres non cogendi ad Synodos. num. 43.
Conuentus *appellatione quæ veniant. ibidem.*
Episcopi an celebrare possint Ordines in domibus Regularium. num. 44.
An erigere baldachinum. ibid.
An Prædicare. num. 45.
Contentiosam iurisdictionem ibi non exercent. num. 46.
Nec se intromittunt in electionibus, aut remotionibus Prælatorum. num. 47.
Altarium consecrationes, Oleum sanctum, & Ecclesiastica Sacramenta, à quo Episcopo petenda. num. 48.
Oleum Sanctum pro infirmis concedi debet ab Episcopis. numero 49.
In qua quantitate. ibidem.
Ecclesiastici Sacramenti nomine quid veniat. num. 50.
Alia pro intento. num. 51.
Vacante Sede Episcopali a quo accipienda. num. 52.
Benedictio vasorum, vestium, consecratio altarium, &c. an a quocumq. Episcopo postulanda. nu. 53.
Priuilegia circa hoc an reuocata per Conc. Trident. n. 54.
Facultas ad celebrandum tempore Interdicti. nu. 55.
Ad recipiendum Ordines, Chrisma, Oleum, consecrationes, &c. ab alijs quam Diœcesanis. nu. 56.
Qui dicantur Episcopi gratiam, & communionem S. R. Sedis *habentes. nu. 57.*
An hæretici, schismatici, &c. ibid.
Illi maximè. numero 58.
An à talibus peti possint prædicta. num. 59.
Quid quando ea nolunt exhibere Catholici Episcopi sine prauitate *aliqua nu 60.*
Intra fines istorum Religiosorum nullus Capellam, aut Oratorium construit. num. 61.
An cum assensu Diœcesani. num. 62.
Dictio Et *aliquando ponitur pro* scil. *num. 63.*
Immunes sunt hi Religiosi ab exactionibus, & oneribus numero 64.
Sepultura libera est in eorum Ecclesiis. nu. 65.
Facultas redimendi bona ipsorum de manibus eorum, à quibus detinentur. num. 66.
Alienatio arborum quomodo prohibita Regularibus. ibidem.
Arbores quæ dicantur. num. 67.
Sunt in duplici differentia. num. 68.
Arborum incisio species est alienationis. nu. 69.
Prohibita. ibid.
In quibus casibus licita. num. 70.
Si sunt in parua quantitate. ibidem.
Si sunt inutiles fundo. num. 71.
Quando loco earum reponuntur fructifera. nu. 72.
Quando noua reponerentur. num. 73.
Quid quando arbores sunt cadua. num. 74.
Non semper est licita arborum caduarum incisio. numero 75.
An eorum venditio licita. num. 76.
An beneficiarius possit incidere aliquas arbores prædij sui beneficij. numero 77.
Priuilegium reducendi hæc ad Ecclesiam. num. 78.
Conforme priuilegio Iuris communis de restitutione in integrum. ibidem.
De Generali a Fratribus eligendo. num. 79.
Quæ forma seruanda in electione ipsius. nu. 80.
Alia spectantia ad electionem. nu. 81.
Regula S. Augustin. num. 82. & 83.
In domibus Fratrum prohibetur rapina, furtum, ignis appositio, hominis captio, violentia, &c. num. 84.
Praxis Regularium circa reos ad eorum Ecclesias confugientes. num. 85.
An immunitas Ecclesiæ suffragetur violenter extractis è manibus satellitum, aut è carceribus confugientibus. numero 86.
Prosequi fabricam Monasterij an prohiberi possit Religiosis. num. 87.
Confirmatio libertatum, immunitatum, exemptionum, &c. num. 88.
Priuilegia irrationabilia non subsistunt. ibidem. Maximè si sunt contra statuta Religionum. ibidem.
Ius commune concedit Principibus secularibus dare posse exemptiones Regularibus. num. 89.
Damnum non inferendum domibus Religiosorum, numero 90.
Clausula Salua Sedis Apostolicæ authoritate. *num. 91.*
Alia circa hoc priuilegium. num. 92.
Peccatum detrahentium Religionibus grauissimum. ibidem.
Pœna carendi communione Christiana, seu Sacratissimo Corpore Christi. num. 93.
Exemptio Ordinis ab Ordinariorum iurisdictione. numero 94.
Clausula In ius, & proprietatem B. Petri, Sedis Apostol. &c. *an arguat exemptionem. num. 95.*
Immediatè subiacere Sedi Apostolicæ quid importet. numero 96.
Non possunt Fratres excommunicari, suspendi, &c. ab Ordinarijs. num. 97.
De simili priuilegio aliorum Mendicantium. nu 98.
Nec ratione delicti, contractus, &c. conueniri possunt coram Ordinarijs. num. 99.
Clausula Nullum ius de nouo volumus adquiri quid importet. num. 100.
Confirmatio priuilegij in forma communi quæ. ibidem.
Sixtus IIII. confirmat relata priuilegia. nu. 101.
Qui sint effectus confirmationis in forma communi. nu. 102.
Qui effectus confirmationis ex certa scientia, *seu* motu

proprio

proprio. *num.* 103.

Quando censetur Papa confirmare ex certa scientia. *numero* 104.

An ad id requiratur, quod inseratur tenor priuilegij. ibidem.

Alia ex Rota decisionibus. nu. 105.

Extensio exemptionis a decimis. num. 106.

Quota, subsidium charitatiuum Cathedraticum, Datum, *& similia quid importent. num.* 107.

Quid de eo S. Rota deciderit numero 108.

An ad hoc deseruiat communicatio priuilegiorum, quæ est inter Religiosos. ibidem.

Quomodo litteræ ex motu proprio *sint magis qualificatæ. numero* 109.

Per remissionem peccatorum an denotetur Indulgentia. ibidem.

Clausula Et iniunctarum Pœnitentiarum relaxatio *quid denotet. num.* 110.

An cum Indulgentia ponitur cum ista clausula, satisfiat per ipsam Pœnitentia imposita à Confessario. ibidem.

Priuilegia de ministranda Eucharistia, & extrema Vnctione, tribuendaque sepultura Pinzocheris. num. 111.

Extenduntur ad personas oblatas. nu. 112.

Priuilegium habendi altare portatile tempore Interdicti. num. 113.

An etiam sit facultas audiendi Missam. ibid.

Alia priuilegia. num. 114.

Circa quartam funeralem. num. 115.

S. Rota decisio circa illam. num. 116.

An pro illa deseruiat communicatio priuilegiorum. ibidem.

De non soluenda portione de legatis pijs. numero. 117.

Conformiter ad ius commune. ibid.

Quod dicatur legatum ad causas pias. nu. 118.

Omnimoda exemptio Ordinis confirmata. num. 119.

Exemptio alia loci, alia personæ. num. 120.

Non infirmantur hæc priuilegia exemptionis quod Papa in illis non exprimat se derogare iuri tertij. num. 121.

Alia circa similia priuilegia num. 122.

Prælati absoluunt subditos ab omnibus censuris, exceptis paucis. num. 123.

Et dispensant in irregularitatibus, paucis etiam exceptis. ibidem.

An etiam dispensent in pœnis priuationum, inhabilitationum, &c. num. 124.

Pœnæ an tollantur per absolutionem, vel dispensationem. num. 125.

Inhabilitates an sint irregularitates. num. 126.

Tempore visitationum, & solemnitatibus maioribus an uti possint Prælati ista facultate. num. 127.

Facultas ministrandi Sacramenta quædam confessis huius Ordinis Fratribus, quando parochi nollent id facere. num. 128.

An liceat Religiosis baptizare. num. 129.

An assistere Matrimonij solemnitati. num. 130.

An sepelire eos, qui alibi suam sepulturam elegerint. numero 131.

Bona Monasteriorum Monialium si deserantur, cui applicanda. nu. 132.

Monialium nomine multæ fœminæ veniunt. ibid.

Quæ in hoc priuilegio. ibidem.

De exemptione, & subiectione Monialium nu. 133.

Vbi sepeliendi qui cum habitu Fratrum sepeliri volunt. numero 134.

De domibus Fratrum construendis apud Ecclesias Parochiales, nu. 135.

Qualiter Regulares administrent Sacramentum Pœnitentiæ. num. 136.

An sine consensu Parochi. ibid.

Eucharistia an administretur ab illis. nu. 137.

An extrema Vnctio. num. 138.

An assistant Matrimonij Sacramento. nu. 139.

De obligatione ad soluendam quartam funeralem numero 140.

Quas functiones Parochorũ facere possint Regulares in suis Ecclesijs. nu. 141.

Quid de benedictionibus, processionibus, & similibus. ibidem.

Generalis electus eo ipso confirmatus. nu. 142.

Decretum electionis an sit de substantia illius, num. 143.

Quando facit plenam fidem. ibid.

Exercet Generalis suum officium reiecta appellatione, numero 144.

An sit requisitum necessario, vt post electionem installetur electus, seu possessionem accipiat. nu. 145.

Facultas cognoscendi de errore asserentium, quod confessi Mendicantibus teneantur eadem peccata confiteri Parocho ad Inquisitores extensa. nu. 146.

An expediat accipere semper Sacramenta à Parochis potius quam a Regularibus. n. 147.

Maximè quando accipiuntur ex præcepto. n. 148.

Quibus limitationibus id tenendum. n. 149.

Quid respondendum ad Extrauagantes Summorum Pontificum. ibid.

Pœna contra inhibentes fieri eleemosynas Fratribus. numero 150.

Inquisitores contrà illos procedunt. n. 151.

In quibus causis procedant Inquisitores. n. 152.

Communicatio priuilegiorum Prædicatorum, & Minorum. n. 153.

Pœnæ contra se opponentes dictis priuilegijs. n. 154.

Quando incurrentur. ibid.

An si id faciant ex metu n. 155.

Iudices Conseruatores pro his priuilegijs. n. 156.

Non obstantia. n. 157.

Transumptis priuilegiorum fides adhibetur. ibid.

1 EXTAT hoc Mare magnum in Bullario Rodriguez *tom.* 1. inter Bullas Sixti IIII. *Bulla* 34 à Cameræ Auditore authenticatum. Et in Bullario Ordinis Eremitarum S. Augustini à Laurentio Empoli eiusdem Ordinis edito inter Bullas, seu Constitutiones Sixti IIII. *num.* 5. Vbi dicitur extractum ex Transumpto Authentico, quod asseruatur Romæ in Archiuio S. Mariæ de Populo, & haberi in libro *Compendij priuilegiorum Ordinis pag.* 26 De eo etiã sæpius Authores, qui de priuilegijs Regularium, Mendicantium præsertim, loquuntur.

2 De antiquitate porrò, institutione, excellentia, laudibus, & prærogatiuis huius grauissimi Ordinis agunt S. Antoninus *3. p. tit. 24. cap.* 21. Pelagius *de planct. Eccl. cap.* 23. & 51. Cassanæus *in Catalogo gloriæ mundi p. 4. consid.* 71 Nauclerus *vol. 3. gener. 41. ann. Christi* 1215. Garibai *in Compend. lib. 7. cap. 57. ann.* 398. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regul. q. 2. ar.* 4. Azorius *tom. 1. Instit. mor. lib. 12. cap.* 23. Miranda *in Man. Prælat. tom. 1. q 4. ar* 6. & ex Authoribus eiusdem familiæ Arnoldus Duscus *in Tract. de vir. illustrib. Ordin. Eremit.* Hieronymus Romanus *in chronic. Eremit.* Ioannes Marquez vir doctissimus *de Orig. Eremit. S. Augustin.* & alij plures, quos refert Barbosa *de Iur. Ecclesiastic. lib.* 1. *capitul.* 41. *numero* 94.

3 Alia quæ pertinent ad nomen *Maris magni*, quo hæc Bulla appellatur, & ad Sixtum IIII. qui eius Compilator fuit, habes ex dictis circa Mare magnum Prædicatorum.

Circa §. 1.

4 COnceditur in hoc priuilegio facultas Generali Eremitarum S. Augustini. & Prouincialibus cum Diffinitoribus in Capitulis Prouincialibus ad designandum Confessores, & Concionatores, qui in talium munerum executione à nullo impediri possint. Quod, quidem priuilegium, & aliud simile, quod habetur in Mari magno Carmelitarum, §. 85. quod attinet ad Confessarios (intellige facularium personarum), reuocatum est his temporibus post Concilium Trident. *sess. 23. cap.* 15. vbi cum reuocatione priuilegiorum,

legiorum, & consuetudinum etiam immemorabilium in contrarium statuit. *Nullum etiam Regularem posse Confessiones sæcularium etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, idoneus iudicetur.* Vnde nõ solũ hoc priuilegium, sed & al a Bonifacij VIII & Benedicti XI. quæ retuli *tom. 1. Summa c. 19. n 2.* item alia aliorum Pontificum apud Bordonum *in Resolut. Resolut. 6. n 1.* vacant his temporibus, vt communiter supponunt Doctores. Imò etiam à tempore Leonis X. qui in Bulla, *Dum intra mentis,* in Bullario Laertij *in Leon. X. Bulla* 22. statuit posse dictos Regulares ab Episcopis *super sufficienti litteratura, & aliqua saltem huiusmodi Sacramenti* (scilicet Pœnitentiæ) *peritia dumtaxat examinari.* Bordonus *supra num. 1.* Quamuis autem Pius V in Bulla *Etsi Mendicantium* statuerit Mendicantes solùm cum approbatione suorum Superiorum posse audire confessiones sæcularium; quia tamen, iuxta dicta *tom. 2. Summæ cap. 1. n. 16.* hæc Bulla Pij V. reuocata est à Gregorio XIII. in alia, quæ incipit *In tanta,* quantum ad ea quæ in ipsa conceduntur contra Concilium Tridentinum, cum hoc sit contra dictum Concilium, ideo nullo modo subsistit, prout eo loco *num. 18.* dixi. Nec video esse aliquod priuilegium his temporibus perseuerans, ratione cuius possint Regulares sine dicto examine Episcoporum confessiones sæcularium excipere, maximè propter Constitutionem Vrbani VIII. quam *tom 1. cap. 19. num. 2.* retuli. De quo etiam Bordonus *supr. num. 2.* An autem in casu raro quo Episcopi ex indeuotione, odio, mala voluntate, aut sine iusta causa noluerint illis facultatem ad id concedere, possint sine illa id facere, affirmant non solum Nauarrus, & Miranda, quos retuli *d. cap. 19 n. 3.* sed etiam Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regul. q. 59. art. 2. & 3.* Erasmus Coꝺlier *de Iurisdict. Ordin in exempt. p 4. q. 77.* Layman *in Theolog. mor. lib. 4. Tract. 6 c. 11. num. 4.* Finellus *de casib. reseruat. cap. 3. n. 3.* Villalobos *in Summ. tom. 1. Tract. 1. diff. 53. num 3.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 32. n 2.* Ioannes de Cruce *in Epitom. Religios. Stat lib. 2. cap. 6. dub. 1. concl. 2.* Cœlestinus *in Compend. Theolog. mor. Tract 1. c 16. n. 1. & c. 14. q. 2. n. 4.* & alij quos referunt Fagundez *de 2. Eccles. præcept. lib 7. cap. 2. num. 15.* & Diana *3 p. tract. 2. resolut. 24. & p. 5 Tract. 13. Resolut. 45* Eo quod in Clem *Dudum de sepultur* Id conceditur, imò in Concilio Lateranensi sub Leone X. in Bulla celata, dum dicitur: *Talibusque præsentatis admissis, vel etiã indebitè recusatis confitentes Constitutioni, quæ incipit:* Omnis vtriusque sexus, *quoad confessionem dumtaxat satisfecisse censeantur.* Vnde inferunt plures ex illis Episcopos tantum habere nudum ministerium in approbatione Religiosorum, nec illis tribuere iurisdictionem, sed eam habere à iure communi, seu à Papa in dicta Clem. *Dudum,* quæ nõ est derogata per Concil. Trident. quia cum sit lex inserta in corpore iuris, necessario deberet fieri mentio de illa, vt derogaretur De quo specialiter Miran. *tom. 1. manual. q. 45. art. 5. & 6.* Hieronym. Rodriguez *dicta resolut. 32. num. 1. 2. & 3.* & Ioannes de Cruce *supra.* Alij verò negant, quales sunt Suarez *in 3 p tom. 4. disputat. 28. sect. 5 nu. 6.* Coninch. *de Sacram. disp 8 dub. 7. num. 58* Filiucius *tom. 1. tract. 7. cap. 1. 9. num. 257.* Barbosa *in Collectan. tom. 3. part. 2. lib. 3. Clem. tit. 7 Clem. dudum, num. 8. & in Collectan. ad Concil. Trident. sess. 23 cap. 15. num. 31.* Syluius *in addit ad 3. p. q. 8. art 5. quæritur 4.* Vazquez *in 3. par. tom. 4 quæst. 93. art. 3. dub. 3 num. 2* Pitigianus *in 4. sent. tom 2. distinct 17. q. vnica art. 4. dub. 4.* Sancius *in selectis disp. 48 num. 16.* Reginaldus *in praxi tom. 1. lib. 1. num 192.* Fernandez *in exam. Theol. mor part. 3. c. 9 §. 8 num. 2.* & alij: quia Concilium statuens nullum nisi habentem Parochiale beneficium, aut approbatum ab Episcopo idoneum esse audiendis confessionibus, satis indicat ad eam idoneitatem requiri approbationem actu datam. Nam particula conditionalis, *Nisi,* eam vim habet, vt si conditio requisita non ponatur, re ipsa non sequatur effectus. Duo tamen certiora sunt in præsenti. Primum grauiter peccare Episcopos talibus Religiosis sine iusta causa huiusmodi approbationem negantes; cum ita illos impediant vti priuilegio à Sede Apostolica concesso, quod tenentur integrum ipsis seruare iuxta *cap. 4. de priuileg.* Suarez *dict sect. 5 num. 15.* Reginaldus *dicto lib. 1. num. 195.* Coninch. *d. disp. 8. num. 59.* Tamburinus *de Iure Ab-*

Summ. Lez. Tom. V.

batum tom 2. disp. 6 quæst. 12. num. 6. Secundum est, quod nisi clarè constet Episcopum iniustè & sine causa hanc approbationem negare, credendum est iustè id fecisse; quia semper Ius Superioris integrum manet, iustèque fecisse præsumitur, quando oppositum non constat. Suar. *dicto num. 5.* Tamburinus *supra num 5.*

4 Quæ autem sit forma præscripta pro Confessarijs Regularibus in d. Clemẽtina *Dudum* & de qua Authores primæ sententiæ dicunt non esse reuocatam per Concilium Tridentinum, ex verbis ipsius Clementinæ sic habetur: *Statuimus etiam, & ordinamus auctoritate prædicta, vt in singulis Ciuitatibus, & diœcesibus, in quibus loca fratrum ipsorũ consistere dignoscuntur, vel in Ciuitatibus, & diœcesibus locis ipsis vicinis, in quibus loca huiusmodi non habẽtur, Magistri, Priores Prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, & Prouinciales, Ministri & Custodes Minorũ es Ordinum prædictorum ad præsentiam Prælatorum eorundẽ locorũ se conferant per se, vel per Fratres, quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt fratres qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus, & diœcesibus cõfessiones subditorum suorum confiteri sibi volentiũ audire liberè valeant, & huiusmodi confitentibus (prout secundum Deum expedire cognouerint) pœnitentias imponere salutares, atq; eisdem absolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundẽ. Ac deinde præfati Magistri, Priores Prouinciales, & ministri Ordinum prædictorũ eligere studeant personas sufficiẽtes, idoneas, vita probatas, discretas modestas atq; peritas ad tam salubre ministerium, & officiũ exequẽdũ, quas sic ab ipsis electas repræsentent, vel faciant præsentari Prælatis, vt licentia, gratia & beneplacito in ciuitatibus, & diœcesibus eorundẽ huiusmodi personæ sic electæ confessiones cõfiteri sibi volentiũ audiant, imponãt pœnitentias salutares, & beneficiũ absolutionis in posterũ impendant, prout superius est expressũ, extra ciuitates & diœceses, in quibus fuerint deputatæ, per quas eas volumus, & non per prouincias deputarẽ confessiones nullatenus audituræ. Numerus autem personarũ assumendarũ ad huiusmodi officiũ exercendũ, esse debet prout vniuersitas cleri, & populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorundem. Et si ijdem Prælati petitam licentiã confessionum huiusmodi audiendarum concesserint, illã præfati Magistri Ministri, & alij cũ gratiarũ recipiant actione dictæq; personæ sic electæ cõmissum sibi officium exequãtur; quod si forte iã dicti Prælati quenquam ex dictis Fratribus præsentatis eisdẽ ad huiusmodi officiũ nollent habere, vel nõ ducerẽt admittendum eo amoto, vel subtracto loco ipsius similiter eisdem præsentãdus Prælatis possit, & debeat alius surrogari. Si verò ijdẽ Prælati Prælatis Fratribus ad cõfessiones, vt præmittitur, audiendas electis, huiusmodi exhiberi licentiã recusarint, nos ex nunc ipsis, vt confessiones sibi confiteri volentiũ, liberè, licitèq; audire valeant, & eisdẽ pœnitentias imponere salutares, atq; eiusdem beneficium absolutionis impartiri gratiosè cõcedimus de plenitudine Apostolicæ potestatis. Per huiusmodi autẽ concessionem nequaquã intendimus personis, seu Fratribus ipsis ad id aliter deputatis potestatem in hoc impendere ampliorem, quã in eo curatis, vel parochialibus Sacerdotibus est a iure concessa, nisi forsan eis Ecclesiarũ Prælati vberiorẽ in hac parte gratiam specialiter ducerent faciendã* Hæc ibi maximè, & pro omni euentu ponderanda Religiosis.

An verò præsentatio Confessariorum Regularium facta in
5 vno Episcopatu sufficiat pro alijs, dixi eo *c. 19. n 4. & 5.* qualiter etiam Regulares graduati siue Lectores debeant examinari, & approbari ab Episcopis, dixi *ibid. n 6.* Pro quo etiã consule dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa §. 16. num. 55.* An hæc approbatio sit perpetua, restringibilis, aut expiret morte concedentis, dixi eo loco *num 7. & seqq.* Nunc addendum specialiter, Ordinarios locorum non posse impedire Regulares approbatos ad audiendas confessiones quominus audire illas possint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur, verum possunt ijdem Ordinarij sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones præcipere, quod Regulares huiusmodi infirmorum Parochos de audita confessione eodem die certiores reddant; vt censuit Sacra Congregatio Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præpositorum sub die 1. Iulij 1606. Et ideo cum Curatus quidam apud eandem Sacram Congregationem conquereretur, quod Fratres sancti Francisci iunioris obseruantiæ

H Refor-

Reformati confessiones Parochianorum suorum ægrotantium absque eius licentia audirent, ipsa Sacra Congregatio respondit, dictis Fratribus id prohiberi non posse, dummodo ab Ordinario prius approbati existant, & postea quam infirmorum Confessiones audiuerint, statim dictum Curatum certiorent. *In vna Senogallien. 22. Ianuarij 1616.* Barbosa *de Iure Ecclesiastic. lib. 1. cap. 43. num. 214.* Tamburinus *supra num. 10.* Vide & dicta *eo cap. 19. n. 31. & 32.* Nota autem huiusmodi certiorationem posse esse solum relinquendo schedulam in domibus infirmorum de ipsorum confessione audita. Ita enim declarauit Sacra Congregatio Concilij 13. Septembris 1641. Romæ authenticè, etiam subscriptione Cardinalis Sancti Honuphrij, & Secretarij Sacræ Congregationis. Alia infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 16 propter nouam declarationem S. Congregationis in quadam epistola transmissa ad Episcopum Piscuriensem.

5 Est verè dubium, an Ordinarij possint obligare Superiores Regulares, vt quando præsentant ipsis aliquos Religiosos, vt examinentur pro Confessionibus audiendis, attestentur sub iuramento de sufficientia, idoneitate, vel morum probitate sic præsentatorum. Respondeo negatiuè. Tùm quia hoc est contra vsum Ecclesiæ vix ab vno, vel altero tentatum, & non sine notabili querela. Tùm quia neque in Clemen. *Dudum*, vbi est sermo de modo, quo Prælati debent præsentare suos Religiosos Ordinarijs, & de modo, quo ipsi Ordinarij illos debent admittere, talis facultas ipsis conceditur, neque in Concilio Tridentino aut alibi de ipsa fit mentio. Tùm præterea quia obligare ad iurandum solum pertinet ad Superiorem respectu subditorum non exemptorum, Episcopi autem non sunt Superiores Religiosis exemptis, aut super illos habent aliquam iurisdictionem. Moronus *resp. 83. num. 55.*

6 Quinimò non obstante præfato decreto Concilij Tridentini, in quo statuitur nullum etiam Regularem posse confessiones sæcularium audire, nisi beneficium habuerit, aut ab Episcopo examinatus fuerit, probabiliter dici potest iuxta dicta *tom. 2. Summa cap. 16. numer. 16.* posse Religiosos, quibus hoc priuilegium, de quo in præsenti, conceditur, & alios qui cum ipsis in priuilegijs communicant, sola suorum Superiorum, & sine aliqua Episcoporum approbatione audire confessiones sæcularium, qui sunt de ipsorum familia, & habent conditiones requisitas à Concilio Lateranensi, & Tridentino iuxta dicta eo *cap. 16. num. 13. et 14.* propter dicta ibi eo *num. 16.* ex varijs authoribus. Quibus iunge Fernandez *in exam. Theolog. Mor. p. 3. cap. 9. §. 8. num. 1.* Homobonum *de exam. Eccles. Tract. 8. c. 2. q. 7.* & decisionem, quam affert Armendariz. *in Addit. ad recopil. leg. Nauarræ lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 52. & lib. 4. tit. 28. lib. 1. §. 1. de confitendo semel in anno numero* 10. Quos non reijcit Barbosa *Collectan. in Concil. Trid. sess. 24. cap. 15. num. 11.* An verò idem dicendum sit de Tertiarijs, consule dicta eo *tom. 2. cap. 14. num. 34.* & Barbosam *supra num. 13.* Similiter an idem dicendum sit de Oblatis, seu Commissis Religionum, consule etiam dicta eo *tom. 2. capit. 8. numer. 30. & seqq.*

7 Circa alterum quod tangitur in hoc priuilegio, de facultate scilicet concessa Prælatis Eremitarum S. Augustini, ad designandum, seu creandum Concionatores, qui in ipsorum munere à nemine impediri possint, constat ex dictis *supra in Mari magno Minorum, circa* §. 5. priuilegium hoc moderatum esse à Concilio Tridentino *sess. 5. cap. 2. et sess. 24. cap. 4.* vbi etiam aliqua spectantia ad huiusmodi Concionatores Regulares, ipsorumque examen, & approbationem. De quo etiam aliqua infra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 85.

Circa §. 2.

8 DE hoc priuilegio, quod est de libertate sepulturæ in domibus, seu Ecclesijs Eremitarum Sancti Augustini nonnulla dixi in simili priuilegio Prædicatorum *in eorum Mari magno, circa* §. 28. & Minorum *in eorum etiam Mari magno circa* §. 30. ac alijs locis ibi relatis. Solum ergo in præsenti addendum videtur quod cum in hoc & similibus priuilegijs concedatur libera sepultura in Ecclesijs Regularium pro omnibus fidelibus, qui ibi sepeliri elegerint, *Nisi excommunicati, vel interdicti, aut etiam publicè, vsurarij fuerint*, ideo videtur dicendum, quod alij omnes, quibus sepultura de iure communi negatur, quos retuli *tom. 4. verbo Sepultura quoad Regulares num. 23.* possint etiam in domibus seu Ecclesijs prædictorum Regularium sepeliri, seu sepulturam eligere. Exceptio enim illa *Nisi &c.* firmare videtur regulam in contrarium, ita scilicet, vt omnes alij præter excommunicatos, interdictos, aut publicos vsurarios, si sepulturam elegerint in Ecclesijs horum Religiosorum, sepeliri in eis valeant. Quia tamen, vt in plurimum scandalosum erit plures ex illis quos eo loco retuli, in Ecclesijs sepeliri, imò & contra praxim Ecclesiæ, ideo cautius in hac re procedendum, de qua nullum Doctorem vidi in terminis agentem; maximè cum multa etiam licita dimitti debeant scandali vitandi causa, imò à iure ipso recedendum. Cardinal. *Clem. 1. in princip. de pœn.* Panormitanus *cap. considerauimus numer. 5. de elect.* Additionator eius *ibid.*

Circa §. 3.

9 DE hoc priuilegio etiam dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* § 28. & Minorum *circa* §. 31. Et quidem primò, id quod in eo cauetur, scilicet quòd nullus siue Religiosus, siue sæcularis præsumat in Cœmeterijs Fratrum ipsis inuitis aliquem sepelire, confirmatum est ex decreto S. Congregationis, quod retuli *tom. 4. verbo Sepultura numer.* 12. vbi etiam dicitur id non licere *non obstante contraria consuetudine.* Deinde id quod etiam cauetur in hoc priuilegio, scilicet quòd nullus ex prædictis præsumat in Ecclesijs Fratrum Missarum solemnia, aut exequias pro defunctis facere, etiam est confirmatum à S. Congregatione, iuxta dicta *tom. 1. Summa cap. 12. numer. 58. & tom. 2. c. 1. num. 47.* maximè vero *tom. 3. verbo Defunctus post numer. 7.* ex declarationibus S. Congregat. ibi relatis, & ab Auditore Cameræ authenticatis. Et consonat alia etiam declaratio S. Congrega. adducta loco relato ex 4. *tom.* ac Rotæ decisio in Veronensi *Iurium Parochialium* coram Vitili anno 1629. vbi ex decretis S. Congregationis Concilij, & Rituum deciditur, quod dum cadauera defunctorum sepeliuntur in Ecclesijs Regularium, vel ipsis vnitis, non possit Parochus se intromittere, nec aliquos actus ibi exercere, quia non habet iuris assistentiam, etiamsi sint intra suos limites sitæ.

Circa §. 4.

10 COncedit in hoc priuilegio Bonifacius VIII. Eremitis S. Augustini extensionem Extrauagantis *Super Cathedram* (inter Extrauagantes communes *lib. 3. cap. 2.*) quæ edita erat in fauorem Prædicatorum, & Minorum. In ipsa autem multa habentur circa conciones ipsorum, præsentationem Ordinarijs ad audiendas confessiones sæcularium, libertatem sepulturæ in eorum Ecclesijs, & quartam funeralium, quæ prætermitto, tum quia in Concilio Tridentino partim moderata, partim verò explicata sunt; tum quia de illis sæpius in hoc Opere egi, & qualiter hoc tempore subsistant, aut non, scripsi.

11 Alia ad hoc instrumentum dabo infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 11. propter similem extensionem factam pro Carmelitis à Ioanne XXII.

Circa §. 5.

12 COncedit hoc loco Vrbanus VI. Eremitis Augustinianis omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus suis ipsis concessas; nec non libertates, & exemptiones sæcularium exactionum à Regibus, & Principibus illis indultas rationabiliter, sicut ea iustè, & pacificè obtinebant. Pro quorum luce primò sciendum, non solum Summos Pontifices, seu etiam sæculares Principes supremos posse fauores, & priuilegia Regularibus concedere, in sua videlicet, materia, & ditione; nimirum in rebus, immunitatibus, honoribus, ac potestatibus temporalibus. Regula enim generalis est, quod quicumque potest legem concedere, quales sunt tales Principes supremi, potest etiam priuilegium concedere; cum priuilegium sit quædam lex priuata,

ac per

ac per consequens ab eo pendens, qui legem communem condit. Diuus Antoninus *1. par. tit. 19 cap. 1. in princip.* Siluester *in Summa verbo Priuilegium quaest. 2.* Angelus *quaest. 3.* Tabiena *quaest. 2.* Rosellia *quaest. 2.* Armilla *num. 3.* Suarez *de legib. lib. 8. cap. 8 num. 2. & 11* Miranda *in Man. tom. 2. quaest. 41. art. 3.* Praetata autem priuilegia concedi posse Regularibus, & de facto ipsis concedi à praefatis principibus supremis, ex hoc, & similibus priuilegijs manifestè conuincitur, praxi Ecclesiae habetur, & communiter tenent Doctores. Secundò sciendum conformiter ad dicta *tomo 4. verbo Priuilegia Regularium num. 20.* quod licet priuilegia Regularibus concessa à Summis Pontificibus reuocari possint iuxta modum ibi *num. 19.* relatum, concessa tamen à Principibus saecularibus, qui Regularium Superiores non sunt, reuocari ab eis minimè possunt; quia iuxta dicta eo *num. 20.* ex Suarez, Laymano, & Diana, (quod etiam est communis sententia Canonistarum *in cap. Nouit. de Iudic.*) talia priuilegia postquam à Regularibus acceptata sunt, transeunt in contractum, ac per consequens habent ius ad illa conseruanda, & ne ipsis inuitis tollantur. An verò in hoc sit aliqua limitatio, ibidem dixi. Illud certum, quod cum talia priuilegia à Sede Apostolica fuerint confirmata, maiorem vim habent, ita vt amplius à Principibus saecularibus reuocari non possint, vt propterea meritò haec confirmatio ab hoc Pontifice postulata fuerit. Similiter certum, quod priuilegium à pluribus Pontificibus, Principibusuè confirmatum, difficilius censetur tolli. Decius *cons. 165. numer. 3.* Barbosa *in tract. de claus. vsufrequen. Claus. 83. numer. 25.* Praesertim cum accedit fauor piae causae vel Religionis, iuxta tradita per eundem Dec. *dict. cons. 165. num. 1.* & Alex. *cons. 123. num. 16. lib. 4.* Marc. Anton. de Amat. *decis. 17. num. 6.* geminatio enim manifestè monstrat Principis voluntatem, *l. balista* cum ibi notatis *ff. ad Trebell.* Paris. *cons. 94. num. 4. volum. 2.* Crauett. *cons. 101 num. 42.* Menoch. *cons. 10 num. 1. & cons. 255. num. 41* & actus geminati censentur gesti cum maiori animi deliberatione, *cap. Etsi Christus, de Iur. Iur.* Roland. à Vall. *cons. 61. num. 29 & sequentibus volum. 2.* Ollasc. *decisione 38 numer. 16.* Barbos. *dict. claus. 83. numer. 27.* Tamburinus *de Iur. Abbat. tom. 1. disput. 16. quaestion. 13. numero 3.*

Circa § 6.

13 PRIVILEGIVM hoc Alexandri IIII. eximit Eremitas S. Augustini à coactione, quae posset ipsis fieri circa receptionem, vel prouisionem in pensionibus, vel beneficijs Ecclesiasticis, vel circa solutionem collectarum, vel similium exactionum. Quod quia est simile alijs priuilegijs Praedicatorum in ipsorum Mari magno §. 17. 30. & 35. & Minorum in ipsorum etiam Mari magno § 15. 16. 17 & 36. Ideo quae ibi dicta sunt, ad hoc etiam intentum deseruiũt. Nota etiam dicenda insenus in Mari magno Carmelitarum *circa* § 46 dum est sermo de simili ferme priuilegio illis à Sixto IIII. concesso.

14 Quia verò in hoc priuilegio mentio fit de beneficijs, & pensionibus, notandum, quòd id, quod dixi *tomo 2. cap. 18. num. 37.* scilicet, posse Praelatos Regulares imponere aliquam pensionem impropriam super beneficium aliquod regulare ab ipsis prouidendum & rationabili causa soluendam alicui Religioso, prout fieri dixi in Religione Sancti Spiritus, postea firmatum vidisse à Sacra Rota in vna Troiana *pensionis* coram Pirouano anno 1610 his verbis hoc loco referendis, quia pro plurium Religiosorum praxi necessaria.

15 Quae pro fundamento decisionis bonae mem. Scoti deducta fuere solo Fratre Ioanne informante, nunc dubio iterum proposito, & agentibus pro Hospitali sancti Spiritus informantibus, censuerunt Domini non obstare, quin à decisis sit recedendum. Eo prius praesupposito beneficia, quae Fratribus Ordinis Sancti Spiritus per generalem Praeceptorem solent conferri, siue sint Praeceptoriae, siue Prioratus, manualia esse beneficia, & ad nutum amouibilia, cum regularia sint, nec administrationem, aut iurisdictionem contineant. Bellam *decis. 203.* Paris. *cons. 44. num. 3. lib. 4.* & de beneficijs Hospitalis Sanct. Spiritus Rota resoluit in vna Aquilana *Prioratus* 1. Februarij 1584. inter impressas 772. *par. 1. num. 1.* Personae autem, quibus conferuntur, teneantur praestare obedientiam Generali Praeceptori tanquam Religiosi, & profitentes tria vota, qui propterea nihil sibi possunt appropriare, sed omnia dispositioni Superioris relinquere, vt in Auth. *ingressi. C. de sacros. Eccles.* Mohed. *decis. 10. de causis possess. & propriet.* à quo nec quicquam Fratribus potest concedi in perpetuum *cap. cum ad Monasterium,* vbi Abb. *de stat. Monach.* Mohed. *ead. decis. 10. num. 2.* Quo stante dicebant Domini suscipientem Praeceptoriam, vel Prioratum non posse excipere contra praeseruationem, cum nihil contra voluntatem Superioris habeant proprium; sed nudam dumtaxat fructuum administrationem, vt fuit resolutum de Commendatario Ordinis Hierosolymitanae Religionis in Melitensi *imposit.* coram Illustrissimo Mantica 20. Maij 1593. & in Meliteñ. *Pensionis* coram Seraphino, quos Fratres Reuerendissimus Generalis Commendatarius, prout & Abbas potest inter Fratres diuidere non perpetuò, sed ad tempus, vel eorum loco pensionem reseruare secundum Card. *in Clem. 1. de supl. neglig. Praelat. num. 4. vers. 5. Oppono.* Vt etiam soluatur alteri Fratri eiusdem Ordinis, vt voluit Abbas *in cap. nisi essent. num. 12. de praeben. & dign.* Non enim repugnat paupertati habere pensionem ex permissu Superioris, quae ad nutum sit amouibilis, vt dictum fuit in allegata Aquilana *Prioratus num. 2.* Nec obstare videtur, quod cum de iure communi Ordinarius collator non possit sine causa pensionem reseruare, Gig. *de pens. quaest. 6. per tot.* ita nec Generalis Praeceptor, qui fungitur loco Ordinarij collatoris, idem potuerit nisi causa expressa, de qua non constare fuit dictum in decisione bonae m. Scoti. Quia pro resolutione fuit dictum, non defuisse iustam causam, scilicet, vt talis pensio alteri Fratri assignetur pro indumentis, & alijs necessarijs, pro quibus alias Religio esset grauanda, stante voto paupertatis, sed & praeterea conclusionem non procedere in beneficijs Regularibus ad nutum amouibilibus, quae respectu proprietatis non transeunt ad Religiosum, in quem beneficium confertur, vt supra dictum fuit. Haec in dicta Rotae decisione pro multis casibus vtilia.

16 Eam verò confirmat altera Rotae decisio Romana *Haereditatis*, seu Melitensis *Impositiones* coram Mantica, vbi decernitur Religionem Hierosolymitanam habere facultatem imponẽdi onus soluendi aliquam partem fructuum communi thesauro super Prioratus, Baiuliuatus, & Praeceptorias. Idem ergo dici debet de facultate imponendi onera ad modum pensionis super beneficia Regularia.

Circa §. 7.

17 EX historijs huius Ordinis, & Bulla Alexandri IIII. de qua in praesenti, constat eum auctum, & locupletatum esse varijs Conuentibus, & Monasterijs Regulam B. Augustini profitentibus, sub Innocentio IIII. primum, & postea sub Alexandro IIII. prout ex Laurentio Empoli *in Bullario Ordinis Eremitarum S. Augustini in Catalogo, & Priorum Generalium,* & ex Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib. 1. cap. 41. num. 88.* habetur. Quia ergo dubitari poterat, an priuilegia illis Conuentibus, seu Monasterijs primitus concessa communicarentur etiam toti Ordini Eremitarum, ideo, dubio ad Papam proposito, respondit priuilegia, & indulta praedictis domibus concessa ad totum Ordinem extendi debere, quod etiam confirmauit Martinus V. in Bulla hic relata.

18 Huius occasione grauis quaestio, & valde necessaria pro priuilegijs Regularium, praesertim Mendicantium, hic occurrit, an scilicet priuilegia, an indulta vni domui, Conuentui, vel Monasterio concessa extendantur ad alia Monasteria eiusdem Ordinis.

19 Et quidem de Iure communi loquendo certa est pars negatiua. Primò, ex illo principio, quod priuilegia tantum valent, quantum sonant, & non amplius, quae Regula non solùm intelligitur, quoad res concessas, sed etiam, quoad eos, quibus conceduntur: cum eadem sit vtriusque ratio, ergo priuilegia tantum valent illis, quibus expressè conceduntur, quia illis tantum sonant (vt sic dicam) in ipso priuilegio. Secundò, quia illis tantum conceditur priuilegium, ad quos dirigitur intentio concedentis, cum ex eius

voluntate pendeat concessio,& extensio priuilegij, sed intentio tantùm extenditur ad eos, qui verbis concedentis exprimuntur, quia non potest nobis aliter de illius intentione constare. Ergo, &c. Tertio, quia priuilegium est stricti Iuris, & ideo extendi non debet vltra verba formalia, & expressa. Ita Suarez *de legib. libro* 8. *capitulo* 10. *num* 2.

20 Propter priuilegia tamen aliqua Religionibus concessa, priuilegium, quod vni aut quibusdam Monasterijs eiusdem Ordinis concessum est, ad alia eiusdem Ordinis Monasteria extenditur, iuxta dicta *tom* 2. *Summa c.* 11. *n* 51. ex priuilegio Pij IV. & Sixti V. pro Hieronymianis in Hispania, Iulij II. & Clementis VII. pro Minimis. Imo & Leonis X. pro eisdem Minimis, iuxta dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 34 Item ex priuilegio Alexandri VI. pro Congregatione S. Iustinæ concesso, & a Iulio II. extenso ad Congregationem Vallisumbrosæ, prout refert Tamburinus *de Iure Abbatum to* 1. *disp.* 17. *quæst.* 2. *n.* 1. Similiter ex priuilegio Clementis VIII. pro Præmostratensibus, quod refert Rodriguez *in Bullario in Clem. VIII. Bulla* 20 & eiusdem Clementis pro Congregatione S. Benedicti Vallisoleti, apud eundem Rodriguez *ibidem Bulla* 22. Alia etiam priuilegia ad intentum refert Ioannes de Cruce *de priuilegijs Regul. lib* 2. *c.* 4. *concl.* 3. §. *Ex dictis sequuntur*. Quia tamen hoc valde exorbitat à Iure communi, ideo iuxta ea, quæ dixi eo *n.* 52 limitandum id est, vt solum verum sit, quando in alijs Conuentibus militat eadem ratio, vel saltem similis aut æquiualens illi, propter quam Pontifex illud priuilegium concessit. Limitādum id etiam est, vt non teneat verum in ijs, quæ sunt speciali nota digna, & quæ valde exorbitant à Iure communi, prout ex varijs Rotæ decisionibus probat Tamburinus *supra n.* 5 *&* 6. Et specialiter id non procedere in indulgentia plenaria, quæ concedi solet aliquibus Altaribus priuilegiatis alicuius Ecclesiæ vel Monasterij, dixi 2. *to. verbo Altare n.* 19 & tenet non solum Peirinis eo loco relatus, sed etiam Tamburinus *supra n.* 4. Etiamsi Ioannes de Cruce *supra* oppositum tenere videatur.

Circa §. 8.

21 HOC loco concedit Eugenius IV. Martinum V. & Bonifacium IX. sequens, Eremitis S. Augustini facultatem, quascumque mulieres aliàs idoneas tam virgines, quam matronas, seu viduas in Pinzocheras, seu Mantellatas ad instar Pinzocherarum, seu Mantellatarum Ordinis Prędicatorum, seu Minorum ad habitum Ordinis recipiendi, ac Regulam S. Augustini eis communicandi. Quod etiā colligitur ex Iulio II. in Bulla, quam retuli *tom.* 2. *Summa cap.* 14 *num* 10. vbi etiam notaui, quod licet in his priuilegijs solum fit sermo de fœminis Tertiarijs, non de viris, ex alijs tamen priuilegijs id etiam de viris habetur. Quomodo autem intelligatur id quod in hoc priuilegio habetur, scilicet de habitu Regulari, ad quem huiusmodi Tertiaræ admittuntur, dixi eo *cap.* 14 *num.* 16. Similiter id, quod etiam habetur de exhibitione Regulæ Ordinis, explicatum quoque manet ibidem *num.* 15. de Regula scilicet Ordinis, quatenus accommodari, & aptari potest ijs, qui verè Religiosi non sunt. Alia etiam spectantia ad huiusmodi personas habes ex dictis eo *cap.* 14. per totum, & *tom* 4. *verbo Tertiarij & Tertiaria* etiam per totum. Nota autem idem priuilegium, & magis extensum, videlicet etiam pro viris Tertiarijs concessum esse Ordini Carmelitarum, vt pa et ex eorum Mari magno §. 47. & 84. Quæ verò sit ista Regula S. Augustini, quæ hoc loco dicitur communicari posse huiusmodi mulieribus, constabit ex dicendis *circa* §. 26. huius Maris magni.

Circa §. 9.

22 IN hoc priuilegio, quod est veluti appendix ad præcedens, concedit Pontifex præfatis pinzocheris Ordinis Eremitarum S. Augustini communicationem omnium priuilegiorum concessorum, & concedendorum Fratribus, & personis eiusdem Ordinis. Quamuis autem solum in eo sermo sit de prædictis pinzocheris, seu de fœminis Tertiarijs, nihilominus Paulus II. in Bulla *Exposcit* in Bullario Empoli in hoc Pontifice *Constit.* 2. concedit viris Tertiarijs eiusdem Ordinis in Prouincia Lombardiæ communicationem priuilegiorum Ordinis, & Congregationis. Idem autem habetur pro pinzocheris, seu Tertiarijs Ordinis Carmelitarum in eorum Mari magno §. 47. Quomodo autem huiusmodi priuilegia moderata fuerint, primò à Leone X. in Concilio Lateranēsi, & deinde à S. Congregat. Concilij de anno 1628. & postea à Sacra Cōgregatione Episcoporum, & Regularium de anno 1616. habes ex dict. *sto.* 2 *c.* 14 *nu.* 27. *& seqq.* specialiter quid attinet ad sepulturam, præter dicta *ibid num.* 33. *& to.* 4. *verbo Tertiarij. & Tertiaria n.* 2. *&* 4. Expendendæ etiam sunt duæ declarationes Sacræ Congregationis, vna pro 25. Ianuarij 1641. vbi cadauer cuiusdam Tertiariæ præcipitur restitui quibusdam Regularibus, & alia pro 3. Octobris 1642.

23 Alia ad intentum habes infra *circa* §. 35. huius Maris magni, & in Mari magno Carmelitarum loco relato, & Seruitarum *circa* §. 25. *&* 26.

Circa §. 10.

24 CONCEDITVR in hoc priuilegio ab Innocen IV. vt domus Fratrum Eremitarum S. Augustini sub B. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione maneant, prout etiam Innocentius IV. concessit Carmelitis in ipsorum Mari magno §. 3. & Clemens IV. in eodem Mari magno §. 19. & Vrbanus VI. Seruitis in eorum etiam Mari magno §. 15. De quorum verborum significatione aliqua dixi *tom.* 3. *verbo Exemptio Regularium, n.* 6. *&* 7. Nunc specialiter addendū, quod licet ex similibus verbis inferri exemptionem Regularium ab Ordinarijs teneat Rodriguez *tomo* 2. *quæst. Regular. quæst.* 63. *art* 3. *in fine*, nihilominus contrarium est tenendum iuxta dicta *eo verbo Exemptio Regularium, nu.* 7. propter ibi dicta, & pro ut tenent Barbosa, & Tamburinus ibi relati. Quibus etiam iungitur Sanchez *tom.* 2 *consilior. moral. lib* 6. *c.* 9. *dub.* 1. *nu.* 4. post Panormit. Soccin. & alios. Nec obstat, quod indicat Rodriguez supra, quod scilicet ex *c. felic. cud. cap. dilecti. & cap ad audientiam de appellat.* colligi, quod quando aliquis propter grauamen sibi illatum in aliqua causa submittit se protectioni Sedis Apostolicæ, eximi. à potestate Ordinarij, & suspendi. iurisdictionem ipsius. Hoc enim non prouenit ex eo, quod talia verba habeant hanc vim eximendi aliquem ab Ordinarij iurisdictione, sed quia habent in tali casu vim tacitę, & virtualis appellationis, prout bene Barb. la, & Tamburinus eo loco relati. Quamuis autem ex vi horum verbo um non habeat hæ. Religio talem exemptionem à iurisdictione Ordinariorum, habet tamen illam propter alia priuilegia, vt constabit ex dicendis.

25 Addit Pontifex in hac exemptione illa verba, *Et præsentis scripti patrocinio communimus*, quæ, prout habet Seraphinus Freitas *in Scholijs ad Bullarium Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede super eadem verba eiusdem Innocentij* IV. *in Bulla prima*, Pontifex se constituit immediatum Patronum, Superiorem, Iudicemque Ordinarium, eximitque Religiosos à cuiuscunque alterius iurisdictione.

Circa §. 11.

26 PRÆCIPIT hoc loco idem Pontifex, vt Ordo canonicus, qui in domibus, de quibus § *præcedenti* dixerat, institutus erat, perpetuis temporibus conseruetur. Quis verò dicatur *Ordo Canonicus*, de quo in præsenti, dubitari potest. Et videtur dicendum nomine *Ordinis Canonici* intelligi eum, qui communiter *Ordo Canonicorum Regularium S. Augustini* vocatur, huic enim, & nō *Ordini Eremitarum* vid. tur tribuendum nomen *Ordinis Canonici*. Video tamen in margine huius Bullæ notari in Bullano Empoli in Innocētio IV. cuius est hæc Bulla, quod ipse Ordo S. Augustini enunciettur *Canonicus*, quo deuotetur nomen Ordinis canonici tam tribui Ordini Canonicorū Regularium, quam Ordini Eremitarum, idemque colligitur ex eo, quod in Bulla eiusdem Innocentij pro Ordine B. Mariæ de Mercede, qui sub Regula S. Augustin. militat, habentur eadem verba. Hoc tamen huius Sacri Ordinis grauissimis temporibus remittendum. Sicut de antiquitate, nobilitate, & institutione Canonicorum Regularium ad ea, quæ Ga-

briel

briel Pennotus *in Historia sua tripart. Clericor. Regular.* præsertim *lib. 2. cap. 4.* scripsit, vbi multa sinè repeties scitu digna, quorum aliqua in nostris Annalibus, si Deus dederit, expendemus.

Circa §. 12.

27 CONfirmatur, & consolidatur his Patribus in hoc priuilegio possessio quorumcumque bonorum iustè, & canonicè possessorum, ac in futurum possidendorum. Pro quo notandum primò donationes Castrorum, & Villarum factas per Reges, vel Principes Monasterijs Regularibus validas esse, prout inter alia firmat Rota in vna Iacensi *Vicariæ* coram Buratto anno 1624. & in alia Terraconensi *Primitiarum* anno 1637. Nota secundò, occasione nominis possessionis, de quo in præsenti, possessionis appellatione, vbi simpliciter profertur, venire propriam & veram possessionem, quæ importat iur. detinendi aliquam rem, quia verba in dubio semper in principaliori significatu sunt accipienda *l. 1. § qui in perpetuum ff. si ager. vectig. c. penult. de sent. excommunic.* Mantica *de coniectur. ult. volunt. lib. 5. tit. 5. n. 6.* Menochius *de præsump. lib. 3. præs. 29. n.* Barbosa *de appell. verb. iur. signific. Appell. 207. n. 1.* Principale autem significatum possessionis est possessio propria, & vera, quæ possessio *iuris* appellatur, non possessio impropria, qualis est possessio *facti*, quæ est detentio quædam in solo facto consistens Gregorius Tholosan. *lib. 1. Syntagm. c. 13. n. 22.* Leissius *lib. 2. de iust. c. 3. dub. 9. num. 41.* Laymanus *lib. 3. sect. 5. Tract. 1. c. 7. n. 4. in fine.* Barbosa supra ex varijs Iuribus, & Doctoribus. In præsenti autem sermonem esse de possessione propria, & vera, non de impropria, quæ *facti* dicitur, colligitur clarè ex verbis illis *Iustè ac Canonicè*, quibus vtitur Pontifex. Nota etiam verbum *Vsuagijs*, quo etiam Pontifex vtitur, est enim idem ac *Vsuarijs*, & importat res, quæ vsui nostro deseruiunt, prout ex Martiano habent Calepinus, & Thesaurus linguæ Latinæ.

28 Notat etiam Seraphinus Freitas super similia verba, quæ habentur in simili priuilegio eiusdem Innocentij IV. pro Ordine B. Mariæ de Mercede clausulam illam *Quascumque possessiones, quæcumque bona* &c. magnum effectum producere, quoniam etsi titulus acquisitionis fuerit inualidus, confirmatioque in forma communi, attamen præbet causam præscribendi intra tempus legitimum, ex Rebuf. *de decimis q. 13. n. 90. cum seqq.* quod est planius respectu futurorum Religiosorum, qui bona fide, & illo titulo possident, Mascard. *concl. 225. n. 12.*

Circa §. 13.

29 CONCEDITVR hic istis Patribus exemptio à solutione decimarum de noualibus, aut hortis, virgultis, seu piscationibus. Imò, prout in hac Bulla Innocentij IV. apud Empol. *inter Constitutiones huius Papæ constitut. 4.* habetur, additur etiam, *siue de vestrorum animalium nutrimentis.* Similia quoque reperies in Bulla Innocentij eiusdem pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præsentibus dixi. Cui priuilegio, quod attinet ad exemptionem à solutione decimarum de hortis, aut virgultis simile est aliud, quod pro Prædicatoribus adductum est in ipsorum Mari magno § 26. & pro Minoribus in ipsorum Mari magno § 28. Quod attinet verò ad noualia, quæ sint talia, patet ex dictis *tomo 3. verbo Decima quoad Regulares num. 11.* & in dicto Mari magno Prædicatorum *circa §. 26.* & sufficienter explicatur in hoc priuilegio, dum dicuntur ea, *de quibus aliquis hactenus non percepit*, intellige, fructum. Quamuis autem iuxta dicta *eo § 16.* de Iure communi *cap. Ex parte 1. de decim.* Religiosi exempti sint à solutione decimarum de illis, nihilominus ferè omnes Religiones habent circa hoc specialia priuilegia, prout de Monachis Cœlestinis, Cluniacensibus, Cassinensibus, S. Iustinæ, & Vallisoletanis, Camaldulensibus Siluestrinis, ac de Fratribus S. Mariæ de Mercede, S. Antonij Viennensis, Cruciferis, Carthusianis, & alijs pluribus affert Barbosa *in Collectan. Doctor. in d. cap. Ex parte nu. 5.* De quo etiam Rebuff. *de decim. q. 14. n. 45.* Moneta *de decim. c. 4. n. 56.* Renat. Choppin. *Monasticon. lib. 2. tit. 1. n. 5.* Quod attinet etiam ad animalium nutrimenta, iam dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum de Iure communi exemptos esse Religiosos à solutione decimarum de illis, propter *capitulum Ex parte 1. de decim.* Nutrimenta porrò animalium, sunt hordeum, grana, semina, palea, fœnum, & similia, quibus ea vescuntur.

30 Alia ad intentum huius priuilegij habes ex dicendis infra in Mari magno Carmelitarum *circa §. 46.* Consule etiā pro hoc, & similibus priuilegijs Mandosium *de priuilegijs ad instar, Glossa 15. num. 40.* Castrum Palaum *p. 2. Tract. 10. disp. vnic. punct. 12.* Hieronymum Rodriguez *in Compendio resol. 50* post alios.

Circa § 14.

31 IN hoc priuilegio conceditur facultas eisdem Patribus Eremitis S. Augustini ad recipiendum in nouitios quoscumque tam clericos, quam laicos liberos, & absolutos. Quæ quidem facultas licet in Mari magno Prædicatorum §. 16. & Mari magno Minorum § 4. concessa supponatur ijs Ordinibus, non tamen id ibi expressè conceditur, sicut in hoc loco. Prout etiam habetur in Bulla eiusdem Innocentij pro Ordine S. Mariæ de Mercede, in Bullario huius Ordinis *in Innocent. IV. Bulla 1. num. 3.* & pro nostris Carmelitis ex Sixto IV. in Mari magno § 71. eisdem etiam verbis, de ea aliquid dictum est *tomo 1. cap. 2. num. 25.* & maximè *cap. 18. num. 6.* ac *4. tom. verbo Prælatus Regularis num. 9.* nihilominus aliqua vlterius adducenda, vel pro maiori rei notitia.

32 Et primò quidem hanc facultatem de iure communi competere cuilibet Religioni à Sede Apostolica approbatæ, imo in ipsius approbatione contineri; cum approbare Religionem sit virtualiter, & implicitè ipsi concedere, quidquid pertinet ad conseruationem ipsius, qualis est ista facultas, quia sine illa non posset Religio conseruari. Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. disp. 6. q. 1. n. 4.* Competit autem hæc facultas de iure communi cuilibet Conuentui, seu Monasterio Religionis approbatæ, iuxta dicta *to. 4. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum n. 2.* licet propter Statuta particularium Religionum restricta sit, & merito, solùm ad Conuentus, in quibus magis viget Reformatio, seu obseruantia Religionis. Imo etiam iuxta dicta eo *num. 2. & tom. 1. cap. 24. num. 23* propter decretum Clementis VIII. innouatum à Sacra Congregatione Concilij sub Vrbano VIII. non possunt Religiones (quibusdam exceptis) intra Italiæ, & insularum adiacentium fines Nouitios recipere nisi in Conuentibus authoritate Apostolica approbatis, itaut receptiones, & professiones aliter factæ irritæ omnino sint & transgressores varias pœnas incurrant. An verò hæc facultas competat Prælatis talium Conuentuum, itaut sine Religiosorum consensu Nouitios recipere valeant, dixi *to. 1. c. 14. n. 66. & to. 4. eo verbo Prælatus Regularis n. 9.* Distinguitur autem hæc facultas recipiendi Nouitios à facultate illos professandi, sicut receptio ad habitum, & receptio ad professionem: etsi enim hoc posterius supponat prius, nihilominus certum est distingui, nam receptio ad professionem est contractus formalis, & purus, quo incorporatur receptus in membrum Religionis, itaut deinceps neque Religio eum expellere, neque ipse Religionem deserere, rebus immutatis, possit. At verò receptio ad habitum est contractus mutabilis, & quasi conditionalis, quo scilicet receptus recipitur probandus, an manere velit in Religione, vel Religio eum retinere. Peirinis *tom. 2. de Prælato q. 3. cap. 1. num. 3.*

33 Cum autem in hoc priuilegio concedatur facultas prædictis Religiosis recipiendi ad Ordinem *Clericos*, ideo generaliter loquendo Clerici siue in minoribus, siue in maioribus constituti possunt ad Religionem admitti, cum ex vi huius priuilegij generaliter id concedatur, nec aliquo iure contrarium statuatur, imo etiam iure naturali, & diuino aditus ad maiorem perfectionem nulli præcludi debeat, & status Religiosorum perfectior sit statu Clericorum. Excipiuntur Episcopi, qui nequeunt ad Religiones admitti sine licentia Papæ, iuxta dicta *tomo 1. cap. 24. numer. 11.* non solum *ex capit. Nisi cum pridem de renunciat. & cap. licet de Regul.* sed etiam, quia status Episcoporum est perfectior statu Religiosorum. Quod maximè procedit in Episcopo confirmato, & consecrato, & actualiter habente

suam Eccl siam. Nam de hoc maximè loquitur *d. capitulu Nisi cum pridem*, & in eo præcipuè locum habet omnis ratio, quæ in hoc impedimento assignari potest. Suarez *tom. 3 de Relig. lib. 6. c. 8 n. 1.* Peirinis *dicto cap. 1 §. 1 n. 47.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. disp 6. quæstio 3. n. 3.* Episcopus autem f lum electus cum nō sit simpliciter Episcopus, sed secundum quid, idest electus, vel Episcopus, & Ius *dicti capitis, Nisi cum pridem* solum loquitur de Episcopo simpliciter, & iam desponsato suæ Ecclesiæ, potest ei eligionem ing edi. Suarez & Peirinis *supra* Episcopus verò confirmatus licet non consecratus, cum iam sit verè Episcopus, habeatq; potestatem iurisdictionis, sitq; sponsus suæ Ecclesiæ, excludit ur etiam ab ingressu in Religionem. Suarez *supr. num 2.* Peirin *s supr* Idem dic de Episcopis Titularibus, propter eandem rationem, & qui solum per accidens non possunt exercere suum munus Suarez *num. 5.* Peirinis *supr* Loquendo autem de clericis beneficiatis, illi quidem possunt ad Religionem admitti sine Papæ licentia, cum tamen solum de Episcopis loquantur, & iacis beneficiati non obligentur speciali voto perpetuo ad munus suum. Suarez *num. 13.* Tamburinus *num 8.* Peirinis *num 48.* Adduntamen requiri pro e s, quod petant licentiam ab Ordinario, cui subduntur, etsi illam non obtineant. Idtamen negat Sanchez *lib 4 in Decalog cap 25. n 48.* Admonet tamen, vt puto, requiri ur, vt moneat illum d suo discessu, vel vt sciat beneficia illa vacare, saltem transacto Nouitiatu, iuxta dicta *tom. 1. cap 2. num. 17. & cap. 24 num 37.* De Abbatibus autem, & Prælatis Episcopo inferioribus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem in diœcesi ipsis plenè Iure subiecta, idem prorsus dicendum est, quod de prædictis Episcopis asserui, quia in his militat eadem prorsus ratio, quæ in Episcopis: nam cum in omnibus ad iurisdictionem pertinentibus censeantur Episcopi, solaque consecratione ab eis differant, sunt veri Ecclesiarum suarum sponsi ad instar Episcoporum: quare, Romano Pontifice inconsulto, nequeunt ad Religionem transire, n si eo modo, quo possunt, & debent Episcopi, vt dictum est. ita Sanchez *d. c. 25 n. 49* Tamburinus *supra num 8.*

34 Ex eo autem quod in hoc priuilegio concedatur facultas recipiendi ad Religionem *laicos liberos, & absolutos*, denotatur seruos recipi non posse, nisi iuxta modum præscriptum *tom. 1. c. 2. num. 21 & eo cap. 24 num. 20.* Neq; etiā Coniugatos, nisi iuxta modum etiam præscriptum eo *cap. 2. num. 31 & eo cap. 24. num. 19.* De quibus etiam impedimentis, & Authoribus de ipsis agentibus, dixi aliqua *tom. 4. verbo Professio Regularis, num. 15.* De ære alieno grauatis, seu debitis, & ratiociniis obligatis dixi eo *cap. 24. num. 17.* & agunt Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 19* Bartholomæus Vecchius *in prax. Nouit. disp. 2. dub 13.* Peirinis *tom. 2. de Prælato q. 3. cap. 1. §. 2. num. 71. & sequentib.* Tamburinus *supr. num. 9 & sequentib* post alios. De grauatis autem debitis incertis quid sentiendum, dixi *super Mare magnum Prædicatorum circa §. 17.* & *super Mare magnum Minorum circa §. 29.*

35 Specialiter tamen inquiri potest, an per *liberos & absolutos*, qui solum ex vi huius priuilegij admitti permittuntur in Religione, intelligi etiam possi t illi, qui habent parentes in graui aut extrema necessitate constitutos, & deinde parentibus habentibus filios in eadem necessitate positos. Nec quæstio est, an liceat tales ad Religionem admittere; quia cum iuxta dicta *tomo 1. cap 2. num. 13. & cap. 24 num. 40* non liceat prædictis in Religionem ingredi, neque etiam licebit illos admittere. Sanctus Thomas *2. 2. quæst. 101. art. 4. & quæst 189. art. 6. & quodlibeto 3. art. 16.* Pasarellus *in Nota ad priuileg Adriani not. 41.* Peirinis *tomo 1 de subdito quæst. 1. cap. 5. § limitat tamen, & tomo 2. quæst. 3. cap. 1. §. 1 num 69.* Tamburinus *supra num. 16* Sanctorus *in Statut. Minor cap 2. stat. 1 §. 6.* Solū ergo procedit quæstio de validitate professionis talium, pecialiter propter quoddam, dubium modo Romæ agitatum de quodam Religioso, qui post prædictionem ementem factam in quadam Religione, eam declarari & irritari præcedebat, propterea quod emisit fuit ab ipso, manēte in extrema necessitate constituta. Fundamentum ipsius erat, quod subuenire parentibus est præceptum naturale, & diuinum; ergo cedere illi debet status Religiosus qui solum est de consilio, itaut non valeat in tali casu. Confirmatur, quia nullo non obligat vi votum simplex Religionis, ergo nec solemne, quia eadem est vtr usque ratio.

36 Nihilominus dicendum, illorum professionem in Religione validam esse. Ita enim tenent communiter Doctores, nullo quem viderim, excepto Navar. *lib. 3 cons de Regular. cons. 3. in 2. edit. in 1. vero cons 26* Rodriguez *tomo 3. quæst Regular quæst. 13. art. 5. dicto 4. & tomo 2. Sum. cap. 6. num. 4* Miranda *in Man. tomo 1 quæst. 17. art. 8. conclus 4.* Sanch. *2. 4. in dec. cap. 20. num. 10.* Lessius *lib 2. de iust. cap. 41. dub. 3. num. 34* Suarez *cit. lib. 6. cap. 9. numer. 1.* Vecch. *disput. 13. dub. 1. num 9.* Portellus *in Duo. Regul. verbo Nouitij num 26* Peirinis *loco relato ex tom. 2. num 72.* non bene referens pro contraria sententia Portellum, Sanctorus *supra*, Fagundez *in 4. præcept. Decalog. lib 4. capit. 2. num. 30* Candidus *tom. 2. disq 25 art 15. num 6.* Tamburinus *sup. num 18.* Commune fundamentum, quia id nullo iure est prohibitum. Non Ecclesiastico, quia nullus textus pro eo extat: non naturali, aut diuino, quia illud facit homines, quoad hoc sui iuris, & capaces Religionis, præsertim cum bonum spirituale huius status præponderet bono temporali aliorum, & quia vt dixi *tom 1. c. 2. n 13. & c. 24. n. 40* adhuc perseueratite statu Religioso liberum est præfatis exire Religionem ad subueniendum parentibus, vel filijs in tali necessitate constitu s. Probant etiam Nauarrus, & Miranda, quia professio Religionis facta ab excommunicato, etiamsi sit illicita, est valida *cap. cum illorum de sent. excommunicat.* similiter professio debitoris in magna quā titatis, & obligati ad ratiocinia etiam est val da, quamuis sit illicita *c. 2. de oblig. at. ad ratiocin.* Pariter ergo talium professio valida erit, etsi illicita. & peccaminosa Adde, professio Episcopi in Religione sine licentia Papæ facta illicita esset, vt dictum est, & tamen inualida, saltem quoad vinculum, vt habet Suarez *c. 8. n. 8.* idem ergo erit in præsenti. Sin illiet ma trimonium illius, qui scit contrahendo impotentem se redderet ad subueniendum parentibus, vel filijs in necessitate extra, vel graui constitutis, illicitum esset & tamen validum: Pariter ergo in præsenti, professio illorum, qui parentes, vel filios in extrema, vel graui necessitate constitutos habent, quamuis sit illicita, valida tamen esse poterit.

37 Nec fundamentum in contrarium vrget. Ex eo enim, quod subuenire parentibus sit de iure naturali, & diuino (idem dico de obligat one parentum e ga filios) status autem Religionis solum sit de consilio, sequitur quidem, quod illicitè præponatur status Religiosus alij obligationi, non quod inualidè. Etenim iuxta tritum illud ex *cap. Ad Apostolicæ de Regularib* d promptum, *Multa illicite fiunt, quæ tamen facta tenent.* Idque constat in exemplis adductis. Confirmatio etiam allata inefficax est, quia cum votum simplex Religionis extra illam factum sit simplex promissio ipsius, multo minus is efficaciæ esse debet, quàm professio in Religione, quæ vltra promissionem includit etiam traditionem promittentis ipsi Religioni. Si autem instes, promissio de re illicita non sit vim ulla ita, sed etiam inualida. Ergo professio talium cum illicit. sit, erit etiam inualida. Respondeo cum Sanchez *dict. cap. 20. num. 17. in solutione ad 1.* id solum intelligi de voto, aut promissione, quæ solum promissionem continent, non autem de ijs, quæ continent etiam traditionem, prout contingit in professione.

38 Pro maiori etiam materiæ notitia nota, aliquos esse casus, in quibus, non obstante parentum graui, imo & extrema necessitate, possint filij licitè Religionem profiteri. Id maximè de parentibus respectu filiorum in simili necessitate positorum. Primus est, quando filius non potest extra Religionem viuere absque periculo peccandi mortaliter, quia ordo charitatis poscit salutem propriam spirituale antefferre temporali parentum bono D. Thomas *quodlibeto 10. artic 9* Toletus *in Summa lib. 5. cap. 1. num. 6.* Sanch *2 d. cap. 20 num. 11.* post Roll. Armillam, Angelum, Siluestrum, Tabienam, Corduuam, & Passer. Fagundez *supra num 21* Vecchius *de Nouitiatu disput. 2. dub 8. num. 17.* post Suarez, Sayrum, G. assium, Candidum *supra num 3.* post alios, tamen secundus. It. quando parentes prouocarent filios ad peccandum, itaut probabiliter filiorum lapsus timeretur, propter eandem rationem. S. Thomas *2. 2. quæst. 101. art. 4. ad 1. & 3.* Caietanus *ibidem.* Sanchez,

num.

num. 12. Fagundez, & Candidus *supra*, Vecchius *num.* 15. post Mirandam & alios Tertius est, quando patet, vel mater habent al os filios, vel alium modum, quo tuæ necessitati succurrere possint: quia tunc eximitur filius à tali obligatione, & potest prospicere propriæ voluntati, maximè spirituali, D. Thomas *d. art.* 4. *ad* 1. *eo quodlibet.* 3. *art.* 16. Sanchez *supra num* 3. Vecchius *num.* 14. post alios. Quartus, cum filius non habet spem probabilem subueniendi necessitati parentum manendo in sæculo, quia tunc impossibile reputatur tale adiutorium, iuxta glossam *in l. in condemnatione, in princip. ff. de reg. iur.* Sayrus *in claui Regia lib. 7. cap. 6. numero* 5. Vecchius *supra, numero* 11. alios etiam referentes. Quid verò dicendum pro casu dubitalis excusationis, habes apud Bartholomæum à S. Fausto *lib. 5. de Religioso stat. q.* 143. & Candidum *supra*.

39 A iapro hac materia de facultate recipiendi Nouitias, habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 73. & pro prædictis volentibus intrare Religionem habentibus parentes, vel filios, fratres, aut sorores, &c. ingraui aut extrema necessitate constitutos, aut id vouentibus, habes multa apud P. Candidum *co ar.* 15. 16. *et* 17.

Circa §. 15.

40 DE simili priuilegio ac prohibitione facta professis ad non discedendum sine licentia pro Prædicat torus diai super eorum Mare magnum, *circa* § 20. & pro Minoribus etiam super eorum Mare magnum *circa* §. 31 vnde dicta ibidem, & locis ibi relatis ad huius etiam priuilegij maiorem intelligentiam spectant. Expendenda verò sunt illa verba *Absque communium litterarum vestrarum cautione*, quæ non habentur in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum, vbi sumitur, *Absque cautione litterarum alterius ipsorum*. quæ idem importat, scilicet litteras patentes Prælatorum, quibus conceditur facultas Religiosis ad eundum aliquò. Dicuntur autem, vt puto litteræ *communes* ad distinctionem litterarum quarumdam, quæ *formatæ* dicebantur, de quibus *dist.* 73. *cap.* 1. *&* 2. *& de consecrat. dist. 5. cap. non oportet*, a. inter Doctores Gratianus *in princip. d. dist.* 73. Suarez *de Relig. tom.* 2. *lib.* 3 *de voto cap* 4 *numero* 9. & Barbosa *in collect. DD. in d. dist* 73. Dicebantur autem *formatæ*, quia certa & præscripta forma litterarum Græcarum scribebantur, & per eas mittebantur clerici ad alia loca, vt ex præfatis iuribus nisi unt relati autho es. Quibus iungitur Baronius *tom.* 2. *Annal. ann. Christ.* 142. vbi de varijs generibus litterarum, quæ olim erant in vsu Ecclesiæ. Vt ergo Pontifex innueret, quod ad mittendum aliquem Religiosum ad alium locum non sint necessariæ dictæ litteræ *formatæ*, aut similes, sed solum ordinariæ & communes Prælatorum, ideo, vt puto, in hoc priuilegio dicitur *Absque communium litterarum vestrarum cautione*.

41 Per verba illa *Regularem sententiam* intelligitur etiam, vt credo, excommunicatio, tum quia ea exprimitur in similibus priuilegijs aliorum Mendicantium, tum quia cum ea varijs nominibus vocetur in sacris canonibus & diplomatibus Pontificijs, scilicet *districtio Ecclesiastica, anathema, mors, maranatha, mors, medicina mucro, virga ferrea, neruus Ecclesiastica disciplina*, de quibus Sayrus, Vgolinus, Bonacina, & alij Authores, per idipsa ipsum iuuntur, potuit e iam hoc nomine à Papa in hoc priuilegio appellari. An verò denotent ista verba alias censuras præter excommunicationem; dicam inferius in Mari magno Carmelitaru *circa* §. 74.

42 Nota præterea contenta in hoc § haberi etiam in Bulla Innocentij pro Ordine S. Mariæ de Mercede de qua in precedentibus, exceptò, quod in ea non ponitur illa Clausula: *Quod si quis forsan retinere præsumpserit, &c.* sicut habetur hoc loco. Vide alia infra in Mari mag o Carmelitarum *circa* §. 74. *&* 91. & Minimorum *circa* § 13. Vbi similia priuil. gia habentur.

Circa § 16.

43 PLura dici possunt circa contenta in hoc priuilegio, nisi in ipsis, alia in Superioribus dicta fuerunt; alia nihilominus addenda pro maiori rei notitia. Et primò quidem priuilegium de non cogendis Fratribus ad Synodos, explicatum est non solum *tom.* 1. *cap* 11. *num.* 2. sed etiam super Mare magnum Prædicatorum *circa* § 30. *&* 31. Per *Conuentus forenses*, ad quos vt Pontifex præcipit, non possunt cogi ab Episcopis isti Religiosi, intelligi videtur *Conuocationes* ipsorum Episcoporum, de quibus fit sermo *in Mari magno Prædicatorum* § 30. *& in Mari magno Minorum* §. 33 Etsi enim Conuentus appellati ne veniat Congregatio Regularium. Panormit. *in cap. Edoceri notab. vltimo, de rescript. & in cap. Cum Ecclesia, notab.* 3 *de caus. posses. & propr.* Philip. Franc. *in cap. Si Religiosus, vers. nota, de elect. lib.* 6. quos refert, & sequitur Rebuff. *ad l.* 3. *vers. Insuper. ff. de verb. signific. pag.* 30. Nihilominus aliquando improprio significatu appellatione Conuentus venit sæcularium Congregatio. Card. Tusch. *pract. conclus. tom.* 2. *litter. C. conclus.* 1031. *& tom 6 litter. P. conclus.* 706. *numer* 2. *&* 3. Barbosa *de appellat. verb. Iur. appellat.* 61. Vocantur autem Conuentus *Forenses*. quia ad forum iudiciale pertinent. Ab illis autem eximit Pontifex istos Religiosos quoad personas, & bona, prout colligitur etiam ea ve bis sequentibus, *vel in iudicio sæculari de propria substantia, vel de possessionibus vestris subiacere compellat.* De qua materia dix. *tom.* 1. *cap.* 11. fere per totum, *& tom.* 3. *verbo Causa iudicialis Regularium*, *verbo Delinquens Regularis*, verbo *Episcopus quoad Regulares*, & verb *Exemptio Regularium*. & verbo *Immunitas Ecclesiastica Regularium*.

44 Circa priuilegium illud hoc loco concessum, scilicet, quod Episcopi non possint venire ad domos præfat. rum Religiosorum *causa Ordines celebrandi*, non aquod quamuis B. rd nus *Resolut* 7. *num.* 105. dicat *ex Clem* 2. *de priuileg. iuncta gloss. ibidem, verb. Celebrare*, & quadam declaratione Sacræ Congregationis, seu decreto Clementis VIII habetur posse Episcopum in domibus Regularium tenere ordinationes; nihilominus ex *dict. Clement.* solùm habetur posse Episcopum in locis suæ diœcesis *populo benedicere audire diuina officia, & ea etiam celebrare, & in sua præsentia facere celebrari*; Glossa etiam nihil habet ad intentum; declaratio quoque illa, seu decretum patū fauet illi, quia solum ibi habetur Episcopū posse erigere B. ldachinū in Ecclesijs Regulariū, dum Pontificalia exercet, idest, casu dato quod illa exercere ibi, *tā ex consuetudine, & priuilegio, quàm ex sacrorum canonum Constitutionibus, & Pontificalis Romani præscripto aut alio Iure*, vt videre est in ipsa declaratione, seu decreto, quod attuli *to.* 3. *verb. Baldachinum n.* 1. Ideo, etsi credam Religiosos morem gerere Dominis Episcopis volentibus in eorum Monasterijs ordinationes facere; nihilominus existimo ad id non teneri, propter priuilegium adductum, quod etsi Eremitis S. Augustini, & Carmelitis in Mari magno §. 75. concessum tantum sit, alij etiam Mendicantes cum ipsis communicationem priuilegiorum habentes eo vti poriunt, præsertim quia in *d. Clem.* expressè cauetur, ne Episcopus *personis exemptis vel priuilegiatis molestiam inferat, vel grauamen, nullumq. exemptionibus, vel priuilegijs eorumdem aliud præiudicium generetur*. Accedit quod locus exemptus, & locus extra diœcesim iudicantur à parti Doct. *in cap.* 1. vbi Ancbar. *numero* 10. Gemin. *num.* 17. & Franc *in* §. *Statuto, num.* 10. *de constitut.* cum alijs per Roland. *cons* 33 *num* 23. *vsque ad finem*, *& seqq. lib* 3. Henriq. *in Summ. lib* 7. *cap* 15 §. 4. vbi *gloss. littera F.* Erasmus Cochier *de iurisdiction. Ord. in exempt. par.* 2. *quæst.* 1. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. par* 3. *allegat.* 80 *num.* 9. Rota *decis.* 107. *num.* 3. *ad fin & seq par* 2. *diuers.* & in Constantien. *iurisdictionis* 10. *Maij* 1611 *coram Ortembergo* Cum ergo Episcopi non possint Ordinationes facere aut Pontificalia exercere extra suam diœcesim, iuxta doctrinam à Concilij Tride ti plurisque S. Congregationis declarationes, neque etiam id facere poterunt in eccl. sijs Regularium exemptorum. Vnde in iertis iuris communis dictæ Clementinæ, & sine priuilegio, de quo in præteo sidtenent Post. illus. *in dub. Regul. verbo Processionibus n.* 1. Pertinis *in Consil.* 26. *Leonis X. n.* 43 Tambur nus *de Iure Abbat. tom.* 1 *disp.* 15 *quæst.* 15. *num.* 1. & Diana *tract.* 2. *de dubijs Regula. tum resolut.* 109 Quare quod dixi *tom.* 1. *cap* 11. *num.* 3. ex Erasmo Cochiero, scilicet posse Episcopum in locis exemptis exercere Pontificalia intelligi debet, vbi est ita consuetudo, & Religiosi non resistunt.

roffe

45 Posse tamen Episcopum in Ecclesijs Regularium prædicare, propter declarationem quandam Sacræ Congregationis dixi *tom. 3. verbo Baldachinum, num. 4.* contra Peirinum, & Tamburinum. Hanc quoque resolutionem propter Sacræ Congregationis declarationem tenent: Gauantus *in Manuali Episcopor. verb. Concio Sacra, num. 1* Barbosa *in Collectan. DD. in Concil. Trident. sess. 24. de Reform. cap. 4 num. 3* & Bordonus *supra num. 15.*

46 Non posse tamen in Regularium prædictorum Ecclesijs contentiosam iurisdictionem exercere, habetur non solum ex hoc priuilegio illis verbis *causas tractandi, vel aliquos Conuentus publicos conuocandi*, sed etiam ex Iure communi. *c. Cum Episcopus de offic. Ordin. in 6.* Gloss. *in Clement. quamuis, verb. aut eo de foro competen.* Sebastianus Vant. *tit. de nullit. art. ex defectu iurisdict. Ordinar. num.* 108. Nauar. *consil. 3. in antiq. alias 4. in nouis, tit. de offic. Ordinar.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. Gloss. 43. num.* 180 Campanille *in diuer. Iur. Canon. rubur. 11. cap. 23. num.* 151 *versic. Limitatur.* Tamburinus *supra quæst. 14. num. 2* Bordonus *dicta resolut. 7. num* 105. ex varijs Iuribus, & Doctoribus.

47 Id quod additur in dicto priuilegio, scilicet de Episcopo non se intromittendo in electione Priorum aut eorum remotione, non solum conforme est generali exemptioni Religiosorum, sed etiam alijs priuilegijs Regularium, præsertim Prædicatorum in eorum Mari magno §. 5. & Minorum in eorum etiam Mari magno §. 3. quibus etiam locis aliqua dixi ad intentum. Alia quoque infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 75 vbi de simili priuilegio agetur, & *circa* §. 98. in similibus priuilegijs, aliqua etiam *circa* §. 76.

Circa §. 17.

48 PRiuilegium hoc ad habendum consecrationes Altarium, seu Ecclesiarum, Oleum Sanctum, & quodlibet Ecclesiasticum Sacramentum à quocumque Episcopo Catholico in casu quo diœcesani nollent ista concedere gratis prædictis Religiosis, habetur etiam in Mari magno Carmelitarum §. 24. Cæterum reuocatum videtur à Concilio Tridentino *sess. 6 de reform. cap. vlt.* vbi dicitur: *Nulli Episcopo liceat cuiusuis priuilegij prætextu Pontificalia in alterius diœcesi exercere nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum.* Potest tamen dici reuocatum non esse, sed manere in sua vi, maximè iuxta limitationem traditam à Leone X. in Cōcilio Lateranensi pro Mendicantibus, videlicet quando *Ordinarius bis, aut ter requisitus debita reuerentia, & instantia sine legitima causa id recusauerit*, iuxta dicta à simili 1 *tom. verbo Altare n. 5. & verbo Ecclesia seu Templum, num. 3.* quia dici potest Concilium generaliter loqui, non autem in casu particulari, de quo in præsenti, in quo scilicet diœcesani prædicta facere recusauerint gratis vt debent, vel ad fugiendum simoniæ notam, quæ incurritur, si prædicta fiant propter pretium iuxta dicta 4 *tomo verb. Simonia quoad Regulares, num. 7.* Pro quo facit *cap. cum sit Romana de Simonia, ca. statuimus 1. q. 1.* Rodriguez *tomo 1. Quæst. Regular. q. 19 art. 5.* Barbosa *de iure Ecclesiast. lib. 2. c. 2 nu.* 38. Alter Rodriguez *in Compendio Resolut. 13. num. 4* post Mirandam 2. *to. Man. q. 4. art. 5. & 6.*

49 Specialiter quoad Oleum Sanctum, scilicet infirmorum, constat ex dictis 4. *tom. verb. Oleum Sanctum quoad Regulares, n. 4.* concedi debere ab Episcopis Prælatis Regularibus pro vsu suorum Monasteriorum in administratione Sacramenti Extremæ Vnctionis, tum quia ipsi Prælati sunt veluti Parochi suorum Religiosorum; tum ex declaratione Sacræ Congregationis ibi adducta, maximè verò pro Carmelitis ex Bulla Clementis VIII. & pro Cruciferis ex concessione Vrbani III. iuxta ibi dicta, vbi etiam quid in casu, quo Episcopus proprius absit, vel Sedes vacauerit. Notandum etiam debere Dom. Episcopos dare istud Oleum Sanctum in ea quantitate, quæ sufficiat pro toto anno, absque eo quòd propter ipsius defectum cogantur Religiosi addere ipsi aliud oleum non benedictum. Ratio est, quia licet id fieri possit, iuxta dicta *to. 4 verbo Oleum Sanctum num. 5.* si tamen quantitas, quæ additur, sit minor, quam Oleum ipsū benedictum, quia tamen in materia Sacramentorum semper quantum fieri potest, obseruari debet, quod sit certa, & indubia, ideo congruum est, vt tale Oleum, quod est materia Sacramenti Extremæ Vnctionis, in ea quantitate concedatur, vt non sit necessarium addere ipsi aliud oleum non benedictum. Pro quo videndus Quintana Dueñas *in Singular. Tract. 5. singul. 1. & 2.*

50 Nomine autem Ecclesiastici Sacramenti, quo vtitur Pontifex in hoc priuilegio, cum loquatur de illis Sacramentis quæ ab Episcopis recipere debent Religiosi, intelligi videntur Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, cum solum ista ab ipsis recipere teneantur.

51 Vide dicenda infra *circa* §. 21. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 64. vbi permittitur dari refectionem, vel prandium Episcopis in consecrationibus Ecclesiarum, vel altarium. Maximè vide dicenda in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 24.

Circa §. 18.

52 PRiuilegium hoc veluti appendix est ad præcedens, pro casu videlicet, quo vacaret Sedes Episcoporum diœcesanorum, vt scilicet pro eo casu à vicinis Episcopis accipere possint Ecclesiastica Sacramenta præfati Religiosi. Quod quidem quatenus attinet ad Sacramentum Ordinis, qualiter sit his temporibus practicandum, constat ex dictis *tomo 1. c. 14. num. 12. & tom. 3 verbo dimissoria numer.* 5. Et super Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 8. & super Mare magnum Minorum *circa* §. 6. Maximè propter decretum Clementis VIII. quod retuli ad extensum loco relato ex 3. *to.* Nota etiam simile priuilegium habere Carmelitas ex Sixto IV. in ipsorum Mari magno §. 77. & dicenda in Mari magno Seruitarum *circa* §. 64.

Circa §. 19.

53 HOc etiam priuilegium de benedictione vasorum, & vestium, ac consecratione Altarium recipienda à quocumque Episcopo bene noto, & gratiam ac communionem S. R. Sedis habente, quando non est copia propriorum Episcoporum, appendix etiam est ad præcedentia. Simile aliud Nicolai V. pro Regularibus Tertij Ordinis S. Francisci video apud Bordonum *resolut. 17. num. 11.* Extat etiam simile in Mari magno Carmelitarum §. 77. Aliud quoq; adhuc magis amplum, & extensum pro Congregatione S. Hieronymi Fesulani, refert Sorbus *in addit. ad compend. priuileg. Men. verbo Benedicere Ecclesiastica*, quod dicit à Martino V. concessum. Illud tamen non vidi, nec scio an sit solum viuæ vocis oraculum. Alia quoque retuli 3. *to. verbo Ecclesia num.* 5. Videntur autem illa omnia vacare his temporibus propter decretum Concilij Tridentini superius adducti *nu.* 48. vbi decernitur nullum Episcopum posse Pontificalia in alterius diœcesi exercere nisi de licentia proprij Episcopi diœcesani. An verò subsistant pro casu quo diœcesani bis, aut ter requisiti sine legitima causa id facere recusauerint, tractat Rodriguez *to. 1 quæst. Regular. quæst* 19. *ar.* 4. & resoluit probabilem sibi esse partem affirmatiuam. Quod etiam sequitur Miranda *tom. 2 Manualis Prælator. quæst. 39. ar. 1.* quorum fundamentum est, quia ita videtur esse iure communi concessum, *c. 1. de supplen. negligen. Prælator.* prout etiam dixi *tomo 3. verbo Altare. numero 5. & verbo Ecclesia, seu templum numero 5.* Vbi alia ad intentum.

54 Adde nec videri reuocatum à Concilio priuilegium, de quo in præsenti, pro casu, quo loquitur Pontifex, scilicet, quando non est copia Episcoporum, vt est, quando Fratres sunt in locis remotis ab illis, in quibus degunt Episcopi diœcesani, vt contingere poterit in Indijs, Brasiliæ &c. tunc enim si esset necessitas celebrandi, & non esset Altare aliquod consecratum, si transiret aliquis Episcopus Catholicus benè notus ipsis Fratribus, is posset eorum Altaria consecrare, iuxta dicta etiam eo *verbo altare, num.* 4.

Circa §. 20.

55 DE facultate hic istis Religiosis concessa ad celebrandū diuina officia tempore interdicti generalis, plura dicta sunt in præcedentibus, dum de simili, & ampliori priuilegio loqueretur, super Mare magnum Prædicatorum

torum

torum *circa* §. 10. *&* 40. & super Mare magnum Minorum *circa* § 8. *&* 39 ac *tomo* 1. *cap* 21. *numero* 19 *& tomo* 2. *cap*. 1. *numero* 21. *& tomo* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares, præsertim numero* 28. Nota autem, quod, prout in simili dixi de priuilegijs Prædicatorum, & Minorum, priuilegium hoc conforme iam est post tempora Bonifac. VIII. iuri communi *cap. Alma mater de sent. excommunicat in* 6. Hoc verò priuilegium, & alia contenta in hoc Mari magno ab hoc § vsque ad 30. habentur etiam in Bulla Innocentij IV. pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præcedentibus diximus.

Circa §. 21.

56 HOc priuilegium appendix etiam est ad ea, de quibus supra § 17. 18. *&* 19. nihilominus aliquid speciale continet explicatione dignum: videlicet, facultatem recipiendi Ordines, Chrisma, Oleum, consecrationem altarium, & basilicarum ab alijs, quam ab Episcopis Diœcesanis, in casu quo ipsi ritè, & catholicè S. R. Ecclesiæ communionem non habuerint, aut sine aliqua prauitate ea exhibere noluerint. In quo duo continentur, alterum explicitè alterum verò implicitè. Explicitè quidem, quod extra prædictos casus talia recipi debeant ab Episcopis Diœcesanis. Quod est de iure communi non solum propter decretum Concilij Trident. relatum *supra*, sed propter *cap. veniens de præscrip.* vbi Abbas *nu.* 2. Glossa *in cap. Abbatibus* 17. *quæst.* 2. Francus *in capitul.* 1. *numer.* 7. *de priuileg. in* 6. Barbosa *in d. c. veniens numer.* 2. *& de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 105 *num.* 65. Quibus iunge Erasmum Cochier, & Nouarium, quos ad hoc intentum retuli *tomo* 3. *verbo Episcopus quoad Regulares num.* 15. & declarationem S. Congregationis, quam ipse Nouarius affert. Implicitè autem, quod si prædicti Episcopi communionem S. R. Ecclesiæ non habuerint, aut illa conferre noluerint dictis Regularibus *sine aliqua prauitate*, non teneantur ab ipsis ea petere. Hæc etiam est natura dictionis *Si*, vt maximè iuncta verbo futuri temporis (prout hic contingit) habeat vim conditionis vt *in l.* 1. *ff. de cond. & demonstr. & in l. quibus diebus* §. *quidam Titio ff. eod. tit. & in l. quis ff. de verb. obligat.* & notant communiter Doctores, quorum plures cum Rotæ decisionibus affert Barbosa *in Tract. de dict. dict.* 364. *nu.* 1. Conditio autem talis etiam naturæ sit, vt ipsa omissa; dispositio non sortiatur effectum *l. qui hæred. l. Mæuius ff. de condit. & demonstr.* Tiraq. *de retractu, tit.* 2. §. 2. *Glos.* 1. *nu.* 3. *&* 4. Menoch. *cons.* 60. *nu.* 48. *& cons.* 69. *n.* 72. Garc. Gironda *de explicat priuileg. & exempt. num.* 667. Cald. Pereira *de potest eligendi cap.* 2. *num* 16. *& cap.* 4. *numera* 30. Guttier. *pract. lib* 1. *q.* 17. *num.* 11. Sanchez *de matrim lib.* 3. *disp.* 5. *num* 2. Rota *decis.* 315. *num.* 3. *apud Farin. par.* 1. *recent.* Grat *Cons* 12 *num.* 22. *vol.* 2. Patis. *cons.* 97. *num.* 86. *lib.* 1. Card. Tusch. *pract conclus.* 10. 2. *litter. C. conclus.* 483. *num.* 8. & alij apud Barb sæpè *in axiomatibus Iuris, axiom.* 48. *n.* 1. Plura etiam in sequentibus.

57 Qui verò in præsenti priuilegio sint Episcopi, qui *catholicè, & ritè gratiam, & communionem S. R. Sedis habuerint*, inquirendum est. Et dicendum primò, esse illos, qui non sunt hæretici, sed Catholici; illi enim non habent *ritè, & Catholicè* communionem S. Romanæ Sedis. Pro quibus vide, quæ dixi *to.* 3 *verbo Hæresis, & Hæreticus.* Dico 2. intelligi etiam illos, qui non sunt schismatici, sed viuunt sub obedientia Summi Pontificis, eum recognuscentes vt caput vniuersalis Ecclesiæ. Ratio est, quia schismatici è contra cum se subtrahant ab obedientia Summi Pontificis, non possunt dici habere communionem cum Sacro sancta Romana Ecclesia. Pro quo vide dicta eodem 3. *tomo verba Bulla Cœna n.* 9. Vnde fit primò, illum Episcopum, qui contempto Summo Pontifice facit, aut tentat facere Synodos generales, creare Episcopos, & similia, esse schismaticum ac per consequens non habere communionem cum Sacrosancta Romana Ecclesia. Farinacius *de hæresi quæst* 184. *num.* 8. Santarellus *de hæresi cap.* 43. *num.* 3. Duardus *in Bulla Cœnæ lib.* 2. *can.* 1. *quæst.* 56. *num.* 7. Carena *de officio S. Inquisit. par.* 2. *tit.* 4. §. 10 *num.* 28. Fit etiam 2. illum Episcopum dicendum esse Schismaticum, & non habere communionem cum Sacrosancta Romana Ecclesia, qui renuerit communicare cum Catholicis, & veris membris eiusdem Ecclesiæ. Farinacius *supra num.* 9. Duardus etiam *n.* 9. Sanchez *lib.* 2. *Summæ c.* 36. *nu.* 2 Carena *supra, num.* 29. Quia ergo schismatici sunt in triplici differentia. Alij enim sunt diuisi ab Ecclesia quoad obedientiam solùm; vtpote quia cum nullum habeant in fide errorem, moti malitia, superbia, vel auaritia deuiant ab obedientia Ecclesiæ. Alij verò sunt diuisi ab Ecclesia & quoad obedientiam, & quia nolunt determinationibus Ecclesiæ credere, & hi propriè sunt hæretici. Alij verò illi, qui probababili, & insuperabili ignorantia ducti putant aliquem esse Summum Pontificem, qui rectè electus non est prout contingere solet, cum plures de Papatu disputant, & non est certum in Ecclesia, quis eorum sit legitimus Papa (de qua distinctione Farinacius *dicta quæst.* 184. *num.* 14. Ricinilius *de Iure personarum lib.* 8 *c.* 1. *nu.* 17. *& sequentib* & Carena *supra num.* 32 *&* 33. post alios) Idcirco etsi schismatici primi, & secundi generis non possint dici habere communionem cum S. R. Ecclesia propter dicta; schismatici tamen tertij generis possunt dici habere illam, nec esse propriè schismaticos; quia iuxta dicta eo verbo *Bulla Cœnæ num* 9. illi non recedunt ab obedientia Summi Pontificis formaliter vt talis, sed huius personæ, quam credunt non esse talem. Valentia, & Naldus eo loco relati, ac Carena *supra num.* 33. Idem dico de Episcopis excommunicatis, aut qui nolunt obedire Summo Pontifici, vel ob odium particulare quod contra ipsius personam habent, vel ob grauitatem rei quam præcipit, vel tamquam domino temporali, & in re temporali. Isti enim non sunt schismatici, aut se subtrahentes ab obedientia Summi Pontificis, vt talis est. Duardus *supra num* 4. Sanctarelius *num.* 9. Sanchez *num.* 3. *&* 4. Carena *num.* 30.

58 Ergo ad intentum, cum in hoc priuilegio cõceditur Eremitis S. Augustini facultas ad non suscipiendum ea, quæ spectant ad Ordinem Episcopalem, ab Episcopis qui non habent communionem cum S. R. Sede per tales Episcopos intelligentur hæretici, vel schismatici primo, & secundo modo ex adductis, non autem alij, etiamsi sint excommunicati, inobedientes, aut infensi personæ Summi Pontificis, vt dictum est.

59 Si verò petas an possint præfati Religiosi petere aut accipere prædicta, quæ pertinent ad Ordinem Episcopalem, ab illis Episcopis qui non habent communionem cum S. R. Ecclesia, hæreticis videlicet, vel schismaticis primo, & secundo modo relatis. Respondeo primò, si prædicta ab ipsis accipiantur, validè recipiuntur. Ratio est, quia quamuis hæretici, & schismatici priuentur omni Ecclesiastica potestate *ca. didicimus* 24 *q.* 1. hoc tamen intelligitur quantum ad potestatem iurisdictionis, non quantum ad potestatem Ordinis, ad quam pertinent prædicta; nam potestas Ordinis indelebilis est, & inamissibilis, S. Thom. 2. 2. *q.* 39. *ar* 3. noster antiquus Doctor Michael de Bononia *in* 4. *dist.* 25. *q.* 4. Banez *ibid* Azotius 1. *p. Instit. moral lib.* 8. *cap.* 20. *q* 9. Bonacina *de Censur. in Bull. Cœnæ contentis disp.* 1. *q.* 2. *punct.* 5. *num.* 8. Marchinus *de Sacrament. Ordin Tract.* 1. *p.* 2. *ca* 15. Vnde in specie huius difficultatis consecrationes, vel benedictiones receptas ab excommunicato vitando, eò quod pertineant ad potestatem Ordinis, tenet Bonacina *de Sacrament. disp.* 2. *q* 2. *punct.* 2 § 4. *num* 5. ex Siluestro, Tabiena, Sayro, & alijs quibus iunge Candidum *tom.* 4 *disquisit.* 4. *ar.* 3. *num.* 40. Respondeo secundò, si prædicta ab ipsis petantur in casu, quo sequatur scandalum, aut nota communicationis cum illis in schismate, vel hæresi, illicitè id fiet, maximè si adsit periculum peruersionis. Etenim ius etiam naturale, & diuinum iubet euitare scandalum, aut similem notam, seu periculum, iuxta doctrinam communem Theologorum loquentium de communicatione cum similibus personis in talibus casibus Respondeo tertiò, cessantibus tamen præfato scandalo, nota, aut periculo possūt licitè prædicta à talibus postulari, in casibus necessitatis, quantumuis illi sint excommunicati, etiam non tolerati. Ratio etiam sumitur ex communi doctrina Theologorum asserentium Sacramenta posse postulari à similibus personis, quantumuis censura, & impedimento affectis, etiam non toleratis, propter necessitatem postulantium, & quia Ecclesia non præcipit contrarium. De quo Bonacina *loco relato de Sacram num.* 7. ex alijs.

60 Ex dictis autem intelligi potest, cur in isto priuilegio, de quo in præsenti, Pontifex dicat; *Et ea vobis voluerint sine*

sine prauitate aliqua exhibere. Ad denotandum videlicet, quod quando præfata Sacramenta, Consecrationes &c. noluerint Episcopi Diœcesani dictis Religiosis exhibere nisi simoniacè, iuxta dicta superius *circa* § 17. aut suadendo ad aliquid malum, præsertim contra authoritatem, & communionem cum S. R. Ecclesia, vt dictum est, possint ea ab alijs postulare.

Circa § 22.

61 PRiuilegium hoc loco Fratribus Eremitanis concessum, quòd scilicet nullus intra fines locorum ipsorum possit sine assensu illorum Capellam, & Oratorium de nouo construere, Ius commune videtur; cum in fundo alterius nullus possit ædificare sine Domini fundi consensu; si autem ædificauerit, etiamsi propria materia id fecerit, ædificium erit illius, cuius est solum. *l. adeo, §. cum in suo. & §. ex diuerso, & Instit. de rer. diuis. § Cum in suo*. Laymanus *lib. 3. sect. 5. tract. 1. cap. 5. num. 21. §. Dico quinto*, & alij communiter. Videtur etiam inutile positis priuilegijs tam huius, quam aliarum Religionum, quibus cauetur, ne alij circa Monasteria Regularium Ecclesias aut similia ædificent. Si enim iusta illa id facere nequeunt, multò minus intra fines illorum id poterunt. De his autem priuilegijs dixi *4. tom. verbo Monasteria Regularium, num. 19*. Deinde, si iusta dicta eodem verbo *Monasteria Regularium, num. 23.* sæculares prohibentur erigere domos circa Monasteria Regularium, ita vt ab ipsis cerni possint Religiosi, multò ergo magis prohibitum erit fabricare aliquid intra terminos Monasteriorum, prout in hoc priuilegio conceditur. Accedit quod nullus potest nouam Ecclesiam construere cum præiudicio alterius, *cap. Ecclesiæ, cum seqq. 16. q. 1.* & si cum tali præiudicio Ecclesia construeretur, esset destruenda. *cap. 1.* & per totum, *de nou. oper. nunciat.*

62 Dicitur in hoc priuilegio nullum *sine assensu Diœcesani Episcopi* posse intra fines locorum dictorum Religiosorum *Capellam, & Oratorium de nouo construere*, quia sine illius consensu Ecclesiam aut aliquid huiusmodi ædificari non posse, probant *text. in cap. Nemo, & in cap. Placuit. de consecr. dist. 1. & in c. Adhæc, de Religios. domib. & in cap. Cum olim, 14. vers. Insuper de priuileg. Auth. de Eccles. tit. §. Si quis autem, collat. 9. & auth. de Monachis, vers. Illud igitur, coll. 1.* not. n. Roch. *de iure patron. verb. Construxit, n. 8.* Lambert. *eod tract. art. 3. 2 quæst. princ. 1. p. lib. 1. num. 3. cum seqq.* Petrus Gregorius *in suis partit. lib. 1. tit. 4. c. 5.* Selu. *de benefic. par. 1. quæst. 6. a num. 9.* Paulus Fusc. *de visitat. lib. 2. capit. 10. numer. 2.* Zerola *in prax. Episcopor par. 1. verb. Ecclesia in princ.* idem Petr. Gregor. *Syntag. iuris. lib. 2. cap. 1. a num. 10* Piasec. *in praxi noua Episcop. par. 1. c. 5. a num. 1.* & alij apud Barbosam *de officio, & potestate Episcopi par. 2. allegat. 26 n. 1.* De quo etiam aliqua dixi *eo verbo Monasteria Regularium, num. 3.*

63 Quod dicitur in hoc priuilegio *Capellam, & Oratorium*, idem est, ac Capellam seu Oratorium. Tum quia iusta dicta *tomo 3. verbo Dictio numer. 19.* dictio hæc. *Et* aliquando ponitur pro *Seu*. Tum quia in huiusmodi Bulla, prout à Laurentio Empoli copiata fuit, expressè dicitur *Capellam, seu Oratorium*.

Circa §. 23.

64 PRiuilegium hoc de immunitate horum Religiosorum ab exactionibus seu oneribus quibuscumque imponendis à quibusuis personis siue Ecclesiasticis, siue sæcularibus communissimum est inter Regulares, & de eo plura dicta sunt non solum supra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 35. & supra Mare magnum Minorum *circa* §. 36. sed etiam 3. *tomo verbo Gabella quoad Regulares, & verbo Immunitas Ecclesiastica Regularium, & 4 tom. verb. Statuta*. Et ita sufficienter pro hac materia, præsertim cum de illa iterum agere debeam circa Mare magnum Carmelitarum §. 46. vbi etiam alia.

Circa §. 24.

65 DE hoc quoque priuilegio ad libertatem sepulturæ in Ecclesijs huius Religionis plura dicta sunt supra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 28. & supra Mare magnum Minorum *circa* § 30. 31. 41. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 2. & 3. Quibus si adiungas, quæ de eadem materia dixi *3. to. verbo Defunctus, & 4. to. verbo Sepultura quoad Regulares*, abundè satis de hac materia dictum erit. Alia etiam dabo in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 57. & 8c.

Circa §. 25.

66 PRiuilegium hoc de facultate redimendi hortos, & siluas ad Ecclesias istorum Religiosorum spectantes de manibus eorum, à quibus detinentur, amplam nobis tribuit materiam differendi de bonis Regularium, capacitate ad ea possidenda, prohibitione ad ea alienanda, & alijs huiusmodi. De quibus latè egi *tom. 2. cap. 19 per tot. & 3. tom. verbo Administratio, & administrator, & verbo Alienare, & alienatio, & verbo Bona Regularium numero 9. & 10.* Specialiter tamen, quoad intentum huius priuilegij qualiter damnificantes, seu occupantes bona Regularium varijs pœnis, & censuris afficiantur, propter varia etiam Religionum priuilegia, dixi *eo cap. 19. num. 51 & eo verbo Bona Regularium numero 9* Quia verò in præsenti sermo videtur esse de huiusmodi bonorum alienatione, ita vt ea non obstante, restitui præcipiantur à Papa Religiosis domibus, ad quas spectabant: ideo operæ pretium videtur, agere de arboribus, quæ in huiusmodi hortis, & siluis nascuntur, an scilicet incidi possint, vendi, aut alienari à Regularibus, non obstantibus Bullis; seu decretis Pontificijs prohibentibus alienationem bonorum Regularium. Dubium sanè vulgare satis inter illos, & de quo non semel consultus ab ipsis fui.

67 Pro cuius maiori luce notandum primò, arborem dici, quæ solo radices egit, & durioris ligni est. Vulpianus *l. vitem ff. arbor. furt. cæs.* Montolonius *in promptuar. iur. verb. Arbor. litter. D.* Filiucius *Tract. 44. de alienat. rer. Ecclesiastic. c. 4. dub. 7.* Vnde infer primò, quod id quod solo infixum est, & radices non egit, vt sunt trabes, pedamentum, arundines siccæ &c. arbores non esse. Secundò, quòd id quod est tenerum, & molle, etiam si radices egerit, arborem non esse, sed herbam, aut fruticem. Tertiò, arbores esse dicendas, vites, oleas, hederas, & similia. Vulpianus supr. & cum eo Doctores *ibid. & ff. de arbor. cæd.* Filiucius *supra*.

68 Nota secundò, arbores esse in duplici differentia, aliæ enim sunt fructiferæ, vt oleæ, ficus, pirus &c. aliæ verò infructiferæ, vt vimus, salices & similia. An verò quercus dici debeant fructiferæ, vel infructiferæ, Bonacina *de contractib disp. 3. q. 8. punct. 4. num. 19.* refert ex Afflicto, & Quaranta partem affirmatiuam, quam non impugnat. Et tamen parti adhæreo, quia quercus fructificant glandes, quibus vescuntur aliqua animalia, & etiam homines.

69 His positis dico primò, incisio arborum quarumcumque; est propria species alienationis, ac proinde prohibita Ecclesiasticis, & Regularibus eo iure, quo prohibita est alienatio bonorum Ecclesiæ, & sub eisdem pœnis, & censuris. Ita communiter DD *l. si fundum. §. fin. l. seqq. ff. de vsufruct. l. diuortio §. si fundum ff. soluto matrimonio*, ex quibus plures refert, & sequitur Filiucius *supra dub. 6.* Quibus etiam iunguntur Nauarrus *lib. 3. consil. de reb. Eccles. alien. consil. 7. num. 2.* Quaranta *in Summ. Bullarij verbo Alienatio rer. Eccles. num. 33.* Bonacina *supra*, Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim in Constit. 9 Iulij II. nu. 23.* Ratio est, quia incisio arborum est quædam destructio illarum, sicut destructio domus, ergo est propriè alienatio ipsarum; nihil enim magis alienatur, quam id, quod destruitur, cum illud amplius in potestate domini non maneat. Quia ergo arbores istæ sunt res immobiles, prout ex varijs Doctoribus tenet Filiucius *supra*, & sequitur Peirinis, vel ad minus sūt res mobiles pretiosæ, prout indicat Nauarrus *supra*, & sequitur Bonacina etiam *supra*, manifestè sequitur, eas incidētem trāsgredi iura prohibentia alienationē rerum Ecclesię, & incidere in easdem pœnas, & censuras. Ea enim iura omnino interdicunt alienationem bonorum immobilium, seu mobilium pretiosorum Ecclesiæ, vt constat ex ijs, quæ adduxi *tomo 1. cap. 10. a numero 1. & tomo 2. ca. 19. a nu. 57. & tomo 3. verbo Alienatio, seu alienare*. Vnde fit incidi non posse arbores quascumque ex siluis, hortis, aut similibus locis sine solem-

solemnitate de iure requisita ad alienationem bonorum Ecclesiæ, ac præsertim sine Sedis Apostolicæ licentia, prout in prædictis iuribus cauetur.

70 Sunt tamen aliqui casus, in quibus id fieri potest. Primus, si arbores incisæ siue non fructiferæ, siue etiam fructiferæ, sint in parua quantitate, vna scilicet, vel duæ, aut tres. Ratio est non solum, quia hoc censetur paruitas materiæ insufficiens ad incurrendas graues pœnas, quæ impositæ sunt contra alienantes bona Ecclesiæ; sed etiam, quia in æquiualentibus eadem ratio seruatur. *l. 1. ff legat. 1.* constat autem ex dictis eo verbo *Alienatio, seu alienare num. 7.* posse alienari sine licentia, aut solemnitate requisita rerulas exigui valoris, minus vtiles, aut longe positas, si adsit necessitas, ergo idem dici potest de incisione arborum. Rota in vna Melitensi *Beneficij* coram Andrea *in 2 par. decis. Farinacij tom. 4. decis. 553.* Filiucius *sup. dub. 8* Peirinis *supr. num. 22.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. disp. 23. q. 3 n. 5.* Secus tamen esset, si arbores illæ, etsi numero paucæ essent tamen magnæ æstimationis, vel quia extra ordinariæ, singulares, aut propter aliam rationem; quia tunc non censerentur parua materia. *l. æquissimum C. de vsufruct.* Filiucius *supra quæst. 10.* Peirinis, & Tamburinus *supr.*

71 Secundus, etiam quando essent in magna quantitate, si tamen illæ essent inutiles, aut nociuæ fundo, vel prædio, quia videlicet ob nimiam densitatem, vel vmbrositatem impedirent, ne aliæ arbores crescerent, aut fructum facerent; nam talium arborum cæsio vtilis est, & bona. Rota *supra*, Nauarrus *supra cons. 6.* Rodriguez *tom. 1. Quæst Regul. quæst. 27. art. 4.* Quaranta, *supra*, Peirinis *num. 18.* Tamburinus *num 2.* & ego *tom. 1. cap. 10. nu. 4. & tomo 3 verbo Alienatio, seu alienare num. 16.*

72 Tertius, iuxta dicta eo *num. 16.* quando loco earum arborum, quæ inciduntur, reponuntur aliæ fructiferæ, seu magis fructiferæ; tunc enim esset vtilis fundo talis incisio. Quaranta *supra.* Peirinis *num. 19.* Tamburinus *num. 3.* contra Filiucium *supr quæst. 14.*

73 Quartus, quando inciderentur arbores veteres, vt earum loco reponantur nouæ eiusdem, vel alterius qualitatis, vtiliores tamen, quam incisæ; propter eamdem rationem. Rota *supra*, Quaranta *supr.* Peirinis *num. 20.* Tamburinus *num. 4* plures alios referens.

74 Quintus, & præcipuus casus, in quo incidi possunt arbores sine prædicta licentia, aut solemnitate, est quando arbores sunt cęduæ. Pro quo suppono, arbores cæduas dici illas, quarum totus, vel præcipuus fructus consistit in incisione ipsarum, eò quòd tantum sunt vtiles ad lignandum, quales sunt arbores infructiferæ, & steriles, & quæ sunt in nemore, arundineto &c. inutiles, nisi solum, vt ex illis fiant ædificia, fabricæ &c. *l. Silua ff verbor. significat.* Caius *ibid.* Filiucius *supra q. 11.* Peirinis *num. 21.* Tamburinus *num. 7.* De ijs ergo loquendo dico incidi posse sine solemnitate, aut licentia Sedis Apostolicæ, solum pro vtilitate Ecclesiæ. Ratio est, quia quemadmodum possumus vti fructu arborum fructiferarum sine periculo alienationis, ita & incidere istas arbores cęduas, seu infructiferas, quia fructus earum consistit in ipsarum incisione, cum per incisionem fiat in fructu, & postea renascantur, adeo quod per ipsarum incisionem non deterioretur fundus *l. diuortio § si fundum. cum sequ.* vbi Bartol. Lato *ff. sol. mat. l. qui fundum §. cum fundum ff. de contrah. emp. l. Silua ff. de verbor. signific.* Quaranta *supra.* Bonacina *supra*, Peirinis *num 21.* Tamburinus *num. 7.*

75 Nota tamen valde non omnem incisionem arborum istarum cęduarum esse permissam, sed eam solum, quæ fit cum triplici modificatione, scilicet temporis, quantitatis, & modi. *Temporis* quidem, vt fiat eo tempore, quo secundum regulas agriculturæ fieri debet, quando scilicet hæ arbores ad suam altitudinem peruenerunt, vel iuxta patriæ consuetudinem. *Quantitatis* etiam, vt non omnes, sed pars illarũ cædatur, in quo similiter, vt credo patriæ mos obseruari debet. *Modi* præcipuè, qui in hoc consistit, vt ita cædantur, vt in eundem, vel æquiualentem statum repullulare possint. Baldus *l. diuortio §. si fundum ff. Sol. matr.* Curtius *cons. 70.* Alciatus *l. Silua, ibi* Rebuffus *ff. de verb. significat.* Aretinus *d. §. si fundum.* Filiucius, & Peirinis *supra.* Triplex autem hæc modificatio ad vnum reducitur, scilicet, quod huiusmodi arborum cęduarum incisio fiat solum eo modo, vt nihil agriculturæ, & arboribus noceat, & proprietas fundi non deterioretur. Quaranta *supra.*

76 Nota tandem, quod quoties licita est arborum incisio, licita etiam erit earum venditio, distractio, vel combustio, postquam incisæ sunt. Quia iam non sunt bona immobilia, aut mobilia pretiosa. Nauarrus *d. cons. 6.* Rodriguez *supra.* Tamburinus *num. 2.* Bordonus *Resolut. 27. num. 18.*

77 Ex quibus omnibus elicitur, quid dicendum de beneficiario habente in prædijs sui beneficij aliquas arbores, an scilicet illas possit incidere, quod quia non multum ad Regulares spectat, ideo solum dico ex dictis solui id posse, & consulendos Quarantam *supra*, Filiucium *supr. quæst. 12. & seqq.* ac Bonacinam *supra.* Elicitur etiam secundo, quid dicendum de vineæ, aut nemoris incisione, an sit vel nõ alienatio Ecclesiasticis prohibita, de quo Bordonus *supr. num. 14. & 18.* Ea enim, quæ ibi dicit, vt verum teneant ad communem sententiam, quam sequor, reduci debent, & iuxta eam accipienda.

78 Pro his ergo hortis, & Siluis redimendis de manibus eorum, qui ea tenent, & ad Ecclesias horum Religiosorum, ad quas spectant, reducendi, seu reuocandi, concessum est pręsens priuilegium. Conforme satis Iuri communi, quod cõcedit restitutionem in integrum Ecclesijs, & locis pijs. *cap. 1. & 2. de restitut. in integrum in 6.* Molina *tom 2. de iust. disput. 574.* Bonacina *de contractib disp. 3. q. 1 punct. vlt.* Trullenc *in Decalog. lib. 7. cap. 16. dub. 7. num. 3.* Barbosa *in dict. cap. 1. & 2.*

Circa §. 26.

79 PRIVILEGIVM hoc de nemine se intromittendo in officium Generalis, sed a Fratribus legitimè eligendo supponi videtur in alio concesso Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 1. & Minoribus in ipsorum etiam Mari magno §. 1. & 2. & cum ipso cohærent dicta *tom. 2. cap. 13. num 10. & tom 4 verbo Prælatus Regularis num. 2.* Spectare autem electionem Generalis ad totum Ordinem, constat ex ijs quæ dixi *tom. 1. cap. 15. num. 1.* & habetur ex *cap fin. 16. q. 7. cap. Abbatem 1. 2. & 18. q. 2. cap. Cum dilectus de consuetud. § iubemus Authent. de Sanctiss. Episcop.* Doctores *in d. cap. cum dilectus*, maximè Butrius *in 1. lect. num. 7. & in 2. lect. num. 48. & 45.* Cardinal *num 9. q. 1.* Rota *decis. 65. num. 1. p. 1. in recent.* & alij apud Sigismundum de Bononia *de elect. Prælat. dub. 101. num. 1.* & Franciscum Mariam Samuellium *de elect. Tract. 3. disp 1.* Congregare autem Capitulum pro electione Generalis spectat ad eum, quem iura, consuetudo, aut priuilegia Religionum designant *cap. quia inter vniuersos, cap quia propter, & cap. coram delecto*, vbi Glossa *verbo Prouinciæ*, Imola, & Panorm. *num. 3. de elect.* Rota *decis. 288.* coram Mantica. Sigismundus *supr. num. 7. & dub. 9. num. 1.* Samuellius *supr. concl. 6.*

80 Cum autem dicatur in hoc priuilegio electionem Generalis fieri debere *secundum B. Augustini Regulam*, & ex alia parte dixerim sæpius scilicet *tom. 1. cap. 15. num. 11. & tom. 2. cap 2. num. 26. maxime tom. 3. verbo Electio inter Regulares num. 3. & tom. 4. verbo Prælatus Regularis num. 2.* Seruandam esse in electionibus Prælatorum Regularium formam præscriptam in *cap. quia propter de elect.* Ideo dubium esse potest quam formam seruare debeant Eremitæ S. Augustini in electione Generalis. Et dicendum procul dubio obseruare debere formam *d. cap. quia propter*, tum quia non est contraria Regulæ B. Augustini, tum quia esto contraria esset, illi standum erat, cum sit decisio Concilij Generalis Lateranensis sub Innoc. III. quæ obligat super omnes Regulas, & Constitutiones Ordinum.

81 De alijs spectantibus ad electionem Generalium dixi locis relatis. De quo etiam agunt Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Electio*, Sorbus *in Annotationibus ad idem Compendium eo verbo Electio*, Rodriguez *to. 2. Quæst. Regular q. 52* & alij quos in dictis locis retuli. Alia quoque circa huius priuilegij ampliationem habes infra *in §. 49* huius Maris magni; & in Mari magno Carmelitarum *circa §. 81.*

82 Quia tamen tam in hoc, quàm in alijs Priuilegijs huius Maris magni sermo est de Regula Sancti Augustini eamque huius Religionis Professores præ manibus habere desiderent, operæ pretium duxi eam hoc loco afferre.

Regula

Regula Sancti Augustini Episcopi Hipponensis, & Ecclesiæ Doctoris.

83 ANte omnia, Fratres charissimi, diligatur Deus; deinde proximus, quia ista præcepta sunt principaliter nobis data. Hæc igitur sunt, quæ vt obseruetis, præcipimus, in Monasterio Constituti. Primum, propter quod in vnum estis congregati, vt vnanimes habitetis in domo, & sit vobis anima, & cor vnum in Deo. Et non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia. Et distribuatur vnicuique vestrum à præposito vestro victus, & tegumentum, non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes, sed potius vnicuique, prout cuique opus fuerit. Sic enim legitis in Actibus Apostolorum, quia *erant illis omnia communia, & distribuebatur vnicuiq; prout cuique opus erat.* Qui verò aliquid habebant in sæculo, quando ingressi fuerint Monasterium, libenter velint illud esse commune. Qui autem non habebant, non ea quærant in Monasterio, quæ nec foris habere potuerint. Sed tamen eorum infirmitati, quod opus est, tribuatur, etiamsi paupertas eorum, quando foris erant, nec ipsa necessaria poterat inuenire. Non tamen ideo putent se esse felices, quia inuenerunt victum, & tegumentum, quale foris inuenire non potuerunt. Nec erigant ceruicem, quia sociantur eis, ad quos foris accedere non audebant, sed sursum cor habeant, & terrena vana non quærant, ne incipiant Monasteria diuitibus esse vtilia, non pauperibus, si diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur. Rursus etiam illi, qui aliquid esse videbantur in sæculo, non habeant fastidio Fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt. Magis autem studeant non de parentum diuitum dignitate, sed de pauperum Fratrum societate gloriari. Nec extollantur, si communi vitæ aliquid de suis facultatibus contulerunt, nec de suis diuitijs magis superbiant, quia eas in Monasterio partiuntur, quàm si eis in sæculo fruerentur. Alia quippe quæcunque iniquitas in malis operibus exercetur, vt fiant; superbia verò etiam in bonis operibus insidiatur, vt pereant. Et quid prodest dispergendo dare pauperibus, & pauperem fieri; cum anima misera superbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat possidendo? Omnes ergo vnanimiter, & concorditer viuite, & honorate in vobis Deum inuicem, cuius templa facti estis.

Orationibus instate horis, & temporibus constitutis. In Oratorio nemo aliquid agat, nisi ad quod factum est, vnde & nomen accepit, & si fortè aliqui etiam præter horas cõstitutas (si eis vacat) orare voluerint, non eis sint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint. Psalmis, & Hymnis cum oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in ore. Et nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum. Quod autem non ita scriptum est, vt cantetur, non cantetur.

Carnem vestram domate ieiunijs, & abstinentia escæ, & potus, quantum valetudo permittit. Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat, nisi cum ægrotat. Cum acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu, & contentione audite, ne solæ vobis fauces sumant cibum, sed & aures esuriant verbum Dei. Qui infirmi sunt, ex pristina consuetudine si aliter tractantur in victu, non debet alijs molestum esse, nec iniustum videri eis, quos fecit alia consuetudo fortiores. Nec illos feliciores putent, quia sumunt quod non sumunt ipsi, sed sibi potius gratulentur, quia valent, quod non valeant illi. Et si eis, qui venerunt ex moribus delicatioribus ad Monasterium, aliquid alimentorum, vestimentorum, operimentorumve datur, quod alijs fortioribus, & ideo felicioribus non datur, cogitare debent quibus non datur, quantum de sua seculari vita illi ad istam descenderint, quamuis vsque ad aliorum, qui sunt corpore firmiores, frugalitatem peruenire non potuerint. Nec debent velle omnes, quòd paucos vident amplius (non quia honorantur, sed quia tolerantur) accipere: ne contingat detestanda peruersitas, vt in Monasterio, vbi quantum possunt, fiunt diuites laboriosi, fiant pauperes delicati. Sanè quemadmodum ægrotantes necesse habent minus accipere, ne grauentur, & ita post ægritudinem tractandi sunt, vt citiùs recreentur, etiamsi de humillima sæculi paupertate venerint, tanquam hoc eis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo. Sed cum vires pristinas reparauerint, redeant ad feliciorem consuetudinem suam, quæ famulos tantò ampliùs decet, quanto minus indigent, ne ibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos necessitas leuarat infirmos. Illos sanè estiment ditiores, qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores. Melius est enim minùs egere, quã plus habere. Non sit notabilis habitus vester, nec affectetis vestibus placere, sed moribus. Quando proceditis, simul ambulate, cum veneritis quò itis, simul state. In incessu, statu, habitu, & in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Oculi vestri, etsi iaciantur in aliquam fœminarum, in nullam figantur. Neque enim quando proceditis, fœminas videre prohibemini, sed appetere, vel ab ipsis appeti velle, criminosum est. Nec solo tactu, & affectu, sed & aspectu quoque appetitur, & appetit concupiscentia fœminarum. Nec dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos, quia impudicus oculus impudici cordis est nuntius. Et cum se inuicem sibimet etiam tacente lingua conspectu mutuo corda nunciant impudica, & secundùm concupiscientiam carnis, alterutro delectatur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit castitas ipsa de moribus. Nec putare debet, qui in fœminam figit oculum, & illius in semetipsum diligit fixum, ab alijs se non videri, cum hoc facit. Videtur omninò, & à quibus se videri non arbitratur. Sed etsi lateat, & à nemine hominum videatur, quid faciet de illo desuper inspectore, quem latere nihil potest? An ideo putandus est non videre, quia tanto videt patientius, quantò sapientius? Illi ergo vir sanctus timeat displicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, ne velit fœminam malè videre. Illius namque & in hac causa commendatus est timor, vbi scriptum est: Abominatio est Domino defigens oculum. Quando ergo simul estis in Ecclesia, vel vbicunque fœminæ sunt, inuicem vestram pudicitiam custodite. Deus enim, qui habitat in vobis, etiam isto modo custodiet vos ex vobis.

Et si hanc, de qua loquor, oculi petulantiam in aliquo vestro aduerteritis, statim admonete, ne malè cœpta progrediantur, sed de proximo corrigantur: si autem & post admonitionem iterum, vel alio quoque id ipsum facere videritis, iam velut vulneratum, sanandum prodat, quicunque hoc potuerit inuenire. Prius tamen est alteri, vel tertio demonstrandum, vt duorum, vel trium possit ore conuinci, & competenti seueritate coerceri. Nec vos iudiceris esse maleuolos, quando hoc indicatis. Magis quippe innocentes non estis, si Fratres vestros, quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis. Si enim Frater tuus vulnus habet in corpore, quod velit occultari, dum timet secari, nonne crudeliter à te sileretur, & misericorditer indicaretur? Quantò ergo potius debes manifestare, ne deterius putrescat in corde? Sed antequam alijs demonstretur, per quos conuincendus est, si negauerit, prius Præposito debet ostẽdi, si admonitus neglexerit corrigi, ne fortè possit secretius correctus, non innotescere cęteris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi sunt alij (etiam coram omnibus) vt possit non ab vno teste argui, sed à duobus, vel tribus conuinci. Conuictus verò, secundùm Præpositi, vel etiam Presbyteri (ad cuius dispensationem pertinet) arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam, quam si ferre recusauerit (etiã si ipse non abscesserit) de vestra societate proijciatur. Non enim crudeliter hoc fit, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. Et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in cęteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, indicandisque peccatis, diligenter, & fideliter obseruetur cum dilectione hominum, & odio vitiorum. Quicunque autem in tantum progressus fuerit malum, vt occultè literas ab aliquo vel quodlibet munus acceperit, si hoc vltro confitetur, parcatur illi, & oretur pro eo. Si autem deprehenditur, & conuincitur secundùm arbitrium Presbyteri, vel Præpositi grauiùs emendetur.

Vestes vestras in vnum habeatis sub vno custode, vel duobus, vel quot sufficere possint ad eas excutiendas, ne a tinea lædantur. Et sicut pascimini ex vno cellario, sic induamini

nami

mini ex vno vestiario. Si fieri potest, ad vos non pertineat, quod vobis indumentum pro tempore congruentia proferatur, vtrum hoc recipiat vnusquisque, quod deposuerat, an aliud, quod alter habuerat, dum tamen vnicuique, prout cuique opus est, non negetur. Si autem hinc inter vos contentiones, & murmura oriuntur, & conqueritur aliquis se deterius accepisse, quam prius habuerat, & indignum se esse, quod non ita vestitur, sicut alius Frater vestiebatur: hinc vos probate, quantum vobis desit in illo interiori sancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis; tamen si vestra toleratur infirmitas, vt hoc recipiatis, quod posueritis, in vno tamen loco sub communibus custodibus habete, quod ponitis: ita sanè quod nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in vnum fiant, maiori studio, & frequentiori alacritate, quàm si vobis singuli propria faceretis. Charitas enim, de qua scriptum est, quòd *Non quærit, quæ sua sunt*, sic intelligitur, quia communia proprijs, non propria communibus anteponit. Et ideo quantò ampliùs rem communem, quam propria vestra curaueritis tantò ampliùs vos profecisse noueritis, vt in omnibus, quibus vtitur transitoria necessitas, supereminent, quæ permanet Charitas. Consequens ergo est, vt etiam quis filijs suis, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus, in Monasterio constitutis, aliquam contulerit vestem, siue quodlibet aliud inter necessaria deputandum, non occultè accipiatur, sed in potestate Præpositi, vt in rem communem redactum, cui necesse fuerit, præbeatur. Quòd si aliquis rem sibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur.

Indumenta vestra secundùm arbitrium Præpositi lauentur, siue à vobis, siue à fullonibus, ne interiores animæ sordes contrahat mundæ vestis nimius appetitus. Lauacrum etiam corpori, cum infirmitatis necessitas cogit, minimè denegetur. Fiat sine murmure de consilio medici, ita vt (etiam si nolit) iubente Præposito faciat, quod faciendum est pro salute. Si autem velit, & fortè non expedit, suæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim (etiamsi noceat) prodesse creditur, quod delectat. Denique si latens est dolor in corpore, famulo Dei dicenti, quid sibi doleat, sine dubitatione credatur. Sed tamen vtrum sanando illi dolori, quod delectat, expediat, si non est certum, medicus consulatur. Nec eant ad balnea, siue quocunque ire necesse fuerit minus quam duo, vel tres. Et ille, qui habet aliquo eundi necessitatẽ, cum quibus Præpositus iusserit ire debet. Ægrotantium cura, siue post ægritudinem reficiendorum, siue aliqua imbecillitate (etiam sine febribus) laborantium, vni alicui debet iniungi, vt ipse de cellario petat, quod cuique opus esse prospexerit. Siue autem, qui cellario, siue qui vestibus, siue qui codicibus præponuntur, sine murmure seruiant Fratribus suis. Codices certa hora singulis diebus petantur. Extra horam, qui petierit, non accipiat. Vestimenta verò, & calceamenta quando fuerint indigentibus necessaria, dare non differant, sub quorum custodia sunt quæ poscuntur. Lites aut nullas habeatis, aut quam celerrimè finiatis, ne ira crescat in odium, & trabem faciat de festuca, & animam faciat homicidam. Sic enim legitis: *Qui odit Fratrem suum homicida est*. Quicunque conuitio, vel maledictio, vel etiam criminis obiectu aliquem læserit, meminerit satisfactione quantocyus curare, quod fecit, & ille, qui læsus est, sine disceptatione dimittere. Si autem inuicem se læserint, inuicem sibi debita relaxare debent propter orationes vestras; quas vtique quantò crebriores habet, tantò sanctiores habere debetis. Melior est autem, qui quamuis ita sæpe tentetur, tamen impetrare festinat, vt sibi dimittat, cui se fecisse agnoscit iniuriam, quàm qui tardius irascitur, & ad petendam veniam tardiùs inclinatur. Qui autem nunquam vult petere veniam, aut non ex animo petit, sine causa est in Monasterio, etiamsi inde non proijciatur. Proinde vobis a verbis durioribus parcite, quæ si emissa fuerint ex ore vestro, non pigeat ex ipso ore proferre medicamenta, vnde facta sunt vulnera. Quando autem necessitas disciplinæ in moribus coercendis dicere vos dura verba compellit, etiamsi ipsi modum vos excessisse sentitis, non à vobis exigitur, vt à vobis subditis veniam postuletis, ne apud eos, quos oportet esse subiectos, dum nimium seruatur humilitas, regendi frangatur authoritas. Sed tamen petenda est venia ab omnium Domino, qui nouit eos quos plus iusto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis. Non autem carnalis, sed spiritualis inter vos debet esse dilectio.

Præposito tanquam Patri obediatur, multò magis Presbytero, qui omnium vestrum curam gerit. Vt ergo cuncta ista seruentur, & si quid minus seruatum fuerit, non negligenter prætereatur, sed vt emendandum, corrigendumque curetur, ad Præpositum præcipuè pertinebit, vt ad Presbyterum, cuius est apud vos maior authoritas, referat quod vires, vel modum eius excedit. Ipse verò qui vobis præest, non se existimet potestate dominante, sed Charitate seruiente felicem. Honore coram vobis prælatus sit vobis, timore coram Deo substratus sit pedibus vestris. Circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, consoletur pusillanimes, suscipiat infirmos, patiens sit ad omnes. Disciplinam libens habeat, metuendus imponat. Et quamuis vtrumque sit necessarium, tamen plus amari à vobis appetat, quàm timeri, semper cogitans Deo se pro vobis redditurus esse rationem. Vnde & vos magis obediendo, non solum vestri, sed etiam ipsius miseremini, qui inter vos quanto in loco superiori, tanto in periculo maiori versatur.

Donet Dominus, vt obseruetis hæc omnia tanquam spiritualis pulchritudinis amatores, & bono Christi odore de bona vestra conuersatione fragrantes, non sicut serui sub lege, sed sicut liberi sub gratia constituti. Vt autem vos in libello hoc tanquam in speculo possitis inspicere, ne per obliuionem aliquid negligatur, semel in septimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis ea, quæ scripta sunt, facientes agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem sibi quicunque vestrum viderit aliquid deesse, doleat de præterito, caueat de futuro, orans vt sibi debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur.

Finis Regulæ Sancti Augustini.

Circa §. 27.

84 DE priuilegio in hoc §. concesso, in quo prohibetur rapina, furtum, ignis appositio, sanguinis effusio, hominis captio, aut aliqua violentia in domibus horum Religiosorum, aliqua dixi *tomo 2. capit. 19. numero 51. & tom. 4. verbo Monasteria Regularium numero 24.* Vbi alia etiam priuilegia ad intentum, specialiter circa id quod in eo tangitur de captione alicuius in dictis domibus, quod pertinet ad immunitatem Ecclesiarum, dixi *tomo 3. verbo Immunitas Ecclesiarum, & tomo 4. eo verbo Monasteria Regularium numero 55. & 26.* & limitandum est tam hoc quam similia priuilegia iuxta moderationem factam à Gregorio XIV. de qua latè dixi locis immediatè relatis.

Pro praxi tamen Regularium circa reos confugientes
85 ad eorum Ecclesias, præter dicta eo verbo *Immunitas Ecclesiarum numero 22. & sequentib.* nota confugas, qui commiserunt delicta, propter quæ non priuantur immunitate Ecclesiastica, sed possunt illa gaudere (de quibus eo loco dixi) non debere expelli, sed potius recipi in domibus Regularium, *capit. miror. cap. reum, cap. id constituimus, cap. Sicut antiquitus 17. q. 4. cap. de raptoribus 36. q. 1. cap. inter alia de immunit. Eccles. & l. præsenti C. de his qui ad Eccles. confug.* Et ratio est, quia eo ipso quod leges dant talibus reis ius ad confugiendum in loca sacra, consequenter prohibent, ne ab ipsis excludantur, ne priuentur iure quod habent, quod est contra iustitiam. Pasqualigus *decis. 469.* Quod si tales rei in dictis locis immodestè se gerant, aut aliquid agant contra ipsorum reuerentiam, monendi sunt, vt modestè, & religiosè agant, alioquin si inemendabiles videantur, eijci poterunt, quia ius conseruandi propriam habitationem est naturale, & proprium Personarum Regularium, ac per consequens præponi debet iuri conseruando incolumitatem reorum. Præsertim quia quod ob gratiam alicuius fit, non debet in alterius nocumentum retorqueri, iuxta Regulam iuris in 6. Pasqualigus *sup. decis. 470.* referens S. Congregat. declarationem, Nauarrum, & Farinacium.

86 Pro hac etiam materia de immunitate Ecclesiarum, an scilicet suffragetur Religiosis delinquentibus, dicam infra in Mari Magno Seruitarum *circa § 57.* & animad-

uerte probabile valde esse hanc immunitatem suffragari etiam illis delinquentibus, qui violenter extrahuntur è manibus satellitum, aut è carcere etiam iustè detenti ad Ecclesias confugiunt, in casibus videlicet, in quibus immunitas Ecclesiarum fauet reis iuxta moderationem Constitutionis Gregorij XIV. de qua supra. Ratio est, quia prædictis reis competit ius ad libertatem, & vitam suam tuendam in quocunque statu versentur. cuius signum est, quod possunt ipsi è carceribus, in quibus iustè detinentur, fugere ad saluandum vitam, & libertatem; & ex alia parte Ecclesia debet præbere suum patrocinium reis ad illam quoquomodo venientibus, quia iura, quæ hanc immunitatem concedunt, & quæ retuli *tomo 3 verbo Immunitas Ecclesiarum num.* 1. generaliter loquuntur, concedi ergo debet immunitatem præfatam illis suffragari etiam in casu relato. Et ita credo in Hispania practicari, prout sæpius intellexi, & refert Gutierrez *in quæstionib. practic. lib. 3. q. 4 num.* 10. De hoc puncto latè Pater Diana *p. 6. Tract. 8 Resolut.* 5. doctis alijs viris consultis, contra Pasqualigum, & Nouarium. Ioannes Sancius autem *in selectis disp. 44 num* 52. vtramque sententiam probabilem putat, & vtriusque defensores refert. An verò idem sit dicendum pro casu, quo in carcere detentus ex eo exeat promittens sub iuramento custodi se reuersurum, tractat Trullenc. *in Decalog. lib. 1. cap* 11. *dub* 1. *num.* 11. post alios.

87 Vide alia infra *circa* §. 29. Et nota, quòd violentia prohibita in hoc priuilegio fieri domibus Religiosorũ sufficienter completur, si impediantur Religiosi facere, aut prosequi aliquam fabricam in proprio solo, inhibendo cæmentarijs, ne id faciant, aut alio modo. Hoc enim est contra iura Religionis, & immunitatem Ecclesiasticam. *cap. eos qui de Immunit. Ecclesiast. in* 6 Reginaldus *lib. 9. prax. cap* 24. *num.* 358. Filiucius *tom. 1. Tract.* 16 *cap.* 10. *num.* 271. Diana *p* 1. *Tract. 2. Resolut.* 54. Bonacina *tom 3 disp. 2. de censur. q.* 10. *punct. 4. num.* 2. & alij plures Imò si hoc fiat per modum statuti, incurret sic faciens in excommunicationem Bullæ Cœnæ *ca.* 15. Vgolinus *de Censur. in Bull. Cœna ibid.* Bonacina *supr. disp. 1. q. 16 punct. 1. num.* 2 post alios.

Circa §. 28.

88 CONFIRMANTVR hoc loco à Pontifice istis Religiosis omnes libertates, & immunitates, ac exemptiones à sæcularibus exactionibus à Summis Pontificibus prædecessoribus, Regibus, & Principibus aliàs concessæ. Pro quo vide dicta supra circa simile priuilegium Vrbani VI. in hoc Mari magno §. 5. Et nota, quòd, cum tam in hoc, quam in relato priuilegio Vrbani VI. vtantur Pontifices verbo *Rationabiliter*, denotant sanè solum confirmari iusta, & rationabilia priuilegia, non inutilia, & iniusta, vt notatur in margine huius priuilegij in Bullario Rodriguez, & habet ipse in *tom.* 1. *Quæst. Regular. q.* 10 *ar.* 9. Imo talia priuilegia irrationabilia, inutilia, aut iniusta non sunt propriè priuilegia, cum priuilegium sit *priuata lex*, & de ratione legis sit quot sit iusta, rationabilis, & honesta, iuxta dicta *tom. 4. verbo Leges Regularium numero* 7. Quod maximè dixerim propter aliqua priuilegia, quæ quandoque impetrari solent à Religiosis particularibus contra statuta suorum Ordinum. De quibus, & de modo, quo se gerere debeant Prælati circa impediendum vsum talium priuilegiorum, dixi eo verb. *Leges Regularium num. 19. & verbo Littera Apostolica num. 7. &* 8. Et pro eo videndus Miranda *tom. 2. Man. Prælat. q. 44 ar.* 4. confirmationem porrò non extendi ad illicita, colligitur etiam *ex cap. ad nostram de confirmat.* vt per Alexand. *consil 39 num. 10. volum* 4. Auiles *ad cap. 17. Prætorum verbo Proueer. num.* 7. Ioseph. Sesse *Aragoniæ decis 95. num.* 5. colligit Barbos. *in Collectan. ad dictum cap. num. 2. & seqq.* vbi multa ad intentum ex Doctoribus, & Sac. Rot. *decis.*

89 Quia tamen in hoc priuilegio confirmantur libertates, & exemptiones sæcularium exactionum huic Ordini concessæ à Regibus, Principibus, & alijs fidelibus; ideò notandum, illud tanto magis validum esse, quantò est conforme iuris communis dispositioni *cap. Quanquam de censibus in 6. cap. 1. de immunitat. Eccles. in 6 Clem. præsente. eod. titulo cap 1. de Decim. cap non minus. & cap. aduersus de immunitate Eccles.* Card. *in d. cap. non minus eod titulo.* Abb. *in cap. innouamus de censibus, num. 4. & cons. 13. p* 2. Bald. *in l. 1. num. 9. C. de contrahend. emption.* Bertazzol. *de Gabel. seu Vectigal §. 7 princip. numero* 1. Et fuit dictum à Rota in Corregiensi *Gabella* coram Iusto 27 Nouembris 1602. & in Valentina *Gabellæ* 4. Decembris 1595. coram Cardinali Pamphilio, & in Brundusina *Gabella* 13. Februarij 1604. coram Penia, & in Bononiensi. *Exemptionis* coram Verospio 25. Maij 1618. Pro qua re maximè iuuat illa Brundusina *Gabellæ* coram Penia, vbi non solum generaliter de Ecclesiasticis personis, quod non teneantur ad soluendas gabellas, & alia onera à laicis imposita, sed etiam quod laici ad id cogentes, sint excommunicati. Legenda est decisio, quia mastigralis valde cum omnibus exceptionibus necessarijs. Item alia Albensis *Gabellæ* seu *onerum* coram Merlino, vbi id etiam magistraliter deciditur. Et specialiter quod hæc immunitas sit de iure diuino ex testimonijs, vel exemplis ex Sacra scriptura, vel traditione Ecclesiæ deducta, & quod bona aliqua dum Ecclesijs traduntur, eo ipso eximuntur à dominio, & potestate laicorum, & ex speciali iure sub dominio Christi Domini nostri constituũtur.

Circa §. 29.

90 PRIVILEGIVM hoc de non inferendo damno, vel præiudicio aliquo domibus vel possessionibus istorum Religiosorum ampliatiuum est alterius, de quo supra *circa* §. 27. De ipsius tamen materia aliqua dixi *to. 4. verbo Monasteria Regularium num* 24. Adde tamen vtrumque priuilegium iuri communi conforme esse; in eo namque contra bonorum Ecclesiasticorum raptores, inuasores, aut vsurpatores pœnæ plurimæ statuuntur *c. nulli liceat in fin. & in c. prædia. c. hæc huius in fin. & in c. in legibus* 12. *q. 2. & in c. qui oblationes* 2. *in fin.* 13. *q* 2. Decianus *in Tract. crim. l. 6. ca. 30. in prin. & num.* 18. & 20 Petrus Gregor. *Syntag. iur. l. 33. cap.* 18 *num.* 2. Tuscus *tom. 7. lit. S. concl. 6. a nu. 4.* Nauarrus *in Man. cap. 27. num.* 94. Suarez *tom. 5. de censur. disp. 22. a num.* 4. Sairus *de censur. lib. 5. cap. 29. à num.* 14 & Barbosa *de iur. Ecclesiastic. lib. 3. cap.* 29 *numero* 6. 7. *& sequentib.* vbi *numero* 9. qualiter hoc etiam extendatur ad Prælatos, vel Rectores Ecclesiarum qui à proprijs Ecclesijs aliqua surripiunt, vel auferunt. *Et numer.* 10. *& sequentibus* ad clericos bona Prælatorum decedentium surripientes. Quæ omnia Regularibus quoque applicari debent.

Circa illud autem quod dicitur in hoc priuilegio *Salua*
91 *Sedis Apostolicæ authoritate*, quo denotatur Summum Pontificem derogare posse prædictis priuilegijs concessis Regularibus, & eorum domibus, aut possessionibus, nota quod licet hoc ita sit, iuxta dicta *tomo 4. verbo Priuilegia Regularium num.* 19 & talis sit vis clausulæ *Saluo, &c.* quæ tuetur ius illæsum quod quis habet, prout sentit Rota *decis.* 610 *in fin. in 1. collect. nouiss.* nihilominus tamen Summus Pontifex nunquam tollit, aut tollere censendus est priuilegia Ecclesijs, aut Regularibus concessa, sine causa. *ca. priuilegia cum sequentib.* 25. *q. 2. & cap. quanto in fin. 63. dist.* Papæ enim iure applicatur, quantum ad constantiam in priuilegijs concessis illud quod debeat esse sicut lapis angularis, aut sicut polus in cœlo. Bald. *cons. 377. sub num. 4. volum.* 1. & in alij apud Barbosam *de Iure Ecclesiastic. lib. 1. cap. 2. num.* 115.

92 Alia habes infra In Mari magno Carmelitarum *circa* §. 83. in simili ipsorum priuilegio. Quibus adde, quòd inferens iniuriam particulari Ecclesiæ, aut Monasterio, infert etiam illam quodammodo toti Ecclesiæ, & Summo Pontifici, qui est caput ipsius. *l. 1. C. de Summ. Trinit. & fid. Cathol.* vbi Baldus Alban *in lucubrat ad Barth. in l.* 1. *num.* 10. *C. de Summ. Trinit. & fid. Catholic.* Pasqualigus *in Centur. q. Moral. q. 64. in fin.* Quod notandum pro detractoribus Religionum, quorum peccatum grauissimum esse, & sapere hæresim, tenet Trullenc. *in Decalog. lib. 7. c. 10. dub. 14. nu.* 3.

Circa

Circa §. 30.

93 PRO pœnis in hoc priuilegio contentis consulenda sunt, quæ dixi *tomo 4. verbo pœna Ecclesiastica*, & quæ circa Mare magnum Prædicatorum § 53. & Minorum §. 52 & Bullam Auream §. 10. in superioribus dicta sunt. Specialiter circa illa verba: *Et à Sacratissimo corpore, & sanguine Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat* scilicet persona contraueniens dictis priuilegijs; dubitari potest, an per ea denotetur interdictum partiale, quod scilicet priuat solum receptione venerabilis Sacramenti Eucharistiæ; an potius excommunicatio, quæ à præcipuo ipsius effectu, scilicet separatione ab Eucharistia talis dicitur; alibi dicetur. Obijcet tamen nota pœnam impositam illis verbis *Communione careat Christiana*, prout habetur in aliquibus dispositionibus Pontificijs, præsertim *ca. si quis Rompetas 24. q. 3. & cap. Innouamus de cens.* cui similis videtur ista, de qua in præsenti, denotare pœnam excommunicationis. Molina *disp. 666 in fin. Tract. 2 de iust.* Alterius *tomo 1 libro 5. disp. 6. capitulo 2.* Cardinalis *in d. cap. innouamus numero 2.* & Thesaurus *in prax. par. 2. verbo Peregrin. numero 1. & verbo Vectigalia § nota.* Imo & excommunicationem latæ sententiæ, vt approbat idem Thesaurus *ibid.* ex Buttrio, Tiraquello, Felino, Azorio, & Alterio, licet Ostiensis, Turrecremata, Angelus, Siluester, Armilla, & alij solum credant denotare pœnam excommunicationis ferendæ. De quo etiam alias.

Circa §. 31.

94 CONCEDIT sub hoc § Bonifacius VIII. Eremitis Sancti Augustini (quod etiam postea concessit Ioannes XXII. Carmelitis, prout patet in eorum Mari magno §. 5. & Vrbanus VI. Seruitis in ipsorum Mari magno §. 15) eorumque bonis omnimodam exemptionem à cuiuscumque Diœcesani iurisdictione, declarans ipsos, & ipsa soli Romano Pontifici, & Sedi Apostolicæ immediatè subiacere, in ius, & proprietatem Beati Petri, & prædictæ Sedis illa assumendo, ita quod nullus possit in ipsos, aut ipsa censuras aliquas promulgare. De qua materia plura dixi *tom. 1 ca. 11. & tomo 5. verb. Causa Iudicialis Regularium, & verb Clericus, & verb. Delinquens Regularis, & verb. Episcopus*, maximè verbo *Exemptio Regularium*, ac in hoc Opere *supra Mare magnum Prædicatorum §. 36. & 46.* & *supra Mare magnum Minorum §. 37. & 44.*

95 Specialiter circa illa verba, *In Ius, & proprietatem Beati Petri, & Apostolicæ Sedis assumimus*, nota, ex illis sufficienter probari prædictam exemptionem. Ita enim habetur expressè in *cap. Si Papa de priuileg. in 6.* Panormit. *in capit. recepimus numero 2.* vbi etiam Soccin. *num. 7. & 32. de priuileg.* Erasm. à Cokier. *de Iurisd. Ordin in exempt. par. 1. quæst. 9. num. 1. vers. in primis*, Mascard. *De probat. conclu. 713.* Et ratio est, quia vt dicitur in *d. cap. Si Papa*, communiter etiam receptum, *Cum iure communi omnes Ecclesiæ per Orbem diffusæ ad Rom. Ecclesiam pertineant, si id alicui concedatur Ecclesiæ, vel de ea per sententiam iudicetur, ex hoc ipsius comprobatur exemptio &c. cum verba aliquid operari debeant &c.* Gonzalez *ad Regul. 8. Cancellar. §. 7. procem n. 127 & Gloss 6. a n. 26.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop Allegat. 123. n. 15. & in d. cap. Si Papa nu 3. & in cap. recepimus de priuileg num. 2.* Nec obstat quod *in cap. recepimus de priuileg* dicatur per prædicta verba non probari dictam exemptionem à iurisdictione Ordinariorum nisi vlterius concurrat solutio census in signum subiectionis facta. Omissis enim multis, quæ latè, & doctè prosequitur idem Barbosa loco allegato *de offic. & potest. Episcop. nu. 16. & sequentib.* quæ etiam refert, & sequitur Tamburinus *de Iure Abbat. tomo 1. disp. 15. quæsit. 5. num. 5. & sequentib.* Breuiter dico, quod quando priuilegium, sententia, aut scriptura non fiunt principaliter super exemptione seu libertate sed incidenter propter aliud; tunc si enuntient aliquod Monasterium seu Ecclesiam, vel personam esse iuris D. Petri, vel ad Ecclesiam Romanam pertinere, vtiq; huiusmodi enunciatiuæ exemptionem non probant; vt decidit *text. in d. cap. Si Papa*, & constat ex generalibus principijs, quod verba narratiua, quæ non proferuntur principaliter propter se plenam probationem non efficiunt, *l. ex hac* vbi id notant omnes *ff. de donat. l. ex his verbis. C. de testam milit.* cum similibus, de quibus Mascard. *concl. 622.* Menoch *de præsumpt. lib. 3. præs. 133.* Mant *de coniect. vltim. volunt. lib. 3. tit. 12.* Rota *decis 176. nu. 4. par. 1. Recent.* & in enuntiatiua Summi Pontificis probat generaliter *Clem 1. de probat.* Quando verò è contra dicta verba, quod Eccl. sia, Monasterium, aut persona sit iuris B. Petri &c. vel similia enunciantur à Papa exemptionis priuilegium concedente, aut à iudice super exemptione sententiam proferente, tunc vtique probant exemptionem, propter dictum *Cap. Si Papa*, & rationem in illo assignatam, & supra adductam, vt scilicet prædicta verba aliquid operentur, & ne maneant sine effectu, quemadmodum remanerent, si non concederetur per illa specialis exemptio ab Ordinariorum imperio, cum omnes mundi Ecclesiæ ad B. Petri ius pertineant, & Romanæ Ecclesiæ subiectæ esse noscantur, *cap cuncta per Mundum 9. quæst. 2.* Barbosa *sup. num. 16. & 17. & in d. cap. recepimus num 3.* Tamburinus *supra nu. 5 & 6.* Cum autem in præsenti Papa Bonifacius nihil aliud in hac Bulla intendens expressè de præfatis Fratribus Ecclesijs, domibus & rebus dicat, *In ius, & proprietatem B. Petri, & Apostolicæ Sedis assumimus, illaque à cuiuscumque Diœcesani alterius potestate, iurisdictione, & dominio omnino in perpetuum prorsus eximimus.* manifestè ex illis colligitur dicta exemptio.

96 Eadem etiam exemptio ab Ordinariorum, & quorumcumque aliorum iurisdictione colligitur ex verbis illis sequentibus. *De gratia speciali decernentes ex nunc vos, & Ordinem vestrum, ac personas, Ecclesias, & Oratoria, domos, & loca præfata ac pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & dictæ Sedi tam in spiritualibus, quam in temporalibus absque vllo medio subiacere*, iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium num. 6.* ex Siluestro, & Sanchez ibi relatis, quibus etiam iungũtur D. Antoninus, Angelus, & Tabiena ab eodem Sanchez citati.

97 De illo autem priuilegio, quod subiungitur, scilicet, quod à nemine possint excommunicari, suspendi, vel interdici sub pœna irritationis, & inanitatis, dixi in simili priuilegio Prædicatorum *circa §. 46.* eorum Maris magni, & Minorum super eorum etiam Mare magnum §. 44.

98 Alia quoque ad intentum habes in simili priuilegio Carmelitarum in ipsorum Mari magno §. 5. 62. & 71. & Seruitarum *circa* § 15. Specialiter, qualiter non obstante, quod in hoc & similibus priuilegijs dicatur Ordinem, & domos, seu Monasteria illius esse subiecta *immediatè*, seu *sine medio* Sedi Apostolicæ, non propterea comprehendãtur sub dispositione Concilij Trid. *sess. 25. de Regularib. cap. 8. & 9.* vbi Monasteria immediatè subiecta Sedi Apostolicæ subduntur visitationi Episcoporum, dicam infra in Mari magno Minorum *circa* § 25. *numer. 84.*

Circa §. 32.

99 DECLARATIO etiam, seu extensio præcedentium priuilegiorum, quæ in hoc paragrapho continetur, quod scilicet nec ratione delicti, contractus, aut rei de qua agitur, conueniri possint dicti Religiosi coram Ordinarijs, aut alijs quibuscumque iudicibus non obstante constitutione Innocentij Quarti, aut alijs Apostolicis, habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 36. & Minorum §. 37. ideo quæ ibi dixi, ad hoc etiam propositum deseruiunt.

100 Circa verba illa ab Eugenio Papa in confirmationem præfatorum priuilegiorum posita, & sub hoc paragrapho contenta, videlicet: *Per hoc autem nullum ius de nouo volumus adquiri, sed antiquum (si quod est) tantummodo conseruari*, nota ex his haberi hanc confirmationem solum esse in forma communi iuxta dicta *tom. 4. verb priuilegia Regularium num. 23.* non verò ex certa scientia, iuxta ibidem dicta. Præter quæ notandum primò, quod in dubio nunquam præsumitur confirmatio facta ex certa scientia. Rota *decis. 192. num. 3. p. 1. recent.* & in Cæsaraugustana *Camerariæ 26.* Nouembris 1632. coram Pirouano. Barbosa *in Collectan. ad cap. cum dilecta numer 13 de confirm. vtil.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 1. disp. 18. quæst 1. num. 5.* Nota secundò, quod confirmatio in forma cõmuni non suffragatur si non constet de priuilegijs confirmatis, & intelligitur, saluo

iure tertij, & quatenus valida sunt, & recipit eandem interpretationem, & obiectiones, quas priuilegia confirmata, Cassad. *decis. 1. de confirm. vtil. vel inutil.* Bertrand. *consil.* 181. *num. 3. lib. 3 par. 3.* Rota *decis. 702. num. 6. par. 1. diuers.* cum alijs in d. Cæsaraugustana *Camerariæ num. 5.* Tamburinus *supra num. 9.* Pro quo vide dicenda infra *circa* §. 33. *sequentem*, & quę in simili clausula dixi in Mari magno Prędicatorum *circa* §. 38.

Circa §. 33.

101 AB hoc §. incipit Sixtus IV. author huius Maris magni confirmare primò priuilegia Innocentij, Alexandri, Bonifacij, Clementis, Martini, Eugenij, & Nicolai Prædecessorum Ordini Eremitarum S. Augustini concessa, & cum magna amplitudine, prout ex verbis relatis in Bulla manifestè constat. Est autem huiusmodi confirmatio non in forma communi, prout dixi §. *præcedenti* de ea, quæ facta fuit per Eugenium Quartum, sed ex motu proprio, mera volũtate, deliberatione, & certa scientia Pontificis, prout ex verbis Bullæ constat. Vnde habebit hæc confirmatio illos effectus, quos similes aliæ habere solent. De quibus plura dicta sunt *supra Mare magnum Prædicatorum* §. 38. & *supra Mare magnum Minorum* §. *etiam* 38. vbi similea confirmationes priuilegiorum reperiuntur, & locis alijs ibi etiam relatis.

102 Pro maiori tamen luce declarandi hic sunt effectus, quos confirmatio in forma communi, & quos confirmatio alia ex *certa scientia, motu proprio &c.* producunt. In prima enim confirmatio in forma communi facit actum, seu rem confirmatam maioris authoritatis, & vt magis timeatur *ca. quamquam 23. dist.* quia funiculus triplex difficilè rumpitur *cap. 1. de tregua, & pace*, & quia Princeps per talem confirmationem actum illum suum facere videtur, iuxta *l. 1. C. de iur. vet. enuclean.* Deinde, quod in idem recidit, confirmatio hæc priuilegiorum potest dici ipsorum roboratio. Suar. *lib. 8. de Legib. capit. 18. num. 8.* An verò confirmatio hæc in forma communi iustam præstet causam præscriptionis, aut interrumpat præscriptionem inceptam contra priuilegium, agit Barbos. *in cap. cum dilecta de confirmat. a num. 23.* post Suarez, & alios contra Cordubam, & Rodriguez.

103 Confirmatio autem *ex certa scientia*, seu *motu proprio*, habet hos effectus. Etenim ex eo quod sit *ex certa scientia*, iuxta dicta *tom. 3. verb. Clausula num. 29.* & supra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 38. non solum confert nouum ius priuilegijs confirmatis, & æquiualet concessioni, adeò vt per ipsam actus aliàs nullus validus efficiatur, si Papa de tali nullitate verisimiliter notitiam habebat, sed tollit omne iuris obstaculum, & facit quod nullus audiatur contra Papam illam concedentem. Ex eo etiam quod sit *ex motu proprio*, habet quòd sit magis voluntaria, maius beneficium, & ideo amplificandam quantum, proprietas verborum patitur, & nunquam retorquenda contra eum cui conceditur, & quòd tollat aliquam subreptionem, iuxta dicta *eo verb. Clausula num. 41.* Item quod intelligi debeat, prout iacet, & sonat, iuxta dicta *eo* §. 38.

104 Nota etiam Papam censeri debere confirmare aliquid *Ex certa scientia* non solum quando id exprimit in rescripto, sed etiam, & multo magis, quando in ipso rescripto narrat substantiam rei seu gratiæ confirmatæ. Ità enim expressit Rota *in vna Toletana admissionis* 17. Iunij 1609. coram D. Pamphilio nunc SS. D. N. Innocentio X apud Farinac. *decis. 192. numer. 3. p. 1. recent.* ex alia Rotæ decisione, & Doctoribus, quæ omnia refert Barbos. *supra in dict. cap. cum dilecta num. 15.* Num verò è contra, quando Papa dicit in Rescripto se confirmare *ex certa scientia*, & tamen tenor priuilegij, vel contractus, aut rei confirmatæ insertus non est, censeatur talis confirmatio in forma communi solum, aut in forma speciali, scilicet ex certa scientia, disquirunt Doctores. Et communis sententia tenet iudicari debere *ex certa scientia*, vt verificetur dicta clausula. Ita Abbas, Romanus, & Decius, ac Rota in vna Ab. l. nsi, & alia Burgensi apud Nicolaum Garziam *de Beneficijs par. 3. cap. 2. num. 230.* Quibus etiam iungitur Suarez *d. c. 18. nu. 6.* alios etiam referens. E contra verò alij tenent non esse dicendam talem confirmationem ex certa scientia, sed in forma communi, propter plures decisiones Rotæ, quas refert idem Garzia *ibid. nu. 231.* Conciliat tamen vtramque sententiã idem Garzia *num. 233.* Barbosa in *d. c. cum dilecta num. 17.* & Tamburinus *de iur. Abbat. tom. 1. disp. 8. quæst. 1. num. 6.* Ita vt prior sit vera quantum ad effectum confirmandi actũ de iure nullum, seu insolidum, posterior verò quantum ad effectum tollendi defectum intentionis, & surreptionis. Cæterum ex Rotæ decisione in Leodiensi *Collectarum*, de qua infra habetur absolutè confirmationem censeri *ex certa scientia*, quando in illa narratur substantia rei, quæ confirmatur, etiam si totus ipsius tenor non referatur.

105 Alia dabo infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 44. & Seruitarum *circa* §. 28. Interim pro prædicta clausula *Ex certa scientia* consulenda S. Rotæ decisio in vna Leodiensi *Collectarum* coram Coccino 7. Aprilis 1628. quam refero infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 44. *num. 299.* vbi plura ad intentum, & in vna Cæsaraugustana *Camerariæ* coram Pirouano anno 1631. vbi pulchra hæc, quando agitur de confirmatione ex certa scientia, *Quæ valuerunt, approbantur; quæ valida non sunt, recipiunt robur ex confirmatione; & quæ nullam habent relationem ad ea, quæ præcesserunt, de nouo conceduntur. Ita magistraliter declarat Dec. cons. 341. num. 7. Quod tamen prius in substantia fuit dictum per Rotam penes Cassad. d. decis. vnica de Confirmat. vtil. vel inutil. & nunc absque vlla hæsitatione pro indubitato admittitur. Seraph. decis. 1432. numer. 1. & in eadem decis. 192. num. 2. par. 1. recent.* Hæc in d. Rotæ decisione.

Circa §. 34.

106 PRIVILEGIVM hoc §. contentum ampliatiuum est illius, de quo in §. 13. dictum est. Cum enim ibi solum concessum fuerit his Religiosis exemptio à solutione decimarum de noualibus, quæ proprijs manibus colunt, seu de hortis, virgultis, & piscationibus; hic tamen ad quæcumque bona ipsorum, & ad quæcunque onera etiam Apostolica authoritate imposita eximuntur. Præter dicta autem eo loco, & alijs ibi relatis, vlterius pro maiori explicatione exponendi sunt aliqui termini, quibus vtitur Pontifex in hoc priuilegio.

107 Et primò *quotæ* nomen, quantum ex Calepino, Thesauro linguæ Latinæ, & alijs colligi potest, significat Summam, portionem, quantitatem, vel partem alicuius oneris, *Subsidij* etiam nomen, iuxta dicta supra Mare magnum Prædicatorum §. 35. generaliter loquendo importat idem quod auxilium alicui concessum, maximè quando propria illi deficiunt, sicut subsidiaria actio datur, quando deficit propria, vt *in* §. *fin. Instit. ad leg. Aquil. & in* §. *fin. instit. de Interdict.* Nomen verò *Charitatiui* significat speciale quoddam subsidium, quod datur Episcopis, quando proprij redditus non sufficiunt pro oneribus incumbentibus, iuxta dicta eo §. 35. de quo aliqua ibidem, plura etiam Azorius, & Barbosa locis ibi relatis. Cum autem vtatur Pontifex dictione *etiam*, dum dicit *Etiam Charitatiui* sitque hæc ampliatiua, augmentatiua, & extensiua, ac implicatiua, Baldus *cons. 209. lib. 3.* Gemin. *cons. 275. num. 10.* & plures S. Rotæ decisiones, & DD. apud Barbosam *in Tract. de dict. comm. dict. 113.* ideo per illam denotatur istam dispositionem extendi ad omne, & quodcunque onus, siue subsidium, quodcunque illud sit. Vnde multo magis extenditur ad subsidium illud *Cathedraticum* vocatum, quod etiam dari solet Episcopis *cap. conquerente de offic. Ordin. cap. pastoralis de donat.* Præter quam quod illud non tenentur soluere Regulares in iure communi stando, propter *cap. inter cætera 10. q. 3.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat. 86. num. vlt.* Nomen *datij* idem importat, quod *datio* seu *donatio*. Vox verò *Pedatij*, seu *pedagij*, iuxta dicta *tom. 3. verbo Bulla Cœnæ num. 17.* est id quod datur pro aptandis vijs, seu pontibus, per quos inceditur, sicut *Gabella*, iuxta ibidem dicta, est tributum publicum à Principe in communem vtilitatem exactum. Ab ijs ergo omnibus, & similibus oneribus eximuntur Eremitæ S. Augustini ex vi istius priuilegij, imo tam ipsi quam alij Regulares ex iure communi, iuxta dicta eo *tom. 3. verbo Gabella quoad Regulares. nu. 5.* ex Ioanne Beetz, Prospero Augustino, Tamburino, & alijs ibi relatis.

Ad

108 Ad quod etiam deseruit Sac. Rotæ decisio in vna Bononiensi *Exemptionis*, 25. Maij 1618. coram Veròspio. vbi nõ solum huiusmodi exemptio à Datijs, Gabellis, vel Vectigalibus, aut similibus oneribus eximuntur aliqui Religiosi, & ab illis declarantur exempti, sed quod magis est, firmatur ad id deseruire communicationem priuilegiorum Religionis hisce verbis. Lite coram me inter nonnullos Regulares, & Regimen Bononiense super exemptionibus introducta ad instantiam Canonicorum Regularium Lateranensium, & Sancti Saluatoris, dubitaui, circumscriptis pro nunc coram laboratoribus, Colonis, & Emptoribus, necnõ subsidio triennali: An ipsi sint ab alijs datijs, gabellis, vectigalibus, & oneribus tam realibus, quam personalibus exempti. Et Rotæ visum fuit affirmatiuè respondendum, cum istis Regularibus iam ex iuris communis dispositione competat hæc exemptio, *cap. quamquam de censibus in Sexto cap. 1. de immunit. Ecclesiæ in Sext. Clement. præsenti eodem titulo cap. 1. de Decimis cap. non minus, & c. aduersus de immunit. Eccles.* Card. *in d. cap. non minus eodem titulo* Abb. *in cap. inuocamus de censibus n. 4. & cons. 13. part. 2.* Bald. *in l. 1. n. 9. C. de contrahend. emption.* Brazzol. *de Gabell. seu Vectigal. §. 7. princip. n. 10.* & fuit dictum in Conegiensi *Gabella* coram bon. mem. Iusto 27. Nouembris 1601. & in Valentina *Gabella* 4. Decembris 1595 coram Cardinali Pamfilio, & in Brundusina *Gabella* 14. Februarij 1604 coram Penia. Quam vigore priuilegij ab Eugenio Quarto subdatum Florentiæ 7 Kalendas Martij 1434. motu proprio cõcessi Monachis Cassinensibus, & per Sixtum Quartum Congregationi Lateranensi, necnon per Iulium Secundum Congregationi Sancti Saluatoris communicari. Quæ communicatio idem operatur, ac si dictis Congregationibus fuisset in specie talis exemptio concessa. Oldr. *cons. 300. nu. 8. & vers. præsertim in facto.* Bertrand. *cons. 149. illud est generale n. 2. lib. 1. in antiq.* Paris. *cons. 22 n. 5. lib. 4.* Doct. communiter *in l. 1. ff. de leg. 1* vbi Ioannes Crot *n. 13. vers. vltima conclusio.* Iacob de Nigr *n. 5. & 6. in fin* Roman. *cons. 383. post num. 2.* Nat. *cons. 432. n. 9. & 15. lib. 1* Crescen. *decis. 9. num. 5. vers. secundo, quia de priuileg.* Rot. *decis. 8. num 5. part. 2. diuers.* Stantibus præsertim clausulis amplissimis in eadem communicatione appositis, Aym. *cons. 294. num. 1.* Roland. *cons. 60. num. 1. & seq.* Ioan Crot. *vbi supra nu. 13.* Iacob. de Nig. *ibidem num. 15* Vnde pluries dicta communicatio fuit in Rota canonizata, videlicet in Burgen. *iurisdictionis Sancti Ioannis* 20. Decembris 1596. coram Orano, & in Burgen. *Procurationum* 9. Martij 1598. coram eodem. Nec potest controuerti priuilegium huiusmodi esse amplissimum, vti conceptum per verba ampliatiua, & generalissima, nimirum ab omnibus gabellis, talijs, & datijs, collectis, impositionibus, & oneribus, etiam ad Pontium refectionem, & viarum reparationem, aut ab alio quocumque grauamine quouis nomine censeatur. Quæ verba sunt apta plenissimam exemptionem quoad onerum collectarum, & impositionum species importare. Ioannes Andr. *in cap. Episcoporum sub n. 7.* vbi Geminian. & Archid. *de priuileg. in 6.* Nec valet dicere communicationem suffragari non posse tanquam expresse non facta mentione de exemptionibus ab oneribus realibus. Nam satis fuit generalis mentio, cum simus in materia fauorabili. Paris. *cons. 2. num. 5 & seq. lib. 4.* Dec. *cons. 113. num 4. & 5.* cum alijs supra allegatis. Tanto magis quia fuerunt appositæ clausulæ *In omnibus, & per omnia &c. & absque vlla prorsus differentia &c.* Ripa *in l. 1. num. 1 de legat. 1* & ibi Scrib. Rot. *decis. 8. num. 5. part. 2. diuers.* Cresc. *decis. 9. num. 5. de priuileg.* Hæc satis ad intentum dicta decisione Rotæ, quæ extat apud Tamburinum *de iure Abbatissarum inter Rota decisiones n. 31.* & ex illa roborantur sæpius dicta de hac materia.

108 Extat quoque alia Rotæ decisio Bononiensis *Exemptionis* coram Verospio 3 Iulij 1617. vbi canonizatur notabile aliud priuilegium Carthusianorum de exemptione à gabellis, & vectigalibus, non solum pro ipsis Carthusianis, sed etiam pro emptoribus, & contrahentibus cum illis, à Nicolao V. impetratum, quod Rota eo loco approbat, & dat mandatum de manutenendo, non obstante contradictione Regiminis Bononiensis.

Circa §. 35.

109 PRIVILEGIVM etiam hoc declaratiuum est, & ampliatiuum aliorum, de quibus *supra §. 8. & 9.* Ea enim sunt, & fuerunt concessa ad instantiam Generalis, & Fratrum Eremitarum S Augustini, hoc verò est ex motu proprio, & certa scientia, prout patet ex tenore ipsarum litterarum. Quomodo autem litteræ Apostolicæ ex certa scientia seu motu proprio magis qualificatæ sint, quam eæ, quæ sunt ad instantiam, collige ex dictis in superioribus, & ex ijs, quæ dixi 3. *tom. verb. clausula num* 29. & 41. Similiter in his posterioribus litteris exprimitur magis communicatio priuilegiorum Ordinis, & Fratrum, vt patet ex verbis ipsarum, præsertim ex illis, *& quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent tam in vita quam in mortis articulo.* Per clausulam illam, *Etiam circa peccatorum remissionem* denotari videtur idem, quod in prioribus litteris denotabatur verbo illo *Indulgentia.* Etenim iuxta communem doctrinam indulgentia vocatur *remissio peccatorum*, quia etiã si per illam solum pœna temporalis remittatur, nihilominus, iuxta Sacræ Scripturæ phrasim 1. *Machab.* 12. verbis illis, *vt a peccatis soluantur*, peccatorum nomine pœnæ pro ipsis debitæ designantur.

110 Specialiter quid importent verba illa, *Et iniunctarum pœnitentiarum relaxationem*, consequenter ad dicta *tomo 3 verb. Indulgentia quoad Regulares num. 3. & verbo Iubilaeum num.* 21. dicendum est importare remissio remtantæ pœnæ, quanta remitteretur per pœnitentias taxatas a confessarijs, & a sacris canonibus pro illis peccatis impositas. De quo non solum Sotus, Nauarr. Valent. Gratian. noster, Layman. & Bonacina eo loco relati, sed etiam Suar. *de indulgent. disput. 50. sect. 2.* ex Theologis, Summistis, & Canonistis. Pro quorum maiori luce nota primo iuxta dicta eo *verbo Iubilaeum num.* 21. ex plurium sententia, quod quando indulgentia ponitur cum ista clausula *De iniunctis pœnitentijs*, qui eam lucratur, satisfacit etiam pœnitentiæ iniunctæ sibi à confessario iuxta modum, seu quantitatem ipsius indulgentiæ, & pœnitentiæ iniunctæ. Ratio est, quia pœnitentia non imponitur à confessario, nisi vt pœnitens satisfaciat pro pœna debita, cum ergo per indulgentiam remittatur pœna, & per consequens etiam tollatur debitum, & reatus talis pœnæ, ideo ipso facto tollitur pœnitentiæ iniunctæ obligatio, iuxta vtriusque quantitatem Suarez *supra à num. 5.* Bonacina etiam *de pœnit. disput. 5. quæst. 5. sect 3 punct. 4. à num. 7.* post alios, quos referunt. Qui simul animaduertunt solum cessare per lucrationem indulgentiæ huiusmodi obligationem satisfaciendi pœnitentiæ impositæ à confessario in ratione satisfactionis, seu vindictæ pro peccatis commissis, non in ratione medicinæ præseruatiuæ, quia hoc modo semper permanet etiam sublata, seu extincta pœna temporali, pro qua imposita est Gratianus, & Sayrus nostri eo loco relati. Quomodo autem nihilominus adimpleri oporteat pœnitentias impositas à confessarijs, tum propter incertitudinem lucratæ indulgentiæ tum ad maius augmentum gratiæ, tum ad integritatem Sacramenti pœnitentiæ, dixi eo *num.* 21. ex Toleto, Bonacina, & alijs. Vbi etiam alia ad intentum. Nota secundò, clausulam istam *de iniunctis pœnitentijs* cum apponitur in concessione indulgentiæ, non esse restrictiuam, sed potius ampliatiuam; ita vt sensus talis indulgentiæ sit, eam non solum valere pro iniunctis pœnitentijs, sed etiam ad remissionem pœnarum debitarum pro peccatis, etiamsi pro illis nullæ pœnitentiæ iniunctæ sint. Ratio est, quia maius quid videtur remittere pœnas, pro quibus pœnitentia iam est iniuncta, quam illas, pro quibus non est iniuncta. Ergo cui conceditur indulgentia de pœnis iniunctis cõceditur etiam de non iniunctis, sicut cui cõceditur facultas ad absoluendum à reseruatis, etiam conceditur ad absoluendum à non reseruatis: etenim *cap. ex parte de decimis* 17. pro regula habetur, quod *vbi maius conceditur, minus concessum esse videtur*, quæ maximè procedit in his, quæ sunt eiusdem Ordinis, & per se ad idem priuilegium seu potestatem spectant, qualia sine dubio sunt ea, de quibus nũc agitur Suar *dict. disp. 50. sect. 3. n. 14. & seqq.* ex D. Tho. Palud Antonin & alijs, Layman. *de Sacram. lib. 5. tract. 7. cap. 3. num. 2.* ex alijs etiam.

111 Circa priuilegia illa de ministranda Eucharistia, & Extrema Vnctione, sepulturaque concedenda sine licentia Rectorum Ecclesiarum dictis Pinzocheris, qualiter mod. rata, & declarata sint his temporibus post Leonem decimũ, & declarationes sacrarum Congregationum, vide dicta *tom.2.c.14.à n.27. & tom.4. verb. Tertiarij, & Tertiariæ*, & super hoc Mare magnum §.9. Eamdem etiam communicationem priuilegiorum Ordinum Prædicatorum, & Minorum ipsorum Tertiarijs seu Fratribus de Pœnitentia nũcupatis habes in Bulla aurea §.4.

Circa §. 36.

112 CONCEDIT hoc loco Pontifex priuilegia Pinzocheris *in § præcedenti* concessa extendi etiam debere ad Oblatas, seu Commissas personas Ordinis Eremitarum Sancti Augustini. Ita vt quemadmodum Pinzocheræ, seu Tertiariæ eiusdem Ordinis potiuntur priuilegijs eidem concessis, ita etiam Oblati seu Oblatæ ipsis quoque priuilegijs fruantur. Extat autem simile priuilegium pro Oblatis seu Commissis Carmelitarum in ipsorum Mari magno § 49. Qui autem sint tales Oblati seu Commissi, qui etiam Donati appellari solent, & an sint veri Religiosi, dixi *to.2. c.8 n.1.2.3.& 4* Siue autem sint veri Religiosi, siue non, dixi tamen debere personas Ecclesiasticas gaudere priuilegio canonis *Si quis suadente*, imo & priuilegio fori, & exẽptione à gabellis seu tributis sæcularibus, seruatis tamen aliquibus conditionibus propter declarationes Sacræ Cõgregationis Concilij, dixi etiam eo *c.8 n.5 6 7. & seqq.* An sint capaces proprij, cui acquirant, & an possint testari, dixi *ibidem n.12.& seqq.* De officijs, quæ possunt habere in Religionibus, dixi etiam ibidem *nu.18.& seqq.* De specialibus ipsorum priuilegijs *nu. 30 & seqq.* Maximè declarationes Sacræ Congregationis circa Oblatas, seu Donatas fœminas Monasteriorum Monialium adduxi *ibidem num.19.* Alia etiam circa huiusmodi personas eo capite adduxi, per quæ sufficienter ea, quæ ad ipsas spectant, declarata videntur. Adiunctis maximè, quæ *4.10. verbo Oblati. seu commissi* de eisdem dixi. Vbi *nu.2.* de ipsorum diuersitate, & *nu.3.* de obedientia, ad quam tenentur, & *num.4. & sequentibus* de ipsorum priuilegijs, & quomodo accipienda. Alia etiam habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.49. De illis quoque Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 104. post alios. Quæ etiam expendentur infra in Mari magno Seruitarum *circa* §.46. vbi simile priuilegium ab Innocent. VIII. ipsis conceditur.

Circa §. 37.

113 SVB hoc §. extenditur priuilegium celebrandi tempore interdicti, ita vt eo tempore possint Religiosi isti habere altare portatile, & super illo in locis conuenientibus, & honestis, Missas, & alia officia diuina celebrare, admissis etiam Pinzocheris, & Oblatis, Procuratoribus, & Syndicis Monasteriorum. Simile ferme priuilegium extat pro Prædicatoribus in eorum Mari magno § 39. & pro Minoribus etiam in eorũ Mari magno § 39. Videtur autem, priuilegiũ hoc Eremitarum S. Augustini esse magis amplum, quam illud quod est concessum Prædicatoribus, & Minoribus. siquidem in eo conceditur ipsis facultas celebrandi in dicto altari portatili Missas, & alia diuina officia *in quorumcunque præsentia*, extra tempus videlicet interdicti, quæ clausula non extat in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum. Licet dici possit eam clausulam non tam continere priuilegium, quamuis commune. Si quidem eo ipso quo alicui conceditur facultas celebrandi in aliquo loco, conceditur etiam facultas alijs assistendi tali celebrationi, imò etiam satisfaciendo præcepto audiendi Missam. *cap. vt dominicis de parochijs, cap. si quis de consecrat. dist.1. cap. Missas de consecrat. dist.* 1. Concil. Trident. *sess.22. in decr. de Obseru. in celebrat. Miss.* Vbi præcipit *monendum* esse populum, *vt frequenter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & maioribus festis accedant.* Verbum enim *monendum* denotat nullam esse in hoc obligationem. Suar. *tom.3. in 3. part. disput.88. sect.2 §.2. dicendum* Tolet. *lib.6. Summa cap.7. num.1.* Azot. *tomo 1. instit. moral. lib 7. cap.6. quæst.6.* Fagundez *de primo Ecclesiæ præcepto lib 2. cap.3.* referens ex Azorio relato declarationem Sacræ Congregationis ad intentum. Fauent etiam priuilegium Alexandri Quarti, quod refert Cassarub. *in compendio priuilegiorum Mendicantium verbo Missa prima quoad locum numer 2. & 3.* & aliud Bonifacij Noni, quod refert Corduba *in annotationibus ad dictum Compendium.* Item aliud Leonis X. quod ex Nauarro, & Azorio, refert Fagundez *de secundo Ecclesiæ præcepto lib.1 cap.5. numer.10.* Refert etiam Zerola *in prax. Episcop. part.2. verbo Parochia, & part.1. verbo Missa* §.6. & ex ipso Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.24. num.17.* esse decisum non posse Episcopum cogere populum mulctis, & pœnis, etiam in casu notabilis negligentiæ, ire ad audiendam Missam in parochia.

Circa §. 38. 39. & 40.

114 PRIVILEGIA hoc loco relata similia sunt alijs concessis Ordini Prædicatorum in ipsorum Mari magno §. 43. & 44. & Ordini Minorum in ipsorum etiam Mari magno §.41. & 42. Vnde dicta circa illa ad intentum deseruiunt, adiunctis præcipuè ijs, quæ dixi in locis alijs ibi relatis.

115 Quia autem hoc loco fit mentio de quarta funeralium, pro qua non soluenda, nisi iuxta limitationem à Concilio Tridentino *sess.25. cap.13. de reformat.* multa extant priuilegia Regularium, & Sac. Rotæ decisiones, de quibus locis relatis egi, ideo operæ pretium duxi specialem quamdam eiusdem Rotæ decisionem in vna Liciensi *quartæ funeralium* coram Coccino, quam refert Barbosa *de offic. & potest. Episcopi allegat.86. num.17. & sequentib.* hic apponere. Quæ talis est.

116 Domini censuerunt Monasterium Clericorum Regularium non teneri ad solutionem quartæ funeralium Reuerendissimo Episcopo, nam, etsi de iure communi ista quarta spectet ad Episcopum, vel Parochum, Clement. *dudum de sepult. cap.1. & 4* cum alijs eodem *tit. cap. cum quis pariter eodem tit. in 6.* attamen secus est, quando Monasterium eximitur à dicta solutione ad text. *in cap. priuilegia distinct.3. cap. in nostra de sepult.* in casu autem, de quo agitur, nedum prædictum Monasterium, sed etiam tota Religio est exempta à dicta solutione quartæ funeralium, cum Paulus Quartus, & Gregorius XIV. dictis Clericis Regularibus communicauerint omnia priuilegia alijs Regularibus concessa, quare censentur etiam communicata priuilegia eximentia à dicta solutione quartæ, inter quæ adest priuilegium Iulij II. concessum Minimis de anno 1506. & aliud eiusdem Pontificis concessum Minoribus de obseruantia anno 1511. sui Pontificatus VIII. & aliud Pauli III. concessum Minoribus anno 1544 & postremò aliud Pauli IV concessum Ordini Prædicatorum anno 1556. quæ per extensum refert Archangelus Caracia *de quarta funeralium cap.* 1. Neque obstat Concilium Trident. *sess.25. cap.13. de reformat.* quia cum istud Monasterium sit fundatum post publicationem Concilij, & quatenus esset fundatum ante, cum non esset solitum soluere dictam quartam, Concilium ei non obstat, vt declarauit Sanctissimus Pontifex Pius V. in sua constitut. de anno 1567. quam refert Archangel. Caracia *loco citato.* Gutierrez *de iuramento confirmatorio 2. part. cap.2. num.3.* Emanuel Rodriguez *in quæst. Regular. tom.1. quæst.41. art.2.* & ita etiam resoluit Congreg. Illustrissimorum Interpretum, vt refert Rodriguez *loco prædicto.* Quod autem hoc Monasterium fuerit fundatum post confirmationem Concilij, ex eo probatur, quia Concilium fuit confirmatum die 23. Ianuarij 1564. Religio autem Clericorum Regularium fuit confirmata à Clement. VII. 14. Iunij 1520. vnde pernecesse inferẽdum est quod hoc Monasterium sit fundatum intra quadraginta annos, de quibus loquitur Concilium, & quatenus esset fundatum extra dictos quadraginta annos, nõ probatur, quod esset solitum soluere quartam funeralium. Neque est verum, quod prædicta Constitutio Pij V. fuerit reuocata per Greg. XIII. vt in eius Bulla, quam refert Nauarr. *in manuali cap.27. in fine*, quia cum dicta Bulla Pij plura contineret, per Gregorium redacta fuit ad terminos Concilij, vt censuit Congregatio Illustrissimorum Interpretum, vt refert Caracia loco citato, qui etiam in fine tractatus refert ipsam declarationẽ, & bene aduertit Gutierrez *loco citato.*

Hæc

Hæc in dicta Rotæ decisione, ex quibus plura habentur pro hac materia valde necessaria, imo pro alijs; siquidem ex ea constat communicationem priuilegiorum Regularium etiam deseruire pro hac, & similibus materijs, item Bullam illam Pij V. anno 1567. editam, quæ incipit *Etsi Mendicantium*, non fuisse reuocatam à Gregorio XIII in alia, quæ incipit *Intanta*, sed reductam ad terminos Concilij Tridentini, iuxta dicta *to. 2. c. 1. n. 16. & 50.* & aliam etiam Rotæ decisionem in Tarentina *Quartæ funeralis* coram Quetipo 5. Decemb. 1629.

Circa § 41.

117 HOC etiam priuilegium de non soluenda aliqua portione de pijs legatis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 45. & Minorum § 43. quibus in locis, & alijs ibi relatis plura dixi de ista materia. Nunc addendum, illud esse satis conforme iuri communi, non solum propter dicta *tom. 4. verbo legata Regularibus relicta nu. 29.* scilicet quod cum illa, saltem magna ex parte, sint ad causas pias, ideo ab illis non potest detrahi aliqua pars, siue Falcidia, siue Trebellianica vocata, sed integra debent reddi ijs Regularibus, quibus legata fuerunt; sed etiam quia legatum factum Ecclesiæ, seu in causam piam non recipit interpretationem, quæ illud minuat, sed absolutè est præstandum, cui legatur. Calderinus *cons. 342.* Barbosa *de Iure Ecclesiastic. lib. 2. cap. 14. nu 43.* Imo etiam, quia si legatum relinquatur loco exempto (qualia sunt regulariter Monasteria) non debetur ex eo portio canonica. Siluester *in Summ. verbo Portio canonica q. 3. num 4.* Angelus *ibid. num. 7.* Miranda *in Man. Prælat. to. 2. q 48. ar. 2.* Barbosa *sup. lib. 3. c. 19 n. 11. & 12.* vbi rationem huius rei assignat, quod Episcopus nec exigit, nec percipit iura Episcopalia in locis exemptis. *cap. luminoso 18. q. 2. cap. cum Episcop. 7. de offic Ordin. in 6.* Apud quem, & Erasmum Cochierum *de iurisdict. Ordin. in exempt. parte 4 quæst. 6. numero 5.* ac Tamburinum *de iure Abbat. tomo 1. disp 16 quæst. 13. in fine* quid dicendum, si Ecclesia exempta habuerit capellas, vel populum non exemptum.

118 Quia tamen tam in hoc priuilegio quam alibi sæpius mentio fit, dum est sermo de huiusmodi legatis, de causa pia, propter quam solent fieri; ideo notandum, legatum ad pias causas dici quidquid in vltima voluntate intuitu Dei relinquitur. Abbas *in proœm. decretal. in §. Gregorius dirigitur num. 25. & 26.* Felinus *ibid. num. 26.* Tiraquellus *in Tract. de priuileg. piæ causæ in præfat. num. 3.* Sanchez *de matrim lib. 1 disp 4. numero 9.* Vnde relictum pro anima dicitur legatum ad piam causam. Glossa *1. in l. si quis Titio 17. ff. de legat. 2.* Tiraquellus *supr. §. item relictum* Molina *de iust. tract. 2. disp. 134.* Et quod legatur Ecclesiæ, aut pijs locis, pro celebratione Missarum, alimento Clericorum, vel Religiosorum, constructione, seu ornamentis Ecclesiæ. Romanus *cons. 235. num. 5.* Federicus de Senis *cons. 217.* agens de legato relicto Prædicatoribus, vel Minoribus. Item quod legatur ad pia opera, vt puta redemptionem captiuorum, excarcerationem carceratorum, maritandum pauperes puellas, pupillos sustentandos, construendam sepulturam, & similia. De quibus relati authores, & ex illis, & alijs Barbosa latè *de Iure Ecclesiastic. lib. 3. c. 27.* Trullenc. *in Decalog. tom. 2. lib. 7. c. 18. dub. 32. num. 2.* & Diana *7. p. Tract. 6 resolut. 29.* Maximè verò de pietate causæ redemptionis captiuorum plura ex sacris canonibus, Bullis Pontificijs, & Doctoribus habet Seraphinus Freitas *in Scholijs ad Bullarium Ordinis B. Mariæ de Mercede*, de quibus etiam aliquid dicetur infra in Mari magno Carmelitarum *circa §. 59. & 99.* dum de simili priuilegio ipsis concesso erit sermo.

Circa §. 42.

119 COncedit & confirmat hoc loco Pontifex Innocentij, Bonifacij, & Clementis Prædecessorum vestigijs inhærendo omnimodam exemptionem Ordinis Eremitarum S. Augustini quoad Fratres, domos, & bona, ac personas oblatas, & mantellatas; declaratque, censuras, & sententias contra ipsos, & ipsis latas nullius esse roboris, vel momenti, ac huiusmodi exemptionem esse notoriam, ac propterea allegatione, ac probatione non egere. Extat autem simile priuilegium pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 46. & pro Minoribus in eorum Mari magno §. 44. quibus locis, & alijs ibi relatis de hoc exemptionis priuilegio latè egi, ita vt pro materiæ complemento sufficere possint.

120 Ad maiorem tamen notitiam habendam, cum in hoc, & similibus priuilegijs non solum concedatur præfatis Religiosis omnimoda exemptio ratione loci, scilicet Monasterij, sed etiam ratione personarum, iuxta dicta *super Mare magnum Minorum circa § 44* ideo notanda est differentia præcipua quæ est inter exemptionem datam ratione loci, & ratione personæ. Ea enim est, quod exemptione data ratione loci non potest quis vti extra talem locum, priuilegium enim locale restringitur ad locum, & censetur potius reale, quam personale. Exemptione verò ratione personæ potest quis vti vbique, & in quocumque loco; quia sequitur personam, & non est restricta ad aliquem locum. De quo bene Panormit. *in cap. tuarum de priuilegijs, & cap. cum Capella eodem tit.* Rodriguez *to. 1 quæst. Regularium quæst. 60. art. 7.* Tambur. *de iur. Abb. tom. 2. disp. 6. quæsito 13. numer. 4.* & consonant, quæ dixi *tom 4 verbo Priuilegia Regularium num. 2. & 4.*

Nota etiam non infirmari hoc priuilegium exemptionis,
121 & alia similia Regularibus concessa, quamuis Papa in ipsis non exprimat se derogare Regulæ de iure tertij quæsito non tollendo. Quia cum exemptio sit gratia de sui natura præiudicialis, ac per consequens Papa illam concedens sciat verificari non posse nisi cum magno præiudicio Ordinariorum, ideo cum illam concedit, censetur necessario iuri illi derogari velle Dec. *cons. 213. num. 7. vers. non obstat.* Corn. *cons 83 nu 16. vers. 3. respondetur lib. 5.* Gonzalez *ad regul 8. Cancell. gloss. 36 n. 48.* Cassador *decis. 5. de priuileg.* Seraphin. *dec. 72 num. 4. & decis. 1445. num. 7.* Rot. *decis. 240. num. 22. par. 1 diuersor & decis. 48 num. 1. per tot. & decis. 174. num. 2. par. 1. recent* in Mantuana *pensionis* 4. Decembris 1626. coram Merlino, & in Romana *dotis de Ballapanis* 7. Maij 1629. coram Dunozetto iuniore, quas refert, & sequitur Ferentill. *in addit. ad decis. 577. Burat. nu. 13.* & in Adrien. *decimarum.* Decembris 1627. coram Patriarcha Manzanedo, & in Bononien. *vsufructus* 23. Maij 1625. coram Coccino, in Albanen. *beneficiorum* 27. Iunij 1614. coram Pirouano, & in Cæsaraugustana *Camerariæ* 26. Nouembris 1632. De quibus etiam Tamburinus *de iure Abbat. tom. 1. disp. 15. q 4 num 31.*

122 Alia pro simili priuilegio Carmelitarum habes infra in eorum Mari magno *circa §. 60* vbi specialiter de modo, quo Regulares possunt defendere suam exemptionem casu quo domini Ordinarij illos citarent, vel priuilegia ipsorum non admitterent, aut vellent interpretari, & agere contra ipsa.

Circa §. 43. & 44.

123 PRIVILEGIVM hic concessum Generali, & quibusdam alijs Prælatis Ordinis Eremitarum Sancti Augustini ad absoluendum sibi subditos à quibuscumque censuris etiam Papæ reseruatis, quibusdam duntaxat exceptis, concessum etiam fuit Prædicatoribus in eorum Mari magno § 14. 15. ac 41. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 12. & 40. Et licet restrictum fuerit à Sixto Quarto in Bulla *Aurea* nuncupata, postea tamen sublata est hæc restrictio, iuxta dicta super eamdem Bullam §. 3. Priuilegium etiam hoc de facultate dispensandi cum subditis in omnibus irregularitatibus, tribus illis exceptis, scilicet homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, concessum etiam fuit Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 42. & Minoribus in ipsorum etiam Mari magno § 43. Quibus locis multa de ijs, & similibus priuilegijs dixi referens me etiam ad alia loca, in quibus de eadem quoque materia dixeram.

Vnum tamen speciale video in hoc priuilegio absolu-
124 tionis pro Eremitis S. Augustini, quod non extat in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum, aut Bulla *Aurea* dicta, videlicet, quod in eo conceditur etiam videtur facultas Generali, & ex commissione ipsius Prouincialibus, ad absoluendum sibi subditos non solum à censuris, sed etiam à pœnis, quas occasione delictorum, & excessuum ab ipsis commissorum, incurrissent. Ex quo probabiliter elici potest posse præfatos Prælatos relaxare sibi subditis priuationes,

tiones, & inhabilitationes ad officia, vocem &c. ea enim sunt quædam pœnæ, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. numer 40.* ac proinde comprehensæ dicto priuilegio; neque enim est aliud, quod nomine pœnarum intelligi possit, & oportet verba priuilegij aliquid significare, & operari, ne dicantur esse otiosa. Quod enim Thesaurus *in praxi parte 1. cap. 1. §. quare* dicit verba illa *a pœnis* in similibus priuilegijs esse synonyma, seu æquipollentia cum *censuris*, & idem significare, non placet, tum quia certum est pœnam, & censuram diuersum quid esse, & diuersa significare, & pœnam esse quid superius ad censuram, cum omnis censura sit pœna, & non è contra; tum quia communiter Doctores, specialiter Gutierrez, Henriquez, Nauarrus, Sanchez, Suarez, Layman, & alij, quos ipse Thesaurus refert, supponunt dictam dictionem *a pœnis* in talibus priuilegijs positam non esse synonymam aut æquipollentem cum dictione *a censuris*, quæ ibidem etiam ponitur, etiam si laborent in explicando, quid importetur per dictionem *a pœnis*. Has autem pœnas priuationum, & inhabilitationum &c tolli per priuilegia habentia talem dictionē *a pœnis* docent Sorbus *in addit. ad Compend. Priuileg. Mendicant. verbo Ingredi Monasteria Fratrum § nunc autem*, Ioannes de Cruce *de statu Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 13. concl. 2. & dub. 15. concl. 5.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 15. in fin.* Portellus *in dub. Regular. verbo Dispensare in Addit. num. 4.* Bartholomæus à S. Fausto *de paupert. Relig. l. 8. q. 252.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Constit. 6. Iulij II. num. 24.* quos sequor *tom. 1. capitul. 10. num. 35. & 36 & cap. 18. num. 46 & tom. 3. verbo Confessarius Regularis n. 8.* & fauet Tambur. *de iure Abbat. tomo 3. disp. 4. q. 11. n. 10. & 11.* referens Portellum loco citato. Maximè fauet Cand. *to. 4. disquis. 5. ar. 2. dub. 26. 27. & 28.* loquens de pœnis inhabilitationum, & priuationum impositis contra violantes clausuram, seu ingredientes Monasteria Monialium, seu introducentes fœminas in Monasteria virorum. Videatur idem Candidus *to. 1. disquis. 12. ar. 49. dub. 14.*

125 Est tamen difficultas contra hoc, nam Pontifex in hoc, & similibus priuilegijs dum loquitur de pœnis, concedit facultatem absoluendi ab illis, aut verò prædictæ priuationes & inhabilitates &c. non tolluntur per absolutionem, sed per dispensationem, vt habent Suarez de Relig. *tomo 1. Tract. 3. lib. 4 capit. 61. num. 3. & tom. 4. Tract. 8. lib. 2. capit. 21. num. 13. & 14. & Tract. 10. lib. 9. capit. 2. num. 49.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælator. dub. 97.* Samuellius *de canonic. elect. Tract. 2. controuers. 8.* & alij, absolutio etiam, & dispensatio in multis differunt, vt probat Thesaurus *supr. late cap 20.* & supponunt relati authores. Non ergo in his priuilegijs pœnarum nomine veniunt prædictæ priuationes, inhabilitates &c. Respondeo tamen ex doctrina Suarez *d. cap. 21. num 16.* in præfatis priuilegijs verbum *absoluendi* sumi latius pro verbo *abolendi*, seu *tollendi*. quæ verba abstrahunt à propria absolutione, & dispensatione. Sicut enim sub potestate soluendi includitur potestas dispensandi, ita verbum absoluendi potest sumi pro verbo dispensandi. Adde, quod cum huiusmodi priuationes, & inhabilitates saltem lato modo dicantur suspensiones, prout supponit Nauar. *lib. 1. consil. de elect. cons. 8.* & Rodriguez *tom. 1. quæst. Regular. q. 29. ar. vlt.* ac sequitur Sorbus *supra §. Sed dicet aliquis*, referens etiam Innocentium, ac alios, & clarè docet Alterius *de censur. tom. 2. disp. 13. cap. 5. §. sed de prima*, poterunt etiam lato modo tolli per absolutionem, sicut tolluntur suspensiones.

126 Addendum tamen, quod cum aliqui authores graues appellent huiusmodi inhabilitates irregularitates quasdam, prout refert Sigismundus *supra n. 9.* cum in hoc priuilegio concedatur facultas ad dispensandum in omni irregularitate, exceptis illis tribus, ideo qui crediderit eas esse irregularitates, poterit ex vi huius priuilegij, quatenus conceditur per illud facultas ad dispensandum in irregularitatibus, in prædictis pœnis dispensare.

127 Quomodo autem possint Prælati Regulares his priuilegijs vti tempore visitationum, & in maioribus solemnitatibus, dicam infra in Mari magno Carmelitarum circa §. 54. Pro quo etiam videndi Sigismundus *supr. dub. 99. num. 3.* Tamburinus etiam *supra num 12 & 15.* Samuellius *supr. controuer. 10.*

Circa § 45.

128 De simili priuilegio Prædicatoribus concesso in eorum Mari magno § 47. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 45. de facultate videlicet administrandum Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis ijs, qui ipsis sunt confessi, quando parochi noluerint id facere, dixi eis locis, referendo me etiam ad alia, in quibus de eadem egeram materia. Præter quæ vlterius dubitari potest, an hoc priuilegium extendi possit ad similia, in casibus videlicet, in quibus Rectores Ecclesiarum, seu Curati malitiosè distulerint aut noluerint facere ea, quæ ad ipsorum officium spectant, videlicet non baptizare aliquem, non solemnizare matrimonium illi assistendo, aut non tribuendo sepulturam cadaueribus fidelium, an scilicet hæc possint facere Regulares, quando Parochi malitiosè hæc nolunt aut differunt facere.

129 Et quoad primum de Baptismo, certum, & indubitatum est, iuxta ea quæ indicaui *tomo 1. cap. 9. num. 31. & tomo 3. verbo Baptismus num. 1. & 2.* licere Religiosis baptismum ministrare in casu necessitatis, ac proinde quod si pro tali casu parochus malitiosè noluerit, aut distulerit id facere, possint Religiosi id efficere *cap. in necessitate, cap. Romanus, cap. sanctum, cap. a quodam de consecrat. dist. 4. ad limina 30. quæst. 1. cap. super quibus 30. quæst. 3.* Extra casum tamen prædictæ necessitatis, etiamsi præfati Curati malitiosè nolint, aut differant baptismi administrationem, non tamen propterea poterunt Regulares id facere. Neque ex vi huius priuilegij, cum solum loquatur de administratione Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis respectu eorum, qui confessi fuerint præfatis Regularibus, neque ex vi iuris communis, quia in iure communi stando ministrare hoc Sacramentum extra necessitatem est proprium Episcoporum, & Parochorum munus, quod per baptismum homines introducuntur in Ecclesiam, quod solum spectare videtur ad Pastores Sot. *in 4. dist. 4. quæst. vnic. art. 5. conclus. 2.* Suar. *tomo 3. in 3. part. disput. 23. sect. 2.* Maximè, quia Monachis specialiter est interdictum a iure illud ministrare *cap. placuit 2. 16. quæst 1.* Tamb. *de iur. Abb. tom 2. disp. 4. quæsito 1.* Si tamen in prædicto casu non necessitatis Religiosi administrarent baptismum, non propterea incurrerent aliquam pœnam, vel censuram, cum nulla talis pœna sit à iure imposita, & excommunicatio posita in Clem. 1. *de priuilegijs* nō loquatur de ministrante baptismum. Suar. *tomo 3. in 3 par. disput. 31. sect. 4.* Filiuc. *tract. 15. cap. 8. q. 2. nu. 118* Bonac. *de excommunic. extra Bullam Cœnæ disp 2. q. 9. punct. 5. nu. 11.* Barbos. *in dictam Clem. num. 16.*

130 Quod secundum de Matrimonio dicendum est, etiam casu quo parochi malitiosè nolint illud solemnizare, aut id differant facere, non licere Religiosis id munus exercere, neque ex vi huius priuilegij, cum, vt dixi, non loquatur de matrimonio, nec ex vi iuris communis, cum potius ius cōmune Concilij Tridentini *sess. 24. de matrimonio cap. 1.* dicat matrimonium aliter fieri non posse, quam præsente parocho, & aliter contractum esse nullum, contrahentes inhabiles reddendo. Vnde Sanchez *lib. 3. de matrim. disp. 17. n. 4* post Sotum, Medinam, & Henriquez tenet in articulo mortis, & in quacumque necessitate cōtractum matrimonium absque parocho irritum esse, & nullum. Quare consequenter dicendum est, Regulares in quacumque necessitate solemnizantes matrimonium, aut illi assistentes sine licentia parochi incurrere excommunicationem, positam in dict. *Clem. 1. de priuilegijs*, iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. num. 31.* Imo etiam suspensionem ad arbitrium Ordinarij, iuxta decretum dicti Concilij loco relato, prout dixi *eo num. 31.* ex Rodriguez, & Barbosa. Quibus iunge Sanchez *supra disp. 48 num. 8. & 9.* & plures alios, quos ibi refert, & sequitur Barbos. *in dict. Clem. 1. de priuilegijs num. 7.* Quamuis Henriquez, Suar. Sayrus, Bonac. & alij oppositum teneant, existimantes antiquam illam excōmunicationem dictæ *Clem. 1.* correctam esse, seu mitigatam per suspensionem illam impositam à Concil. Trident. quia noua pœna mitior lege noua statuta corrigit rigidiorem antiquæ legis.

131 Quoad tertium de sepultura dicendum, quod licet ex vi huius priuilegij non possint prælati Regulares quacumque necessitate data sepelire in proprijs Ecclesijs cadauera

defun-

defunctorum, si in alia Ecclesia sepeliri deberent, cum priuilegium non loquatur de hoc casu; nihilominus quia ex obligatione charitatis, & misericordiæ tenemur fidelium corpora sepelire, & vt sepeliantur, habent ius omnes fideles, nisi impedimento aliquo sepultura priuandi veniant, *cap. nullus 13. q. 2. cap Ecclesiam 2. de consecrat. dist. 1.* Ideo pro casu quo parochi malitiosè nollent, aut differrent corpora defunctorum sepelire, possent, imò deberent id facere prædicti Religiosi. Sic colligo ex Bañez 2 *2. quæst. 32. art. 2. concl. 3* Valentia *tomo 3. disp. 3. quæst. 9. part. 2.* Sà *in Summa verbo Sepultura prope finem*, & Layman *lib. 3. Tract. 5. sect. 5. cap. 12. num. 2.*

Circa §. 46.

132 SIMILE etiam priuilegium de bonis Monasteriorum Monialibus desertorum applicandis Fratribus conceditur Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 48. & Minoribus §. 46. quibus in locis, & alijs ibi relatis de hac materia dixi. Sed addendum, quod cum Monialium nomine venire possint primò, illæ quæ contemplatiuæ, seu cœnobitissæ vocari solent, in Monasterijs viuentes sub cura Priorissarum, vel Abbatissarum, siue Sedi Apostolicæ immediatè sint subiectæ, siue immediatè Ordinario aut Prælato Religionum, scilicet Generali, vel Prouinciali; secundò, illæ, quæ Tertiariæ, aut Pinzochetæ, seu Mantellatæ dicuntur, quæ etiam in Italia vocari solent *Monache di casa*, & in Hispania vocantur *Beatæ*; tertiò, illæ quæ *Canonissæ* vocari solent, & degunt in Germania, Flandria, & Lotharingia, communiter instar Canonicorum Regularium, diuinas laudes, & preces recitantes & cantantes, ac vni Priorissæ, seu Abbatissæ obedientes, de quibus Azor *tomo 1. instit. Moral. lib. 13. cap. 9.* Barbosa *in Collectan. DD. lib. 3. Clement. tit. 10. Clement. Attendentes num. 5* & Tamburinus *de iure Abbatissarum disput. 7. quæst. 4* quartò, illæ quæ Oblatæ, seu Donatæ vocantur, de quibus dixi *tomo 2. cap. 8. num. 29.* & agit Nauarrus *lib. 2. consil. de stat. Monach. cons. 6* Rodriguez *tomo 1 quæst. Regular. quæst. 44. art. 4* & Tamburinus *supra quæstion. 5.* quales etiam videntur eæ, quæ Romæ Moniales *Turris Speculorum* vocantur, de quibus idem Tamburinus ex Azorio & Andrea Victorello; ac denique quintò, illæ, quæ *Conuersitæ*, aut *Pœnitentes* vocantur, de quibus Tamburinus *supra quæst. 6* post alios; quæri potest, an cum in hoc priuilegio, & similibus conceditur viris Religiosis, vt bona Monasteriorum Monialibus destitutorum ipsis applicentur. Monialium nomine veniant solum Moniales primo modo, an aliæ etiam secundo, tertio, quarto, & quinto, ita vt istorum etiam Monasteriorum sic destitutorum bona prædicta Religiosis applicentur. Et probabiliter satis responderi potest affirmatiuè, dummodò concurrant duæ illæ conditiones in hoc, & similibus priuilegijs assignatæ scilicet, quod tales Moniales sint eiusdem Ordinis, aut instituti, & quod fuerint curæ ipsorum Fratrum commissæ; ijs enim conditionibus concurrentibus, cum priuilegium sit fauorabile, & latè in fauorem ipsorum Fratrum explicandum, possitque hoc modo explicari, seruata etiam proprietate verborum, fieri ita debet.

133 Restat dicendum de exemptione Monialium, & subiectione, quam habent ad Prælatos Religionum, quarum sunt Moniales. Sed de hoc commodiùs dicetur in Mari magno Carmelitarum *circa §. 13. & 65.* vbi etiã qualiter Moniales sub dictæ Religionibus non facilè dimitti debeant, aut tradi Ordinariorum iurisdictioni, & quando id non solum illicitè, sed etiam inualidè fiat. Quid de illis Monialibus, quæ specialiter dicuntur esse immediatè sub protectione Sedis Apostolicæ, dicam infra in Mari magno Minimorum *circa §. 25. n. 84.*

Circa §. 47.

134 HOC quoque priuilegium de non sepeliendis illis, qui cum habitu Fratrum Eremitarum S. Augustini sepeliri volunt, in alio loco, nisi in ipsorum Fratrum Ecclesijs, habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 49. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno § 47. cui etiam consonat aliud pro eisdem Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla Aurea vocata §. 6. Quibus in locis, & alijs ibi citatis, qualiter hoc priuilegiũ, & similia moderata ijs temporibus sint, qualiter etiam subsistant & alia ad illud spectantia, dixi. Quæ videntur sufficere pro ma eriæ complemento. Præsertim propter dicenda inferius in Mari magno Carmelitarum § 66. circa simile priuilegium illis concessum.

Circa § 48.

135 DE hoc quoque priuilegio pro domibus Fratrum construẽctis, aut construendis apud Ecclesias Parochiales dixi aliqua in simili priuilegio Prædicatorum in ipsorum Mari magno posito §. 50. & Minorum in ipsorum etiam Mari magno § 48. referendo me etiam ad alia loca, in quibus de eadem materia egeram. Nunc autem vel compendiosè tractandum de ijs, quæ sine licentia Parochorum possunt Regulares in suis domibus facere, aut in quibus ab ipsis dependent, aut non.

136 Et primò quidem quoad Sacramenta Pœnitentiæ administrationem, constat, ex dictis *tom. 1. cap 19 num. 2.* Posse Regulares confessarios ab Ordinarijs approbatos audire confessiones sæcularium, etiam Parocho non consentiente. Quod etiam olim docuit noster Ioannes Beetz antiquos Scholasticus *in precept. Decalog. precept 3. exposit. 4. cap 6.* alios etiam referens. Quamuis autem ibi dixerim hoc intelligendum, nisi acceperit facultatem audiendi confessiones independenter à Parochis, nihilominus Rodriguez *in explicat. Bulla cruciata § 9. num. 145. & §. 15. num. 9. cum seqq & quæstion Regular. tom. 1. quæst 60. art. 4.* Ioan. à Cruce *de statu Relig lib. 2. cap 6. dub. 1. conclus. 3.* Tambur *de iure Abbatum tomo 2. disp 6 quæst. 13* quos sequitur, & non impugnat Barbosa *de offic. Parochi part. 2. cap. 19. num 22. in 3. editione Lugdunensi* oppositum probabiliter tenent. Quorum fundamentum est, quod Alexander quartus concessit Minoribus facultatem audiendi confessiones, quando approbati sunt ab Ordinarijs. Sacerdotum parochialiũ assensu minime requisito, vt habet Ioannes Beetz *supra*, & Cassarubius *in Compendio priuilegiorum Mendicantium verbo Absolutio quoad sæculares 1. nu. 1.* quo priuilegio tam Minores, quam alij, qui cum ipsis communicant in priuilegijs frui poterunt. Ex eo autem sequi videtur non posse Ordinarios ponere talem restrictionem Regularibus ab ipsis approbatis, cum non possint tollere aut limitare priuilegia ipsis à Papa concessa. Refert etiam pro hac sententia Barbos. *supra* Mirandam, & Fagundez, in quibus nihil tale reperio. Quomodo autem Regulares approbati pro confessionibus audiendis possint illas audire etiam in domibus ipsorum sæcularium ægrotantium, dum tamen ante vel post confessionem certiorem reddant Parochum, constat ex declarationibus Sacræ Congregationis, quas refero eo *cap. 19. num. 31. & 35.* prout etiam facit Barbos. *supr. nu 23.*

137 Quoad Sacramentum Eucharistiæ administrandum cõstat ex dictis *tomo 1. cap. 9. num. 31. & cap. 21. num. 8. & tom. 2. cap. 1. num. 20. & tomo 3. verbo Eucharistia quoad Regulares num. 2* quod licet stando in iure communi non possint Regulares administrare sæcularibus hoc Sacramentum absque Parochi licentia, propter Clem. 1. *de priuilegijs* sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, nihilominus propter priuilegia Religionum id posse facere extra diem Paschatis, etiam per alios. De quo præter authores ibi relatos legendi Tamb. *de iur. Abb. tom. 2. disput. 5. quæsito 3.* Portellus *in dubit. Regular. verb. Sacramentorum administratio num. 8.* Hieronymus Rodriguez *in compend. resolut. 157.* & Barbos. *sup cap. 20 num. 7 & 8.* Quomodo etiam intelligendum sit id quod dixi de die Paschatis, egi locis relatis, & tractant authores relati. Qualiter etiam Regulares priuilegiati possint ministrare istud Sacramentum sæcularibus sibi confessis casu, quo Parochi sine rationabili causa illud noluerint administrare ipsis, aut malitiosè distulerint id facere, constat ex dictis supra *circa § 45.* huius Maris magni & alijs locis ibi relatis.

138 Similiter quoad ministrationem Sacramenti Extremæ Vnctionis, quamuis iuxta dicta *tomo 1. cap. 9. num 31. & cap. 21. num. 10 & tomo 3. verbo Extrema vnctio num 1.* Regulares non possint illud administrare extraneis sine licentia Parochi sub pœna excommunicationis latæ sententiæ propter dictam Clementinam 1. *de priuilegijs*, nihilominus

minus in aliquibus casibus, & pro aliquibus personis id fieri posse constat ex dictis *ibid.* & alijs locis ibi etiam relatis. De quo etiam præter authores ibi citatos Tambur. *sup. disp. 7 quæst. 3.* Hierunym. Rodriguez *sup. resolut. 64* & Barbos. *sup. c. 20.* Vide etiam dicta circa §. 45. huius Maris magni.

139 De Matrimonij Sacramento loquendo etiam constat ex dictis *tom 1. cap. 9 num. 31. & cap 2. num. 9.* non posse Regulares assistere illi, ipsumue solemnizare sine Parochi licentia, cuius est hoc munus proprium, sub pœna non solum excommunicationis latæ in d. Clementina 1. *de priuilegijs*, sed etiam suspensionis arbitrariæ à Concil. Trid. designatæ, iuxta dicta supra *d. §. 45* etiam quacunque necessitate data, iuxta ibidem dicta. In partibus tamen Indiarum id munus exercere possunt aliqui Religiosi, iuxta dicta *eo cap. 9. num. 31.* ex Pio V. ibi relato. De quo Miranda *in Manual. Prælat. tom. 1. quæst. 42. art. 6.* Hieronym Rodriguez *in Compend. resolut. 126. num. 10.* cum limitationibus tamen in ea Bulla positis. De quo Sanchez *lib. 3. de Matrim. disp. 26.* & Portellus modo referendus *num. 6.* Eodem priuilegio gaudent Fratres Minores in Brasilia per concessionem Sixti V. cuius transumptum vidisse authenticum testatur Portel *in addit. ad dubia Regularia verbo Matrimonium num. 9 in fin.* vbi etiam addit eamdem concessionem (vt arbitratur.) factam esse pro India Orientali, vbi Fratres assistunt conuersioni Indorum in locis sibi assignatis administranda Sacramenta. Vide Hieron. Rodriguez supra.

140 De obligatione Regularium ad soluendam quartam funeralem Parocho pro defunctis, qui in eorum Ecclesijs sepeliuntur, plura dixi multis in locis, specialiter *4. tom. verb. Quarta funeralis*, & super Mare magnum Prædicatorum, & Minorum, & super hoc Eremit. S. Augustini, & alijs locis ibi relatis. Vbi etiam iuxta doctrinam Concilij Tridentini, & eorum priuilegia, à quibus monasterijs, quomodo, & de quibus sit soluenda. De quibus inter alios Doctores ibi relatos Barbosa *supra part. 3. cap. 25. latè*.

141 Qualiter etiam functiones aliquas Parochorũ proprias, vt puta benedictionem domorum, seu illarum aspersionem in Sabbato Sancto, Palmarum in Dominica Palmarum, Candelarum in die Purificationis Beatæ Mariæ, Cinerum in feria quarta Cinerum, mulierum post partum, ouorum, cadauerum, & similia exercere possint Regulares, dixi *tom. 3. verbo Benedictio, & benedicere num. 13 & seqq* De quo & alijs concernentibus vide, quæ dixi *tom. 1. cap. 12. num. 41.* propter declarationes Sacræ Congregationis Concilij missas ad Archiepiscopum Bononiensem anno 1620. Maxime quomodo Regularibus non sit prohibitum inter Missarum solemnia vertere se ad populum, & generalem confessionem pro eo facere, atq; in medio altaris sistendo, eleemosynas, & oblationes ab offerentibus recipere, dummodo ab perambulationibus, & eleemosynarum extorsionibus abstineant, posse etiam recipere triticum, vuas, ligna & similia, antequam Parochus recipiat suas primitias, constat ex dictis eo loco, propter relatas Sacræ Congregat. declarationes. Quas etiam recipit Barbos *sup. par. 1. c 11. num. 22. & p. 3. cap. 27. num. 11.* Quid verò dicendum de processionibus, an scilicet fieri possint à Regularibus extra claustrum, & Ecclesiam propriam, constat ex dictis *tom. 4. verb. processio quoad Regul. num. 8. & seqq.* Similiter de processionibus mortuorum, seu de associatione ipsorum, quando sepeliuntur, qualiter fieri non possint sine Parochi præsentia, plura dixi *tom. 2. cap. 1. num. 31. & 46 & tom. 3. verb. defunctus, & tom. 4. verb. Sepultura quoad Regulares*, & sæpius in hoc Opere, præsertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. & alijs locis ibi relatis.

Circa §. 49.

142 AMPLIATVR hoc loco priuilegium his Religiosis concessum pro electione Generalis supra *circa* §. 26. ita videlicet, vt sic electus Generalis eo ipso cẽseatur Apostolica authoritate confirmatus, & possit suum officium in Ordine exercere, non obstante quacunque appellatione à sibi subditis facta. Cui in aliquo modo simile est aliud priuilegium Prædicatoribus concessum in eorum Mari magno §. 1. 2. & 3. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 1. & 3. circa quod, præter dicta eis locis, & alijs ibi citatis.

143 Vlterius notandum, quòd decretum electionis, de quo Pontifex in hoc priuilegio loquitur, dicitque præsentandum Generali electo, est, iuxta dicta *tom 2. cap 12. num. 49.* scriptum continens seriem siue formam electionis celebratæ cum expressione nominis electi, & numeri eligentium. Quamuis autem disquiri soleat, an tale decretum sit de substantia electionis; quibusdam affirmantibus; alijs negantibus, quos referunt Sigismundus de Bononia *de electione Prælatorum dub. 43. num. x* & Franciscus Maria Samuellius *de canonica electione tract. 1. controuers. 6. num. 5* nihilominus, iuxta dicta à nobis *eo num. 49.* dici potest esse de necessitate electionis prout confirmandæ, quia si confirmator est absens nullo alio modo potest ipsi legitimè constare de electione, aut eam confirmare. Et si non prout acceptandæ, siquidem quomodocumque constet electo de sua electione, si legitimè id illi constat, potest haberi intentum talis decreti. Illud certius, tale decretum, siue mittatur ad Electum, siue ad confirmatorem, plenam fidem facere, quando illud continens sigillum, & subscriptionem omniũ eligentium sit scriptum à publica manu testante omnia gesta fuisse in sua præsentia, & sic roboratum alijs requisitis ad scripturæ publicæ substantiam, vt puta testium præsentia, & huiusmodi. Rot. in Treuerensi *Abbatiæ Sancti Maximini* 20 Nouembris 1624. coram Coccino. Specular. *in tit. de elect. §. 1. vers. celebrata*, vbi latè de hac materia, Innoc. *in c. innotuit num.* . Io. Andr. *num. 20.* Card. *n. 7. vers. 6. quæro* Ant. à Butr. Panor. *n. 15.* Bellamer. *n. 20. vers. item dicit.* Marc. *quæst. 1359. n. 2. par. 1.* Bursat. *cons. 159 nu 15. lib. 2.* Siluest. *tit. electio 1. q. 18.* Biax. *in direct. elect. par. 3. cap. 41.* Coch. *instit. maior. lib 4 tit. de elect. 282.* Sigismund. *supra num. 3.* Samuellius *num. 10* Nota tamen nomina eligentiũ non debere exprimi in tali decreto propter Concilium Trident. *sess. 25 cap. 6.* & declarationem Sac. Congreg. quã referunt Sigismund. *supra num. 7.* & Samuellius *num. 8.* post Castellinum, & alios. Nota etiam publicam illam manum, à qua, vt dixi, scriptum debet esse tale decretum, denotare manum notarij, prout ijdem authores tenent. Quamuis autem dubitent Doctores, an talis notarius possit esse Laicus secularis, quibusdam affirmantibus, alijs negantibus; quidquid de hoc sit, cum ex dictis *tom. 4. verbo Notarius Regularis n. 1. & 9* estque praxis Religionum obseruatum, superiores ipsarum instituere possint notarios pro suis causis, quos *Secretarios* vocant, proculdubio hoc munus ad prædictos secretarios spectabit, ac proinde secretarius Capituli id exequi poterit. Addit Sigismundus *supra n. 1x.* ad id deseruire priuilegium Pij V. pro Ordine Prædicatorum, quod retuli dicto verbo *Notarius Regularis*. Sed id mihi incertum est, quia tale priuilegium solum videtur esse pro intimandis mandatis, seu priuilegijs Apostolicis personis extra Religionem existentibus.

144 Circa id quod tangitur in hoc priuilegio, de facultate videlicet Generalis electi ad exercendum suum officium, *reiecta quauis appellatione*, videnda sunt, quæ dixi *tomo 3. verb. appellare, seu appellatio*, & locis ibi relatis, vbi multa de appellatione Regularium, an scilicet, quando, & quibus circumstantijs, licita sit, vel non.

145 Nota etiam quòd quamuis iure communi requiratur quod postquam aliquis est electus, in possessionem introducatur solemniter, seu installetur, *cap. adhuc de elect. Archidiacon. cap. cum Bertholdus de sent. & re iudic.* vbi Doctores communiter, huic tamen solemnitati, & alijs similibus derogari videtur per hoc priuilegium, quo Generalibus conceditur, quod postquam sunt electi, & à Sede Apostolica confirmati, possint exercere suum officium &c. vel saltem similibus solemnitatibus succedit in Religione vsus qui est osculandi manus Prælati electi, eum deferendo ad Ecclesiam, cantando *Te Deum* &c. vel alio modo, iuxta Ordinum statuta. Vide Laymanum in *Quæstionib. canonic. de Prælat. elect. cap. 10. q 113. & 114.*

Circa §. 50.

146 DE priuilegio hoc loco Religiosis istis concesso, in quo facultas cognoscendi de errore asserentium, quod cõfessi Fratribus Mendicantium ad audiendas confessiones approbatis tenerentur eadem peccata Curatis Parochialium Ecclesiarum iterum confiteri, extenditur ad Inquisitores

tores hæreticæ prauitatis, sicut & olim propter alia priuilegia pertinebat ad Ordinarios locorum, nonnulla dicta sunt in simili priuilegio Prædicatoribus concesso in ipsorum Mari magno §. 51. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 50. Præter quæ addendum est in præsenti.

147 Dubium esse posse tam speculatiuum, quàm practicum, an conuenientius sit fidelibus Sacramenta à Parochis recipere, quam à Religiosis priuilegiatis, Mendicantibus præsertim. Et præcipua difficultas est de Sacramento Pœnitentiæ, nam alia Sacramenta vel non recipi possunt à parochis, aut Regularibus, si Episcopi non sunt, scilicet Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, vel si recipi possunt, vt dixi in superioribus de Eucharistia, eadem ratio est de illa ac de Sacramento Pœnitentiæ. Possumus autem loqui de receptione horum Sacramentorum solum ex deuotione, vel de receptione eorum ex præcepto, prout contingit in confessione annua vel in Communione tempore Paschatis. Et quidem si sermo sit de receptione horum Sacramentorum ex deuotione, cum illa sit omnino libera & spontanea, & solum ex mera deuotione, ideo nulla alia regula generalior assignari posse videtur, nisi quod conuenientius sit quòd fiat in illa Ecclesia Parochiali, vel Regulari, ad quã vnusquisque fidelis maiorem habet deuotionem, vel propter probitatem, aut doctrinam ministrorum, faciliorem administrationem Sacramentorum, solemniorem celebrationem diuinorum officiorum, cultum Dei, & Sanctorum, aut similes causas, propter quas etiam piè, & religiosè aliqui maiorem habent deuotionem ad vnam Ecclesiam, quã ad aliam; & ab illis Sacerdotibus, erga quos propter probitatem, vitam exemplarem, aut doctrinam, rationabiliter maior deuotio habetur. Hoc enim & recta ratio dictat, & est conforme vsui, & praxi piorum fidelium, ac intentioni Ecclesiæ, quæ semper desiderat ministros suos idoneos esse ad ædificandum populum.

148 Loquendo autem de receptione horum Sacramentorum ex præcepto, quod attinet ad Eucharistiam tempore Paschatis suscipiendam, certum est vel ex vsu, & consuetudine Ecclesiæ recipi debere in Parochia à Parocho, vel ab alijs ab ipso designatis, præsertim cum priuilegia Regularium, quibus conceditur facultas ministrandi in proprijs Ecclesijs Eucharistiam (quorum aliqua adduxi *tomo* 1. *cap.* 21. *num.* 8. expressè excludant diem Paschatis. Tota ergo difficultas est de confessione annua, per quam fideles adimplent præceptum confessionis. De qua plurium sententia est conuenientius esse, quod fiat cum Parocho, quam cum Religiosis priuilegiatis. Hanc partem tuetur Michael Lochmarius Ecclesiæ Patauiensis Canonicus *in suo Parochiali cap.* 4 *concl.* 11. dum ait: *Curatus securius, vtilius, & iustius eligitur, quantum est de perso, & cæteris paribus, pro confessione Sacramentale facienda a Parochianis, quam Frater priuilegiatus &c.* Cuius etiam sententiam, & verba refert, & non impugnat Barbos. *de offic. Parochi in* 3. *impressione Lugdunensi parte* 2. *cap.* 19. *nu.* 23 fauet etiam Fagundez *de secundo Ecclesiæ præcepto lib.* 1 *cap.* 5 *n.* 9. dicens: *Non est tamen negandum optimum esse consilium, si fideles suis Parochis saltem semel in anno confiteantur maxima enim vtilitas illis inde enascetur.* Præsertim fauet Benedictus XI. in Extrauaganti *Inter cunctas* § *verum quia*, dicens: *Districtè iniungimus, vt Fratres ipsi confitentes attente moneant, & in suis prædicationibus exhortentur, quod suis Sacerdotibus saltem semel confiteantur in anno, asserendo id ad animarum profectum proculdubio pertinere.* Et Martinus V. in alia Extrauaganti *ad vberes*, quæ, licet non habeatur in corpore Iuris, refertur tamen ab Henrico, Adriano, Maiori, Medina, Suarez & alijs. In qua declarat fideles, quamuis confessi sint Fratribus priuilegiatis, nihilominus teneri semel in anno confiteri suis Parochis, iuxta decretum Concilij generalis, & ipsosmet Fratres debere fideles ad hoc exhortari. Item Sixtus IIII. in Extrauaganti *Vices de tregua, & pace*, vbi præcipit, quòd *Mendicantes desistant prædicare, quod Parochiani non sint obligati saltem in Paschate proprio confiteri sacerdoti. quia de iure tenentur Parochianus saltem in Paschate proprio confiteri sacerdoti.* Fauet quoque quod cum Parochus sit proprius Sacerdos, & pastor fidelium suæ Parochiæ, & qui pro subditis rationem reddere debet in extremo Iudicio, ac per consequens agnoscere debeat vultum pecoris sui, & ne a subditis contemnatur, conuenientius videtur, vt saltem semel in anno ipsi confiteantur Parochian.

149 Et ita tenendum, cum duplici tamen limitatione. Prima quidem, vt id intelligatur *cæteris paribus*, id est, vt fideles credant in suo Parocho eam probitatem, experientiam, & doctrinam esse, vt possint æquè commodè ac Religiosi priuilegiati ipsorum saluti spirituali prouidere. Secunda, vt non sit periculum aliquod solicitationis ad illicita, detectionis sigilli confessionis, vel similium inconuenientium. Sic enim intelligo communem doctrinam Theologorum, specialiter S. Th. *in supplem. q.* 8. *art.* 4 *ad* 5. Adriani *in* 4. *de confess. q.* 5. *dub.* 3. Siluestri *in Summ. verb. Confessor.* 1. *q* 6. Nauarri *in c. placuit. de pœnit. dist.* 6. *n.* 144 Henrici *in Summ. lib.* 6. *c.* 13. §. 3. & aliorum.

149 Quomodo autem decisiones Benedicti, Martini, & Sixti Summorum Pontificum relatæ non contradicant doctrinæ, quæ supponitur in hoc priuilegio, scilicet, quod confessi Mendicantibus non teneantur iterum sua peccata Parochis confiteri, dicam infra *circa Mare magnum Carmelitarum* §. 12. agens de simili priuilegio ipsis concesso. Quid autem faciendum, si Parochus idiota sit, aut ignorans, consulendus etiam inter authores relatos noster Ioannes Baconius doctor tum antiquitate, tum doctrina venerabilis *in* 4. *sent. dist.* 15. *q.* 3. vbi latè de hoc puncto.

Circa § 51.

150 HOC priuilegium, quod Fratribus istis conceditur, vt scilicet, quicumque inhibuerint eleemosynas illis fieri propter processus, lites, aut controuersias inter ipsos, & locorum Ordinarios seu Parochos emergentes, non solum in sententiam excommunicationis ipso facto incurrant, sed etiam, quod contra ipsos Inquisitores hæreticæ prauitatis procedant, sicut contra hæreticos, magis amplum est, quam aliud ab hoc eodem Pontifice concessum Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* vocata §. 5. In eo enim cognitio talis delicti non remittitur Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, quod fit in hoc priuilegio, & alio simili Carmelitarũ, de quo in eorum Mari magno §. 70. vbi etiam Ordinis Protectori, & Auditori Cameræ id committitur.

151 Est autem hoc priuilegium valde notabile. Primò quidẽ, & præcipuè, quia cum ipso concedatur, quòd Inquisitores hæreticæ prauitatis possint contra quoscumque Ordinarios inhibentes dari eleemosynas istis Religiosis procedere; cum Ordinariorum nomine præsertim veniant Episcopi, vt habet Glossa *verbo Ordinariorum in cap. vt animarum de constitut.* 6. & *verbo Locorum in cap. Ordinarij*, vbi Gemin. *num.* 5 Franciscus *n.* 3. *de offic. Ordinarij eod. lib.* Abbas *in c. post cessionem n.* 1 vbi Felinus *n.* 1. Decius *n.* 1. Mynsingerius *n.* 2. *de probat.* Zabarella *in Clem quia Regulares n.* 11. & alij plures apud Barbosam *in Tract. de appellat. verb. Iur. significat. appellat.* 177. *n.* 1. ideo videtur quod etiam contra Episcopos possint in illa causa dicti Inquisitores procedere. Cum tamen in iure communi stando Inquisitores non possint contra Episcopos procedere, iuxta dispositionem textus *in cap. Inquisit. de hæret. in* 6. de quo Molina *de Iust. & iure Tract.* 5. *tom.* 6. *disp.* 78. *n* 19 Castrus Palaus *Tract.* 4. *disp.* 8 *punct.* 12. §. 2. *n.* 6. Sanctarellus *de hæres. c.* 40. *dub.* 3. *n.* 16. Diana 4. *p. Tract.* 8. *Resolut.* 21. Carena *de offic. S. Inquisit. p.* 1. *tit.* 5 §. 9. *n.* 75. & alij apud ipsos.

152 Secundò, quia cum Domini Inquisitores iure communi non possint procedere contra aliquos nisi in causa hæresis, suspicionis illius, aut de connexis, & dependentibus ab illa, vt tenent Decianus *in Tract. crim. lib.* 5. *cap.* 22. *num.* 12. Aretinus *cons.* 83. Eimericus *in Direct. Inquisit. part.* 3. & ibi Peña *Comment.* 10. cum inhibere ne concedantur eleemosynæ Fratribus, maximè occasione sumpta propter lites, & controuersias, non videatur aliquod ex prædictis, ideo, vt dixi, notabile valde est hoc priuilegium, in quo hæc causa Inquisitoribus committitur. Maximè si expendantur verba illa *possint, & debeant sicut contra hæreticos procedere*, illis enim denotari videntur, quod inhibentes dari eleemosynas talibus Religiosis, vt hæretici haberi debeant, vel saltem, vt de hæresi suspecti.

Circa

Circa §. 52.

153 CONTINETVR in hoc priuilegio communicatio priuilegiorum Prædicatoribus, & Minoribus concessorum Ordini Eremitarum S. Augustini, eodem tenore, eisdemque similibus verbis, ac habetur in Mari magno Prædicatorum §. 52. & Mari magno Minorum §. 51. quibus in locis, & alijs ibi citatis sufficienter de hac materia egi. Aliqua etiam de illa in Bulla *Aurea* dicta §. 9. vbi Prædicatoribus, & Minoribus communicantur aliorũ Mendicantium priuilegia, dixi. Alia etiam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 105. Quæ sufficiunt pro hoc puncto.

Circa §. 53.

154 POENÆ in huiusmodi §. contentæ contra eos, qui priuilegijs suprapositis contrauenerint, similes sunt alijs, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum §. 53. Minorum § 52. in Bulla Aurea *num.* 10. & ideo dicta in illis locis, & alijs ibi citatis, ad intentum præsens deseruire possunt. Addendum tamen, quòd cum Pontifex in pœnis istis impositis in hoc Mari magno, & Prædicatorum, ac Minorũ, vtatur verbo *præsumant*, cum loquitur de transgressoribus: ideo illæ non incurrentur ab ijs, qui ex ignorantia etiam culpabili contrauenerunt dictis priuilegijs. Etenim, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 33. verbum Præsumptionis significat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caietanus, & Nauarrus eo loco relati, Sanchez *lib.* 9. *de matr. disp.* 32. *num.* 38. post alios, quos refert. Quibus iunge Thesaurum *in praxi parte* a *verbo Censura c.* 7. *§. limita* 3. & Suarez *tom.* 5. *in* 3. *part. disp.* 4. *sect.* 10. *num.* 2. addentem *num.* 3. doctrinam traditam non procedere in transgressoribus legis ex ignorantia affectata, qua videlicet ignorans eligit nescire, quo liberius delinquat: quia talis ignorantia æquiualet scientiæ ipsius legis, & tantum abest, vt inuoluntarium actum efficiat, culpamue minuat, vt potius voluntarium, culpamque augeat, cum directè, & per se eligatur, teste D. Thoma 1. 2. *quæst.* 6. *art.* 4. *corp.* Et ita tenet Sanchez *supra num* 40. post Graffium, Henriquez, Ledesmam, & alios. Imo etiam ad incurrendas pœnas positas in Bulla *Aurea* aduersus contrauenientes priuilegijs Prædicatorum, & Minorum ibi contentis sufficit ignorantia quæcumque culpabilis. Quia Pontifex non vtitur in Bulla verbo *Præsumant*, sed simpliciter prohibet, ne aliquid fiat contra præfata priuilegia, quo casu ignorantiam culpabilem non excusare à culpa vel pœna dixi *to num.* 33. & *tom.* 3. *verbo Censura Ecclesiastica num.* 11.

155 Similiter propter eandem rationem, scilicet, quod Pontifex dum ponit pœnas, & censuras aduersus eos, qui contrauenerint priuilegijs contentis in hoc Mari magno (idem dico de Mari magno Prædicatorum, & Minorum) vtitur verbo *præsumant*, ideo non incurrentur à contrafacientibus ex metu graui, seu cadenti in virum constantem. Quia talis metus excusat à transgressione præcepti Ecclesiastici. Iuxta dicta loco relato *ex* 3. *tom* & prout tenent Cornejo ibi relatus, Naust. Suarez, Auila, Filiucius, & alij, quos refert, & sequitur Bonacina *de censuris disp.* 1. *quæst.* 2. *punct.* 3. *num.* 2. Loquendo autem de metu leui, quamuis ex doctrina Thesauri dicto *cap* 7. & *cap.* 10. *§. requiritur* videatur dicendum etiam excusare transgressores; probabilius tamẽ est contrarium, quia metus leuis nec à culpa, nec à pœna propter illam imposita excusat.

Circa §. 54.

156 CONSTITVIT hoc loco Pontifex Iudices Conseruatores pro executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum eadem serie verborum, ac in Mari magno Prædicatorum §. 54. & Minorum §. 53. continentur; ideoque dicta ijs locis, maximè *tom.* 2. *cap.* 10. vbi latè de huiusmodi conseruatorum auctoritate dixi, ad hoc intentum deseruiunt. Adde, quod etsi in hac Religione, & alijs Mendicantium, Franciscana excepta, non sint isti Syndici Romanæ Ecclesiæ, de quibus est sermo in hoc priuilegio, & quibus conceditur, vt ad eorum requisitionem teneantur Iudices Conseruatores defendere Religiosos in executione suorum priuilegiorum, sunt tamen Procuratores, quibus hoc munus competit, constituti à Superioribus Religionũ. Portellus *in Dub. Regular. verbo Syndicus num.* 1. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 119. *num.* 1. & 2. De eorum autem authoritate dixi *tom.* 4. *verbo Procuratores Religionum.* Vide & dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 69.

Circa §. 55. & 56.

157 NON obstantiæ positæ à Pontifice in hoc loco similes sunt positis in Mari magno Prædicatorum §. 55. & Minorum §. 54. De quibus eis lo. is egi. De fide etiam adhibenda transumptis huius Maris magni, de qua Pontifex *hic* §. 56. loquitur, sicut in Mari magno Prædicatorum §. 56. & Minorum §. 54. dixi etiam *eo* §. 56. Maris magni Prædicatorum, & ad ipsius ampliationem deseruit, quod cum ex priuilegio huiusmet Pontificis Sixti IV. concessio Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta § 9. possint Prædicatores ipsi, & Minores exhibere priuilegia aliorum Mendicantium siue originalia, siue transumpta authenticè in iudicio, & extra in fauorem suarum Religionum, & eis debeat fides indubia adhiberi; & Eremitæ S. Augustini potiantur priuilegijs alijs Mendicantibus concessis, iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 1. *num.* 52. ex Leone X. & Pio V. ideo præfati Patres Eremitani non solum poterunt vti transumptis huius Maris magni in fauorem suæ Religionis, sed etiam transumptis Maris magni, aut aliorum priuilegiorum reliquorum Mendicantium. Etiam pro casu quod Bullæ originales non reperiãtur in registris supplicationum Bullarum, seu Breuium, iuxta dicta ex Rotæ decisione in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 56. De alio etiam ampliori priuilegio pro Minimis ad vtendum priuilegijs aliorum Ordinũ, mutatis nominibus eorum, quibus concessa sunt, in propria ipsorum Minimorũ, dicã in Mari magno eorũ *circa* §. 34.

FINIS PARTIS PRIORIS.

SVMMÆ QVÆSTIONVM REGVLARIVM.

TOMI QVINTI PARS POSTERIOR.

PER P. M. IO. BAPTISTAM DE LEZANA
Hispanum Matritensem S. Congregat. Indicis consultorem, ac
in Romana Sapientia publicum Lectorem.

MARE MAGNVM Carmelitarum.

PER SIXTVM IV. COMPILATVM.

SVMMARIVM.

1 *Nicolaus Papa IV. & Bonifacius VIII. confirmant omnia priuilegia, libertates, seu exemptiones à quibuscumq; Ordini Carmelitarum concessa.*
2 *Clemens Papa IV. mandat Ordinarijs, ne permittant Fratres circa constructionem ædificiorum ab aliquibus impediri.*
3 *Innocentius Papa IV. & Alexander Papa IV. concedunt Fratres tempore interdicti, Iuris solemnitate seruata posse diuina celebrare.*
4 *Gregorius XI. confirmat Bullam Innocentij VI. qua concedit Fratribus declinantibus ad loca interdicto supposita diuina ibidem celebrare posse, seruata Iuris solemnitate.*
5 *Ioannes Papa XXII. concedit Fratribus exemptionem ab Ordinarijs.*
6 *Clemens Papa vltra concessa per Ioannem XXII. concedit Fratres non posse coram Ordinarijs conueniri ratione delicti, contractus, seu rei, de qua agitur.*
7 *Nicolaus Papa V. confirmat Regulam datam Fratribus ab Innocentio IV.*
8 *Eugenius Papa IV. dispensat in supradicta Regula circa ieiunia, & alia.*
9 *Pius Papa II. concedit Prælatis licentiam dispensandi circa ieiunia Regulæ.*
10 *Vrbanus Papa IV. cōcedit Fratribus posse recipere loca sibi ad habitandum cōcessa, & inibi diuina celebrare.*
11 *Ioannes Papa XXII. Constitutionem incipientem* Super Cathedram *Bonifacij VIII. Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus concessam extendit ad Fratres Carmelitas.*
12 *Callistus Papa III. confirmat Bullam Eugenij IV. & Nicolai V. approbantium Constitutionem,* Super Cathedram *Bonifacij VIII. & reprobantium errores exortos super illam.*
13 *Alexander Papa IV. concedit Fratres posse Sacramenta Ecclesiastica suis familiaribus ministrare, ac eos sepulturæ Ecclesiasticæ tradere.*
14 *Vrbanus Papa IV. concedit Fratres posse confessiones suorum familiarium, & aliarum personarum de licentia suorum Superiorum audire.*
15 *Eugenius Papa IIII. concedit Fratribus in his, quæ cōcernunt salutem animarum, talem potestatem, qualē Minores Pœnitentiarij in Curia Romana habent.*
16 *Clemens Papa concedit Fratres non teneri ad solutionem canonicæ portionis de sibi erogatis pro cultu diuino aut alijs causis.*
17 *Nicolaus Papa V. concedit idem, quod in præcedenti conceditur.*
18 *Innocentius Papa concedit, vt Bulla Clementis VI. continens Fratres non teneri ad solutionem decimæ de his quæ intra eorum septa crescunt, faciat fidem vbique.*
19 *Clemens Papa IIII. concedit idem, quod in præcedenti. Bulla recipiens sub protectione Romanæ Ecclesiæ loca, & alia bona.*
20 *Ioannes XXII. prohibet professos in Ordine Carmelitarum recipere alio Ordine non mendicantium.*
21 *Vrbanus Papa VI. concedit vt Bulla Benedicti XII. inhibentes professores Ordinum Mendicantium transire ad Ordinem Cistercij vel Monachorum Nigrorum, faciat fidem vbique.*
22 *Nicolaus Papa V. concedit, vt Bulla Martini V. inhibētes Fratres Ordinū Mendicantiū transire posse ad alios Ordines, excepto Carthusiēsi, faciat fidē vbique.*
23 *Alexander Papa IV. prohibet Fratres Ordinis Carmelitarum*

litarum transire ad alium Ordinem paris arctitudinis, vel minoris.

24 *Ioannes Papa XXII. concedit Fratribus posse cœmeteria sua consecrari per quemcunque Antistitem, ipsorum locorum Ordinarijs recusantibus, & Ordines suscipiendi à quocunque Catholico Antistite.*

25 *Clemens Papa V. inhibet Religiosis Ordinum Mendicantium posse construere ædificia iuxta loca Fratrum Carmelitarum infra spatium centum quadraginta cannarum.*

26 *Pius Papa concedit licentiam Fratribus reformandi Ordinem suum ac proteruos puniendi.*

27 *Paulus Papa II. approbat statutum editum inter Fratres, & hic expressum circa electionem vel amotionem Priorum, prout in litteris Calisti III. & Pij II. continetur, & alia addens.*

28 *Alexander Papa IV. concedit Fratres posse excommunicare, capere, & punire apostatas sui Ordinis.*

29 *Alexander Papa IV. concedit Prælatos posse visitare, corrigere, atque mutare Fratres. & Nouitios recipere.*

30 *Alexander Papa IV. concedit, quod Priores Generales statim ut electi fuerint, habeant curam animarum sibi subditorum Fratrum.*

31 *Pius Papa II. concedit quod Prælati possint incarcerare, & punire Fratres apostatas, & criminosos.*

32 *Calistus Papa III. prohibet, ne Fratres habentes beneficia Ecclesiastica ad Officia Ordinis admittantur.*

33 *Nicolaus Papa V. concedit Moniales Carmelitarum recipi posse, sicut Moniales Ordinis Prædicatorum, & Eremitarum D. Augustini.*

34 *Eugenius Papa IV. concedit Bullam Bonifacij IX. approbatam per Martinum V. concedentem Prælatis Ordinis S. Augustini posse recipere Mulieres sub cura, & habitu suo quæ gaudeant priuilegijs eiusdem Ordinis.*

35 *Innocentius Papa IV. concedit Fratres non teneri ad cognitionem causarum, etiam à Sede Apostolica commissarum.*

36 *Clemens Papa concedit Fratres posse diuina celebrare in locis suis cum altari viatico.*

37 *Vrbanus Papa concedit Fratres posse diuina celebrare vbique cum altari portatili.*

38 *Alexander Papa IV. inhibet, vt nullus Prælatus possit à Fratribus obedientiam recipere contra tenorem priuilegiorum Apostolicæ Sedis.*

39 *Nicolaus Papa IV. concedit Fratribus posse in Oratorijs suis diuina celebrare.*

40 *Bonifacius Papa VIII. concedit Prælatis licentiam instituendi subditos Prædicatores.*

41 *Vrbanus Papa IV. concedit Fratribus posse de rapinis, & male acquisitis, ac relictis incertis vsque ad centum Marchas recipere.*

42 *Vrbanus Papa IV. concedit Prælatis licentiam absoluendi à quacumque excommunicatione ingredientes Religionem, ac etiam professas.*

43 *Alexander Papa IV. concedit Prælatis licentiam absoluendi venientes ad Ordinem.*

44 *Reualidantur omnia priuilegia concessa Ordini Carmelitarum.*

45 *Supplentur omnes defectus, qui forte interuenerint in eisdem.*

46 *Eximuntur Fratres à solutione decimarum.*

47 *Virgines, Viduæ, & Coniugatæ personæ, seu Pinzocheræ dicti Ordinis gaudent priuilegijs concessis, & concedendis Ordinibus Mendicantibus.*

48 *Quod licet Fratribus eisdē personis Sacramenta cōferre.*

49 *Quod personæ Oblatæ huius Ordinis gaudeant priuilegijs, quibus Mantellatæ, & Pinzocheræ.*

50 *Quod licet Fratribus cum altari viatico celebrare in locis honestis, & tempore interdicti Mantellatas ad diuina officia admittere.*

51 *Quod Fratres possunt familiaribus administrare Sacramenta, & concedere sepulturam.*

52 *Quod pueri, & alij seruitijs Fratrum deputati possunt audire diuina tempore interdicti.*

53 *Quod possunt Fratres in terris excommunicatorum commorari, & ab eis necessaria petere.*

54 *Quod Generalis in toto Ordine, & Prouinciales in suis prouincijs possint Fratres absoluere, & cum eis dispensare in irregularitate.*

55 *Fratres electi in Confessores proprios à Generali, & Prouincialibus possunt absoluere eos, & cum eis dispensare.*

56 *Possunt Fratres absoluere volentes Religioni aggregari, & cum eis dispensare satisfactione præmissa.*

57 *Concedit Fratribus in Ecclesijs suis habere sepulturam liberè, & declaratur talis libertas.*

58 *Declaratur saluam debere esse iustitiam Ecclesiarum circa quartam.*

59 *Quod si per Sedem Apostolicam mandetur dari quartam de pijs legatis causa alicui pia, vel non pia, non intelligatur inclusa legata Fratribus concessa.*

60 *Approbatur exemptio Ordinis ab Ordinario amplissima.*

61 *Licentiam à suis Prælatis habendam ab his, qui volunt Fratribus confiteri, declarat illam esse, quam Prælati dare tenentur per Constitutionem Concilij Viennensis.*

62 *Quod Generalis, & ab eo deputatus possit absoluere dictos Fratres, & Sorores ea authoritate, quam habent Minores Pœnitentiarij; & quæ sint illa, propter quæ essent mittendi ad Sedem Apostolicam declinandi.*

63 *Quod Generalis possit cum Fratribus defectum natalium patientibus, & cum irregularibus dispensare.*

64 *Quod Fratres possint ministrare Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis personis sibi confitentibus, si Rectores negauerint, vel malitiose distulerint.*

65 *Quod bona Monasteriorum Monialibus destitutorum, sint Monasteriorum Fratrum propinquiorum.*

66 *Quod non possit aliquis cum habitu Carmelitarum sepeliri, vel ad sepulturam deferri extra Ecclesias prædictorum Fratrum absque eorum licentiam: contrafacientes excommunicantur.*

67 *Ecclesiæ, apud quas domus Fratrum construuntur, & Capellanus tali Ecclesiæ deseruiens gaudeant priuilegijs, quibus Ecclesia, & Fratres ipsi gaudent.*

68 *Quod Generalis statim post electionem censeatur confirmatus, & Prouinciales, & locales Priores post institutionem, & prouisionem, etiam sine electione factis à Generali habentur pro Prælatis.*

69 *Extenditur authoritas concessa Ordinarijs procedendi contra tenentes, quod confessi Fratribus Mendicantibus tenentur iterum suis Curatis confiteri, tanquam contra suspectos de hæresi, ad Inquisitores hæreticæ prauitatis, & ad Protectores Ordinum Mendicantium, & ad Auditores Cameræ.*

70 *Ordinarij vel alij inhibentes dare eleemosynam Fratribus ipso facto incurrunt sententiam excommunicationis; & contra tales mandatur procedi tanquam contra hæreticos.*

71 *Quod nullus Ordinarius prætextu Constitutionis Volentes Innocentij IV. quamcumque superioritatem sibi vendicare præsumat, nec aliquis absque speciali commissione Sedis Apostolicæ faciente mentionem de verbo ad verbum, valeat promulgare aliquas excommunicationes, &c. Et processus contra Fratres pro infectis habentur, etiam eorum exemptione, vt pote notoria, non allegata.*

72 *Exemptio de decimis non soluendis de certis rebus extenditur ad singula bona Fratrum Carmelitarum.*

73 *Licet Fratribus fugientes à sæculo recipere.*

74 *Quod nullus Frater recedat à Conuentualibus post professionem, alias contra recedentes, & recipientes possunt sententiæ promulgari.*

75 *Prohibetur ne aliquis Episcopus cogat Fratres ad Synodos*

nodos ire, & plura alia.

76 *Quod non teneantur Priores obedire Episcopis.*

77 *Quod pro consecratione Altaris, & pro Oleo Sancto nullus audeat a Fratribus extorquere aliquid, & plura alia concernentia.*

78 *Quod Fratres præsentati quibuscumq. Episcopis absq; examinatione, & promissione sunt ordinandi.*

79 *Extenditur priuilegium de non construendis Monasterijs Mendicantium apud Monasteria Fratrum ad quoscumque Ordines, & ad quascumque personas Ecclesiasticas, & contrafacientes ipso facto incurrunt excommunicationem.*

80 *Prohibet ne aliquis nouas, & indebitas exactiones à Fratribus exigat, & plura alia concedit.*

81 *Prohibetur, ne aliquis præponatur, nisi electus à Fratribus pro Generali, & ne aliquis rapinam, & alia intra clausuras Fratrum faciat.*

82 *Omnes gratias, & libertates, & indulgentias cõfirmat.*

83 *Quod nulli liceat domos Fratrum infringere, & possessiones auferre.*

84 *Quod possint Generales, & Prouinciales recipere vtriusque sexus personas, qui voluerint habitũ prædicti Ordinis habere, instar Mantellatarum, & Pinzocherarũ Ordinis Fratrum Minorum, Prædicatorum, & Eremitarum S. Augustini, & quod prædictæ personæ gaudeant priuilegijs, quibus prædicti Fratres gaudent.*

85 *Quod Generalis per se; Prouinciales verò in Capitulo cum Diffinitoribus Capituli possint instituere Prædicatores, & Confessores, & Lectores, qui ab aliquibus non possunt impediri.*

86 *Extenditur facultas instituendi Prædicatores ad Priores Prouinciales cum Diffinitoribus Capituli.*

87 *Quod possunt Fratres in quibuscumque locis honestis coram quibuscumque personis cum altari viatico diuina celebrare sine præiudicio Parochi.*

88 *Quod nullus possit compellere Fratres ad cognoscendum causas, & alia pleraq; id genus etiam per litteras Apostolicas non facientes de indulto hoc specialẽ mentionẽ.*

89 *Quod Generalis, ac Prouinciales, & ipsorum Vicarij possint corrigere Fratres, de quibus prouisum fuerit Prælatis Ecclesiæ, & plura alia circa hoc.*

90 *Quod Generalis, & Prouinciales possint corrigere Fratres ad prædicandum cruciatam vel inquirendum de hæretica prauitate deputatos.*

91 *Quod Fratres professione facta in Ordine Carmelitarum non possint recedere ab Ordine, alias excommunicentur.*

92 *Quod Fratres possint per se vel per alios capere, & ligare apostatas Ordinis vbique &c. Super quod deputantur Ordinarij.*

93 *Quod eiecti vel egressi proprio motu ab Ordine non possint prædicare nisi ad alium Ordinem transierint, in quo possint talia exercere.*

94 *Generalis, & eius Vicarius possunt Fratribus eiectis vel egressis vel alijs ex rationabili causa dare licentiã transeundi ad alios Ordines approbatos.*

95 *Quod nullus deferat habitum Religionis vel cõsimilẽ.*

96 *Quod bona restituenda incerta per assumentes habitũ Religionis, possint conuertere Prælati in pios vsus.*

97 *Quod nullus Frater confiteatur extra Ordinem.*

98 *Inhibetur, ne quis Prælatorum audiat confessiones Fratrum inuitis ipsis, & plura circa exemptionem.*

99 *Quod nullus exigat quartam a Fratribus de his, quæ illis legantur, vel ab executoribus testamentorum, vel hæredibus.*

100 *Quod Fratres possint secum ducere materiam ædificiorum locorum, quæ dimittunt, & ad alia loca transferre, nec illa ab alijs occupari possint, aut Fratribus imponi præstationes, collectæ, & similia.*

101 *Quod ratione delicti, contractus seu rei, de qua agitur, non possint coram Ordinarijs Fratres conueniri, irritanturque omnia facta in contrarium contra Fratres, aut benefactores.*

102 *Approbatur Regula, datur facultas Generali dispensandi circa vsum carnium, ac ieiunia, ac confertur indulgentia plenaria Fratribus semel in vita, & in mortis articulo.*

103 *Quod possit Fratres de licentia recipere loca quæcumque ad habitandum, & in eis Ecclesias, & Oratoria construere.*

104 *Quod nullus Fratres habens beneficium sæculare vel Regulare etiam si Archiepiscopali, vel Episcopali dignitate fulgeat, admittatur ad officia Ordinis, & admittens, & admissus ipso facto incurrunt sententiam excommunicationis.*

105 *Conceduntur omnia priuilegia concessa Ordinibus Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum D. Augustini, & Monialibus viuentibus sub eorum cura Ordini gloriosæ V. M. de Monte Carmelo, ac Monialibus sub cura Fratrum eiusdem Ordinis viuentibus.*

106 *Pœna quas incurrunt inobedientes ad prædicta.*

107 *Concedit Conseruatores, Protectorem Ordinis, & quemlibet in dignitate Ecclesiastica constitutum, & quemlibet Canonicum Ecclesiæ Metropolitanæ, vel Cathedralis Ecclesiæ ad prædicta omnia.*

108 *Non obstantia sufficientissima proponuntur, & quod transumptis authenticis fides indubia adhibeatur.*

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Dum attenta meditatione pensamus, quod virga venustissima, & omnium virtutum floribus insignita, Virgo Dei Genitrix gloriosissima, cuius plenitudinem Sol, & Luna mirantur, cuiusque precibus iuuatur populus Christianus, & quæ florem pretiosissimum, immarcescibilem, & æternum Dominum nostrum Iesum Christum ineffabili Sancti Spiritus cooperante virtute genuit, produxitque sacrum Ordinem B. M. de Monte Carmeli, à Sede Apostolica pluribusq. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris approbatum, quem eiusdem gloriosissimæ Dei Genetricis semperq; Virginis Mariæ speciali titulo voluit insigniri; vt ob eius Virginis reuerentiam Ordo ipse a Christi fidelibus, merito peramplius veneraretur, ipsiq; fideles propterea eiusdem V. Mariæ adiuti suffragijs æternæ retributionis præmia facilius consequi mererentur; dumq; sublimium dicti Ordinis vtriusq; sexus personarum virtutum merita, Deo quidem grata, & in conspectu Apost. Sedis accepta digna memoria recensemus, ac Ordinem ipsum, & illius personas sub Sedis Apost. & Ecclesiæ Romanæ protectione immediatè existentes, & inter cæteros Regularium Ordinum professores in firmamento Catholicæ fidei militantes, tanquam Religionis speculum, & exemplar speciali charitate fulgentes, sanctorumq; Prophetarum Eliæ, & Elisei, & aliorum Patrum, qui Montem Sanctum Carmeli, iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, successionem hæreditariam tenentes, fructus quoq; vberes, quos dictus Sacer Ordo, in agro militantis Ecclesiæ in propagatione Religionis, & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum indubitanter speramus, paterna charitate intuemur; dignum potius, quinimo & debitum reputamus. Nos ad illa nostros dirigere debere cogitatus, per quæ ea, quæ pro diuini cultus, & dicti Ordinis incremento, animarumq; salute à quampluribus Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris sublatis ambiguitatib. quę exinde emersisse noscũtur, in sua integritate persistãt, & tãto firmiùs obseruẽtur, quãto erunt sępius Sedis Apostolicę munimine stabilita. Dudũ siquidem à fel. rec. Nicolao IV. Bonifacio VIII. Clem IV. Innoc. IV. Alexandro etiam IV. Greg. XI. Ioanne XXII. Clemente VI. Eugenio IV. Pio II. Vrbano IV. Callisto III. Nicolao V. Benedicto XIII. Innoc. VI. & Paulo II. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris emanarunt litteræ, quas in Cancellaria nostra diligenter inspici, quarumque tenorem de verbo ad ver-

bum præsentibus inseri fecimus, cum incipiant vetustate consumi, & quas, & earum tenores innouamus, confirmamus, & approbamus, ac præsentis scripti patrocinio perpetuo communimus, quarum quidē litterarum tenor talis est.

1 Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Solet annuere Sedes Apostolica pijs votis, & honestis petentium precibus fauorem beneuolum impartiri, eapropter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, siue per priuilegia, seu per indulgentias vobis vel Ordini vestro concessas, nec non libertates, & exēptiones sæcularium exactionum à Regibus, & Principibus, & alijs Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iustè, & pacificè obtinetis, vobis & per Nos eidem Ordini authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Reate 2. Idus Augusti Pontificatus nostri anno primo.

Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Fratribus Ordinis B. M. de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum à nobis petitur, quod iustum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, vt id per sollicitudinem Officij nostri ad debitum perducatur effectum; ea propter dilecti in Domino filij, &c. (Reliqua in Bulla præcedenti) Dat. Romæ apud S. Petrū 2. Kalend. Aprilis Pōtificatus nostri an. 3.

2 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ad quos litteræ istæ peruenerint salutem, & Apostolicam benedictionem. Ex parte dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum Ordinis S. Mariæ de Monte Carmeli, fuit propositum coram Nobis, quod cum malitia temporis excrescente oportuerit eos de loco, quem habebant in Monte ipso, fugere ante faciem persequentium Paganorum, velintque cellas, & Ecclesias construere, & habere cœmeterium, & campanam ad opus ipsorum in vestris ciuitatibus, & diœcesibus, in locis ad hoc ipsis pia fidelium liberalitate concessis, vt ibi diuina celebrare, ac debitum Domino reddere valeant famulatum, nonnulli eos super hoc impedire præsumunt, exiguntque nihilominus nonnulla indebitè ab eisdem. Quia igitur ipsis in hac parte tam Apostolicus, quam noster fauor est misericorditer impendendus, ad instar felic. recordationis Innocentij Papæ IV. prædecessoris nostri Vniuersitatem vestram rogandam duximus, & admonendam per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus habentes ad eos debitæ compassionis affectum illos super præmissis vestro pro impenso pijs suffragio, permittatis, quantum in vobis est, ab aliquibus indebitè molestari, preces, & mandatum nostrum in hac parte taliter impleturi, quod deuotionem vestram possimus exinde in Domino commendare merito. Dat. Viterbij 2 Kalend. Nouembris Pontificatus nostri an. 1.

3 Innocentius Episcopus, &c. Dilectis filijs Priori & Fratribus Eremitis B. Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Religionis vestræ meretur honestas, vt vos in Christi visceribus amplectentes supplicationibus vestris quantum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Eapropter dilecti in Domino filij vestris precibus inclinati, personas vestras, & locum, in quo diuino estis obsequio mancipati, sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, & præsentis scripti patrocinio communimus auctoritate vobis præsentium indulgentes, vt cum generale terræ fuerit interdictum, liceat vobis clausis ianuis excommunicatis exclusis, diuina officia celebrare, dummodo causam non dederitis interdicto, nec id vobis contingat specialiter interdici. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, &c. Datum Lugduni Idibus Iunij Pontificatus nostri anno secundo.

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filijs Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum gloriosissimę Dei Genetricis semperque Virginis Marię de Monte Carmeli salut. & Apostol. benedict. Religionis vestræ meretur honestas, vt vos in charitatis visceribus amplexantes petitionibus vestris, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Hinc est quod Nos vestris deuotis supplicationibus inclinati ad instar felic. record. Innoc. Papæ IV. prædecessoris nostri, authoritate præsentium vobis indulgemus, vt cum generale terræ fuerit interdictum, liceat vobis in Ecclesijs vestris, ianuis clausis, non pulsatis campanis submissa voce, excommunicatis, & interdictis exclusis, diuina celebrare officia, dummodo causam non dederitis interdicto, nec id vobis cōtingat specialiter interdici. Nulli ergo hominum liceat, &c. Si quis autem, &c. Dat. Lateran. 5. Idus Feb. Pontificat. nostri an. 2.

4 Gregorius Episcopus seruus &c. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis gloriosissimæ Dei Genetricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ius suum cuilibet conseruetur, hinc est, quod Nos tenorem quarumdam litterarum fel. record. Innocentij Papæ VI. prædecessoris nostri in registro ipsius prędecessoris reperto, pro eo quod, sicut vestra petitio Nobis nuper exhibita continebat, dicto tenore vos asseritis indigere, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad vestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus, qui talis est.

Innocentius Episcopus &c. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacræ vestræ Religionis, in qua relictis sæculi vanitatibus, sub Regulari habitu deuotum, & sedulum impenditis famulatum, promeretur honestas, vt votis vestris, in his præsertim, quæ animarum vestrarum salutem respiciunt, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Sanè petitio pro parte vestra Nobis exhibita continebat, quod cum interdum vos, vel aliquem vestrum ad loca generaliter interdicto subiecta declinare contigerit, Clerici, sæculares, & Regulares eorūdem locorum, ibidem excommunicatis, & interdictis exclusis, & aliàs iuxta Constitutiones canonicas diuina officia celebrantes, vos ad huiusmodi diuina audienda, & inibi celebranda, & Sacramenta Ecclesiastica recipiendum admittere recusant, propter quod vos absque celebratione, & auditione diuinorum, & perceptione Sacramentorum Ecclesiasticorum plures dies multoties transire contingit. Nos igitur super his vobis prouidere volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati vobis authoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, vt in locis sic generali interdicto suppositis, cum ad ea declinaueritis, ad huiusmodi diuina officia celebrandum, & audiendum, ac recipiendum Ecclesiastica Sacramenta ibidem recipi, & admitti, ianuis tamen clausis, & excommunicatis, & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & voce submissa possitis, & valeatis, dummodo vos, vel huiusmodi declinantes causam non dederitis interdicto, nec id vobis vel eis contigerit specialiter interdici. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem attentare præsumpserit indignationem Omnipotētis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum apud Villam Nouam Auinion. diœcesis, 5. Kal. Aug. Pontificatus nostri ann. 8. Cæterum, vt earundem litterarum Apostolicarum tenor prædictus, sic insertus, omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat authoritate Apostolica decernimus, vt illud idem robur, eamque vim, eundemq. vigorem dictus tenor per omnia habeat, quę haberent originales litteræ supradictæ, & eidem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quādocumque, & vbicumq. siue in iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, vel ostensus, & eidem stetur firmiter in omnibus sicut eisdem originalibus staretur, si exhibitæ forent vel ostensæ. Per hoc autē nullum ius vobis de nouo volumus adquiri, sed antiquum, si quod habetis, tantummodo conseruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā nostræ Constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare præsumpserit, indignationē Omnipotentis Dei, & BB. Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum apud Pontem Sorgiæ Auinionensis diœcesis secundo Kalend. Iunij Pontificatus nostri anno secundo.

5 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & vniuersis Prioribus, & Fratribus Ordinis glorio-

gloriosissimæ Dei Genitricis semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli, tam præsentib⁊s, quam futuris Benedictinam vitam professis, salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacer Ordo vester in agro Dominico diuina dispositione plantatus, & gloriosæ V. Mariæ titulo specialiter insignitus Apost.gratiis dignè meretur attolli, cuius professores mundanis à se relegatis illecebris, cælestium contemplationi, vacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos autē ad dictum Ordinem, quem in statu firmo, & solido, & stabili decernimus, & volumus permanere Apostolicæ considerationis intuitum dirigentes, ad eas libenter intendimus, per quæ professores iam dicti nullum internæ pacis patiantur excidium, nullumque Religionis status perferant detrimentum, sed eo deuotius diuino cultui, ac salutis insistant operibus quo quietior fuerit status eorundem, ipsique amplioti fuerint libertate dotati: eapropter dilecti in Domino filii deuotionis vestræ precibus fauorabiliter annuente, vos, & prædictum Ordinem, personas, & Ecclesias, Oratoria, domos, res alias, & loca vestra, ac spectantia ad eadem, in quibus inhabitatis ad præsens, vel inhabitabitis in futurum, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, ac personis degentibus in eisdem in Ius, & proprietatem B. Petri, & Apost. Sedis assumimus, illaq. à cuiuscumque diœcesani, & cuiuslibet alterius potestate, iurisdictione, & dominio omnimodè in perpetuum prorsus eximimus, de gratia speciali decernentes ex nunc vos, & Ordinem vestrum, ac personas, Ecclesias, & Oratoria, domos, & loca præfata, ac pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & dictæ Sedi, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus absque vllo medio subiacere, ita quod nec locorū Ordinarii, nec alia quauis persona Ecclesiastica in vos, & Ordinem vestrum, personas, Ecclesias, Oratoria, domos, & loca prædicta, vtpote prorsus exempta possint excommunicationis, suspensionis, aut interdicti promulgare sententias, vel alias potestatē seu iurisdictionem aliquam exercere, quod si forsan quidquam incontrarium à quocumque fuerit attentatum, illud omnino sit irritum, & inane. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ assumptionis, exemptionis, & Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, &c. Dat. Auenionis 3. Idus Martii Pont. nostri anno 1.

6 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Generali, ac aliis Prioribus, & Fratribus Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacer Ordo vester in agro Dominico diuina dispositione plantatus, & gloriosæ Virginis Mariæ titulo specialiter insignitus, Apostolicis gratiis dignè meretur attolli, cuius professores mundanis à se relegatis illecebris, cælestium contemplationum vacantes insistunt iugiter profectibus animarum; Nos autem ad dictum Ordinem, quem in statu firmo, solido, & stabili, volumus permanere, Apostolicæ considerationis intuitum dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ confessores iam dicti nullum internæ pacis patiantur excidium, nullumque status Religionis perferant detrimentum, sed eo deuotius diuino cultui, ac salutis insistant operibus, quo quietior status eorundem fuerit, ipsique amplioti fuerint libertate dotati. Sanè petitio pro parte vestra, Nobis nuper exhibita, continebat, quod licet fel. record. Ioannes XXII. prædecessor noster tunc in humanis agens, vos, & prædictum Ordinem, ac personas, Ecclesias, Oratoria, domos, & loca vestra, ac spectantia ad eadem, in quibus inhabitabatis tunc vel inhabitaretis in futurum, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, ac personis degentibus in eisdem in Ius, & proprietatem Beati Petri, & Sedis Apostolicæ assumpsisset, illaque à quibuscumque diœcesanis, & cuiuscumque alterius potestate, iurisdictione, ac dominio omnimodè prorsus in perpetuum exemisset, decernendo ex tunc vos, & Ordinem, ac personas, Ecclesias, Oratoria, domos, & loca præfata, & pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & dictæ Sedi tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, absq; vllo medio subiacere, ita quod nec locorum Ordinarij, nec alia quæuis persona Ecclesiastica in vos, & Ordinem vestrum, personas, Ecclesias, & Oratoria, domos, ac loca prædicta, vtpote prorsus exempta, possint excommunicationis, suspensionis, aut interdicti promulgare sententias, vel alias potestatem seu iurisdictionem aliquam exercere, Quod si forsan quidquam in contrarium à quocumque attentatum fuerit, illud omnino esset irritum, & inane. Tamen quia dicto huiusmodi exemptionis non cauetur, quod vos ratione delicti seu contractus, aut rei de qua agitur, conuiniri coram Ordinariis minimè valeretis, vos timentes super his posse forsan imposterum molestari, Nobis humiliter supplicastis, vt prouidere vobis super hoc de opportuno remedio dignaremus. Nos igitur, qui vos, & Ordinem ipsum speciali prosequimur in Domino charitate, vestris supplicationibus inclinati vobis, & successoribus vestris in perpetuum authoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, vt præfato indulto in suo robore permanente, coram quibuscumque diœcesanis, & locorum Ordinariis ratione delicti contractus, seu rei, de qua agitur, conueniri, vel impeti (aliàs compelli) nullatenus valeatis; fel. record. Innoc. Papæ IV. prædecessoris nostri, & aliis Constitutionibus Apostolicis contrariis non obstantibus quibuscumque. Et decernentes ex nunc irritū & inane; si secus super his àquoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auenioni quarto decimo Kalend. Augusti Pont. nostri anno 6.

7 Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum à Nobis petitur, quod iustum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, vt id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Cum itaq; felic. record. Innoc. Papa IV. prædecessor noster ad vestræ supplicationis instantiam per bonę memoriæ Hugonem tituli S. Sabinæ Presbyterum Cardinalem, & bonæ memoriæ Guilielmum Antheradensem Episcopum quadam Regulæ vestræ dubia declarari, & corrigi, ac quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari, prout in litteris inde confectis plenius continetur: Nos vestris precibus inclinati declarationem, & correctionem, ac mitigationem huiusmodi ad instar ipsius Innocentij; ac piæ memoriæ Alexandri Papæ IV. prædecessorum nostrorum auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum eiusdem prædecessoris Innocentij, prout in registro ipsius continetur, de verbo ad verbum præsentibus inseri facientes, qui talis est.

Innocentius Episcopus seruus seruorum Dei Dilectis filijs Priori, & Fratribus Eremitis Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Quæ honorem Conditoris omnium, & profectum continent animarum, roboris præsidio sunt fulcienda perpetui, sed præcipuè super quibus Apostolicæ Sedis authoritas salubris prouidentiæ studium noscitur habuisse. Cum itaque Nos ad vestræ supplicationis instantiam per dilectum filium nostrum Hugonem tituli S. Sabinæ Presbyterum Cardinalem, & Venerabilem virum Fratrem nostrum Guillelmum Antheradensem Episcopum quædam Regulæ vestræ dubia declarari, & corrigi ac et am quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari, prout in litteris inde confectis plenius continetur. Nos vestris piis desideriis annuentes declarationem, & correctionem, ac mitigationem huiusmodi authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, tenorem autem litterarum ipsarum de verbo ad verbum fecimus præsentibus annotari, qui talis est. Frater Hugo miseratione diuina tituli S. Sabinæ Presbyter Cardinalis, & Frater Guilelmus eadem miseratione Antheradensis Episcopus, charissimis in Christo filijs Priori Generali, & Diffinitoribus Capituli Generalis Fratrum gloriosissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmelo salutem in omnium salutari. Accedentes ad Apostolicam Sedem Fratres clerici Reginaldus, (aliàs Renaldus, seu Raynaldus) & Petrus Ordinis vestri ex parte vestra à Domino Papa humiliter postularunt, vt quædam, quę in vestro priuilegio, & Regula olim vobis à felicis memoriæ Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita

continentur dubia, declarare, corrigere, & quædam grauia mitigare misericorditer dignaretur. Cum igitur Dominus Papam eorum deuotis supplicationibus annuendo, nobis commiserit, vt declarationem, correctionem, & mitigationem huiusmodi faceremus vice ipsius secundum quod bono statui Ordinis, & Fratrum saluti expediens videremus, Religioni vestræ, qua fungimur auctoritate mandamus, quatenus Regulam à Nobis correctam, declaratã, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes eam firmiter obseruetis, & ad instar eiusdem alias vestras Regulas corrigatis, quam vobis per eosdem Fratres sub sigillis nostris mittimus in hac forma. Albertus Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha dilectis in Christo filijs Brocardo, & cæteris Eremitis qui sub eius obedientia iuxta fontem Eliæ in monte Carmeli morantur, in Domino salutem, & Sancti Spiritus benedictionem. Multifarie multisq; modis Sancti Patres instituerunt, qualiter quisque in quocumque Ordine fuerit, vel quemcumque modum Religiosæ vitæ elegerit, in obsequio Iesu Christi viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conscientia deseruire. Verum, quia requiritis à Nobis, vt, iuxta propositum vestrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis; illud in primis statuimus, vt vnum ex vobis habeatis priorem, qui ex vnanimi omnium assensu, vel maioris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate seruare cum castitate, & abdicatione proprietatis. Loca autem habere poteritis in Eremis vel vbi donata vobis fuerint ad vestræ Religionis obseruantiam apta, & commoda secũdum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire. Præterea iuxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis, eædem cellulæ cuique fuerint assignatæ. Ita tamen vt in communi Refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter aliquam Lectionem Sacræ Scripturæ audiendo, vbi commodè poterit obseruari, sumatis; nec liceat alicui Fratrum, nisi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit, deputatum sibi mutare locum, vel cum alio permutare. Cellula Prioris sit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat, & de arbitrio & dispositione ipsius postmodum, quæ agenda sunt, cuncta procedant. Maneant singuli in Cellulis suis, vel iuxta eas die ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, nisi alijs iustis occasionibus occupentur. Hi qui horas canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant secundum Constitutionem Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ approbatam consuetudinem. Qui eas non nouerunt, vigintiquinque vicibus *Pater noster* dicant in nocturnis vigilijs, exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quorum vigilijs prædictum numerum statuimus duplicari, vt dicatur Pater noster vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur Oratio in Laudibus Matutinis; in alijs quoque horis septies similiter eadem sigillatim dicatur Oratio præter officia vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis. Nullus Fratrum aliquid esse sibi proprium dicat, sed sint vobis omnia communia, & distribuantur vnicuique per manum Prioris, id est per Fratrem ab eodem ad id officium deputatum, prout vnicuique opus erit, inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum. Asinos autem siue mulos, prout vestra expostulauerit necessitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium, siue volatilium nutrimentum. Oratorium prout commodius fieri poterit, construatur in medio cellularum, vbi mane per singulos dies ad audiendum Missarum solemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri potest. Dominicis quoque diebus vel alijs, vbi opus fuerit, de custodia Ordinis & animarum salute tractetis, vbi etiam excessus, & culpæ Fratrum si quæ in aliquo deprehensæ fuerint charitate media corrigantur. Ieiunium singulis diebus exceptis Dominicis obseruetis, à festo Exaltationis S. Crucis vsque ad diem Resurrectionis Dominicæ, nisi infirmitas, vel debilitas corporis aut alia iusta causa ieiunium solui suadeant, quia necessitas non habet legem. Ab esu carnium abstineatis, nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur, & quia vos oportet frequentius mendicare itinerantes, ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus, sed & carnibus supra mare vesci licebit. Quia verò tentatio est vita hominis super terram, & omnes, qui piè volunt viuere in Christo, persecutionem patiuntur, aduersarius quoque vester diabolus, tanquam leo rugiens circuit, quærens quem deuoret, omni sollicitudine studeatis indui armatura Dei, vt possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis, muniendum est pectus sanctis cogitationibus: scriptum est enim cogitatio sancta saluabit te, induenda est lorica iustitiæ, vt Dominum Deum nostrum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota virtute diligatis, & proximum vestrum, tanquam vos ipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere, sine fide enim impossibile est placere Deo. Galea quoque salutis capiti imponenda est, vt de solo Saluatore speretis salutem, qui saluum facit populum suum a peccatis eorum: gladius autem spiritus, quod verbum est Dei, abundanter habitet in cordibus vestris, & quæcumque vobis agẽnda sunt, in verbo Domini fiant. Faciendum est vobis aliquid operis, vt semper vos diabolus inueniat occupatos, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apostoli magisterium pariter, & exemplum; in cuius ore Christus loquebatur, qui positus est, & datus à Deo prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate: quem si secuti fueritis, non poteritis aberrare; in labore, inquit, & fatigatione fuimus inter vos, die, ac nocte operantes, ne quem vestrum grauaremus, non quasi nos non haberemus potestatem, sed vt nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos; nam cum essemus apud vos hoc denunciabamus vobis, quoniam si quis non vult operari, non manducet. Audiuimus enim inter vos quosdam ambulantes in quiete nihil operantes, his autem, qui huiusmodi sunt, denunciamus, & obsecramus in Domino Iesu Christo, vt cum silentio operantes suum panem manducent, hæc via sancta est, & bona, ambulate in ea. Commendat autem Apostolus silentium, cum eo præcipit operandum, & quemadmodum Propheta testatur: cultus iustitiæ silentium est, & rursus, in silentio, & spe erit fortitudo vestra, ideoque statuimus, vt dicto completorio silentium teneatis, vsque ad primam dictam sequentis diei. Alio autem tempore licet silentij non habeatur obseruatio tanta, diligentiùs tamen a multiloquio caueatur, quia sicut scriptum est, & non minus experientia docet, in multiloquio peccatum non deerit, & qui inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala, item qui multis vtitur verbis, lędit animam suam, & Dominus in Euangelio: De omni verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Faciat ergo vnusquisque stateram verbis suis, & frænos rectos ori suo, ne forte labatur, & cadat in lingua, & insanabilis casus eius sit ad mortem: Custodiens cum Propheta vias suas, vt non delinquat in lingua sua, & silentium, in quo cultus iustitiæ est, diligenter, & cautè studeat obseruare. Tu autem Frater B. & quicumque post te institutus fuerit Prior, semper illud habeatis in mente, & seruetis in opere, quod Dominus ait in Euangelio, quicumque voluerit inter vos maior fieri, erit minister vester, & quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus. Vos quoque cæteri Fratres, Priorem vestrum honorate humiliter, Christum potius cogitantes, quàm ipsum, qui posuit illum super capita vestra, & Ecclesiarum Præpositis ait, qui vos audit, me audit & qui vos spernit, me spernit, vt non veniatis in iudicium de contemptu, sed obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus vobis conuersationis vestræ formulam statuentes, secundum quam viuere debeatis, si quis autem super erogauerit, ipse Dominus, cum redierit reddet ei, vtamini tamen discretione, quia virtutum est moderatrix. Actum Lugduni Anno Domini millesimo ducentesimo quadragesimo septimo, Domini Papæ Innocentij Quarti, Anno Quinto Kalendis Septembris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Lugduni Kalend. Octobr. Pontific. nostri an. 5. Si quis

autem

autem &c. Reate, Kalendis Iulij, Pontificatus nostri anno secundo.

8 Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuã rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circumspecta nonnunquam ea, quæ ad propagationem Religionum quarumcunque, & in illis diuinis obsequijs mancipatarum personarum prosperum statum conseruandum, ac animarum salutem earumdem salubriter instituta fuerant, si fructum non afferant exoptatum, reformat, & moderatur, & vt Religiones ipsæ, præsertim à Sede Apostolica approbatæ, in suo vigore perdurent, prout temporum qualitate pensata in Domino prospicit expedire liberaliter impendit sollicitudinis suæ partes. Sanè cum sicut nobis pro parte dilectorum filiorum Ioannis Faci magistri generalis, & prouincialium, ac claustralium Priorum, & vniuersorum Fratrum Ordinis gloriosissimæ Dei Genetricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nuper fuit expositum, quod cum in certis Capitulis regulæ Fratribus dicti Ordinis per bonæ memoriæ Albertum Patriarcham Hierosolymitanum traditæ inter cætera caueatur expressè, quod Fratres Ordinis prædicti ab esu carnium abstineãt, nisi pro infirmitatis, aut debilitatis remedio sumantur, eisdem etiã, quòd singulis diebus (Dominicis dumtaxat exceptis) à festo Exaltationis Sanctæ Crucis vsque ad festiuitatem Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, ieiunare teneantur. Quodque etiam singuli eorum manere debeant in cellulis suis die, ac nocte, in lege Domini meditantes, ac in Orationibus vigilantes præcipitur. Et propterea nonnulli ipsius Ordinis professores propter arctitudinem, & rigorositatem Regulæ huiusmodi, tam ex fragilitate humana, quã ex debilitate corporea nequeuntes eamdem Regulam obseruare, dispendium suæ salutis incurrunt; quam plures etiã asperitatem huiusmodi pertimescentes ab ingressu eiusdem Ordinis retrahuntur. Nos verò, qui & plãtare sacram Religionem, & plantatam modis omnibus souere intensis desiderijs affectamus, super hoc quantum nobis est possibile prouidere salubriter cupientes, & rigorem huiusmodi quadam temperie mitigantes, ac Regulam ipsam moderantes authoritate Apostolica tenore præsentium statuimus & ordinamus, ac cõcedimus, quod dicti Ordinis professores, qui nunc sunt, & qui pro tempore erunt, tribus duntaxat diebus singularum septimanarum, etiam quibus, vt præfertur, ieiunare iuxta eandem regulam sunt astricti, præterquam in Aduentu, & Quadragesima, & alijs generaliter prohibitis diebus, carnibus vesci; ac horis congruis in eorum Ecclesijs, & illorum claustris, ac per eorum ambitus manere, & deambulare liberè, & licitè valeant. Decernentes eos, & eorum singulos circa præmissa ad arctiorem obseruantiam, quam supra exprimitur occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel in posterum emittendæ, minimè teneri. Et nihilominus Fratribus ijsdem, qui Regulam ipsam, ita vt præmittitur, moderatam obseruauerint, quod eis in remissionem proficiat peccatorum, ac omnibus, & singulis priuilegijs, indulgentijs, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, protectionibus, & prærogatiuis eidem Ordini à Sede Apostolica per antea concessis vti & gaudere possint, eadem authoritate concedimus per præsentes. Constitutionibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, & prædictis, ac alijs Ordinis, ac Regulæ prædictorum Capitulis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate vallatis, cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscunque. Et vt Fratres ipsi in humilitatis, paupertatis spiritu, ac castimonia virtutum Domino famulantes ad huiusmodi mitigatam Regulam obseruandam feruentius animentur, omnibus, & singulis Fratribus dicti Ordinis præsentibus, & futuris duntaxat, qui Regulam ipsam, sicut præmittitur, moderatam deuotè obseruauerint, seu in obseruantia ipsius vixerint, vt Superiores ipsorum dicti Ordinis professorum, vel alius quicunque idoneus dicti Ordinis sacerdos omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, semel tantum in mortis articulo plenam remissionem eis in sinceritate fidei, vnitate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & deuotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium, necnon obseruantia prædicta persistentibus authoritate Apostolica concedere valeant, deuotioni eorum tenore præsentium indulgemus. Sic tamen quod ijdem Superiores de his, de quibus fuerit altari satisfactio imponenda, ijsdem Fratribus per ipsos, si superuixerint, vel per alios, si forte tunc transierint, faciendam iniungant, quam ipsi Fratres facere teneantur, vt præfertur. Et ne (quod absit) propter huiusmodi gratiam prædicti Fratres reddantur procliuiores ad illicita in posterum committenda, volumus, quod si ex confidentia remissionis huiusmodi prædicti Fratres aliqua forte committerent, quoad illa prædicta remissio eis nullatenus suffragetur. Et insuper, quod per vnum annum, ex quo præsens nostra concessio ad eorumdem Fratrum pro tempore existẽtium notitiam peruenerit computandum, singulis sextis Ferijs, impedimento legitimo cessante ieiunent. Quod si prædictis Ferijs ex præcepto Ecclesiæ, Regulari Obseruãtia, iniuncta pœnitentia, voto, vel alias ieiunare teneantur, vna alia die singularum Septimanarum eiusdem anni, qua ad ieiunandum non sunt astricti, ieiunent. Et, si in dicto anno, vel aliqua eius parte essent legitimè impediti, anno sequenti, vel alias, quam primum poterunt, modo simili supplere huiusmodi ieiunium teneantur. Porro si forsan alias prælibatum ieiunium in toto, vel in parte, quandocumque adimplere commodè non poterint, eo casu superiores ipsorum ieiunium ipsum in alia pietatis opera, prout animarum illorum saluti viderint expedire, commutare valeant, quæ ipsi pari modo debeant adimplere, alioquin huiusmodi nostra præsens concessio, quoad non obseruantes dumtaxat nullius sit roboris vel momenti. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrorum statuti, Ordinationis, Constitutionis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Apostolorum eius Petri, & Pauli, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum an. Incarnat. Dominicæ millesimo quadringentesimo trigesimo primo, quinto decimo Kalendas Martij Pontificatus nostri anno primo.

9 Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperq; Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Ad hoc diuina miseratio in Apostolica Sede plenitudinem potestatis constituit, vt Romanus Pontifex, qui claues à Beato Petro potestatis, & discretionis accepit, erga singulos fideles præsertim Altissimo sub Regulari habitu famulantes, clementia vtatur, & gratia, ac in benigniorem inclinando sententiam, rigori mansuetudinem ante ponat. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, felicis recordationis Eugenius Papa IV. prædecessor noster vobis, & alijs eiusdem Ordinis professoribus, qui pro tempore essent, quod tribus dumtaxat diebus singularum septimanarum siue hebdomadarum, etiam quibus ieiunare iuxta ipsius vestri Ordinis instituta Regularia estetis astricti; præterquam in Aduentu Domini, & Quadragesima, ac alijs generalibus diebus, carnibus vesci liberè, & licitè possetis gratiosè concesserat. Et sicut eadem petitio subiungebat, à nonnullis eiusdem Ordinis professoribus reuocetur in dubium, an illis diebus, quibus esus carnium vobis conceditur, ieiunare teneamini, pro eo, quod in concessione prædicta non solum mitigationem abstinentiæ, sed & relaxationem ieiunij petitam fuisse conspicitur, quo fit vt duorum dierum in hebdomada, quibus extra diem dominicum vobis esus carnium indulget, huiusmodi ieiunium fuerit relaxatum. Nos volentes conscientiarum vestrarum quieti, & tranquillitati consulere, & ambiguitatis prædictæ scrupulum amputare, quod tu, dilecte fili Prior Generalis, & qui pro tempore erunt tui in dicto officio successores, personarum, locorum, & temporum qualitate attenta, cum Fratribus dicti Ordinis iuxta conscientiæ tuæ arbitrium super præmissis dispensare valeas, authoritate Apostolica, tenore præsentium facultatem concedimus, & etiam potestatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Mantuæ, Anno Incarnationis Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, Nonis Decembris

bris, Pontificatus nostri anno secundo.

10 Vrbanus Episcopus, seruus seruorũ Dei. Dilectis filijs Generali, ac cęteris Prioribus, ac Fratribus Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperq; Virg. Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apost. benedict. Speciali gratia, & fauore vos illa de causa dignos potissimè reputamus, quia toto cordis affectu ad hoc intenditis, vt per Sanctæ conuersationis, & vitæ studium in conspectu Dei, & hominum placeatis. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus annuentes, præsentium vobis authoritate concedimus, vt si aliqui Christi fideles aliqua loca ad se spectantia, quæ feudalia, seu censualia non existant vobis contulerint intuitu pietatis liceat vobis de consensu Diœcesanorum illa recipere, ac in eorum singulis Ecclesiam, aut Oratorium cum campanili ad opus vestrum construere & inibi diuina officia celebrare, nec non in huiusmodi campanili pro conuocandis vestris Fratribus campanam iuxta Ecclesiam, vel Oratorium ipsum, cœmeterium, & liberam sepulturam habere, canonica iustitia, & parochiali iure parochialium, & vicinarum Ecclesiarum in omnibus semper salutis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbij decimo sexto Kal. Iunij Pontif. nostri anno primo.

11 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali & vniuersis Prioribus, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperq; Virg. Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apost. benedict. Inter cæteros Ordines in agro plantatos Ecclesiæ factum vestium Ordinem claris suis exigentibus meritis gerentes in visceribus charitatis, ad ea vigilantes intendimus, ac opem & operam solitam impartimur per quę status eiusdem Ord. ad diuini nominis gloriam, & exaltationem Catholicæ fidei, & honorem Ordinis supradict. prosperis semper successibus fluat, tranquillis foueatur euentibus, & votiuis proficiat incrementis. Sanè pro parte vestra fuit in consistorio propositum coram nobis, quod Ordo vester, cuius institutio Concil. Generale præcessit, ab antiquo per Sedem Apost. approbatus in diuersis mundi partibus in Sacræ paginæ Magistris, Bachalaureis, Lectoribus, scholaribus, & quam plurimis sacerdotibus eruditis, ac sufficienter instructis in prædicationis officio verbi Dei noscitur reflorere, ac in eisdem partibus Fratres sufficientes, & vtiles ad irrigandum agrum fidelium rore verbi Diuini, & excolendum eorumdem fidelium mentes non solum eruditione sermonis, sed confessionum auditione, & pœnitentiarum impositione salutarium existere dignoscuntur, quodq; à nonnullis prælatis, Rectoribus, sacerdotibus, & clericis parochialium Ecclesiarum per diuersas orbis prouincias constitutis vobis super præmissis impedimenta præstantur, & faciendi prædicta licentia voluntariè denegatur. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, vt prouidere vobis super hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur ob specialem dilectionis affectum, quem ad Ordinem gerimus supradictum volentes vos super præmissis, & alijs prosequi gratiosè, vestris supplicationibus inclinati de Fratrum nostrorũ consilio authoritate Apost. constitutionem, quæ incipit: *Super Cathedram* dudum per piæ memoriæ Bonif. Papam VIII. editam, & postmodum per fel. rec. Clem. Papam V. prædec. ssores nostros in Viennensi Concil. innouatam super prædicationibus faciendis, iniungendis pœnitentijs, absolutionibus impendendis, ac sepultura, & obuentionibus tam funeralium, quam relictorum, datorum, & donatorum, ac cæteris alijs in eadem Constitutione contentis, sicut eadem Constitutio Fratres Prædicatorum, & Minorum Ordinum, de quibus dumtaxat specialis habetur in ea mentio comprehendit, ad Ordinem vestrum, & Fratres ipsius decernimus extendendam volentes etiam, & eadem authoritate decernentes, quod præfata Constitutio super omnibus, & singulis tam superius designatis, quam alijs quibuscumque in eadem constitutione contentis, quæ omnia authoritate præsentium Fratribus vestri prædicti Ordinis competere volumus, sicut per cõstitutionem ipsam ijsdẽ Prædicatoribus, & Minoribus competunt, in vobis, & præfati Ordinis Fratribus inconcusse, & integraliter obseruetur, ita quod considerata personarum conditione, quas ad id habueritis idoneas, ac cleri, & populi quantitate, eorumdem Fratrum, quos ad huiusmodi audiendarum confessionum officium elegeritis, mediamus numerum vos infra modum congruum continentes, & nonquam in aliquo excedentes, vt sic moderatione seruata, nec alijs, quibus hoc per eandem constitutionem conceditur ad inuidiam, vel scandalum, nec locorum Ordinarios, quibus Fratres Ordinis vestri, à vobis electos præsentare debebitis, contra vos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum constitutionum & voluntatum infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni, vndecimo Kalendas Decembris Pontificatus nostri anno vndecimo.

12 Callistus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Inter cætera, quæ nostræ pastorali curæ competũt, ea ipsa proculdubio potissima esse decernimus, quibus Christi fideles cunctis propulsis erroribus in vnitate fidei, ac pacis, quiete viuere, gloriamque prosequi beatam conspicimus, sed & acceptabile Deo multum id esse non ambigimus, quo religiosæ personæ Christo famulantes nostræ vigilantiæ ministerio, ac iustitiæ fauore priuilegijs ijsdem à Sancta Sede Apostolica matura cum deliberatione concessis nullo colore impediri, sed liberè frui intuemur. Nuper siquidem non sine quodam animi displicentia ex relationibus plurimorum fide dignorũ percepimus, quod quanquam felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. prædecessor noster in sua constitutione, quæ incipit: *Super Cathedram*; quam constitutionem, siue decretalem postmodum piæ memoriæ Clemens Papa Quintus, etiam prædecessor noster in Concilio Viennensi innouauit, & quæ subsequenter ad Eremitarum Sancti Augustini, & gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordinum Fratres per Sedem Apostolicam extensa fuit, inter cætera statuerit, & ordinauerit, quod in singulis ciuitatibus, & Diœcesibus, in quibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum loca consisterent, ac in locis ipsis vicinis, in quibus loca huiusmodi non haberentur magistri, & Priores, Prouinciales Prædicatorum aut eorum Vicarij Generales, ac Prouinciales Ministri, nec non custodes Minorum Ordinum prædictorum ad præsentiam Prælatorum ibidem se conferrent per se vel Fratres, quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt Fratres, qui ad hoc forent electi, in eorum ciuitatibus, & Diœcesibus confessiones suorum subditorum confiteri sibi volentium audire valerent ac ijsdem confitentibus, prout secundum Deum expedire cognoscerent pœnitentias imponere salutares, ac beneficium absolutionis impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorumdem: præfatique Magistri, Priores, & Ministri studerent eligere personas idoneas, ac sufficientes, vitæ probatæ, discretas, modestas atq; peritas ad tam salubre ministerium, & officium exequendum, quas sic electas Prælatis ipsis præsentarent vel facerent pręsentari, vt de illorum licentia, & beneplacito, in ciuitatibus, & Diœcesibus eorumdẽ, personæ sic electæ huiusmodi confessiones sibi confiteri volẽtium audirent, & eis imponerent pęnitentias salutares, ac beneficiũ absolutionis impenderent, ac etiã bonæ memoriæ Ioãnes Papa XXII. prædecessor noster certos errores damnauerit, & reprobauerit de assensu Fratrum suorum Ecclesiæ Romanæ Cardinal. nec non celebris recordationis Eugenius Papa IV. etiam prædecessor noster errores ipsos pro falsis, erroneis, & aduersantibus sacris canonibus damnatos reprobatosque declarauerit cum quibusdam alijs ac decreuerit. Et subsequenter piæ memoriæ Nicolaus Papa V. similiter prædecessor noster de Fratrum suorum consilio, de quorum numero tunc eramus, dicti Eugenij prædecessoris litteras in omnibus, & per omnia approbauerit, & confirmauerit prout in singulis Eugenij, & Nicolai prædecessorum litteris huiusmodi plenius continetur, quarum, quidem tenor sequitur, & est talis.

Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei vniuersis, & singulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filijs electis, & Abbatibus vbilibet consti-

constitutis, ad quos præsentes litteræ peruenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem. Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ea, quæ à bonæ memoriæ prædecessoribus nostris in Religionis augmentum vtiliter gesta sunt, illæsa permaneant, & ab omnibus inuiolabiliter obseruentur. Hinc est, quod nos tenores quarumdam litterarum felicis recordationis Eugenij Papæ IV. prædecessoris nostri in ipsius registro repertos, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & præsentibus annotari fecimus, qui sunt tales.

Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis & singulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis Electis, & Abbatibus vbilibet constitutis, ad quos præsentes litteræ peruenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem. Gregis nobis crediti curam gerentes peruigilem, studijs efficere conamur assiduis, vt pro quorum salute languores humanos Altissimi Filius perpeti voluit, fideles execrandis non inuoluantur erroribus, sed nostri directione ministerij, prout superna gratia conuulent, à noxijs, ac dispendijs iugiter præseruentur, & vt etiam vos in partem sollicitudinis vocati prædictis extirpandis erroribus opem, & operam feruentius impendatis, vos pro iniuncto nobis officio excitamus. Dudum si quidem felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. prædecessor noster in sua, quæ incipit *Super Cathedram* Constitutione siue decretali, quam postea piæ memoriæ Clemens Papa V. etiam prædecessor noster in Viennensi Concilio innouauit, & quæ subsequenter ad Eremitarum Sancti Augustini, & Beatæ Dei Genetricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordinum Fratres per Sedem Apostolicam extensa fuit, inter cætera statuit, & ordinauit, quòd in singulis ciuitatibus, & Diœcesibus, in quibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum loca consisterent ac in locis ipsis vicinis, in quibus huiusmodi loca non haberentur, magistri, & Priores Prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, & Prouinciales Ministri, nec non Custodes Ordinum prædictorum ad præsentiam Prælatorum ibidem se conferrent per se, vel per Fratres, quos ad hoc idoneos fore putarent, humiliter petituri, vt Fratres, qui ad hoc electi forent, in eorum ciuitatibus, & Diœcesibus confessiones suorum subditorum confiteri sibi volentium audire libere valerent, & huiusmodi confitentibus, prout secundum Deum expedire cognoscerent, pœnitentias imponere salutares, ac beneficium absolutionis impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorumdem; postmodumque Priores, & Ministri studerent eligere personas idoneas, sufficientes, vitæ probatæ discretas modestas atque peritas ad tam salubre ministerium; & officium exequendum; quas sic electas Prælatis ipsis præsentarent vel præsentari facerent, vt de eorum licentia, & beneplacito in ciuitatibus, vel Diœcesibus eorumdem personæ sic electæ huiusmodi confessiones sibi confiteri volentium audirent, & eis imponerent pœnitentias salutares, ac beneficium absolutionis impenderent, prout in ipsa Constitutione siue decretali plenius continetur. Et licet postmodum ad piæ recordationis Ioannis Papæ XXII. etiam prædecessoris nostri notitiam deducto, quod quondam Ioannes de Polliaco Magister in Theologia sequentes articulos senserat publicéque docuerat, quod confessi Fratribus licentiam generalem confessiones audiendi habentibus, eadem peccata, quæ confessi fuerant, iterum proprio sacerdoti confiteri tenerentur; ac stante statuto *Omnis vtriusque sexus* in Concilio generali nec Deus, nec Romanus Pontifex facere potest, quod parochiani non tenerentur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti veluti parochiali curato confiteri; quodque non posset Papa generalem dare potestatem audiendi confessiones, imo nec Deus, quin confessus generalem habenti licentiam teneretur eadem iterum proprio sacerdoti, veluti parochiali curato confiteri, dictus Ioannes prædecessor à verbis, quæ vas electionis protulit, exordium sumens, habita inde per plures sacræ paginæ professores examinatione diligenti, necnon de venerabilium Fratrum suorum Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu præfatos articulos tanquam falsos, & erroneos, & à sana doctrina deuios authoritate Apostolica damnauerit, & reprobauerit; ipseque Ioannes de Polliaco veris rationibus opinioni quam dudum habuerat, contrarijs, & quibus respondere non poterat, demonstratis, eosdem articulos non esse veros affirmans, illos in consistorio publico necnon ipsorum Ioannis Papæ, & Cardinalium præsentia reuocauerit: tamen sicut nuper Fratrum Ordinum eorumdem lamentabili querela ad nostrum non sine displicentia graui peruenit auditum, plures Ecclesiasticæ, necnon aliæ, vtriusque sexus personæ reprobos, superstitiososque articulos huiusmodi amplexantes, fideliumque animos inficere, ac eos, vt Fratribus Ordinum huiusmodi non confiteantur, & ab eorum deuotione retrahere molientes, nedum prædictos, sed & alios etiam sacris canonibus omnino contrarios articulos astruere publicè non verentur, videlicet, quod confessio Fratribus sic electis, & admissis facta dubitabilis sit, & incerta, vnde tenentur omnes incertam dimittere, & sic solum confiteri suis sacerdotibus curam animarum habentibus sub pœna peccati mortalis, ac quamuis ipsi Fratres admissi authoritatem habeant confessiones audiendi, & absoluendi, tamen ad eos accedendi populus subiectus sine licentia proprij sacerdotis non habet potestatē Fratres quoque privilegia pro confessionibus audiendis, & sepulturis habendis petentes in peccato mortali, & Romani Pontifices illa Mendicantibus concedentes siue confirmantes etiam in simili peccato, & excommunicati sunt, ac dicti Fratres Mendicantes nō pastores, sed fures, latrones, & lupi censentur, sacerdos autem curatus Mendicantibus confessiones audiendi licentiam dans magis super isto statuto *omnis vtriusque sexus* dispēsat, quam Papa Fratribus licentiam tribuens, iuxta formam decretalis antedictæ. Nos igitur animarū, & alia, quæ præmissorum articulorū occasione nisi prodeuntes inde cōfutarentur errores, succedere possent pericula trepidantes, ac illis quantum in nobis fuerit, obuiare cupientes, omnes articulos vna cum venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus maturè inspeximus, & per diuersos in iure canonico doctores, & sacræ paginæ professores diligenter examinari fecimus, & quia prorsus illos falsos, & erroneos, ac eisdem canonibus aduersos fore reperimus, illos de dictorum Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu authoritate Apostolica pro falsis, & erroneis, & aduersantibus sacris canonibus damnatos reprobatosque declaramus, & decernimus. Quocirca vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus singuli vestrum, qui super his à quocunque prædictorum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Augustiniensium, & Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli super præmissis priuilegiatorum Magistro generali, & Prouinciali Ministro, Vicario vel alio gerente officium fueritis requisiti ad confutandos, & reprimendos, ac penitus tollendos huiusmodi errores, prout in præfatis decretali, siue constitutione *Super Cathedram*, ac Extrauagante *Vas electionis* continetur, diligenti studio, ac cura prouideatis, & intendatis, præfatasque Constitutiones integre seruantes faciatis ab omnibus inuiolabiliter obseruari. Et si quos forsan huiusmodi damnatos, vt præfertur, articulos, aut aliquem seu aliquos eorum pertinaciter asserere, vel temere prædicare inuenietis, contra illos communiter, vel diuisim tamquam contra hæreticos, & de Catholica fide suspectos procedere, nec non ipsos, & eorum quemlibet iuxta tantorum excessuum qualitatem per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna iuris remedia authoritate prædicta compescere studeatis. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostram paginam nostræ declarationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum an. incarnationis Dominicę millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto. Decimo septimo Kalendas Februarij Pontificatus nostri anno sexto decimo. Cæterum vt earumdem litterarum tenores maioris roboris, & efficaciç censeantur, nos de venerabiliū Fratrum nostrorū Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu easdem prædecessoris nostri litteras in omnibus, & per omnia innouantes approbamus, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli

ergo

ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innouationis, approbationis, confirmationis, & communicationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quadragesimo octauo, tertio Kalendas Iunij Pontificatus nostri anno 2. Verumtamen dum pridem in vigilia Pentecostes proximè præterita præfactę litteræ Nicolai prædecessoris nostri venerabili Fratri nostro Episcopo Parisiensi, seu in eius Episcopali curia præsentatæ forent, Dilectus filius Guillelmus Rineti pro tunc rector vniuersitatis Parisiensis easdem impedire fecit, asserens dicti Nicolai prędecessoris nostri litteras de falso plurimum suspectas, pacis in eadem vniuersitate solemniter iuratæ & status hierarchici in Ecclesia Dei plurimum turbatiuas, & scandalosas, & aduersas iuris communis Sanctionibus sacris, & pragmaticę sanctioni, & quod super illis renunciando, & illarum reuocatoria impetrando religiosi quatuor ordinum Mendicantium fuerint attentius summati, quod facere renuerant, & distulerant, per suas patentes litteras vniuersis notum fecit, quod ex causis præmissis, & alijs rationabilibus de mandato, ac speciali, & matura deliberatione, & conclusione dictæ Vniuersitatis omnes, & singuli illius iurati de dictis quatuor Ordinibus mendicantium, a gremio præfatæ Vniuersitatis erant perpetuo, non iurati autem ab eiusdem Vniuersitatis consortio, & graduum in eadem susceptione similiter resecati. Si tamen dictis suis obtemperarent conclusionibus cum effectu, eadem Vniuersitas cum eisdem misericorditer agere intendebat. Et etiam cum in statutis, & priuilegijs dictæ Vniuersitatis, & præcipuè felicis recordationis Alexandri IV. inter cætera contineri dicatur, quod si forte Magistris, & scholaribus dictæ Vniuersitatis hospitiorum subtrahatur taxatio, aut eis vel alicui ipsorum iniuria, vel excessus inferrentur enormis, vtpote mortis, vel membri mutilatio, nisi congrua monitione præmissa intra quindecim dies foret satisfactum, liceat eisdem Magistris, & scholaribus vsque ad satisfactionem condignam suspendere lectiones, & si aliquem eorum indebitè incarcerari contingeret, fas esset ipsis, nisi monitione præhabita cessaret iniuria) à lectione cessare, quodque si pro aliqua ex causis in constitutione piæ memoriæ Gregorij Papæ VIII. contentis eadem Vniuersitas lectiones duceret suspendendas, omnes Magistri tam Regulares, quam seculares ipsas suspendere tenerentur, eas nisi cum vniuersitate minime resumpturi, eueniatque interdum, vt ex causis præmissis ab huiusmodi Lectionibus cessatio fiat, Rector, & vniuersitas religiosos prædictos (vt de alijs taceamus) nō solum à lectionibus huiusmodi, verum etiam à prædicationibus verbi Dei cessare compellunt in Sedis Apostolicæ irreuerentiam, & fidei Christianæ dispendium, ac perturbationem dictorum religiosorum, nec non malum exemplum, & scandalum plurimorum. Quare pro parte dictorum religiosorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt in præmissis opportunè prouidere paterna diligentia curaremus. Nos igitur, ad quos ex officio nobis commisso pertinet in præmissis vigilantiæ nostræ curas adhibere scientes, quod prædictæ Nicolai literæ matura cum deliberatione processerunt, & quod nullo capite reputandę sunt de falsitate, aut subreptione, vel obreptione suspectæ, nec status hierarchici in Ecclesia Dei turbatiuæ, vel scandalosæ, nec sacris canonibus aduersantes, sed potius consonę, & saluti animarum Christi fidelium plurimum profuturæ, easque de venerabilium Fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu innouamus, confirmamus, & approbamus serie cum præsenti mandantes illas, ac omnia, & singula in eis, necnon Eugenij prædecessoris litteris huiusmodi contenta, sub excommunicationis, & alijs diuersis sententijs, censuris, & pœnis firmiter obseruari. Quodque idem Rector præfatus quatuor Ordinum mendicantium Fratres, pro eo, quod determinationibus sacrosanctæ Romanæ Ecclesię in materia fidei renunciare noluerunt, resecatos atque priuatos, vt præfertur, notificauit, statutum quoque & priuilegium Alexandri IV. huiusmodi solum de cessatione à lectionibus, & non à prædicationibus mentionem fecit, huiusmodi supplicationibus inclinati, ne tam celebres Ordines, quarum illa præclara suppposita illam Vniuersitatem Franciæque Regnum, ac vniuersalem Ecclesiam suis doctrinis, & exemplis decorauerunt, atque decorant, tam subito tamque repente fuerint ab eadem vniuersitate remaneant, & sint, & censeantur quoquomodo resecati, quinimo, ibidem perpetuo vigeant, & notabilia membra facultatis Sacræ Theologiæ fuerint, & existant, priuationem, resecationem, & litteras Rectoris huiusmodi, ac in eis contenta, & inde secuta, quæcunque de dictorum Fratrum nostrorum consilio, & assensu, authoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium reuocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse decernimus, ipsosque quatuor Ordines mendicantium in pristinum, & eum statum, in quo ante notificationem, priuationem & resecationem prædictas existebant, restituimus, & reponimus, eosque in aliquo casuum nisi hoc in ipsis litteris Alexandri, & statutis antedictis caueatur expressè ad cessandum à prędicationibus verbi Dei, nec ad id per Rectorem pro tempore dictæ vniuersitatis, vel quemcumque alium seu alios compelli posse declaramus, sed ipsos quatuor Ordinum Mendicantium Fratres tam iuratos, quam non iuratos, & alios prælatos, doctores, & rectores Ecclesiarū ad quos spectat verbum Dei, in suis Ecclesijs, & alijs locis, vbi fuerint requisiti, prędicare liberè, & licitè posse, & debere in omnibus, & per omnia perinde, ac si huiusmodi cessatio nō foret in casib. antedictis, & ita litteras Alexandri & statuta huiusmodi, vti iuri consona debere intelligi declaramus. Nihilominus omnibus, & singulis Fratribus quatuor Ordinum Mendicātium prædictorum, qui in dicta Vniuersitate debitos, & consuetos cursus in Theologia inceperint, continuauerint & perfecerint, & in futurum incipient, continuabunt, & perficient, durante huiusmodi, aut simili resecatione, vt licentiæ gradus, & doctoratus insignia cancellarius dictæ Vniuersitatis pro tempore, vt moris est, sibi impendat, & si forsan dictus cancellarius ad id requisitus gradus licentiæ, & Magisterij insignia eis impendere contradiceret, ex tunc liceat antiquiori magistro in Theologia prædictorum quatuor Ordinum Mēdicantium, vel vni ad hoc deputato ab eorundem quatuor Ordinum magistris illis, qui dictos cursu perfecerint gradus, & insignia huiusmodi prout seruatis alijs solemnitatibus, & examine cōsuetis meruerint absq; alicuius spiritualis, vel temporalis pœnæ incursu libere impendere. Quodque Fratres sic per eosdem Magistros promoti omnibus, & singulis priuilegijs, gratijs, libertatibus, exemptionibus, indultis, & immunitatibus gaudeant, & vtantur, ac vti, & gaudere possint, sicuti illi, quibus idē Cancellarius huiusmodi gradus, & insignia iuxta statuta, & consuetudines dictæ Vniuersitatis impendit in omnibus, & per omnia perinde, ac si gradus, & insignia prędicta ab eodem Cancellario recepissent, eadem authoritate concedimus pariter, & indulgemus. Præterea, quia prætextu priuilegiorum dictæ Vniuersitatis occasione, seu ex causis prædictis, quidā Fratres Prędicatorum Ordinum citati fuerunt, atque molestati durante huiusmodi resecatione, præfato, & pro tempore existenti Rectori, conseruatoribus, necnon Magistris, scholaribus dictæ Vniuersitatis in virtute sanctę Obedientiæ, & sub excommunicationis pęna latæ sententiæ, à qua nisi in mortis articulo per alium, quam per Romanum Pontificē, absolui non possint, si secus egerint, promulgamus, ne prætextu priuilegiorum supradictorum occasione seu ex causis prædictis ipsos Fratres, seu aliquem ipsorum, nisi apud Sedem Apostolicam dumtaxat directè, vel indirectè, vel alio quouis quæsito colore per se vel per alium, seu alios tam super resecatione à prædicationis cessatione, quā gradus impositione, quā alias occasione seu ex causa prędicta molestare, vexare seu perturbare præsumant, eadem authoritate districtè inhibemus. Decernētes ex nunc irritum, & inane, si secus super his à quoque quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum innouationis, confirmationis, approbationis, mandati, reuocationis, cassationis, irritationis, annullationis, constitutionis, restitutionis, repositionis, declarationis, cōcessionis, indulti, promulgationis, inhibitionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationē Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli

Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datũ Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quingentesimo sexto, decimo kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno secundo.

13 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Prioribus, & Fratribus Eremitis Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Deuotionis vestræ precibus inclinati ministrandi Ecclesiastica sacramenta familiaribus vestris, ac tradendi eos sepulturæ Ecclesiasticæ, cum decesserint, vobis authoritate præsentium sine alieni iuris præiudicio concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani quinto Nonas Martij Pontificatus nostri anno secundo.

14 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Generali, ac cæteris Prioribus, & Fratribus presbyteris Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Vobis ad hoc tota mente solicitis vt æterno Regi per vitæ Religiosæ studium placeatis, quæ animarum salutem paritura credimus, benigno fauore concedere debemus. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus annuentes præsentium vobis authoritate concedimus, vt confratrum, & familiarium vestrorum, ac aliorum Christi fidelium causa deuotionis ad vos recurrentium de suorum licentia prælatorum confessiones audire, & eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere valeatis, nisi forte talia commiserint, propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbij Idibus Maii Pontificatus nostri anno primo.

15 Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Sacræ Religionis, sub qua dilecti filii Ioannes Fani Prior Generalis, & vniuersi Fratres Ordinis Gloriosissimę Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, mundania abiectis illecebris, deuotum, & sedulum exhibent Altissimo famulatum, promeretur honestas, vt illa ex fauore beneuolo cõcedamus, per quæ Fratres ipsi conscientiæ pacem & animæ salutem Deo propitio facilius consequantur. Hinc est quod nos deuotis præfati Generalis in hac parte supplicationibus inclinati, eidem, ac quibuscumque successoribus suis pro tempore existentibus generalibus Prioribus, nec non ab eo, vel ab eis pro tempore deputandis ad id Vicariis Prouincialibus, Prioribus, ac Fratribus Ordinis prædicti in confessionibus audiendis, in absolutionibus impendendis, & pœnitentiis iniungendis, aliisque salutem animarum dumtaxat concernentibus exequendis omnium, & singulorum dicti Ordinis Fratrum præsentium, & futurorum eandem, & talem potestatem, & facultatem, qualem in præmissis minores pœnitentiarii nostri in Romana Curia præsentes ex officio habent, & exercent, authoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia concedimus, atque damus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo trigesimo quinto, septimo kal. Maii Pontific. nostri anno 5.

16 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & cæteris Prioribus, ac Fratribus sacri Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Necessitatibus vestris paterno compatientes affectu, vt de his, quæ vobis in ornamentis, vel pro eis, libris, fabrica, luminaribus, anniuersario, septimo, vigesimo, trigesimo, siue aliis ad perpetuum cultum diuinum, seu pro pitantiis, aut victu ad sustentationem vestram, vel indumentis, aut calceamentis vestris pietatis intuitu erogantur, vel legantur in vltima voluntate, nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliquæ domus prędicti Ordinis obligatæ noscuntur, nulli canonicam iustitiam seu portionem aliquam soluere teneamini, dummodo præmissa non conuertantur in vsus alios, sed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, authoritate vobis præsentium, quandiu sine possessionibus extra septa Monasteriorum sitis, & in paupertate vixeritis, indulgemus. Districtius inhibentes, ne quis à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, seu decedentium hæredibus de præmissis aliquid exigere, vel extorquere præsumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam nostræ concessionis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Perusii Nonis Aug. Pontific. nostri anno 5.

17 Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis vniuersis Prioribus, & Conuentibus Fratrum Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Inter cætera nostræ sollicitudinis studia id propensioribus curis prosequimur, vt nostrę prouisionis ope religiosæ personæ Deo seruire desiderantes, à singulis, quibus eorum posset seruitium impediri, oneribus subleuantur, eisq. necessariorum copia non desit in seculo, quibus cælestia præparantur. Hinc est, quod nos vestris deuotis supplicationib. inclinati, vobis, & dicto Ordini vestro perpetuò concedimus, vt de illis, quæ vobis pro fabrica Ecclesiarum, & Conuentuum vestrorum Ecclesiasticis ornamẽtis, luminaribus, anniuersariis, septimo, vigesimo, trigesimo, & aliis diuinis cultibus, pitantiis, indumentis, calceamentis, emendis, celebrandis, & habendis in eisdem, necnon annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem, aliquæ domus, prædiaq; cum hortis, & aliis locis Ordinis eiusdem obligata noscuntur, per Christi fideles eleemosynæ pietatis intuitu, siue in funeralibus, oblationibus, sepulturis, vltimis voluntatibus, legatis, aut aliis quoquo modo etiam absolutè iam erogatæ sunt, & in posterum forsan erogentur bonis, & etiam absolutè elargientur; nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere, aut ad id valeatis coarctari, & ne quis à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum seu decedẽtium hæredibus de præmissis bonis, aliquid extorquere, vel exigere præsumat, districtius inhibemus. Non obstantibus piæ memoriæ Clementis Papæ V. prædecessoris nostri in Concilio Viennensi edita, quæ incipit *Dudum*, & in aliis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non priuilegiis, gratiis, & concessionibus Apostolicis in genere, vel in specie, quibusuis personis Ecclesiasticis, seu locis sub quacumque forma, aut expressione verborum concessis, etiam si de illis præsentibus habenda foret mẽtio specialis, per quę præsentibus non expressa, aut totaliter de verbo ad verbum nõ inserta eorum in toto, vel in parte effectus valeat aliqualiter impediri, cæterisq. contrariis quibuscumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his à quoque quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ cõcessionis, inhibitionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quadragesimo nono, decimo kalendas Martii Pontificatus nostri anno tertio.

18 Innocentius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis gloriosissimę Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicã benedictionem. Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ius suum cuilibet conseruetur, hinc est, quod nos tenorem quarumdam litterarum fel. rec. Clem. Papæ VI. prædecessoris nostri in registro ipsius prædecessoris repertum, pro eo quod sicut vestra petitio nobis nuper exhibita continebat, prædictæ originales litteræ casualiter sunt amissæ, de registro ipso de verbo ad verbum ad vestræ petitionis instantiam præsentibus annotare fecimus, qui talis est.

Cle-

Clemenens Episcopus seruus seruorum Dei, venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarũ Prælatis, & rectoribus vbilibet constitutis salutem, & Apostolicam benedictionem. Dilectos filios Priorem Generalem, & Fratres Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli suis exigentibus meritis, & studiis fructuosis bonorum operum eorumdem paternæ dilectionis plenitudine prosequentes, libenter eos ab iis, quæ possunt eis afferre damna, vel grauamina, præseruamus. Sane dictorum Priorum, & Fratrum petitio nuper nobis exhibita continebat, quod nonnulli ex vobis à dilectis filiis Prioribus, & Fratribus domorum, & locorum eiusdem Ordinis de his, quæ crescunt infra loca huiusmodi, nitimini exigere decimas, & etiam extorquere, ac si magnas possessiones haberent, & priuilegiati non essent. Quare præfati Prior Generalis, & Fratres nobis humiliter supplicarunt, vt prouidere ipsis super his de opportuno remedio dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus de iis, quæ crescunt infra septa murata locorum ipsius Ordinis, quæ ipse Ordo, & Fratres iustè nunc possident, & in posterum obtinebunt, decimas petere, aut exigere nullatenus præsumatis, quacumque constitutione Apostolica, in contrarium edita non obstante. Datum apud Villam Nouam Auinionensis Diœcesis decimo Kalendas Septembris Pontificatus nostri anno primo. Cæterum, vt earumdem litterarum tenor prædictus sic insertus omnemodam rei, seu facti certitudinem faciat, authoritate Apostolica decernimus, vt illud idem robur, eandemque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ supradictæ, & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur, quandocumque, & vbicumque siue in iudicio, vel alibi fuerit exhibitus, vel ostensus, & ei stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum ius de nouo vobis acquiri volumus, sed antiquum (si quod habetis) tantummodo conseruare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apost. eius se nouerit incursurum. Datum Auenione septimo Kal. Iunij, Pontificatus nostri anno decimo.

19 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus Prioribus, ac Fratribus vniuersis Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperq; Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Speciali gratia, & fauore vos illa de causa dignos potissimè reputamus, quia, sicut accepimus, toto cordis affectu adhoc semper intenditis, vt per sanctæ conuersationis, & vitæ studium in conspectu Dei, & hominum placeatis. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus grato concurrentes assensu personas vestras, & loca, in quibus estis diuino obsequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum obtinent, aut in futuro iustis modis præstante Domino poterunt adipisci, sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, specialiter autem loca ista, Ecclesias, domos, Oratoria, hortos, & alia bona vestra, sicut ea omnia iustè, & pacificè possidetis, vobis, & per vos Ordini vestro ad instar fe. rec. Alexandri Papæ prædecessoris nostri authoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, districtius inhibentes, vt nullus de hortis, & virgultis vestris ad vsus proprios deputatis, quę propriis manibus, aut sumptibus colitis, decimas à vobis exigere, vel extorquere præsumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Perusij sexto Kalendas Octobris Pontificatus nostri anno primo.

20 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Generali, & vniuersis Prioribus, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacræ Religionis, in qua Virtutum Domino deuotum, & sedulum exhibetis obsequium, promeretur honestas, & quo studiosius diuinæ contemplationi vacatis, eo libentius vestræ prouidere quieti paterna diligentia studeamus. Pro parte siquidem vestra fuit expositum coram nobis, quod licet fe. rec. Alexander Papa IV. prædecessor noster duxerit inhibendum, ne aliqui Religiosi professos vestrum Ordinem, absque Prioris Generalis ipsius vestri Ordinis, qui tunc erat, & qui pro tempore foret, petita licentia, & obtenta reciperent ad aliquem Ordinum eorumdem, prout in litteris prædecessoris super hoc confectis plenius cõtinetur. Quia tamen Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini Ordinum Fratres, plerumq; professores eiusdem vestri Ordinis, absq; prædecessorum tuorum Priorum Generalium dicti vestri Ordinis, vel tua, fili Prior Generalis, licentia ad eorumdem receperunt, inter vos, & eosdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitar. S. Augustini Ordinum Fratres fuerint contentiones, & iurgia suscitata. Intendentes igitur vestræ, ipsorumq; Ordinum Fratrum prouidere quieti, paci consulere, ac huiusmodi contentionibus, & iurgiis obuiare, vestris in hac parte deuotis supplicationibus inclinati de Fratrum nostrorum consilio prouidimus inhibitionem innouare huiusmodi, & pœnarum adminiculis adiuuare. Authoritate igitur præsentium districtius inhibemus, ne deinceps dictorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. August. Ordinum Fratres præfatum Ordinem vestrum professos, ad Ordinem eorum, vel Ordines recipiant, vel in eis retineant sine tuæ prædictę Prior Generalis, vel tuorum successorum Priorum Generalium vestri dicti Ordinis, qui pro tempore fuerint, petita licentia, & obtenta, statuentes authoritate prædicta, quod receptio, & retentio huiusmodi eo ipso viribus non subsistant, & talis suscipiens, & retinens quolibet officio, vel administratione sui Ordinis sit ipso facto priuatus, ac inhabilis ad quoduis officium, vel quamuis administrationem in huiusmodi suo Ordine in posterum obtinendum, ac etiam obtinendam; quodq; prælibati Prædicatorum, Minorum, & Eremitar. S. August. Ordinum Fratres ad requisitionem tui præfate Prior, vel Prioris Prouincialis ipsius Ordinis vestri illius Prouinciæ, in qua idem receptus tunc fuerit, vel Prioris loci dicti vestri Ordinis, cuius quidem loci receptus conuentualis extiterat, seu illius, cui Prior Prouincialis, vel Prior huiusmodi loci præfati vestri Ordinis id duxerit cõmittendum, eundem sic receptum illi ex eis cum taliter requirenti sine difficultate aliqua restituere teneantur, illum sic restitutum ex tunc nullatenus recepturi. Non obstantibus, quibuscumq; priuilegiis, litteris, & indulgẽtiis Apostolicis contrariis iisdem Prædicat. Minorum, & Eremit. S. Aug. Ordinum Fratrum, seu ipsis Ordinibus, vel quibusuis aliis communiter, vel diuisim sub quacumq; forma, vel expressione verborum concessis, seu quibuscumque constitutionibus à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus in contrarium editis, de quibus, quorumq; totis tenoribus oporteret plenam, & expressam fieri in præsentibus mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, & statuti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni octauo Idus Augusti, Pontificatus nostri an. sexto.

21 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis gloriosissimę Dei Genitricis, semperq; Virg. Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apost. benedict. Prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ius suum cuilibet seruetur illæsum. Hinc est, quod nos tenorem cuiusdam constitutionis fe. rec. Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri in registro ipsius repertum, pro eo, quod sicut vestra petitio nobis nuper exhibita continebat, vos, & Ordo vester beatæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli eadem constitutione indigere noscimini, de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad vestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus, quæ talis est.

Benedictus Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuã rei memoriam. Regularem vitam professis sic expedit subtrahi omnem inquietudinis, & turbationis materiam, quod in contemplationis suauitate quiescere valeant, & tranquillum Domino reddere famulatum. Cum igitur ex

eo, quod

eo quod professores Ordinum Mendicantium ad monachorum nigrorum, & Cisterciensium Ordines consueuerunt pleriumq; transire multas in dictis Ordinibus turbationes, infestationes, molestias damna & scandala prouenisse experientia doceat manifesta. Nos iis ex debito pastoralis officij pro futuro tempore occurrere cupientes, de consilio Fratrũ nostrorũ decernimus, ne quis cuiusuis Ordinis Mẽdicantiũ professor ad aliquẽ dictorũ duorum Ordinũ quoquomodo transire valeat sine Romani Pontificis licentia speciali plenã, & expressam faciente de Constitutione huiusmodi mentionẽ. Non obstantibus priuilegijs Apost. quibuscumq, concessis in contrariũ editis Ordinib. Mendicãtiũ, seu ipsorũ Prælatis, aut aliquibus eorũdem, quæ quoad hoc nullius ex nunc fore decernimus firmitatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attẽtare præsumpserit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac Beatorũ Petri, & Pauli Apost. eius se nouerit incursurũ. Datum Auenioni quarto Nonas Iulij Pontif. nostri anno...

Cęterũ vt eiusdẽ Constitutionis tenor sic insertus omnimodã rei, seu facti certitudinẽ faciat, Apost. authoritate decernimus, vt illud idẽ robur, eandemq; vim, eũdemq; vigorẽ dictus tenor per omnia habeat, quæ haberẽt originales litteræ dicti predecessoris, si apparerent super eadẽ Constitutione cõfectæ, & eadẽ prorsus eidem tenori fides adhibeatur, quandocumque, & vbicumque siue in iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, vel ostẽsus, & eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forẽt exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apost. eius se nouerit incursurum Datum Lucæ 11. Kal. Sept. Pontif. nostri an. 10.

22 Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Romanorũ gesta Pontificũ, illa præsertim per quę Religiosis euagandi materia præcluditur, recenseri conuenit, vt illa omnibus innotescant. Hinc est quod nos tenorem Constitutionis fel. rec. Martini Papæ V. prædecessoris nostri per eum dudum editæ, & successiuè per piæ me. Eugenium Papam IV. etiam prædecessorem nostrum innouatæ, & per nos postea confirmatæ, & in quinterno Cancel. Apost. de ipsius mandato descriptæ, ad dilecti filij Pauli de Sicilia Ordin. Fratrũ Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, & Sacræ Theologiæ professoris eiusdẽ Ord. in Rom. Procuratoris generalis, de ipso tenore indigere asserentis supplicationis instantiã de quinterno ipso extrahĩ, & præsentibus, per quos illi plenã fidẽ adhibendam, ac in iudicio, & extraque vbicũque fuerit exhibitus, vel ostensus in omnibus, & per omnia standum fore decernimus, vt rationi cuilibet relinquatur, annotari fecimus, qui sequitur in hæc verba.

Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, ad futurã rei memoriam. Viam ambitiosæ cupiditatis Religiosis potissimè Mendicantibus præcludere cupientes, ad alias Ordines præsertim monasticos, fucatis tamẽn coloribus asserentibus ad frugem melioris vitæ, aut arctioris obseruantiæ tam Sancti Benedicti, quam Cisterciensis, Camaldulensis, Vallis Vmbrosæ, Canonicorum Regularium Sancti Augustini, vel aliorum Monasticorum Ordinum conuolare nitentibus, licentia à Sede Apostolica, seu legatis, aut Nuncijs eiusdem sedis de transferendo seà Mendicantium Ordinibus, ea ratione præsertim, vt verisimiliter, aut facti experientia docet, est putandum, quod liberius degant, dignitatesq; & beneficia Monastica consequi valeant, vt ex certis alijs causis honestati non consonis obtinuerint, ac volentes conseruationi Ordinum Mendicantium etiam prouidere, authoritate Apostolica, ex certa scientia, tenore præsentium declaramus, ac decernimus, statuentes, quod de cętero nullus Religiosus de Ordinibus Mendicantium quorumcumque cuiuscumque status, conditionis, vel Religionis existat, quomodocumque aut qualitercumque possit, vel debeat virtute cuiuscumque licentiæ, aut indulti Apostolici, seu pœnitentiariæ nostræ curam gerentis, aut alia quauis authoritate hactenus etiam per Bullas Apostolicas facultatem quorumuis tam legatorum, & Nunciorum Sedis Apostolicæ, necnon pœnitentiariæ huiusmodi pro tempore curam gerentis, quam aliorum quorumcumque sub quauis potestate, vel authoritate, maxime de transferendis Fratribus, aut aliquibus præsertim Ordinum Mẽdicantium, professoribus in genere, vel in specie ab Ordinibus huiusmodi Mendicantium, ad monasticos sub quacumque verborum conceptione appareant admitti, aut recipi per aliquos etiam Superiores Ordinis, vel Monasterij, aut loci monastici, seu alias in monachum, vel Fratrem alicuius ex Ordinibus Monasticis prędictis, vel alijs expressis, & non expressis (Ordine Carthusiensi duntaxat excepto) sub pœna excommunicationis, in quam tam recipiẽtes, quam recepti ipso facto incurrant, & quam ex nunc prout ex tunc contra quemlibet transgressorem, quomodolibet in præmissis scientia, & authoritate præfatis proferimus in his scriptis, & à nemine nisi duntaxat à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) excommunicati huiusmodi absolutionis beneficium possint quomodolibet obtinere. Et nihilominus secus, vel aliter facta non teneant, aut nullius existant efficaciæ, roboris, vel momenti. Decernentes etiam, & volentes, quod si quis adhuc virtute cuiusuis licentiæ, vel indulti huiusmodi fuisset receptus ad aliquem Ordinem monasticum, & habitum consuetum gestari per Monachos talis Ordinis suscepisset, siue professionem emiserit, siue non, sub dicta pœna teneatur in monasterio, in quo receptus fuit, etiamsi beneficia Ecclesiastica, seu rectorias Ecclesiarum, quatumuis obtineat stare in eius totali vocatione in huiusmodi Ordine Monastico, & Altissimo deseruire. Si quis autem prætextu huius licentiæ cum habitu, vel sine quomodolibet vagando incederet, monitione præuia teneatur, & debeat infra terminum quindecim dierum à die monitionis huiusmodi computandorum ad eius Religionem, & Ordinem, vnde eum licentia, vel sine recesserat, remeare, quod si efficere neglexerit, post ipsum terminum tamquam notorius Apostata, & excommunicatus in omnibus, & per omnia debeat per quemlibet reputari, & tractari, etiam per inuocationem auxilij brachij secularis quotiens fuerit opportunum. In futurum autem nullus ex professoribus alicuius ex Ordinibus Mendicantium huiusmodi ad aliquem monasticum Ordinem (Carthusiensi duntaxat excepto) possit aut debeat per quemcumque recipi, vel admitti virtute cuiusuis licentiæ, vel indulti absque Sedis eiusdem licentia speciali sub dictis pœnis, & nihilominus secus facta non teneant, ipso iure, huiusmodi licentijs, & indultis, necnon constitutionibus Apostolicis, & Mendicantium Ordinum prædictorum, etiam si de his specialis, & expressa mentio, ac de verbo ad verbum in nostris litteris habenda foret, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum declarationis, decreti, statuti, prolationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Gebenn. Quarto kalendas Augusti Pontificatus nostri anno primo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo quarto. tertio Kal. Aug. Pontific. nostri an. 8.

23 Alexander Episcopus seruus seruorũ Dei. Dilectis filijs Generali, & vniuersis Priorib. Prouincialibus, ac Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Virginis Dei Genitricis Mariæ de Mõte Carmeli salutẽ, & Apost. benedictionem. Quieti vestræ prouidere volentes authoritate præsentium districtius inhibemus, ne aliqui Religiosi professores Ordinis patis arctitudinis, vel minoris aliquẽ de Fratrib. Ordin. vestri professũ præsumat recipere sine tua, fili Prior Generalis speciali licẽtia, & cõsẽsu, & si forsã aliquẽ aliter receperint, illũ vobis restituere teneantur. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Anagniæ Idibus Februarij Pontificatus nostri anno quinto.

24 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Merita vestræ Religionis, in qua virtutum Domino militatis, exposcunt, vt vos paterna beneuolentia prosequentes vestris fauorabiliter annuamus precibus, & necessitatibus consulamus. Sanè pro parte vestra nobis humiliter supplicatum est, vt cum plerumque contingat, quod locorum Ordinarij seu diœcesani in locis, quæ iustè, & pacificè obtinetis, cœmeteria vestra benedicere, & consecrare indebitè contradicunt, prouidere vobis super hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, vt in quibuscumque locis, quæ nunc obtinetis, & in posterum iusto titulo, dante Domino, obtinebitis, si locorum ipsorum ipsorum Ordinarij à vobis super hoc humiliter requisiti noluerint, aut recusauerint indebitè cœmeteria vestra benedicere seu etiam consecrare, possitis huiusmodi cœmeteria per aliquem Antistitem gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentem, quoties opus fuerit facere benedici, & etiam consecrari, idemque Antistes huiusmodi cœmeteria authoritate nostra benedicere, & consecrare valeat, siue iuris præiudicio alieni, deuotioni vestræ tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni octauo Idus Ianuarij Pontificatus nostri anno quintodecimo.

Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem. Religionis tuæ sinceritas promeretur, vt te, & Ordinem tuum Apostolicæ benignitatis gratia prosequentes, petitiones tuas quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Tuis itaque supplicationibus inclinati, vt Fratres tui Ordinis tui, seu Priorum tuorum Prouincialium licentia à quocumque maluerint Catholico Archiepiscopo, vel Episcopo gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentem, omnes tam minores, quam sacros Ordines statutis à iure temporibus recipere valeant, tibi, & eisdem Prioribus præsentandi, & eisdem Fratribus recipiendi, dictoq; Archiepiscopo, vel Episcopo conferendi dictos Ordines, quacumq; constitutione in contrarium edita nõ obstante, authoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis attentare hoc præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorũ Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione V. Kal. Aprilis Pontificatus nostri anno 7.

25 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, alijsq; Prouincialibus Prioribus, ac vniuersis Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperq; Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Statum Religionis vestræ tranquillum, & prosperum affectantes, ad ea libenter intendimus, ex quibus materia submota grauaminis, quietis, & pacis vobis commodum procuretur: Hinc est, quod nos vestris supplicationibus inclinati authoritate Apostolica inhibemus, quemadmodum pro nonnullis Religiosis de Ordinibus Mendicantibus per Apostolicam Sedem inhibitum fore dignoscitur, ne aliqui Religiosi de prædictis Ordinibus Mendicantibus Ecclesias, seu quæuis loca de nouo ædificare, seu construere, aut per alios constructa, seu ædificata de nouo recipere, aut inhabitare iuxta loca vestri Ordinis infra spatium centum quadraginta cannarum mensurandarum etiam per aera, vbi aliàs rectè non permitteret loci dispositio mensurari, quoquo modo præsumant. Decernentes, si secus autem fuerit, irritum, & inane. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum in Prioratu de Gausello prope Malausanam Basionensis Diœcesis, Nonis Nouembris Pontificatus nostri anno quarto.

26 Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, ac vniuersis Prouincialibus Prioribus Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicã benedictionem. Pontificalis authoritas nos admonet, vt Regularium excessus personarũ, quæ cæteris castius, & honestius ex voto professionis viuere sunt astrictę, eo diligẽtius puniamus, quo eorum culpæ remaneant damnabilius incorrectæ, & ab alijs trahuntur facilius in exemplum. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli vestri Ordinis professores suorum status, & salutis immemores excessus committere, ac Regularibus dicti Ordinis institutis, quæ iuxta eorum professiones efficaciter seruare promiserunt, obuiare, necnõ domorum dicti Ordinis, in quibus degunt, reformatione, & ad statum pristinum reductione per vos faciendæ non solum contradicere minimè vereantur, verum etiam pro sua rebellionis defensione parentes, amicos, & etiam laicales personas, ac dominos temporales adire, eosq. ad suæ obstinationis, & tergiuersationis fauorem commouere, ipsorumq. præsidia flagitare præsumunt, propter quæ, ac huiusmodi inordinatos fauores, quibus illi, & nonnulli alij eos minus debitè prosequuntur, ipsos punire, & emendare nequitis, ac domorum earumdem, & in eis degentium personarum reformatio retardatur, ac excessus remanent incorrecti; nos quorum interest super ijs de opportuno remedio prouidere, discretioni vestræ tenore præsentium committimus, & mandamus, quatenus iuxta concessam vobis à Domino gratiam, & officiorum vestrorum exigẽtiam omnes, & singulos dicti Ordinis professores iuxta Sanctorum Patrum, vestra Regularia instituta in vita, & in moribus reformare, ac Regulari disciplinæ subdere, & ad meliorem vitam reducere procuretis, ita quod per vestræ laudabilis diligentiæ studium in dicto vestro Ordine Regularis disciplinæ, & vitæ castimonia laudabiliter obseruetur, ac in eo deuotæ sollicitudinis studio benedicatur Altissimus, & odor bonæ famæ personarum illius vtiliter diffundatur. Et ne (quod absit) peruersorum eorumdem proteruitas, qui paterna, & proficua vestra correctiones, & monita subire recusant, in suæ professionis transgressione damnabiliter perseueret, aut satore zizaniæ, & hoste humani generis procurante in deterius prolabatur, & eorum impunitas trahi possit ab alijs in exemplum. Vniuersos, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & cæteros locorum Ordinarios, nec non Duces, Marchiones, Comites, Barones, Senescallos, iudicarios, potestates, capitaneos, cæterosque Dominos temporales, & eorum loca tenentes, vniuersitatesque, & communitates ciuitatum, terrarum, castrorum, & aliorum quorumcumque locorum rogamus, requirimus, & hortamur attentè; subditis verò nostris inIungimus, & mandamus, quatenus pro tam saluberrimi operis complemento vobis efficacis fauoris, & adiumenti præsidio, quotiens opportunum fuerit, & pro vestra parte fuerint requisiti, assistant, & fauores præbeant opportunos, ita quod vos, & vestrum quilibet quoscumque incorregibiles, dyscolos, & delinquentes ipsius vestri Ordinis professores punire, corrigere, & iuxta suam professionem vitam ducere compellere valeatis. Cæterum vt optata ipsius Ordinis illiusque domorum, & personarum reformatio, absque alicuius impedimenti, aut obstaculi machinatione succedat, vniuersis, & singulis tam professoribus prædictis, quam alijs quibuscumque Ecclesiasticis, & secularibus personis cuiuscumque dignitatis, gradus, status, Ordinis, vel conditionis existant, districtius inhibemus, ne reformationi domorum, vel personarum Ordinis antedicti quouis quæsito colore se opponere, aut illam impediri præsumant sub excommunicationis pœna, quam si secus fecerint, eos, & eorum quemlibet incurrere volumus ipso facto, & à qua, donec à præmissis resipuerint cum effectu absolui nequeant, præterquam in mortis articulo constituti. Non obstante si aliquibus à Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Mantuæ

anno

anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, nonis Decembris, Pontificatus nostri anno secundo.

27 Paulus Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam, Circa quorumlibet Regularium Ordinum professores, eò diligentiùs laboramus, quo fœcundius illorum Religionum fructum videmus afferre salubriorum, eosque posse ex nostris institutis laudabilibus proficere iugiter incrementis. Sanè pro parte dilecti filij Ioannis Soreth Prioris Generalis Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd olim ne in ipso Ordine scissuram aliquam pullulare contingeret, & vt Fratribus dicti Ordinis sub strictiori obseruantia Regulæ, etiam per felicis recordationis Eugenium Papam IV. prædecessorem nostrum mitigatæ Altissimo famulantibus, fauor debitus impenderetur, & vt quietius abiecto omni timore humano id efficere possent, & in vnitate fraternæ charitatis in præmissa obseruantia permanerent, in quibusdam Generalibus, & Prouincialibus in ipso Ordine celebratis capitulis, promouente dicto Generali, inter cætera statutum existit, vt Priores Prouinciales, aut Prouinciale Capitulum non possent pro libito eisdem præficere Priores, vel etiam amouere sine eorum consensu, sed quos elegissent, confirmare; Fratres etiam eorum, absque Prioris, & Fratrum assensu extraponere siue alios præter eorum consensu ipsorum adiungere nequirent consortio; quod quidem statutum, & nonnulla tunc expressa per piæ memoriæ Callistum III. confirmata sunt, nec non per Pium II. Romanos Pontifices similiter prædecessores nostros etiam desuper adiunctum, ne quis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna reformationem Conuentuum dicti Ordinis impediret, aut se illi opponeret quouis quæsito colore, à qua quidem sententia absolutionem, nisi resipiscerent, Sedi Apostolicæ duntaxat, præterquam in mortis articulo, reseruauit. Quare pro parte dicti Generalis nobis fuit humiliter supplicatum, vt statuto alijs præmissis pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac alias super ijs opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui dicti Ordinis statum prosperum, & tranquillum paterno zelamus affectu, huiusmodi supplicationibus inclinati, statutum prædictum ratum habentes, & gratum illud prout in litteris Callisti, & Pij prædecessorum huiusmodi continetur, authoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac plenum robur obtinere decernimus. Adijcientes nihilominus ad præmissa, quod nullus Prouincialis Conuentus dicti Ordinis reformatos possit per Vicarium visitare, nisi talem Conuentus ipse requirat, sed personaliter teneatur eos visitare cum socio, qui fuerit perseuerans in vita consimili. Item, quod pro communibus expensis Ordinis Conuentus hactenus reformati, aut etiam, qui in posterum reformabuntur, vltra summam consuetam, quam antea persoluebant, taxari vel compelli non possint. Volentesque, & districtius iniungentes, quod omnis Prior tam in Conuentibus reformatis prædictis, quam de cętero reformandis promittat tam confirmanti, quam Conuentui, in quo recipietur, fideliter obseruare, & obseruari facere Regulam secundum ipsius Eugenij prædecessoris mitigationem, vt præmissum est. Si verò in hoc defes, seu negligens notabiliter repertus fuerit, Prior Generalis, seu Prouincialis teneatur eum absoluere, sub pœnis & censuris contra impedientes reformationem, vt supra dicitur, latis. Cæterum, vt Prouinciales ad plantandam in dicti Ordinis Conuentibus, suisque Prouincijs, confouendamque Regularem obseruantiam peramplius animentur, volumus, vt Conuentus, quos iam reformarunt aut in posterum reformabunt, sub eorum obedientia seruatis præmissis conditionibus perseuerare debeant, nec Vicarius cuiuscumque hoc impedire præsumat. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac dicto Ordine, & illius professoribus per Sedem Apostolicam sub quauis verborum forma concessis priuilegijs, indultis, & litteris Apostolicis, etiamsi de illis, & eorum totis tenoribus de verbo ad verbum specialis, & expressa mentio foret habenda, statutis quoque, & consuetudinibus dicti Ordinis, iuramento, Confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, confirmationis, approbationis, Constitutionis, adiectionis, voluntatis, & iniunctionis, Infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinto, postridie kalendas Februarij Pontificatus nostri anno secundo.

28 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & vniuersis Prioribus Ordinum Fratrum Gloriosissimæ semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Prouisionis nostræ cupimus prouenire subsidijs, vt Religio vestra semper in melius Deo propitiante proficiat, & si quid obstare dignoscitur, sollicitè corrigatur. Vobis itaque quos in diuini nominis amore vigiles delectat extirpare vitia, & plantare virtutes, vt Apostatas, & insolentes Ordinis vestri nisi vestris salubribus monitis acquiescant, excommunicare, capere, ligare, & carceri tradere, si videbitur expedire, possitis, authoritate præsentium concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Anagniæ quinto decimo Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno 5.

29 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Prioribus Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam Benedictionem. Religionis vestræ meretur honestas, vt vos sincera diligentes in Domino charitate petitionibus vestris, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus inclinati authoritate vobis præsentium indulgemus, vt tu Prior Generalis, & qui successerit tibi vbique, ac vos Priores Prouinciales, & alij, qui pro tempore fuerint in suis prouincijs in Ecclesijs, ac domibus vestri Ordinis cum libero ingressu, & exitu visitationis, & correctionis officium exercere, mutare Fratres, & recipere nouitios liberè valeatis alicuius contradictione irrationabili non obstante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani decimo octauo Kal. Feb. Pont. nostri anno secundo.

30 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Qui ex Apostolici cura tenemur officij circa Religionis augumentum prompti, & vigiles inueniri, super his vestris votis libenter annuimus, in quibus honorem vestri Ordinis, & animarum profectum contineri sentimus. Lecta siquidem coram nobis vestra petitio continebat, quod in Regula vestri Ordinis per Sedem Apostolicam confirmata dignoscitur esse statutum, vt Fratres ipsius Ordinis vnum ex eis Priorem habeãt, qui ex vnanimi omnium assensu, vel eorum maioris, & sanioris partis ad Prioratus officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate obseruare, cum castitate, & abdicatione proprietatis; ac etiam secundum Constitutiones eiusdem Ordinis Prior ipsius, qui pro tempore fuerit, à Prioratus officio absolui & amoueri potest à Diffinitoribus Capituli Generalis. Et licet tu fili Prior, & prædecessores tui iuxta eiusdẽ Ord. cõsuetudinẽ obseruatã hactenus, & à Sede toleratã eadem statim, postquã electi secundũ statutũ huiusmodi extitistis, curã gesseritis Fratrum Ord. memorati, officiũ Prioratus plenè, & liberè in omnibus exercentes, ijdemq; Fratres vobis deuotè, atq; humiliter obedierint, in-

tenderinique reuerenter. Quia tamen de præmissis dubitationis scrupulus in vestris, & plurimis dictorum Fratrum conscientijs est exortus, humiliter petistis vobis super hoc de prouidentia Sedis Apostolicę subueniri. Nos itaque volentes omnis ambiguitatis scrupulum in hac parte de vestris cordibus amputare, & Ordinem ipsum à Sede approbatum eadem, honestate floridum, & virtute fœcundum, priuilegio Apostolicæ gratiæ attollere speciali, ac vestris supplicationibus inclinati, quicquid super præmissis per te, Prior, vestrosque prædecessores Fratres, & Diffinitores factum, & obseruatum est hactenus ratum habentes, & firmum, vobis authoritate præsentium indulgemus, vt successores tui, Prior, quierunt pro tempore statim postquam electi fuerint secundum Regulam, & constitutiones Ordinis vestri eo ipso veri eiusdem Ordinis effecti Priores curam animarum Fratrum ipsius Ordinis plenè habeant, & liberè gerant, ipsosque Fratres authoritate propria ligare, & soluere valeant, necnon in eodem Ordine agere, quæ ipsi, & præfati Diffinitores, iuxta memoratam Regulam, & Constitutiones secundum Deum eisdem Ordini, & Fratribus viderint expedire, aliasque Prioratus officium licitè in omnibus exercere, ijdemque Fratres tibi, Prior, ac successoribus ipsis deuotè, ac humiliter obediant, & intẽdant, & præfati successores, & tu Prior à Diffinitoribus Capituli Generalis ipsius Ordinis secundum constitutiones iam dicti Ordinis absolui, & amoueri possitis, concessa tibi, Prior, tuisq; successoribus ante absolutionem, & amotionem huiusmodi exequendi Prioratus officium, quoad præmissa omnia, & alia nihilominus libera facultate. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Lateran. sexto kal. Martij Pontif. nostri anno secundo.

31 Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Marię de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Solicitudo pastoralis officij nobis licet immeritis superna dispositione commissi continua nos perurget instantia, vt Religiosorum excessus, quos antiquus hostis eo solicitius suscitat, quo eorum vitæ meritonę ardentius æmulatur, tanto amplius detestantes, quanto ex illis maiora scandala in membris fidelium generantur, reprimere, & castigatione debita coercere curemus. Nuper siquidem pro parte tua nobis fuit expositum, quod licet tu prout ex debito tibi commissi Generalatus tenoris officij solicite cures Ordinem iuxta Sanctorum Patrum, & ipsius regularia instituta moribus honestatis ornare illiusque professores vitæ subdere regulari, quia tamen in multis ipsius Ordinis domibus reperiri contingit nonnullos ex dictis professoribus huiusmodi bono laudabilique proposito calcitrare, & rebelli animo contraire, tu, pro commissis per eos excessibus, & delictis præmissia eos castigatione debita cohibere, & ad frugem melioris vitæ reuocare non potes, quo fit vt tam ipsi quam nonnulli alij dicti Ordinis Fratres dyscoli, atque proterui salutaria suorum Superiorum correctiones, & castigamenta, videlicet ieiuniorum in pane, & aqua, disciplinarum, incarcerationes, & cętera huiusmodi aut contemnant, aut subire recusent, indeque ad iniurias, aut minas, & verbera quandoque prorumpant, interdum vero in apostasia audacius prolabantur. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, vt super his de opportuno remedio prouidere paterna diligentia curaremus. Nos igitur attendentes, quod si ad reprimendum insolentias transgressorum, & eorum præsumptiones temerarias Superiorum disciplina lentescat, eorum voluntas fit procliuior ad peccandum, & impunitatis exemplum periculosius in alios deriuatur, volentes temerarijs ausibus talium delinquentium opportunis remedijs obuiare, quod tu, tuique successores, & quos tu, & ipsi idoneos senseritis, & discretos Prouinciales Priores, omnes, & singulos apostatas, criminosos, incorrigibiles, aut delinquentes præfatos, qui tuam, & Superiorum suorum satagunt emendationem, & correctionem effugere, & quos præmissis impedimentis causantibus tu aut alij eorum Superiores prædicti iuxta ipsius Ordinis statuta, & consuetudines commodè punire nequibitis non solum in eisdem statutis contentis, sed si eorum demerita, & excessus id exegerint, arctioribus pęnis tam per vos quam locorum Ordinarios, eorumque Vicarios, & eorum officiales, siue alios ministros capi, & carceris custodiæ mancipare, torquere, & torqueri facere, & punire possitis; ita tamen quod si eorumdem Fratrum excessus adeo graues fuerint, & enormes, quod illorum occasione quæstionibus subdi debeant, vel tormentis, citra tamen vltimi supplicij, mutilationisque membrorum pœnas quæstionibus huiusmodi subijci nequeant, vel torqueri nisi cum duobus ex tribus antiquioribus dicti Ordinis ad hoc super superiores suos deputatorum præsentia, & assensu. Quocirca vniuersos, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, locorum Ordinarios, necnon Duces, Marchiones, Comites, Varones, Senescallos, iudiciarios, potestates, Capitaneos, Baiulos, cœterosque Dominos temporales, & eorum loca tenentes, vniuersitatesque, & communitates ciuitatum, terrarum, castrorum, & aliorum quorumcumque locorum rogamus, requirimus, & hortamur attentè, quatenus tibi, & dictis successoribus, necnon Prouincialibus Prioribus præfatis efficaci præsidio assistẽtes, vt tu, & successores, ac Prouinciales, Priores prædicti apostatas, dyscolos, & delinquentes Fratres huiusmodi corrigere, & iuxta ipsorum exigentiam delictorum eos paterna castigatione punire valeatis, pro Regis Æterni, & Sedis Apostolicæ reuerentia vobis auxilium, consilium, & fauorem opportuno impendant, nec non ad requisitionem vestram vobis familiam prębeant opportunam, ita quod apostatas, dyscolos, & delinquentes prædictos ad rectitudinis viam reducere valeatis, ipsorumque saluti prospicere. Et si quando opus fuerit illos ad eamdem requisitionem capi, detineri, torqueri, & puniri facere, vt præfertur, non postponant. Quibus omnibus, & singulis præmissis ad requisitionem vestram huiusmodi dumtaxat faciendi, ac exequẽdi, absque alicuius sententiæ censura, vel pœna incursu, tenore præsentium litterarum concedimus, & etiam facultatem, non obstantibus constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus prædictis, etiam confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate vallatis, cęterisq; contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo, Nonis Decembris Pontificatus nostri anno secundo.

32 Callistus Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ad Romanum Pontificem non dubium pertinere dignoscitur, quemcumque errantem ad rectam viam reducere, & præsertim illis, qui colla sua in alterius arbitrio submiserunt, cum in auaritiæ abyssum dilabi incipiunt, ne Religionis obseruantiæ laxatis habenis, in tenebras ruant exteriores, totius viribus resistere, & vt saltem formidine pœnæ illos retrahat ab inceptis, statuit, & decernit prout melius, ac salubrius in Domino conspexit expedire. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli professores votis per eos emissis contrauenire non erubescentes per diuersas Prouincias, & nationes, vt extra Domos, & Religionem huiusmodi commodius vagari valeant, nonnulla beneficia Ecclesiastica tam secularia, quam Regularia vijs exquisitis, & diuersorum indultorum, siue dispensationum Apostolicarum obtentu, tam in titulum, quam in commendam sibi conferri, & alias concedi obtinuerunt, & nihilominus in officijs, & administrationibus dicti Ordinis in Generalibus, & Prouincialibus Capitulis, cum opulentiores, & ditiores contra eorum substantiale votum sint, volunt, & cupiunt præesse, & alijs, qui sub Regulari obseruantia in domibus dicti Ordinis deseruiunt, fræna imponere. Nos igitur attendentes, quod quis ponens manum ad aratrum, & prospiciens retro Regnum Cęlorum non adipiscitur, ac considerantes, quod qui in se Regularem disciplinam, quam suscipere pollicitus est, non recipit, alios ad illam reducere nequit, volentes quoque Ordinis,

Ordinis,& profeſſorum huiuſmodi indemnitatibus prouidere, hac irrefragabili conſtitutione valitura conſtituimus, ſtatuimus,ac etiam ordinamus,quod nullus dictorum profeſſorum beneficia ſæcularia ſeu etiam Regularia, ex noſtra, vel prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum,aut Sedis Apoſtolicæ,vel Legatorum conceſſione,vel indulto,aut alias, quouis modo in titulum, vel commēdam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus quęlibet ob inebunt,etiamſi illa ſimpliciter,vel alio quouis modo dimiſerint in prædictis Capitulis generalibus, vel Prouincialibus,aut Congregationibus,ſeu negotijs, officijs,vel alijs adminiſtrationibus dicti Ordinis (niſi Generalis pro tempore conſenſu interueniente) quomodolibet admittatur,ſub excommunicationis pœna,quam admiſſi,& admittentes,prout in his ſcriptis ferimus,incurrant ipſo facto. Et ſi dicti beneficiati vltro admitti quouis quæſito colore cōtra voluntatem Generalis prædicti procurauerint, ſimili modo irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant, beneficijsque per eos obtentis ipſo facto priuati exiſtant, & alijs perſonis idoneis per illos,ad quos ipſorum collatio pertinere dignoſcitur,conferantur,dictaque beneficia, ſeu officia ambientes, vel procurantes perpetuo inhabiles, & ineligibiles, abſque alicuius regreſſus ſpe maneant, & pro talibus perpetuo habeantur. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegijs, indultis, & litteris Apoſtolicis, quibuſcumque ſpecialiter, vel generaliter conceſſis, & in futurum concedendis, etiāſi de præſentibus expreſſam fecerint mentionem, & his expreſsè fuerit derogatum; ac etiam de dictis conceſſis, & concedendis litteris,earumque totis tenoribus ſpecialis mentio ſit habenda, & quibus præſentium tenore derogamus, & derogatum eſſe volumus,etiamſi in illis expreſsè caueatur,quod eis nequaquam quouis modo derogari, nec non dicti Ordinis iuramento,confirmatione Apoſtolica,vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cęteriſque contrarijs quibuſcumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum conſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, derogationis,& voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrū anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quinto, Idibus Martij, Pontificatus noſtri anno primo.

33 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum nulla fidelium conuentio ſub aliquo Religionis colore, abſque Summi Pontificis poteſtate fieri valeat, ne conuentus Religioſarum virginum, viduarum, biguinorum, mantellatarum, aut aliquæ particulares ex his ſub habitu, & protectione Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli degentium, aut quæ in poſterum offerentur, abſque Apoſtolicæ authoritatis munimine viuere videantur, harum tenore decernimus, vt Ordo præfatus, ac eiuſdem Ordinis Magiſter Generalis, & Priores Prouinciales circa præfatarum receptionem, vitæ modum, admiſsionem, & protectionem illis eiſdem, & prorſus ſimilibus priuilegijs gaudeant, quibus Ordines Prædicatorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini gaudent, & vtuntur, dummodo virgines, viduæ, biguinæ, & mantellatæ prædictæ continenter, & honeſtè viuant, ieiunentque, ac alia omnia faciant, & obſeruent, quæ virgines, viduæ, biguinæ, & mantellatæ Ordinum Prædicatorum continenter, & honeſtè viuentes ſecundum earum Ordinationes, & ſtatuta faciunt, & obſeruant. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, Nonis Octobris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

34 Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ex clementi prouiſione Sedis Apoſtolicæ, necnon Religioſarum perſonarum, & præſertim ſub Regulari Obſeruantia Altiſsimo famulantium ſtudio piæ vitæ deuotionis, & meritis dignoſcitur prouenire, vt Romanus Pontifex quandoque Prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum geſta corroboret, & indulta confirmet. Sanè pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim felicis recordationis Martino Papæ Quinto, Prædeceſſori noſtro expoſito, qualiter quondam Bonifacius in ſua tunc obedientia IX. nuncupatus, pro propagatione, & augmento Ordinis dicti quaſdam ſuas literas Apoſtolicas nonnullas conceſsiones, ordinationes, ſtatuta, immunitates, & gratias continentes ſuper receptione quarumdam mulierum ad hoc idonearum, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad inſtar mantellatarum, ſeu Pinzocherarum Fratrum Minorum, & Prædicatorum Ordinum recipere vellent, & geſtare indulſerat, ac demum eidem Prædeceſſore ſupplicato, vt præfatas conceſsiones, & indulta de ſpeciali gratia confirmare authoritate Apoſtolica dignaretur, præfatus Prædeceſſor huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus, venerabili Fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Briocenſi tunc in Romana curia reſidenti, eius proprio nomine non expreſſo, per ſuas certi tenoris literas mandauit, vt ſe ſuper eiſdem expoſitis informaret, et ſi conceſſa, & indulta prouidè facta fuiſſe reperiret, ea authoritate Apoſtolica confirmaret, prout in eiſdem Prædeceſſoris litteris, in quibus de verbo ad verbum litteræ præfati Bonifacij inſertæ ſunt, plenius continetur. Idemque Epiſcopus ad huiuſmodi Prædeceſſoris litterarum executionem procedens poſt habitam ſuper indulto huiuſmodi plenariam informationem, & fidelem, conceſsiones, & indulta præfata authoritate Apoſtolica confirmauit, prout in inſtrumento deſuper confecto, & ipſius Epiſcopi ſigillo munito, cuius tenorem haberi volumus præſentibus pro expreſsis, dicitur plenius contineri. Quare pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt litteras prædictas, & proceſſus deſuper confectos, ac contenta in eis pro eorum ſubſtantia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque qui Religionis, & Ordinis huiuſmodi proſperum incrementum, quantum cum Deo poſſumus honorabiliter procuramus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati litteras, & proceſſus huiuſmodi, & omnia inde ſecuta, prout prouidè facta ſunt, authoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenorem verò litterarum Prædeceſſoris, cum intentione præfata præſentibus de verbo ad verbum inſeri fecimus, & eſt talis.

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabili Fratri Guillelmo Epiſcopo Briocenſi in Romana Curia reſidenti,ſalutem,& Apoſtolicam benedictionem. Dum fructus vberes,quos facer Ordo dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini in agro Eccleſiæ militantis in propagatione Religionis, & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter,& producit,atque in poſterum producturum ſpe firma ſperamus,diligēter attendimus,dignum cenſemus,& congruum,vt circa ea,quæ ipſius Ordinis incrementum concernere poterunt,benignis fauoribus intendamus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis eiuſdē Ordinis,& Fratrum prædictorum petitio continebat, quod dudum quondam Bonifacius in ipſius obedientia IX. nuncupatus præmiſſa prouida conſideratione recenſens quoſdam litteras Apoſtolicas nonnulla ſtatuta, conceſsiones & ordinationes, & alias immunitates,& gratias continentes eis conceſsit,prout in ipſis litteris,quarum tenorē de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus,plenius cōtinetur. Quare pro parte Priorum,& Fratrū prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatū,vt litteras prædictas,& contenta in eis pro ipſorū ſubſiſtentia firmiori,authoritate Apoſtolica confirmare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ac de præmiſſis certā notitiā nō habentes, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus,& mandamus,quatenus de litteris, & contentis in eis huiuſmodi authoritate noſtra te diligenter informes, & ſi per eandem informationem ea prouidè ſtatuta,& ordina-

ta, ac concessa repereris, super quo tuam conscientiam oneramus], litteras, & contenta huiusmodi authoritate præfata approbes, & confirmes. Tenor autem dictarum litterarum talis est.

Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In sinu Sedis Apostolicæ sacer Ordo Fratrum Eremit. S. Aug. consistens sic spendet per incrementa virtutum, quod dignè meretur præcipuis attolli fauoribus, ac spiritualibus gratijs confoueri, & nos equidem Ordinem ipsum libenter prosequimur prærogatiua fauoris, & augmenta suorum successuum, in ijs præsertim, quæ diuini cultus augmentum, & Sacri Ordinis propagationem respiciunt, paternis affectibus promouemus. Hinc est quod nos dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrū dicti Ordinis precibus annuentes, ac cupientes, vt Ordo prædictus eo proficiat felicioribus incrementis, quo maioribus fuerit gratijs à Sede Apost. communitus authoritate Apost. præsentium tenore statuimus, cōcedimus, volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, tam Generali, quam cuilibet officiali Prioribus dicti Ordinis secundum morem, & statuta eiusdem Ordinis, in quibuscumque prouincijs constitutis tam præsentibus, quā futuris sit licitum, ac permissum, quascumque mulieres, si alias sint idoneæ, & aliud canonicum non obsistat, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad instar mantellatarū, seu Pinzocheratarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum habere, & gestare voluerint tam virgines, & matronas, quam viduas, & mantellatas, seu Pinzocheras dicti Ordinis Eremitarum recipere, & admittere, ac earum singulis habitum Regularem, ac regulam eiusdem Ordinis Eremitarum, ad instar huiusmodi mantellatarum, seu Pinzocheratarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earundem salubrius visum fuerit expedire, etiam exhibere: quæ sic recipiende authoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentijs, ac alijs priuilegijs quibuscumque præfato Ordini Eremitarum, eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterum concedentur: quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum compe-tunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia eorumdem. Volentes insuper, & authoritate prædicta decernentes, quod exemptionis præfatæ priuilegium, immunitates, libertates, & alia supradicta etiam ad iam per ipsos, & Fratres Ordinis Eremitarum receptas, & mantellatas, seu Pinzocheras huiusmodi plenarie se extendant, ipsæque illis gaudere possint, & debeant, prout de recipiendis Mantellatis, & Pinzocheris huiusmodi sæpius est expressum. Constitutionibus Apostolicis, & statutis, & consuetudinibus tam vestri, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & alijs non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, decreti, statuti, voluntatis, & cōstitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apost. eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum septimo Idus Nouembris, Pontif. nostri ann. vndecimo. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos quarto Idus Iulij Pont. nostri an. nono. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & communicationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Florentiæ an. Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo trigesimo quarto, tertio decimo Kal. Aug. Pont. nostri anno quarto.

35 Innocentius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Deuotionis vestræ precibus inclinati, authoritate vobis præsentium indulgemus, ne de causis aliquibus de cætero vobis à Sede Apostolica committendis inuiti cognoscere teneamini, nisi litteræ commissionis huiusmodi plenam de hac indulgentia fecerint mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Lugduni tertio Idus Iulij Pont. nostri anno 4.

36 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, ac cæteris Prioribus, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, Salutem, & Apostolicam benedictionem. Deuotionis augmentum Deo propitio vobis prouenire confidimus, si super ijs, quæ pie cupitis, nos benignos ad gratiam habeatis. Hinc est quod nos humilitatis vestræ precibus inclinati, authoritate præsentium vobis indulgemus, vt in locis, & Oratorijs vestris, quæ ex concessione Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, aut Diœcesanorum locorum pacificè obtinetis, cum altari viatico possitis Missarum solemnia, & alia diuina officia celebrare, omni parochiali iure parochialibus Ecclesijs reseruato. Et ne de iure huiusmodi possit aliqua quæstio suboriri, illud circa oblationes, decimas, & primitias intelligimus, quę à Laicis solent clericis exhiberi, quibus defraudari nolumus parochiales Ecclesias occasione indulgentiæ supradictæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Perusij quarto nonas Iunij Pontif. nostri an. primo.

37 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, Salutem, & Apostolicam benedictionem. Deuotionis vestræ, qua Deum, nos, & Romanam Ecclesiam reueremini, sinceritas promeretur, vt petitionibus vestris, quātum cum Deo possumus, fauorabiliter annuamus. Hinc est quod nos vestris deuotis supplicationibus inclinati, vt vbicumque in locis tamen ad hoc congruentibus, & honestis, extra loca, & Oratoria vestra, coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus, cum super hoc per eos, vel pro parte ipsorum fueritis requisiti, super altare portatili Missas, & alia diuina officia celebrare, absque tamen iuris parochialium Ecclesiarum præiudicio valeatis, quibuscumque constitutionibus Apostolicis, & statutis, ac consuetudinibus vestri Ordinis, & alijs contrarijs, nequaquam obstantibus, vobis tenore præsentium de speciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni tertio decimo Kal. Martij Pontif. nostri an. primo.

38 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, in quorum Diœcesibus Priores, & Fratres Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, consistunt, salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum Prælatos Ecclesiarum, & plantare Sacram Religionem, & plantatam deceat modis omnibus confouere, authoritate præsentium districtius inhibemus, vt aliquis vestrum à dilectis filijs Prioribus, & Fratribus Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, qui consistunt in vestris Diœcesibus, vel consistent, obedientiam contra tenorem priuilegiorum, & indulgentiarum Apostolicæ Sedis exigere, vel accipere non præsumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laterani decimo octauo Kal. Feb. Pontif. nostri anno 2.

39 Nicolaus Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum ciuitatibus, & Diœcesibus Fratres Ordinis gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli consistunt, salutem, & Apostolicam benedi-

nedictionem. Ad audientiam nostram peruenit, quod licet dilecti filij Fratres Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis, semperq; Virginis Mariæ de Monte Carmeli, in omni patientia, & humilitatis spiritu se vobis deuotos, & placidos studeant exhibere, mandatis vestris in omnibus, quæ statutis eiusdem Ordinis non obuiant, prompta deuotione parendo, nihilque velint facere, per quod Ecclesijs, in quarum morantur parochijs, aliquod præiudicium, vel dispendium generetur: nihilominus, quidam vestrum Fratres eosdem nimium comprimentes ipsos in Oratorijs sui Ordinis in eorum ciuitatibus, vel Diœcesibus constitutis, diuina officia celebrare pro suæ voluntatis arbitrio non permittunt, alias graues existentes eisdem plurimum, & infesti; propter quod duxerunt ad Apostolicæ Sedis auxilium recurrendum; Cũ igitur indignum existat, vt ijdem Fratres eos molestos sentiant, qui ipsos suæ Religionis obtentu tenentur in visceribus gerere charitatis, nos circa Religionis augmentum, & animarum profectum vigiles inueniri volentes, Fraternitati vestræ ad instar felicis record. Alexandri, & Clementis IV. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorũ per Apostolica scripta firmiter præcipiẽtes mandamus quatenus quamdiu prædicti Fratres mandatis vestris, iuxta præmissum modum deuotè obedire curauerint, ab ipsorum molestijs, & grauaminibus desistentes, ac subditos vestros ab ipsorum inquietatione penitus compescentes, permittatis ipsos, maximè cum iam oratoria, & collegia habeant in ciuitatibus, & Diœcesibus vestris, prout decet viros Religiosos approbati Ordinis, diuina officia in eisdem Oratorijs liberè celebrare, ita vt Fratres prædicti propter hoc ad nos recurrere vlterius non cogantur. Dat. Romæ apud S. Mariã Maiorem quinto Kal. Maij Pontificatus nostri an. tertio.

40 Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Prioribus Prouincialibus Fratrum Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Religionis vestræ promeretur honestas, vt petitionibus vestris præsertim animarum salutem concernentibus fauorabiliter annuamus. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram nobis, quod plures Fratres vestri Ordinis in Theologica facultate instructi desiderant Christi fidelibus proponere verbum Dei. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati tenore præsentium vobis authoritatem concedimus, vt illis ex prædictis Fratribus, quos ad hoc idoneos esse cognoueritis proponendum, Christi fidelibus prædictis verbum Dei, de Diœcesanorum tamen assensu, dare licentiam valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Anagniæ decimo Kal. Aug. Pontif. nostri anno primo.

41 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Prioribus, & Fratribus Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Meritis vestræ Religionis inducimur, vt vos prosequamur gratia, quæ vestris necessitatibus esse dignoscitur opportuna. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus annuentes, vt de vsuris, rapinis, & alias male adquisitis, si quibus harum restitutio fieri debeat omnino inueniri & sciri non possint, necnon de quibuscumq; legatis indistinctè ad pios vsus relictis, dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, ac redemptionis votorum, quæ fuerint authoritate Diœcesanorum Pontificum commutata (Hierosolymitano dumtaxat voto excepto) vsque ad summam centum marcharum argenti recipere valeatis, authoritate vobis præsentium duximus concedendum, si pro similium receptione alias non sitis a Sede Apostolica huiusmodi gratiam consecuti. Ita quod si aliquid de ipsis centum marchis dimiseritis, vel restitueritis, aut dederitis illis, a quibus eos receperitis, huiusmodi dimissum, vel restitutum, siue datum nihil ad deliberationem prosit eorum, nec quantum ad illud habeantur aliquatenus absoluti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorũ Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbij sexto decimo kal. Octob. Pontificatus nostri anno primo.

42 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali Fratrum Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. Ex gentibus Sacræ tui Ordinis Religionis meritis dignum duximus, vt tuis petitionibus, maximè, quæ salutem continent animarum, fauore beneuolo annuamus, tuis itaque precibus inclinati, vt eos ex Fratribus tuis, qui pro iniectione manuum in se ipsos excommunicationis laqueum ante, vel post susceptum habitum incurrerunt; necnon & illos, qui sæculi vanitate relicta cupientes vestræ humilitatis collegio aggregari se asseruerint excommunicatione ligatos, ne ipsorum ad Deũ possit conuersio impediri, per te, & alios absoluere valeas, & cum illis, qui irregularitatis contraxerunt maculam dispensare plenam tibi, & eis, quibus super hoc vices tuas commiseris, concedimus authoritate præsentium facultatem, nisi adeo graues, & enormes fuerint excessus, qui merito sint ad Sedem Apostolicam destinandi. Ita tamen, quod si ipsi Ordinem vestrum exiuerint, vel dimiserint, eo ipso prædictis sententijs sint astricti, & huiusmodi dispensatio nullius penitus sit momenti, & si aliqui ex eis propter debitum, seu alias pro iure alterius fuerint sententijs prædictis ligati; super his satisfaciant, vt tenentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere; vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum apud Montem Falconem quinto kal. Sep. Pontif. nostri anno primo.

43 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & vniuersis Prioribus & Fratribus Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam Benedictionem. Ex Apostolici cura tenemur officij circa Religionis augmentum attenti, & vigiles inueniri, super ijs dignè vestris votis annuimus, in quibus honorem vestri Ordinis, & animarum profectum cõtineri sentimus. Hinc est, quod nos vestræ precibus deuotionis inducti, vt volentes vestro aggregari collegio, & professionem facientes in Ordine vestro, qui suspensionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs sunt ligati, vos filij Priores absolutionis beneficium iuxta formam Ecclesiæ impartiri, & ipsos in Fratres recipere valeatis, authoritate præsentium indulgemus. Ita tamen, quod si aliqui propter delictum ex eiusdem, vel quocumque modo alterius iure sententijs huiusmodi sunt astricti, super his satisfaciant, vt tenentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Laterani tertio Kal. Aprilis Pont. nostri anno septimo.

Cum autem, sicut dilecti filij Christophori Martignoni Generalis Magistri dicti Ordinis relatione intelleximus, nosque etiam experientia didicimus in minoribus constituti, circa litteras, & priuilegia huiusmodi, eorumque vim, & efficaciam, nonnulla dubia sunt exorta, attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo, vt prædiximus multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens sanctitatis in agro militantis Ecclesiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum spe firma tenemus, ac illius statum prosperum, & tranquillum palmites suos à mari, vsq; ad mare, & etiam ad barbaras extendendo nationes, propter illius antiquitatem, in Monte Carmelo primariam fundationem, intensis zelantes affectibus, ac cupientes, vt litteræ, & priuilegia prædicta, sublatis quibuslibet dubitationibus, inuiolabiliter obseruentur, prædictorum quoque, & aliorum diuersorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, qui Ordinem prædictum varijs priuilegijs non immerito decorauerunt, inhærentes vestigijs, Motu proprio, non ad eorum Christophori Generalis, aut dicti Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli professorum, vel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate, & deliberatione,

& ex

& ex certa nostra scientia prędictas litteras Nicolai IV Bo-
nifacij VIII. Clem. IV. Innoc. IV. Ioan. XXII. Alexand. IV.
Greg. XI. Clem. VI. Eugenij IV. Pij II. Vrbani IV. Callisti
III. Nicolai V Benedict. XIII. Innoc. IV. Vrbani VI. Clem.
V. Pauli. II. & aliorum plurimorum Romanorum Pontifi-
cum prædecessorum litteras, etiam indulgentiarum, & alia-
rum quarumlibet gratiarum spiritualium, & temporalium
44 dicto Ordini Beatæ Mariæ de Monte Carmeli, & illius do-
mibus, aut Fratribus in genere, vel in specie, quomodolibet
concessas, quas ac si de verbo ad verbum, vna cum litteris
prædictorum Pontificum insertæ forent præsentibus habe-
ri volumus pro expressis, ac omnia & singula in eis con-
tenta, authoritate Apostolica tenore præsentium approba-
mus, & innouamus, & de nouo concedimus, ac robur per-
petuæ firmitatis obtinere debere decernimus. Supplentes
45 ex certa scientia, & proprio motu omnes defectus, si qui
quoquo modo interuenerint in eisdem, proque potiori
cautela omnia, & singula per Nicolaum IV. Bonifacium
VIII. Clem. IV. & Nicolaum V. aliosque prædecessores
prędictos in eisdem litteris pro & in fauorem dicti Ordinis
Carmelitarum, & illius domorum, & personarum, & etiam
Oblatarum, Commissarum, & Mantellatarum, ac aliarum,
vtriusque sexus, quomodolibet etiam confratrum, & ipso-
rum Ecclesias, ac domos huiusmodi visitantium, ac illis pias
eleemosynas erogantium, quomodolibet ordinata, statuta,
decreta, concessa, & indulta, vim, & vigorem, & efficaciam
haberi & fieri obseruari debere motu, scientia, & authori-
tate prædictis approbamus, ordinamus, & statuimus, atque de-
cernimus, dictoque Ordini, & illius domibus, & professori-
bus concedimus, & indulgemus. Et quia, sicut accepimus,
nosque ipsi in minoribus constituti experientia didicimus,
circa litteras, & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia post-
modum sunt exorta, habita super illis consideratione de-
centi, motu, auctoritate, & scientia similibus, primo litteras
46 Innocentij IV. Clementis IV. & Innoc. VI. & Alexandri
IV. per quas dicti Ordinis Beatæ Dei Genitricis Mariæ de
Monte Carmeli professoribus conceditur, quod ad solutio-
nem collectarum, seu exactionum quarumlibet, vel vigesi-
mæ cogi à nemine valeant, & in præfatis Clementis IV. &
Alexandr. IV. Romanorum Pontificum præfatorum, etiam
prædecessorum nostrorum, litteris prædictis in ea parte, in
qua concedunt dictis Fratribus de nouallibus eorum, quæ
proprijs manibus, aut sumptibus colunt, ac de hortis, vir-
gultis, & piscationibus eorum nullus ab eis decimas exige-
re pręsumat, ad quęcunque bona dictorum Fratrum, & quę-
cunque onera, quæ etiam sub censuris alterius quotæ, vel
subsidij, etiam charitatiui, aut datij, vel pedagij, vel gabellæ,
seu alio quouis nomine indicerentur, etiam per Apostolicę
Sedis Legatos, locorum Ordinarios, vel clerum, aut popu-
lum, seculares principes, & dominos temporales, & alios
quoscumque exigerentur, quauis etiam Apostolica autho-
ritate, necnon ad quascumque decimas, etiam quas vulgus
Papales appellat, & Apostolica Sedes pro Christianæ fidei
defensione, aut alijs imminentibus ei persæpe necessitati-
bus indicit, extendimus, ac decernimus dicti Ordinis pro-
fessores, etiamsi decimæ, & onera huiusmodi per quoscum-
que exemptos etiam Mendicantium Ordinum professores
solui mandarentur, cum quibusdam etiam derogatoriarum
derogatorijs, ac fortioribus, & insolitis clausulis, ad decima-
rum, & onerum huiusmodi solutionem non teneri, & in
eorum solutione cessando censuras, & pœnas aliquando
non incurrere, nisi præsentibus non per generales, aut alias
clausulas specialem mentionem importantes, sed alias sic
derogatum specifice earum de verbo ad verbum inserto
tenore. Et vt virgines, & viduæ, & coniugatæ personæ
Mantellatæ, seu Pinzocheræ dicti Ordinis nuncupatæ prę-
dictæ tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & mo-
rem sub cura, & secundum instituta dicti Ordinis, ac ordi-
nata per Bonifacium IX. in sua obedientia nuncupatum, &
Martinum V. ac Eugenium IV. prædecessores prædictos
47 confirmata, quoad moniales, virgines, & viduas, coniuga-
tas, & mantellatas, Pinzocheras Ordinis Eremitarum S.
Augustini, & per præfatum Nicolaum V. etiam prędecesso-
rem nostrum, quod omnia, & singula indulta priuilegia, &
indulgentias Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum ad
virgines, viduas, & coniugatas personas mantellatas Ordi-
nis Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ
de Monte Carmeli extensa, & ad quas virgines man-
tellatas Pinzocheras à dicti Ordinis Beatissimæ Dei
Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli
singula priuilegia, & indulgentias Ordini Minorum con-
cessa, & indulta motu, & scientia similibus, quoad omnia
extendimus, & extensa volumus, & mandamus, vt eo at-
tentius diuinis studeant vacare beneplacitis, quanto maio-
ribus priuilegijs, & fauoribus prædictæ sedis cognouerint
se fore refectas motu, scientia, & authoritate prædictis vo-
lumus, & eisdem personis concedimus, quod omnibus, &
singulis priuilegijs, immunitatibus, fauoribus, gratijs, & in-
dultis in spiritualibus, & temporalibus prędictis Ordinibus,
videlicet Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti
Augustini, & eorum Fratribus, & pro Fratribus Beatissimæ
Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Car-
meli concessis, & concedendis, & quibus illi in genere, quo-
modolibet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in
mortis articulo, etiam circa peccatorum remissionem, &
iniunctarum pœnitentiarum relaxationem, vti, potiri, &
gaudere, ac participes esse possint, & debeant. Liceatque
Fratribus prædictis eisdem Pinzocheris, & Mantellatis
personis in earum etiam domibus, quotiens opus fuerit,
48 confessionibus diligenter auditis de absolutionis beneficio
prouidere, & Eucharistiæ ac Extremæ Vnctionis Sacra-
menta ministrare, & dum eos, vel eas decedere contigerit,
illorum cadauera ad eorumdem Fratrum Ecclesias tumu-
landa deferre etiam parochialium personarum eorum-
dem Rectorum licentia minime requisita, & contradictio-
ne quacumque non obstante. Et ne oblati, & oblatæ eius-
49 dem Ordinis suorum iure deuotionis ad Ordinem ipsum
frustrentur effectu, omnia, & singula circa Fratres, & So-
rores Mantellatas, seu Pinzocheras nuncupatas personas
prædictas in præsentibus literis statuta, concessa, & ordina-
ta, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, &
fauorem indulta, ad easdem dicto Ordini nunc, & pro tem-
pore oblatas, & commissas vtriusque sexus personas eisdem
scientia, motu, & authoritate extendimus, & ampliamus, ac
in eis locum habere debere, perinde ac si pro eisdem obla-
tis, & commissis personis, & circa illas emanassent, decer-
nimus, volumus, & ordinamus. Et quia ex concessione
50 continetur dictorum Innocentij, & Alexandri Quarti, &
Gregorij Vndecimi, prædecessorum, quod liceat eis cum
interdictum generale terræ fuerit, dummodo causam non
dederint interdicto, clausis ianuis, excommunicatis, & in-
terdictis exclusis, submissa voce, Missas, & alia officia diui-
na celebrare, eorumdem Fratrum deuotioni non plene
consulitur concessionem eamdem extendendo eisdem
Fratribus, vt liceat eis habere altare portatile cum debitis
reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc conue-
nientibus, & honestis, præterquam in Ecclesiis ab Ordina-
rij obedientia non exemptis, quoties id eis contigerit inter-
dici, possint Missas, & alia diuina officia, in quorumcum-
que præsentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina
huiusmodi cum eis mantellatas, & Pinzocheras, ac obla-
tas, commissosque personas, & ipsorum Fratrum, ac Mo-
nasteriorum monialium Ordinis prædicti procuratores,
aduocatos prædictos, & negotia gerentes, vtriusque sexus
51 admittere, præfatis scientia, motu, & authoritate indulge-
mus. Iis vero, qui vestris immorantur obsequijs, cuncta li-
bere ministrare possitis Ecclesiastica Sacramenta & ipsos
cum decedant, in vestris cœmeterijs sepelire. Si quando
52 autem interris, in quibus resideris, vel in earum personas
excommunicationis seu interdicti sententias contigerit
promulgari, pueri vestris seruitijs deputati, negotiorumque
vestrorum procuratores, & operarij, qui in vestris locis eo-
rum operibus personaliter continuo institerint, huiusmodi
sententiæ obnoxij minimè habeantur, ibique possunt, quem-
admodum Fratres diuina audire iuxta eam formam, quæ lo-
cis ipsis, & eorum vtriusque sexus personis in eo casu à Se-
de Apostolica est concessa, nisi eidem interdicto causam
dederint, vel excommunicari specialiter, vel interdici con-
53 tingat. Et quia vos voluntariam patientes paupertatem, ex-
hortationis piæ studio bonos ad potiora dirigitis, & erran-
tes in rectitudinis semitam laudabiliter reuocatis, conce-
dimus, vt in excommunicatorum terris libere commorari,
& ab eis tunc, & etiam, quando per ipsos vos transire con-
54 tigerit, necessaria vitæ deposcere, ac recipere valeatis. Ge-
nera-

neralis quoque in toto Ordine liberè,& singuli Prouincia-
les,in eorum,& de suis Prouincijs prædictis Fratribus con-
stitutis ibidem, necnon & Fratribus alijs eiusdem Ordinis
interdum ad eos declinantibus vndecumque, absolutione,
& dispensatione indigentibus, siue priusquam intrauerint
Ordinem. siue post in casibus excesserint, pro quibus ex-
communicationis,vel interdicti,aut suspensionis incurrant
sententias à iure, vel a Iudice generaliter promulgatas, &
huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ec-
clesiastico interdicto diuina officia celebrantes, vel susci-
pientes Ordines sic ligati notam irregularem incurrant,ab-
solutionis,& dispensationis beneficium valeant impartiri,
55 nisi in casibus in pręsentibus litteris,quas vulgus Mare ma-
gnum appellat, exceptis. Fratres quoque vestri, quos pro
tempore vos Generalis, & Prouinciales, necnon & vices
vestras gerentes in proprios habueritis confessores,absolu-
tionis,& dispensationis beneficium vobis,cum expedierit,
valeant impartiri,iuxta formam concessionis super absolu-
56 tione,& dispensatione Fratrum eiusdem Ordinis in pręsen-
tibus litteris vobis facta. Ad hoc volentes vestræ aggregari
Sacræ Religioni,qui suspensionis,aut interdicti,vel excom-
municationis sententijs à iure,vel à Iudice promulgatis ge-
neraliter sunt ligati,absolutionis beneficium,obseruata for-
ma canonica,impartiri,ipsosq; in Fratres recipere, ac eos,
qui post assumptum habitum,& professionem emissam re-
coluerint se talibus in sæculo fuisse sententijs innodatos,se-
cundum formam ipsam vos Generalis magister,& Prouin-
ciales Priores,ac vices vestras gerentes valeatis absoluere,
& cum irregularibus dispensare, si forsan talibus innodati
sententiis, vel in locis interdicto suppositis diuina præsum-
pserint officia celebrare,vel Ordines receperint,ita tamen,
quod si aliqui ex eisdem sententijs propter debitum sunt
astricti,satisfaciant,vt tenentur. Volumus autem nihilomi-
nus, quod postquam fuerint absoluti huiusmodi volentes
aggregari prædictæ Religioni, nisi mox Ordinem vestrum
intrauerint, quacunque etiam prælatorum eiusdem Ordi-
nis licentia non obstante, eo ipso in pristinas sententias, à
quibus eos taliter absolui contigerit,relabantur. Cæterum
vestra discretio cautè prouideat,vt Apostolicæ Sedis, lega-
torum ipsius, & Ordinariorum locorum in absolutionibus
57 huiusmodi scandalum euitetur. Præterea Ioannis XXII.&
Eugenij IV. & Callisti III. prædecessorum vestigijs inhæ-
rentes,constitutionem Viennen. Concilii, per quam non-
nullis Mendicantium Ordinum professoribus conceditur,
vt in eorum Ecclesijs, & cœmeterijs liberam possint habe-
re sepulturam, salua iustitia Ecclesiarum Parochialium, à
quibus corpora mortuorum assumuntur,ad eosdem Fratres
Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli per
Ioannem XXII. extensam, & quam per præsentes motu,
scientia,& voluntate similibus extendimus, & per præsen-
tes in perpetuum vobis sepulturam in Ecclesijs, & cœme-
terijs vestris concedimus,eam liberam esse censemus,vt eo-
rum deuotioni,& extremæ voluntati,qui se illic sepelire
deliberauerint,nisi excommunicati, aut interdicti, aut etiã
publicè vsurarij fuerint,nullus obsistat. Vt igitur litibus,quæ
exinde oriuntur, aut quomodolibet in futurum oriri pote-
runt,motu,scientia,& authoritate prædictis obuiemus, de-
claramus libertatem huiusmodi intelligi debere etiã quoad
hoc,vt Fratres ipsi nullius super hoc petita licentia, paro-
chias, in quibus corpora prædicta forent cum Cruce pro-
cessionaliter ingredi,& corpora ipsa leuare,& ad eorum
Ecclesias sepelienda deferre possint, vbi hoc fieri cõsuetum
foret, vel presbyteri de leuatione requisiti id facere recusa-
rent, nec cogantur inuiti, etiam prætextu cuiusuis consue-
tudinis ipsi, vel defunctorum consanguinei, illa ad paro-
chiales Ecclesias,aut alia loca deferre, & cum illis, vel sine
inibi celebrare, vel celebrari facere pro eisdem defunctis
aliqua diuina officia ante,vel post sepulturam eorumdem.
Iustitiam autem Ecclesiarum, à quibus corpora ipsa su-
58 muntur, iuxta eorumdem prædecessorum nostrorum, &
nostram voluntatem, saluam esse debere decernimus, eo
casu,quo dumtaxat apud loca ipsorum Fratrum corpora
ipsa sepeliuntur,si vero non apud eos,sed alios etiam Men-
dicantium Ordinum professores corpora ipsa contigerit
sepeliri,ex ijs,quę ad Fratres pręd.ctos,apud quos tunc cor-
pora ipsa non sepelirentur, & de bonis defunctorum quo-
modolibet eis obueniret quouis particulari, vel vniuersali
titulo,directè,vel per obliquum nullam canonicam,vel pa-
rochialem portionem dare teneantur, nec similiter aliqua
portio debeatur de ijs, quæ ad certos, & determinatos vsus
eisdem Fratribus,vel eorum domibus in genere,vel in spe-
cie dantur, etiam de bonis eorum, quorum cadauera apud
eos contigerit sepeliri,nec etiam in casibus, in quibus per
eorumdem Clementis IV.Benedicti XI. & Nicolai IV. ac
aliorum prædecessorum nostrorum specialia priuilegia
Fratres ipsi ab huiusmodi solutione quartæ sunt exempti,
nec aliquo casu de candelis, quæ dantur ad manus Fratri-
bus, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis
vero casibus, quam in præmissis, in quibus quarta ipsa sol-
uenda veniret,conuentiones si quæ sunt inter Fratres præ-
dictos,& locorum Ordinarios,& Ecclesiarum rectores ini-
59 tæ laudabiles,& honestę in posterum obseruentur.Etsi for-
te per nos,aut Sedem Apostolicam de pie legatis relictis,&
dispositis in genere,vel in specie decima,vel alia portio seu
quarta alteri piæ,vel non piæ causæ ex quauis causa hacte-
nus concessa foret, aut in posterum concedi, & solui, aut
dari,vel mandari contingeret,Fratres prædictos,& illorum
domos,ac eis legata, & relicta, aut alias in eorum fauorem
disposita in concessione, & mandatis huiusmodi decerni-
mus & volumus non includi,nisi de ipsis Fratribus,& præ-
senti decreto, & voluntate nostra non per generales clau-
sulas,quæ etiam specialem mentionem importare videren-
60 tur,sed vera,& specifica mentio fiat in eisdem. Exemptio-
nem quoque Ordinis domorum Fratrum,& bonorum pręe-
dictorum per Innoc. IV. Alexandri IV. Innocentij VI. Gre-
gorij XI. Ioannis XXII. & Clementis VI. prædecessorum
eorumdem litteras prædictas concessam, & illius approba-
tionem, & extensionem in Clementis VI. præfati litteris
prædictis contentam, vtpote notorias allegatione, & pro-
batione non indigere, ac quaslibet Excommunicationis,
suspensionis, & interdicti sententias, & quoscunque pro-
cessus, quasuis pœnas,& sententias generales,vel speciales
continentes, quos, & quas promulgari, vel haberi, & om-
nia,quæ contra Fratres, domos, loca, ac personas oblatas,
& Mantellatas dicti Ordinis,& in illius exemptione huius-
modi quomodolibet comprehensa etiam ratione cuiuscũ-
que contractus vel delicti, seu rei de qua ageretur, vbicum-
que ineatur contractus, committatur delictum, & res ipsa
consistat fieri, vel haberi contigerit, etiam exemptione
huiusmodi aliter non allegata,vtpote notoria nullius robo-
ris, vel momenti, & pro infectis haberi debere pari motu,
61 scientia,& authoritate decernimus.Litteras vero felicis re-
cordationis Vrbani IV.prædecessoris pręfati,per quas con-
ceditur indultum,quo cauetur, quod Fratres prædicti suo-
rum confratrum, & familiarium, & aliorum Christi fide-
lium causa deuotionis ad eos recurrentium de licentia suo-
rum Prælatorum confessiones audire,& eis pro commissis
pœnitentias iniungere valeant,nisi forte talia commiserint,
propter quæ Sedes Apostolica merito esset consulenda,de-
claramus licentiam suorum Prælatorum illam intelligi de-
bere, quam Ordinarij præsentatis ad confessiones audien-
das iuxta eiusdem Concilij Viennensis Constitutionem
dare sunt astricti. Rursus quia præfatus Eugenius præde-
62 cessor concessit Generali, vel ab eo deputatis, vt habeant
circa omnes sui Ordinis Fratres in confessionibus eorum
audiendis,& pœnitentijs iniungendis aliisque dumtaxat sa-
lutem animarum concernentibus exequendis eamdem po-
testatem, & facultatem, qualem in præmissis minores pœ-
nitentiarij Papæ in Romana Curia præsentes ex officio
exercebant,& habebant, & in huiusmodi concessione eis
concordatur suos dicti Ordinis Fratres ab omnibus absol-
uere excessibus,censuris, & pœnis, nisi talia forent propter
quæ merito essent ad Sedem Apostolicam destinandi, &
cum sæpe reuocetur in dubium,vt absoluentium, & absol-
uendorum,dispensantium,& dispensandorum pro tempo-
re puritati conscientiæ consulamus, declaramus hæreticos
relapsos,schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificas-
sent,aut ad infideles prohibita detulissent, duntaxat ad Se-
dem Apostolicam merito destinandos. Reliquis vero om-
nibus etiam Simoniæ prauitate qualitercumque irretitis
posse per illos,quibus inibi conceditur absolutionis benefi-
cium, vel dispensationis gratiam iuxta casuum exigentiam
impar.

impartiri, & quod in prædicta Eugenij prædecessoris nostri
constitutione de Fratribus fit mentio ad omnes vtriusque
63 sexus dicti Ordinis professores, nos de dono specialis gratię
etiam proprio motu extendimus. Et nihilominus, vt dicti
Ordinis professoribus omnis vagandi tollatur occasio, &
ad Sedem Apostolicam recurrendi subtrahatur pro posse
necessitas Generali dicti Ordinis, pro tempore existenti
dispensandi cum dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitri-
cis Mariæ de Monte Carmeli professoribus defectum na-
talium ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefa-
rio, & illicito coitu prouenientem patientibus, nec nō cum
ijs, qui ex quauis causa præter homicidij voluntarij, biga-
miæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, post-
quam Ordinem ipsum professi fuerunt, vt defectu, & irre-
gularitate huiusmodi nō obstante irregulares ipsi ad quos-
cumque etiam Sacros Ordines promoueri, & in illis etiam
in Altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares
quam defectum natalium patientes prædicti ad quæcum-
que administrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, &
assumi, illaque gerere, exercere liberè, & licitè valeant mo-
tu, scientia, & authoritate prædictis concedimus per præ-
64 sentes. Et quoniam Parochialium Ecclesiarum rectores
præfati erga illos, qui dictis Fratribus Gloriosissimæ Dei
Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eorum peccata con-
fitentur, persæpe se reddunt in exhibitione Eucharistiæ, &
Extremæ Vnctionis difficiles, concedimus ipsis Fratribus
Gloriosissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli vt
eisdem personis eis confessis, quibus rectores præfati sine
rationabili causa denegauerint siue malitiose distulerint
Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sacramenta ministra-
re super quo eorumdem confessorum assertioni stari de-
65 beat, illa petentibus possint impune exhibere. Et cum ali-
quando contingat Monasteria in Monalium dicti Ordin.
Monialibus destitui, adeo vt de eorum reformatione spes
nulla supersit, conuenientiusq; sit, quod illorum sic dest tu-
torum bona ad ipsos Fratres deueniant, quorum erant cu-
ræ commissa, quam ad alios, illa quæ sic destituta existant,
& destitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omni-
bus perpetuis vsibus Fratrum domus dicti Ordinis eisdem
destitutis Monasterijs propinquioribus applicamus, ita vt
Fratres illi possint de illis, & de eorum Monasteriorum
structuris, & ædificijs pro eorum voluntate disponere, pro-
uiso, quod illorum Ecclesiæ, & Oratoria ad profanos vsus
non redigantur, sed in illis quandoque diuina celebrentur
66 officia. Insuper cum nonnulli ad Ord. prædictum Glorio-
sissimæ Dei Genitricis, semperq; Virg. Mariæ de Monte
Carmeli specialem gerentes deuotionis affectum ordinent
eorum cadauera cum habitu Fratrum dicti Ord. Gloriosis-
simæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, aut Soro-
rum Mantellatarum prædictarum sepeliri, ne ex illorum
corporum delatione ad alia loca Ordinis, & Fratribus prędi-
ctis iniuria irrogetur, decernimus tales apud Fratres ipsos
esse sepeliendos, etiam si alibi suam elegissent sepulturam,
nec posse etiam in loco per eos electo cum habitu prędicto
quomodolibet sepeliri, aut ad sepeliendum portari absque
Fratrum dictæ domus, vel loci, in quo tales decesserint ex-
pressa licentia, & assensu, contradictores verò excommuni-
camus. Cæterum, ne, si ratione Parochialium Ecclesiarum
67 apud quas domus Fratrum eorumdem constructæ fuerint,
aut cōstruentur in posterum locorum Ordinarij in eosdem
Fratres aliquam superioritatem vendicare tentarent, Fra-
trum eorum quies in aliquo perturbaretur, concedimus
ipsis Fratribus, vt in sic concessis, & quas eis concedi conti-
gerit curatis Ecclesijs, possint per capellanum per eos pro
eorum nutu ponendum, & amouendum curam huiusmodi
exercere, qui quandiù capellanatus huiusmodi fungetur
officio, ac si dicti Ord. Gloriosissimæ Dei Genitricis Mariæ
de Monte Carmeli professor existeret, dictorum Fratrum
Gloriosissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli
libertate, & exemptione fruatur. Ecclesiæ verò prædictæ, &
illarum bona illa, qua domus Fratrum dicti Ord. prærroga-
68 tiua lętentur. Illi prætetea particulæ litterarum prędictarum
Alexandri IV. prædecessoris præfati, in qua Fratribus prędi-
ctis eligendi Priorem Generalem dicti Ord facultatem cō-
cedit motu scientia, & authoritate prædictis adijcimus,
quod idem Generalis Prior sic electus postquam electio-
nis sibi præsentato decreto consenserit, intelligatur auth.
Apost. confirmatus eo ipso, & liberè administret, & exer-
ceat quod ad sui Prioratus generalis pertinet officium reie-
cta quauis professorum dicti Ord. & aliorum sibi ratione
dicti officij subditorum appellatione, quę ab eius præceptis,
monitionibus, Ordinationibus, mandatis, & decretis, regu-
lari disciplina eorumdem quomodolibet interponi contin-
get; Priores verò Prouinciales, & locales, & alij officiales,
qui secundum eiusdem Ord. statuta aliter quam per ele-
ctionem à præfati Ord. magistro Generali instituuntur post
ipsam institutionem seu prouisionem de ipsis factam curā
animarum Fratrum sibi subditorum habeant, ipsosq; ligare,
& soluere possint iuxta ipsius Ord. statuta. Rursus quia in-
telleximus, quod etsi bonæ me: Ioannes XXII. prædecessor
69 noster illorum opinionem, qui asserebant, quod confessi
Fratribus prædicti Ordinis Beatissimæ Dei Genitricis Ma-
riæ de Monte Carmeli, & aliorum Ordinum Mendican-
tium ad audiendum confessiones iuxta Iuris dispositionem
deputatorum pro tempore, tenebantur eadem peccata Re-
ctori eorum parochialis Ecclesiæ iterum confiteri repro-
bauerit. Et deinde prefatus Eugenius reprobationem huius-
modi approbando contra talia asserentes tanquam de hæ-
resi suspectos per locorum Ordinarios inquiri; & procedi
mandauerit, ac successiuè Nicolaus V. prædecessor prædi-
ctus gesta in præmissis ab eisdem Ioanne, & Eugenio præ-
decessoribus robur perpetuæ firmitatis obtinere debere de-
creuit. Nihilominus adhuc nonnulli eorum inhęrentes pro-
teruæ opinioni, desuper falsos, damnatos, ac malè sonan-
tes, ac reprobatos articulos veros esse affirmare non ve-
rentur, vt talium præsumptuosa temeritas tanta minus in-
ualescat, quanto plurium erit superiorum correctioni su-
biecta. concessam contra tales per eiusdem Eugenij prede-
cessoris litteras locorum Ordinarijs facultatem, ad inquisi-
tores hæreticæ prauitatis, & ad Protectores dicto Ordinis
Gloriosissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, &
aliorum Mendicantium, videlicet Prædicatorum, Mino-
rum, & Eremitar. S. August. qui sunt, & qui pro tempore
erunt, & Auditorum Cameræ Apost. & ad quemlibet predi-
ctorum de per se extendimus, & volumus, quod prædicto-
rum quatuor Ordinum Mendicantium protectores, necnō
Auditor Cameræ Apost. & inquisitores ipsi quicunq; fue-
rint eadem, qua Ordinarii contra tales author. fungantur.
70 Quod si per quoscumq; processus lites controuersias quo-
modolibet inter ipsos Fratres prænominatos, & Ecclesia-
rum rectores, & Ordinarios emergentes Ordinarii ipsi, seu
quicunq; alij in inhibitionem eleemosynarum per Christi
fideles Fratribus ipsis faciendarum quocunq; modo fuerint
prolapsi, volumus, & præsentis patrocinio decernimus, quod
omnes, & singuli tales inhibentes ipso facto excommuni-
cationis incurrant sententiam, ac contra tales ipsi Carmelit.
Prædic Minor. & Erem. S. Aug. protectores & Auditor Ca-
meræ Apost. qui sunt, & qui pro tempore erunt, & Inquisi-
tores hæreticæ prauitatis ad prędictorum Fratrum requisi-
tionem possint, & debeant quilibet eorumdem per se sicut
contra hæreticos procedere. Et ne prætextu constitutionis
Innoc. IV. prædecessoris nostri, quæ incipit volentes, loco-
71 rum Diœcesani, & alij Ordinarij, ac alij quicumque legati,
aut quauis authoritate vtentes in personas, sut loca, & alia
quæuis bona dictorum Fratrum quouis iusto titulo ad eos
pertinentia contra Ioannis vigesimi secundi, & Clementis
Sexti prædecessorum nostrorum Ordinationem sibi quam-
cumque iurisdictionem, vel superioritatem vendicare prę-
sumant, districtius inhibemus, ne quis absq; Sedis Apost. spe-
ciali commissione, & authorit. de huiusmodi, & aliorum
prędecessorum nostrorum non in genere, sed verbo ad ver-
bum specialem faciente mentionem, in personas, domos,
loca, aut alia dictorum Fratrum Beatissimæ Dei Genitricis
semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli bona, vt
pote prorsus exempta, aliquas excommunicationis, suspen-
sionis, & interdicti sententias specialiter, vel generaliter
quomodolibet promulgare, aut in personas, domos, aut lo-
ca huiusmodi aliquam pręeminentiam, aut superioritatem,
& iurisdictionem quomodolibet exercere præsumant, etiā
ratione contractus, vel delicti, seu rei de qua ageretur, vbi-
cunque ineatur contractus, committatur delictum, vel res
ipsa consistat. Decernimus quoq; ex nunc quaslibet ex-
com-

communicationis, suspensionis, & interdicti sententias, &
quoscumque processus, quasuis pœnas, & sententias gene-
rales, vel speciales continentes quos, & quas promulgari,
vel haberi, & omnia, quæ contra Fratres, domos, & loca
dicti Ord. quomodolibet fieri contigerit etiam eorum
exemptione, vt pote notoria, non aliter allegata, nullius
roboris, vel momenti esse, & pro infectis prorsus haberi
72 deberi. Insuper Innocentij VI. & Clem. IV. ac Clem. VI.
prædecessorum nostrorum indulta de decimis non soluen-
dis de hortis, virgultis nouralibus ad eorum vsum pertinen-
tibus, & quæ proprijs manibus, & sumptibus colunt specia-
li priuilegio (ei eorum vtamur verbis). Eapropter dilecti in
domino filij vestris iustis postulationibus clementer annui-
mus, & domos vestras, in quibus diuino estis mancipati
obsequio sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus,
& præsentis scripti priuilegio communimus, & quæ de no-
minatis rebus præfati prædecessores priuilegia concesserūt,
ad singula bona dictorum Fratrum extendimus, videlicet
quoscumque hortos, & syluas, ac quæcumque alia bona
prædictæ domus, & Ord. quæ in præsentiarum iustè, ac
canonicè possident, aut in futurum concessione Pontifi-
cum, largitione Regum, vel Principum oblatione, aut fi-
delium donatione, siuè hæreditaria successione, quam in
sæculo existentes tam de iure, quam de consuetudine ad
succedendum fuissent habiles, seu alijs quibuscumque iu-
stis modis præstante Domino poteritis adipisci, firma vo-
bis, vestrisque successoribus, & illibata permaneant, in
quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis, loca
ipsa in quibus præfatæ domus sitæ sunt cum pertinentijs
suis videlicet cum Ecclesijs, hortis, pratis, nemoribus, vsua-
gijs, pascuis in boscho, & plano, in aquis, & molendis, in
vijs, & semitis, ac omnibus alijs libertatibus, ac immunita-
tibus suis. Sanè nouralium vestrorum, quæ proprijs mani-
bus, aut sumptibus colitis, siue de hortis, virgultis, vineis,
& piscationibus vestris, nullus à vobis decimas exigere,
73 vel extorquere præsumat. Liceat quoque vobis clericos,
& Laicos, liberos, & absolutos à sæculo fugientes ad con-
uersionem recipere, & eos, absque contradictione aliqua
retinere. Prohibemus insuper, vt nulli Fratrum vestrorum,
74 post factam in domibus vestris professionem, fas sit sine
prælati sui licentia de eisdem locis discedere, discedentem
verò absque communium litterarum cautione nullus au-
deat retinere, quod si quis forsan retinere præsumpserit,
licitum sit vobis in ipsos Fratres, & eos, qui dictos Fratres
retinent, clericos, vel laicos regularem sententiam promul-
75 gare. Insuper authorit. Apost. prohibemus, vt nullus Epi-
scopus, vel quælibet alia persona ad Synodos, vel conuen-
tus Forenses, vos ire, vel in iudicio sæculari de propria
substantia, vel possessionibus vestris, subiacere compellat,
nec ad domos vestras causa Ordines celebrādi, causas tra-
ctandi, vel aliquos conuentus publicos conuocandi venire
præsumat, nec regularem Magistri vestri Generalis electio-
nem impediat, aut de instituendo, vel remouendo eos, qui
76 pro tempore fuerint contra statuta Ordinis vestri se ali-
quatenus intromittat, & Nicolai IV. & Alex. IV. inhæren-
tes vestigijs, & illud adijcientes, vt Priores ipsi Episcopo sal-
uo Ordine suo obedire debeant, & contra statuta sui Or-
dinis authoritate Sedis Apost. confirmata, nullam obediē-
77 tiam fa. ere compellantur. Pro consecrationibus vero al-
tarium, seu Ecclesiarum, pro oleo Sancto, & quolibet
Ecclesiastico Sacramento, nullus à vobis sub obtentu cu-
iusuis consuetudinis, vel alio modo, quicquam audeat ex-
torquere, sed hæc omnia vobis gratis Episcopi Diœcesani,
vt tenentur, liberè, & gratiosè impendant, alioquin liceat
vobis quoscūq; volueritis Catholicos adire Antistites, gra-
tiam, & cōmunionem Apost. Sedis habentes, qui Apost. fre-
ti authoritate vobis, quod postulatis impendant. Qui si se-
des Diœcesanorum Episcoporum forte vacauerit, interim
omnia Ecclesiastica Sacramenta a vicinis Episcopis, liberè,
& absque contradictione suscipere possitis, sic tamen, vt
ex hoc in posterum proprijs Episcopis nullum præiudicium
generetur. Quia verò interdum propriorum Episcoporum
copiam non habetis, si quem Episcopos Romanæ Sedis, vt
diximus communionē, & gratiā habentes, & de quibus ple-
nam notitiam habeatis, per vos transire contigerit, ab eis
benedictionem vasorum, & vestium, & consecrationem
altarium, auth. Sedis Apost. recipere valeatis. Chrisma ve-
rò, Oleum sanctum, consecrationem altarium, seu basi li-
carum, ordinationes clericorum, qui ad Ordines fuerint
promouendi, à Diœcesanis suscipietis Episcopis, si quidem
Catholicè, & ritè gratiam, & communionem Sacrosanctæ
78 Romanæ Sedis habuerint, & ea vobis voluerint sine prauì-
tate aliqua exhibere indulgentes. Præterea quia vestri Or-
dinis Fratres de locis ad loca ipsius Ordinis sæpius trans-
mittuntur, propterea quod stabilem, & perpetuam in certis,
& determinatis eiusdē Ordinis domibus, non faciunt mā-
sionem, quia etiam bonos & idoneos, ac approbatos à vo-
bis Fratres faciatis ad Ordines promoueri, propterea, quæ
de ordinationibus suscipiendis Ioannes XXII. prædeces-
sor præfatus Fratribus præfati Ordinis Beatissimæ Dei Ge-
nitricis semperq; Virg. Mariæ de Monte Carmeli præsen-
tatis ordinarijs indulsit, declarando, volumus, quod liceat
vobis ordinandos Fratres eiusdem vestri Ordinis quibus-
cumq; maluerit is Catholicis Pontificibus communionem,
& gratiā Apost. Sedis habentibus præsentare, ipsisque Pō-
tificibus præsentatos à vobis Fratres, sine qualibet exami-
natione, per eosdem Pontific. facienda, & absq; omni pro-
missione, vel obligatione ipsorū Ordinandorū Fratrum ad
Ord. promouere, & eisdē Fratribus Ord. etiā sacros liberè
79 conferre. Et vt quieti eorumdē Fratrū dicti Ord. vberius cō-
sulatur, constitut. recolendæ me. Clem. Papæ V. etiā prędę-
cessoris nostri super domibus professorū Ord. Mendican-
tium prope domos aliorū Ord. Mendicantiū professorum
infra spatiū centum quadraginta cannarū, de nouo non re-
cipiendis, ad omnes alios Religiosos, aliorū Ord. tā Mendi-
cantiū quā non Mendicantium vtriusq; sexus, & quascūq;
alias Ecclesiasticas personas prope domos Fratrū dicti Or-
dinis de Monte Carmeli nouas Ecclesias, & loca construere,
vel alias de nouo recipere, & habere, volentes, extēdimus:
ita vt nulli eorum infra prædictū spatiū centū quadragin-
ta cannarū, etiam per aerē mensurandarū, vbi alias cōmo-
dè per terrā mensurari non possent, ædificare de nouo, seu
construere, aut ædificata, seu constructa de nouo recipere,
aut inhabitare iuxta loca prædictorum Fratrum de Monte
Carmeli præsumāt. Si quis verò cuiuscunque cōditionis status,
aut dignitatis fuerit, qui cōtra prædicti Clem. prædecesso-
ris constitutionem, & nostram ampliationem venire, aut
agere præsumpserit tam ipsi, quam auxilium, vel fauorem
præstantes ipso facto sententiam excommunicationis in-
80 currant, & quā ferimus in his scriptis, & nihilominus cū-
cta, & singula ab eis facta pro infectis habeantur. Ad hæc
nouas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis, Episco-
pis, Archidiaconis seu Decanis alijsq; omnibus Ecclesiasti-
cis, sæcularibusue personis, à vobis omnino fieri prohibe-
mus, sepulturā quoq; vt supra in Ecclesijs vestris liberā esse
decernimus. Præterea hortos, & syluas, ad ius Ecclesiarum
vestrarum spectantes, quæ à laicis detinentur, redimendi, &
legitimè liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesias ad
81 quas pertinent reuocandi, libera sit vobis author. Apost. fa-
cultas: Obeunte verò vestro Generali magistro, vel suorum
quolibet successorum, nullus ibidem qualibet subreptionis
astutia, seu violentia proponatur, nisi quem Fratres cōmu-
ni consensu, vel eorum maior pars consilij sanioris secundū
Deum, & Beatissimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Car-
meli regulam, & cōstitutiones prouiderint eligendum. Pa-
ci quoque, & tranquillitati vestræ paterna in posterum sol-
licitudine prouidere volentes, auth. Apost. prohibemus, vt
infra clausuras locorum vestrorum nullus rapinā, seu furtū
82 facere, ignem apponere, sanguinem fundere, hominem te-
nere, capere, vel interficere, seu violentiam quamcumque
valeat exercere. Præterea Nicolai IV. Bonifacij VIII. &
Clem. IV. prædecessorum nostrorum Romanorum Ponti-
ficum vestigijs inhærentes, omnes libertates, indulgentias,
peccatorū remissiones, immunitatesque à prædecessoribus
nostris Romanis Pontificibus locis vestris concessas, nec-
non libertates, & exemptiones sæcularium exactionū à Re-
gibus, & Principibus, & qualcumque res vobis, vel alijs fi-
delibus rationabiliter indultas auth. Apost. confirmamus,
83 & præsentis scripti priuilegio communimus. Decernimus
ergo quod nulli omnino hominū liceat præfatas domos te-
merè perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas
quoquomodo retinere, seu quibuslibet vexationib. fatigare,
sed oia integrè cōseruentur eorū pro quorum gubernatio-
ne, & sustentatione cōcessa sūt, vsib. omnimodis profutura
salua

salua Sedis Apost. authoritate, & Diœcesanorum Episcoporum canonica iustitia in præsentibus literis declarata.
84 Statuentes præterea Apost. auth. & præsentium tenore concedentes, volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, tam magistro Generali, quam cuilibet dicti Ordinis officiali, Prioribus dicti Ord. secundum morem, & instituta eiusdem Ordin. in quibuscumq; prouincijs constitutis, tam præsentibus, quàm futuris, sit licitum, atq; permissum; qualscumq; mulieres, & vtriusq; sexus personas, si alias sint idoneæ, & aliud Canonicum non obsistat, quæ habitum regularem prædicti Ord. ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Ord. Fratrum Minor. & Prædic. nec non & Eremit. S. Augus. habere voluerint, & gestare, tam virgines, & matronas, quam, & Mantellatas, seu Pinzocheras, & vtriusq; sexus personas dicti Ord. Carmelit. recipere, & admittere, ac earum singulis habitum regularem, ac Regulam eiusdem Ordinis Carmelitarum, ad instar huiusmodi Mantellatarum, seu Pinzocherarum, vtriusq; sexus Ord. & vtriusque sexus personarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, & Eremitar. S. August. præfatorum, prout secundum Deum saluti animarum earundem personarum salubrius visum fuerit expedire, etiam exhibere. Quæ sic receptæ, & in posterum recipiendæ authoritate præfata gaudeant, & gaudere possint & debeant, tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentijs, & alijs priuilegijs, quibuscumq; præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessa, & in posterum concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates libertates, indulgentiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere possunt, seu poterunt, & Priores, & Fratres, & loca ipsa esse capacia eorundem constitutionibus Apostolicis, ac statutis, ac consuetudinibus, tam vestris, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscunque.
85 Præfati quoque Bonifacij VIII. prædecessoris nostri concessionem vestram, per quam voluit, quod Prouinciales dicti Ordinis possint licentiam dare Fratribus idoneis ad Christi fidelibus proponendum verbum Dei de licentia Diœcesanorum, petitioni eorum non planè satisfaci, propterea declarando volumus, & hoc, quia inter solicitudines nostras illam decet esse præcipuam, vt super Dominicum gregem nobis commissum obseruemus vigilias, indefessam exerceamus curam, & exactam diligentiam apponamus ne illum lupus rapax inuadat, & eius sanguis secundum Prophetam, quod absit, de nostris manibus requiratur; hoc autem bene fit si oleo dulcedinis verbi Dei foueantur subditi, & increpationis vino peccatorum suorum medeantur vulnera, & pœnitentiæ acrimonia purgata tegantur; ad id verò exequendum scientia diuinæ legis exposcitur, desideratur ordo, & vitæ integritas flagitatur; Scriptum est enim, Tu scientiam repulisti, & ego te repellam, ne Sacerdotio fungaris mihi; quia labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore eius, alias prout ad eum pertinet, inter lepram, & lepram non posset discernere, nec peccator existens Dei deberet narrare iustitias, & testamentum illius assumere per os suum; nam cuius vita displicet consequens est, vt eius prædicatio contemnatur; Quapropter vt ipsi gregi eadem cura nostra plenior impendatur, quo plures operarij in agro Domini fuerint constituti, sacerque vester Ordo, qui sacerdotibus abundat, & in suis Fratribus viget scientia, & vitæ sinceritate per Dei gratiam pollet, in eodem agro fructus vberes afferat, tu fili Prior Generalis per te, vos verò Prouinciales Priores in Prouincialibus vestris capitulis cum diffinitoribus ipsorum capitulorum, Fratribus eisdem vestri Ord. sacerdotibus in sacra pagina eruditis, examinatis, & approbatis à vobis, prædicationis, & tam ipsis quam alijs Fratribus dicti Ord. ad id idoneis audiendi confessiones, absoluendi confitentes, iniungendi eis pœnitentias salutares officia, author. Apost. committendi, eisdem quoq; Fratribus, quibus dicta officia per vos taliter commissa fuerint, quod illa liberè valeant exercere plenam tenore præsentium damus, & concessimus facultatem. Ac volumus quod Fratres dicti Ord. quos secundum illorum constitutiones in domibus suis deputari contigerit in lectores cum dicti Ordinis magistri Generalis licentia, liberè in domibus prædicti Ord. legere, & docere valeant in facultate Theologica, & principia solemniter facere, illis locis exceptis in quibus studia vigent generalia; districtius inhibentes, ne quis Fratres ipsius Ordinis, quibus dicta officia taliter committenda duxeritis, in execu-
86 tione officiorum ipsorum audeat quomodolibet impedire. Et quia prohibentibus Constitutionibus vestris nulli Fratrum vestrorum est licitum populo prædicare nisi à Magistro Generali vestri Ord. examinatus, & approbatus fuerit, & sibi ipsi prædicationis officium ab ipso concessum, nos prædictis Fratrum laboribus, & periculosis discursibus euitandis, nec non, vt animarum salus possit inde facilius prouenire, super prohibitione huiusmodi opportunæ prouisionis remedium apponentes, vt singuli Priores Prouinciales in suis prouincijs cum Diffinitoribus in Prouincialibus capitulis congregatis Fratres in sacra pagina eruditos examinare, & approbare; & eis officium prædicationis (Deum habendo præ oculis) committere valeant, sicut ex forma prædicti Ordinis Constitutionum Magister poterat generalis, plenam authoritate præsentium concedimus facultatem. Cumq; per concessiones Clem. IV. & Vrbani etiam
87 IV. prædecessorum prædictorum quibus cauetur, quod liceat Fratribus Beatissimæ Dei Genitricis, semperq; Virg. Mariæ de Monte Carmeli, tam in locis, & Oratorijs suis, quam in alijs decentibus locis extra loca, & Oratoria sua, coram prælatis, & principibus, & magnatibus, dum ab eis, vel eorum ex parte fuerint requisiti, cum altari portatili celebrare, deuotioni eorum non plenè consulitur, concessionem eandem extendentes, eisdem Fratribus; vt coram quibuscumq; personis, cuiuscunque sexus, vel status, tam in eorum domibus, quam extra dum tamen loca sint honesta, liberè possint, cum altari portatili, Missas, & alia diuina officia celebrare, & in locis publicis populo prædicare, absq; tamen iuris parochialium Ecclesiarum præiudicio. Et ne de iure huiusmodi possit aliqua quæstio suboriri, iuris huiusmodi appellatione intelligimus decimas, & primitias dumtaxat, quæ à locis solent clericis exhiberi. Cæterum cum non obstante concessione Innocentij IV. prædictis Fratribus facta, qua cauetur ne de aliquibus causis à Sede Apost.
committendis, inuiti cognoscere teneantur, super huius-
88 modi causis audiendis ab aliquibus molestentur, quieti eorum, & paci prouideri volentes, eis motu, scientia, & author. prædictis, quod ad id per litteras Apost. Sedis, aut legatorum à latere, seu quorumcumq; aliorum legatorum, vel subdelegatorum ipsius, & ad pecuniam colligendam, inuiti compelli non possint; quodque nullus eorum collectorum, vel visitatorum, vel inquisitorum officium monasterijs, vel Ecclesijs, seu quibuscumque personis impendere, ad cognitiones causarum, citationes partium, & denunciationem sententiarum interdicti, excommunicationum procedere, aut recipere curam monialium, seu religiosarum quarumlibet personarum teneantur per Apostolicas litteras impetratas, vel in posterum impetrandas, nisi huiusmodi Apostolicæ litteræ de hoc indulto, & Ordine prædicto expressam fecerint mentionem prædictis motu scientia, & auth. Apost. indulgemus. Concedimus quoque eisdem etiam ad visitandum aliqua monasteria monialium cuiuscumq; Ord. vel ad audiendum confessiones earum compelli ad quatenus non possint, vel ad recipiendum commissiones causarum, seu sententiarum executiones, vel alia contingentia causas ipsas per litteras Apost. Sedis, in quibus facta non fuerit de indulgentia huiusmodi mentio specialis. Nullus insuper legatus, vel subdelegatus, Patriarcha, Archiepiscopus, Episcopus, nullusq; alius Prælatus Ecclesiasticus, vel eorum Vicarij, aut Officiales ad portandum, seu deferendum litteras, vel exequendum, vel denunciandum sententias contra principes seculares, communitates, populos, seu quoscunq; benefactores eorum, nullusque delegatus, vel ordinarius iudex ad faciendum citationes, vel commissiones recipiendas; siue quod sint in causis aliquibus assessores, seu ad alia lites, aut controuersias contingentia in causis, quæ coram ipsis tractantur; quempiam ipsorum dicti Ordinis Fratrum compellere valeant sine prædictæ Sedis mandato, vel licentia speciali expressam facientem de hac indulgentia mentionem, nec quisquam eorum parere, vel intendere teneatur super ijs monitionibus, mandatis, aut iussionibus eorundem, aut

face-

facere, vel implere, quod in hac parte duxerit iniungendū.
89 Cœterum generalis Magister, vel Priores Prouinciales, ac
ipsorum Vicarij illos ex Fratribus, de quibus authoritate lit-
terarum Sedis Apost. vel legatorum ipsius Archiepiscopis,
Episcopis, ac alijs quibuscumq. prouisum extiterit, vel in po-
sterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam non obstā-
te cōtradictione aliqua possint ad suum Ord. reuocare, nec
per litteras eiusdem Sedis, seu legatorum ipsius iam obten-
tas, vel de cœtero obtinendas, aliquos de Fratribus ipsius
Ordinis prælati Archiepiscopis, Episcopis, aut alijs teneātur
in socios deputare, nisi dictæ litteræ Apostolicæ obtinendæ
de Indulto huiusmodi, & Ord ipso expressam fecerint men-
tionem, & alias id honestati Ordinis, & illorum saluti vide-
rint expedire. Nullus autem legatus etiam de latere no-
stro missus authoritate litterarum Sedis Apostolicæ specia-
lem de hoc indulto, & Ordine vestro non facientes men-
tionem, nullusq. Prælatus, nec aliqua persona religiosa, vel
sæcularis de Fratribus eiusdem Ordinis ad sua, seu Ecclesię
negotia procurāda, vel secum manendum aliquos assume-
re valeat, nisi quos Generalis Magister in toto Ord. & Prio-
res Prouinciales in suis prouincijs ipsos tāquam idoneos, &
discretos sibi duxerint assignandos quos etiā subiacere vo-
lumus Ord. disciplinæ. Illos verò ipsius Ord. Fratres, qui ad
90 prædicandum crucem, vel inquirendum contra prauitatem
hæreticam, seu ad illa huiusmodi negotia sunt, vel fuerunt
vbicumq. à Sede Apost. deputati, tu fili Generalis Magister,
tuiq. successores, remouere, seu reuocare penitus transfer-
re, ipsiq. quod supersedeant iniungere, aliosq. substituere,
cum expedire videritis, liberè, & licitè valeatis, & in eos si
contrauenerint censuram Ecclesiasticam exercere, & quili-
bet Prouincialis, vel eius Vicarius eiusdem Ord. id ipsum in
sua prouincia circa Fratres ipsius Ordinis, quibus ab eadem
Sede similia contigerit in illa committi, facere possit, non
obstantibus aliquibus litteris, vel indulgentijs Apost. impe-
tratis; vel etiam in posterum impetrandis, quæ de hoc non
91 fecerint mentionem. Inhibemus quoq; ne quis post profes-
sionem in Ord. vestro factam sine Generalis, vel sui Prouin-
cialis licentia discedat ab ipso, discedentem vero absq. cau-
tione litterarum alterius ipsorum, prætextu alicuius priuile-
gij Apost. Sedis nullus audeat retinere, quod si forte retine-
re præsumpserit, Generali Magistro in toto Ord. & Prouin-
cialibus Prioribus in suis prouincijs dumtaxat licitum sit in
ipsos discedentes Fratres sententiam excommunicationis
promulgare. Si verò aliqui de Fratribus vestri Ord. post ob-
tentam licentiam à Sede prædicta, aut Magistro Generali
ad religionem aliam transeundi infra duos, vel tres menses
se ad aliam religionem saluti congruam non contulerint,
& ipsius non susceperit habitum Regularem, licitum sit ti-
bi fili Generalis, ac vices tuas gerentes contra ipsos tāquam
contra alios Ordinis vestri apostatas procedere secundum
quod honestati ipsius Ordinis videritis expedire, idem illud
intelligi volumus de illis, qui post susceptionem habitus al-
terius religionis infra tempus probationis nulla professio-
ne facta inde præsumpserint resilire. Apostatas quoque ve-
92 stri Ordinis iuxta Alexandri IV. Constitutionem, & no-
stram præsentem concessionem excommunicare, capere,
ligare, incarcerare, & alias subdere disciplinę rigori possitis,
per vos, ac etiam per alios à vobis deputatos in quocumque
habitu, & loco, etiam si in Curia nostra inueniri eos conti-
gerit, in qua, sicut extra nos, super vestros subditos ratione
professionis tam tacitæ, quàm expressę Ordinarios proprio
motu, & scientia, similibus authoritate Apostolica deputa-
mus, inuocato ad hoc si opus fuerit brachij sæcularis auxi-
lio. Inhibemus etiam ne Fratres; quos ab Ordine vestro pro
93 suis culpis Generalem magistrum expelli contigerit, vel
qui egressi fuerint proprio suo motu prædicare, confessio-
nes audire, seu docere præsumant nisi ad alium Ordinem
in quo licitè huiusmodi exerceantur officia, transierint de
nostra, vel dicti Generalis magistri speciali licentia. Quod
si fortè ipsi contra huiusmodi inhibitionem nostram ali-
quid super præmissis temerè attentare præsumpserint, Pro-
uinciales Priores, & locales, & eorum Vicarij in illos, quos
infra fines suarum prouinciarum iuxta consuetudinem Or-
dinis vestri existentes inuenerint talia præsumentes, moni-
tione præmissa authoritate Apostolica excommunicatio-
94 nis sententiam valeant promulgari. Eiectos autem de Or-
dine vestro, vel regressos, qui a receptione in eodem Ordi-
ne, suis culpis exigentibus, reddiderint se indignos, & alios
Fratres eiusdem Ordinis ex rationabili causa ad quoscum-
que Ordines approbatos præterquam ad Beati Augustini,
Templariorum, Hospitaliorum, & aliorum religiosorum,
arma portantium ad euitandam occasionem euagandi, Ge-
neralis Magister tantum, vel eiusdem Vicarius de suo fratu
95 cum suis testimonialibus litteris authoritate nostra licen-
tiandi liberam habeant facultatem. Nos enim districtius
inhibemus, ne tales ad alium Ordinem, aliter transire, vel
aliqui eos recipere, seu retinere præsumant, absque licentia
speciali Sedis Apostolicæ faciente de hac inhibitione ple-
nariam mentionem. Inhibemus etiam, vt nullus sit siue in
religione, & Ordine, siue extra Ordinem constitutus habi-
tum vestrum, aut ita consimilem, quod propter eum Fra-
ter Carmelitarum credi possit, deferre audeat, absque Se-
dis Apostolicæ mandato speciali. Et vt dicta inhibitio ma-
iorem consequatur effectum, statuimus, vt ij, qui habitum
vestrum, vel sibi prædicto modo consimilem deferre
præsumpserint ad deponendum ipsum per Diœcesanos lo-
corum, cum à vobis requisiti fuerint, monitione pręmissa
per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita com-
pellantur. Quia verò nonnulli vestræ Religionis habitum
95 sumentes diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non
possunt interdum aliqua bona restituere tenentur, vobis
Magister Generalis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus lo-
calibus concedimus, vt singuli vestrum in locis sibi cōmissis
bona ipsa in pios vsus conuertere valeant, prout secundum
97 Deum videritis expedire. Inhibemus insuper vniuersis Fra-
tribus vestri Ordinis aliqui eorum nisi necessitate vrgente
alijs, quam Prælatis peccata sua confiteri præsumat, vel alijs
eiusdem Ordinis sacerdotibus secundum Regulam, & ipsius
Ord. instituta. Vniuersis autē Ecclesiarum Prælatis, & aliis
98 inhibemus, ne confessiones vestras vobis inuitis audire, vel
compellere eos ad Synodos, seu conuocationes suas acce-
dere, vel cum eis extra Ciuitates, vel intra processionaliter
exire, aut suis constitutionibus subiacere, vel iuramento fir-
matā, vel manualē obedientiā à Prioribus Prouincialibus,
vel localibus, vel quibuscumq. alijs nostris Fratribus exige-
re, aut de ipsorū institutione, vel destitutione, siue de statutis
vestri Ordinis, se aliquatenus intromittere, seu prohibere ne
ad ciuitates, vel villas, vbi religiosè, ac honestè morari pos-
sitis à populis euocati audeatis accedere, ibiq. pro vestris vsi-
bus construere ædificia, Ecclesias, seu oratoria, aut in acce-
dentes Fratres, seu in construentes huiusmodi, vel recepta-
tores ipsorum excommunicationis sententiam ferre præsu-
mant. Concedimus quoq; vobis motu, & scientia similibus,
99 vt de illis, quæ in ornamentis, vel pro eis, aut libris, fabricæ,
luminaribus, anniuersario, septimo, vigesimo, trigesimo, aut
alijs ad perpetuum cultum diuinum, seu pro pitatiis, seu vi-
ctu ad sustentationem vestram, vel indumentis: nec non
pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionē ali-
quæ domus vestri Ordinis obligatæ noscuntur, vel de do-
mibus, prædiis, & hortis, aliisq. locis vobis secundum insti-
tuta vestri Ordinis opportunis, aut de iis, quę pro huiusmo-
di domibus, prædiis, hortis, & locis emendis vobis legan-
tur, dummodo præmissa non cōuertantur in vsus alios, sed
in illos dūtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiā, qui
in Nicolai V. concessione, & hac nostra indulgentia conti-
nētur, nulli canonicā iustitiam, seu portionē aliquam tenea-
mini exhibere, & ne quis à vobis, vel vltimarū executoribus
voluntatū, seu decedentium hæredibus, de præmissis aliquid
exigere, vel extorquere præsumat districtius inhibemus.
Adhæc liceat Fratribus vestri Ord. cū de prioribus locis suis
100 ad alia loca se transferant, tā ædificia, seu omnem ædificio-
rum materiam locorum, quæ dimittunt, dedicatis Ecclesiis
duntaxat exceptis, quā libros, calices, & paramenta secū ad
alia loca transferre, ac ædificia ipsa, cū solo, ac aliis ad eadē
loca pertinētibus, prætérquā Ecclesias, per personas ad hoc
à Sede Apostolica deputatas vendere, ipsorumque pretium
in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres se transferunt,
ædificationem, seu alias in eorum vtilitatem conuertere,
secundum quod eis melius videbitur expedire, cū ipsa prio-
ra, & alia loca Fratrum ad Apostolicam Sedem, & ad præ-
dictum Ordinem Beatiss. Dei Genitricis Mariæ de Monte
Carmeli specialiter, & immediatè pertinere noscantur. Er-
ne aliqui Archiepiscopi, & Episcopi, aut alii Ecclesia-
rum prælati, seu quæuis alia persona Ecclesiastica,

vel sæcularis prædicta loca, seu bona occupare, accipere, vel vsurpare, aut quoquomodo sibi vendicare præsumant absque dictæ Sedis licentia speciali, districtius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præstationem procurationum legatorum prædictæ Sedis, vel nuntiorum ipsius, seu Diœcesanorum locorum, aut exactionum, vel collectarum, seu subsidiorum, vel prouisionum quorumque minimè teneamini, nec ad ea soluenda per litteras dictæ Sedis, aut legatorum, vel nuntiorum eiusdem, seu rectorum terrarum Ecclesię Romanæ, impetratas seu in posterum impetrandas, cuiuscumque tenoris fuerint, in perpetuum compelli possitis, nisi dictæ Sedis litteræ impetratæ, aut in posterum impetrandæ plenam, & ex-
101 pressam de indulto huiusmodi, & dicto Ordine fecerint mentionem. Cæterum cum felicis recordationis Innocentius Papa IV. prædecessor noster, olim duxerit statuendum, vt exempti quacunque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua agitur contra ipsos, ritè possint coram locorum Ordinarijs conueniri, & illi quo ad hoc suam in ipsos iurisdictionem, prout ius exigit, exercere, nos vobis, vt occasione constitutionis huiusmodi nullum libertatibus & immunitatibus vobis, & Ordini vestro per priuilegia, & indulgentias ab Apostolica Sede concessas præiudicium generetur, authoritate præsentium indulgemus. Decernimus ergo irritum, & inane quidquid contra tenorem concessionum, constitutionum, & inhibitionum huiusmodi per quoscumque fuerit attentatum, & interdicti suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas contra concessiones, constitutiones, inhibitiones eas-
102 dem in vos, vel vestrum aliquos, aut loca vestra, seu benefactores vestros, vel executores, aut hæredes prædictos, in posterum promulgare contigerit, penitus non tenere. Et quia in Regula eorundem Fratrum Carmelitarum eis ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita, & ab Innocentio IV. Alexandro etiam IV. Nicolao similiter IV. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris approbata, & confirmata, & quam nos per præsentes motu, & scientia similibus approbamus, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio, authoritate Apostolica, perpetuo communimus, inter cœtera cauetur expresè, quod Fratres Ordinis prædicti ab esu carnium abstineant, nisi pro infirmitatis remedio, aut debilitatis sumatur. Et eidem etiam præcipitur, quod singulis diebus Dominicis duntaxat exceptis, à festo Exaltationis Sanctæ Crucis, vsque ad festiuitatem Resurrectionis Dominicæ ieiunare teneantur, & ab Eugenio Papa Quarto prædecessore præfato, quadam temperie huiusmodi rigorem mitigante, conceditur, statuitur, & ordinatur, quod dicti Ord. professores, qui pro tempore forent tribus diebus singularum septimanarum, etiam quibus, vt præfertur, ieiunare iuxta eandem regulam erãt adstricti, carnibus vesci possent, præterquam in Aduentu, & Quadragesima, & alijs generaliter prohibitis diebus; cum, vt etiam accepimus, ab aliquibus reuocetur in dubium, an illis diebus quibus eis esus carnium conceditur, ieiunare teneantur pro eo quod in cõcessione prædicta Eugenij non solum mitigatione abstinẽtiæ, sed relaxationẽ ieiunij ab eodẽ Eugenio prędecessore petitũ fuisse cõspicitur. & propterea piæ memorię Pius Papa II predecessor noster præfatus cõcessit vt Prior generalis prædicti Ord. qui pro tempore foret in huiusmodi posset ieiunio dispensare. Nos etiam motu, & scientia similibus litteras prædictas Alberti Patriarchæ Hierosolymitani, & Innocẽtij IV. Alexãdri IV Nicolai IV Eugenij IV. & Pij II. innouamus, & confirmamus, & approbamus, & perpetuæ firmitatis esse volumus, & mandamus concedentes quod, tu fili Generalis, & qui pro tempore erũt tui in dicto officio successores, personarum, locorum, & temporum qualitate pensata cum vtriusque sexus dicti Ord. professoribus, iuxta tuæ conscientiæ arbitrium, super præmissis tam ieiunio, quã carnium esu dispensare valeas, atque tres dies, plures, vel pauciores ad ieiunium faciendum nominare, & remittere vt possitis liberè indulgemus, ac illis ex eis, qui iuxta huiusmodi regularia instituta dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, sẽperq; Virginis Marię de Mõte Carmeli, & eiusdem mitigationem antedictam, nostramq; declarationem huiusmodi vixerint, vt confessor idoneus, quem quilibet eorum, vtriusque sexus de suorum Superiorum consensu duxerit eligendum, eorum confessione diligenter audita semel in vita, & in mortis articulo plenariam omnium suorum peccatorum remissionem, & indulgentiam impendere valeat authoritate Apostolica tenore præ-
103 sentium gratiosè concedimus. Et quia in eadem regula conceditur, quod eiusdem Ordinis professores possint habere loca in Eremis, vel vbi eis donata forent ad eorum Religionis Obseruantiam apta, & commoda, secundum quòd eisdem Priori, & Fratribus videbitur expedire, & ex concessione præfati Vrbani IV. prædecessoris nostri, si qui Christi fideles aliqua loca ad se spectantia, quæ feudalia, seu censualia non existant, eis contulerint, pietatis intuitu, liceat eis de licentia diœcesanorum, illa suscipere, & in eorum singulis Ecclesiam, vel Oratoriũ construere, deuotioni, ac petitioni eorum non plenè videtur satisfactum, concessionem prædictam ad alia quæcumq; loca, domos, & Ecclesias, etiam parochiales, motu, scientia, & authoritate prædictis extendimus, ac concessionem prædictam effectum sortiri volumus, non obstante cõstitutione felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri prohibente, ne cuiuscuis Ordinum mẽdicantium Fratres ad habitandum noua loca recipere, vel receptæ mutare præsumant sine dictæ Sedis licentia speciali faciente specialem, & expressam de prohibitione huiusmodi mentionem. Etsi contingat locorum Ordinarios in domos prædictorum Fratrum in suis diœcesibus cõstructas aliquam iurisdictionem, vel superemmentiam sibi vẽdicare, & Fratrum eorundẽ quietem in aliquo perturbare, liceat tunc dictis Fratribus capellanum in dictas domos, & Ecclesias instituere, & amouere, prout superius in præsentibus litteris diximus, & expressimus. Prouidam vero Callisti Papæ III. prædecessoris nostri præfati constitu-
104 tionem, quæ incipit: *Ad futuram rei memoriam ad Romanum Pontificem*, qua voluit, quod nullus dicti Ordinis professor beneficia sæcularia, seu etiam regularia quorumuis Romanorum Pontificum, aut Sedis Apostolicę, vel legatorũ eius cõcessione vel indulto quouis modo in titulũ, vel in commendam pro tempore obtinentium, aut quæ futuris temporibus quomodolibet obtinebunt, & si illa simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in capitulis generalibus, vel prouincialibus, aut congregationibus seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti Ordinis, nisi Generalis pro tempore consensu interueniente, quomodolibet admittatur, sub excommunicationis pęna, quam admissi, & admittentes ipso facto incurrant, authoritate, scientia, & motu prædictis, etiam in Archiepiscopali, & Episcopali dignitate fulgentibus, aut Monasteria aliqua, vel prouinciam in commendam obtinentibus locum habere decernimus, atq; prædictas litteras, & omnia, & singula in eis contenta ad eos, qui in dignitatibus huiusmodi sunt constituti, extendimus. Districtè præcipientes sub pęnis in dicta constitutione contentis omnibus, & singulis prędicta beneficia, aut dignitates quauis authoritate, vel indulto obtinẽtes, vt nullo modo administratione Fratrum, aut domorum, aut prouinciarum, seu Conuentuum, aliorumq; bonorum, se impediant absque dicti Ordinis Magistri generalis expressa licentia, non obstantibus quibuscumque litteris etiam à Sede Apostolica impetratis, vel in posterum impetrãdis, quibus ex certa sciẽtia, & motu proprio derogamus, & per præsentes derogari volumus, etiamsi de illis habenda foret mẽtio specialis vt singulis bona Ordinis, videlicet prouincię, Ecclesię, domus, & supposita, & vtriusq; sexus professi, vt tenentur, sub integra Magistri generalis existant obedientia. Postremo, cum prædictorum Fratrum Gloriosissi-
105 mæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, sicut & Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini Fratrum Ordinum professores pro fides Catholicæ dilatatione continuè, indefesseque laborent, fructusque afferant in Ecclesia Dei salutares, & propterea fuerunt varijs per Sedem prædictam priuilegijs decorati, vt quos par labor, pariaque merita coniungunt, paria coniungant priuilegia, & fauores eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genetricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli professoribus vt cõcessis eisdem Fratribus Prædicatoribus, Minoribus, & Eremitis S. Augustini priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & fauoribus, ac indultis, tam spiritualibus,

quam

quam temporalibus à prædictis, & alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & quomodolibet etiam à nobis, aut alijs authoritatem habentibus, quę omnia, ac si nominatim exprimerentur, haberi hic volumus pro expressis, & nostræ approbationis munimine solidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere possint, & debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorsus, & sine vlla differentia, proinde, ac si quæ eisdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini Fratrum Ordinibus prædictis sunt concessa prædicto Ordini Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nominatim concessa fuissent, aut concederentur in futurum. Et quæ magistro Prædicatorum, & ministro generali Minorum, te Priori generali Eremitarum S. Augustini prouincialibusq. Prioribus Prædicatorum, & Ministris Minorum Fratrum ac Prouincialibus prioribus Eremitarum S. Augustini, nec non Monasterijs Monialium sub eorumdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini Fratrum Ordinum cura secundum ipsorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini Fratrum Ordinum instituta viuentium sunt statuta in Magistro Generali, & in Prouincialibus Prioribus, & Vicarijs dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, & Monasteriorum Monialium dicti Ordinis instituta viuentium vice versa statuta sint, & esse censeantur. Mãdantes etiam scientia & motu, & authoritate prædicti pręcipiendo, vt dum priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, exemptionum, indultorum, immunitatum dictorum Fratrum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini originales litteræ, aut transumpta authẽtica pro parte, & in fauorem Fratrum dictorum Beatissimę Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio, quam extra iudicium, & alijs locis, quibus opus fuerit, ac si in fauorem dictorum Fratrũ Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli à Sede Apostolica emanassent, & eis fuissent impedictè concessa. Districtius inhibentes eisdem
106 locorum Ordinarijs sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum Parochialium, ac aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis eo ipso per eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratres Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, domos, & singula bona, & professores præter, aut contra prædictorum Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Nicolai, Clementis IV. & VI. & aliorum quorumcumque prædecessorum nostrorum, & præsentium tenorem litterarum, inquietare, seu molestare, & eos, aut testamentorum, vltimarumque voluntatum executores, & hæredes prædictos, seu quoscumque alios, directè, vel indirectè ad solutionem alicuius quartæ parochialis, seu canonicæ, vel alterius portionis, seu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium, nec prædicari in eorum Ecclesijs, vel alibi dum apud ipsos Fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel post eorum sepulturam, nec confessis dictis Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmeli pro tempore Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sacramenta sine rationabili causa denegare, & illorum exhibitionem malitiosè differre, aut eorum parochianis ne dictis Fratribus confiteantur prohibere, vel persuadere; nec etiam ad præmissa, seu aliquod ad præmissorum auxilium, cõsilium, vel fauorem dare directè, vel indirectè quocumque modo præsumant. Et nihilominus dicti Ordinis pro-
107 tectori, qui pro tempore erit, & cuilibet in Ecclesiastica dignitate constituto, & Metropolitanæ, vel alterius cathedralis Ecclesiæ Canonico per vniuersum orbem, qui desuper, per dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ Priores, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Syndicos desuper requisitus fuerit, per Apostolica scripta in solidum mandamus, quatenus per se, seu alium, vel alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, ac professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistẽtes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per ordinarios, & rectores prædictos, aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniri, in quibuscumq; causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrant iustitiæ complementum, exequentes quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit, irretitos esse declarent, ac faciant, & mandent interdictos, suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari ac legitimis super ijs habendis seruatis processibus, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauari procurent, contradictores authoritate Apost. appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: non obstantibus præfati Bonifacij Octaui constitutionibus, quibus cauetur ne quis extra suã ciuitatem, & diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, vltra vnam dietam à fine suæ diœcesis, ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à Sede Apostolica deputati extra ciuitatem, & diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali, necnon quæ incipit *Super Cathedram* Bonifacij præfati, & *Dudum* Viennensis Concilij, ac recolendæ memoriæ Callisti Papæ III. etiam prædecessoris nostris litteris, alijsque Apostolicis, ac etiam in prouincialibus, synodalibus Concilijs editis specialibus, & Generalibus, necnon Othonis, & Ottobonis olim in Regno Angliæ Apost. Sedis legatorum constitutionibus, Ecclesiarumq. & locorum quorumcumq. statutis, & consuetudinibus, & inter quoscumq. dicti Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli professores, & locorum ordinarios, seu rectores prædictos, initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & conuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, necnon omnibus illis quæ Innocentius, Bonifacius, Alexander, Io. Clemens IV. & VI. ac Nicolaus IV. & V. alijq. prædecessores præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obstare, contrarijs quibuscumq, quibus omnia illa, ac si de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorijs clausulas in se continerent præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa specialiter, & expressè derogamus, aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac Rectoribus Prælatis, seu quibusuis alijs communiter, vel diuisim, à Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspẽdi, vel excommunicati aut extra vel vltra certa loca ad iudiciũ euocari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet aliã dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumq. tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum, & concessæ in eis iurisdictionis executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusq; tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcumq. alia, quæ in futurũ per nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, decerni, & ordinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Ioannis, Clementis IV. & VI. Nicolai IV. & V. & aliorum prædecessorum prædictorum, & præsentium litterarum huiusmodi tenorem, nec non si secus super his a quocumque quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti esse decernimus. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularisve persona hanc nostram concessionis, declarationis, inhibitionis, indulti, decreti, statuti, voluntatis, constitutionis, derogationis, reseruationis, cassationis, restitutionis, irritationis, &

vel sæcularis prædicta loca, seu bona occupare, accipere,
vel vsurpare, aut quoquomodo sibi vendicare præ-
sumant absque dictæ Sedis licentia speciali, distri-
ctius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præstationem
procurationum legatorum prædictæ Sedis, vel nuntio-
rum ipsius, seu Diœcesanorum locorum, aut exactio-
num, vel collectarum, seu subsidiorum, vel prouisio-
num quorumque minimè teneamini, nec ad ea soluenda
per litteras dictæ Sedis, aut legatorum, vel nuntiorum eius-
dem, seu rectorum terrarum Ecclesiæ Romanæ, impetratas
seu in posterum impetrandas, cuiuscunque tenoris fue-
rint, in perpetuum compelli possitis, nisi dictæ Sedis litte-
ræ impetratæ, aut in posterum impetrandæ plenam, & ex-
101 pressam de indulto huiusmodi, & dicto Ordine fecerint
mentionem. Cæterum cum felicis recordationis Inno-
centius Papa IV. prædecessor noster, olim duxerit sta-
tuendum, vt exempti quacunque gaudeant libertate,
nihilominus tamen ratione delicti, seu contractus, aut rei
de qua agitur contra ipsos, ritè possint coram
Iocorum Ordinarijs conueniri, & illi quò ad hoc suam in
ipsos iurisdictionem, prout ius exigit, exercere, nos vobis,
vt occasione constitutionis huiusmodi nullum liberta-
tibus & immunitatibus vobis, & Ordini vestro per priuile-
gia, & indulgentias ab Apostolica Sede concessas præiu-
dicium generetur, authoritate præsentium indulge-
mus. Decernimus ergo irritum, & inane quidquid contra
tenorem concessionum, constitutionum, & inhibitionum
huiusmodi per quoscumque fuerit attentatum, & interdi-
cti suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas
contra concessiones, constitutiones, inhibitiones eas-
102 dem in vos, vel vestrum aliquos, aut loca vestra, seu be-
nefactores vestros, vel executores, aut hæredes prædi-
ctos, in posterum promulgare contigerit, penitus non
tenere. Et quia in Regula eorundem Fratrum Carmelita-
rum eis ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano tradita,
& ab Innocentio IV. Alexandro etiam IV. Nicolao simi-
liter IV. Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris
approbata, & confirmata, & quam nos per præsentes motu,
& scientia similibus approbamus, confirmamus, & præ-
sentis scripti patrocinio, authoritate Apostolica, per-
petuo communimus, inter cætera cauetur expresse,
quod Fratres Ordinis prædicti ab esu carnium absti-
neant, nisi pro infirmitatis remedio, aut debilitatis su-
matur. Et eidem etiam præcipitur, quod singulis diebus
Dominicis duntaxat exceptis, à festo Exaltationis Sanctæ
Crucis, vsque ad festiuitatem Resurrectionis Dominicæ
ieiunare teneantur, & ab Eugenio Papa Quarto præ-
decessore præfato, quadam temperie huiusmodi rigorem
mitigante, conceditur, statuitur, & ordinatur, quod dicti
Ord. professores, qui pro tempore forent tribus diebus sin-
gularum septimanarum, etiam quibus, vt præfertur, ieiuna-
re iuxta eandem regulam erāt adstricti, carnibus vesci pos-
sent, præterquam in Aduentu, & Quadragesima, & alijs
generaliter prohibitis diebus; cum, vt etiam accepimus, ab
aliquibus reuocetur in dubium, an illis diebus quibus eis
esus carnium conceditur, ieiunare teneantur pro eo quod
in cōcessione prædicta Eugenij non solum mitigationē ab-
stinētiæ, sed relaxationē ieiunij ab eodē Eugenio prędeces-
sore petitū fuisse cōspicitur, & propterea piæ memorię Pius
Papa II. prędecessor noster præfatus cōcessit vt Prior gene-
ralis prædicti Ord. qui pro tempore foret in huiusmodi pos-
set ieiunio dispensare. Nos etiā motu, & scientia similibus
litteras prædictas Alberti Patriarchæ Hierosolymitani, &
Innocētij IV. Alexādri IV Nicolai IV Eugenij IV & Pij II.
innouamus, & confirmamus, & approbamus, & perpetuæ
firmitatis esse volumus, & mandamus concedentes, quod, tu
fili Generalis, & qui pro tempore erūt tui in dicto officio
successores, personarum, locorum, & temporum qualitate
pensata cum vtriusque sexus dicti Ord. professoribus, iuxta
tuæ conscientiæ arbitrium, super præmissis tam ieiunio, quā
carnium esu dispensare valeas, atque tres dies, plures, vel
pauciores ad ieiunium faciendum nominare, & remittere
vt possitis liberè indulgemus, ac illis ex eis, qui iuxta huius-
modi regularia Instituta dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei
Genitricis, sēperq; Virginis Marię de Mōte Carmeli, & eius-
dem mitigationem antedictam, nostramq; declarationem
huiusmodi vixerint, vt confessor idoneus, quem quilibet
eorum, vtriusque sexus de suorum Superiorum consensu
duxerit eligendum, eorum confessione diligenter audita
semel in vita, & in mortis articulo plenariam omnium
suorum peccatorum remissionem, & indulgentiam
impendere valeat authoritate Apostolica tenore præ-
103 sentium gratiosè concedimus. Et quia in eadem regula
conceditur, quod eiusdem Ordinis professores possint
habere loca in Eremia, vel vbi eis donata forent ad co-
rum Religionis Obseruantiam apta, & commoda, se-
cundum quod eisdem Priori, & Fratribus videbitur ex-
pedire, & ex concessione præfati Vrbani IV. prædecesso-
ris nostri, si qui Christi fideles aliqua loca ad se spectantia,
quæ feudalia, seu censualia non existant, eis contulerint,
pietatis intuitu, liceat eis de licentia diœcesanorum, illa su-
scipere, & in eorum singulis Ecclesiam, vel Oratoriū con-
struere, deuotioni, ac petitioni eorum non plenè videtur
satisfactum, concessionem prædictam ad alia quæcunq;
loca, domos, & Ecclesias, etiam parochiales, motu, scien-
tia, & authoritate prædictis extendimus, ac concessionem
prædictam effectum sortiri volumus, non obstante cōstitu-
tione felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. similiter
prædecessoris nostri prohibente, ne cuiusuis Ordinum mē-
dicantium Fratres ad habitandum noua loca recipere, vel
receptæ mutare præsumant sine dictæ Sedis licentia spe-
ciali faciente specialem, & expressam de prohibitione
huiusmodi mentionem. Etsi contingat locorum Ordina-
rios in domos prædictorum Fratrum in suis diœcesibus cō-
structas aliquam iurisdictionem, vel superemmentiam sibi
vēdicare, & Fratrum eorundē quietem in aliquo perturba-
re, liceat tunc dictis Fratribus capellanum in dictas do-
mos, & Ecclesias instituere, & amouere, prout superius in
præsentibus litteris diximus, & expressimus. Prouidam ve-
ro Callisti Papæ III. prædecessoris nostri præfati constitu-
104 tionem, quæ incipit: *Ad futuram rei memoriam ad Roma-
num Pontificem*, quæ voluit, quod nullus dicti Ordinis
professor beneficia secularia, seu etiam regularia quorum-
uis Romanorum Pontificum, aut Sedis Apostolicę, vel le-
gatorū eius cōcessione vel indulto quouis modo in titulū,
vel in commendam pro tempore obtinentium, aut quæ fu-
turis temporibus quomodolibet obtinebunt, & si illa sim-
pliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in capitulis gene-
ralibus, vel prouincialibus, aut congregationibus seu ne-
gotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti Ordinis,
nisi Generalis pro tempore consensu interueniente, quo-
modolibet admittatur, sub excommunicationis pęna, quam
admissi, & admittentes ipso facto incurrant, authoritate,
scientia, & motu prædictis, etiam in Archiepiscopali, &
Episcopali dignitate fulgentibus, aut Monasteria aliqua,
vel prouinciam in commendam obtinentibus locum habe-
re decernimus, atq; prædictas litteras, & omnia, & singula
in eis contenta ad eos, qui in dignitatibus huiusmodi sunt
constituti, extendimus. Districtè præcipientes sub pęnis in
dicta constitutione contentis omnibus, & singulis prędicta
beneficia, aut dignitates quauis authoritate, vel indulto obti
nētes, vt nullo modo administratione Fratrum, aut domo-
rum, aut prouinciarum, seu Conuentuum, aliorumq; bono-
rum, se impediant absque dicti Ordinis Magistri genera-
lis expressa licentia, non obstantibus quibuscumque litteris
etiam à Sede Apostolica impetratis, vel in posterum impe-
trādis, quibus ex certa scietia, & motu proprio derogamus,
& per præsentes derogari volumus, etiamsi de illis habenda
foret mētio specialis vt singula bona Ordinis, videlicet pro
uincię, Ecclesię, domus, & supposita, & vtriusq; sexus profes-
si, vt tenentur, sub integra Magistri generalis existant obe-
dientia. Postremo, cum prædictorum Fratrum Gloriosissi-
105 mæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte
Carmeli, sicut & Prædicatorum, Minorum, & Eremita-
rum S. Augustini Fratrum Ordinum professores pro fides
Catholicæ dilatatione continuè, indefesseque laborent, fru-
ctusque afferant in Ecclesia Dei salutares, & propterea
fuerunt varijs per Sedem prædictam priuilegijs decorati, vt
quos par labor, pariaque merita coniungunt, paria coniun-
gant priuilegia, & fauores eisdem Fratrum Gloriosissimæ
Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Car-
meli professoribus vt cōcessis eisdem Fratribus Prædicato-
ribus, Minoribus, & Eremitis S. Augustini priuilegijs, indul-
gentijs, gratijs, & fauoribus, ac indultis, tam spiritualibus,
quam

quam temporalibus à prædictis, & alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & quomodolibet etiam à nobis, aut alijs authoritatem habentibus, quę omnia, ac si nominatim exprimerentur, haberi hic volumus pro expressis, & nostræ approbationis munimine solidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere possint, & debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorsus, & sine vlla differentia, proinde, ac si quæ eisdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini Fratrum Ordinibus prædictis sunt concessa prædicto Ordini Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nominatim concessa fuissent, aut concederentur in futurum. Et quæ magistro Prædicatorum, & ministro generali Minorum, ac Priori generali Eremitarum S. Augustini prouincialibusq. Prioribus Prædicatorum, & Ministris Minorum Fratrum ac Prouincialibus prioribus Eremitarum S. Augustini, nec non Monasterijs Monialium sub eorumdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini Fratrum Ordinum cura secundum ipsorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini Fratrum Ordinum instituta viuentium sunt statuta in Magistro Generali, & in Prouincialibus Prioribus, & Vicarijs dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, & Monasteriorum Monialium dicti Ordinis instituta viuentium vice versa statuta sint, & esse censeantur. Mandantes etiam scientia & motu, & authoritate prædicti precipiendo, vt dum priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, exemptionum, indultorum, immunitatum dictorum Fratrum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini originales litteræ, aut transumpta authẽtica pro parte, & in fauorem Fratrum dictorum Beatissimę Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio, quam extra iudicium, & alijs locis, quibus opus fuerit, ac si in fauorem dictorum Fratrũ Beatissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli à Sede Apostolica emanassent, & eis fuissent impedienter concessa. Districtius inhibentes eisdem
106 locorum Ordinarijs sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum Parochialium, ac aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis eo ipso per eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, domos, & singula bona, & professores præter, aut contra prædictorum, Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Nicolai, Clementis I V. & V I. & aliorum quorumcumque prædecessorum nostrorum, & præsentium tenorem literarum inquietare, seu molestare, & eos, aut testamentorum, vltimarumque voluntatum executores, & hæredes prædictos, seu quoscumque alios, directè, vel indirectè ad solutionem alicuius quartæ parochialis, seu canonicæ, vel alterius portionis, seu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium, nec prædicari in eorum Ecclesijs, vel alibi dum apud ipsos Fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel post eorum sepulturam, nec confessis dictis Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmeli pro tempore Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sacramenta sine rationabili causa denegare, & illorum exhibitionem malitiosè differre, aut eorum parochianis ne dictis Fratribus confiteantur prohibere, vel persuadere; nec etiam ad præmissa, seu aliquod ad præmissorum auxilium, cõsilium, vel fauorem dare directè, vel indirectè quocumque modo præsumant. Et nihilominus dicti Ordinis pro-
107 tectori, qui pro tempore erit, & cuilibet in Ecclesiastica dignitate constituto, & Metropolitanæ, vel alterius cathedralis Ecclesiæ Canonico per vniuersum orbem, qui desuper, per dicti Ordinis Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ Priores, & Fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Syndicos desuper requisitus fuerit, per Apostolica scripta in solidum mandamus, quatenus per se, seu alium, vel alios præmissa, vbi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiusque domibus, ac professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistẽtes faciant eos pacifica possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos, seu testamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per ordinarios, & rectores prædictos, aut quoscumque alios indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summariè, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta quoscumque cuiuscumque qualitatis, vel conditionis existant, & quacumque Ecclesiastica etiam Patriarchali, Archiepiscopali, aut Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuscumq; causis per eos mouendis quacumque ratione, vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrant iustitiæ complementum, exequentes, quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit, irretitos esse declarent, ac faciant, & mandent interdictos, suspensos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari ac legitimis super ijs habendis seruatis processibus, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauari procurent, contradictores authoritate Apost. appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: non obstantibus præfati Bonifacij Octaui constitutionibus, quibus cauetur ne quis extra suã ciuitatem, & diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, vltra vnam diætam à fine suæ diœcesis, ad iudicium euocetur, seu ne iudices à Sede Apostolica deputati extra ciuitatem, & diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus diætis in Concilio generali, necnon quæ incipit *Super Cathedram* Bonifacij præfati, & *Dudum* Viennensis Concilij, ac recolendæ memoriæ Calisti Papæ I I I. etiam prædecessoris nostris litteris, alijsque Apostolicis, ac etiam in prouincialibus, synodalibus Concilijs editis specialibus, & Generalibus, necnon Othonis, & Ottobonis olim in Regno Angliæ Apost. Sedis legatorum constitutionibus, Ecclesiarumq. & locorum quorumcumq. statutis, & consuetudinibus, & inter quoscumq. dicti Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperq. Virginis Mariæ de Monte Carmeli professores, & locorum ordinarios, seu rectores prædictos, initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & conuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, nec non omnibus illis quæ Innocentius, Bonifacius, Alexander, Iu. Clemens I V. & V I. ac Nicolaus I V. & V. aliiq. prædecessores præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obstare, contrarijs quibuscumq, quibus omnia illa, ac si de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorijs clausulas in se continerent præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa specialiter, & expressè derogamus, aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac Rectoribus Prælatis, seu quibusuis alijs communiter, vel diuisim, à Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspẽdi, vel excommunicati aut extra vel vltra certa loca ad iudiciũ euocari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumq. tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum, & concessæ in eis iurisdictionis executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusq; tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcumq alia, quæ in futurũ per nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, decerni, & ordinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Ioannis, Clementis I V. & V I. Nicolai I V. & V. & aliorum prædecessorum prædictorum, & præsentium litterarum huiusmodi tenorem, nec non si secus super his a quocumque quauis authoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti esse decernimus. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, sæcularis ve persona hanc nostram concessionis, declarationis, inhibitionis, indulti, decreti, statuti, voluntatis, constitutionis, derogationis, reseruationis, cassationis, restitutionis, irritationis, & annul-

annullationis paginam scienter, vel ignoranter cõtra eam temere contraire attentauerit, primo, secundo, tertioue commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, reumque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore, & sanguine Domini Redẽptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atq; in districto examine districtæ subiaceat vltioni, ac indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Cũctis autem dictis Fratribus Gloriosissimæ Dei Genitricis semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli sua iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructus bonæ actionis percipiunt, & apud districtum iudicium præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas Prouincias originaliter destinare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quod transumptis earum manu notarij publici, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ Auditoris, vel protectoris, qui est, & qui pro tempore erit, aut alicuius Archiepiscopalis, vel Episcopalis, vel cuiuscumque in dignitate constituti etiam dicti Ordinis magistri Generalis pro tempore existentis sigillo munitis, ea prorsus in iudicio, & extra, vbicumque exhibitæ vel ostensæ fuerint, fides adhibeatur indubia, ac si ipsæ originales litteræ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innouationis, approbationis, constitutionis, ordinationis, applicationis, statuti, concessionis, indulti, extensionis, voluntatis, ampliationis, declarationis, confirmationis, suppletionis, mãdati, derogationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctũ Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto. 4. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno 6.

COMMENTARIVS

IN MARE MAGNVM & Regulam Carmelitarum.

SVMMARIVM.

Bulla hæc, quæ est Mare magnum, vbi habeatur authentica. numero 1.
Quare Mare magnum *dicta. ibidem.*
Quis author ipsius. ibidem.
De excellentia, antiquitate, &c. Carmelitani Ordinis. numero 2.
Prærogatiua ipsius à Papa in proœmio Bullæ assignata. nu. 3.
Quomodo ea intelligenda. ibidem.
Alia ipsius prærogatiuæ. num. 4.
Verba narratiua Papæ quam vim habeant. ibid.
Bulla Bonifacij VIII. confusa cum alia Clem. IIII. num. 5.
Confirmationis in forma communi effectus. num. 6.
Priuilegium confirmatorium priuilegiorum. num. 7.
Littera commendatitia Clem. IV. pro Ordine nostro. nu. 8.
An contineant facultatem fundandi Monasteria. ibid.
Religiosorum causa pijssimè tractanda. num. 9.
Monasteriorum erectio etiam à Regibus iure curanda. ibid.
Suscipitur Ordo sub B. Petri, & Papæ protectione. num. 10.
Facultas celebrandi tempore interdicti. ibidem.
Quomodo ea accipienda. ibidem.
Extensio prædictæ facultatis. num. 11.
Differentia inter priuilegium locale, & personale. num. 12.
Clausula Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Apostolorum &c. an denotet culpam mortalem. nu. 13.
De similibus priuilegijs. num. 14.
Amplissima exemptio Ordinis. num. 15.
Clausula In statu firmo, & solido, *&c. quid denotet. nu. 16.*
Confirmationem Ordinis continet. ibidem.
Verborum idem significantium geminatio magnam vim habet. ibidem.
Clausula Pertinentijs suis *quid denotet. nu. 17.*
Clausula In ius, & proprietatem B. Petri, & Apostolicæ Sedis *an probet exemptionem. num. 18.*
Clausula Soli Rom. Pontifici, & Sedi Apostolicæ absque vllo medio subiacere *an illam probet. ibidem.*
Clausula tam In spiritualibus, quam in temporalibus. *numero 19.*
Clausula Ac personis degentibus in eisdem, *ad quas personas extendatur. num. 20.*
Priuilegium Clem. VI. Confirmatorium præcedentis. nu. 21.
Vtitur eisdem verbis ac Ioannes XXII. in priuilegio alio. numero 22.
Alia remissiuè. num. 23.
Confirmatio Regulæ Carmelitarum. num. 25.
Regula primæua, & primitiua Carmelitarum. nu. 25.
De authore, Confirmatione, data ipsius, & alijs ad eam spectantibus. num. 26.
Quæ tractanda circa ipsam. num. 27.
In quibus declarata, correcta, & mitigata fuerit ab Innocentio. numero 28.
In aliquibus punctis alterata, moderata, & correcta. nu. 29.
Non propterea desinit esse eadem Regula. num. 30.
S. Rotæ decisio ad intentum. ibid.
De obligatione ad illam obseruandam remissiuè. nu. 31.
Obligatio ad Regulam ex triplici prouenit capite. nu. 32.
Quantitas obligationis ex materia, verbis, intentione legislatoris, & acceptatione Religionis. num. 33.
In ea alia sub præcepto, alia quoad vota, alia vt obseruantia, alia vt consilia. num. 34.
Quando sub præcepto, ad quod peccatum obligat. num. 35.
Quando ad veniale graue. nu. 36.
Transgressio illius ex contemptu peccatum est mortale. numero 37.
Expositio ipsius. num. 38.
Prologus Regulæ B. Alberti. num. 39.
Quid ex illo colligatur. num. 40.
Finis vitæ Religiosæ. ibidem.
Patriarchæ titulus quam excellentiam denotet. nu. 41.
B. Albertus cur eam tradiderit. num. 42.
De Priore, & tribus illi promittendis. nu. 43.
Prior ex ipsis Fratribus esse debet. num. 44.
In vno Conuentu vnus tantum Prior. num. 45.
Forma seruanda in electione ipsius. num. 46.
Forma cap. Quia propter de elect. *ibidem.*
Quomodo instituantur Priores in Ordine. ibid.
Quæ de causa fieri possint sine electione. num. 47.
Quid de consuetudine, & Constitutionibus Ordinis. ibid.
Maior pars quæ ad illam concurrere debet. nu. 48.
Sanior pars *quæ censenda. num. 49.*
Forma possessionis in Religione sub tribus votis. nu. 50.
An sufficiat solum cum expressione Obedientiæ. ibid.
Alia remissiuè. num 51.
De receptione locorum. num. 52.
In quibus locis recipi possint Monasteria. num. 53.
An in vrbibus, & locis populatis extra eremos. nu. 54.
Nicolaus Gallicus Ordinis Generalis quid de hoc sentiret. ibidem.
Quæ loca commoda pro nostro Ordine. num. 55.
Finis & scopus Ordinis, & Regulæ, est vita contemplatiua, & actiua. ibid.
Vtraque exercenda à Carmelitis. ibidem.
Iudicium Prioris, & Fratrum in receptione laicorum quærendum. num. 56.
Ordinis regimen an Monarchicum, seu potius mixtum. ibidem.
De consensu Fratrum remissiuè. num. 57.
De Cellulis Fratrum. num. 58.
Cellulæ Fratrum quales, & quam breues esse debeant. numero 59.
An separatæ, seu potius coniunctæ. num. 60.
Ex dispensatione Prioris, & Fratrum assensu. nu. 61.
Seniorum assensus an requisitus. ibidem.
Quando requiritur consilium, vel assensus, qualiter haberi debeat. ibid.
De communi refectione. num. 62
Aliter erat in Regula primitiua. num 63.

Nihil

Casus

De

Quid

1 BVLLA hæc, quæ *Mare Magnum* Carmelitarum dicitur, habetur in Bullario Rodriguez *tomo 1. in Sixto IV. Bulla 47.* diciturque ibidem haberi authenticam in Conuentu Sancti Francisci Salmanticensi per Dominum Ioannem de Castelia Salmanticensis Cathedralis Episcopum. Habetur etiam pars illius in Bullario communi Laert 1, Cherubini *in Sixto IV. numero 11.* Extat etiam in pluribus nostri Ordinis Conuentibus, antiquis eiusdem monumentis inserta, in libro præsertim quod *Speculum Ordinis* appellatur *à fol.* 84. Insuper Ioannes Maria de Polucijs Bachalaureus eam in vnum volumen redegit, quod extat in Archiuio Transpontinæ authenticatum per Ioannem Alouisium Tuscanum Cameræ Apostolicæ Auditorem sub anno 1477. Vidi etiã aliud eiusdem Bullæ solemne transumptum in Archiuio conuentus Sancti Chrysogoni de Vrbe nostrorum Patrum Congregationis Mantuanæ. Maximè verò sub anno 1595. iussu Clementis Octaui instantibus Reuerendis Patribus nostri Ordinis Discalceatis extractum est hoc Mare magnum *de registro ipso de verbo ad verbum*, vt Pontifex inquit, adiungens in fine hæc: *Cæterum vt earumdem litterarum tenor præfatus sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, Apostolica authoritate præfata decernimus, vt illud idem robur, eamdemque vim, & eumdem vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent Originales litteræ supradictæ, ac eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur, quandocumque, & vbicumque, siue in iudicio, & extra, siue alibi, vbi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac eidem tenori firmiter stetur in omnibus sicuti eisdem Originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ: Per hoc autem nullum ius cuiquam de nouo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conseruari. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.* Extat hæc Bulla Clem. VIII. cum præfato Mari magno ex Registro Sixti IV. extracto in libro priuilegiorum præfatorum RR. PP. Discalceatorum Hispaniæ. Quare hæc Bulla *Mare Magnum* vocetur, & quis fuerit Sixtus IV. qui illud, sicut & aliud simile Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini compilauit, dixi in *Commentario in Mare magnum Prædicatorum num. 2. & 4.*

2 De excellentia porro, antiquitate, institutione, laudibus, & prærogatiuis huius Sacri Carmelitarum Sodalitij, externi multi, & proprij plura scripserunt, quos etiam imitari satagimus in nostris Annalibus, prout facere cœpimus *in to. 1.* ipsorum nuper in lucem edito. De externis ergo hunc Ordinem commendant Bartholomæus Cassanæus *in Cathalogo gloriæ mundi p. 4. consideratio. 70.* Ioannes Trithemius Abbas Benedictinus *in lib. de laudib. Carmelitar.* Iodocus Clictouæus *in Concion. habitu in Comit. Prouincialib.* Paulus Morigia Iesuatus *in histor. Relig. lib. 1. c. 30.* Siluester Marulus Cisterciensis *in Mar. Ocean. Relig. lib. 4.* Fräciscus Suarez Doctor egregius huius temporis *to. 4. de Relig. lib. 2. cap. 10.* Laurentius Beyerlinck *in Theatr. vitæ hum. tom. 6. littera R. verbo Religiosus Religio* Iacobus Sabanus *in Annalib 4. tomo*, dum de Elia, Eliseo, & filijs Prophetarum agit. Petrus Caluus Dominicanus *in defens. Relig.* latè, & copiosè. Ioannes Cartagena Minorita *4. tomo hom. lib. 17.* Carolus de Tapia *in Authentic. ingressi verb. Monasteria*, & plures alij. Ac de proprijs authoribus Ioannes Hierosolymitanus, B. Cyrillus Constantinopolitanus, Guillelmus de Sannico, Ioannes de Bacco, Philippus Riboti, Thomas Vualdensis, venerabilis Ioannes Sorets, Baptista Mantuanus, Ioannes Palæonydorus, Petrus Lucius

Belga,

Belga, Didacus, Coria, Michael Munotius, Petrus Thomas Sarrazanus, Marcus Antonius Caſſanate, ac de Illuſtriſſimis PP. Diſcalceatorum Congregationibus Thomas à Ieſu, Thomas Aquinas, Franciſcus à S. Maria, Gregorius Nazianzenus, & alij non pauci in diuerſis libris, & Tractatibus.

3 Duæ tamen præcipuæ prærogatiuæ huius Ordinis, quæ in procemio huius Bullæ, ſeu Maris magni à Pontifice Sixto tanguntur, maximè expendendæ. Sic autem loquitur (& eadem repetit in alia Bulla, quæ eſt confirmatio Indulgentiarum, & habetur etiam in Bullario Rodriguez *d. tamen Sixto IV. numero* 38.) & his verbis: *Dum attenta meditatione penſamus, quod virga venuſtiſſima, & omnium virtutum floribus inſignita Virga Dei Genitrix Glorioſiſſima, cuius plenitudinem Sol, & Luna mirantur, cuiuſque precibus iuuatur Populus Chriſtianus, & quæ Florem pretioſiſſimum, immarceſcibilem, & æternum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ineffabili Sancti Spiritus cooperante virtute genuit; produxitque Sacrum Ordinem Beatæ Mariæ de Monte Carmeli à Sede Apoſtolica, pluribuſque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris approbatum, quem eiuſdē glorioſiſſima Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ ſpeciali titulo voluit inſignire; vt ob eius Virginis reuerentiam Ordo ipſe à Chriſti fidelibus merito peramplius veneraretur, ipſique fideles propterea eiuſdem Virginis Mariæ adiuti ſuffragijs æternæ retributionis præmia facilius conſequi mererentur, dumque ſublimium dicti Ordinis vtriuſque ſexus perſonarum virtutum merita Deo quidem grata, & in conſpectu Apoſtolicæ Sedis accepta digna memoria recenſemus, ac Ordinem ipſum, & illius perſonas ſub Sedis Apoſtolicæ, & Eccleſiæ Romanæ protectione immediatè exiſtentes & inter cæteros Regularium Ordinum profeſſores in firmamento Catholicæ fidei militantes tamquam Religionis ſpeculum, & exemplar ſpeciali charitate fulgentes Sanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſei, & aliorum Patrum, qui Montem Sanctum Carmeli, iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenentes, fructus quoque vberes, quos dictus Sacer Ordo in agro militantis Eccleſiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum indubitanter ſperamus, paterna charitate intuemur, dignum potius, quinimo & debitum reputamus Nos ad illa noſtros dirigere debere cogitatus &c.* Quibus verbis duæ maximæ prærogatiuæ huius Ordinis à Pontifice deſignantur. Prima ibi, dum ſermo eſt de Dei Genetrice Virgine Maria. *Produxitque Sacrum Ordinem Beatæ Mariæ de Monte Carmeli.* Secunda ibi, dum loquitur de Fratribus eiuſdem Ordinis: *Sanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſei, & aliorum Patrum, qui Montem Sanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenentes.* Quæ dum quomodo inter ſe, & cum veritate ipſa cohæreant, diſquiri poteſt. Si enim hic Ordo ab Elia, & Eliſeo, & alijs Patribus Montem Sanctum Carmeli habitantibus hæreditariam trahit ſucceſſionem (vt Pontifex inquit) quomodo de illo dici poteſt à Beata Virgine productum, prout idem etiam Pontifex ait illis verbis. *Produxitque Sacrum Ordinem Beatæ Mariæ de Monte Carmeli.* Sed nodus facile ſoluitur, ſi aduertamus, quòd etſi huius Ordinis primordialis inſtitutio (eo videlicet modo, quo in veteri lege ante Euangelij perfectionem, & Complementum fieri potuit) ab Elia originem ducat, prout Pontifex iſte fatetur, & tam ex ipſo, quam ex alijs Summis Pontificibus, ſcilicet Iulio II. in Bulla *Ad Sacrum Ordinem*, Gregorio decimo tertio in Bulla, *vt Laudes*, Clemente Octauo in Diplomate *In Apoſtolicæ dignitatis*, & in alio *Dominici gregis*, litteris miſſis ad Perſarum Regem, alijſque teſtimonijs, tum, & præcipuè Eccleſiæ Sanctæ in Officijs ab ipſa approbatis, tum etiam alijs hiſtoricorum, doctorum, & authorum monumentis quamplurimis probauimus *in Apparatu ad tomum primum Annalium noſtri Ordinis capite* 6. nihilominus, quia iuxta dicta *eo tomo primo Annalium circa annum Mundi* 4086. *præſertim num.* 43 & 44. Primordiatus ab Elia fuit in Virginis Sanctiſſimæ (quam ſub typo nubeculæ paruæ de mari aſcendentis prænouerat) honorem, itaut proinde eadem puriſsima Virgo cauſa veluti finalis, ſeu exemplaris ipſius Ordinis dici poſsit, meritò propterea de ea inquit Pontifex *Produxitque Sacrum Ordinem Beatæ Mariæ de Monte Carmeli.* Cauſa enim finalis, & exemplaris inter eas, quæ effectum dici poſſunt producere, à Philoſophis recenſentur. Niſi velimus dicere, ideo Sixtum Papam ea verba protuliſſe, quia, vt indicat illis, *Quem eiuſdem Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ ſpeciali titulo voluit inſignire*, hic Ordo ſpeciali eiuſdem Virginis Sanctiſſimæ voluntate ipſius titulo inſignitur, quod quadamtenus eſt ipſum veluti produxiſſe. Eam ſcilicet ob cauſam *vt ob eius Virginis reuerentiam* (vt etiam Pontifex ſubiungit) *Ordo ipſe à Chriſti fidelibus merito peramplius veneraretur, &c.*

4 Alias Ordinis prærogatiuas, quas hoc loco Pontifex recenſet, præſertim de fructibus vberibus, quos in agro militantis Eccleſiæ ac in propagatione fidei Catholicæ produxit in noſtris Annalibus, ſi Deus dederit, enumerabimus. Ea autem omnia, quæ Pontifex refert magnæ authoritatis pondus Ordini afferre pro comperto cunctis eſt. Et ſi enim verba narratiua Papæ, quæ non principaliter propter ſe proferuntur, plenam probationem non efficiāt, prout ex iuribus, & Doctoribus attuli ſupra Mare magnū Eremitarum Sancti Auguſtini § 31. *num* 95. & generaliter loquendo verba narratiua Papæ proprium factum non referentis plenam fidem non faciant, prout ex Clem. 1. *de Probat.* colligunt doctores: nihilominus narratiuæ Papæ etiam de facto alieno motu proprio factę, & in qua fundat ſuam intentionem, ſtandum eſt. Card. *in Clem.* 1. *de probat. in* 10. *q.* Pet. de Anchar. *ibi in* 1. *quæſt.* Imola *ibidem in* 4. *col. ver. prædicta limitat. eſſe vera*, & Alex. conſ. 112. *vol.* 7. Curt. Iun. *conſ.* 61. quos ſequitur Puteus *deciſ.* 101. *alias* 100. *lib.* 3. *deciſ.* Cum ergo, quæ hic narrat Pontifex, ea referat ex motu proprio, & vt in eis fundet intentionem cōferendi priuilegia, quæ in hoc Mari magno concedit, proculdubio ipſius narratiuæ ſtandum erit. Præſertim, quia in antiquis enunciatiua Papæ etiam in facto alieno plene probat Ioan. de Imol. & alij in Clem. 1. *de probat.* Alex. *conſ.* 15. *incip. viſis narratis num.* 2. *lib.* 4. Ruin. *conſ.* 108. *in cap. viſa, ac bene intellecta num.* 20. *lib.* 2. Gabr. *de probat. concluſ.* 2. *num.* 54 quos refert, & ſequitur Rota *deciſ.* 142. *num.* 6. apud Farinac. *in Collect.* 1. *nouiſſimar. alias p.* 4 *diuerſor.* & tenet Barboſ. *in d. Clem.* 1. *de probat. num* 9.

Circa §. 1.

5 NOTA primo Bullam Bonifacij VIII. *in hoc* §. contentam confundi in Mari magno iſto, prout in Bullario Rodriguez reperitur, cum Bulla Clem. IV. de qua *in* § *ſequenti*, Quod notatione dignum cenſeo pro hoc, & alijs pluribus erroribus, qui in hoc Bullario cernuntur, non Authoris, vt credo, ſed typographorum incuria.

6 Nota ſecundò, quod cum confirmationes immunitatū, ſeu priuilegiorum Ordini conceſſorum factæ à Nicolao Quarto, & Bonifacio Octauo, & in hoc §. contentæ, ſolum ſint in forma communi, cum nec verbum habeant, quo denotetur eas eſſe in forma ſpeciali, ideo ſolum habebunt eos effectus, quos ſimiles confirmationes in forma communi habere ſolent. De quibus dixi ſuper Mare magnum Prædicatorum, §. 38. & ſuper Mare magnum Minorum, §. etiam 38. & maximè ſuper Mare magnum Eremitarum Sancti Auguſtini §. 33. Vbi etiam alia ad intentum. Pręſertim, quia ex dictis ibi elici poteſt huiuſmodi confirmationes in forma communi inutiles non eſſe, ſed fructuoſas.

7 Nota tertiò, hoc idem priuilegium confirmatorium priuilegiorum, ſeu indultorum aliàs conceſſorum haberi etiam ferè ad verbum ex Vrbano VI. in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini §. 5. Vide ibi dicta, & circa §. 28. eiuſdem Maris magni, ac dicenda inferius in alijs confirmationibus magis amplis, & extenſis.

Circa §. 2.

8 LITTERÆ iſtæ Clementis Quarti *hoc* §. contentæ cōmendatitiæ ſunt Ordinis noſtri ad omnes Archiepiſcopos, vt ſcilicet Fratribus ſuffragarentur ipſis loca ad habitandum concedentes, impedienteſque ne quo ad hoc ab aliquibus indebitè moleſtarentur. Notat autem Scholiaſtes huius Maris magni *inter priuilegia noſtrorum Patrum*

Diſcal-

Discalceatorum priuilegium hoc solum esse meram commendationem, non verò facultatem fundandi Monasteria, cum prohibitio in contrarium solum reperiatur in Iure post tempora huius Pontificis Clementis Quarti, scilicet tempore Bonifacij Octaui *in c. vnico de excessibus Prælatorum in Sexto*. Sed quod attinet ad primum, cum istæ litteræ sint commendatitiæ pro fundandis Monasterijs nostri Ordinis, consequentes etiam facultatem concedere videntur ad id faciendum, siue antea fuerit, siue non fuerit prohibitio. Quod attinet vero ad secundum, prohibitionem illam illius *capitis vnici de Excess. Prælat.* non extendi ad omnes Religiosos, sed solum ad Mendicantes, dixi *tomo 4. verbo Monasteria Regularium n. 4.* Quamuis etiam idem Scholiastes addat núc temporis quoad fundationem Monasteriorum eorumdem Patrum Discalceatorum standum esse priuilegio Pauli Quinti; nihilominus iuxta dicta *tom. 1. c. 9. a num. 34.* & loco relato *ex 4. to.* propter Constitutionem Vrbani Octaui ibi relatam, reuocatum est tale priuilegium Pauli Quinti. An verò generaliter loquendo ad fundationem Monasteriorum quorumcumque Regularium requiratur Papæ licentia, dixi loco relato *ex 4. tomo.*

9 Porro ex huiusmodi commendatitijs Clem. IV. litteris & alijs Innocentij IV. quas ipse refert, pluribusque alijs in antiquioribus Pontificum Annalibus repertis, & in fauorem Religiosorum datis, colligi primò videtur, Religiosorum causas, vtpote valde fauorabiles pijssime tractandas esse, *c. in præsentia de probat. c. quia circa de priuileg. l. locum*, & ibi Gloss. *verbo Relig. ff. de vsufruct. Authentic. ingressi, C. de Sacrosanct. Eccles* Couarubias *lib. 1. variar. c. 17.* Gutiertez *lib. 1. canonic. quæst. c. 32.* Secundò specialiter in fundatione Monasteriorum, de qua in præsentibus litteris agitur, etiam a Regibus, & Principibus curanda. Quia, vt benè, & piè Ludouicus Pius Imperator apud Flodoardum *lib. 2. histor. Eccles. Rhemens cap. 19.* dicebat: *Si locis venerabilibus ea, quæ a prædecessoribus nostris Regibus, vel Imperatoribus ad Republicæ vsus exigebantur, Religiosa liberalitate in vtilibus, & necessitatibus sanctorum locorum expendendis remittimus, & fidelium nostrorum saluberrimis pro hac eadem repetitionibus benignum accommodamus assensum, maximè animæ nostræ, & Regi, & Regno prouidemus consultum; quia nihil cernitur imminutum, quidquid pijs affibus, locis Religiosis, ac Ecclesiarum Dei vtilitatibus, seu seruorum Dei fuerit commoditati indultum.* Et Rangolius *in 4. c. lib. 1. Reg cap. 19.* contra politicam Bodini, & Cuncti dicens post alia. *An putas Principem meritò reprehendi posse, si Collegia instituat, si Religiosas domos ædificet, quibus è Republic a necessaria stipendia suppeditet? Non possunt dissipata, aut etiam distracta videri, quæ in communem Republicæ vtilitatem impenduntur.* Alia ad intentum de protectione Summorum Pontificum erga Religiosos, præsertim Mendicantes, inferius *circa* § 39 huius Maris magni. Plura etiam spectantia ad Monasteriorum extructionem, etiam pro casu, in quo aliqui prætenderent ex talium Constitutione aliquod damnum sibi inferri, habentur in varijs Rotæ decisionibus, scilicet Gerundensi *altius non tollendi* coram Coceino 24. Nou. 1636 & eiusdem tituli coram D. Panzirolo 15. Iunij 1637. & alijs similibus, quæ ibi referuntur. Vide etiam Maronum *Respons. 60.*

Circa § 3.

10 DVO continet priuilegium hoc Innocentij IV. in isto §. contentum. Alterum est personas Fratrum, & locum Montis Carmeli, in quo tunc manebant, sub B. Petri, & Papæ protectione suscipere. Alterum verò est facultatem concedere, vt cum generale fuisset interdictum, liceret illis clausis ianuis, excommunicatis exclusis, diuina officia celebrare, dummodo causam interdicto non dederint, nec id specialiter esset ipsis interdictum. Et quidem de primo loquendo iam dixi in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 10. circa simile priuilegium ex tali indulto non inferri exemptionem Religiosorum. Eam tamen habent nostri ex copiosioribus alijs priuilegijs, de quibus infra in hoc eodem Mari magno, præsertim §. 5. & 6. loquendo autem de secundo, quod etiam conceditur ab Alexandro IV. in Bulla sub hoc eodem §. relato (quæ per typographi negligentiam omittitur in Mari magno, quod extat in Bullario Rodriguez) non multum de eo curandū, cum iam sit Ius commune post tempora Bonifac. VIII. *ex cap. Alma mater de sent. excommunic. in 6.* vt notaui circa Mare magnum Prædicatorum §. 10. Minorum §. 8 & Eremitarum S. Augustini §. 20. Nota etiam, quod in priuilegio Innocentij IV. non habetur, quod id debeat fieri *campanis non pulsatis*, sicut habetur in priuilegio Alexand. IV. & *in d. c. Alma mater*. Præcipuè nota, ideo Religionem impetrasse hoc priuilegium Alexādri IV. (vt videtur) quia priuilegium illud Innoc. IV. solū videbatur esse pro Monasterio Montis Carmeli, vt patet ex illis verbis *Priori, & Fratribus Eremitis B. Mariæ de Monte Carmeli*, seu, vt in exemplari alio authentico habetur, *Eremi B. Mariæ &c.* & postea *locum in quo &c.* quibus denotari videtur tale priuilegium solum fuisse concessum Monasterio Montis Carmeli, & Fratribus in ipso existentibus. Priuilegium autem Alexandri IV. est pro tota Religione, vt patet ex illis verbis *Prioribus, & Fratribus Ordinis gloriosissimæ &c.* & rursus *in Ecclesiis vestris*. Extenditur autem hoc priuilegium infra §. *sequenti, & §. 50. 51. & 52.* Pro hoc autem, & similibus priuilegijs, & qualiter eo tempore Interdicti se gerere debeant Regulares, consule Sorbum *in Addit. ad Compend. priuileg. Mendicantium verbo interdictum 3. §. Primo statim*, Mirandam *in Man. Prælat. to. 2. quæst. 38. art. 12.* & Ioannem de Cruce *in lib. 3. de stat. Relig cap. 7. dub. 2.*

Circa § 4.

11 CONTINETVR hic priuilegium Innocentij VI. cōfirmatum, & relatum à Gregorio XI. per quod extenditur priuilegium Innocentij IV. & Alexand. IV. de quo in § præcedenti. Cum enim hi Pontifices facultatem dederint Fratribus nostris celebrandi diuina officia tempore interdicti generalis, seruata iuris solemnitate, scilicet ianuis clausis &c. nihilominus cum interdum ad aliquem locum generaliter interdictum irent, in quo Ecclesiæ, seu Monasteria Ordinis non essent, clerici sæculares, & aliqui Regulares eos ad diuina admittere recusabant, vt propterea ad Sedem Apostolicam confugere compulsi sunt. Papa ergo Innocentius VI. ipsis in hoc priuilegio concedit (quod & refert, & confirmat Gregorius XI.) vt cum ad talia loca declinarent, possent in eis ad diuina audienda, & celebranda admitti, ac ad receptionem Sacramentorum, cum solemnitate communis iuris, scilicet ianuis clausis, &c.

12 Circa quod nota, quod cum hæc differentia versetur inter priuilegium locale, & personale, quod personale sequatur personam, vbicunque fuerit, locale verò sequatur locum, cum priuilegia concessa nostris Fratribus ab Innocentio IV. & Alexandro IV. ambigua fuerint, nam Innocentius IV. generaliter illis concessit, vt tempore interdicti liceret illis diuina officia celebrare, non determinando locum talis celebrationis, Alexander autem IV. è contra illis concesserit, vt tempore talis interdicti dicta officia possent celebrare, determinando locum, scilicet *in Ecclesijs vestris*, ideo attentè considerando verba horum priuilegiorum, (prout faciendum esse docet Suarez *li. 8. de Leg. cap. 30. num. 10.* ad intelligendum naturam vtriusq; priuilegij) ex vi prioris priuilegij Innoc. IV. cum esset absque determinatione loci, ac per consequens personale, possent dicti Fratres vbique terrarum celebrare tempore interdicti; ex vi autem posterioris Alex. IV. cum esset locale, & determinatum ad proprias Ecclesias non possent id facere extra illas. Iure ergo & merito vel pro maiori declaratione priuilegij Innoc. IV. hoc aliud magis amplum, clarum, & expressum ab Innocent. VI. impetrare debuerunt. Quæ autem sint prohibita, vel concessa tempore interdicti, & de culpa, & pœnis, quas contrahunt violantes interdictum, vt propterea meritò Patres nostri has cōcessiones à Papa postulauerint, dixi latè *tomo 1. ver. Interdictum quoad Regulares.*

13 Circa clausulam illam in his, & similibus Bullis Pontificijs positam *Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Apostolorum &c.* iam dixi *tomo 3. verbo Clausula num. 34. & 35. ac tomo 4. verbo Pœna Ecclesiastica num. 16.*

quod

quod etsi denotet culpam mortalem in contrauenientibus prædictis Bullis; non tamen denotare excommunicationem, aut priuationem Beneficiorum, sed solum pœnam arbitrariam, & beneplacitum Papæ.

14 Vide alia in hoc Mari magno *circa* §. 50. 51. *&* 52. Vbi hoc, & similia priuilegia ampliantur, & extenduntur à Sixto IIII.

Circa §. 5.

15 CONCEDIT hic Summus Pontifex Ioannes XXII. Religioni nostræ specialiter deuotos (vt patet ex Bulla vulgo *Sabbatina* nuncupata, alijsque priuilegijs, ab ipso Ordini nostro concessis) amplissimam exemptionem Fratribus, Ecclesijs, Domibus, & rebus nostris, ac ad illa spectantibus, itaut vix similis alia alijs Religionibus concessa fuerit; accedente præsertim concessione Clem. VI. de qua *in §. sequenti*, & alijs, de quibus infra, vt propterea sigillatim enucleati debeat.

16 Et primò quidem verba illa de nostro Ordine prolatæ: *Quem in statu firmo, & solido, & stabili decernimus, & volumus permanere;* posita sunt ab hoc Pontifice ad tollendum quemdam scrupulum ex eo ortum, quod Gregorius X. in Concil. Lugdunensi, dum quasdam Religiones extingui iubet, Prædicatorum, & Minorum Ordines in hoc non includendo propter euidentem vtilitatem Ecclesiæ ex ipsis prouenientem; de Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum Ordinibus loquès dixerit: *Cæterum Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum Ordines, quorum institutio dictum Concilium Generale* (scilicet Concilium Lateranense sub Innocentio tertio) *præcessit, in solito statu* seu *in suo statu volumus permanere, donec de ipsis aliter fuerit ordinatum.* ex ijs enim verbis nimis pij Glossatores intelligere volebat hos duos Ordines à Concil. Lugdunensi, & Gregorio X. confirmatos non iri, sed solum ipsis concessum permanere, donec quid de illis faciendum decerneretur. Quamuis autem glossema hoc falsum esset, & à Bonifacio VIII. *cap. vnic. de Relig. domib. in Sexto*, omnino reiectum, siquidem ibi referens ad verbum Concilij Lugdunensi, & Gregorio X. verba, solum dixit: *Cæterum Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum Ordines, quorum institutio dictum Concilium generale præcessit in solido statu volumus permanere,* non adiungens, sed potius expungens verba illa, *Donec de ipsis* &c. & pro *solito statu*, vel *suo statu* ponens *solido statu*, quo verbo, vt Ioannes Monachi, Guido, & alij intelligunt, Ordines isti confirmantur, & consolidantur; & verba illa *solito statu*, seu *suo statu* denotent statum approbationis, & confirmationis, cum certum sit Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum Ordines ante Concilium Lugdunense sæpius approbatos, & confirmatos fuisse à Sede Apostolica, nec verba illa *donec de ipsis &c.* obstarent, cum vt dictum sit, à Bonifacio VIII. fuerint reiecta, ipseque Bonifacius in Bulla, quæ habetur in principio texti decretalium prohibeat recipi alias decretales *in Iudicijs, & Scholis* præter ab eo insertas, & casu quo subsisterent, plures, & congruas paterentur expositiones (de quo noster antiquus Doctor Ioànes de Baccone *lib. 3. quodlib. quæst. 6.* noster etiam Philippus Ribbotus *lib. 10 de instit. & pecul. gestis Carmel. cap. 6.* in Speculo Ordinis *fol. 41.* Ioannes Marquez *in lib. de Origine Ordinis Sancti Augustini cap. 2. §. 4.* Ægidius à Præsentatione *in lib. sui tituli* Primas Augustinianus *lib. 7. c. 5. in fine* Thomas de Iesu *super Regul. Carmel. p. 2. dub. 3. circa titulum Regulæ*, & nos in nostris Annalibus *circa ann. Christi* 1274.) nihilominus ad tollendum, vt dixi, hunc scrupulum, Pontifex iste vtitur illis verbis *statu firmo, & solido, & stabili*, quæ idem important, & sunt veluti synonyma ad maiorem rei firmitatem ab ipso adiuncta. Verborum enim idem significantium multiplicatio seu geminatio maiorem deliberationem & enixam voluntatem denotat: *l. hæreditas ff. ad Trebell.* Bartholus *in l. cum scimus nu. 7. cap. de agric. & consil. lib.* 11. Decius *in l. 1. num. 3. c. de pactis, & cons. 51. col. 2. & consil.* 180 *col. 3.* Gutierrez *pract. quæst. lib. 3. quæst. 17. num* 134. Tuschus *practic. concl. 14. concl. 28.* & plures alij apud Barbosam *in tract. de Axiom. iur. axiomate* 105. *numer. 1.* præsertim quia verba geminata operantur, quod nihil possit opponi. Curtius in *consil.* 278. *num. 18.* Tuschus *supra* Barbosa *sup. numer. 8.*

17 Deinde verba illa *Pertinentijs suis* denotant non solum eximi à iurisdictione cuiuscumque sub Papa Ordinem, personas, Ecclesias, domos, & res alias nostras, sed etiam accessoria ipsis. Hoc enim significat verbum *Pertinentiæ*, prout tradit Innoc. *c. cum ad Sedem num. 1. & 2. de restit. spoliat.* vbi Abbas *num.* 11. Baldus *in l. cætera §. item hoc*, Socinus *cons. 47. col. 3. & cons. 21. a num 6 lib. 3. n. 4 & 5. vol. 1. & reg. 295.* Tuschus *practic. concl. 106 littera P. concl.* 325. & alij apud Barbosam *de Appellat. iuris appellat.* 200. *num. 1.* Vt itaque pertinentiarum nomine veniunt ea, quæ per viam necessitatis, seu æqualitatis, aut naturalis inhærentiæ accedunt dictis rebus, siue statuto, lege, consuetudine, aut communi vsu accedant, siue consistant in possessione, siue in iure, aut iurisdictione, molendina, turni, prædia, foueæ, horti, viridaria, & similia. Sic enim colligo ea varijs iuribus, & Doctoribus apud Barbosam relatum *dict. Appellat.* 200.

18 Præterea verba illa *In ius, & proprietatem B. Petri, & Apostolicæ Sedis assumimus*, quomodo prouent perfectam exemptionem istorum Religiosorum ab Ordinariorum iurisdictione, dixi supra Mare magnum Eremitarum S. August. circa §. 31. Vbi etiam idem dictum manet de verbis illis: *De gratia speciali deseruentes ex nunc vos, & Ordinem vestrum, ac personas, Ecclesias, & Oratoria, domos, & loca præfata, ac pertinentia ad eadem soli Romano Pontifici, & dictæ sedi tam in spiritualibus, quam in temporalibus absque vllo medio subiacere.* De eo quoque priuilegio, quod adiungitur illis verbis. *Ita quod nec locorum Ordinarij, nec alia quæuis persona Ecclesiastica in vos, & Ordinem vestrum, personas, Ecclesias, Oratorium, domos, & loca prædicta, vtpote prorsus exempta, possint excommunicationis, suspensionis, aut interdicti promulgare sententias* sub pœna inanitatis & irritationis actuum, similiter est dictum *eo §. 31.* & alijs locis ibi relatis ex Mari magno Prædicatorum, & Minorum.

19 Expendenda autem sunt verba illa, *Tam in spiritualibus, quam in temporalibus*, quibus denotatur omnimoda etiam exemptio Religiosorum nostri Ordinis ab Ordinarijs in omnibus, & quibuscumque causis. Dictiones enim *tam, & quam* accipiuntur augmentatiuè Aymon *cons* 217. *num. 9* Menochius *cons. 193. numer. 7.* Vulpella *de prepos. & ad verb. Significat sub hac dict. pag.* 121. Barbosa *de dictionib. dict.* 402. ex Rotæ decisionibus. Implicant etiam casum magis dubitabilem. Surdus *cons.* 317 *num.* 17. Barbosa *supra num. 6.*

20 Expendere etiam oportet clausulam illam: *Ac personis degentibus in eisdem*. per ipsam enim denotatur non solum concedi hanc exemptionem personis Religiosorum, de quibus id dixerat per illa verba, *vos, personas*, sed etiam respectiuè, & quatenus sunt capaces, alijs secularibus degentibus inter ipsos, vt sunt non solum Tertiarij, Oblati, & familiares, sed etiam (quod quandoque contingit) sæculares alij in domibus nostris propter aliquam causam commorantes. Vnde in facti contingentia, cum quidam sæcularis hic Romæ infirmaretur, & deuotionis causa ad se curandum in quoddam Monasterium nostrum venisset; ex vi huius priuilegij Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis à Fratribus ipsi ministrata fuerunt. Ad quod etiam deseruire potuit priuilegium Pij IV. & Pij V. pro Theatinis, quod retuli *tomo 3. verbo Eucharistia quoad Regulares num.* 10. Quoad Tertiarios verò, Oblatos, & familiares quomodo hoc, & alia priuilegia moderata sint, consule dicta *tomo 2. cap. 8. 14. & 16.*

Circa §. 6.

21 PRIVILEGIVM Clemen. VI. hoc § contentum ampliatiuum, est, & confirmatorium alterius Ioan. XXII. § *præcedenti* relati. Confirmatorium quidem, quia referens illud inquit *prædicto indulto in suo robore permanente*; ampliatiuum verò, quia cum in illo non esset declaratum, an *ratione delicti, seu contractus aut rei, de qua agitur*, conueniri nequirent Fratres coram Ordinarijs, in isto id exprimit Clemens cum derogatione expressa, *capitul. volentes de priuileg. in 6.*

N quod

quod est Constitutio Innocent. IV. De qua materia egi supra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 46. Minorum *circa* § 44. Eremitarum Sancti Augustini, *circa* §. 32. & 42. cum alijs locis ibi relatis. Semper tamen animaduertendum est tam pro hoc, quam pro similibus priuilegijs exemptionis Regularium attendendum esse ad limitationes traditas à Concil. Tridentin. ita vt in casibus à Concilio determinatis talis exemptio nullatenus ipsis suffragetur. Qui autem sint ij casus, dixi *tomo* 3. *verbo Episcopus quoad Regulares*, & *verbo Exemptio Regularium*, & alijs locis ibi citatis.

22 Nota præterea hunc Pontificem in hoc priuilegio pro Ordinis nostri confirmatione vti ijsdem illis verbis, quibus vsum fuisse Ioannem XXII. in priuilegio relato § *præcedenti* dixi ad tollendum scrupulum, qui poterat esse propter Concilium Lugdunense, & Gregor. X. scilicet *Ordinem nostrum, quem in statu firmo, solido, & stabili volumus permanere*. Vnde temerè nimis hanc esse mentem Ecclesiæ vel in dubium reuocari potest.

23 Ad a ad intentum habet infra in simili priuilegio à Sixto IV. concesso 101. vbi etiam de limitatione illius facta à Concilio Tridentino, pro casu videlicet, quo Religiosi etiamsi infra claustra Monasterij degunt, extra illa tamen notoriè, & scandalosè delinquant. De quo similiter locis relatis ex 3. *tomo*.

Circa §. 7.

Vbi de Regula Carmelitarum.

24 CONTINETVR in hoc §. confirmatio Regulæ Carmelitarum à B. Alberto Hierosolymitano Patriarcha traditæ, & ab Innocent. IV. iam pridie declaratæ, correctæ, & mitigatæ, & postea ab Alexandro IV. approbatæ, & confirmatæ, & à Nicolao IV. in ista Bulla insertæ, approbatæ, & confirmatæ. Quæ quia res est non mediocriter spectans ad nostros Carmelitas, ideo accuratiùs tractanda, Regula ipsa exponenda, & dubia, quæ circa ipsam sunt, enodanda. Vt autem quid factum sit ab Innocent. IV. alijsque Summis Pontificibus successoribus circa ipsam Regulam melius innotescat, operæ pretium erit, illam prout à B. Alberto tradita primum fuit, referre, ac postea declarationes, correctiones, & mitigationes à Pontificibus circa illam factas adducere. Regula ergo B. Alberti pura, primæua, & primitiua hæc est.

Regula prima, & primitiua Carmelitarum.

25 ALBERTVS Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha dilectis in Christo filijs Brocardo, & cæteris Eremitis, qui sub eius obedientia iuxta fontem in Monte Carmeli morantur, in Domino salutem, & Sancti Spiritus benedictionem. Multifariè, multisque modis Sancti Patres instituerunt qualiter quisque in suo Ordine fuerit, vel quemcumque modum religiosæ vitæ elegerit, in obsequio Iesu Christi viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conscientia deseruire. Verum quia requiritis à nobis, vt iuxta propositum vestrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis.

Illud in primis statuimus, vt vnum ex vobis habeatis Priorem, qui ex vnanimi omnium assensu, vel maioris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate seruare.

Præterea iuxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum vel sanioris partis eædem cellulæ cuique fuerint assignatæ.

Nec liceat alicui Fratrū, nisi de licentia Prioris, qui pro tēpore fuerit deputatū sibi locū mutare, vel cū alio pmutare.

Cellula Prioris sit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat, & de arbitrio, & dispositione ipsius postmodum, quæ agenda sunt cuncta procedant.

Maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eas die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, nisi alijs iustis occasionibus occupentur.

Hi qui litteras norunt, & legere Psalmos, per singulas horas eos dicant, qui ex institutione Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ approbata consuetudine ad horas singulas sunt deputati. Qui verò litteras non norunt, vigintiquinque vicibus dicant *Pater noster* in Nocturnis vigilijs. exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quorum vigilijs prædictum numerum statuimus duplicari, vt dicatur *Pater noster* vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in Laudibus Matutinis: in alijs quoque horis septies similiter eadem sigillatim dicatur oratio, præter officia vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis.

Nullus Fratrum dicat sibi aliquid esse proprium, sed sint nobis omnia communia. Et ex his quæ vobis Dominus dederit distribuatur vnicuiq; per manum Prioris, idest per hominem ab eo ad idem officium deputatum, prout cuiq; opus fuerit inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum; ita tamen vt sicut præmissum est, in deputatis cellulis singuli maneant, & ex his, quæ sibi distributa fuerint singulariter viuant.

Oratorium prout commodius fieri poterit, construatur in medio cellularum: vbi mane per singulos dies ad audienda Missarum solemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri poterit.

Dominicis quoque diebus, vel alijs, vbi opus fuerit de custodia Ordinis, & animarum salute tractetis, vbi etiam excessus, & culpæ Fratrum, si quæ in aliquo deprehensæ fuerint, charitate media corrigantur.

Ieiunium singulis diebus, exceptis Dominicis, obseruetis à festo Exaltationis Sanctæ Crucis, vsque ad diem Dominicæ Resurrectionis, nisi infirmitas, seu debilitas corporea, aut alia iusta causa ieiunium solui suadeat, quia necessitas non habet legem.

Ab esu carnium semper abstineatis, nisi infirmitatis, & nimiæ debilitatis remedio sint sumendæ.

Quia verò militia est vita hominis, & omnes, qui piè volunt viuere in Christo, persecutionem patiuntur, aduersarius quoque vester diabolus tamquam leo rugiens circuit quærens, quem deuoret, omni sollicitudine studeatis indui armatura Dei, vt possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi vestri cingulo castitatis. Muniendum est pectus cogitationibus sanctis: scriptum est enim, *Cogitatio Sancta seruabit te*. Induenda est lorica iustitiæ, vt Dominum Deum vestrum ex toto corde, & tota anima, & ex tota virtute diligatis, & proximos vestros tanquam vos metipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Sine fide enim est impossibile placere Deo, & hæc est victoria fides nostra. Galea quoque salutis capiti imponenda est, vt de solo Saluatore speretis salutem, qui saluum facit populum suum a peccatis eorum. Gladius autem spiritus, quod est verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus vestris. Et quæcumque vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant. Faciendum est vobis aliquid operis, vt semper vos diabolus inueniat occupatos, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apostoli magisterium pariter, & exemplum, in cuius ore Christus loquebatur, qui positus est, & datus à Deo prædicator, & doctor Gentium in fide, & veritate, quem si secuti fueritis, non poteritis aberrare. *In labore* (inquit) *& fatigatione fuimus inter vos nocte, ac die operantes, ne quem vestrum grauaremus: non quasi nos non habemus potestatem sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Nam cum essemus apud vos, hæc denunciabamus vobis, quoniam si quis non vult operari non manducet. Audiuimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiete nihil operantes. His autē, qui huiusmodi sūt, denunciamus, & obsecramus in Domino Iesu Christo, ut cū silentio operantes suum panem manducent.* Hæc via sancta, & bona, ambulate in ea. Commendat autem Apostolus

silen

silentium, cum in eo præcipit operandum. Et quemadmodum Propheta attestatur, *Cultus Iustitiæ silentium est*; & rursus *in silentio, & spe erit fortitudo vestra*. Ideoque statuimus, vt ab hora vespertina, vsque ad horam tertiam sequentis diei silentium teneatis, nisi forte necessitas, vel causa rationabilis, aut licentia Prioris silentium interrumpant. Alio vero tempore licet silentij non habeatur obseruatio tanta, diligentius tamen à multiloquio caueatur, quoniam sicut scriptum est, & non minus experientia docet, *in multiloquio non deerit peccatum, & qui inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala*. Item, *qui multis verbis vtitur lædit animam suam*. Et Dominus in Euangelio, *de omni verbo otioso quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij*. Faciat ergo vnusquisque stateram verbis suis, & frænos rectos ori suo, ne forte labatur & cadat in lingua sua, & insanabilis sit casus eius ad mortem, custodiens cum Propheta vias suas, vt non delinquat in lingua sua; & silentium in quo est cultus iustitiæ, diligenter, & caute studeat obseruare. Tu autem Frater Brocarde, & quicumque post te institutus fuerit Prior, illud semper habeatis in mente, & Seruetis in opere, quod Dominus in Euangelio: *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, erit vester minister, & quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus*. Vos quoque cæteri Fratres Priorem vestrum humiliter honorate, Christum potius cogitantes, quam ipsum, qui posuit illum super capita vestra. Et Ecclesiarum præpositis ait: *Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit*, vt non veniatis in iudicium de contemptu, sed de vestra obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus vobis conuersationis vestræ formulam statuentes, secundum quam viuere debeatis. Si quis autem super erogauerit, ipse Dominus cum redierit, reddet ei. Vtatur tamen discretione, quæ virtutum est moderatrix.

Finis Regulæ primitiuæ.

26 Circa hanc porro B. Alberti Regulam dubia aliquot esse possunt. Primum, de Authore ipsius, quis scilicet is Albertus fuerit; secundum: de Brocardo illo, cui cum cœteris Eremitis Carmeli data fuit; tertium, de tempore datæ ipsius; quartum de illius confirmatione, à quo videlicet approbationem, vel confirmationem meruerit; quintum de excellentijs, & prærogatiuis ipsius Regulæ. Quia tamen hæc potius ad historiam, quam ad moralem doctrinam, quam in hoc opere intendimus, spectant, & quia de ipsis latè in nostris Annalibus dicimus, ad ea ipsa referimus, in lucem edenda, si Deus concesserit. Sub compendio tamen dicimus Authorem huius Regulæ fuisse Albertum Hierosolymitanum Antistitem ab Innoc. III. ex Vercellensi Episcopo ad Terram Sanctam missum, quem officio canonico vt beatum Ordo noster veneratur. Brocardum verò illum, ad quem Regula dirigitur, fuisse B. Brocardum Ordinis Generalem, inter Latinos secundum. Tempus datæ credimus in re incomperta fuisse circa ann. Domini 1205. vel paulo post. Confirmatam autem Regulam primò asserimus ab eodem Alberto potestate tum ordinaria Patriarchæ, qua fungebatur, & quæ ad id sufficiebat ante Concilium Lateranense, quod id prohibuit, tum extraordinaria Legati Apostolici, deinde à Concilio Lateranensi, seu Innoc. III. Honorio III. Gregorio IX. & Innoc. IV. sub anno 1245. duobus annis ante istam solemniorem confirmationem in Mari magno insertam. De quo inter alios noster antiquus Doctor Ioannes de Baccone *lib 3. quodlib. q. 6.* Eius autem excellentiam maxime commendat, quod breuitate, & claritate ea omnia, quæ ad finem, & media perfectionis Religiosæ spectant, mirificè continet. Sed de iis, vt dixi latè in Annalibus nostris.

27 Alia tamen ad nostrorum intentum magis vtilia in præsenti de ipsa inquirenda sunt. Primum quidem, qualiter, & in quibus à Summis Pontificibus declarata, correcta, moderata, & mitigata fuerit. Secundum, de obligatione ipsius, qualiter scilicet, & sub quali culpa ad ipsam obseruandam teneantur Carmelitæ. Tertium, quod pertinet ad ipsius expositionem, de dubijs, quæ circa ipsam esse possunt, prout ad materiam moralem, & ad conscientiam Fratrum spectare possunt; omissis multis, quæ circa ipsius spiritualem sensum tradunt plures ex nostris; specialiter venerabilis, & antiquus nostri Ordinis Pater Ioannes Soreth Generalis *in exposit. paranet. Regul.* Hieronymus Gratianus *in Discipl. Regular.* Thoma de Iesu *de Regul. Carmelitar.*

28 Et, quod attinet ad primum, ex collatione istius Regulæ, quam vocamus primæuam, puram, & primitiuam cum ea, quæ iussu Innocentij IV. correcta est, & quæ isto Mari magno est inserta, colligitur manifestè in quibus declarata, correcta, moderata, & mitigata fuerit. Et primò quidem, cum in capite primo Regulæ primitiuæ diceretur, quod Fratres promitterent obedientiam Priori, in ista declaratum est id fieri debere *cum castitate, & abdicatione proprietatis*. Deinde quia in Regula primitiua nihil dicebatur de locis, seu habitationibus Fratrum, quin potius, vt aliqui dicebant, solum illis permissum erat, vtpotè Eremitis in eremis habitare; ad tollendum dubium declaratum id est hoc modo. *Loca autem habere poteritis in eremis, vel vbi vobis donata fuerint, ad vestra Religionis Obseruantiam apta, & commoda, secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire*. Præterea, quia in c. 7. Primitiuæ Regulæ dicebatur: *In departitis cellulis singuli maneant, & ex ijs, quæ sibi distributa fuerint, singulariter viuant*; His verbis deletis, & rigorem, qui in ipsis erat, mitigando, additum est post illa verba capitis secundi, *eadem cellulæ cuique fuerint assignatæ* quod sequitur: *Ita tamen vt in communi Refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter aliquam Lectionem Sacræ scripturæ audiendo, vbi commodè poterit obseruari sumatis*. Item quia in c. 6. primitiuæ Regulæ dicebatur: *Hi qui litteras norunt, & legere Psalmos, per singulas horas eos dicãt, qui ex institutione Sãctorum Patrum, & Ecclesiæ approbata consuetudine ad horas singulas sunt deputati*; cum hoc Fratribus dubium generaret, an illi tenerentur ad alias horas canonicas præterquam ad Psalmos dicendos, propterea hanc clausulam corrigendo, & declarando sic positum fuit. *Hi qui horas canonicas cum clericis dicere norunt, eas dicant secundum constitutionem Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ approbatam consuetudinem*. Id quoque quod *in cap. 7.* primæuæ Regulæ dicebatur. *Ex his, quæ vobis Dominus dederit, distribuatur vnicuique per manum Prioris, idest, per hominem ab eo ad idem officium deputatum*, sic fuit in hac recentiori Regula declaratum, & correctum. *Sint vobis omnia communia, & distribuantur vnicuique per manum Prioris, idest, per Fratrem ab eodem ad idem officium deputatum, prout vnicuique opus erit &c.* Post quæ etiam (cum similia in primitiua Regula non haberentur) in posteriori hac priorem declarando conformiter etiam ad declarationem Gregorij IX. & eiusdem Innocent. IV. in Bulla *Ex officij nostri* in Speculo Ordinis *lib. 8. cap. 5. & fol. 61.* additum est: *Asinos autem siue mulos prout vestra expostulauerit necessitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium siue volatilium nutrimentum*. Seu quod in idem fere recidit; *Et aliquot animalium, siue volatilium ad nutrimentum*. prout sæpius legitur. Maximè verò prima illa Regula mitigata est in posteriori iussu Innocentij alterata in eo quod habetur in *c. vndecimo*. Cum enim in illa haberetur: *Ab esu carnium semper abstineatis nisi pro infirmitatis, &* (alias *aut*) *nimia debilitatis remedio sint sumenda*, cum rigidissima viderentur, mitigata hoc modo fuit: *Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur*, deletis particulis *semper*, & *nimia*, quæ erant in primitiua Regula. Quin additum est: *Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus; sed & carnibus supra mare vesci licebit*. Maximè etiam moderata est, & mitigata prior illa Alberti Regula per hanc posteriorem authoritate Innocentij IV. quoad silentij obseruantiam. Cum enim in primitiua Regula diceretur. *Ideoque statuimus, vt ab hora vespertina vsque ad horam tertiam sequentis diei silentium teneatis, nisi fortè necessitas, vel causa rationabilis, aut licentia Prioris silentium interrumpant*; quod sanè durissimum videbatur, mitigatum sic est in hac posteriori Regula: *Ideoque statuimus, vt dicto Completorio silentium teneatis vsque ad primam dictam sequentis diei*. Tollendo videlicet verba illa *Nisi forte necessitas &c.* & temperando tempus silentij,

scilicet *a Completorio usque ad primam sequentis diei*; cum antea esset *ab hora uespertina, usque ad horam tertiam sequentis diei*.

29 Resumendo ergo dicta ex ijs colligitur primam illam, primitiuam, seu primæuam Alberti Regulam declaratam seu correctam fuisse in hac posteriori authoritate Innocent.) alteratam in quinque punctis, scilicet in obseruantia castitatis, & proprietatis; in locis, seu habitationibus Fratrum; in officio diuino recitando; in eo, per cuius manus distributio fieri deberet Fratribus de necessarijs, in possessione asinorum, mulorum, nutrimento &c. Moderatam autem, seu mitigatam fuisse in tribus, scilicet in comestione in cellulis, in esu carnium; & silentio. De quibus Philippus Ribboti antiquus Ordinis Scriptor *in Speculo Ordinis libro 8. cap. 6.* & nos in nostris Annalibus.

30 Ne tamen aliquis credat ob huiusmodi Regulæ alterationem, ipsam vel Religionem diuersam existimari debere, audiat S. Rotæ decisionem in vna Oriolensi *præcedentiæ* Veneris decima Martij 1600. coram Litta, quæ habetur inter decisiones recentiorum per Farinacium collectas *par. 2. decis. 26.* in qua resoluitur præcedentiam deberi Ordini prius instituto, ac approbato, etiam si Regula sit aliquantulum immutata, dummodo non sit mutata in substantialibus, his verbis: Domini resoluerunt, Carmelitas Monasterij Oriolen. præcedere debere Fratres de Mercede in eadem Ciuitate existentes, eo moti fundamento, quia constat, quod Ordo Carmelitarum fuit institutum ante Concilium generale, vt legitur *in cap. fin. §. Sane ad Prædicatorum de Religiosis domibus in 6.* & probatur ex pluribus authoribus hic relatis per Informantes, & quia fuit approbatus per Honorium Tertium ann. Sal. 1225. vt constat ex Bulla eiusdem Honorij, quæ supponitur pro nunc in forma approbanti, de qua in summario *num. 1* in confesso autem est, Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede fuisse institutum post dictum Concilium generale. & fuisse approbatum per Gregorium Nonum anno octauo sui Pontificatus, qui Gregorius Nonus fuit Pontifex creatus post d. Honorium, quo fit, siue spectetur initium Ordinis, siue approbatio illius, vt prior tempore Carmelitarum Ordo præcedere omnino debeat, ad not. per Doct. *in l. honores ff. de decurio. in l. fin.* vbi Bart. *C. de Tironibus l. 1.* cum alijs, de quibus Cassan. *in Catalogo glor. mund. part. 4. consider. 52. uers. §. ergo moda*, & per Tob. Non. *consil. 71. num. 35.* per Nauar. *consil. de stat. Monach.* & ad illud deductum per Informantes contra Carmelitanos, quod scilicet Regula prædictorum non sit eadem, quæ fuit instituta ab Alberto Patriarcha in Terra Sancta Apostolicæ Sedis Legato de anno 1208. vel circiter, & postmodum approbata per Honorium Tertium fuit responsum non probari mutationem huiusmodi, & in dubio eam non debere præsumi. Alc. *de præsump. reg. 2. præsump. 1. & 2.* & licet in aliquibus Regula prædicta fuerit tam per Honorium Tertium, quam per Innocentium Quartum reformata, ac moderata, non tamen apparet alterata circa substantialia ipsius Regulæ, nec priores, & originales constitutiones illius fuerunt turbatæ, quo casu posset dici mutata forma illius ad text. *cap. Recolentes de stat. Monach.* & ita ex his, & alijs hic latius deductis per Informantes, fuit resolutum, vt supra, &c. Hæc in ista decisione ad intentum satis vtilia, siquidem ex ea habetur per reformationem, & moderationem huius Regulæ factam ab Innoc. IV. non fuisse alteratam circa substantialia, ac per consequens vnam, & eandem substantialiter esse cum ea quam Albertus fecit, & Honorius Papa confirmauit.

31 Quoad secundum, de obligatione scilicet, qua astringuntur Carmelitæ ad obseruantiam istius Regulæ, quamuis sufficienter de eo dictum fuerit *tomo 1. cap. 7. per tot.* nihilominus doctrinam generalem ibi traditam de Regulis Religionum ad specialem hanc Regulam applicando, per aliquot puncta rem decidimus.

32 Primum. Obligatio ad Regulam Carmelitarum ex triplici capite prouenit. Primò, ex professione ipsorum. In ea enim expresse promittunt obedientiam, paupertatem, & castitatem *secundum Regulam Ordinis*. Modus enim professionis Carmelitarum talis est. *Ego Frater N. facio Professionem meam, & promitto Obedientiam, Paupertatem, & Castitatem Deo, & Beatæ Mariæ Virgini de Monte Carmeli, & Reuerendissimo Patri N. Priori Generali Fratrum Ordinis eiusdem Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmeli, suisque successoribus secundum Regulam prædicti Ordinis, usque ad mortem.* Secundo ex vi confirmationis ipsius Regulæ à Summis Pontificibus factæ. Et vt omittam confirmationem primitiuæ Regulæ ab Honor. III. Greg. IX. & Innoc. IV. factam, in qua Pontifices isti illam iniungunt, seu præcipiunt obseruari, vt patet in Bullis ipsorum, quæ habentur *in Speculo Ordinis fol. 31. 32. 60. & 61.* Id clarè constat in eadem Regula, prout in præsenti declarata, correcta, & mitigata iussu eiusdem Innocentij IV. Commissarij enim Apostolici qui id fecerunt, prout dixi eo *cap. 1. numer. 4.* sic dicunt: *Qua fungimur authoritate, mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes eam firmiter obseruetis.* Tertio ex Concil. Trid. *sess. 25. de Regularibus cap. 1.* vbi sic ad intentum: *Hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares tam uiri quam mulieres ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum uitam instituant, & componant: atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria uota, & præcepta ad eorum respectiuè essentiam, necnon ad communem uitam, uictum, & uestitum obseruanda, pertinent, fideliter obseruent.* Quod etiam inculcant sæpius posteriores Pontifices in suis Bullis, ac decretis; ac Sacræ Congreg. Eminentissimorũ Dominorũ Cardinaliũ in suis etiam decretis, decisionib., & declarationib. Regulariũ materiã cõcernẽtib.

33 Secundum, iuxta dicta eo *c. 7.* quantitas obligationis Regulæ attendenda est, primò, ex parte materiæ, quam præcipit. Secundò ex intentione institutoris ipsius. Tertiò, ex verbis quibus vtitur. Quartò, ex communi acceptatione Religionis. Ex ijs enim iuxta ibidem dicta, colligi potest, an Regula obliget ad mortale peccatum, an solum ad veniale, vel ad nullam culpam. De quo non solum Sanctus Thomas, Caietanus, Nauarr. Sanchez, Valencia, & alij eo loco relati, sed etiam Layman *lib. 4. Tract. 5. c. 8.* & Castrus Palaus *p. 3. Tract. 16. disp. 4. punct. 3.* & ex nostris circa huius Regulæ expositionem Hieronymus Gratianus *in disciplina Regulari cap. 1. de obedientia circa illa uerba de Obedientia mereamur uita æternæ mercedem §. 4.* Thomas de Iesu *super Regulam Carmelitar. par. 2. dub. 8.* Ioannes de Iesu Maria *in Tractat. de instit. Relig. not. 8* & Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelitana Tract. 2. cap. 23.*

34 Tertium iuxta dicta etiam eo *cap. 7.* ea quæ præscribuntur in Regula, quædam sunt, quæ aliàs sunt sub præcepto, vt diligere Deum, & proximum, dicere horas canonicas &c. quædam quæ pertinent ad obseruantiam votorum essentialium Religionis, scilicet, obedientiæ, castitatis, & paupertatis; quædam, quæ proponuntur vt mera consilia, & ad maiorem charitatem exercendam; quædam verò quæ non proponuntur vt mera consilia, neque sunt directè de votis promissis, aut de rebus alias præceptis, sed sunt obseruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obseruantiam votorum essentialium, v. g. ieiunia, silentium, abstinentia à carnibus &c.

35 Quartum, iuxta dicta etiam eo *cap. 7.* quomodo Regula præscribit aliqua, quæ alias sunt sub præcepto, obligat ad mortale, vel veniale, sicut res illa obligabat. Quando præcipit aliquid pertinens ad obseruantiam votorum, ex genere suo obligat ad mortale, sicut & ipsa vota licet ratione paruitatis materiæ possit solum ad veniale obligari. Quando præscribit aliquid solum sub consilio, ad nullam culpam obligat. Quando verò præcipit obseruantias Regulares, scilicet conducentes ad obseruantiam votorum, vt sunt ieiunia, silentia, abstinentiam à carnibus &c. tunc licet secundum se obligare posset ad mortale; cum vtatur verbis præceptiuis, quæ supposita grauitate materiæ peccatum mortale indicant (præsertim, quia in confirmatione Regulæ ab Innocent. IV. facta, & Concilio Tridentino, vt vidimus ea verba præceptiua reperiantur) nihilominus, quia communis consensus Religionis, solum sub veniali tales obseruantias acceptauit, ideo solum ad veniale obligant. Prout eo *cap. 7. num. 14.* ex D. Thoma, Suar. Thoma de Iesu, & Ioanne Pinto de Victoria, dixi. Quibus iunguntur Hieronymus Gratianus, & Ioannes de Iesu

Maria

Maria *supra*. Quæ omnia magis constabunt ex ijs, quæ circa singula Regulæ puncta inferius dicentur.

36 Quintum, iuxta dicta *eo cap. 7. nu. 15.* ex Thoma de Iesu, & Ioanne Pinto de Victoria, transgressio præceptorum Regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis culpę graue peccatum est, tum quia, vt ibi dixi, talis offensa est circa illa, quæ maximè pertinent ad Religiosum, & quæ sunt illi maxime propria. Ad quod præsertim deseruiunt, quæ *in Tractatu de Reformatione Regularium cap. 5. & 6.* scripsi, vbi pluribus, varijsque SS Patrum, & Doctorum testimonijs, aliquotque etiam horrendis casibus, seu exemplis ostendi obseruantiam Regulæ, etiam quoad minima quæque valde ad fulcimentum Religionum iuuare; e contra verò defectus in hoc ipsas euertere. De quo etiam inter neotericos Ioannes Eusebius *in doctr. ascetic. lib. 6. doctr. 8. per tot.* Tum quia vt tenet noster venerabilis Ioannes Soreth *in exposit. huius Regul. text. 19. cap. 2.* tenentur Religiosi nostri *ex iustitia debito* ad ipsius obseruantiam. Iustitiæ autem debitum grauem culpam inducit.

37 Sextum iuxta dicta etiam *tom. 1. cap. 8 n. 17.* dum de obseruantia Constitutionum, seu statutorum Ordinis loquerer, transgressio Regulæ ex contemptu ipsius, vel legislatoris, aut Prælati, culpam mortalem arguit. Prout ibidem ex D. Thoma, Caietano, & alijs ostendi. Quod etiam specialiter de Regula nostra loquentes tenent ex nostris relatus venerabilis P. Ioannes Soreth *in exposit. huius Regula circa text. 2. cap. 4.* & Hieronymus Gratianus supra. Idem dic de transgressione Regulæ cum scandalo, iuxta dicta *eo cap. 8. num. 18.* quod & tenet Gratianus *supra*.

38 Circa tertium vero quod promisi hic tractandum circa præfatam Regulam, prout ab Innocentio IV. & eius iussu declarata, correcta, & mitigata est, & in isto Mari magno nostrorum Carmelitarum inserta, scilicet de expositione ipsius, & dubijs, quæ circa ipsam oriri possunt, de ijs in pręsenti agendum, eam Regulam, vel maioris claritatis gratia, in 18. capita diuidendo, prout in nostris Constitutionibus cernitur, licet alij in plura, alij in pauciora capita, seu textus eam diuidant.

Expositio Regulæ Carmelitarum in hoc Mari Magno insertæ.

Prologus Regulæ B. Alberti.

39 *ALBERTVS Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha, dilectis filijs Brocardo, & cæteris Fratribus Eremitis, qui sub eius obedientia iuxta fontem Eliam in Monte Carmeli morantur, in Domino salutem, & Sancti Spiritus benedictionem. Multifarie, multisque modis Sancti Patres instituerunt, qualiter quisque in quocumque Ordine fuerit, vel quemcumque modum Religiosæ vitæ elegerit, in obsequio Iesu Christi viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conscientia deseruire. Verum quia requiritis a nobis, vt iuxta propositum vestrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis.*

40 Ex præfatione, procemio, seu (quod idem est,) prologo legis, seu Constitutionis, colligi posse, imo debere, ipsius intelligentiam; cum ibi causa finalis talis legis, seu Constitutionis contineatur, dixi *tomo 4. verbo Leges Regularium numero 37.* Ex Bartholo, Baldo, Panormitano, & alijs iuristis, aliquibusque Theologis. Ex hoc ergo prologo elicitur huius Regulæ finem esse: *In obsequio Iesu Christi viuere, & eidem fideliter de corde puro, & bona conscientia deseruire.* Imo & eundem finem esse vitæ Religiosæ, & innuitur illis verbis. *Vt iuxta propositum vestrum.* Quia etenim idem est *viuere in obsequio Iesu Christi, & eidem fideliter de corde puro, & bona conscientia deseruire*, ac tendere ad perfectionem Religiosam, quæ principaliter in actibus charitatis, erga Deum, & proximos, minus principaliter verò in actibus aliarum virtutum consistit, iuxta dicta *tom. 1. cap. 1. num. 7.* & ad quam procurandam Religiosi tenentur, iuxta dicta eo *cap. 1.* propterea vocatur *propositum vestrum*, id est finis, scopus & totum negotium vestrum. Quomodo autem Religiosi teneantur ad hunc finem perfectionis procurandum, quantaque huius rei sit obligatio, quandoue contra illam peccent, sæpius etiam mortaliter, dixi eo, *cap. 1. per totum*, & ad hoc intentum deseruiunt.

41 Circa titulum Patriarchæ, quo B. Albertus vtitur, nota quoad etymologiam, *Patriarcham* idem esse ac *Summum*, seu *Principem Patrum*, vt habet Isidorus *lib. Etymolog. cap. 12.* Qui propterea multis priuilegijs, etiam Summorum Pontificum proprijs, vtitur iuxta text. *in c. renouantes 22. dist.* Et interea, quod ad ipsum in omnibus causis suarum Prouinciarum possit appellari sine medio prætermissis alijs inferioribus Prælatis. *c. antiqua de priuileg.* Et quod Regibus, alijsq; Principibus superiorem non habentibus æquiparentur, cum eorum instar multarum Prouinciarum regimina subeant. Baldus *in l. 1. §. ijs cunabulis nu. 3. ff. de offic. præf. prætor.* Et quod insignijs, & ornamẽtis Pontificijs ornari, veste rubea indui, equo albo phalerato incedere, fręno, & calcaribus deauratis vti possit. Abb. Panormit. Ostiẽs. & alij DD. *in d. cap. antiqua.* Quatuor autem sunt in Orbe præcipui hi Patriarchæ præter Papam, qui est Patriarcha Patriarcharum, scilicet Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolymitanus. Durand. *in ration. diuin. offic. lib. 2. c. 1. num. 18.* Ostiens. *in Summ. tit. de authoritat. & vsu palij num. 4.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. tit. 3. cap. 1. de Patriarchis num. 1.* post plures alios. Etsi alij sint, qui vel Romani Pontificis indulgentia, vel inueterata consuetudine Patriarchalę nomen retinent, videlicet Aquileiensis, Gradensis, Patriarcha Indiarum, & Æthiopiæ. De quibus Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gloss. 41.* & Barbosa *de Iure Ecclesiastic. lib. 1. cap. 6. num. 41. & sequentibus* post alios.

42 Tanta ergo huius B. Alberti dignitate, accedente viri sanctitate, & quod ad ipsum potestate ordinaria Carmeli locus spectabat, vel saltem ob extraordinariam, qua fungebatur, legati; forsan etiam ob specialem Innocentij III. Papæ commissionem, Eremitæ Carmeli, qui eum locum à seculis tenuerant, & sub Ioannis Patriarchæ institutionibus Latinitati per Aymericum Antiochenum traditis religiosè vixerant (quod indicant etiam illa *iuxta propositum vestrum*) etiam sub vnius Præpositi obedientia (prout manifestè etiam denotant *Brocardo, & Fratribus, qui sub eius obedientia &c.*) permoti, ad eum Accone morantem (eò quod Ierosolyma ipsius Sedes in Turcarum manus deuenerat) accesserunt postulantes, *vt iuxta propositum* suum, scilicet vitam Religiosam, quam gerebant, & prædicti Ioannis institutiones, quas obseruabant, quia in eis non continebantur expresse, breuiter, & succinctè aliqua, de quibus inter ipsos dubietas, & opinionum diuersitas erat, traderet eis *vitæ formulam*, id est, breuem, & compendiosam Regulam, *quam tenere in posterum* deberent. Præfatus ergo Albertus eorum iusta petitione visa, Ioannisque institutionibus recognitis (forsan etiam alijs, quas Brocardus eorum Prior ipsis tradiderat) hanc Regulam ipsis dedit. De quibus latè Historici nostri, nosque in nostris Annalibus.

De Priore habendo, & tribus sibi promittendis.

Cap. I.

43 *ILLVD in primis statuimus, vt vnum ex vobis habeatis Priorem, qui ex vnanimi omnium assensu, vel maioris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur; cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate seruare, cum castitate, & abdicatione proprietatis.*

44 *Vnum ex vobis* &c. Circa hæc nota, ex illis haberi Ordinis Prælatum debere esse eiusdem professum, iuxta dicta *tomo 1. c. 15. n. 25. & c. 18 n. 5.* Estque hoc de iure communi *c. nullus de elect. in 6. Clem. 1. de elect.* vbi Pontifex assignat,

pro ratione, non congruere, vt homines disparis professionis, vel habitus simul in eodem Monasterio socientur. Maximè ex c. *cum causam de elect.* vbi etiam redditur pro ratione, quòd secundum legem diuinam *non sit arandum in boue, & asino, nec quisquam debeat induere vestem de lana, linoque contextam*. & Concil. Trid. *sess.* 25. *cap.* 21. *de Regular.* Vnde Regulares vnius Ordinis vel habitus nō posse eligi in Prælatos alterius Ordinis, nisi id ex dispensatione Apostolica habeatur, docent Zerola *in prax. Episcop. p.* 1. *verb. Abbatissa*, Gonzales *ad reg.* 8. *Cancel. glosf.* 8. *n.* 78. afferens declarationem S. Congregat. circa hoc Azor. *instit. moral. p.* 1. *lib.* 12. *cap* 13. *q.* 11. Suarez *de Relig. tom.* 4. *Tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 11. Iulius Lauorius *var lucub. tomo* 1. *tit.* 4. *cap.* 16. *num.* 127 & alij plures. Consuetudine tamen introduci potest, vt rationabili subsistente causa, puta, si aliqua Religio careat personis idoneis ad Prælaturas, vt ad illas assumantur ex alio ordine. Rodriguez *tomo* 2. *Quæst. Regular. q.* 52. *ar.* 8. Alias non, prout colligitur ex *d. cap. cum causam*. Vide Tambur. *de Iure Abbat. tom.* 1. *disp.* 5. *quæstio.* 10. & 11.

45 *Vnum &c.* Hic etiam nota, hoc verbo denotari in vno Monasterio, seu Conuentu non posse esse nisi vnum Prælatum. Quod maximè cauetur in nostris Constitutionibus *p.* 2. *cap.* 4. *nu.* 4. etiam pro casu, quo in Conuentibus præter Prælatum immediatum sint aliqui Commissarij Prouinciales, vel Generales Vnde Ioannes Soreth *Super hunc locum* rectè: *In naui vnus est gubernator, in domo vnus dominus, in quouis grandi exercitu vnius signum expectatur; ita si viuendum est in quocumque Ordine, sub vnius disciplina Prioris in multorum consortio necesse est esse.* Fauet etiam ius commune *c. in apibus* 7. *q.* 1. vbi ad hoc intentum habetur: *In apibus princeps vnus est, graues vnam sequuntur ordine litterario, Imperator vnus, iudex vnus Prouinciæ, Roma vt condita est, duos Fratres simul habere Reges non potuit, & parricidio dedicatur. In Rebecca vtero Esau, & Iacob bella gesserunt, &c.* Barbatius cons. 40. *num.* 68. & 92. *vol.* 4. Rota in Montis Regalis *Iurisdictiones* coram Coccino anno 1604. *num* 2. & alia eiusdem tit. & coram eod. Coccino 1605. *num* 7. ex Butrio *in cap. cum ignores num.* 4. *de præbend.* Doctores *in d. cap. In apibus*, quos sibi affert Barbosa.

46 *Qui ex vnanimi omnium assensu, vel maioris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur.* His verbis traditur forma seruanda in electione Prioris, scilicet quod fieri debeat ex consensu omnium, vel maioris, & sanioris partis Fratrum. Thomas de Iesu *super hunc loc.* Quia ergo hæc forma electionis conformis est ei, quæ traditur *in cap. quia propter de elect.* ex Innoc. III. in Concil. Lateranensi, vbi etiam habetur: *Is eligatur, in quem omnes, vel maior, & sanior pars Capituli consentit.* Ideo in electione Priorum nostræ Religionis, & aliorum Prælatorum ipsius obseruari debet forma præscripta in *d. cap. quia propter*, iuxta dicta *tomo* 1. *cap* 15. *num.* 11. & *tom.* 2. *c.* 12. *num.* 25. & *to.* 3. *verbo Electio quoad Regulares num* 2. & *tom.* 4. *verbo Prælatus Regularis nu.* 2. & *in Relectione super validitate cuiusdam Capituli addita eidem* 4. *tomo dub.* 7. Quod maximè procedit in electionibus Priorum Generalium, & Prouincialium; ac ita quoad electionem Generalis practicatum est in nouissimo Capitulo Generali hoc ann. 1645. Romæ celebrato, præsente, & Præsidente Eminentiss. & Reuerendiss. D. Cardinali Ginetti Ordinis Protectore; & quoad electiones Prouincialium, & aliorum Prælatorum iussum in eodem Capitulo obseruari debere in posterum, non obstantibus Constitutionibus non satis claré in hac re loquentibus. Imò etiam in electionibus Priorum, quando eorum institutio fit per electionem, obseruari debere dictam formam c. *quia propter* consequentes ad dicta in locis relatis tenendum est, maximè propter S. Rotæ decisiones allatas loco relato ex 3. *tomo*. Dixi quando eorum institutio fit per electionem, quia iuxta Ordinis constitutiones, & inueteratam ipsius consuetudinem, Priorum constitutio sæpius potest fieri sine electione, saltem à Conuentibus facta, non obstante hoc capite Regulæ. Etenim Generalis saltem si absens fuerit, habet facultatem in quocumque Conuentu carente Priore ipsum instituere, prout habetur ex Constitutionibus Soreth à Clem. 7. approbatis & in posterioribus alijs Constitutionibus Caffardi, & Canalis, *p.* 2. *cap.* 1. *numero* 2. ac in Constitutionibus Canalis *par.* 2. *capit.* 2. *num.* 4. vbi cauté adiungitur *ex causa vtili, & necessaria*, ad denotandum sanè, tali causa non subsistente, non debere vti hac facultate. Eam etiam habet respectu Priorum Romanæ Curiæ, & aliorum Conuentuū, qui sub eius regimine immediatè constituti sunt. Ex eisdem Constitutionibus Sorethi, Caffardi, & Canalis *p.* 2. *c.* 1. *num.* 3. Item in casu depositionis Priorum ab ipso factæ ex ijsdem Constitutionibus *nu.* 2. Similiter Diffinitorium Capituli Prouincialis habet etiā facultatem eligendi Priores pro Conuentibus Prioribus carentibus exceptis Conuentibus Reformatis, ex Constitutionibus Sorethanis *p.* 5. dum est sermo de Capitulo Prouinciali *c.* 10. *num.* 1. & ex Constitutionibus Caffardi *p.* 4. *cap.* 19. *num.* 1. vbi id limitatur, nisi sit consuetudo in contrarium; & ex Constitutionibus Canalis etiam *p.* 4. *c.* 19. *num.* 1. vbi etiam id limitatur, sicut in Sorethanis Constitutionibus, vt non possit id fieri in Conuentibus efficaciter sub obseruantia viuentibus, seu reformatis; neque in Conuentibus maioribus, scilicet, in quibus sunt octo Fratres vocem, & locum habentes, vltra Priorem. Licet quoad hoc vltimum de istis Conuentibus maioribus prædicta Constitutio in vsu recepta non sit, saltem generaliter in Ordine, vt dixi *in præfata Relect. dub* 8. *num.* 76.

47 Si autem quæras, quo pacto fieri potest, vt constitutio Priorum Conuentualium fiat aliter quam per electionem Conuentuum, siue à Generali, siue à Diffinitorio Capituli Prouincialis; cum hoc sit contra Regulam nostram in hoc capite; imò contra ius commune *cap* 1. *de elect.* & *c. Congregatio* 15. *quæst. vlt.* & alijs iuribus, quæ retuli supra in Mari magno Minorum *circa* §. 3. Respondeo, quod attinet ad Regulam, facilè dici potest non esse contra illam, sed eam loqui solam de electione Prioris Generalis, iuxta dicta in præfata *Relect. cap.* 8. *num* 73. eò scilicet quod loquitur cum B. Brocardo, qui Prior Generalis Ordinis fuit, etsi simul Prior Montis Carmeli; & quia loquitur de electione illius Prioris, *cui obedientiam promittit, quilibet aliorum*, vt in ipsa Regula dicitur, quod solum verificatur de Priore Generali cum soli ipsi, non autem locali promittatur expressè obedientia, iuxta dicta supra. Dato etiam quod Regula loqueretur de electione cuiuscumque Prioris etiam localis, cum tamen consuetudine (satis etiam rationabili, vt infra dicetur) Constitutionibus etiam a Sede Apostolica approbatis, quæ iam relatæ sunt, oppositum habeatur, illis standum, iuxta dicta eo *num.* 73. Ex quo etiam patet ad illud de iure communi, eo namque admisso, cum consuetudo, & Constitutiones à Sede Apostolica approbatæ oppositum præscribant, per illa derogatum est iuri communi; iuxta dicta eo *cap.* 8. *num.* 75. & 74. Esse verò hanc consuetudinem satis rationalem, ac Constitutiones iustas, ex eo constat, quod iuxta dicta eo *dub.* 8. *num.* 86. conformia sunt tum vsui, & praxi ferè communi Religionum, tum rationi ob vitanda inconuenientia magna, quæ passim ob temporum malitiam oriuntur ex electionibus, si fiant a Conuentibus, tum Patrum doctrinæ vbi relatorum. Vnde Generalis Chizzola Visitator Apostolicus Hispaniarum authoritate Clem. VIII. *in cap.* 10. *Statutor.* pro illis Prouincijs editorum sic habet: *Priorum electiones deinceps non fiant nisi a Capitulo Prouinciali; ita enim existimamus Fratres nostros maiori cum quiete Domino seruire, & a multis molestijs, & somnijs liberari &c.* Adde, quod iuxta dicenda infra *circa* § 68. huius Maris magni, statuta Ordinis concedentia facultatem Generali ad instituendum alios Superiores sine electione approbata etiam videntur à Sixto IV. eo § 68. faciunt quoque dicenda infra Mari magno Seruitarum *circa* § 41. propter priuilegium Innoc. VIII. illis concessum, & nobis communicabile.

48. Circa illa verba *vel maioris partis*, quæ etiam habentur in *cap. quia propter* relato, nota illis denotari maiorem partem ad electiones non esse censendam comparatione minoris quomodocumque, sed respectu totius Capituli, ita vt si sint v. g. viginti suffragatores, non sufficiat, vt quis dicatur electus, quæcumque maioritas numeri, sed requiratur maioritas respectu, & in ordine ad totum Capitulū, ita scilicet, vt debeat habere saltem vndecim suffragia. Prout tenent communiter Doctores, specialiter Felinus, Panormitanus, & alij, quos referunt, & sequuntur Tambu-

burinus *de Iure Abbat. tom. 1. disp. 5. quæst. 6. num. 17.* & Barbosa *in Collectan. DD. in d. cap. quia propter num. 27.* post Rotæ decisiones, & alios Doctores. Consonantque nostræ Constitutiones *p. 4. cap. 6. num. 3. & cap. 23. num. 2.* Vnde si maior pars vocalium in vnum non consenserit, de iure communi iterari debet electio, seu scrutinium, quousque maior pars suffragiorum in vnum conueniat, *argum. c. cum terra de elect.* Tamburinus *supra numer. 28.* Sigismund. de Bononia *de elect. dub. 38. num. vlt.* Ne autem scrutinia, aut electiones protrahantur multum, statuitur in locis relatis Constitutionum nostrarum, quod si tertia vice contigerit non cōcordare electores dando vni plura vota, quam omnibus alijs simul, tunc habeatur pro electo ille, qui habuerit plura vota, quam aliquis alius, etiamsi non habuerit plura, quam omnes alij simul. Quod etiam est conforme Constitutionibus Sorethanis authoritate Apostolica approbatis *p. 5. de Capitulo Generali cap. 6. num. 1. de electione Prouincialis cap. 6. num. 1. & cap. 7. n. 2.* Quid verò in eo casu agendum sit stando in iure communi, tractat Sigismund. supra *dub. 47. per totum.*

49 Circa verba illa *sanioris partis*, quæ etiam habentur in *d. c. quia propter*, consequenter ad dicta *tomo 1. cap. 15. n. 10.* nota modò post Concilium Tridentinum *sess. 25. de Reg. c. 6.* maiorem partem semper haberi debere pro saniori, ita vt quoties maior pars in aliquem consenserit, sanior etiam pars in ipsum consensisse censeri debeat; eo quod Concilium prohibet eo loco, vt eligentium nomina publicentur, & sine ista publicatione non potest constare, an sanior pars in aliquem consenserit. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num. 15.* Sigismundus *supra dub. 48. num. 7.* Tamburinus *supr. num. 18.* Barbosa supra post Rotæ decisionem, & alios Doctores.

50 *Cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate seruare cum castitate, & abdicatione proprietatis.* Nota hic statui formam professionis faciendæ à nostris Religiosis, ita scilicet, vt cum professionem emittunt, debeant promittere obedientiam Generali Priori Ordinis. Quamuis autem Thomas de Iesu *super hunc locum* existimet hic præcipi, vt dum profitentur, obedientiam cum castitate, & abdicatione proprietatis expressè promittant. Hoc tamen contrariatur textui Regulæ, quæ non dicit *Obedientiam promittat*, castitatem, & paupertatem; sed solum *Obedientiam promittat, & promissam studeat operis veritate seruare cum castitate, & abdicatione proprietatis*, construendo scilicet verba *cum castitate, & abdicatione proprietatis* cum illis *operis veritate seruare*, & non cum verbo *Promittat*. Ex vi ergo Regulæ nostræ solum sufficit promissio expressa obedientiæ; non autem castitatis, & paupertatis, cuius signum est, quod in forma professionis, quæ olim erat in Religione nostra, prout patet ex Constitutionibus Sorethanis *p. 4. de cap. Conuentuali c. 6. n. 1.* solum exprimebatur obedientia, non autem castitas, aut paupertas. Idque sufficere constat non solum ex eo quod in obedientia, maximè ea, quæ est secundam Regulam, continentur etiam castitas, & paupertas; sed etiam ex eo quod in aliquibus Religionibus, vt in Benedictina, profitens solum dicit: *Promitto stabilitatem meam, & conuersionem morum meorum, obedientiam secundum Regulam S. Benedicti, &c.* Quod etiam seruatur apud Carthusienses, & Dominicanos. Imo in aliquibus, vt in Religione Minorum Conuentualium nulla tacta mentione obedientiæ, castitatis, aut paupertatis, solum dicit profitens: *Promitto seruare Regulam Fratrum Minorum.* Suarez *cap. porrectum de Regularib.* & maximè Rota in vna Neapolitana *Professionis* coram Babalo in *2. p. decis. diuersor. decis 216. num 1.* vbi sic: *Promissio obedientiæ cum susceptione habitus monachalis in manibus Superioris, & respectu certæ, & determinatæ Regulæ approbatæ, &c. Operatur professionem expressam quoad votum Obedientiæ, & tacitam quoad alia vota.* Et ita tenent expressè Thomas de Iesu *supra*, Azorius *tomo 1. Instit. moral. lib. 12. cap. 4. quæst. 2.* Rodriguez *in Summ. p. 2. c. 8. num. 13.* Sà *in Summ. verb. Religio. num. 18.* Bartholomæus de Vechijs *de nouit. disp. 13. dub. 2. num. vlt.*

51 Quamuis autem circa hoc caput Regulæ plurima dici possent spectantia tum ad professionem Religiosam, tum ad vota Obedientiæ, castitatis, & paupertatis; quia tamen de ijs sufficienter dictum est *to. 1. cap. 2. 4. 5. & 6. & 24. ac tomo 4. verb. Nouitij, & Nouitiæ Regularium, & verbo Professio Regularis*, ac in opere *de Reformatione Regularium*, ideo ad ea loca, & ad Commentarium in istam Regulam Ioannis Soreth, Thomæ de Iesu, & Hieronymi Gratiani lectorem remittimus.

De receptione locorum.

Cap. II.

52 *LOCA autem habere poteritis in Eremis, vel vbi donata vobis fuerint ad vestræ Religionis obseruantiam apta, & commoda, secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire.*

53 Ex hoc capite Regulæ tria deduci possunt. Primum, non solum in eremis, sed alijs quoque locis, puta, vrbibus, oppidis, aut villis Ordinis nostri Monasteria construi posse. Secundum, ea debere esse ad Religionis obseruantiam apta, & commoda. Tertium id relinqui iudicio Prioris, & Fratrum. Thomas de Iesu *hic*.

54 Et quidem circa primum, licet Nicolaus Gallicus Ordinis quondam Generalis Antistes, & vitæ sanctimonia celebris circa ann. Dom. 1270. librum scripserit *Ignea Sagitta* nuncupatum, in quo valde, & acriter nimis deplorat statum Ordinis, eo quod Eremos reliquerit, & in vrbibus, locisque populatis habitare elegerit; nihilominus, quia authoritate Apostolica tum Innocentij IV. hoc concedentis in Regula ab ipso mitigata, tum Nicolai IV. & aliorum Pontificum, qui eam confirmarunt, id factum est; & ex eo quod isto proximorum vtilitati confessiones audiendo, & concionibus incumbendo fructuosius Deo, & Ecclesiæ deseruire Fratres nostri possent, damnandi in eo non sunt, sed licitè id fecisse existimandi. Quamuis etiam ex vi præfatæ concessionis ab hoc, & alijs Pontificibus Regulæ cōfirmatoribus, factæ possent nostri Religiosi præfata loca, seu Monasteria vbique recipere; quia tamen his temporibus, tum à Concilio Tridentino, tum à Clem. VIII. Gregorio XV. & Vrbano VIII plures quoad hoc modificationes, & restrictiones, priuilegiorumque reuocationes prodierunt, ideo illis standum, & in nouorum Monasteriorum erectione seruanda ea, quæ dixi *tomo 1. cap. 9. n. 34. 35. & 36.* maximè verò *tomo 4. verb. Monasteria Regularium num. 2. & sequentibus.*

55 Circa secundum de locis, quæ apta, & commoda censeri debent pro nostræ Religionis obseruantia, quamuis plura dici possent; illud tamen non prætermittendum, quod cum, iuxta dicta *tomo 1. cap. 7. num. 3.* nostræ Regulæ, ac Religionis scopus, & finis sit tum vita contemplatiua, tum etiam actiua, quæ ad proximorum salutem, & ipsorum cōuersionem attendit, ideo ea loca censeri debent apta, & commoda nostræ Religioni, in quibus, quoad fieri possit, præfata vita actiua, & contemplatiua exerceri possit. De quo Thomas de Iesu *super hunc locum Regulæ Glossa 2.* ex D. Basilio, & Nazianzeno. Ne tamen credat Religiosus impossibile esse vitæ contemplatiuæ in medio vrbium extra Eremi solitudinem attendere, aut solos Eremi cultores contemplatiuos esse posse, audiat D. Bernardum *Serm. 40. in Cantica*, quem ad huius capitis Regulæ intentum affert noster Sorethus: *O sancta anima sola esto, vt soli omnium serues te ipsam, quem ex omnibus tibi elegisti. Fuge publicum, fuge, & ipsos domesticos, secede ab amicis, & intimis etiam & ab illo, qui tibi ministrat.* Quomodo autem sit faciendum, adiungit sic: *Secede ergo, sed mente, non corpore, sed intentione, sed deuotione sed spiritu. Spiritus enim ante faciem tuam Christus Dominus, spiritusque requirit, non corporis solitudinem; quanquam & corpore interdum non otiose te separas, cum opportune potes, præsertim in tempore Orationis.* Aptè etiam infra: *Solus es, si non communia cogites, si non affectes præsentia, si despicias quod multi suspiciunt, si fastidias quod omnes desiderant, si iurgia deuites, si damna non sentias, si non recorderis iniuriarum. Alioquin nec si solus corpore es, solus es. Vide ne posse esse te, & solum, cum inter multos, & inter multos, cum solus es? Solus es in quantacunque hominum verseris frequentia, ca-*

tam

tum caue alienæ conuersationis esse, aut curiosus explorator, aut temerarius iudex. Hæc ruminent Religiosi nostri, si volunt in medijs vrbibus quieti, & contemplationi Regulari vacare. Nihilominus, quantum sine dispendio charitatis fieri possit, turbas, & tumultus hominum, secularium præsertim, esse Religiosis fugiendos, ex ijs, quæ scripsi in libro de *Reformatione Regularium capitul. 9.* satis habebit lector, conformiter ad Patrum, & Doctorum sententiam.

56 Circa tertium de iudicio Prioris, & Fratrum in receptione locorum, adiuncto etiam quod capite sequenti habetur de assensu etiam Fratrum requisito ad distributionem cellularum Monasterij, nota iuxta dicta alibi, ex ijs haberi, regimen nostræ Religionis, ex vi Regulæ non esse monarchicum, sed mixtum ex monarchico, & democratico, id est, ex regimine vnius Prioris, quod denotat monarchiam, & subditorum communitate, quod est democratia, siquidem ad receptionem locorum & distributionem cellarum tam Prioris, quam Fratrum sensus requiritur. Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. disp. 1. quæsit. 2. nu. 10.* Ex vi tamen vsus, seu consuetudinis potius videtur esse mixtum ex monarchico, & aristocratico, id est, ex regimine vnius Prioris, ac aliorum non vulgarium, sed principalium. Siquidem Generalis cum Socijs, Prouinciales cum Diffinitoribus, & Prior localis cum clauarijs Ordinem gubernant. Quem esse communissimum, in Religionibus præsertim, aptissimum, & conuenientissimum regiminis modum (esto monarchicus optimus communiter censeatur à D. Th. Aristotele, & alijs) tenent Nauarrus *in capit. nullam 18. q. 2. nu. 10. & 15.* Bellarminus *tomo 1. Tract. de Rom. Pontific. post initium,* Thomas de Iesu *Super Regul. Carmelitar. c. 1. gloss. 1.* Tamburinus *supra nu. 1. 2. & 3.*

57 Circa consensum verò Fratrum, qui ex vi huius Capitis Regulæ videtur requisitus ad receptionem locorum, vide quæ dixi *tomo 3. verbo Littera Apostolica nu. 21.* & dicenda inferius *cap. sequenti.*

De Cellulis Fratrum.

Cap. III.

58 PRAETEREA *iuxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis eadem cellulæ cuique fuerint assignatæ.*

59 Circa hoc caput Regulæ primo notat Expositores ipsius ex vi nostræ Regulæ cellas Fratrum potius *cellulas*, quam cellas esse dicendas, id est, breues, arctas, & strictas, paupertatis humilitatis, & simplicitatis indices. Ædificiorum namque vanitas, & superfluitas reprehensibilis est valde inter Regulares. De quo multa congessi ex Patribus in opere de *Reformatione Regularium c. 17.* Clariora sunt illa S. Bernardi *in Apolog. ad Guillelmum*, vbi sic: *Absit vt credam tantos Sanctos Patres, quantas video in plerisque Monasterijs vanitates, hæc superfluitates præcepisse, vel concessisse.* Inter quas enumerat intemperantiam *in construendis ædificijs.* Clarius ipse, vel qui nomen ipsius præfert, *in Serm. ad Fratres de Monte Dei* sic: *Iam subintrauit de ære alieno sumptuosa, & quantum pudor sinit, ambitiosa ædificatio, & abiecta simplicitate, & rusticitate, sicut Salomon dicit, ab Altissimo creata, quasi Religiosas quasdam nobis creamus habitationes honestatos, in quibus tantum compassum est à talibus, vt pene omnes in hoc effecti simus animales.* Et infra: *Verum decorem domus Dei alienantes à nobis, & à cellis nostris, per manus artificum exquisitorum, cellas non tam eremiticas, quam aromaticas ædificamus nobis de eleemosynis pauperum.* Item in *Serm. 4. super missus est* valde reprehendit. *Cum magna cura erigere muros, & negligere mores.* Optime etiam S. Bonauentura *in Quæstionib. circa Regul. q. 6.* sic: *Cum secundum Patres laudentur monachi in casellis, & in vilibus habitaculis habitasse, quid est quod altas, & magnas domos erigitis, oratoria sumptuosa, & areas latas magno pretio comparatas.* Et infra: *Vbi autem superfluitas, curiositas, & irreligiositas, & Regula, & paupertati nostræ derogantes essent structuræ, reprehende.* Alia ex ipso, & alijs Doctoribus, ac Patribus eo loco videnda, sicut & Ioannes Soreth, Hieronymus Gratianus, & Thomas de Iesu hunc locum Regulæ exponentes.

60 Notat idem Thomas, ideo dici in hoc textu Regulæ *cellulas separatas*, quia antiqui nostri Patres Carmeli cultores, quibus Regula hæc data est, solitariè, & sigillatim in cellulis locali distantia inter se diuisis, & veri Eremitæ, prout etiam apud Camaldulenses, & alios nunc cernitur, degebant; licet modo tam Patres Discalceati quam nostri de Obseruantia in cellulis coniunctis cœnobitarum more degamus, antiquo Regulæ rigore correcto, vt idem fatetur. Adde, quod ex nouis decretis pro *Reformatione Regularium* sub Clem. VIII. editis, & sub Vrbano VIII confirmatis præcipitur ista cellarum coniunctio, illis verbis: *Nullus etiam superior cellas siue in claustro, siue alibi separatas à communi dormitorio habeat, sed vnusquisque vnica cella, eademque cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta.* Et infra: *Cellæ, siue ædiculæ, quæ extra dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem vsum, & commoditatem Conuentus redigantur.* His ergo temporibus tum ex vsu, & praxi Religionis, tum ex Pontificum præcepto cellulas non *separatas*, sed potius coniunctas habere debemus.

61 Verba illa, *Sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis eadem cellulæ cuique fuerint assignatæ*, satis indicant Priorem in hoc, & similibus negotijs ad communitatem Ordinis spectantibus cum consilio Fratrum agere debere. Quia tamen, iuxta dicta *super cap. 2.* modus iste regiminis democratici mutatus iam est in aristocraticum, ideo consilium hoc, saltem à senioribus, & Superiorum consiliarijs habendum erit. Pro hoc tamen, & similibus casibus nota, quod regulariter loquendo in ijs, quæ pertinent ad prudentiam, maximè indiget homo ab alio consilium accipere, & præcipuè à senibus, qui sanum intellectum circa operabilia habent. S. Th. *2. 2. q. 49. ar. 3.* & Aristoteles *Ethic. lib. 6 c. 11.* Quod confirmat Sanctus Doctor illa *Prou. 3.* sententia, *Ne innitaris prudentiæ tuæ:* & alia *Eccles. 6. In multitudine presbyterorum*, id est, *seniorum* (exponit idem Sanctus) *prudentium sta, & Sapientiæ illorum ex corde coniungere.* Quamuis autem non semper quis teneatur sequi consilium sibi datum *cap. 1. de monach. & c. in veteri de elect.* Panormit. *ibidem.* Syluester *in Summ. verbo Consilium q. 1.* Sigismund. de Bononia *de elect. dub. 111. n. 1.* Aliquando tamen, saltem quando petitur consilium ab eo, qui est particeps officij, tenetur illud sequi, Paleotus *de Sacro Consist. p. 1. q. 3. art. 8. circa medium* loquens de Summo Pontif. Sigismundus *supra nu. 14.* Iussus etiam facere aliquid cum consilio alterius, teneatur eius consilium sequi: Butrius *in c. Cum olim de Arbitris.* Panormitan. *ibi nu. 5.* Dominicus *c. Vnico §. vbi verò nu. 9. de Sede Vacante in 6.* Francus, Gonzalez, Nauar. Sanchez, & alij, quos refert, & sequitur Bartholomæus Vechius *de Nouitiatu disput. 7. Dub 2. n. 5. & disput. 12. dub. 1. num. 10.* maximè tamen id requiritur, prout in præsenti *cap.* Regulæ, quando dicitur aliquid fieri debere cum consensu, seu assensu aliorum. Clausula enim ista facit conditionem, & deficiente conditione deficit actus, vt dixit Rota *decis. 28a. nu. 2. lib. 3. in primo edit.* coram Puteo. De quo etiam *cap. Nouit.* adiuncta Gloss. *de his, quæ fiunt à Prælat. sine consensu c.* Bart. *in l. 1. § si plures num. 3. ff. de exercit. act.* cum alijs ibi per eum adductis. Bursat. *lib. 1. Consil. 90.* Panorm. *in c. Porrectum n. 5. & 6. & c. ad Apostolicam n. 4. & 12. de Regular.* Pro quo vide dicta *to. 4. verbo Littera Apostolica num. 21.*

De communi refectione.

Cap. IV.

62 ITA *tamen, vt in communi refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter sumatis, aliquam lectionem Sacræ Scripturæ audiendo, vbi commodè poterit obseruari.*

63 Nota cum Thoma de Iesu *super hoc cap. Regulæ*, quòd olim in Regula Alberti communis mensa Anachoretis nostris omnino erat interdicta, vt patet ex illis verbis: *Ita*

tamen,

tamen, vt in deputatis cellulis singuli maneant, & ex his, quæ sibi distributa fuerint, singulariter viuant. Innocent. verò præcauens incommoda, quæ in futurum ex hac tam singulari vita possent oriri, vel fortè quia iam Fratres tam strictam vitæ eremiticæ semitam perficere non sufficiebant, prædictis verbis commune refectorium indixit. Notat id etiam Ioannes Soreth *hic*. Vnde in hoc Alberti Regulam fuisse ab Innocentio mitigatam dixi *sup. nu.* 28. Ex ijs autem nobis præcipi quatuor colligitur. Primum, quod extra refectorium nihil comedamus. Secundum, quòd in ipso refectorio simul fiat comestio. Tertium, quòd in tali loco non detur alicui peculiaris cibus. Quartum, quòd tempore comestionis lectio aliqua S. Scripturæ recitetur, *vbi commodè poterit obseruari*.

64 Primum de nihil comedendo extra refectorium, commune veluti est Patrum documentum specialiter Cassiani, qui *lib. 4. instit. c.* 16. & 18. de monachis Ægypti (quos ex Essenis Eliæ prosapia oriundos in Annalibus nostris demonstramus) loquens, dicit apud eos veluti sacrilegium esse plagis emendandum contrarium. Similiter S. Benedictus *in sua Regula cap.* 43 dicens: *Nec quisquam præsumat ante statutam horam, vel postea, quidquam cibi, aut potus sumere.* Idem etiam habetur in Regula Minimorum *cap.* 7. §. 33. vbi plura Peltrinis. Sequitur idem intentum Concilium Oxoniense *decr.* 45. Et fauet decretum Clem. VIII. & Vrbani VIII. de quo *infra*.

65 Secundum de comestione simul in refectorio ab omnibus habenda præterquam ratio vitæ communis id postulare videtur, commune etiam est Patrum, & Conciliorum præceptum. Specialiter Chrysostomi *Hom.* 58. *ad populum*, Augustini *in sua Regul. c.* 8. illis verbis: *Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat.* Cassiani *supra*, Basilij *in Reg. breuior. interrogat.* 136. Benedicti *eo cap.* 43. quos sequuntur Concilium Coloniense *tit. de Monach.* Concil. Moguntinum c. 9. Concil. Oxoniense *n.* 48. Concil. Cameracens. *tit. de Monaster. c.* 3. & 4. & Synodus Hydruntina *tit. de Monaster. cap.* 4. De quibus Thomas de Iesu *super hunc locum Regulæ gloss.* 4.

66 Pariter & tertium de ciborum particularitate, seu peculiaritate in refectorio vitanda præscribitur à Chrysostomo *loco relato.* & Concil. Oxoniens. *c.* 42. sic *Omnem singularitatem interdicimus in refectorio, vt cibus alter vni, quam alteri præparetur.* Item à Summis Pontificibus Clem. VIII. & Vrbano VIII. *in decret. pro reformat. Regular.* vbi sic: *Omnes etiam Superiores quicunque illi sint eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, siue eadem (vt aiunt) pitantia, ab communi mensa prima vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo priuatim quisque in cibum vtatur, vllo modo afferri possit. Si quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.* Nota tamen meritò adiunctum esse *nisi infirmitatis causa* &c. quia ratione illius potest hæc peculiaritas ciborum concedi, prout Basilius, Augustinus, & Benedictus expressè in suis Regulis admittunt, imo id esse faciendum præcipit Concilium Oxoniense eo *nu.* 42. subiungens: *Sed qui præest, videat, vt scilicet interdum alia præparentur, de quibus aliorum debilitas, vel infirmitas valeat releuari.* Licet in hoc cauendum esse vanum prætextum infirmitatis, aut debilitatis prætensæ ea, quæ adduxi *in opere de Reformatione Regularium capit* 12. *numer.* 16. & 17. & *cap.* 16 *num.* 25. & *sequentib.* ex varijs Doctorum testimonijs, & exemplis satis confirment. De quo etiam Sorethius noster super *hunc locum capit.* 1.

67 Similiter quartum de lectione S. Scripturæ habenda tempore comestionis valde à Patribus commendatur, dum Monachos instruunt. Specialiter de hac re Cassiano *lib.* 4. *instit. capit.* 17. S. Basilio *in Breuior. Regul.* 1. *Regul.* 180. 5. August. *in Regul. c.* 8. S. Benedicto *in Reg. c.* 38. Quod etiam prosequitur Synodus Hydruntina *c.* 4. *relato*. Hinc benè Thomas Malleolus *in Epitaphio seu Enchiridio monachor.* inquiens: *Insipida refectio si desit Sacra Lectio.* De quo etiam ex nostris Sorethius *sup. cap.* 2. & Thomas de Iesu *d. gloss.* 4. ac de modo, quo Religiosus se gerere debeat in mensa aut refectorio, Ioannes Eusebius *Doctrin. ascetic. l.* 5. *doct.* 4. *c.* 37. ex D. Bonauentura, & Dauide de Augusta.

68 Nota præterea transgressionem huius capitis Regulæ communiter loquendo solum posse esse culpam venialem, nisi adsit scandalum, contemptus, aut alia similis praua circumstantia. Ita enim communi acceptatione Religionis habetur. Cui maximè adhærendum, cum nullus sit fidelior legis interpres, quàm consensus populi consuetudine firmatus. *Cap. Dilectus. de consuetud.* D. Thomas *p.* 2 *qu.* 97. *ar.* 3. Caietanus 2. 2 *q.* 186. *art.* 9. Summistæ *verbo Consuetudo*, & alij communiter.

De non mutando, aut permutando Cellulas.

Cap. V.

69 NEC *liceat alicui Fratrum, nisi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit, deputatum sibi mutare locum vel cum alio permutare.*

70 Hoc statutum Regulæ licet solum videatur loqui de mutatione cellulæ non facienda sine licentia Prioris localis, iure tamen optimo extenditur etiam ad mutationem Conuentus non faciendam sine licentia Prouincialis, & ad mutationem Prouinciæ etiam non faciendam sine facultate Generalis. Sic enim illud intelligunt ex nostris Ioannes Soreth *super hoc caput.* & Hieronymus Gratianus *in disciplin. Regular. p.* 2. *c.* 5. §. 1. Pertinet autem id non solum ad obedientiæ obseruantiam; & quodam modo ad Paupertatis custodiam; sed maximè ad quietem mentis, & corporis Religiosorum conseruandam; ea enim valde perturbatur simili locorum mutatione, vt benè Sorethius *supra*. Iuuat etiam ad euagationem religiosorum fugiendam, quam regularem obseruantiam, Monachismumque fœdare latius ex Patribus, & Doctoribus comprobaui *in opere de Reformat. Regularium c.* 7. & 8. legatur S. Basilius *in Constitutionibus Monastic. c.* 8.

De Cellula Prioris.

Cap. VI.

71 CELLVLA *Prioris sit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat, & de arbitrio, & dispositione ipsius postmodum, quæ agenda sunt, cuncta procedant.*

72 In hoc puncto Regulæ duo considerare licet; alterum quod ad literam ipsius spectat, videlicet quod *Cellula Prioris sit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat*; alterum quoad spiritum, imo quod est finis primi; scilicet, quod *de arbitrio, & dispositione ipsius postmodum, quæ agenda sunt, cuncta procedant.* Et quidem quoad primum, certum est cessasse obligationem hanc Regulæ; id enim statutum fuit propter Carmeli Montis mansionem, in qua cellulæ Fratrum per eremum dispersæ erant, & forsan neque sepe circumclusæ, prout in eremis Camaldulensium modo etiam cernitur; tunc enim conueniens erat, vt Superioris cellula sita esset iuxta introitum loci, vt venientibus primus occurreret; quod quidem his temporibus cessat, cum iam Ordinis Monasteria cœnobitico, & claustrali modo constructa sint. Thom. de Iesu *hic gloss.* 5. Poterit tamen modus iste seruari in eremis, quæ sunt in Ordine nostro, imo debet id fieri, vt Regula, quantum fieri potest, ad vnguem obseruetur. Quod dixerim propter Eremum, quam Ordinis nostri Patres in Galliæ partibus habitant in Prouincia Vasconiæ, vbi Regulam omnino primæuam, & primitiuam sine vlla mitigatione Innoc. IV. Eugen. IV. aut aliorum Pontificum obseruant, ex concessione Vrbani VIII. iuxta dicenda infra *circa* §. 102. huius Maris magni.

73 Quoad secundum verò, obseruat idem Thomas ex ijs verbis Regulæ inferri posse Monasterij negotia omnia arbitrio solum Prioris peragenda esse, quod dicit esse de iure cõmuni *c. nullam* 18. *q.* 2. de quo Nauarr. *ibid. n.* 4. & *cons.* 76 *de Regularib.* Cæterum quod attinet ad verba Regulæ, ex ijs solum colligi potest, quod res minoris momenti, qua-

quales sunt, an aliquis veniens ad Monasterium sit illi aditus pandendus, an claudendus potius (prout Sorethius hic indicat) idem est, an volenti alloqui aliquem Religiosum, id sit ipsi permittendum, aut interdicendum, vel similia negotia, quæ facilè expediri possunt, solum Superioris pro tēpore arbitrio decernenda sint; non verò quod res maioris momenti. Cum constet Regulam *cap. 2. & 3.* ad receptionem locorum, & diuisionem cellularum Fratrum, etiam consensum Religiosorum requirere. Quod verò attinet ad ius commune *in d. cap. nullam*, licet satis id colligatur ex ipso textu, prout dixi etiam *tomo 1. c. 18. num. 13. & tomo 2. c. 19 num. 52. & tomo 3. verbo Administratio, & administrator. num. 1.* vsus tamen, consuetudo, imo ius commune Religiosorum est, vt saltem grauia negotia sine consensu, aut saltem consilio Fratrum non peragantur, iuxta dicta *sup. cap. 2. & 3.* Estque conforme Regulis fundatorum, videlicet Sancti Basilij *in Breuiorib. q. 48.* & S. Benedicti *c. 3. Regulæ.* Et patet in receptione Nouitiorum ad habitum, vel professionem, iuxta dicta *tom. 1. c. 2. nu. 25. & c. 18. num. 66.* De quo Vechius *in praxi Nouit. disp. 12. dub. 1. num. 10.* & quoad monachos Tambur. *de iur. Abbat. tomo 3. disp. 1. q. 6.* & generaliter Thomas de Iesu *supra.*

De Mansione in Cellulis, & iugi Oratione.

Cap. VII.

74 MANEANT *singuli in cellulis suis, vel iuxta easdem die, ac nocte, in lege Domini meditantes, & in Orationibus vigilantes, nisi alijs iustis occasionibus occupentur.*

Duo magni ponderis, & momenti puncta in hoc capi-
75 te præcipiuntur. Alterum est de mansione in cellulis, vel iuxta eas *die, ac nocte*. Alterum verò de continua, & iugi meditatione in lege Domini, & orationis exercitio; quæ propterea diligentius expendenda sunt.

Et primò inquirendum, an verba illa *die, ac nocte*, referenda sint ad anteriora illa, scilicet *maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eas*, an ad posteriora, scilicet *in lege Domini meditantes, & in Orationibus vigilantes, nisi &c.* an verò ad vtraque tam anteriora, quàm posteriora. Ad quod respondet P. Thomas de Iesu *hic gloss. 6. dub. 1.* ad vtraque referenda, quia ita tenet communis consensus Ordinis, & contextus id petit, ac quia propterea postulata fuit ab Eugenio IV. istius puncti Regulæ mitigatio. Sed quod attinet ad communem consensum Ordinis, nullum affertur pro ea testimonium, atque ita non concludit intentum. Quod attinet verò ad contextum Regulæ, & postulationem mitigationis eius, facilè negari potest assumptum, & dici contrarium. Melius ergo id suadet is author ex eo quod in iure receptum est, quod determinatio respiciens plura determinabilia pariformiter ea debet determinare. Sed quia de hoc nec textum, nec rationes, aut Doctores affert, ideo à nobis id faciendum, ac dicendum causam quare illa clausula *die, ac nocte* referri debeat tam ad antecedentia, quam ad subsequentia, esse, quia iuxta dicta *tomo 3. verbo Clausula num 4.* Clausula posita in vna parte dispositionis, siue in principio, siue in medio, siue in fine, refertur ad omnia contenta in illa, quando omnium eadem est ratio, prout dixi eo loco ex Decio, Nauarro, Sanchez, & alij, & contingit in præsenti. Similiter, quia Clausula respiciens plura determinabilia debet pariformiter determinare. *l. iam de iure ff. de vulg. & pupill. l. quamuis, & l. hæreditatem C. de impub. substit. l. si legatarius*, vbi Bartol. *de legat. 3.* Rota in vna Vrbeuetano *Castrorum* 19. Ianuarij 1579. coram Blanchetto. Menochius *cons. 170. num. 20. vol. 2.* Marta *de clausulis 4. p. clausul. 5. & 28.*

Nunc iam ad illud *Maneant singuli in cellulis suis, vel*
77 *iuxta eas die, ac nocte, &c.* Hic præcipitur nostris iugis habitatio seu mãsio in cellulis, vel iuxta eas, intellige, *nisi alijs iustis occasionibus occupentur*, prout habetur in fine capitis. Est autem præceptum hoc conforme praxi Ægyptiorum monachorum, à quibus, vt pote Esseni instituti, Elianum Propheticum continuatũ fuisse in lege noua, Annales nostri demonstrant. Apud ipsos enim magna circa hoc obseruantia erat, vt habet Cassianus *lib. 2. instit. cap. 5. lib. 4. c. 10. & 16.* & alibi sæpius. Commendatur autem valde à D. Basilio *serm. 1. exercitat. & in Constitut. monastic. cap. 7. & 8.* Sancto Ephrem Syro *parænesi 1. & parænesi 44. & adhort. 1. ac in serm. ascetico.* & Cassiano relato *lib. 10. institut. & collat. 24.* D. Bernardo *serm. de modo bene viuendo, & serm. de septem oneribus*, Auctore apud ipsum *de vita solitaria ad Fratres de Monte Dei*. D. Bonauentura *in Alphabetico*; nostro Nicolao Gallico, & alijs multis, quorum testimonia, exemplis etiam confirmata, retuli in opere *de Reformat. Regularium c. 7. & 8.* Sed pro omnibus vnus Sãctus Antonius Abbas non est prætermittendus, de quo celebris illa sententia refertur. *Monachus extra cellam, aut solitudinem est sicut pisces extra aquam.* Item illud, quod habetur *in Apophthegmatibus Patrum 5. tomo Bibliothecæ lib. de quiete*, sic dicens: *Sicut pisces, si tardauerint in sicco, moriuntur, ita & monachi tardantes extra cellam, aut cum sæcularibus immorantes, a proposito resoluuntur. Oportet ergo sicut piscem in mari, ita & nos ad cellam recurrere, ne fortè foris tardantes obliuiscamur interioris custodia.* Nota tamẽ hoc punctum Regulæ mitigatum, seu potius declaratum esse ab Eugenio IV. in Bullâ referenda § *sequenti*. Ibi enim conceditur Religiosis nostris, vt *horis congruis in eorum Ecclesijs, & eorum claustris, ac per earum ambitus manere, & deambulare libere, & licitè valeant.* Dixi autem ijs Eugenij verbis potius declaratum, quam mitigatum fuisse hoc punctum Regulæ, quia cum in Regula diceretur, *maneant in cellulis suis, vel iuxta eas*, & postea *nisi alijs iustis occasionibus occupentur*, dici sanè posset illud Eugenianæ *horis cõgruis in eorum Ecclesijs, & eorum claustris, ac per earum ambitus manere, & deambulare licitè, & libere valeant*, fuisse quasi explicationem illorum verborum, *vel iuxta eas*, & eorum *nisi alijs iustis occasionibus occupentur*, præsertim cum dictio *iuxta* importet vicinitatem cum aliqua distantia, & verificetur nedum in contiguis, sed etiam in aliqualiter distantibus. Bald. *in l. 1. C. de sacros. Eccl.* Grat. *cons. 112. nu. 22. lib. 1.* Paris. *cons. 58. nu. 58. vol. 2.* Alex. *cons. 120 nu. 6. vol. 2.*

78 Illud autem *die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes*, licet non inueniatur in alia Regula præter nostram tam expressè, sub nomine tamen communis orationis habetur quodammodo in Regulis S. Augustini, Hieronymi, Benedicti, & Francisci, & in Regula Saluatoris, *in Reuelationib. S. Brigittæ. c. 19.* ac in Regula Minimor. *c. 8. § 35.* Iuge etiam, & continuum Orationis exercitium Religiosis maximè necessarium esse, pluribus, & grauissimis Patrum, & Doctorum testimonijs probaui in opere de *Reformatione Regularium cap. 3. & 4.*, specialiter Basilij *in Moralibus regul. 66. cap. 1.* Hieronymi *ad Rusticum*, Ephremi *in adhort. in doctr. de humilit. & in Tract. de Timor. Domin.* Cassiani *collat. 9. c. 2.* Nili *in parænesib.* Antiocheni *homil. 106.* Isaiæ Abbatis *Orat. 1. & 21.* Ioannis Climaci *grad. 1.* Laurentij Iustiniani *in lib. de grad. perfec. c. 2.* nostræ S. Teresiæ *de itiner. perf. c. 4.* Thom. à Kempis *in lib. 2. de Ordinat. & discipl. claustral. & alibi sæpe*, Ioannis Lanspergii *in Dialogo cum Luthérano*, & aliorum. Notaui autem *c. 4. relato n. 2.* circa hæc verba Regulæ nostræ, quod etsi ipsa ab Eugenio IV. in Bulla relata superius mitigata seu correcta sit quantum ad mansionem continuam in cellis, non tamen quantum ad continuam Orationem, ac proinde Carmelitas semper & vbique debere esse *in lege Domini meditantes, & in Orationibus vigilantes, nisi alijs &c.* Qualiter autem hoc præceptum obliget, operosius inuestigandum est.

79 Et quidem certum primò est illud non obligare ad orationem iugem, continuam, & perpetuam, veluti mathematicè, aut metaphysicè, sed solum moraliter, & humano modo, id est quantum per alia negotia humanæ vitæ necessaria licet. Sic Thomas de Iesu *super hunc locum Regulæ dub. 2.* idque colligit ex Vvaldensi nostro *de Sacramentalib. tit. 9 cap. 76. num. 3.* Clarius id colligitur primò ex ipsis verbis Regulæ, *nisi alijs iustis occasionibus occupentur*, quo clarè denotatur huiusmodi continuitatem Orationis non physicam, sed moralem esse debere. Secundò, ex eo quòd physica, aut metaphysica perseuerantia in oratione impossibilis est homini carnis fragilitate circumdato, vt ait

Cassian.

Cassian. *collat. 1. cap. 3. & collat. 23. cap. 5.* Tertiò, quia similia locutiones Sacræ Scripturæ, in quibus etiam commendatur iugis, & continua oratio, qualis est illa Iosue 1. *Non recedat volumen legis huius ab ore tuo, sed meditaberis in eo diebus, ac noctibus.* Et Ecclesiastic. 18. *Ne impediaris orare semper.* maximè *Luc. 18 Oportet semper orare, & non deficere*, cui similia est illa 1. Thessalonicens. 5. *sine intermissione orate.* Item illa ad *Coloss. 4. Orationi instante vigilantes in ea*, & aliæ communiter à Patribus, & Doctoribus, eorumque locorum Expositoribus intelliguntur de oratione continua solum morali modo. Quibus iunge Suarez *t. 2. de Relig. tractat. 4. l. 1. c. 1. nu. 4.* Lessium *l. 2. de iust. & iure c. 37. dub. 2. nu. 10.*

80 Ex quo fit præceptum hoc isto modo intellectum non esse valde difficile, siquidem non est oratione iugi, & continua physicè, aut metaphysicè, vt dixi, sed solum moraliter. Secundò, quia similia dicta fuerunt non Religiosis, aut vitia Deo specialiter dedicatis, sed præliatoribus, militibus, & in negotijs belli occupatis *Iosue 1.* verbis relatis, prout notat Gratianus *in locum istum Regulæ*. Adde Christum Dominum, & Apostolum locis etiam relatis cum omnibus fidelibus loqui, quod arguit non esse rem valde difficilem.

81 Colligitur etiam secundò, quod quamuis hoc præceptum secundum aliquos adimpleatur per exercitium cuiuscunque boni operis, quia putant eos semper orare, qui bene semper operantur, prout docent S. Basilius *homil. in Iulittam Martyr.* Beda, Glossa, & alij communiter relati ab Expositoribus super loca S. Scripturæ adducta; nihilominus quia tam in prætatis locis, quam in ista Regulæ sermo est de oratione propria, vt ex verbis ipsius constat, non est cur ad minus propriam orationem recurramus, qualis est illa, prout importat omnem bonam operationem. Suarez *sup. n. 3. & c. 30. nu. 3.*

82 Illud secundò certius est, adimpleri hoc præceptum siue per orationem mentalem, quæ denotatur illis verbis *in lege Domini meditantes*, cum meditatio sit actus, siue discursus intellectus in veritatis inquisitione occupati, iuxta S. Th. 2. 2. q. 180. siue per vocalem, quæ etiam denotatur illis verbis, *Et in orationibus vigilantes*; siue per orationes iaculatorias, vt vocant, examen conscientiæ, propriarum culparum considerationem, iudiciorum Dei, & aliorum ad ipsum spectantium humilem speculationem; imò & per Dei præsentiam actualem, qualem Elias Parens noster habebat, dum dixit. 3. Reg. 17. *Viuit Dominus Deus Israel, in cuius conspectu sto*; cum ista etiam sint species orationis. Item quodammodo per quodcumque Theologiæ, & S. Scripturæ studium, cum etiam sit diuinorum consideratio, De quibus Thomas de Iesu *sup. dub. 1.*

83 Certum tertiò, huius præcepti orandi continuò, moraliter, vt dictum est, transgressionem, quantum est ex vi Regulæ, solum esse venialem culpam. Vt enim dixi in superioribus communis consensus, & acceptatio Religionis nunquam sub mortali culpa hoc punctum, & alia similia Regulæ recepit. Et ita supponunt communiter authores nostri, qui de hoc Regulæ præcepto loquuntur, specialiter Thomas Vvaldensis, Ioannes Soreth, Hieronymus Gratianus, & Thom. de Iesu relati, & Suarez *t. 2. de Relig. Tract. 4. lib. 2. c. 4. nu. 2.* loquens generaliter de Regularium obligatione. Dixi autem, *quantum est ex vi Regulæ*, quia dubium esse potest, an aliunde obligentur Religiosi ad orationis exercitium sub peccato mortali. Nec est sermo de recitatione officij canonici, & orationum *Pater noster* laicis à Regula præscriptæ, quia de illis inferius dicetur; sed de alia oratione, siue mentali, siue vocali, & de præcepto diuino.

84 In quo, iuxta dicta *tom. 1. c. 7. nu. 24.* dicendum, nullum datur præceptum diuinum per se obligans Religiosos ad orationem solum mentalem. Ratio est, quia nullibi extat tale præceptum, neq; generaliter pro omnibus hominibus, neque specialiter pro Religiosis, aut Deo specialiter dicatis; cum loca S. Scripturæ adducta non loquantur determinatè de oratione mentali, sed de oratione siue vocali, siue mentali; ac per consequens præceptum diuinum orandi, quod in illis habetur, adimpleatur tam oratione vocali, quam mentali. Suar. *2 d. c. 4. nu. 5. & 7.* Filiucius *Tract. 23. de Relig. c. 2. dub. 3. § ex his sequitur.* Bonacina *de hor. canonic. disp. 1. q. 2. punct. 1. nu. 11.* Dixi *per se obligans*, quia per accidens, scilicet, propter adimpletionem aliquorum præceptorum diuinorum, scilicet fidei, spei, charitatis, aut contritionis obligantur generaliter omnes ad aliquam recogitationem, seu considerationem internam circa obiecta illorum actuum, quæ recogitatio, seu consideratio mentalis, Oratio appellari potest; quod etiam continget tempore, quo currat præceptum diuinum confessionis, cum ad illam sit etiam necessaria recogitatio aliqua peccatorum, imo & quando occurrat præceptum diuinum orandi vocaliter, cum oratio vocalis aliquam mentalem orationem, seu attentionem requirat. Suarez *sup. nu. 4.* In prædictis autem casibus, & similibus obligatio orandi mentaliter præfato modo, quatenus necessarium id fuerit ad adimpletionem talium præceptorum, erit etiam sub veniali, vel mortali, sicut & obligatio ipsorum.

85 An verò aliunde, scilicet ex vi Religiosi status, teneantur Religiosi ad orationem mentalem sub mortali; eo quod sub mortali tenentur tendere ad perfectionem, quę obtineri non potest sine tali oratione, affirmare videntur S. Bonauentura *in opusc. de perfect. vit. c. 5.* dicens. *Reuera Religiosus orationem non frequentans* (loquitur autem de mentali) *assiduè non solum est miser, & inutilis, quinimo coram Deo fert animam mortuam in corpore viuo.* Et *in opusc. de process. Relig. lib. 7. c. 11.* aiens: *Vita Religiosi sine studio deuotionis internæ sicut fauus sine melle, sicut murus absque temperamento, & sicut cibus absque condimento.* Et infra: *Omnes Religio arida, & imperfecta est, & ad ruinam promptior, quæ spiritum diuinæ suauitatis non quærit, & præcipuum conamen ad studium internæ puritatis non impendit.* Et Caietanus *2. 2. qu. 82. ar. 3.* dicens: *Non posse vacari Religiosum, qui saltem semel in die ad huiusmodi exercitium* (scilicet orationis mentalis) *se non transfert.* Clarius, imo clarissimè id tenet Sanctorus *super Constit. Min. c. 5 stat. 2. § respondeo*, alios etiam referens. E contra verò Nauarrus *de Oratione cap. 20. nu. 61.* & Suarez *supra nu. 7.* id negant, ex eo quod licet Religiosi teneantur tendere ad perfectionem, non tamen tenentur tendere ad illam per omnia media, sed solum per vota, quæ promiserunt, vel per ea, quæ continentur in Regula, iuxta modum, quo in illa continentur; oratio autem mentalis non est promissa per Religiosorum professionem, nec continetur in Regula sub obligatione ad culpam mortalem. Quidquid tamen de hoc sit, illud in hac re certum, quod dixi *tom. 1. c. 7. num. 24.* scilicet exercitium orationis mentalis moraliter loquendo esse medium necessarium ad Religiosam perfectionem consequendam, vt admittit Suarez *num. 7.* quia vt inquit *nu. 8.* multum illuminat animam in his, quæ ad Deum, & salutem pertinent, & præparat illam ad vincendas tentationes, & pericula peccandi euitanda. De quo etiam Peirinus, *in Regul. Minim. capit. 8. § 35. qu. 1.*

86 Datur tamen præceptum diuinum naturale orandi oratione indeterminata siue vocali, siue mentali, obligans ad id sub mortali culpa omnes viatores, siue Religiosi sint, siue non; primò quidem per se, & ex virtute Religionis, ad quam pertinet ipsa oratio, aliquoties in vita, & in articulo mortis; secundò per accidens, scilicet ratione adimpletionis aliorum præceptorum, videlicet quando peccator se disponere debet ad gratiam; vel quando imminet vehemens tentatio, seu periculum peccandi mortaliter, vel quando est magnum periculum alicuius mali etiam alterius, præsertim Communitatis. Hoc enim colligitur ex testimonijs S. Scripturæ adductis *supra nu. 79.* & ex eo, quod cum homo indigeat auxilio Dei ad ea quæ pertinent ad ipsius salutem, & tale auxilium regulariter, secundum communem, & suauem Dei dispositionem, & vt in plurimum (esto sæpius aliter contingat) non concedatur à Deo nisi mediante oratione, iuxta illud Matth. 7. *Petite, & dabitur vobis, quærite, & inuenietis, pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim, qui petit accipit; & qui quærit, inuenit; & pulsanti aperietur.* & Matth. 26. *Vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem*; rectè sequitur orationem esse necessariam præcepto diuino naturali omnibus. S. Thomas *2. 2. q. 83. ar. 3. & in 4. dist. 15. quæst. 4. artic. 2. quæst. 3.* Paludan. *ibid. quæst. 5. artic. 1.* Durandus *quæst. 12.* Nauarrus *de Orat. capit. 3.* Medina *de Orat. quæst. 3.* Suarez *d. libro 1. capit. 26. & 30.* Laymanus *libro 4. Tractat. 1. cap. 1.* Trullenc. *in Decalog. libro 1. cap. 7.*

c.7. *dub.4.* Bonacina *sup. nu.* 10. *& sequentib.* post alios.

87 Si autem quæras quomodo per Regulam possit Religiosis præcipi oratio mentalis etiam sub sola culpa veniali, cum certum sit per legem humanam non posse præcipi actus merè internos. Respondeo quod licet ex vi iurisdictionis humanæ præcisè non possint præcipi actus merè interni, ex vi tamen voti, vel promissionis sicut quis potest obligari ad actus internos, sic etiam ad obediendum Regulæ, vel superiori illos præcipienti, quod contingit in præsenti, cum Religiosi ex vi professionis maneant obligati ad obediendum Regulæ, vel superiori præcipienti secundum illam. Suarez *lib. 2. de Orat. ment. c. 4. nu. 2.* Thomas de Iesu *supra dub. 2. in solut. ad 2.*

De horis Canonicis.

Cap. VIII.

88 *HIj, qui horas Canonicas cum clericis dicere norunt, eas dicant secundum Constitutionem Sanctorum Patrũ, & Ecclesiæ approbatam consuetudinem. Qui eas non nouerunt, viginti quinque vicibus* Pater noster *dicant in nocturnis vigilijs, exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quorum vigilijs prædictum numerum statuimus duplicari, vt dicatur* Pater noster *vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus matutinis. In alijs quoque horis septies similiter eadem sigillatim dicatur oratio præter officia vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis.*

89 Agitur specialiter in hoc capite de oratione vocali, cum in præcedenti etiam de mentali actum sit. Hoc verò præceptum de horis canonicis, vel certis orationibus à Fratribus dicendis habetur etiam in Regula S. Augustini c. 3. S. Benedicti c. 16. S. Francisci c. 3. & in Regula Saluatoris apud S. Brigittam c. 5. De quo plura dixi t. 1. c. t 2. 1. 3. *verbo Breuiarium, & tomo 4. verbo Officium diuinum.* Quare solùm in præsenti eá afferam, quæ ad huius capitis Regulæ intelligentiam necessaria sunt.

90 Primò ergo per *Horas canonicas* intelliguntur preces ab Ecclesia, seu canonibus institutæ pro certis diei horis, scilicet matutinum, prima, tertia, sexta, nona, vesperæ, completorium. Hugo de S. Victore *lib. 2. de offic. Ecclesiastic. c. 1.* Thomas de Iesu *super hoc cap. Regul. gloss. 7.* Vnde non dicuntur *Horæ* ab orando, prout Panormitanus, & aliqui alij Canonistæ existimant, sed ab hora, quæ est pars temporis, prout tenent Nauarrus *in Tract. d. c. 3. num. 26.* Azorius *parte 1. instit. moral. lib.* 10. *c. 1. q.* 1. Sanchez *tomo 2. consil. moral. lib. 7. c. 2. dub.* 1. Annelius *de hor. canonic. c. 1. dub. 1. numero 6.* post alios. Dicuntur etiam Canonicæ, vel quia iuxta Canonum sanctiones dicendæ sunt, prout habent Nauarrus, Sanchez, & Thomas de Iesu relati, & Bonacina *de hor. canonic. q. 1. punct. 1. n. 5.* vel (quod in idem recidit) quia sunt veluti regula Ecclesiasticorum, qua vti debent in publicis orationibus (*canon* enim est idem, quod regula) vt putant plures tam antiqui quam moderni, quos refert Annelius *supra numero 7.*

91 Circa nomen *Clericis,* quo vtitur Regula, nota, quod licet illud, iuxta dicta *tomo 3. verbo Clericus numero* 1. aliquando, saltem in fauorabilibus, denotet quemcunque Religiosum siue choristam, siue laicum; hoc tamen loco cum Regula videatur illos distinguere, solum sumi videtur pro Religioso, qui choro destinatus est, & communiter dicitur chorista. Sicque video supponere Ioannem Soreth, Hieronymum Gratianum, & Thomam de Iesu huius Regulæ expositores.

92 Illud *Constitutionem Sanctorum Patrum* denotare videtur vsum antiquum recitandi preces, quem monachi, & præsertim antiquiores Carmelitæ, tum in ipso Carmelo, tum in tota Palæstina, imò Ægypto, & Thebaida, vbi Esseni eorum progenitores habitarunt, obseruare soliti erant. De quo Cassianus *lib. 2. instit. cap. 2. & 4. & lib. 3. fere per totum.* Sic intelligit hunc textũ Tho. de Iesu *super illum dub. 2.*

93 Per *Ecclesiæ approbatã consuetudinem,* vel intelligi potest consuetudo Ecclesiæ Hierosolymitanæ, prout Sorethus, & Th. *supra* illud intelligunt; eo quod cum Maiores nostri in partibus illis Palæstinæ cœperint, & vixerint semper, Ecclesiam illam maximè reueriti videntur; vel intelligitur Ecclesiæ vniuersalis consuetudo, quod conformius videtur menti Innocentij IV. & aliorum Pontificum Regulæ confirmatorum. Quidquid autem de eo sit; quamuis vsq; ad annum 1584. Religio semper vsa fuerit Breuiarijs, & Missalibus iuxta Ecclesię Hierosolymitanę consuetudinem, ab eo tamen tempore, propter decretum Generalis Capituli Romæ celebrati, non vtitur nisi Breuiarijs, & Missalibus ad normam Breuiarij Romani à Ioanne Baptista Caffardo, Generali correctis, & a Gregorio XIII. approbatis. Nostri autem Patres Discalceati anno 1586. Sixto V. approbante Breuiarium Romanũ receperunt. Notant Tho. de Iesu *supra,* & Ioannes de Matre Dei *in annota. ad priuileg. PP. Discalceator. circa Bullam 1. Sixti* V. Præterea per *Ecclesia approbatam consuetudinem* Sorethius *hic c. 2.* intelligit vsum chori, ita vt ex vi Regulę non sufficiat Carmelitis nostris horas canonicas dicere, nisi eas simul in choro dicant. De quo tamen infra circa *c.* 10. dicetur, vbi etiam de cantu Ecclesiastico.

94 Cum autem dicatur in hoc capite Regulæ: *Hij, qui horas Canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant* &c. denotari videtur, eos omnes, qui officium diuinum recitare sciunt, siue clerici sint, siue laici, teneri ad illud. Et ita tenendum est, stando in vi Regulæ, & iuxta textum ipsius, prout tenent Sorethius *hic c. 1. §. licet,* & Thomas *supra d. Gloss. 7.* Iuxta consuetudinem tamen Religionis, quæ conformis est vsui aliarum, solum tenentur ad horas canonicas cum clericis ij, qui sunt choro destinati, & propterea vocantur choristæ; non autem laici, etiamsi contingat aliquando eos scire, & posse dicere horas cum clericis; hi enim solùm obligantur dicere *Pater noster* iuxta Regulæ præscriptum.

95 Insurgit tamen hoc loco vulgare dubium, an scilicet ad horas canonicas, seu officium diuinum teneantur Fratres professi clerici, qui non sunt in sacris constituti. Dixi *professi,* quia loquendo de Nouitijs certum est ad id non teneri, nisi aliàs in sacris constituti sint iuxta dicta *tomo 1. c. 12. numero 5. & tomo 5. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum numero 44.* Dixi etiam, *qui non sunt in sacris constituti;* quia certum, & indubitatum est omnes in sacris constitutos, id est, ordinibus maioribus initiatos ad id obligari, iuxta dicta eo *c. 12. numero 2.* ex *c. presbyter de celebrat. Miss. & c. dolentes ad eit.* Solum ergo dubium præsens est de professis clericis non ordinatis maioribus Ordinibus. Ad quod dicendum primò, ratione Regulæ obligari prædictos ad officium diuinum, seu horas Canonicas. Ratio est; quia Regula obligat ad id faciendum omnes clericos, vt patet ex illis verbis: *Hi qui cum Clericis* &c. isti autem professi sunt clerici. Ergo. Deinde illi non obligantur ad *Pater noster* illis vicibus repetendum, quas Regula assignat; quia hoc solum obligat laicos. Ergo obligantur ad officium, seu horas canonicas; ne dicamus Regulam nullam de ipsis mentionem fecisse. Ioannes Soreth *hic c. 1.* Th. de Iesu *hic dub. 1.* Hæc autem obligatio Regulæ; quantum est ex vi ipsius, solum est sub veniali culpa, iuxta dicta in superioribus. Sorethius *supra.* Dicendum secundò, obligari dictos professos ad officium, & horas canonicas ratione consuetudinis Religionis, iuxta dicta eo *c. 12. numero 3.* ex Caietano, & Medina, quod etiam tenent Sotus, Ledesma, Angles, Suar. Vazquez, & Sãchez cum pluribus alijs, quos citat, & sequitur Annelius *de hor. canonic. c. 5. dub. 23.* & ex nostris Thomas de Iesu *supra dub. 1.* Addit etiam Gratianus noster *in discepl. Regular. 3. p. c. 4. §. 1.* etiam oriri hanc obligationem ex eo, quod tales professi viuunt ex bonis Ecclesiæ, & sunt dicati cultui diuino, quod etiam Doctores alij tenuerunt. Sed hi tituli communiter non admittuntur, vt sufficientes ad introducendam hanc obligationem, quia multis alijs occupationibus ipsis satisfieri posset, vt ostendunt auctores relati. Illud certum hanc obligationem esse sub mortali. Quia talis consuetudo est receptissima, & habet vim legis obligantis ad mortale. Angles *in florib. quæst. Theologic. 1. p. de hor. canonic.* Sanchez *tomo 2. consil. mor. lib. 7. c. 2. dub. 3. numero 6.* Annelius *supra* post alios; & Thomas de Iesu *supra.* Licet probabiliter satis excusari possint à peccato mortali, quando semel aut bis propter aliquam notabilem occupationẽ officium non recitauerint. Non enim videtur hæc consuetudo cum maiore rigore introducta, cuius signum est,

quod

quod Summi Pontifices plura circa hoc priuilegia dictis professis concesserunt, saltem per viuæ vocis oracula, vt referunt Cassanbius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Officium diu. num.* & ibi Sorbus *in Annotationibus.* Etsi enim talia viuæ vocis oracula reuocata sint his temporibus, nisi forsan per Bullam confirmata fuerint, ex illis tamē arguitur non existimasse summos Pōtifices obligationem istam esse tam strictam sicut illam, quam habent ij, qui in sacris constituti sunt. Vide Aragonium 2. 2. q. 83 *ar. 12. dub. 12. dub. 4. concl. 3.* Sotum 10. *de Iust. q. 5. ar. 3.* & Thomam de Iesu *dub. 1. relato.* Quomodo autem consequenter dicendum sit, quod in Religione, vbi non est talis consuetudo, qualis dicitur esse Societas Iesu, non sit talis obligatio, dixi eo *num. 3.* de quo etiam Sanchez *supra n. 8.* post Angles, Medinam, Henriquez, & alios, & Annellus *supra dub. 14.* Similiter qualiter, si contingat professum choro destinatū ad conuersorum statum deijci, non teneri ad officium, dixi etiam eodem *n. 3.* & tractat idem Annellus *dub. 25.*

96 Circa aliud quod tangitur in hoc capitulo Regulæ, scilicet de obligatione, quam habent conuersi, seu laici Religionis ad dicendum *Pater noster* vicibus illis in Regula designatis, constat ex dictis eo *cap. 12. num. 4.* hanc obligationem non esse sub mortali, quia non est ex vi professionis, aut præcepto aliquo Ecclesiastico, aut etiam consuetudine Religionis sub mortali obligante, sed solum ex vi Regulæ, quæ dumtaxat ad veniale obligat, vt sæpe dictum est. Sanchez *supra num. 13.* Th. de Iesu *d. dub. 1. §. cōtrariam tamen.* Licet aliter dicendum sit de Cōuersis Fratrum Minorum, eo *nu. 4.* indicauerim Addendum modo, iuxta dicta *tomo 2. c. 8. num. 23.* in nostris Constitutionibus *p. 1. c. 16. n. 3.* præcipi, vt singulis *Pater noster* subiungatur. *Aue Maria,* in honorem procul dubio tantæ Virginis Ordinis Patronæ. Hæc autem obligatio dicendi *Aue Maria,* cum non sit ex vi Regulæ, sed ex vi Constitutionum, credo quod ad nullam culpam obligat, sicut nec ipsæ Constitutiones, iuxta dicta *tomo 1. cap. 8.* Quia tamen aliqui conuersi per recitationem offici B. Virginis, aut aliud quodcunque exemptos se esse credebant ab huius puncti Regulæ onere, ideo in nouissimo Capitulo Generali Romæ 1645. celebrato hoc editum fuit decretum, *RR. adm. PP. Prouinciales iniungāt Conuersis obligationem, quam habent ex Regula ad dicendas suas horas per orationes* Pater noster, &c. & Aue Maria &c. & *quod nullo modo satisfaciant Regulæ, & suæ obligationi, si officium B. Virginis, aut aliud aliquid recitent.*

97 Pro modo piè, & deuotè recitādi tum horas canonicas, tum prædictas preces *Pater noster, & Aue Maria,* ac de mysterijs Christi passionis, Resurrectionis &c. eo tempore meditandis, legant nostri Religiosi Gratianum nostrum *supra d. cap. 4. per totum.*

De non habendo proprium.

Cap. VIIII.

98 NVLLVS *Fratrum aliquid esse sibi proprium dicat, sed sint vobis omnia communia, & distribuantur vnicuiq; per manum Prioris, id est, per Fratrem ab eodem ad id officium deputatum, prout vnicuique opus erit, inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum. Asinos autem siue mulos, prout vestra expostulauerit necessitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium, siue volatilium ad nutrimentum,* seu, vt legitur in multis exemplaribus, *aliquod animalium, siue volatilium nutrimentum,* aut prout in alijs, *aliquod animalis siue volatilium ad nutrimentum.*

99 In hoc capite præscribitur modus paupertatis in nostro Ordine seruandus, qui consistit in non habendo proprium, sed in perfecta vitæ communis obseruantia. Similis sanè illi, quem SS. Augustinus, Benedictus, & Franciscus in suis Regulis præscripserunt. Quod etiam cernitur in Regula Saluatoris apud S. Brigittam *c. 2.*

100 Pro cuius luce nota vitam hanc communem in eo consistere, vt nullus Religiosus aliquid sibi proprium, siue peculiare retineat, sed omnia, quæ adquirit, Superiori tradat, vt ex illis tam ipsi, quam alijs æqualiter prouideatur, inspecta tamen necessitate singulorum. Ita enim colligitur ex actib. Apostol. *c. 4.* vbi sic: *Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna, nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.* Et infra: *Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum, quæ vendebant. Et ponebant ante pedes Apostolorum. Diuidebatur autem singulis prout cuique opus erat.* Item ex D. Basilio *serm. 4. exercitat.* Augustino *serm. 27. de verb. Apost. & in Regula c. 3. ac lib. 6. confess. c. 14.* D. Benedicto *in Regul. c. 33.* Concil. Trident. *sess. 25. de Regular. cap. 1. & 2.* Concil. Coloniensi *tit. de monach. c. 3.* Concil. Mediolanensi *par. 3. tit. de commun. vita vsu.* Concil. Cameracensi *tit. de Monach. c. 9. 10. & 11.* Clem. VIII. Vrbani VIII. *in decretis pro reformatione Regular.* & alijs, quæ adduxi *tomo 1. c. 6. nu. 7. 8. & sequentib.* De quo etiam Ioannes Soreth *super hoc capit. Regulæ,* Hieronymus Gratianus *in discipl. Regular. parte 2. capit. 10 præsertim §. 1.* Thomas de Iesu *super hunc textum dubio 2.*

101 Nota tamen, quòd, licet iuxta dicta eo *numer. 7.* tam nostri, quam alij quicunque Religiosi teneantur ad vitam cōmunem præfatam obseruandam, eo quòd illa, licet simpliciter non sit necessaria pro obseruantia paupertatis voti, nihilominus ab Ecclesia indicta est ob facilem, & securum modum obseruandi dictum paupertatis votum; tamen non obstante, plures Doctores tenent licitè posse cōcedi à Prælatis peculium aliquod suis subditis in ordine ad vsus licitos, & honestos, & dependenter ab ipsorum Prælatorum voluntate, & cum quibusdam conditionibus. Hi sunt Nauarrus, Rodriguez, Beia, Azor, Miranda, Sanchez, Ledesma, Peirinis, Bartholomæus à S. Fausto, & alij, quos refert Barbosa *in Collectan Concily Trident. ad c. 2. sess. 25. de Regular. nu. 2. & 3.* quibus iunge Dianam *1. par. Tract. 6. Resolut. 32* & Bordonum *Resolut. 43. nu. 48. & sequentib.* Quibus tamen non assentior, propter dicta eo *c. 6. num. 9.* præsertim ex decretis Summorum Pontificum, & SS. Congregationum, in quibus, vt ibi dixi, nisi cæci simus, manifestè præcipitur incorporatio, & confusio bonorū, quæ Religiosi adquirunt cum bonis Monasteriorum, ita vt non obstante quacunque licentia Superiorum nullum omnino peculium obtinere possint. Quod etiam nuper sequitur Trullenc *in Decalog. lib. 7. c. 2. dub. 5. n. 7.* post Lessium. Quo tamen non obstante, an in illis Monasterijs, in quibus præfata vita communis obseruari non potest, vel saltem ob aliquorum negligentiam, vel malitiam nō obseruatur, possit id permitti, dixi eo *c. 6 numer. 21 & 22.* Quid etiam sentiendum de depositis, quæ in aliquibus Religionibus permittuntur, dixi *ibidem num. 13.* Et cum quibus conditionibus *numer. 24.* Similiter quando Religiosus peccat mortaliter contra paupertatem, & sit proprietarius, aut quando non, aliaque ad hoc intentum spectantia habes ex dictis eo *cap 6.*

102 Cum autem in Regula dicatur, *Nullus Fratrum aliquid esse sibi proprium dicat, sed sint vobis omnia communia, & distribuantur* &c. ac postea solum permittatur habere *asinos, siue mulos, & nutrimentum* &c. ideo rectè infertur ex vi Regulæ ipsius nos tam in particulari, quam in communi arctissimam paupertatem profiteri, quæ consistit in abdicatione dominij, & alterius cuiuslibet iuris ad res temporales, non solum in particulari, sed etiam in cōmuni, prout Minores de Obseruantia, & Capuccini etiam post Concilij Tridentini concessionem obseruant. Ratio est, quia prout habetur ex Siberto de Becke antiquo Ordinis scrip. *in Tract. de consider. super Reg. Carm.* & Speculo Ordinis *lib. 8. c. 5.* cum in Regula primitiua solum diceretur, *Nullus Fratrum sibi dicat aliquid esse proprium, sed sint vobis omnia communia, & ex his, quæ vobis Dominus dederit* &c. orta est contentio inter Carmeli Eremitas, an illis liceret in cōmuni habere possessiones, domus, ædificia, & loca, quibus dā afferentibus, quibusdā verò negātibus; res ergo deducta est ad Gregorium IX. Papam, qui anno 3. sui Pontificatus in Bulla *Ex Officy nostri* in Speculo Ordinis, *vt supra,* & apud Paleouyonium *lib. 3. c. 5.* declarando prædictum dubium dixit: *Auctoritate præsentium districtius inhibemus, ne ī proprietatē de cætero Eremi vestra loca, vel possessiones,*

O sin

seu domos, aut reductus alios recipiatis nullo modo, vel præsumatis habere, præter asinos, mulos, & aliquod animalium, seu volatilium nutrimentum. Quod similiter, & eisdem verbis fecit Innocentius IV. in alia Bulla etiam *Ex officij nostri* sexto Idus Iunij, Pontificatus sui anno 2. in Speculo Ordinis, *vt supra, & fol.61.* Idemque supponit idem Pontifex Innocentius in alia Bulla *Quoniam vt ait*, Idibus Iunij eodem anno 2. data, quæ etiam habetur in Speculo Ordinis *fol.61.* in qua ait Religiosos nostros *Nullas possessiones, neque proprium per quod sustentari valeant*, possidere; ex ijs enim rectè infertur ex vi Regulæ prout declaratæ ab ijs Pontificibus Religiosos nonnullas habere posse possessiones, aut proprium etiam in communi. Idem quoque colligitur ex eadem Regula, prout ab eodem Innocentio IV. correcta, & mitigata est, & de qua in præsenti, vbi cum dicat conformiter ad declarationem Gregorij IX. à se ipso etiam anno 2 sui Pontificatus, vt dictum est, confirmatam, posse habere Religiosos nostros, *asinos, & mulos, & aliquod nutrimentum animalium* &c. manifestum est hac exceptione declarare voluisse nos, non obstante quod ex Regula nostra nullas possessiones habere possimus, posse nihilominus dicta animalia, & nutrimenta possidere; alias prorsus inutilis, imò ridicula esset ista concessio, aut declaratio. Idem quoque pariter confirmat, quod idem etiam Innocentius in Bulla *Sacrosancta* in eodem Speculo Ordinis *fol.63.* dum concedit quod non teneamur dare decimas de hortis, & virgultis nostris, pro ratione assignat *Quod Ordo vester nullas possessiones habeat, sed vos de fidelium eleemosynis dumtaxat elegeritis sub Regulari habitu sustentari.* Data autem est hæc Bulla anno vndecimo Pontificatus, aliquibus scilicet annis post correctionem, & mitigationem Regulæ, de qua in præsenti. Ex quo colligitur hunc modum paupertatis sine dominio aliquarum possessionum etiam in communi eo tempore in vsu fuisse. De his Thomas de Iesu *super hunc textum Regulæ gloss.8.*

103 Ex quo rectè colligit *ibidem dub 6.* iuxta ea, quæ diximus *t. 2. capit. 1. nu. 1.* contra Azorium ibi relatum, ex Abbate Lappo, Carmelitas Mendicantes esse ex Regula, non ex Constitutionibus, aut priuilegijs solùm; prout etiam colligitur ex hac Regula *c.13.* illis verbis: *Et quia vos oportet frequenter mendicare*, verbum enim *oportet* siue sumatur præceptiuè, siue secundum honestatem, & decentiam (de quo Barbosa *in Tract. de dictionib. dict.24a*) denotat modum viuendi sine vlla proprietate, etiam in communi.

104 Nota tamen, quod, iuxta ea quæ diximus eo *tomo 2. cap. 1. num. 2.* his temporibus post Concilium Tridentinum, propter concessionem ab ipso factam licitum est nobis, & alijs Mendicantibus, exceptis Minoribus de Obseruantia, & Capuccinis, bona immobilia, & possessiones in communi possidere. Quod quamuis Carmelitis non licere dicat idem Thomas à Iesu eo *dub.6* oppositum tamen eo loco probaui ex Rodriquez, & Sanchez.

105 Est autem vulgare dubium circa illa verba *Nullus Fratrum aliquid esse sibi proprium dicat*, an scilicet solum interdicatur ijs verbis Religioso nihil habere proprium, an etiam id dicere, ita vt peccet saltem contra Regulam, dicens *hic liber est meus*. Est autem eadem difficultas propter ius commune *ca. non dicatis 12. q.1.* vbi etiam habetur pro omnibus Regularibus *Non dicatis aliquid proprium* &c. Ad quam consequenter ad dicta *tomo 1. cap 6. numero 11.* dicendum, quod Religiosus dicens etiam oretenus aliquid esse suum, intendens se habere dominium illius, aut vsum irreuocabilem, aut independentem à suo superiori, peccat mortaliter (intellige posita grauitate materiæ, & perfecta aduertentia) contra paupertatem, & est proprietarius ratione talis intentionis. Grassius eo loco relatus, & Hieronymus Gratianus *in disciplin. Regul. parte 2. c.8. § 3.* Si autem non habeat talem animum, aut intentionem, quamuis aliqui Canonistæ, scilicet Archidiaconus, Cardinalis, & Alexander *in d. ca. non dicatis*, & alij Expositores Regulæ Sancti Augustini dicant peccare venialiter peccato mendacij, prout etiam tenet Thomas de Iesu *hic dub. 1. & de voto paupertatis p.2. capit.1.* nihilominus etiam à peccato mendacij excusari potest, si velit dicere solùm rem illam esse suam quoad vsum dependentem à voluntate Superioris, sicut, qui est in xenodochio, vel aliquo hospitio, potest sine mendacio dicere, hic est meus lectulus, meus cultellus &c; quia scilicet sibi consignati sunt à domino xenodochij, vel hospitij ad vsum. Nauarrus eo loco relatus, Gratianus *supra*. An verò saltem contra Regulam peccet venialiter sic loquens; Thomas de Iesu *supra* respondet affirmatiuè, eo quòd talis transgreditur præceptum Regulæ, quæ habet *Nullus dicat aliquid esse sibi proprium*, quod est satis conforme S. Scripturæ visui Act. 4. illis verbis *nec quisquam eorum quæ possidebat aliquid esse suum dicebat*, & doctrinæ Sanctorum Patrum, Basilii *interrogat. 85.* Augustini *serm. 1. de vit. Comm. cleric. & epist. 109.* Chrysost. Cassiani, & aliorum. Mihi tamen videtur dicendum, aliud esse dicere, *hic liber est proprius mihi*, aliud dicere, *hic liber est meus*, prima locutio est contra Regulã, & peccaminosa, vt bene Thom. secunda verò non est contra illam, & in communi modo loquendo habet bonum sensum, & ita non est peccaminosa.

106 Circa illa *Asinos autem siue mulos vobis habere liceat* &c. nota per illos denotari animalia apta ad vecturam, seu laborem, prout sunt non solum asini, & muli, sed etiam equi prout notat Sorethius *hic capit.6.* Notant etiam quod *hic non conceditur vsus phaleratorum equorum ad vanitatem.* Per illud etiam *animalium siue volatilium nutrimentum*, licet non intelligantur arietum, siue capratum greges, quia isti computantur inter bona stabilia, & possessiones, quæ diximus ex vi Regulæ prohiberi, & post Concilium Tridentinum permitti, intelliguntur tamen paucæ aliquot oues, capræ, gallinæ &c pro lacte, caseo, ouis &c. Sibertus de Beke *supra* apud Speculum Ordinis *libro 8. capit.5.* Sorethius *supra*. Gratianus *supra parte 2. cap 10. §.4.* Thomas super hunc textum. Et hoc siue legamus cum aliquibus *& aliquot animalium, siue volatilium ad nutrimentum*, siue *& aliquod animalium siue volatilium nutrimentum*, siue etiam, *& aliquot animalium siue volatilium ad nutrimentum*, hæ enim diuersæ lectiones ad idem tendunt, & important ea, quæ dixi.

107 Circa illud *Et distribuantur vnicuique per manum Prioris &c. inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum*, iam dixi *d. cap.6. nu.16* de modo obseruando à Superiori in taxatione, seu dispensatione rerum necessariarum Religiosis. De quo latius Sorethius *supra c.5.* Hieronymus Gratianus etiam *sup §.3.* & Thomas de Iesu *sup. dub.3.4. & 5.*

De Oratorio, & audienda Missa quotidie.

108 ## Cap. X.

109 ORATORIVM, *prout commodius fieri poterit, construatur in medio cellularum, vbi mane per singulos dies ad audienda Missarum solemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri poterit.*

Duo continentur in hoc capite; alterum, de habendo Oratorio in medio cellularum Fratrum; alterum verò de audienda Missa quotidie in ipso; licet pro vtroque, commoditatis habendam esse rationem simul præscribatur. Quod maximè notatur in Regula, eò quod Monasteria nostra, illud præsertim, quod erat in Carmelo, non erant sic fabricata, vt cellulæ, dormitoria, & Ecclesia contigua aut coniuncta essent; non enim talia erant, sed potius sic fabricata, vt ista omnia diuisa, & à se inuicem separata essent, modo eremitico, iuxta dicta supra circa *cap.3.* Propter quod dicitur quod *construatur Oratorium prout commodius fieri poterit in medio cellularum*, vt scilicet ad illud Fratres commodè conuenire possent. Additur etiam in fine *vbi commodè fieri poterit* ad denotandum, quod in illis eremis, in quibus cellulæ essent tam distantes ab Oratorio, vt propter inclementiam temporis, vel aliam causam illuc accedere non possent Fratres *ad audienda Missarum solemnia*, ad id non tenerentur. Thomas de Iesu *super hunc textum gloss.9.*

Quod

110 Quod ergo attinet ad primum de Oratorio, constat ex dictis *4. tomo uerbo Oratoria quoad Regulares num. 1.* Oratorium esse *locum aptum ad orandum*; cum ergo Regula præcipiat construi Oratorium, per illud locum aliquē ad orandum aptum intellexit; qualis etiam solet vocari *Capella*, seu *Ecclesia*. Notat etiam Sorethius noster *super hoc caput Regula* dictum esse in Regula *Oratorium*, non *templum*; quod est *amplum tectum*, ad denotandum, quod Religiosa loca debent esse moderata. De quo aliqua dixi *in Tract. de Reformat. Regul. c. 17.* Aliqua etiam Sorethius *sup.* Quæ omnia eo tendunt; vt tam in Ecclesijs, quam in Monasterijs vanitas, & superfluitas euitetur. De Oratorio autem non solum fit mētio in Regula nostra, sed etiā in Reg. S. Aug. *c. 3.* S. Benedicti *c. 52.* Saluatoris apud S. Brigittam *c. 20.* etsi sub nomine Ecclesiæ. Alia quæ spectant ad Oratoria siue publica, siue priuata, siue erecta authoritate Ordinarij, siue non, habes ex dictis eo verbo *Oratoria quoad Regulares per totum.*

111 Quoad secundum verò de Missa audienda a Fratribus quotidie in dicto Oratorio, communis sensus Religionis est obligari illos ex vi huius capitis Regulæ ad audiendam Missam quotidie, & non solum in Dominicis, aut solemnioribus diebus, prout sæculares obligantur. Sic colligo ex Sorethio, & Thoma de Iesu *sup.* Hæc autem obligatio solum est extra dies ab Ecclesia præscriptos, sub veniali, quia vt dixi sæpius, Regula nostra ad veniale solum obligat in ijs præceptis, quæ non sunt de votis essentialibus Religionis, & ita supponit Soreth. *supra.* Si verò Religiosus non audiret Missam in diebus Dominicis, & festis ab Ecclesia determinatis, tunc non solum peccaret contra hoc caput Regulæ, sed etiam contra commune præceptum Ecclesiæ *cap. omnes fideles de consecr. dist. 1.* praxim, & vsum Ecclesiæ. Suarez *tom. 3. in 3. p. disp. 88. sect. 4. §. iam vero.* Fagundez *de primo Ecclesiæ præcepto lib. 2. cap. 2. nu. 4.* ac per consequens peccaret etiam mortaliter, sicut generaliter omnes alij fideles talibus diebus Missam non audientes peccant, prout communis doctrina Theologorum docet. Sacerdotes autem celebrantes huic præcepto Ecclesiæ pro diebus Dominicis, & festis imposito. Perfectius enim Missam audiunt, & ad illam attenti sunt quam simpliciter eam audientes. Suarez *supra.* Azor *tomo 1. Instit. Moral. cap. 3. quæst. 4.* Fagundez *supra num. 5.*

112 Ex eo autem quod in hoc Regulæ textu dicatur *Ad audienda Missarum solemnia conuenire debeatis*, infert Thomas de Iesu *sup.* ipsam loqui de Missa Conuentuali, solemni aut cantata, ita vt ad ipsam omnes conuenire debeant ex vi huius textus Regulæ. Cæterum, etsi Missam solemnem, seu Conuentualem in omnibus Ecclesijs etiam Regularium celebrari debere dixerim *tomo 1. cap. 21. nu. 29.* quod etiam colligitur ex aliquibus declarationibus S. Congregationis, quas retuli *tom. 4. uerbo Missa num. 48.* nihilominus quod ad ipsam ex vi Regulæ teneantur conuenire nostri Religiosi, non video sufficiens fundamentum. Tum quia Regula non dicit ad dicenda, cantanda, aut celebranda *Missarum solemnia* sed *Ad audienda*. Tum quia iuxta praxim, & vsū Religionis quomodocumq. aliquis audiat, siue dicat Missam priuatam, aut non solemnem, satisfacere censetur Regulæ. Dixi *ex ui huius textus Regulæ*, quia aliunde, scilicet ex Decretis Summorum Pontificum Clem. VIII. & Vrbani VIII. cum iuxta dicta *tom. 1. c. 50. nu. 20.* teneantur choro assistere omnes Regulares consequēter etiam tenebuntur assistere Missę Conuentuali. Vide dicta *tom. 1. c. 12. nu. 9. & to. 4. uerbo Officium diuinum n. 2. 3. 4. & 5.* & Cōstitutiones nostras *p. 1. cap. 19. nu. 10.* Vbi nullus nisi actu prædicans, vel legens, infirmus, &c. à seruitio chori censetur immunis.

113 Ex hoc autem puncto Regulæ colligi potest secundum ipsam vsum chori in Ordine nostro debere esse. Cum enim in illo præcipiatur Fratribus conuenire ad Oratorium pro audienda Missa quotidie, ne dicamus confusim cum sæcularibus & extraneis, qui ad eandem Missam audiendam ad Oratorium etiam conuenire poterant, in eodem loco eam audire debere, quod indecens est, maximè Religiosis, qui vitam Eremiticam profitebantur; dicendum videtur ab eisdem sæcularibus separatos, & loco distincto positos id agere consueuisse. Qui locus, secundum vsum Religionis, est chorus. Idque supponere videtur Vvalden. noster *tom. 3. de Sacramental. tit. 9. c. 75.* de hoc Oratorio loquens. Similiter, si, vt Thomas de Iesu putat, illud *Missarum solemnia*, intelligitur solum Missa Conuentualis, solemnis, & cantata, procul dubio in hoc denotatur chorus, qui est locus, in quo clerici cantantes deseruiunt Missæ, quam Sacerdos dicit in Altari. Deinde Religiosos nostros ex vi Regulæ teneri adire chorum pro diuino officio recitando probat idem Author super illum textum Regulæ, *Hi qui horas canonicas cum clericis &c. dub. 1 §. ultimo dico* ex ijs verbis. Ea enim significant horas canonicas *cum clericis* dici fuisse solitas, ac proinde omnes simul, & in choro. Secundò, ex *cap. de silentio*, vbi dicitur; *statuimus, ut dicto Completorio silentium teneatis usque ad primam dictam sequentis diei*, hoc enim non est intelligendum de Completorio, aut Prima singulariter dicta, alias non esset determinatum tempus pro silentio, cum has horas possit priuatim quisquam, saltem ob rationabilem causam, nimis protrahere. Supponit ergo Regula, eas, & alias horas Canonicas communiter ab omnibus simul eodem tempore, & loco recitari solitas, ac per consequens in choro, qui est locus ad id munus deputatus. Colligit præterea vsum Chori ex Regula nostra Ioannes Soreth *super textum 9. dub. 1.* tum ex illis verbis *cum clericis*, vt dictum est tum ex illis, quæ habentur in eodem textu Regulæ, scilicet, *secundum Ecclesiæ approbatam consuetudinem*, & propterea *non sufficit* (inquit) *sigillatim dicere psalmodiam, sed pariter, & in concordia.* Supponens sanè Ecclesiæ approbatam consuetudinem esse, vt clerici dicant horas simul & coniunctim in choro, prout etiam supponit Thomas de Iesu *supra*. Porrò esse hanc Ecclesiæ approbatam consuetudinem, vt clerici simul in choro horas dicant, imò esse antiquissimā, in Ecclesia veteri inchoatam aliquo modo, & in lege gratiæ ab ipso Christo, eiusque discipulis demonstratam, & executioni mandatam, communis est sententia Doctorum. De quo S. Isidorus *lib. 1. de Ecclesiast. offic. cap. 3.* Amalarius Fortunatus *lib. 3 de Ecclesiast. offi. cap. 3.* noster Thomas Vvaldensis *tom. 3. de Sacramentalib. tit. 2. cap. 17. & 18.* Dominicus Sotus *lib. 10. de Iust. q. 5. art. 2. arg. 4.* Alfonsus de Castro *lib. 4 aduer. hær. verbo Cantus*. Bellarminus *tom. 4. contrau. lib. 1. de bonis operib. c. 16. exempl. 1. & 2.* Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de hor. canonic. cap. 7.* Perrinus *in Regula S. Francisci de Paula cap. 4. §. 12. quæst. 1.* Annellus Tractat. *de hor. Can. c. 2. dub. 1. & 2.* & alij plures.

114 Ex eisdem quoque verbis *cum Clericis*, & *secundum Ecclesiæ approbatam consuetudinem* colligi etiā potest vsum cantus Ecclesiastici etiam esse de mente nostræ Regulæ: siquidē ille est in vsu clericorum, & *secundum Ecclesiæ approbatam consuetudinem*, vt probant prædicti authores, imò ferè pro vno, & eodem accipiunt chori, & cātus vsum, ita vt chorus dupliciter sumatur, scilicet pro loco, in quo diuinæ laudes canuntur, & pro ipso cantu, & psalmodia, quæ ibi exercetur, lege Annellum supra ex relatis authoribus; & Vvaldensem *sup. tit. 9. cap. 75.* de hoc Oratorio loquentem.

De Capitulo, & correctione Fratrum. Cap. XI.

115 *DOMINICIS quoque diebus, vel alijs, vbi opus fuerit, de custodia Ordinis, & animarum salute tractetis, vbi etiam excessus, & culpa Fratrum; si qua in aliquo fuerint deprehensa, charitate media corrigantur.*

116 Agit in hoc capite Regula nostra de Capitulo habendo, & correctione Fratrum in ipso facienda, quod etiam video tractari in Regula S. Augustini *cap. 7.* S. Benedicti sæpius, præsertim *cap. 56. 69 & 70.* S. Francisci *cap. 7.* & in Regula Saluatoris apud S. Brigittam *cap. 18.* Circa illud etiam aliqua nobis breuiter dicenda. Primò de vtilitate talis Capituli; secundò, de tempore illud celebrandi; tertiò, de modo, qua fieri debet; quartò, de ijs, quæ in ipso tractāda sunt; quintò, de correctione in ipso facienda; sextò, de modo talis correctionis.

117 Quoad primum, Capituli culparum vtilitas sufficientissimè commendatur ex doctrina communi Patrum, qui Religiosorum correctionem maximè commendant. Hi sunt S.Basilius *in Regul. Breu.interrogat.* 47. *& in Reg. fusiorib. interrogat.* 46. S.Hieronym. *in Regul.* S. Augustinus *in Regul.* S.Cæsarius *in Monial.Regul.* Antiochus Monachus *hom* 67. Hugo Victorinus *in Comment sup.Regul.S. August.* Smaragdus Abbas *sup. Regul.S.Benedicti*, S Th. *quodlib.* 11. *art.vlt.* Humbertus *sup.Reg.S.August.* Commendatur etiam ex visione facta Patriarchæ S Dominico, in qua vidit diabolum nolentem intrare locum, in quo Capitulum fieri solebat, ob magnam iacturam, quam ex illo sibi comparare dicebat. Fauet & illud, quod de Abbate de Manburgo *Alphab.*12.*c.*9. *memb* 4 refertur, scilicet, quod in Capitulo *diabolus amittit quidquid alijs locis lucratur.* Item Sorethius noster *hic cap.* 1. dicens: *Attende in Samaritane Prælatum, & in stabulo Capit. in effusione vini, & olei fomentum consolationis, & asperitatem correctionis. Hæc est piscina compunctionis, in qua sanatus est infirmus post commotionem vera confessionis.* Gratian, quoque noster *in discipl. Regular.*3.*p. cap.*6. §1. dum inquit locum Capituli vocari Capitulum, quia sit caput, & principalior inter alia loca Monasterij, eò quod in illo agatur de puritate animæ tam necessaria Religiosis. Vide eundem Gratianum §.2.

118 Quoad secundum de tempore faciendi Capitulum culparum, ex verbis allatis Regulæ habetur debere esse singulis septimanis, *diebus Dominicis, vel alijs vbi opus fuerit*; id est, alijs etiam diebus, si id necessarium fuerit. Ex vsu tamen Religionis, forsan, quia Dominici dies impediti esse solent confessionibus, prædicationibus, & solemnioribus officijs diuinis, fieri solet tale Capitulum diebus Veneris, vel alijs. Gratianus *supra* §.2. Vnde in Constitutionibus nostris *p.*4. *cap* 21. *num.* 1, solum dicitur: *Capitulum Conuentuale in qualibet septimana per Priorem, Superiorem, aut Vicarium, ad minus semel celebretur.* Velle autem Regulam, quod nulla excusatione admissa Capitulum saltè semel in hebdomada celebretur, ex eo colligitur, quòd non adijcit illam clausulam, *vbi commodè fieri poterit*, quam alijs locis adijcere solet. Thomas de Iesu *hic dub.* 1. Vnde Prælatus non celebrans semel in hebdomada Capitulum istud non excusatur à veniali peccato, vtpote Regulæ transgressor, quæ ad hanc culpam obligat. Aliunde etiam peccabit mortaliter, si in Capitulo, vel extra illud omittat corrigere subditos non solum in peccatis mortalibus, sed etiam in venialibus, quibus introducuntur consuetudines contrariæ Religioni, quibus detrimentum graue patitur in obseruantia Regulari, iuxta dicta *tomo* 1. *cap.*18. *n.*15. ex Thoma de Iesu. & Diana, quod etiam tenent Miranda *de Ordine iudiciario tom.*1. *q.*10 *art.*1. *concl.* 5. Tanarus *in* 2.2. *disput.*1. *quæst.*5 *dub.*4. *nu.*76. Villalobos *in Summ. to.*2.*tr.*4 *diff.*2. *nu.*9. & alij quos referunt, & sequuntur Diana *to.* 3. *Tract.*2.*dub.*38. & Ioannes Eusebius *doctrinar, asceticar. lib.*2. *doctr.*14 *cap.*97. Quibus fauet Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelitana tr.*2. *c.*23. Quod saltem videtur indubitatum, si talia peccata venialia sint, aut possint esse occasio peccati mortalis. Rodriguez *de Ordin. iudiciar. c.*9. *num.*7.

119 Quod attinet ad tertium, scilicet de modo celebrandi hoc Capitulum culparum, id præscribitur in nostris Constitutionibus loco relato supra. Quibus addendum, tum ex vsu Religionis, tum ex magna congruentia esse, quod Prælatus Capitulum faciens sermonem aliquem opportunum habeat, quo subditorum mentes ad Regulæ, quam professi sunt, vel ad aliarum virtutum exercitium adhortetur, Thomas de Iesu *supr.* Tenetur etiam ex ex iuris communis Clementinæ *ne in agro de stat. monachor*, is qui præest huic Capitulo, exponere etiam vulgariter, propter iuniores, Regulam, iuxta dicta *tom.*2 *cap.*2 *num.* 31. *& cap.*12. *num.* 14. De quo Thomas *supra*. De authoritate autem huius Capituli aliqua dixi eo *cap.*12. *num* 24.

120 Loquendo de ijs, quæ in hoc Capitulo tractanda sunt, manifestè habentur in Regula illis verbis, *De custodia Ordinis, & animarum salute tractetur, vbi etiam excessus & corrigantur.* Hæc ergo tria in Capitulo agenda. Gratianus, & Thomas de Iesu *supra*. Imò Sorethius noster *hic cap.* 1. condemnare videtur, quod in hoc Capitulo culparum agant de exterioribus negotijs, aut temporalibus Monasteriorum, etsi enim hoc in Capitulis Conuentualibus tractari debeant, sed non in Capitulis culparum, de quibus in præsenti, nisi aliqua rationabilis causa oppositum suadeat. & tunc transitoriè, aut perfunctoriè, cum Capitulorum istorum scopus sit præcipuus, non de ijs, sed *de Custodia Ordinis, & animarum salute* tractare. Th. de Iesu *sup. dub.* 3.

121 Circa quintum de correctione facienda in his Capitulis, nota dupliciter fieri posse; primò quidem, dum Religiosi seipsos coram omnibus humiliter de culpis, & excessibus se accusant; secundò verò, cum à Prælato, vel ab alio de Capitulo accusantur. Primus modus conformior est tum nostris Constitutionibus, tum vsui Patrum antiquorum, vt videre est in D Basilio *ser.*4. *exercitat. & in Regul. fusior. interrogat.*37. D.Hieronymo *in Regul. Monach c.*9. Cassiano *lib.*4. *instit. c.*16. D.Benedicto *in Reg c.*46 & Hugone Victorin. *de instit. monast. serm.*53. Secundus autem modus etiam est licitus, seruatis tamen ijs, quæ diximus seruari debere in accusatione, seu denunciatione delictuum aliorum *tomo* 1. *c.*27. *& tomo* 3. *verbo Accusare, & accusator, & verbo Denuntiatio, & denunciare, & verbo Iudex, & iudicium Regulare.* Quibus adde, quod cum aliquis se accusat, id faciendum de peccatis, seu defectibus notabilem famæ iacturam non inferentibus, aut scandalum non generantibus, sed de leuioribus, nisi forsan grauiora iam publica sint. Ita enim supponunt Patres relati, qui de accusatione propria loquuntur, & docent Thomas de Iesu *sup.* & Sanctorus *in Constit. sui Ordinis c.*8. *statut.* 61. Similiter, cum aliquis non se accusat de commissis, accusari posse ab alijs, imò quandoque id fieri debere habent D.Basilius *in Reg. fusiorib. interrogat.*46. D.Hieron. *in Reg.* S.Th. *quodlib.*11. *&* 2.2. *q.*33 *ar.*7. *ad* 4. *& in* 4 *dist.* 19. *quæst.*2. *ar.*3. *quæstiunc.*1. *ad* 3. Hugo Victorin. in Comment. *sup. Reg. S. August.* Smaragdus Abbas *in Reg. S. Benedicti*. Humbertus *in Reg. S. August. c.* 95. Idque colligitur ex Chrysost. *Orat.*1. *contra Iudæos*, & D.Bernardo *serm. de Natiuit. S. Ioannis Baptistæ*, & supponunt ex nostris Sorethius, Gratianus, & Thomas relati.

122 De sexto, scilicet de modo correctionis à Prælato tenendo satis clarum habemus Regulæ documentum illis verbis: *Charitate media corrigantur*, id est, quod defectus, seu culpæ Fratrum de quibus ipsi se accusant, seu ab alijs accusantur, corrigi debeant non ex rancore, ira, aut simili passione, animiue perturbatione. De quo D. Basilius *in Reg Breuior. interrog* 99. D.Benedictus *in Reg. c.*64 Dionysius Carthusianus *li. de modo corripiendi, & iudicandi cap.* 20. & nostri huius Regulæ Commentatores Sorethius, Gratianus, & Thomas relati. Apud quos etiam de modo, quo subditi accusati se gerere debeant, dum accusantur. Vide Sanctorum *supra*. & Ioannem Eusebium *etiam sup. c.*98. nostrasque constitutiones loco relato.

De ieiunio.

Cap.XII.

123 *IEIVNIVM singulis diebus, exceptis Dominicis, obseruetis à Festo Exaltationis Sanctæ Crucis, vsque ad diem Dominicæ Resurrectionis; nisi infirmitas, vel debilitas corporis, aut alia iusta causa ieiunium solui suadeat, quia necessitas non habet legem.*

124 Commendatur Religiosis omnibus in ipsorum Regulis obseruantia ieiunij, vt videre est in Regula Sancti Augustini *capitul.*3. Sancti Benedicti *capitul.*4. Sancti Francisci *capitul.* 3. in Regula Saluatoris apud Sanctam Brigittam *capitul.*9. & in Regula Sancti Francisci de Paula *capitul.* 7. §129. Et meritò sanè quia ex ieiunio prodeunt innumeri effectus spirituales animæ, vtiles valde Religiosis personis. De quibus Patres sæpius, quorum plures congerit Peitinis *in Regul. S Francisci de Paula loco citato*. in nulla verè Regula nisi in nostra determinatur hoc tempus, ab Exaltatione scilicet S.Crucis, quæ cõtingit 14. Septembris

vsque

vſque ad diem Paſchæ, quod regulariter eſt ſeptem menſium vel circiter continuorum. Quare verò Regula non protraxerit ieiunij præceptum vltra diem Paſchæ, vix ratio alia aſſignari poteſt, niſi quia ex Eccleſiæ conſuetudine nõ admittuntur ieiunia toto tempore Paſchali ob lætitiam Dominicæ Reſurrectionis *cap. poſt Paſcha, cap ſcire debet diſt. 76 & c. conſilium de obſeruat. ieiun.* Paſqualigus *de ieiun. diſp. 178. num 2.* Imò hoc videtur ſumptum ex antiqua Apoſtolorum traditione. Tamburinus *de iur. Abbat. tom. 2. diſp. 12 quæſt. 1. num. 3.* Thomas de Ieſu *ſuper hoc caput Regulæ dub. 2. §. quoad ſecundum* id confirmans ex Caſſiano, Epiphanio, & Hilario. Reliquo verò tempore poſt finitum tempus Paſchæ propter nimium caloris rigorem proculdubio tam in noſtra, quam in alijs Regulis ieiunium non præcipitur. Thomas de Ieſu *ſupra*.

125 Excluduntur etiam ab hoc præcepto ieiunij dies Dominici, quia etiam in illis propter Eccleſiæ conſuetudinem, *cap. ieiun. de conſec. diſt. 3. cap. ſi quis tanquam, cap ſi quis presbyter diſt. 30. & cap. ſacerdos 26. q. 6.* fundatam in Apoſtolica traditione ieiunium non admittitur; prout ex Patribus, & Doctoribus probat Tho. ſupra *§. quoad primam partem.* Quare ijs diebus ieiunare Eccleſię conſuetudinem contemnendo, aut ex ſuperſtitione, ſcandalo vel errore, prout faciebant Manichęi, qui teſte D. Hieronymo *in Math. cap. 9.* Dominicis diebus ieiunabant malè ſentientes de Chriſti Reſurrectione, proculdubio peccatum eſſet mortale S. Th. 2. 2. *qu. 147. art. 5. & in 4. diſt. 15. qu. 3. artic. 3. quæſt. 2.* noſter Io. Beetz *in præcept. Decalog. præcept. 3. expoſit. 4. c. 2.* Caietanus 2. 2. *q. 92. ar. 2.* Nauar. *in Summ. c. 11. n. 41.* Fagund. *de 4 Eccleſ. præcept. lib. 1. cap. 5. n. 2.* Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 37. nu. 12.* Paſqualig. *ſup. n. 3.* Qui autem hoc faceret ſolum ex quadam ſingularitate, ceſſante ſcandalo, aut alio malo mortaliter fine, ſeu praua circumſtantia, ſolum, vt credo, peccaret venialiter, vt habet Sanchez *ſupr. n. 13.* Imò etiam, ſi ceſſantibus prædictis, ieiunaret quis diebus Dominicis propter aliquem bonum finem, ſcilicet deuotionem, profectum ſpiritualem, domationem carnis &c. nullo modo peccaret, ſed faceret actum meritorium, quia ieiunium eſt opus virtutis, ex ſe laudabile, & meritorium. Et ita colligitur ex D. Aug. *ep. 86. ad Caſulam.* D. Hieron. *epiſt. 29. ad Lucinum, & refertur c. vtinam diſt. 76* vbi hoc ieiunium approbat exemplo Apoſtolorum. Eſtque communis ſententia Doctorum, quos referunt, & ſequuntur Sanchez *ſup. n. 12.* Fagundez *d. nu. 2.* Paſqualigus *n. 4.* De quo etiam noſter Beetz *ſupra*.

126 Quamuis autem in Regula non excludatur feſtum Natalis Domini, ſi extra Dominicam venerit, ita vt ex vi Regulæ ea die ieiunari debeat, cum exceptio illa *Exceptis Dominicis*, firmet illam pro quibuſcunque alijs diebus, & quia Eccleſia, cum talem diem excipit, ſi fuerit feria 6. ab obſeruantia abſtinentiæ à carnibus *cap. fin. de obſeruat. ieiun.* manifeſt. declaret ſe non loqui cum illis, qui voto aut Regula ſunt adſtricti, de quo inter alios relatus Ioannes Beetz *ſupra*; nihilominus quia talis dies Natalis ex Eccleſiæ conſuetudine videtur exceptus, & propter ipſius ſolemnitatem, ac in abominationem Priſcillianiſtarum, qui eo die ieiunare ſolebant, ipſa quoque æquitate ſuadente, in tota Religione introductum eſt, ne ea die Fratres ieiunẽt, propterea Regula pro tali die non obligat. Vide Bellarminum *tomo 3. de bonis operib. in particular. lib. 2. c. 23.* Thomam de Ieſu *ſup. contrarium*, & Peirinis *ſupra*.

127 Quæri autem ſolet, an ipſa dies Exaltationis S. Crucis includatur in hac lege ieiunij Regulæ, ita vt etiam ea die ieiunari debeat. Et quidem, licet iuxta dicta *tomo 3. verbo dictio num. 2.* de huiuſmodi dictionibus *A, Ab*, an ſcilicet ſignificantes terminum debeant intelligi incluſiuè, an excluſiuè, includendo videlicet diem termini, vel illum excludendo, res ſit dubia, quia vt ibidem dixi, nihil clarius, aut breuius dici poteſt, quam quod in odioſis ſtent excluſiuè, ita vt dies termini non includatur in termino, in fauorabilibus tamen è contra ſtent incluſiuè, ita vt dies termini includatur in ipſo; dubitari autẽ poteſt, an hæc lex ieiunij accipienda ſit, vt odioſa, quia eſt pęnalis Religioſis an verò vt fauorabilis, quia eſt talis toti Religioni, propterea recurrendum cenſeo ad conſuetudinem, quæ eſt optima legum interpres. Quia ergo conſuetudine Religionis habetur talẽ diem Exaltat. S. Crucis includi in obligatione ieiunij Regulæ, ideo ita eſt aſſerendum. Thomas de Ieſu *ſup. dub. 1.* quod idem obſeruari dicit in Ordine Prędicatorum, in quo à Conſtitutionibus indictum eſt ſimile ieiunium incipiens ab hac die. Dicit etiam eſſe ex mente Nauarri *conſ. 18. de præbend. nu. 6.* aſſerentis, quod quando præpoſitio *A.* adijcitur à lege alicui diei determinato, tunc includit ipſum. Cæterum, quia communior modus loquendi Doctorum eſt, quod dies termini non clauditur in termino, prout habetur ex *l. vbi lex. ff. de regul. iur. cap. 1. de reſtit. ſpoliat. lib. 6.* & docent plurimi, quos refert, & ſequitur Barboſa *de Axiomatib. iuris Axiomat. 71. nu. 5.* ideo vt dixi, ad conſuetudinem Religionis attendendum eſt.

128 Quod attinet verò ad Diem *Dominicæ Reſurrectionis*, certum eſt illum ſtare excluſiuè, nec includi in obligatione ieiunij. Etſi enim diceretur, quod dies vltima termini includi deberet in ipſo, hoc ſolum poſſet ſtare, vbi abſurdum aliquod vel inconueniens non eſſet, prout contingeret in propoſito; magnum ſiquidem inconueniens, & abſurdum eſſet, quod Religioſi ex vi Regulæ tenerentur ieiunare die Paſchæ, cum hoc eſſet contra Eccleſiæ conſuetudinem in Apoſtolica etiam traditione fundatam, vt dictum eſt. Sic colligo à ſimili ex doctrina Cyni *in l. à Caligato C. de nupt.* Tiraquelli *de retract. lignag. in gloſ. 11. num. 13.* ac Naldi *in Summ. littera A. Ab. §. ſecundo fallit.*

129 Quoad obligationem huius ieiunij Regularis dicendum primò, illam ſolùm eſſe ſub veniali, ſeclúſo tamen ſcandalo, contemptu, aut ſimili alia circumſtantia mortali; quia vt ſępe dictum eſt, & ſupponunt Regulæ noſtræ Expoſitores, ipſa non obligat in huiuſmodi Obſeruantijs, quæ non pertinent ad vota eſſentialia, niſi ſolum ad veniale. Dicendum ſecundò, hac lege ieiunij Regularis obligari omnes profeſſos ſiue Choriſtas, ſiue laicos ante vigeſimum primum annum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. num. 26. & to. 3. verbo Ætas num. 8. & verbo Annus numer. 9. & verbo Ieiunium numer. 6.* quia etſi tales ad ieiunium Eccleſiaſticum commune toti Eccleſiæ non obligentur, quia illud ſolum obligat vigeſimum annum complentes; cum tamen ipſi per profeſſionem ad ſtrictiorem obſeruantiam ſe aſtrinxerint, quam Eccleſia tenet, ſcilicet ad Obſeruantiam Regulæ, cum in ipſa præcipiatur hoc ieiunium, ad illud tenebuntur tales profeſſi. Prout tenent non ſolum Azor, & Sanchez, quos retuli loco citato ex *primo tomo*, ſed etiam Corduba, Ledeſma, Rodriguez, Filiucius, Fagundez, Sancius, & alij, quos referunt Paſqualigus *de ieiunio deciſ. 254.* Peirinis *ſupra*, & Bordonus *Reſolut. 18. num 6.* contra aliquos oppoſitum tenentes. Poſſe tamen facilè in hoc præcepto diſpenſari à Prælatis, vt conſeruatis viribus melius ſeruire poſſint Religioni, tenent Martinus de Ledeſma *2. part. 4. qu. 17. ar. 3. verſ. præterea*, Paſqualigus *ſupra num. 6.* & Bordonus etiam *ſupra*. Qualiter etiam dicti profeſſi non habentes vigeſimum primum annum obligentur ad ieiunia Eccleſiæ, ſi Regula, vel Conſtitutiones Ordinis id ipſis præcipiunt, & iuxta modum, quo Regula, vel Conſtitutiones obligant, dixi locis relatis, licet Paſqualigus *deciſ. 253.* id non admittat, niſi hoc præceptum cum illis expreſsè loquatur. Dicendum tertiò, quod cum hoc ieiunium Regulæ ſit Eccleſiaſticum, vtpote quia à Prælato Eccleſiaſtico indictum, & à Papa confirmatum, ideo in ipſo obſeruari debent conditiones ieiunij Eccleſiaſtici, de quibus dixi *tomo 3. verbo ieiunium*, præſertim *num. 2. 3. 4. & 5.* ac proinde in ipſo debet obſeruari ciborum delectus, ſcilicet abſtinentia à carnibus; vna tantum comeſtio, etſi non excludat refectionem nocturnam; & quod comeſtio fiat tempore competenti, ſcilicet circa meridiem. De quo etiam Peirinis *ſupra*. Quia tamen iuxta dicta eo *num. 3.* abſtinentia ab ouis, & lacticinijs ſolum eſt neceſſaria in ieiunijs quadrageſimalibus, in alijs verò ieiunijs iuxta patriæ conſuetudinem, ideo in hoc etiam aſſimilari debet hoc ieiunium Regulæ cum ieiunio communi Eccleſiæ. Ita à ſimili de ieiunio Fratrum Minorum Sanctorus *Super Conſtitutiones ſui Ordin. c. 3. ſtat. 13. dub. 2.* Fauet Thomas de Ieſu *ſup. dub. 3.* Pro ieiunijs autem, quæ nullo modo ſunt ab Eccleſia inſtituta ſic habetur in noſtris Conſtitutionibus *p. 1. cap. 4. num. 1. Poterunt Priores, exceptis ieiunijs inſtitutis ab Eccleſia, & Aduẽtu, de eſu lacticiniorum, vel abſtinentia ſecundum varias locorum conſuetudines ordinare.* Ad quod iuuat priuilegium quoddam Eugenij IV. quod ex Corduba, & Caſſarubio referunt

runt Sanctorus, & Thomas relati. Addendum quartò, hac obligatione ieiunij obligari Religiosos etiam extra sua Monasteria existentes. Quia hæc obligatio non est localis, sed personalis orta ex voto secundum Regulam. Nec habet limitationem *extra domos vestras*, vt est illa de abstinentia à carnibus, de qua inferius. Bordonus *sup. nu. 4.* Pasqualigus *supra decis. 205. num. 6.*

Circa excusationem autem ab obligatione huius præcepti præter dicta de ieiunio communi Ecclesiæ eo *verbo Ieiunium num. 8. & sequentib.* vlterius notanda verba illa Regulæ, *Nisi infirmitas, vel debilitas corporis, vel alia iusta causa ieiunium solui suadeat, quia necessitas non habet legem.* Quæ enim amplissima sint, amplissimam quoque habent explicationem. Ita vt plurimæ causæ sint, propter quas Religiosi ab ista lege ieiunij excusari possint. Prima est *infirmitas, vel debilitas corporis*, prout Regula dicit. Ad quam etiam reducitur infirma complexio, talis scilicet, vt capitis dolorem, vertiginem, aut simile incommodum ex ieiunio ortum participet. Secunda notabilis labor corporalis, quando simul cū ieiunio sic debilitat corpus, vt impediatur Religiosus eidem, vel simili corpori labori assistere. Tertia, labor etiam spiritualis concionandi, legendi, audiendi confessiones &c. quando ieiunium ea opera impediret. Nomine etiam *iustæ causæ* maxime intelligitur ea, quæ pertinet ad charitatem, seu pietatem, ita vt harum virtutum operibus cedat obligatio ieiunij, quando cum illo non sunt compatibilia. De quibus, & similibus Sorethius *super hunc textum capite vnico.* Gratianus *in disciplina regulari par. 3. cap. 7. §. 2.* & Thomas de Iesu *supra dub. 4.* conformiter ad doctrinam Caietani, Nauarri, & aliorum.

131 Nota demum hunc punctum Regulæ mitigatum esse à Summis Pontificibus Eugenio IV. Pio II. & Sixto IV. vt in sequentibus videbitur. Vnde licet Patres Discalceati, & Patres Primi Instituti, seu de *Monte Sancto* vocati ad præfatum ieiunium omnibus diebus, exceptis Dominicis, ab Exaltatione Sanctæ Crucis, vsque ad diem Resurrectionis teneantur, eo quod profitentur Regulam, prout ab Innocentio IV. correcta, & mitigata est, quod potiori ratione dico de Eremitis nostræ Prouinciæ Vasconiæ in Gallijs, cum ipsi obseruent primæuam, & omnino primitiuam Alberti Regulam, iuxta dicenda infra *circa* §. 102. nihilominus reliquum corpus Religionis solum tenetur ad ieiuniū Feria quarta, sexta, & sabbato iuxta dispensationem dictorum Pontificum, & ad ieiunia Aduētus, & Quadragesimæ.

De abstinentia carnium.

Cap. XIII.

132 *AB esu carnium abstineatis, nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur. Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus. Sed & carnibus supra mare vesci licebit.*

Quoad hūc punctum Regulæ mitigata est primæua, & primitiua illa Alberti Carmeli Eremitis data. Cum enim in
133 illa haberent: *Ab esu carnium semper abstineatis, nisi pro infirmitatis, &c.* (alias *aut*) *nimia debilitatis remedio sint sumenda*, cum rigidissima viderentur, mitigata hoc modo sunt in hac Innocentij IV. mitigatione. *Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur*, deletis particulis *semper*, & *nimia*, quæ erant in primitiua Regula. Quin additum est: *Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes; ne sitis hospitibus onerosi, extra domos vestras sumere poteritis pulmenta cocta cū carnibus, sed & carnibus supra mare vesci licebit.* Quod autem in eo præcipitur, scilicet abstinentia à carnibus, conforme est Regulæ Sancti Benedicti *Cap. 36. & 39.* & Regulæ Saluatoris apud Sanctam Brigittam *cap. 9.* & consentiunt etiam aliæ constitutiones Religionum, in quibus est similis obseruantia. Specialiter Carthusianorum *2. par. cap. 10. num. 24.*

Suppono autem primò cōtra Iouinianum apud D. Hie-
134 ronymum *lib. 2. contra ipsum*, & Lutherum, Caluinum, Brentium, Centuriatores, & Chemnitium apud Bellarminum *tom. 3. de bonis operibus in particulari lib. 3. cap. 3.* abstinentiam à carnibus licitam, & honestam esse, ac proinde iure optimo in Regula præcipi posse. Colligitur primò ex Sacra Scriptura *Danielis 10* vbi dicitur, carnem tribus hebdomadis non comedisse. & *Matthæi 3.* de Ioanne Baptista dicitur: *Esca autem eius erat locustæ & mel siluestre.* Ac *ad Roman. 14.* Apostolus ait: *Bonum est manducare carnem.* Colligitur secundò ex Concilio Toletano primo *in assertione fidei*, & Bracarensi *can. 14.* & *cap. cum ad Monasterium de stat. monach.* vbi monachis carnium comestio prohibetur. Idem habetur, ex *can. carnem. de consecr. dist. 5.* Tertiò ex doctrina Patrum, specialiter Chrysostomi *Homilia 14. in Epistola ad Timotheum.* Hieronymi *de custodia virginitatis.* Diui Augustini *de moribus Eccles. capit. 30.* Basilij *in Regul. fusior. interrog. 19. & 20.* Cassiani *lib. 4. instiut. capit. 11. & lib. 5. cap. 23.* Diui Bernardi *serm. 66. in Cantic.* Diui Bonauenturæ *lib. 2. Phar. cap. 23.* & aliorum. Quartò, ex vsu plurium Religionum. Minimi enim non solum carnibus, sed etiam lacticinijs vesci prohibentur. Carthusiani, etiam imminente morte, à carnibus abstinent. Camaldulenses, solùm tempore infirmitatis illis vtuntur. Dominicani quoque, saltē in refectorio, illis non vtuntur. Imò etiam antiquitus filij Seth, & cæteri, qui ab alijs segregatam vitam gerebant, à carnibus abstinuerunt, vt probat Antonius Perez *in Regul. S. Benedicti capit. 39. nu. 9.* Denique quintò, quia cum esus carnium sit seminarium libidinis, vt habet D. Hieronymus *lib. 2. aduer. Iouin.* & Religio sit schola virtutum, pœnitentiæ præsertim, ad quam pertinet abdicatio voluptatum, quæ castitati contrariæ sunt, proculdubio non nisi cum magna temeritate dici potest vsum carnium prohiberi non posse, aut esse contra rationem legem eas prohibentem.

135 Nec obijci potest abstinentiam à carnibus illicitam esse, eo quod per illam abbreuiatur vita. Hoc enim generaliter loquendo falsum esse constat, cum exemplo antiquorum PP. Antonij, Hilarionis, Pachomij, Honufrij, & aliorum; tū plurimorum, qui in Religionibus hac obseruantia vtentibus, ad decrepitam vsque ætatem peruenerunt, à carnibus semper abstinentes; tum ex eo, quod carneus cibus cum sit solidioris substantiæ, difficiliùs concoquitur, & digeritur, ac per consequens, est minus congruus Religiosis, qui orationibus, studiis, & functionibus mentis, plusquam corporis, attendere debent. Pro quo legēdus Lessius *in opusc. de verat. valetud. conseru.* & Peninis *tomo 1. de subdito quæst. 4. cap. 4.* probans vitam quadragesimalem non abbreuiare vitam. Legendum etiam Ioannes Sancius *in selectis disp. 3. nu. 7.* & illis vetustior noster Ioannes Beetz *in precept. Decalog. precep. 3. exposit. 4. cap. 2.* conformiter ad doctrinam Arnoldi de Villanoua dicentis languentibus ob defectum cibi plus competere vinum mediocre, & vitella ouorum mediocriter mollia, quæ velocissima digestione conuertuntur in sanguinem, quam carnem.

136 Suppono secundò, nomine carnium in præsenti sicut etiam in præcepto communi Ecclesiæ, intelligi illas, quæ à piscibus contradistinguuntur iuxta communē Christianorum vsum, aut medicorum iudicium. Neque enim melior illa regula, quo ad hoc assignari potest. Bonacina *disp. vltima de preceptis Ecclesiæ quæst. 9. pun. 2. n. 1.* Trullench. *lib. 3. in decalogum c. 2. dub. 2. num. 2.* Tamburinus *tomo 2. de iure Abbatum disp. 12. quæst 9. num 9.* Pasqualigus *de ieiunio disp. 67.* Vnde infero, quod si dubitetur de aliquo animali an sit caro, vel piscis, consulendus est communis vsus fidelium; quod si nihil certi ex vsu constet, consulendi sunt medici. Bonacina, & Tamburinus *sup.* Hinc etiā cochleas, ranas, & testudines, carnes nō esse, sed pisces, ex communi vsu fidelium accipitur. Bonacina, & Tambur. *sup.* ex Azorio, Reginaldo. Quia tamen aliqua sunt, quæ veræ carnes non sunt, ex carnibus tamen ortum, & originem trahunt; vt sunt oua, & lacticinia; & alia quæ licet propriè carnes non possint dici, tamen maximam cum eis propinquitatem habent, vt sunt sanguis, lardum, sagimen, siue pinguedo; alii verò, quæ licet à carnibus originem non habeant, ex coniunctione tamen ad illas magnam earum virtutem, & substantiam participant, vt ius, in quo carnes decoquuntur, & denique alia sunt, quæ licet carnium substantiam in se non suscipiant, ex simultanea tamen decoctione aliquam qualitatem, & excellentiam acquirunt;

runt;

runt; qualia sunt legumina cum carnibus cocta, ideo de singulis disquirendum est, an sub prohibitione carnium contineantur.

117 Et primò, non contineri oua, & lacticinia certum est, tum quia propriè carnes non sunt, sed veluti ipsarum excrementum, tum quia hic est vsus non solum plurium Religionum, in quibus etiam est prohibitio comedendi carnes, scilicet Carthusianorum, & Dominicanorum, sed etiam totius Ecclesiæ, quæ, quamuis in *cap. de esu de conse crat. d.* 3 caueatur, vt feria 6. Christiani omnes à carnibus abstineant, huiusmodi nihilominus cibis ea die vtitur. Id etiam colligitur ex hac nostra Regula, propterea enim *capit. 9.* illis conceditur habere aliquot animalia, oues scilicet, gallinas, &c. propter oua, & lac, iuxta communem sensum Religionis. Sorethius *in capit. 10. Regul. capitul. 6.* Thomas de Iesu *hic dub. 2.* De sanguine loquendo, dicendum est cum nomine carnis comprehendi, quia licet propriè caro non sit, est tamen in proximo statu vt conuertatur in illam, & communi vsu fidelium in eodem genere cum carne censetur. Pasqualigus *supra disput. 75.* De lardo etiam id est magis certum, est enim caro pinguior, aut crassior, aut caro mixta cum pinguedine eiusdem ferè saporis cum carne, & pro carne communiter habetur. Fagundez *in 4. Eccles. præcept. lib. 1. capitul. 2 in fin.* Thomas *supr.* Pasqualigus *supr. disput. 74. numero 5.* De sagimine autem, siue pinguedine est maior difficultas. Et sane licet stando in iure satis probabile sit nomine carnis non venire, eò quod sagimen, seu pinguedo non sit caro, licet ex carne originem trahat, sed perinde ac oua, & lac, sit quoddam veluti excrementum, vt habet Aristoteles 1. *de generat. animal. capitul. 18. circ. fin.* & ita teneant Layman *lib. 4. Tract. 8. capit. 1. numero 5.* Ludouicus à Cruce *de exposit. Bullæ Cruciatæ disput. 1. cap. 5. dub. 16. numer. 2.* Diana *par. 1. Tractat. 9. de ieiun. Resolut. 21* & Pasqualig. *supra numer. 6.* post alios, quos referunt; nihilominus ratione consuetudinis ferme generalis totius Ecclesiæ, & specialis nostræ Religionis sagimen, seu pinguedo habetur vt caro, quia verè multo magis accedit ad carnem, quam oua, & lacticinia, & ita nomine carnis in præsenti comprehenditur. Layman *supra*, Ludouicus à Cruce *supr. num. 4.* Thomas de Iesu etiam *supra*. Vnde infert, quod si in aliqua Regione consuetudine receptum sit, quod sagimen seu pinguedo pro carne non habeatur, prout dicitur esse in Regno Siciliæ, tunc licitè poterit esse vsus illius, quia talis consuetudo potuit legem communem abrogare. Diana *supr.* Pasqualigus *supra numero 11.*

138 De alijs verò, quæ etsi caro non sint, neque ex carne ortum trahant, ab ipsa tamen participant aliquam qualitatem, virtutem, vel etiam substantiam, vt sunt ius, legumina, & herbæ, quæ cum carne coquuntur, certa res est pro carne haberi in ista Regulæ prohibitione. Tum ex vsu totius Ecclesiæ, quæ similiter illa pro carne censet in prohibitione communi manducandi carnes Feria sexta. Tum ex vsu Religionis nostræ, quæ semper de ijs similem habuit existimationem. Tum denique ex ipsamet Regula, nam cum in ipsa concedatur esus pulmentorum cum carnibus coctorum solum extra domos nostras, & ne simus hospitibus onerosi manifestè supponit pulmenta esse carnem, aut pro carne haberi; pulmenta autem sunt legumina, herbæ, & similia cum iure carnis decocta, vt dicetur inferius. Thomas de Iesu *supra*.

139 Excipit tamen Regula aliquos casus, in quibus licitus est Religiosis nostris esus carnium. Primus est, *si pro infirmitatis remedio sumantur*. In quo prudentis, & timorati medici iudicio standum est, iuxta illud Eccles. 38. *Honora medicum propter necessitatem &c.* Gra ianua *in Disciplina Regulari p. 3. c. 7. §. 3. super hunc textum.* Dixi *timorati*, quia aliquando tam, laxiores medici sunt, vt non semper illis credi debeat. Maximè si aliqui religiosi procliuiores sint ad carnes comedendas contra Regulæ præceptum, de quibus loquitur D. Bernardus *in apologia ad Gulielm.* E contra verò quando infirmitas euidenter apparet, non est opus medico, sed sufficit Prælati licentia ad carnes manducandas diebus prohibitis à Regula, Thomas de Iesu *supra dub. 3.*

140 Secundus casus est, si *pro debilitatis remedio sumantur*. Per quam intelligere debemus corporis languorem, vel imbecillitatem. Gratianus, & Thomas de Iesu *supra*. Nota tamen non esse necessarium, quod huiusmodi debilitas sit nimia. Propterea enim cum in Regula primitiua haberetur *nimiæ debilitatis*, Pontifex abstulit verbum *nimia*. Thomas sup.

141 Tertius est, quando Religiosi mendicant itinerantes, & sunt extra domos suas. Tunc enim ipsis permittitur sumere *pulmenta cocta cum carnibus*. Per *pulmenta* autem, omissis varijs ipsorum significationibus apud Varronem, Athenæum, Calepinum, & Thesaurum linguæ Latinæ, secundum vsum, & consuetudinem Religionis, intelliguntur legumina, herbæ, offæ, & quidquid aliud cum carnibus coquitur, dummodo non sit caro ipsa, imò ipsum ius, seu brodium, cum quo carnes coquuntur. Gratian. *supr.* Thomas de Iesu *sup. hunc Tex.* Notat Gratianus verbum illud, *ne sitis hospitibus onerosi*, dicens, quòd si illi non sumant fastidium ex Fratrum abstinentia à carnibus, quia habent pisces, tunc piscibus, & non pulmentis vti debeant. Sed contrarium dicit Thomas, quia licet cesset ratio Regulæ in particulari, non tamen cessat in vniuersali. Addit, quòd licet ex vi Regulæ non possint Fratres vti hoc priuilegio, nisi itinerantes consuetudine tamen receptum sit, quòd etiam non itinerantes extra Conuentus Ordinis manducantes pulmentis vti possint. Notat vlterius *dub. 4.* quod licet hoc præceptum Regulæ de non edendis carnibus nisi in prædictis casibus, ex se tantùm obliget ad venialem culpam, etsi grauissimam, & dignam, vt à Prælatis seuerè, & acriter puniatur, ratione tamen contemptus Regulæ, seu scandali (quale sæpius est in sæcularibus videntibus Fratres comedere carnes contra suam Regulam) posset esse peccatū mortale, iuxta dicta etiam à nobis in superioribus.

142 Quartus casus à Regula exceptus est illis verbis. *sed & carnibus supra mare vesci licebit*. Qui intelligitur pro tempore nauigationis. Propter penuriam ciborum. Soreth. *hoc cap. 1. ad finem.* Gratianus *sup.* Thom. *sup. hunc Text.* Qui propterea animaduertunt non posse vti hoc priuilegio illos, qui cum in terra degunt, naues ingrediuntur recreationis causa, vel ad manducandum ibi, quia hoc est contra Regulæ intentionem, quæ plus inspicienda est, quàm nuda verba illius. An autem possint Religiosi in domibus Principum, cum ab ipsis inuitantur, vti eodem priuilegio carnes comedendi diebus prohibitis à Regula, tractat idē Thomas, & respondit negatiuè. Cæterum existimo id solum habere locum, quando tales Principes nō ægrè ferant huiusmodi abstinentiam Fratrum. Tunc enim, si similiter id ægrè non ferant, poterunt pulmentis vti. Si verò vtrumque molestum illis sit, vel per epicheiam credendum est Regulam non obligare, sed charitatem illi præponendam. Quod maximè procedit, si Principes illi priuilegium aliquod habeant à Sum. Pontifice. Fauet Gloss. *in can. carnem de consecrat. dist. 5.*

143 Maximè excipiuntur à Regulæ obligatione, quoad hunc punctum illi ex nostris, qui obseruant illam secundum mitigationem ab Eugenio IV. factam, & alijs Pontificibus confirmatam. Etenim secundum illam possunt ter, aut quater in hebdomada carnes comedere. Quare ad istam Regulam secundum dictum rigorem solum tenentur nostri Patres Discalceati, & illi, qui vocantur de primo Instituto, quia profitentur Regulam solum, prout ab Innocentio IV. correcta, & mitigata est. Imò & Eremitæ Prouinciæ Vasconiæ, qui, iuxta dicenda infra *circa §. 102.* obseruant primæuam Alberti Regulam. Et sic supponunt Sorethius, Gratian. & Thom. Regulæ Expositores.

144 Quid verò dicendum in casu quo Natiuitas Domini inciderit in feriam sextam, aut sabbatum, & an Religiosi illis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune, aut solùm contra Regulam, habes ex dictis *tomo 1. capitul. 7. numero 27.* Vbi etiam quid dicendum, si tale festum Natalis Domini in feriam quartam inciderit.

De armis spiritualibus.
Cap. XIV.

145 Q*VIA verò tentatio est vita hominis super terram, & omnes, qui piè volunt viuere in Christo, persecutionem patiun-*

patiuntur. Aduersarius quoque vester Diabolus, tanquam leo rugiens circuit quærens, quem deuoret, omni sollicitudine studeatis indui armatura Dei, vt possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi vestri cingulo castitatis. Muniendum est pectus cogitationibus Sanctis: scriptum est enim: Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iustitiæ, vt Dominum Deum vestrum ex tota corde, & ex tota anima, & ex virtute diligatis, & proximum vestrum tanquã vosmetipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Sine fide enim impossibile est placere Deo. Galea quoque salutis capiti imponenda est, vt de solo Saluatore speretis salutem. Qui saluum facit populum suum a peccatis eorum. Gladius autem spiritus, quod est verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus vestris: & quæcunque vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant.

146 Religiosi vitam militiam veluti esse ex S. scriptura manifestè elicitur Iob 7 & Iob 14. Ad Rom. 7. ad Galat. 5. Matthæi 12. & alibi sæpius. Propterea arma ipsi tribuuntur etiã sæpius, præsertim ad Ephes. 6. illis verbis: *Induite vos armaturam Dei.* Et infra: *Accipite armaturam Dei.* De qua etiam armatura plura, miraque S. Antonius apud S. Athanasium *in vita ipsius.* D. Basilius *in illa verba Deuteron.* 15. iuxta septuaginta, *Attende tibi ipsi.* D. Chrysostomus *hom.* 22. D. Bernardus *serm.* 3. *in Cant.* Chrysostomus *serm.* 12. 13. 14. 15. & 28. Laurentius Iustinianus *in opusc. de interiori conflictu.* D. Antoninus 3. *par. Summæ tit.* 4. *c.* 1. §. 3. 4. & 5. & inter omnes Cassian cæteris clarius, loquens *l.* 4. *c.* 38 & *coll.* 7. *c.* 5. Sic ergo Albertus noster in isto capite Religiosum militem esse supponens, arma illi necessaria præscribit. Castitatis videlicet cingulum, sanctam cogitationem, loricam iustitiæ, seu charitatem, scutum fidei, spem pro galea, verbum Dei pro gladio, & veluti pro continuo exercitio, quod omnia *in verbo Domini fiant.* Similia fermè aliarum Regularum fundatores faciunt, videlicet Sanctus Augustinus in *Regula præsertim cap.* 1. 6. & 8. Sanctus Benedictus *præsertim etiam cap.* 4. S. Franciscus *præsertim cap.* 1. Regula Saluatoris apud Sanctam Brigittam *c.* 3. De illis etiam inter nostræ Regulæ Expositores optimè, & quoad spiritualem Religiosorum instructionem, Ioannes Sorethi *super hoc caput,* & Hieronymus Gratianus *in Disciplina Regularis p.* 1. *c.* 8. Quibus omissis nos, quoad moralem ea, quã nunc intendimus, animaduertenda alia existimamus.

147 Et primò quidem, quod, cum iuxta dicta supra *num.* 34. in Regula alia sunt, quæ proponuntur vt præcepta; alia quæ proponuntur vt consilia; alia verò quæ solum sunt veluti intimationes præceptorum siue diuinorum, siue Ecclesiasticorum alias obligantium; & denique alia, quæ pertinent ad obseruãtiam votorum essentialium: ex quibus etiam supra dixi quod ea quæ proponuntur vt intimationes præceptorum alias obligantium obligant, sicut & ipsa præcepta aliàs obligabant; & quod ea, quæ pertinent ad vota essentialia, obligent, sicut & ipsa vota; quæ verò ponuntur vt præcepta Regulæ, obligent solum ad veniale culpam; & quæ proponuntur solum sub consilio, ad nullam culpam obligent: ideo, & iuxta traditam doctrinam, manifestè colligitur, quanta sit obligatio nostrorum Religiosorum ad faciendum ea, quæ in hoc capite præscribuntur. Etenim quod attinet ad castitatem, id obligat quantum ipsum castitatis votum obligare dixi *tom.* 1. *c.* 5. Quoad præcepta fidei, spei, & charitatis, de quibus etiam in hoc capite fit mentio, ipsa obligant, sicut & præcepta diuina harum virtutum, de quibus Theologi communiter cum S. Thoma *in* 2. 2. Illud de cogitatione sancta consilium videtur, & exhortatio quædam; ac per consequens ad nullam culpam obligare, secluso contemptu legis, aut Legislatoris. Idem dicendum de illo *Quæcunque vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant.* Quo sensu etiam video in Regula S. Francisci inculcatum, quod Fratres faciant aliqua *In nomine Domini,* & in documentis Sancti Ignatij Iesuiticæ Societatis Patriarchæ, *Ad maiorem Dei gloriam.*

148 Difficilius est, an idem quoque dici debeat de illo *Verbum Dei abundanter habitet in ore, & cordibus vestris.* Si enim id intelligatur solum de communibus colloquijs, aut sermocinationibus Religiosorum, ita vt Regula velit illa debere semper esse de rebus diuinis, iuxta illud 1. *Petri* 4. *Si quis loquitur quasi sermones Dei,* & de quo Isaias Abbas *orat.* 5. Antiochus Monachus *hom.* 33. D. Bernardus *serm.* 7. *de spirit.* & alij Religiosæ disciplinæ instructores, facilè dici potest solum esse exhortationem, seu consilium, ac per consequens ad nullam culpam obligare. Si verò, prout Ioannes Bacco *in Tract. super Regul. Carmelit.* Speculum Ordin. *fol.* 51. Sorethius, & Gratian. *sup.* existimare videntur, his verbis intelligatur prædicationis, seu concionationis officium à nostris exercendum, maior obligatio in illis intimari videtur. Attenta enim conditione Fratrum Mendicantium, & quòd cooperatores simus Episcoporum, & aliorum Ecclesiæ Prælatorum: veluti ex officio obligati videmur ad prædicationis, & disseminationis verbi Dei munus exercendum. De quo nonnulla dixi *t.* 1. *c.* 1. *n.* 17. & *t.* 2. *c.* 4. *n.* 9. 10. & 11.

De assiduitate operationis ad euitandam otiositatem.

Cap. XV.

FACIENDUM est vobis aliquid operis, vt semper vos
149 *diabolus inueniat occupatos, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apostoli magisterium pariter, & exemplum, in cuius ore Christus loquebatur. Qui positus est, & datus a Deo prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate; quem si secuti fueritis, non poteritis aberrare: In labore, inquit, & fatigatione fuimus inter vos, die, ac nocte operantes, ne quem vestrum grauaremus. Non quasi nos non haberemus potestatem, sed vt nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Nam cum essemus apud vos, hoc denunciabamus vobis, quoniam si quis non vult operari, non manducet. Audiuimus enim quosdam inter vos ambulantes inquietè, nihil operantes. His autem, qui eiusmodi sunt, denunciamus, & obsecramus in Domino Iesu Christo, vt cum silentio operantes, suum panem manducent. Hæc via sancta est, & bona, ambulate in ea.*

Commendatur hoc loco labor, seu operatio otiositati
150 contraria, conformiter ad mentem non solum Apostoli Pauli in Regula relatam, sed etiam Patrum, & Doctorum, specialiter S. Pachomij *in sua Regula num.* 15. Diui Hieronymi *in Epist. ad Rustic.* D. Basilij *in suis Regulis inter.* 37. 38. 39. 40. & 41. D. Augustini etiam *in sua Regula,* Cassiani *lib.* 2. *instit. capit.* 3. & 5. & *lib.* 5. *cap.* 37. 38. & 39. *maxime vero lib.* 10. *ferme per totum,* & *collat.* 24. *cap.* 11. & 12. Diui Benedicti *in sua Regula* 22. 48. 57. & 66. D. Bernardi, seu auctoris, qui Bernardi nomen habet, *in epist. ad Fratres de Monte Dei,* S. Francisci *cap* 5. *sua Regula.* S. Bonauenturæ *in Reg. Nouit. c.* 8. & *de informat. Nouit. cap.* 4. S. Ignatij de Loyola 3 *par. Constit. c.* 1. *nu.* 6. Dauidis Augustani *in form. Nouit. c.* 14. Gerardi Zutphaniensis *de Reformat. ca.* 39. & aliorum, quorum plura testimonia retuli *in opere de Reformatione Regularium c.* 10. *per totum.* Alia etiam afferunt Sorethius, & Gratianus hic.

Videtur autem hæc institutio de labore aliquo semper
151 faciendo *ad euitandam otiositatem* non esse merum consilium, seu exhortationem, sed continere præceptum, prout tenet Thom. de Iesu in *instit. p.* 4. *sup. Regul.* & *super hoc caput gloss.* 2. qui id videtur colligere ex Vualdensi nostro inter præcipuas institutiones nostræ Regulæ istam designantis. Colligitur etiam ex fine ipsius, qui est vitare *otiositatem.* Cum enim vitare otium iure naturæ præceptum sit, ita vt quodcunque verbum, siue opus otiosum peccatum saltem veniale sit, prout communiter colligunt Doctores ex illo *Matthæi* 12. *Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij,* rectè sequitur etiam ipsum laborem, qui ordinatur ad otium fugiendum, præcipi sub aliqua culpa, saltem veniali. An autem, & quomodo Religiosi aliquando peccent etiam mortaliter otiosè viuendo, & nihil operando, dixi *tomo* 1. *capit.* 1. *num* 16. & *cap.* 6. *numer.* 43. & *capit.* 7. *num.* 23.

152 Quamuis autem in Regula non exprimatur, quod labor iste debeat esse manualis, ita vt laborare manibus necessarium sit ad adimplendum hoc præceptum Regulæ, cum in

ila

illa solum dicatur, *Faciendum est vobis aliquid operis*, nihilominus consensus communis Expositorum Regulæ est hic præcipi laborem manualem. Id enim colligitur, tum ex exemplo S. Pauli, de quo in ipsa Regula, & quem manibus laborasse certum est, habetur ex illo *primæ Corinth. 4.* (quod etiam de illis Apostolis intelligitur) *laboramus operantes manibus nostris*, & colligitur ex *Actor. 18.* exercuisse artem scenofactoriam, vt habent Origenes *hom. 17. in num.* Cornelius *in 2. ad Thessalon. c. 4. ver. 8.* & Gratianus noster *in Discipl. Regul. par. 3. cap. 9. §. 2.* tum etiam ex exemplo aliarum Regularum. Etenim Diui Benedicti *Regula capit. 48.* sic habet: *Tunc Monachi sunt, si per laborem manuum suarum viuunt, sicut & patres nostri, & Apostoli.* Regula etiam S. Francisci laborem manuum commendat, & ipse in suo testamento dixit: *laborent Fratres manibus, quia ego manibus laborabam.* Quod etiam habetur ex Patribus, & Doctoribus relatis, illis præsertim, qui Monachos instruunt. Hic autem labor manualis non solum comprehendit omnia officia humana, ex quibus homines licitè victum quærunt, siuè manibus, siuè pedibus, siuè lingua fiant, iuxta doctrinam S. Thomæ *2. 2. quæst. 187. art. 3. in corpore*, sed etiam, quod attinet ad Religiosos, alia ministeria, in quibus præcipuè corporis labor exercetur, vt sunt officia Procuratoris, Expenditoris, Ianitoris, Sacristæ, Infirmarij &c. Imo etiam Lectiones siue Theologicæ, siue Philosophicæ, siue Grammaticæ sint; nam lingua in hoc casu iuxta doctrinam S. Thomæ relati, nomine manus comprehenditur. Thomas de Iesu *hic dub. 3.* Iuxta dicta etiam eo *cap. 7. nu. 23.* sufficienter adimpletur hoc præceptum laboribus, & exercitijs spiritualibus, vt sunt audire confessiones, prædicare, legere, scribere, docere, &c. prout ex Vualdensi, & Miranda eo loco retuli. Iunge Gratianum nostrum *in Disciplina Regulari par. 3. cap. 9. §. 3.* verba illa D. Hieronymi ad intentum recitantis: *Qui communi omnium saluti, vel ferijs vacant studijs, absurdum profectò foret eos ad labores redigere, non enim est melius fiscellas iunco texere, palmarum complicare folia, quam sacris operam dare studijs.*

153 Generaliter etiam loquendo, qualiter sit hic labor ex specialibus Constitutionibus Religionum ad determinantibus colligitur. In nostris autem Constitutionibus sanctè fatis *par. 1. cap. 16. numer. 7.* sic statuitur: *Mandamus Prioribus localibus, & præsidentibus Conuentuum, quod omnes Fratres suos, tam clericos, quam laicos per sancta Obedientia meritum moneant, inducant, & si opus sit, compellant ad aliquid operandum, & semper eos in aliqua bona occupatione ponant ac teneant, sub pœna grauis culpæ per duos dies, tam Priori, quam otiosis, aut vage discurrentibus infligenda, cum in Regula mandetur, semper aliquid boni operari. Nec volumus quod Priores, aut quicunque Maiores, permittant quoquomodo suos subditos otiose discurrere, vel vagari. Clerici studeant, secundum quod fuerint dispositi, & semper post diuina peracta occupentur circa virtutes. Fratres vero laici, & semifratres ad arbitrium sui Prioris laborent, non solum intra Conuentum, sed etiam extra, quilibet in arte sua, & opere suo, vel quocunque alio sub pœna inobedientiæ eis infligenda. Et Fratres tam clerici, quam laici, & semifratres, sine murmure operentur, vbi & quando aliquid dispensandum, & laborandum est, proprietatis vitio penitus abdicato.*

154 Notent iuniores, verba illa Regulæ, *audiuimus quosdam inter vos ambulantes inquietè nihil operantes, &c.* non poni ab Alberto quasi inter Carmeli Eremitas, quibus Regulã dedit, tales inuenirentur, sed ea posuisse referendo verba Apostoli *2. ad Thessalon. 4.* qui ea scripsit, & à quo sumpta sunt plura verba huius capitis.

De silentio.

Cap. X V I.

155 *COMMENDAT autem Apostolus silentium, cum in eo præcipit operandum. Et quemadmodum Propheta testatur: Cultus iustitiæ silentium est. Et rursum: In silentio, & spe erit fortitudo vestra. Ideoque statuimus, vt dicto Completorio silentium teneatis, vsque ad primam dictam sequentis diei. Alio verò tempore, licet silentij non habeatur obseruatio tanta, diligentiùs tamen à multiloquio caueatur. Quoniam sicut scriptum est, & non minus experientia docet: In multiloquio non deerit peccatum: Et qui inconsideratus ad loquendum, sentiet mala. Item. Qui multis vtitur verbis, lædit animam suam. Et Dominus in Euangelio: De omni verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Faciat ergo vnusquisque stateram verbis suis, et frænos rectos ori suo, ne fortè labatur, & cadat in lingua, & insanabilis casus eius sit ad mortem, custodiens cum Propheta vias suas, vt non delinquat in lingua sua. Et silentium, in quo cultus iustitiæ est, diligenter, & cautè studeat obseruare.*

156 Commendatur hic etiam silentium, conformiter, quoq; ad doctrinam Patrum, & Doctorum, eorum præcipuè, qui Regulas pro Monachis ediderunt. Vt videre est in Regula S. Augustini *cap. 10.* S. Benedicti *cap. 42.* S. Francisci *cap. 3.* Saluatoris apud S. Brigittam *cap. 6.* & Minimorum *cap. 8. §. 36.* De quo etiam D. Augustin. *ad Fratres in Eremo in serm. de silentio* D. Chrysostomus *hom. 17. in epist. ad Ephes.* D. Gregorius *lib. 7. moral. cap. 17.* Petrus Damian. *serm. 2. de vitio linguæ.* Diuus Bernardus *in serm. de tripl. cust.* Diu. Bonauentura *lib. 3. phar. c. 3.* De eo etiam ex aliis Patrum, & Doctorum testimonijs aliqua dixi in opere de *Refor. Regularium c. 5. à num. 12.* & agunt Regulæ nostræ, & aliarum Expositores.

157 Est autem obseruantia silentij vna ex illis, quæ in Regula nostra proponuntur; non vt mere consilia, sed vt præcepta ad culpam venialem obligantia. Ita enim supponunt Regulæ Expositores, specialiter Gratianus *supra capit. 10. maximè § 3.* Thomas de Iesu *hic. Glossa 3.* Id probans ex verbo illo, *Ideoque statuimus*, quod denotat præceptum & non merum consilium; secundo, ex eo quod propterea hic punctus Regulæ mitigatus fuerit ab Innocentio IV. tertiò, quia ita consuetudine, & communi Ordinis consensu receptum est, vt nullus vnquam de eo dubitauerit. Quibus adde, quòd cum obseruantia silentij iure communi præcipiatur Monachis *capit. cum ad Monast. de stat. Monach.* mirum etiam non erit, quòd à Regula, maximè prout ab Innocent. IV. confirmata, qui fuit posterior Innoc. III. qui dictum caput *cum ad Monasterium* edidit, statuatur etiam sub obligatione præcepti, iuxta ea quæ dixi *tom. 1. cap. 7. num. 25.* ex Gratiano ibi relato.

158 Obligat autem hoc præceptum tam Prælatos, quam subditos, sicut & alia Regulæ documenta. Vnde quamuis in Constitutionibus permittantur colloquia aliqua tempore silentij, id tamen intelligendum est, quando ea commodè in aliud tempus differri non possint. Nomine quoque silentij à Regula præcepti non solum intelligitur cessatio à locutione, sed à quolibet alio strepitu, qui alios possit inquietare. Vnde in Constitutionibus *p. 1. cap. 6. num. 3.* dicitur: *Neque in verbo, vel alio modo strepitum faciant, vnde dormientes possint inquietari, sub pœna grauis culpæ per tres dies.* De his Thomas de Iesu supra.

159 Nota vlterius, quòd cum Regula præcipiat obseruantiam silentij post Completorium, cum id nequeat obseruari, si post Completorium fiat cœna, aut refectiuncula, ideo in Constitutionibus *p. 1. cap. 5. num. 1.* statutum est, vt quando fieri potest sine scandalo, dicatur Completorium post dictam cœnam, seu refectiunculam; quando verò id non poterit obseruari (prout regulariter contingit, quia semper populus desiderat, vt Completorium diei possit hora competenti, vt illi possit assistere, & ita ante cœnam, vel refectiunculam) vel in Conuentibus studiorum propter conferentias studentium; tunc, iuxta mentem earundem Constitutionum omnia debent fieri *silenter*; per quod, quãtum fieri potest, satis fit intentioni Regulæ. Idque conforme est Sacræ Script. *Ioannis 11.* vbi dicitur, quòd Martha *vocauit Mariam sororem suam silentio dicens. Magister adest, & vocat te.* Vbi pro eodem habetur silentium, ac secretè loqui. Sic colligo ex Gratiano *sup. cap. 10. §. 3.* Maximè ex S. Francisco de Paula qui cum in Regula Minimorum ipsis præcepisset obseruantiam silentij *à Completorio vsque ad primam*, prout etiam præcipitur in nostra Regula, subiungit immediatè, *Alias submisse, ac religiosè loqui studentes*; satis denotans Regulare silentium non frangi submissa locutione. Prout etiam id explicat in sequentib.

Ma-

Maximè notandum tanti haberi in Religione obseruantiam silentij, vt illud frangenti imponatur in Constitutionibus *vt supra* pœna comedendi in terra panem, & aquam per tres dies. Propter quam fortè causam, cum in primitiua Regula Alberti post statutum silentium diceretur. *Nisi forte necessitas, vel causa rationabilis, aut licentia Prioris silentium interrumpant*, sublata sunt hæc verba ab Innocentio IV. in correctione, & mitigatione, de qua in præsenti. Ad excludendum videlicet faciles excusationes fractionis silentij, vt maiori cum cautione, & solicitudine obseruetur. Licet, hoc non obstante, si talis necessitas, vel causa rationabilis verè subsistant, aut legitima Prioris licentia, frangi possit silentium sine fractione Regulæ. Grat. *sup.*

Quomodo Innocentius in hac Regulę correctione mitigauerit rigorem primitiuæ, eo quod in primitiua obseruari deberet silentiũ à dictis vesperis *vsq; ad dictam tertiam sequentis diei*; in ista vero solum à dicto completorio *vsque ad primam sequentis diei*, constat ex dictis supra *n.28. & 29.*

De humilitate, ad Priorem exhortatio.

Cap. XVII.

162 *TV autem, Frater Brocarde, & quicunque post te institutus fuerit Prior, illud semper habeatis in mente, & seruetis in opere, quod Dominus ait in Euangelio: Quicunque voluerit inter vos maior fieri, erit minister vester, & quicunque voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus.*

163 Continet hoc caput exhortationem B. Brocardo tunc temporis Generali Ordinis, & alijs suis successoribus, vt non cum imperio, sed cum humilitate subditos gubernent. Quod etiam faciunt alij Regularum conditores, videlicet S. Basilius *in Regulis fusioribus interrog.* 3. S. Augustinus *in Regula c.43.* S. Benedictus *cap.* 7. S. Franciscus *cap.* 20. Saluator in Regula apud S. Brigittam *cap.* 3. Quod satis colligitur ex testimonio Christi in Regula adducto, & ex doctrina Patrum, præsertim D. Gregorij *2. parte pastor. cap* 6. & aliorum, dum exponunt locum illum Euangelij in Regula relatum, & illud 1. Petri 5. *Pascite qui in vobis est gregem &c. neque vt dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo.*

De honorando Priorem, ad Fratres exhortatio.

Cap. XVIII.

164 *VOs quoque cæteri Fratres, Priorem vestrum honorate humiliter: Christum potius cogitantes, quam ipsum, qui posuit illum super capita vestra: & Ecclesiarum præpositis etiam ait: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit: vt non veniatis in iudicium de contemptu, sed de obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus vobis, conuersationis vestræ formulam statuentes secundum quam viuere debeatis. Si quis autem supererogauerit, ipse Dominus cum redierit reddet ei: vtatur tamen discretione, qua virtutum est moderatrix.*

165 Hoc similiter caput continet exhortationem ad Fratres, vt Priorem suum humiliter honorẽt, *Christum potius cogitantes, quam ipsum*. Quod etiam video admoneri in Regula S. August, *cap.* 2. & 23. & in Regula S. Benedicti *cap* 5. & 72. & in Regula S. Francisci *cap.* 10. ac in Regula Societatis Iesu 3 *parte cap.* 1. *num.* 23. Hic autem honor multis modis præstari potest. Primò, diligenter præstando auditum loquentibus. Secundò, reuerenter alloquendo. Tertiò, venientibus assurgendo. Quartò, sedentibus decenter stando. Quintò, incedentes comitando. Sextò, transeuntibus, vel alibi inclinando. Septimò, propriam operam in seruitijs exhibendo. Octauò, honorabiliora vt fercula, vestes &c. conferendo. Nonò, propriam magnificentiam ad illorum præsentiam deponendo, vt caputium, pileum &c. Decimò, ipsos præferendo in omnibus, vt in eundo, descendendo, loquendo, sedendo. D. Antoninus 4. *parte tit.* 5. *cap* 10. §. 2. Aluarez *de vita Religiosa lib.* 6. *c.* 9. §. *Exterius verò*. Pellizzis *tom.* 1. *de subdito, quæst.* 1. *cap.* 28. §. *dico* 5.

166 Quamuis autem præfatum capitulum Regulæ de honorando Priore, quantum ad illud de ipso honorando *Christum potius cogitando, quam ipsum*, merum consilium videatur, ad nullam culpam obligans; quatenus tamen est intimatio obligationis iure naturali, & diuino debitæ reuerendi, & honorandi Superiores, non est merum consilium, sed continet præceptum ad culpam obligans. Ratio est, quia Prælatis debetur à suis subditis ex debito legali iustitiæ honor, & reuerentia. Ita enim colligitur ex Sacra Scriptura *ad Rom.* 13. *Cui honorem*, habita relatione ad potestatem, de qua initio dixerat; *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit.* 1. *ad Timoth.* 5. *Qui bene præsunt Presbyteri duplici honore sunt digni.* Quod declarans Glossa, ait: *Non solum sublimi honore, sed terreno.* Et *ad Rom.* 12. *Honore inuicem præuenientes* Quod exponens *ad Philip.* 2. ait *Superiores inuicem arbitrantes*; quasi dicat; vos honore inuicem præuenire propriè potestis, quia singuli singulos inuicem Superiores arbitrari debetis. Item ex *can. quanquam omnes dist.* 23. & *cap. debent. de offic. Iud. ord.* Maximè ex Patribus, videlicet S. Ignatio *epist. ad Smyrnenses*, Cypriano *lib.* 3. *epist.* 9. & refertur *can. Deo nostro dist.* 93. D. Gregorio 3 *past. adm.* 5. D. Thoma 2. 2. *q.* 102. *art.* 2. D. Antonino *vt supra*. De quo etiam Expositores S. Thomæ ibidem, Nauar *cap. inter. uer. concl.* 5. Summistæ *ver. honor.* Aluarez *supra dicto cap.* 9 & alij, quos refert, & sequitur Pellizzis *dicto cap.* 28. Adde, huiusmodi obligationem esse aliquando sub mortali, vt si ex superbia, vel contemptu omittatur; aliquando sub veniali, si id solum fiat ex inaduertentia, vel negligentia, seu in re parui momenti. Pellizzis *supra* § *dico* 6.

167 Quid sit contemptus, de quo Regula in hoc capite loquitur, habes ex dictis *to.* 1. *c.* 8. *n.* 17. Eum verò sic definit *super hunc textum Regulæ c.* 1. noster Soreth, *Contemptus est quædam Religionis subuersio, verè venenum insanabile, nam contemptus tradit hominem impœnitentiæ; impœnitentia obstinatione firmatur; & hoc peccatum neque in hoc seculo remittitur, nec in futuro.* Sano modo hoc intellige, lector. Plura etiam de illo Gratian. *supra c.* 11 § 4.

168 Circa illud, *si quis autem supererogauerit, ipse Dominus cum redierit, retribuet ei.* Nota id quod dixi *to.* 1. *c.* 7. *nu.* 22. opera supererogationis non esse prohibita Religiosis nostris, sed potius illis permissa, maximè accedente consensu Prælati; iuxta dicta *ibidem* ex D. Basilio, & Benedicto. Consonant etiam alia, quæ Soreth. super hunc *tex. cap.* 3. Grat. *supra c.* 12. & Thom. de Iesu *supra epilogum Reg. dub.* 2. ex Patribus scribunt.

169 Pro discretione tamen, qua vtendum, quia *est virtutum moderatrix*, legantur *c. præsentium* 1. *q.* 5. & *c.* 1. *de offic. custod.* Sorethus *sup. dub.* 3. Gratianus *supra* §. 3. Thom. de Iesu *etiam supra dicto dub.* 2. apud quos plurium Patrum testimonia. Quibus iunge D. Gregorium *lib.* 1. *moral. c.* 24. D. Bernardum *serm.* 58. *in cant.* & Laurentium Iustinianum *de ligno vitæ c.* 4.

Hæc de Regulæ Expositione.

170 VT autem feruentius Fratres nostri ad ipsius obseruantiam excitẽtur, eò magis quòd speciali titulo filij Virginis Deiparæ Mariæ dicuntur, libet in præsenti quasi quoddam parergon nequaquam importunum attexere Tractatulum quendam breuem de Analogia, seu conformitate nostræ Regulæ cum vita eiusdem Sanctissimæ Virginis, qui est in Speculo Ordinis *pag.* 51. & affertur in fine expositionis Regulæ Soreth, & in Disciplina Regulari Gratiani *p.* 1. *c.* 2. §. 2. Quamuis autem author ipsius sine nomine ponatur in Speculo Ordinis, & Gratianus putet esse Ioannem de Cimineto, antiquum Ordinis Theologum, credo tamen non esse nisi Ioannem de Baccone celeberrimum, & antiquum Doctorem, quia in Catalogo operum ipsius hoc opusculum recensetur.

Tra-

Tractatus de conformitate Regulæ Carmelitarum cum vita SS. Virginis Mariæ.

171 CViuslibet Religionis titulus ortum habet à loco, vel à Sancto. A loco quidem, vt à Cistertio Cistertienses: quomodo Ordo noster à loco Carmeli est intitulatus. A Sanctis, vt cum successores vitam, & Regulam sibi eligunt obseruandam, quam aliquis Sanctorum sibi elegerit, prout Canonici nigri dicuntur de Ordine S. Augustini. Et isto modo Fratres Ordinis Beatæ Mariæ in Bullis Apostolicis sumus nominati. Elegimus enim Regulam, cuius multa similia puncta Beata Virgo Maria in vita sua seruare curauit. In primis constat eam perfectè obedientem fuisse. Angelo enim nuncianti respondit: *Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum*. Et de hoc in Regula: *Priori obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate seruare*. Constat etiam eam proprium abdicasse. Absit enim eam à Regula Apostolica, quæ via perfectionis nuncupatur, exclusam fuisse. De qua Regula scriptum est Actuum 11. *Omnes, qui credebant erant pariter, & habebant omnia communia*. Et infra capitulo quinto: *Et nullus suum esse dicebat*. Et de hoc in Regula: *Nullus Fratrum aliquid sibi esse proprium dicat, sed sint vobis omnia communia* &c. Constat eam castitatem fideliter seruasse, de qua scriptum est: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium*. Et de hoc in Regula. *Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis*. Secundò idem patet per specialia capitula. Legitur de ea, quod frequenter visitauit loca baptismi Christi, & vbi Christus se unauit; quæ sunt loca deserta secundum Magistrum in historijs, & sic eremiticæ vitæ apta. Visitauitque loca habitata, Nazareth scilicet, & Bethleem. Et quia loca eremitica, & alia erant sibi cara, ideo simile dicitur in Regula: *Loca autem habere poteritis in eremis, vel vbi vobis donata fuerint &c.* Item concordant Sancti, quòd cum Angelus nunciabat Filij Dei incarnationem, eam in separata camera contemplantem inuenit. Et de hoc in Regula: *Iuxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeatis cellulas separatas*. Præter hæc cũ edentibus, & bibentibus vixit in communi loco, vt in Nazareth in parentum domo, in quo communem commendauit refectionis locum. Propter quod dicitur in Regula: *In communi refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, sumatis*. Legitur quoque de ea in libro *de floribus Sanctorum*, quod cum ad Templum à parentibus fuerat ducta, non solitaria, sed cum alijs virginibus in Templo erat dimissa. Vnde quoad commune oratorium subditur in Regula: *Oratorium construatur in medio cellularum*. Collegium tenuit cum Ioseph laico, & cum Ioanne Euangelista summo clerico, vtroque in suo statu viro deuoto. Sic Ordinem nostrum in laicis, & clericis constitui voluit, & vtrisque in Regula horas deuotionis distinguit. Vnde de clericis dicitur. *Hi qui horas canonicas cum clericis dicere norunt &c.* De laicis quoque subiunctum est: *Qui verò eas non nouerunt &c.* Hieronymus in quadam Epistola *ad Chromatium, & Eliodorum* dicit, quòd Beata Virgo hanc regulam sibi statuit, vt à mane vsque ad tertiam orationibus insisteret; à tertia vsque ad nonam textrino operi vacaret; à nona ab oratione non recedebat, quousque Angelus apparens escam sibi dabat. Propter assiduitatem orandi, quam exercuit, dicitur in Regula: *Maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eas die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes*. Propter continuitatem operandi dicitur ibidẽ: *Faciendum est vobis aliquid operis, vt semper diabolus vos inueniat occupatos, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditum ad animas vestras valeat inuenire*. Quod vsque ad nonam ieiunauit, de ieiunio nos instruxit. Vnde in Regula. *Ieiunium singulis diebus à festo Exaltationis sanctæ Crucis* &c. Quod cibum ab Angelo suscepit, nos instruxit, cibis tantum sobrijs, quæ vitæ congruunt spirituali, non carneis, & lasciuis fore vescendum. Vnde ibi: *Ab esu carnium abstineatis, nisi infirmitas, vel debilitas* &c. Silentium multum seruauit. Non enim legitur in Euangelio locuta fuisse nisi quater, vt dicit Bernardus, scilicet Angelo in annunciatione; Elisabeth in salutatione; in nuptijs in Cana Galilææ, & Filio in eius inuentione. De hoc in Regula, & primò in generali: *Commendat autem Apostolus silentium, cũ in eo præcipit operandum &c.* Et in speciali cum subditur: *Ideoque statuimus, vt dicto Completorio silentium teneatis vsque ad primam dictam sequentis diei*. Cõstat eam simplicitatem dilexisse. Quando enim iuit in Bethleem, vbi Filiũ pareret, in adiutorium, nõ equum, sed asinum secum duxit, vt dicitur in historijs. De hac nostra simplicitate dicitur in Regula: *Asinos, siue mulos habere poteritis* &c. Constat etiã eam in magna fide, spe, & charitate stabilem fuisse, cum in Filij sui passione permansit, alij verò eo relicto fugerunt. De perfectione charitatis dicitur in Regula: *Induenda est lorica iustitiæ, vt Dominum Deum vestrũ ex toto corde vestro diligatis &c. & proximum vestrum &c.* De fide subiunctum est: *In omnibus sumẽdum est scutũ fidei, ut possitis, &c.* De spe sequitur: *De solo Saluatore speretis salutem*. Ad statum veluti prædicatoris peruenit. Postquam enim Dei Filium conceperat, magnum sermonem fecit. Primò, Deum laudando, & dicendo: *Magnificat anima mea Dominum &c.* Secundo, ad mores applicando ibi, *Et misericordia eius à progenie in progenies*. Tertiò, ad propositum modo sermonis in fine Prophetias allegando, dicens: *Sicut locutus est ad Patres nostros* &c. Vnde in Regula; *Gladius autem spiritus, quod est verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus vestris* &c. humilitatem seruauit ad Deũ dicẽs: *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ &c.* Sic in Regula debent subditi ad Prælatũ. Vnde ibi. *Vos quoq; cæteri Fratres Priorem vestrum honorate humiliter*. Humilitatem tenuit ad minorem. Cum enim esset Mater Dei, tribus mẽsibus ministrauit matri sui Præconis. Vnde in Regula instruũtur Priores de humilitate sic: *Illud semper habeatis in mente quod Dominus ait in Euangelio: Quicunque inter vos voluerit maior esse, erit minister vester*. Et quia super omnes virtutes prædictas adhuc alias habuit innumeras præter has, quæ in Regula ponuntur, ideo supererogatio nobis indulgetur. De hoc in Regula: *Si quis autem supererogauerit, Dominus cum redierit, reddet ei*. Sic igitur patet quòd merito Regulæ Ordo titulum habet Beatæ Mariæ. Vnde idem Innocentius quartus, qui Regulam declarauit, dans licentiam confitendi, & prædicandi, sic scripsit citò post: *Dilectis filijs Priori Generali, & Prouincialibus Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli salutem, & Apostolicam benedictionem*. Ex tunc Romani Pontifices vsq; in hodiernum diem suis Bullis, & litteris in principio prædictum titulum *Beatæ Mariæ* conscribunt. Et Ioannes XXII in priuilegio exemptionis perhibet testimonium super istis dicens: *Sacer Ordo vester in agro Domini plantatus, & Gloriosæ Virginis Mariæ titulo specialiter insignitus, Apostolicis gratijs dignè meretur attolli*.

172 Hæc Author huius opusculi, deuotè sanè; vel ad hoc quòd Fratres nostri maiori in Sanctissimam Virginem deuotione accendantur, ea tamen simplicitate sermonis, quã tempora, in quibus scripsit, tolerabant, nec cum ea proprietate, quam rigor Theologicus expostulare videtur hac tempestate. Nunc iam ad nostri Maris magni expositionem reuertendum.

Circa §. 8. Maris magni.

173 CONTINETVR in hoc §. Bulla Eugenij IV. per quam moderantur Capitula Regulæ Alberti confirmatæ ab Innocentio IV. & alijs Pontificibus, quoad duo, scilicet, quoad abstinentiam carnium, ita scilicet, quòd non obstante, quod in Regula prædicta caueretur expressè, quod Fratres abstinerent à carnibus, *nisi pro infirmitatis, aut debilitatis remedio sumantur*, possent nihilominus *tribus diebus singularum septimanarum, præterquam in Aduentu, & Quadragesima, & alijs generaliter prohibitis diebus, carnibus vesci*. Item quoad mansionem continuam in cellulis, ita scilicet, quod non obstante, quòd in Regula præciperetur, quod Religiosi manere deberent *in cellulis suis die, ac nocte in lege Domini meditantes, ac in orationibus vigilantes*, possent nihilominus *horis congruis in eorum Ecclesijs, & illarum claustris, ac per earum ambitus manere, & deambulare*. Obseruantibus etiam Regulam sic mitigatam facultatem concedit Pontifex, vt ipsis ple-

plenaria remissio concedi possit in articulo mortis. Ponit tamen ad hoc duas conditiones. Prima, quod Fratres propter huiusmodi gratiam ad illicita in posterum committenda procliuiores non fuerint. Secunda, quòd per vnum annum singulis ferijs sextis ieiunent.

174 Circa primam concessionem de manducatione carniū tribus diebus nota, quòd cum in ipsa non exprimeretur an, illis diebus, quibus carnibus vesci possunt Fratres ieiunare tenerentur, propterea id postulatum est à Pio Secundo, & ab ipso in Bulla, de qua §. *sequenti* dicetur, data est facultas Generalibus ad dispensandum in hoc puncto.

175 Circa secundam concessionem de mansione, seu deambulatione in Ecclesijs, claustris, aut per earum ambitus nota primò, quòd, iuxta dicta *supra numero* 77. cum in Regula, dum præcipitur talis mansio in cellulis, dicatur, *Nisi aliis iustis occasionibus occupentur*; dici potest hanc Eugenij concessionem fuisse veluti explicationem Regulæ, & dictorum verborum. Ioannes Pintus de Victoria inferius referendus. Præsertim, cum iuxta dicta ibidem, dictio *iuxta*, quæ ponitur in Regula, dū dicitur; *Maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eas*, importet vicinitatem cum aliqua distantia, & verificetur etiam in aliqualiter distantibus. Nota secundò, quòd, cum Pontifex in hac concessione nullum verbum habeat de moderatione, seu mitigatione Regulæ quantum ad exercitium iugis, & continuæ orationis, sed solum quantum ad mansionem in cellulis, propterea, iuxta dicta in Opere de Reformatione *capit. 4. nu. 2. & supra numero* 78. exercitium iugis, & continuæ orationis à Regula præceptum, non est vllo modo Fratribus nostris dispensatum, aut mitigatum, sed manet in sua vi, & rigore. Nec id mirum, siquidem non est tale præceptum de continuitate physica, aut metaphysica, sed solum morali, iuxta dicta etiam *sup. numero* 79. Et tale præceptum adimpletur, siue per orationem vocalem, siue per mentalem, examen conscientiæ, orationes iaculatorias, aut pias alias considerationes, siue speculationes, iuxta dicta etiam *supra numero* 82. Eo etiam præsertim, quòd prædictum orationis exercitium haberi potest in omni, & quocunq; loco, iuxta illud Psal. 102. *In omni loco dominationis eius benedic anima mea Domino*, & illud 1. ad Timoth. 2. *Volo viros orare in omni loco*, & Patrum doctrinam. Nec Patres nostri postulauerunt mitigationem Regulæ, quoad orationem, vt ex Bulla Eugenij patet, & ex mente Soreth, Coræ, & aliorum nostrorum Anthorum docet Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarch. Carmelit. Tractat. 2. c. 14.* reprehendens Thomam de Iesu oppositum dicentem *lib. 1. antiquit. c. 4. & in Expositione Regul. parte 2. dub. 4. §. tertio accedunt, & parte 3. dub. 1.* nec postulare debebant, cum tale exercitium potissimus nostræ Religionis scopus sit. De quo bene ipse Thomas *d. dub. 4.*

176 Quoad remissionem illam plenariam peccatorum, quā Pontifex concedit pro articulo mortis obseruantibus Regulam sic ab eo moderatam, nota eam d. notare tum plenariam absolutionem peccatorum ipsis tribuendam à Superiori, vel alio idoneo Sacerdote, vt dicitur in Bulla; tum etiam indulgentiam plenariam. Ita enim communiter est intellecta hæc concessio, seu gratia, & circumstantiæ ipsius, scilicet articulus mortis, pro obseruantibus tantum esse concessam, & onus ieiunij impositum per annum, id manifestant. Et quidem quatenus hæc concessio importat plenariam absolutionem peccatorum quamuis videatur inutilis, eo quod quilibet confessarius, imo simplex sacerdos in casu necessitatis possit in prædicto articulo eam concedere, iuxta communem doctrinam Doctorum; nihilominus inutilis non est, eo quòd peccata confessa, & absoluta etiam si sint reseruata, ex vi talis priuilegij pro articulo mortis concessi, non debent iterum confiteri, etiamsi in tali articulo mortis constitutus tum non moriatur. In quo differt hic modus absolutionis per similia priuilegia ab ea, quæ fieret à quocunque sacerdote, seu alio confessore sine illis; iuxta dicta *tomo 1. capitulo* 19. *nu.* 28. ex Soto, & Suar. ibic relatis.

177 Quatenus verò prædicta concessio importat indulgentiam plenariam nota, quòd iuxta dicta *tomo 3. verbo Indulgentia quoad Regulares num.* 10. non obstante, quod Paulus V. omnes indulgentias Regularibus concessas reuocauerit, aliquas de nouo concedendo, nihilominus piūm, & probabile est per talem reuocationem reuocatam non esse hanc, vel similes indulgentias pro articulo mortis Regularibus cōcessas. Eo quod speciali nota dignæ esse videantur, & non nominentur à Paulo V. in præfata reuocatione, iuxta dicta etiam *tom. 1. cap. 3. numero* 19. Quod etiam tenent Peirinis dictis locis à me relatus, & Alfonsus Leo *dict. n.* 10. citatus, ac Reuerendissimus Theodorus Stratius *in Instructione pro Fratribus Carmelitis Romæ impressa c. 10. n. 9.*

178 Maximè notandum obligationem illam annui ieiunij solum esse, vt Fratres nostri potiri possint gratia huius concessionis; non vt vti, aut gaudere possint priuilegio mitigationis Regulæ, iuxta dicta *tomo 1. cap. 7. nu. 5.* ex Ioan. Pinto de Victoria ibi relato. Quod maximè confirmat Reuerendiss. Stratius *dicto cap. 10. numero* 5. vbi ad sedandas conscientias Fratrum declarauit prædictum ieiunium iniunctum fuisse ab Eugenio in hac Bulla solum pro obtinenda dicta gratia plenariæ remissionis suorum peccatorum, seu indulgentia plenaria, non verò vt possint vti prædicta Regulæ mitigatione. Quod colligit primò ex contextu Bullæ. Secundo, ex eo quod si tale ieiuniū iniunctum esset pro potienda gratia mitigationis Regulæ, procuidubio in Constitutionibus Ordinis, maximè illis, quæ post dictā mitigationem editæ fuerunt Bruxellis anno 1466. id declaratum esset; cum tamen nec ibi, nec alibi mentio facta sit talis ieiunij. Tertiò, ex simili cōcessione eiusdem Eugenij pro Cisternensibus Castellæ, vbi pro consecutione indulgentiæ plenariæ cuiusdam eadem conditio ieiunij annui, & eisdem ferme verbis ponitur. Quibus adde, quòd cum Sixtus quartus infra in hoc Mari magno §. 102. retulisset, & confirmasset hanc mitigationem ab Eugenio factam, nullatenus refert dictam conditionem annui ieiunij, ac proinde clarè denotare videtur eam non fuisse positam ab Eugenio pro potienda gratia dictæ mitigationis. Imò addendum, quòd casu dato quòd Eugenius voluisset dictum ieiunium annuum necessarium esse pro potienda gratia dictæ mitigationis, cum tamen Sixtus hanc conditionem nō posuerit, & sine illa confirmauerit, imò innouauerit Eugenij mitigationem, existimandum est illam necessariam non esse. Solū ergo, vt dixi, conditio talis ieiunii necessaria est pro consecutione gratiæ dictæ plenariæ remissionis peccatorum.

179 Addendum præterea, neque ad hanc gratiam potiendam necessarium esse modo tale ieiunium, eò quod similem gratiam; & clarioribus verbis concessit Sixtus relatus obseruantibus dictam Regulam mitigatam, nullam apponens conditionem ieiunij. Prout patet ex *d.* §. 102. huius Maris magni. Præsertim, quod plures aliæ Religiones similem concessionem habent pro articulo mortis, prout retuli *eo verbo Indulgent. quoad Regulares num.* 10. & in huiusmodi gratijs probabile sit dari communicationem priuilegiorū, iuxta dicta *ibid. n. 8. &* 21. Similiter Paulus Quintus omnibus Religiosis pro articulo mortis sine vllo onere, aut cōditione indulgentiam plenariam concessit his verbis. *In quouislibet vero mortis articulo, si pariter verè pænitēs, & cōfessus, ac Sacra Communione refectus, vel quatenus id facere nequiuerit, saltem contritus nomen Iesu ore, si potuerit, sin autem corde deuotè inuocauerit, etiam Plenariam.* Formula autem, qua vti potest Confessarius absoluens Fratrem in articulo mortis constitutum, & indulgentiam plenariam dictam, aut aliam similem illi communicans, talis est, absolutione peccatorum prius concessa. *Authoritate etiam Domini nostri Iesu Christi, & Beatorum Petri, & Pauli tibi indulta, & mihi cōmissa concedo tibi omnem illā indulgentiam peccatorum tuorum, quam possum concedere virtute priuilegiorum Apostolicorū nostro Ordini concessorū. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.* Vide Stratium *sup. c.* 9. & alia, quæ spectant ad intelligentiā huius Bullæ Eugenij IV. *d. c.* 10. ac dicēda infra *circa* §. 102. huius Maris magni, ac aliam cōcessionem Innoc. VIII. pro Seruitis, quā habes infra in ipsorum Mari magno §. 54. quę est non solū pro articulo mortis, sed etiā pro vna vice in vita.

Circa §. 9.

180 CONTINETVR sub hoc §. Bulla quædam Pij II. in qua cum ab ipso peteretur, an scilicet cum Eugenius IV. in Bulla §. *præcedenti* relata concessit esum carnium tribus diebus singularum Septimanarum ieiunij quoque obser-

obseruantiam à Regula præscriptam pro illis diebus relaxauerit; & Pontifex facultatem concedit Priori Generali pro tẽpore existenti, vt *personarum, locorum, & temporum qualitate attenta cum Fratribus* super hoc *iuxta suæ conscientiæ arbitrium* dispensare valeat. Circa quod illud animaduertendum, quod sæpius timorati Religiosi pro illis, quæ iure communi facere possunt, nihilominus ad maiorem conscientiæ tranquillitatem ad Sedem Apostolicam recurrunt. Quod contingit in proposito; cum enim, iuxta probabilem multorum sententiam, quam tenent nõ solum Caietanus, Henriquez, Toletus, Sanchez, & Diana, quos retuli *to. 3. verbo Ieiunium n. 11.* sed etiam Medina, Suarez, Azor, Ledesma, & alij, quos citat, & sequitur Pasqualigus *de Ieiunio disp. 267.* dispensatus ad carnes, est etiam dispensatus à ieiunio pro illis diebus, quibus comedit carnes. Religiosi nostri potuissent trinus illis diebus, quibus carnes comedere poterant, non ieiunare, eo præsertim, quod à Papa Eugenio non solum petijssent dispensationem in carnium comestione, sed etiam in ieiunio, & dum dispensationem in primo concesserat, virtualiter etiam concessum videbatur pro secundo, nihilominus pro maiori suarum conscientiarum quiete ad Papam recursum habuerunt, dubij solutionem expectantes. Qui propterea prudentissimè rem Ordinis Generali decidendam commisit pro suæ conscientiæ arbitrio.

181 Pro verbis autem illis *conscientiæ suæ arbitrium* nota, illis denotari idem, quod arbitrium boni viri, id est, quod secundum rectam prudentiam fieri debet. Menoch. *de arbitr. lib. 1. q. 8. nu. 40.* Mascard. *de probat. concl. 414.* Moneta *de commut. vlt. volunt. c. 7. nu. 146.* Vnde tale arbitriũ semper debet esse regulatum secundum ius commune. Alexan. *cons. 65. num. 2. vol. 1.* Marta *de clausulis par. 1. claus. 303.* Et per talem clausulam nihil potest fieri contra æquitatem naturalem. Constantin. Rogerius *in repetitione l. si sic ff. de legib. & in tractatu de iuris interpretatione vers. 12. & vltimo.* Marta *supra.* Vide alia ad intentum apud Barbos. *in Tractatu de claus. Clausula 24.*

182 Nota etiam, quòd quamuis ex vi facultatis hoc loco cõcessæ a Pio II. Ordinis Generalibus ad dispensandum, seu potius declarandum, ieiunium Regulæ non obligare tribus illis diebus, quibus iuxta Eugenianam concessionem carnibus vesci licebat, id actum sit; nihilominus veluti in commutationem talium ieiuniorum Religio obseruat alia ieiunia, quæ non continentur in Regula, nec sunt instituta ab Ecclesia, quæ æquiualere videntur ieiunijs, in quibus dispensata est. Quæ porrò sint hæc ieiunia, constat ex Constitutionibus Ordinis *p. 1. c. 4. §. 1.* vbi sic. *Statuimus, quòd Fratres nostri ieiunent omnibus vigilijs institutis ab Ecclesia. In vigilia Corporis Christi, in singulis diebus præcedentibus quodlibet festum B. V. Mariæ, per Quadragesimam, & Aduentum, in Quatuor anni temporibus, in Litania maiori, id est, in die S. Marci, si non in Dominica venerit, in tribus diebus Rogationum ante Ascensionem Domini, nec nõ in omnibus sextis ferijs, excepta illa, quæ est infra hebdomadam Paschæ, cuius ieiunium in arbitrio Fratrum relinquimus.* Pariter etiam veluti in compensationem permissæ comestionis carnium in eisdem Constitutionibus §. 2. sic rigorosè statuitur contra Prouinciales, vel Priores comestionem carnium permittentes in Aduẽtu, & Ferijs Quartis per totum annum. *Priores vero Prouinciales, & locales in Aduẽtu, includendo etiam primam Dominicam, ac Ferijs quartis per totum annum comestionem carnium permittentes, teneãtur absolui ab eorum officijs, nisi euidenti necessitate, & manifesta cognouerint eos cum quibus dispensant, indigere.* Insuper in prædicto § 1. prohibetur in Aduentu esus lacticiniorum, prout in Italia, Romæ præcipuè, cum magno rigore obseruari video.

Circa § 10.

183. CONCEDIT hoc loco Pontifex Vrbanus IV. facultatem recipiendi loca, quæ feudalia, seu censualia non sint, de consensu Diœcesanorum, ac in illis habere Ecclesiã, campanile, & officia diuina celebrare, ac liberam sepulturam, *Canonica iustitia, & Parochialis iure Parochiarum, ac vicinarum Ecclesiarum in omnibus semper saluis.*

184 Circa quæ nota, ideo Pontificem nolle cõcedere in hoc priuilegio receptionem locorum feudalium; nã bona feudalia non sunt sub dominio illius, qui ea possidet, sed solũ, quoad vsum. Vnde propter hanc rationem bona feudalia non veniũt in confiscatione bonorum, vt colligitur ex Iulio Claro *li. 5. sentent. §. fin. q. 78. n. 7.* Neque etiam in generali obligatione bonorum veniunt feudalia propter eandem rationem. Andr. Gaill. *lib. 2. obseru. 154.* Similiter nec concedit bona censualia, tum quia illa sunt alijs obligata: tum ne Religiosi illa recipientes obligati manerent ad cẽsus solutionem, prout necessarium erat, siquidem onus cẽsuale per se, ac directè transit ad quemuis rei, super qua census locatus est, emptorem, legatarium, aliumque possessorem, qui proinde actione confessaria statim conueniri potest. Quomodo autem à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 103. facultas ista Vrbani IV. extensa etiam videatur ad loca feudalia, seu censualia, eo loco dicetur.

185 Nota secundò, in hoc priuilegio concedi Religiosis nostris posse habere in Ecclesijs, aut Oratorijs suis cãpanile, id est locum vbi sunt campanæ. Conceditur etiam habere posse in huiusmodi campanili *pro conuocandis Fratribus* campanam. Sed quod attinet ad verbum illud *pro conuocãdis Fratribus* vsu etiam obtinetur, vt per illas vocetur populus ad conueniendum in Templis, qui est principalis ipsarum finis. Quia tamen hic solum conceditur habere cãpanam, non campanas, notandum est, quòd, etsi per Extrauagantem, *Quia cunctos de officio custodis* prohibeatur, ne Religiosi Mendicantes possint habere plures campanas, sed tantum vnam, quia tamen ibi permittitur plures etiam habere, si id sine lite, & contradictione consuetum fuerit, ideo consuetudine rationabili introductum est, vt plures etiam campanas habere possint. Imò etiam plures campanulas pro refectorijs, Sacristijs, capitulis, &c. Verba Extrauagantis sunt hæc. *Hoc edicto perpetuo ordinamus, quod Religiosi dictorum Ordinum Mẽdicantium in nullo Conuentu suo, seu loco plures campanas habeant sine Sedis Apostolicæ licentia speciali, sed vna tantummodo pro loco quolibet sint contenti.* Et inferius. *Cæterum Religiosis eisdem permittimus, quod vbi hactenus plures campanas sine lite, & cõtradictione qualibet in vsus dumtaxat proprios habuerint, & nunc habent, illis etiam deinceps liberè vti possint. Alijs quibuscunque per eos habitis intra trium mensium spatium de suis locis seu campanilibus deponendis, & nullatenus iterum reponendis. Verum campanulas, quas in refectorijs, sacristijs, capitulis, & alijs forsan officijs Religiosorum ipsorũ consueuerint habere, sub ista nostra ordinatione nolumus cõprehendi.* Nec obstat si contra hoc dicatur, quòd *in cap. patentibus de priuileg.* prohibentur Religiosi Templarij, Hospitalarij, & alij habere campanas in Oratorijs priuatis suarũ domorum, quia, vt ibi notatur, hoc est cõtra iustitiam aliorum, Parochorum scil. quia solis Ecclesijs parochialibus id videtur permissum, cum campana sit vnum ex signis Ecclesiæ Curatæ, vt habẽt Alciatus *lib. 8. parerg. c. 11.* Selua *de benef. p. 1. q. 3. n. 82.* Valenzuela *cons. 26. n. 1. & 2. to. 1.* Respondeo enim hunc textum loqui solum de priuatis, Oratorijs Religiosorum, in quibus n. non licet habere campanas, bene tamen campanulam aliquam. Sic intelligit hunc textum, & illum concordat cum *c. nimis de excessib. Prælator.* Barbos. in Collect. *in d. c. patentibus n. 6.* ex alijs Doctoribus. A quo benedici debeãt huiusmodi campanæ, habes ex dictis *3. to. verbo Benedictio, & benedicere n. 14.* Non posse impediri Religiosis Mẽdicantibus pulsationem campanarum, etiam antequam pulsentur campanæ Maioris Ecclesiæ, præterquam in Sabbato Sancto, habes etiam ex dictis *to. 2. c. 1. nu. 43. & 44.* vbi etiam aliquas declarationes Sacræ Congregationis ad intentum adduxi. An, & quomodo pulsari, vel non pulsari possint campanæ tempore interdicti, constat ex dictis *to. 3. verbo interdictum quoad Regulares, præsertim nu. 26.* Campanas præter ea institutas esse, & pulsari debere, vt timeant dæmones, eoque sonitu territi abscedant, & vt repellantur procul hostiles exercitus, & vt fragor grandium, procellæ turbinum, impetus tẽpestatum, & fulgurum, infesta tonitrua, & ventorum flamina suspendantur, spiritus procellarum, & aeriæ tempestates prosternantur, habet Concilium Coloniense *tit. de Constit. & consuetudinibus cap. 14.* Fusch. *de visitatione lib. 1. c. 14. n. 7.* Delrius *disquisit. Magic. lib. 6. c. 3. qu. 33. ad fin.* Barbosa *de offic. & potest. Episcopi alleg. 26. num. 48.* apud quos etiam alia de campanis.

186 De alijs, quæ in hoc priuilegio continentur, scilicet de consensu Diœcesanorum requisito ad receptionem Ecclesiarum; de libera sepultura in illis habenda; & de canonica iustitia, seu parochiali iure plura dicta sunt in præcedentibus, & alijs locis Summæ ibi relatis, & propterea ab ipsis supersedendum modò.

Circa §. 11.

187 CONCEDITVR hoc loco à Ioanne XXII. Fratribus nostris extensio Constitutionis *Super Cathedram* à Bonifacio VIII. editæ, & à Clemente V. in Clementina *dudum de sepult.* confirmatæ Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus super prædicationibus faciendis, iniungendis pœnitentijs, absolutionibus impendendis, ac sepultura, & obuentionibus tam funeralium, quam relictorum, datorum, & donatorum, & cæteris alijs in eadem constitutione contentis. Ita vt eodem modo possent Prælati nostri Ordinis præsentare aliquos Fratres idoneos pro audiendis confessionibus, & illi eas audire sine alia approbatione, aut licentia. Quod tamen priuilegium vacare his temporibus propter reuocationem factam à Concilio Tridentino *sess. 23. capit. 15.* iuxta dicta *tomo 1. capitul. 19.* & sequentibus, communis sententia tenet, nisi forsan in casu raro, quo Episcopi sine rationabili causa Religiosis idoneis ad audiendas confessiones sibi præsentatis facultatem ad id negarent, iuxta dicta eo *cap. 19. num. 3.* De quo etiam in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini latè *circa §. 1.* & alia inferius *circa §. 16.* Maris magni Seruitarum, propter quandam Epistolam nomine S. Congregationis Episcoporum, & Regularium ad Episcopum Pisaurensem transmissam.

188 Aduerte tamen cum Scholiaste huius Maris magni inter priuilegia nostrorum Patrum Discalceatorum *in Scholio super istam Bullam* cauendum esse à Nauarro *in cap. placuit à nume. 184. de pœniten. distin. 6.* & Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular. quæst. 59. ar. 6.* quibus iunge alterum Rodriguez *in Compend. Resolut. 12. nume 6.* assertentibus diuersò modo priuilegium hoc competere Prædicatoribus, & Minoribus, quam Augustinianis, & Carmelitis, eo quod quoad illos insertum est in corpore iuris, non quoad istos. In quo manifestè falluntur, siquidem in Extrauagant. *frequentes de iudicijs*, quæ est in corpore iuris, manifestè declarat Pontifex Ioannes XXII. qui est author illius, hoc priuilegium, quo quatenus pertinet ad Prædicatores, & Minores, habetur expressè in Extrauaganti *Super Cathedram*, & Clementina *Dudum*, extensum fuisse à Bonifacio VIII. pro Augustinianis, & ab ipso Ioanne XXII. pro Carmelitis, & ita præcipit pro omnibus illis obseruari debere. Vnde cessant aliqua, quæ præfati Nauarrus, & vterque Rodriguez dicunt ad intentum, cum non videantur legisse huiusmodi Extrauagantem *frequentes*. Existimat etiam idem Scholiastes Ioannem de Cruce cũ Nauarro, & Rodriguez sentire. Sed oppositum in ipso video. Etenim *lib. 4. capit. 6. dub. 1. conclu. 2. § ad hoc dico*, tenet ex iure communi competere hoc priuilegium Augustinianis, & Carmelitis. Sed; vt dixi, priuilegium hoc vacat his temporibus post Concilium Tridentinum, iuxta communem sententiam, & ita quæ adduxi, non sunt valde necessaria. Essent tamen, si vera esset sententia Nauarri, Ioannis de Cruce, & aliorum, quos refert, & sequitur Barbosa, in Clement. *Dudum de sepult. num. 6. & 7.* & ego retuli loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Augustini, existimantium Concilium Tridentinum non derogasse ipsi. Quos tamen impugnant Suarez *tom. 4. de pœnit. disp. 28. sect. 5. num. 13.* & alij communiter.

189 De alijs, quæ in prædicta Extrauaganti, & Clementina continentur circa sepulturam, funeralia, relicta, seu donata &c. quia plura dicta sunt in præcedentibus, & alia dicentur in sequentibus, pro nunc omittuntur; sicut in simili dixi de simili priuilegio extensionis cõcesso à Bonifacio VIII. Eremitis S. Augustini in ipsorum Mari magno §. 4.

Circa §. 12.

190 MVLTA priuilegia continentur sub hoc § Summorum Pontificum, scilicet Eugenij IV. Nicolai V. & Callisti III. Omnia vero eo tendunt, vt damnent errores Ioannis de Poliaco, circa confessiones factas Mendicantibus, & ad compescendum alios, qui postquam prædicti errores damnati fuerant, eos suscitare ausi sunt, & Rectorem Vniuersitatis Parisiensis, qui litteras huiusmodi Apostolicas non solum recipere recusauerat, sed etiam occasione ex illis sumpta, contra prædictos Mendicantes procedere ausus fuerat.

191 Pro quorum maiori luce, præter dicta superius in Mari magno Prædicatorum *circa §. 51.* Minorum § 50. Eremitarum S. Augustini §. 50. notandum, errorem Ioannis de Poliaco prædicti asserentis, quod confessi Fratribus Mendicantibus tenerentur etiam confiteri eadem peccata suo Parocho semel in anno, fundatum ab illo fuisse in *c. omnis vtriusque de pœnit. & remis.* §. Vbi dicitur omnes fideles teneri omnia sua peccata proprio sacerdoti confiteri, aut alicui alteri de eius licentia atqui proprius sacerdos est solus Parochus: ergo huic, vel alicui de eius licentia tenentur omnes fideles sua peccata confiteri. Fundari etiam potuit in Extrauagantibus Benedicti XI. Martini V. & Sixti IV. quas retuli loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Augustini, in illis enim clarè videtur supponi id quod Ioãnes ille de Poliaco intendebat.

192 Nihilominus huius Poliaci sententia omnino reprobata est ab Ecclesia, propter Bullas Summorum Pontificum, scilicet Ioannis XXII. Eugenij IV. Nicolai V. Callisti III. & Sixti IV. quos retuli in Mari magno Prædicatorum loco superius relato, & qui in huiusmodi Bullis, de quibus in præsenti, referuntur, & in sequentibus referentur. Colligitur etiam ex Concilio Tridentino dicente in *sess. 14. c. 5.* quòd Ecclesia *in c. omnis vtriusque*, nihil noui præcipit circa materiam, aut ministrum confessionis; sed tantum præscribit certum tempus, quo teneamur diuinum præceptum implere: ergo per eam confessionem, qua satisfacimus præcepto diuino, per eandem etiam satisfacimus præcepto Ecclesiastico, si singulis annis eam facimus. Sed qui confitetur in fine anni omnia sua peccata mortalia alicui ex dictis Religiosis, satisfacit præcepto diuino, (quia hoc nos solum obligat, vt omnia peccata mortalia confiteamur ei, qui potest nos directè ab ijs absoluere, quod talis facit) ergo etiam satisfacit præcepto Ecclesiastico: Confirm. quia *in capit. omnis vtriusque*, dicitur, fideles debere cõfiteri proprio Sacerdoti, aut alteri cum eius licentia. Etsi autem propriè per proprium sacerdotem significetur Parochus, tamen per eum potiore iure intelligitur etiam Episcopus, aut Papa, quia alias, qui his in Paschate confiterentur, non satisfacerent præcepto Ecclesiæ, quod est absurdissimum. Atqui præfati Religiosi habent hanc facultatem à Papa. Ergo qui ipsis confitetur, satisfacit dicto *capit. omnis vtriusque*. Deinde, quia priuilegia Religionibus concessa dant iurisdictionem simpliciter, & absolutè in foro conscientiæ, absque onere iterum confitendi: ergo confirmatur, quia alioqui nullius esset momenti, vel vtilitatis eiusmodi priuilegium, nullus enim fidelium vellet confiteri cum eo onere. Denique vsus ipse tot annorum confirmat sensum prædictorum priuilegiorum. Ex quo patet ad *capit. omnis vtriusque* relatum.

193 Extrauagans autem Benedicti XI. solum intendit confessos Religiosis teneri semel in anno confiteri proprio Parocho, si confiteri indigeant, non autem si confessione non egeant. Vnde qui tunc non habent materiam confessionis, non tenentur ipsi confiteri, sed solum reddere certũ suum Parochum de confessione legitima ab ipsis eodem anno facta, vel quod non habeant conscientiam peccati, quæ ipsos ad confitendum obliget. Quo etiam modo intelligi debet Extrauagans Sixti IV. ibi relata, ita scilicet vt fideles etiam confessi Mendicantibus teneantur in Paschate proprio sacerdoti confiteri, si confessione egeant. Similiter Martini V. Extrauagans eundem sensum habet. Adde huiusmodi omnes Extrauagantes intelligi debere de confessione facienda proprio Parocho, ita vt alijs non habentibus priuilegium, fieri non possit, non tamen ita vt excludantur etiã habentes priuilegia à Sede Apostolica, qualia habent Mendicantes, quia ius commune non excludit priuilegia Sedis Apostolicæ, cum hæc sit supra illud. De his Suarez *to. 4. in 3. par. disp. 26. sect. 2.* Vasq. *in 3. par. quæst. 93. art. 1. dub. 6.* Filliucius *tract. 7. c. 8. dub. 6.* Coninck *de pœnitent.*

tent. disp. 7. dub 9. & Cardinalis Lugo *de Sacram. pœnit. disp.* 19. *sect.* 1 *à num.* 25. ac alij apud Bonacinam *de pœnit. disp.* 5. *q.* 5. *sect.* 2 *punct.* 4. *num.* 35. Addit ad intentum huius quæstionis noster Ioannes B. etz antiquus Scholasticus *in præcept. Decalog. præcep.* 3. *exposit.* 4. *c.* 6. Ex Hostiensi, Petro de Tarantasia, & alijs, Religiosos Mendicantes, seu priuilegiatos posse dici proprios sacerdotes, vel parochos ex authoritate non quidem ordinaria, sed delegata, cum habeant ex priuilegio tantam authoritatem, sicut illi. *Clem. dudum de sepult.* Quidquid tamen de hoc loquendi modo sit, quoad rem ipsam iam constat ex dictis quid sentiendum.

194 Ex dictis, quoque infertur, sententiam afferentem confessos Fratribus Mendicantibus non teneri eadem peccata Parocho in Paschate confiteri, adeo certam esse, vt qui talem cõfessionem dubitabilem, & incertam dixerit, falsum, erroneum, ac contrarium sacris canonibus dixisse comprobetur, prout Eugenius IV. in Bulla hoc loco relata declarat, & decernit. Imò vt Coninck *supr.* refert, & approbat Cardinalis Lugo, cum hæc difficultas ab aliquibus his temporibus moueretur veritatem hanc diffiniuit Clemens Octauus anno 1592. pro die 22. Decembris.

195 Ex eo etiam, quod Callistus tertius in Bulla hoc loco relata concedat Mendicantes recipere posse gradus, & Doctoratus insignia in Vniuersitate Parisiẽsi, infertur id quod dixi *tomo* 2. *cap.* 13. *num.* 42. contra Rebuffum ibi relatum, scilicet huiusmodi gradus, & insignia iure optimo Religiosis concedi posse. De quo etiam D. Bonauentura *in Opuscul. ad Magistrum Innominat.* vbi inter alia: *Damno pomposum, sed commendo studiosum*, intellige Magistrum Religiosum. Quod quidem non solum intelligitur de gradibus in Theologia, & Iure Canonico, sed etiam de gradibus in Iure Ciuili, aut Medicina, in casu videlicet, quòd Religiosus siue licitè, siue illicitè his scientijs vacauerit, prout tenet Sanchez *tomo* 2 *in Decalog lib.* 6. *cap.* 14. *num.* 45. *&* 46. post Calderinum, Felin. Nauar. Salzed. & Rodriguez, quibus etiam iungitur Castrus Palaus *p.* 3. *Tract.* 16. *disput.* 4. *punct.* 13. § 6. Quamuis oppositum teneat quoad gradus in iure Ciuili, & Medicina Tambur. *de iure Abb. tom.* 3. *disp.* 3. *quæst.* 6. *num.* 38. cui fauet alter Rodriguez *in Compend. Resolut.* 70. *nu.* 1.

196 Nota etiam dicẽda infra *circa* §. 69. huius Maris magni, vbi Sixtus IV. facultatem concessam Ordinarijs ad procedendum contra assertentes tales propositiones, extendit ad Inquisitores hæreticæ prauitatis, Protectores Ordinis, & Auditorem Cameræ Apostolicæ. Et pro graduum receptione dicenda in Mari magno Seruitarum *circa* §. 19.

Circa §. 13.

197 NOTATVR hic priuilegium Alexandri IV. quo conceditur facultas Fratribus nostris ministrãdi Ecclesiastica Sacramenta suis familiaribus, & eos tradẽdi sepulturæ Ecclesiasticæ, cum decesserint. De quo priuilegio non solum dixi *tom.* 2. *cap* 16 *num.* 3. sed etiam in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 11. & Minorum *circa* §. 9. Confirmatur etiam, & innouatur hoc priuilegium a Sixto IV. in hoc Mari magno §. 51. vt ibi dicetur. Notat autem circa illud Scholiastes nostrorum PP. Discalceatorum concessionem hanc intelligi etiã pro die Paschatis, & articulo mortis. Sed de ijs, alijsque concernentibus hoc, & similia priuilegia eorumq. moderationibus per Concil. Lateranense sub Leone X. & Concil. Tridentinum factis latè, eo *cap.* 1. dictum manet, & alia dicentur *circa* § 51. relatum.

Circa §. 14.

198 CONCEDIT hoc loco Papa Vrbanus IV. Fratribus nostris Presbyteris, vt Confratrum, & familiarium suorum, ac aliorum fidelium, causa deuotionis ad eos recurrentium, confessiones audire possint, de suorum licentia Prælatorum, De quo priuilegio Casarubius *in Compendio priuilegiorum Mendicantium, verbo Absolutio quoad seculares primo num.* 19. dicit non reperiri simile in priuilegijs Mendicantium. Illud autem sic exponit Sixtus Quartus in hoc Mari magno §. 61. *Litteras verò felicis recordationis Vrbani IV. predecessoris præfati, per quas conceditur indultum, quo cauetur, quod Fratres prædicti suorum Confratrum, & familiarium, & aliorum Christi fidelium causa deuotionis ad eos recurrentium de licentia suorum Prælatorum confessiones audire, & eis pro commissis pœnitentias iniungere valeant, nisi fortè talia commiserint, propter quæ meritò Sedes Apostolica esset consulenda. Declaramus licentiam suorum Prælatorum illam intelligi debere, quam Ordinarij præsentatis ad confessiones audiendas iuxta eiusdem Concilij Viennensis Constitutionem dare sunt astricti.* Ex vtroque autem Pontifice colligitur confessarios nostros existentes in Diœcesibus, vbi sunt approbati, posse omnium ex quacunque Diœcesi ad ipsos venientium confessiones audire, iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 19. *numero* 11. Pro quo videndi Miranda, & Suarez eo loco relati. Cum autem Pontifex Vrbanus hoc loco dicat *de suorum licentia Prælatorum*, per quod denotari videntur Prælati illorum fidelium, qui ad ipsos recurrunt, videtur etiam hic concedi facultas dictis confessarijs ad audiendum confessiones dictorum fidelium ad ipsos venientiũ, etiamsi tales confessarij approbati non sint ab Ordinarijs illarum Diœcesium, in quibus morantur, dummodo tales fideles à suis Prælatis licentiam ad hoc obtinuerint. Sed quia id est contrarium Concilio Tridentino volenti, vt Regulares non audiant confessiones sæcularium, nisi approbationem obtineant ab Ordinarijs locorum in quibus resident, ideo non possunt Religiosi nostri vti hoc pacto isto priuilegio.

199 Circa verbum illud *Confratrum*, per quod intelligi videntur sæculares illi, qui vulgo *Confratres* appellantur, vide dicta *tom.* 2. *capit.* 15. vbi multa circa Confratrum priuilegia, eorumque limitationem pro his temporibus. Nota etiam obiter antiquitatem nostræ Confraternitatis, siquidem Vrbanus IV. hoc priuilegium pro ipsis concessit anno primo sui Pontificatus, qui correspondet anno Christi 1261. sed de hoc, ac maiori antiquitate huius Confraternitatis vide dicta eo *cap.* 15. *numero* 32. Quid intelligatur per clausulam illam *propter quæ Sedes Apostolica sit meritò consulenda* vide dicta in Mari magno Prædicatorum §. 41. Minorum §. 40. Eremitarum Sancti Augustini §. 43. & dicenda infra § 62. Quomodo etiam sit intelligenda facultas nostrorum confessariorum circa absolutionem à casibus Papæ reseruatis vide dicta *tomo* 1. *c.* 19. *num.* 15. 16. *&* 17. Contendit etiam Rodriguez *to.* 1. *Quæst. Regular. quæst.* 61. *artic.* 3. ex vi huius priuilegij posse absoluere Confessarios Regulares, nostros scilicet, & qui cum eis communicant in priuilegijs, à casibus Episcopalibus. Sed circa hoc videnda sunt decreta S. Congregationis in contrarium, quæ adduxi loco relato, & Rodriguez non vidit.

Circa §. 15.

200 CONCEDITVR in hoc priuilegio ab Eugenio IV. Fratribus nostris: scilicet Generalibus, vel eorum Vicarijs, Prouincialibus Prioribus, ac Fratribus, vt circa confessiones audiendas aliaque salutem animarum Fratrum nostrorum concernentia, habeant eam facultatem, quam habent minores Pœnitentiarij in Curia præsentes. Quod est magnum priuilegium, & forsan speciale nostræ Religionis. Confirmatum etiam à Sixto IV. in hoc Mari magno, solum excludendo absolutionem hæreticorum relapsorum, Schismaticorum, & eorum qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent, vt videre est infra §. 62.

201 Nota tamen, quod iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Confessarius Regularis numer.* 17. circa hoc priuilegium, excipiendi etiam sunt omnes casus Bullæ Cœnæ, propter annuam reuocationem omnium priuilegiorum, quæ quotannis fit in ipsa Bulla. Nota etiam, id quod eo loco notaui, & animaduertit Scholiastes huius Bullæ *inter priuilegia Patrum nostrorum Discalceatorum* ex Authore *Compendij priuilegiorum Sancti Hieronymi verbo Absolutio quoad omnes*, videlicet, quod facultas, seu potestas minorum Pœnitentiariorum est incerta, & varia iuxta beneplacitum Summorum Pontificum, & maiorum Pœnitentiariorum, ac proinde vix constare poterit de ea, quam habebant minores Pœnitentiarij tempore Eugenij IV. qui fecit dictam concessionẽ. Lege Sanctorum vnum ex his Pœnitentiarijs *super Statu-*

ta.& Constitutiones Ordinis Minorum cap 2. stat. 14 vbi refert casus, à quibus absoluere possunt Pœnitentiarij minores, & quomodo restricta sit eorum facultas, tum à Pio IV. tum ab Vrbano VIII. Notat etiam, quod priuilegium hoc Eugenij IV. pro nostris Carmelitis non sit reuocatū, cum non sit reuocata authoritas Pœnitentiariorum minorum, ad cuius formam conceditur. Notat præterea plures casus prohibitos esse Pœnitentiarijs minoribus, quoad absolutionem, qui confessarijs Regularibus non sunt prohibiti, sed permissi. Vt inde colligatur, etsi tales Pœnitentiarij non possint absoluere à dictis casibus, non propterea infertur idem esse dicendum de cōfessoribus Regularibus, sed attendendum ad ipsorum priuilegia, si alias reuocata non fuerint.

Circa §. 16.

202 PRIVILEGIVM hoc loco relatum est Clement. IV. & per ipsum conceditur nostris Carmelitis, vt de erogatis, seu legatis ipsis nulli canonicam iustitiam, seu portionem aliquam soluere teneantur, dummodo præmissa non conuertantur in alios vsus, nisi in eos, pro quibus relinquuntur, & quamdiu in paupertate, & sine possessionibus viuant. De quo priuilegio non solum *tom. 1. c. 3. num. 12. & to. 2. capit. 1. num. 29. & 30. & to. 3. verbo Canonica portio, & tomo 4. verbo Quarta funeralis,* dictum est, sed etiam supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 32 *&* 43. Minorum *circa* §. 34 *&* 42 & Eremitarum S. Aug. *circa* §. 38. 39. *&* 40. *ac* 41. Quia tamen in sequentibus ampliora priuilegia circa hanc materiam afferentur, præsertim Nicolai V. in §. *seq.* & Sixti IV. iuxta dicenda infra *circa* §. 59. *&* 99. ideo ad ea loca remitto lectorem. Interim etiam videantur inter priuilegia nostrorum RR. PP. Discalceatorum, quæ Scholiastes huius Maris magni, & P. Io. à Matre Dei super Bullas Clem. VIII. & Pauli V. de hac materia scribunt.

203 Solum est animaduertendum hoc priuilegium prout iacet parum deseruire nostris, aut alijs Religiosis, siquidem illud conceditur, vt in ipso dicitur, *quamdiu sine possessionibus intra septa Monasteriorum sint.* Constat autem his tēporibus post Concilium Tridentinū licere omnibus Mendicantibus (Minoribus de Obseruantia, & Capuccinis exceptis) possessiones tenere, iuxta dicta *tom. 2. cap. 1. num. 2.* deseruiebat tamen pro tempore, quo concessum fuit, scilicet circa annum 1265. quo tempore dictis possessionibus carebant, iuxta dicta supra *in Expositione Regulæ circa caput. 9. ipsius.* Quid verò nomine possessionis importetur, habes ex dictis in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 12.

Circa §. 17.

204 PRIVILEGIVM Nicolai V. hoc loco relatum de eadem materia est ac præcedens Clementis IV. scilicet de exemptione nostrorum Fratrum à Canonica portione in quibuscunque rebus sibi erogatis, cum derogatione vniuersalissima, præsertim Clementinæ *Dudum.* Ex quo proinde colligitur magis amplum, & extensum, quam illud Clementis IV. esse istud Nicolai V.

205 Quæ autem in dicta Clementina *Dudum* circa huiusmodi canonicam portionem soluendam statuatur, quia id necessarium est pro dictis, & dicendis in hac materia, hic apponendum. *Verum ne parochiales Ecclesiæ, & ipsarum curati, siue Rectores, qui ministrare habent Ecclesiastica Sacramenta, quibus noscitur de iure competere, prædicare, seu proponere verbum Dei, & confessiones audire fidelium, debitis, & necessarijs beneficijs defraudentur, cum operarijs mercedis exhibitio debeatur, authoritate Apostolica constituimus, & ordinamus eadem, vt dictorum Ordinum Fratres de obuentionibus omnibus tam funeralibus, quam quibuscunque, & quomodocunque relictis distinctè, vel indistinctè ad quoscunque certos, vel determinatos vsus, de quibus etiam quarta sine canonica portio dari, siue exigi non consueuit, vel non debet de iure, necnon de datis, vel qualitercunque donatis in morte, seu mortis articulo in infirmitate donantis, vel dantis de qua decesserit quomodocunque directè, vel indirectè Fratribus ipsis, vel alijs pro eisdem quartam partem, quam authoritate Apostolica taxamus, & etiā limitamus parochialibus Sacerdotibus, & Ecclesiarum rectoribus seu curatis largiri integrè teneātur.* Huic ergo statuto derogatur expressè per dictum priuilegium Nicolai V. prout videtur necessarium, cum dictum statutum Conciliare sit, factum videlicet à Clemente V. in Concilio generali Viennensi. Quomodo autem hæc quarta, & à quibus Conuentibus solui debeat, maximè post decretū Concilij Tridentini *sess. 25. cap.* 13. sæpius dictum est, & dicetur in hoc opere.

Circa §. 18.

206 CONTINETVR hoc loco Bulla Innocentij VI. referentis aliam Clementis VI. in qua Clemens concedit Fratribus nostris, vt de ijs, quæ crescunt infra septa murata locorum nostri Ordinis, nullus petere, aut exigere decimas præsumeret. Videtur autem priuilegium hoc diuersum esse ab eo, quod habetur in Mari magno Prædicatorum § 26 Minorum §. 28. Eremitarum Sancti Augustini §. 13. In illis enim conceditur dictis Religiosis exemptio à solutione decimarum de virgultis, & hortis ipsorum; in isto autem de ijs, quæ nascuntur infra septa murata locorum Ordinis. Cum autem septa iuxta Calepinum, & alios, denotent generaliter omnia loca munita, seu sepimento vallata, vt sunt villæ, stabula pecorum, bobum, caprarum, & similia, ideo omnia ista in hoc priuilegio comprehenduntur, ac proinde videtur magis amplum quam illa, quæ solū concedunt talem exemptionem à solutione decimarum eorum, quæ nascuntur in hortis. Quod etiam colligitur ex verbo illo *crescunt*, quo vtitur Pontifex, illud enim non solum accommodatur leguminibus, granis, & fructibus, quæ nascuntur ex plantis, & arboribus, sed etiam animalibus, ouibus videlicet, bobus, capris, & similibus. Sed de hac materia, præter dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini. Alia quoque dicentur inferius *circa* §. 46.

Circa §. 19.

207 TRES continet gratias priuilegium Clementis IV. hoc loco relatum. Prima est, de susceptione personarum, locorum, & bonorum Ordinis sub Beati Petri, & Papæ protectione. Secunda est, de confirmatione prædictorum bonorum Fratrum nostrorum. Tertia, de exemptione à decimis de hortis, & virgultis nostris, quæ proprijs manibus, aut sumptibus colimus. Et quidem quoad primā gratiam ex dictis *tomo 3. verbo Exemptio Regularium num. 6. & 7.* in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 11. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 3. constat quid importet, quamue vim habeat susceptio alicuius sub protectione Beati Petri, & Papæ. De secunda etiam aliquid dixi in simili priuilegio Eremitarum Sancti Augustini circa §. 12. De tertia constat ex dictis circa §. 18. *præcedentem* gratiam similem esse alijs concessis Prædicatoribus, Minoribus & Eremitis S. Augustini locis relatis ibidem ex eorū Mari magno. Alia etiam in sequentibus de his omnibus dicentur.

208 Nunc animaduertendum clausulam illam *ad vsus proprios deputatis*, qua vtitur Pontifex, dum exemptionem à decimis, de hortis, & virgultis Fratribus nostris concedit, quæ etiam sæpius solet apponi in alijs Pontificijs priuilegijs, posse denotari tria, scilicet vsumfructū, vsum iuris, & vsum facti. Est autem iuxta dicta *tomo 1. cap. 6. n. 2.* vsusfructus facultas vtendi, & fruendi aliena re, salua illius substātia *l. 1. ff. de vsufructu*; Vsus autem iuris est, facultas solum vtendi aliena re, salua illius substantia *Instit. de vsu, & habitat. in princip.* vnde non est vsus iuris facultas fruendi sicut vsusfructus. Ex quo oritur quod vsufructuarius potest disponere de illa re ad libitum, & in vsum etiam aliorum, habens autē vsum iuris non potest de illa re disponere nisi in ordine ad vsus proprios *Instit. de vsu* relata *l. plenum* 12. §. 1 *ff. de vsu & habitat. & l. 1 & 2 ff eod. tit. l. si alij 42 ff de vsufruct.* vsus verò facti est ipse actus vtēdi, vt equitatio est vsus equi. De ijs non solum Lessius, & Azorius eo loco relati, sed etiam Sotus 4. *de iust. quæstion. 1. artic. 1.* Sairus *in clau. Reg. libro 9. cap 3 numero 6.* Sanchez *libro 7. in Decalog. capitulo 13. numero 2.* Bordonus *Resolut. 43. numero 7.* Sanctorus *in Constit. & stat. Minor. capitulo 6. stat. 1* §. *vsus verò.* Quia ergo, iuxta dicta eo *capit. 6. numero 2. & 3.*

personæ

personæ Religiosæ ratione voti paupertatis non sunt capaces habendi vsum fructum, aut vsum iuris, sed solum vsum facti, prout non solum tenent Azorius, Lessius, Sanchez, & Rodriguez eo loco relati, sed etiam Sotus *supra*, Nauarrus *apolog. ad lib. de redditib. quæst. 1. monit. 14. & comment. 1. numer. 13. & comm. 2. num. 2. de Regular.* Bañez *2. 2. q. 62. int. tract. de domin. q. 1. dub. 1.* Bordonus, & Sanctorus relati; ac alij communiter; ideo talis clausula prout applicata Religiosis personis solū importare poterit vsum facti. Similiter, quia iuxta dicta etiam eo *cap. 6. nu. 5.* e contra Religiosi in communi possunt habere dominium, & proprietatem rerum temporalium, prout communiter etiam authores relati tenent; ideo prædicta clausula illis in communi applicata denotare poterit non solum vsum facti, sed etiam vsum iuris, seu vsum fructum. Quomodo autem sit applicanda, ex verbis dispositionis, personis, cum quibus loquitur, & alijs circumstantijs peti debet. Nota tamen, quod cum dicitur, Monasteria habere dominium bonorum in communi, non sic accipiendum est, vt omnes Religiosi sint domini singuli alicuius quotæ pro indiuiso, sicut contingit in fundo multis communi *l. per fundum ff. de seruitute rust. præd. l. Sabinus ff. commun. diuid.* sed quod habent tale dominium per modum communitatis, & collectiuè. Nauarrus *comm. 2. num. 3. & 8 de Regularibus*, Rodriguez *to. 1. quæst. Regularium q. 28. artic. 5.* Sanchez *d. lib. 7. capitulo 18. nu. 11.*

Circa §. 20.

209 PRIVILEGIVM hoc loco relatum est Ioannis XXII. confirmantis priuilegium aliud Alexandri IV. quo inhibuit nè aliqui Religiosi professi nostri Ordinis sine licentia Prioris Generalis petita, & obtenta recipere nt. Ioannes ergo Pontifex dictam Alexandri inhibitionem innouat, & præcipit, ne Prædicatorum, Minorum, aut Eremitarum Sancti Augustini Fratres professos nostri Ordinis recipiant, vel retineant sine Generalis nostri licentia petita, & obtenta, sub pœna inualiditatis talis receptionis seu retentionis, ac priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa recipientis, seu retinentis, & quod prælibati Fratres Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. August. ad requisitionem nostrorum Religiosorum sic receptos teneantur restituere.

210 De materia huius priuilegij dicetur §. 21. 22. & 23. *sequent.* nunc enim aduertendum, verba illa, quibus vtitur Pontifex, scilicet, *licentia petita, & obtenta* denotare non sufficere, quod petatur, sed requiri, quod obtineatur. Non solum propter generalem doctrinam, quam affert Cassaneus *in consuetud. Burgundiæ rub. 1. §. 8. in verbis Sans conge, num. 5.* & Barbosa *in Tract. de dict. dict. 371.* sed etiam propter expressionem illam à Papa factam, scilicet, *petita. & obtenta*, quæ includit vtrumque. Imò talia licentia debet præcedere transitum, iuxta dicta *tom. 4. verb. Licentia quoad Regulares n. 8.* Adde ex dictis *ibid. nu. 3. & 4.* requiri, quod talis licentia sit voluntaria, & legitima. Cum autem non dicatur ibi, quod debeat esse in scriptis, sufficiet, quòd sit oretenus concessa, saltem pro foro interno, iuxta dicta *ibid. num. 9.*

Circa §. 21.

211 REFERT & confirmat hoc loco Papa Vrbanus VI. constitutionem Benedicti Duodecimi, in qua prohibuit nè Fratres Mendicantes ad Ordinem Monachorum Nigrorum, vel Cisterciensium transire possint sine Papæ licentia speciali expressam faciente de Constitutione huiusmodi mentionem. De qua aliquid dixi *tomo 1. capit. 22. numer. 6.* alia etiam in sequentibus. Solum hic notandum Monachos Nigros appellari Benedictinorum Religionem, quæ hodie diuisa est in quinque celebriores Congregationes, scilicet Cassinensem, seu S. Iustinæ de Padua, Germanicam seu Bursfeldensem; Gallicam, seu Casalensem; Hispanicam, seu Vallisoletanam, Lusitanicam, seu S. Martini de Tibaes. Cisterciensium autem nomine veniunt monachi S. Bernardi titulo insignes, & à S. Roberto Monacho Benedictino instituti. De quibus Historici. Quia autem sub nomine Cisterciensium veniunt etiam Folienses, qui sunt Cistercienses Discalceati, & Reformati, ideo dubitari potest an prohibitio hæc facta Mendicantibus de non transeundo ad Cistercienses extendatur etiam ad istos Cistercienses reformatos. Et quidem licet probabilis sit pars affirmatiua, eo quod sint verè Cistercienses, & monachi, vt propterea Clem. VIII. in Bulla *Regis pacifici* anno 1599. in Bullar. Laertij præcedentiam illis contulerit supra Mendicantes, ac proinde comprehensi in hoc priuilegio Benedicti XII. nihilominus probabilius mihi est, non comprehendi, sed quantum est ex vi huius inhibitionis, posse transire Mendicantes ad ipsorum Ordinem, eò quod arctiorem, & districtiorem vitam, magisque reformatam tenent, quam ipsi Mendicantes, aut alij communes Cistercienses. Dixi autem quantum est ex vi huius inhibitionis, quia propter Extrauagantem *Viam* Martini V. de qua in §. *sequenti* dicetur, prohibitus est transitus Mendicantium ad alium quemcunque Ordinem, Carthusiensi excepto, iuxta dicta *tomo 1. capit. 22. num. 6.* relato. Quomodo autem intelligatur illa clausula *plenam & expressam faciente de Constitutione huiusmodi mentionem*, qua vtitur Benedictus in hac Bulla, collige ex dictis supra in Mari magno Minorum *circa §. 15. 16. & 17.* vbi etiam habes, quam vim habeat his temporibus.

Circa §. 22.

212 EXTAT hoc loco Bulla Nicolai V. referentis, & confirmantis aliam Martini V. quæ est Extrauagans *Viam de Regularib. & transeuntibus*, in qua Martinus prohibet Religiosis Mendicantibus transitum ad quemcunque Ordinem Monasticum sub pœna excommunicationis Papæ reseruatæ, quam incurrunt tam transeuntes, quam illos recipientes. Decreuit autem quòd sic recepti maneant in sua vocatione, & Ordine, in quo sunt recepti. Si verò vagari vellent, cogantur ad Ordinem redire, alioquin tamquam Apostatæ, & excommunicati habeantur.

213 Nota primò, hanc prohibitionem solum esse pro Mendicantibus, quia solum in fauorem ipsorum facta est. Suarez *tomo 5. in 3. parte disp. 22. sect. 5 numer. 16* Cum autem sit priuilegium, & fauor Mendicantium, extenditur ad omnes Mendicantes, non solum eos, qui tempore Martini V. existebant, sed etiam ad alios, qui postea prodierunt, Patres videlicet Societatis. Quia lex semper loquitur *l. Arrian. C. de hæret.* & agit de Mendicantibus. Suarez *supra*, Bonac. *de censur. extra Bullam disp. 2. quæst 9. punct. 1.* Bordonus *resol. 29. num. 27.* Intelligi tamen debet de ijs, qui transeunt ex vi alicuius licentiæ, aut indulti Apostolici, prout colligitur ex ipsa Bulla. Vnde transeuntes sine dicto prætextu non incurrunt excommunicationem in ipsa positam. Bonacina, & Bordonus *supra*, Conformiter etiam ad dicta *tomo 1. capitulo 22.* ex Lessio, & Sanchez probabile est non comprehendere transeuntes cum dispensatione, & causa legitima etiam à Papa non concessa. Licet oppositum satis etiam probabiliter teneant D. Antonin. *3. par. tit. 16 c. 4. §. 4.* Sairus *de censuris lib. 3. cap. 30. num. 8.* & alij, quos refert, & sequitur Vechius *in prax. disp. 15. dub. 5. num. 9.* Quibus iungitur Barbosa *in Collectaneis super istam Extrauagant. numero 2.*

214 Quoad illos verò Ordines, ad quos prohibetur transitus Mendicantium, nota, illos esse omnes Monasticos, præsertim Benedictinos, Cistercienses, Camaldulenses, Vallis Vmbrosanos, & Canonicos Regulares Sancti Augustini, hi enim specialiter nominantur. Suar. *sup. numero 17.* & Bonacina *supra*; Quare si transitus fiat ab vno Ordine Mendicantium ad alium, ex vi huius iuris non incurretur excommunicatio. Licet ex particularibus priuilegijs singularum Religionum ea incurri possit. Suarez, & Bonacina *sup.* Si autem transeant Mendicantes ad Monachos nigros, vel Cistercienses, facient quoque contra prohibitionē Benedicti Duodecimi, de qua *sup. §. 21.* Specialiter quoq; si Fratres nostri transeant de Ordine nostro ad aliū paris, vel minoris arctitudinis sine licentia Generalis, facient etiam contra prohibitionem Alexandri IV. de qua inferius §. *sequenti* dicetur. Quomodo etiam, si iidem Fratres nostri ad alios Mendicantes transeant, contra Constitutionem

Ioannes XXII. faciant, si sine licentia Generalis id fiat, professioq. seu receptio sit nulla, & recepti sint restituendi, constat ex dictis *supra circa* §.20.

215 Cur autem in hac Martini V. Constitutione, alijsque similibus Carthusian. excipiantur, Ioannes Maior *in 4. dist. 28. quaest. 21.* quem sequitur Bonacina supra, respondere videtur, quia *Carthusia Religionum optima*. Sed quia hoc pēdet ex quaestione illa, in qua quaeritur an perfectio Religionis sumenda sit ex arctitudine, & rigorositate, an verò ex fine, & medijs ad ipsum, de qua dixi *cap. 21. relato num. 5. & tomo 4. verbo Transeuntes Regulares num. 5. & 6.* ideo pro nunc dicendum, causam huius esse, quia Carthusianorum Religio inter Mendicantes, & Monachales austerior, & asperior putatur. Sanchez *d. c. 7. num. 21.* Bordonus *supra num. 23* & ego *d. num. 5.* An verò sit haec Religio perfectior Eremiticis, praesertim cum dicatur Leonem X. concessisse transitum ex illa ad Camaldulensem Eremiticam, lege Thomam de Iesu *de varijs Regul. Carmelitar. par. 2. circa tit. Reg dub. 7. §. 2. constitutio*. Nota autem, quod quamuis iuxta declarationem Sacrae Congregationis, quam adduxi *tom. 1. c. 22. nu. 21.* Religiosi legitimè translati ad Carthusienses possint in ea Religione esse Priores, & Procuratores, nihilominus video modo in Alcana *in Compendio canonicarum resolutionum lib. 3. tit. 16. num. 3.* & Barbosa *in Collect. Doctorum in Concil. Trident. sess. 25 de Regularibus cap. 19. num. 34.* ex constitutione Clementis VIII. & rescripto Sacrae Cōgregationis ad Generalem Carthusianorum, Mendicantes ad Carthusienses translatos voce actiua, & passiua carere, ac ad quaeuis officia, ministeria, ac gradus perpetuo inhabiles existere.

216 Quaeri autem solet cum D. Antonino, an Religiosus Ordinis Mendicantis ab illo eiectus, possit non obstante huiusmodi Extrauaganti (idem dico de alijs prohibitionibus) ad quemcumque Ordinem, etiam Monachalem transire sine licentia Sedis Apostolicae. Respondet D. Antoninus affirmatiuè, quia alias cogeretur in saeculo remanere. Suarez autem *sup. num. 20.* respondet negatiuè, quia hoc dicit esse particulare priuilegium Gregorij XIII. pro Societate, alijs non communicabile, & quia sic eiectus est verè Religiosus Religionis, a qua eijcitur. Bonacina verò *etiam supra* cum Suarez sentit, quando eiectus est aliquis solum ad tempus, & cum D. Antonino, quando in perpetuum. Sed, vt ab hoc vltimo incipiamus, nunquam eijcitur aliquis taliter in perpetuum, vt reuocari non possit, imo debeat, quando est emendatus, adeo vt Religio teneatur illum quaerere, iuxta dicta *tom. 1. cap. 23. num. 7. & 9.* & propterea sic eiectus teneatur morigeratè viuere, iuxta dicta *tom. 3. verbo Eiectis Regulares nu. 2.* Deinde dico conformiter ad dicta *cap. 23. nu. 10.* Eiectus non potest transire ad aliam Religionem sine licentia suorum Superiorum, propter rationem ibi assignatam, quae est eadem ac ea, quam Suarez adducit, scilicet, quia adhuc tempore eiectionis pertinerat Religiosus Religionis, a qua fuit eiectus. Ex quo colligo, & dico tertio, non potest facere contra hanc prohibitionem in hac Extrauaganti positam, nec alias similes magis, quam poterat, dum erat in Religione. Est enim, vt dixi Religiosus Religionis a qua fuit eiectus, & non melioris conditionis, quam si esset in claustro. Vnde patet ad fundamenta contraria. Constat enim fundamentum D. Antonini non subsistere, cum sic eiectus possit reuocari in propriam Religionem, & transire ad aliam cum debitis licentijs. Addit Suarez posse transire ad arctiorem, vel aequalem Religionem Mendicantium. Sed hoc non est admittendum, si sit eiectus ex nostra, propter dicta §. 20. ex Ioannis XXII. priuilegiu. Priuilegium autem illud Gregorij XIII. quod Suarez adducit, nihil probat contra nos; siquidem dicimus taliter eiectum non posse transire ad aliam Religionem nisi de licentia suorum Superiorum. Addit Bonacina *supra* hoc priuilegium Gregorij pro Societate non esse speciale Societatis quantum ad hoc punctum de licentia superiorum requisita pro eiectis, vt ad alium Ordinem transeant, sed quantum ad alia, quae in pro continentur.

217 Alia concernentia hanc materiam habes ex dictis in Mari magno Praedicatorum *circa* §. 20. 21. 22. & 24. & Minorum §. 21. 22. 25. & 26. ac Eremitarum S. Augustini *circa* §. 15. & ex dicendis §. *sequenti*, & 94. ac maximè in Mari magno Minimorum *circa* §. 16.

Circa §. 23.

218 HOC priuilegium Alexādri IV. pro Fratribus nostris concessum, vt scilicet nullus Ordo paris arctitudinis, vel minoris aliquem Ordinis nostri professum sine Generalis licentia recipere possit, & sic receptum teneatur restituere, est illud, quod relatum est, & cōfirmatum, ac ampliatum à Ioanne XXII. in priuilegio relato supra *circa* §. 20. Vnde dicta eo loco, & alijs ibi relatis ad intentum deseruiunt.

219 Circa illud tamen nota primò, non curare Pontificem in hoc priuilegio de maiori, vel minori perfectione Religionis, ad quam est transitus, sed de maiori, vel minori arctitudine, seu rigorositate illius, vt hinc colligatur, aliud esse vnam Religionem esse perfectiorem alia; aliud verò esse strictiorem; & posse vnum stare sine alio, iuxta dicta *4. tomo verbo Transeuntes Regulares num. 5. & 6.* Quomodo autem in iudicando, quae Religio sit strictior, non solum sit inspicienda externa corporis asperitas, aut votorum multitudo, verum etiam alia vitae ratio, videlicet exacta paupertas, propriae voluntatis maior abnegatio, & similia, dixi eo loco *num. 8.*

220 Maximè nota, quod cum Pontifex eo loco prohibeat, ne Fratres nostri transeant ad alium Ordinem paris arctitudinis, vel minoris, aut quod idem est, in eo recipiantur, sine Generalis licentia; clarè concedere videtur posse Generalem concedere facultatem ad trāsitum ad Ordinem aequè, vel minus strictum. Quod, non obstante dicto decreto Cōcilij Trid. *sess. 25. de Regularibus cap. 19.* tenent Nauarrus, Miranda, Rodrig. Bartholomaeus de Sancto Fausto, Sanctarellus, & Vechius, quos refert Barbosa *in Collect. Concilij loco relato num. 29. & 30.* De quo tamen quid sentiam, dixi loco adducto ex 4 *tom. num. 11.* Consule etiam dicta in Mari magno Praedicatorum *circa* §. 24.

Circa §. 24.

221 DVO notabilia priuilegia Ioannis XXII. nostrae Religioni deuotissimi, in hoc loco referuntur. Alterum, circa benedictionem, seu consecrationem coemeteriorum, ita vt eam obtinere possimus à quocumque Antistite gratiam Apostolicae Sedis habente, in casu, quo Ordinarij locorum indebitè noluerint id facere. Alterum verò, circa facultatem recipiendi tam minores, quam maiores Ordines à quocumque simili Antistite. Circa quae aliqua in praesenti notanda.

222 Et primo circa primum, quod, licet iuxta dicta in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. *decimum septimum*, dum de simili priuilegio eisdem Eremitis concesso agerem, illud videatur reuocatum à Concilio Trident. quatenus *sess. 6. de reformat. cap. vltimo* prohibet, nè aliquis Episcopus in aliena Dioecesi Pontificalia exercere possit sine licentia Ordinarij, nihilominus dici potest non fuisse reuocatum, sed manere in sua vi, iuxta limitationem tamen traditam à Leone X. in Concil. Lateran. pro Mendicantibus, videlicet quando Ordinarius bis, aut ter requisitus debitis reuerentia, & instantia sine legitima causa id recusauerit, iuxta dicta à simili *3 tom. verb. Altare nu 5. & verbo Ecclesia, seu Templum, n. 5.* quia dici potest Concilium generaliter loqui, non autem in casu praesenti, in quo scilicet Dioecesani praedicta facere recusauerint indebitè, & humiliter requisiti, prout dicitur in Bulla. Et ita tenet Scholiastes huius Maris magni ex nostris Patribus Discalceatis, dicens etiam hoc esse de iure communi, ac per consequens non derogari à Concilio. Quod maximè fulcitur ex communi axiomate iuris, scilicet, quod *generi per speciem derogatur*, de quo ex varijs iuribus, & Doctoribus Barbosa *in Tract. de axiomatibus iuris axiomat. 107.* vbi *num. 17.* id dicit etiam intelligendum in opinionibus Doctorum, quia cōmunis opinio in genere derogatur per opinionem in specie in casu individuo. Riminus iunior *cons. 265. nu. 5. & 6. lib. 3.* quem refert Thusc. *Pract. conclus. tom. 4. litt. G. concl. 36. num. 71.* Quae ad hoc intentum valde deseruiunt. Vide Mirandam *2. to. Man. q. 40. art. 5. & 6.* & Hieronymum Rodriguez *Compend. Resol. 13. num. 4.*

223 Circa clausulam illam *sine Iuris praeiudicio alieni* nota, intel-

intelligi debere de alio præiudicio, quam expresso; alias inutilis esset concessio, & sibi contradiceret Pontifex. Vnde semper intelligi debere de alio præiudicio, quã expresso colligitur ex Oldrad. *cons. 330. in fine.* Paris. *cons. 70. num. 12. lib. 1.* Gabriele *cons. 151. nu. 29. & seq. lib. 1.* Theod. de rubr. *de claus. 754. nu. 9.* Verall. *decis. 7. in fin. de iurepatron.* Hondedo *cons. 86. num. 47. tomo 2.* Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 867. numero 19.* Cæsare Argello *de contradict. legitimo q. 12. nu. 9.* Rebuffo *in praxi benef. in forma non. promiss. in verbis dummodo nu. 6.* Cenedo *post. lib. practic. quæst. sing. 100. numero 3.* & dictum fuit in Toletana *admissionis* 17 Iunij 1609. coram Pamphilio, impressa per Farinac. *decis. 192. nu. 6. par. 1.* ac proinde operatur tantum super non expressis in eodem contractu, vt per Rebuff. *in prax. tit. de erect. in Collectan. ad fin.* Mandoso *cons. 10. num. 14.* Maria *de clausulis par. 1. claus. 157. numer. 3. & 9. in vltim. impress.* Rota *decis. 720. num. 8. p. 1. in posth.* Farin. *alias par. 3. recent.* vbi quod non extenditur ad expressa. Quæ omnia affert ad intentum Barbos. *in Tract. de clausul. clausul. 157.*

224 Circa secundum verò priuilegium nota, illud esse reuocatum à Concilio Trid. *sess. 23. capit. 8.* & maximè propter decretum Sacræ Congregationis iussu Clementis Octaui editum, quod retuli *tomo 1. cap. 14. num. 12.* & per extensum adduxi *tomo 3. verb. Dimissoria num. 5.* vbi præcipitur omnibus Superioribus Regularium, ne concedant suis subditis dimissorias ad Ordines suscipiendos, nisi ad Episcopum Diœcesanum, *nempe illius Monasterij, in cuius familia ab ijs, ad quos pertinet is Regularis* (scilicet, qui Ordines suscepturus est) *positus fuerit.* Vbi etiam ponuntur aliæ circumstantiæ harum dimissoriarum, de quo latè dixi *supra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 8. & in Mari magno Minorum *circa* §. 6. Vnde esto tale priuilegium derogatum non esset ab eodem Concilio *sess. 7. cap. 11.* prout ex declaratione Pij V. & Passarello refert Scholiastes huius Maris magni ex nostris Patribus Discalceatis, nihilominus reuocatum est à Concilio loco relato, & maximè à Decreto Sacræ Congregationis adducto. Imo ex textu ipsius capituli colligitur reuocatum esse. Dicitur enim ibi: *Facultates de promouendo a quocunque non suffragentur nisi habentibus legitimam causam, ob quam a proprijs Episcopis ordinari nõ possint in litteris exprimendam: & tunc non ordinentur nisi ab Episcopo in sua Diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.*

225 Vide alia ad intentũ infra *circa* §. 77. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 64. vbi aliqualiter simile priuilegium reperitur, & in Mari magno Minimorum *circa* §. 6.

Circa §. 25.

226 NOTABILE etiam est priuilegium Clem. V. (non IV. vt communiter aliqui existimant) hoc loco relatum. In eo enim Fratribus nostris concedit, vt nulli alij ex Mendicantibus *Ecclesias, seu quæuis loca de nouo ædificare, seu construere, aut per alios constructa, seu ædificata de nouo recipere, aut inhabitare iuxta loca* nostra *infra spacium centum quadraginta cannarum mensurãdarum etiam per aera, vbi alias rectè non permitteret loci dispositio mensurari,* præsumerent decernens etiam irritum, & inane, quidquid secus actum fuerit.

227 Circa illud autem notat Scholiastes huius Maris magni ex nostris Patribus Discalceatis, primò quidem, cannam esse mensuram quandam continentem octo palmos; secũdò, hoc priuilegium non esse in vsu inter Monasteria Mẽdicantium prout habet Sorbus dicens sic sæpius iudicatum fuisse à Sede Apostolica; tertiò, Patres nostros Discalceatos habere indultum Gregorij XV. ad fundandum Monasteria, non obstante priuilegio alijs Religionibus concesso de distantia cannarum. Ex quibus, primum est certũ, prout ex Miranda, & Barbosa dixi *to. 4. verbo Monasteria Regularium num. 10.* Secundum verò limitatione eget, iuxta dicta eo loco. Etsi enim in aliquibus ciuitatibus hoc priuilegium non sit in vsu; nihilominus, prout ibi dixi, & experiẽtia Romæ didici, quando Religiosi reclamant hoc aut similia priuilegia ostendentes, à Sede Apostolica audiuntur. Vnde, iuxta ibidem etiam adducta in impressione Veneta, cum Neapoli vellent Presbyteri sæculares S. Caroli Borromæi transferre suam Ecclesiam prope Ecclesias Dominicanorum Minor. & Theatinorum, prohibiti sunt id facere à Sacra Cõgregatione Episcop. & Regular. 16 *Februar.* 1643. intra spatium 140 cannarum. Circa tertium autem nota, dubitari posse, an hoc priuilegium Gregorij XV. deroget isti alij priuilegio Clementis V. (quod etiam confirmatur à Sixto IV. in hoc Mari magno, vt dicetur circa §. 79.) cum enim priuilegium Gregorij XV. solum sit contra priuilegia aliarum Religionum, præsertim Mendicantium, Religio autem nostra diuersa non sit ab ea, quam Patres Discalceati profitentur, sed eadem, & sub eadem Regula, licet magis, vel minus mitigata, vt dictum est in superioribus, maximè *nu. 30.* ex Rotæ decisione; & ipsa Religio Patrum Discalceatorum sit vna ex quatuor Mendicantibus, Ordinem *videlicet Carmelitarum,* vt declarauit Clemens VIII. in Bulla *Romanum Pontificem,* videtur quod quemadmodum dictum priuilegium Gregorij XV. non suffragatur istis Reuerendis Patribus contra monasteria suarum Congregationum, sic neque contra Ordinis nostri Monasteria, nam sunt eiusdem Ordinis Mendicãtium cum illis. Illud tamen certius Priuilegium aliud Clemen. VIII. in fauorem Collegij Mexicani, & Pauli V. in fauorem monasterij Bononiensis, & Cracouiensis, cum sint pro particularibus monasterijs, edita, vt notat Ioan. à Matre Dei *super dictum priuilegium Gregorij XV.* non esse contraria priuilegio Clementis V. de quo in præsenti.

228 Alia dicam infra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 79. vbi priuilegium hoc Clementis V. declaratur, & extẽditur à Sixto IV. Vide & Rotæ decisionem coram Palæoto anno 1559. in vna Cæsaraugustana *Erectionis Capellæ.*

Circa §. 26.

229 BVLLA Pij II. hoc loco relata fauorabilis satis est pro reformatione introducenda, & conseruanda in nostris Monasterijs. Primò enim Generali, ac Prouincialibus Prioribus committit, & mãdat, vt omnes sibi subditos iuxta Regularia instituta reformare procurent. Deinde monet, & hortatur omnes locorum Ordinarios, ac dominos temporales, vt efficacis fauoris præsidiũ, quoties opus fuerit; & requisiti sint, illis præbeant. Præcipit etiam sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, & à solo Papa relaxanda, omnibus tam Religiosis nostris, quam quibuscunque alijs Ecclesiasticis, seu sæcularibus personis, nè reformationi prædictæ quouis quæsito colore se opponere, aut illam impedire præsumant. Circa quæ, vtpote valde Ordini necessaria, aliqua animaduertenda.

230 Et primò quidem tam huiusmodi Papam Pium, quam Paulum secundum, § *sequenti* referendum, & generaliter omnes, maximos esse zelatores reformationis Regularium, eo quod maximè quoque necessarium sit Regulares ipsos reformatè viuere, prout ex varijs fundamentis comprobaui *in Opere de reformatione Regularium cap. 1. & 2.* plura præcipuè testimonia tum Sanctorum Patrum, tum grauissimorum aliorum authorum referens, quibus acerrimis etiam verbis contra non reformatos Religiosos inuehuntur. De qua etiam materia post me scripsit Ioannes Eusebius *in doctrinis Asceticis lib. 1. doctr. 4. c. 36. & lib. 3. doct. 8. cap. 61. 63. 64. 65. & seqq. & lib. 6. doct. 5. fermè per totum.* Deinde circa, id quod præcipit Pontifex Generali, & Prouincialibus, vt iuxta officiorum suorum exigentiã omnes Ordinis professores reformare procurent, consulenda sunt, quæ dixi *tomo 4. verbo Reformati Regulares numer. 3.* conformiter ad doctrinam Concil. Trident. *sess. 25. de Regularib. cap. 1.* Constitutionem Sixti IV. eo loco relatam, vbi etiam de alijs locis Summæ, in quibus de illis egi. Consonant etiam Decreta *pro Reformatione Regularium* sub Clemente VIII. & Vrbano VIII. quæ sæpius retuli.

231 Quoad secundum de exhortatione, qua Pontifex monet Dominos Ordinarios, vt efficacis fauoris præsidio assistant Prælatis Ordinis ad reformationem ipsius, nota iure optimo id facere Pontificem. Primò quidem, quia Religiosi Mendicantes sunt cooperatores Prælatorũ Ecclesiæ, prout his verbis determinat Clemẽs V. in *Clem. Dudum de sepulturis,* ex Concilio Viennensi. *Eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac in omnibus alijs supradictis, tamquã cooperatores eorum idoneos, & laborũ*

suorum

suorum participes prompta benignitate recipiant. Et ex hoc textu colligunt communiter Doctores, specialiter Rodriguez *tomo 3. quaest. Regular. q. 31. art. 4. §. quod ego.* Fauet etiam *capitul. inter caetera de offic. iudic. Ordin. in fin.* Si autem Praelatorum Ecclesiae Mendicantes cooperatores sunt, iure optimo ab illis fauoris praesidium, in iis praesertim, quae ad ipsorum Religionum reformationem spectant, obtinere debent. Secundò, ex Concilio Trid. *sess. 25. de Regularib. c. 22.* vbi Episcopi constituuntur executores eorum, quae praecipiuntur in Concil. ipso, quorum vnum est *c. 1. eiusdem sess.* vt vetus, & Regularis disciplina, *vbi collapsa est, instauretur.* Ad Episcopos ergo pertinet in hac causa adiuuare Praelatos Religionum.

232 Quod verò etiam ad hoc exhortetur Pontifex dominos temporales, seu Principes saeculares, etiam est valde conforme rationi. Tum quia iure communi Ecclesiastici implorare possunt auxilium brachij saecularis *c. 1. de offic. Ordinar. c. dilecto de sent. excommunicat. 6.* Concil. Trid. *sess. 25. de Regularib. cap. 5.* dum sermo est de clausura Monialium. De quo Menochius *de arbit. casu 452. num. 4.* Stephanus Gratianus *disceptat. forens. c. 66. num. 8. cum sequentib.* & alij apud Barbosam *de offic. & potestat. Episcop. Allegat. 107. num. 24.* Imò ad id possunt saeculares compelli. Menochius *ibidem*, Farinacius *in praxi criminal. quaest. 97. num. 52.* & plures apud relatum Barbosam *num. 25.* & in sequentibus, an ad hoc faciendum causae cognitio dari debeat saecularibus. Tum etiam ex Concil. Tridentin. *d. sess. 25. de Regular. capitulo 22.* vbi haec: *Hortatur etiam S. Synodus omnes Reges, Principes, Respublicas, & Magistratus, & in virtute S. Obedientiae praecipit, vt velint praedictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & caeteris praefectis in superius contenta reformationis executione suum auxilium, & authoritatem interponere, quoties fuerint requisiti.* Cum autem inter illa, quae Concilium praecipit, vnum sit *de Regulari disciplina instauranda*, ita vt *Omnes Regulares tam viri, quam mulieres ad Regulae, quam professi sunt, praescriptum vitam instituant, & componant; atque in primis, quae ad suae professionis perfectionem, aut obedientiae, paupertatis, castitatis, ac si quae alia sunt alicuius Regulae, & Ordinis peculiaria vota, & praecepta ad eorum respectiue essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum obseruanda, pertinentia fideliter obseruent*, prout habetur in eodem Concilio *dicta sess. 25. cap. 1.* ideo ad tale auxilium praestandum tenentur dicti domini temporales, quando requisiti fuerint à Praelatis Regularibus suas Religiones reformare volentibus. Vide dicta *3. tomo verbo Clausula num. 39.* circa clausulam illam *Inuocato, si opus fuerit, auxilio brachij saecularis.*

233 Quoad tertium verò de excommunicatione latae sententiae fulminata ab hoc Pontifice contra eos, qui Reformationi se opponunt, aut illam impediunt, nota primò, illam comprehendere omnes, & quoscunque Religiosos nostri Ordinis, & omnes etiam extraneos, siue Ecclesiastici sint, siue saeculares, vt patet illis verbis Bullae: *Vniuersis, & singulis tam professoribus praedictis quam alijs quibuscunque Ecclesiasticis, & saecularibus personis, cuiuscunque dignitatis, gradus status, Ordinis, vel conditionis existant.* Nota tamen secundò, illam non incurri nisi ab illis, qui id fecerint ex dolo, vel malitia, non ex ignorantia. Hanc etiam vim habet verbum *praesumat*, quo vtitur Pontifex, iuxta dicta *to. 1. cap. 10. num. 33.* Circa illud verbum *se opponere* nota tertiò, per illud denotari hanc excommunicationem incurri ab illo, qui contra reformationem dictis, vel factis contrarium se ostenderit. Verbum enim *oppono* idem est, vt ait Calepinus, ac *contrapono*. De verbo illo *impedire*, quid denotetur per ipsum, quamuis multa dici possent, consulendi tamen sunt Caetanus, Grassius, Vgolinus, Duardus, Alterius, Bonacina, & alij Expositores Bullae Coenae Domini, dum simile verbum saepius in ea Bulla repertum explicant, & exponunt. Nota praeterea, quod quamuis dicta excommunicatio sit Papae reseruata, nihilominus ab ea absoluere possunt Praelati nostri propter priuilegia Ordinis, quorum plura retuli *to. 1. cap. 18. num. 31.* Nota demum excommunicationem istam semper perseuerare non solum, quia verba Papae generalia sunt, & comprehendentia statum Ordinis, qui eo tempore erat, sed eum, qui poterat esse in futurum; sed etiam, quia ita intellecta est huiusmodi excommunicatio in nostris Constitutionibus *p. 3. capit. 2. §. 4.* illis verbis: *Item quicunque Praelatis, quouis quaesito colore, impedimentum tribuunt, aut procurant, quo minus corrigere insolentes, & reformare loca nostra valeant, incurrunt sententiam excommunicationis, auctoritate Pij Papae II. a qua donec resipiscant, non valent absolui, nisi per Summum Pontificem.* Item *par. 5. c. 11. §. 4.* dum est sermo de casibus, in quibus incurritur sententia excommunicationis ipso facto, dum dicitur: *Si impedierit correctionem regularem, & reformationem Conuentuum, & hoc per indultum Pij Papae II.*

234 Pro modo autem, quo facienda est huiusmodi reformatio, & authoritate Praelatorum ad illam faciendam, vide Rodriguez *tomo 2 quaest. Regular. quaest. 73. per tot.* & dicenda infra *circa §. sequentem*, ac in Mari magno Senitatum *circa §. 59.*

Circa §. 27.

235 AD promotionem reformationis, quam pijssimus Generalis nostri Ordinis Ioannes Soreth procurabat, hanc Bullam Pauli II. hoc loco relatam impetrauit, in qua Pontifex confirmat primò decretum, seu statutum, in aliquibus Capitulis editum, in quo cauebatur, ne Prouinciales, aut Capitulum prouinciale possent pro suo libito praeficere Priores pro Conuentibus reformatis, vel eos amouere; sed quos elegissent, confirmare teneretur; nec etiam possent Fratres dictorum Conuentuum extraponere, aut alios in ipsis collocare. Secundò confirmat excommunicationem contra impedientes reformationem à Pio II latam, de qua *§. praecedenti*. Adijcit tertiò, quod nullus Prouincialis possit Conuentus reformatos visitare per Vicarium, sed personaliter cum socio etiam reformato, aut taxam aliquam illos imponere vltra consuetam. Item adijcit, quod Priores Conuentuum reformatorum promittant fideliter obseruare, & obseruari facere Regulam Ordinis secundum Eugenianam mitigationem; alioquin à suis officijs deponantur. Addit quoque, vt Conuentus reformati seruatis praemissis conditionibus sub obedientia Prouincialium perseuerent, & quod Vicarius cuiuscunque hoc impedire non praesumat. Circa quae praeter dicta *to. 4. verbo Reformati regulares n. 5. & 6.* alia addenda in praesenti.

236 Et primo quidem, circa primum de Prioribus Conuentuum reformatorum non promouendis nisi per electionē Fratrum ipsorum Conuentuum, nota, id non solum esse conforme iuri communi, propter plura iura statuentia, quod Praelati eligantur à subditis Monasteriorum, quibus praeficiuntur, quorum aliqua retuli *tom. 4. in Religione cuiusdam capituli num. 86.* & alia refert Barbosa *in collect. Doctor. supra c. 1. de elect.* sed etiam Regulae nostrae *cap. 1. ipsius*, iuxta dicta supra in eius expositione; praesertim, cū in ea dicatur: *Vnum ex vobis Priorem habeatis qui ex vnanimi omnium assensu, vel maioris, & sanioris partis ad hoc officium eligatur.* Est quoque conforme constitutionibus tam nouis, quam antiquis; vbi licet Diffinitorio Capituli prouincialis conceditur facultas eligendi Priores in Conuentibus Prioribus carentibus, excipiuntur tamen Conuentus reformati, vt patet in constitutionibus Sorethanis *parte 5.* dum est sermo de Capitulo prouinciali *cap. 10. num. 1.* & in Constitutionibus Canalis *p. 4. cap. 19. num. 1. & p. 2. cap. 2. num. 4.* Quod etiam insinuatur in Constitutionibus Caffardi *p. 4. c. 19. num. 1.* Nota tamen hoc priuilegium videri cessare, in casu, quo tota Prouincia reformata esset; tunc enim cum tam Prouincialis, quam Diffinitores Capituli essent ex Reformatis, proculdubio non nisi Reformatos Priores eligerent pro Conuentibus Reformatis, quod est intentum Summi Pontificis, & Religionis in hoc decreto. Licet etiam tunc, quantum fieri posset, standum esset iuri communi, quo electio Priorum conceditur Monasterijs ipsis. Maximè notandum, praecipuā causam, propter quam dictum decretum à Religione editum fuit, & ab hoc Pontifice confirmatum, illam videri esse, vt Cōuentus Reformati haberent etiam semper Priorem Reformatum. Quod est conforme nō solum Regulae in verbis illis relatis c. 1. scilicet, *vnum ex vobis*, id est, similem vobis, vt exponit Gratianus noster *in Discipl. Regular. super hunc locum*, sed etiam iuri communi, *Clem. 1. de elect.*

cum

c. cum causam de elect. vbi dicitur, non esse in boue, & asino arandum, idest, vt Glossa exponit, quod homines diuersæ professionis non sunt sociandi, de quo etiam cap. *in noua actione 16 quæst. 7. & cap. diuersis fallacijs de cleric. coniugat.* vbi dicitur quod male conueniunt citharæ cum psalterio.

237 Ex eo etiam, quod Pontifex Paulus confirmet in hac Bulla excommunicationem a Pio impositam contra eos, qui se opponunt Reformationi, aut illam impediunt, de qua in § *præcedenti* est dictum, præsertim, cum addat illa verba: *Conuentus hactenus reformati, aut etiam, qui in posterum reformabuntur.* Et illa: *Tam in Conuentibus reformatis prædictis, quam de cætero reformandis*. ac illa: *Vt Prouinciales ad plantandum in dicti Ordinis Conuentibus, suisque Prouincijs, confouendamque Regularem obseruantiam per amplius animentur, &c.* colligitur id quod etiam dictum est circa §. *præcedentem*, scilicet hanc excommunicationem esse perpetuam, & respicere tam statum illius temporis, quam futuri.

238 Merito etiam statuit Pontifex in hac Bulla, ne Prouincialis possit visitare Conuentus Reformatos nisi per se ipsum, tum quia hoc pertinet ad maiorem authoritatem illorum conseruandam; tum quia maior confidentia haberi debet in negotio reformationis Conuentuum de Prouinciali, ad quem iure communi id spectat, quam de alio quocunque. Statuit quoque quod Prouincialis non visitet dictos Conuentus Reformatos nisi cum socio etiam reformato, tum vt adiuuet illum in negotio reformationis, tum quoque, vt impediat si forsan aliquid contra bonum illius moliri prætendat. Hæc porro omnia in eo fundatur, quod Prælatorum, seu Visitatorum munus præcipuum est bonum spirituale subditorum procurare. De quo latè ex Sacra Scriptura, Patribus, Doctoribus, & Philosophis. Peirinis *to. 2. de Prælato qu. 1. cap. 7.*

Ex eo quoque, quod Pontifex hic statuit, ne Conuenti-
239 bus reformatis aliqua taxa imponatur præter solitam, approbari videtur consuetudo tam nostræ, quam aliarū Religionum, vt scilicet Prouincialibus, vel Visitatoribus aliqua taxa, vel quota pecuniarum designetur. Non quidem ad eos ditandos, sed pro expensis itineris, communibusque ipsorum necessitatibus. De quo *cap. Romana de censib. §. procurationes in 6. cap. si Episcopus de offic. Ordinar. etiam in 6.* Surdus *de aliment. tit. 4. q. 22.* Azor *tomo 2. Instit. moral. lib. 5. capi. 42 q. 9.* Zerola *in prax. p. 2. verbo Visitatio §. 6.* Obiter tamen nota, quod si Prælatus v. g. Generalis, vel Prouincialis non visitat, sed tantummodo mittit Visitatorem, non potest talis Prælatus accipere a visitatis dictam taxam, vel quotam. Ita enim habetur ex *d. capitulo si Episcopus, & capit. relata est 10. q. 1.* vbi reprehenduntur quidam Episcopi, qui non visitantes suas diœceses pecunias aliquas postulabant. Peirinis in *Formular. littera P. cap. 9. num. 1. & tomo 1. priuileg. Minim. in Constitu. 14. Leon. X. numero 10.* vbi etiam, quid dicendum, quando talis Prælatus, Generalis videlicet haberet aliquos redditus ab Ordine, & in quibus tales redditus sint expendendi.

240 Circa promissionem, quam Pontifex in hac Bulla fieri vult a Prioribus Conuentuum reformatorum, scilicet de obseruanda, & obseruari facienda Regula nostra secundum Eugenij mitigationem, nota, quòd cum ibi non declaret Pontifex hanc promissionem debere esse voto, vel iuramento firmatam, ideirco tale votum, aut iuramentum necessarium non videri, sed sufficere simplicem promissionem ex fidelitate obligantem. Pro huius autem promissionis transgressione, quanta videlicet sit, an venialis, an etiam mortalis, nota, quod licet loquendo de obligatione simplicis promissionis sint variæ sententiæ Doctorum; quibusdam asserentibus solum esse sub veniali culpa, quos refert Diana *tomo 1. p. 2. Tract. 3. Miscellan. resolut. 9. & tomo 3. tract. 4. Miscellan. resolut. 122.* alijs dicentibus esse sub mortali, quos refert Diana *supra*, & Sanchez *lib. 1. de matrim. disp. 5. numero 20.* quibus iunge Candidum *tomo 2. disquisit. Moral. disquisit. 26 ar. 16 dubi. 2. concl. 4.* referentem Armillam, Syluestrum, Lopez, Sayrum, & Salonem; alijs vero dicentibus id pendere ex animo promittentis, ita vt si ex iustitia se velit obligare, transgressio promissionis sit mortalis, sin verò solum ex fidelitate, sit venialis, prout nouissimè ex Molina, & Lessio tenet Cardinalis Lugo *tomo 2. de iust. & iur. disp. 23. sectio 6. numero 90.* de qua controuersia alibi; nihilominus quia hæc promissio respicit honorem Dei, & magnum bonum communitatis, cuius valde interest, quod adimpleatur, ideo Prior negligens notabiliter in ipsius adimpletione, & obseruantia dictæ Regulæ grauiter sine dubio peccabit, & sæpius mortaliter. Cuius signum est pœna, quam Pontifex statuit contra illum, scilicet, quod debeat deponi ab officio sub censuris, & pœnis contra impedientes reformationem latis, quarum vna est excommunicatio maior, vt dictum est.

241 Quid vero intelligat Pontifex in hoc priuilegio, dum loquitur de permanentia Conuentuum Reformatorum sub obedientia Prouincialium dicens: *Nec Vicarius cuiuscunque hoc impedire præsumat*, dubitari potest. Et primo dicendum intelligi debere de Vicario generali, hic enim solus potest circa subiectam materiam intelligi, cum ipse sit supra Prouinciales. Adde, quod Ioannes Maria de Nouario, qui huic Mari magno Indicem, seu Repertorium adiunxit, *in verbo Reformatos Conuentus*; ea verba intelligit etiam de Vicario Apostolico. Dicit enim: *Nec Vicarius cuiuscunque persona sit, etiamsi haberet Bullam Apostolicam gratia visitandi dictos Conuentus*. Quod est notabile priuilegium, & satis fauorabile reformationi.

241 Quia tamen in præfata Bulla Pauli Secundi, & sæpius in Ordine nostro fit memoria de quadam Bulla Callisti Tertij, in fauorem reformationis, data sub anno Incarnationis 1457. Idibus Aprilis, & ea non facile reperitur, nisi in Conuentu nostro Mechliniensi in vetusto libro scripto manu Ioannis Palæonydori Ordinis Historiographi, vnde nouissimè ad me his diebus Dei speciali prouidentia à viro graui nostræ Religionis est transmissa, aliqua in ipsa contenta ad intentum spectantia hoc loco transcribi decreui in Reformatorum gratiam. *Pro parte vestra nobis exhibita petitio continebat, quod alias, videlicet in proximo Capitulo Generali, per vos in Ciuitate Parisiensi celebrato pro statu prospero, & felici dicti Ordinis, & quiete vestra inter alia statuistis, & ordinastis, quod Fratres dicti vestri Ordinis, qui de Obseruantia appellantur, in domibus, quas de præsenti habere noscuntur, & in posterum, largiente Domino, poterunt adipisci, per canonicam electionem Priores suos locales assumere possint, & debeant, ac eosdem Priores, vt præfertur, electos, Prouinciale Capitulum, vel Prior Prouincialis secundum morem dicti Ordinis pro tempore existens teneantur sine difficultate aliqua confirmare, ita quod alios præter electos nequeant, ijsdem Fratribus inuitis, præficere in Priores; quod nullus ex Fratribus Obseruantiæ dicti ordinis per aliquem Prouincialem Priorem a domibus, seu Conuentibus huiusmodi amouere, seu in eos, quouis modo intromitti valeat, nisi de Prioris, & Conuentus, domus huiusmodi expresso consensu; ipsique Priores, & Conuentus sub Regulari obseruantia viuentes quoscunque dicti ordinis Fratres conuentuales, siue de laxiori vita ad huiusmodi Obseruantiam Regularem transire, & vna cum ijsdem Obseruantibus Altissimo famulari cupientes, recipere, ac retinere possint, non obstante quacunque pœna a dicto Ordine imposita pro quocunque delicto, a qua Obseruantia si recedant, sub dicta regulari Obseruantia non perseuerantes eo ipso incidant in eandem, necnon alia salubria, & honesta Ordinationes, & statuta fauorem vitæ Regularis huiusmodi, augumentum diuini cultus, ac etiam animarum salutem concernentia edidistis. Quare pro vestra parte fuit nobis humiliter supplicatum, vt tam præmissis, quam alijs quibuscunque huiusmodi ordinationibus, & statutis per vos in similibus Capitulis robur Apostolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, ordinationes, & statuta prædicta, dummodo rationabilia sint, & canonica, authoritate Apostolica tenore præsentium ratificamus, confirmamus, & approbamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus; si qui forsan interuenerint in eisdem. Nulli ergo hominum liceat. &c.*

242 Circa, quod priuilegium Callisti, præter notata in Superioribus, vlterius animaduertendum, ex eo haberi, quod si Religiosi viuentes in Conuentibus non reformatis commisissent aliqua delicta, propter, quæ pœnam aliquam

aliquam ab Ordine impositam sustinere deberent, eo ipso, quod transeunt ad Conuentus Reformatos, talis pœna eis remittitur omnino: nisi fortè ab illis Conuentibus reformatis recedant, quia tunc incidunt de nouo in eandem pœnam. Quod est magnum priuilegium præfatorum Conuentuum, quia videntur æstimari quasi asylus, & locus sacer. vel refugium delinquentium in Ordine.

242 Dubitari autem potest circa statuta in his Bullis Callisti, & Pauli contenta, an Religio possit illa alterare, seu mutare, in alio videlicet Capitulo Generali habente tantam authoritatem sicut & Pat. sieute, vbi edita fuerunt. Quia tamen de hoc puncto deq; simili confirmatione statutorum dixi *t. 1. cap. 8. n. 22* & plura dicam infra in Mari magno Seruitarum *circa §. 5. & 25.* ideo ad ipsa me remitto. Illud tamen prætereundum non est, quod statuta illa posita in Bulla Pauli Secundi, ab illis verbis *Adijcientes nihilominus ad præmissa &c.* scilicet de Conuentibus Reformatis non visitandis nisi per Prouincialem, de non soluenda ab illis taxa aliqua vltra ordinariam, de promissione facienda à Priore dictorum Conuentuum, quod obseruabit Regulam secundum Eugenij mitigationem, & de dictis Conuentibus permansuris sub obedientia Prouincialis, qui eos reformauit, cum sint statuta mere Papalia, à solo Papa, & non à Religione edita, mutari, aut alterari non possunt ab ipsa Religione, iuxta communem Doctorum sententiam, & axioma illud iuris *Inferior non potest tollere legem Superioris.* De quo axionate *l. formam C. de offic. præfect. capit. cum inferior de maioritate, & Obedient. Clem. ne Romani de elect.* Gonzalez *ad regul. 8. Cancellar. glossa 45. §. 1. nu. 69.* & alij plures apud Barbosam *in Tract. de Axiomat. iur. Axiom. 124. nu. 1. & seqq.*

Circa §. 28.

242 PRIVILEGIVM Alexandri IV. hoc loco contentum, de facultate concessa Prælatis Ordinis ad excommunicandum, capiendum, ligandum, & incarcerandum Apostatas, & insolentes, simile est alijs concessis Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 23. & Minorib. in eorum etiam Mari magno § 23. vnde dicta eo loco ad intentum deseruiunt. Plura quoque in sequentibus de ea re dicentur, præsertim *circa §. 31.* vbi priuilegium aliud Pij II. ad puniendum, carcerandum, & torquendum flagitiosos Religiosos habetur, & *circa § 74 & 92* vbi alia etiam priuilegia Sixti Quarti pro eadem materia referemus. Alia etiam in Mari magno Seruitarum *circa §. 34.*

Circa §. 29.

243 TRIA conceduntur ab eodem Alexandro Quarto, in priuilegio Generali, & Prouincialibus, pro tempore existentibus. Primum est facultas exercendi officium visitationis cum libero ingressu, & exitu in Ecclesiis, & domibus nostri Ordinis. Secundum, facultas ad mutandum Fratres. Tertium ad recipiendum Nouitios. De primo, scilicet facultate visitandi, dicendum, quod cum ea competat iure communi omnibus Prælatis Ordinariis, prout habetur ex *cap. fin. de stat. Monach cap. mandamus de offic. Archidiacon. ca. Episcopum, & ca. decreuimus 10. quæst. 1.* ac aliis iuribus, quæ retuli *tomo 4. verbo Visitator Regularis. numero 2.* ideo facultas hæc non tam videtur priuilegium, quam declaratio iuris communis. Hinc consequenter eo loco *n. 3.* dixi Generales, & Prouinciales teneri iure naturali, & diuino visitare Monasteria sibi subiecta, per se ipsos quidem, si impediti non fuerint, alioquin per alios. Ita vt omittere personalem visitationem ex otiositate, aut negligentia videatur peccatum mortale. Plura etiam spectantia ad Visitatores Regulares habes ex dictis eo *verbo Visitator Regularis per totum. & tom 2 c. 13. & to. 3. verb. Commissio & Commissarius, & tomo 4. verbo Mandatum, & verb. Vicarius Religiosum.*

244 Clausula illa *Cum libero ingressu, & exitu* denotat etiam absolutam, & independentem authoritatem, quam Generalis, aut Prouinciales habent ad talem visitationem faciendam. Prout colligitur ex Panormitano *cap. si pro debilitate nu. 5.* Decio *n. 45. & 46. de offic. deleg c. 2. de locato c. statutimus de Regularib. c. cum plures de offic. deleg. in sexto.* & alijs iuribus ac Doctoribus loquentibus de dictione *libere*, quos refert, & sequitur Barbosa *in Tractat. de dictionibus dict. 199. n. 2.* Denotat etiam ea clausula talem visitationem faciendam à prædictis Prælatis sine impedimento, contradictione, onere, grauamine, vel obstaculo, aut vlla diminutione, vt in *Clem. fin. de ætate, & qualit. & in c. 1. in princip. verbo Liberè de reg. Iuris lib. 6 & in c. cum Episcopus verbo Liberè de offic. Ordin. eod. lib.* Notant Gloss. *verbo Liberè in d. Clement. dudum.* Alex. *cons. 214 n. 4. vol 6* Roland. *cons. 42. n. 18.* Nau. *cons. 530 n. 10 vol. 3.* Paris. *cons. 81. n. 5. l. 3.* Curtium *cons. 2. n. 3.* & alij apud Barbosam *sup. n. 3.*

245 De facultate etiam mutandi Fratres de vno loco ad aliū, de qua Pontifex in hac Bulla, dici etiam potest non continere priuilegium, sed ius commune, iuxta dicta *t. 1. c. 18. n. 91.* Idque colligitur, iuxta ibidem dicta, ex authoritate quasi Episcopali, quam Prælati habent in subditos. De quo etiam Nauarrus *comm. 4. de Regul. n. 22. & l. 1. cons. de constitut. cons. 9. n. 11.* & Peirinis *t. 1. de subdito q. 1. c. 12.* Dixi autem eo *n. 91.* Prælatos non debere vti hac facultate (intellige contra voluntatem, aut vtilitatem subditorum) sine rationabili causa, quia hoc esset contra charitatem, & bonum regimen Religionis. De quo Nauarrus *supra*, Rodriguez *t. 1. q. Regular. q. 28. art. 3.* & Peirinis *supra*. Qui etiam addunt, iuxta dicta ibidem, Religiosum sine causa mutatum de vno loco ad alium habere propterea iustam causam recurrendi ad Sanctissimum, vel Dominum Protectorem. Quod intelligo, quando certò constat nullam causam habere Superiorum in tali mutatione subditi. Quomodo autem Religiosi sic mutati teneantur obedire suis Superioribus eos mutantibus, saltem quando res est dubia, an scilicet subsistat, vel non causa rationabilis talis mutationis, dixi eo *n. 91.* De quo etiam Peirinis *supra*.

246 Circa hanc tamen facultatem nota, quoad Generalem esse satis vniuersalem, & ita receptam in Religione, vt patet ex *p. 2. constitut. c. 1. §. 1.* illis verbis: *De Prouincia ad Prouinciam, & de Conuentu ad Conuentum Fratres transferre liberè potest sine contradictione cuiuscumque.* Quoad Prouinciales verò limitata videtur in eisdem *constitut. parte 4. c. 13. num. 2.* Cum enim ibi præcipiatur, quod nullus Frater, qui non habuerit ad minus sex menses conuentualitatis in aliquo Conuentu, habeat vocem siue actiuam, siue passiuā in electione in ipso facienda, consequenter limitatur authoritas Prouincialis, vt non possit intra sex menses, antequam Capitulum prouinciale celebrandum sit, mutare Fratres vocem habentes ex vno Conuentu ad alium. De quo circa similem Constitutionem, quam ex Clemente VIII. habent Minimi, latè tractat Peirinis *de priuilegijs Minimorum circ. constitution. secundam Clementis VIII §. 1. n. 6. & seqq.*

247 De facultate hic etiam concessa ab hoc Pontifice ad recipiendum Nouitios idem dici potest, scilicet eam competere Prælatis Regularibus iure communi, iuxta dicta *t. 1. c. 18. n. 66. & t. 4. verb. Nouitij, & Nouitia n. 2.* ac *verbo Prælat. Regul. nu. 9.* Quibus etiam locis, maximè *t. 1. c. 24.* plura dixi spectantia ad Nouitiorum receptionem, aliqua etiam *sup.* in Mari magno Eremitarum Sancti August. *circa §. 14.* dicta sunt, dum de simili priuilegio eisdem Eremitis concesso agerem. Alia etiam in sequentibus. Specialiter tamen notandum, quod cum iuxta dicta eisdem locis, recipere Nouitios non pertineat ad Prælatos nisi simul consentientibus Conuentibus, in quibus recipiuntur; ideò dubitari potest, an facultas hoc loco concessa Generali, & Prouincialibus ad recipiendum Nouitios intelligenda sit eodem modo, scilicet cum consensu Conuentuum. Et quidem, quod attinet ad Generalem, tam ex constitutionibus antiquis, quam modernis in *capite de officio Generalis*, constat id facere posse *sine assensu cuiuscunque*, vt ibi dicitur. Quia tamen hæc clausula non ponitur in dictis constitutionibus, dum est sermo de officio Prouincialis, ideo videtur dicendum, Prouinciales non posse id facere sine consensu Monasteriorum, cum hoc sit de iure communi, vt locis relatis dictum est. Et certa sit Regula, quam affert Rota in vna Tullensi *Monasterij* inter recent. *p. 1. dec. 234. num. 8.* quod quælibet dispositio recipit interpretationem passiuam à iure communi. Anchar. *cons. 6. num. 8.* Butr. Abb. Dec. & alij *in c. causam quæ de rescrip.* Roman. *cons. 320. n. 4.* Alex. *con 46 n. 3 lib. 6.* Angel. Aret. *cons 95. n. 12. & seqq.* Calde. *cons. 11. de const. & cons. 2. n. 2 de rescrip.* Ruin. *123. n. 12 vers. vbi enim vol 3.*

Mari-

Maximè quando agitur de præiudicio tertij, cui nu'la cadit verisimilitudo, quod Princeps maxime Ecclesiasticus intêdat derogare. *c. Super eo,* vbi Gloss. *in verb. Intentionis.* Butr. *n.* 8. Hostien. *n.* 4. Ægid. *n.* 2. *de offic. de leg. cap. licet de offic. Ordin.* Feli. *in capitul. causam quæ, nu.* 6. *de rescript.* Roman. *cons.* 334. *numero* 2. Abb. *cons.* 101. *numero* 2. *ver. moueor.* 1. *par.* 1.

Circa §. 30.

248 CONTINETVR hoc loco priuilegium aliud eiusdem Alexandri IV. quo Ordini nostro concedit, quod Prior Generalis, eo ipso quod secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis electus est, curam gerat animarum Fratrum, eosque ligare, & absoluere possit, ac agere alia, quæ iuxta Regulam, & Constitutiones viderit expedire. Fratres etiam teneantur eidem obedire, & ipse Generalis possit à Diffinitoribus Capituli generalis secundum Ordinis Constitutiones absolui, & amoueri.

249 Pro quibus nota simile priuilegium, quod attinet ad electionem Generalis, magis declaratum, & confirmatum fuisse à Sixto IV infra §. 68. Haberi etiam pro Prædicatoribus in ipsorum Mari magno §. 1. 2. & 3. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno § 1. & pro Eremitis Sancti Augustini similiter in ipsorum Mari magno §. 49. Præter dicta autem eis locis, quæ etiam ad hoc intentum deseruiunt, vlterius notandum, Generalem Ordinis nostri, quamuis iuxta præfatum priuilegium absolui possit ab officio, hoc tamen fieri non posse, nisi in Capitulo generali, & à Diffinitoribus generalibus, iuxta modum præscriptum in nostris Constitutionibus *p.* 4. *capit.* 5 *num.* 1 vbi sic inter alia: *Deinde præsidente Diffinitore illius prouinciæ, in qua Capitulum celebratur, diligenter audiant Diffinitores culpas Prioris Generalis, quibus auditis determinent, an in officio sit permittendus, vel ab eo absoluendus: declarantes, quod excessus, propter quos Generalis est absoluendus, sunt quatuor, videlicet pro hæresi, pro incorrigibilitate, pro peccato notorio, quod sine scandalo Ordinis non possit tolerari, vltimo si omnino sit inutilis.*

250 Pro quibus etiam animaduertendum, primo quidem, quod cum in his Constitutionibus detur facultas Diffinitoribus Generalibus absoluendi, vel deponendi Generalem pro hæresi, non sic est id accipiendum, quasi (hoc tempore ad minus) possint iudicare ipsum de causa hæresis. Constat enim ex dictis *tomo* 1. *c.* 18. *nu.* 18. *& tom.* 3. *verbo Hæresis, & Hæreticus numero* 1. propter Constitutionem Pauli V. ibi relatam, hæresis causam solum pertinere ad S. Officium Inquisitionis, & illi denuntiari debere omnes, & quoscunque hæreticos, seu de hæresi suspectos, facultatibus in contrarium reuocatis. Generales ergo hæretici, vel de hæresi suspecti denuntiari debêt S. Officio, etiam sub pœna excommunicationis latæ sententiæ propter edictum eiusdem S. Inquisitionis, de quo eo loco dixi, & per extensum retuli *tomo* 3. *verbo Accusare, & accusator. numero* 7. Qui autem sint censendi hæretici, vel de hæresi suspecti, habes ex dictis eo *verbo Hæresis, & hæreticus numero* 1. *& sequentib.* Quomodo etiam recurrentes ad S. Officium, vel in eo testimonium veritati perhibentes non possint à Superioribus suis per quinquennium inquietari, seu molestari, inconsultis Dominis Inquisitoribus constat ex decreto Pij Quinti, quod *d. capitulo* 18. *numero* 18. retuli. Quod etiam habetur per extensum apud Barbosam *in Summ. Apostolic. decis. verb. Inquisitionis S. Officium.* Facultas ergo hoc loco Constitutionum nostrorum Diffinitoribus concessa ad deponendum Generalem pro delicto hæresis, solum subsistere videtur hoc tempore, quantum ad hoc, quod si Generalis iudicatus, & declaratus esset ab Inquisitoribus in hæresim incurrisse, posset tunc à Diffinitoribus deponi, etiam casu, quo ab Inquisitoribus depositus non esset, illis maxime consentientibus.

251 Circa incorrigibilitatem, pro qua etiam Constitutiones declarant posse Generalem deponi, nota, quòd, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 23. *num.* 2. cum ad hoc, quod aliquis sit, & censeatur, incorrigibilis, tria iure communi requirantur, scilicet, quod crimina grauia sæpius commiserit, quod monitus sæpe non destiterit, & quod pœnitentiam pro illis non acceptauerit; ideo hæc tria etiam requirentur, vt Generalis sit, aut censeatur incorrigibilis. Crimina autem grauia videntur esse peccata contra honestatem commissa, rapinæ seu furta de bonis Religionis, sæuitia, aut crudelitas in subditos, ebrietas, aut similia. Vt autem dicatur sæpius ea commisisse, aut ab eis monitum non destitisse sufficit, quod ter id contigerit. *Argum. cap. contig.* 2. *de sentent. excommunicat. & cap. constitut. eodem titulo in* 6. Hostiensis *in capit. cum in Eccles. de maioritate, & obedien.* Pertinis *tomo* 1. *de subdito quæst.* 1. *cap.* 25. §. *hic solum.* Iuxta Rotam etiam in vna Tullensi *Monasterij* inter recentiores *par.* 5. *dec.* 234. *nu.* 12. Prælati Regularis incorrigibilitas in eo consistit, vel quod non obstantibus monitionibus fuerit solitus ad eosdem defectus reuerti, Abb. *in cap. cum non ab homine numero* 30. *vers. quæro qualiter, & ibi Butr. nu.* 22. Dec. *nu* 78. *de Iud.* vel quod pertinaciter conetur sustinere culpam verè non esse culpam. Card. Iacob. *de Concil. lib* 4. *capit.* 4. *num.* 8. Sigismundus de Bononia *de electione Prælatorum dub.* 102. Samuellius *de electione canonica Tract.* 3. *controuer.* 3. *concl.* 3. Quid verò denotetur in constitutionibus relatis per *peccatum notorium* collige ex dictis 4. *tomo verb. Notorium.* Quæ etiam sufficerant ad hoc, quod dicatur Generalis insufficiens, seu inutilis ad munus, quod gerit, habes ex dictis supra in Mari magno Minor. circa § 1. Nota tamen, quod quamuis in dictis Constitutionibus ad deponendum Generalem necessario requiratur, quod id fiat in capitulo generali, & à Diffinitoribus ipsius; nihilominus tamen, si vel capitulum generale celebrandum non esset, vel ipse Generalis congregare illud nollet, tunc possent Religiosi præsertim grauiores Religionis ad Sedem Apostolicam recurrere vt de opportuno remedio prouideret. Sigismundus, & Samuellius *sup.* Cæterum, quãtum fieri potest, cauendum pijs Religiosis, ne similes sint Cham patri Chanaam, qui *Genes.* 9. Noe patris verenda nudata esse alijs nuntiauit, prout monet S. Gregorius *libro* 25. *Moral. capit.* 21. & suo exemplo docuit Constantinus Imperator, dum chartas accusationum contra Episcopos sibi oblatas ignè combussit, vt refert Theodor. *lib.* 1. *Hist.*

Circa §. 31.

252 HOC loco continetur Bulla Pij II. qua ad reprimendum dyscolos, & proteruos Religiosos, cõcedit Generali, & Prouincialibus facultatem ad eos per locorum Ordinarios, & alios ministros, capiendos, incarcerandos, & torquendos; monens etiam omnes Ordinarios, ac dominos temporales, vt illis ad hoc auxilium præbeant, absque alicuius censuræ, vel pœnæ incursu. Circa quam concessionem satis amplam, vt ex ipsa patet, aliqua notanda.

253 Primò quidem, ex ea haberi posse dictos Prælatos præfatos delinquentes coercere, & punire non solum pœnis contentis in Religionis Constitutionibus; sed etiam *arctioribus pœnis*, vt ibi dicitur. Id est, alijs extraordinarijs, etiam maioribus. Quod intellige, de pœnis proportionatis personarum Religiosarum statui, ita scilicet, vt in earum taxatione Iudex Regularis in partem benigniorê, & magis fauentem reo inclinet. Sairus *in Clau. Reg. lib.* 2. *cap.* 13. *num.* 22. *in nou. addit.* Portellus *in Responsionib. moral.* 10. 2. *cas.* 40. Et quod, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Iudex, & Iudiciũ Regularium nu.* 20. non solum præferat, & anteponat opinionem magis piam, & conformiorem Religiosæ perfectioni, ei, quæ alias non fuerit, sed etiam, quod, quantum fieri potest, eligat illam, quæ soluit potius quam quæ ligat, & reo magis, quam actori faueat.

254 Ex illis etiam verbis *arctioribus pœnis* colligi potest id, quod dixi *tomo* 1. *capit.* 16. *num* 32. *& tomo* 4. *verbo Triremium pœna præsertim numer.* 3. *&* 4. quod licet triremium pœna indigna valde sit, quod Religiosis imponatur, nihilominus, quia cum ex vsu, tum ex priuilegijs aliquarum Religionum cõcessum id est, eò præsertim, quia aliqui criminosi vix alia pœna puniri possunt, ideo ea applicari potest à Prælatis Regularibus, etiam nostri Ordinis, quando videlicet subditos delinquentes aliter castigare non possunt, iuxta dicta *ibidem numer.* 5. Hoc enim etiam videtur concessum ab hoc Pontifice illis verbis *arctioribus pœnis*, & statutum in nostris Constitutionibus Caffardi *parte* 4. *cap.* 20. *nu.* 12. & Canalis *parte* 4. *c.* 25. *num.* 12. etsi in antiquis Sorethanis nihil de hoc inueniam. An verò tales ad

trire-

triremes damnati habitu priuari possint, etiam quando ab illis reuertuntur, & an maneant irregulares, & à quibus dispensari possint, ac de alijs ad ipsos spectantibus, habes ex dictis locis relatis, maximè etiā supra in Mari magno Minorum circa § 49. Notanda etiam valde ea, quæ circa illos in nostris Constitutionibus Canalis *parte 4. cap. 21. nu. 12.* his verbis statuuntur: *Item quia nonnullis Fratres, ita instigante humanæ hoste, adeò facinorosè viuunt, vt non erubescant se tam enormibus immiscere delictis, quod necesse sit ad exemplum, & timorem aliorum, & ad satisfaciendum publico scandalo ex eorum peruersis moribus exorto, eis acerbam triremium pœnam infligere, statuimus, vt iustè damnati, & deducti ad triremes, in perpetuo arceantur ab Altari, & Sacris Ministerijs, Officijs præterea omnibus, & dignitatibus, ac gradibus, locoque, & voce careant, ita vt R.P. Ordinis non possit super præmissis cum illis gratiosè dispensare: poterit tamen, si quis iniustè condemnatus, & eo deductus fuerit, innocentem declarare, & de iure absoluere.*

255 Circa illa verba *torquere, & torqueri facere*, quæ habentur in hoc priuilegio Pij II. nota, ex illis colligi posse, id quod dixi *tomo 1 cap 18. num. 17. & cap. 27. num. 16. & to. 4. verbo Tortura Regularium*, præsertim *nu. 1.* posse Prælatos nostros subditos suos non plenè cōuictos de aliquo crimine atrociori, & grauiori per torturam cogere ad illud fatendum. Vbi etiam de modo talis torturæ, & quæ indicia ad illam amplificandam requirantur, & alia ad hanc materiam spectantia. Nunc solum addendum, tam in Constitutionibus Sorethanis *parte 5. cap. 1. de cap. Conuentuali n. 4.* quam in Constitutionibus Caffardi *parte 4. cap. 20. num. 12.* sic haberi conformiter ad istud priuilegium Pij II. *Per nullum tamen Præsidentem in Ordine cogatur aliquis per incarcerationem, aut torturam violentam ad cognoscendum, vel fatendum aliquod crimen sibi, vel alteri impositum, nec pro huiusmodi puniatur, nisi crimen fuerit euidens, aut sufficienter probatum, vel nisi violenta suspicio habeatur, quam suspicionem habeant iudicare violentam, vel non violentam Præsidens cum quatuor, aut quinque Fratribus de discretioribus Conuentus. Et si tunc talis suspicio habeatur, indicetur ei purgatio canonica, prout in capite de diuisionibus, & partialitatibus dicitur. Verumtamen apostatas, criminosos, defectuosos, & incorrigibiles, poterunt per indultum Pij Papæ Secūdi, Prior Generalis, & Prouincialis per eos, quos ad hoc discretos & idoneos iudicauerit, torquere, & torqueri facere, scilicet per Fratres, aut sæculares clericos, aut etiā ministros sæcularis potestatis: dummodo præsentes sint duo Fratres antiquiores, & de eorum fiat assensu, absque cuiuscumque censuræ incursu.* Quod adhuc clarius, & expressius decernitur in nouis Constitutionibus Canalis *parte 4. cap. 21. num. 11.* his verbis: *Quoniam interdum in grauissimis delictis cognoscenda veritatis necessitas compellit Superiorem, vt quam spontè non potest habere confessionem, diuersis cruciatibus è latebris eruere contendat, & ob id licitum sit nonnunquam Sacerdotem etiam Regularem, torturæ subijcere, statuimus, vt si quis ex nostris Religiosis præsumpserit committere aliquod crimen, quod in sæcularibus iudicijs vltimo supplicio, aut grauissima alia pœna corporali soleat puniri (licet alia pœna imponenda sit in Ecclesiastico foro) possit à Præsidente in Ordine, in præsentia duorum Fratrum ex antiquioribus, & de eorum assensu torqueri per Fratres, ac per ministros etiam sæcularis potestatis, si Fratres nō fuerint periti in arte quæstionandi, dummodo tamen contra illum probata sint in plenario iudicio indicia, quæ magis, quam semiplenè probēt delictum, & ea ipse non diluerit, neque purgauerit.*

256 Pro eo quod agitur in hoc indulto, scilicet de incarceratione Religiosorum delinquentium nota, idcirco statutum fuisse in nostris Constitutionibus, in Sorethanis quidem *parte 4. c. 8. n. 4.* & in Constitutionibus Caffard. & Canalis *p. 5. c. 6. num. 9.* quod *In qualibet Conuentu carcer construatur, quod si Prior fuerit in construendo carcerem negligens repertus, ab executione sui Officij suspendatur, subeacēdo pœna grauis culpæ, quousque carcerem procurauerit construi.* Hoc quoque iure communi pro omnibus monasterijs statutum esse dixi *to. 1. c. 9. nu. 41.* Ex decreto etiam Sacræ Congregationis, quod retuli eodem *to. 1. c. 23. num. 4.* saltem in qualibet Prouincia debet haberi carcer. Barbosa *in Summa Apostolicarum decisionum verb. Carcer. num. 2.* ex Ioanne Maria Nouario.

Circa §. 32.

257 STATVIT in hac Bulla, & priuilegio Callistus Tertius, vt Regulares ex Ordine nostro ad aliquot beneficia, siue sæcularia, siue etiam Regularia in titulum, vel commēdam, quomodolibet, etiam authoritate Papæ assumpti, quantumuis ea dimiserint, assumi non possint in capitulis Generalibus, vel Prouincialibus ad officia Ordinis sine Generalis consensu, sub pœna excommunicationis, quam tam ipsi, quam admittentes ad talia officia ipso facto incurrant. Item quod si dicti beneficiati admitti contra volūtatem Generalis procurauerint, irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant. Pro quibus nota.

258 Supponere hoc loco Pontificem Regulares capaces esse non solum beneficiorum Regularium, sed etiam sæculariū, saltem ex dispensatione Sedis Apostolicæ. De quo, & multis alijs dicta beneficia, ipsaque possidentes tangentia dixi *tom. 2. cap. 18. per tot. & tomo 3. verbo Beneficium, & beneficiati* etiam per totum. Quibus locis plura quoque spectantia ad differentiam, quæ est inter beneficia Regularia, & sæcularia. Supponit etiam Pontifex beneficia dupliciter concedi posse, scilicet, in titulum, & in commēdam. Beneficium in titulum collatum est illud, quod alicui cōfertur modo ordinario, & vt sit suum. Beneficium verò in commendam collatum dicitur illud, quod alicui confertur, nō vt sit suum, sed in custodiam, & administrationē. Eo quod commendare nihil aliud est, quam deponere. *l. commēdare ff. de verbor. significat. l. Lucius 24. ff. deposit. c. a. ne quis arbitretur 22. q. 2. c. 1.* Coras *de Benefic. 1. parte cap. 6. nu. 1. & 4.* Gonzalez *ad Regul. de mensib. gl. 5. § n. 38.* Garzia *de Benef. p. 4. c. 4. nu. 1. & 6* apud quos, & alios de differentia, quæ est inter vtrumque beneficium, & diuersis modis ipsorum. An autem Monachatus dici possit beneficium, prout includit ius exigendi certos fructus ad arbitrium proprium expendendos, prout contingit in aliquibus partibus Germaniæ, & Galliæ, dicam infra in Mari magno Seruitarum circa § 18. ex Filliucio, & Cādido ibi relatis. Quia ergo ex eo, quod Religiosi nostri præfata beneficia habētes, illis nihilominus abutētes (propter quod Sorethus noster venerabilis Generalis ea appellat *maleficia* potius quam beneficia) volebant etiā potiri officijs Religionis, ea in Capitulis Generalibus ambientes, ideo Pōtifex hoc prohibuit in hac Bulla. Cum aūt in narratiua solū loquatur de procurātibus dicta officia *in Generalibus, & Prouincialibus Capitulis*, ideo videtur hæc prohibitio, & pœna excōmunicationis per eam posita nō cōprehendere eos, qui talia officia procurauerint extra dicta Capitula. Quia tamen etiā loquitur postea, dum talem prohibitionem, & censurā statuit de admissis ad talia officia, & illos admittētibus *in Congregationibus, seu negotijs*, ideo probabilius videtur eā extēdi debere ad admissos, & admittentes ad ea, quomodocumque etiam extra Capitula; id enim denotari videtur illis verbis. Saltē id videtur certum ex vi confirmationis huius priuilegij à Sixto IV. factæ, quia generaliter statuit, vt *nullo modo* in dictis officijs *se impediant*, vt patebit ex verbis ipsius Sixti infra § 104. referendis. Loquitur autē Pontifex de beneficiaris Fratribus extra Monasteria nostra, & Regularē obseruantiā viuentibus, vt patet ex illis verbis: *Vt extra domos, & Religionē huiusmodi commodius vagari valeant.* & rursus: *Volunt, & cupiunt præesse, & alijs, qui sub Regulari obseruantia in domibus dicti Ordinis deseruiunt, fræna imponere.* Quare si tales beneficiati intra domos, & Monasteria nostra, & sub Regulari Obseruātia viuant (quales sunt plures, qui habēt beneficia Regularia in Monasterijs nostris, quæ sunt Parochiæ) non comprehendentur hoc statuto. Quomodo autem intelligenda sint illa, quæ subijcit Pontifex ab illis verbis: *Etsi dicti beneficiati*, dixi *to. 2. c. 18.* relato *n. 36.* vbi etiam de explicatione illorum verborum: *Dictis beneficia, seu officia ambientes &c.*

259 Ingerit tamen difficultatem, quòd Pontifex, dum de talibus beneficiatis, admitti procurantibus loquitur, dicit: *Irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant.* Cum tamen irregularitas nunquam sit ab homine, sed tantum à iure imposita, iuxta dicta *to. 3. verbo Irregularitas n. 3 & 4.* ex *capitulo is, qui de sentent. excommunicat. in 6.* & ex Soto, Suarez, & Cornexo ibi relatis. Responderi tamen potest

primo

primo nomine *irregularitatis*, intelligere Papam idē quod nomine *inhabilitatis* ad maiorem emphasim duplici nomine vtendo. Geminatio enim verborum maiorem deliberationem & extram voluntatem indicat. *l. Balista ff. ad Trebel.* Bartol. in *l. cum scimus num. 7. c. de agricol. & censib. lib. 11.* & alij plures, quos refert Barbosa *in Tract. de axiomat. iur. axiom.* 104. Quod maximè habet verum in sententia aliquorum existimantium inhabilitates esse irregularitates, quos referunt Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 97. num. 9.* & Samuelius *de elect. canon. Tract. 2. Controu. 8. nu. 10.* Vel dic 2. quod, quamuis regulariter loquendo non detur aliqua irregularitas ab homine, sed solum à iure, nihilominus negari non posse, quin Summus Pontifex possit irregularitatem per sententiam, seu ab homine ferre, quando ipsi placuerit, cum iuri communi derogare possit. Vt bene Bonacina *de cens. disputat. 7. de irregul. quæst. 1. punc. 2. numero 2.* & Cornezo *Tract. 5. de irregul. disputat. 2. dub. 2.*

260 Vide alia ad intentum supra in Bulla *Aurea* vocata *circa* §. 7. & infra *circa* §. 104. vbi Sixtus IV. confirmat, & extendit hoc priuilegiū, vt ibi dicetur, & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 66 vbi maius priuilegium ipsis conceditur in hac materia. Extenditur enim non solum ad habentes Beneficia, sed etiam ad habentes pēsiones, seu Capellanias, & prohibetur talibus habere aliquam prouisionem à Conuentibus. Quomodo autem Prælati Regulares imponere possint aliqua onera ad modum pensionis supra beneficia Regularia, quæ prouident, consule dicta in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 6.

Circa §. 33.

261 CONCEDIT in hac Bulla Pontifex Nicolaus V. Generali, & Prouincialibus Ordinis nostri, vt *circa receptionem, vitæ modum, admissionem, & protectionem* Monialium, eisdem, & similibus priuilegijs vtantur, sicut Ordines Prædicatorum, & Eremitarum Sancti Augustini.

262 Pro quo priuilegio nota, in eo non tam concedi, quam supponi Prælatos Ordinis nostri posse recipere ad Religionis consortium Moniales. Id enim colligitur ex proœmio Bullæ illis verbis *Degentium, aut quæ in posterum offerentur.* Et meritò sanè, quia, vt in Annalibus nostris, Deo dante, ostendemus, ab antiquissimis temporibus Moniales in Ordine fuerunt. Imò id competere iure communi Religiosis Ordinibus, quod scilicet, sicuti in eis sunt viri Religiosam vitam profitentes, sic & fœminæ, colligi videtur, tum ex vsu omnium fermè Religionum, antiquarum præsertim; tum ex eo, quod iste mos in lege Euangelica à tempore Christi, & Discipulorum ipsius viguit. Constat siquidem S. Marcū in Ægypto, vtriusque sexus Monasteria instituisse, prout ex Philone, Euseb. Cæsariensi. & Baron. affert Tamburinus *tomo primo, de Iure Abb. disp. secunda, quæst. decima.* Erant autem isti ex Esseno, & Essano instituto, vt in nostris etiam Annalibus dicimus. Fuisse quoque in Ecclesia ab antiquis Apostolorum temporibus fœminas Deo sacratas etiā constat ex Historia Sancti Matthæi Apostoli, vita Sanctæ Teclæ, Diuo Hieronymo *in Epistola ad Sabinianum & in epistola ad Eustachium,* Diuo Chrysostomo *hom. 8. in Matth.* Tertulliano *in lib. de velandis virginibus,* & alijs. De quibus Suarez *tomo tertio de Religione lib. capitulo quarto, numero decimo,* Victorelius *de orig. & clausura Monialium,* & Tamburinus *de iure Abbatissarum disputat. 7. quæst. prima,* & nos in nostris Annalibus. Quæ etiam sint huiusmodi priuilegia Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum S. Augustini, quæ Pontifex hoc loco communicat Ordini nostro, ex compendijs, & Mari magno ipsorum, ac ex ijs, quæ afferunt Cassarubius in *Compend. priuileg. Mendican. verbo Moniales, & verbo Communicatio priuilegior.* Corduba, & Sorbus *ibid.* Rodriguez *tomo primo Quæst. Regular. quæst. 55. artic. 14.* Portellus *in dub. Regular. verbo Moniales, & verbo Communicatio priuilegiorum numer. 3. & 4.* desumi potest. Vide etiam Mirandam *in Tract. de Monial. quæstion. 5 articul. 1.* Hieronymum Rodriguez *in Compend. resolut 98.* & Sanctorum *in Constitut. sui Ordin. c. 11. stat. 6.* dum loquuntur de Monialibus Minorum, & cura, quam de ipsis habent Prælati eius Ordinis. Alia etiam ad intentum dabimus infra circa §. 65. Et quod Moniales po-

riantur priuilegijs suarum Religionum, dixi supra in Bulla Aurea circa §. 4.

263 Illud hic non prætermittendum, quod scilicet, cum Moniales Ordinis sub Prælatorum gubernio, & protectione sint, vt vel ex hoc priuilegio Papæ Nicolai habetur, nō bene facere dictos Prælatos, cum eas relinquunt, aut Ordinarijs tradunt, ob leues causas, & præsertim ob laborem, & curam fugienda. Quia cum illæ sint filiæ Religionis, & in eiusdem disciplina educatæ, non facilè tradi debent Presbyteris sæcularibus qui in Regula, & Constitutionibus Ordinum versati non sunt, & qui eas veluti extraneas tractare debent. Præsertim, quia cum, iuxta *cap. cum causam de elect.* secundum legem diuinam *non sit in boue arandum, & asino, nec quisquam debeat vestem induere de lana, linoque contextam* (vt ait Pontifex ibi) Superiores dispans professionis non debent dari personis Religiosis. Fauet etiam *cap. in dogma 18. q. 2.* vbi præcipitur, vt Moniales sint sub cura Monachorum *quorum non solum gubernaculis tueri, sed etiam doctrinis ædificari possint.* Fauet quoque Concil. Trident. *sess. 14. capit. 10. de Reformatione.* Vbi præcipitur quòd beneficia Regularia solum Regularibus eiusdem Ordinis conferantur. De quo Sanctorus *sup.* asserens peccare mortaliter Superiores contra charitatem, & iustitiam, si ob leues causas Moniales renunciāt. Nō ergo est id faciendū nisi ob graues valde causas, vel ob Sedis Apostolicæ mandatum.

264 Imo addendum satis probabile esse non solum licitè, sed nec validè etiam posse Prælatos Regulares Moniales sibi subiectas renunciare, & Episcoporum iurisdictioni subijcere. Ratio est, quia huiusmodi Moniales exemptæ à iurisdictione Episcoporum sunt immediatè sub iurisdictione Summi Pontificis. vt patet ex multis priuilegijs Religionū, in quibus ipsarū professores, bona, & loca immediatè subijciuntur Papæ, specialiter ex Mari magno Eremitarū S. Augustini §. 31. propter priuilegium Bonifacij Papæ cōfirmatum à Sixto IV. *ibid.* §. 42. & ex hoc Mari magno Carmelitarum propter priuilegia Ioānis XXII. & Clement. VI. ibidem § 5. & 6. relata, & approbata à Sixto IV. §. 60. Ex hoc enim infertur contra ius Papæ esse dictas Moniales relinquere, ac iurisdictioni immediatæ Episcoporū submittere; sicut neque Clerici immediatè subiecti alicui Episcopo possunt alij subijci *c. significasti de for. compet.* ad quod maximè iuuat sacræ Rotæ decisio in vna Salisburgensi *Exemptionis Præpositura* coram Seraphino anno 1594. vbi ex eo, quod aliquod Monasterium fundatum sit sub tuitione Sedis Apostolicæ infertur acquisitum fuisse Monasterium Ecclesiæ Romanæ cui oblatum fuit, ad text. *in capit. dilectissimis §. omnes vero &c. videntes 12. qu. 1.* ac proinde esse effectum iuris Beati Petri, & Ecclesiæ Romanæ specialiter per hanc oblationem, ita quod aliam Ecclesiam spectare nō potest. Oblata enim efficiuntur eius Ecclesiæ, cui offeruntur *cap. 1. de stat. Monac. c. cum inter vos de verb. signif.* Fauet valde *capit. cum tempore de arbitr. in fin. & cap. 2. de in integrum restitut. & cap. cum olim de priuileg.* Gloss. *fin. in Clement. penul. de sent. excommunicat.* Butrius *in c. significasti numero 12.* vbi etiam Panormit. *numero 10. & 11.* Socinus *d. ca. significasti numero 42.* Felinus *cap. cum accessissent in princip. de constit.* Ioann. Andreas *in Regul. scient. de regul. iur.* Iason. *in l. si quis in conscribendo,* Mandosius *designatur. verbo Exemptiones ab Episcop. §. exemptus a iurisdictione,* Tuschus *verbo Renunciare concl. 171. num 9.* Rodriguez *tomo 2. Quæst. Regular. q. 63. ar. 10.* Cochier *de iurisdictione Ordin. in exempt. p. 3. q. vlt.* Tamb. *de Iure Abbatissar. disp. 17. quæst. 4.* Fauent etiam dicenda infra *circa* §. 38.

265 Maximè fauet Rotę decisio in vna Vlyssipponensi *Monasterij* coram Coccino 19. Nouemb. 1625. vbi in casu huius dubij, scilicet renunciationis cuiusdam Monasterij Monialium Ordinis Minorum latè deciditur, & probatur Prælatum Regularem illius Monasterij nullo pacto potuisse dimittere illud, & subijcere Ordinario, multoque minus id potuisse facere ipsas Moniales, prout etiam probant Authores relati, quos refert & sequitur Tamburinus supra. Quia tamen hæc decisio pro hoc, & similibus casibus valde necessaria est, ideo illam hic apponimus quoad ea, quæ huic concernunt intento. In ea ergo sic habetur.

266 Ad primam partem fuit dictum, quod quidquid sit de Iurisdictione Commissarij Generalis, etiam quod in

Q Reli-

Religione ipse haberet amplissimam facultatem, nihilominus nec ipse, imò nec ipsemet Generalis, ac tota Religio has moniales poterat dimittere, cum agatur de Monialibus S. Claræ, quæ fuerunt exemptæ à Iurisdictione Ordinariorum, & Sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subiectæ, vt patet ex Bulla Eugenij IV. sub datum Florentiæ anno 1439. Id. Augusti anno Pont. 9. quæ est apud Rodriq. 29 & fuerunt positæ sub gubernio, & obedientia Generalis, & Prouincialium Ministrorum, sublatis Protectoribus, quorum authoritate regebantur, vt in Constitutione eiusdem Eugenij sub datum Bononiæ anno 1427. Id Decembris, anno 7. apud eundem Rodriguez *constitut.* 27. quæ licet anterior, non tamen fuit per subsequentem reuocata, cum in posteriori expressè dicatur, quod Summus Pontifex non intendit per illam præiudicare gubernio, quod Generales Ministri, aliique Officiales dictarum Monialium habent. Quare cum Summus Pontifex has Moniales subiecerit curæ Regularium, & postmodum à iurisdictione Ordinariorũ exemerit, & immediatè Sedi Apostolicæ subiecerit; non potuit Commissarius eas dimittere, sine licentia Pontificis, cuius authoritas immensa est, *can. vt. ad honorem de auth.* & vt Bald. Gemin. *consil.* 14. *in princip. numero* 2. Rom. *consil.* 396. *col.* 2. *in principio*; & in specie subiectio Religiosorum erga suos Prælatos à Summo Pontifice dependet, sine cuius ministerio, & intentione, Prælati Regulares nullam haberent iurisdictionem. Medina *de indulg. capitulo* 24. Sotus *de Iust. & iure libro* 10. *quæstion.* 1. *artic.* 4. *& lib.* 8. *quæst.* 3. *art.* 1. Victoria *in relect. de potestate Eccles. quæst.* 2. *numero* 23. Alphons. de Castro *lib.* 2. *de iust. hæred. punit. capit.* 14. *& contra hæreses, in verbo Episcopus.* Ipse nimirum Summus Pontifex est Summus Prælatus cuiuscunque Religionis, vt bene aduertit Suar. *de Relig. tomo* 4. *lib.* 3. *cap.* 14. *numero* 1. *& libro* 6. *capitulo* 4. *numero* 21. *ante finem.* Quapropter, cum Papa gubernium dictarum Fratribus demandasset, & illa ab Ordinariorum iurisdictione exemerit, & immediatè Sedi Apostolicæ supposuerit, cuius nomine Fratres gubernant, non potuerunt illas, inconsulta Sede Apostolica, dimittere. Ang. *consil.* 167. *numero* 7. Vbi quod administratores Apostolici non possunt præiudicare Summo Pontifici, nec poterunt dimittendo dictas Moniales ponere os in cœlum, & Summi Pontificis coarctare potestatem; cum ipsi sint subditi, quibus imminet necessitas sola parendi, vt pulchrè dicit Bald. *Consilio* 131. *ante med. versu nec possunt lib.* 1. Non aduersatur quod Commissarius potuerit renunciare huic priuilegio, vt quisque potest iuri suo renonciare *ad l. si quis in conscribendo, capit. de pactis*, quia motiuum posset considerari, si priuilegium simpliciter fuisset cõcessum fauore Fratrum, sed cum Pontifex sub protectione Sedis Apostolicæ eas receperit, & ea occasione gubernium confirmauerit, hoc fuit actum, non solum fauore Fratrum, sed ipsius etiam Sedis, cuius interest multos habere immediatè subiectos. Clement. *Pastoralis de re iudic.* Rebuffus *consil.* 142. Ideo non potuerunt dicto priuilegio renunciare Felin. *in capit. cum accessissent, numero* 29 *de constitut.* & ibi Dec. *columna penult. versicula secundo prædicta conclusio, & numero* 18. *column. vlt. conclus. sexta* generaliter de renunciatione. Gallerat. *tomo primo, libro tertio, capitulo quinto, numero quarto, versicul. Et ideo, & numero* 63. *ex l. Non videtur ff. de regulis Iuris, & l. si quarannus ff. de testament.* Bald. *in tit. Qualiter de feud. alienat. gloss.* §. *Porrò numero primo.* Cast. *in l. pen. col. fin.* & ibi Iason *numero* 14. *Cod. de pact.* Non obstat constitutio Bonifacij VIII. apud Rodrig. IV. quam etiam refert *tomo* 1. *qq. Regul. quæst.* 17. *articulo octauo*, quia, etsi Bonifacius concedat facultatem Ministris per se, vel per alios visitandi, corrigendi, & reformandi tam in capite quam in membris, ea, quæ correctionis, & reformationis indigent; nihilominus ista facultas procedit quoad visitationem, & correctionem morum, non autem quoad mutationem status renunciando gubernio, vt bene ad propositum Bart. *in l. edicta numero octauo C. de eden.* vbi quod nec mutatio actionis nec substantia faciunt mutabilem libellum, sed solum augmentum, vel diminutio condemnationis, firma remanente actione, & substantia; namque facultas intelligitur concessa secundum leges, non autem secundum voluntatem Superiorum, Decius *consilio* 146. *numero nono*, & in terminis clausulæ facultatis addendi, vel minuendi fuit dictum coram me, in causa Mont. Regalis *Iurisdictionis*, 4. Maij & 15. Nouembris 1604. Non obstat, quod Monachus incorrigibilis potest eijci à Monasterio. Nam *consilio* 80. *numero primo, de Regul. & in tract. de Regul. commentar. secundo* § *numero* 36. *versic. Pro parte verbo Negante*, quod motiuum fuit deductũ in alia positione, cui Domini nihil responderunt, quia non merentur allegari, sed quoniam hodie vociferabatur hoc tollere omnem difficultatem, ideo fuit responsum, hic non applicari materiam eiectionis. Primò, quia agitur de monialibus, licet enim Monachus incorrigibilis possit eijci à Monasterio, & habitu priuari, ad hunc tamen effectum requiritur vltra incorrigibilitatem, quod defectus non solum innotescant Fratribus; sed etiam sæcularibus & quod ex ijs alij de facili possunt corrumpi, vt est originale dictũ S. Bonauenturæ *quæst.* 14. *super Regul. Sancti Francisci*; quod certè non militat in Monialibus, quæ propter incorrigibilitatem non sunt eijciendæ simpliciter à Monasterio; sed nisi ibi puniantur, possunt ad aliud transferri, vt est Cõstitutio Vrbani IV. quæ loquitur in puncto de Monialibus S. Claræ, quam refert Rodriguez *qq. reg. tomo primo, quæst.* 49. *articulo primo* § *post princip.* & Miranda *de Monialibus quæst. tertia, articulo secundo*, quæ Constitutio in hac parte neque per Constit. Pij V. neque per Conc. Trid. licet strictiora sint, censetur reuocata, vt per Rodrig *ibid. articulo quinto, versiculo quinto, non refertur*, & Miranda *loco citato versic. Quartus casus.* Secundò fuit dictum hic non applicari, quia agitur de toto Conuentu eijciendo, & iure non reperitur cautum, neque aliquis est, qui dicat integrũ Conuentum posse eijci, sed quando Monasterium delinquit in casu, quo Monachus particularis eijceretur, Monasterio prouidetur per mutationem Superiorum *cap. Quoniam de simon.* ibi, quod si fortè propter nimiam multitudinem alibi nequiuerint commodè collocari, ne damnabiliter in sæculo euagentur, recipiantur in eisdem monasterijs, mutatis prioribus locis, & inferioribus assignatis. Quantum attinet ad secundum caput, an Moniales potuerint se subiicere obedientiæ Ordinarij, negatiuè fuit resolutum, quia exemptus sine licentia Summi Pontificis non potest renunciare exemptioni, vt est textus rotundus *in cap. cum tempore God. de arbitr.* vbi Abbas *numero secundo, & per istum text.* Glossa fin. *in Clementina penult. de sentent. excommunicat.* quam Abbas *ibidem, & in d. cap. Cum tempore*, dicit singularem. Ratio est, quia interest Romani Pontificis, qui est superior, subditos suos ab alio non iudicari. Idem Abbas *in capitulo primo, numero* 19. *de re iudic. & in cap. Si de terra, numero quinto, de priuileg. & in cap. significasti* 17 *numero octauo, in fine, & numero sequenti de for. compet.* Io. Andr. *in capitulo Scienti* 27. *in fin. vers. Si vero reperitur*, & ibi Franch. *numero quarto, de reg. iur. in* 6. Felin. *in capitulo cum olim numero tertio, de præscript.* Armill. *in Summa in verbo. exemptionum numero octauo*, Gaill. *obseruat.* 40. *numero secundo, libro primo* Galhian. *de renunc. tomo secundo, renunciat.* 144. *numero* 18 Erasmus à Cokier *de iurisdict. Ordin. in exempt. libro secundo, quæst.* 7. *& libro tertio. capitulo* 34. *per totum*, & per dictum text. *in cap. Cum tempore*, & per alias rationes in terminis exemptionis Regularium ait *consil.* Castr. 432. Incipit: *Videtur dicendum numero tertio, libro primo* vbi *in vers. Quod autem* ponderat, quod per priuilegium exemptionis effecti sunt immediatè subiecti D. Papæ, & Ecclesiæ Romanæ. Quamobrẽ sine illius licentia in alium consentire non possunt, hoc nempe tenderet in derogationem iurisdictionis Pontificie. Considerat vlterius, quod priuilegium videtur fuisse in odium Ordinariorum, qui dictis Religiosis erant nimis infesti, eosque nimium grauabant, & concludit, quod ideo non possunt se subijcere iurisdictioni Ordinariorum: & quamuis in casu Cast. legeretur in priuilegio, quod ipsi Ordinarij erant nimis infesti, hæc tamen est vna ex rationibus, ex quibus Papa censetur concedere priuilegium exemptionis, vt dicit Bald. *de priuileg. in tract. exempt. libro* 1. *capitulo* 1. *numero quarto*, Rebuff. *consilio* 143. *column.* 2. *in princip.* Erasm. à Cochier *de iurisdict. Ordin. in exempt. libro* 1. *cap.* 1. *num.* 17. *& lib.* 2. *q.* 7. *numero* 3. *in fin. & libro* 3. *quæst.* 54. & in terminis Regularium Rom. *consil.* 369. *numero* 18. quem vltra Castr. *loco cit. num.* 5. sequitur Felin. *cap. cum olim num.* 3 *de præscript.* Non obstat quod priuilegio possit renunciari in præiudicium exempti, secus verò eximentis. Glossa fin. *in dicto capitulo cum tempore de arbitr.* quia vt dicit Abbas *ibidem numer.* 7.

non

non potest considerari aliquis effectus quantum ad exemptum, nam ius libertatis est ita coniunctum inter exemptum & Superiorem vt commodè separatio fieri non possit. Neque est verum, quod ait Albericus *in l. si quis in conscribenda 39. num 6. C. de Episcop. & Cleric.* quod scilicet possit renunciari priuilegio specialis exemptionis, quando motu proprio non fuit concessum, quia Silu. *in Summa in verbo exemptio§ Decimo,* dicit contrarium esse verius euidentissima ratione, scilicet quia exemptio fit gratia exemptoris: quod dictum sequitur Armil. *in eodem verbo nu.*8. Rebuff. *d.conf.142.col.2.vers.exempta.* Cochier. *loc. cit. nu.* 17.*lib.* 1.& licet in alijs non Ecclesiasticis possit dari iurisdictio in præiudicium eorum, qui submittunt, non tamen in Superiorum præiudicium Archid. *in cap. Conquestus sub n.* 4 9 3 Bald. *in l. si quis ex consensu, nu.*8. *C. de Episcop. aud.* Afflict. *de prohib. feud. alien. per Feder.§. præterea inter duos nu.*2.3. cum allegatis per Surd. *consil.*43. *num.*25. Nihilominus vt aduertit Abbas *in d.cap.Cum tempore in fine.* hoc indistinctè non procedit in Ecclesia, sequeremitit ad not. per Innocent. *in cap. accedentibus de priuileg. & præscription. in cap. veniens de præscription.* vbi *num.*21. dicit, quod Prælatus potest conditionem Ecclesiæ facere meliorem, non autem deteriorem, vt in *cap. Fraternitatem de donat.* & subdit post Innocent. quod per vnum vel plures actus non censetur renunciatum fauori Ecclesiæ, tum etiam expressè non possit renunciari. Et rursus addit, quod si omnes velent facere contra priuilegium, vnus solus possit contradicere, prout euenit in casu isto, vbi magna pars Monialium, licet non maior, contradixit. Suarez *de leg. lib.*8. *cap.* 33. *num.*2. & quamuis idem Abbas *num.*12. dicat prædicta non procedere, quando per renunciationem reuertitur ad ius commune, hoc tamen dictum quatenus verum in hac facti specie non officit propter præiudicium Sedis Apostolicæ, cuius interest habere exemptos, vt supra dictum est: & benè Galli. *obseru.*40. *num.*2. *lib.*1. Quapropter merito Ordinarius noluit simpliciter recipere dictas Moniales, sed reseruato beneplacito.

267 Hæc in hac decisione vtilia valde tum ad intentum, tum ad alia similia, de quibus sæpius in hoc Opere agetur. Cui similis est alia de eadem materia coram Remboldo ann. 1625. vbi etiam decernitur præfatum Commissarium Generalem non potuisse renunciare dictas Moniales, nec ipsas se subijcere Ordinario, propter rationes in alia decisione coram Coccino tactas.

268 Nota præterea ex hac concessione Nicolai V. non solùm haberi præfatos Ordinis Prælatos posse recipere ad consortium Ordinis veras Moniales, quas vocant Velatas, sed etiam pinzocheras, seu Tertiarias, aut Mantellatas. De vtrisque enim intelligi potest; de Monialibus quidem illis verbis; *Conuentus Religiosarum Virginum,* de Tertiarijs autem illis: *Bizocharum Manthellatarum,* & de posterioribus intelligitur à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 84. iuxta ea quæ dixi *to.*2.*c.*14.*nu* 11.

Circa §. 34.

269 POnitur hoc loco concessio quædam Bonifacij IX. relata, & confirmata à Martino V. & Eugenio IV, per quā indulgetur Ordini Eremitarum S. Augustini facultas ad recipiendum quascunque mulieres aliàs idoneas ad habitum Ordinis, eisque cohibendum Ordinis eiusdem Regulam ad instar mantellatarum seu pinzocherarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum. Quibus etiam Pontifices isti concedunt communicationem priuilegiorum eiusdem Ordinis. Ex eo autem huiusmodi concessio pro Eremitarum S. Augustini Ordine in nostro Mari magno inseritur, quòd Sixtus IV. infra in hoc eodem Mari magno §.84. eam expressè ad Ordinem nostrum extendit. Quia autem de hac materia non solum egi *to.*2.*c.*14 *&* *to.*4. *verbo Tertiarij, seu Tertiariæ.* sed etiam supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §.*8. *&* 9 Vbi istæ Bullæ Bonifacij, Martini, & Eugenij etiam inferuntur, sed etiam latius dicam infra circa prædictum § 84. ideò pro nunc supersedendum.

Circa §. 35.

270 HOc loco habetur concessio Innocentij IV. pro fratribus nostris, vt scilicet de cætero non teneantur de causis eisdem committendis iuditio cognoscere, nisi litteræ commissionis huiusmodi mentionem plenam fecissent de hac concessione. De cuius priuilegij materia aliqua dicta sunt in Mari magno Prædicatorum *circa* §.17 & in Mari magno Minorum *circa* §. 15. 16 *&* 17. ac in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §.6. alia quoque dicentur inferius in hoc eodem Mari magno *circa* §.88.

271 Nunc solum addendum pro hoc, & similibus priuilegijs, nomine causæ, in ipsis non intelligi id quod apud Philosophos, scilicet, *principium per se influens in aliud*; nec sumi pro occasione, aut motiuo, prout sæpius vsurpari solet; sed solùm pro causa iudiciali, aut forensi, lite, aut controuersia. Hoc enim sensu sæpissimè sumitur hoc nomen causæ, præsertim apud Canonistas, & Legistas. Quæ diuiditur in spiritualem, & secularem, Spiritualis v g. de decimis, matrimonio, iure patronatus &c. Sæcularis, quæ est de re sæculari, vel ad Iudicem sæcularem spectanti. Deinde causa etiam diuiditur in criminalem, & ciuilem. Criminalis appellatur illa, in qua agitur de delicto puniendo corporaliter ad vindictam publicam, ita Clar. §. *fin. quæst.*1. *vers. ex quorum omnium.* Marant. *in pract. par.*4. *dist.*1. *in princip. & num.*17. Cardin. Tusch. *practic. conclus. tom.*2. *littera C. Conclus.* 1083. *num* 1. Vel quando agitur de pœna pecuniaria applicanda fisco, quæ proueniat ex delicto. Anchar. *cons.*73. *visis omnibus in princ.* Roman. *cons.*152. *Præsens accusatio, num* 2. Clar. *dicta quæst.*1. *num.*2. Boer. *decis.*349. *nu.*2. Bald. *cons.*226. *Quanquam num.*3. Mascard. *de probat. conclus.*461. Card. Tusch. *d. lit. C. conclus.*1084. *num.*3. Causa verò ciuilis est illa, in qua agitur non de delicto aliquo, sed de re aliqua, pecunia v g. ad vendicationem eius, aut damni, vel interesse satisfactionem. *c. sup. prudent.* 12. *quæst.*2. Summistæ *verb. causa,* Sanchez *tom.*2. *cons. moral. lib.*6. *cap* 3. *dub.*8. Vnde causæ pecuniariæ appellatione tantùm venit causa ciuilis, non autem criminalis, *auth. vt Iudices sine quoque suffragio, in princip. leg. si quando,* vbi glos. *verb. causis, C. de testibus.* cum alijs citatis per Lancellottum & Conradum, ac Barbosam *de appell. verb. iur. appell* 44. *num* 3. Nota etiam aliam esse causam, quæ mixta dicitur, quia partim est criminalis, & partim ciuilis, quæ est quando agitur de aliquo crimine non criminaliter, sed ciuiliter; quia non proceditur ad vindictam publicam, sed ad satisfactionem, & recompensationem damni, & iniuriæ in bonis temporalibus, *cap. tua de procurator.* Summistæ, & Sanchez *sup.* Ex vi ergo huius priuilegij fratres nostri liberantur à cognitione harum causarum, etiam à Sede Apostolica committendarum, nisi litteræ commissionis plenam huiusmodi priuilegij fecerint mentionem. Pro cuius clausulæ intelligentia, maximè secundùm Curiæ stylum, consule dicta *sup.* in Mari magno Minorum *circa* §.15.16.*&* 17. Alia verò quæ ad causas Regularium spectant, habes ex dictis 3. *tom. verb. causæ iudicialis Regularium.*

Circa §. 36.

272 COncedit hoc loco Papa Clemens IV. Fratribus nostris, vt in locis, & Oratorijs possint cum altari viatico Missarum solemnia, & alia diuina officia celebrare, Parochiali iure Ecclesijs Parochialibus reseruato. Quod declarat Pontifex consistere in oblationibus, decimis, & primitijs, quæ à Laicis solent Clericis exhiberi.

273 Duo continentur in hoc priuilegio; alterum est de celebrando Missam, & diuina officia in nostris Oratorijs, solum cum altari portatili; alterum vero est declaratio iuris Parochialis, quod scilicet, tria tantum importet respectu nostrorum Fratrum, scilicet oblationes, decimas, primitias. De primo dictum est in superioribus circa simile priuilegium eiusdem Clementis quarti pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 9. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno §.7. & locis relatis.

274 Circa secundum vero nota, Parochialem Ecclesiam illam dici, quæ habet ius consistens in cura animarum

parochianorum certis limitibus constituta, ipsis Sacramenta ministrans, & proprium habēs Rectorem Abbas in *Rubric. de paroch.* Carac. *de iurib. paroch. tit. 1. cap. 3.* Gutier. *rez allegat. 8. n. 6.* Barbosa *de offic. & potest. paroch. p. 1. c. 1. n. 26.* Vnde probare volens Ecclesiam esse parochialē, quatuor debet probare. Primum est, potestas fori pœnitentialis. Secundum, locus certis finibus constitutus. Tertium, parochum curam exercere nomine suo, non ratione Ecclesiæ. Quartum, parochum nomine suo singulariter & non cum aliis regimen Ecclesiæ administrare. Rota *decis. 2. par. 2.* & in Florentina *Parochialis* coram Coccino *p. 5. divers. decis. 580.* Mascardus *de probat. conclus. 469.* Zerola *in praxi Episc. p. 1. verbo parochia §. 1.* Gonzalez *ad Regul. 8. Cancellar. gloss. 6. num 34.* Barbosa *supra num. 27. & sequentib.* Iurium etiam parochialium nomine quāuis veniant primitia, scilicet oblationes quarta funeralis, sepultura, funeralia, primitiæ decimæ, benedictiones, sacramentorum administratio, habere cāpanas, fontem Baptismi, Cœmeteriū, &c. de quibus inter alios relatos Hieronymus Carac. *in opusc. de Iurib. paroch.* nihilominus ex vi præsentis privilegij Fratres nostri non tenentur ad alia iura parochialia conseruāda, nisi ad illa iura. An verò ad alia teneantur, ex alibi dictis, & dicendis haberi potest. Alia spectantia ad parochias habes ex dictis *4. tom. verb. Parochus, & Parochia Regularis*, & de ampliatione huius privilegij, & alterius §. sequētis referendi infra in hoc eodem Mari magno *circa §. 87.* vbi Sixtus IV. declarat ius parochialium Ecclesiarum solum consistere in decimis, & primitijs nulla facta mentione de oblationibus.

Circa §. 37.

275 PRIVILEGIVM hoc Vrbani IV. Papæ est velut extensio alterius §. præcedenti ex Clemente IV. relati. Cum enim Clemens concessisset Fratribus nostris, vt in suis Oratorijs possent Missarum solemnia & alia officia diuina celebrare cum altari portatili, Vrbanus modò hoc extendit ad quæcumque loca congruentia, & honesta extra loca propter ipsorum *coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus* (vt inquit Pontifex,) cum super hoc fuissent requisiti. De cuius privilegij materia plura dixi *tom. 1. cap. 21. nu. 14. & 15. & tomo 3. verbo Altare num. 13. 14. 15. & 16. & to. 4. verbo Oratoria quoad Regulares, & supra* in Mari magno Prædicatorum *circa §. 39.* & in Mari magno Minorum *circa §. 39.*

276 Nunc verò specialiter notandum, quod cum iuxta dicta *tom 3. eo verbo Altare numero 13.* Concilium Tridentinum *sess. 22. in decret. de observand. & vitand. in celebrat. Missæ*, præceperit Episcopis, ne permitterent, quod Sacrificium Missæ *in privatis domibus* celebretur, sed solum in Oratorijs ab Ordinarijs designandis, & ex alia parte, iuxta *ibidem numero 16.* dicta a S. Congregatione declaratum est, licentias celebrandi in privatis Oratorijs non posse ab alio quam a Sede Apostolica concedi, pro quo etiam Sellius *in select. canonic. capitulo 5. numero 53. 54. & 56.* refert alias S. Congregationis declarationes, ideo consequenter ad dicta *eo numero 16. & 4. tom. verb. Oratoria quoad Regulares. numero 3. & 5.* dicendum est privilegium hoc quantum ad facultatem celebrandi in domibus sæcularium, etiam in privatis ipsarum Oratorijs omnino vacare, nisi ad hoc accedat Sedis Apostolicæ licentia. In domibus autem & privatis Oratorijs Episcoporum aut aliorum Prælatorum Ecclesiasticorum credo posse Fratres nostros celebrare ex vi huius privilegij, & quia illæ domus sunt personarum Deo dicatarum, in quibus non est ea indecentia, quæ in domibus mere sæcularibus reperitur. Decretum porrò S. Congregationis iussu Pauli V. editum anno 1615. de quo supra est: *Perillustris, ac Reverendissime Domine vti Frater. Tametsi S. Cardinalium Congregatio Concil. Trident. interpretum optimis innixa rationibus sæpissimè respōderit celebrandi licentias in privatis Oratorijs non nisi a Sede Apostolica esse concedendas, compertum est tamen per plures Antistites, eorumdem Concilij verba in alium sensum detorquētes, passim illas ac nullo prope delectu impertiri. Qua quidē facilitate nedum ipsi Pontificiam sibi authoritatem adscīscunt, aliarumque Ecclesiarum & frequentiam minuūt, & dignitatem; verum etiam (quod summe dolendum est) tremendum illud mysterium, quo nullum aliud opus adeo sanctū, atque divinum a Christi fidelibus tractari potest, intra domesticos parietes plerumque cum tanta irreverentia peragitur, vt nihil ferè inter profanam, & diuinam domum interesse videatur. Quod sane teterrimum exemplum vt de Christiana Repub. euellant, Illustrissimi Patres Amplitudini tuæ, cæterisque Archiepiscopis, atque Episcopis vniversis, Sanctissimi D. N. iussu significandum duxerunt, facultatem huiusmodi licentias dandi ipsius Concilij decreto vnicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam; proindeque Amplitudini tuæ abstinendum esse ab illis, vtcunque tribuendis; at si quas hactenus, vel a tuis Antecessoribus, aut alias quoquo modo, quam ab ipso Summo Pontifice concessas repererit, nullas, atque irritas esse quam primum decernat, atque enixè curandum, ne vlla illarum ratio imposterū habeatur. Quam quidem Sacræ Congregationis, atque adeo Sanctitatis suæ voluntatē libenter Amplitudo tua perficiet, harumque litterarum exemplum in acta publica primo quoque tempore referendum, ac deinde ad singulos illius Provinciæ Episcopos &c. Romæ die 10. Marti anno 1615.*

277 Refert hoc decretū Pasqualigus *in Decis. moralibus decis. 165.* Et notat quod, cum editum sit iussu Pontificis, vim legis obtineat, ac quod non solum loquitur de licentijs celebrandi in privatis Oratorijs. Item quod consuetudine receptum sit. In sequentibus etiam decisionibus tractat, an Episcopus possit licentiam concedere ad celebrandum in privatis domibus, non obstante Concilio Tridentino. Maximè de Regularibus, quoad celebrandum in loco decenti sui Monasterij seu grangijs, vel cameris infirmorum agit *decis. 174. 175. & seqq.* De quibus etiam nos locis relatis. Vide Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut. 9. per totam* & Quintana Dueñas *in singularib. Tract. 7. sing. 31. 32. & 33.*

278 Quia tamen sæpius à Sede Apostolica concedi solet facultas audiendi Missam in aliquo Oratorio privato alicui personæ *in sua & familiæ suæ præsentia*; ideò quæri potest, an si contingat dominum, cui cōcessum est tale privilegiū, non interesse Missæ, possit nihilominus ea Missa dici præsente sola familia. Quod dubium etiam deservire potest pro privilegijs, quæ habent Regulares ad celebrandum tēpore interdicti in præsentia suorum familiarium. Et respōdendum est, quod licet attendi debeat ad verba privilegij, vel rescripti; si tamen ea fuerint qualia dicta sunt, vel similia, tunc poterit celebrari Missa in sola præsentia familiæ, vel familiarium. Ratio est, tùm quia licet dictio *Et*, sit de se copulativa, aliquando tamen habet vim disiunctivæ, ita vt sit idem quod *seu*, aut *vel*, prout probavi *tomo 3. verbo Dictio numero 19.* Idque iuxta subiectam materiam intelligendum, maximè si sit favorabilis, vt in præsenti. Tum etiam, quia & si admitteretur, quod dictio *Et*, sumatur solum copulativè, adhuc stat quod privilegium seruire possit pro sola familia, quia in virtute copulationis trahitur familia ad æqualiter participandum in privilegio. De sui enim natura æqualiter coniungit vt ex varijs iuribus tenent Navar. *cons. 573. num. 24. lib. 2.* Soz. in sen. *consil. 40. num 8. lib 4.* Ruin. *consil. 108. lib 2.* Anch. *consil. 137. nu. 2.* Crauet. *consil. 208. num. 5.* Alex. *consil. 9. num. 5. lib 5.* & ideò cum familia æqualiter participet dictum privilegium ipsi soli suffragari poterit. Megalla *tomo 2. resol. var. resol. 161. num. 18.* Diana *p. 4. tract. 4. resolut. 13.* & quidam alij apud Ludovicum de Cince *de Bulla Cruciata disput. 1. capit. 5. dub. 4. num. 5.* quos sequitur Pasqualigus *in Centuria quæst. moral. q. 2.* apud quem alia ad intentum.

Circa §. 38.

279 PROHIBET hoc loco Alexander Papa IV. ne Episcopi, aut alij Ordinarij a Fratribus nostris in eorum Diœcesibus commorantibus obedientiam contra ipsorum privilegia, aut exigere, aut recipere præsumant.

280 Circa quod privilegium, præter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa § 46.* Minorum *circa § 44.* Eremitarum Sancti Augustini *circa §. 31. & 42.* nota, quod licet obedientia debeatur Dominis Episcopis, quia illa est vnum ex iuribus Episcopalibus, quæ ipsis debentur, iuxta

iuxta dicta loco relato es Mari magno Prædicatorum ; nihilominus tamen Religiosi exempti non tenentur ad istam obedientiam præstandam : cum ad id non teneantur neque ex vi voti obedientiæ, iuxta dicta *tomo 1 cap* 11. *num*. 2. neque ex vi subiectionis, cum sint ab ipsorum subiectione exempti. Exempti autem habentur instar extraneorum, locaque exempta parisicantur locis extraneis. *Can. luminoso* 18. *q*. 2. Antonius de Rosellis *in tractat de Indulg num* 323. Imò locus exemptus, & locus extra diœcesim pro eodem habentur. Henriq. *in summa lib*. 7. *cap*. 15. §. 4. *lit. f*. Gonzalez *ad regul*. 8 *Cancellariæ Gloss*. 45 *nume*. 182. Nota etiam ex hoc priuilegio haberi Episcopos non posse recipere talem obedientiam a nostris Religiosis etiam in casu, quo illi eam eisdem dare velint. Quia non solum est illis prohibitum in hac Bulla *exigere* dictam obedientiam ab ipsis ; sed etiam *recipere*. prout patet ex verbis ipsius Bullæ. Adde, quòd iuxta dicta eo *cap*. 15. *numo* 5. huic priuilegio exemptionis non possunt renunciare Religiosi, quia vt ibi dictum est illud est concessum in honorem status Religiosi, cui nō possunt ipsi Religiosi præiudicare, & per illud sunt subiecti immediate Papæ, ac proinde Papa est quasi Episcopus ipsorum, & immediatus illorum Superior, essetque propterea Papæ iniuria ab eorum se immediata subiectione subtrahendo. Vnde casu quo renunciare velient huic priuilegio exemptionis, id deberet esse non in manibus Episcopi, sed in manibus Papæ, quia hic solum est illorum Superior, Sic Mandosius *in Segnatura gratiæ tit. resignationes vers. exempti*, & *tit. exemptiones ab Episcopis verbo exempti*, & ex ipso Sanchez *tomo* 2. *consil. moral. lib*. 6. *cap*. 9. *dub*. 1. *nu*. 35. Fatet *cap. fin. de renunciat*. & *c. cum Venerabilis de consuetud*. Sanchez *supra*. Casu etiam quo es negligentia patiantur subiici Episcopis, adhuc possent resilire, & in se tueri es iure quo Papæ competit, contra quem non præscribitur nisi per spatium centum annorum *cap. ad audientiam de præscrip*. Vbi Panormitanus *num*. 12. Mandosius supra, Hieronymus Rodriguez *in Compendio Resolut*. 63. *num*. 23. ex ijs, & alijs. Vide Rotæ decisionem supra *circa* § 33. relatam valde vtilem ad intentum.

Circa §. 49.

281 CONTINET hic §. litteras Nicolai Papæ, quibus omnibus Ordinarijs præcepit, vt Fratres nostros in eorum diœcesibus commorantes permitterent diuina officia in proprijs Oratorijs celebrare, ab eorum molestijs, & grauaminibus desistentes, & subditos ab eorum inquietatione penitus compescentes.

282 Pro quibus nota iure optimo Summos Pontifices defensionem Religiosorum, Mendicantium præcipuè, solitos esse suscipere. Primò quidem, quia iuxta dicta paulo ante *in* § *præced*. Religiosi isti ratione exemptionis ab Episcopis, & Ordinarijs, ita sunt Papæ subditi, vt ipse sit veluti ipsorum Episcopus, & immediatus Superior, ac proinde veluti tenetur eos defendere ab iniurijs, & grauaminibus, quod est proprium Episcopi, & Superioris munus, prout ex Gregorio Nazianzeno, Basilio, & alijs Patribus habetur. Secundò, quia sunt sub protectione Papæ, & Sedis Apostolicæ, prout constat ex multis priuilegijs ipsorum, quæ adducemus. Tertiò, quia Mendicantes portant *pondus diei*, & *æstus* (prout habet Pius Quintus. in Bulla *Romanus Pontifex*. & in Bulla, *Etsi Mendicantium* (*tam in prædicationibus, quam in cæteris spiritualibus muneribus*, ac proinde tanquam palmites fructiferi in agro Domini colendi, vt vberiores in dies fructus producant. Quartò, quia vt habetur in Clementina *Dudum de sepult*. ipsi sunt coadiutores, seu cooperatores Episcoporum, vel Prælatorum Ecclesiæ, vt propterea Pontifex meritò in his litteris dixerit, quod *Indignum existat, vt ijdem Fratres eos molestos sentiant, qui ipsos suæ Religionis obtentu tenentur in visceribus gerere suæ charitatis*. Ad quod valde iuuant, quæ Clemens Quintus in Concilio Generali Viennensi, prout habetur in *cap. Dudum de sepultur*. relato in fauorem Mendicantium Ecclesiæ Prælatis his verbis intimauit *Cæterum vniuersos Ecclesiarum Prælatos cuiuscunque præeminentiæ status, vel dignitatis existant, ac Sacerdotes Parochiales, & curatores, siue rectores prædictos præsentium tenore rogamus, & hortamur attente, nihilominus, quæ eis districtè*

præcipiendo mandamus, quatenus pro diuina, & Apostolicæ Sedis reuerentia prædictos Ordines, & professores eorum habentes affectu beneuolo commendatos, fratribus ipsis non se difficiles, graues, duros, aut asperos, sed potius fauorabiles, propitios, ac benignos, atque munificentia liberales se studeant exhibere; sic eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac in omnibus alijs supradictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non omittant, vt proinde illis æternæ beatitudinis præmium augeatur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur. Nec ipsos lateat quòd si secus ab eis agi fortasse contigerit in hac parte, Apostolicæ Sedis benignitas, quæ Ordines, & professores eosdem vbere fauore prosequitur, & gerit in visceribus charitatis, contra eos non immeritò turbaretur, nec eodem æquanimiter pati posset, quin super hoc prouisionis opportunæ remedium adhiberet, ipsosque nihilominus cælestis indignatio Principis digna pro meritis rependentis, cuius obsequia Fratrum ipsorum, sedulitas curiosa prosequitur, minimè præteriret. Vide alia ad intentum supra *circa* §. 2. Et nota non solum verba, quæ singuli Pontifices Summi in concessione priuilegiorum Mendicantibus concessorum dicunt, sed maximè quæ Sixtus IV. harum Bullarum, quæ *Mare magnum* appellantur in ipsarum exordio, seu proœmio dicit, ea præsertim quæ in hoc Mari magno §. 44. pro nostris Carmelitis recitantur; ex eis enim planè demonstratur Summos Pontifices veluti supremos, & immediatos Ordinum Mendicantium Superiores ipsorum defensionem, ac protectionem libenti animo suscipere solitos esse.

283 Ad id quoque faciendum iure optimo excitari possunt vel propter dignitatem Sacerdotij inter ipsos Mendicantes maximè vigentis, cum magna ipsorum pars sacro huic ministerio determinat, Interest enim Christianæ Reipublicæ plures ministros habere per quos Deo sacrificia pro populi reconciliatione offerantur, quod Sacerdotum munus esse habet textus *in cap. ipsi Sacerdotes* 1. *quæst*. 1. & *in Authent. quo oport. Episcop. in princ. collat*. 1. Vnde Vlpianus Iureconsultus *in l*. 1. §. *fin ff. de iust. & iur*. dicit publicum ius, id est, vtilitatem publicam in Sacerdotibus versari. Hoc ergo publicum ius, publicam vtilitatem, & Christianæ Reipublicæ interesse Summi Pontifices fouent, dum Religiosos protegunt, tuentur, defendunt, ac priuilegijs contra aduersantes communiunt.

Circa §. 40.

284 COncessio hæc Bonifacij VIII. pro Fratribus nostris, quod scilicet Prouinciales possent dare facultatem ipsis, quos cognouerint idoneos ad proponendum verbum Dei populo, de Diœcesanorum tamen locorum assensu, parum, aut nihil hoc tempore iuuat, cum iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 20. & *tomo* 2. *c*. 1. *numero* 12. ac maximè *tomo* 3. *verbo Concionari*, & *Concionator Regularis n* 6. ex doctrina Concilii Tridentini *sess*. 5. *c*. 2. ad concionandum in Ecclesijs suorum Ordinum requiritur benedictio Episcoporum ; ad concionandum verò in Ecclesijs, quæ non sunt suorum Ordinum, requiritur licentia. Iuuare tamen posset, si *Diœcesanorum locorum* nomen tribui potest Parocho, & pro casu, quem aliqui admittunt, dicentes, quod Parochus possit Regularem doctum, & idoneum permittere prædicare sine alia licentia per aliquot vices. De quo alias. Interim vide dicta *capitulo* 20. *num*. 4.

Circa §. 41.

185 NOTABILIS est hæc Vrbani concessio Fratribus nostris facta, pluraque notabilia continens. Primò scilicet quòd tam de vsuris, rapinis, vel alias malè acquisitis, de quibus restitutio fieri debeat, & sciri non possit, quibus sit facienda, recipere valeant vsque ad summam centum marcarum argenti. Secundò, quod de quibuscunque legatis indistinctè ad pios vsus relictis, dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, possint etiam eandem summam centum marcarum

parochianorum certis limitibus constituta, ipsis Sacramenta ministrans, & proprium habēs Rectorem. Abbas in *Rubric. de paroch.* Carac. *de iurib. paroch. tit. 1. cap. 3.* Gutierrez *allegat. 8. n. 6.* Barbosa *de offic. & potest. paroch. p. 1. c. 1. n. 26.* Vnde probare volens Ecclesiam esse parochialē, quatuor debet probare. Primum est, potestas fori pœnitentialis. Secundum, locus certis finibus constitutus. Tertium, parochum curam exercere nomine suo, non ratione Ecclesiæ. Quartum parochum nomine suo singulariter & non cum alijs regimen Ecclesiæ administrare. Rota *decis. 2. par. 2.* & in Florentina *Parochialis* coram Coccino *p. 5. diuers. decis. 382.* Mascardus *de probat. conclus. 469.* Zerola *in praxi Episc. p. 1. verbo parochia* §. 1. Gonzalez *ad Regul. 8. Cancellar. gloss. 6. num. 34.* Barbosa *supra num. 27. & sequentib.* Iurium etiam parochialium nomine quamis veniant plura, scil. et oblationes quarta funeralis, sepultura, funeralia, primitiæ decimæ, benedictiones, sacramentorum administratio, habere cāpanas, fontem Baptismi, Cœmeteriū, &c. de quibus inter alios relatos Hieronymus Carac. *in opusc. de Iurib. paroch.* nihilominus ex vi præsentis priuilegij Fratres nostri non tenentur ad alia iura parochialia conseruāda, nisi ad illa iria, An verò ad alia teneantur, ex alibi dictis, & dicendis haberi potest. Alia spectantia ad parochias habes ex dictis 4. *tom. verb. Parochus, & Parochia Regularis*, & de ampliatione huius priuilegij, & alterius §. sequētis referendi infra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 87. vbi Sixtus IV. declarat ius parochialium Ecclesiarum solum consistere in decimis, & primitijs nulla facta mentione de oblationibus.

Circa §. 37.

275. PRIVILEGIVM hoc Vrbani IV. Papæ est veluti extensio alterius §. præcedenti ex Clemente IV. relati. Cum enim Clemens concessisset Fratribus nostris, vt in suis Oratorijs possent Missarum solemnia & alia officia diuina celebrare cum altari portatili, Vrbanus modò hoc extendit ad quæcumque loca congruentia, & honesta extra loca propria ipsorum *coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus* (vt inquit Pontifex,) cum super hoc fuissent requisiti. De cuius priuilegij materia plura dixi *tom. 1. cap. 21. nu. 14. & 15. & tomo 3. verbo Altare num. 13. 14. 15. & 16. & to. 4. verbo Oratoria quoad Regulares, & supra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 39. & in Mari magno Minorum *circa* §. 39.

276 Nunc verò specialiter notandum, quod cum iuxta dicta *tom. 3. et verbo Altare numero 13.* Concilium Tridentinum *sess. 22. in decret. de obseruand. & vitand. in celebrat. Missæ*, præceperit Episcopis, ne permitterent, quod Sacrificium Missæ *in priuatis domibus* celebretur, sed solum in Oratorijs ab Ordinarijs designandis, & ex alia parte, iuxta *ibidem numero 16.* dicta à S. Congregatione declaratum est, licentias celebrandi in priuatis Oratorijs non posse ab alio quam a Sede Apostolica concedi, pro quo etiam Sellius *in select. canonic. capitulo 5. numero 53. 54. & 56.* refert alias S. Congregationis declarationes, ideo consequenter ad dicta eo *numero 16. & 4. tom. verb. Oratoria quoad Regulares. numero 3. & 5.* dicendum est priuilegium hoc quantum ad facultatem celebrandi in domibus sæcularium, etiam in priuatis ipsarum Oratorijs omnino vacare, nisi ad hoc accedat Sedis Apostolicæ licentia. In domibus autem & priuatis Oratorijs Episcoporum aut aliorum Prælatorum Ecclesiast. eorum credo posse Fratres nostros celebrare ex vi huius priuilegij, & quia illæ domus sunt personarum Deo dicatarum, in quibus non est ea indecentia, quæ in domibus mere sæcularibus reperitur. Decretum porrò S. Congregationis iussu Pauli V. editum anno 1615. de quo supra est: *Perillustris, ac Reuerendissime Domine vti Frater. Tametsi S. Cardinalium Congregatio Concil. Trident. interpretum optimis innixa rationibus sæpissimè respōderit celebrandi licentias in priuatis Oratorijs non nisi à Sede Apostolica esse concedendas, compertum est tamen per plures Antistites, eiusdem Concilij verba in alium sensum detorquētes, passim illas, ac nullo prope delectu impertiri. Qua quidē facilitate nedum ipsi Pontificiam sibi auctoritatem adsciscunt, aliarumque Ecclesiarum & frequentiam minuūt, & dignitatem; verum etiam (quod summe dolendum est) tremendum illud mysterium, quo nullum aliud opus adeo sanctū, atque diuinum à Christi fidelibus tractare potest, intra domesticos parietes plerunque cum tanta irreuerentia peragitur, vt nihil ferè inter profanam, & diuinam domum interesse videatur. Quod sane teterrimum exemplum vt de Christiana Repub. euellant, Illustrissimi Patres Amplitudini tuæ, cæterisque Archiepiscopis, atque Episcopis vniuersis, Sanctissimi D. N. iussu significandum duxerunt, facultatem huiusmodi licentias dandi ipsius Concilij decreto vnicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reseruatam; proindeque Amplitudini tuæ abstinendum esse ab illis, vtcumque tribuendis, at si quas hactenus, vel à tuis Antecessoribus, aut alias quoquo modo, quam ab ipso Summo Pontifice concessas reperetis, nullas, atque irritas esse quam primum decernas, atque enixè curandum, ne vlla illarum ratio in posterū habeatur. Quam quidem Sacræ Congregationis, atque adeo Sanctitatis suæ voluntatē libenter Amplitudo tua perficiet, harumque litterarum exemplum in acta publica primo quoque tempore referendum, ac deinde ad singulos illius Prouinciæ Episcopos &c. Romæ die 10. Mart. anno 1615.*

277 Refert hoc decretū Pasqualigus *in Decis. moralibus decis. 165.* Et notat quod, cum editum sit iussu Pontificis, vim legis obtineat, ac quod non solum loquitur de licentijs celebrandi in priuatis Oratorijs. Item quod consuetudine receptum sit. In sequentibus etiam decisionibus tractat, an Episcopus possit licentiam concedere ad celebrandum in priuatis domibus, non obstante Concilio Tridentino. Maximè de Regularibus, quoad celebrandum in loco decenti sui Monasterij seu grangijs, vel cameris infirmorum agit *decis. 174. 175. & seqq.* De quibus etiam nos locis relatis. Vide Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut. 9. per totam* & Quintana Dueñas *in singularib. Tract. 7. sing. 31. 32. & 33.*

278 Quia tamen sæpius à Sede Apostolica concedi solet facultas audiendi Missam in aliquo Oratorio priuato alicui personæ *in sua & familiæ suæ præsentia*; ideò quæri potest, an si contingat dominum, cui cōcessum est tale priuilegiū, non interesse Missæ, possit nihilominus ea Missa dici præsente sola familia. Quod dubium etiam deseruire potest pro priuilegijs, quæ habent Regulares ad celebrandum tēpore interdicti in præsentia suorum familiarium. Et respōdendum est, quod licet attendi debeat ad verba priuilegij, vel rescripti; si tamen ea fuerint qualia dicta sunt, vel similia, tunc poterit celebrari Missa in sola præsentia familiæ, vel familiarium. Ratio est, tùm quia licet dictio *Et*, sit de se copulatiua, aliquando tamen habet vim disiunctiuæ, ita vt sit idem quod *seu*, aut *vel*, prout probaui *tomo 3. verbo Dictio numero 19.* Idque iuxta subiectam materiam intelligendum, maximè si sit fauorabilis, vt in præsenti. Tum etiam, quia & si admitteretur, quod dictio *Et*, sumatur solum copulatiuè, adhuc stat quod priuilegium seruire possit pro sola familia, quia in virtute copulationis trahitur familia ad æqualiter participandum in priuilegio. De sui enim natura æqualiter coniungit vt ex varijs iuribus tenent Nauar. *cons. 57. num. 24. lib. 2.* Soc. in sen. *consil. 40. num. 8. lib. 4.* Ruin. *consil. 108. lib. 2.* Anch. *consil. 137. nu. 2.* Crauet. *consil. 408. num. 5.* Alex. *consil. 9. num. 5. lib. 5.* & ideò cum familia æqualiter participet dictum priuilegium ipsi soli suffragari potest. Megalla *tomo 2. resol. var. resol. 161. num. 18.* Diana *p. 4. tract. 4. resolut. 13.* & quidam alij apud Ludouicum de Cruce *de Bulla Cruciata disput. 1. capit. 5. dub. 4. num. 5.* quos sequitur Pasqualigus *in Centuria quæst. moral. q. 2.* apud quem alia ad intentum.

Circa §. 38.

279 PROHIBET hoc loco Alexander Papa IV. ne Episcopi, aut alij Ordinarij à Fratribus nostris in eorum Diœcesibus commorantibus obedientiam contra ipsorum priuilegia, aut exigere, aut recipere præsumant.

280 Circa quod priuilegium, præter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 46. Minorum *circa* §. 44. Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 31. & 42. nota, quod licet obedientia debebatur Dominis Episcopis, quia illa est vnum ex iuribus Episcopalibus, quæ ipsis debentur, iuxta

iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum; nihilominus tamen Religiosi exempti non tenentur ad istam obedientiam præstandam: cum ad id non teneantur neque ex vi voti obedientiæ, iuxta dicta *tomo 1 cap 11. num. 2.* neque ex vi subiectionis, cum sint ab ipsorum subiectione exempti. Exempti autem habentur instar extraneorum, locaque exempta parificantur locis extraneis. *Can. luminoso 18. q. 2.* Antonius de Rotellis *in tractat. de Indulg. num 323.* Imò locus exemptus, & locus extra diœcesim pro eodem habentur. Henriq. *in summa lib. 7. cap. 15. §. 4. lit. f.* Gonzalez *ad regul. 8. Cancellariæ Gloss. 43 nume. 182.* Nota etiam ex hoc priuilegio haberi Episcopus non posse recipere talem obedientiam a nostris Religiosis etiam in casu, quo illi eam eisdem dare velint. Quia non solum est illis prohibitum in hac Bulla *exigere* dictam obedientiam ab ipsis, sed etiam *recipere*, prout patet ex verbis ipsius Bullæ. Adde, quòd iuxta dicta eo *cap. 15. nume. 5.* huic priuilegio exemptionis non possunt renunciare Religiosi, quia vt ibi dictum est illud est concessum in honorem status Religiosi, cui nó possunt ipsi Religiosi præiudicare, & per illud sunt subiecti immediate Papæ, ac proinde Papa est quasi Episcopus ipsorum, & immediatus illorum Superior, esset que propterea Papæ iniuria ab eorum se immediata subiectione subtrahendo. Vnde casu quo renunciare vellent huic priuilegio exemptionis, id deberet esse non in manibus Episcopi, sed in manibus Papæ, quia hic solum est illorum Superior. Sic Mandosius *in Signatura gratiæ tit. resignationes vers. exempti, & tit. exemptiones ab Episcopis verba exempti*, & ex ipso Sanchez *tomo 2. consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 1. nu. 35.* Fatetur *cap. fin. de renunciat. & c. cum Venerabilis de consuetud.* Sanchez *supra*. Casu etiam quo ex negligentia paterentur subiici Episcopis, adhuc possent resilire, & in se tueri ex iure quo Papæ competit, contra quem non præscribitur nisi per spatium centum annorum *cap. ad audientiam de præscrip.* Vbi Panormitanus *num. 12.* Mandosius supra, Hieronymus Rodriguez *in Compendio Resolut. 63. num. 23.* ex ipsis, & alijs. Vide Rotæ decisionem supra *circa § 33.* relatam valde vtilem ad intentum.

Circa §. 49.

281 CONTINET hic §. litteras Nicolai Papæ, quibus omnibus Ordinarijs præcepit, vt Fratres nostros in eorum diœcesibus commorantes permitterent diuina officia in proprijs Oratorijs celebrare, ab eorum molestijs, & grauaminibus desistentes, & subditos ab eorum inquietatione penitus compescentes.

282 Pro quibus nota iure optimo Summos Pontifices defensionem Religiosorum, Mendicantium præcipuè, solitos esse suscipere. Primò quidem, quia iuxta dicta paulo antè *in § praeced.* Religiosi isti ratione exemptionis ab Episcopis, & Ordinarijs, ita sunt Papæ subditi, vt ipse sit veluti ipsorum Episcopus, & immediatus Superior, ac proinde veluti tenetur eos defendere ab iniurijs, & grauaminibus, quod est proprium Episcopi, & Superioris munus, prout ex Gregorio Nazianzeno, Basilio, & alijs Patribus habetur. Secundò, quia sunt sub protectione Papę, & Sedis Apostolicæ, prout constat ex multis priuilegijs ipsorum, quæ adducemus. Tertiò, quia Mendicantes portant *pondus diei, & æstus* (prout habet Pius Quintus, in Bulla *Romanus Pontifex*. & in Bulla, *Etsi Mendicantium* (*tam in prædicationibus, quam in cæteris spiritualibus muneribus*) ac proinde tanquam palmites fructiferi in agro Domini colendi, vt vberiores in dies fructus producant. Quartò, quia vt habetur in Clementina *Dudum de sepult.* ipsi sunt coadiutores, seu cooperatores Episcoporum, vel Prælatorum Ecclesiæ, vt propterea Pontifex meritò in his litteris dixerit, quod *Indignum existat, vt ijdem Fratres eos molestos sentiant, qui ipsos suæ Religionis obtentu tenentur in visceribus gerere suæ charitatis.* Ad quod valde iuuant, quæ Clemens Quintus in Concilio Generali Viennensi, prout habetur in *cap. Dudum de sepultur.* relato in fauorem Mendicantium Ecclesiæ Prælatis his verbis intimauit. *Cæterum vniuersos Ecclesiarum Prælatos cuiuscumque præeminentiæ status, vel dignitatis existant, ac Sacerdotes Parochiales, & curatores, siue rectores prædictos præsentium tenore rogamus, & hortamur attentè, nihilominus, quæ eis districtè præcipiendo mandamus, quatenus pro diuina, & Apostolicæ Sedis reuerentia prædictos Ordines, & professores eorum habentes affectu beneuolo commendatos, fratribus ipsis non se difficiles, graues, duros, aut asperes, sed potius fauorabiles, propitios, ac benignos, piaque munificentia liberales se studeant exhibere; sic eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac in omnibus alijs supradictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non omittant, vt proinde illis æternæ beatitudinis præmium augeatur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur. Nec ipsos lateat quòd si secus ab eis agi fortasse contigerit in hac parte, Apostolicæ Sedis benignitas, quæ Ordines, & professores eosdem vbere fauore prosequitur, & gerit in visceribus charitatis, contra eos non immeritè turbaretur, nec eodem æquanimiter pati posset, quin super hoc prouisionis opportunæ remedium adhiberet, ipsosque nihilominus cælestis indignatio Principis digna pro meritis rependentis, cuius obsequia Fratrum ipsorum, sedulitas curiosa prosequitur, minimè præteriret.* Vide alia ad intentum supra *circa §. 2.* Et nota non solum verba, quæ singuli Pontifices Summi in concessione priuilegiorum Mendicantibus concessorum dicunt, sed maximè quæ Sixtus IV. harum Bullarum, quæ *Mare magnum* appellantur in ipsarum exordio, seu proœmio dicit, ea præterrum quæ in hoc Mari magno §. 44. pro nostris Carmelitis recitantur; ex eis enim planè demonstrantur Summos Pontifices veluti supremos, & immediatos Ordinum Mendicantium Superiores ipsorum defensionem, ac protectionem libenti animo suscipere solitos esse.

283 Ad id quoque faciendum iure optimo excitari possunt vel propter dignitatem Sacerdotij inter ipsos Mendicantes maximè vigentis, cum magna ipsorum pars sacro huic ministerio determat. Interest enim Christianæ Reipublicæ plures ministros habere per quos Deo sacrificia pro populi reconciliatione offerantur, quod Sacerdotum munus esse habet textus *in cap. ipsi Sacerdotes 1. quæst. 1. & in Authent. quo oport. Episcop. in princ. collat. 1.* Vnde Vlpianus Iureconsultus *in l. 1. §. fin ff. de iust. & iur.* dicit publicum ius, id est, vtilitatem publicam in Sacerdotibus versari. Hoc ergo publicum ius, publicam vtilitatem, & Christianæ Reipub. interesse Summi Pontifices fouent, dum Religiosos protegunt, tuentur, defendunt, ac priuilegijs contra aduersantes communiunt.

Circa §. 40.

284 COncessio hæc Bonifacij VIII. pro Fratribus nostris, quòd scilicet Prouinciales possent dare facultatem ipsis, quos cognouerint idoneos ad proponendum verbum Dei populo, de Diœcesanorum tamen locorum assensu, parum, aut nihil hoc tempore iuuat, cum iuxta dicta *tom. 1. cap. 20. & tomo 2. c. 1. numero 12.* ac maximè *tomo 3. verbo Concionari, & Concionator Regularis n 6.* ex doctrina Concilii Tridentini *sess. 5. c. 2.* ad concionandum in Ecclesijs suorum Ordinum requiritur benedictio Episcoporum; ad concionandum verò in Ecclesijs, quæ non sunt suorum Ordinum, requiritur licentia. Iuuare tamen posset, si *Diœcesanorum locorum* nomen tribui potest Parocho, & procatu, quem aliqui admittunt, dicentes, quod Parochus possit Regularem doctum, & idoneum permittere prædicare sine alia licentia per aliquot vices. De quo alias. Interim vide dicta *capitulo 20. num. 4.*

Circa §. 41.

185 NOTABILIS est hæc Vrbani concessio Fratribus nostris facta, pluraque notabilia continens. Primò scilicet quòd tam de vsuris, rapinis, vel alias malè acquisitis, de quibus restitutio fieri debeat, & sciri non possit, quibus sic facienda, recipere valeant vsque ad summam centum marcarum argenti. Secundò, quod de quibuscunque legatis indistinctè ad pios vsus relictis, dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, possint etiam eandem summam centum marcarum

argenti recipere. Item tertiò, de commutatione votorum facta authoritate Diœcesanorum, excepto dumtaxat voto Hierosolymitano. Ponit tamen duas conditiones Pontifex. Prima est, si aliàs non habeant à Sede Apostolica simile priuilegium. Secunda, quod si aliqui de istis centum marchis dimiserint, restituerint, vel dederint illis, à quibus eos receperint, nihil illis prosit quantum ad obligationem, quam habent satisfaciendi.

286 Quoad primum tamen nota primò, similem concessionem, immò maiorem haberi pro Minoribus ex Alexandro IV. vt referunt Castarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo bona n.2.* & Rodriguez *to. 1. Quæst. Regul. q. 38. ar. 1.* In ea enim ipsis conceditur, vt de malè adquisitis, & incertis relictò possint recipere quæcunque eis data fuerint. Pro quo etiam alia priuilegia Societati Iesu concessa refert idem Rodriguez *ibid.* Video etiam aliud Innoc. IV. pro Seruitis in libro, cui titulus est *Mare magnum Fratrum Seruorum B. M. V. pag. 145.* Nota secundò, eam videri iure communi permissam, secluso quocunque priuilegio, propter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 27.* ex Nauar. Henriquez, Bonacina, & Card. Lugo. Vtilis tamen erit, iuxta *ibidem* dicta, tum pro Minoribus, quia sine illa non possunt semper id facere, tum pro nostris, & alijs Religiosis nostra priuilegia participantibus ad tollendum scrupulos, & fugiendam varietatem opinionum, quæ sunt in hac materia de incertorum restitutione. Quæ verò bona computari debeant inter huiusmodi incerta, habes etiam ex dictis in Mari magno Minorum *circa §. 29.*

287 Secundum de facultate accipiendi eandem summam centum marcharum argenti (dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, de legatis ad pios vsus indistinctè) etiam videtur contineri in illo priuilegio Alexandri IV. pro Minoribus, vt patet ex duabus Bullis ipsius apud Rodriguez *in to. 1. Bullar. in Alexand. IV. num. 16. & 17.* Quamuis autem etiam hoc videatur iure communi concessum, iuxta dicta *to. 4. verbo legata Regularibus relicta nu. 35.* ex aliquorum sententia cum aliquibus conditionibus, nihilominus præsens concessio deseruiet, vt dixi, tum ad tollendum scrupulos, tum etiam ad fugiendam varietatem opinionum, quæ quoad hoc sunt inter Doctores.

288 Tertium verò de facultate accipiendi dictam summam centum marcharum argenti ex commutatione votorum videtur procedere posse in casu quo aliqua vota commutata essent aliquibus in eleemosynas, quod scilicet tunc possent Fratres nostri ex illis accipere vsq; ad d. summam. Et quidem si talis commutatio facta sit in eleemosynas indistinctè faciendas pauperibus aut pro causis pijs indeterminatè, pauperes non determinando aut dictas causas pias, tunc vtique iure communi hoc posset fieri, & propterea quantum ad hoc priuilegium istud nihil iuuaret. Pro quo vide dicta à simili *tomo 1. capit. 6. num. 39. & tomo 4. verbo legata Regularibus relicta numero 39. & 40.* Si verò talis commutatio facta sit in opus pium determinatum, aut in eleemosynam determinato pauperi faciendam, tunc vtique dubitari valde posset, an pro eo casu possent Fratres nostri vti isto priuilegio. Et quamuis videatur probabilis pars affirmatiua, ne dicamus Pontificem nullam gratiam in hoc priuilegio concessisse, nihilominus non audeo id affirmare, quia solum videtur esse hanc concessionem pro casibus, & debitis incertis, & indeterminatis, prout patet in duabus alijs in hac eadem Bulla contentis, non pro casu, & debito certo, & determinato, prout hic loquimur. Excipit autem Pontifex hoc loco votum Ierosolymitanum, quia illud solum est commutandum in subsidium Terræ sanctæ, vt patet *ex cap. magnæ, ca. quod super his, & cap. ex multa de voto.* Quamuis hoc non procedat hoc tempore, sed procederet olim, quando vrgebat necessitas succurrendi expeditioni bellicæ in illius terræ subsidium. Vt docent Suarez *tomo 2. de Relig. Tract. de voto lib. 6. capit. 19. numero 16. & 17.* & Sanchez *lib. 4. in Decalog. capitulo 56. numero 26.*

289 Quoad conditiones assignatas à Pontifice nota, primam videri positam ad limitandum ne Fratres nostri acciperent vltra illam summam centum marcharum, ex vi alterius priuilegij ipsis concessi; per quod tamen non videtur tolli quominus ex vi priuilegiorum alterius Religionis, quibus propter communicationem vti possunt, (quale videtur illud Alexand. IV. pro Minoribus) id possint facere. Secundam verò, ad tollendam fraudem, quæ posset esse in præsenti dando, vel remittendo aliquid de prædictis centum marchis illis, qui tenebantur facere dictam restitutionem, aut adimplere dicta legata, aut votorum commutationes.

290 Pro multis autem difficultatibus, quæ solent esse circa huiusmodi incertorum, inuentorum, aut dubiorum bonorum restitutionem, vel applicationem, consulendi sunt authores, qui Bullam, quam vocant *Compositionis*, exponunt, specialiter Henriq. *lib. 7. de indulg.* Rodriguez *in expositione huius Bullæ*, & Ludouicus à Cruce *in disp. 3. super eandem Bullam*.

Circa § 42.

291 CONCEDIT hoc loco Papa Vrbanus IV. Generali, & ab ipso designatis facultatem absoluendi subditos suos excommunicatos propter iniectionem manus in seipsos, & volentes ingredi Religionem à quacunque excommunicatione, nisi merito essent ad Sedem Apostolicam destinandi & cum illis in irregularitate dispensare. Ita tamen quod si Ordinem postea exuerint, vel dimiserint, eo ipso prædictis sententijs sint astricti, & dummodo etiam, si alijs sunt debitores, satisfacere teneantur.

292 De quo priuilegio, quia in sequentibus extensum, ampliatum & magis declaratum est, eis locis dicemus. Interim consule dicta *tomo 2. cap. 18. & 24. ac tomo 3. verbo Clericus, & verb. Irregularitas*, ac dicta *supra* in Mari magno Prædicatorum *circa §. 16.* Minorum *circa § 14.* ac Eremitarum Sancti Augustini *circa §. 43. & 44.* quibus in locis ad alia, in quibus de hac materia aliquid tangitur, me remisi.

Circa § 43.

293 CONCESSIO hæc Alexandri IV. extensio est præcedentis ab Vrbano factæ. Siquidem illa Vrbani solum erat pro Generali, & ab ipso designatis, & pro sententia excommunicationis; hæc vero Alexãdri est pro Generali, & vniuersis Prioribus. Quia tamen in sequentibus etiam est ampliata, & magis declarata, propterea de ipsa modo nihil dicendum. Vide tamen loca relata § *præcedenti*.

Circa §. 44.

294 AB hoc loco incipit Sixtus IV. huius Maris magni, sicut & trium aliorum Mendicantium, author, seu compilator, approbare, innouare, & de nouo concedere omnia, & singula, quæ in prædictis, & superius relatis priuilegijs Nicolai IV. Bonifacij VIII. Clem. V. Innocentij IV. Ioannis XXII. Alexandri IV. Greg. XI. Clem. VI. Eugenij IV. Pij II. Vrbani IV. Callisti III. Nicolai V. Benedicti XIII. Innocentij VI. Vrbani VI. Clement. V. Pauli II. & aliorum continentur, motu proprio, non ad alicuius instantiam sed de sua mera voluntate, deliberatione, & certa scientia.

295 Circa quę in primis expendenda verba illa Ordini nostro satis honorifica: *Attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo vt prædiximus, multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens sanctitatis, in agro militantis Ecclesiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum spe firma tenemus; ac illius statum prosperum, & tranquillum palmites suos a mari vsque ad mare, & etiam ad Barbaras extendendo nationes, propter illius antiquitatem, in Monte Carmeli primariam fundationem, intensis zelantes affectibus.* Quamuis enim circa illa plura ad ipsorum explicationem, & corroborationem dici possent, quia tamen ea ad historiam potius, quam ad moralem doctrinam, & instructionem Religiosorum, quam modo intendimus, spectant, ideo de illis, singulisque ipsorum in nostris Annalibus, Deo dante, latius dicemus. Interim nota ex illis interim id quod supra *circa §. 39.* dicebamus de detentione, & protectione Mendicantium Ordinum à Summis Pontificibus sæpius benignissimè suscepta.

Deinde circa illa verba *motu proprio non ad eorũ Christophori Generalis, aut dicti Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli professorum vel alterius pro eis nobis super hoc oblata*

lata

lata petitionis instantiam, nota, clausulam istam non infirmari ex eo, quòd in principio huius procemij Pontifex dixerit: *Cum autem sicut dilecti filij Christophori Martignoni Generalis Magistri dicti ordinis relatione intelleximus.* Primò, quia huiusmodi relatio non est petitio, aut instantia facta Papæ, vt præfata priuilegia innouaret, aut confirmaret, sed solum propositio quædam, quod scilicet, *circa litteras, & priuilegia huiusmodi, earumque vim, & efficaciam nonnulla dubia exorta* essent, ac proinde potuit Pontifex nihilominus ea ex proprio motu innouare, & confirmare. Præsertim quia (vt ipse Pontifex ait) *Nosque etiam experientia didicimus in minoribus constituti* satis declarans, id quod à Martignono ipsi proponebatur, sibi alias compertum esse. Secūdò, quia esto talis propositio Generalis Martignoni instantia, aut supplicatio esset Pontifici facta pro innouatione, aut confirmatione priuilegiorum præfatorum, nihilominus hoc non tolleret, quod gratia non diceretur facta ex motu proprio. Etenim quamuis in gratia facta à Papa præcedat petitio aut instantia, si tamen Pontifex non facit illam intuitu talis petitionis, sed ex mera sua voluntate, aut liberalitate, dici debet facta ex motu proprio, iuxta dicta *tomo 3. verbo Clausula numero 41.* & ita tenent Decius *in cap. 2. nu. 23. de rescript. & consil. 51. num. 5. vol. 1. & cons. 602. n. 2 vol. 5.* Rebuff. *in concord. in form. mandat. Apostolic. in verb. Motu proprio § notandum, & in prax. benefic. tit. de mandat. Apostolic. in clausul. mandator. nu. 21.* & Menochius *de arbitr. cas. 201. nu. 79.* Propterea Motus proprius concessus ad instantiam partis operatur idem, quod motus proprius ex mera liberalitate concessus. Vt sæpè firmauit Rota apud Seraphin. *decis. 365. num. 1. & 2.* & in vna Astensi *pensionis* coram Coccino *p. 2. decis. recent. decis. 656. numero 1.* Diciturque hoc esse quotidianam practicam Curiæ Rom. vt contra aliquos scribit Barbosa *in Tract. de clausul. 79. num. 7.* Maximè etiam tertio id conuincitur, quia quoties Pontifex dicit se ex motu proprio concedere aliquam gratiam, prout hoc loco dicit, etiamsi ea ab aliquo postulata sit, dici debet ex motu proprio concessa; quia illis verbis declarat Pōtifex, se non ex tali postulatione, sed ex sua liberalitate motum fuisse ad illam concedendam. Tum quia ita habetur *cap. si motu proprio de praeben. in 6.* Tum quia oppositū esset Pontificem mendacij redarguere. San. hez. *lib. 8. de matrim. disp. 1. num. 6.* post Baldum, Decium, Rebuffum, & alios.

297 Pro effectibus quos hæc clausula *Motu proprio* producit, dicta *to. 3. Verbo clausula n. 41.* & supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 38. Minorū *circa* §. 38 Eremitarum S. Augustini *circa* §. 33. ac authores ijs locis relatos.

298 Circa clausulam illam *Ex certa scientia*, qua vtitur Pontifex in confirmatione dictorum Priuilegiorum vide etiā dicta eo verbo *Clausula n. 29.* & supra in Mari magno Prædicatorum §. 38. & Eremitarum S. Augustini § 33. cum authoribus ibi relatis. Vbi etiā de effectibus, quos hæc clausula producit. De quibus etiam latè infra in Mari magno Seruitarum circa §. 28. Quia tamen plura ex ijs, quæ ijs locis & ab ijs Authoribus dicuntur, firmata sunt à S. Rota in vna Leodiensi *Collectarum* 7. Aprilis 1628 coram Coccino, ideò placuit ipsius Rotæ verba ad vnguem hic ponere. Quæ sunt talia.

299 Quod autem confirmatio fuerit ex certa scientia, satis deprehenditur ex verbis ipsarum Constitutionum. In eis enim narrantur singulariter priuilegia concessa Religioni videlicet Leonis X. Clementis VII. Pauli III. Pij IV. Pij V. & narrantur exemptiones in eis contentæ, scilicet *à solutione, & exactione decimarum, censuum, iurium, & synodalium, & Canonicatarum portionum, seu charitatiuis subsidij, ac iucundi aduentus, seu quartæ, aut aliàs quomodolibet, aut aliorum quorumcunque onerum*, sub certis modis, & forma, *exemerint, & liberauerint*, scilicet Pontifices prænominati, prout in diuersis *Prædecessorum desuper confectis litteris plenius continetur, &c.* Tandem subditur *Motu proprio. Non ad Magistri, &c. sed ex certa scientia, & mera nostra liberalitate, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias eidē Magistro, & conuentui quomodolibet concessa Apostolica authoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illis-que perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus. ac omnes, & singulos tā iuris, quàm facti defectus, si qui forsan interuenerint, supplemus* &c. vnde attēto tenore non potest ambigi, quod confirmatio priuilegiorū fuerit facta ex certa scientia. Nam licet aliqui velint quod ad hunc effectum debeat narrari totum factum, vel inseri totus tenor priuilegij. Abb. *in capit. quia diuersitatem. nu. 9. in fin. de concess. preb.* Card. *cons. 44. numero 6.* attamen tutior est opinio Glos. *in cap. 1. in vers. de quast. de confirmat. vtil. vel inutil.* quod confirmatio ex certa scientia tunc dicitur, quando est facta cum causæ cognitione; in forma verò communi dicitur facta, quando nō adest causæ cognitio, & idem dicit Affl. *in tit. de iure sua curiæ obseru. num. 5. R 4. lib. 3.* Barbat. *inter cons.* Alex. *cons. 123. num. 18. vol. 4.* & idem Alex. *cons. 15. nu. 2. in fin. & nu. 3. lib. 5.* vbi quod quando ex præcedentibus, & sequentibus constat Papam fuisse informatum, si dicatur postmodum, *ex certa scientia*, prout in casu nostro confirmatio præsumitur ex certa scientia, in prædictis autem confirmationibus fuit inserta substantia priuilegiorum confirmatorum, quæ ostendit causæ cognitionem. Glos. *in c. Pastoralis, §. Præterea in vers. ex certa scientia de offic. deleg.* Felin. *in c. cum inter col. 1. & 2. de except.* Decius *in c. porrectum num. 15. de confir. vtil. vel inut.* Roma. *cons. 327. nu. 7.* Gabriel *cons. 183. nu. 14. libr. 2.* & fuit dictum in causa Abulen. *Iurisdictionis* 25. Ianuarij 1588. coram Orano, & in similibus terminis fuit resolutū in causa Toletana *Admissionis* 17. Iunij coram Reuerendissimo D. meo Patriarcha Antiocheno. Ita Rota relata ad intentum nostrum vtilia. Vide dicta supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* § 33.

Circa §. 45.

300 IN hoc §. supplet Pontifex ex *certa scientia, & motu proprio* defectus, si qui interuenerunt in priuilegiorū præfatorum concessione, & pro potiori cautela illa *vim vigorem, & efficaciam* habere debere concedit, & indulget.

301 Circa quod notanda sunt, quæ dixi *tom. 3. verb. clausula nu. 70* circa clausulam illam *supplentes defectus*, illam scilicet, supplere defectus iuris positiui, saltem accidentales, & qui solum pertinent ad iuris solemnitatem, & aliquando etiam substantiales, vt ibi dictum est. Pro quo præter Authores ibi relatos lege Mantā *in tract. de clausul. p. 1. claus. 73. nu. 14. & claus. 181. per tot.* Nota tamen quod quamuis hic Author referens Abbatem teneat, quod hæc clausula non operetur expressa obreptione, & falsitate (quod etiam sequitur Barbosa *in tract. de claus. claus. 177. nu. 17.*) nihilominus ex Rota decis. apud Mantic. *inter decis. ipsius n. 212. § non obstant*, quod etiam videtur sequi ex alia Rotæ decis. coram Orano in vna Abulensi *Iurisdictionis* colligi videtur etiam tollere vitium subreptionis. De quo alibi.

Circa §. 46.

302 HOC loco, conformiter ad priuilegia Innocentij IV. Clementis IV. Innocentij VI. & Alexandri IV. quæ Sixtus IV. confirmat, concedit Fratribus nostris exēptionem à solutione collectarum, exactionum, decimarum, & quarumcunque quotarum, declarans, & decernens, quod etiamsi decimæ, seu onera huiusmodi imposita essent quibuscunque exemptis, etiam Mendicantibus, nihilominus ad ea non teneri Fratres nostros.

303 Pro quibus primò notāda clausula illa, *sicut accepimus*, qua vtitur Pontifex in principio huius §. ad denotandum se accepisse nonnulla dubia exorta fuisse circa priuilegia relata. Ea namque iuxta dicta *to. 3. verbo Clausula num. 66.* & supra in Mari magno Min. *cir* §. 39 non eget iustificatione, seu probatione eo quod ponitur in gratia motu proprio concessa, prout est ista, de qua in præsenti: etiamsi requireretur talis iustificatio, si gratia hæc solum esset ad instantiam partis; sicuti docent Put. *dec. 100 lib. 3. in correct.* Seraph. *decis. 1371 num. 4.* Rota *decis. 447 num. 1. & 2. p. 1. Diuers. & dec. 656 nu. 3. parte 2. Recent.*

304 Pro exemptione autem à solutione collectarū, seu exactionum quarumlibet nota, quod si ea sint imposita à potestate sæculari imponentes ea sunt excommunicati *cap. non minus, & capit. aduersus de immunit. Eccles.* & alijs iuribus relatis

relatis 3. *tomo verbo Gabella quoad Regulares num.* 5. *&* 23. Filiucius *Tract.* 14. *num.* 43. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 50. *numero* 117. Estq; hæc excommunicatio Papæ reseruata in Bulla Cœnæ *cas.* 18. iuxta dicta eo 3. 10. *verb. Bulla Cœnæ num.* 46 & tractant Filiucius, Vgolinus, Duardus, Alterius, Bonac. & alij Bullæ Cœnæ Expositores. Est autem *collecta*, demquod talia, vel præstatio, quod soluitur à ciuibus pro rebus. Filiucius *Tract.* 16. *cap.* 5. *numero* 103. Exactionum autem nomine veniunt generaliter omnia iura onera, quæ exiguntur, vt sunt gabella, tributum, pedagium, guidagium, & similia, de quibus dixi eo *verbo Bulla Cœna num.* 17. 46. *&* 47. & tradat Filiucius *supra*. Ab ijs ergò omnibus oneribus eximuntur Religiosi nostri ex vi huius priuilegij, etiam si imponantur non solum à secularibus Principibus, vel dominis, sed etiam à Sedis Apostolicæ legatis. Pro quo, præter dicta locis relatis, & supra circa similia priuilegia in Mari magno Prædicatorum §. 17. *&* 35. Minorũ §. 15. 16. 17. *&* 36. Vide Ferretũ *Tract. de Gabell. & vectigalib. n.* 564. Suarez *de legib. lib.* 5. *c.* 13. *& de cens. disp.* 21 *sect.* 2. *a nu.* 99. Comitelum *lib.* 1 *responsion. moral. q.* 95. Portellum *in dub. Regular. verbo Tributum*, ac Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut.* 63. *num.* 29.

305 Pro charitatiuo subsidio, à quo specificè eximuntur Religiosi nostri in hoc priuilegio, præter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 45. nota, quod quamuis propter hoc, & alia priuilegia, præsertim Gregorij XI. Eugenij IV. Sixti V. & Gregorij XIII. exempti sint nostri, & plures alij Religiosi ab ipsius solutione, nihilominus in Regnis Hispaniarum propter reuocationem dictorum priuilegiorum factam à Pio V & Gregorio XIII. debet solui. Rodriquez *in Addit. Summ. tomo* 4 *cap* 142 *n.* 4. Portellus *in dub. Regularium verbo Tributum num.* 3. alter Rodriguez *in Compend. Resolut.* 63. *nu* 31. *& Resolut* 137. *num.* 2. & Scholiastes huius Maris magni *hic*.

306 Pro exemptione autem à decimis de nouallibus proprijs manibus, aut sumptibus laboratis, & de hortis, virgultis, piscationibus &c. nota quæ dixi *tomo* 1. *c.* 3 *num.* 14. *&* 15. *& to.* 1. *c.* 1. *nu.* 32. *& tomo* 3. *verbo Decima quoad Regulares num.* 2. 3. *&* 4. *& supra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. Minorum *circa* § 28. Eremitarum Sancti August. *circa* §. 13. Nota etiam decimam Papalem appellari tam in hoc, quam in alijs similibus priuilegijs, decimam partem fructuum de beneficijs Ecclesiasticis, quam Summi Pontifices reseruare solent ad necessitates Ecclesiæ subleuandas, & ad expeditionem belli contra infideles, ad instar doni solui soliti a Leuitis Summo Sacerdoti, Numerorum *capit.* 18. & a Esdræ *capit.* 10. & refertur *cap.* 1. *de decimis*. Rebuffus *de decimis quæst.* 13. Hieronymus Rodrig. loco relato *ex resolut.* 137.

Circa §. 47.

307 CONTINETVR sub hoc § amplissimum priuilegium Sixti concessum Ordini nostro pro Pinzocheris, seu Tertiarijs nostris, communicando videlicet illis omnia, & singula Indulta, priuilegia, & indulgentias Ordinum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini; conformiter etiam ad concessionem Nicolai V. de qua supra § 33. & Eugenij IV. Martini V. & Bonifacij IX. pro Ordine Eremitarum Sancti Augustini, quæ habetur *supra* §. 34. Circa quam materiam quia plura dicta sunt *tomo* 2 *cap.* 14. *& tomo* 4. *verbo Tertiarij, & Tertiaria*, & in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 6. alia quoque dicemus infra *circa* §. 84. huius Maris magni, *&* §. *sequenti*, ideo ad alia properandum, solum animaduertendo huiusmodi priuilegia Pinzocheris, & Tertiarijs concessa limitanda esse iuxta limitationem traditam à Leone X. in Concilio Lateranensi, de qua dixi eo *cap.* 14. *n.* 27. ita scilicet vt solum *viri collegialiter viuentes, seu cum claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu calibem aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu* (scilicet Ordinis) *vitam ducentes, priuilegijs, quibus Fratres Ordinis, cuius tertia Regula habitum gestant, gaudere debeant*. Et iuxta explicationem S. Congregationis, quam ibidem *numero* 28. retuli. Vbi etiam *numero* 29. de alijs conditionibus pro eisdem à S. Congregatione requisitis. Ex quibus etiam colligi potest quid sentiendum de ijs, quæ ex varijs Doctoribus afferunt Castillo *lib* 3. *Tertiariorum*, & Hieronymus Rodrig. *in Compend. Resolut.* 136. Reducenda enim ad prædictas limitationes Concilij, & S. Congregationis.

Circa §. 48.

308 CONCEDITVR hoc loco à Sixto IV. facultas Fratribus nostris ad ministrandum Sacramenta Pinzocheris, seu Tertiarijs, & eorum cadauera post mortem sepeliendum, & ad proprias Ecclesias portandum, etiam sine Parochorum licentia.

309 Hæc porrò omnia limitanda sunt iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 14. relato. Etenim, iuxta dicta *ibidem num.* 34 quoad Sacramentorum administrationem, licet *viri collegialiter viuentes, aut cum Claustralibus habitantes, & fœmina virginalem, cælibem, aut castam vidualem vitam ex voto ducentes, possint vti priuilegijs suorum Ordinum*, tamen viri separatim viuentes, aut fœminæ prædictam vitam non gerentes, quales sunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Eucharistiam in die Paschatis, Extremam Vnctionem, & alia Ecclesiastica Sacramenta (Sacramento Pœnitentiæ dumtaxat excepto) in proprio Sacerdote suscipere tenentur. Ita enim habetur ex Bullis Leonis X. & declarationibus Sacræ Congregationis, quas retuli, eo *cap.* 14. *num.* 27. *& seqq* & ex Castrobio, Rodriguez, & Gauanto *eo num.* 34. relatis. Ex quo vt ibidem dixi, sequitur, quod Eucharistiam vltra diem Paschatis, & Sacramentum Pœnitentiæ semper, possint recipere ab alio, quam à proprio Sacerdote, iuxta sua priuilegia. An verò ad ministrandum Sacramentum Pœnitentiæ tam viris, quam fœminis Tertiarijs requiratur approbatio Ordinariorum, ita vt quo ad hoc etiam sit limitatum hoc priuilegium Sixti IV. dixi quid sentiendum eo *num.* 34.

310 Circa sepulturam quoque, & cadauerum portationem ad Ecclesias nost. as, etiam licentia parochorum non requisita, vide limitationem ex Bullis Leonis X, & S. Congregationis declarationibus adductis eo *cap.* 14. *num.* 35. *&* 4. *to. verbo Tertiarij, & Tertiaria nu.* 2. 3. *&* 4 præsertim iuxta vltimam editionem Venetam anni 1645.

311 Ex eo autem, quod in hoc priuilegio Sixti IV. dicatur: *Dum eos, vel eas decedere contigerit*, constat id quod diximus eo *cap* 14 *num.* 10. *&* 11. Pontificem scilicet loqui de Tertiarijs vtriusque sexus tam viris, quam fœminis, eosque in nostro Ordine admitti, prout clarius, & expressius constabit ex §. 84. huius Maris magni, vbi idem Pontifex vtitur illis verbis *Vtriusque sexus personas*, quæ etiam retulimus eo *num.* 11.

Circa §. 49.

312 HOC loco Pontifex extendit priuilegia concessa pinzocheris, seu Tertiarijs, imò etiam Fratribus, & sororibus Ordinis, ad oblatos, seu oblatas, commissos, seu commissas ipsius, ac si pro illis essent concessa. De illis autem latè egi *tom* 2 *cap* 8. *& tomo* 4. *Verbo Oblati, seu Commissi*, & supra in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* § 36.

313 Notat præterea Scholiastes huius Maris magni Donatos, seu Oblatos nostrorum Patrum Discalceatorum, qui solum trium votorum simplicium professione sunt astricti, esse personas Ecclesiasticas, & gaudere priuilegio fori, & Canonis. De quo etiam nos eo c. 8 *à numero* 5. *&* 4. *tom. eo verbo Oblati, seu Commissi a numer.* 4. Nota præterea, quod etiam personæ oblatæ, seu commissæ Monasterijs Monialium Ordinum Prædicatorum, & Minorum, seu aliorum, qui communicant in priuilegijs cum ipsis, gaudent priuilegijs concessis, & concedendis suis Ordinibus, ex concessione huiusmet Pontificis Sixti IV. in Bulla aurea *circa* § 4.

Circa §. 50.

314 AMPLIAT, & extendit Pontifex Sixtus Priuilegia à suis prædecessoribus Innocentio IV. Alexandro IV. & Gregorio XI. nostris Fratribus cõcessa circa celebrationẽ tempore interdicti; ita scilicet, vt liceat illis eo tempore habere altare portatile, & super illo in locis conuenientibus Missas, & diuina officia coram quibuscunque celebrare, ad-

admittendo etiam secum Tertiarias, & Oblatas personas ac Procuratores, & Aduocatos Monasteriorum. De qua materia non solum dixi *supra* §. 3. *&* 4 *ac* 36. sed etiam sæpius. Etenim quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *to.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. *&* 15 *& tomo* 3. *verbo Altare num* 13. 14. *&* 15. ac 16. vbi plura de huiusmodi Altaribus, *ac tom.* 4. *verbo Oratoria quoad Regulares*, præsertim *n.* 6. sub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiusmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus interdicti, de eo dixi *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 19. *&* 20 *& tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. *& tom.* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares num.* 28. *& sequent.* Similiter, quod attinet ad Tertiarias personas dixi *t.* 2. *cap.* 14. *& to.* 4. *verb. Tertiarij*, *& Tertiaria*, & quod spectat ad personas Oblatas, plura etiam dixi ad intentum *tom.* 2. *c.* 8. *& to.* 4. *verbo Oblati seu Commissi.* Præterea de Procuratoribus, & negotia gerentibus Religionum dixi *tom.* 2. *cap.* 17. Alia etiam habes in similibus priuilegijs Prædicatorum, in ipsorum Mari magno *circa* §. 39. *&* 40. Minorum §. 39. Eremitarum S. Augustini § 37.

315 Notat vlterius noster Scholiastes priuilegium hoc admittendi istas personas tempore interdicti ad officia diuina dubium esse an sit derogatum per Concil. Tridentinum, & Nauarrum id affirmare, esse tamen communem fermè sententiam contrariam. Sed de hoc iam dixi locis relatis, quid sentiendum. Notat etiam hæc priuilegia suspendi in Hispania per Bullam Cruciatæ. Sed, cum iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Bulla Cruciata num.* 38. ac præcipuè *tom* 2. *cap.* 1. *num.* 59 per Bullam Cruciatæ solum suspendantur priuilegia concessa Monasterijs, Ecclesijs, Hospitalibus, Confraternitatibus, Vniuersitatibus, pijs locis, & singularibus personis; hoc autem priuilegium, & similia concessa sint Ordinibus, & Religionibus ipsis, ideo videtur dicendum non suspendi per illam. Præsertim cum sint concessa in ordine ad sæculares, quos non comprehendi in dicta suspensione eis locis dixi. Vide Sanchez, Dianam, Ludouicum à Cruce, & Cardinal. Lugo eis locis relatos.

Extat etiam specialis quædam concessio pro Fratribus
316 Ordinis SS. Trinitatis ex Clem. VII. in Bulla recitata à Rodriguez *in Bullario in Clem. VII. Bulla* 6. vbi Pontifex hæc habet: *Volumus insuper, ac præcipimus, quod cū dicti Fratres procuratores, vel eorū nuntij ad aliquas Ecclesias aduenerint interdictas, in eorū iucundo aduētu Ecclesiæ aperiantur, ac campanæ pulsentur, ac quod ibidē campanis pulsatis, & ianuis apertis diuina officia celebrentur, ac corpora mortuorum ibidem Ecclesiasticæ tradantur sepulturæ, nisi excōmunicati nominatim fuerint, aut publici vsurarij.* Notant hoc priuilegium Portellus *in dub. Regular. verbo interdictum in Addit. nu.* 4. & Hieronymus Rodriguez *in Compend. verbo Interdictum Resolut* 80. *num.* 33. Notare etiam oportet circa illud, simile priuilegium concessisse Innocētium IV. Ordini B. Mariæ de Mercede, vt patet ex Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 2. Vbi Notat eius Scholiastes Seraphinus Freitas hoc etiam priuilegium concessum fuisse Templariis, illeque reuocatum per *cap. Alma mater*, prout tenent: Glossa, Rodriguez & Collector, licet postea id. in Scholiastes in Bullam 2. Bonifacij VIII. dicat esse reualidatum, & de hoc iterum se acturum, quamuis non videam hanc reualidationem. Priuilegium autem Clem. VII. pro Trinitarijs non patitur hanc exceptionem.

Circa § 51.

317 CONceditur hoc loco facultas nostris Religiosis administrandum Sacramenta ijs, qui in nostris immorantur obsequijs, & eos sepeliendum in cœmeterijs nostris, cum decesserint, in confirmationem priuilegij Alexandri IV. de quo in §. 14.

318 Circa quod notat Scholiastes huius Maris magni per istos famulos, seu famuliares, qui nostris immorantur obsequijs, intelligi illos, qui sub gubernatione Prælati in nostris Conuentibus assistunt, etiamsi aliquando extra Monasteria sint in eorum negotijs occupati. Quod latè probaui *tom.* 2 *capit.* 16. *num.* 1. *&* 14. maximè propter decretum Concil. Triden. *sess.* 24. *cap.* 11. De quo etiam Ludouicus à S. Ioanne *in Summa tom.* 1. *quæst.* 8. *artic.* 9. *de Eucharistia dub.* 3. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolutio.* 63. Villalobos *in Summ. Tract.* 10 *de Extrema Vnction. dub.* 6. *nu.* 3. & Quintana Dueñas *in singular. Tract* 5. *singul.* 3. *&* 4. Notat etiam idem Scholiastes dubium esse an hoc priuilegium suspendatur in Regnis Hispaniæ per Bullam Cruciatæ, & dicit cum Rodriguez *in Additionib. ad Bullam* §. 5. *in fin.* vtendum esse cum moderatione Sed quamuis moderatio, & modestia maximè consulenda sit Religiosis, nihilominus, iuxta dicta *circa* §. *præcedentem* videtur dicendum non suspendi hoc priuilegium per Bullam Cruciatæ.

319 Dubitari autem potest, an cum in hoc priuilegio solum concedatur facultas Fratribus nostris ad sepeliendum dictos familiares in cœmeterijs nostris, possimus eos sepelire etiam in Ecclesijs. Et videtur dicendum, quod ex vi huius priuilegij non possint sepeliri nisi in cœmeterijs. Ratio est, quia aliud est cœmeterium, de quo in hoc priuilegio, aliud vero Ecclesia, aut Oratorium, de quibus hic nulla fit mētio; & Ecclesia seu Oratorium nobiliora loca sunt quam cœmeteria, quæ sunt veluti accessoria illis, *de consecrat. Eccles. in* 6 *cap. vnic.* Vnde antiquitus solum Episcopi sepeliebantur in Ecclesijs, reliquus vero populus fidelium in cœmeterijs, licet postea consuetudine introductum sit vt fideles omnes possent in Ecclesijs sepeliri. Stephanus Durant. *de ritib. Eccles. lib.* 1. *cap.* 23 Villalobus *in Summ. p.* 2. *tract.* 41. & alij apud Barbosam *de iure Ecclesiastic. lib.* 2. *c.* 10. *nu.* 6. 7. *&* 8. Ad intentum ergo cum Pontifex solum cōcedat facultatem sepeliendi dictos familiares in cœmeterijs, videtur voluisse limitare locum sepulturæ, & quod nō esset Ecclesia. Dixi autem *ex vi huius priuilegij*, nam ex vi alterius Alexand. IV. de quo in §. 13. cum in illo indefinitè, & indeterminatè concedatur facultas tradendi dictos familiares *Ecclesiasticæ Sepulturæ*, non determinando sepulturæ locum; possumus illos etiam in Ecclesijs sepelire; siquidem Ecclesia ex vsu fidelium est locus sepulturæ pro omnibus *c. nullus* 13. *quæst.* 2. *cap. Ecclesiam de consecrat. d.* 1. *capit. ex parte, capit. cum liberum de sepult.*

320 De alijs porro quæ spectant ad administrationem Sacramentorum pro istis familiaribus vide dicta *eo capit. iā* relato, & supra in Mari magno Prædicatorum circa §. 11. & Minorum *circa* §. 9. & obserua, quod dictum istis locis, scilicet, quod ad ministrandum familiaribus (intellige iuxta Concilium Tridentinum *sess.* 24. *capit.* 11. si actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, & obedientia viuunt) Sacramentum Pœnitentiæ non requiri approbationem ab Ordinario, sed tantum à Prælato Religionis, declaratum esse à S. Congregatione nouissimè etiam approbat Barbosa *in Summ. Apostolic. verbo Familiares nu.* 18. ex Armendariz.

Circa §. 52.

321 PRIVILEGIVM, de quo in hoc §. agitur, concessum etiam est Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 12. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 10. Consistit autem in hoc, quòd familiares, Procuratores, & operarij nostri non sint obnoxij censuris, quæ generaliter promulgantur in terris, in quibus resident Fratres nostri. Sed quod possint diuina audire sicut ipsem Fratres, nisi specialiter excommunicati, vel interdicti fuerint.

322 Circa quod priuilegium, præter dicta locis citatis, in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, & locis ibi relatis, vlterius notandum, priuilegium istud (prout notat etiam Scholiastes huius Maris magni) limitatum esse à Concilio Trident. *sess.* 24. *cap.* 11. ita vt prædicti familiares, Procuratores, & operarij nostri non possint potiri ipso, nisi actu seruiant Monasterijs, & inter eorum septa, & sub eorum obedientia viuant. Quod intellige, probabiliter, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 16 *num* 14. (quod etiam deseruit pro his, quæ superius diximus de familiaribus) quatenus istud Priuilegium *perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere* cognoscetur, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit, & nos eo loco ex Rodriguez notauimus. Notat etiam alter Rodriguez in *Compend. verbo Excommunicatio Resolut* 62 *num.* 9. requiri etiam ad hoc quod dicti familiares fruantur dicto priuilegio, quòd sub Regula Religionis viuant, quia Concilium hoc requirit. Sed

nec

nec hoc est verum, nec Concilium id requirit; loquitur enim sub distinctione, scilicet dicendo: *Exceptis ijs, qui prædictis locis* (Monasterijs) *actu seruiunt & intra eorum septa ac domos resident, subque eorum obedientia viuunt.* Subdit postea sub distinctione. *Siue ijs, qui legitimè, & secundam Regulam earundem militiarum professionē fecerint.* Vbi de veris professis est sermo, & de quibus etiam intelligo id quod subdit Concilium *De qua Ordinario constare debeat.* Nota etiam moderatum esse hoc priuilegium ante Concilium Tridentinum à Concilio Lateranensi, & Leone X. iuxta dicta eo *cap. 16. n. 13.* ita scilicet, quòd operarij nostris seruitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis illaqueari essent, & esse censerentur, si illis causam dedissent, aut dantibus consilium, auxilium, vel fauorem præstitissent.

323 Notandum etiam, ex eo Pontificem in principio huius §. dixisse: *Si quando autem in terris, in quibus residetis, vel in earum personas excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, &c.* indefinitè, & indeterminatè, quia scilicet, ea debent intelligi secundum distributionem accommodam vt dicitur. Etenim, iuxta dicta *to. 4. verbo Interdictum quoad Regulares nu. 8.* licet excommunicari nequeant Vniuersitates, Collegia, Ecclesiæ, & similia, sed solum personæ; interdici tamen possunt tam personæ, quam prædictæ Vniuersitates Collegia, &c. prout Nauarrus, & Toletus eo loco relati, & communiter Doctores tenent. Propterea ergo Pontifex indeterminatè, & indistinctè loquitur de huiusmodi censuris. Non verò nominat suspensionem, quia hac censura non afficiuntur sęculares, sed solum Ecclesiasticæ personæ, iuxta dicta *tom. 4 verbo suspensio quoad Regulares num. 1. & 3.* dicti autem familiares, seu operarij Fratrum personæ sæculares, saltem regulariter loquendo, solent esse.

Circa §. 53.

324 CONCEDITVR hoc loco vt in excommunicatorum terris liberè commorari possint Fratres nostri, & ab eis tunc, & etiam quando per ipsos transierint, necessaria vitæ deposcere, ac recipere.

325 Circa quam concessionem notat Scholiastes noster ferè nihil habere præter ius commune. Sed, vt dixi in simili priuilegio Prædicatoribus concesso in eorum Mari magno *circa §. 13.* dici potest hanc, & similes concessiones, seu priuilegia continere aliquam gratiam supra ius commune, & deseruire posse Regularibus prædictis ad communicandum cum præfatis excommunicatis non toleratis, seu vitandis, quando in eorum terris commorantur, non solum in eis, quæ pertinent ad ipsorum excommunicatorū conuersionem; aut salutem spiritualem, neque in proximè illa concernentibus, qualia sunt salutationes & allocutiones, quæ inter ea admisceri solent, iuxta dicta *tom. 3. verb. Excommunicatio qua ad Regulares num. 45.* ex Syluestro, Nauarro, Rodriguez, & Bonacina; sed etiam in alijs, quæ solum remotè, & mediatè conducunt ad prædicta. Similiter, iuxta dicta ibidem, concessio ista de postulando, ac recipiendo necessaria vitæ ab excommunicatis, extendi etiam debet, ne inutilis reddatur, etiam pro casu quo tales excommunicati essent vitandi, aut non tolerati. Vide alia eo §. 13. & in Mari magno Minorum *circa §. 11.* præcipuè, quod attinet ad causam huius concessionis, quam exprimit Papa illis verbis: *quia vos voluntariam patientes paupertatem, &c.* an scilicet quando cessat causa finalis priuilegij, cesset ipsum priuilegium, quæ est difficultas communis tā pro isto quam pro multis alijs priuilegijs.

325 Quia verò contingere potest, quod isti excommunicati sint hæretici, ideo quæri potest, an liceat Religiosis apud illos existentes illis prædicare pro ipsorum conuersione ad fidem. Et dicendum, quod licet, iuxta dicta *eo. 3. verb. Concionatrix & Concinator Regularis num. 3.* concionandi munus solum conueniat Prælatis Ecclesiarum, & Religiosis non nisi ex priuilegio, nihilominus existentes in terris hæreticorum possunt id munus exercere ex voluntate præsumpta Papæ, & Pastorum Ecclesiæ, si expressa illorum licentia haberi non possit. Sic colligo ex Cardinali Lugo *de fide disput. 19. sect. 1. num. 46.* Et ex eo, quod cum Mendicantes sint cooperatores, seu coadiutores Episcoporum, prout sæpius dixi, & colligitur ex Clementina *Dudum de sepultur.* proculdubio debent præsumere pro tali casu necessitatis, seu vtilitatis Ecclesiæ, posita ipsorum capacitate ad id munus exercendum se habere licentiam ad id sciōdumà præfatis Ecclesiæ Pastoribus. An verò id fieri possit etiam cum custodia armatorum, ne impediatur ab hæreticis talis prædicatio, tractant Castrus Palaus *parte 1. Tract. 4. disput. 2. punct. 5. nu. 9.* Diana *6 p. Tract. 4. Resolut. 15. &* Lugo *supra sect. num. 52. & 53.* & alijs. De quo etiam Rodriguez *tom. 3. q. 32. artic. 4.*

Circa § 54.

326 CONCEDIT hoc loco Papa Sixtus Generali, & Prouincialibus facultatem ad absoluendum Fratres, & dispensandum cum illis, in quibuscunque casibus in quibus in censuras, vel irregularitates incurrerint, nisi in casibus (inquit Pontifex) *in præsentibus litteris exceptis.*

327 De qua facultate multa diximus non solum in præsenti opere in Mari magno Prædicatorum *circa §. 14. 15. 41. & 42.* & in Mari magno Minorum §. 12. 40. & 49. Eremitarum Sancti Augustini §. 43. & 44. sed etiam in multis alijs locis ibi relatis, quæ quidem sufficere possent ad intentum; alia tamen pro maiori notitia rei valde necessariè addenda.

328 Et primò quidem, casus excepti à Pontifice in hoc priuilegio, & in quibus declarat se non concedere facultatem ad absoluendum seu dispensandum, sunt, iuxta dicenda infra *circa §. 62.* quoad absoluendum, hæresis cum relapsu, schisma, falsificatio litterarum Apostolicarum, & delatio prohibitorum ad infideles, sicut etiam in Mari magno Prędicatorum § 41. Minorum §. 40 & Eremitarum Sācti Augustini §. 43. Quoad dispensandum verò, iuxta dicenda infra circa §. 63. sunt, irregularitas propter homicidium voluntarium, bigamiam, seu mutilationem membrorum, quæ etiam irregularitates exceptæ sunt in Mari magno Prædicatorum §. 42. Minorum §. 49. Eremitarum S. Augustini §. 44.

329 Pro vsu autem horum priuilegiorum nota absolutionē datam à Prælatis, quibus conceduntur, valere, etiam si ipsi ignorent illa. Iuxta iuris regulam, *Si non vales, quod ago vt ago, valeat vt valere potest.* Quæ interpretanda est, quod semper quis vult valere actum omnimodo quo valere potest. Imò, & in dubio hoc præsumendum est de intentione absoluentis. Panormitanus *in cap. licet de offic. ord. & in cap. cum, super de offic. deleg. nu. 12.* Portellus *in dub. Regularium verbo Prælatus num. 34.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. resol. 3. nu. 13* post alterum Rodriguez. Deseruiet autem hæc regula, præterim pro absolutione, & dispensatione, quæ concedi solent à Prælatis Regularibus tempore visitationum, de qua dixi supra in Mari magno Eremitar. §. 44. Valebunt namque, etiam si Prælati ignorēt hæc, vel alia priuilegia.

330 Pro quo vlterius notandum huiusmodi absolutionem seu dispensationem in Ordine nostro dari debere non solum in visitationibus, & capitulis, sed etiam in magnis solemnitatibus. Ita enim habetur in Breuiarijs nostris etiam à Sede Apostolica, & Gregorio XIII. approbatis, in quibus talis forma assignatur. Dicto *Confiteor Deo & Misereatur,* Prælatus dicit: *Si tenemini aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum se extendunt gratiæ, & priuilegia Ordinis nostro indulta, mihi commissa & vobis concessa: ego absoluo vos, & restituo vos Sacrosanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & vnitati fidelium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Eadem authoritate ego dispenso vobiscum super omni irregularitate, si quam contraxistis; & habilito vos executioni Ordinum, & officiorum vestrorum. Item eadem auctoritate facultatem vobis damus, vt possitis absolui à Confessoribus per nos, vel alios superiores vestros approbatis, pro hac vice eligendis, ab omnibus casibus nobis reseruatis, & ab omni transgressione Regulæ, & Constitutionum, & admonitionum maiorum vestrorum, & ab omni pœnitentia oblita, & neglecta. Item remittimus vobis pœnas, quascunque vobis debitas propter transgressionem Regulæ, fractionem silentij in Choro, Sacristia, Capitulo, Claustro, Refectorio, & Dormitorio.* Additur etiam pro Prouinciali,

vel

vel eius Vicario. *Et quæcunque alia de quibus consueuit fieri remissio in consimilibus solemnitatibus, vel capitulis; & precamur ut sitis absoluti bis, & ante Tribunal Domini nostri Iesu Christi: habeatis vitam æternam, & viuatis in sæcula sæculorum. Amen.* Subiungitur postea debere iniungi pœnitentiam ad libitum Prælati. Quia id est omnimodè necessarium, saltem propter vsum, & praxim Curiæ in similibus absolutionibus, & dispensationibus, iuxta dicta *tomo 3. verbo Irregularitas nu.86.*

331 Præterea notandum, huiusmodi absolutiones, & dispensationes valdè, magnique habendas, & æstimandas esse. Primò quidem, quia, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. nu. 93.* illæ deseruiunt non solùm pro censuris, & irregularitatibus dubijs, oblitis, seu ignoranter incursis, sed etiam pro censuris, & irregularitatibus certis, & manifestis, saltem pro foro conscientiæ, iuxta ibidem dicta. Secundò, quia adeò vtiles sunt, vt Religiosi per illas absoluti, aut dispensati, si postea recordentur de illis, non tenentur amplius absolutionem, aut dispensationem quærere, sed satisfaciant confitendo peccata, ob quæ illas incurrerunt. Nauarrus *in Manu. cap. 26. num. 13.* Peirinis *tomo 1. priuilegiorum Minimorum consti. 1. dub. 2. num. 42.* Candidus *tomo 1. disquisit. moralium dispensit. 3. art. 40. nu. 3.* Tamburinus *de iure Abbatum disput. 4. quæst. 12. num. 12.* Tertiò, quia, si casus esset, quod illæ censuræ, à quibus Religiosi tunc absoluuntur, & peccata propter quæ illas incurrerũt, essent reseruatæ, cùm censuræ ipsæ tunc sunt ablatæ, peccata illa iam reseruata non manent, sed potest illa confiteri Confessario non habenti authoritatem absoluendi à reseruatis. Ita enim habent Nauarrus, & Peirinis relati, & sequitur ex communi doctrina, quam attuli *tomo 3. verbo casus reseruati Regularium num. 17. & verbo Bulla Cruciatæ num. 21.* quod scilicet, ablatis censuris casuum reseruatorum, tam peccata non manent amplius reseruata, ita vt postea possint à quocunque Confessario absolui. Quartò, quia non solum deseruiunt pro tollendis censuris, & irregularitatibus, sed etiã pro tollendis pœnis, quæ impedire possent executionem officiorum Ordinis, prout colligitur ex illis verbis formæ relatæ: *Et habilitet vos executionem Ordinum, & Officiorum vestrorum.* Et ita supponunt Sigismundus de Bononia *de electione Prælatorum dub. 99. num. 3.* & Samuelius *de Canonica Elect. tract. 2. controu. 10. concl. 3.* post Syluestrum, Nauarrum, Sayrum, & Coriolanum. Quintò, quia huiusmodi facultas extendi potest etiam ad absentes, ita vt Prælati ex vi suorum priuilegiorum absoluentes, & dispensantes suos subditos in prædictis Capitulis, visitationibus, aut festiuitatibus, possunt etiam illam extendere ad subditos absentes, iuxta dicta *tomo 3. verbo Absolutio. num. 16.* ex Auila, & Laymano ibi relatis. Suffragatur etiam Tamburinus *sup. num. 15.* id quoque extendens etiam respectu subditorum inuitorum, & non petentium talem absolutionem, seu dispensationem. Semper tamen præsupponendum est Prælatum illum, qui dispensat, & absoluit, habere facultatem, vel iure communi, vel ex priuilegio aliquo ad tales censuras, irregularitates, vel pœnas tollendas.

332 Cum autem non sit determinatum, quænam sint illæ magnæ solemnitates, in quibus talis absolutio, & dispensatio dari potest, id determinatum est vsui Religionis, qui est quod feria quinta Maioris hebdomadæ id fiat. Quia etiam Commemoratio solemnis Beatissimæ Virginis est præcipuum festum Religionis, ideò tali die etiam dari potest, imo etiam in Natali Domini, Epiphania, Paschate, Pentecoste, Annunciatione, & Assumptione B. Virginis, festo Apostolorum Petri, & Pauli, omnium Sanctorum, quia, istæ festiuitates censentur solemniores, iuxta dicta ex declaratione etiam S. Congreg. *to. 1. c. 21. nu. 3. & to. 4. verbo Oratoria quoad Regular. nu. 3.*

333 Vlterius etiam pro praxi Regularium circa priuilegia relata, nota quod si Prælatus iustè, vel iniustè non vult vti hac authoritate ad absoluendum, vel dispensandum subditum, non propterea ipse subditus potest absolui à quocunque confessario ex licentia præsumpta Prælati, siquidem talis licentia cùm sit expressè negata, non potest vllo modo dici præsumpta. Rodriguez *to. 1. qq. regul. q. 20. ar. 3.* & *q. 21. art. 5.* alter Rodriguez *in Compen. resolut. 3. nu. 16.* Quomodo autem regulariter loquendo Superiores potius se faciles, quam difficiles exhibere debeant in authoritate ista concedenda, vel vtenda dixi *3. to. verbo Casus reseruati Regularium num. 7.* ex Cardinali Lugo, & Patre Candido. Vbi etiam alia ad intentum. Quid etiam facere debeat subditus cui authoritas absolutionis à casibus reseruatis denegata est, & ipse nõ possit cessare à celebratione, vel communicatione sine scandalo, aut infamia, habes ex dictis eo verbo *Casus reseruati Regularium num. 24.* De quo etiam vtrunque Rodriguez supra, ac Villalobos *1. p. Summa tr. 9. difficul. 40.*

334 An hæc priuilegia suffragari possint illis, qui in hos casus inciderunt in contemptum clauium; vel ex confidentia ipsorum, dicetur infra circa §. 61. Vide etiam dicenda circa §. 55. sequentem.

Circa §. 55.

335 Conceditur vlterius hoc loco Pontifex, vt Prælati ipsi, videlicet Generalis, & Prouinciales, ipsorumque vices gerentes possint absolui, & dispensari, iuxta formam Priuilegij, de quo *in §. præcedenti.* Habetur etiam hoc priuilegium in Mari magno Prædicatorum §. 15. & Minor. §. 13.

336 Nota tamen circa illud, videri concessum ex vi priuilegij *§. præcedentis* relati, non solum quia iuxta dicta *to. 1. c. 4. & n. 52. & tom. 4. verbo Prælatus Regul. num. 19.* eas facultates, quas Prælati habent erga suos subditos, habent etiam circa seipsos, ne sint peioris conditionis Prælati, quam subditi (iuxta limitationẽ tamẽ traditã eo *n. 19.* ex Cardinali Lugo) sed etiam, quia iuxta dicta etiam eo *4. tom. verbo Priuilegia Regularium n. 5.* ex Rodrig. & Tamburino, priuilegia siue realia, siue personalia concessa Religiosis extenduntur etiam ad Prælatos, etiam si in illis non exprimantur. Eò etiam præsertim, quod priuilegia conceduntur Religiosis ob labores, quos patiuntur pro Ecclesia Catholica, & propter eorum merita, in quibus Prælati non sunt inferiores suis subditis. Rodriguez *to. 1. Quæst. Regul. q. 2. ar. 8.* post Caietanum, & Syluestrum. Coriolanus *p. 1. de casib. sect. 1. artic. 12.* Miranda *in tomo Man. q. 34. art. 14.* Bossius *sect. 1. de Iubileo cas. 16. nu. 188.* Freitas *in Scholiis ad Bullarium Ordinis S. Mariæ de Mercede in Benedicto XIII. Bulla 5.* & Bordonus *Resolut. 3. num. 23.* Addens bene id intelligi de illis facultatibus, quæ conceduntur Prælatis indistinctè in ordine ad subditos: non verò de facultate speciali pro casu, & persona particulari, quia tunc censetur electa personæ industria, ac proinde non potest alteri communicare nec pro se, nec pro alio.

337 Maximè nota, quod quamuis in hoc priuilegio, sicut neque in alio, quod *§. præcedenti* relatum est, non fiat mentio immediatorum Prælatorum, ac per consequẽs nostri Priores non habeant ex vi illius hanc authoritatem absoluendi, & dispensandi erga subditos, nec ipsorum confessarij erga ipsos Priores; nihilominus tamen, quia in Mari magno Prædicatorum §. 14. & 15. conceditur hæc facultas Prioribus Conuentualibus, ideo per communicationem priuilegiorum, quâ fruuntur Mendicantes possunt etiam vti hac facultate Priores locales nostri Ordinis. Idem dico propter communicationem priuilegij Iulii II. pro Minimis in eorum Mari magno §. 9. ibi enim conceditur similis facultas Correctoribus huius Ordinis, qui correspondent nostris Prioribus localibus. Adde etiam, quod ex priuilegio Eugenii IV. de quo supra §. 15. confirmato, & ampliato à Sixto IV. infra §. 62. videtur quod etiam Priores locales habeant eandem facultatem.

Circa §. 56.

338 PRIVILEGIVM sub hoc § contentum simile est aliis concessis Prædicator. Ordini in ipsorum Mari magno §. 16. & Minorum §. 14. Per illud autem conceditur Generali, & Prouincialibus, ac eorum vices gerentibus, vt volentes ingredi Religionem possint absoluere à censuris à iure, vel à iudice generaliter promulgatis, & dispensare cũ illis in irregularitatibus contractis ab ipsis propter celebrationẽ vel Ordinũ susceptionẽ cu talibus cẽsuris, vel quia in locis interdictis celebrauerint. Quod etiam priuilegium extendit Pontifex erga eos, qui post assumptum habitum, & professionem emissam recoluerint se in sæculo talibus sententiis innodatos fuisse.

Circa

339 Circa quod priuilegium nota cũ Scholiaste huius Maris magni, quo ad præbendum, vel dandum huiusmodi absolutionem, seu dispensationem Nouitijs non sit necessarium, quod habitum Ordinis antea susceperint, sed sufficere, vt eum postea recipiant. Id enim manifeste colligitur ex verbis illis *Valentibus vestræ aggregari Religioni*, ea enim denotant loqui etiam de illis ante habitus susceptionem. Clarius colligitur ex illis, quæ subiunxit Pontifex scilicet: *Volumus autem nihilominus, quod postquam fuerint absoluti huiusmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, nisi mox Ordinem vestrum intrauerint, quacunque etiam eiusdem Ordinis Prælatorum licentia non obstante, eo ipso in pristinas sententias, a quibus eos taliter absolui contigerit relabantur.* Pro quo vide dicta tom. 4. verbo *Nouitij, & Nouitia Religionum nu. 43.*

340 Nota etiam, quod quamuis in hoc priuilegio nulla fiat mentio de Prioribus localibus, sed solum de Generali, Prouincialibus, & eorum vicem gerentibus, nihilominus, quia in Mari magno Prædicatorum §.16. relato id conceditur etiam Prioribus localibus, & in Mari magno Minimorum §.9. id quoque conceditur Correctoribus, qui sunt Prælati locales, ideo saltem per communicationem priuilegiorum possunt nostri Priores locales hac facultate vti, iuxta dicta supra *num.* 337.

341 Quomodo intelligenda clausula illa. *Ita tamen, vt si aliqui ex huiusmodi sententijs propter debitum sunt astricti, satisfaciant vt tenentur*, vide quæ dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 16. Vbi etiam quid dicendum de illis, qui habitum suscipiunt in fraudem censuræ aut pœnæ, & an hoc priuilegium extendatur ad vtrumque forum, & quomodo intelligenda clausula illa *seruata forma canonica*. Pariter etiam an Nouitij possint etiam absolui à sententijs, seu censuris specialiter contra ipsos promulgatis, & à casibus in Bulla Cœnæ Domini contentis, dixi in Mari magno Minorum *circa* § 14. vbi etiam alia ad intentum.

342 Circa clausulam etiam de illis sic absolutis, & postea Ordinem non ingredientibus, scilicet *Eo ipso incidant in pristinas sententias*, consule dicta *tomo 4. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num. 36.* & dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §.9. in simili priuilegio ipsi concesso. Quid etiam importet clausula illa. *Quacunque etiam eiusdem Ordinis Prælatorum licentia non obstante*, dixi in Mari magno Minorum *circa* § 14. Quid verò illa. *Caterum vestra discretio cautè prouideat, &c. vt scandalum euitetur*, dicam in Mari magno Minimorum *circa* §.9. relatũ.

Circa §. 57.

343 CONTENTA in hoc §. habentur etiam etsi non tam expressè in Mari magno Prædicator. § 28 & 43. Minor. §. 30. 31 & 41. Eremitarum Sanct. Augustini § 2. 3. & 24. Continent autem priuilegia Ioann. XXII. Eugenij IV. & Calisti III. ampliata à Sixto IV. quantum ad libertatem sepulturæ in Ecclesijs & cœmeterijs nostris, respectu omnium, qui illic sepeliri voluerint, exceptis excommunicatis, interdictis, aut publicis vsurarijs. Etiã quoad hoc, vt Fratres nostri possint intrare parochias cum Cruce processionaliter, nullius super hoc petita licentia, & cadauera defunctorum leuare, & ad proprias Ecclesias deferre, nec cogi possint ad alias deferre, aut ibi celebrare officia diuina. De quibus priuilegijs, & materijs, quas concernunt, quamuis multa dicta sint circa loca relata ex Mari magno Prædicatorum Minorum, & Eremitarum, & alijs locis, quæ ibi retuli. Vbi etiam qualiter, aut quomodo his temporibus subsistant, qualiterue sint modificata, aut moderata; aliã nihilominus in præsenti addendã circa huiusmodi Sepulturæ libertatem in Ecclesijs nostris.

344 Et primò quidem, illam esse talem, ac tantam, vt nulla Synodali, aut Episcopali Constitutione illi contrauenire possit, ita vt etiam si tali Constitutione caueatur, quod nulli detur sepultura in quacunque Ecclesia sine Episcopi licentia, tali Constitutioni non tenentur obedire nostri Religiosi, aut alij habentes similia priuilegia; eo quod ex vi illorum, cum sint priuilegia Apostolica, habent liberam facultatem admittẽdi ad sepulturam in suis Ecclesijs quoscunque fideles sine alicuius contradictione: nec Synodus, aut Episcopus possunt facere leges præiudicantes priuilegijs Apostolicis Regularium, cum isti sint exempti ab ipsorum iurisdictione, & veluti extra ipsorum territorium. *capit. vt animarum de constitut. in 6. l. fin. de iurisdict. omnium iudic.* Rodriguez *tom. 3. Quæstionum Regular. qu. 58. art. 9 in Addit. ad summ. c. 130. num. 14.* & eius Compendiator alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 128. num. 14.* ex alijs.

345 Secundò nota, quod quamuis in huiusmodi priuilegijs, aut similibus solum videatur concessa libertas sepulturæ *in Ecclesijs, & cœmeterijs* nostris, tamen id etiam extenditur ad loca alia illis annexa, vt sunt Sacristia, Capitulum, Claustrum, &c. tum quia sunt veluti partes, aut accessoria Ecclesiæ, tum quia ita habetur vsu & consuetudine, tum præcipuè, quia ita videtur concessum non solum in aliquibus priuilegijs, de quibus infra in Mari magno Minimorum §. 21. sed etiam iure communi *cap. cum quis de sepultur. in 6. § si quis*, vbi dicitur: *Si quis antiqua dimissa nouam etiam in loco minus religioso elegerit sepulturam, electionem huiusmodi licet iura super hoc videantur diuersa, nequaquam volumus impugnari.* Sic expendunt verba illa *loco minus religioso* ad intentum hoc Hieronymus Venero *in exam. Episcop. lib. 4. capit. 12. num. 2.* Pasqualigus *decis. 381. num. 2.* Multo magis hoc procedi de capellis siue in Ecclesijs, siue iuxta illas positis, de quibus *tom. 4. verbo Sepultura quoad Regulares nu. 15.* Nota tamen, quod id quod dicto de sepultura in claustris, non videtur procedere in Monasterijs Monialium; propter declarationem Gregorij XIII. apud Marzillam *lib. 1. cap. 30.* declarantis, quòd corpora volentium sepeliri in Monasterio Monialium debent sepeliri in Ecclesia exteriori, & non intra claustra. Portellus *in dub. Regul. verbo Sepultura n. 14.*

Notat autem Scholiastes huius Maris magni ex nostris PP. Discalceatis, quod quamuis ex vi horum priuilegiorũ libera sit Sepultura in nostris Ecclesijs, non tamen licere Religiosis nostris persuadere alicui, vt pacto, vel promissione, aut iuramento se astringat ad eligendam ibi sepulturam ex *c. animarum de sepultur. in 6.* Sed de hoc puncto latè egi *tomo 1. cap. 9. num. 25.* ex *Clement. cupientes de pœnis, & tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares num. 6. 7. & 8.* ac supra in Mari magno Minorum *circa* §. 41. Obseruat deinde non esse vtendum his priuilegijs, quatenus in illis conceditur, quod quando parochus requisitus non vult deferre corpora defunctorum ad nostras Ecclesias, possimus Cruce erecta intrare in parochiam, & illa efferre, quia hoc est, inquit, contra Constitutiones Ordinis. Sed prætermissis Ordinis Constitutionibus, stando in iure communi his temporibus post Concilium Lateranense, & decretum S. Congregationis super hac re editũ, *non possunt Regulares Parochias cum Cruce processionaliter, aut alias ad efferenda corpora defunctorum intrare, vel illa leuare aut efferre, nisi vocato, aut expectato propriè defuncti parocho, eoque ibidem præsente, si tamen ipse aliter fieri non consentiat, & permittat, vel nisi requisitus venire omnino expressè recuset.* De quo latè etiam dixi *tomo 2 cap. 1. num. 31. & 46. & tomo 3. verbo Defunctus num. 2. & tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares num. 4.* & supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. Notat præterea ex Constitutione Pij V. quod defunctorum corpora non debent poni supra terram, sed intra ipsam in tumbis profundis, & ex declaratione Sacræ Congregationis, quod nullus debeat sepeliri prope altaria, seu sub bradellis. De quo dixi *tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares num. 20. & tomo 3. verbo Altare num. 17.* Demum obseruat quod ex concessione Leonis X. possunt Prælati in suis Monasterijs exhumare corpora defunctorum, & illa transferre ad aliam sepulturam in suis Ecclesijs sine Ordinarij licentia. Cæterum obseruari debet hanc concessionem solo vocis oraculo fuisse factam, ac proinde his temporibus nihil valere, nisi de nouo fuerit confirmata, iuxta dicta *tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares num. 21.* Adde, in hoc viuæ vocis oraculo, quod refert Rodriguez inter Oracula Leonis X. in Bullario vlterius adiunctum esse, quod talis translatio fiat de consensu illorum quorum interest, scilicet consanguineorum, vel illius cui funeris cura demandata est. De quo Nauarrus *lib. 3. consil. 5. de Sepultur. in 2. edit.* Villalobos *in Summ. tract. 21. diff. 6. nu. 4.* & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 128. n. 25.*

Nota

347 Nota præterea hoc priuilegium de libertate Sepulturæ in domibus nostris confirmatum esse à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 80. vt ibi notabimus. Vide dicenda infra in Mari magno Seruitarum §. 2. 4. *&* 29. & Minimorum §. 21.

Circa §. 58.

348 TOTVM, quod in hoc §. & priuilegijs in ipso recitatis continetur, spectat ad solutionem iustitiæ Ecclesiarum, canonicæ portionis, seu quartæ funeralis, conformiter etiam ad alia priuilegia Mendicantium, videlicet Prædicatorum §. 43 *&* 44. Minorum § 41. 42. Eremitarum S. August. § 38. 39. *&* 40 Quibus in locis, & alijs ibi relatis ex quatuor tomis Summæ plura de hac materia dicta manent, quæ, quamuis sufficere possent, ampliari tamen debent sequentibus notabilibus.

349 Primum est, quod quamuis huiusmodi quarta funeralis debita sit his temporibus à quibuscunque Monasterijs, quæ quadraginta annis ante Concilium Tridentinum solitæ erant soluere illam, non ab alijs siue fundatis post Concilium, siue ante illud circa quadraginta annos, aut quæ illam soluere solita non erant, iuxta dicta locis relatis tam ex decreto Concil. Trident. *sess. 25. capit.* 13. quam ex diuersis Bullis Summorum Pontificum, declarationibus S. Congregationis, & Rotæ decisionibus eis locis adductis, nihilominus quando Nouitius alicuius Monasterij in ipsius Ecclesia sepelitur, nullam debent dare Religiosi talis Monasterij Parochiali Ecclesiæ portionem, etiamsi casus esset, quod talis Nouitius de licentia sui Prælati curaretur in domo sua, & ibi moreretur. Ratio est; quia per Nouitiatum mutauit domicilium suæ parochiæ, & effectus est veluti parochianus Monasterij. Azor *tomo 2. instit. moral. libr. 9. cap. 13. q. 4.* Miranda *tomo 2. Man. q. 48. art. 9. conclus. 3.* Villalobos *2. parte Summ. Tract. 31. diff. 7. numero 10.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolution. 18. numero 5. &* 15. Idem dico si quis ingrediatur Monasterium animo mutandi vitam, & ibi moretur per aliquod tempus, & ante susceptionem habitus moriatur durante tali animo. Quia per illum etiam animum censetur mutasse domicilium, & efficit parochianus Monasterij. Azor *supra*, Portellus *in Dub. Regular. verbo Canonica portio in addit. numero tertio*, ex alijs.

350 Secundum est circa illa verba huius priuilegij *Conuentiones si quæ sunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, & Ecclesiarum Rectores inita laudabiles, & honestæ in posterum obseruentur.* Circa illa enim notandum, quod quamuis iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 44. huiusmodi conuentiones etiam in iure naturæ standi debeant obseruari, nihilominus, vt in isto priuilegio dicitur, debent illæ esse *laudabiles, & honestæ*, non verò si sint irrationabiles, & iniustæ. Obseruari autem debent etiã si sint contrariæ, aut repugnantes *Clement. Dudum de sepultur. §. Verum*; quia licet ibi reuocentur similes conuentiones in hac materia, id intelligitur de præteritis non de futuris. Azor *supra cap. 12. q. 4.* Portellus *d. verbo Canonica portionum* 10. Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib. 3. num. 3. 4.* ex vtroque Rodriguez; maximè ex Leone X. in Concilio Lateranensi approbante huiusmodi pacta, & conuentiones facta inter Fratres, & Prælatos, nisi postea per subsequens Capitulum generale, vel Prouinciale fuerint refutata. Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo conuentiones nu. 3.* Rodriguez *tomo 1. Quæst. Regular. quæst. 39. art. 8.* Renunciatio autem canonicæ portionis in damnum Ecclesiæ Cathedralis, vel Parochialis facta, nullius est valoris, nisi fiat cum protestatione, quod per hoc non fiat præiudicium iuri Ecclesiæ. Portellus *sup. nu. 9.* Barbosa *supr.* post alios.

351 Tertium, quod è contra, quamuis Regulares contra sua priuilegia, decretum Concilij, Bullas Pontificias, & declarationes Sacræ Congregationis, aliquando soluerint huiusmodi quartam, non ex eo perdunt ius ad illam non soluendam. Quia renunciatio priuilegij non valet nisi fiat ab habente facultatem ad id faciendum, quales non sunt priuatæ personæ Religiosorum, iuxta vulgatum iuris, *delictum personæ, & c. lib. 6* & quæ notantur *in c. vlt. de confessis*, atque ita tradunt Abbas *in c. cum accessissent de Constitut. num. 6.* & 8. Felin. *numero* 28. & in terminis Rodriguez *tomo 3. quæst. Reg. quæstion. 46. art. 2.* & alter Rodriguez *resolut. 18. numero 20.* Et casu quo id facere possent, nisi hoc fieret per spatium quadraginta annorum, iuxta dispositionem Iuris *in cap. accedentibus cap. si terra de priuilegijs.* Item etiamsi per dictum spatium quadraginta annorum soluta sit quarta, adhuc præscriptio non tenet; quia contra bona & iura Regularium non nisi sexagenaria valet præscriptio, propter priuilegium Eugen. IV. pro Benedictinis, quod retuli *tomo 2. capitulo 19.* Imò non nisi centenaria currit præscriptio ad instar Ecclesiæ Romanæ, ex quodam singulari priuilegio eiusdem Eugenij IV. pro Conuentu S. Pauli extra muros Vrbis, quod habetur in Bullario Rodriguez *in Eugenio IV. Bulla 17. num. 15.* quo gaudere posse Mendicantes tenent ipse Rodriquez *tomo 3. Quæst. Regul. q. 35. art. 2.* Portellus *in dub. Regular. verbo Præscriptio numer 2.* & alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 115. num. 2.* & Barbosa *sup num. 35.* Maximè vide, quæ dico ad hoc intentum *4 tomo verbo Priuilegia Regularium num. 16. &* 17. & nota id precipuè procedere in casu, quo Religiosi etiam per plures vices dictam quartam soluerint, per vim, & violentiam ad id compulsi, facientes semper de eo iuridicam protestationem. Tunc enim nec possessio, nec quasi possessio huius solutionis acquiri potuit, ex his quæ in materia pensionis per vim extortæ cum protestatione non solutæ, resoluit adductis pluribus Rotæ decisionibus Garzia *de Beneficijs 1. parte 5. a num. 451.* Gratianus *1. tomo discept. forens. capitulo 13. numero decimo, & 1. tomo, capitul. 10. numer. 38. & seqq.* Hercules Mascardus *libro 2. variarum capit. 12. a numero 22.* Hieronymus Rodriguez *supra num. 20. Resol. 18.* Vide alia ad intentum *in §. sequenti* pro casu, quo ex ignorantia, aut inaduertentia Fratres soluerent dictam quartam funeralem.

352 Quia tandem in hac materia de exemptione à quarta funerali extat Breue Pauli V. specialiter pro Fratribus nostris ab illa eximendis in *3. tomo Bullarij Laertij in Paulo V. numero 4.* ideo pro ipsorum commoditate in hoc loco illud apponere libuit. Quod est talis tenoris.

353 Decet Romanum Pontificem, quæ Sacris Ordinibus à Sede Apostolica dudum concessa sunt, sarta, tectaque tueri. Inter quos adest Ordo Beatæ, & Gloriosæ, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, cui inter alia, sicut accepimus, diuersi Romani Pontifices concesserunt illius Domos, seu Monasteria ante annos quadraginta ædificata non teneri ad solutionem Quartæ funeralium, idque etiam à Concilio Tridentino de prædicto, & alijs Sacris Ordinibus decretum fuit. Cum autem quæreretur, an eadem postea à quadraginta annis ædificata deberent dictam Quartam soluere, venerabiles Fratres nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Decretorum dicti Concilij interpretes censuerunt, Monasteria ædificata à quadraginta annis citra non teneri ad solutionem Quartæ funeralium huiusmodi, si modò sint eius Religionis, cui à dicta Sede ante Quadraginta annos indultum sit, vt eandem quartam non teneantur soluere Episcopo. Quare ne dicti Ordinis Carmelitani Monasteria, seu Domus in diuersis Mundi partibus à quadraginta annis ædificata indebitè cogantur soluere dictam quartam funeralium, eorumque indemnitati prospicere cupientes, ac tenores litterarum concessionum huiusmodi forsan confectarum præsentibus pro expressis habentes, dilecti filij Procuratoris Generalis dicti Ordinis Carmelitani illius nomine nobis porrectis supplicationibus adducti, volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & singula huius Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Monasteria, seu Domos in quibuscunque Mundi partibus à quadraginta annis ædificata, illorumque Conuentus, & Fratres nullo modo, nullaue ratione teneri ad solutionem dictæ Quartæ funeralium, & ob non solutionem huiusmodi aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere posse. Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, ac alijs quos id concernit, ne ab ipsis Fratribus Monasteriorum, seu domorum, à quadraginta annis ædificatorum dicti Ordinis Carmelitani Quartam funeralium huiusmodi quoquomodo exigere aut eos desuper molestare audeant, seu præsumant, Quod si quis contradicere

parochianorum certis limitibus constituta, ipsis Sacramēta ministrans, & proprium habēs Rectorem Abbas *in Rubric. de paroch.* Carac. *de iurib. paroch. tit. 1. cap. 3.* Gutie. *rez allig. at. 8. n. 6.* Barbosa *de offic. & potest. paroch. p. 1. c. 1. n. 26.* Vnde probare volens Ecclesiam esse parochialē, quatuor debet probare. Primum est, potestas fori pœnitentialis. Secundum, locus certis finibus constitutus. Tertium, parochum curam exercere nomine suo, non ratione Ecclesiæ. Quartum, parochum nomine suo singulariter & non cum aliis regimen Ecclesiæ administrare. Rota *decis. 2. par. 2.* & in Florentina *Parochialis* coram Coccino *p. 5. diuers. decis. 380.* Mascardus *de probat. conclus. 469.* Zerola *in praxi Episc. p. 1. verbo parochia §. 1.* Gonzalez *ad Regul. 8. Cancellar. gloss. 6. num. 34.* Barbosa *supra num. 27. & sequentib.* Iurium etiam parochialium nomine quāuis veniant plura, scilicet oblationes quarta funeralis, sepultura, funeralia, primitiæ decimæ, benedictiones, sacramentorum administratio, habere cāpanas, fontem Baptismi, Cœmeteriū, &c. de quibus inter alios relatos Hieronymus Carac. *in opusc. de Iurib. paroch.* nihilominus ex vi præsentis priuilegij Fratres nostri non tenentur ad alia iura parochialia conseruāda, nisi ad illa tria. An verò ad alia teneantur, ex alibi dictis, & dicendis haberi potest. Alia spectantia ad parochias habes ex dictis *4. tom. verb. Parochus, & Parochia Regularis,* & de ampliatione huius priuilegij, & alterius §. sequētis referendi infra in hoc eodem Mari magno *circa §. 87.* vbi Sixtus IV. declarat ius parochialium Ecclesiarum solum consistere in decimis, & primitijs nulla facta mentione de oblationibus.

Circa §. 37.

275. PRIVILEGIVM hoc Vrbani IV. Papæ est veluti extensio alterius §. præcedenti ex Clemente IV. relati. Cum enim Clemens concessisset Fratribus nostris, vt in suis Oratorijs possent Missarum solemnia & alia officia diuina celebrare cum altari portatili, Vrbanus modò hoc extendit ad quæcumque loca congruentia, & honesta extra loca propria ipsorum *coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus* (vt inquit Pontifex,) cum super hoc fuissent requisiti. De cuius priuilegij materia plura dixi *tom. 1. cap. 21. nu. 14. & 15. & tomo 3. verbo Altare num. 13. 14. 15. & 16. & to. 4. verbo Oratoria quoad Regulares, & supra* in Mari magno Prædicatorum *circa §. 39.* & in Mari magno Minorum *circa §. 39.*

276 Nunc verò specialiter notandum, quod cum iuxta dicta *tom. 3. eo verbo Altare numero 13.* Concilium Tridentinum *sess. 22. in decret. de obseruand. & vitand. in celebrat. Missa,* præceperit Episcopis, ne permitterent, quod Sacrificium Missæ *in priuatis domibus* celebretur, sed solum in Oratorijs ab Ordinarijs designandis, & ex alia parte, iuxta *ibidem numero 16.* dicta à S. Congregatione declaratum est, licentiam celebrandi in priuatis Oratorijs non posse ab alio quam a Sede Apostolica concedi, pro quo etiam Selius *in select. canonic. capitulo 5. numero 53. 54. & 56.* refert alias S. Congregationis declarationes, ideo consequenter ad dicta eo *numero 16. & 4. tom. verb. Oratoria quoad Regulares, numero 3. & 5.* dicendum est priuilegium hoc quantum ad facultatem celebrandi in domibus sæcularium, etiam in priuatis ipsarum Oratorijs omnino vacare, nisi ad hoc accedat Sedis Apostolicæ licentia. In domibus autem & priuatis Oratorijs Episcoporum aut aliorum Prælatorum Ecclesiast. eorum credo posse Fratres nostros celebrare ex vi huius priuilegij, & quia illæ domus sunt personarum Deo dicatarum, in quibus non est ea indecentia, quæ in domibus mere sæcularibus reperitur. Decretum porrò S. Congregationis iussu Pauli V. editum anno 1615. de quo *sup.* tale est: *Perillustris, ac Reuerendissime Domine vti Frater. Tametsi S. Cardinalium Congregatio Concil. Trident. interpretum optimis innixa rationibus sæpissimè respōderit celebrandi licentias in priuatis Oratorijs non nisi à Sede Apostolica esse concedendas, compertum est tamen per plures Antistites, eiusdem Concilij verba in alium sensum detorquētes, passim illas ac nullo prope delectu impertiri. Qua quidē facilitate nedum ipsi Pontificiam sibi authoritatem adsciscunt, aliarumque Ecclesiarum & frequentiam minuūt, & dignitatem; verum etiam (quod summe dolendum est) tremendum illud mysterium, quo nullum aliud opus adeo sanctū, atque diuinum à Christi fidelibus tractari potest, intra domesticos parietes plerunque cum tanta irreuerentia peragitur, vt nihil ferè inter profanam, & diuinam domum interesse videatur. Quod sane teterrimum exemplum vt de Christiana Republ. euellant, Illustrissimi Patres Amplitudini tuæ, cæterisque Archiepiscopis atque Episcopis vniuersis, Sanctissimi D. N. iussu significandum duxerunt, facultatem huiusmodi licentias dandi ipsius Concilij decreto vnicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reseruatam; proindeque Amplitudini tuæ abstinendum esse ab illis, vtcumque tribuendis; at si quas hactenus, vel à tuis Antecessoribus, aut alias quoque modo, quam ab ipso Summo Pontifice concessas repereris, nullas, atque irritas esse quam primum decernas, atque enixè curandum, ne vlla illarum ratio imposterū habeatur. Quam quidem Sacræ Congregationis, atque adeo Sanctitatis suæ voluntatē libenter Amplitudo tua perficiet, harumque litterarum exemplum in acta publica primo quoque tempore referendum, ac deinde ad singulos illius Prouinciæ Episcopos &c. Romæ die 10. Mart. anno 1615.*

277 Refert hoc decretū Pasqualigus *in Decis. moralibus decis. 165.* Et notat quod, cum editum sit iussu Pontificis, vim legis obtineat, ac quod non solum loquitur de licentijs celebrandi in priuatis Oratorijs. Item quod consuetudine receptum sit. In sequentibus etiam decisionibus tractat, an Episcopus possit licentiam concedere ad celebrandum in priuatis domibus, non obstante Concilio Tridentino. Maximè de Regularibus, quoad celebrandum in loco decenti sui Monasterij seu granghis, vel cameria infirmorum agit *decis. 174. 175. & seqq.* De quibus etiam nos locis relatis. Vide Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut. 9. per totam* & Quintana Dueñas *in singularib. Tract. 7. sing. 31. 32. & 33.*

278 Quia tamen sæpius à Sede Apostolica concedi solet facultas audiendi Missam in aliquo Oratorio priuato alicui personæ *in sua & familiæ suæ præsentia;* ideò quæri potest, an si contingat dominum, cui cōcessum est tale priuilegiū, non interesse Missæ, possit nihilominus ea Missa dici præsente sola familia. Quod dubium etiam deseruire potest pro priuilegijs, quæ habent Regulares ad celebrandum tēpore interdicti in præsentia suorum familiarium. Et respōdendum est, quod licet attendi debeat ad verba priuilegij, vel rescripti; si tamen ea fuerint qualia dicta sunt, vel similia, tunc poterit celebrari Missa in sola præsentia familiæ, vel familiarium. Ratio est, tùm quia licet dictio *Et,* sit de se copulatiua, aliquando tamen habet vim disiunctiuæ, ita vt sit idem quod *seu,* aut *vel,* prout probaui *tomo 3. verbo Dictio numero 19.* idque iuxta subiectam materiam intelligendum, maximè si sit fauorabilis, vt in præsenti. Tum etiam, quia & si admitteretur, quod dictio *Et,* sumatur solum copulatiuè, adhuc stat quod priuilegium seruire possit pro sola familia, quia in virtute copulationis trahitur familia ad æqualiter participandum in priuilegio. De sui enim natura æqualiter coniungit, vt ex varijs iuribus tenent Nauar. *cons. 57. numer. 24. lib. 2.* Soc. in sen. *consil. 40. num. 8. lib. 4.* Ruin. *consil. 108. lib. 2.* Anch. *consil. 137. nu. 2.* Crauet. *consil. 208. num. 5.* Alex. *consil. 9. num. 5. lib. 5.* & ideò cum familia æqualiter participet dictum priuilegium ipsi soli suffragari potent; Megalla *tomo 2. resol. var. resol. 161. num. 18.* Diana *p. 4. tract. 4. resolut. 13.* & quidam alij apud Ludouicum de Cruce *de Bulla Cruciata disput. 1. capit. 5. dub. 4. num. 5.* quos sequitur Pasqualigus *in Centuria quæst. moral. q. 2.* apud quem alia ad intentum.

Circa §. 38.

279 PROHIBET hoc loco Alexander Papa IV. ne Episcopi, aut alij Ordinarij à Fratribus nostris in eorum Diœcesibus commorantibus obedientiam contra ipsorum priuilegia, aut exigere, aut recipere præsumant.

280 Circa quod priuilegium, præter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 46.* Minorum *circa §. 44.* Eremitarum Sancti Augustini *circa §. 31. & 42.* nota, quod licet obedientia debebatur Dominis Episcopis, quia illa est vnum ex iuribus Episcopalibus, quæ ipsis debentur,

iuxta

iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum; nihilominus tamen Religiosi exempti non tenentur ad istam obedientiam præstandam: cum ad id non teneantur neque ex vi voti obedientiæ, iuxta dicta *tomo 1 cap 11. num. 2.* neque ex vi subiectionis, cum sint ab ipsorum subiectione exempti. Exempti autem habentur instar extraneorum, locaque exempta parificantur locis extraneis. *Can. luminoso* 18. q. 2. Antonius de Rosellis *in tractat de Indulg num 323.* Imò locus exemptus, & locus extra diœcesim pro eodem habentur. Henriq. *in summa lib. 7. cap. 15. §. 4. litt. f.* Gonzalez *ad regul. S. Cancellariæ Gloss. 43 num. 181.* Nota etiam ex hoc priuilegio haberi Episcopos non posse recipere talem obedientiam a nostris Religiosis etiam in casu, quo illi eam eisdem dare velint. Quia non solum est illis prohibitum in hac Bulla *exigere* dictam obedientiam ab ipsis, sed etiam *recipere*, prout patet ex verbis ipsius Bullæ. Adde, quòd iuxta dicta eo *cap. 15. numero 5.* huic priuilegio exemptionis non possunt renunciare Religiosi, quia vt ibi dictum est illud est concessum in honorem status Religiosi, cui nò possunt ipsi Religiosi præiudicare, & per illud sunt subiecti immediate Papæ, ac proinde Papa est quasi Episcopus ipsorum, & immediatus illorum Superior, est neque propterea Papæ iniuriam ab eorum se immediata subiectione subtrahendo. Vnde casu quo renunciare vellent huic priuilegio exemptionis, id deberet esse non in manibus Episcopi, sed in manibus Papæ, quia hic solum est illorum Superior. Sic Mandosius *in Signatura gratiæ tit. resignationes vers. exempti, & tit. exemptiones ab Episcopis verbo exempti*, & ex ipso Sanchez *tomo 2. consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 3. num. 35.* Fattet *cap. fin. de renunciat.* & *c. cum Venerabilis de consuetud* Sanchez *supra*. Casu etiam quo ex negligentia patiantur subiici Episcopis, adhuc possent resilire, & in se tueri ex iure quo Papæ competit, contra quem non præscribitur nisi per spatium centum annorum *cap. ad audientiam de præscrip.* Vbi Panormitanus *num. 12.* Mandosius *supra*, Hieronymus Rodriguez *in Compendio Resolut. 63 num. 24.* ex ijs, & alijs. Vide Rotæ decisionem supra *circa § 33.* relatam valde vtilem ad intentum.

Circa §. 49.

281 CONTINET hic §. litteras Nicolai Papæ, quibus omnibus Ordinarijs præcepit, vt Fratres nostros in eorum diœcesibus commorantes permitterent diuina officia in proprijs Oratorijs celebrare, ab eorum molestijs, & grauaminibus desistentes, & subditos ab eorum inquietatione penitus compescentes.

282 Pro quibus nota iure optimo Summos Pontifices defensionem Religiosorum, Mendicantium præcipuè, solitos esse suscipere. Primò quidem, quia iuxta dicta paulo ante *in §. praeced.* Religiosi isti ratione exemptionis ab Episcopis, & Ordinarijs, ita sunt Papæ subditi, vt ipse sit veluti ipsorum Episcopus, & immediatus Superior, ac proinde nemini tenetur eos defendere ab iniurijs, & grauaminibus, quod est proprium Episcopi, & Superioris munus, prout ex Gregorio Nazianzeno, Basilio, & alijs Patribus habetur. Secundò quia sunt sub protectione Papæ, & Sedis Apostolicæ, prout constat ex multis priuilegijs ipsorum, quæ adducemus. Tertiò, quia Mendicantes portant *pondus diei, & æstus* (prout habet Pius Quintus, in Bulla *Romanus Pontifex.* & in Bulla, *Etsi Mendicantium* (*tam in prædicationibus, quam in cæteris spiritualibus muneribus*) ac proinde tanquam palmites fructiferi in agro Domini colendi, vt vberiores in dies fructus producant. Quartò, quia vt habetur in Clementina *Dudum de sepult.* ipsi sunt coadiutores, seu cooperatores Episcoporum, vel Prælatorum Ecclesiæ, vt propterea Pontifex meritò in his litteris dixerit, quod *Indignum existat; vt ijdem Fratres eos molestos sentiant, qui ipsos sue Religionis obtentu tenentur in visceribus gerere sue charitatis.* Ad quod valde iuuant, quæ Clemens Quintus in Concilio Generali Viennensi, prout habetur in *cap. Dudum de sepultur.* relato in fauorem Mendicantium Ecclesiæ Prælatis his verbis intimauit. *Cæterum vniuersos Ecclesiarum Prælatos cuiuscumque præeminentiæ status, vel dignitatis existant, ac Sacerdotes Parochiales, & curatores, siue rectores prædictos præsentium tenore rogamus, & hortamur attentè, nihilominus, quæ eis districtè præcipiendo mandamus, quatenus pro diuina, & Apostolica Sedis reuerentia prædictos Ordines, & professores eorum habentes affectu beneuolo commendatos, fratribus ipsis non se difficiles, graues, duros, aut asperos, sed potius fauorabiles, propitios, ac benignos, pia que munificentia liberales se studeant exhibere; sic eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac in omnibus alijs supradictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuose admittere non omittant, vt proinde illis æterna beatitudinis præmium augeatur, & animarum salutis incrementa feliciter procurentur. Nec ipsos lateat quòd si secus ab eis agi fortassè contigerit in hac parte, Apostolicæ Sedis benignitas, qua Ordines, & professores eosdem vbere fauore prosequitur, & gerit in visceribus charitatis, contra eos non immeritò turbaretur, nec eodem æquanimiter pati posset, quin super hoc prouisionis opportunæ remedium adhiberet, ipsosque nihilominus cælestis indignatio Principis digna pro meritis rependentis, cuius obsequia Fratrum ipsorum, sedulitas curiosa prosequitur, minimè præteriret.* Vide alia ad intentum supra *circa §. 2.* Et nota non solum verba, quæ singuli Pontifices Summi in concessione priuilegiorum Mendicantibus concessorum dicunt, sed maximè quæ Sixtus I V. harum Bullarum, quæ *Mare magnum* appellantur in ipsarum exordio, seu proœmio dicit, ea præsertim quæ in hoc Mari magno §. 44. pro nostris Carmelitis recitantur, ex eis enim planè demonstratur Summos Pontifices velut supremos, & immediatos Ordinum Mendicantium Superiores ipsorum defensionem, ac protectionem libenti animo suscipere solitos esse.

283 Ad id quoque faciendum iure optimo excitari possunt vel propter dignitatem Sacerdotij inter ipsos Mendicantes maximè vigentis, cum magna ipsorum pars sacro huic ministerio deseruiat, Interest enim Christianæ Reipublicæ plures ministros habere per quos Deo sacrificia pro populi reconciliatione offerantur, quod Sacerdotum munus esse habet textus in *cap. ipsi Sacerdotes 1. quæst. 1.* & *in Authent. quo oport. Episcop. in princ. collat. 1.* Vnde Vlpianus Iureconsultus *in l. 1. §. fin. ff. de iust. & iur.* dicit publicum ius, id est, vtilitatem publicam in Sacerdotibus versari. Hoc ergo publicum ius, publicam vtilitatem, & Christianæ Reipublicæ interesse Summi Pontifices fouent, dum Religiosos protegunt, tuentur, defendunt, ac priuilegijs contra aduersantes communiunt.

Circa §. 40.

284 COncessio hæc Bonifacij VIII. pro Fratribus nostris, quod scilicet Prouinciales possent dare facultatem ipsis, quos cognouerint idoneos ad proponendum verbum Dei populo, de Diœcesanorum tamen locorum assensu, parum, aut nihil hoc tempore iuuat, cum iuxta dicta *tomo 1. cap. 20.* & *tomo 2. c. 1. numero 12.* ac maximè *tomo 3. verbo Concionari, & Concionator Regularis n 6.* ex doctrina Concilii Tridentini *sess. 5. c. 2.* ad concionandum in Ecclesijs suorum Ordinum requiritur benedictio Episcoporum; ad concionandum verò in Ecclesijs, quæ non sunt suorum Ordinum, requiritur licentia. Iuuare tamen posset, si *Diœcesanorum locorum* nomen tribui potest Parocho, & pro casu, quo aliqui admittunt, dicentes, quod Parochus possit Regularem doctum, & idoneum permittere prædicare sine alia licentia per aliquot vices. De quo alias. Interim vide dicta capitulo 20. num. 4.

Circa §. 41.

285 NOTABILIS est hæc Vrbani concessio Fratribus nostris facta, pluraque notabilia continens. Primò scilicet quòd tam de vsuris, rapinis, vel alias malè acquisitis, de quibus restitutio fieri debeat, & sciri non possit, quibus sit facienda, recipere valeant vsque ad summam centum marcarum argenti. Secundò, quod de quibuscunque legatis indistinctè ad pios vsus relictis, dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, possint etiam eandem summam centum marcarum

Summ. Lezan. Tom. V. Q 3 argenti

argenti recipere. Item tertiò, de commutatione votorum facta authoritate Diœcesanorum, excepto dumtaxat voto Hierosolymitano. Ponit tamen duas conditiones Pontifex. Prima est, si aliàs non habeant à Sede Apostolica simile priuilegium. Secunda, quod si aliqui de istis centum marchis dimiserint, restituerint, vel dederint illis, à quibus eos receperint, nihil illis prosit quantum ad obligationem, quam habent satisfaciendi.

286 Quoad primum tamen nota primò, similem concessionem, immò maiorem haberi pro Minoribus ex Alexandro IV. vt referunt Castarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo bona n. 2.* & Rodriguez *to. 1. Quæst. Regul. q. 58. ar. 1.* In ea enim ipsis conceditur, vt de malè adquisitis, & incertis relictis possint recipere quęcunque eis data fuerint. Pro quo etiam alia priuilegia Societati Iesu concessa refert idem Rodriguez *ibid.* Video etiam aliud Innoc. IV. pro Seruitis in libro, cui titulus est *Mare magnum Fratrum Seruorum B. M. V. pag. 145.* Nota secundò, eam videri iure communi permissam, secluso quocunque priuilegio, propter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 27. ex Nauar. Henriquez, Bonacina, & Card. Lugo. Vtilis tamen erit, iuxta *ibidem* dicta, tum pro Minoribus, quia sine illa non possunt semper id facere; tum pro nostris, & alijs Religiosis nostra priuilegia participantibus ad tollendum scrupulos, & fugiendam varietatem opinionum, quæ sunt in hac materia de incertorum restitutione. Quæ verò bona computari debeant inter huiusmodi incerta, habes etiam ex dictis in Mari magno Minorum *circa* §. 29.

287 Secundum de facultate accipiendi eandem summam centum marcharum argenti (dummodo executorum testamentorum ad id accedat assensus, de legatis ad pios vsus indistinctè) etiam videtur contineri in illo priuilegio Alexandri IV. pro Minoribus, vt patet ex duabus Bullis ipsius apud Rodriguez *in to. 1. Bullar. in Alexand. IV. num. 16. & 17.* Quamuis autem etiam hoc videatur iure communi concessum, iuxta dicta *to. 4. verbo legata Regularibus relicta nu. 35.* ex aliquorum sententia cum aliquibus conditionibus, nihilominus præsens concessio deseruiet, vt dixi, tum ad tollendum scrupulos, tum etiam ad fugiendam varietatem opinionum, quæ quoad hoc sunt inter Doctores.

288 Tertium verò de facultate accipiendi dictam summam centum marcharum argenti ex commutatione votorum videtur procedere posse in casu quo aliqua vota commutata essent aliquibus in eleemosynas, quod scilicet tunc possent Fratres nostri ex illis accipere vsq; ad d. summam. Et quidem si talis commutatio facta sit in eleemosynas indistinctè faciendas pauperibus aut pro causis pijs indeterminatè, pauperes non determinando aut dictas causas pias, tunc vtique iure communi hoc posset fieri, & propterea quantum ad hoc priuilegium istud nihil iuuaret. Pro quo vide dicta à simili *tomo 1. capit. 6. num. 39. & tomo 4. verbo legata Regularibus relicta numero 39. & 40.* Si verò talis commutatio facta sit in opus pium determinatum, aut in eleemosynam determinato pauperi faciendam, tunc vtique dubitari valde posset, an pro eo casu possent Fratres nostri vti illo priuilegio. Et quamuis videatur probabilis pars affirmatiua, ne dicamus Pontificem nullam gratiam in hoc priuilegio concessisse, nihilominus non audeo id affirmare, quia solum videtur esse hanc concessionem pro casibus, & debitis incertis, & indeterminatis, prout patet in duabus alijs in hac eadem Bulla contentis, non pro casu, & debito certo, & determinato, prout hic loquimur. Ex. ipit autem Pontifex hoc loco votum Ierosolymitanum, quia illud solum est commutandum in subsidium Terræ sanctæ, vt patet ex *cap. magnæ, ca. quod super his, & cap. ex multa de voto.* Quamuis hoc non procedat hoc tempore, sed procederet olim, quando vigebat necessitas succurrendi expeditioni bellicæ in illius terræ subsidium. Vt docent Suarez *tomo 2. de Relig. Tract. de voto lib. 6. capit. 19 numero 16. & 17.* & Sanchez *lib. 4. in Decalog. capitulo 56. numero 16.*

289 Quoad conditiones assignatas à Pontifice nota, primam videri positam ad limitandum ne Fratres nostri acciperent vltra illam summam centum marcharum, ex vi alterius priuilegij ipsis concessi; per quod tamen non videtur tolli quominus ex vi priuilegiorum alterius Religionis, quibus propter communicationem vti possunt, (quale videtur illud Alexand. IV. pro Minoribus) id possint facere. Secundam verò, ad tollendam fraudem, quæ posset esse in præsenti dando, vel remittendo aliquid de prędictis centum marchis illis, qui tenebantur facere dictam restitutionem, aut adimplere dicta legata, aut votorum commutationes.

290 Pro multis autem difficultatibus, quæ solent esse circa huiusmodi incertorum, incertorum, aut dubiorum bonorum restitutionem, vel applicationem, consulendi sunt authores, qui Bullam, quam vocant *Compositionis*, exponunt, specialiter Henriq. *lib. 7. de indulg.* Rodriguez *in expositione huius Bullæ*, & Ludouicus à Cruce *in disp. 3. super eandem Bullam.*

Circa § 42.

291 CONCEDIT hoc loco Papa Vrbanus IV. Generali, & ab ipso designatis facultatem absoluendi subditos suos excommunicatos propter iniectionem manus in se ipsos, & volentes ingredi Religionem à quacunque excommunicatione, nisi merito essent ad Sedem Apostolicam destinandi, & cum illis in irregularitate dispensare. Ita tamen quod si Ordinem postea exuerint, vel dimiserint, eo ipso prædictis sententijs sint astricti, & dummodo etiam, si alijs sunt debitores, satisfacere teneantur.

292 De quo priuilegio, quia in sequentibus extensum, ampliatum & magis declaratum est, eis locis dicemus. Interim consule dicta *tomo 1. cap. 18. & 24. ac tomo 3. verbo Clericus, & verb. Irregularitas*, ac dicta *supra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 16 Minorum *circa* § 24. ac Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 43. & 44. quibus in locis ad alia, in quibus de hac materia aliquid tangitur, me remisi.

Circa § 43.

293 CONCESSIO hæc Alexandri IV. extensio est præcedentis ab Vrbano factæ. Siquidem illa Vrbani solum erat pro Generali, & ab ipso designatis, & pro sententia excommunicationis; hæc vero Alexādri est pro Generali, & vniuersis Prioribus. Quia tamen in sequentibus etiam est ampliata, & magis declarata, propterea de ipsa modo nihil dicendum. Vide tamen loca relata § *præcedenti.*

Circa § 44.

294 AB hoc loco incipit Sixtus IV. huius Maris magni, sicut & trium aliorum Mendicantium, author, seu compilator, approbare, innouare, & de nouo concedere omnia, & singula, quæ in prædictis, & superius relatis priuilegijs Nicolai IV. Bonifacij VIII. Clem. V. Innocentij IV. Ioannis XXII. Alexandri IV. Greg. XI. Clem. VI. Eugenij IV. Pij II. Vrbani IV. Calixti III. Nicolai V. Benedicti XIII. Innocentij VI. Vrbani VI. Clement. V. Pauli II. & aliorum continentur, motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed de sua mera voluntate, deliberatione, & certa scientia.

295 Circa quę in primis expendenda verba illa Ordini nostro satis honorifica: *Attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo vt prædiximus, multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens sanctitatis, in agro militantis Ecclesiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum spe firma tenemus; ac illius statum prosperum, & tranquillum palmites suos a mari vsque ad mare, & etiam ad Barbaras extendendo nationes, propter illius antiquitatem, in Monte Carmeli primariam fundationem, intensis zelantes affectibus.* Quamuis enim circa illa plura ad ipsorum explicationem, & corroborationem dici possent, quia tamen ea ad historiam potius, quam ad moralem doctrinam, & instructionem Religiosorum, quam modo intendimus, spectant, ideo de illis, singulisque ipsorum in nostris Annalibus, Deo dante, latius dicemus. Interim nota ex illis interim id quod supra *circa* §. 39. dicebamus de defensione, & protectione Mendicantium Ordinum à Summis Pontificibus sæpius benignissimè suscepta.

Deinde circa illa verba *motu proprio, non ad eorū Christophori Generalis, aut dicti Ordinis Fratrum Gloriosissimæ Dei Genitricis, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli professorum vel alterius pro eis nobis super hoc ob-*

lata petitionis instantiam, nota, clausulam istam non infirmari ex eo, quòd in principio huius procemij Pontifex dixerit: *Cum autem sicut dilecti filij Christophori Martignoni Generalis Magistri dicti ordinis relatione intelleximus.* Primò, quia huiusmodi relatio non est petitio, aut instantia facta Papæ, vt præfata priuilegia innouaret, aut confirmaret, sed solum propositio quædam, quod scilicet, *circa litteras, & priuilegia huiusmodi, eorumque vim, & efficaciam nonnulla dubia exorta* essent, ac proinde potuit Pontifex nihilominus ea ex proprio motu innouare, & confirmare. Præsertim quia (vt ipse Pontifex ait) *Nosque etiam experientia didicimus in minoribus constituti*, satis declarant, id quod à Martignono ipsi proponebatur, sibi alias compertum esse. Secùdò, quia esto talis propositio Generalis Martignoni instantia, aut supplicatio esset Pontifici facta pro innouatione, aut confirmatione priuilegiorum præfatorum, nihilominus hoc non tolleret, quod gratia non diceretur facta ex motu proprio. Etenim quamuis in gratia facta à Papa præcedat petitio aut instantia, si tamen Pontifex non facit illam intuitu talis petitionis, sed ex mera sua voluntate, aut liberalitate, dici debet facta ex motu proprio, iuxta dicta *tomo 3. verbo Clausula numero 41.* & ita tenent Decius *in cap. 1. nu. 23. de rescript. & consil. 51. num. 8. vol. 1. & cons. 602. n. 2. vol. 3.* Rebuff. *in concord. in form. mandat. Apostolic. in verb. Motu proprio §. notandum. & in prax. benefic. tit. de mandat. Apostolic. in clausul. mandator. nu. 21.* & Menochius *de arbitr. cas. 201. nu. 79.* Propterea Motus proprius concessus ad instantiam partis operatur idem, quod motus proprius ex mera liberalitate concessus. Vt sæpè firmauit Rota apud Seraphin. *decis. 365. num. 1. & 2.* & in vna Astensi *pensionis* coram Coccino *p. 2. decis. recent. decis. 656. numero 1.* Diciturque hoc esse quotidianam practicam Curiæ Rom. vt contra aliquos scribit Barbosa *in Tract. de clausul. 79. num. 7.* Maximè etiam tertio id conuincitur, quia quoties Pontifex dicit se ex motu proprio concedere aliquam gratiam, prout hoc loco dicit, etiamsi ea ab aliquo postulata sit, dici debet ex motu proprio concessa; quia illis verbis declarat Pontifex, se non ex tali postulatione, sed ex sua liberalitate motum fuisse ad illam concedendam. Tum quia ita habetur *cap. si motu proprio de præben. in 6.* Tum quia oppositū esset Pontificem mendacij redarguere. Sanchez *lib. 8. de matrim. disp. 2. num. 6.* post Baldum, Decium, Rebuffum, & alios.

297 Pro effectibus quos hæc clausula *Motu proprio* producit, dicta *to. 3. verbo clausula n. 41.* & supra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 38.* Minorū *circa §. 38.* Eremitarum S. Augustini *circa §. 33.* ac authores ijs locis relatos.

298 Circa clausulam illam *Ex certa scientia*, qua vtitur Pontifex in confirmatione dictorum Priuilegiorum vide etiā dicta eo *verbo Clausula n. 29.* & supra in Mari magno Prædicatorum §. 38. & Eremitarum S. Augustini § 33. cum authoribus ibi relatis. Vbi etiā de effectibus, quos hæc clausula producit. De quibus etiam latè infra in Mari magno Seruitarum circa §. 28. Quia tamen plura ex ijs, quæ ijs locis & ab ijs Authoribus dicuntur, firmata sunt à S. Rota in vna Leodiensi *Collectarum* 7. Aprilis 1628 coram Coccino, ideò placuit ipsius Rotæ verba ad vnguem hic ponere. Quæ sunt talia.

299 Quod autem confirmatio fuerit ex certa scientia, satis deprehenditur ex verbis ipsarum Constitutionum. In eis enim narrantur singulariter priuilegia concessa Religioni videlicet Leonis X. Clementis VII. Pauli III. Pij IV. Pij V. & narrantur exemptiones in eis contentæ, scilicet *à solutione, & exactione decimarum, censuum, iurium, & funeralium, & Canonicarum portionum, seu charitatiui subsidij, ac tertiadis aduentus, seu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliarum quarumcumque onerum*, sub certis modis, & forma, *exemerint, & liberauerint*, scilicet Pontifices prænominati, prout in diuersis *Prædecessorum desuper confectis litteris plenius continetur, &c.* Tandem subditur *Motu proprio. Non ad Magistri, &c. sed ex certa scientia, & mera nostra liberalitate, ac Apostolica potestatis plenitudine, omnia, & singula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias eidē Magistro, & conuentus quomodolibet concessa Apostolica authoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus. ac omnes, & singulos tā iuris, quàm facti defectus, si qui forsan interuenerunt, supplemus* &c. vnde attēto tenore non potest ambigi, quod confirmatio priuilegiorū fuerit facta ex certa scientia. Nam licet aliqui velint quod ad hunc effectum debeat narrari totum factum, vel inseri totus tenor priuilegij. Abb. *in capit. quia diuersitatem. nu. 9. in fin. de concess. preb.* Card. *cons. 44. numero 6.* attamen tutior est opinio Gloss. *in cap. 1. in vers. de quast. de confirmat. vtili, vel inutili*, quod confirmatio ex certa scientia tunc dicitur, quando est facta cum causæ cognitione; in forma verò communi dicitur facta, quando nō adest causæ cognitio, & idem dicit Afflict. *in tit. de iure sua curiæ obseru. num. 5. R. 4. lib. 3.* Barbat. *inter cons.* Alex. *cons. 123. num. 18. vol. 4.* & idem Alex. *cons. 15. nu. 2. in fin. & nu. 3. lib. 5.* vbi quod quando ex præcedentibus, & sequentibus constat Papam fuisse informatum, si dicatur postmodum, *ex certa scientia*, prout in casu nostro confirmatio præsumitur ex certa scientia, in prædictis autem confirmationibus fuit inserta substantia priuilegiorum confirmatorum, quæ ostendit causæ cognitionem. Gloss. *in c. Pastoralis, §. Præterea in vers. ex certa scientia de offic. deleg.* Felin. *in c. cum inter col. 1. & 2. de except.* Decius *in c. per exceptionem num. 15. de confir. vtil. vel inut.* Roma. *cons. 127. nu. 7.* Gabriel *cons. 183. nu. 14. lib. 2.* & fuit dictum in causa Abulen. *Iurisdictionis* 25. Ianuarij 1588. coram Orano, & in similibus terminis fuit resolutū in causa Toletana *Admissionis* 17. Iunij coram Reuerendissimo D. meo Patriarcha Antiocheno. Ita Rota relata ad intentum nostrum vtilia. Vide dicta supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* § 33.

Circa §. 45.

300 IN hoc §. supplet Pontifex ex *certa scientia, & motu proprio* defectus, si qui interuenerunt in priuilegiorū præfatorum concessione, & pro potiori cautela illa *vim vigorem, & efficaciam* habere debere concedit, & indulget.

301 Circa quod notanda sunt, quæ dixi *tom. 3. verb. clausula nu. 70.* circa clausulam illam *supplentes defectus*, illam scilicet, supplere defectus iuris positiui, saltem accidentales, & qui solum pertinent ad iuris solemnitatem, & aliquando etiam substantiales, vt ibi dictum est. Pro quo præter Authores ibi relatos lege Mantā *in tract. de clausul. p. 1. clausul. 73. nu. 14. & clausul. 181. per tot.* Nota tamen quod quamuis hic Author referens Abbatem teneat, quod hæc clausula non operetur expressā obreptione, & falsitate (quod etiam sequitur Barbosa *in tract. de claus. claus. 177. nu. 17.*) nihilominus ex Rota decis. apud Mantic. *inter decis. ipsius n. 222. § non obstant*, quod etiam videtur sequi ex alia Rotæ decis. coram Orano in vna Abulensi *Iurisdictionis* colligi videtur etiam tollere vitium subreptionis. De quo alibi.

Circa §. 46.

302 HOC loco, conformiter ad priuilegia Inocentij IV. Clementis IV. Innocentij VI. & Alexandri IV. quæ Sixtus IV. confirmat, concedit Fratribus nostris exēptionem à solutione collectarum, exactionum, decimarum, & quarumcunque quotarum, declarans, & decernens, quod etiamsi decimæ, seu onera huiusmodi imposita essent quibuscunque exemptis, etiam Mendicantibus, nihilominus ad ea non teneri Fratres nostros.

303 Pro quibus primò notāda clausula illa, *sicut accepimus*, qua vtitur Pontifex in principio huius §. ad denotandum se accepisse onnulla dubia exorta fuisse circa priuilegia relata. Ea namque iuxta dicta *to. 3. verbo Clausula num. 66.* & supra in Mari magno Min. *cir.* §. 39 non eget iustificatione, seu probatione eo quod ponitur in gratia motu proprio concessa, prout est ista, de qua in præsenti: etiamsi requireretur talis iustificatio, si gratia hæc solum esset ad instantiam partis; sicuti docent Put. *dec. 100 lib. 1. in correct.* Seraph. *decis. 1371. num. 4.* Rota *decis. 447. num. 1. & 2. p. 1. Diuers. & dec. 656 nu. 3. parte 2. Recent.*

304 Pro exemptione autem à solutione collectarū, seu exactionum quarumlibet nota, quod si ea sint imposita à potestate sæculari imponentes ea sunt excommunicati *cap. non minus & capite aduersus de immunit. Eccles.* & alijs iuribus relatis

relatis 3. *tomo verbo Gabella quoad Regulares num.* 5. *&* 23. Filiucius *Tract.* 14. *num.* 45. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat.* 50. *numero* 127. Estq; hæc excommunicatio Papæ reseruata in Bulla Cœnæ *cas.* 18. iuxta dicta eo 3. *to. verb. Bulla Cœna num.* 46. & tractant Filiucius, Vgolinus, Duardus, Altenus, Bonac. & alij Bullæ Cœnæ Expositores. Est autem *collecta* idem quod talliа, vel præstatio, quod soluitur à ciuibus pro rebus. Filiucius *Tract.* 16. *cap.* 5. *numero* 103. Exactionum autem nomine veniunt generaliter omnia illa onera, quæ exiguntur, vt sunt gabellæ, tributum, pedagium, guidagium, & similia, de quibus dixi eo *verbo Bulla Cœna num.* 17. 46. *&* 47. & tractat Filiucius *supra*. Ab ijs ergo omnibus oneribus eximuntur Religiosi nostri ex vi huius priuilegij, etiam si imponantur non solum à secularibus Principibus, vel dominis, sed etiam à Sedis Apostolicæ legatis. Pro quo, præter dicta locis relatis, & supra circa similia priuilegia in Mari magno Prædicatorum §. 17. *&* 35. Minorũ §. 15. 16. 17. *&* 36. Vide Ferretũ *Tract. de Gabell. & vectigalib. n.* 56. Suarez *de legib. lib.* 5. *c.* 13. *& de cens. disp.* 21 *sect.* 2. *a nu.* 99. Comitelum *lib.* 1. *responsion. moral. q.* 95. Portellum *in dub. Regular. verbo Tributum*, ac Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut.* 63. *num.* 29.

305 Pro charitatiuo subsidio, a quo specificè eximuntur Religiosi nostri in hoc priuilegio, præter dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. nota, quod quamuis propter hoc, & alia priuilegia, præsertim Gregorij XI. Eugenij IV. Sixti V. & Gregorij XIII. exempti sint nostri, & plures alij Religiosi ab ipsius solutione, nihilominus in Regnis Hispaniarum propter reuocationem dictorum priuilegiorum factam a Pio V. & Gregorio XIII. debet solui. Rodriguez *in Addit. Summ. tomo* 4 *cap.* 142 *n.* 4. Portellus *in dub. Regularium verbo Tributum num.* 3. alter Rodriguez *in Compend. Resolut.* 63. *nu.* 33. *& Resolut.* 137. *num.* 2. & Scholiastes huius Maris magni *hic*.

306 Pro exemptione autem à decimis de noualibus proprijs manibus, aut sumptibus laboratis, & de hortis, virgultis, piscationibus &c. nota quæ dixi *tomo* 1. *c.* 3. *num.* 14. *&* 15. *& to.* 1. *c.* 1. *nu.* 32. *& tomo* 3. *verbo Decima quoad Regulares nu.* 2. 3. *&* 4. *& supra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. Minorum *circa* § 28. Eremitarum Sancti August. *circa* §. 13. Nota etiam decimam Papalem appellari tam in hoc, quam in alijs similibus priuilegijs, decimam partem fructuum de beneficijs Ecclesiasticis, quam Summi Pontifices retinuerunt, aut applicant ad necessitates Ecclesiæ subleuandas, & ad expeditionem belli contra infideles, ad instar donationis solui soliti a Leuitis Summo Sacerdoti, Numerorum *capit.* 18. & 2. Esdræ *capit.* 10. &. refertur *cap.* 1. *de decimis.* Rebuffus *de decimis quæst.* 13. Hieronymus Rodrig. loco relato *ex resolut.* 137.

Circa §. 47.

307 CONTINETVR sub hoc § amplissimum priuilegium Sixti concessum Ordini nostro pro Pinzocheris, seu Tertiarijs nostris, communicando videlicet illis omnia, & singula indulta, priuilegia, & indulgentias Ordinum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini; conformiter etiam ad concessionem Nicolai V. de qua supra § 33. & Eugenij IV. Martini V. & Bonifacij IX. pro Ordine Eremitarum Sancti Augustini, quæ habetur *supra* §. 34. Circa quam materiam quia plura dicta sunt *tomo* 2. *cap.* 14. *& tomo* 4. *verbo Tertiarij, & Tertiaria*, & in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 6. aliaque quoque dicemus infra *circa* §. 84. huius Maris magni, *&* §. *sequenti*, ideo ad alia properandum, solum animaduertendo huiusmodi priuilegia Pinzocheris, & Tertiarijs concessa limitanda esse iuxta limitationem traditam à Leone X. in Concilio Lateranensi, de qua dixi eo *cap.* 14. *n.* 27. ita scilicet vt solum *viri collegialiter viuentes, seu cum claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu cælibem aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu* (scilicet Ordinis) *vitam ducentes, priuilegijs, quibus Fratres Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum gestant, gaudere debeant*. Et iuxta explicationem S. Congregationis, quam ibidem *numero* 28. retuli. Vbi etiam *numero* 29. de alijs conditionibus pro eisdem à S. Congregatione requisitis. Ex quibus etiam colligi potest quid sentiendum de ijs, quæ ex varijs Doctoribus afferunt Castillo *lib.* 3. *Tertiariorum*, & Hieronymus Rodrig. *in Compend. Resolut.* 136. Reducenda enim ad prædictas limitationes Concilij, & S. Congregationis.

Circa §. 48.

308 CONCEDITVR hoc loco à Sixto IV. facultas Fratribus nostris ad ministrandum Sacramenta Pinzocheris, seu Tertiarijs, & eorum cadauera post mortem sepeliendum, & ad proprias Ecclesias portandum, etiam sine Parochorum licentia.

309 Hæc porrò omnia limitanda sunt iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 14. relato. Etenim, iuxta dicta *ibidem num.* 34 quoad Sacramentorum administrationem, licet *viri collegialiter viuentes, aut cum Claustralibus habitantes, & fœmina virginalem, cælibem, aut castam vidualem vitam ex voto ducentes, possint vti priuilegijs suorum Ordinum*, tamen viri separatim viuentes, aut fœminæ prædictam vitam non gerentes, quales sunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Eucharistiam in die Paschatis, Extremam Vnctionem, & alia Ecclesiastica Sacramenta (Sacramento Pœnitentiæ dumtaxat excepto) in proprio Sacerdote suscipere tenentur. Ita enim habetur ex Bullis Leonis X. & declarationibus Sacræ Congregationis, quas retuli, eo *cap.* 14. *nu.* 27. *& seqq.* & ex Cassarubio, Rodriguez, & Gauanto *eo nu.* 34. relatis. Ex quo vt ibidem dixi, sequitur, quod Eucharistiam vltra diem Paschatis, & Sacramentum Pœnitentiæ semper, possint recipere ab alio, quam à proprio Sacerdote, iuxta sua priuilegia. An verò ad ministrandum Sacramentum Pœnitentiæ tam viris, quam fœminis Tertiarijs requiratur approbatio Ordinariorum, ita vt quo ad hoc etiam sit limitatum hoc priuilegium Sixti IV. dixi quid sentiendum eo *num.* 14.

310 Circa sepulturam quoque, & cadauerum portationem ad Ecclesias nost. absque etiam licentia parochorum non requisita, vide limitationem ex Bulla Leonis X. & S. Congregationis declarationibus adductis eo *cap.* 14. *num.* 34. *&* 4. *to. verbo Tertiarij, & Tertiaria nu.* 2. 3. *&* 4. præsertim iuxta vltimam editionem Venetam anni 1645.

311 Ex eo autem, quod in hoc priuilegio Sixti IV. dicitur: *Dum eos vel eas decedere contigerit*, constat id quod diximus eo *cap.* 14 *numero.* *&* 11. Pontificem scilicet loqui de Tertiarijs vtriusque sexus tam viris, quam fœminis, eosque in nostro Ordine admitti, prout clarius, & expressius constabit ex §. 84. huius Maris magni, vbi idem Pontifex vtitur illis verbis *Vtriusque sexus personas*, quæ etiam retulimus eo *num.* 11.

Circa §. 49.

312 HOC loco Pontifex extendit priuilegia concessa pinzocheris, seu Tertiarijs, imò etiam Fratribus, & sororibus Ordinis, ad oblatos, seu oblatas, commissos, seu commissas ipsius, ac si pro illis essent concessa. De illis autem latè eg. *tom.* 2 *cap.* 8. *& tomo* 4. *Verbo Oblatus seu Commissi*, & supra in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* § 36.

313 Notat præterea Scholiastes huius Maris magni Donatos, seu Oblatos nostrorum Patrum Discalceatorum, qui solum trium votorum simplicium professione sunt astricti, esse personas Ecclesiasticas, & gaudere priuilegio fori, & Canonis. De quo etiam nos eo *c.* 8 *à numero* 5. *&* 4. *tom. eo verbo Oblati, seu Commissi a numer.* 4. Nota præterea, quod etiam personæ oblatæ, seu commissæ Monasterijs Montalium Ordinum Prædicatorum, & Minorum, seu aliorum, qui communicant in priuilegijs cum ipsis, gaudent priuilegijs concessis, & concedendis suis Ordinibus ex concessione huiusmet Pontificis Sixti IV. in Bulla aurea *circa* § 4.

Circa §. 50.

314 AMPLIAT, & extendit Pontifex Sixtus Priuilegia à suis prædecessoribus Innocentio IV. Alexandro IV. & Gregorio XI. nostris Fratribus cõcessa circa celebrationẽ tempore interdicti; its scilicet, vt liceat illis eo tempore habere altare portatile, & super illo in locis conuenientibus Missas, & diuina officia coram quibuscunque celebrare, ad-

ad mittendo etiam secum Tertiarias, & Oblatas personas ac Procuratores, & Aduocatos Monasteriorum. De qua materia non solum dixi *supra* §. 3. *&* 4 *ac* 36. sed etiam sæpius. Etenim quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *to.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. *&* 15 *& tomo* 3. *verbo Altare num* 13. 14. *&* 15. *ac* 16. vbi plura de huiusmodi Altaribus, *ac tom.* 4. *verbo Oratoria quoad Regulares*, præsertim *n.* 6. sub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiusmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus interdicti, de eo dixi *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 19. *&* 20 *& tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. *& tom.* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares num.* 28. *& sequent.* Similiter, quod attinet ad Tertiarias personas dixi *t.* 2. *cap.* 14 *& to.* 4. *verb. Tertiary, & Tertiaria*, & quod spectat ad personas Oblatas, plura etiam dixi ad intentum *tom.* 2. *c.* 8. *& to.* 4. *verbo Oblati seu Commissi*. Præterea de Procuratoribus, & negotia gerentibus Religionum dixi *tom.* 2. *cap.* 17. Alia etiam habes in similibus priuilegijs Prædicatorum, in ipsorum Mari magno *circa* §. 39. *&* 40. Minorum §. 39. Eremitarum S. Augustini § 37.

315 Notat vlterius noster Scholiastes priuilegium hoc admittendi istas personas tempore interdicti ad officia diuina dubium esse an sit derogatum per Concil. Tridētinum, & Nauarrum id affirmare, esse tamen communem fermè sententiam contrariam. Sed de hoc iam dixi locis relatis, quid sentiendum. Notat etiam hæc priuilegia suspendi in Hispania per Bullam Cruciatæ. Sed, cum iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Bulla Cruciatæ num.* 38. ac præcipuè *tom* 2. *cap.* 1. *num.* 59 per Bullam Cruciatæ solum suspendantur priuilegia concessa Monasterijs, Ecclesijs, Hospitalibus, Confraternitatibus, Vniuersitatibus, pijs locis, & singularibus personis; hoc autem priuilegium, & similia concessa sint Ordinibus, & Religionibus ipsis, ideo videtur dicendum non suspendi per illam. Præsertim cum sint concessa in ordine ad sæculares, quos non comprehendi in dicta suspensione eis locis dixi. Vide Sanchez, Dianam, Ludouicum à Cruce, & Cardinal. Lugo eis locis relatos.

Extat etiam specialis quædam concessio pro Fratribus
316 Ordinis SS. Trinitatis ex Clem. VII. in Bulla recitata à Rodriguez *in Bullario in Clem. VII. Bulla* 6. vbi Pontifex hęc habet: *Volumus insuper, ac præcipimus, quod cū dicti Fratres procuratores, vel eorū nuntij ad aliquas Ecclesias aduenerint interdictas, in eorū iucundo aduētu Ecclesiæ aperiantur, ac campanæ pulsentur, ac quod ibidē campanis pulsatis, & ianuis apertis diuina officia celebrentur, ac corpora mortuorum ibidem Ecclesiasticæ tradantur sepulturæ, nisi excōmunicati nominatim fuerint, aut publici vsurarij.* Notant hoc priuilegium Portellus *in dub. Regular. verbo interdictum in Addit. nu.* 4. & Hieronymus Rodriguez *in Compend. verbo Interdictum Resolut* 80. *num.* 33. Notare etiam oportet circa illud, simile priuilegium concessisse Innocētium IV. Ordini B. Mariæ de Mercede, vt patet ex Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 2. Vbi Notat eius Scholiastes Seraphinus Freitas hoc etiam priuilegium concessum fuisse Templariis, esseque reuocatum per *cap. Alma mater*, prout tenent: Glossa, Rodriguez & Collector, licet postea idem Scholiastes in Bullam 2. Bonifacij VIII. dicat esse reualidatum, & de hoc iterum se acturum, quamuis non videam hanc reualidationem. Priuilegium autem Clem. VII. pro Trinitarijs non patitur hanc exceptionem.

Circa § 51.

317 Conceditur hoc loco facultas nostris Religiosis administrandum Sacramenta ijs, qui in nostris immorantur obsequijs, & eos sepeliendum in cœmeterijs nostris, cum decesserint, in confirmationem priuilegij Alexandri IV. de quo in §. 14.

318 Circa quod notat Scholiastes huius Maris magni per istos famulos, seu familiares, qui nostris immorantur obsequijs, intelligi illos, qui sub gubernatione Prælati in nostris Conuentibus assistunt, etiamsi aliquando extra Monasteria sint in eorum negotijs occupati. Quod latè probaui *tom.* 2. *capit.* 16. *num.* 1. *&* 14. maximè propter decretum Concil. Triden. *sess.* 24. *cap.* 11. De quo etiam Ludouicus à S. Ioanne *in Summa tom.* 1. *quæst.* 8. *artic.* 9. *de Eucharistia dub.* 3. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolutio.* 63. Villalobos *in Summ. Tract.* 10 *de Extrema Vnction. dub.* 6. *nu.* 3. & Quintana Dueñas *in singular. Tract* 5. *singul.* 3. *&* 4. Notat etiam idem Scholiastes dubium esse an hoc priuilegium suspendatur in Regnis Hispaniæ per Bullam Cruciatæ, & dicit cum Rodriguez *in Additionib. ad Bullam* §. 5. *in fin.* vtendum esse cum moderatione Sed quamuis moderatio, & modestia maximè consulenda sit Religiosis, nihilominus, iuxta dicta *circa* §. *præcedentem* videtur dicendum non suspendi hoc priuilegium per Bullam Cruciatæ.

319 Dubitari autem potest, an cum in hoc priuilegio solum concedatur facultas Fratribus nostris ad sepeliendum dictos familiares in cœmeterijs nostris, possimus eos sepelire etiam in Ecclesijs. Et videtur dicendum, quod ex vi huius priuilegij non possint sepeliri nisi in cœmeterijs. Ratio est, quia aliud est cœmeterium, de quo in hoc priuilegio, aliud vero Ecclesia, aut Oratorium, de quibus hic nulla fit mētio; & Ecclesia, seu Oratorium nobiliora loca sunt quam cœmeteria, quæ sunt veluti accessoria illis, *de consecrat. Eccles. in* 6 *cap. vnic.* Vnde antiquitus solum Episcopi sepeliebantur in Ecclesijs, reliquus vero populus fidelium in cœmeterijs, licet postea consuetudine introductum sit vt fideles omnes possent in Ecclesijs sepeliri. Stephanus Durant. *de ritib. Eccles. lib.* 1. *cap.* 13 Villalobus *in Summ. p.* 2. *tract.* 51. & alij apud Barbosam *de iure Ecclesiastic. lib.* 2. *c.* 10. *nu.* 6. 7. *&* 8. Ad intentum ergo cum Pontifex solum cōcedat facultatem sepeliendi dictos familiares in cœmeterijs, videtur voluisse limitare locum sepulturæ, & quod nō esset Ecclesia. Dixi autem *ex vi huius priuilegij*, nam ex vi alterius Alexand. IV. de quo in §. 13. cum in illo indefinitè, & indeterminatè concedatur facultas tradendi dictos familiares *Ecclesiasticæ Sepulturæ*, non determinando sepulturæ locum; possumus illos etiam in Ecclesijs sepelire; siquidem Ecclesia ex vsu fidelium est locus sepulturæ pro omnibus *c. nullus* 13. *quæst.* 2. *cap. Ecclesiam de consecrat. d.* 1. *capit. ex parte, capit. cum liberum de sepult.*

320 De alijs porro quæ spectant ad administrationem Sacramentorum pro istis familiaribus vide dicta *eo capit.* 16. relato, & supra in Mari magno Prædicatorum circa §. 51. & Minorum *circa* §. 9. & obserua, quod dictum istis locis, scilicet, quod ad ministrandum familiaribus (intellige iuxta Concilium Tridentinum *sess.* 24. *capit.* 11. si actu seruiunt Monasterijs, & intra eorum septa, & obedientia viuunt) Sacramentum Pœnitentiæ non requiri approbationem ab Ordinario, sed tantum à Prælato Religionis, declaratum esse à S. Congregatione nouissimè etiam approbat Barbosa *in Summ. Apostolic. verbo Familiares nu.* 18. ex Armendaris.

Circa §. 52.

321 PRIVILEGIVM, de quo in hoc §. agitur, concessum etiam est Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 12. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 10. Consistit autem in hoc, quòd familiares, Procuratores, & operarij nostri non sint obnoxij censuris, quæ generaliter promulgantur in terris, in quibus resident Fratres nostri. Sed quod possint diuina audire sicut ijdem Fratres, nisi specialiter excommunicati, vel interdicti fuerint.

322 Circa quod priuilegium, præter dicta locis citatis, in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, & locis ibi relatis, vlterius notandum, priuilegium istud (prout notat etiam Scholiastes huius Maris magni) limitatum esse à Concilio Trident. *sess.* 24. *cap.* 11. ita vt prædicti familiares, Procuratores, & operarij nostri non possint potiri ipso, nisi actu seruiant Monasterijs, & inter eorum septa, & sub eorum obedientia viuant. Quod intellige, probabiliter, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 16 *num* 14. (quod etiam deseruit pro his, quæ superius diximus de familiaribus) quatenus istud Priuilegium *perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere* cognoscetur, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit, & nos eo loco ex Rodriguez notauimus. Notat etiam alter Rodriguez *in Compend. verbo Excommunicatio Resolut* 62 *num.* 9. requiri etiam ad hoc quod dicti familiares fruantur dicto priuilegio, quòd sub Regula Religionis viuant, quia Concilium hoc requirit. Sed

nec

nec hoc est verum, nec Concilium id requirit; loquitur enim sub disiunctione, scilicet dicendo *Exceptis ijs, qui prædictis locis* (Monasterijs) *actu seruiunt & intra eorum septa ac domos residunt, subque eorum obedientia viuunt.* Sub dit postea sub disiunctione. *Sine ijs, qui legitimè, & secundum Regulam earundem militiarum professionē fecerint.* Vbi de veris professis est sermo, & de quibus etiam intelligo id quod subdit Concilium *De qua Ordinario constare debeat.* Nota etiam moderatum esse hoc priuilegium ante Concilium Tridentinum à Concilio Lateranensi, & Leone X. iuxta dicta eo *cap. 16. n. 13.* ita scilicet, quòd operarij nostris sequitijs insistentes sententijs excommunicationis promulgatis illaqueati essent, & esse censerentur, si illis causam dedissent, aut dantibus consilium, auxilium, vel fauorem præstitissent.

323 Notandum etiam, ex eo Pontificem in principio huius §. dixisse: *Si quando autem in terris, in quibus resideris, vel in earum personas excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, &c.* indefinitè & indeterminatè, quia scilicet, ea debent intelligi secundum distributionem accommodam vt dicitur. Etenim, iuxta dicta *to. 5. verbo Interdictum quoad Regulares nu. 8.* licet excommunicari nequeant Vniuersitates, Collegia, Ecclesiæ, & similia, sed solum personæ; interdici tamen possunt tam personæ, quam prædictæ Vniuersitates Collegia, &c. prout Nauarrus, & Toletus eo loco relati, & communiter Doctores tenent. Propterea ergo Pontifex indeterminatè, & indistinctè loquitur de huiusmodi censuris. Non verò nominat suspensionem, quia hac censura non afficiuntur sæculares, sed solum Ecclesiasticæ personæ, iuxta dicta *tom. 4 verbo suspensio quoad Regulares num. 1. & 3.* dicti autem familiares, seu operarij Fratrum personæ sæculares, saltem regulariter loquendo, solent esse.

Circa §. 53.

324 CONCEDITVR hoc loco vt in excommunicatorum terris liberè commorari possint Fratres nostri, & ab eis tunc, & etiam quando per ipsos transierint, necessaria vitæ deposcere, ac recipere.

325 Circa quam concessionem notat Scholiastes noster ferè nihil habere præter ius commune. Sed, vt dixi in simili priuilegio Prædicatoribus concesso in eorum Mari magno *circa §. 53.* dici potest hanc, & similes concessiones, seu priuilegia continere aliquam gratiam supra ius commune, & deseruire posse Regularibus prædictis ad communicandum cum præfatis excommunicatis non toleratis, seu vitandis, quando in eorum terris commorantur, non solum in eis, quæ pertinent ad ipsorum excommunicatorū conuersionem; aut salutem spiritualem, neque in proximè illa concernentibus, qualia sunt salutationes, & allocutiones, quæ inter ea admisceri solent, iuxta dicta *tom. 3. verb. Excommunicatio quo ad Regulares num. 45.* ex Syluestro, Nauarro, Rodriguez, & Bonacina, sed etiam in alijs, quæ solum remotè, & mediatè conducunt ad prædicta. Similiter, iuxta dicta ibidem, concessio ista de postulando, ac recipiendo necessaria vitæ ab excommunicatis, extendi etiam debet, ne inutilis reddatur, etiam pro casu quo tales excommunicati essent vitandi, aut non tolerati. Vide alia eo §. 13. & in Mari magno Minorum *circa* § 11. præcipuè, quod attinet ad causam huius concessionis, quam exprimit Papa illis verbis: *quia vos voluntariam patientes paupertatem, &c.* an scilicet quando cessat causa finalis priuilegij, cesset ipsum priuilegium, quæ est difficultas communis tā pro isto quam pro multis alijs priuilegijs.

325 Quia verò contingere potest, quod isti excommunicati sint hæretici, ideo quæri potest, an liceat Religiosis apud illos existentes illis prædicare pro ipsorum conuersione ad fidem. Et dicendum, quod licet, iuxta dicta *to. 3. verb. Concionari, & Concinator Regularis num. 3.* concionandi munus solum conueniat Prælatis Ecclesiarum, & Religiosis non nisi ex priuilegio, nihilominus existentes in terris hæreticorum possunt id munus exercere ex voluntate præsumpta Papæ, & Pastorum Ecclesiæ, si expressa illorum licentia haberi non possit. Sic colligo ex Cardinali Lugo *de fide disput. 19. sect. 1. num. 46.* Et ex eo, quod cum Mendicantes sint cooperatores, seu coadiutores Episcoporum, prout sæpius dixi. & colligitur ex Clementina *Dudum de sepultur.* procul dubio debent præsumere pro tali casu necessitatis, seu vtilitatis Ecclesiæ, posita ipsorum capacitate ad id munus exercendum se habere licentiam ad id faciēdum à præfatis Ecclesiæ Pastoribus. An verò id fieri possit etiam cum custodia armatorum, ne impediatur ab hæreticis talis prædicatio, tractant Castrus Palaus *parte 1. Tract. 4. disput. 2. punct. 5. nu. 9.* Diana *6 p. Tract. 4. Resolut. 15. &* Lugo *supra sect. num. 52. & 54.* & alijs. De quo etiam Rodriguez *tom. 3. q. 32. artic. 4.*

Circa §. 54.

326 CONCEDIT hoc loco Papa Sixtus Generali, & Prouincialibus facultatem ad absoluendum Fratres, & dispensandum cum illis, in quibuscunque casibus in quibus in censuras, vel irregularitates incurrerint, nisi in casibus (inquit Pontifex) *in præsentibus litteris exceptis.*

327 De qua facultate multa diximus non solum in præsenti opere in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 14. 15. 41. & 42. & in Mari magno Minorum §. 12. 40. & 49. Eremitarum Sancti Augustini §. 43. & 44. sed etiam in multis alijs locis ibi relatis, quæ quidem sufficere possent ad intentum; alia tamen pro maiori notitia rei valde necessariç ad-
328 denda.

Et primò quidem, casus excepti à Pontifice in hoc priuilegio, & in quibus declarat se non concedere facultatem ad absoluendum seu dispensandum, sunt, iuxta dicenda infra *circa* §. 62. quoad absoluendum, hæresis cum relapsu, schisma, falsificatio litterarum Apostolicarum, & delatio prohibitorum ad infideles, sicut etiam in Mari magno Prędicatorum § 41. Minorum §. 40 & Eremitarum Sācti Augustini §. 43. Quoad dispensandum vero, iuxta dicenda infra circa §. 63. sunt, irregularitas propter homicidium voluntarium, bigamiam, seu mutilationem membrorum, quæ etiam irregularitates exceptæ sunt in Mari magno Prædicatorum §. 42. Minorum §. 49. Eremitarum S. Augustini §. 44.

329 Pro vsu autem horum priuilegiorum nota absolutionē datam à Prælatis, quibus conceduntur, valere, etiam si ipsi ignorent illa. Iuxta iuris regulam. *Si non valet, quod ago vt ago, valet vt valere potest.* Quæ interpretanda est, quod semper quis vult valere actum omnimodo quo valere potest. Imò, & in dubio hoc præsumendum est de intentione absoluentis. Panormitanus *in cap. licet de offic. ord. & in cap. cum super de offic deleg. nu. 12.* Portellus *in dub. Regularium verbo Prælatus num. 34.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. resol. 3. nu. 13* post alterum Rodriguez. Deseruiet autem hæc regula, præterquam pro absolutione, & dispensatione, quæ concedi solent à Prælatis Regularibus tempore visitationum, de qua dixi supra in Mari magno Eremitar. §. 44. Valebunt namque, etiam si Prælati ignorēt hæc, vel alia priuilegia.

330 Pro quo vlterius notandum huiusmodi absolutionem seu dispensationem in Ordine nostro dari debere non solum in visitationibus, & capitulis, sed etiam in magnis solemnitatibus. Ita enim habetur in Breuiarijs nostris etiam à Sede Apostolica, & Gregorio XIII. approbatis, in quibus talis forma assignatur. Dicto *Confiteor Deo & Misereatur*, Prælatus dicit: *Si tenemini aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum se extendunt gratiæ, & priuilegia Ordini nostro indulta, mihi commissa & vobis concessa: ego absoluo vos, & restituo vos Sacrosanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & vnitati fidelium In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Eadem authoritate ego dispenso vobiscum super omni irregularitate, si quam contraxistis; & habilito vos executioni Ordinum, & officiorum vestrorum. Item eadem auctoritate facultatem vobis damus, vt possitis absolui à Confessoribus per nos, vel alios superiores vestros approbatis, pro hac vice eligendis, ab omnibus casibus nobis reseruatis, & ab omni transgressione Regulæ & Constitutionum, & admonitionum maiorum vestrorum, & ab omni pœnitentia oblita, & neglecta. Item remittimus vobis pœnas, quascunque vobis debitas propter transgressionem Regulæ, fractionem silentij in Choro, Sacristia, Capitulo, Claustro, Refectorio, & Dormitorio.* Additur etiam pro Prouinciali, vel

vel eius Vicario. *Et quæcunque alia de quibus consueuit fieri remissio in consimilibus solemnitatibus, uel capitulis; & precamur ut sitis absoluti his, & ante Tribunal Domini nostri Iesu Christi: habeatis uitam æternam; & uiuatis in secula seculorum. Amen.* Subiungitur postea debere iniungi pœnitentiam ad libitum Prælati. Quia id est omnimodè necessarium, saltem propter vsum, & praxim Curiæ in similibus absolutionibus, & dispensationibus, iuxta dicta *tomo 3. uerbo Irregularitas num. 86.*

331 Præterea notandum, huiusmodi absolutiones, & dispensationes valdè, magnique habendas, & æstimandas esse. Primò quidem, quia, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. nu. 93.* illæ deseruiunt non solum pro censuris, & irregularitatibus dubijs, oblitis, seu ignoranter incursis, sed etiam pro censuris, & irregularitatibus certis, & manifestis, saltem pro foro conscientiæ, iuxta ibidem dicta. Secundò, quia adeò vtiles sunt, vt Religiosi per illas absoluti, aut dispensati, si postea recordentur de illis, non teneantur amplius absolutionem, aut dispensationem quærere, sed satisfaciant confitendo peccata, ob quæ illas incurrerunt. Nauarrus *in Manu. cap. 26. num. 13.* Peirinis *tomo 1. priuilegiorum Mendicantium const. 1. dub. 2. num. 42.* Candidus *tomo 1. disquisit. moralium disquisit. 3. art. 42. nu. 3.* Tamburinus *de iure Abbatum disput. 4. quæst. 12. num. 12.* Tertiò, quia, si casus esset, quod illæ censuræ, à quibus Religiosi tunc absoluuntur, & peccata propter quæ illas incurrerût, essent reseruatæ, cum censuræ ipsæ tunc sunt ablatæ, peccata illa iam reseruata non manent, sed potest illa confiteri Confessario non habenti authoritatem absoluendi à reseruatis. Ita enim habent Nauarrus, & Peirinis relati, & sequitur ex communi doctrina, quam attuli *tomo 3. verbo casus reseruati Regularium num. 17. & verbo Bulla Cruciatæ num. 21.* quod scilicet, ablatis censuris casuum reseruatorum, iam peccata non manent amplius reseruata, ita vt postea possint à quocunque Confessario absolui. Quartò, quia non solum deseruiunt pro tollendis censuris, & irregularitatibus, sed etiã pro tollendis pœnis, quæ impedire possent executionem officiorum Ordinis, prout colligitur ex illis verbis formæ relatæ: *Et habilitet vos executioni Ordinum, & Officiorum vestrorum.* Et ita supponunt Sigismundus de Bononia *de electione Prælatorum dub. 99. num. 3.* & Samuellius *de Canonica Elect. tract. 2. controu. 10. concl. 3.* post Syluestrum, Nauarrum, Sayrum, & Coriolanum. Quintò, quia huiusmodi facultas extendi potest etiam ad absentes, ita vt Prælati ex vi suorum priuilegiorum absoluentes, & dispensantes suos subditos in prædictis Capitulis, visitationibus, aut festiuitatibus, possunt etiam illam extendere ad subditos absentes, iuxta dicta *tomo 4. verbo Absolutio. num. 16.* ex Auila, & Laymano ibi relatis. Suffragatur etiam Tamburinus *sup. num. 15.* id quoque extendens etiam respectu subditorum inuitorum, & non petentium talem absolutionem, seu dispensationem. Semper tamen præsupponendum est Prælatum illum, qui dispensat, & absoluit, habere facultatem, vel iure communi, vel ex priuilegio aliquo ad tales censuras, irregularitates, vel pœnas tollendas.

Cum autem non sit determinatum, quænam sint illæ
332 magnæ solemnitates, in quibus talis absolutio, & dispensatio dari potest, id tamen in vsu Religionis, qui est quod feria quinta Maioris hebdomadæ id fiat. Quia etiam Commemoratio solemnis Beatissimæ Virginis est præcipuum festum Religionis, ideo tali die etiam dari potest. Imo etiam in Natali Domini, Epiphania, Paschate, Pentecoste, Annunciatione, & Assumptione B. Virginis, festo Apostolorum Petri, & Pauli, omnium Sanctorum, quia, istæ festiuitates censentur solemniores, iuxta dicta ex declaratione etiam S. Congreg. *to. 1. c. 21. nu. 3. & to. 4. verbo Oratoria quoad Regular. nu. 3.*

333 Vlterius etiam pro praxi Regularium circa priuilegia relata, nota quod si Prælatus iustè, vel iniustè non vult vti hac authoritate ad absoluendum, vel dispensandum subditum, non propterea ipse subditus potest absolui à quocunque confessario ex licentia præsumpta Prælati, siquidem talis licentia cum sit expressè negata, non potest vllo modo dici præsumpta, Rodriguez *to. 1. quæ regul. q. 20. ar. 3. & q. 21. art. 5.* alter Rodriguez *in Compen. resolut. 3. nu. 16.* Quomodo autem regulariter loquendo Superiores potius se faciles, quam difficiles exhibere debeant in authoritate ista concedenda, vel vtenda dixi *3. to. verbo Casus reseruati Regularium num. 7.* ex Cardinali Lugo, & Patre Candido. Vbi etiam alia ad intentum. Quid etiam facere debeat subditus cui authoritas absolutionis à casibus reseruatis denegata est, & ipse nõ possit cessare à celebratione, vel communicatione sine scandalo, aut infamia, habes ex dictis eo verbo *Casus reseruati Regularium num. 24.* De quo etiam vterque Rodriguez supra, ac Villalobos *1. p. Summa tr. 9. difficul. 40.*

334 An hæc priuilegia suffragari possint illis, qui in hos casus inciderunt in contemptum clauium, vel ex confidentia ipsorum, dicetur infra circa §. 62. Vide etiam dicenda circa §. 55. sequentem.

Circa §. 55.

335 CONcedit vlterius hoc loco Pontifex, vt Prælati ipsi, videlicet Generalis, & Prouinciales, ipsorumque vices gerentes possint absolui, & dispensari, iuxta formam Priuilegij, de quo *in §. præcedenti.* Habetur etiam hoc priuilegium in Mari magno Prædicatorum §. 15. & Minor. §. 13.

336 Nota tamen circa illud, videri concessum ex vi priuilegij *§. præcedentis* relati, non solum quia iuxta dicta *to. 1. c. 28. n. 52. & tom. 4. verbo Prælatus Regul. num. 19.* eas facultates, quas Prælati habent erga suos subditos, habent etiam circa seipsos, ne sint peioris conditionis Prælati, quam subditi (iuxta limitationẽ tamẽ traditã eo *n. 19.* ex Cardinali Lugo) sed etiam, quia iuxta dicta etiam eo *4. tom. verbo Priuilegia Regularium n. 5.* ex Rodrig. & Tamburino, priuilegia siue realia, siue personalia concessa Religiosis extenduntur etiam ad Prælatos, etiam si in illis non exprimantur. Eò etiam præsertim, quod priuilegia conceduntur Religiosis ob labores, quos patiuntur pro Ecclesia Catholica, & propter eorum merita, in quibus Prælati non sunt inferiores suis subditis. Rodriguez *to. 1. Quæst. Regul. q. 2. ar. 8.* post Caietanum, & Syluestrum, Coriolanus *p. 1. de casib. sect. 1. artic. 22.* Miranda *in tomo Man. q. 34 art. 14.* Bossius *sect. 1. de Iubileo cas. 16. nu. 188.* Freitas *in Scholio ad Bullarium Ordinis S. Mariæ de Mercede in Benedicto XIII. Bulla 5.* & Bordonus *Resolut. 3. num. 23.* Addens bene id intelligi de illis facultatibus, quæ conceduntur Prælatis indistinctè in ordine ad subditos: non vero de facultate speciali pro casu, & persona particulari, quia tunc censetur electa personæ industria, ac proinde non potest alteri communicare nec pro se, nec pro alio.

337 Maximè nota, quod quamuis in hoc priuilegio, sicut neque in alio, quod *§. præcedenti* relatum est, non fiat mentio immediatorum Prælatorum, ac per consequẽs nostri Priores non habeant ex vi illius hanc authoritatem absoluendi, & dispensandi erga subditos, nec ipsorum confessarij erga ipsos Priores; nihilominus tamen, quia in Mari magno Prædicatorum §. 14. & 15. conceditur hæc facultas Prioribus Conuentualibus, ideo per communicationem priuilegiorum, qua fruuntur Mendicantes possunt etiam vti hac facultate Priores locales nostri Ordinis. Idem dico propter communicationem priuilegij Iulii II. pro Minimis in eorum Mari magno §. 9. ibi enim conceditur similis facultas Correctoribus huius Ordinis, qui correspondent nostris Prioribus localibus. Adde etiam, quod ex priuilegio Eugenii IV. de quo supra §. 15. confirmato, & ampliato à Sixto IV. infra §. 62. videtur quod etiam Priores locales habeant eandem facultatem.

Circa §. 56.

338 PRIVILEGIVM sub hoc § contentum simile est aliis concessis Prædicator. Ordini in ipsorum Mari magno §. 16. & Minorum §. 14. Per illud autem conceditur Generali, & Prouincialibus, ac eorum vices gerentibus, vt volentes ingredi Religionem possint absoluere à censuris à iure, vel à Iudice generaliter promulgatis, & dispensare cũ illis in irregularitatibus contractis ab ipsis propter celebrationẽ vel Ordinũ susceptionẽ cu talibus cẽsuris, vel quia in locis interdictis celebrauerint. Quod etiam priuilegium extendit Pontifex erga eos, qui post assumptum habitum, & professionem emissam recoluerint se in sæculo talibus sententiis innodatos fuisse.

Circa

347 Nota prætere a hoc priuilegium de libertate Sepulturæ in domibus nostris confirmatum esse à Sixto IV. in hoc Mari magno § 80. vt ibi notabimus. Vide dicenda infra in Mari magno Seruitarum §. 24. *&* 29. & Minimorum §. 21.

Circa §. 58.

348 TOTVM, quod in hoc §. & priuilegijs in ipso recitatis continetur, spectat ad solutionem iustitiæ Ecclesiarum, canonicæ portionis, seu quartæ funeralis, conformiter etiam ad alia priuilegia Mendicantium, videlicet Prædicatorum §. 43 *&* 44. Minorum § 41. 42. Eremitarum S. Augus. § 38. 39. *&* 40 Quibus in locis, & alijs ibi relatis ex quatuor tomis Summæ plura de hac materia dicta manent, quæ, quamuis sufficere possent, ampliari tamen debent sequentibus notabilibus.

349 Primum est, quod quamuis huiusmodi quarta funeralis debita sit his temporibus à quibuscunque Monasterijs, quæ quadraginta annis ante Concilium Tridentinum solitæ erant soluere illam, non ab alijs siue fundatis post Concilium, siue ante illud circa quadraginta annos, aut quæ illam soluere solita non erant, iuxta dicta locis relatis tam ex decreto Concil. Trident. *sess. 25. capit.* 13. quam ex diuersis Bullis Summorum Pontificum, declarationibus S. Congregationis, & Rotæ decisionibus eis locis adductis, nihilominus quando Nouitius alicuius Monasterij in ipsius Ecclesia sepelitur, nullam debent dare Religiosi talis Monasterij Parochiali Ecclesiæ portionem, etiamsi casus esset, quod talis Nouitius de licentia sui Prælati curaretur in domo sua, & ibi moreretur. Ratio est; quia per Nouitiatum mutauit domicilium suæ parochiæ, & effectus est veluti parochianus Monasterij. Azor *tomo 2. instit. moral. libr. 9. cap. 13. q. 4.* Miranda *tomo 2. Man. q. 48. art. 9. conclus. 3.* Villalobos *2. parte Summ. Tract. 31. diff. 7. numero 10.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolution. 18. numero 5. & 15.* Idem dico si quis ingrediatur Monasterium animo mutandi vitam, & ibi moretur per aliquod tempus, & ante susceptionem habitus moriatur durante tali animo. Quia per illum etiam animum censetur mutasse domicilium, & efficitur parochianus Monasterij. Azor *supra*, Portellus *in Dub. Regular. verbo Canonica portio in addit. numero tertio*, ex alijs.

350 Secundum est circa illa verba huius priuilegij *Conuentiones si quæ sunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, & Ecclesiarum Rectores inita laudabiles, & honestæ in posterum obseruentur.* Circa illa enim notandum, quod quamuis iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 44. huiusmodi conuentiones etiam in iure naturæ stando debeant obseruari, nihilominus, vt in isto priuilegio dicitur, debent illæ esse *laudabiles, & honestæ*, non verò si sint irrationabiles, & iniustæ. Obseruari autem debent etiã si sint contrariæ, aut repugnantes *Clement. Dudum de sepultur. §. Verum*; quia licet ibi reuocentur similes conuentiones in hac materia, id intelligitur de præteritis non de futuris. Azor *supra cap. 12. q. 4.* Portellus *d. verbo Canonica portio num. 10.* Barbosa *de Iure Ecclesiastico lib. 3. num. 3. 4.* ex vtroque Rodriguez; maximè ex Leone X. in Concilio Lateranensi approbante huiusmodi pacta, & conuentiones facta inter Fratres, & Prælatos, nisi postea per subsequens Capitulum generale, vel Prouinciale fuerint refutata. Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo conuentiones nu. 3.* Rodriguez *tomo 1. Quæst. Regular. quæst. 39. art. 8.* Renunciatio autem canonicæ portionis in damnum Ecclesiæ Cathedralis, vel Parochialis facta, nullius est valoris, nisi fiat cum protestatione, quod per hoc non fiat præiudicium iuri Ecclesiæ. Portellus *sup. nu. 9.* Barbosa *supr.* post alios.

351 Tertium, quod è contra, quamuis Regulares contra sua priuilegia, decretum Concilij, Bullas Pontificias, & declarationes Sacræ Congregationis, aliquando soluerint huiusmodi quartam, non ex eo perdunt ius ad illam non soluendam. Quia renunciatio priuilegij non valet nisi fiat ab habente facultatem ad id faciendum, quales non sunt priuatæ personæ Religiosorum, iuxta vulgatum iuris, *delictum personæ, &c. lib. 6* & quæ notantur *in c. vlt. de confessis*, atque ita tradunt Abbas *in c. cum accessissent de Constitut. num. 6. & 8.* Felin. *numero 28.* & in terminis Rodriguez *tomo 3. quæst. Reg. quæstion 46. art. 2.* & alter Rodriguez *resolut. 18. numero 20.* Et casu quo id facere possent, nisi hoc fieret per spatium quadraginta annorum, iuxta dispositionem Iuris *in cap. accedentibus cap. si terra de priuilegijs*. Item etiam si per dictum spatium quadraginta annorum soluta sit quarta, adhuc præscriptio non tenet; quia contra bona & iura Regularium non nisi sexagenaria valet præscriptio, propter priuilegium Eugen. IV. pro Benedictinis, quod retuli *tomo 2. capitulo 19.* Imò non nisi centenaria currit præscriptio ad instar Ecclesiæ Romanæ, ex quodam singulari priuilegio eiusdem Eugenij IV. pro Conuentu S. Pauli extra muros Vrbis, quod habetur in Bullario Rodriguez *in Eugenio IV. Bulla 17. num. 15.* quo gaudere posse Mendicantes tenent ipse Rodriquez *tomo 3. Quæst. Regul. q. 35. art. 2.* Portellus *in dub. Regular. verbo Præscriptio numer 2.* & alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 115. num. 2.* & Barbosa *sup. num. 35.* Maximè vide, quæ dico ad hoc intentum *4. tomo verbo Priuilegia Regularium num. 16. & 17.* & nota id præcipuè procedere in casu, quo Religiosi etiam per plures vices dictam quartam soluerint, per vim, & violentiam ad id compulsi, facientes semper de eo iuridicam protestationem. Tunc enim nec possessio, nec quasi possessio huius solutionis acquiri potuit, ex his quæ in materia pensionis per vim extortæ cum protestatione non solutæ, resoluit adductis pluribus Rotæ decisionibus Garzia *de Beneficijs 1. parte 5. à num. 451.* Gratianus *1. tomo discept. forens. capitulo 13. numero decimo, & 2. tomo. capitul. 310. numer. 38. & seqq.* Hercules Mascard. *libro 2. variarum capit. 22. a numero 22.* Hieronymus Rodriguez *supra num. 20. Resol. 18.* Vide alia ad intentum *in §. sequenti* pro casu, quo ex ignorantia, aut inaduertentia Fratres soluerent dictam quartam funeralem.

352 Quia tandem in hac materia de exemptione à quarta funerali extat Breue Pauli V. specialiter pro Fratribus nostris ab illa eximendis in *3. tomo Bullarij Laertij in Paulo V. numero 4.* ideo pro ipsorum commoditate in hoc loco illud apponere libuit. Quod est talis tenoris.

353 Decet Romanum Pontificem, quæ Sacris Ordinibus à Sede Apostolica dudum concessa sunt, sarta, tectaque tueri. Inter quos adest Ordo Beatæ, & Gloriosæ, semperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, cui inter alia, sicut accepimus, diuersi Romani Pontifices concesserunt illius Domos, seu Monasteria ante annos quadraginta ædificata non teneri ad solutionem Quartæ funeralium, idque etiam à Concilio Tridentino de prædicto, & alijs Sacris Ordinibus decretum fuit. Cum autem quæreretur, an eadem postea à quadraginta annis ædificata deberent dictam Quartam soluere, venerabiles Fratres nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Decretorum dicti Concilij interpretes censuerunt, Monasteria ædificata à quadraginta annis citra non teneri ad solutionem Quartæ funeralium huiusmodi, si modò sint eius Religionis, cui à dicta Sede ante Quadraginta annos indultum sit, vt eandem quartam non teneantur soluere Episcopo. Quare ne dicti Ordinis Carmelitani Monasteria, seu Domus in diuersis Mundi partibus à quadraginta annis ædificata indebitè cogantur soluere dictam quartam funeralium, eorumque indemnitati prospicere cupientes, ac tenores litterarum concessionum huiusmodi forsan confectarum præsentibus pro expressis habentes, dilecti filij Procuratoris Generalis dicti Ordinis Carmelitani illius nomine nobis porrectis supplicationibus adducti, volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & singula huius Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Monasteria, seu Domos in quibuscunque Mundi partibus à quadraginta annis ædificata, illorumque Conuentus, & Fratres nullo modo, nullaue ratione teneri ad solutionem dictæ Quartæ funeralium, & ob non solutionem huiusmodi aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere posse. Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, ac alijs quos id concernit, ne ab ipsis Fratribus Monasteriorum, seu domorum, à quadraginta annis ædificatorum dicti Ordinis Carmelitani Quartam funeralium huiusmodi quoquomodo exigere aut eos desuper molestare audeant, seu præsumant. Quod si quis contradicere

præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius nouerit se incursurum. Sicque per quoscumq; Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, ac diffiniri debere, necnon irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filijs Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, & nunc, & pro tempore existentibus, nostris, ac dictæ Sedis Nuncijs in Regnis, seu locis, aut Terris, vbi dictæ Domus ædificatæ fuerint, existentibus mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se vel alium, seu alios, præsentes literas & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit solemniter publicantes, ac Fratribus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præmissa omnia obseruari, nec permittant eos desuper à quoquam molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis Non obstantibus quibusuis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrariũ quomodolibet concessis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret easdem præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, acsi præsentes forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 20. Augusti millesimo, sexcentesimo quinto Pontificatus nostri anno primo.

Circa §. 59.

354 AGITVR in hoc priuilegio de pijs legatis nostris Religiosis relictis, & statuit Pontifex quod de illis nulla portio, seu pars detrahatur ex quacunque causa, etiam à Sede Apostolica determinanda, nisi de prædictis Religiosis, & præsenti decreto vera, & specifica mentio fiat. De qua materia in simili priuilegio Mon. in antiquo dialogo Maris magno Prædicatorum *circa* § 45. Minorum *circa* §. 44. & Eremitarum S. Augustini *circa* § 41. & alijs locis ibi citatis.

355 Addendum tamen in præsenti, priuilegium hoc ampliatiuum, & confirmatorium esse illorum, quæ concesserant Clemẽs IV. & Nicolaus V. iuxta dicta supra §. 16. & 17 Obseruat etiã scholiastes huius Maris magni, quod si contra illud fuerit factum per plures etiam actus, nihil propterea ipsi derogari, propter concessionem Eugenij IV. quam refert Rodriguez pro Cisterciensibus. Sed ego affero aliam eiusdem Eug. IV. pro Benedictinis, quam retuli *tomo 4. verbo Priuilegia Regularium num* 17. ibi enim habetur, quod nullum præiudiciũ priuilegijs illius Religionis generetur, etiam si contra illa per vnum, aut plures actus ex ignorantia, vel negligentia fiat.

356 Præterea nota, in hoc, & similibus priuilegijs supponi id quod certum est, & de quo dixi *tomo 4. verbo Legata Regularibus relicta, præsertim num* 5 & 9. scilicet Regularibus legari posse. Vt ergo prædicta legata integra maneant his Regularibus, propterea Summi Pontifices hoc, & alia similia ipsis concedunt priuilegia. Imò aliquando iubent, vt impedientes talia legata etiam excommunicationis sententia cogantur ad desistendum. Pro quo notabile extat priuilegium Alexandri IV. & Bonifacij VIII. pro Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, quod habetur *in Bullario huius Ordinis Bulla 4. in Alexandro IV. & Bulla 1. in Bonifacio* VIII. vbi Pontifex cum Ordinarijs loquens sic habet. *Peruenit præterea ad audientiam nostram, quod si quãdo Parochiani vestri præfatis Fratribus de rebus suis quicquam in testamento relinquunt, heredes eorum, vel illi, qui res illas penes se habent ipsum legatum eis soluere, contradicunt, qui grauem culpæ maculam contrahunt, & non mediocriter oculos Diuinæ Maiestatis offendunt, quia ea quæ Sãctis Dei Ecclesijs, & viris Religiosis, & honestati deditis rationabiliter in testamento leguntur detinere præsumunt. Vniuersitati vestræ per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus, si quando prædicti Fratres apud vos querimoniam exinde deposuerint, illos, quos vobis nominauerint (si vobis ita esse constiterit) moneatis ardentius, & districtius compellatis, vt ea quæ prædictis Fratribus sunt in testamento legata, remoto appellationis obstaculo; sine malitiosa dilatione, absque diminutione persoluantur, vel in præsentia vestra appellatione remota exhibeant iustitiæ complementũ. Quod si monitis vestris parere contempserint, eos (appellatione cessante) vsque ad condignam satisfactionem, excommunicationis vinculo adstringatis.* Circa quod priuilegium nota, illud, vt credo, cõmunicabile esse alijs Religionibus, Mendicantibus videlicet; propter communicationem vniuersalem, quam habent priuilegiorum aliarum Religionũ. Notat etiam Seraphinus Freitas Scholiastes huius Bullæ ex varijs iuribus, & Doctoribus, quod legata Religiosis relicta censeantur relicta Monasterio, ita vt consuetudo in contrarium nihil valeat, & quod legatum relictum Monacho, eo inuito, acceptari possit per Prælatum, nec Monachus possit adire hæreditatem sine licentia Prælati. De quibus, & similibus diximus eo verbo *Legata Regularibus relicta nu* 9 specialiter iuxta editionem Venetam nouissimam. Notat preterea idem Freitas in *Scholis ad Bullam primam Bonifac.* VIII. ex Gomezio, Couarrubia, Valasco, & Tiraquello, quod legata ad piam causam, (qualia sunt regulariter ea, quæ Religiosis relinquuntur) habent hypothecariã, dominiumque ipso iure in Ecclesiam transferant. De quo alias dicetur.

357 Nota etiam quod legata relicta Religiosis particularibus ad sua studia, & ad alias necessitates titulo pietatis inter opera pia connumerari debent, etiam pro casu quo Fratres ipsi illa procurassent. Ac per consequens in similibus legatis procedere possunt tum ea, quæ diximus eo verbo *Legata Regularibus relicta*, tum etiam priuilegia, de quibus in præsenti. De quo Hieronymus Rodriguez *in Compend. resolut.* 88 *num.* 8. & 9. Semper tamen animaduertendum, quod illa omnia adquiruntur Monasterio. Quia vt habet Rota in vna Romana *fideicommissi* coram Litta anno 1604. Monasterium habet fundatam intentionem in omnibus, quæ ad monachum deferentur. *l. Deo nobis §. hoc autem Cod. de Episcop. & Clericor. & Authentic. ingressi Cod. de Sacrosanct. Eccles. & in capitul. in præsentia de probat.*

358 Notandum quoque, quod legata Religiosis relicta pro redemptione captiuorum sunt maximè priuilegiata, itaut in illis maximè procedant tam dicta eo loco, quam priuilegia adducta. Etenim, vt constat ex Bullis Ioannis XX. *in Bullario Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Bulla* 2. & 3. talis redemptio captiuorum præfertur recuperationi Terræ Sanctæ. Vnde vocatur *ornatus Sacramentorum* à Diuo Ambrosio & refertur *cap. aurum* 12. *quæst* 2. Et pro ipsa permittitur alienatio bonorum Ecclesiæ. *l. sancimus* 17. *c. de Sacrosancta Ecclesia, cap. & sacrorum, cap. sacrorum cap. sicut omnino & d. cap. aurum*, ac alijs iuribus. Adeo vt Tiraquellus *ad leges connub. gloss.* 6. *numero* 277. eam vocet *Summam pietatem, Republica Christiana maximè vtilem, & præclarum munus iustitiæ*. De quo etiam Mascardus *de probat. conclus.* 277 *numer.* 5. Menochius *de præsumptionib. lib.* 4. *præsumpt.* 115, *numero* 13. Stephanus Gratianus *discept. forens. capitul.* 108. Couarrubias 2. *variar. capit.* 16 *numero* 6. & Molina 2. *de Iust. disput.* 408. *conclus* 2. Quod intellige, etiam si tales captiui effecti fuerint propria culpa. Prout ex Glossa, Couarrubia, & alijs tuetur Seraphinus

phinus Freitas *in Bullario relato in Scholijs circa* 1. *Bullam Alexandri IV.*

359 Alia ad intentum habes infra *circa* §.99.& in Mari magno Seruitarum *circa* §.11. vbi, specialiter agam de legatis relictis alicui Religioso, qui omnia bona, & iura sua tam præsentia quam futura renuntiauerat in fauorem alicuius extra suam Religionem; an scilicet illa acquirantur Religioni, vel illi in cuius fauorem facta fuit talis renunciatio.

Circa §.60.

360 CONTINETVR sub hoc priuilegio amplissima exemptio Ordinis à iurisdictione Ordinariorum, quorumcunque quoad Fratres, domos, loca, & personas oblatas, & Mantellatas, confirmando, & approbando ea quæ Innocentius IV. Alexander IV. Innocentius VI. Gregor. XI. Ioannes XXII. & Clemens VI. in superioribus concesserant. De cuius priuilegij materia sæpissimè actum est, præsertim *tom.* 1. *cap.* 11. ferè per totum, & *to.* 3. *verbo Causa iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Episcopus quoad Regulares*, verbo *Exemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Ecclesiastica Regularium*. In hoc etiam opere, vbi de Mari magno Mendicantium est sermo, sæpe etiam de eadem materia actum, scilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §.36. & 46. & in Mari magno Minorum *circa* §.37. & 44. & in Mari magno Eremitarum S.Augustini *circa* §. 42. & in hoc Mari magno *circa* §.5.6.7. & 38.

Pro maiori tamen ipsius enucleatione nota, quod quam-
361 uis iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium n.*2. exemptio nostra sit duplex, a ia ab Ordinariorum, seu Prælatorum Ecclesiasticorum iurisdictione, alia à ciuili, seu sæculari potestate, in præsenti tamen præsertim est sermo de illa priori, vt patet ex verbis ipsius priuilegij. Est autem hæc exemptio, iuxta ibidem dicta, idem quod liberatio à potestate Ordinarij inferioris, stante subiectione immediata ad Romanum Pontificem Sanctus *in cap. excepimus num.* 12. *priuileg.* Rodriguez *tom.* 1. *Quest. Regul. q.*62.*ar.*2. Cum etiã hæc exemptio sit duplex, alia personalis, alia localis, seu realis; rursus alia vniuersalis, alia particularis; præterea alia quoad principalia, alia etiam quoad accessoria: hæc exemptio à Pontificibus nostro Ordini concessa, hæc omnia cõprehendit. Est enim personalis, vt patet ex illis verbis *Fratrum, Fratres*. Est etiam personalis, seu realis, vt patet ex illis *domorum, bonorum, domos, loca*. Item est vniuersalis, vt etiam patet ex illis verbis *quaslibet sententias, & quoslibet processus, quasuis pœnas &c.* Est quoque non solum quoad principalia, sed etiam quoad accessoria, vt constat ex illis *Fratres, domos, loca ac personas Oblatas, & Mantellatas*.

362 Ex istis autem priuilegijs infertur quod sententiæ quæcunque contra nostros Religiosos ab Ordinarijs datæ in quacunque causa, & inde secuta sint ipso iure nulla ex defectu iurisdictionis, vt constat ex tenore priuilegiorum supra relatorum, & colligitur *ex cap. dilecto.* vbi Glossa *verb. clausul. de præbend.* quæ irritatio tenet, etiam data ignorantia ipsorum in iudice. *cap. si Clerici de iudicijs l. priuatorum de iurisdictione omnium iudicum* Vnde talis sententia nec transit in rem iudicatam, nec debet executioni mandari. De quo Federicus *consil.* 54.*num.*4.*q.*2. Calderin. *consi.*13. *de iudicijs*. Castrens. *consi.*342. *num.* 2. *lib.* 1. Couar. *pract. cap.*6.& 7. Nauar. *cap.*25.*num.*15. Villalobos 3.*par. summa tract.*35 *difficul.*4. Hieronymus Rodriguez *in Compend. resol.* 63.*nu.*17. & nos *tomo* 3.*dicto verbo Exemptio Regularium nu.*8.

363 Vnde consequenter ad dicta eo verbo *Exemptio Regularium num.* 14. casu quo Religiosi nostri ab Ordinarijs citentur, possunt suam exemptionem defendere respondendo se illos audire, vel se ab illorum iurisdictione exemptos esse, ac proinde ab illa declinare, & recurrere ad Conseruatores, vt dictos Ordinarios inhibeant, prout ex Sanchez, & Tamburino eo loco dictum manet. Vbi etiam quod nullo modo tenentur coram ipsis priuilegium exemptionis exhibere; prout colligitur ex verbis huius priuilegij videlicet *Exemptionem, approbationem, & extensionem, vtpote notorias allegatione, & probatione non indigere.* Casu autem quod Ordinarij priuilegia nostra non admiserint, vel explicare voluerint, iuxta dicta etiam eo *n.*14. ex Tam- *Summ. Lezan. tom. V.*

burino, agere possunt contra illos ex alijs priuilegijs, videlicet Clementis Quarti, Pauli Tertij, & aliorum, de quibus egi *tom.*4.*verb. Priuilegia Regularium nu.*12. & refert Hieronymus Rodriguez *supra n.*18. in his enim priuilegijs prohibentur Ordinarij priuilegia Regularium interpretari. Quod si adhuc præfati Ordinarij vellent hæc priuilegia interpretari, agendum est contra ipsos ex iure communi, vbi interpretatio priuilegiorum Sedis Apostolicæ committitur soli illi qui ea concessit, scilicet Papæ *cap. cum venissent de iudic.* & *cap. inter alia de sent. excommunicat.* & *l. si imperialis maiestas l. legis sacratissimæ C. de legibus l. non ambigitur ff. eodem*. iuxta dicta eo verb. *Priuilegia Regularium numer.*11. ex Siluestro, Barbosa, & Tamburino. De quo plura idem Barbosa *in capit. cum venissent relato*.

364 Generaliter etiam loquendo nullo pacto, neq; ratione contractus, vel delicti, seu rei de qua ageretur, tenentur nostri Religiosi comparere, pro vt colligitur ex verbis huius priuilegij, & notat Scholiastes huius Maris magni ex nostris Patribus Discalceatis. nisi tantum ad proponendum declinatoriam fori, prout dictum est. De quo Couar, *Regula possessor. a parte* §.5. *nu.*1.& §. 10. *num.*9. Sanchez *de Matrim. lib.*7.*disp.*33.*nu.*13. Henriquez *lib.*7 *de Indulgentijs c.*15 *n.*7.& *lit. F.* & *litt. I.* Nisi forte in citatione exprimerent Ordinarij causam, quæ fundat iurisdictionem ipsorum, videlicet speciale rescriptum Papæ, vel authoritatem ab ipso delegatam tanquam Papæ delegatis. Clementina *Quia contingit de Religiosis domibus*. Rodrig. *to.*2.*q. Regular. q.*63.*ar.*7. alter Rodrig. *sup.* Vide dicenda infra *circa* §. 98.

365 Neque contra dicta obstat declaratio quædam Sacræ Congregationis in vna Placentina, quam refert Aldana *in Comp. canon. resolut. lib.*3.*tit.*1.*n.*25. & ex ipso Barbosa *in Summa Apostolicarum decis. verbo exemptio nu.*3. quod scilicet exemptio Ecclesiæ debet probari per scripturas, & instrumenta legitima. Nam id intelligitur, quando non est notoria exemptio, prout contingit in proposito, & declarant Pontifices in priuilegijs relatis, ac habetur ex dictis in locis adductis.

366 Obstruat præterea Scholiastes noster ex ijs quæ continentur in his priuilegijs reuocata esse per Concilium Tridentinum alia verò non. Quæ autem sint ista, quæ per Concilium reuocantur, quæ verò maneant in sua vi, collige ex dictis locis relatis, præsertim ex 3.*tomo* & specialiter etiam, quod sint reuocata huiusmodi priuilegia casu quo Religiosi nostri extra Monasteria degant, in causis ciuilibus mercedum, & miserabilium personarum, constat ex dictis *to.*1.*c.*11.*n.*10. & *sup.* in Mari magno Prædicatorum *cir.* §. 36. vbi etiam, & locis ibi relatis alia ad intentum.

367 Quomodo autem exemptio Regularium subsistere debeat etiam pro casu quo Episcopi prætenderent esse in possessione iudicandi de illis, dicam infra *circa* §.75. interim consule Barbosam *de offic.* & *potest. Episcop. Allegat.* 105. *nu.*76. Rotæ decisionem allegantem, & Dianam 3. *p. Tract.*2.*de dub. Regular. resolut.* 14.ac Bordonum *Resolut.* 7.*nu.*100. post alios quos referunt. Vide & dicenda infra cir. §.98. pro casu quo Domini Ordinarij prætendant se ex speciali Papæ priuilegio procedere posse contra Religiosos.

Circa §. 61.

368 DECLARAT hoc loco Pontifex Sixtus concessionem factam nostris ab Vrbano IV. & de qua supra in §.14. scilicet ad absoluendum confratres, & familiares, ac alios ad ipsos recurrentes de licentia suorum Prælatorum, intelligi debere de ea licentia, quam Ordinarij præsentatis ad confessiones audiendas tenentur dare, iuxta Constitutionem Concilij Viennensis. De vtroque autem hoc priuilegio dixi eo §.14. Vbi etiam an, & quomodo sit hoc priuilegium moderatum per Concilium Tridentinum, prout notat Scholiastes huius Maris magni hoc loco.

Circa §. 62.

369 HOC etiam priuilegium declaratiuum est alterius concessi ab Eugenio IV. de quo supra §. 15. Cum

enim Eugenius per illud concessisset Generalibus nostris, eorum Vicarijs, Prouincialibus, & Prioribus, ac Fratribus, vt circa confessiones Fratrum audiendas, aliaque salutem animarum ipsorum concernentia habe. et eandem facultatem, quam habebant Pœnitentiarij in Curia præsentes, nunc Sixtus declarat hanc authoritatem extendi ad omnes casus, & delinquentes, exceptis hæreticis relapsis, schismaticis, litterarum Apostolicarum falsarijs, & qui ad infideles prohibita detulissent, istos enim ad Sedem Apostolicam destinandos statuit, non alios quoscunque etiam Simoniæ prauitate irretitos. Extendit etiam Eugenij concessionem non solum ad Fratres, prout Eugenius fecerat, sed *ad omnes vtriusque sexus Ordinis professores*. De materia huius priuilegij plura dicta sunt in precedentibus scilicet in Mari magno Prædicatorum circa § 14. & 41. Minorum circa §. 12. 13 14. & 40. Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 43. & 44. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 15. 34. & 55. alia nihilominus addenda.

370 Et primo quidem inquiri potest an huiusmodi priuilegia suffragentur etiam illis, qui in tales casus inciderunt in contemptum clauium, vel ex confidentia horum priuilegiorũ. Et dicendum, conformiter ad dicta *to. 1. c. 18. nu.* 41. etiam suffragari ipsis. Ratio est, quia in talibus priuilegijs non apponitur hęc limitatio; sicut ponitur in alijs Bonifacij IX. & Eugenij IV. quæ refert Rodriguez inferius referendus, & Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 21. n. 10. ex Monument. Minor.* ergo signum est Pontifices velle valere dicta priuilegia etiam eo modo delinquentibus, alias si oppositum vellent, apponerent eam limitationem. Et confirmatur, quia intentio Pōtificum in ijs priuilegijs est succurrere spirituali necessitati Religiosorum, & tollere illis occasionem diuagandi ad quærendum beneficium absolutionis à Sede Apostolica, quæ ratio etiam procedit, quando talia crimina commissa sunt, in contemptum clauium, aut sub spe horum priuilegiorum. Syluester *in Summa verbo Indulgẽtia q. 10. punct. 5.* Suarez *supra num. 11. & 12.* Rodriguez *to. 1. Quæst. Regular. q. 20. art. 15.* Portellus *in dub. Regular. verbo Prælatus nu. 31.* & alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 3. nu. 9. & 10* etsi cum aliqua limitatione, prout etiam loquitur Bordonus *Resolut. 5. nu. 32. & 43.* Nota tamen quod si peccans in contemptum clauium dicatur ille, qui peccat iudicans non esse in Ecclesia hanc potestatem clauium ad ligandum, absoluendum, iste talis est hæreticus, cum dissensum præbeat propositioni, quæ est de fide; & si hunc errorem externè manifestet, non potest absolui neque ex vi horum priuilegiorum, neque aliorum quorumcunque, propter annuam reseruationem huius casus in Bulla Cœnæ; reuocatis omnibus priuilegijs, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum circa §. 41. & locis ibi relatis. Si autem peccans in contemptum clauium ille dicatur, qui sine vllo errore, aut hæresi, non vult subijcere se potestati Ecclesiæ ex ira, odio, passione, & cet. vel ex eo, quod putet imponentem talem censuram, vel tale præceptum imprudenter, & indiscretè id fecisse, iste est, de quo dicimus posse absolui ex vi horum, vel similium priuilegiorum. Et iuxta hanc doctrinam moderandi sunt Corduba *lib. 5. de Indulgentijs qu. 37.* Bordonus *supra.* & alij.

371 Circa extensionem illam factam à Sixto priuilegij Eugenij IV. scilicet, *ad omnes vtriusque sexus professores*, nota, ex ea haberi, posse Prælatos illos, quibus conceditur vti illo etiam cum Monialibus Ordinis, siquidem ipsæ cōprehenduntur verbis relatis. Est tamen animaduertendum, quod licet stando in iure communi ad audiendum confessiones Monialium, ac per consequens ad vtendum cum ipsis facultate concessa in huiusmodi priuilegijs, vel similibus non requiratur in Confessario approbatio Ordinarij, sed sufficiat licentia, & approbatio Prælatorum Religionis, cui subditæ sunt Moniales, prout declarauit S. Congregatio, apud Azeuedum in *Addit. ad recopilat. leg. Nauarr. lib. 4. tit. 28. l. 8. § 1,* Sorbum *in Annotat. ad Compend. priuileg. Mendicāt. verbo Moniales §. quod præter,* & Barbosam *in Collectan. ad Concil. Trident. sess. 25. de Regularibus capit. 10. num. 4.* de quo etiam Azor *tomo 1. Instit. moral. lib 13. cap. 9 quæst. 2.* & Campanile *in Diuers. iur. Can. Rubric. 12 capit. 16. num. 5* hodie tamen post Constitutionem Gregorij XV. *de Exemptorum priuilegijs*, quam refert *to. tomo 1. cap 19 num. 35. & cap. 25. num. 45.* aliter res se habet. Etenim vt in hac Constitutione habetur: *Confessores siue Regulares, siue sæculares quomodocunque exempti tam Ordinarij, quam extraordinarij ad confessiones Monialium etiam Regularibus subiectarum audiendas nullatenus deputari valeāt, nisi prius ab Episcopo diœcesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant.* Quod adeo obseruari vult S. Congregatio Concilij, vt cum ab ipsa quæreretur; An Superiores Regulares indigeant etiam dicta approbatione pro confessionibus Sanctimonialium sibi subiectarum audiendis, responderit, iuxta relata *eo cap. 25. nu. 46.* in hunc modum: *Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi confessiones Monialium sibi subiectarum posse, durante eorum officio, pergere, sine alia Episcopi approbatione, in confessionibus audiendis, illarum tantum quæ sponte, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eligentur, aut quoquomodo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, seu dignitatibus, expleto iam tempore a Constitutionibus cuiuscumque Ordinis, vel alias legitime præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium confessiones audire, nisi prius a Diœcesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.* Ex quibus patet, quàm rite hoc tempore requiratur approbatio Ordinarij pro Confessarijs Monialium Regularibus subiectarum, etiam si sint Superiores illarum Religionum, quibus Moniales sunt subiectæ. Quod adeo etiam rigorosè obseruari vult eadem S. Congregatio, vt referentibus Sellio *in Select. canon. cap. 30 nu. 18.* & Barbosa *supra nu 17.* declarauerit, non licere Generali Religionis confessiones Monialium sui Ordinis audire absque Episcopi speciali deputatione. Notat autem Bordonus *Resolut. 5. nu. 8.* non deberi exponi examini Generalem Ordinis, tū quia idoneus præsumitur ratione eminentiæ sui officij, tum quia deferēdum est supremæ ipsius dignitati, ne vilescat, & primarius Magister Ordinis cogatur fieri discipulus. Hæc ille, & satis rationabiliter. Hæc verò dicta sunt supposito, quod dicta declaratio S. Congregationis à Sellio, & Barbosa relata vera, & authentica sit, illa enim seclusa, posset probabiliter dici Generalem Ordinis non debere approbationem obtinere ab Ordinario, vt Monialium sibi subiectarum confessiones audire possit, quia sicut iuxta dicta *to. 3. verbo Abbas n. 6.* & admittit Bordonus *supra* nomine monachi non venit Abbas, ita etiam nomine Superiorum Religionis non venit supremus Prælatus ipsius, scilicet Generalis, propter dicta. Quod intellige, iuxta dicta *eo nu 6.* nisi aliud constet ex verbis imponentis legem. Nota tamen valde, quod iuxta dicta locis relatis *eo. tom.* Constitutio illa Gregor. XV. propter quā est mota huiusmodi difficultas in Regnis Hispaniarum suspensa est. Addit nouissimè Quintana Duenas *in singularib. Tract. 3. singul. 25. nu. 7.* non esse improbabile Prælatos Regulares habentes approbationem generalem pro tota Diœcesi non indigere noua alia ad audiendas cōfessiones Monialium sibi subditarum, cum id non prohibeatur expresse & consuetudine firmetur.

372 An verò saltem tempore Iubilei, aut ex priuilegio Bullæ Cruciatæ possint Moniales Regularibus subiectæ confiteri peccata sua confessario solum approbato à suo Superiori Regulari, an necesse sit, quod sit approbatus ab Ordinario. Respondeo debere esse approbatum ab Ordinario, tū generaliter ex dicta Constitutione Gregorij XV. quæ declarat nullum posse confessiones Sanctimonialium audire, nisi prius à Diœcesano Episcopo idoneus iudicatus, & approbatus fuerit; tum specialiter de priuilegio Bullę Cruciatæ ex declaratione Sacrę Congregationis, quam ex Nicolao Garzia refert Barbosa *supra nu. 24.* Alphonsus Leo *de Iubileo p. 2. q. 19. n. 230* Molfesius *to. 2. Summæ tract. 7. c. 26. nu. 28. & 29.* Pellizzarius *to. 3. c. 4. nu.* Bordonus *Resolut. 4. 34. nu. 52.*

373 Circa id verò quod tangitur in his priuilegijs illis verbis *Etiam simoniæ prauitate qualitercunque irretitis*, an scilicet ijs temporibus possint dicti Prælati absoluere simoniacos, consule dicta *to. 1. c. 18. nu. 39. & to. 4. verbo Simonia quoad Regulares nu. 30* in nouissima editione Veneta, & infra in Mari magno Minimorum *circa* § 29.

Circa

Circa §. 63.

374 CONCEDIT hoc loco Papa Sixtus IV Generali nostro facultatem dispensandi cum nostris Fratribus in illegitimitate, & quibuscumque alijs irregularitatibus, exceptis illis, quæ proueniunt ex homicidio voluntario, bigamia, aut mutilatione membrorum. Quod priuilegium etiam habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno § 41. pro Minoribus §. 49. pro Eremitis Sancti Augustini §. 44. Quibus in locis multa dicta sunt circa huiusmodi priuilegium.

375 Nunc addendum, quod cum irregularitates, de quibus agitur in hoc priuilegio, non tollantur per absolutionem, sed per dispensationem, iuxta dicta in Mari magno Eremitarum S. Aug *circa* §. 43. & 44. Ideo ad vtendum illo, maximè in foro externo (prout probabile est fieri posse, cū illud non limitetur a Pontifice solum pro foro interno) obseruanda est conditio requisita ad legitimam dispensationem; scilicet, quod detur ex legitima causa, iuxta dicta *to. 1. cap.* 18. *nu.* 42. Quæ autem causa censeri debeat legitima, dixi *to. 3. verbo Dispensare, & dispensatio nu.* 2. vbi plura ad intentum necessaria.

376 Notat etiam Scholiastes noster non requiri hanc dispensationem pro illegitimis recipiendis ad habitum Ordinis, & quod etiam si ea requiratur pro prædictis illegitimis admittendis ad officia Ordinis, nec possit dari ex vi horum priuilegiorū, eo quod ea reuocata sint à Sixto V. licet moderata à Greg. XIV. propter priuilegium tamen eiusdem Greg. XIV. pro Clericis ministrantibus infirmis eam posse dari a Generalibus etiam extra Capitulum. Sed quid sentiendum sit de primo istorum quoad receptionem illegitimorum ad habitum Ordinis, dixi *to. 1. cap. 24. num.* 21. *& to. 3. verbo Illegitimi Regulares nu.* 10. *& tom. 4. verbo Nouitij & Nouitiæ Religionum numer.* 10. De secundo autem scilicet an Generalis possit modo dispensare cum illegitimis ad officia Ordinis, dixi *tomo* 1. *cap.* 18. *à num.* 60 *& tomo* 2. *c.* 4. 12. *num.* 81. *& c.* 13. *num.* 50. *& tom.* 3. *eo verbo illegitimi Regulares n.* 17. Quibus in locis alia etiam pro hoc intentu necessaria.

377 Maximè nota, quod quamuis hoc priuilegium ad dispēsandum cum irregularibus non sit concessum Prouincialibus, aut Prioribus localibus nostri Ordinis, sed tantummodo *Generali pro tempore existenti*, vt dicitur in Bulla; quia tamen in simili priuilegio pro Prædicatoribus in ipsorum Mari magno §. 42. id cōceditur Generali, *& Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac illorum Vicarijs*. & in Mari magno Minorum § 49. Generali, *& Prouincialibus Ministris dicti Ordinis pro tempore existentibus, & illorum Vicarijs* (quod etiam habetur in Mari magno Eremitarum S. Augustini § 44) in Mari magno etiam Minimor. §. 29. id conceditur *Omnibus Superioribus, & eorum Vicarijs*, ideo non solum Generalis noster, sed etiam Prouinciales, locales Priores, & ipsorum Vicarij possunt per cōmunicationem generalem qua fruuntur in priuilegijs aliarum Religionum, Mendicantium præsertim, vti hac facultate. Quod etiam dicam infra in Mari magno Seruitarum *circa* § 36. vbi simile priuilegium ipsis conceditur cum dicta restrictione ad Generalem. Cæterum pro his, qui possunt cum illegitimis dispensare, specialiter consulenda sunt dicta locis relatis.

Circa §. 64.

378 CONCEDITVR hoc loco facultas Religiosis nostris administrandum Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis personis eisdem confessis, quibus Rectores Ecclesiarum *sine rationabili causa denegauerint, siue malitiose distulerint* ea ministrare, & quod in hoc *eorumdē confessorum assertione stari debeat*. De quo priuilegio dixi in superioribus, dum de simili alio sermonem agerem, in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47. Minorum *circa* §. 45. & Eremitarum S. Augustini *circa* §. 45.

379 Præter quæ vlterius notat Scholiastes noster hac concessione cautè esse vtendum, præcipuè cum infirmis, eo quod sit odiosa nisi tamen casus vrgeat necessitatis. Sed, vt credo, sufficiens cautio adhibetur in vsu illius à Leone X. in Concilio Lateranensi, & Bulla *Dum intra*, vbi, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47. præscribitur, ad hoc quod Religiosi isti priuilegiati vti possint hac gratia administrandi Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis sæcularibus sibi confessis, non quomodolibet constare ipsis debere, quod Parochus sine causa rationabili id negat, aut malitiosè differt facere: sed requiri etiam quod *talis negatio sine legitima causa vicinorum testimonio comprobata, aut requisitio coram publico notariò facta* doceatur. Hæc enim videtur cautio sufficiens positis etiam ijs, quæ eo loco, & *tom. 5. verbo Eucharistia quoad Regulares nu.* 5. *& verbo Extrema Vnctio num.* 1. dictum manet.

380 Nota præterea, quod ex eo, quod in hoc priuilegio specialiter concedatur facultas ad administrandū Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis confessis sua peccata nostris Religiosis pro casu quo id malitiosè nolint facere Parochi, colligitur rectè quod facultas ministrandi hæc Sacramenta non includatur in facultate ministrādi Sacramentum Pœnitentiæ, nec valere in hoc Regulam illā, *qui potest ad maius potest ad minus*, cum illa solum intelligatur quando vnum continetur in alio, non quando sunt diuersa, prout contingit in præsenti. Vt bene Candidus *tom. 3. disquisit. 2. de Eucharistia art. 20. dubit.* 35.

381 Animaduertendum præterea, quod attinet ad Sacramētum Extremæ Vnctionis, esse valde probabile administrari posse a Religiosis, secluso hoc, & alijs quibuscunque priuilegijs, pro casu quo infirmus esset in periculo mortis, & parochus ex malitia nollet id facere, dum tamen certo constaret de parochi nequitia. Ratio est, quia licet iuxta dicta *tomo 1. capit. 9. num.* 31. *& c. 21. num.* 10. in *Clementina Religiosi de priuilegijs*, imposita sit excommunicatio contra Religiosos administrantes hoc Sacramentum sine licentia parochi, & illud non sit Sacramentum necessitatis, quia tamen Clementina illa solum videtur edita contra Religiosos, qui hoc Sacramentum administrāt audacter, & temerè, ac sine magna causa, & illud possit aliquando homini faciendo illum de attrito contritum esse causam salutis æternæ, ideo pro illo casu id fieri potest. Sotus *in 4. dist. 23. qu. 2 art. 1. §. verum verò* & P. Candidus *supra d. tomo 3. disquis. 3. de Extrema Vnctione art. 4. dubit.* 13. Fauet etiam Naldus *in Summa verbo extrema Vnctio num.* 10 & Summa Diana *verbo Extrema Vnctio nu.* 23. ex Fernandez *p. 3. capit.* 10 §. 1. *num.* 8. contra Gauantum *verbo Extrema Vnctio*.

381 An autem Parochi possint petere schedulas de confessione facta Regularibus, vt sic confessis dent communionem, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47.

Circa §. 65.

382 ETIAM hoc priuilegium de bonis Monasteriorum Monialium Monialibus destitutorum applicandis Monasterijs Fratrum eisdem Monasterijs destitutis proximioribus habetur in Mari magno Prædicatorum § 48. Minorum § 46. & Eremitarum S. August. §. 46. Quibus in locis nonnulla circá illud dixi, & *to. 2. c.* 19. *n.* 50. ac supra *circa* §. 33. Quibus etiam alia addenda circa exemptionem, & subiectionem Monialium.

383 Prius supponendo, quod quemadmodum Monasteria omnia virorum antiquitus, & ex vi iuris communis Episcopis, & Ordinarijs subiecta erant, vt habetur *cap. qui verè 16. q. 1. ca. omnes Basilica, & cap. domus 16. quæst 7. capit. viduitatis 27. quæst. 1. cap. venerabilis de Religiosis domibus*, & alijs iuribus apud Rodriguez *tomo 2. Quæst. Regular quæst.* 63. *art.* 1. Campanile *in Diuersor. iur. canon. Rubric.* 12. *cap.* 13. *num.* 1. Tamburinum *de Iure Abbatum tom. 3. disput. 5. quæsit.* 11. *num.* 1. sic quoque Monasteria fœminarum, seu Monialium antiquitus, & ex vi iuris communis Episcopis, & Ordinarijs subiecta erant, iuxta tradita in Concilio Arelatensi 5. sub anno 554. ex Iacobo Sirmondo *tomo* 1. *Concil. antiq. Galliæ ca.* 5 sub his verbis: *Episcopi de puellarum Monasterijs quæ in sua ciuitate constituta sunt, curam gerant*. Tambur. *de Iure Abbatissar. disp.* 14 *q.* 1. *num.* 9.

384 Nihilominus propter specialia priuilegia Sedis Apostolicæ Moniales subijci solent Prælatis eiusdem Religionis,

& eximi à subiectione Episcoporum, vt constat de Monialibus Benedictinis ex Gregorij XIII. Bulla, quæ incipit, *Ex nostri*, & ex Rotæ decisione in Marsicana *Iurisdictionis* coram Comitolo ann. 1589. inter decisiones ipsius *n.* 83. vbi expressè deciditur illas esse sub gubernio Abbatis priuatiuè quoad Episcopum. Item de Cisterciensibus ex Bulla Pij V. quæ incipit *Ineminenti*, Fulliensibus reformatis ex Bulla Pauli V. quæ incipit, *Qua Regulares*, referente Tamburino *d. disp.* 14 *quæsit.* 1. à *num.* 1. Vbi etiam *n.* 8. Idem asserit de Monialibus Vallisumbrosanis ex multis Pontificum Constitutionibus. De Monialibus autem Mendicantium præter alia priuilegia id constat ex hoc priuilegio siquidem in illo dicitur: *Cum aliquando contingat Monasteria Monialium dicti Ordinis, &c.* & postea: *Illarum sic destitutarum bona ad ipsos Fratres deueniant, quarum erant cura commissa.* Deinde de Monialibus Prædicatorum ex eorum Mari magno § 32. & Minorum § 51. & de vtrisque ex Bulla *Aurea* dicta § 4. Eremitarum Sancti Augustini § 52. & Carmelitarum § 23. Specialissimè etiam de subiectione Monialium Ordinis Minor. Prælatis ipsius, & exemptione ab Ordinarijs ex diuersis priuilegijs Summorum Pontificum apud Confettium *in Collect. priuileg. in Eugenio IV. Bulla* 1. *&* 2. Rodriguez *tom.* 1. *Quæst. Regul. q.* 17. *art.* 8. Lucam Vvadingum *to.* 1. *Annal. in fine in regist. Pontific. constit.* 35. *Innocent. IV.* & Tamburinum *d. quæsit.* 3 *n.* 4. 5. 6. *&* 7. Maximè verò ex S. Rotæ decisione in vna Vlysbonens. *Monasterij* coram Coccino 29. Nouembr. 16 5. vbi expressè habetur Moniales S. Claræ esse exéptas à iurisdictione Ordinarij, Sedi Apostolicæ immediatè subiectas, & sub gubernio Prælatorum Ordinis.

385 Ex hac autem subiectione Monialium ad Prælatos sui Ordinis, & exemptione ab Episcopis, & Ordinarijs duo inferuntur: alterum fauorabile, alterum verò odiosum pro ipsis Monialibus. Primum quidem est, gaudere priuilegijs Religionum suarum, prout non solum colligitur ex locis relatis ex Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum, sed ex ijs, quæ diximus in Bulla *Aurea circa* § 4. ex varijs Doctoribus. Quibus iunge Mirandam *in Tract. de Monialibus quæst.* 9. *art.* 4 *&* 5. *& quæst.* 10. *art.* 2. Portellum *in dub. Regular. verbo Moniales n.* 11. Hieron. Rodriguez *in Comp. Resol.* 58. *n.* 1. *&* 2. & Freitas *in Bullar. Ordin. B. Mariæ de Mercede in Bulla* 2. *Clem.* IV. referentem Nauarr. Adde, id non solum competere Monialibus subiectis Prælatis suorum Ordinũ, sed etiam illis, quæ subijciuntur Ordinarijs, ita vt etiam istę gaudeant priuilegijs suorum Ordinum, cum de similibus, & connexis idem sit iudicium *cap. inter cætera de rescript. c. translato de constit. c. in causa de re iudic.* & vbicũque est eadem ratio, ibi debet esse eadem iuris dispositio *l. illud ff. ad legem Aquil. l. a Titio ff. de verbo obligat.* Tamburinus *de iure Abbat. to.* 1. *disp.* 17. *quæsit.* 1. *in fin & de iure Abbatiss. disp.* 18. *quæst.* 2. Quod maximè procedit, quando Moniales alicuius Monasterij prius erant sub obedientia Religionis, & postea subijciuntur Episcopis. Cum propter ablationem priuilegij exemptionis non auferantur alia priuilegia Religionis, quia vno priuilegio ablato non aufertur aliud, Tambur. *ea quæst.* 2. referens Syluestrum, Sanchez, & Bartholomæum à S. Fausto.

386 Alterum est odiosum, scilicet subijci legibus, Constitutionibus, & statutis suorum Ordinum, Capitulorum ipsius, in ijs, & in quibus sexus non repugnat, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 1. & tenent Suarez ibi relatus, Miranda *sup. q.* 5. *art.* 3. Hieron. Rodriguez *sup. n.* 13. *& Resolut.* 90. *n.* 4. Bordonus *Resolut.* 38 *num.* 6. & Tamburinus *sup. disp.* 12. *q.* 2 *n.* 3. *& disp.* 15. *quæsit.* 4. *præsertim n.* 9. Aduertens bene *n.* 6. necessarium esse, vt tales leges, & Constitutiones specialiter eis intimentur, quia alias supponi debet eas ignorare; Hinc etiam infert Bordonus supra, teneri casibus reseruatis in sua Religione, quod etiam intelligi debet, si illis specialiter talis reseruatio intimetur.

387 Merito ergo propter hanc connexionem quę intercedit, inter moniales, & ipsarum Ordines decernunt Pontifices in hoc, & similibus priuilegijs, vt bona Monasteriorum ipsarum, si Monialibus destituantur, applicari debeant Religiosis viris suorum Ordinum. Vbi obiter nota, quod si talia Monasteria suppressa postea ad pristinam formã reducantur, recuperant iura, ac priuilegia, quæ primitus habebant, prout firmat Rota in vna Sanctæ Agathæ Gothorum *præcedentia*, coram Merlinno 29. Ianuarij 1629 Ex quo colligitur talia bona restitui debere præfatis Monasterijs, si ad pristinam formam reducantur.

388 Nota etiam dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* § 37. Ibi enim habetur simile priuilegium, imò magis amplum, non solum videlicet pro Monasterijs Monialium, Monialibus destitutorum, sed etiam pro Monasterijs pinzocherarum, seu Mantellatarum, & pro omnibus domibus, & locis ipsarum, ac proinde ex vi communicationis priuilegiorum, quæ est inter Mendicantes, posse nostros, & alios Mendicantes vti dicto priuilegio Seruitarum cum ea amplitudine, quam ipsi.

Circa § 66.

389 CONCEDIT hoc loco Pontifex Sixtus Fratribus nostris vt volentes sepeliri cum habitu nostro, apud ipsos Fratres sepeliri debeant, *etiam si alibi suam sepulturam elegissent*, nec posse alicubi sepeliri sine Fratrum licentia, & assensu, contradictores excommunicando.

390 Pro quo nota simile priuilegium haberi in Mari magno Prædicatorum § 49. Minorum § 47. & Eremitarum Sancti Augustini § 47. eo excepto, quod istarum Religionum priuilegia non continent excommunicationem contra contradictores, sicut ponitur in isto priuilegio nostro. Cum autem hæc excommunicatio ponatur per verba directa, & de præsenti, quæ non requirunt operam, seu factum alterius scilicet *excommunicamus*, ideo talis excommunicatio est latæ sententiæ, & non ferendæ, aut comminatoria, iuxta communem doctrinam Doctorum, specialiter D. Antonin. 3. *part. tit.* 24. *cap.* 74. Syluestri *verbo excommunicatio* 1. *n.* 15. Tabienæ *verbo excommunicatio* 2. Armillæ *ibidem numero* 17. Nauarri *in Man. cap* 27. *num.* 12. Henriquez *lib.* 13. *de excommunicat. cap.* 20. § 2. Sayri *de censuris lib.* 1. *capit.* 11. *numero* 6. Nota etiam aliam similem excommunicationem, imò Papæ reseruatam impositam esse à Sixto IV. contra impedientes sepeliri volentes cum habitu Religioso. De qua agit Rodriguez *tom.* 2. *Quæst. Regular. quæst.* 74. *artic.* 8. & alter Rodrig. *in Compendio Resolut.* 71. *num.* 8. & nos *to.* 3. *verbo habitus Regularis num.* 5.

391 Obseruat etiam Scholiastes noster hanc concessionem derogatam esse in Concilio Lateranensi in Bulla *Dum intra*. Quod est verum, iuxta dicta *to.* 3. *eo verbo Habitus Regularis n.* 6. & supra *circa* § 49. Maris magni Prædicatorum, vbi diximus Leonem X. in Concilio Lateranensi, & dicta Bulla decreuisse, sepeliri volentes cum habitu Fratrum Mendicantium posse eligere sepulturam in quacumque Ecclesia, & ibi sepeliri. Quomodo autem non sint reuocata alia priuilegia circa volentes sepeliri cum habitu nostro, vel circa illos, à quibus dari debet, aliasue circumstantias illi iam dixi locis relatis, & per totum illud verbum *Habitus Regularis*.

392 Obseruat vlterius idem Scholiastes, quod dãtes eleemosynam pro consequenda indulgentia, quæ obtinetur ab illis, qui sepeliuntur cum habitu Regulari, non consequũtur illam, si talis eleemosyna datur pro ipsa. Sed de hoc iã dixi eo *verbo Habitus Regularis nu.* 10. & circa id est notandum, quod licet Pius V. reuocauerit omnes indulgentias, propter quas consequendas tribuitur aliqua eleemosyna, nihilominus Gregorius XIII. in Bulla *Vt Laudes*, Indulgentias concessas Ordini nostro reualidauit, commutando dictam eleemosynam in alia opera, quæ retuli *to.* 2. *c.* 15. *n.* 39. qui ergo talia opera egerit consequi poterit dictas indulgentias, Reuerendissimus Theodorus Stratius *in instruct. pro Carmelit. c.* 17. *& nos tomo* 4. *verbo Indulgentia quoad Regulares n.* 14. vbi etiam diximus hac gratia potiri posse eas Religiones, quę cum nostra communicant in priuilegijs.

Circa § 67.

393 STATVIT hoc loco Põtifex Sixtus, vt in Ecclesijs Parochialibus Fratribus nostris concessis, aut in posterum concedendis possint illam curam per Capellanum aliquem pro eorum nutu ponendum, & amouendum, exercere: & quod dictus Capellanus durante tali munere

fruatur

fruatur libertate, & exemptione Religiosorum; & Ecclesiæ ipsæ, illarumque bona Ordinis prærogatiua latentur.

394 Omnino simile priuilegiũ habetur in Mari magno Prædicatorum §. 50. Minorum § 48. & Eremitarum S. August. § 48. quibus in locis, & alijs ibi relatis plura concernentia hanc materiam dicta sunt. Quia tamen Scholiastes noster Maris magni dum de hoc priuilegio ageret, dixit illud esse reuocatum per Concil. Trident. *sess. 7. de reformatione c. 8. & sess. 24. cap. 12.* ideo notandum quod *capitulo 8. sess. 7.* solum præcipit Concilium, quod Ordinarij teneantur visitare singulis annis Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas. Cæterum ibi solum loquitur Concilium de Ecclesijs sæcularibus exemptis, non de Regularibus, seu Regularibus annexis. Sicut etiam *sess. 24. de reformat. cap. 9.* Ita enim habetur ex declaratione S. Congregationis, quam refert Marzilla *lib. 4. tit. 1. pag. 539.* ijs verbis: *Beneficia sæcularia tantũ, non autem Regularia in vim huius decreti ab Ordinarijs visitari possunt.* Rodriguez *to. 2. Quæst. Regular. q. 36. art. 4.* & alter Rodriguez ipsius Compendiator *in Compen. Resolut. 25. num. 15.* Casu autem, quod Concilium debeat intelligi de Ecclesijs etiam Curatis Regularibus, seu Regularibus annexis, prout colligi videtur ex aliquibus declarationibus S. Congregationis; quas referunt Armendariz *in Addit. ad recopilat. leg. Nauarræ lib. 1. tit. 6. nu. 85. 86. 87. 88. & 89.* & Barbosa *in Collectan. ad d. locum Concilij, & de offic. & potest. Episcop. Alleg. 74. num. 12 & 24.* id solum esset verum quantum ad hoc quod posset Episcopus visitare dictas Ecclesias Curatas siue Regulares, siue Regularibus annexas solum *in ijs, quæ ad curam, & Sacramentorum administrationem pertinent,* iuxta dicta ex Concil. Trident. *sess. 25. c. 11.* sæpius, præsertim supra circa § 50. Maris magni Prædicator. & § 48. Maris magni Minorum. Similiter c. illo 11 *sess. 24. de reformat.* solum præcipitur, vt seruientes Monasterijs non fruantur priuilegijs sibi concessis, nisi actu seruiant, & intra eorum septa resideant, ac sub eorum obedientia viuant, quæ possunt verificari de Capellanis, de quibus est sermo in præsenti priuilegio. Et casu quod ea de ipsis non verificentur, satis probabile est, iuxta dicta *to. 7. ca. 16. n. 14.* ex Rodriguez ibidem relato, solum loqui Cõcilium, prout colligi videtur ex principio illius capitis, de illis tantum priuilegijs, quæ *perturbationem in Episcoporum iurisdictione excitare, & occasionem laxioris vitæ præbere* possunt, non de alijs priuilegijs. Non ergo, vt ad intentum redeamus, priuilegia, de quibus in præsenti, sunt simpliciter, & totaliter reuocata a Concilio, prout Scholiastes noster putat.

395 Clausula quoque illa istorum priuilegiorum *Capellanum per nos* (scilicet Fratres) *pro eorum nutu ponendum, & amouendum* non est reuocata per Concilium. Etsi enim admitteremus veram, & authenticam esse declarationem quandam S. Congregationis, quam referunt Armendariz *supra num. 85.* & Barbosa *etiam supra numer. 14.* & in qua dicitur Episcopum visitantem dictas Ecclesias posse ponere in eis Vicarios perpetuos, siue tempo[ra]rios, prout ipsi videbitur expedire, adhuc tamen datur locus huic priuilegio, & similiter Fratres id possint facere, saltem consentiente Episcopo iuxta decretum Concil. Trident. *sess. 25. cap. 11.* relatum; vel ipso casu, quo Episcopus id negligat facere. Vide tamen dicta in Mari magno Minorum *circa §. 48. nu. 140.* ex eiusdem Sacræ Congregationis, & Rotæ Decisionibus.

396 Prætereà clausula illa horum priuilegiorum: *Ecclesiæ verò prædictas & illarum bona, illa, quæ domus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua latentur,* non video quomodo derogata, aut reuocata sit, nisi solum quoad ea, quæ retulimus. Pro congruo autem salario tribuendo huiusmodi capellano, & quantum debeat esse, consulenda S. Rotæ decisio in vna Ianuensi *Parochialis* coram Coccino die primo Iulij 1633. Vide etiam dicta *to. 2. c. 18. num. 27.*

Circa §. 68.

397 DVO præcipuè priuilegia continentur sub hoc §. Alterum est circa electionem Generalis, de qua Pontifex declarat, quod postquam illius decretum Generali præsentatum fuerit, ipseque consenserit electioni, intelligatur eo ipso confirmatus authoritate Apostolica, & possit suum officium exercere, reiecta quacunque appellatione. Alterum verò circa Prouinciales, & Priores locales, & alios officiales aliter quam per electionem à Generali institutos, quos etiam declarat, post institutionem, & prouisionem de ipsis factam, posse curam animarum suorum subditorum exercere, ipsosque ligare, ac soluere, iuxta Ordinis statuta.

398 Et quidem primum priuilegium conforme est alijs, quæ concessa sunt Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 1. Minoribus etiam §. 1. & clarius, ac expressius, imo eisdem verbis Eremitis Sancti August. §. 49. circa quæ loco, & alijs ibi relatis, plura dicta sunt ipsum concernentia. Secundum verò (cum per illud declaretur, quod Prouinciales, & Priores locales, ac alij Officiales secundum statuta Ordinis aliter quam per electionẽ à Generali prouisi possint post dictam prouisionem suum officium exercere) videtur esse confirmatorium nostrarum Constitutionum, earum scilicet, quæ tunc temporis erant, scilicet Soretianæ (quas etiã imitantur aliæ posteriores) in quibus, quoad Prouincialiũ electionem spectat, concedi videatur Generali posse instituere Prouinciales, pro casu, quo non posset fieri electio. Dicitur enim in *capit. de officio Prioris Generalis* sic: *Committimus eidem* (scilicet Generali) *quod possit omnia facere, quæ nos Diffinitores* (videlicet Capituli Generalis) *facere possumus, absolutionibus Priorum Prouincialium liberè, & sine culpa, & eorum institutionibus pro libito, vbi potest fieri electio.* Expendendo enim hæc vltima verba *vbi potest fieri electio,* colligitur ex illis, quod quando fieri non potest electio, possit illos instituere. Quoad Priores verò locales pro casibus, in quibus eidem Generali conceditur facultas illos instituẽdi, de quibus supra in hoc eodem Mari magno circa §. 7. *in expositione cap. 1. Regulæ.* Pro prædictis autem casibus, in quibus aliqui siue Prouinciales, siue Priores, siue alij officiales instituuntur à Generali, nota, pro talibus casibus non sequi aliam confirmationem præter ipsam institutionem. Quia quoties ad eligentem, seu instituentem spectat etiam confirmatio, eo ipso quo eligit, seu instituit, censetur etiam confirmare. Rota in vna Nouariensi *Præpositura* 28. Iunij 1632. coram Pirouano, & in antiquis *decis. 1. de elect.* & in nouis *decis. 6. de elect.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælator. dub. 119. num. 6.* & Tamburinus *de Iure Abbat. tomo 1. disput. 6. quæst. 1. num. 22. & quæst. 2. n. 4.* post plures alios, quos referunt. Quod quidem necessarium est non solum pro casu huius priuilegij, sed etiam pro Prioribus, & officialibus, qui eliguntur in Capitulis à Diffinitoribus, & Præsidentibus, imo etiam pro casu, quo confirmator esset præsens electioni, & in ea suffragium dedisset pro aliquo.

399 Circa vtrumque verò priuilegium nota, iure meritoque Pontificẽ hoc loco declarare dictos Prouinciales, & Priores institutos posse curam animarum suorum subditorum habere ipsosque ligare, & absoluere, quia, iuxta dicta *to. 1. cap. 18. num. 1.* Prælati Regulares habent supra suos subditos non solum potestatem dominatiuam, qualem habent Patresfamilias in suos, sed etiam spiritualem iurisdictionẽ, imo veluti Episcopalem, saltem de iure Ecclesiastico, & à Summis Pontificibus deriuatam. Addunt aliqui, scilicet Rodriguez *tomo 1. Quæst. Regular quæst. 17. art. 2. & 6.* Miranda *in Man. to 1. quæst. 13. art. 4. conclus. 1* quod probabile etiam censent Peirinis *to. 2. de Prælat. quæst. 1. cap. 5. §. 2.* & Hieronymus Rodriguez *Resolut. 68. nu. 9* referentes etiam Sotum, Victoriam, & alios, iure quoque diuino competere hanc iurisdictionem Prælatis Regularibus, adeo, vt quemadmodum, (inquit Hieron. Rodriguez) sicut Episcopi si non essent prohibiti, potuissent in sua Diœcesi quidquid potest Papa in tota Ecclesia, ita Prælati Religionum. Sed quia hanc sententiam nouam, & falsam vocat Suarez *tomo 4. de Relig. tract. 8 lib. 2. cap. 1. num 8.* & ideo quid de illa sentiendum, alibi dicetur.

(?)

Circa

Circa §. 69.

400 FACVLTATEM Ordinarijs concessam ab Eugenio IV procedendi contra asserentes, quod illi qui confessi sunt Fratribus Mendicantibus teneantur eadem peccata Parochis confiteri, extendit hic Pontifex non solum ad Inquisitores hæreticæ prauitatis, sed etiam ad Ordinum Protectores, & Auditorem Cameræ.

401 Hinc colligo priuilegium hoc magis amplum esse, quam alia similia concessa Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 51. Minorum §. 50. & Eremitis S. Augustini. §. 50. In eis enim facultas procedendi contra talia asserentes non extenditur ad Protectores Ordinis, & Auditorem Cameræ, sicut in hoc priuilegio conceditur.

402 Præter dicta autem circa illud in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremit. Sancti Augustini locis relatis, & supra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 12. nota circa authoritatem Dominorum Cardinalium Protectorum ea, quæ dixi *tomo 2. capit. 9.* præsertim *num. 13. 14. & 15.* Item circa clausulam illam *Et ad quemlibet prædictorum de per se* procul dubio esse idem ac clausulam, seu dictionem *in solidum*. quæ attribuit totum vnicuique *l. 3. de fideiuss. l. si non singula C. si cert. pet. l. si diuisa C. locat.* Bertazo*lus de clausul. instrument. clausul. 39 glos. 7 n. 1.* Barbosa *de clausul. clausul. 72 nu. 14.* ac proinde per ipsam denotari quemlibet ex prædictis, scilicet non solum Inquisitores, sed etiam vel Dominum Protectorem, vel Auditorem Cameræ etiam separatim, & diuisim posse procedere contra asserentes propositiones illas damnatas de confessione iterum facienda Parochis ab illis, qui Fratribus Mendicantibus sua peccata confessi fuerint. Vide Martam *de clausulis clausula 158. num. 8.* & Thuscum *verbo Clausula concl. 321.* ac Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Constitut. 7. Iulij 11. §. 4.* circa similem clausulam *Quatenus ipsi, vel alter eorum*.

403 Specialiter etiam pro authoritate Dom. Cardinal. Protectorum præter dicta *tomo 2. c. 9.* relato, & dicenda infra *circa* §. 107. huius Maris magni, nota eam veluti moderatam, seu potius declaratam esse his temporibus à SS. D.N. Innocentio X. qui in litteris pro huiusmodi DD. Protectoribus concessis, vt patet ea datis 20. Septembris ann. 1645. pro Protectore Ordinis S. Hieronymi Fesulani hæc habet, diuersa sane ab ijs, quæ in litteris similibus sub Paulo V. & Vrbano VIII. concedi dixi d. *cap. 9.* relato. *Volumus autem, vt Congregationem prædictam foueas, & protegas, ac tibi in virtute S. Obedientiæ mandamus, vt Superiorum dictæ Congregationis authoritatem, quantum fieri poterit, conseruare cures, ac propterea ipsis superioribus regimen, & gubernium subditorum penitus relinquas, nec in negotijs eorum Fratrum te immisceas nisi ab ipsis Superioribus requisitus fueris, vt in ijsdem negotijs authoritatem tuam interponas, & tunc si omnino necessarium fore cognoueris, vt eandem authoritatem tuam in ijsdem negotijs exerceas, tunc id facere possis sed quoad poteris per te ipsum hoc facere cures, adhibito ad scribendum, quando opus fuerit, in ijsdem negotijs, seu causis, loco Notarij aliquo ex Fratribus dictæ Congregationis.*

Circa § 70.

404 HABETVR in hoc priuilegio, quod quicumque inhibuerint dari eleemosynam Fratribus nostris *ipso facto excommunicationis incurrant sententiam*, & contra illos sicut contra hæreticos possint procedere Protector Ordinis, Auditor Cameræ, & Inquisitores, etiam quilibet eorum per se.

405 Est autem priuilegium hoc magis amplum quam alia, quæ ab eodem Pontifice concessa sunt Prædicatoribus, Minoribus & Eremitis S. Augustini. Etenim quod idem Sixtus IV. concessit Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 5. est quod impedientes dari ipsis eleemosynas nisi infra triduum postquam admoniti fuerint, resipuerint, Ordinarij incurrant interdictũ ab ingressu Ecclesiæ, & suspensionem à regimine suarum Ecclesiarum; alij verò inferiores excommunicationem. Eremitis autem S. Augustini in eorum Mari magno § 51. concessit, vt impedientes ipsis dari eleemosynas ipso facto excommunicationis sententiam incurrant, & quod contra illos possint Inquisitores, veluti contra hæreticos procedere. Cæterum Carmelitis nostris in hoc priuilegio vltra hoc conceditur, quod non solum Inquisitores, sed etiam Protector Ordinis, & Auditor Cameræ contra talia facientes possint procedere. Propterea ergo dixi priuilegium hoc magis amplum esse quam aliud Prædicatoribus Minoribus, & Eremitis S. Augustini. Etsi propter communicationem priuilegiorum possint etiam vti hoc nostro, & cum eadem ampliatione.

406 Circa, quod præter dicta in Bulla *Aurea* dicta circa §. 5. & in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 51. ac etiam circa alia priuilegia in Superioribus relata de facultate petendi eleemosynas ab excommunicatis, de quibus supra in Mari magno Prædicator. *circa* § 13. & in Mari magno Minor. *circa* §. 11. & in nostro *circa* §. 53. notat noster Scholiastes tria, primum, hanc eandem excommunicationem impositam esse contra prohibentes dari eleemosynas Augustinianis. De quo iam dixi supra, & loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Augustini. Secundum, quod PP. nostri Discalceati impediri non possunt à quæstuationibus eleemosynarum, propter decretum S. Congregationis. Hoc tamen decretum relatum est supra in Bulla *Aurea circa* § 5. *citatum*. Tertium, quod hoc priuilegium non est derogatum per Concilium Trident. *sess. 21 c. 9.* De quo etiam egi *to. 2. c. 1. num. 4. & tomo 4. verbo Quæstuarij Regulares* ex declaratione Pij V. & Sacræ Congregationis. Quibus adde Clementem VI. in Bulla quæ est in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede *in hoc Pontifice num. 6.* declarasse Religiosos huius Ordinis non esse *Quæstores* illos damnatos per Clementem V. in Concilio Lateranensi in Constitutione, quæ incipit *Abusionibus*, sed quod *sunt Religiosi, Sacrum habitum portantes &c.* Quæ etiam, vel per communicationem priuilegiorum aptari possunt Mendicantibus eleemosynas petentibus. Vide Barbosam *in Collectan. ad sess. 21. cap. 9. de reformat. Concilij Tridentini*, & Freitam *super dictam Bullam Clement. VI.* ac Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut. 59 n. 5. & 6.* vbi refert alia priuilegia, præsertim Benedicti XII pro Ordine Sanctiss. Trinitatis.

Circa § 71.

407 AMPLIATVR hoc loco, & declaratur magis omnimoda exemptio Ordinis nostri, ipsiusque personarũ, locorum, & bonorum à iurisdictione quorumcunque Diœcesanorum, Ordinariorum, seu legatorum, conformiter ad priuilegia Ioannis XXII. & Clementis VI. cum derogatione *capitul. volentes*, inhibendo etiam, ne contradictas personas, domos, loca, aut bona Ordinis, *vtpote prorsus exempta* (vt inquit Pontifex) aliquas censuras promulgare, aut aliquam iurisdictionem exercere aliquis præsumat, ea sitita declarando, etiam *exemptione* (inquit) *vtpote notoria non aliter allegata*.

408 Circa quæ notandum, derogationem illam *cap. volentes de priuileg. in 6.* quod est Innocentij IV. haben etiam in Mari magno Prædicatorum § 36. & 46. Minorum §. 37. & 44. & Eremitarum S. Augustin. § 32. quibus in locis, & alijs ibi citatis latè diximus; quæ erant ordinata ab Innocentio IV. *in d. cap. volentes*, & quæ sunt concessa in istis priuilegijs, & qualiter sint, aut non sint reuocata per Concilium Tridentinum, cum alijs ipsa concernentibus. De priuilegijs etiam Ioannis XXII. & Clementis VI. quorum meminit hoc loco Papa Sixtus, latè quoque diximus supra in hoc Mari magno circa §. 5. & 6. vbi plura etiam spectantia ad huiusmodi exemptionem. De priuilegio quoque illo, vt nullus possit contra Ordinis nostri personas, loca, domos, aut bona, censuram aliquam promulgare, aut iurisdictionem exercere, dictum etiam est circa simile priuilegiũ Prædicatorum in eorum Mari magno § 46. Minorum §. 37. & 44. & Eremitarum S. Augustini §. 31. Quomodo autem id debeat intelligi etiam pro casibus, in quibus facultas conceditur Ordinarijs ad procedendum contra Religiosos, nisi simul declaretur posse id facere etiam per censuras, dixi *tom. 1. c. 14. n. 14. & 15. ac 3. tomo verbo Exemptio Regularium num. 11.* De illa similiter parte priuilegij huius, *exemptione vtpote notoria non allegata*, & quomodo se gerere

vere debeant Religiosi, cum ab Ordinarijs citarentur ad comparendum coram ipsis in causis, in quibus sunt exempti, diximus *tomo 3. verbo Exemptio Regularium numer.* 14. & supra in hoc Mari magno *circa* §.60. vbi alia etiam spectantia ad huiusmodi exemptionem. Notandæ tamen sũt, quoad hæc, & similia exemptionis priuilegia, aliquæ exceptiones, seu aliqui casus, in quibus non suffragantur, propter decreta Concilij Tridentini, de quibus egi *tomo 1. cap. 12. & tomo 3. verbo Causa Iudicialis*, & verbo *Delinquens Regularis*, & verbo *Episcopus quoad Regulares*, & verbo *Exemptio Regularium*.

409 Solum videtur notandum, plures Religiones habere fere similia priuilegia, vt de Iesuitis ex Paulo III. dixi eo *verb. Exemptio Regularium nu.*8. & de Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullario Ordinis in Alex. IV. Bulla* 3. constat, ac ex Compendijs aliarum Religionum, præsertim ex Cassatubio, & Sorbo *in Compend. priuil. Mendicant. verbo Exemptio*. Lege etiam priuilegium Vrbani VI. pro Seruitis in eorum Mari magno §.15. & aliud Innoc. VIII. pro eisdem in ipsorum etiam Mari magno §.32.

Circa §.72.

410 **A**MPLISSIMIS his priuilegijs *sub hoc* §. contentis similia ex parte sunt alia de quibus in superioribus dictum manet. Etenim quoad exemptionem à decimis de hortis, virgultis, nouialibus, & alijs ad vsum Fratrum pertinentibus simile habent priuilegium Prædicatores ex eorũ Mari magno §.26. Minores §.28. & Eremitæ S. Augustini §.13. ac pro Carmelitis consonant alia, quæ habentur in hoc Mari magno §.18. & 19. ac 46. De susceptione etiam Ordinis, & eorum quæ ad ipsum spectant sub B. Petri, & Summorum Pontificum protectione, simile etiam priuilegium habent Eremitæ S. Augustini in eorum Mari magno §.10. & 31. Cui etiam consonat aliud pro nostris Fratribus concessum à Clem. IV. §. 19. De confirmatione bonorum adeptorum concessione Pontificũ, largitione Regum &c. similiter quoque priuilegium habent ijdem Eremitæ S. Augustini §.5. & 28. & Carmelitæ nostri ex Nicolao IV. & Bonifacio VIII. in hoc Mari magno §.1. Circa quæ loca de ijs, quæ concernunt huiusmodi priuilegia, dictum est.

411 Illud specialiter animaduertendum, in hac extensione exemptionis bonorum nostri Ordinis ab hoc Pontifice facta nominaliter, & expresse contineri vnum illis verbis: *Sine hereditaria successione, quam in seculo existentes tam de iure, quam de consuetudine ad succedendum fuissent habiles*, quibus non solum exemptionem talium bonorum concedit, sed etiam approbat talem adquisitionis modum per hæreditariam successionem. Consonat etiam priuilegium Clement. IV. pro Prædicatoribus, quod etsi non habeatur in eorum Mari magno, refertur tamen in Bullario Rodriguez *in Clem. IV. Bulla* 2. & de eo dixi supra in ipsorum Mari magno cir. §.26. Item aliud Sixti IV. Leon. X. & Pauli III. pro Minoribus Conuentualibus, quod refert Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 89. *numero* 1. Ex ijs autem, & alijs priuilegijs colligitur, id quod dixi *tomo 1. capitulo* 6. *numero* 45. *& tomo* 2. *capitulo* 19. fere per totum, *& tomo* 4. *verbo hæreditas quoad Regulares numero* 1. posse nostros, & alios Religiosos (aliquibus exceptis) succedere vt hæredes in bonis temporalibus, quæ ad illos spectant, vel ipsis legantur. De quo late Seraphinus Freitas *in Scholijs ad Bullam quandam Vrbani IV.* qua similiter conceditur Fratribus Ordinis S. Mariæ de Mercede facultas succedendi in bonis, in quibus si in seculo extitissent, successissent, *in Bullario huius Ordinis in Vrban. IV. Bulla* 2. Vnde iuxta dicta etiam eo verbo *hæreditas quoad Regulares* in vltima editione Venetia, sunt capaces nostri Religiosi successionis hæreditariæ, siue ab intestato, siue ex testamento, siue bonorum mobilium, siue immobilium, prout specialiter colligitur ex verbis huius priuilegij relatis. Illa enim supponuntur tam capaces esse successionis hæreditariæ, quam si essent in seculo. Quod intellige, non quidem quod ipsi Religiosi in particulari ea bona sibi adquirant, sed quod pertineant ad Monasteria, ipsorum nomine, iuxta dicta alibi ex communi illa Regula, *Quidquid monachus adquirit, Conuentus adquirit*. quæ habetur ex *Authent. nunc autem Cod. de Episc. & Cleric. Auth. si qua mulier. & Auth. ingressi Cod. de sacrosan. Eccles. cap. si quæ mulier, & c. ingredientibus* 19. q. 3. Quare probabilior sententia tenet hæreditatem competẽtem monacho adeo immediatè Monasterio adquiri, vt ipsius monachi aditio necessaria non sit, cum omnia iura ipsius translata sint in Monasterium, & ipso inscio, & inuito possit illam adire, et ansi, dato casu, ipse moriatur; quamuis cum consensu Abbatis id possit facere. De quibus, & alijs concernentibus Molina *to. 1. de iustitia disp.* 140. Rodriguez *tom. 2. Quæst. Regular. q.* 77 *art.* 1. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap* 12. *a num.* 36. Cardinal. Lugo *de Iust. & iure tom. 2. disput.* 4. *sect.* 5. Tamburinus *de iure Abbat. tom. 3. disp.* 11. *sect.* 4. & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 72. *num.* 1.

412 Obseruat præterea noster Scholiastes videndam esse circa hoc priuilegium de exemptione à decimis concessionem Gregorij XIII. pro Societate Iesu vbi expresse derogatur *capitulo nuper de decim.* De quo, & qualiter erat necessarium, siquidem *d. cap. nuper* est dispositio Concilij Generalis Lateranensis, dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §.26. Quia vero hoc, & alia priuilegia, quæ ibi retuli, non possunt suffragari alijs Religionibus, nisi propter cõmunicationem priuilegiorum, & hæc priuilegiorum communicatio non procedat, vt plures existimant, in hac materia de exemptione à decimis, ideo videnda, quæ dixi *to.* 3. *verbo Decima quoad Regulares nu.* 8.

Circa §.73.

413 **C**ONCEDITVR hoc loco facultas nostris Religiosis ad recipiendum Clericos, siue Laicos, liberos, & absolutos in Religione, & *eos absque contradictione aliqua retinere*. Quod etiam, & eisdem verbis concessum video ab Innocentio IV. Eremitis S. Augustini, & Fratribus S. Mariæ de Mercede, iuxta dicta in Mari magno eorũdem Eremitarum *circa* §.14. quo loco, & aliis ibi relatis plura ad intentum. Habetur etiam fere similis concessio pro Generalibus, & Prouincialibus Minorum ex Nicolao IV. *in capit. exijt de Paradis. de verbor. significat. in* 6. Rodriguez *tom.* 3. *Quæst. Reg. q.* 9. *art.* 1.

414 Expendendo tamen illa verba, *Et eos absque contradictione aliqua retinere*, notandum est esse aliquos casus, in quibus licitum est contradicere, ne aliqui in Religionibus recepti in eis detineantur. Primus est, cum quis ingreditur Religionem ante annos pubertatis (qui in viris sunt quatuordecim, & in fœminis duodecim) possunt enim parentes infra annum reclamare *c. si quis de Regular. & c. puella* 20. *quæst.* 2. vbi id dicitur posse fieri intra annum, & dicitur, & extenditur etiam ad tutores & *cap. firmi qualibet* 20 *q.* 2. vbi id dicitur, fieri debere *mox*. Intelligitur tamen hoc, quando impubes ingressus est absque parentum, vel tutorum consensu, & talis annus incipit a die scientiæ ingressus impuberis. Rodriguez *tom. 3. quæst. Regular. q.* 12. *art.* 1. Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap* 18. *numero* 10. Barbosa *in d. cap. si quis* post alios, quos referunt. Apud quos etiam alia de isto casu. Secundus est, cum maritus ingreditur Religionem sine vxoris licentia, potest enim ab ipsa reuocari, nisi ipse obijciat, & probet adulterium *cap. constitutus de conuersat. coniugat*. Imo etiam, si talis licentia fuit metu graui extorta. Sanchez *lib.* 10. *de Matrimon. disput.* 11. & *lib.* 7. *disput.* 45. Barbosa *in Collectan. DD. ad d. capita*, Hieronymus Rodriguez *in Comp. Resolut.* 101 *num.* 20. post alios, quos referunt. V. de dicta *to.* 1. *cap.* 2. *num.* 31. Tertius est, cum seruus ingreditur Religionem sine sui domini licentia, potest enim intra triennium repeti ab illo *cap. si quis incognitus* 17. *qu.* 2. De quo etiam dixi *tomo* 1. *cap.* 2. *num* 12. & *cap* 24. *num* 20. ex D. Antonino, Syluestro, Sanchez & Miranda, quibus iunge Azorium, Vechium, & Tamburinum, quos retuli *to.* 4. *verbo Professio Regularis nu.* 15.

Circa §.74.

415 **P**RÆCIPIT hoc loco Pontifex Sixtus, vt nullus nostri Ordinis professus possit sine sui Prælati licentia de nostris Conuentibus discedere, alias licitum sit tam contra discedentem, quã contra retinentes regularem sententiam promulgare.

Notat

416 Notat Scholiastes ex nostris PP. Discalceatis, quod Cassarubius in *Compend. priuileg. Mendicant. verbo Apostata n. 7.* hanc concessionem laudet, eo quod ex illa sequitur nostros Prælatos posse excommunicare retinentes nostros apostatas. Addit etiam idem Cassarubius: *Et credo, quod alibi non inueniatur similis.* Sed notandum est duas concessiones haberi de hac eadem materia in nostro Mari magno à Sixto IV. factas. Aliam in hoc §. 74. aliam verò in §. 91. In priori, de qua in præsenti, solum videtur esse sermo de profugis Fratribus, qui à Conuentibus discedunt sine licentia sui Prælati, contra quos, & ipsos retinentes Pontifex concedit Prælatis nostris posse promulgare *regularem sententiam*, id est, excommunicationem, prout explicauimus similia verba in simili priuilegio Eremit. S. Aug. *circa* §. 15. In posteriori autem priuilegio, de quo infra *circa* §. 91. non est sermo de discedentibus à Conuentibus, seu de profugis; sed de discedentibus ab Ordine, qui sunt veri apostatæ; imò non de omnibus istis, sed de illis, qui discedunt ab Ordin. *prætextu alicuius priuilegij Apostolicæ Sedis*, vt ibi dicitur, vel prætextu transeundi ad alium Ordinem, vt ex contextu colligitur. Et contra tales discedentes conceditur facultas Generali, & Prouincialibus excommunicationem promulgandi, quæ non conceditur contra retinentes.

417 Quid denotent in priuilegio, de quo in præsenti, verba illa. *Absque communium litterarum cautione*, habes ex dictis in Mari magno Minorum in simili priuilegio ipsorum *circa* §. 1. Maximè verò ex dictis in Mari magno Eremitar. S. Augustini in simili priuilegio *circa* §. 15. Similiter verba illa *Regularem sententiam* denotare excommunicationis sententiam dixi loco relato ex Mari magno Eremitarum S. Augusti. Dubitari autem potest, an etiam denotent aliam censuram, suspensionem videlicet, vel interdictum. Et sanè responderi potest affirmatiuè, cum verbum illud *sententiam* non restringatur ad excommunicationem, sed commune sit omni censuræ. Præsertim, cum censura, iuxta multorum sententiam, originem trahat à verbo *censeo*, quod significat ferre sententiam, teste Cicerone *in Catilinam*; & omnis sententia correctiua Iudicis Ecclesiastici vocetur censura, vt notat Sairus *de censuris lib. 1. c. 1. nu. 3.* & fauet Coninck *tract. 5. de censuris q. 1. disput. 1.* Alia verò, quæ ad hoc priuilegium spectant, dicta sunt in simili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *circa* §. 2. & alia dicentur in Mari magno Seruitarum *circa* §. 47. & Minimorum *circa* §. 13. Specialiter etiam, quatenus discessus iste à Conuentibus sine Prælatorum licentia prohibitus sit etiam pro casu Iubilæi anni Sancti, & pro illo Romæ lucrando, dixi *tom. 3. verbo Iubilæum num. 4.* & maximè supra in Mari magno Minorum *circa* §. 21.

Circa §. 75.

418 PROHIBET hoc loco Pontifex Sixtus ne aliquis Episcopus, vel qualibet alia persona cogere possit Religiosos nostros ire ad Synodos, vel conuentus forenses, aut in iudicio sæculari subiacere; vel ad domos nostras causa Ordines celebrandi, causas tractandi vel aliquos Conuentus conuocandi, venire præsumant, aut electionem Generalis impedire, vel in hoc se aliquatenus intromittere.

419 De horum priuilegiorum materia plura dicta sunt in præcedentibus in similibus aliorum Mendicantium priuilegijs, videlicet in Mari magno Prædicatorum circa §. 50. & 51. & in Mari magno Minorum *circa* §. 33. & Eremitarum S. Augustini *circa* §. 16. Ex quibus & ex dictis *t. 1. c. 11. n. 20.* & in Mari magno Prædicatorum loco relato, colligitur Regulares compelli non posse venire ad Synodos Episcoporum, nisi quando curam animarum in Parochijs exercent. Vbi etiam, quid dicendum de Abbate, qui Ecclesiæ Curatæ seruit per Vicarium. Adde etiam, quod etsi curam animarum exercentes debeant interesse Synodo Diœcesanæ; id verò intelligitur, *Dum tamen sint intra Diœcesim Episcopi*, & non debent tali Synodo interesse illi Regulares, qui, & si curam habeant Parochialium Ecclesiarum, in illis tamen *vtramque iurisdictionem spiritualem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent.* Ita enim habetur ex declarationibus Sacræ Congregationis, quas ex Sellio *in Selectis canonicis c. 25. n. 8. & 12.* refert Barbosa *in Summa Apostolicarum decisionum verbo Synodus n. 2. & 4.* vbi etiam ex alijs Sacræ Congregationis declarationibus habetur, an solus Episcopus, vel eius Vicarius, sine consensu, aut consilio capituli possit Synodum Diœcesanam indicere, aut celebrare.

420 Quid intelligatur per *Conuentus Forenses*, & cur tales appellentur in hoc priuilegio, dum Pontifex prohibet, ne Episcopi, aut aliqui alij ad illos cogere possint Religiosos nostros, consule dicta in Mari magno Eremit. *loco relato*. Vbi etiam, quid importent illa verba *vel in iudicio sæculari de propria substantia, vel de possessionibus vestris subiacere.* Adde, quod id quod tangitur in hoc priuilegio, & habetur in multis alijs, scilicet, de exemptione personarum, & rerum Ordinis ab Episcoporum iurisdictione, subsistere debete etiam pro casu, quo ipsi essent in possessione iudicandi de illis, eo quod tunc viderentur Regulares renunciasse iuri suo. Nam cum illi non possint renunciare expressè sine Papæ licentia suæ exemptioni, iuxta dicta in superioribus, præsertim in hoc Mari magno circa §. 33. quia hoc etiam esset contra ius Papæ, cui interest, habere plures immediatè sibi subiectos, neque etiam id poterunt facere simpliciter Barbosa *de offic. & potest. Episcop. 3. p. Allegat. 105. nu. 76.* ex Rotæ decisione, quam affert, Diana *3. p. Tract. 2. de dub. Regular. Resolut. 134.* Bordonus *Resolut. 7. num. 100.* post alios.

421 Dixi etiam loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Augustini, an priuilegium illud, de quo in præsenti, scilicet, quod Episcopus non possit ad domos nostras venire causa Ordines celebrandi, sit reuocatum, an verò maneat in suo vigore. Quomodo etiam intelligatur illud *causas tractandi, vel aliquos Conuentus publicos congregandi* de iurisdictione contentiosa, & qualiter id etiam iure communi prohibitum sit, eodem quoque loco dictum manet.

422 Porrò illud priuilegium, quod Episcopus non possit impedire *Regularem Generalis electionem*, constat esse conforme vniuersali exemptioni nostri Ordinis, & Prælatorum ipsius; sicut & aliud etiam de Episcopis non se intromittendis in destituendo, vel remouendo Prælatos Ordinis nostri contra ipsius statuta. Ad quod etiam iuuat priuilegium Prædicatorum in eorum Mari magno §. 5. relatum.

423 Si autem quæras an possit Episcopus conuocare processiones ad Ecclesias Regularium. Respondeo affirmatiuè contra Portel. um *in Dub. Regular. verbo Processiones n. 10.* & Tambur. *to. 1. de Iure Abbat. disp. 15. quæs. 15. nu. 12.* Ratio est, quia hoc videtur ius Episcopale, iuxta dicta *tom. 4. verbo Processio quoad Regulares n. 4.* & priuilegium, de quo in præsenti, & alia similia, quibus prohibentur Episcopi *Conuentus publicos* in Regularium domibus conuocare intelligi debent de Conuentibus odiosis, contentiosis, aut præiudicialibus, non de illis, qui cedunt in honorem, & æstimationem Religionum, quales sunt processiones. Bordonus *d. resolut. 7. n. 132.* licet ratio ipsius, scilicet, quod Episcopus Pontificalia exercere possit in dictis domibus Religiosorum, sit inefficax, iuxta dicta in Mari magno Eremit. S. August. circa §. 16.

Circa §. 76.

424 STATVIT hoc loco Pontifex, vt Priores Ordinis, Episcopis, saluo Ordine suo, obedire debeant; contra statuta autem sui Ordinis authoritate Apostolica confirmata nullam obedientiam facere compellantur.

425 Huius porrò priuilegij mens est, vt Prælati nostri obediant Episcopis in ijs, quæ ad Episcopalia iura, & dignitatem spectant, non verò in alijs. De quo plura dicta sunt, non solum *tomo 1. c. 11. & to. 3. verbo Episcopus quoad Regulares*, & verbo *Exemptio Regularium*, ac alijs locis ibi relatis. Quia tamen eo *c. 11 nu. 3.* dixi non obstante priuilegio exemptionis Regularium teneri reuereri, & honorare Episcopos, eo quod exemptus à iurisdictione non est exemptus à reuerentiali iure, ideo notandum primò, hanc regulam solum intelligi à pluribus doctoribus de ijs, qui sunt exempti ex priuilegio ipsorum Episcoporum, non verò de ijs, qui sunt exempti ex priuilegio Papæ, quales sunt Regulares. Flaminius *de resignat. lib. 3. q. 11. numero 4.* Felinus

linus post Abbatem *in c. cum inter n. 3. de re iudicata.* Mãdosius *de signatura gratia tit. de exempt. ab Epis. p. 2.* Hier. Rodrig. *in Compend. Resolut. 63. n. 22.* post alterum Rodriguez. Sed de omnibus credo in elligendum tum propter dignitatem Episcopalem, tum propter humilitatem, quam Regulares profiteri debent. Et ita tenent plures alij, quos refert Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat. 105. n. 75.* Nota tamen secundò, nõ propterea teneri Regulares obedire Episcopis in ijs, quæ spectant ad proprias Religiones, & statuta illarum. Tum propter generalem exemptionẽ ab ipsis, tum propter hoc, & similia priuilegia; præsertim quia aliud est reuereri, aliud est obedire, cum illud primum debeatur omnibus in dignitate constitutis, hoc secundũ verò, non nisi Prælatis. Adde cum Villalob. *2. p. Summa Tract. 35. diff. 3.* quem sequitur Hieronymus Rodrig. *sup.* quod in casu quo Regulares non reuereantur Episcopos, debere puniri non ab ipsis Episcopis, sed à proprijs Prælatis. Hoc enim est consequens ad exemptionem, qua fruuntur.

Circa §. 77.

426 PLVRA inculcantur in hoc §. quæ Pontifex Sixtus nostris Fratribus concedit. Primum est, prohibere ne quis pro consecrationibus altarium, seu Ecclesiarum, Oleo Sancto, aut Sacramentis aliquid ab ipsis exposcat, alioquin liceat illis adire quoscunque alios Antistites Catholicos, qui ea impendant. Secundum, quod vacante Sede Episcopali, possint Ecclesiastica Sacramenta à vicinis Episcopis accipere. Tertium, quod quando non habeant copiam propriorum Episcoporum, & per ipsos transeant alij Episcopi Catholici, & bene noti, possint ab ipsis benedictionem vasorum & vestium, & consecrationem altarium suscipere. Quartum, quod Chrisma, Oleum sanctum, consecrationem altarium, seu Ecclesiarum, & Ordines suscipiant a Diœcesanis Episcopis, si gratiam, & communionem S.R. Sedis habuerint, & ea sine prauitate aliqua exhibere voluerint. Circa quæ generaliter notat Scholiastes noster partim esse derogata per Concilium Tridentinum *sess. 6. de reformat. c. 5.* Sed quia non explicat quomodo, aut in quibus derogata sint, ideo incumbit nobis id ostendere.

427 Et quod attinet ad primum ex dictis supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini circa § 17. vbi simile priuilegium propriis habetur, constat posse dici reuocatum non esse per Concil. Tridentinum, dum loco relato prohibet ne Episcopi exerceant Pontificalia in aliena diœcesi, quia Concilium videtur loqui generaliter, non pro casu præsenti, maxime iuxta limitationem factam à Leone X. eo loco relatam. Vide etiam dicta supra *circa* §. 24. huius Maris magni.

428 De secundo autem, & tertio, quid sentiendum sit, habes ex dictis circa similia priuilegia Eremitarum S. Augustini in ipsorum Mari magno *circa* §. 18. *&* 19. & alijs locis ibi relatis. De quarto etiam videtur idem sentiendum, ac de primo. Pro illis autem vide dicenda infra in Mari magno Seruitarum circa §. 64. vbi aliquo modo similia priuilegia reperies.

Circa §. 78.

429 DECLARAT hoc loco Pontifex Sixtus concessionẽ, nostris Religiosis factam à Ioanne XXII. & de qua actum est supra circa §. 24. ita scilicet, vt possint Ordines suscipere à quibuscunque voluerint Catholicis Episcopis, sine aliquo examine ab eis faciendo, & absque aliqua promissione, seu obligatione. Circa quod priuilegium notat noster Scholiastes derogatum esse per Concilium Triden. *sess. 23. capit. 12.* dum conceditur Episcopis, quod possint Regulares examinare. Sed quamuis derogatum sit circa hoc, imò circa illud de suscipiendis Sacris Ordinibus à quibuscunque Episcopis, non tamen est derogatum, sed potius conforme iuri communi, quantum ad aliud quod in eo dicitur, scilicet, de ordinandis Regularibus ab Episcopis absque vlla obligatione, seu promissione. Pro quibus vide dicta non solum *circa* §. 24. relatum, sed etiam in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 8. & Minorum *circa* §. 6. & locis ibi relatis.

Circa § 79.

430 EXTENDIT hoc loco Pontifex Sixtus concessionem Clementis Papæ V. (de qua supra *circa* §. 25.) Fratribus nostris factam de professoribus aliorum Mendicantiũ non recepturis, aut inhabitaturis Conuẽtus prope domos nostras infra spatium centum quadraginta cannarum, ad omnes alios Religiosos tam Mendicantium, quam non Mendicantium vtriusque sexus, & quascunque alias personas Ecclesiasticas; excommunicationem ipso facto incurrendam contra transgressores, eorumque fautores, seu auxiliatores promulgans.

431 De hoc priuilegio, & aliquibus, quæ circa illud obseruat noster Scholiastes. aliqua dixi supra circa §. 25. De multis alijs etiam similibus aliarum Religionum priuilegijs, ipsorumque intelligentia egi *to. 4. verbo Monasteria Regulariũ num. 19. & 20.* Quæ omnia ad intentum præsentis priuilegij deseruiunt.

432 Dubitari tamen circa illud potest, an ipsum, & similia priuilegia Religionum suffragentur ipsis non solum quoad nouam receptionem, aut constructionem Monasteriorum, seu Ecclesiarum, in vna ciuitate, vel oppido, sed etiã quoad illorum, seu illarum translationem, seu mutationẽ, intra eandem ciuitatem, vel oppidum, ita scilicet, vt nec transferri, aut mutari possint Monasteria, seu Ecclesiæ intra spatium cannarum in dictis priuilegijs contentum. Et consequenter ad dicta eo *tomo 4. verbo Monasteria Regularium nu. 33.* dicendum, quod quando ex tali mutatione seu translatione Monasterij, seu Ecclesiæ intra eamdem ciuitatem, vel oppidum de vno loco ad alium, alij Ecclesiæ vel Monasterio fit aliquod præiudicium, seu grauamen, tunc suffragantur dictæ Ecclesiæ, vel Monasteria priuilegia prædicta, ita vt non possit fieri talis mutatio intra spatium cannarum contentum in dictis priuilegijs, secus verò si nullum præiudicium, aut grauamen de nouo illi fit. Colligo id primò, ex intentione Summorum Pontificum concedentium hæc priuilegia, ad quam præcipuè attẽdi debet in ipsorum explicatione, iuxta dicta ex varijs iuribus *tomo 4. verbo Leges Regularium nu. 36.* hæc autem intentio Põtificum sine dubio solum est in huiusmodi priuilegijs consulere indemnitati, aut commodo illarum Religionum, quibus conceduntur. Secundò, quia in legum, & priuilegiorum interpretatione attendendum maximè est ad id, quod est verosimile, voluntas enim hominis à verosimili indagatur *l. non est verosimile ff. de eo quod metus causa*, & qui arguit à verosimili, arguit à ratione naturali, cum similitudo sit cognata naturæ, & pro lege habeatur Baldus *cons. 180. num. 3. volum. 3.* Oldradus *cons. 13.* Atqui verosimile valde est huiusmodi priuilegia concessa solum esse Religionibus ad euitandum damnum, seu nocumentum ipsarum, ergo solum subsistunt dicta priuilegia subsistente hoc damno, seu nocumento. Tertiò, quia iuxta dicta eo verbo Leges Regularium num. 37. ex varijs iuribus, & Doctoribus in legis, seu priuilegij explicatione maximè attendi ut ad proœmium, seu præfationem ipsius, in huiusmodi autem priuilegijs, ipsorumque proœmio denotatur concedi intuitu euitandi grauamen seu præiudicium illorum Religiosorum, quibus conceduntur, vt patet ex illis verbis Clement. VI. in Bulla: *Ad ea libenter intendimus, ex quibus materia submota grauaminis, quietis, & pacis vobis commodum procuretur.* Ergo. Vnde infero, quod cum S. Congregatio Episcoporum, & Regularium de anno 1643. Februarij 16. prohibuit ne Presbyteri sæculares S. Caroli Borromæi, transferrent suam Ecclesiam in Ciuitate Neapolis sitam prope Ecclesias Dominicanorum, Franciscanorum, & Theatinorum intra spatium 140. cãnarum, ideo id fecisse, quia ex præfata translatione detrimentum aliquod sequeretur dictis Religiosis.

433 Circa clausulam illam, *Et quscunque alias Ecclesiasticas personas*, ad quas extendit Pontifex prohibitionem fundandi, seu habendi Monasteria, seu Ecclesias intra spatium 140. cannarum prope domos nostras, non solum denotare Religiosos quoscunque *vtriusque sexus*, vt Pontifex declarat, & Presbyteros, siue Regulares, siue sæculares, vt per se patet, sed etiam eos, qui solum clericali charactere sunt insigniti *cap. cum contingat de atat. & qualitat.* & ibi Doctores.

ctores Rota in vna Veronensi *pensionis* 23. Februar. 1601. coram Lancellotto, & in Ferrariensi *pensionis* 14. Iunij 1614. coram Remboldo Barbosa *de Appellat. verb Iurisignific. appellat.* 198. nu. 13. Denotat autem præcipuè collegium, communitatem, seu vniuersitatem dictarum personarum, quæ etiam in simili materia veniunt nomine personarum, prout ex iuribus, & Doctoribus affert Barbosa *supra nu.* 9. 10. & 11.

434 Notandum præterea, quod sechisis his, & alijs priuilegijs stando in iure communi Ecclesia non debet fundari in loco, qui præiudicet alijs iam primo constructis. *Can. quacunque Canon. Ecclesia* 17. *quæst.* 1. *capit.* 1. *de Ecclesi. ædific. Card. consil.* 8. *numer.* 13 Rota in vna Ciuitatensi coram Seraphino *Constructionis Capellæ*, anno 1588. Quare hæc priuilegia in iure communi fundantur, & ipsius sunt explicatiua.

Circa §. 80.

435 TRIA indulget Pontifex hoc loco Fratribus nostris. Primum est, exemptio ab exactionibus nouis, & indebitis tactis à quibuscunque personis. Secundum est, libertas sepulturæ in Ecclesijs nostris. Tertium verò, quod bona temporalia nostrarum Ecclesiarum, hortos videlicet, & syluas, quæ à laicis detinentur, authoritate Apostolica ordinare, & ad Ecclesias reuocare possint.

436 Et quidem de primo satis dictum videtur in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. Minorum *circa* §. 36. Eremitarum S. August *circa* §. 23. & 34. & nostro circa §. 46. & locis alijs ibi relatis. De secundo etiam plura dicta sunt in superioribus, & præsertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28 & 43. Minorum *circa* §. 30. & 31. Eremitarum S. Augustini *circa* §. 2. 3. & 24. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 46. & 57. alijsque locis ibi relat s. De tertio quoque dixi in Mari magno Eremitarum S. Augustini circa simile priuilegium ipsorum in §. 25. vbi nonnulla spectantia ad alienationem bonorum Regularium ipsis prohibitam dicta sunt.

437 Nunc verò specialiter addendum concessionem hanc, in qua Pontifex statuit, vt Fratres nostri possint hortos, & syluas ad eorum Ecclesias spectantes redimere de manu laicorum, a quibus detinentur, & ad Ecclesias reuocare; cui similis alia habetur ex Innocent. IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullar. huius Ordinis in Innoc. IV. Bulla* 1. videtur esse ius commune. Si enim laici vsurparunt talia bona, vt quæ ad restitutionem tenentur, & possunt ipsis spoliari. Prout colligitur ex cap. *nulli liceat in fin. c. prædia. cap. hac huius in fin. cap. in legibus, cap. quicunque militum cum sequentibus cap. de reb. cap. cum deuotissimam* 12 *quæst.* 2 *cap qui oblationes* 2. *in fin.* 13. *quæst.* 2. *cap. si quis Ecclesiam* 17. *quæst.* 4. Decianus *in Tract. crim. lib.* 6. *capit.* 20. & 33. Petrus Gregorius *Syntagm. iur. lib.* 33 *capit.* 18. Tuschus *to.* 7. *litter.* S *concl* 6 Barbosa *de iure Ecclesiastic. lib.* 3. *c* 29 *nu.* 6. & *sequent.* Si autem talia bona detinebantur à laicis, sub prætextu venditionis, aut alterius contractus alienationis, cum ille iure communi vetitum 10. *quæst.* 2. *per tot. cap. res in Episcopatu cap. diaconi cum multis sequentibus* 12. *quæst.* 2 & per totum titul *de rebus Ecclesia non alienand.* & iure ciuili *l. alienat. verb. ff. de verbor. significat. l fin C. de reb alien. l. c. C. de fun. dotal.* adeo quod talis contractus sit ipso iure irritus, & inualidus, si fiat sine debita solennitate iuxta plurium præsertim opinionem, quos refert, & sequitur Bonacina *de contractib. disp.* 3. *qu.* 8. *punct.* 4. *num* 10 & 20. fauet Bordonus *Resolut.* 27. *nu.* 33. & 35. ideo stando in ipso iure communi talis contractus rescindi posset, & prædicta bona Ecclesiæ redimi. Nihilominus, vt sæpè diximus, solent Pontifices concedere ea, quæ iure communi sunt concessa, ad maiorem securitatem, & firmitatem.

Circa §. 81.

438 DVO prouidet Pontifex in hoc loco. Primum, ne obeunte Generali aliquis substituatur, nisi electus à Fratribus, vel saltem à maiori ipsorum parte, secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis. Secundum, ne aliquis intra clausuram nostrorum locorum rapinam, furtum, seu incendium facere, sanguinem fundere, hominem temerè capere, vel interficere, seu violentiam aliquam exercere audeat.

439 Ex quibus primum habetur ad verbum in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 26 ac in § 7. huius Maris magni *cap.* 1. *Regul. Carmelitar.* quibus locis, & alijs ibi relatis sufficienter de hoc puncto actum esse. De secundo verò etiam ad sufficientiam dixi *tomo* 2. *cap.* 19. *nu.* 51. & *tom.* 4. *verbo Monasteria Regularium num.* 24. & quod attinet ad immunitatem reorum confugientium ad Ecclesias nostras *to* 3. *verbo immunitas Ecclesiarum*, & *tomo* 4. *eo verbo Monasteria Regularium num.* 25. & 26. ac supra in simili priuilegio Eremitarum S. Augustini in ipsorum Mari magno *circa* §. 27. & 29.

440 Aduertit vlterius circa secundum horum priuilegiorum noster Scholiastes, quod ex priuilegijs Prædicatorum, & Minorum, qui præsumpserit Ecclesias, vel loca nostra infringere, vel in eis violentiam damnabilem exercere, Papalem excommunicationem incurrit Papæ reseruata. Sed de hoc puncto latè dixi *tom.* 4. *verbo Monasteria Regularium n.* 14. hæc, & alia priuilegia ad intentum referens. Quod etiam facit Ioannes de Cruce *in Epitome de stat. relig. lib.* 2. *c.* 5 *dub.* 7. §. *si obijcias*.

441 Vide alia intra *circa* §. 83. & nota vtrumque priuilegiũ adductum haberi etiam pro Fratribus S. Mariæ de Mercede ex Innocentio IV. *in Bullario huius Ordin. in Innocen. IV. Bulla* 1. imò illud de non exercenda rapina, furto, &c. intra clausuram locorum nostrorum est magis extensum, seu declaratum, siquidem additur, *seu grangiarum vestrarum*. De quo *circa* §. 83.

Circa §. 82.

442 CONFIRMANTVR hoc loco à Papa Sixto conformiter ad concessiones suorum prædecessorum Nicolai IV. Bonifacij VIII. & Clem. IV. omnes libertates, indulgentiæ, peccatorum remissiones, & immunitates à suis prædecessoribus concessæ, ac libertates, & exemptiones secularium exactionum à Regibus, vel Principibus indultæ, reique omnes Fratribus nostris rationabiliter concessæ.

443 Simile priuilegium habetur in Mari magno Eremitarũ S. August. §. 25. & pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ord. in Innocen. IV. Bulla* 1. & *in Innocent. VI. Bulla* 1. De quo plura dixi *eo* §. 28. Maris magni Eremitarum, vbi quid intelligatur per dictionem illam *rationabiliter*, & alia ad intentum.

444 Notat præterea noster Scholiastes sæpius relatus huic concessioni de Confirmatione indulgentiarum non derogari per Bullam Pauli V. quæ incipit *Romanus Pontifex*, vbi reuocantur omnes indulgentiæ Religionibus concessæ, quia solum reuocantur illæ, quæ Religiosis ipsis concessæ fuerunt, vt declarauit S. Congregatio apud Naldum *in Summ. verbo Indulgentia num.* 16. Vult dicere iste Author per reuocationem illam à Paulo V factam non reuocari Indulgentias locales concessas Ecclesijs nostris, aut illas visitantibus, sed tantum personales Fratribus concessas. De quo latè dixi *to.* 1. *c.* 3. *n.* 19. & *to.* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares nu.* 8.

445 Quid nomine *exactionum* intelligatur, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. & in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 34. Quomodo etiam Principes sæculares possint priuilegia, & immunitates Religiosis concedere, & in qua materia, dixi in eodem Mari magno Eremitarum *circa* § 5.

Circa §. 83.

446 EST hoc priuilegium ampliatiuum alterius, de quo in §. 81. Quia etenim ibi statuit hic Pontifex, vt intra clausuras nostrorum locorum nullus rapinam, seu furtum facere, ignem apponere, sanguinem fundere, aut violentiam aliquam exercere auderet, ideo in hoc loco ampliando, quod dixerat, statuit, vt nulli omnino hominum liceat perturbare prædictas domos, possessiones auferre, vel ablatas retinere, seu vexationibus fatigare, ita vt omnia integrè conseruentur pro vsibus eorum, quibus concessa sunt, salua (inquit Pontifex) *Sedis Apostolicæ authoritate*, & *Diæce-*

Diœcesanorum Episcoporum Canonica iustitia in præsentibus litteris declarata.

447 Circa quæ nota simile prorsus priuilegium haberi in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini §.29. & pro Fratribus S. Mariæ de Mercede ex Innocentio IV. *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifico Bulla* 1. Nota etiam, quod iuxta dicta *eo* §.29. quibus etiam consonant dicta circa §. 80. priuilegium hoc est conforme iuri communi, siquidem in eo pluribus pœnis impositis prohibetur inuasio, seu vsurpatio bonorum Ecclesiasticorum. Est etiam conforme alijs priuilegijs Summorum Pontificum, de quibus in superioribus dictum est, quibus se constituunt Protectores bonorum nostri Orbinis, & aliorum, dum ea sub sua protectione suscipiunt, propterea enim ea tuetur, & defendit, vt subindicat Seraphinus Freitas *in Scholijs ad dictam Bullam Innocen. IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede §. hac autem exemptio.* Quare autem Pontifex addiderit clausulam illam *Salua Sedis Apostolica authoritate*, dictum est loco relato ex Mari magno Eremitarum S. Augustini.

448 Notat præterea relatus Freitas loco adducto ex Bullario Fratrum Ordinis Sanctæ Mariæ de Merceda §. *quascunque possessiones* ex hoc priuilegio sequi præfatas domos, earumque bona sic confirmari, vt habeant causam præscribēdi intra tempus legitimum. Ex Rebuff. *de decimis quæst. 13 numero 90. cum sequentibus.* Quod est, quid minimum, & planius respectu Religiosorum, qui bona fide, & illo titulo possident. Mascardus *concl.* 125. *num.* 12. Sed de hoc alibi.

449 Maximè nota, quod quamuis in hoc nostro priuilegio, sicut neque in alio relato pro Eremitis Sancti Augustini fiat mentio de grangijs Fratrum, ea tamen fit, vt dixi circa §. 81. in concessione Innocentij Quarti facta Fratribus S. Mariæ de Mercede, itaut ex vi huius priuilegij grangiæ dictorum Fratrum, & nostrorum ac aliorum, qui cum illis communicationem priuilegiorum habent, liberæ esse debeant à rapina, furto, ignis appositione, sanguinis effusione, hominis captione, vel interfectione, seu violentia. Quod notandum est pro ijs, quæ dixi *tomo 4. verbo Monasteria Regularium num.* 25. circa immunitatem, quam Peregrinus, Portellus, & Bordonus tribuunt huiusmodi grāgijs Religiosorum. Est etiam ad intentum priuilegium aliud Eugenij Quarti, quod ex Compendio Cisterciensium *titulo gratiæ* §.2. refert Ioannes de Cruce *in Epitome lib. 2. capit. 5. dub. 7. § si obijcias,* vbi Pontifex statuit Cisterciensium grangias, sicut & Ecclesiarum atria à prauorum hominum incursu, & violentia debere esse liberas, & quietas, itaut in eis nemo possit hominem capere, spolium, aut rapinam exercere, quod statuit Pontifex in virtute Spiritus Sancti. Notat autem idem Ioannes à Cruce supra dictas grangias inter loca Religiosorum computari, ex quo magis confirmantur ea, quæ diximus, & ex eo colligitur, nomine *locorum nostrorum*, quibus vtitur Pontifex in priuilegio relato §. 81. & nomine domorum, seu possessionum, quibus vtitur in hoc priuilegio comprehendi dictas grangias.

450 Circa præceptum verò de non perturbando, auferendo, aut retinendo possessiones nostras nota, quod quamuis in hoc loco nulla pœna contra id facientes ab hos Pontifice statuatur: nihilominus, iuxta dicta *tomo 2. cap. 19. num.* 53. *& tomo 3. verbo bona Regularium num.* 9. constat contra sic facientes impositam esse excommunicationem Papalem. De quo etiam Hieronymus Rodriguez *in Compendio resolutione 17. nume.* 8. Notat etiam inferius *§. quo ad tria,* sic facientes incurrere posse excommunicationem in Bulla in Cœna Domini latam contra suscipientes bona Ecclesiæ. Quod etiam animaduertit Portellus *in dubijs Regularium verbo bona in additionibus nu.* 2.

Circa §. 84.

451 CONTINETVR hoc loco amplissimum priuilegium circa receptionem personarum, vtriusque sexus ad habitum Regularem, ac Regulam Ordinis ad instar Tertiariorum, seu Tertiariarum Ordinum Minorum, Prædicatorum, & Eremitarum Sācti Augustini, cum amplissima etiam communicatione priuilegiorum Ordinis. De qua materia, quia latissimè dictum est *tom. 2. cap. 14 & tomo 4. Summ. Lezan. tom. V.* *verbo Tertiarij, & Tertiariæ*, & in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 8. ac in hoc eodem Mari magno *circa* §. 47. *&* 48. ideo in præsenti solum notanda, quæ Reuerendissimus Theodorus Stratius nostri Ordinis Generalis in opusculo *de Tertiarijs nostri Ordinis* circa habitum, & Regulam Ordinis illis concedenda, iuxta hoc priuilegium, scripsit, ea in hoc loco de verbo ad verbum referendo.

Forma habitus Tertiariarum.

452 HABEBVNT igitur Sorores nostri Tertij Ordinis tunicam ex humili lana coloris grisei, vel ad nigredinem tendentis ad talos vsque descendentem, sine filis de serico, tum in manicis, tum in collo, vel alibi, eiusdem formæ cuius est tunica ipsorum Fratrum, vel Monialium in clausura degentium, esseque debent accinctæ super tunica zona de corio nigro ad latitudinem duorum digitorum per transuersum, & non artificiali colore colorata, nec munita, vel ferrata osse quocunque, aut fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi parum poterit esse de osse nigro.

Quoad scapulare seu patientiam in Decreto Congregationis Episcoporum, & Regularium præcipitur omnibus Tertiarijs cuiuscunque Ordinis, vt se abstineant à patientia. Cœterum, quia est de sententia nostri Regularis habitus non solum tunica, sed etiam scapulare, vt obseruetur dictum Decretum, & simul nostræ Sorores Tertiariæ habitum nostrum Regularem integrum gestent quoad essentialia, habebunt scapulare sub tunica, vt regulariter deferunt Consorores Sodalitatis scapularis, vel etiam super tunica, modo apparenter sit dissimile illi, quod gestant Moniales claustrales, istud enim solum censemus fuisse Tertiarijs à Sacra Congregatione prohibitum, non tamen ob id nostra intentio est reprobare consuetudinem, si in aliquibus locis permissu, & tolerantia Ordinariorum post dictum Decretum Congregationis sit legitimè introducta, quod mulieres Tertiariæ deferant scapulare sicut prius.

Interdicit etiam illis prædictum Decretum, ne vtantur velo super caput, quod *Superiorum* vocant, & pectorale, quod vulgo *Sottogolla* nuncupatur. Cœterum non est credendum, quod Sacra Congregatio illis prohibeat velum, quod gestare solent in capite aliæ mulieres honestæ, cum eas Apostolus hortetur ingredi Ecclesias capite velato propter Angelos. Existimandum igitur est Sacram Congregationem Sororibus Tertiarijs prohibere vsum illius veli, quod est proprium Monialium clausarum. Deferre igitur poterunt Tertiariæ nostræ velum album, quod gestant aliæ mulieres honestæ ex simplici tela, nullo artificio laboratum, quod totum caput vsque ad frontem, aures, & spatulas cooperiat.

Quo ad cappam autem, siue chlamydem, licet nos censeamus eam non esse de essentia nostri Regularis habitus, alioquin sicut nos tenemur semper deferre totum nostrum habitum integrum, etiam teneremur semper deferre cappam, & nihilominus nostræ Constitutiones nos non obligant deferre cappam, nisi extra Conuentum, & in choro, atque in Ecclesia in nonnullis diebus festis; Est nihilominus de eius ornamento, & de integritate; quare nostræ Tertiariæ extra suas domos in Ciuitatibus, Castris, & locis habitatis, & præsertim in Ecclesijs deferent chlamydem albi coloris ad formam non cappæ Fratrum, sed mantelli aliarum mulierum, qua caput, & corpus totum decenter cooperiant. Et quia in nonnullis locis vsus obtinuit, quod nostræ Sorores Tertiariæ vtantur chlamyde coloris nigri, talem vsum non reprobamus, subuculas lineas habere poterunt, collum tamen earum non habebunt apparens, & reuolutum ad collum tunicæ, nisi fuerit laneum. Denique in bursis, calceamentis, & cœteris omnem humanam vanitatem fecabunt.

453 Pro Regula autem ipsarum hæc habet idem Reuerendissimus Stratius *in d. Opusculo cap.* 6.

Regula, & modus viuendi Sororum Tertij Ordinis Carmelitarum, seu de earum obligationibus à Reuerendiss. Theodoro Stratio Generali edita.

QVIA Superior Religionis, sicut ex Indulto Sixti Quarti patet, potest Sororibus nostris Tertiarijs præscribere habitum Regularem, potest etiam eisdem tradere Regulam Ordinis, secundum quod earum statui, conditioni, & saluti conueniens, & expediens visum fuerit, in præsenti capite assignabimus illis infrascriptam Regulam, & modum viuendi.

In primis studeant promissam obedientiam, & castitatem operis veritate seruare, & continuò habitum Regularem deferant, etiam noctis tempore, saltem ipsum scapulare, seu patientiam. Quotidie accedant ad Ecclesiam ad audiendam Missam, & etiam si commodè poterunt, ad audienda Diuina Officia, & dum Missa celebratur, & Diuinum Officium cantatur, silentium seruare studeant, Missæque, ac diuino Officio intendant, nisi ex aliqua speciali occurrente necessitate silenter loquantur. Et quia *in multiloquio non deest peccatum, & qui inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala*, vt dicit Scriptura, & Dominus in Euangelio, *De omni verbo otioso quod loquuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij*, faciat vnaquæque Soror stateram verbis suis; & frena rectas ori suo, ne fortè labatur, & cadat in lingua, & insanabilis casus eius sit ad mortem.

Dicant quotidie ad honorem Beatæ Mariæ semper Virginis omnes horas canonicas, nisi infirmitate impediantur, videlicet in Vigilijs, seu Matutinis vigintiquinque vicibus *Pater noster*, & *Aue Maria*, exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quibus dictum numerum multiplicare debent, dicendo quinquaginta vicibus *Pater noster*, & *Aue Maria*, & septies easdem Orationes dicant in Laudibus, Prima, Tertia, Sexta, & Nona, & in Completorio; & in Vesperis quindecies. Pro benedictione mensæ dicant vnum *Pater noster*, & vnum *Aue Maria*; & cum surgunt à mensa, dicant similiter vnum *Pater noster*, & vnum *Aue Maria*, pro gratiarum actione.

Omnes in singulis festis Beatæ Virginis, necnon in festis Natiuitatis Domini, Resurrectionis ipsius, Pentecostes, Corporis Christi, & Omnium Sanctorum peccata sua confiteantur diligenter, & Eucharistiæ Sacramentum studeant deuotè recipere, nisi forsan ex aliqua rationabili causa alicui ex ipsis à suis Confessoribus sit interdictum. Quæ autem ex deuotione sua sæpius voluerint communicare infra annum petita, & obtenta à suo Prælato licentia deuotionem suam cum Dei benedictione poterunt executioni mandare.

Ieiunabunt non solum ieiunia ab Ecclesia instituta, & præcepta; sed etiam per totum Aduentum, in omnibus Vigilijs Beatæ Virginis, & ab Exaltatione Sanctæ Crucis vsque ad Pascha Resurrectionis, Feria quarta, Sexta, Sabbato, & octaua Resurrectionis, vsque ad Exaltationem Sanctæ Crucis in omni Feria sexta; & abstinebunt ab esu carnium in omni Feria quarta, & Sabbato, & si voluerint amplius ieiunare, seu austeritatem aliam facere, poterunt, habita licentia à suo Prælato, vel de consilio Confessoris discreti.

Quia honestati mulierum est valde oppositum, quod per vrbes, & plateas, locaque publica vagentur, non exeant Sorores è suis domibus, nisi rarò, & si iuniores, nunquam solæ, sed cum aliqua muliere graui sociatæ: vagos, curiososque discursus per loca publica fugiant, ad nuptias, & choreas, siue ad dissoluta, & mundana conuiuia, siue ad vana spectacula non accedant. De Ciuitate, Castro, aut Terra, vbi habitant, causa peregrinationis non exeant, absque speciali licentia Prælati. Omnes in Domino se mutuò diligant, & corde; seque vicissim adiuuent in attinentibus ad animæ salutem, quare si vna animaduerterit alteram esse negligentem, & deficere in mandatis Dei, & obseruantijs Regulæ, & præsertim, si in ea die deprehenderit actionem aliquam, quæ puritatem castitatis commaculare possit, tam corripiat media charitate, & si expediens iudicauerit, Prælatum, seu Priorissam admonebit, quo ab eis de opportuno remedio prouideatur.

Si aliqua conuincatur (quod absit) vel publicè diffametur de peccato contra votum castitatis, vel ita licentiosè viuat, quod violenter suspecta reddatur, statim per Superiorem habitu Regulari priuabitur, & extra fraternitatem ponetur. Quando contigerit aliquam ex Sororibus ex hac vita emigrare, cęteris in eadem Ciuitate, vel Terra existentibus nuncietur per Superiorem, vel Priorissam, vt singulæ curent interesse de funeræ exequijs, à quibus non recedant, donec corpus Sepulturæ traditum sit, & pro illius anima omnes dicant semel officium vnius diei festi, videlicet centum septem *Pater noster*, & totidem *Aue Maria*, addendo in fine cuiuslibet *Requiem æternam*, &c. similiter in Octaua immediatè diem Sepulturæ sequenti iterum dicant centum septem *Pater noster*, & totidem *Aue Maria*, cum *Requiem æternam* in fine cuiuslibet, & denique semel in anno celebrare faciant tres Missas pro omnibus Sororibus tam viuis, quam defunctis. Et licet per sua priuilegia sint exemptę à Iurisdictione Ordinarij loci, vt infra videbimus; nihilominus Ecclesias, quarum Parochianæ existunt, iuxta Canonicas sanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione studeant visitare, & Ecclesiarum suarum Prælatos, videlicet Episcopos; & inferiores summè reuereantur, ipsorumque iura absque omni diminutione, & fideliter eis soluant, & hoc tam in decimis, quam in oblationibus aliàs quomodolibet consuetis.

Facere debent Sorores semper aliquid operis imitando Pauli Apostoli magisterium pariter & exemplum, qui positus, & datus à Deo Prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate, quem sequendo nō possumus errare, die, ac nocte operabatur, & laborabat manibus suis: quin Diabolus eas semper inueniat occupatas, & ne ex otiositate valeat inuenire aliquem aditum intrandi ad earum animas.

Debitum exhibeant honorem suo Superiori, & Priorissæ, illique humiliter obediant, in Priore Christum, & in Priorissa Beatam Virginem cogitantes, ita vt dum Superiorem, & Priorissam audiunt, se audire existiment ipsum Christum Dominum, & B. Virginem, qui non veniant in iudicium de contemptu, sed de obedientia in vitæ æternæ mercedem. Et quæ instituta fuerit Priorissa, illud semper habeat in mente, & seruet in opere, quod Dominus ait in Euangelio: *Quicunque voluerit inter vos primus esse erit minister vester.*

Omnia, & singula in præsenti Regula sunt consilia ad facilius saluandas animas viatorum, & nulla sunt obligatoria ad peccatum mortale, vel veniale, nisi Ecclesiastico vel Diuino iure aliqua, alias esset obligata, tenentur tamen sub mortali ad obseruandum votum castitatis, siue Virginalis, siue Vidualis, & ad obediendum suo Prælato illis præcipienti in virtute Sanctæ Obedientiæ de attinentibus ad Regulam.

Hæc breuiter scripsimus Tertiarijs nostris conuersationis earum formulam statuentes secundum quam viuere debeant, si quid autem supererogauerit, ipse Dominus cum redierit reddet ei, vtatur tamen discretione, quæ est virtutum moderatrix.

Finis Regulæ Tertiariarum.

Pro Tertiarijs autem viris hæc statuit idem Reuerendis-
454 simus Stratius *in d. Opusculo cap.* 11.

De Fratribus Tertij Ordinis Carmelitarum.

LICET Sacra Episcoporum, & Regularium Congregatio mulieribus admittendis ad habitum Tertij Ordinis præscripserit ætatem, vestitum, & nonnullas alias cōditiones, de viris nihilominus nihil statuit. Quare ipsi ad habitum nostri Tertij Ordinis, nulla requisita Ordinarij loci licentia, admitti possunt in quacūque ætate sint constitu-

ti,

ti, non conuenit tamen, vt admittantur iuniores quatuordecim annis, debent etiam esse probæ, & laudabilis vitæ & ex parentibus honestis, & bonæ famæ procreati, de hæresi nullatenus suspecti, quinimo veritatis Catholicæ fidei iuxta suum modulum æmulantes, & zelatores, habereque debent de proprio, vnde viuant, vel saltem aliquam exercere artem pro victu, & vestitu sibi comparando, non vilem, & abiectam secundum patriæ existimationem.

Gestare debent habitum nostrum Regularem, secũdum tamen, quod decet eorum statum, & conditionem, & iam vsus obtinuit, vt vestimenta, & mantellum sint quoad formam, quibus vtuntur aliæ personæ sæculares, & quoad colorem, vt Fratres nostri, & quoad materiam, eorum indumenta non debent in valore pretiositatem prætẽdere, quapropter erunt ex lana, simpliciterque consuta, absque omni ornamento serico, vel alio prophanitatem redolente, nisi cum aliquo ob magnam eius nobilitatem in pretiositate per Superiorem fuerit dispensatum. Tenentur etiam continuò deferre scapulare, vel supra, vt Fratres, vel subtus vestes, sicut eis placuerit, & vsus fuerit in locis, nec illud tempore noctis dimittere, & tandem deponere debent, iuxta Diui Petri Apostolorum Principis salubre consilium, omnia vana huius sæculi ornamenta.

Quo ad Regulam Fratres nostri Tertiarij tenentur seruare Regulam à nobis traditam pro Sororibus, exceptis ijs, quæ propriè spectant ad statum mulierum, & sine obligatione similiter ad vllam culpam, nisi ipsi veniant contra votum Castitatis, vel Obedientiæ, vt etiam dictum est de Sororibus.

455 Adiungit præterea idem Reuerendissimus alia, quæ spectant ad priuilegia tam Tertiariarum, quam Tertiariorum, quæ nos omittimus, quia de ipsis sufficienter dictum est locis relatis ex 2. & *4. tom.* Alia etiam habes infra in Mari magno Seruitarum circa §. 25 & 26. dum est sermo de Regula Tertiariorum, & Tertiariarum huius Religionis à Martino V. approbata. Et specialiter quod ius conferendi habitum huiusmodi Tertiarijs non pertineat ad ipsos, sed ad Prælatos Ordinis, decisum est à Rota in duplici decisione Vlyssbonensi *Iuris conferendi habitum* coram Pirouano 25. Maij, & 17. Septembris 1635 in causa Tertiariorum Ordinis S. Francisci. Maximè verò ex alia eiusdem tituli coram Merlino 23. Iunij 1636. vbi non solum idem deciditur, sed etiam Domin. canon. Carmelitas, Augustinianos, & Minimos posse recipere, & conferre habitum Tertiarijs, conformiter etiam ad decretum, seu declarationem Sacræ Congregationis Concilij.

Circa §. 85.

456 DECERNIT hoc loco Pontifex, vt Prior Generalis per se solum, Prouinciales verò in Capitulis Prouincialibus cum Definitoribus possint Fratribus idoneis, prædicandi, & audiendi confessiones officia authoritate Apostolica committere. Item quod Lectores secundum Ordinis Constitutiones in domibus nostris constituti legere possint in facultate Theologica, alijs locis exceptis, in quibus studia generalia vigent.

457 Quod priuilegium, quod attinet ad concionatores, ex dictis in Mari magno Minorum circa §. 5. vbi simile priuilegium habetur, constat esse moderatum à Concilio Tridentin. *sess. 25. cap. 2. & sess. 24. cap. 4.* ita vt his temporibus non possint Religiosi prædicare extra suas Ecclesias sine licentia Episcoporum: neque in suis Ecclesijs sine benedictione ab eis petita, aut ipsis contradicentibus. De qua materia latè dixi sæpius, scilicet *tomo 1. cap. 20. & tom. 2. cap. 2. num. 17. & tom. 3. verbo Concionatores, & Concionator Regularis*, ac supra in Mari magno Minorum circa §. 5. relatum. Notat autem circa illud Scholiastes noster, quod quamuis in hoc priuilegio solum concedatur facultas approbandi pro Concionandi munere Sacerdotes, nihilominus ex priuilegio concesso Societati Iesu possunt Regulares prædicare etiamsi non sint Ordinis Sacri, & prædicatores itinerantes semel approbati possunt vbique prædicare non contradicente parocho. Sed de primo dixi *tomo 3. verbo Concionatores, & Concionator Regularis, num. 5.* & de secundo *to. 1. cap. 20. nu. 4.*

Summ. Lezan. tom. V.

458 Modo autem specialiter notanda illa clausula *Authoritate Apostolica*, quæ habetur in hoc priuilegio, & in alio simili Eremitarum S. Augustini in ipsorum Mari magno §. 1. ex ea enim colligitur Concionatores à Religione designatos exercere posse hoc munus ex Papæ authoritate, ac per consequens illud esse firmius, & solidius; ita vt illud exercere in proprijs Ecclesijs possint etiam contradicente Episcopo, si sine rationabili causa contradicat, secus autem si cum rationabili causa id faciat, puta, quia ipse vult prædicare, aut quod coram ipso solemniter prædicetur, iuxta dicta non solum circa §. 5. Maris magni Minorum, sed etiam *tomo 3. verbo Concionator Regularis num. 6.* ex Rodriguez, Miranda, Tamburino, & Nouario, quos sequitur Barbosa *in Collectaneis Doctorum in Concil. Trident. sess. 5. de reformat. c. 2.* & imitatur alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 112. nu. 2.* pluribus alijs relatis, dicensque ita declaratum esse in quodam Capitulo Generali sui Ordinis. Quo etiam sensu, & iuxta eandem explicationem intelligi debet Constitutio Greg. X V. quam retuli *to. 1. cap. 20. nu. 3.* vbi Pontifex statuit, quod Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus habeat auctoritatẽ coercendi, ac puniendi quoscunque exemptos tam sæculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserint. Intelligi namque debet, quantum attinet ad contradictionem Episcopi, modo dicto, scilicet propter rationabilem causam, verbi gratia, illam assignatam. Bordonus *Resolut. 7. num. 18. & 21.* Ad quod consonat declaratio Vrbani VIII. per suas litteras in forma Breuis directas ad Eminentissimum Cardinalem Sandoual Episcopum Giennensem sub datis 30 Ianuarij 1629. quas refert Barbosa *supra in Concilium Tridentin. sess. 24. de reformat. capit. 4. numero 23.* & quæ sic habent. *Ad hæc, quod in eisdem præinsertis litteris dicitur, Regulares non posse verbum Dei prædicare sine Episcopi licentia, id locum sibi vendicare in ijs tantum Ecclesijs, quæ sui Ordinis non sunt, cum in alijs Ecclesijs sui Ordinis sufficiat Episcopi benedictio petita, licet non obtenta, ita tamen, vt si Episcopus non modo benedictionem simpliciter non concesserit, verum etiam Regularibus prohibuerit quominus prædicent, tunc illo contradicente, in sui quidem Ordinis Ecclesijs liceat illis prædicare, quemadmodum S. Tridentini Concilij decretis salubriter est cautum. Quod si Regulares siue in Confessionibus audiendis, siue in prædicando aduersus ea, quæ superius declarauimus, quoquomodo deliquerint, in vim earundem præinsertarum litterarum ab Episcopo Giennen. coerceri, & puniri possunt etiam censuris Ecclesiasticis &c.*

459 Quod attinet etiam ad confessarios, id est limitatum à Concilio Tridentin. *sess. 23. capit. 15.* vbi cum reuocatione priuilegiorum, & consuetudinum immemorabilium statuitur, illum etiam Regularem posse confessiones sæcularium etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut per Episcopos, per examen, si illis videbitur esse necessarium, idoneus iudicetur. De qua materia latè egi *tom. 1. cap. 19. & tomo 3. verbo Confessarius Regularium*, ac supra in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini circa §. 1. Vbi & specialiter an in casu raro quo Episcopi sine iusta causa negauerint Religiosis facultatem ad audiendum confessiones sæcularium, possint id facere sine ipsorum approbatione, prout tenent plures authores ibi relati, quibus maximè fauet clausula illa *Authoritate Apostolica*, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio, iuxta dicta *sup.* Pro quo nota, quod quamuis hoc, & similia priuilegia reuocata sint, vt dixi, à Concil. Trident. est tamen magna controuersia an etiam reuocata sit per idem Concilium Clementina *Dudum de Sepultur.* quam retuli supra loco relato ex Mari magno Eremitarum S. Augustini, vbi etiam Authores id affirmantes, & negantes adduxi. Etsi autem in d. Clementina solum sit sermo de Prædicatoribus & Minoribus, nihilominus illa extensa est ad Augustinianos à Bonifacio VIII. & ad Carmelitas à Ioanne XXII. imò ad vtrosque ab ipso Ioanne XXII in Extrauaganti *Frequentes de iudicijs*, ita vt sicut priuilegia d. Clementinæ competunt iure communi Prædicatoribus & Minoribus, sic etiam iure communi cõpetant Augustinianis, & Carmelitis, iuxta dicta circa §. 11. huius Maris ma-

gni ex Ioanne de Cruce, & Scholiaste nostro contra Nauarrum, & vtrumque Rodriguez, quo in hac re non bene loquuntur.

460 De alio etiam priuilegio, scilicet facultate instituendi lectores, qui in Conuentibus Sacram Theologiam legere possint, dictum est supra circa simile priuilegium Prædicatorum, & Minorum in ipsorum Mari magno §. 4. Vide etiam dicta *tomo 3. verbo Gradus, & graduati & tomo 4. verbo Lectio quoad Regulares*, & Bullam Callisti III. de qua supra in hoc Mari magno §. 12. & quæ circa illam diximus. Maximè etiam quandam sacræ Rotæ decisionem in vna Cracouiensi *Iuris legendi* coram Ghislerio 3. Decembris 1619. vbi conformiter ad alias sententias Rotales pronunciatum est Rectori, ac Patribus, & Præceptoribus, seu Professoribus Societatis Iesu, licuisse, & licere in eorum Collegio Cracouiensi vltra humaniores literas publicè, ac liberè legere etiam liberales artes, Theologiam, & alias facultates, quibus ad dictum Collegium accedentibus iuxta formam priuilegiorum eidem Societati concessorum; ac Vniuersitati studij generalis eiusdem ciuitatis non licuisse, neq; licere impedire illos in hoc munere. Vbi etiam plura ad hoc, & similia priuilegia pertinentia.

Circa §. 86.

461 HOC priuilegium declaratiuum est præcedentis, quod enim in præcedenti dictum est circa facultatem concessam Prouincialibus in Capitulis Prouincialibus simul cum Definitoribus, ad instituendum Concionatores, in hoc priuilegio declaratur id etiam concedi non obstante quod in Constitutionibus nostris hæc facultas solum sit concessa Generali. Simile priuilegium extat in Mari magno Minorum §. 5. vbi, & locis ibi relatis, ac *circa* §. præcedentem de eo dixi.

462 Non: specialiter notandum non constare, quenam Ordinis Constitutiones sint istæ, de quibus Pontifex dicit, quod ex illis habeatur, quod non liceat alicui Fratri nostro prædicare nisi à Generali examinatus, & approbatus fuerit. Nam in Constitutionibus Sorethanis, quæ tempore huius Pontificis erant in vsu Religionis, non erat talis limitatio solum pro Generali. In ipsis enim *p. 1. c. 9. nu. 7.* sic dicebatur. *Nullus Frater prædicare præsumat nisi à Priore Generali, vel Capitulo Prouinciali examinatus fuerit, & licentiatus, sub Pœna carceris infligenda.* Sed credo dicendum in prædictis Constitutionibus Sorethanis, prout à Generali Soretho editæ fuerunt, non fuisse illam clausulam, *vel Cap. Prouinciali*, sed ipsam additam fuisse in Capit. Generali Venetiarum anno 1524. sub Generali Nicolao Audet conformiter ad Breue Clementis VII. In isto enim capit. prælatæ constitutiones Sorethanæ correctæ, & emendatæ fuerunt, prout patet ex Constitutionibus Audet in titulo ipsarum, & Epistola ipsius in principio illarum posita. Quid autem in Ordine, nostro in alijs Constitutionibus posterioribus circa Concionatores habeatur, sic damus. In Constitutionibus Catalani *parte prima capit. 10 numero 7.* hæc sunt. *Item nullus Frater prædicare præsumat, nisi a Priore Generali, vel Prouinciali, rigorosè de vita, moribus, & scientia examinatus fuerit, approbatus, & licentiatus, & nisi a Reuerendissimo Ordinario benedictionem personaliter, siue licentiam (secundum Decreta Sacri Concilij Tridentini) petierit, vel obtinuerit, sub pœna carceris infligenda.* In Constitutionibus autem nouissimis Gregorij Canalis *parte 1. capit. 10. num. 7.* sic habetur declarando præcedentes. *Item nullus Frater prædicare præsumat, nisi à Priore Generali, vel Prouinciali, rigorosè de vita, moribus, & scientia examinatus fuerit, approbatus, & licentiatus; & nisi a Reuerendissimo Ordinario benedictionem personaliter in Ecclesijs nostri Ordinis, in alijs verò nisi eiusdem Reuerendissimi Ordinarij licentiam (secundum Decreta Sacri Concilij Tridentini) petierit, & obtinuerit, sub pœna carceris infligenda.*

Circa §. 87.

463 AMPLIAT hoc loco Pontifex Sixtus concessiones Ordini nostro factas à Clemente IV. & Vrbano IV. de quibus supra §. 36. & 37. ita scilicet, vt possint Fratres, tam in locis, & Oratorijs suis, quam in alijs decentibus, non solum coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus, sed etiam coram quibuscunque personis cum altari portatili Missas, & diuina officia celebrare, & in locis publicis populo prædicare, absq; Ecclesiæ Parochialis præiudicio, quod Pontifex declarat solum consistere in decimis, & primitijs, quæ à laicis solent clericis exhiberi.

464 Circa quam concessionem, præter notata superius circa alia priuilegia de eadem materia, scilicet in Mari magno Prædicatorum circa §. 9. & 39. & in Mari magno Minorum circa §. 7. & 39. ac supra in hoc eodem Mari magno circa § 36. & 37. ac alijs locis ibi relatis, notandum etiam est id quod Pontifex declarat in hoc priuilegio circa iura parochialium Ecclesiarum etsi enim Clemens IV. in priuilegio hic relato, quod habetur sub §. 36. dixerit ea consistere in oblationibus, decimis, & primitijs, nihilominus Sixtus in hoc priuilegio dicit duntaxat consistere in decimis, & primitijs nulla facta mentione de oblationibus. Et ita praxi, & consuetudine obseruatur. Omnes enim oblationes datæ Regularibus inter Missarum solemnia, vbicunq; illa celebrant, ipsis cedunt, non parochis. De quo latè dixi *to. 4. verbo Oblatio facta Regularibus*, præsertim *num. 2.* tum ex iure communi *cap. 1. de stat. Monachor. cap. nimis iniqua de excessib. Prælat.* tum ex priuilegio Bonifac. VIII. pro Cistercienfibus, tum etiam ex declarationibus S. Congregationis. De quo nouissimè Barb. *in Summa Apostolicarum decision. verbo Oblatio num. 3.* Adde etiam Bonifacium IX. concessisse Fratribus Prædicatoribus, quod nullus illis prohibeat oblationes in Missis recipere sub pœna excommunicationis Papæ reseruata Corduba *in Annotationibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo Eleemosyna §. quoad § 9.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 59. in fin.* post alterum Rodriguez, referens etiam Vualdensem nostrum, Castrum, & Sanchez. Vide dicenda *infra num. 503.*

465 Notat vlterius Scholiastes noster, litem esse inter Doctores an hoc priuilegium de celebrando coram quibuscunque personis cum altari portatili sit reuocatum per Concilium Trid. *sess. 22. in decret. de seruand. & vitand. in Miss.* idque affirmare Azorium, & Mirandam, negare vero Ledesmam, & Ioan. de Cruce cum alijs. Patresque Societatis Iesu habere priuilegium de hac re. Sed de his latè egimus locis relatis, præsertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 39. Minorum *circa* §. 39. Notat vlterius maxima moderatione vtendum esse priuilegio, quod fuerit in hac materia, præcipuè in celebratione ad cameras secularium vbi ipsi dormiunt. At de hoc etiam dictum est supra in hoc Mari magno circa §. 37. præsertim ex declaratione S. Congregationis sub Paulo V.

466 Animaduertere etiam oportet Pontificem in priuilegio, de quo in præsenti, concedere etiam Fratribus nostris posse *in locis publicis prædicare*, id est, extra Ecclesias, & loca sacra, vt in vicis, & plateis. De quo, & similibus priuilegijs dixi *to. 1. in addit. ac de eorum intelligentia his temporibus post Concil. Tridentinum eo to. 5. quæst. 3. c. verb. Concionari, & Concionantes Regulares n. 4.* & supra *circa* § 85. Specialiter autem id vsitari posse contradicente Episcopo dixi eo *nu. 5.* & tenet Hieronymus Rodrig. *in Compend. Resolut. 112. nu. 9.* Merito etiam dicens *nu. 7.* non debere verbi Dei prædicatorem in cubilibus secretis, aut in occulto sermocinari, sed palam, & in publico, Christi, & Apostolorum exemplum imitari. Modus autem iste prædicandi in locis publicis maximè videtur habere posse locum, quando Religiosi prædicant in terris infidelium, iuxta dicta *supra n. 225.* quia inter illos non tam facile erit locus aliquis, in quo id fieri possit. Imo etiam tunc licebit quandoque in cubilibus secretis, & occultis sermocinari ad confirmandum fideles in fide Catholica, & etiam conuertendos ad illam aliquos ex infidelibus, qui forsan alio modo non audirent verbum Dei.

Circa §. 88.

467 PLVRA concedit Pontifex sub hoc priuilegio, spectantia tamen ad exemptionem nostrorum Fratrum à Prælatis Ecclesiarum, seu Ordinarijs, aut legatis Apostolicis. Eximuntur enim à cognitionibus causarum, collectionibus pecuniarum, citationibus, denunciationibus, executionibus,

nibus, visitationibus Monasteriorum Monialium alterius Ordinis, & similibus negotijs, sine licentia Sedis Apostolicæ, & speciali expressione huius concessionis. De quo priuilegio plura dicta sunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 17. & Minorum *circa* §. 15. 16. & 17. ac etiam hoc nostro §. 35. & 46.

468 His addit Scholiastes nostri Ordinis ex Patribus nostris Discalceatis huic concessioni aliquantulum derogatum esse per Concilium Tridentinum *sess. 25. de Regular. cap. 12.* quatenus ibi præcipitur Regularibus omnibus non solum seruare, sed etiam publicare in suis Ecclesijs censuras, & interdicta omnia etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo. Cæterum licet hoc sit verum, dubium tamen quæstionis est, an pro illis diebus, in quibus iuxta sua priuilegia non reuocata per Concilium secundum pluriun sententiam, quam retuli *tomo 1. cap. 21. num. 19. & tomo 2. c. 1. num. 21. & tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares num. 28.* non tenentur seruare interdicta, v. g. pro festis sanctorum sui Ordinis, adhuc teneantur illa publicare. De quo alibi. Probabile etiam est posse cogi Regulares ab Episcopo, non obstantibus his, & similibus priuilegijs, iuxta dicta *tom. 3. verbo Festi dies quoad Regulares num. 5.* ad annunciandum in suis Ecclesijs festiuitates in hebdomada occurrentes, ne propter ignorantiam harum festiuitatum fideles transgrediantur Ecclesiæ præceptum circa illas obseruandas. Rodrig. & Barbosa eo loco relati. Portellus *in dub. Regular. verbo Episcopus num. 7.* alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 25 nu. 5. & Resolut. 60. num. 10.* Idem dico de ieiunijs Ecclesiasticis, propter eandem rationem, prout tenent ijdem Authores.

469 Nota præterea plura ex ijs, quæ in hoc priuilegio continentur, licita esse, & permissa Religiosis, puta curam gerere Monialium, ipsarum confessiones audire, & similia; imo etiam assessorum munus exercere, iuxta dicta *tomo 1. cap. 9. num. 14.* ex Sanchez ibi relato: non autem omnia, quia non possunt Religiosi esse iudices, saltem cum auctoritate Ordinaria, in causa Laicali, iuxta dicta *tom. 3. verbo Iudex, & Iudicium Regularium num. 22.* Pontifex ergo in hoc priuilegio non derogat facultati, quam habent Religiosi ad faciendum ea, de quibus est mentio, sed solum vult, ne cogantur ad illa, præsertim sine consensu suorum Prælatorum.

Circa §. 89.

470 CONCEDITVR in hoc priuilegio Generali, & Prouincialibus, acipsorum Vicarijs, vt Fratres prouisos authoritate Sedis Apostolicæ ad assistendum quibuscunq; Archiepiscopis, Episcopis, aut personis possint corrigere, & ad Ordinem reuocare, non obstante aliqua contradictione. Item quod per literas eiusdem Sedis non facientes specialem mentionem de hoc indulto non teneantur aliquos Fratres prædictis in locis deputare. Præterea quod nullus Legatus etiam à latere virtute litterarum Apostolicarum non facientium de huiusmodi indulto specialem mentionem, nullusque Prælatus, aut quæcunque alia persona possit assumere aliquos ex Fratribus ad sua, vel Ecclesiæ negotia procuranda, seu secum manendum, nisi quos Generalis, & Prouinciales eis assignauerint, quos etiam sub obtentu Ordinis disciplinæ Pontifex decernit.

471 Contenta sub isto priuilegio habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 18. & Minorum §. 18. & 19. hac tamen differentia, quod cum agitur de legato quantum ad facultatem assumendi sibi aliquos ex Fratribus ad sua, vel Ecclesiæ negotia procuranda, excipitur legatus a latere in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, non autem in nostro. Et contra verò cum dicitur nullum Prælatum posse id facere, exprimitur in Mari magno Prædicatorum Cardinalis S. Rom. Ecclesiæ, quod non fit in Mari magno Minorum, neque in nostro.

472 Præter dicta autem eis locis, & *tomo 1. cap. 16. nu. 33. & 34.* nota facultatem hic concessam Prælatis ad reuocandum quoscunq; sui Ordinis Fratres assignatos, vel prouisos Archiepiscopis, vel Episcopis, esse etiam conformem iuri communi in Clementina *1. de statu Monach. §. ad hæc.* & notant ibi Doctores. Quibus adde Hieronym. Rodrig. *in Compend. resolu. 63. num. 25.* Nota etiam, casu quo Prælati concedant facultatem suis subditis ad prædicta, debere esse ex magna causa, puta pro auctoritate Monasterij, vel Religionis, iuxta *Can non pastoris 2. q. 7.* Rodrig. *tom. 1. quæst. Regul. q. 64. ar. 1.* alter Rodriguez *sup.*

473 Nota præterea Religiosum posse esse cubicularium Episcopi, vel alicuius Prælati Ecclesiastici, etiam stando in iure communi & cum licentia sui Superioris. Habetur ex Synodo Generali c. 2. & refertur *can. cum pastoris 2. q. 1.* & tradit Abbas relato Hostien. *ca. cum primo*, eò quod id non sit absque Monasterij vtilitate, cum negotia Monasterij isto modo facilius apud dictum Prælatum promoueri possint. Atque ita docent Abbas *ibi, & cap. quanto num. 1. de Offic. Ordinary.* Bald. *rubr. de maioritat. & obedient. num. 3.* Decius *in cap. in præsentia noua editione nume. 73. de iudicijs.* Romanus *in antiqua editione singulari 500. in noua singulari 506.* Nauarr. *tom. 4. de Regular num. 25. vers 9.* Grego. Lopez *l. 59 fine tit. 5. par.* Sanchez *lib. 6. in Decalogum cap. 13. num. 98.* Addens cum Abbate, & Decio posse esse etiam cum eadem licentia cubicularium alicuius magni Principis (intellige sæcularis) quia hoc in magnam Monasterij vtilitatem cedit. Sed quia indecens videtur Religiosum sæculari Principi in corporalibus ministrare, propterea non facile admittendum est id, quod volunt isti Doctores.

474 Non obstantibus etiā præfatis priuilegijs Religiosi quorumuis Ordinum assumi possunt ab Inquisitoribus authoritate Apostolica in notarios, propter priuilegium Pij IV. quod retuli *to. 1. c. 9. num. 13.* De quo Peña in *director. Inquisit. p. 3. comment 67.* Hieron. Rodrig. *in Compend. resolut. 73. nu. 7.* post alterum Rodrig.

Circa §. 90.

475 PRIVILEGIVM hoc §. contentum est extensiuum præcedentis, per ipsum enim conceditur Generali, & Prouincialibus facultas remouendi, & mutandi Fratres ad prædicandum Crucem, seu Cruciatam à Sede Apostolica designatos, vel hæreticæ prauitatis Inquisitores. Simile sanè alijs priuilegijs concessis Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 19. & Minoribus §. 20.

476 Nota Crucem, seu Cruciatam appellari in præsenti eam expeditionem, quam olim faciebant Christiani contra Turcas, Mahometanos Cruce rubea insigniti, pro recuperatione Terræ Sanctæ, multis indulgentijs ab Ecclesia incitati. Tiraquellus *lib. 1. de bello sacro cap. 17.* Platina *in vita Vrbani II.* Henriquez *lib. 7. de Indulgentijs. cap. 29.* Per illos autem, qui in præsenti priuilegio dicuntur *deputati ad inquirendum contra prauitatem hæreticam*, intelliguntur Inquisitores, seu Iudices in causa fidei. Quos omnes quantumuis à Sede Apostolica designatos subijcit Pontifex Prælatis præfatis sui Ordinis, quantum ad remotionem, reuocationem, translationem, & aliorum substitutionem, etiam medijs censuris Ecclesiasticis. Etsi autem hoc priuilegium, quantum attinet ad prædicatores Crucis, seu Cruciatæ maneat modo in sua vi, cum nullatenus de eius derogatione constet; quod attinet tamen ad Inquisitores prædictos, non manet, propter priuilegia, vel saltem consuetudinem Sancti Officij, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 19. Imo etiam quamuis ex priuilegio Prædicatorum, & Minorum in Bulla *Aurea* vocata §. 8. possent Generales istorum Ordinum, & aliorum, qui cum ipsis communicationem habent priuilegiorum contra Fratres Inquisitores suorum Ordinum procedere, eos puniendo, & corrigendo, id tamen nullo modo colligi debet in spectantibus ad Officium Sanctæ Inquisitionis, sed in alijs ad obseruantiam Regularem attinentibus, & iuxta limitationes adhibitas loco relato ex Mari magno Prædicatorum, & *Circa* §. 8. Bullæ *Aurea*. Nec tales Inquisitores tenentur obedire suis Prælatis in ijs, quæ ad exercitium sui muneris spectant, & possent liberè pergere ad Curiam Romanam cum socio sui Ordinis ad libitum assumpto, etiam non petita, vel non obtenta suorum Superiorum licentia, prout ex priuilegijs ipsorum dicit Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 73. nu. 5.*

Circa §. 91.

477 INHIBET hoc loco Pontifex, ne aliquis in Ordine nostro professus ab ipso discedat sine Generalis, vel Prouincialis licentia, & ne quis talem discedentem prætextu alicuius Apostolici priuilegij, retinere audeat, alias contra ipsum discedentem possit per censuram procedi. Item statuit, quod si aliqui professi post obtentam licentiam à Sede Apostolica, vel Generali ad transeundum ad aliam Religionem, non se contulerint infra duos, vel tres menses ad illam, vt contra illos vti veros apostatas procedatur, quod etiam intelligi vult de illis, qui post susceptionem habitus alterius Religionis intra tempus probationis, nulla facta professione, resilierint.

478 Loquitur Pontifex in hoc priuilegio de discedentibus ab Ordine, maximè prætextu alicuius priuilegij Apostolici, seu transitus ad alium Ordinem, vt ex contextu patet, & dixi supra *circa* §. 74. in alio priuilegio quod simile isti apparet. Et contra taliter discedentes sine licentia statuit procedi posse per censuram; ac veluti contra Apostatas, si postquam licentiam habuerint ad aliam Religionem transeũdi, infra duos, aut tres menses non id fecerint, aut habitum ante professionem factam dimiserint. Quibus similia fermè habentur in Mari magno Prædicatorum § 20. 21. *&* 22. Minorum §. 21. & 22. & Eremitarum Sancti Augustini §. 15. quibus in locis de hac materia dictum est consequenter etiam ad alia dicta locis relatis. Aliqualiter etiam simile priuilegium pro Monachis Benedictinis Congregationis S. Iustinæ ab Eugenio IV. illis cõcessum habetur in Bullario Rodrig. *in hoc Pontifice Bulla* 9.

479 Specialiter circa id quod dixi *circa* §. 21. *&* 22. Maris magni Prædicatorum, scilicet, quod ea, quæ in illis priuilegijs continentur, iure ordinario competunt dictis Prælatis, nota id confirmari ex eo, quod præfati Prælati habent in subditos tantam potestatem (quoad iurisdictionem intellige) quantam habent Episcopi in suas oues. Prout etiam colligitur ex Bulla relata Eugenij IV. pro Benedictinis, in qua illis concedit, quòd in omnibus casibus, in quibus illis esset necessaria auctoritas Ordinarij, si exempti non essent, possint ea vti. Per hæc verba, *Quin etiam ne prædictæ Congregationis Monachi ab eorum quiete distracti Romanam Curiam pro crebris obtinendis licentijs frequentare cogantur, quod in omnibus casibus, in quibus de iure communi Prælatis, & Monachis dictæ Congregationis, authoritas, siue licentia, seu dispensatio Ordinarij esset necessaria, si ab eisdem exempti non essent, Prælatis, Abbatibus, Prioribus, & Rectoribus huiusmodi, qui pro tempore fuerint vna cum eorum Conuentibus authoritate Apostolica, absque eo, quod ad Sedem Apostolicam habeant recursum, huiusmodi licentiam, & authoritatem tenore præsentium indulgemus.* Ex quo colligitur, quod ea, quæ in iure communi de nouo cõceduntur Episcopis, consequenter censentur concessa dictis Prælatis pro sibi subditis, nisi oppositum exprimatur. Panormit. *in cap. at si Clerici* §. *de adult. num.* 18. *de iudicijs*, sequendo Benedictum, & Federicum. Alias subditis istorum Prælatorum nõ esset ita, ac secularibus prouisum. Cum alias ne cogantur egredi extra septa monasterij, debeant esse melioris conditionis. Ioannes de Cruce *in Epitome lib.* 1. *c.* 6. *dub.* 7. *concl.* 1.

480 Nota præterea facultatem istam Prælatorum Regularium ad impediendum suorum subditorum discessum ab Ordine sine ipsorum licentia, extendi etiam ad eos, qui ad Episcopatum assumuntur; ita vt, nisi adsit præceptum Papæ, non possint sine Prælatorum suorum licentia, ad id munus assumi. Ita enim concessit Alexander IV. Ministro Generali Ordinis Minorum in Bullario Rodriguez *in hoc Papa Bulla* 4. his verbis. *Authoritate præsentium de speciali gratia inhibemus, vt nulli præfati Ordinis Fratres, si eos in Episcopos eligi, aut postulari contigerit, electioni, seu postulationi de se factæ audeant consentire, nec aliùs Archiepiscopus, seu quicunque alius Prælatus, vel etiam legatus sedis ipsius nisi fuerit Cardinalis, dictos Fratres, nisi tua, vel ipsorum Fratrum Prouincialium Ministrorum, qui pro tẽpore fuerint, licentia, & assensu, aut Sedis Apostol. eiusdem speciali mandato ad Episcopatus, vel alias dignitates extra nullum Ordinem assumere, vel ordinare præsumant. Nos autem decernimus irritum, & inane, quidquid contra inhibitionem huiusmodi à quibuscunque contigerit attentari.* In Constitutionibus etiam Ordinis Prædicatorum habetur tres Summos Pontifices ipsis concessisse, ne quis Religiosus eius Ordinis sine licentia Generalis, vel Prouincialis, vel mandato Sedis Apostolicæ electioni, vel postulationi ad quamuis dignitatem extra Ordinem de se factæ audeant consentire, aliter factum sit irritum, Ioannes de Cruce *sup. dub.* 7. *concl.* 5. Hæc porrò priuilegia Minorum, & Prædicatorum nostro Ordini, & alijs cum ipsis communicationem priuilegiorum habentibus communia sunt.

Circa § 92.

481 CONCEDITVR hoc loco Prælatis nostris authoritas amplissima contra Apostatas, in quocunque habitu, & loco, etiam in Romana Curia inuentos; deputanturque à Pontifice Ordinarij supra similes, & alios subditos Ordinis. De qua concessione multa dicta sunt circa alias, etsi non tam amplas, in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. Minorum §. 23. & in hoc nostri Ordinis Mari magno *circa* §. 28. 31. *&* 74. Dixi *non tam amplas*, quia nõ video in illis expressionem illam de Curia Romana, quæ in hoc priuilegio habetur, & in alio Seruitarum in ipsorum Mari magno §. 48.

482 Cum autem in hoc priuilegio habeantur illa verba: *In qua (scilicet Curia Romana) sicut extra nos super vestros subditos ratione professionis tam tacitæ, quam expressæ emissæ Ordinarios, &c. deputamus*, non solum colligitur, id quod supra § *præcedenti* dicebamus, scilicet, quod nostri Prælati habent tantam potestatem in suos subditos, quantam habent Episcopi in suas oues; sed etiam, prout colligitur ex verbis illis *extra nos*, quod dicti Prælati subsunt Pontifici Romano Immediatè, seu *absque vllo medio*, vt habetur in priuilegio Ioannis vigesimi secundi pro nostro Ordine, quod habes in hoc Mari magno §. 5. & ex alio priuilegio concesso Eremitis Sancti Augustini in ipsorum Mari magno §. 31. Est etiam hæc concessio conformis iuri cõmuni *cap. fin. de Regularib.* vbi præcipitur præsidentibus Capitulorum, seu Abbatibus, vt fugitiuos suos annuatim quærant, & recipiant, iuxta dicta *tomo* 1. *capit.* 16. *num.* 16. vbi plura ad intentum, maximè *num.* 17. qualiter Episcopi teneantur etiam illos incarcerare, & ipsorum Superioribus puniẽdos tradere. Vide Tamburinum de *Iure Abbat. tom.* 3. *disp.* 8. *quæst.* 5.

483 Alia pertinentia ad hoc priuilegium habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & nostro locis relatis, & alijs, quæ ibi citauimus, ac in Mari magno Seruitarum *circa* §. 48.

Circa §. 93.

484 PROHIBET hoc loco Pontifex, ne expulsis ab Ordine nostro, aut qui sponte ab illo egressi fuerint, possint prędicare, confessiones audire, seu docere, nisi ad alios Ordines transierint, vbi hęc licitè gerere queant, alias excommunicari possint.

485 Est hoc priuilegium simile alijs, quæ extant in Mari magno Prædicatorum §. 24. & Minorum etiam §. 24. Quibus locis, & alijs ibi relatis de hac materia dixi. Nunc addendum, immeritò Hieronymum Rodriguez *in Compen. Resolut.* 57. *num.* 7. dicere, quod cum huiusmodi eiecti, seu expulsi ab Ordine sint Infames, non possunt cogere Religionem, vt illos admittat, additque ex Miranda *to.* 1. *Man. quæst* 52. *art.* 7. casu, quo eos recipere conueniat, id debere esse cum Sedis Apostolicæ dispensatione. Oppositum namque colligitur tum ex *capit. fin. de Regularib.* vbi expressè habetur Prælatos teneri quærere *sollicitè annuatim* huiusmodi eiectos, & eos recipere, *salua Ordinis disciplina* ac eos excommunicare, & vt excommunicatos denũciari facere, *donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur.* Tum etiam ex decretis Sacræ Congreg. Concilij *de Apostatis, & Eiectis* sub Vrbano VIII. vbi innouatur prædictum *cap. fin. de Regularib.* & declaratur illud habere locum etiam in ijs, qui legitimè expulsi fuerũt, *dummodo tamen in expulsis huiusmodi subsit spes euidens emendationis, &c.* Quando ergo talis spes subsit, tenentur eos reducere

ad

ad Religionem, ac propterea eiecti ipsi sic emendati possunt eam cogere, vt admittantur. Neque ad hoc requiritur Sedis Apostolicæ licentia, cum hoc sit de iure communi innouato in dictis Sacræ Cōgregationis. Nec obstat quod eiecti sint infames, quia non sunt infames nisi dum manent in sęculo non emendati, & solum sunt infames infamia facti, quæ iuxta dicta *tomo 3. verbo Infamia numero* 16. tollitur per Pœnitentiam, seu emendationem vitæ. Vide dicta *tomo 1. capit. 23. numero 7. & 9. & tomo 3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine præsertim nu. 2.* Et nota decretum quoddam cuiusdam Capituli Generalis Minorum, quod refert relatus Rodriguez *num.* 8. & ante ipsum Portellus *in Dub. Regular. verbo Eijcere ab Ordine numero* 6. quo ordinatum fuit, vt eiecti non possint iterum recipi ad Ordinem, etiāsi id petant, moderandum esse, iuxta dicta solum pro casu, quo illi eiecti non sint emendati, aut non sit spes emendationis.

486 Nota quoque, quod quamuis ex hoc priuilegio, alioque referendo § *sequenti*, alijsque pluribus constet posse incorrigibiles eijci ab Ordine, iuxta modum tamen, & limitationes traditas à Sacra Congregatione in decretis adductis, de quibus latè egi *tomo 1 capit. 23. & tomo 2. verbo Eiecti Regulares*; nihilominus, quia experientia comprobatum est plures ex industria fieri inobedientes, & incorrigibiles, vt eam ob causam à Religionibus expellantur, & liberius viuant, ideo tales perpetuo carceri potius damnandi, vel ad triremes mittendi, prout Paulus V. cōcessit Canonicis Regularibus S. Crucis Conimbricæ anno 1613. testantibus Portello supra *num.* 4. & Hieronymo Rodriguez *supra numero* 9. Quo priuilegio dicunt potiri alias Religiones. Addo ego, maximè, quia iure communi est etiam concessum.

Circa §. 94.

487 STATVIT Pōtifex in hoc priuilegio, vt eiecti, vel egressi ab Ordine, & alij quicunque Fratres possint à Generali, vel eius Vicario licentiari ad quoscunque alios Ordines præterquam B. Augustini, Templariorum, Hospitaliorum, & aliorum arma portantium; inhibens etiam ne ad alium Ordinem transeant, aut ibi recipiantur, aut retineantur sine licentia Sedis Apostolicæ.

488 Extat simile priuilegiū pro Prædicatoribus in Mari magno ipsorum §. 24. & pro Minoribus §. 25. & 26. Quibus locis, & alijs ibi relatis plura ad materiam huius priuilegij spectantia dixi. Nunc addendum, ex illis verbis Papæ: *Eiectoi autem de Ordine vestro, vel egressos, qui receptione in eodem Ordine, suis culpis exigentibus, reddiderint se indignos*, expendendo hæc posteriora, colligitur id quod *circa § præcedentem* diximus, videlicet, quod quando tales eiecti *reddiderint se* dignos receptione, eo quod emendati fuerint, debent recipi ad Religionem.

489 Quod vero tales eiecti non possint propria authoritate ad alios Ordines transire, constat ex dictis *to. 1. c. 23. nu. 10.* propter rationem ibi adductam, scilicet, quia adhuc tempore electionis perseuerant subiecti Religioni, à qua fuerunt expulsi; nec censentur omnino, aut perpetuo derelicti à Religione, nisi solum pro tempore, quo non se emendauerint, ut dixi iuxta dicta *to. 3. verbo Eiecti Regulares num. 4.* Cuius signum est, quod S. Congregatio Concilij § præcedenti relata innouando *cap. fin. de Regularibus*, præcepit, vt Prælati *saltem annuatim* requirant eiectos quoscunque, & illos recipiant, si fuerit *spes emendationis*. Quia ergo talis spes potest esse de quocunque quantumuis proterno peccatore, ideo nunquam censeri debet illorum expulsio perpetua absolutè, sed solum conditionate, id est, si non se emendauerint. Quod dico contra Sanchez, & alios ab ipso relatos *lib. 6. in Decalog cap. 9. num. 36.* qui non viderunt dictam innouationem *cap. fin. de Regularib.* à S. Congregatione factam.

490 Circa verba autem illa huius priuilegij, *Cum suis testimonialibus litteris*, quibus dicitur Generalem vel eius Vicarium posse concedere licentiam dictis expulsis ad transeundum ad alios Ordines, ac præter illos relatos cum litteris ipsis, dubitat Rodriguez, an si transeant sine dictis litteris, professio illorum sit valida, & respondet *tom. 1. Quæst. Regul. qu. 30. art. 11.* quem sequitur alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 57. num. 10.* esse irritam, & inualidam, eo quod talis litteratura requiratur, vt forma talis transitus, deficiente autem forma deficit valor actus. Consequenter tamen ad dicta supra in Mari magno Minorum circa §. 25. & 26. dicendum, quod si illi transeant ad Religionem strictiorem, valida erit translatio, seu professio, quia iuxta dicta *tom. 1. c. 22 num 7.* defectus licentiæ non irritat transitum ad strictiorem, seu perfectiorem Religionem, licet illum illicitum reddere possit, nec Pontifex in hoc casu irritat talem professionem, aut transitum, nec petit illas litteras testimoniales tanquam formam, sed tanquam rem præceptam, vt constet de legitimitate actus. Sanchez *sup. numero 39.* Castrus Palaus *parte 3. Tract. 16. disp. 4. punct. 22. numero 4.* Si verò illi transeant ad minus strictam, aut æque strictam Religionem, cum id sit omni iure irritum, & prohibitum, iuxta dicta *cap. 22. num. 7.* relato proculdubio transitus, & professio in illa Religione irrita erunt. Quid porrò dicendum si transirent ad Ordines Prædicatorum, Minorum, aut Eremitar. S. August. consule dicta supra *circa §. 20.* huius Maris magni, propter priuilegium Ioannis XXII. ibi relatum.

491 Nota præterea, quod ex priuilegio Iulij II. pro Minoribus, quod habetur in Bullario Rodriguez *in hoc Pontifice Bulla 12.* possunt Ordinarij litteras testimoniales, etiam à Sede Apostolica concessas, quas habere solent ij, qui ex Religione exeunt sub varijs prætextibus, instante Religione, examinare & de illis iudicare, & si non sunt veræ, reuocandi, & annullandi; at etiam si fuerint de incedendo in habitu sæculari, quod id non sit locis, vbi sunt Monasteria Religionis, inhibendi. Quod est notabile priuilegium, communicabile alijs Religionibus propter communicationem priuilegiorum, & valde valde ipsis pro hoc, & multis alijs casibus.

Circa §. 95.

492 HIC statuit Pontifex, vt nullus habitum nostri Ordinis, aut ipsi similem deferre audeat, alioquin ad illum deponendum per Diœcesanos locorum per censuram Ecclesiasticam compelli possit. De quo etiam priuilegio in simili alio Prædicatorum in eorum Mari magno §. 25. & Minorum in eorum etiam Mari magno §. 27. alijsque locis ibi relatis dictum manet.

493 Notat præterea huius Maris magni Scholiastes idē priuilegium per duplicem concessionem Apostolicam indultum esse nostris Patribus Discalceatis. Circa vtramque tamen concessionem notat R. P. Ioannes à Matre Dei *in Scholijs adlibus* prohibitionem in ipsis contentam comprehendere etiam Fratres nostros de Obseruantia, etiamsi calceati incedant, habitum tamen similem eisdem PP. Discalceatis gestant. Hoc tamen cum duplici moderatione accipiendum. Prima, vt non sit alia differentia, nisi solum in calceamentis; si enim præter eam fuerit notabilis aliqua differētia in habitu, tunica videlicet, scapulari, & caputio, ac etiam cappa alba, & caputio albo, proculdubio saluabitur distinctio Religionum, quam Pontifices intendunt in dictis concessionibus. Secunda, vt talis habitus, quam Fratres de Obseruantia deferunt, non sit conformis suis Constitutionibus, sed supra, aut contra illas; si enim conformis suis Constitutionibus fuerit; nullo pacto credi debet, quod Pōtifices prohibeant ipsum deferre. Præsertim Vrbanus VIII. in Bulla, vbi continetur vna ex dictis concessionibus, Fratribus de Obseruantia præcipit, vt habitum gestent iuxta Ordinis Constitutiones.

494 Qualis autem sit noster habitus, sic habetur ex Constitutionibus Ioannis Soreth. *parte 1 capitul 11* approbatis à Clem. VII. *Vestimenta Fratrum lanea sint eiusdem formæ, vt habeant tunicas amplas griseas, nigras, vel saltem ad nigredinem tendentes, rotundas vsque ad talos descendentes. Et habeant ipsas satis largas non nucleatas, & sine filis de serico tam in manicis, quam in collo. & alibi. Habeant etiam scapularia breuiora tunica vno palmo, eiusdem coloris cum eis, sine filis de serico, aut alterius coloris a panno. Sint etiam accincti super tunicam Zonis satis latis de corio nigro, scilicet, ad latitudinem duorum digitorū per transuersum, & non artificiali colore coloratis, non munitis, nec ferratis osse quocunque, vel fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus,*

bus, vbi poterit esse parum de esse. *Nullus Frater portet vestes de alio panno, vel lana, alio quam dictum est, colore, tinctis, sub pœna priuationis vsus illius, & grauis culpæ rigide infligenda. Exceptis conuersis, & laicis, qui vbique vtantur griseis sui natiui coloris, vbi haberi poterunt, ad nigredinem tendentibus.* Quo ad cappam autem sic habetur: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam talis longitudinis, vt breuior sit superiori tunica vno palmo.* Parum differunt, quæ in Constitutionibus Caffardi p. 1. cap. 12. habentur. *Vestimenta Fratrum lanea sint eiusdem formæ, vt habeant tunicas amplas, griseas, nigras, vel saltem ad nigredinem tendentes, rotundas, vsque ad talos descendentes. Habeant ipsas satis latas, non nucleatas, & non apertas à parte anteriori nisi vno palmo cum dimidio, & sine filis de serico tam in manicis, quam in collo, & alibi. Habeant etiam scapularia breuiora tunica eiusdem coloris cum ea sine filis de serico, aut alterius coloris à panno. Sint etiam accincti super tunicam zonis de corio nigro ad latitudinem duorum digitorum per transuersum, & non artificiali colore coloratis, non munitis, nec ferratis esse quocunq; vel fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi poterit esse parum de esse. Nullus Frater portet vestes de aliquo panno, vel lana, alio quam dictum est colore, tinctis, sub pœna priuationis loci, & vocis, & grauis culpæ rigide infligenda. Exceptis conuersis, & laicis, qui vbique vtantur griseis sui natiui coloris, vbi haberi poterunt, ad nigredinem tendentibus.* Quoad cappā verò sic ibi habetur: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam consutam à parte anteriori, talis lōgitudinis, vt breuior sit superiori tunica.* Parum quoque diuersa sunt, quæ in nouissimis Constitutionibus Concilij p. 1. cap. 12. nu. 2. de eadem re dicuntur, videlicet: *Vestimenta Fratrum lanea sint, eiusdem formæ, vt habeant tunicas amplas, griseas, nigras, vel saltem ad nigredinem tendentes, rotundas, vsque ad talos descendentes. Habeant ipsas satis latas, non nucleatas, & non apertas à parte anteriori, nisi vno palmo cum dimidio, & sine filis de serico tam in manicis, quā in collo, & alibi. Habeant etiam scapulare breuiora tunica eiusdem coloris cum ea sine filis de serico, aut alterius coloris à panno. Sint etiam accincti super tunicam zonis de corio nigro, ad latitudinem duorum digitorum per transuersum, & non artificiali colore coloratis, non munitis, non ferratis esse quocunque, vel fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi poterit esse parum de esse. Nullus Frater portet vestes de alio panno, vel lana alio quam dictum est colore, tinctis: sub pœna priuationis loci, & vocis, & grauis culpæ rigide infligenda. Exceptis Conuersis, & laicis, qui vbicunque vtantur griseis sui natiui coloris, vbi haberi poterunt ad nigredinem tendentibus.* De cappa autem alba sic habetur ibidem: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam consutam à parte anteriori, talis longitudinis, vt breuior sit superiori tunica quatuor digitis per transuersum.* Ex quibus omnibus, & alijs, quæ in specialibus statutis pro Reformatis nostri Ordinis editis extant, constat quis sit proprius habitus Ordinis à Religiosis nostris gestandus, & in quo à nemine molestari possint.

495 Nota præterea hoc priuilegium de non portando habitu Ordinis à quocunque extraneo haberi in Mari magno Seruitarum § 30. cum maiori amplitudine, ita vt non solum prohibeatur gestatio habitus Religiosorum, sed etiam, & Pinzocherarum, seu Tertiariarum cum facultate etiam cōcessa Generali, & Prouincialibus Ordinis ad procedendum contra aliter facientes. Quod priuilegium, quatenus competit dictis Seruitis, competere etiam poterit alijs Mendicantibus cum eisdem communicationem priuilegiorum habentibus.

Circa §. 96.

496 INDVLGET Pontifex in hoc priuilegio, quod quando habitum Religionis nostræ assumentes aliqua restituere tenentur incertis personis, possint Prælati bona ipsa in pios vsus conuertere, *prout secundum Deum viderint expedire.* De quo etiam priuilegio, & simili alio Prædicatorum in ipsorum Mari magno *circa* §. 27. & Minorum, in ipsorum etiam Mari magno *circa* §. 29. alijsque locis ibi relatis sufficienter dictum est.

497 Præter quæ hic etiam addēdum, hoc priuilegium (etiam quatenus priuilegium est, & concedens aliquid supra ius commune, de quo in locis relatis) posse extendi ad personas Tertiarias nostri Ordinis, tum quia illæ dicuntur pertinere ad Ordinem nostrum, iuxta dicta *to. 2. cap. 14. nu. 7.* & assumere *Religionis habitum*, prout loquitur Pontifex in hoc priuilegio, tum quia illæ gaudent amplissima communicatione priuilegiorum Religionis, illis concessa ab hoc eodem Pontifice in hoc Mari magno §. 84. illis verbis: *Quo sic receptæ* (scilicet personæ tertiariæ, vtriusque sexus) *& in posterum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio, quā omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentijs, & alijs priuilegijs, quibuscunque præfati Ordinis Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterū concedentur, quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipsis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Mōte Carmeli competunt, vel competere possint, seu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipsa esse capacia.*

Circa §. 97.

498 INHIBET hoc loco Pontifex Fratribus nostris, ne aliquis eorum, nisi necessitate vrgente, alijs quam suis Prælatis peccata sua confiteatur, vel alijs Ordinis Sacerdotibus secundum Ordinis instituta. Quæ etiam inhibitio facta est Prædicatoribus in eorum Mari magno § 29. & Minoribus § 32. quibus locis, & alijs ibi relatis de illa satis dictum est. Video tamen differentiam in inhibitione facta Prædicatoribus, & Minoribus ac in ea, quæ fit nostris Fratribus, quod in illa dicitur *nisi necessitatis vrgente articulo*, in hac verò nostra *nisi necessitate vrgente*, quo denotatur non solum necessitate articuli mortis, sed in alia necessitate vrgente, vt puta, iuxta dicta *circa* §. 32. relatorum, insinuere, posse Religiosos confiteri sua peccata alijs, quam suis Prælatis, aut Fratribus sui Ordinis. Nota tamen in tali necessitate, nisi sit articuli mortis seu periculi mortis, iuxta dicta *tomo 3. verbo Bulla Cœnæ numero 53. & verbo Bulla Cruciatæ numero 23.*) non posse absolui Religiosos extra Ordinem a casibus in Ordine reseruatis, nisi forsan à Prælatis suis, quibus incumbebat absolutio à talibus casibus reseruatis, habuerint ad hoc expressam facultatem, Portellus *in dub. Regular. verbo Confessor erga Fratres numere 12.* Villalobus *2. part. Summ. Tractat. 9. difficult. 64. nume. 7.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 31. numer. 22. & 23.* Quintana Duenas *in singularib. Tract. 3. singul. 9.*

499 Nota præterea, quod quamuis hoc loco Pontifex non loquatur expressè de Monialibus, sed solum de Fratribus, eadem tamen est ratio de vtrisque, ac proinde quemadmodum Fratres non possunt confiteri sua peccata nisi solum suis prælatis, aut designatis ab illis, sic neque Moniales. Addit Hierony. Rodriguez *supra numer. 21.* ex alio Rodriguez, & alijs authoribus, quod Confessarij pro Fratribus, à suis Prælatis non censentur approbati pro Monialibus. Addo ergo, quod hia temporibus, propter Constitutionem Gregorij XV. & declarationes S. Congregationis relatas supra *sup.* §. 62. confessarij Monialium, etiamsi sint ipsarum Prælati, non possunt illarum confessiones audire, nisi sint ab Episcopis approbati. Quamuis dicta Constitutio, vt ibi dixi, in Hispania sit suspensa. Quod non animaduertit Quintana Duenas author nouissimus *in singularib. Tract. 3. singular. 25. num. 7.* Supponens dictam Constitutionem Gregorij in Hispania habere vim.

Circa §. 98.

500 PRIVILEGIVM hoc §. contentum est veluti summarium quoddam, aut recapitulatio plurium aliorum, quæ in præcedentibus concessa sunt tam nostris, quam alijs Mendicantibus, quantum ad exemptionem illorum. Etenim illa, quæ hic continentur, quod non possint cogere Prælati Ecclesiarum Fratres, vt ipsis confiteantur peccata sua, aut quod assistant ipsorum Synodis, vel conuocationibus, aut illos comitentur extra Ciuitatem, vel ipsis alias quod

obediant

obediant ipsorum Constitutionibus, vel ipsis obedientiam præstent; aut se intromittere in statutis, & Prælatorum institutionibus, seu destitutionibus, vel impedire mansionem in aliqua ciuitate, vel villa, habentur etiam in Mari magno Prædicatorum. §. 30. *&* 31. & Minorum §. 33. ac Eremitarum Sancti Augustini §. 16 imò & in hoc nostro Mari magno §. 75. Aliqua verò ipsorum sparsim, & diuisim habentur etiam in similibus priuilegijs, vel quatenus omnimodam exemptionem Religiosis tribuunt, vel quatenus specialiter loquuntur de eisdem materijs.

501 Quamuis autem in locis relatis, & alijs ibi citatis de prædictis sufficienter dictum videatur, adductis quoque limitationibus à Concilio Tridentino designatis, quoad assistentiam ad Synodos Episcopales, & ad processiones indictas, & quoad constructionem Monasteriorum; nihilominus pro praxi Regularium, quando casus esset, quod Prælati Ecclesiarum, Episcopi v. g. vellent aliquid facere contra formam horum, & similium priuilegiorum, notanda sunt, quæ dixi *tomo 3 verbo Exemptio Regularium num.* 14. & supra in hoc Mari magno circa § 60. scilicet non tenere obedire illis, sed debere dicere se esse exemptos ab eorum iurisdictione, ac proinde declinare ab illa, & recurrere ad Conseruatores, nec posse ipsos interpretari ipsorum priuilegia, aut petere, quod ipsis ostendantur; de quo similiter supra in Mari magno Minorum *circa* §. 36. Casu etiam quod Domini Episcopi, aut alij Ordinarij dicerent id facere posse propter speciale rescriptum Papæ, vel authoritatem ab ipso delegatam, si hoc declaratur in citatione, possunt comparere coram ipsis, & petere rescriptum. Si autem illud non ostenderint, non est illis obediendum, prout colligitur claré ex *cap. cum in iure de offic. & potest. iudic. delegat* vbi expresse habetur neminem cogi exequi ea, quæ præcipiuntur à delegato, nisi constet, aut probetur delegatio. Vnde consequenter excommunicatio lata à delegato, qui copiam suæ delegationis petenti non dedit, est nulla, etiamsi alias ipse verè delegatus sit. De ijs communiter Doctores *in d. capit. cum in iure*, quorum plures refert Barbosa *ibi*, Sanchez *lib. 8 de Matrimon. disput.* 17. *numero* 17. *&* 18. id extendens etiam pro casu, quo talis delegatus Cardinalis esset, Molina *de iustit. tomo 6. tract. 5. disputat.* 25. *numero* 1. Riccius *in praxi aurea resolut.* 414. Grassius *to.* 2. *consil. lib.* 1. *de offic. delegat. consil.* 4. Peirinis *tomo* 1. *de subdito quæst.* 1. *cap.* 18 §. 2. *conclus.* 7. Loquens pro casu quo Episcopus vellet visitare aliquod Monasterium exemptum. Addit idem Grassius non posse Prælatum Regularem Episcopo volenti Monasterium Regulare visitare, nec ostendenti litteras suæ commissionis, resistere non solum verbis, sed facto. Quod non consulo, propter scandalum, & reuerentiam debitam dignitati Episcopali, & modestiam Religiosam; An verò sint aliqui casus, in quibus Ordinarij visitare possint Monasteria Regularium consule dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* § 13. *num.* 47.

Circa §. 99.

502 CONCEDIT hoc loco Pontifex, vt de ijs, quæ nobis legantur, dum modo ea non conuertantur in vsus alios, sed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut in illos, qui in Nicolai IV. concessione, de qua supra § 17 continentur, nulli canonicam portionem exhibere teneamur, neque aliquid exigi vel extorqueri de præmissis a nobus, vel ab executoribus testamentorum, aut hæredibus decedentium possit. Conformiter, sanè ad alia priuilegia Prædicatorum in ipsorum Mari magno §. 32 *&* 42. Minorum §. 34. *&* 42. Eremitarum Sancti August. §. 38. 39. 40. *&* 41. & nostro etiam Carmelitarum *supra* § 16 17. *&* 59. Quibus in locis, & quatuor tomis Summæ, ibi relatis de hac materia plura dicta sunt.

503 Nunc addendum primo, concessionem hanc de nó soluenda aliqua portione de ijs, quæ nobis legata sunt, maximè procedere in oblationibus, quæ fiunt nostris Ecclesijs, aut Religiosis pro ipsorum necessitatibus, de illis enim nihilominus exigi potest ab Episcopo, vel parocho, iuxta dicta *tomo 4. verbo Oblatio facta Regularibus num. 2. ex cap. 2. de stat. Monach. & cap. nimis de excessib. Prelator.* ac Riccio, Ioanne de Cruce, & Nouario ibi relatis, quibus iungitur Seraphinus Freitas *in Bullar. Ordin. B. Mariæ de Mercede in Scholijs ad Bullam 2. Clement. IV.* afferens etiam concessionem Bonifac. VIII. pro Cisterciensibus, quam eo loco retuli, & quæ deseruit etiam pro casu, quo Episcopi celebrarent in nostris Ecclesijs, adhuc enim tunc oblationes factæ cedunt Religiosis. Pro quo etiam, vide dicta *supra numero* 464.

504 Circa illud verò, quod tangitur in hoc, & similibus priuilegijs de pijs legatis non conuertendis in alios vsus, sed in illos dumtaxat pro quibus relinquuntur, præter dicta de hoc puncto *tomo* 1. *cap.* 18. *numero* 94. *& tomo* 2. *cap.* 19. *numero* 47. *& tomo* 4. *verbo Legata Regularibus relicta numero* 35. *&* 36. Nota etiam, Leonem Decimum, in Bulla *Dum grata* in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede *Bulla* 3. statuisse, vt oblata pro redemptione alicuius captiui in particulari Fratribus huius Ordinis solum in redemptionem eiusdem personæ expendenda esse; erogata verò pro redemptione captiuorum in genere, in opus ipsius redemptionis dumtaxat exponi fideliter debere, & in nulla alia pia opera commutari posse, sed conseruanda in arca quatuor clauium. Concedit tamen Generali Ordinis facultatem disponendi de tertia solum parte istorum, quæ pro redemptione in genere conferuntur, in subsidium necessitatum domorum pauperum, & aliorum, qui in hoc opere versabuntur. Cui concessioni, vt audio renunciauit hæc Religio in Comitijs Generalibus anno 1630. celebratis; & meritò sanè, quia occasio inde accipi posset minuendi valde Eleemosynas pro tam pio opere redemptionis captiuorum in posterum conferendas. Vnde cessant, quæ Freitas in huius Bullæ Scholijs pro istius concessionis explicatione dicit.

505 Notandum præterea, quod si legata aliqua fuerint facta Regularibus præcisè pro victu, & vestitu, & aliarum necessitatum, comprehenditur etiam sub illis necessitatibus habitatio ipsorum, & alia, quæ non concernunt immediatè illorum personas *l. victus de verb. Signif.* Reboff. *in l. cætera* 44. *de verb. Signif.* Rota in Zamorensi *Emptionis decimarum* coram Seraphino anno 1592.

Circa §. 100.

506 PLVRA quoque sub *hoc* §. priuilegia Fratribus nostris concessa continentur. Videlicet circa facultatem transferendi secum bona sua ex vno Conuentu ad alium, absque eo, quod aliqui Ecclesiarum Prælati loca, & bona prædicta occupare possint. Item circa exemptionem à procurationibus, exactionibus, collectis, subsidijs, vel prouisionibus &c. Quæ omnia habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 33. 34. *&* 35. & Minorum §. 35 *&* 36 ac aliqua ipsorum in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini §. 34. In quibus locis, & alijs ibi citatis de hac materia locuti sumus.

507 Circa quæ notanda clausula illa: *Cum ipsa priora, & alia loca Fratrum ad Apostolicam Sedem, & ad prædictum Ordinem Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli specialiter, & immediate pertinere noscantur.* Sicut eam notaui in Mari magno Minorum circa §. 35. Ex ea namque colligitur, id quod sæpius dictum est, videlicet, Ordinem nostrum, illiusque bona immediatè esse sub Ecclesiæ protectione, & iurisdictione independenter à quibuscunque Ordinarijs. Expendenda etiam dictio illa *specialiter*, qua vtitur Pontifex, cum enim plus sit aliquid specialiter fieri quam generaliter, *cap.* 2. *de offic. Ordin. & cap. quamquam dist.* 30. ac notant Glossa *in d. cap.* 2. Octauianus Vulpella *de prepos. & aduerb. signif. sub dict. simul vers. specialiter.* & Barbosa *in tract. de dictionib. dict.* 381. *num.* 2. ideo per illam denotatur, non generali, aut communi ratione sicut alia bona Ecclesiastica spectant ad Papam, sed speciali, scilicet titulo protectionis, & immediatæ iurisdictionis bona Ordinis nostri ad eundem spectare.

508 Notat vlterius nostrorum Patrum Discalceatorũ Scholiastes ex priuilegio Leonis X. & Rodriguez, posse Prælatos Religionis quando transferunt sua Monasteria, vel Ecclesias de vno ad alium locum, vendere locum priorem, etiam ad vsus humanos. Cæterum iuxta dicta *tom.* 4. *verbo Monasteria Regularium nu.* 38. cum maximè ijs téporibus, propter decretum S. Congregationis Concilij, quod ibi retuli, omnis alienatio bonorũ immobilium, imò & mobiliũ pretio-

pretiosorum sit prohibita Regularibus cum reuocatione omnium priuilegiorum ipsis alias concessorum, & venditio talium locorum, maximè ad vsus humanos, sit quædam alienatio, ideo nequit fieri, inconsulta Sede Apostolica, prout in d. decreto decernitur, & tale priuilegium Leonis X. & alia similia vacabunt; etiamsi id fiat per *personas a Sede Apostolica ad hoc deputatas*, prout loquitur Pontifex in hoc priuilegio. Siue enim tales personę sint Syndici, vt Cassarub. putat, vel Conseruatores Ordinis, vt Peirinis existimat, quos eo loco retuli, cum decretum relatum abroget omnia priuilegia Regularibus quoad huiusmodi alienationes faciendas concessa, etiam istud abrogasse censendū est.

Circa §. 101.

509 DEROGAT hoc loco Pontifex *cap. volentes de priuil. in 6.* ab Innocentio IV. edito, vbi statuebatur exemptos omnes posse conueniri coram Ordinarijs ratione delicti, seu contractus, aut rei, de qua agitur contra illos; ac vult Constitutionem istam in Fratribus nostris locum non habere, irritans, & cassans quidquid in cōtrarium effectum fuerit. Habent simile priuilegium Prædicatores in ipsorum Mari magno §. 46. Minores §. 44. Eremitæ S. August. §. 32. & 41. & nostri Carmelitæ ex Clement. VI. in hoc Mari magno § 6. Quibus in locis, & alijs ibi notatis, de hoc priuilegio, & ipsum concernentibus, maximè quoad limitationes ipsius à Concilio Tridentino factas, sufficienter dictum est.

510 Solum ergo expendenda sunt, quæ nostri Ordinis Scholiastes super hoc priuilegio notat. Primò quidem, quod quamuis non obstante hoc, & similibus priuilegijs, iuxta decretum Concilij Tridentini *sess. 25. cap. 14. de Regularib.* Regularis non subditus Episcopo, qui intra Claustra Monasterij degens, si extra illa notoriè, & scandalosè deliquerit, sit denunciandus suo Superiori ab Episcopo, vt puniatur, imo Superior non illum puniens multis pœnis subiaceat propter Bullam *Suscepti muneris* Clem. VIII. quam retuli *to. 1. c. 16. num 26.* nihilominus, vt inquit dictus Scholiastes, non est detinendus in carcere Episcopi, sed remittendus Superiori, ita declarante etiam S. Congregatione. Quia verò alij Doctores, quorum aliquos retuli *to. 4. verbo Delinquens Regularium num. 2.* oppositum sentiunt, scilicet posse talem Regularem in carcere ab Episcopo detineri, ideo, iuxta dicta eo loco, media via incedendum est dicendo, id posse facere Episcopum in casu, quo timeret fugam dicti Religiosi, non verò quando non esset talis timor. Aduertit etiam idem Scholiastes Episcopum incarcerantem dictum Regularem, pro casu scilicet, quod non timeretur eius fuga esse excommunicatum iuxta *c. si Clericus de sent. excommunicat. in 6.* quod facilè admitti potest, quia exercet iurisdictionem iniuriosam, quam nō habet in Religiosum contra *cap. si quis suadente 17 quæst. 4.*

Circa §. 102.

511 APPROBAT, & confirmat hoc loco Pontifex Sixtus Regulam nostram ab Alberto Patriarcha traditam, & confirmationes illius ab Innoc. IV. Alexand. IV. & Nicolao IV. factas, simulque moderationes ab Eugenio IV. & Pio II. etiam factas, & insuper facultatem concedit Generalibus, vt possint dispensare in ieiunio, & esu carnium in Regula contentis, tres dies in qualibet hebdomada plures, vel pauciores ad ieiunium faciendum nominando, & remittendo; ac singulis vtriusque sexus eiusdem Regulæ professoribus, vt semel in vita, & in morte plenariam omnium suorum peccatorum remissionem, & indulgentiam à confessore idoneo ab ipsis de suorum Superiorum cōsensu eligendo obtinendam.

512 De Regulæ nostræ confirmationibus, quas Papa in hoc priuilegio commemorat, innouat, & confirmat, dixi supra *circa* §. 7. huius Maris magni, cum de eadem Regula sermo esset, latiusque dicam, Deo dante, in Annalibus Ordinis. De moderationibus etiam eiusdem Regulæ ab Eugenio IV. & à Pio II. factis, quas etiam hic Pontifex refert, actum est supra circa §. 8. & 9 vbi etiam alia ad intentum. Nunc addendum, quod cum Pontifex Sixtus in hac concessione indulsisset Generalibus Ordinis, vt *personarum, locorum, & temporum qualitate pensata cum vtriusque sexus Ordinis professoribus super præmissis tam ieiunio, quam carnium esu dispensare valerent, ac tres dies, plures, vel pauciores ad ieiunium faciendum nominare, & remittere*, ideo virtute huius priuilegij Generalis Pontius Raimundi, re maturè cum Capitulo Generali discussa (licet ipse se solo id facere posset, prout Sixtus concesserat) anno 1488. in Conuentu Rupeculæ Prouinciæ vocatæ *Prouincia* hoc decretum cum Capitulo Generali circa esum carnium feria secunda fecit. *Ordinamus insuper, & concedimus Prioribus Prouincialibus, vel eorum Vicarijs, vt cum Fratribus Prouinciarum eis commissarum possint mitè agere super esu carnium feria secunda. Feria autem quarta omnibus præcipimus Prioribus Prouincialibus, localibus, seu eorum Vicarijs, ne permittant priuatè, vel publicè esum carnium.* Ex eo autem, quod hoc decretum editum sit duodecim annis post concessionem Sixti, quæ fuit facta cum hoc Mari magno anno 1476. & ex verbo illo *mitè agere*, quo vtitur Capitulum Generale relatum, quod solum denotat permissionem quandam, inferri potest, quanta cum circumspectione, & modestia, prout Pontifex dixit *conscientia tua arbitrium*, Religio, & Generalis vsi fuerint huiusmodi priuilegio. Quomodo autem nec tota Religio hac concessione de esu carnium feria secunda vsa tunc fuerit, nec hoc tempore vtatur, ex dicendis in Annalibus nostris manifestum erit. Vide dicta *circa* §. 8. & 9.

513 Quibus adde, quod cum totum ferme corpus Religionis hanc Regulam sic mitigatam obseruet, Pr. autem nostri Discalceati, & Patres *primi instituti* vocati eandem Regulam secundum declarationem, & mitigationem iussu Innoc. IV. iuxta dicta locis relatis; ne primæua, & omnino primitiua B. Alberti Regula nullo modo mitigata veluti sepulta maneret, Dei prouidentia, & speciali Virginis Beatiss. eiusdem Matris Ordinis Patronæ actum est, vt, à paucis annis, anno videlicet 1639. currente, curantibus Henrico Episcopo Vasatensi, & Henrico de Gouanai Comite de Marcheuille (qui eam ob causam è Gallijs ad Almam Vrbem magno impendio, & labore venit) annuente etiam Reuerendiss. Theodoro Stratio Ordinis Generali; ac confirmante Vrbano Octauo felic. rec. per litteras datas Romæ 4. Maij eiusdem anni 1639. de consensu etiam S. Congregat. Episcoporum, & Regularium erecta, & fundata est in quodam secessu, solitario loco, seu eremo, quædam domus Regularis Ordinis nostri, in qua præfata Regula prorsus primitiua sine aliqua moderatione, aut mitigatione Innocentij, Eugenij, aut alterius Summi Pontificis obseruaretur, prout vsque ad hoc tempus perseuerat, & cum Dei gratia in futurum duraturam credimus. Extat hoc Eremitorium, Monasterium, seu domus nostri Ordinis in Gallijs in Prouinciæ Vasconiæ loco Grattauilla Diœces. Vasatensis.

Circa §. 103.

514 PRIVILEGIVM de quo in præsenti, declaratiuum, & ampliatiuum est alterius concessi ab Vrbano IV. de quo supra §. 40. Cum enim Vrbanus nostris Fratribus concessisset facultatem recipiendi quæcunque loca, quæ feudalia, seu censualia non essent, de licentia Diœcesanorum, & in eis Ecclesias, vel Oratoria construere, cum postea Bonifacius VIII. prohibuisset, ne Mendicantes reciperent noua loca, aut recepta mutarent sine Sedis Apostolicæ licentia, ideo hic Pontifex concessionem Vrbani ad quæcunque loca, domos, & Ecclesias etiam parochiales extendit, ac derogat Constitutioni dicti Bonifacij. Adiungens præterea, quod si contingeret, quod locorum Ordinarij vellent habere aliquam iurisdictionem, seu superæminentiam in domibus nostris, possint Fratres in eis capellanum instituere, & amouere, prout prius concesserat in hoc eodem Mari magno §. 67.

515 Ex hoc porrò priuilegio colligi potest primò posse Fratres nostros recipere etiam loca feudalia, seu censualia. Cum enim Pontifex Vrbanus IV. concessisset facultatem recipiendi quæcunque loca, exceptis feudalibus, seu censualibus, Pontifex Sixtus dicens concessionem prædictam non plenè videri satisfacere *deuotioni, & petitioni eorum*, subiungit *concessionē prædictā ad alia quæcunque loca &c. extendimus.* Ergo etiam ad loca feudalia, seu censualia, quę com-

comprehenduntur sub illa clausula *alia quæcunque loca*, & exclusa erant ab Vrbano IV. fauent ea, quæ dixi *tom 2. c. 19. nu. 4.* & 14. vbi ostendi Regulares esse capaces feudi, quando seruitium per illud postulatum est tale, vt à Monasterijs exhiberi possit; fauent etiam aliqua priuilegia, quæ ibi retuli, & alia, quæ affert Hieron. Rodriguez *in Compend. Resolut. 37. nu 2. & 3.*

516 Colligi etiam potest secundò ex hoc priuilegio posse Fratres nostros ex vi illius recipere etiã Ecclesias parochiales, propter illa verba *Quæcunque loca, domos, & Ecclesias etiam Parochiales.* Quod est magnum priuilegium, iuxta dicta *tomo 4. verbo Monasteria Regularium num. 21.* in simili alio priuilegio Iulij II. pro Augustinianis. An verò illud sit reuocatum his temporibus post Concilium Tridentinum, consule dicta eo loco, & supra in Mari magno Prædicatorum circa §. 50. Similiter qualiter in casu quo tales Ecclesiæ parochiales à Fratribus nostris reciperentur, illi, qui curam animarum sæcularium gererẽt, in ijs, quæ ad dictam curam spectant, subijci debere Episcopis, constat ex Concilio Trident. *sess. 25. capit. 11.* & ex dictis supra in Mari magno Minorum circa §. 48. & alijs locis ibi relatis.

517 Circa id quod tangitur in hoc priuilegio de capellano instituendo in dictis domibus nostris, consule dicta supra circa §. 67. ad quod priuilegium Pontifex se remittit hoc loco, & in Mari magno Prædicatorum *d.* §. 50. Minorum circa §. 48 & Eremitarum S. Augustini circa §. 48.

518 Notat præterea Scholiastes noster non obstãte hoc priuilegio requiri ijs temporibus ad receptionem nouarum domorum, seu Monasteriorum licentiam Papæ, pro quo refert declarationem Sacræ Congregationis, & dicit RR. PP. Discalceatorum Congregationem habere priuilegium circa hoc Sixti V. & Gregorij XIII. Sed quod attinet ad primum de Papæ licẽtia an requiratur his temporibus post Tridentinum, sufficienter discussum manet *4. to verbo Monasteria Regularium nu. 4* Vbi etiam, *& to. 1. c. 9. nu. 34. 35. & 36.* aliqua dixi de secundo.

518 Maximè hic notandum, quod de Ecclesijs dedicatis Regularium, etiamsi consecratæ non sint, potest fieri quotannis officium cum Missa. Ita enim colligitur ex Conc. Oxoniensi anno 1261. *can de fest.* Coloniens. 3. ann. 1594. *c. 21.* Moguntino anno 813. *cap. 36.* & Toletan. 3. Item ex *cap. solemnitates de consecrat. d. 1.* & ex eo, quod nec Missalis, nec Breuiarij Rubricæ contradicunt, quinimo plurium consuetudo fauet. Quintana Dueñas *in singularibus. Tract. 7. singular. 8.* & insinuat Gauantus *in Rubric. Brev. fol. 8. capitulo 5. numero 5.* apud quos alia ad intentum. Maximè apud Peritius *in Reg. Minim. cap. 4. §. 14. q. vnica* vbi, hanc nostram sententiam tuetur.

Circa §. 104.

519 AMPLIAT, & extendit hoc loco Pontifex Sixtus priuilegium concessum Ordini nostro à Callisto tertio, vt scilicet Religiosi nostri beneficia sæcularia, vel Regularia obtinentes, aut qui illa obtinuerunt, non possint admitti in Capitulis, vel officijs Ordinis, sine licentia Generalis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ incurrenda ab admissis, & admittentibus. Quod extendit Sixtus ad eos, qui in Archiepiscopali, aut Episcopali dignitate constituti sunt, vel aliqua Monasteria, aut Prouinciam in Commendam obtinent.

520 De quo priuilegio iam dixi supra *circa* §. 32. & *tomo 2. cap. 18. num. 35. & 36.* Quibus adde, illud satis conforme esse rationi, & iuri communi, cum æquum sit, quod qui à iugo monasticæ disciplinæ, se subtrahunt, non potiantur illis priuilegijs suæ Religionis, quæ non tam salutem animæ, quam societatem externam Religiosorum concernunt. Mandosius *de priuileg. ad instar. Gloss. 3. nu. 11.* Rodriguez *tomo 2. quæst. regul. quæst. 58. art. 4.* Sanchez *lib. 6. in decalog. c. 6. n. 33.* alter Rodriguez *in Compen. resol. 15. nu. 18.*

521 Quod Pontifex addit in hoc priuilegio, præcipiens sub magnis pœnis, ne prædicta beneficia, aut dignitates obtinẽtes vllo modo de administratione bonorum Religionis se impediant, satis confirmat, id quod diximus *tomo 3. verbo administratio, & Administrator* per totum, *& tomo 1. c. 18. numero 13. & tomo 2. cap. 19. numero 52.* scilicet, administrationem bonorum Ordinis spectare ad Prælatos ipsius, ipsorumq; Monasteria. Quod satis indicat Pontifex illis verbis; *Vt singula bona Ordinis, videlicet Prouinciæ, Ecclesiæ, domus, & supposita, & vtriusque sexus professi, vt tenentur, sub integra Magistri Generalis existant obedientia.* Alia habes infra in Mari magno Seruitarum *circa* § 66 in alio priuilegio similis materiæ.

Circa §. 105.

522 CONCEDITVR hoc loco amplissima Ord. nostro cõmunicatio Priuilegiorum, fauorum, indulgentiarum, ac indultorum concessorum Ordinibus Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini, præcipitque Pontifex, vt quandocunque litteræ originales, vel transumpta authentica dictorum priuilegiorum, indultorum &c. tam in iudicio, quam extra illud ostendantur, vel exhibeantur, eadem fides ipsis adhibeatur, ac si in fauorem nostri Ordinis emanassent, aut ei fuissent immediate concessa. De qua materia in simili priuilegio Prædicatorum in ipsorum Mari magno *circa* §. 52. & Minorum *circa* §. 51. & eiusdem Sixti IV. in Bulla *Aurea* pro vtroque Ordine *circa* §. 9. ac Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 52. alijsque locis ibi relatis plura dicta sunt.

523 Præter quæ specialiter hic occurrit animaduertendum, primò, quod iuxta dicta *tomo 4. verbo Mendicantes Regulares num 3.* plures etiam Religiones sunt tam Canonicorum, quam Monachorum, Fratrum, & Clericorum, qui nostris, & aliorum Mendicantium priuilegijs vti possunt, ac propterea, quæ in hoc Opere de priuilegijs Mendicantium in Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum dicta sunt, & dicentur, præfatis etiam Religionibus, quæ Mendicantium priuilegijs fruuntur, vt illa, & communia sunt. Quæ porrò sint dictæ Religiones habes ex dictis *eo numero 3. & 4.* Nota etiam secundo, quod quamuis in hac communicatione priuilegiorum nostro Ordini facta non fiat mentio expressa priuilegiorum concedendorum alijs Mendicantibus, ac per consequens priuilegia futura non censeantur concessa in hoc priuilegio, quia in generali priuilegiorum communicatione non censentur futura aut cõcedenda priuilegia, vt habent Mandosius *de priuileg. ad instar. gloss. 4.* Rodriguez *tomo 3. Quæst. Regular. quæst. 51. art. 1.* Miranda *tomo 2. Man. quæst. 46. art. 5.* Suarez *de legibus lib. 8. capit. 16. numer. 16.* Nihilominus, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 52. Mendicantes habemus istam communicationem priuilegiorum concessorum, & concedendorum nostris Ordinibus ex Leone X. in Bulla ibi relata. Specialiter Carmelitæ, iuxta dicta etiam eo loco habent ex Clem. VII. in Bulla *Ex Clementis in to. Bullar. numero 31.* communicationem omnium priuilegiorum concessorum, & concedendorum quibuscunque Ordinibus siue Mendicantibus, siue non Mendicantibus, illis verbis. *Ipsosque Fratres, Moniales, Sorores, Personas, Monasteria, domos, & Ecclesias, & alia loca huiusmodi omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, indultis, Indulgentijs (citra tamen plenarias) peccatorum remissionibus, & gratijs quibuscunque Congregationibus dictis, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium, Fratribus, & personis, ac confraternitatibus, suæ professioni non contrarijs, alijsque Ordinibus etiam non Mendicantium, quomodolibet concessis, & concedendis in genere vti, frui, & gaudere posse, atque debere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si eis concessa fuissent, decernimus; necnon pro potiori cautela ea omnia de nouo concedimus.*

524 Obseruat præterea noster Scholiast. à nostros RR. PP. Discalceatos habere aliam communicationem priuilegiorum Mendicantium, & non Mendicantium ex Clem. VIII. cuius verba *in Bullario eorundem PP. num. 2.* talia sunt. *Nec non prædicta, & omnia videlicet priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, indulgentias, & gratias, & alia, quæcũque dictis, & aliorum Ordinum etiam Mendicantium Fratribus, personis, confraternitatibus, & alijs pijs locis, vel alias quomodolibet præfatis Ordinibus, domibus, & eorum bonis concessa, & concedenda (dummodo Sacrosancti Conc. Trident. Regulæ primitiuæ, & eorum Constitutionibus non aduersentur) prædictis Fratribus Discalceatis Ordinis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmeli, Domibus, & eorum bonis,*

bonis, eadem omnino, similique modo competere verè, & propriè, ac si eisdem specialiter concessa essent &c. decernimus, & statuimus.

525 Quæ porro sint eiusmodi priuilegia Prædicatorū, & Minorum, quæ Carmelitis communicantur, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 52. & Minorum *circa* §. 51. Quæ autem sint priuilegia Eremitar. S. August. quæ etiam communicantur Carmelitis, collige, ex Mari magno ipsorum, Compendijs eius Ordinis, ex Ambrosio Coriolano *in Chronic. 2. p. c. 3.* Compendio Cassarubij, & Bullario Rodriguez.

Circa §. 106.

526 HIC apponit Pontifex Sixtus poenas multas contra inquietantes, seu molestantes, aut impedientes executionem priuilegiorum in hoc Mari magno tam ab ipso, quā ab alijs suis prædecessoribus concessorum. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §. 53. Minorū §. 52. Bulla *Aurea* §. 10. & Mari magno Eremitarum S. August. §. 53. Quibus locis, & alijs ibi deductis de hac materia egi.

527 Addendum tamen, quod licet hoc loco contra inquietantes, seu molestantes Ordinem nostrum in executione suorum priuilegiorum poenæ grauissimæ imponantur, & è contra nihil dicatur de ijs, qui illos protegunt, & defendunt in ipsorum priuilegiorum executione, nihilominus sæpius id facere solent Pontifices, vt patet in Innoc. IV. qui in Bulla pro Ordine S. Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordinis in hoc Papa Bulla 1.* seruantibus iura huius Religionis (ait Pontifex) *sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.* Quæ gratia, & benedictio Papæ, vel per communicationē priuilegiorum, & gratiarum competit nostri Ordinis iura, & priuilegia defendentibus. Vide quæ dixi supra *circa* §. 2. & 59. huius Maris magni, maximè ex Clem. V. in Concilio Viennensi, *& cap. dudum de sepultur.* ibi relato. Et Bullam pro Dom. Protectoribus Ordinum, in quibus, iuxta exemplar editum a SS. D. N. Innoc. X. in litteris datis anno 1645. pro 20. Septembris, vbi sic. *Cæterum te in Domino hortamur, ut huiusmodi Protectoris munus ita obire studeas, vt apud Deum bonorum operum retributorem æternum præmium, & a Nobis condignam laudem valeas promereri.*

Circa §. 107.

528 CONSTITVIT hoc loco Pontifex Iudices Conseruatores pro priuilegijs in hoc Mari magno concessis executioni mandandis contra omnes, & quoscunque contradictores grauissimis poenis coercendos. Prout etiam facit idem Pontifex in Mari magno Prædicatorum §. 54. Minorum §. 53. & Eremitarum Sancti Augustini §. 54. etsi cum hac differentia, quod in hoc nostro Mari magno constituatur Iudex Conseruator pro prædictis etiam Protector Ordinis, quod non fit in Mari magno Prædicatorum, Minorum, aut Eremitarum S. Augustini, licet prout notaui *tomo 2. cap. 9. numer. 14.* propter communicationem priuilegiorum, quæ est inter Mendicantes, possint aliorum Mendicantium Protectores hac gratia vti. Vbi etiam quomodo sint tales Protectores iudices Conseruatores pro omnibus causis, quæ Ordini contingere possunt, & qualiter probabile sit, quod facultas hoc loco Protectoribus concessa non sit limitata, aut coarctata his temporibus propter decretum Sacræ Congregat. Concilij sub Gregorio XIII. & Constitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. eo *cap. 9. num. 10.* relata; etsi per ea auctoritas aliorum Conseruatorum, qui non sunt in tam suprema dignitate sicut Cardinales Protectores constituti, & quorum authoritas pendet ex designatione, seu deputatione Religionum, valde moderata, & limitata sit. Addendum etiam, quod licet Conseruatores communes, & ordinarij non possint exercere suam iurisdictionem nisi pro manifestis iniurijs, seu molestijs stando in iure communi *cap. 1. & vlt. de offic. delegat. in 6.* iuxta dicta *tomo 2. cap. 10. numero 22.* nihilominus id procedit in nudis conseruatoribus, non autem in alijs, quibus maior à Papa tributa est potestas, vt habet Rota in Oscensi *Iurisdictionis* coram Vbaldo ann. 1614. ex varijs iuribus, & Doctoribus. Quia ergo potestas hoc loco concessa amplissima est, prout patet illis verbis, *In quibuscunque causis per eos mouendis quacunque ratione, vel causa, quæ excogitari possit,* ideo Dom. Protectores etiam extra manifestas iniurias, aut molestias exercere poterunt suam authoritatem. Vide dicta supra *circa* §. 69. *num.* 404.

528 Hic quæritur, an Dom. Cardin. Protectores Religionum possint in causis Religiosorum earum procedere per censuras, in causis videlicet illis, in quibus se ingerere, aut intromittere possunt. Et respondendum affirmatiuè. Primo quidem, quia licet, iuxta dicta *tomo 2. cap. 9. num. 4. & 5.* ipsi non sint Prælati dictarum Religionū stricto modo loquendo de Prælatis, cum non sint Generales Prouinciales, Priores &c. sunt tamen Prælati earum largo modo, quatenus sunt commissarij Apostolici, Vicarij, & delegati Papæ pro talibus causis: quemadmodum ergo commissarij Apostolici, Vicarij, & delegati Papæ possunt in causis sibi commissis per censuras procedere, pro vt colligitur ex communi Doctorum cum Glossa *in c. licet de offic. Vicar. capit. 2. de consuetud. in 6. & cap. Romana de appellat. in 6. & capit. P. & G. & cap. significasti, & capit. sane de offic. & potest. Iudic. delegati,* specialiter Couarrub. *in capit. Alma Mater* p. 2. §. 2. *num. 7. de sentent. excommunic. in 6.* Nauar. *in Man. cap. 27. prope fin.* Miranda *in Man. Prælator. tom. 2. q. 35. art. 8. conclus. 1.* dum agunt de Papæ delegatis; ita idem dicendum de præfatis Dom. Protectoribus. Secundo, quia quibus iurisdictio, seu authoritas conceditur, ea quoque concessa esse videntur, sine quibus talis iurisdictio, seu authoritas executioni mandari non potest *l. 2. ff. de iurisdict. omn. iudic. cap. Pastoralis, cap. Præterea de offic. delegat.* quod maximè procedit, quando talis authoritas, seu iurisdictio est ad cogendum in foro externo, vt Doctores communiter *in tract. de Excommunicat.* Cum ergo authoritas, seu iurisdictio Protectorum sæpius executioni mandari non possit sine præfata facultate imponendi censuras, dicendum habere illam. Alias inanis, & frustanea esset talis authoritas, cum non possent vti armis, quibus Ecclesiastici Iudices vti possunt, vt in simili dicit Glossa *cap. super quæstionem verbo executorem & capit. ex Litteris verbo si Subdelegatus & c. fin. verb. Commissum de offic. iudic. delegat.* Accedit quod cum Cardinales, iuxta dicta *tomo 3. verbo Cardin.* propter eminentiam suæ dignitatis, quæ est prima post Papatum, sint veluti membra, & pars ipsius, cum Papa vnum mysticum corpus constituentes, adeo quod inter Papam, & Cardinales, quædam veluti identitas intercedat; sintque collaterales, coadiutores, & cooperatores ipsius, & intrinseci Papæ, vt loquuntur Hostiensis *in cap. Antiqua numer. 5. verb. sed quæ De priuileg. & Præpos. in cap. quamquam numero 13. ver. 3. parte 2. quæst. 7.* sunt priuilegiatissimi, iuxta dicta eo loco, etiam loquendo de ijs, qui aliquo modo præsunt Ecclesijs Regularium, quales sunt Cardinales Titulares. Ex hoc enim infertur Papam in litteris Commissionalibus, quibus ipsis munus Protectorum concedit, non nudum, aut merum ministerium illis tribuere, sed facultatem etiam ad procedendum cēsuras in casibus necessarijs. Quod maxime confirmatur ex eo quod, iuxta dicta *tomo 1. capitul. 9. numero 4. & tomo 2. capit. 9. numero 15.* ex decretis Summorum Pontificum, & S. Congregationum, possunt Regulares à suis Superioribus grauati recurrere via appellationis ad Dom. Protectores, & ipsi possunt talem recursum, & appellationem admittere. Ex hoc enim colligitur, posse dictos protectores procedere in tali casu etiam per censuras, cum talem in illis sint superiores Superioribus Religionum, eo quod appellatio est à minori ad maiorem prouocatio, 2. *quæst. 9. capitulo omnis oppressus, & cap. si quis, & cap. placuit,* & absurdum videatur, vt inferior, à quo appellatur, possit per censuras procedere, non autem Superior, ad quem appellatur. Item quia hic est vsus plurium ipsorum, cui fauet declaratio Sacræ Congregat. Episcop. & Regulat. 22. Februarij 1636. in qua præcipitur Religiosis Siluestrinis, vt Ordinationes D. Protectoris proponant in Capitulo Generali, & eas executioni mandent. Hæc autem maximè intelligi debent in eo quod spectat ad præcipuum Protectorum munus, quod est conseruare authoritatem Superiorum Ordinis, iuxta dicta *tom. 2. cap. 9. num. 8.* ex litteris Protectionis eorum antiquis, quæ etiam haben-

tur

tur in modernis emanatis à SS. D. N. Innocentio X. Præcipue etiam hęc procedunt in ijs, quę spectant ad defensionem Religiosorum & eorum priuilegiorum, contra molestantes, vel cōtradictores, respectu Protectoris Carmelitarum, & aliarum Religionum communicantium cum illis in priuilegijs. Eo quod talis Protector est simul iudex Conseruator Religionis, iuxta dicta *eo c. 9. n. 13. & 14.*

529 Obseruant etiam noster Scholiastes extare circa hanc concessionem amplissimum priuilegium Gregorij XIII. in Bulla *Aequum reputamus* in Bullario Rodriguez pro Societatis Iesu Conseruatoribus designandis tam in causis ciuilibus, quam criminalibus, siue Religiosi sint rei, siue actores, causa incœpta, vel non incœpta. Sed de hac Bulla, ipsiusque intelligentia, ac materia ista de Iudicum Conseruatorum authoritate maximè his temporibus post Clem VIII. & Gregorium XV. latè dixi *tomo 2. capitulo* 10. præsertim *à num. 5* solum aduertendum Scriptores aliquos ex Hispania, videlicet Ioannem de Cruce *in Epitome stat. Relig. lib. 2. capit. 10* Portellum *in dub. Regular. verbo Concionatores*, & Hieronymum Rodriguez *in Compend. Resolut. 33.* etsi de hac materia scripserint, nullam tamen mentionem fecisse Constitutionum prædictarum Clem. VIII. & Gregorij X V. Quibus, vt dixi, authoritas Conseruatorum propter Religionum priuilegia concessa, valde limitata est, & moderata. Nec video causam cur id fecerint, cum vix potuerint illas ignorare. Cœterum Seraphinus Freitas Scholiastes Bullarij Ordinis S. Mariæ de Mercede *in Gregor. XI. Bulla 1.* solum agnouisse videtur Constitutionem præfatam Clementis VIII. quam dicit solum fuisse regulam Cancellariæ, quę per mortem Papę expirat, & non fuisse receptam. Veruntamen ex ipsa Constitutione Clementis, & ex alia Gregorij XV. vsu, & praxi Romanę Curię, & authoribus, qui de hac re postea scripserunt, constat contrarium, & omnes, ac singulas Iudicum conseruatorum electiones, seu nominationes, quę factę non sunt iuxta dictarum Constitutionum formam pro irritis, nullis, & cassis haberi.

530 Ea quę pertinent ad Syndicos, seu potius Procuratores, de quibus est sermo in hoc, & similibus priuilegijs, tractata sunt supra in Mari magno Prędicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini locis relatis, de ijs etiam redibit sermo infra in Mari magno Seruitarum *circa §. 69.*

Circa §. 108.

531 DVO pręcipui sub hoc §. vltimo continentur. Alterum est, vniuersalissimę non obstantię posuę à Pontifice omnium eorum, quę contentis in hoc Mari magno repugnant, Alterum est, decretum Pontificis, quo statuit, vt transumptis huius Maris magni tanta fides adhibeatur, quanta adhiberetur litteris originalibus ipsius.

532 Et quidem de primo, scilicet illis non obstantijs, sufficienter, dictum est supra in Mari magno Prędicatorum *circa §. 35.* Minorum *circa § 54* & Eremitarum Sancti Augustini *circa §. 55.* maximè vero loco relato ex Mari magno Prędicatorum, vbi etiam de causa, propter quam Pontifex specialiter derogat Concilio Viennensi, nempe quia Generali Concil. nunquam censetur derogari nisi per expressam mentionem. Quod secus accidit, vt ibidem dixi, in Concilij Tridentini derogatione, illud enim non indiget speciali derogatione, propter rationem ibi assignatam, & authores ibi relatos. Quibus iunguntur ferè omnes Doctores Romanę Curię sectatores, prout testatur Bonacina *de censuris disput. 2. quæst 5. punct 2 num. 7* referens etiam plures Sacrę Rotę decisiones, & stylum Curię. Et ita magis ipsis standum, quam auctoribus alijs, qui extra Curiam scripserunt, & oppositum tenent, prout sunt Sanchez, & alij quos refert, & sequitur *lib. 3. de matrim. disput. 26. num. 7.* Et sanè ratio id suadet, quia Summus Pontifex non pręsumitur ignorare decreta Concilij Trident. quod singuli Prelati pre manibus semper habere debent, prout testatur Bonacina *supra*, & quorum vnum est *sess. 25. cap. 21.* prçseruatio, & exceptio auctoritatis Summi Pontificis circa decreta ipsius Concilij. Video bene Reuerendum Patrem Ioannem à Matre Dei oppositum tenuisse *in Annotationib. ad vitam Summ. Lezan. tom. V.* *vocis oracula*, propter quoddam viuę vocis oraculum Clement. VIII. quod refert. Sed, vt dixi, tenendum hoc nostrum assertum, vel propter stylum Curię, & consensum Doctorum, qui in ea scribunt, accedentibus pręsertim plurimis Sacre Rotę decisionibus disserté asserentibus, quod Concilio Tridentino derogetur sine speciali ipsius mentione facta à Papa aliquid statuente, aut decernente.

533 Notat pręterea Scholiastes noster, quod vt concessiones aliquę reuocentur, non est necessaria indiuidualis mentio ipsarum, sed sufficit, quod constet dę mente Pontificis volentis contrarium statuere, alias diminueretur potestas Papę successoris; nam cum priuilegia consistant in facto, & Papa non habeat omnium memoriam, dicta indiuidualis mentio esset illi impossibilis. Sed de hoc latius dixi supra in Mari magno Minorum *circa §. 15. 16. & 17.* & dicam inferius in Mari magno Seruitarum *circa §. 70.*

534 De secundo, videlicet de fide adhibenda transumptis authenticis huius Maris magni, dictum est supra in Mari magno Prędicatorum *circa §. 56* & Minorum *circa § 54.* & Eremitarum Sancti Augustini *circa § 56* in simili priuilegio huiusmodi Ordinibus concesso. Video tamen, quod solum in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini, & nostro nominetur Ordinis Protector, ad hoc quod huiusmodi litterę ipsius manu, & sigillo munitę habeant pręfatam auctoritatem, ac haberent litterę originales. Hoc etiam conceditur Generalibus Prędicatorum, Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum in his Bullis, quod non video concedi Generali Minorum in ipsorum Mari magno. In Mari magno autem Seruitarum hęc auctoritas conceditur etiam Protectori, Auditori Camerę, & Generali Ordinis.

MARE MAGNVM SERVITARVM

Per Innoc. VIII. Compilatum.

SVMMARIVM.

1 *Commendatur Ordo Seruitarum ab Innocentio VIII.*
2 *Alexander IV. illis concedit liberam sepulturam in cœmeterijs.*
3 *Quod Generales possunt sibi subditos corrigere, & suum officium circa illos exercere.*
4 *Benedictus XI. confirmat Regulam; celebrationem Capituli, in quo electio fiat Generalis, & sepulturam liberam concedens.*
5 *Clemens VI. reformat Religionem.*
6 *Generale Capitulum de triennio in triennium celebrãdum, ex Generali, Prouincialibus, Prioribus, Lectoribus, Discretis.*
7 *Prouinciale Capitulum quando, quomodo, & de quibus celebrandum.*
8 *Generalis in Capitulo amouendus, vel eligendus, & quomodo statim confirmatus.*
9 *Diffinitores quando, & à quibus eligendi.*
10 *Prouinciales quando, & qualiter eligendi, & confirmandi.*
11 *Priores Conuentuales à Fratribus eligendi, & à Prouincialibus confirmandi.*
12 *Prouinciales, Diffinitores Generales, & Prouinciales, ac Priores quomodo vacare debent ab officijs.*
13 *Iuramentum præstandum à Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Diffinitoribus.*
14 *Largitio seu receptio munerum, seu denariorum prohibita.*
15 *Vrbanus VI. amplissimam exemptionem ab Ordinarijs tribuit.*

16 *Constitutionem Bonifacij octaui*, Super Cathedram *circa confessiones audiendas pro Mendicantibus editam ad Seruitas extendit Vrbanus.*

17 *Bonifacius Papa IX. concedit priuilegia domorum Erem. S. Aug. domibus Seruitarum.*

18 *Nullus assequi valet dignitatem, officium, seu beneficiũ Ordinis absq; Generalis licentia.*

19 *Generalis potest in quolibet Capitulo Generali vnum Magistrum instituere cum priuilegijs Magistrorum Parisiensium.*

20 *Ioan. XXIII. concedit facultatem recipiendi loca quęcunq; Diœcesanorum licentia non requisita.*

21 *Exemptio a subsidiorum exhibitione sicut Mendicantes.*

22 *Martinus Papa confirmat litteras ab Vrbano datas pro Ordine Seruitarum.*

23 *Facultas petendi, & recipiendi eleemosynas & suffragia.*

24 *Facultas recipiendi loca, vbique sine consensu Diœcesanorum.*

25 *Confirmatur Regula Fratrum, & Sororum de consortio Seruitarum.*

26 *Regula dictorum Fratrum, seu Sororum de consortio Seruitarum.*

27 *Confirmantur pro hoc Ordine priuilegia Ordinis Eremitarum S. Augustini.*

28 *Innouantur, & approbantur ab Innocentio VIII. concessa a suis prędecessoribus.*

29 *Declaratur priuilegium de sepultura cum illa clausula* Salua tamen iustitia &c.

30 *Ac non soluenda portione de legatis istis Relig.*

31 *Etiam si per Sedem Apostolicam decima, vel portio aliqua soluenda statuatur.*

32 *Omnimoda exemptio Ordinis confirmatur.*

33 *Etiam ab Iurisdictione Inquisitorum hæretica prauitatis.*

34 *Facultas concessa Prælatis ad corrigendum subditos ampliatur.*

35 *Facultas ad absoluendum subditos, & cum eis dispensandi.*

36 *Facultas ad dispensandum cum illegitimis, & irregularibus.*

37 *Bona Monasteriorum Monialium, seu Pinzocherarũ destitutorum applicantur Fratribus.*

38 *Sepeliendi apud Fratres, qui cum habitu ipsorum sepeliri ordinant.*

39 *Capellanus constitui potest in Ecclesijs Fratrum cum priuilegio exemptionis.*

40 *Generalis electus statim est authoritate Apostolica confirmatus.*

41 *Prouincialium, & Priorum electiones factæ in Capitulis approbantur.*

42 *Quod dicentes quod illi, qui Fratribus confessi sunt iterum teneantur eadem peccata Parocho confiteri, puniantur etiam ab Inquisitoribus.*

43 *Iubentes fieri eleemosynas Fratribus excommunicari, & ab Inquisitoribus tractandi.*

44 *Exemptio a subsidijs, collectis, decimis, & oneribus.*

45 *Ordinis priuilegia communicantur pinzocheris, ijsq; ministrari possunt Sacramenta.*

46 *Oblatorum, seu Commissorum priuilegia.*

47 *Fratres non admittendi in alijs Ordinibus, nec habilitandi ad beneficia.*

48 *Prælati compellant vagos, & rebelles in quocunq; loco, etiam in Curia Romana.*

49 *Apostata ab Ordine prohibentur confessiones audire, vel docere.*

50 *Habitum huius Ordinis, vel illi consimilem nullus portare potest.*

51 *Duo Magistri promoueri possunt a Generali in Generali Capitulo.*

52 *Magistri, & Baccalaurei quomodo promouendi, & quibus expensis.*

53 *Plenaria remissio peccatorum semel in vita, & semel in morte Fratribus concessa.*

54 *Altaris portatilis vsus, & in eo celebratio antequam illucescat dies, & tempore generalis interdicti.*

55 *Interdicti tempore admittere possunt pinzocheras, oblatas, aliasque personas.*

56 *Amplissima communicatio priuilegiorum, & indulgentiarum Ordinis Erem. S. Aug.*

57 *Immunitas Ecclesiastica Ecclesiarum, & domorum huius Ordinis, ad quæ loca extenditur.*

58 *Alia Ecclesia Regularium non fundanda intra spatium 140. cannarum.*

59 *Monasteria alijs non tradenda, reformanda, vel substituenda, sine Generalis consensu.*

60 *Compelli Fratres non possunt ad citationes, Commissiones, causas &c.*

61 *Eleemosynas, & suffragia recipere possunt Fratres, sine vlla contributione facienda.*

62 *Communicantur ipsis prærogatiuæ quatuor Mendicantium Ordinum.*

63 *Sermocinantur in Capella Papæ in Epiphania, & Quinta Dominica Quadragesima.*

64 *Consecrationes, & Sacramenta recipiunt ab Ordinarijs gratis, alias a propinquiore &c.*

65 *Facultas Generali concessa ad dispensandum in ieiunijs, donatis, relictis &c.*

66 *Habentes beneficia, pensiones, capellanias, non admittuntur ad officia Ordinis, aut alia.*

67 *Communicatio amplissima priuilegiorum quatuor Mendicantium.*

68 *Pœna grauissima imposita contra inquietantes, seu molestantes Fratres in suis priuilegijs.*

69 *Conseruatores Iudices constituuntur pro priuilegiorum executione.*

70 *Non obstantia ponuntur.*

71 *Transumptis authenticis harum litterarum fides adhibenda.*

INNOCENTII OCTAVI Summi Pont. Bulla quam magnitudine & numero Priuilegiorum vocant Mare Magnum Fratrum Seruorum B. M. V.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Apostolicę Sedis intuitus, & sincerę deuotionis affectus, quem ad Beatissimam Dei Genitricem Mariam semper Virginem Gloriosam omnium gratiarum, ac virtutum meritis ornatam gerimus, equidem mentem nostram super gregem dominicum nobis licet immeritis diuina dispensatione commissum, excitant, & inducunt, vt cultores Vineę Domini Sabbaoth Apostolicis gratijs specialius prosequamur, qui sub pręcipuo eiusdem gloriosę Virginis Marię titulo militantes diuino cultu intendunt, ac pię vitę studio vacant. Et quoniam Professores Fratrum seruorum B. Marię Ordinis Sancti Augustini a primęua Ordinis sui constitutione Domino disponente, & quasi diuinitus Ex ore Infantium Serui Marię vocati, ob eius quidem reuerentiam hunc deuotum titulum semper coluerunt. Ac etiã ob memoriam Passionis eiusdem in morte, quam Filius sui Domini Iesu Christi sustinuit, nigrum, & mœstitię quippe habitum eligentes sibi deputarunt. Sub quibus profecto, & Seruitutis titulo, & mœroris habitu Sacer Ordo prefatus sic a suis primordijs plantatus in agro dominico laudum incrementus

mentis (Diuina cooperante clementia) successiuè profecit in Ecclesia Dei, & inter alia plantaria Dominica, puritate conuersationis, exercitio Euangelicæ prædicationis, dono scientiæ, virtutum nitore, & vitæ sanctitate dignoscitur specialiter insignitus, propter quæ ipsos in Agro prædicto cultores idoneos non immeritò reputamus, messem ex cultu huiusmodi afferentes gratissimam Creatori. Gloriosissimæ Dominæ nostræ Virg. Mariæ deuoto intuitu, & præmissorũ obtentu Ord. prædictum à pluribus Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris approbatum speciali fauore prosequi proponentes, & intendentes, quod idem Sacer Ordo Sedis Apostolicæ gratia continuo irroratus maioribus semper (Deo tribuente, & B. Maria Seruorum suorum Patrona intercedente) consurgat, & dilatetur augmentis, vt ea quæ pro diuini cultus, & Religionis eorumdem Fratrum incremento, animarumq. salute à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus proinde facta sunt, sublatis ambiguitatibus, quæ exinde noscuntur emersisse, in sua firmitate persistant, nostri ministerij partes interponimus efficaces. Dudum siquidem à fel. record. Alex IV. Benedicto XI. Clem. VI. Vrbano VI. Bonifacio IX. Ioanne XXII. & Martino V. Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris emanarunt litteræ tenorum subsequentium.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs .... Generali, & cæteris Prioribus, & Fratribus Ser. S. Mariæ Ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Religionis vestræ meretur honestas, vt vos speciali gratia prosequentes votis vestris fauorabiliter an-
2 nuamus. Hinc est, quod nos vestris supplicationibus inclinati author. vobis præsentium indulgemus, vt illorum corpora, qui apud loca vestra elegerint sepulturam, in eorũ locorum Cœmeterijs sepelire liberè valeatis, salua tamen Iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Anagniæ Kalen. Aprilis Pontificatus nostri anno quinto.

3 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs .... Generali Priori Fratrum Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Augustini salutem, & Apostolicã benedictionem. Deuotionis tuæ precibus benignũ impertientes assensum, tibi, tuisque successoribus auth. præsentium indulgemus, vt tu, ijdemque successores, cæteros Priores, & Fratres Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Augustini vobis subiectos iuxta eiusdem Ordinis Instituta corrigere, & alia circa eos, quæ ad vestrum spectãt officium exercere, & ea alij vestris Fratribus committere ad hoc idoneis quoties expedierit liberè valeatis. Nulli ergo omnino hominum &c. Si quis autem hoc attentare &c. Datum Anagniæ 3. Idus Maij Pontificatus nostri anno quinto.

Benedictus XI. Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & vniuersis Prioribus, & Fratribus Seruorũ S. Mariæ Ord. S. Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum leuamus in circuitu oculos nostros & gregẽ dominicum nobis, licet immeritis, diuina dispositione commissum, vndiq; iuxta Pastoralis officij debitum contemplamur, vigilem (quantum nobis ex alto permittitur) curam libẽter impendimus, vt Cultores vineæ Domini Dei sabaoth sic cultui salutis intendant, quod eadem vinea palmites dif-
4 fusos extendens salutarium producat fructuum vbertatem. Et licet erga singulos cultores huiusmodi, personas videlicet Ecclesiasticas, Apostolica sollicitudo versetur, erga tamẽ viros Religiosos, qui contemplationi cœlestium, mundanis relegatis illecebris, piæ vitæ studio sine intermissione desudant, eo propensiorem nos decet diligẽtiam adhibere, quo ipsi pro Religionis fauore sunt amplius Apostolicis præsidijs confouendi. Sane vos, qui Ord. S. Augustini per Sedem Apostolicam approbatum profitemini, & seruatis, & deuotionis affectu, quem geritis ad B. Mariam Virg. Gloriosam, assumitis vobis vocabulum ab eadem, vos Seruos eiusdem Virginis humiliter nominando, dictumq. Ordinem S. Augustini nihilominus iuxta pias, & honestas institutiones vestræ Regulæ in honorem ipsius Virginis editas laudabiliter seruastis hactenus, & seruatis, ac vobis per specialia priuilegia dicta Sedis indulsit, quod celebrare possitis Capitulum Generale, ac in eodem Capitulo Priorem vobis Generalem eligere, qui in Fratres vestri Ordinis correctionem, & alia, quæ ad suum spectant officium liberè valeat exercere, quodque ad sepulturam possitis recipere illos, qui apud loca vestra eligerint sepeliri. Ex quibus clarè inspicientibus satis innuitur d. vestram Regulam per eamdem Sedem existere quodammodo confirmatam. Nos autem qui ad Virginem ipsam Dominam nostram libenter deuotionem, quam possumus, exhibemus, nolentes, quod aliquis contra vos, & regulam ipsam quidquam possit detractionis impingere, quin eadem Regula plenam habeat Apostolici muniminis firmitatem, ad omnem hæsitationis materiam circa hæc de quorumuis animis amouendam, vestris supplicationibus inclinati Regulam, & eius Institutiones prædictas expressè authoritate Apostolica confirmamus, & etiam approbamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, eamque vobis concedimus, decernentes ipsam per vos fore perpetuis temporibus inuiolabiliter obseruandam. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, constitutionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Later. III. id Februar. Pontificatus nostri anno primo.

5 Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam Regimini vniuersalis Ecclesiæ (quãquam immeriti) disponente Domino præsidentes, curis continuis agimur, & assidua meditatione pulsamur, vt Religiosorum quorumlibet status auctore Domino salubriter dirigatur; & ne loca Religiosorum eorumdem, eorumque personę propter altercationes, quas inter eos interdum suscitari contingit, subeant spiritualiter, & temporaliter detrimenta, sed potius quorumlibet Ordinum Professores in tranquillitate mentis, & corporis deuotum, & gratum prout ad id se dedicarunt, impendant Domino famulatum libenter nostræ prouisionis remediũ adhibentes. Dudum siquidem pro parte quorumdam Fratrum Seruorum S. Mariæ Ordinis Sancti Augustini proposito in Concistorio coram felicis recordationis Benedicto Papa XII. Prædecessore nostro, quod q. Petrus de Tuderto Prior Generalis Fratrum dictorum Seruorum in regimine, & administratione sua malè, & partialiter se habebat, propter quod status prædictorum Fratrum in spiritualibus, & temporalibus reformatione non modica indigebat. Præfatus Prædecessor volens de his super quibus eorumdem Fratrum Status reformandus existeret, plenius informari, prædictum Petrum, & nonnullos alios Priores, & Fratres eorumdem Seruorum, de quibus visum sibi fuit expedire pro reformat. huiusmodi facienda ad Sedem Apostolicam fecit personaliter euocari, eisque venientibus ad Sedem antedictam venerabilibus Fratribus nostris Petro Prænestino, & Bertrando Hostiensi Episcopis Card. commisit oraculo viuæ vocis, vt partes ipsas super ijs, quæ ad reformationem prædictam spectarent, ad concordiam reducerent, & quæcunque super his fierent, eidem Prædecessori postea fideliter referre curarent. Coram quibus Petro, & Bertrando Episcop. præfatis Petro Generali, & alijs Prioribus, ac Fratribus, vt præmittitur, euocatis personaliter comparentibus, & exhibentibus nonnulla Capitula, secundum quæ statum dd. Fratrum Seruorum Reformatione indigere dicebant super ijs, quæ coram ipsis super reformationem huiusmodi dicere, & proponere voluerunt, dictoque Prædecessore nostro postea, sicut Domino placuit, sublato de medio, nobisque diuina fauente clementia ad apicem Summi Apostolatus assumptis, & præmissis pro parte dd. Petri Generalis, & aliorum Priorum, & Fratrum propositis coram nobis, nos ad reformationem status dd. Fratrum sollicitis studijs intendentes, præfata Capitula cum eisdem Petro, & Bertrando Episcopis examinauimus diligenter, & tandem nonnulla, quæ pro reformatione salubri status dictorum Fratrum suadente vtilitate, & necessitate vrgente expedire cognouimus, statuenda prouidimus, & inter, ac per eosdem Fratres Seruorum perpetuis futuris temporibus obseruanda.

6 Statuimus igitur, quod per eosdẽ Fratres, per quos om-

ni anno celebrari consueuit dd. Fratrum Capitulum Generale, ex nunc de triennio in triennium tantum Generale Capitulum celebretur, ad quod teneantur venire Prior Generalis, qui est, & pro tempore fuerit, & omnes Priores Prouinciales, necnon & studiorum generalium Lectores in S. Theologia legentes, & etiam Priores Conuentuales, & Discreti, prout pro commoditate ipsorum Fratrum Generale Capitulum de ipsius Conuentualibus Prioribus, & personis discretis salubriter duxerit ordinandum.

7 Præterea statuimus, quod in qualibet Prouincia eorundem Fratrum Prouinciale Capitulum anno quolibet celebretur, ad quod veniant Prouinciales, & Priores Conuentuales, seu locales, Lectoresq; in quacunque facultate legentes, & duo Fratres Discreti de singulis Cõuentibus, siue locis illius Prouinciæ electi à maiori parte Cõuentus. Qui duodecim Fratres tantum, vel minus habebunt vnum Fratrem Discretum dumtaxat ad ipsa Capitula Prouincialia mittere teneantur. In his autem Prouincialibus Capitulis Prior Generalis interesse, vel suum Generalem Vicarium ad ea mittere valeat, sicut eidem Priori visum fuerit expedire, & eisdem Capitulis assistat idem Prior, vel Vicarius in correctionibus, vel alijs opportunis. In eisdem autem Capitulis Prouincialibus eligantur studentes Parisijs, quoties fuerit opportunum.

8 Statuimus etiam quod ex nunc Prior Generalis qui erit pro tempore in quolibet Generali Capitulo de triennio in triennium vt præmittitur in posterum celebrando sine requisitione aliqua primo, & ante omnia suo officio renunciare teneatur in manibus Diffinitorum Generalis Capituli, quod si non fecerit, priuatus sit eodem officio ipso facto. Postquam verò renunciauerit possit pro ipsius meritis Diffinitorum ipsius Capituli Generalis arbitrio in eodem Generalis Prioris officio admitti, vel ab eo penitus amoueri, & in locum ipsius alius idoneus per d. Capitulum surrogari, & in casu, quo (vt præmittitur) amoueretur, vel renunciare contemneret, per ipsum Capitulum alius in Priorem Generalem sufficiens, & idoneus eligatur. Eisdem Fratrib. authoritate Apost. de speciali gratia cõcedendo, quod Priores Generales dd Fratrum, qui erunt pro tempore, postquã, vt præmissum est, & alias iuxta morem hactenus inter eos obseruatum electi fuerint, & per Generale Capitulum approbati, eo ipso veri Priores Generales dd. Fratrum sint effecti, & administrandi licentiam, curamq; animarum habeant, ac in omnibus pro ipsorum Fratrum Prioribus Generalibus perinde habeantur, ac si ab Apost. Sede confirmationis litteras habuissent. Nullus tamen nisi expressè professus fuerit, & qui inter dictos Fratres non steterit ad minus per viginti annos cõtinuos, in Priorem Generalem eorundem Fratrum eligi valeat, aut assumi.

9 Ordinamus insuper, vt à modò singularum Prouinciarum prædictarum Fratres eligant vnum Fratrem prouidũ, & maturum in Diffinitorem pro Generali Capitulo, & fiat huiusmodi electio in Prouinciali Capitulo, quod immediatè præcedet Capitulum Generale; Diffinitores verò pro Capitulis Prouincialibus eligantur a Fratribus in eisdem Capitulis Prouincialibus congregatis.

10 Statuimus etiam quod Fratres cuiuslibet Prouinciæ post primum Generale Capitulum per ipsos celebrandum, quã citius poterunt in aliquo loco eiusdem Prouinciæ ad hoc apto, & idoneo suum celebrent Prouinciale Capitulũ hac vice congregandum, prout in d. Generali Capitulo fuerit ordinatum, in quo vnum ex dictis Fratribus sufficientem, & idoneum in suum Prouincialem Priorem eligant. Qui sic electus, & constitutus infra mensem à tempore electionis, & constitutionis huiusmodi consentire, & confirmationem a dicto Priore Generali, vel eius Generali Vicario petere humiliter non omittat, quam quidem electionẽ (si canonica fuerit) idem Prior Generalis, vel eius Generalis Vicarius, quem idem Prior Generalis iuxta modum infra dictum deputare habebit, vltra mensem à die, qua petita fuerit, non differat confirmare, quod si ex iusta, & rationabili causa idem Prior Generalis, seu eius Vicarius munus confirmationis denegauerit, causam, seu causas huiusmodi suis publicis & authenticis litteris teneatur exprimere, & electoribus, qui eum elegerit, intimare, & de alio sufficienti, & idoneo cum consilio Conuentus loci, vbi d. Prior Generalis, vel eius Generalis Vicarius fuerit, vsq; ad tunc immediatè sequens Capitulum vtiliter prouidere. Circa confirmationes autem electionum Priorum Prouincialium imposterum celebrandas modus prædictus per omnia obseruetur. In primis verò Prouincialibus Capitulis dd. Fratrum celebrandis prouidè ordinetur de locis, tẽporibus, & Diffinitoribus, necnon & alijs opportunis pro subsequentibus Capitulis Prouincialibus celebrandis.

11 Statuimus insuper quod in quolibet loco Conuentuali dd. Fratrum vbi ad minus duodecim Fratres fuerint, ipsi sibi eligant suum Priorem Conuentualem, qui infra quindecim dies post suam electionem immediatè sequentes confirmationem à Priori suo Prouinciali deuotè petere debeat, & ipse Prior Prouincialis infra alios quindecim dies subsequentes electionem eamdem, dum tamen ipsam canonicam reperterit, debeat confirmare, vel si ipsam minus canonicam inuenerit, causas propter quas eum confirmare omiserit, exprimat, intimet, & vna cum consilio Discretorum loci, vbi fuerit, prouideat prout supra proximè de Priore Prouinciali extitit ordinatum.

12 Volumus quoque quod Priores Prouinciales postquam tribus annis continuis in Prouincialatus officio præfuerint, absoluantur, seu remoueantur penitus ab eodem, prohibentes, quod ad d. officium saltem in eadem Prouincia quouis modo per alios tres annos immediatè sequentes nullatenus assumantur, vel ad idem officium promoueantur. Similiter Diffinitores Generalis Capituli non eligãtur ad idem Diffinitionis officium nisi demum elapsis duobus Generalibus Capitulis immediatè sequentibus, possint tamen alias licitè in Diffinitores Prouincialis Capituli eligi pariter, & assumi. Diffinitores etiam Prouincialis Capituli ad idem officium nisi duobus elapsis Capitulis Prouincialibus nullatenus assumantur. Priores etiam Conuẽtuales anno vel ad longius biennio in suis Prioratibus habeant præsidere.

13 Statuimus etiam quod Prior Generalis dd. Fratrum, qui erit pro tempore in sui nouitate, & antequam suum exequatur officium in præsentia Generalis Capituli corporale ad sancta Dei Euangelia præstare debeat Iuramentum, quod erit fidelis S. Rom. Ecclesiæ, Domino Papæ, suisque successoribus, & quod in prouisionibus, promotionibus, confirmationibus, repulsionibus, destitutionibus, & maioribus correctionibus faciendis sine acceptione personarum secundum Deum, & rectam suam conscientiam, & B. Augustini regulam, nec non & eorumdem Fratrum statuta, & consuetudines laudabiliter, & fideliter se habebit, & suum officium exercebit, Priores quoque Prouinciales in suorum Prouincialium Capitulorum, & Priores Conuentualium, necnon & Diffinitores Generalium Capitulorum in ipsorum Capitulorum Generalium, & Diffinitores Capitulorum Prouincialium in ipsorum Capitulorum Prouincialium præsentia iurent, quod in prouisionibus, & cœteris superius expressis quantum ad ipsorum officium pertinuerit, fideliter se habebunt.

14 Hortamur insuper, & monemus omnes, & singulis Fratres prædictos, vt nullus eorumdem, munera, seu donaria suis Superioribus per se, vel per alium audeant quomodolibet impertiri, ipsiq; Superiores illa recipere non præsumant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, Ordinationum, concessionis, volũtatis, prohibitionis, & hortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorũ Petri, & & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Auenioni 10. Kalen. Aprilis Pont. nostri an. quarto 1346.

15 Vrbanus Episcopus Seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Andreæ Priori Generali, & vniuersis Fratribus seruorum S. Mariæ Ordinis S. August. præsentibus, & futuris salutẽ & Apost. benedict. Sacrosancta Rom. Eccl. mater cunctorũ Christi fidelium, & Magistra in agro virtutum vestri Ord. cui Altissimus Dominus benedixit, & in decore sacræ Religionis, sub qua eidem Domino, eiusque Genitrici deuotum exhibetis, & sedulum famulatum, exultat, & iubilet, præsertim dum prospicit, quod vos ad alta virtutum gradatim per bonorum operum exercitium, & præclara sanctitatis merita conscendentes trahitis ad diuinæ maiestatis obsequium alios non solum per doctrinæ verba, sed etiam per exempla vitam ducendo

puri-

purissimam, & verbi prædicationibus insistendo, ac diuinæ laudis, frequentisque venerationis instantiæ, ex qua gloria Diuinæ Maiestatis attollitur, deuotissimè persistendo. Propter quæ nos, & prædicta Ecclesia vos, & vestrũ Ordinem, prædictum, quem erga nos, & eamdem Ecclesiam deuotione prælucere conspicimus, infra claustra nostri pectoris paternis affectibus amplectentes circa bonum statum vestrũ totis studijs vigilamus, vt Deo propitio à noxijs protegamini, & suscipiatis semper salubria incrementa. Volentes igitur præmissorum intuitu vos, ac loca vestra præsentia, & futura prærogatiua specialis fauoris, & gratiæ insignire, ac singulari priuilegio decorare, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vos, vestrasque personas, ac omnia loca vestra tam præsentia, quam futura omni Iurisdictione, potestate, dominio, visitatione, charitatiui subsidij subuentionum, & exactionum quorumlibet præstatione, nec non à Synodalis, & alterius cuiusuis Congregationis euocatione omnium, & singulorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & quorumlibet aliorum Iudicum Ordinariorum de speciali dono gratiæ plenariè eximimus, & totaliter liberamus, vosque ac personas, & loca ipsa in Ius, & proprietatem Beati Petri, & Sedis Apost. & sub eorum, & nostra protectione speciali, & immediatè suscipientes, decernimus vos, ac personas, & loca prædicta, & immediate Sedi prædictæ subiacere. Volentes quod locorum Diœcesani, vel alia quæuis persona vos, vel loca prædicta, vt porte, prorsus exempta, & d. Sedi immediatè subiecta non possint authoritate ordinaria excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, aut alias sententias specialiter, vel generaliter promulgare, vel alias etiam ratione cuiuslibet delicti, seu contractus, aut rei de qua ageretur, vbicunque committitur delictum, initur contractus, aut res ipsa consistat, potestatem, dominium, aut iurisdictionem aliquam quomodolibet exercere fel. rec. Innocentij Papæ IV. Prædecessoris nostri circa exemptos, quæ incipit *Volentes*, & alijs Constitutionibus Apostolicis in contrarium editis nõ obstantibus quibuscunque. Nos enim quaslibet excommunicationum, suspensionum, interdicti sententias, & quoscunque processus, quasuis pœnas, & sententias generales, vel speciales continentes, quas, seu quos contra vos, seu aliquem vestrum, vel prædicta loca cum tenorem, & formam præsentium quomodolibet promulgari, vel haberi contigerit irritas decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exemptionis, liberationis, suspensionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 7. Id. Aprilis Pontificatus nostri anno secundo.

16 Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Andreæ Priori Generali, & Fratribus vniuersis Seruorum B.M. Ordinis S. August. præsentibus, & futuris salutem, & Apost. Benedict. Sacer Ordo vester in Agro Dominico Diuina dispositione plantatus, & gloriosæ Virg. Mariæ titulo specialiter insignitus, Apost. gratijs dignè meretur attolli, cuius Professores, mundanis a se relegatis illecebris, cœlestium contemplationi vacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos verò ad eumdem Ordin. Apost. considerationis dirigentes intuitum, libenter eum Apost. priuilegijs, & gratijs, in his maximè, quæ animarum profectum, & salutem conspiciunt, decoramus, vobis Ord. prædicto ea libenter concedendo, per quæ Ordo ipse ad Diuini nominis, eiusq; gloriosæ Genitricis gloriam, & honorem prosperis semper successibus gratuletur, & votiuis proficiat incrementis. Sanè, sicut fide digna relatione percepimus, in diuersis mundi partibus sunt quamplures ex vobis in sacerdotio constitut., & in sacra pagina magistri, & alias eruditi, & multa etiam discretione vigentes, & alia sufficientes, & vtiles ad irrigandum mentes fideliũ rore Verbi Dei non solum in eruditione sermonis, sed etiam in Cõfessionum auditione, & pœnitentiarum impositione, per quos potest cura animarum eorundem salutem magna in Dei Ecclesia Deo propitio vtilitas prouenire. Espropter dilecti in Domino filij vestris in hac parte supplicationibus inclinati, Constitutionem, quæ incipit *Super Cathedram* dudũ per fel. record. Bonifacium Papam VIII. editam, & postmodum per piæ me. Clem. Papam V. Prædecessores nostros in Viennensi Conc. innouatam super confessionibus audiendis, & iniungendis pœnitentijs, & absolutionibus impendendis sicut eadem Constitutio Fratres, Mendicantium Ord. de quibus dumtaxat habetur mentio in eadem comprehendi, ad vos extendimus per præsentes, volentes, & Apost. author. decernentes, quod prædicta Constitutio, & omnia in ea contenta super Confessionibus audiendis, pœnitentijs imponendis, & absolutionibus impendendis dumtaxat, quæ auth. præsentium vobis cõpetere volumus, sicut prædictis Fratrib. Mendicantium Ord. competit inconcusè, ac integraliter obseruetur, ita quod considerata personarum, quas ad id habueris idoneas, ac Clerici, & Populi quantitate eorũdem Fratrum, quos ad huiusmodi audiendarum Confessionum officium elegeritis, in etiam in numerum congruentem, & minimè in aliquo excedentẽ vt sic moderatione seruata, nec alios, quibus hoc per eamdem Constitutionem conceditur ad inuidiam, vel scandalum, nec locorum Ordinarios, quibus Fratres Ord. vestri à vobis electos præsentare debetis contra vos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ extensionis, voluntatis, & Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationẽ Omnipotentis Dei, ac Beatorũ Apost. eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 18. Kal. Maij Pont. nostri an. secundo.

17 Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordinis S. August. salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacra vestra Religio sub qua virtutũ Domino deuotum impenditis famulatum, dignè nos excitat, & inducit vt illa vos gratia fauorabiliter prosequamur, quam vestris fore cõspicimus necessitatibus opportunam. Hinc est quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati omnes libertates, immunitates, priuilegia, ac Indulgentias venerandis Domibus Ordinis Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini ab Apost. Sede concessa Domibus vestris concedimus, & vt eis vtamini liberè sicut illi, vobis author. præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum quarto Kal. Decembris Pontificatus nostri anno quarto.

18 Bonifacius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam Pastoralis Officij debitum, cui disponente Domino præsidemus, exposcit, vt circa statum personarum Ecclesiasticarum præsertim Religiosarum salubriter intendamus, & vt eis materiæ vagandi, ac insolẽtiarum, & inobedientiæ vitia subtrahãtur, studeamus sollicitè prouidere. Cum itaq; sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Ioãnis Fratrum Seruorum B. Mariæ Ordinis S. August. Prioris Generalis petitio continebat, sæpe cum cõtingat, quod Fratres d. Ordinis Prælaturas, Dignitates, Officia, & etiam alia beneficia Ecclesiastica, Priore Generali ipsius Ord. pro tempore existente inscio, sibi conferri, vel alias se ad illa promoueri procurent, & propter collationes, vel promotiones huiusmodi Fratres ipsi vt plurimum insolentes, & vagabundi, ac reprobi reddantur, & nõ paucorum præbeant materiam scandalorum, pro parte d. Prioris nobis fuit humiliter supplicatum, vt super hoc prouidere de opportuno remedio de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, authoritate Apost. tenore præsentium statuimus, & etiam ordinamus, quod de cætero perpetuis temporibus nullus Fratrum d. Ordinis (quacũque, etiam Apostolica author.) Prælaturam, seu dignitatem, aut Officium, vel quodcunq. aliud Ecclesiasticum beneficium per Fratres d. Ordinis gubernari, seu regi consuetam, vel consuetum, absq; Prioris Generalis d. Ordinis pro tempore existentis licentia speciali præterquam ex indulgentia Sedis Apostolicæ facientẽ plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem assequi valeat quoquomodo. Nos enim ex nũc irritũ decernimus, & inane si secus super his à quoquã quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc

paginam nostræ constitutionis, Ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 3. Cal. Februarij Pontificatus nostri anno nono.

19 Bonifatius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali, & Fratribus Seruorum B. Mariæ Ordinis S. Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Sinceræ deuotionis affectus, quem ad nos, & ad Romanã geritis Ecclesiam non indignè promeretur vt petitionibus vestris præsertim per quas, vt piè desideratis, in Ecclesia Dei (cui licet immeritò disponente Domino præsidemus) vtilitas poterit prouenire, fauorabiliter annuamus. Hinc est quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vt Prior Generalis vestri Ordinis, qui pro tempore fuerit in quolibet Capitulo Generali ipsius Ord. vnum Fratrẽ eiusdem Ord. quem ad hoc duxerit eligendũ, & qui in S. Theologia honorem Magisterij recipere voluerit, & quem ipse Prior per suam, vel saltem quatuor aliorum in eadem S. Theologia Magistrorum diligentem examinationem ad hoc sufficientem, ac aptum, & idoneum esse repererit (super quo Prioris, ac Magistrorum huiusmodi conscientias oneramus) ad huiusmodi Magisterij honorem promouere, & sibi docendi licentiam in facultate Theologica concedimus seruatis Constitutionibus Viẽnensis Concilij, & alijs solemnitatibus in talibus fieri consuetis, liberè, & licitè possit deuotionis vestræ Auctoritate Apostolica tenore præsentium elargimur. Nos enim eidem Fratri sic promoto vt vti, & gaudere debeat quibuscunque gratijs, & priuilegijs libertatibus, & indulgentijs, quibus in d. facultate Parisijs Magistrati gaudent, & quomodolibet potiuntur, authoritate prædicta concedimus per præsentes. Ita tamen quod ex hoc præfatus Ordo ad præstandum eidem Fratri (sic promoto) pro suis expensis, vel alijs necessarijs ratione d. Magisterij vltra, quam antea minimè teneatur, eadem authoritate concedimus per præsentes, & eadem authoritate indulgemus, quod huiusmodi Frater sic promotus de illa Congreg. sit, in qua promotus fuerit, si ibidem fuerit studium Generale. Alioquin de illa Congreg. censeatur, in qua huiusmodi extitat, vel quæ proximior fuerit loco, in quo, vt præmittitur, Capitulum huiusmodi extiterit celebratum. Non obstant. quibuscunque Priuilegijs, ac statutis, & consuetudinibus studiorum, & Ordinis prædictorum contrarijs, Iuramento, cõfirmatione Apost. vel quacunq; firmitate, & alia roboratis, etiamsi de illis totis, & eorum tenoribus specialis, & expressa de verbo ad verbum esset in nostris litteris mentio facienda, quæ alias volumus in suo robore permanere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 3. Cal. Februarij Pontificatus nostri anno nono.

20 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Stephano Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ord. S. August. salutem, & Apost. benedict. Sacer Ordo vester in agro Dominico diuina dispositione plantatus, & gloriosæ Virg. Mariæ titulo specialiter insignitus Apost. gratijs dignè meretur attolli, cuius Professores mundanis à se relegatis illecebris, & cœlestium contemplationi vacantes, insistunt iugiter profectibus animarum. Nos autẽ ad d. Ord. quem in statu firmo, solido, & stabili volumus permanere Apost. considerationis intuitum dirigentes ad ea libenter intendimus, per quæ Ordo ipse, qui, vt asseritus, pauca domos, & loca respectiuè habet, vberius valeat propagari. Vestris igitur in hac parte supplicationibus inclinati vobis, & successoribus vestris, qui erunt pro tempore, quascunque Domos, & loca, ad hoc tamen congrua, & honesta, quæ in quibusuis Regnis, Prouincijs, ac Terris vobis, & eidem successoribus largitione Christi fidelium cõcedi, aut largiri canonicè contigerit (dote secundum ipsius Ordinis institutionem pro Domibus, & locis ipsis concedendis primitus assignata) recipiendi, nec non apud illa de nouo fundandi, ædificandi, seu cõstruendi Ecclesias, campanilia cum Campanis, Cœmeterijs, domibus, hortis, hortalitijs, & alijs necessarijs officinis, ac loca ipsa cum eisdem domibus, hortis, hortalitijs, Cœmeterijs, Ecclesijs, Campanilibus, Campanis, & officiis pro vsu, & habitatione vestris ac eorumdem successorum habendi, & perpetuo retinendi. Quacunque Sedis Apost. Constitutione contraria non obstante, ac etiam Diœcesanorum locorum, & quorumlibet aliorum licentia, vel consensu super hoc minimè requisitis, Iure tamen Parochialiũ Ecclesiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus semper saluo, plenam, & liberam tenore præsentium largimur licentiam. Volentes nihilominus, & vobis authoritate Apost. concedentes, quod Fratres Ordinis vestri, qui pro tempore in eisdem domibus residebunt, vtantur, & gaudeant omnibus priuilegijs, gratijs, exemptionibus, & libertatibus, quibus vos ex concessionibus Apostolicis vtimini, & gaudetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 9. Octobris Pontificatus nostri anno tertio.

21 Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, Super Gregem Dominicum licet immeriti diuina dispositione constituti sub humilitatis, & Religionis habitu Deo dicatas personas, vt liberius perpetuo Domino famulentur, ac earum votum cum maiori valeãt animi adimplere quiete, fauoribus Apostolicis prosequentes, libenter ipsas ab oppressionibus releuamus, ac earum quantum possumus cõmoditatibus prouidemus. Sanè pro parte dilectorum filiorum Stephani Generalis, ac aliorum Priorum, & Fratrum domorum, & locorum Seruorum B. Mariæ Ord. S. Augustini in Ciuitate, & Diœcesibus, ac dominio Florentino consistentium nuper nobis exhibita petitio continebat. Quod Collectores charitatiui subsidij nuper super personis Ecclesiasticis sæcularibus, & Regularibus Ordinum quorumcumque (Fratribus Ordinum Mendicantium dumtaxat exceptis) Ciuitatis, & Diœcesis, ac dominij prædictorum impositi certis tunc expressis terminis ab eisdem personis exigendi, leuandi, recipiendi ab eisdem Fratribus Domorum, locorum Ciuitatis, Diœcesis, ac Dominij prædictorum eo prætextu, quod Domus, & loca eorumdem Priorum, & Fratrum Seruorum S. Mariæ ex ipsorum institutione dotari possint, exigere, leuare, & recipere nixi fuerint, & nituntur, Episcopisq; propterea graues, & diuersas intulerunt molestias, & offensas in eorũ, & Ordinis sui prædicti magnum præiudicium, atq; damnum. Et sicut eadem petitio subiungebat, licet Domus & loca Priorum, & Fratrum Seruorum B. Mariæ prædictorum ex eorũ institutione huiusmodi possint dotari, vt præfertur tamẽ etiã ex institutione prædicta ipsi ad instar huiusmodi Fratrum Ordinum Mendicantium Christianæ Religionis doctrinã & verbum Dei populo prædicant Christiano, & à Christi fidelibus eleemosynas petũt pro suis necessitatibus, & oneribus sustinendis. Quare pro parte Priorum, & Fratrũ Seruorum B. Mariæ prædictorum, qui, vt asserebant, ex domorum, & locorum suorum huiusmodi dote onera ipsis incumbentia nequeant supportare, fuit nobis humiliter supplicatum, vt ipsis, suisq; successoribus Prioribus, & Fratribus Domorum & locorum, ac aliorum quorumcunq. vbicunq. consistentium huiusmodi circa prædicta, & quodcumq. aliud similiter imponendum subsidium prouidere de benignitate Apost. dignaremur. Nos igitur attendentes quod licet huiusmodi domus, & loca Fratrum Seruorum B. Mariæ prædictorum dotari possint, tamen ipsi priores, & Fratres ad instar Fratrum Prædicatorum viuunt, ac volentes ipsis, eorumq. Ordini super præmissis de opportuno remedio prouidere, authoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, & decernimus eosdẽ Priores & Fratres, qui sunt, & erunt pro tempore domorum, & locorum huiusmodi, & vbicunq. consistentium à prædictis, & cuiuuis similis, vel dissimilis per nos, seu author. Apost. quandocunq. super personis Ecclesiasticis vbicunq. constituerint imponendi subsidij exhibitione sicut eorumdem Ordinũ Mendicantium Fratres fore exemptos penitus, & liberos, & ad aliquid ex subsidijs huiusmodi soluendũ nõ teneri, nec ad id per quoscunq. quauis author. posse cõpelli, aut quomodolibet molestari. Non obstan. quod Domus, & loca

prædi-

prædicta dotata existant, vt præfertur, nec non Constitutionibus, & Ordinationibus Apost. ac alijs in litteris subsidiorum huiusmodi contentis cæterisq. contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ declarationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum Dat. Bononiæ 7. Kal April. Pont. nostri an. 4.

22 Martinus Episcopus seruus Seruorum Dei. Ad perpetuã rei memoriã. Apost. Sedis prouidentia circumspecta personas sub Religionis obseruantia vacantes assiduè studio piæ vitę benigno fauore prosequitur, & quæ pro diuini cultus augmento, & personarum ipsarum pace, cõmodo & quiete prouida deliberatione facta fuere, cõsueuit Apost. munimine roborare. Dudũ siquidem quõdam Vrbanus in sua obediẽtia (de qua plures ex dilectis filijs Priore Generali, & Fratrib. Seruor. S. Mariæ Ordin. S. August. tũc erãt) VI. nominatus suas concessit litteras tenoris subsequentis. Vrbanus Episcopus seruus seruorum Dei &c.

Cum itaque sicut exhibita nuper nobis (execrabili alias vigente, tandem cooperante Domino propulsato schismate) ad summi Apostolatus fastigia diuina dispositione vocatis pro parte dd. Magistri, & Fratrum petitio continebat, ipsi post assumptionem eamdem spiritu videlicet, & animo in vnitatis gloria positi, & vnicum Gregis Dominici intuentes Pastorem ab eo pro ipsarum potiori subsistentia litterarum, illas Apostolicis peramplius fulciri desiderent ministerijs, vt impugnationum eos alias forsitan contingentium subductis materijs ipsi procedente tempore litterarum huiusmodi tenacius commodo, & integritate lætentur. Nos itaq. eorumdem Prioris, & Fratrum in hac parte supplicationibus inclinati litteras prædictas, ac omnia inde sequuta rata habentes, & grata illa auctoritate Apostol. ex certa scientia confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & communionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Gebennis 6. Id. Iulij Pontificatus nostri anno primo.

23 Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Augustini salutem, & Apostolicam benedict. Sacræ Religionis, sub qua deuotum, & sedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honestas, vt votis vestris, illis præsertim, per quæ vestris commodo, & vtilitati consulitur, quantum cum Deo possumus fauorabiliter annuamus. Sanè pro parte vestra nuper nobis exhibita petitio continebat, quod licet vos à tempore, cuius contrarij memoria non existit, ad instar aliorum Fratrum Mendicantium pro vitæ vestræ necessarijs eleemosynas, & suffragia à Christi fidelibus publicè per Ciuitates, & loca, vbi moram trahitis, & alibi petere, & in eleemosynam recipere consueueritis, tamen nonnulli locorum Ordinarij asserentes vos, & vestrum Ordinem Mendicantes non existere, vobis inhibuerunt, & quotidie inhibere non cessant, ne in eorum Ciuitatibus, & Diœcesibus eleemosynas, & suffragia huiusmodi petere, & exigere quoquo modo præsumatis, in non modicum vestrũ, & vestri Ord. præiudicium, incommodũ, atq. damnum. Cũ autẽ, sicut eadem petitio subiungebat, fructus, redditus, & prouentus ex possessionibus, & bonis immobilibus, quæ largitione fidelium in nõnullis Ciuitatibus, & Terris tenetis, & possidetis, & in quibus Domos cum Ecclesijs, & alijs necessarijs habetis prouenientes pro vita, & sustentatione Fratrum in eisdem pro tempore commorantium sine eleemosynis, & suffragijs huiusmodi minimè sufficiant, ipsiq. Fratres rerum inopia, & necessitate causantibus domos, & Ecclesias non sine diuini cultus diminutione, & vestri, & vestrę Religionis opprobrio, & offuscatione propter hoc relinquere cogerentur. Pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, vt vobis, & statui vestro super præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui diuinum cultum nostris temporibus non minui, sed augeri intensis desiderijs affectamus, huiusmodi supplicationibus inclinati, auctor. Apostol. decernimus, & declaramus, vobisque quod in quibuscumque Ciuitatibus, Terris, & locis, in quibus Domos cum Ecclesiis, & alijs Officinis (possessiones tamen sufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium non habentes) ad præsens habere dignoscimini, ac dante Domino ipsorum largitione fidelium vos habere continget in futurum, & alibi ad instar Fratrum Ordinum Mendicantiũ eorũdẽ mendicare, ac à fidelibus ipsis eleemosynas, & suffragia pro victu, & sustentatione vestris perpetuis futuris tẽporibus publicè petere, & recipere, ac in vsus vestros conuertere liberè, & licitè valeatis eadẽ author. cõcedimus per præsentes. Cõstitutionibus Apostolicis, ac alijs contrarijs non obstantibus, quibuscunque. Nullis ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę Constitutionis, declarationis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Mantuæ 3. Nonas Nouembris Pontificatus nostri Anno Primo.

24 Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Stephano Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Sacer Ordo vester in agro Dominico diuina dispositione plantatus, & Gloriosæ Virg. Mariæ titulo specialiter insignitus Apost. gratijs dignè meretur attolli, cuius Professores, mundanis à se relegatis illecebris cęlestium cõtemplatione vacantes insistunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad d. Ordinem, quem in statu firmo, solido, & stabili volumus permanere, Apostolicæ considerationis intuitum dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Ordo ipse, qui, vt asseritur, paucas domos, & loca respectiuè habet, vberius valeat prorogari. Vestris igitur in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, & successoribus vestris, qui erunt pro tempore, quoscunque Domos, & loca, ad hoc tamen congrua, & honesta, quæ in quibusuis Regnis, Prouincijs, & Terris vobis, & eisdem successoribus largitione Christi fidelium concedi, aut largiri canonicè contigerit (dote secundum ipsius Ordinis institutionem pro domibus, & locis ipsis concedendis primitus assignata) recipiendi, necnon apud illa de nouo fundandi, ędificandi, seu construendi Ecclesias, Campanilia cũ cãpanis, cœmeterijs, hortis, domibus, hortalicijs, & alijs necessarijs officinis, ac loca ipsa cum eisdem domibus, Ecclesijs, Campanilibus, campanis, cœmeterijs, hortis, hortalicijs, & officinis pro vsu, & habitatione vestri, & eorumd. successorum habendi, & perpetuo retinendi quacunque Sedis Apostolicæ Constitutione contraria non obstante, ac etiã Diœcesanorum locorum, & quorumlibet aliorum licentia, vel consensu super hoc minimè requisita. Iure tamen Parochialium Ecclesiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus semper saluo, plenam, & liberam tenore præsentium licentiam elargimur. Volentes nihilominus, & auctoritate Apost. concedentes, quod Fratres Ord. vestri, qui pro tempore in eisdem domibus residebunt, vtantur, & gaudeant omnibus priuilegijs, gratijs, exemptionibus, & libertatibus, quibus vos ex concessionibus Apost. vtimini, & gaudetis Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & voluntatis infringere. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem 2 Kal. Iulij Pontificatus nostri anno sexto.

25 Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuã rei memoriam. Sedis Apost prouidentia circumspecta personas sub regulari obseruantia vacantes assiduè studio piæ vitæ benigno fauore prosequitur, & ea, quæ pro earum statu salubriter dirigendo prouidè ordinata sunt, vt illibata persistant, Apost. consueuit munimine roborare. Sanè petitio pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum, ac dilectarum in Christo filiarum Sororum Ordinis Seruorum S. Mariæ secundum regulam, & instituta B. Aug viuentium, qui quidem Fratres, & Sorores de consortio Seruorum S. Mariæ nuncupantur, nobis nuper exhibita continebat, quod ipsi quamdam Regulam siue Religiose viuendi formam, in qua nonnulla honesta, & rationabilia, ac Regulari disciplinæ congruentia statuta, & ordina-

dinamenta fore noscuntur, hactenus laudabiliter obseruatur, quandoque licet Fratres, Sorores, & Ordo huiusmodi varijs per Sedem Apost. sint priuilegijs communiti, tamen pro solidiori eorum subsistentia, & vt clementia Altissimi operante de virtute in virtutem gradientes deuotiorem reddere valeant Domino famulatum, desiderant huiusmodi Regulam, seu viuendi formam per sedem eamdem approbari. Quare pro parte Prioris, & Fratrum, ac Sororum eorumdem nobis fuit humiliter supplicatum, vt regulæ, siue viuendi formæ huiusmodi robur Apostolicæ confirmationis adijcere, illamq; per ipsos Fratres, & Sorores in perpetuum obseruari mandare de benignitate Apost. dignaremur. Nos igitur, qui super præmissis omnibus, & singulis relatione plenaria, & fideli sumus clarius informati, huiusmodi supplicationibus inclinati Regulam, seu viuendi formam, quam per singula eius Capitula claré, & distinctè, ac de verbo ad verbum præsentibus fecimus annotari, necnon statuta, & Ordinationes prædicta rata habentes, & grata, illa auctoritate Apost. ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, & nihilominus Regulam, siue viuendi formam eandem per ipsos Fratres Sorores præsentes, & posteros volumus, & mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari. Tenor verò regulæ, siue viuendi formæ huiusmodi sequitur, & est talis.

26 In primis vt hic Ordo continuum, & perpetuum de bono in melius recipere valeat incrementum, quod ex receptione personarum bene dispositarum plurimum noscitur dependere volumus, & ordinamus, quod nullus recipiatur ad Ordinem huius Fraternitatis, nisi de licentia Prioris Generalis eiusdem, vel ipsius Vicarij, seu Correctoris Fraternitatis pro tempore deputati illius loci, præmissa tamen diligenti examinatione, quod si honestæ vitæ, & bonę famæ, ac de hęresi nullatenus suspectus, quinimò sit veritatis, & Catholicæ fidei zelator præcipuus, qui etiam antequam habitum huius Religionis recipiat, de alienis, si qua habuerit, satisfaciat ad plenum, & proximis reconcilietur, necnon paratum siue conditum Testamentum tenere studeat iuxta consilium, & Ordinationem Confessoris discreti, & eadem examinatio fiat de Mulieribus ingressum huius Ordinis petentibus; habentibus tamen viros non pateat ingressus ad consortium d. Fraternitatis, nisi de virorum suorum licentia, & consensu, fiat publicum Instrumentum. Idem quoad hoc seruari volentes in viris vxores habentibus, nisi obstaret in ipsis, vel altero ipsorum aliqua causa, quæ legitima iudicaretur consilio Discretorum.

2 Omnes autem tam Fratres, quam Sorores d. Fraternitatis induantur panno nigro, qui nec in colore, nec in valore nimiam pretiositatem prætendat, sicut conuenit honestati Seruorum Christi, & Beatæ Mariæ. Tunicæ quoq; habeant manicas vsq; ad pugnum, & sint strictæ, & clausæ, corrigias de corio tantum habeant, quibus Sorores cingantur. In bursis etiam, calceamentis, & cæteris omnem mundanam resecent vanitatem: vela vero Sororum, & bindæ sint alba de panno lineo, vel canapino.

3 Recipiatur recipiendus in loco Capituli Fraternitatis, vel ante Altare Ecclesię Fratrum illius loci, & à Priore Generali, siue Vicario, vel Correctore d. Ord. Seruorum S. Mariæ prædictis, qui Prior, vel Vicarius, seu Corrector, existente inducendo, & præsente humiliter flexis genibus recipi præsentibus aliquibus alijs Fratribus Ord. eiusdem, quibusdam de Confratria viris discretis, benedicat prius habitum eius, qui debet recipi hoc modo, videlicet. *Ostende nobis Domine misericordiam tuam, Dominus vobiscum. Oremus. Domine Iesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es &c.* Postea verò tali habitu benedicto, & per receptum seorsum indutum, atq; ad gradum Altaris reuerso, & ante Priorem, siue Vicarium, vel Correctorem genuflexo dicat Prior, vel Vicar. seu Corrector *&c. Veni Creator Spiritus,* & Fratres, qui ei assistent, ipsum prosequantur vsq; ad finem. Deinde dicatur *Kyrie eleison. Christe eleison, Pater noster &c. Emitte Spiritum tuum &c. Saluum fac seruum tuum, &c. Dominus vobiscum &c. Oremus Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti &c. & Prætende Domine famulo tuo &c.* & responso *Amen,* aspergatur sic indutus a Priore, vel Vicario, seu Correctore Aqua benedicta. Deinde omnes Fratres Fraternitatis pręsentes ipsum recipiant ad osculum pacis, & eo modo ante Altare recipiantur Mulieres, quemadmodum est de Fratribus supra dictum.

4 Completo anno, vel ante, si Priori, vel Vicario, seu Correctori pręd:ctis, aut cui commiserint, & etiam maiori parti Fratrum professorum Fraternitatis visus fuerit idoneus, ad professionem recipiatur. Profitebitur autem hoc modo, videlicet: *Ad honorem Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sācti, & B. M. Virg. Ego N. coram vobis Priore, seu Vicario, vel Correctore Fratrum Ord. Seruorum S. Mariæ de Consortio talis loci, profiteor velle me de cætero viuere secundum formam, & regulam Fratrum, & Sororum d. Ord. vsque ad mortem.* Mulieres verò eodem modo profiteantur coram Priore, vel vt supra & Priorissa, vel cui commiserit.

5 Statuimus autem vt nullus Frater, nec Soror huius Fraternitatis, & Ord. post talem supradictam professionem de hoc Ord. egredi valeat, nec eisdem ad sęculum reuerti liceat, sed bene liberè possint transire ad vnam de approbatis Religionibus tria vota solemnia profitentibus.

6 Fratres, & Sorores dicant quotidie omnes horas canonicas, nisi infirmitate impediantur. Pro matutinis dicant viginti octo *Pater noster,* pro Vesperis quatuordecim, & pro qualibet aliarum horarum septem. Ad honorem vero B. M. semper Virginis pro qualiber hora tot *Aue Maria,* quot Pater noster dicere teneantur. Pro benedictione autem mensæ dicant vnum *Pater noster,* cum verò surgunt de mensa similiter dicant vnum *Pater noster* pro gratiarū actione, vel Psalmum *Miserere mei Deus,* vel *Laudate,* qui sciunt; omnes etiam, qui sciunt symbolum Apostolorū, videlicet *Credo in Deum,* dicāt illud semel in principio Matutinarum, & etiam ante Primam, & quando Completorium fuerit terminatum. Qui autem sciunt, & dicunt horas Canonicas quemadmodum faciunt Clerici, prædicta *Pater noster,* & *Aue Maria* dicere minimè teneantur.

7 Ad Matutinas Dominicis diebus, & festiuis à festo Omnium Sanctorum, vsque ad diem Resurrectionis Dominicæ omnes surgant. In Aduentu autem Domini, & Quadragesima surgant omni nocte. Qui verò occupantur quotidiano opere manuali, horas suas dicere poterunt de mane vsque ad Vesperas exclusiuè, de sero vesperas, & Completorium simul dicant.

8 Omnes quater in anno ad minus, videlicet in festo Natiuitatis Domini, Resurrectionis ipsius, Pentecostes, & Assumptionis, aut Natiuitatis B. Mariæ Virg. peccata sua confiteantur diligenter, & Eucharistiæ deuotè studeant recipere Sacramentum, nisi forsan ex aliqua causa rationabili alicui ex ipsis esset à suis Confessoribus interdictum. Qui autem ex deuotione sua sæpius voluerit infra annum communicare, petita à suo Prælato licentia, & obtenta deuotionem suam cum Dei benedictione poterit executioni demandare.

9 In Ecclesia dum celebrantur Missæ, vel decantatur Diuinum officium, seu actualiter proponitur ibidem verbum Dei, omnes silentium seruare studeant, & Orationi, ac diuino officio diligenter intendant, nisi ex aliqua speciali, & occurrenti necessitate aliquid submissè loquantur.

10 Fratres, & Sorores Ecclesias, quarum Paruchiani existunt, iuxta canonicas sanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione studeant visitare, & Ecclesiarum suarum Prælatos, videlicet Episcopos, & inferiores summè reuereantur, ipsorumque iura absq; omni diminutione fideliter eis soluant, & hoc tam in decimis, quam in obligationibus aliax quo modolibet consuetis.

11 A Dominica prima Aduentus vsque ad Natiuitatem Domini quotidie tam Fratres, quam Sorores ieiunent. Et similiter à Dominica in Quadragesima, vsque ad Pascha Resurrectionis Domini idem obseruent. Ferias autem sextas ieiunabunt omni tempore, & ieiunia omnia ab Ecclesia instituta. Qui autem voluerint amplius ieiunare, seu austeritates alias facere, poterunt, habita licentia à suo Prælato, vel de consensu Confessoris discreti.

12 Fratres, & Sorores huiusmodi fraternitatis vti poterunt carnibus diebus Dominicis, & tertia, & quinta feria. Cæteris vero diebus se abstineant, nisi sint infirmi, aut multum debiles, vel nisi præcipuum festum fuerit illa die, aut quia essent in itinere constituti.

13 Va-

13 Vagos, curiososq; discursus per Ciuitatem non faciãt. Sorores verò solæ non discurrant, maximè iuniores ad nuptias, & choreas, siue ad dissoluta, & mundana conuiuia, siue ad vana spectacula nullo modo accedant; de Ciuitate verò, seu Castro, vel loco, vbi habitant, non exeant, etiam causa peregrinationis, absque speciali licentia Prioris, Vicarij, vel Correctoris d. Confraternitatis.

14 Inuasionis, siue impugnationis Arma secum Fratres non deferant, nisi pro defensione fidei Christianæ, aut ex alia rationabili causa, & de suorum Prælatorum licentia.

15 Deputentur per Correctorem duo ex Fratribus, qui cum quempiam ex eisdem nouerint infirmari, ipsum quãcitius poterunt, charitatiuè studeant visitare, & statim à principio ad recipiendum pœnitentiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta eundem efficaciter hortentur, & si necesse fuerit, ministeriũ corporale, prout cõmodè poterunt, eidẽ studeãt exhibere, si verò fuerit pauper, necessaria de bonis proprijs vel cõmunibus, prout facultas permiserit sibi ministrare procurẽt, & idẽ faciant Sorores circa infirmas ex eis.

16 Quando contingent aliquem ex Fratribus ab hac luce migrare, cæteris Confratribus, qui sunt in hac Ciuitate vel Castro, nunctietur, vt procurent defuncti exequijs, personaliter interesse, à quibus non recedant, donec Corpus traditum fuerit sepulturæ. Hoc idem inter Sorores decedentes volumus obseruari. Præterea infra octo dies post Ipsius Defuncti sepulturam Immediatè sequentes, quilibet Frater & Soror dicat pro anima eius Sacerdoris vnã Missam, sciens verò Psalterium Psal 50. Illiterati verò centum *Pater noster* dicant, & in fine cuiuslibet *requiem æternam* Et præter hęc quilibet infra annum pro Fratrum, & Sororum tam viuorum quam defunctorum salute tres Missas faciãt celebrari, qui verò sciunt Psalterium, illud dicant, & cæteri quinquaginta *Pater noster* dicere teneantur.

17 Correctore Fraternitatis mortuo, vel amoto, Prior, seu Vicarius cum consilio antiquorum de Fraternitate aliũ instituat Correctorem, singulis autem annis infra octauas Paschæ, vel alio tempore priuatim prædictus Prior, vel Vicarius habeat consilium cum antiquioribus de Fraternitate super amotione, vel confirmatione Correctoris. Sic eundem confirmare, vel amouere poterit, secundum quod ipse cum præfatis iudicauerit expedire. Consimiliter etiam de consilio d. Prioris, vel Vicarij. & aliquorum de Fraternitate magis antiquorum poterit Corrector ordinare de subcorrectore, vel Vicario Fraternitatis, & etiam postmodum confirmare, & amouere secundum quod eis visum fuerit expedire. Qui subcorrector, vel Vicarius tantam potestatem habeat, quantam Corrector sibi concedet, & eadem forma in institutione, & destitutione Priorissæ seruetur.

18 Correctoris officium erit cum omni diligentia seruare in se quæque in Regula descripta sunt, & solicitam dare operam, vt ab ijs Confratribus obseruetur. Si quos verò viderit transgredientes, aut etiam negligentes charitatiuè corripiat, & emendet; vel si magis sibi videatur expediens, Priori, vel Vicario prædictis, vt corrigat, poterit intimare. Priorissæ etiam erit officium solicitè Ecclesiam visitare, cęteras etiam Sorores excitare ad obseruantiam Regularem, diligenter etiam per se ipsam, & alias, quibus imponet, obseruare, quod in incessu, statu, & habitu nihil per aliquam Consororem fiat, quod cuiusquam merito turbare possit aspectum, præcipuè tamen attendat, vt Sorores cum quoquam viro cuiuscunq; conditionis existat, familiaritatem non contrahant, maximè Iuniores, nisi forsan talis vir Sorori illi attingat infra tertium Consanguinitatis gradum ad longius, cum hoc quod sit bonæ vitæ, & famæ.

19 Si quis notatus fuerit de aliqua familiaritate suspecta, & ter admonitus per Prælatum non se emendauerit, excludatur ad tempus à capitulo, & consortio cæterorum Confratrum, consilio discretorum de ipsorum penitus cõsortio publicè excludatur, nec admittatur de cætero, nisi eum Fratribus omnibus videatur esse correctus. Item si quis Confratri, vel alteri cuicunq; opprobrium dixerit, quo sonare infamiam videatur, aut ex ira quempiam percusserit, vel ad locum sibi prohibitum ire præsumpserit, seu inobedientiam quamcunq; commiserit, aut etiam Prælato mendacium ex industria dixisse deprehensus fuerit, abstinentia panis, & aquæ, vel exclusione à capitulo, aut etiam consortio aliorum Fratrum plus, vel minus secundum cõditionem personæ, & exigentiam delicti grauius, & leuius corrigatur. Item, si quis commiserit peccatum carnale, talis de consortio maioris partis professorum fraternitatis illius loci secundum exigentiam culpæ, & conditionem personę grauius, vel leuius puniatur, sic tamen quod sit cæteris in exemplum, quam punitionem si ferre recusauerit, de consilio discretorum de Ordine expellatur. Circa Sororũ correctionem illud idem volumus in omnibus obseruari.

20 In quolibet autem mense semel certa die, & hora per supradictos Priores, vel Vicarios ad Ecclesiam Fratrũ Seruorum S. Mariæ conuocentur Fratres omnes Confratriæ prædictæ, verbum Dei, & etiam Missam, si hora competens fuerit, pariter audituri, & tunc per ipsos Priores, vel Vicarios ipsis legatur Regula ista, & exponatur, ac de agendis Fratres informent, & negligentes corrigant, & emendent, prout secundum Deum, & istam viuendi formam viderint expedire. In quolibet etiam mense prima sexta feria Sorores ad Ecclesiam huiusmodi conueniant similiter verbum Dei, & Missam communiter auditutæ, quibus etiam legatur hæc regula, & exponatur. de suisq; excessibus corrigantur, vt supra. Volumus quòd in qualibet Ciuitate, & Terra, vbi fuerint Fratres, & Sorores Confratriæ huiusmodi, habeant in Correctorem, vel Vicarium aliquem idoneum Fratrem sacerdotem de Ordine prædicto, quem postulauerint à Prioribus præfatis, aut quem ipsi Priores, vel Vicarij per se, vel per alios eis assignare decreuerint. Volentes insuper, & statuentes, vniuersos Fratres, & Sorores huiusmodi Confratriæ vbicunque existant, directioni, & correctioni ipsius Generalis, vel Prioris Prouincialis pro eorumdem ampliori constitutione, & promotione totaliter subiacere, quantum ad illa videlicet, quæ eorumdem viuendi modi modum, & formulam concernere dignoscuntur.

21 Corrector Fraternitatis cum Fratribus, & Priorissa cum Sororibus cum Vicario eis deputato cum ipsis in abstinentijs, ieiunijs, austeritatibus alijs in supradictis Capitulis contentis ex causa legitima, cum expedire viderint, poterunt dispensare. Demum quemadmodum in Constitutionibus Ordinis S. Augustini continetur.

22 Item volumus, & ordinamus, quod in ista Regula, seu forma viuendi habeatur, videlicet. Quod præter diuina, & Ecclesiæ pręcepta atq; statuta in ea contenta, in reliquis Regulæ huiusmodi constitutionibus, siue ordinat, Fratres, & Sorores ad culpam hullatenus obligentur, sed solum ad pęnam. Quæ cum à Prælato, vel Generali continget ex quauis transgressione imponi per transgressorem humiliter, & promptè suscipiatur, & etiã opere perficiatur. Cooperante gratia Domini Redemptoris nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu Sancto viuit, & regnat per omnia sæcula sæculorum, amen. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotẽtis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 7. Kal. Aprilis Pontificatus nostri anno 7.

23 Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Iniunctum nobis nuper Apostolicæ seruitutis officium tunc dignè peragere non ambigimus, si ad ea, quæ Religionis ad augmentum, & personarum, quæ mundanis propulsis illecebris Agnum immaculatum cum voto prosequuntur, statum fœliciter; & quiete dirigendum processisse comperimus, vt potioris muniminis præsidio gratulentur, fauorẽ Apostolicum libenter extẽdamus. Sanè pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Augustini nuper nobis exhibita petitio continebat, quod licet olim Bonifacius in sua obedientia tunc Papa IX. nuncupatus, Priori, & Fratribus eiusdem pro eorum Religionis augmento, ac pace, & quiete vt ipsi, & eorum Domus, ac loca omnibus; & singulis priuilegijs libertatibus, immunitatibus, exẽptionibus. & indulgentiis laudabilibus vti, & gaudere possent, & deberent, quibus Ordinis Fratres Eremitarum præfati S. Aug. quibusuis suis domibus, atque locis commorantes eis Apostolica Sede concessis gaudebant, seu quomodolibet potiebantur, per suas literas indulserit, Ipsiq; Prior, & Fratres Seruorum indulto huiusmodi in nonnullis eorum domibus, atque locis vsi fuerint. Tamen quia postea per

nos,

nos, & Prædecessores nostros, & qui pro Romanis Pontificibus se in eorum obedientijs tunc gerebant, nonnullæ Generales reuocationes de similibus exemptionibus factæ fuerunt, ipsi Prior, & Fratres Seruorum propterea dubitant indultum huiusmodi illibatum minimè permansisse, aut de præsenti permanere in grauem ipsorum inquietudinem, atque grauamen. Quare pro parte eorumdem Prioris, & Fratrum Seruorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt ad huiusmodi ambiguitatis tollendum dubium pro similibus pace, & quiete eidem indulto robur Apostolicæ confirmationis adijcere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ad commoda, & profectus d. Ordinis Seruorum operosa meditatione respicientes, ac huiusmodi supplicationibus inclinati priuilegia, libertates, immunitates, exemptiones, & indulgentias huiusmodi Priori, & Fratribus Seruorum antedictis, vt præmittitur, concessa, & concessas, rata, & gratas, ac grata, & ratas habentes illa, ac illas authorit. Apost. tenore præsentium confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Non obstantibus præmissis, nec non Constitutionibus, & Ord nationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus d. Ordinis Fratrum Seruorum cæterisque contrarijs quibuscunq. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & communitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctos Apostolos 8 Kal. Nouemb. Pontificatus nostri anno 8.

28 Nos igitur attendentes, quod dictus Ordo in agro Dominico diuina dispositione plantatus, & Gloriosæ Virginis Mariæ titulo à primæua sua fundatione specialiter insignitus, ac illius aliquot Professores mundanis à se relegatis illecebris cœlestium contemplationi dediti multa refulgent gloria, & redolent gratiæ Sanctitatis, & propterea illius statum prosperum, & tranquillum intensis zelantes affectibus, Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioan. & Martini prædictorum vestigijs inhærentes, motu proprio non ad instā scripti P. Generalis, vel eorumdem Fratrum Seruorum B. Mariæ Ord. S. August. aut alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate deliberatione, ac ex certa nostra scientia Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioannis, & Martini Prædecessorum prædictorum litteras d. Ordini Fratrum Seruorum B. Mariæ, & illius domibus, Ecclesijs, locis, & Professoribus in genere, vel in specie sub quacunque verborum forma concessa, quas ac si de verbo ad verbum vna cum litteris Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioannis, Martini Prædecessorum huiusmodi insertæ forent, præsentibus haberi volumus pro expressis, ac omnia, & singula in eis contentæ authoritate Apostolicæ tenore præsentium innouamus, & approbamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debere, decernimus. Proque potiori cautela omnia, & singula per Alexandrum, Benedictum, Clementem, Vrbanum, Bonifacium, Ioannem, & Martinum, præfatos pro, & in fauorem d. Ord. Fratrum Seruorum B. Mariæ, & illius domorum, & personarum etiam Oblatarum, Commissarum Mantellatarum, ac aliarum quarumlibet personarum Ecclesias Domorum prædictorum visitantium, & illis pias eleemosynas erogantium quomodolibet ordinata, statuta, decreta, concessa, & indulta vim, vigorem, & efficaciam habere, & fieri, & obseruari debere motu, scientia, & author. prædictis de nouo ordinamus, statuimus, pariterque decernimus, ac Ordini, Domibus, & Professoribus prædictis etiam concedimus, & indulgemus. Et quia sicut ex dilecti filij Antonij Alabantis de Bononia Theologiæ Professoris Prioris Generalis d. Ordinis relatione percepimus, nosque ipsi in minoribus constituti experientia didicimus, circa litteras, & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia sunt postmodū exorta, habita super illis matura deliberatione, motu, scientia, & authoritate similibus.

29 Primò d. Alexandri litteras, per quas Generali, & cæteris Prioribus, ac Fratribus Seruorum prædictis indulgetur, vt Corpora eligentium apud eorum loca sepulturam sepeliri liberè valeant, in ea parte, in qua dicitur, *salua tamen Iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur*, vt litibus, quæ exinde oriuntur, obuiemus, illucidando declaramus indultum huiusmodi intelligi etiam debere, quoad hoc vt Fratres ipsi nullius super hoc petita licentia Parochias, in quibus Corpora prædicta forent, cum Cruce processionaliter ingredi, ac ipsa leuare, & ad eorum Ecclesias sepelienda deferre possint, vbi hoc consuetum foret, vel presbyteri de eleuatione requisiti id facere recusarent. Nec cogantur inuiti etiam prætextu cuiusuis consuetudinis ipsi, vel defunctorum Consanguinei illa ad Parochiales Ecclesias, aut alia loca deferre, & eum, vel sine illis inibi celebrare, vel celebrari facere pro ipsis defunctis Diuina officia ante, vel post sepulturam eorumdem. Iustitiam verò Ecclesiarum à quibus Corpora ipsa sumuntur iuxta eiusdem Alexandri prædecessoris nostri voluntatem saluā esse debere decernimus eo casu, quo dumtaxat apud loca ipsorum Fratrum prædicta Corpora sepeliuntur. Si verò non apud eos, vel alios etiam Mendicantium Ordinum Professores corpora ipsa contingeret sepeliri. Ex ijs, quæ ad Fratres prædictos, apud quos tunc Corpora ipsa non sepelirentur, & bonis defunctorum quomodolibet obuenirent quouis particulari, vel vniuersali titulo directè, vel per obliquum nullam canonicam, aut Parochialem portionem dare teneantur. Nec similiter aliqua portio debeatur de ijs,
30 quæ ad certos determinatos vsus eisdem Fratribus, vel eorum domibus in genere, vel in specie etiam de bonis eorum, quorum Cadauera apud eos contingeret sepeliri, relicta, & legata forent, nec etiam in casibus, in quibus per eiusdem Alexandri, ac aliorum Prædecessorum nostrorum specialia priuilegia Fratres ipsi à solutione quarta sunt exempti. Nec alio casu de candelis, quæ dantur ad manus Fratrum quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In alijs verò quam in præmissis casibus, quibus quarta ipsa soluenda
31 venirent, Conuentiones, si quæ sint inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios ac Ecclesiarum Rectores initæ laudabiles, & honestæ, ac illis cessantibus ius commune seruetur imposterum. Et si forte per nos, vel Sedem Apostol. de piè legatis, & relictis in genere, vel in specie decima, vel alia portio, seu quarta aliter piæ, vel non piæ causæ quauis ratione hactenus concessa foret, aut imposterum concedi, solui, aut dari, vel mandari contingeret, Fratres prædictos, & illorum domos, eisque legata, & relicta, seu alias in eorū fauorem disposita in concessione, & mandatis huiusmodi decernimus, & volumus non includi.

32 Exemptionē quoque Ord. Domibus, Fratribus B. M. Seruorum & bonis eorumdem per Vrbani, & Ioan. Prædecessorum huiusmodi litteras prædictas, ac illius & inde sequutorum quorumcunq. confirmationem, & rat habitionē in Martini etiā Prædecessoris nostri præfati litteris prædictis contētas, vtpote notorias allegatione, & probatione nō indigere, ac quaslibet excōicationis, suspēsionis, & interdicti sñias, quoscunq. processus, quasuis pœnas, & sñias generales, vel speciales continētes, quos, & quas promulgari, vel haberi, ac alia omnia contra Ord. Domos, Fratres, locaque prædicta, necnon personas Oblatas, & Mātellatas eiusdem Ord. & ipsorū omniū bona quæcunq. in ipsorum exēptionibus huiusmodi quomodolibet cōprehēsa ē rōne cuiuscūq. contractus, vel delicti, seu rei, de qua ageretur, vbicūq. ineatur cōtractus, cōmittatur delictū, & res ipsa consistat seu teneri, vel haberi cōtigerit ē exēptione huiusmodi aliter non allegata, vtpote notoria, nullius roboris, vel momēti, ac pro infectis haberi debere, ac Domos, Fratres, locaq. necnon personas Oblatas, & Mantellatas d. Ord. ipsorūq. omniū bona pdcta sub nostra ac B. Petri, & Apost. Sedis protectione su
33 scepta et ab Inquisitore hæreticæ prauitatis prorsus eximēti, eiusq. omnimoda iurisdictione penitus eximimus exēptaq. perpetuo fore, & esse pari motu, sciētia, & auct. decernim[9].

Litteras verò præfati Alexand. per quas tunc existenti, & successoribus suis Fratrum Seruor. B. M. prædictorū Generalibus indulsit, vt cæteros Priores, & Fratres d. Ord. eis subiectos iuxta ipsius Ord. instituta corrigere, ac alia circa eos, quæ ad ipsorū officia spectarent, quæ illis expediret exercere valerēt, cū sæpe reuocetur in dubiū pro quibus excessibus
34 corrigi, & pœnis puniri debeāt declarātes, ampliantes & extēdentes, vt Fratres prædicti ab eiusmodi excessibus abstineāt ac de illis correctionē, & punitionem meritas facilius habeāt & patiātur, ac viuāt iuxta ipsorū Ord. Regularia Instituta, quod Generalis, & quib. ipse id specialiter cōmiserit,

Prouin-

Prouinciales d. Ord. Priores pro tempore existentes ceteros Priores, & Fratres eiusdem Ord. etiam de obseruantia tanquam eidem Generali subiectos corrigere, & contra illos pro cõmissis per eos excessibus, & delictis quibuscũq; procedere, illosq; propterea iuxta excessuum, ac delictorum commissorum huiusmodi exigentiam etiam per Carceris intrusionem, & torturam, aliaq; iuris opportuna remedia, ac inuocationem brachij secularis, quoties oportuerit quacunq; appellatione non obstante punire, vel puniri facere per se, vel alios.

35 Quodq; Prior Generalis eiusdem Ord. pro tempore existens tam corrigendos, & puniendos, quam reliquos Priores, & Fratres prædict. Ord. Professores ab huiusmodi, alijsq; excessibus, & delictis per eos commissis, etiam simoniæ prauitate qualitercunq; irretitos, & ad Sedem prædictam propterea destinandos, dummodo Priores, Fratres, professores prædicti hæretici relapsi, schismatici, literar. Apost falsificatores, aut prohibitorum ad partes Infidelium delatores non fuerint, ac à pœnis, quas illorum occasione incurrissent absoluere, ac cum illis super irregularitate ob præmissa contracta dispensare, & Prioribus Prouincialibus d. Ord. absoluendi, & dispensandi, vt præfertur, facultatem communicare.

36 Et nihilominus, vt d. Ordin. Professoribus omnis vagandi tollatur occasio, & ad prædictam Sedem recurrendi subtrahatur pro posse necessitas, Generali pro tempore existenti dispensandi cum eiusdem Ord B. M. Seruor. Professoribus ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nefando, & illicito coitu prouenientem defectum patientibus, necnon cum ijs, qui ex quauis causa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, postquam Ord. ipsum professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstantibus irregulares ipsi ad quoscunq; etiam Sacros Ord. promoueri, ac in illis etiam in Altaris ministerio ministrare, & tam ipsi irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti ad quascunq; administrationes, & officia d. Ordinis eligi, deputari, & assumi, illaq; gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu, scientia, & auctoritate prædictis facultatem concedimus pariter, & indulgemus.

37 Et cum aliquando contingat Monasteria, Domos, & loca Monialium, Sororum, Mantellatarum, & Pinzocherarum d. Ord. Monialibus ita destitui, vt de illorum reformatione spes nulla supersit, conuenientiusque sit quod illorum sic destitutorum bona ad ipsos Fratres deueniant quorum erant curæ commissa, quam ad alios, idcirco quæ sic destituta existunt, & destitui contingeret in futurum Monasteria, Domos, & loca prædicta cum eorum omnibus, & singulis bonis, & pertinentijs perpetuis vsibus Fratrum domus d. Ord. Monasterij destitutis huiusmodi propinquioris ex nunc prout ex tunc applicamus, ita quod Fratres ipsi de illis eorumdem Monasteriorum structuris, & ædificijs possint pro eorum voluntate disponere, prouiso quod illorum Ecclesiæ & Oratoria ad profanos vsus non redigantur, sed in illis celebrentur diuina officia consueta, ac tam domorum, & locorum destitutorum huiusmodi, quam omnes aliæ, & singulæ Sorores Mantellatæ Pinzocheræ prædictæ ad aliquem alium Ordinem transire nequeant prout d. Ordinis Fratrum Seruorum Professores sunt adstricti.

38 Insuper cum nonnulli ad prædictum Fratrum Seruor. B. M. Ord gerentes præcipuum deuotionis affectum ordinent eorum cadauera cum habitu Fratrum prædicti Ord. aut Sororum, seu Mantellatarum eiusdem sepeliri, ne ex illorum corporum ad alia loca delatione Ord & Fratrum prædictorum iuri, & Ordinarioni eorumdem irrogetur iniuria, decernimus talium Cadauera cum tali habitu nisi apud Fratres ipsos in eorum Cœmiterijs, nec alibi posse absque Fratrum Domus loci, in quo tales decesserint, expressa licentia, & assensu sepeliri.

39 Cæterum vt si ratione Parochialium Ecclesiarum, apud quas Domus Fratrum eorumdem constructæ fuere, vel construentur in futurum, locorum Ordinarij in eosdem Fratres aliquam superioritatem vendicare tentarent, ne eorumdem Fratrum quies in aliquo perturbetur, ipsi Fratribus concedimus, vt in sic concessis, & quas eis concedi contigerit in futurum Curatis, Ecclesijs possint per Capellanum à Generali, vel de illius commissione à Prouincialibus, seu alijs Prioribus d. Ord. pro eorum nutu eligendum, ponendum, & amouendum curam dd Ecclesiarum exercere. Qui quandiu Cappellanatus huiusmodi fungetur officio ac si d. Ordinis Fratrum Seruorum professor existeret, eorumdem Fratrum libertate, & exemptione fruatur, Ecclesiæq; prædictæ, & illarum bona eadem qua Domus Fratrum d. Ordin. prærogatiua lætentur.

40 Ibi præterea particulæ litterar. Clement. Prædecessoris prædictis in qua Fratrib. d Ord. quod Priorem Generalem d. Ord. certo modo eligere possint, conceditur motu, scientia, & auctorit. prædictis adijcimus, quod idem Generalis Prior sit electus, postquam electioni sibi præsentato decreto consenserit, intelligatur auctorit. Apost. confirmatus, ac eo ipso liberè exerceat, & administret, quæ ad suum Generalatus pertinent officium. Reiecta quauis Professorum d. Ord. & aliorum sibi ratione d. Officij subditorum appellatione, quam ab eius præceptis, monitionibus, Ordinationibus, mandatis, & decretis Regularis disciplinæ eorumdem quomodolibet interponi contingeret.

41 Attendentes insuper quod Prouincialium, & Conuentualium Priorum electiones eo firmiores erunt, quo solemnius celebrabuntur, volumus, ac motu scientia, & auctor. sæpe dictis statuimus quod Prouincialium, & Conuentualium quorumlibet Priorum d. Ord. electiones in Generali, vel Prouinciali Capitulis per Fratres d. Ord fieri consuetis perpetuis futuris temporibus fieri debeant, & Fratres prædictos ad electiones huiusmodi sic, & non aliter faciendas teneri, & obligatos esse declarantes, ac quidquid secus attentari contingeret, seu fieret, irritum, & inane decernentes.

42 Rursus quia intelleximus quod etsi piæ mem. Ioan. Papa XXII. etiam Prædecessor noster illorum opinionem, qui asserebant, quod confessis à prædictis, & alijs quibuscunque Mendicantium Ord. Fratribus, ad audiendas confessiones iuxta Iuris dispositionem deputatis pro tempore tenebantur eadem peccata Rectori eorum Parochialis Ecclesiæ iterum confiteri, reprobauerit, & deinde rec. mem. Eugenius Papa IV. similiter Prædecessor noster reprobationem huiusmodi approbando contra talia asserentes tanquam de hæresi suspectos per locorum Ordinarios inquiri, ac procedi mandauerit ac successiuè Nicolaus Prædecessor præfatus à Ioan. & Eugenio Prædecessoribus huiusmodi gesta in præmissis robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit, nihilominus nonnulli adhuc eorumdem inhærentes proteruiæ opinionem prædictam, & desuper damnatos, & malesonantes, ac reprobos factos articulos veros esse affirmare non verentur, vt talium præsumptuosa temeritas tanto minus inualescat, quanto plurium erit Superiorum correctioni subiecta, concessam contra tales opinantes per eiusdem Eugenij Prædecessoris literas locorum Ordinarijs facultatem ad Inquisitores hæreticæ prauitatis extendimus, ac volumus quod Inquisitores ipsi quicunq; fuerint, eadem qua Ordinarij contra tales auctoritate fungantur.

43 Quodq; si super quoscunq; processus, lites, & controuersias inter Fratres Ecclesiarum Rectores, & Ordinarios prædictos emergentes Ordinarij ipsi, seu quicunque alij ad inhibitionem eleemosynarum per Christi fideles Fratribus ipsis faciendarum quocunq; modo fuerint prolapsi, volumus, & præsentium tenore decernimus, omnes, & singulos inhibentes huiusmodi, excommunicationis sententiam ipso facto incurrere, ac contra eosdem hæreticæ prauitatis Inquisitores prælatos ad omnem simplicem dd Fratrum requisitionem tanquam contra hæreticos posse, ac debere procedere.

44 Ioannis quoq; Prædecessoris prædicti declarationem, atq; Decretum, quod Priores, & Fratres qui pro tempore essent domorum, & locorum præfati Ord. vbicunq; consistentium à quacunq; etiam per ipsum, seu auctoritate Apost. quandocunq; super personis Ecclesiasticis, vbicunq; constitutis imponendi subsidij exhibitione, sicut Mendicantium Ord. Fratres exempti penitus, & liberè ad aliquid huiusmodi subsidij soluendum non tenerentur; ad non solutionem collectarum, seu exactionum quarumlibet, vel vigesimæ, ac nullas noualium eorum quæ proprijs manibus, & sumptibus colunt, ac hortorum, virgultorum, & piscationum eorum decimarum exactiones, necnon quæcunq;

cunq; bona dd. Fratrum, & onera, quæ etiam sub cuiusuis alterius quartæ, vel charitatiui subsidij, quoad Ecclesias vsq; ad præsentem concessionem eidem Ord. vel eius domibus, aut locis vnitas, vel concessas, aut datij, pedagij, vel gabellæ, imbottati, aut alio quouis nomine inducentur per locorum Ordinarios, Clerum, aut Populum, siue Principes, & Dominos temporales, ac alios quoscunque exigerentur etiam quauis auctoritate extendimus, dicti Ord. Fratrum Seruorum Professores etiamsi decimæ, & onera huiusmodi per quoscunq; exemptos etiam Mendicantium Ord. professores solui mandarentur, cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, & efficacioribus cautelis ad decimarum, & onerum prædictorum solutionem non teneri, ac in illorum solutione cessando censuras, aut pœnas aliquas non incurrere nisi præsentibus non per generales, aut alias clausulas specialem mentionem importantes, sed alias sit specificè derogatum earumdem præsentium de verbo ad verbum inserto tenore.

45 Et vt Virgines, viduæ, & coniugatæ personæ, Sorores Mantellatæ, Pinzocheræ d. Ord. Fratrum Seruorum nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta eorum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundum Instituta eiusdem Ord. ac ordinata per prædictum Martinum Prædecessorem nostrum diuinis studeant vacare beneplacitis, quanto maioribus priuilegijs, & fauoribus prædictæ Sedis propterea cognouerunt se refertas, motu, scientia, & auctoritate prædictis volumus, & eisdem personis concedimus, quod omnibus, & singulis priuilegijs immunitatibus, fauoribus, gratijs, & indultis spiritualibus, & temporalibus Ord. & Fratribus prædictis concessis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in mortis articulo, & circa peccatorum remissionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem, ac quascunque temporales, & plenarias indulgentias potiri, & gaudere, ac participes esse possint, & debeant, liceatq; Fratribus eisdem Sororibus Pinzocheris, & Mantellatis personis prædictis etiam in domibus quoties opus fuerit, ac in Paschate Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramenta ministrare, & quando eas decedere contigerit illorum Cadauera ad eorumdem Fratrum Ecclesias tumulanda deferre, etiam Parochialium Ecclesiarum personarum, seu Rectorum licentia desuper minimè requisita.

46 Et ne Oblati d. Ord. qui in illo ad instar oblatorum Ord. Fratrum Eremitar. S. August. prædicti recepti fuerunt, & recipientur in futurum, prout vigore dd. Priuilegiorum dictis Fratribus Seruorum B. M. à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus concessorum recipi potuerunt, & pro tempore poterunt, eorum curæ deuotionis ad Ord. Fratrum Seruorum huiusmodi frustrentur effectu, omnia, & singula circa Fratres, Sorores siue Pinzocheras, & Mãtellatas nuncupatas, prædictas in quibuscunq; priuilegiorũ prædictorum & præsentibus literis statuta concessa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta ad easdem d. Ord. Fratrum Seruorum B. M. & pro tempore oblatas, & commissas, vtriusq; sexus personas, scientia, motu, & auctorit. præfatis extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere perinde ac si pro eisdem Oblatis personis, & circa illas emanassent, decernimus, volumus, & ordinamus.

47 Statuimo verò litterarum Vrbani Prædecessoris antedicti cauemi, quod nullus ex prędictis Fratribus, qui in suo Ord. Regularem professionem emisisset, ad aliquem alium etiã S. Benedicti, vel quorumcunq; Mendicantium Ord. transire valeret, motu, scientia, & auctoritate prædictis addimus, & volumus quod nullus cuiuscunque alterius Ord. Abbas Generalis vel Prælatus, siue persona sæcularis cuiuscunq; status, gradus, ordinis, vel conditionis existens, quauis etiã Apostolica, ac generali, vel speciali auctoritate suffultus, aut suffulta prædictos Fratres Seruorum B. Mariæ recipere, vel retinere, nec aliqui Apost. Sedis Legati etiam de latere, aut Maior Pœnitentiarius eisdem Fratribus à prędicto suo ad aliquem alium Ord. huiusmodi se transferendi, siue beneficia aliqua recipiendi, vel retinendi habilitatem, vel dispensationem vllam concedere, aut Fratres eosdem à Superiorum suorum regulari obedientia quomodolibet eximere possit, vel debeat absque speciali licentia in d. statuto contenta, & de verbo ad verbum exprimenda. Quodque nihilominus Abbates Generales, seu Prælati, vel personæ huiusmodi, qui, aut, quæ tales Fratres contra statuti prædicti, & præsentis nostræ voluntatis formam, & tenorem aliquem ex Fratribus prædictis recepissent, vel recipient in futurum illos cum omnibus, & singulis bonis, quæ secum haberent, & à domo, seu à Conuentu, à quo tempore translationis huiusmodi discesserant, secum attulerant ad domum seu Conuentum prædictos remittere teneantur, sententiam excommunicationis latæ sententiæ de facto incursuri, quoties monitione præmissa à Superioribus dictorum Fratrum requisiti, illud facere recusauerint, & nihilominus beneficia, quæ per Fratres prædictos habilitatis aut dispensationis huiusmodi prætextu obtinerentur, omnino vacare censeantur, & per illum, ad quem illorum collatio pertinebit alijs, vel alijs idoneis personis tanquam vacantia liberè, & licitè conferri possit, & assignari. Quodq; Fratrum prædictorum, qui à dicto Ord. discessissent, siue discedent illius habitum relinquendo, & censuras Ecclesiasticas incurrendo bona omnia per eos postquam professionem d. Ordinis emiserint, quomodolibet acquisita ad præd.ctum Ordinem deuoluantur, eo ipso motu, scientia, & auctoritate similibus statuimus, atque decernimus.

48 Cupientes insuper cunctos Christi fideles à norma rectitudinis, & rationis tramite deuios ad reconciliationis gratiam Domino propitio redire Priori Generali Fratrum Seruorum B. M. Ord. S. Augustini prædicti nunc, & pro tempore existenti, quod omnes, & singulos vagos, relapsos, & Apostatas d. Ordinis, vt ad eumdem Ordinem, prout tenentur, humiliter, & deuotè redeant, & propria, quæ habẽt, Superioribus suis assignent, eisque obedientiam, & reuerentiam, debitam exhibeant, & regulariter viuant iuxta eiusdem Ord. Seruorum salutaria Instituta omnibus iuris remedijs opportunis compellere, & illos, qui super ijs inobedientes siue rebelles fuerint excommunicare, capere, ligare, incarcerare, & alijs disciplinæ Regularis rigoribus per se ipsum, vel alios ab eo deputatos, in quocunq; habitu, & loco, etiamsi in Romana Curia tales Apostatas contingeret inueniri, in qua prout extra eam Priorem prędictum super illius subditos tam expressæ, quam tacitæ professionis emissæ vigore ordinationum auctoritate Apost. deputamus subdere liberè, & licitè possit, motu, scientia, authoritate prædictis concedimus facultatem. Inuocato ad hoc

49 quoties opus fuerit auxilio brachij sæcularis. Ac inhibemus ne Apostatæ prędicti confessiones audire, vel docere quoquomodo præsumant, nisi ad alium Ordinem, in quo licitè huiusmodi exerceantur officia, de Prioris Generalis prędicti licentia speciali se transtulerint.

50 Et præterea inhibemus, vt nullus siue in cuiusuis Religionis Ordine, siue extra Ordinem constitutus habitum Fratrum Seruorum prædictorum, aut illi ita consimilem, quod per illum Fratres Seruorum B. M. credi, nullaq; mulier Pynzochera Soror, aut Mantellata, siue Monialis alterius Ord. habitum consimilem habitui Monialium, Sororum, Pinzocherarum, siue Mantellatarum d. Ord. Fratrum Seruorum, vel illi consimilem, quod ipsius persona censeri possit deferre valeat absque Sedis Apost. licentia speciali: itaut quicunque illum aliter gestare repertus fuerit, correctioni Generalium, & Prouincialium Ord. huiusmodi iuxta illorum arbitrium puniendus subiiciatur.

51 Vt autem Capitulum Generale d. Ord. eo celebrius fit, quo ibi plures ad Theologiæ gradum debeant promoueri, litteras Bonifacij prædicti, per quas Priori Generali, qui d. Ord. pro tempore fuerit, quod in quolibet eiusdem Ord. Capitulo Generali vnum illius Fratrem, quem duxerit eligendum ad id repertum idoneum ad huiusmodi Magisterii honorem promouendi licentiam elargitus est, ampliando, Priori prædicto duos dumtaxat d. Ord. Fratres vnum Citramontanum & alterum Vltramontanum, si tunc inueniatur, alias in Vltramontani defectum Citramontanum, & in Citramontani defectum Vltramontanum, alium ad Magisterii Theologiæ gradum prędictum ordinatione litterarum d. Bonifacii, necnon modo, & graduandorum prædicto ord. datis atque concessis circa præmissa seruatis, promouendi licentiam, & facultatem motu, scientia, & auctoritate prædictis elargimur.

52 Ac præterea ne de sufficientia promouendorum huiusmodi hæsitetur, statuimus, quod nullus Frater prædictorum

tum

rum ad Baccalaureatus, nisi per quinque annos continuos, & ad Magistri Theologiæ gradus nisi per tres alios annos post assecutionem Baccalaureatus huiusmodi iuxta alicuius vniuersitatis consuetudinem in facultatibus huiusmodi studuerit, quomodolibet promoueri possit. Quodque Prouincia, & Conuentus, de qua promouendi ipsi fuerint oriundi, illis de congruis, & sufficientibus expensis in talibus promotionibus iuxta vniuersitatis, in qua promouebũtur, morem, vel consuetudinem requisitis, & opportunis totaliter prouidere teneantur, & quatenus in aliqua vniuersitate, vbi studium vigeat, aut in Capitulo dicti Ordinis Generali, & non alibi ad gradus prædictos se faciant promoueri. Decernentes, quod Fratres ipsi promouendi ad huiusmodi gradus licentiam, vel indultum ab Apostolica Sede impetrare non debeant sine speciali, & expressa d. Generalis licentia, ac irritum, & inane quidquid secus fieri contingeret, vel attentari.

53 Vt autem prædicti Fratres tanto feruentius diuinis beneplacitis insistant, quanto maioribus se viderint spiritualibus gratijs fore munitos, omnibus & singulis d. Ord. Professoribus præsentibus, & futuris concedimus, vt Confessor idoneus d. Ord. quem ipsorum quilibet pro se duxerit eligẽdum, eorumdem confessione diligenter audita pro commissis per eos excessibus, & peccatis, etiamsi talia forent, propter quæ Sedes Apostolica esset merito consulenda, semel in vita, & semel in mortis articulo plenariam absolutionem, & peccatorum huiusmodi remissionem, etiamsi ante factam d. Ordin. professionem decedere contingeret, valeat concedere.

54 Quodque liceret eis habere altare portatile, super quo in locis ad id congruis, & honestis pro se ipsos, si Presbyteri fuerint, vel alias per idoneos Presbyteros Missas, & alia diuina officia, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, & absque alieni iuris præiudicio. Et tempore generalis Interdicti Ordinaria solum, non autem auctoritate Apost. appositi in locis prædictis, præterquam in Ecclesijs ab Ord. obedientia non exemptis, quoties ab eis contigerit interdici.

55 Ac cum generale terræ fuerit interdictum in Ecclesijs, & locis præfati Ord. dummodo causam nõ dederint Interdicto, & clausis ianuis, excommunicatis, & interdictis exclusis, & submissa voce celebrare, seu celebrari facere, necnon eiusdem Interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis Sorores Pinzocheras, Mantellatas, Oblatas, Commissasque personas, ipsorum Fratrum, ac Monasteriorum Monialium Ordin. prædicti procuratores, & negotia gerentes vtriusque sexus admittere prædictis motu, scientia, & auctoritate indulgemus.

56 Confirmationem quoque litterarum Bonifacij prædicti, qui Priori, & Fratribus Seruorum huiusmodi, vt ipsi, & eorum domus, & loca omnibus, & singulis priuilegijs, libertatibus, Immunitatibus, exemptionibus, & indulgẽtijs laudabilibus vti possent, quibus Fratres Ord. Fratrum Eremitarum S. Augustini præfati éis ab Apostolica Sede concessis, vsi fuerant, in Martini prædicti litteris insertarum, per eumdem Martinum factam, ad quascumque litteras, & gratias spirituales, & temporales, ac concessione, indulgentias, peccatorum remissiones Almæ Vrbis stationes in genere, vel in specie Fratribus, & Sororibus Pinzocheris, seu Mantellatis, & alijs eiusdem Ordinis, necnon eiusdem Ordinis domorum, & locorum, Capellas, & Oratoria visitantibus concessa, & quas in futurum ab Apostolica Sede concedi contigerit, ad Generalem, aliosque Priores, & Fratres, necnon Ecclesias, Oratoria, Domos, & loca Ordinis Fratrum Seruorum huiusmodi, in quibuscumque Prouincijs, Ciuitatibus, Terris, seu locis consistentia, motu, scientia, & auctoritate sæpe dictis extendimus, eisdemque Prioribus, & Fratribus Seruorum, quod omnibus Immunitatibus, libertatibus, & indulgentijs prædictis vbilibet locorum frui, & gaudere libere possint, quibus d. Ord. Eremitarum Priores Generales, & Fratres, domos, atque loca, in quibusuis prouincijs, siue locis vti, frui, & gaudere possunt, siue poterunt quomodolibet in futurum. Quodque vniuersi Christifideles verè pœnitentes, & confessi, qui Ecclesias, Oratoria, atque loca Fratrum Seruorum huiusmodi pro tempore visitabunt, illas indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur si visitarent singulas Ecclesias, Oratoria, atque loca Fratrum Eremitarum huiusmodi, vbicumq; sita in omnibus, & per omnia, perinde, ac si Immunitates, priuilegia, libertates, & indulta prædicta Prioribus, Fratribus, domibus, & locis Ordinis Seruorum huiusmodi, ac indulgentiæ, & peccatorum remissiones prædictæ visitantibus ipsius Ordinis Seruorum Domos, Ecclesias, loca, & Oratoria pari modo à principio concessa fuissent, & imposterum concederentur similiter indulgemus.

57 Cum insuper ad Ecclesias eorumdem Fratrum Seruorum refugientes à lure, & Apostolicis priuilegijs concessa securitate gaudeant, & nonnulli in dubium reuocet interdum, quid Ecclesiæ appellatione contineantur, ad tale dubium submouendum, domos ipsorum Fratrum Seruorũ cum hortis, hortalicijs, claustris, Officinis, & locis omnibus, infra illorum ambitum comprehendi, & dicta immunitate gaudere pari motu, scientia, & auctoritate declaramus, immunitatem ipsam, quatenus expediat, ad illa etiam extendentes.

58 Præterea quieti dd. Fratrum Seruorum attendentes, ac scandala, & dissensiones, quæ inter ipsos, & aliorum quorumcumque Ord. Monachos, Canonicos, siue Fratres occasione recipiendorum, aut construendorum locorum exorta sunt, & possent pro tempore exoriri, tollere cupientes, motu, scientia, & auctoritate iam dictis prohibemus, ne aliqui Sancti Benedicti, vel aliorum non Mendicantiũ Monachi, seu Canonicis, quorumcumque Mendicantium reliquorum Ord. Fratres eorum domos, Ecclesias, Oratoria, siue loca quæcumque iuxta domos, Ecclesias, & Oratoria, vel loca eorumdem Fratrum Seruorum nisi vltra spatium centum quadraginta Cannarum per aerem mensurandarum accipere, vel de nouo fundare, aut ædificare, nec fundata, vel ædificata recipere.

59 Ne vero tam Monachi, Canonici, & Fratres prædicti, quã etiam eiusdem Ord. Fratrum Seruorum de Obseruantia Fratres nuncupati, necnon laici vtriusque sexus, cuius dignitatis, gradus, Ord. vel conditionis fuerint, etsi Marchionali, Ducali, Comitali, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & alia qualibet Ecclesiastica præfulgeant dignitate, & auctoritate Domos, Ecclesias, Oratoria, vel loca per Fratres Conuentuales Seruorum huiusmodi habita, & possessa, aut Monasteria Monialium, vel Sororum curæ ipsorum Fratrum Conuentualium Seruorum B. M. commissa alijs Fratribus, Monialibus, vel Sororibus etiam eiusdem Ordinis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso toties quoties eos contrafacere contigerit, incurrenda quouis nomine nuncupatis quomodolibet concedantur, aut quod amotis exinde Fratribus, & Sororibus illos, & illa inhabitantibus reformentur, & alij Fratres, aliena Moniales, aut Sorores eorum loco subrogentur, & substituantur ibidem seu quod Domus, Ecclesiæ, Oratoria, & Monasteria prædicta alijs assignentur, vel committantur procurare, quærere, seu tentare, nisi apud Priorem Generalem dd. Fratrum Seruorum pro tempore existentium, qui teneatur, & debeat quoties opportunum fuerit, & fuerit requisitus per se, vel ab ipso deputandos, domos, Monasteria, & loca ipsa debitè reformare, & quæ correctione, & emendatione indigerent corrigere, & emendare. Nec etiam ad effectũ amotionis huiusmodi à domibus suis eisdem Fratribus Seruorũ Conuentualibus, ac eorum curæ commissis Monialibus, & Sororibus iniurias, vel grauamina aliqua inferre, seu ab eisdem Fratribus Seruorum, eorumq; curæ commissis Monialibus, & Sororibus prædictis pro rebus, & bonis, quæ haberent, ac negotiationis causa non deberent pedagia, guidagia, gabellas, aut alia quouis nomine nuncupata noua opera petere, exigere, leuare quoquomodo præsumant. Ac volumus, motuq; scientia, & auctorit. prædictis statuimus, & ordinamus, quod Fratres ipsi Conuentuales, ac Moniales Sorores, & alij quicumq; Reformationibus quas fieri continget per Generalẽ, aut de illius speciali commissione Prouinciales Priores Fratrũ Seruorum prædictos acquiescere, illasq; obseruare omnino teneantur, & debeant, quodque Laici prędicti in faciẽdis reformationibus huiusmodi alias, quam vt præfertur, nullatenus se intromittant, aut ne fiant, opponant, vel contradicãt, nec quod postmodum factæ reformationes alterẽtur, vel mutentur, aut in eis aliquid vltra addatur, quærere audeant sub eadem excommunicationis

V sen-

sententia si contrafecerint, eo ipso ex tunc incurrenda. Decernentes irritum, & inane si secus super ijs à quoquam quauis, etiam Apostolica auctoritate scienter, vel ignoranter narum non inserto tenore contigerit attentari.

60 Porro dd. Fratrum Seruorum quieti, & commoditatibus prouidere volentes, quod per litteras Apostolicæ Sedis, vel quorumcunque etiam de latere legatorum, aut sublegatorum eiusdem impotterum ad litterarum ipsarum executionem, aut illarum vigore Citationes, commissiones, vel censurarum Ecclesiasticarum promulgationes facien. nec causas aliquas audien. à quoquam inuiti compelli possint, nisi de præsenti Indulto, & Ordine Fratrum Seruorum huiusmodi specialis mentio in prædictis litteris habeatur, eisdem Fratribus Seruorum motu, scientia, & auctoritate præfatis indulgemus.

61 Rursus vt ex litteris Martini Prędecessores antedicti, qui Priori Generali, & Fratribus Seruorum prædictis, quod in quibuscunque Ciuitatibus, Terris, & locis, in quibus Domos cum earum Ecclesijs, & officinis, possessiones tamen sufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium non habentes ad instar Fratrum Ord. Mendicantium mendicare, ac eleemosynas, & suffragia petere possint, concedit: ipsi Fratres Seruorum vberiorem fructum, & gratiam valeant reportare, ac ne rerum præmantur inopia illorum victui, & necessitatibus subuenire volentes, eisdem motu, scientia & auctoritate decernimus, quod Fratres huiusmodi in omnibus Ciuitatibus, Terris, & locis prædictis absq. vlla quota, vel portione, aut onere, seu solutione quouis nom nè nuncupat. de Iure, vel consuetudine Ciuitatum. Terrarum, & locorum eorumdem, & quibus danda, vel porrigenda mendicare, ac eleemosynas, & suffragia pro ipsorū victu, & necessitate petere, & recipere liberè, & licitè valeant. Inhibentes omnibus, & singulis tam Ecclesiasticis, quam Laicis personis, quacunque dignitate fungentibus, ne sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso quo contra fecerint incurrenda, ne Fratres Seruorum prædictos ad dandum, vel soluendum aliquid ratione mendicitatis, & eleemosinarum prædictarum cogere, aut ab eisdem Fratribus petere, nec illos propterea impedire, quoquo modo præsumant.

62 Cœterum attenta meditatione pensantes quantum vtilitatis ad exaltationem Christianæ fidei, & Euangelicæ veritatis dd. Fratres Seruorum hactenus attulerint, & adiuuante Domino afferre valeant in futurum, ac propterea volentes, vt tenemur, illos consimilibus Prædicatorum, Minorū, Eremitar. S. August. ac B. Mariæ de Monte Carmelo quatuor Ordinum Mendicantium Professoribus concessis in simili prærogatiuis.

63 Quod de cætero Fratres Seruorum prædicti locum habeant sermonem faciendi in Capella nostra Epiphaniæ, & quintæ Dominicæ Quadragesimæ de Passione nuncupatæ singulorum annorum diebus, locum ipsum eisdem Fratribus Seruorum diebus prædictis ad huiusmodi sermonē faciendum prout alij dd. Mendicantium Ordinū Fratres suis loco, & tēpore habēt, & faciunt, penitus assignātes paribus motu, scientia, & auctoritate statuimus, atque decernimus.

64 Considerantes etiam quod pro Ecclesiarum, Altarium, & locorum omnium d. Ord. Seru. consecrationibus, & Ecclesiasticis Sacramentis ab Ordinarijs, siue Diœcesanis Episcopis habendis Fratres ipsi nullatenus sunt grauandi, motu, scientia, & auctoritate prædictis volumus, statuimus, atque decernimus, quod nullus ab eisdem Fratribus sub cuiusuis consuetudinis prætextu, vel aliquo quouis modo pro consecrationibus, Oleo Sancto, & alijs Ecclesiasticis Sacramentis huiusmodi, aliquid petere, vel extorquere præsumat. Quinimo Episcop. consecrationes, & omnia Sacramenta prædicta liberè, & gratiosè, absque alicuius rei perceptione, vel solutione eisdem Fratribus, quoties opportunum fuerit, impendere teneantur, salua tamen refectione consueta in Prandio, vel in Cœna in consecrationibus Ecclesiarum, vel Altarium. Quod si facere recusauerint, aut Sedes Diœcesanorum vacauerint, liceat Fratribus prædictis consecrationem, & omnia Sacramenta prędicta à propinquiori, seu quocunque alio maluerint Catholico Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, absque vlla contradictione petere, ac recipere.

65 Demum si præcepta ieiuniorum, & abstinentiarum, quibus d. Ord. Fratrum Seruorum Professores iuxta illorum Regulam sunt adstricti ob diuersitatem, multitudinem, ac compress. Fratrum eorumdem relaxari & mitigari debere, temporum, & locorum conditio expoposcerit, siue discretio prædicti, & pro tempore existentis Generalis Prioris Fratrum Ser. huiusmodi id fieri debere cognouerit, Priori Generali pro tempore existenti, quod personarum, locorum, & temporum qualitate pensata vtriusque sexus d. Ord. professoribus iuxta suæ arbitrium cōscientiæ super ieiunijs abstinentijs prædictis, ac etiam pręterquam tempore quadragesimali esu carnium, nec non propter Christi fidelium largitionem super ipsis professoribus relictis seu donatis vel hæreditario, aut alio quocunque iure ad eos pertinentibus pro illorum vsu quibuscunque bonis per eosdem, quibus relicta, seu donata fuerint, siue pertinuerit, percipiendis & vsufructuandis dispensare valeat prædicta auctorit. concedimus, & indulgemus.

66 Demum ne Domus, & loca Professorum B. M. Seruorum huiusmodi superfluis, & indebitis eorumdem Fratrum professorum onerentur impensis, opportunum remediū adhibentes motu, scientia, & auctorit. prædictis statuimus, quod omnes, & singuli professores huiusmodi beneficia Ecclesiastica cum cura, vel sine cura, aut super illorum fructibus, redditibus & prouentibus pensiones annuas vel capellanias seruitiales etiam parui valoris existentia nunc, & pro tempore obtinentes locum, victum, & vestitum in domibus, vel locis, ac in illis, & Ord. prædictis Officium, & administrationem, seu Prælaturam aliquam, necnon vocem actiuam, & passiuam in d. Ord. Fratrum Seruor. quomodolibet habere non possint, nec debeant, nisi quoties, & quando Generali prædicti Ord. pro tempore existenti videbitur, & eius arbitrio placebit, siue id ex speciali Apost. Sedis licentia eisdem Professoribus fuerit indultum.

67 Postremo cum prædicti sicut Prædicator. Minor. Eremitarum S. August. & B. M. de Monte Carmelo Ord. Professores huiusmodi pro fidei Catholicæ dilatatione continuè indefesse laborent fructusq. afferant in Dei Ecclesia salutares, & propterea fuerint varijs per Sedem prædictā priuilegijs decorati, vt quos par labor, paraq. merita consungunt, paria coniungāt Priuilegia, & fauores, eisdē Fratrū Seruor. Professoribus, vt concessis dictis Fratrib. Prædicatorib. Minorib. Eremit. S. August. & B. M. de Monte Carmelo priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & fauoribus, & indultis tam spiritualibus, quam temporalibus a prædictis, & alijs Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, aut alijs auctorit. habentibus, quæ omnia, ac si nominatim exprimerentur hic haberi volumus pro expressis, & nostræ approbationis munimine solidamus, ac decernimus robur perpetuę firmitatis obtinere, potiri, ac gaudere possint, & debeant perpetuis futuris tēporibus in omnibus, & per omnia prorsus, & sine vlla differentia perinde ac si quæ eisdem Prædicator. Minor. Eremitar. S. August. & B. M. de Mōte Carmeli Ordinibus prædictis sunt concessa præfato Ordini Fratrū Seruor. nominatim concessa fuissent, aut concederentur in futurum, & quæ pro Magistro Prædicator. & Ministro Generali Minorum, ac Prouincialibus Priorib. Prædicator. & ministris Minorum Fratrum, ac Eremitarum S. August. & B. Mariæ de Monte Carmeli Priori, & Vicario Generali Ord. Prædicator. necnon Monasterijs Monialium sub eorumdem Prædicator. Minor. Eremitarum S. August. & B. Mariæ de Monte Carmeli Ordinum cura, & secundum ipsorum quatuor Ordinum Instituta viuentium sunt statuta, pro Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Vicarijs d. Ordinis Seruorum, & Monasteriorum Monialium d. Ord. sub eorum cura, & secundum ipsius Ord. Seru. instituta viuentium vice versa quoad præmissa omnia, & singula statuta sint, & esse censeantur.

68 Districtius inhibentes eisdem locorum Ordinarijs sub Interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, ac Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, & alijs quibuscunq. sub excommunicationis, & priuationis earumdem Parochialium Ecclesiarum, ac omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorū, quæ obtinent, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis per eos, qui contrafecerint incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratrum Seruorum Domus, Ecclesias, loca, & Professores præter, aut contra prædictarum

Alc-

Alexandri, Benedicti, Clem. Vrban. Bonifacij, Ioannis, ac
Martini prædictorum, & aliorum quorumcunq; Prędeces-
sorum nostrorum, & præsentium nostrarum litterarum te-
norem inquietare seu molestare, & eos, aut Testatorũ, vlti-
marũq; volũtatũ executores, & hæredes seu quoscũq; alios
directè, vel indirectè ad solutionẽ alicuius quartę Parochia-
lis, seu Canonicę, vel alterius portionis, nisi prout supra ex-
pressum est, seu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod
officium in eorum Ecclesijs, vel alibi dum apud ipsos Fra-
tres decedentium cadauera tumulantur ante, vel post eorũ
sepulturam cogere. Nec confessis dictis Fratribus Seruo-
rum pro tempore Eucharistiæ, seu Extremæ Vnctionis Sa-
cramenta sine rationabili causa denegare, vel illorum ex-
hibitionem malitiosè differre, aut eorum Parochianis, ne
dictis Fratribus confiteantur prohibere, vel persuadere,
nec etiam ad præmissa, seu aliquod pręmissorum auxilium,
consilium, vel fauorem dare directè, vel indirectè quoquo-
modo præsumant.

Et nihilominus cuilibet in dignitate Ecclesiastica con-
69 stituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesię
Canonico, qui à prædicti Ordinis Fratrum Seruorũ Prio-
ribus, & Fratribus, ac illorum, seu ad commodum eorum
Ro. Ecc. Syndicis desuper deputatis requisitus fuerit per
Apost. scripta in solidum mandamus, quatenus ipsi per se,
vel alium, seu alios præmissa vbi, & quando opus fuerit so-
lẽniter publicantes, ac eidem Fratrũ Seruorũ Ord. illorũq;
domibus, Ecclesijs, locis, & Professoribus in præmissis effi-
cacis defensionis præsidio assistentes faciant eos pacifica
possessione, vel quasi priuilegiorum, & concessionũ huius-
modi gaudere, non permittentes eos, seu Testamentorum
Executores, & hęredes prædictos contra illorũ tenorẽ per
Ordinarios, & Rectores prędictos, aut quoscũq; alios inde-
bitè molestari, aut eis grauamina, iniurias, atq; damna in-
ferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiã sũmariè, & de pla-
no sine strepitu, & figura Iudicij sola facti veritate inspe-
cta contra quoscũq; cuiuscũq; qualitatis, & conditionis exi-
stãt, & quacũq; Ecclesiastica etiã Patriarchali, Archiepisco-
pali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti,
in quibuscunq; causis per eos mouendis quacunq; ratione,
vel causa, quæ excogitari possit, eis ministrent Iustitiæ cõ-
plementũ, exequentes, quod per eos fuerit ordinatum, & il-
los, quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constite-
rit, illis interdictos esse declarent, ac faciant, & mandent inter-
dictos, suspensos, & excõmunicatos publicè nunciari, & ab
omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habẽdis ser-
uatis processib. illos quoties opus fuerit, iteratis vicibus ag-
grauare procurent. Contradictores auctor. nostra appella-
tione postposita cõpescẽdo inuocato ad hoc, si opus fuerit
auxilio brachij sæcularis. Non obstante piæ memor. Boni-
facij Papę VIII etiam Prędecessoris nostri, quibus cauetur
ne quis extra Ciuitatẽ suá, & dięcesi nisi in certis, & exceptis
casibus, & in illis vltra dietam à fine suæ Diœc. ad Iudicium
euocetur, seu ne Iudices à Sede Apostolica deputati extra
Ciuitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint contra
quoscunque procedere, aut alij, vel alijs vices suas commit-
tere præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali,
necnon quæ incipiunt *Super Cathedram* Bonifacij VIII.
præfati Et *Dudum* Viennensis Concilij, ac recolendę me-
moriæ Callisti Papæ Tertij, etiam Prædecessoris nostri lit-
teris alijsq; Apostolicis, ac etiã in Prouincialibus, & Syno-
dalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus, necnõ
bon. mem. Ottonis, & Ottoboni olim in Regno Angliæ
Apostolicę Sedis legatorũ Constitutionib. & Ordinationi-
bus, Ecclesiarum, quoque, ac locorum quorumlibet statu-
tis, & consuetudinibus, & inter quoscunque d. Ordinis Fra-
trum Seruorum Protectores, ac locorum Ordinarios, seu
Rectores prædictos initis, & conclusis, ac hactenus obser-
uatis pactis, & conuentionibus etiam Iuramento, confir-
matione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis,
necnon omnibus illis, quę Alexander, Benedictus, Clemẽs,
Vrbanus, Bonifacius, Ioannes, & Martinus pręfati in dictis
eorum litteris voluerunt non obstare, contrarijs quibuscũ-
que, quibus omnibus illa, acsi de verbo ad verbum insere-
rentur, & derogatoriarum, quascunq; derogatorias clausu-
las in se continerent præsentibus pro expressis habentes,
illis alias in suo robore permansuris, quoad præmissa spe-
cialiter, & expressè derogamus. Aut si Patriarchis, Archie-

piscopis, Episcopis, & Rectoribus, ac laicis præfatis, seu
quibusuis alijs communiter, vel diuisim à Sede Apost. in-
dultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunica-
ri, aut extra, vel vltra certa loca ad Iudicium euocari non
possint per litteras Apost. non facientes plenã, & expressã,
ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem,
& qualibet d. Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuius-
cunq; tenoris existat, per quam pręsentibus non expressam,
vel totaliter non insertam effectus earum, & concessæ in
eis Iurisdictionis executio impediri valeat quomodolibet,
vel differri, & de qua, cuiusq; toto tenore habẽda sit in no-
stris litteris mentio specialis. Nos enim ex nũc illa, & quę-
cunq; alia, quæ in futurum per nos, vel Sedẽ Apost. quomo-
dolibet concedi, statui, vel ordinari contra Alexandri, Be-
nedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioan & Martini Prę-
decessorum prædictorum, ac præsentium litterarum huius-
modi tenorem, nec non secus super his à quoquam quauis
auctor. scienter, vel ignoranter attentari contigerit, paribus
motu, scientia, & auctorit. irrita, & inania, nulliusque robo-
ris, vel momenti esse decernimus.

Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas Pro-
70 uincias originaliter destinare, volumus, & vt præfertur, de-
cernimus, quod transumptis earum manu cuiuscunq. No-
tarij publici, vel Protectoris, qui est, & qui pro tempore erit
prædicti Ordinis Fratrum Seruorum, vel Causarum Ca-
merę Generalis Auditoris, aut alicuius Episcopalis, vel Ar-
chiepiscopalis Curiæ, seu d. Ord. Prioris Generalis sigillo
munitis ea prorsus in Iudicio, & extra vbicunque exhibi-
ta, vel ostensa fuerint, fides adhibeatur indubia, quæ ipsis
Originalibus litteris adhiberetur, si ipsæ actualiter forent
exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam no-
71 stræ Innouationis, approbationis, constitutionis, Ordina-
tionis, Statuti, decreti declarationis, cõfirmationis, amplia-
tionis, extensionis, indulti, voluntatis, additionis, inhibitio-
nis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indigna-
tionem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli
Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ
apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo
quadringentesimo octuagesimo septimo, sexto Kal. Iunij
Pontificatus nostri anno tertio.

COMMENTARIVS
IN
MARE MAGNVM
SERVITARVM

SVMMARIVM.

Innocentius VIII. author Maris magni Seruitarum. numero 1.
Motiuum huius gratiæ quale. ibidem.
De institutione, laudibus &c. Ordinis Seruitarum. numero 2.
Hoc Mare magnum vbi extat. num. 3.
Commendatur hic Ordo à Pontifice. num. 4.
Verba narratiua Papæ quam fidem mereantur. ibidem.
Historia de titulo Seruorum Beatæ Virginis. ibidem.
Libertas Sepulturæ. num. 5.
An in eorum Ecclesijs. num. 6.
Quibus sepultura concedatur. ibidem.
Clausula Salua iustitia Ecclesiarum. *ibid.*
Priuilegium Benedicti Vndecimi de eadem re. num. 7.
Facultas corrigendi Fratres. num. 8.
Facultas delegandi authoritatem Generalis. n. 9.
Benedictus Vndecimus hunc Ordinem commendat. numero 10.
Facultas celebrandi Capitulum Generale. ibidem.

De

COMMENTARIVS
In Mare Magnum Ordinis Seruitarum, seu Seruorum B. Mariæ.

1 PRÆTER dicta in Superioribus circa Mare Magnum Prędicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum, vlterius notandum, Innocentium VIII. natione Italum, patria Genuensem, & ex familia Cibò ortum, Romæ creatum anno 1484. sui prædecessoris immediati Sixti IV. pietatem erga Religiosas familias æmulatum, sicut ille quatuor Mendicantium Mare magnum ex varijs Summorum Pontificum prædecessorum diplomatibus, & priuilegijs cõcinnatum digessit; sic ipse hoc Seruitarum, seu Seruorum Beatæ Mariæ Virginis Religiosorum *Mare magnum* ex varijs quoque Pontificijs Bullis, indultis, & priuilegijs in vnum concinnauit. Motiuum autem huius concessionis (prout indicat Scholiastes huius Maris magni in fine ipsius) fuit, quod hic Pontifex doloribus intestinis, & colicis laborans, ad Beatiss. Dei Genitricem confugiens, meruit ad pristinam sanitatem reuocari.

2 De cuius Sacræ Religionis institutione, antiquitate, nobilitate, viris illustribus tum sanctitate, tum doctrina, agere cum ad historiam spectet, ad nos non attinet. De ijs tamen agunt Paul. Morigia *in Origine Relig. lib. 1. capit. 35.* Siluest. Marul. *in Oceano Relig lib. 4. cap. 30.* Gualter. *in tabul. Chronog. secul 13. anno 1252. pag. 679.* Bozius *de Signis Ecclesiæ lib. 9. cap. 8.* Polydor. Virgil. *de Inuent. rerum lib. 7. c. 4.* Illescas *in histor. Pontif. lib. 5. cap. 45.* Platus *de bon stat. Relig. lib 2. cap. 22.* Cæsar Franciotti *de Eccles. Lucensibus in Ecclesia S. Mariæ Seruitarum pag. 56a.* Rodrig. *quæst. Reg. to. 1. q. 5. ar. 6.* Azor. *Instit. Moral. par. 1. lib. 13. c. 11. q. 8. vers. sexdecim annis.* Bzouius *ann. Eccles. t. 13. anno Christi 1231. n. 7.* Hieron. Rodrig. *in Comp quæst. Reg. resol. 123. n. 36.* Tamb. *de Iure Abbat. to. 2. disp. 24 q. 4.* & Barbos. *de Iure Ecclesiastico lib. 1. c. 41. n. 135. ac in summ. Apostol. decis. collect. 378.* Ex professo Augustino Florentinus, & Iacob Laudosilęus *in Chronico Seruorum.* Archangelus Gianus *Annalib. Seruorum Beatæ Mariæ,* & alij tum de ceteris, tum de eiusdem Religionis alumnis.

3 Extat autem huiusmodi Mare magnum in Annalibus prædicti Archangeli *centur. 3.* vbi, etsi non omnes Bullæ in eo contentæ ad verbum referantur, refertur tamen locus, in quo reperiuntur in præfatis Annalibus. Aliquæ etiam illarum, qualis est ea Benedicti XI & alia Martini V. quę est de Regula Tertiariarũ huius Ordinis, habentur in Appendice ad Bullarium Laertij in his Pontificibus. Extat quoq; idem Mare magnum in libro alio eiusdem tituli cum anthẽticatione Auditoris Cameræ, & Generalis Ordinis sub anno 1569. Nota tamen non omnia priuilegia huius Sacræ Religionis, in hoc Mari magno contineri, sed aliqua dumtaxat, de alijs verò in dictis Annalib. agitur, & nos tetigimus *to. 4. verb. Priuileg. Regularium n. 26.* illorumq. plura habentur in libro relato vocato *Mare magnum Fratrum Seruorũ B. M. V.* Imo Iulius III. in Bulla *Exponi nobis* in d. lib *pag. 156.* confirmat priuilegia huius Maris magni, & alia postea à Iulio II. Clem. VII. & Paulo III. concessa.

Circa §. 1.

4 COMMENDAT hoc loco Pontifex Innoc. VIII. Ordinem Seruorũ B. Mariæ, eo quod *quasi diuinitus, & ex ore infantium Serui Mariæ* vocati fuerint, hunc deuotum titulũ semper colentes, in memoria Filij sui Iesu Christi mortis habitum nigrum gestantes, & quod plurimos fructus in Ecclesia Dei *puritate conuersationis, exercitio Euangelicæ prædicationis, dono scientiæ, virtutum nitore, &*

vitæ

vita sanctitate produxerit, vt propterea, quæ à Summis Pontificibus prædecessoribus pro dictæ Religionis incremento prouisa sunt, approbare, & confirmare procuret. Quæ omnia magni ponderis, & auctoritatis esse in fauorem huius Religionis, constat ex dictis in Mari magno Carmelit. *in principio* Quia, vt ibi ostendi, ex iuribus, & Doctoribus, etsi verba narratiua Papæ, quæ non principaliter propter se proferuntur, aut, quæ non sunt de facto proprio, plenam fidem non faciant; nihilominus verbis narratiuæ Papæ etiam de facto alieno, motu tamen proprio prolatis, & in quibus fundat suam intentionem, qualia sunt ista, quæ hic referuntur, cum in ipsis fundet priuilegia, quæ concedit, vel confirmat, tamquam fide dignis standum est. Historia autem illa, quæ hic narratur à Pontifice de titulo Seruorum Beatæ Mariæ Virginis, eis quasi diuinitus collato, sic refertur à Bzouio *tomo 13. circa annum* 1231. ex Archangelo Gianio Florentino, loquente de septem primis huius Ordinis fundatoribus. *Depositis sæcularibus vestibus, cilicio corpora nuda operuerunt, & insuper tunicas laneas atrius coloris desuper induerunt; donec illis aliquanto post, Deipara Virgo apparens, & habitum pullum ostendisset, & nomen seruorum suorum sodalitati coalescenti calitus imposuisset. Miraculum miraculo probatum est, quo enim primum die septemuiri Florentiam squalentes introiuissent, & populum promiscuum in sui admirationem excitum aspexissent, infantes è brachijs matrum pendentes, quibus adhuc per ætatem loqui non erat concessum, mirabile dictu, illico dicebant*: Hi sunt Beatæ Mariæ serui. *Hæc cum protulissent, quasi officio perfuncti, iterum obmutuerunt, nec prius loquendi vsum acceperunt quam per ætatem licuisset.* De ea quoque loquuntur alij huius Ordinis Authores.

Circa §. 2.

5 CONCEDIT hoc loco Alexander IV. Fratribus Seruitis, vt in eorum locis possint dare sepulturam eam eligentibus, salua iustitia Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur. De cuius priuilegij materia plura dicta sunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prędicatorum *circa* §. 28 & 43. Minorum *circa* §. 30. 31. & 41. Eremitarum S. Augustini §. 2. 3. & 24. & Carmelitarum §. 51. 57. & 80. alijsq; locis ibi relatis.

6 Nota vlterius, quod cum in hoc priuilegio solum concedatur facultas his Religiosis ad sepeliendum defunctos in eorum cœmeterijs, ideo quantum est ex vi huius priuilegij, non possunt eos sepelire in Ecclesijs propter dicta à similis in Mari magno Carmelitarum circa §. 51. Dixi *ex vi huius priuilegij*, quia ex vi plurium aliorum, de quibus sæpius diximus, & dicemus, possunt Regulares, Mendicantes præsertim, sepelire corpora defunctorum etiam in suis Ecclesijs. Imò etiam in locis alijs illis annexis, vt sunt Sacristia, Capitulum, Claustrum &c. iuxta dicta in Mari magno Carmelitarum *circa* § 57. E contra verò, cum in hoc priuilegio non excludat Pontifex excommunicatos, interdictos &c. prout in similibus priuilegijs fieri solet, ideo posset aliquis existimare, etiam dictos excommunicatos, interdictos, vel similes posse sepeliri apud istos Religiosos. Sed obstant ea, quæ diximus non solum *tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares num* 23. recensentes eos, quibus sepultura denegatur iure communi; sed etiam ea, quæ diximus supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini circa §. 2. de scandalo videlicet, quod oriri posset similes sepeliendo, & de vsu, & praxi Ecclesiæ in contrarium. Vnde excommunicatos, interdictos, & vsurarios in Ecclesijs Regularium sepultos posse exhumari ab Episcopo, & proijci extra Ecclesiam, & etiam impedire funus ipsorum, tenet Hieronymus Rodrig. *in Compend. resolut.* 128. *nu.* 24. ex alio Rodriguez, Suarez, & Portello. Quid importet clausula illa *salua tamen iustitia Ecclesiarum*, habes ex dictis sæpius in locis relatis, & ex dicendis in hoc eodem Mari magno *circa* §. 29.

7 Nota etiam Benedictum XI. infra §. 4. meminisse huius priuilegij de Sepultura habenda in locis Fratrum, nulla facta mentione de cœmeterijs, ac proinde colligi posse, saltem ex vsu receptum fuisse, vt etiam in Ecclesijs darent sepulturam eam eligentibus. Colligit etiam idem Benedictus ex hoc priuilegio Ordinis, & Regulæ ipsius approbationem, vt eo loco dicemus.

Circa §. 3.

8 CONCEDIT idem Alexander IV. hoc loco Generali Seruitarum facultatem corrigendi subditos iuxta Ordinis instituta, & alia faciendi, quæ ad suum spectant officium, eaque alijs Fratribus idoneis committendi. De quo etiam priuilegio (potius communi iure) plura dicta sunt *tomo 1. cap. 18. & tomo 4. verbo Prælatus Regularis*, ac supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. & Minorum etiam *circa* §. 23. ac Carmelitarum *circa* §. 31. 74. & 92. & alijs locis.

9 Expendenda solum videntur verba illa: *Et ea alijs vestris Fratribus committere ad hoc idoneis, quoties expedierit, liberè valeatis*. Illis enim generaliter conceditur facultas committendi alijs Fratribus idoneis ea omnia, quæ spectāt ad officium Generalis, eos videlicet constituendo Vicarios, Commissarios, vel loco tenentes ipsius. Ad quod deseruiūt dicta *to. 3. verbo Commissio, Commissarius Regularis & 4. t. verbo Vicarij Religionum. & verb. Visitator Regularis*. Deseruit etiam per priuilegiorum communicationem saltem, priuilegium Greg. XIII. quo excommunicatione latæ sententiæ Papæ reseruata afficit non admittentes dictos Commissarios, vel contra eos rebellantes. Miranda *to. 2. Man. q. 15. art. 3.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Commissarius in Addit. n. 1.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 29. *n.* 13. Vide dicenda inferius *circa* §. 34. Vbi Innocent. VIII. declarat, & extendit hanc authoritatem Prælatorum.

Circa §. 4.

10 HOC loco Benedictus XI. Religionem, & institutum PP. Seruitarum commendans, ipsorum etiam Regulam, & institutiones expressè confirmat, etsi eam *quodammodo* confirmatam dicat à Sede Apostolica, eo ipso quod eisdem Religiosis concesserit, quod celebrare possint Capitulum Generale, ac in eo eligere Generalem; & habere in locis suis sepulturam pro eis, qui illam elegerint.

11 Non constat quisnam Pontifex fuerit, qui ante hunc Benedictum concesserit dictam facultatem celebrandi Capitulum Generale, & in eo Generalem eligendi. Credi tamen potest id solitos facere istos Religiosos, vel ex instituto Ordinis Sancti August. quem profitentur, vel ex alio priuilegio veluti accessorio Ordinis institutioni, & confirmationi, cum sine Generali Prælato non possint consistere, & talis Generalis electio pertineat ad totam Religionem congregatam. *ca. fin.* 16. *q.* 7. *ca. Abbatem* 1. & 2. 18. *q.* 2. *cap. cum dilectus de consuet. § Iubemus. Authen. de Sanctiss. Episcop.* Vbi Doctores communiter, præcipuè Butrius, Cardinalis, Archidiaconus, Turrecremata. Item Rota *decis.* 65. *n.* 1. *p.* 1. *Recent.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 101. *num.* 1.

12 Ex eo autem, quod Pontifex dicat in hoc priuilegio Regulam huius Ordinis *quodammodo existere confirmatam*, eo quod priuilegia à Sede Apostolica ipsi concessa fuerint, infertur, præter alios modos confirmandi, aut approbandi Regulam, seu Religionem aliquam à Doctoribus designatos, de quibus alibi dicetur, esse etiam hunc specialem, videlicet priuilegia ipsi concedendo. Quomodo autem Religiones antiquitus confirmari solitas ab Episcopis, seu Diœcesanis, quandiu non fuerunt impediti à Papa, constat ex *canon. in nono dist.* 21. Azorio *tomo 1. instit. moral. lib. 11. cap.* 24. *q.* 5. Vasquez *par. 2. disp.* 165. *c.* 4. *nu.* 38. Sanchez *l.* 5. *in decalog. c.* 1. *n.* 15. & 20. Peirinus *t.* 1. *priuileg. Minimor. in constit. vnica Pyrrhi*.

Circa §. 5.

13 HOC loco refertur Bulla Clementis Sexti, in qua, occasione sumpta, quod Petrus de Tuderto Generalis istius Religionis, malè, & partialiter in regimine sui officij se gereret, reformationem inceptam à Benedicto XII. prędecessore per Commissarios Petrum Prænestinum, & Bertandum Hostiensem Episcopos Cardinales, nunc aggreditur; statuta quædam à dictis Religiosis perpetuis futuris temporibus obseruanda statuens, & decernens.

Hic

14 Hic nota, quod iuxta dicta supra in Mari magno Carmelitarum circa §. 26. Summi Pontifices maximi zelatores Reformationis Religionum solent esse, vt constat ex Bullis Pij Secundi, Pauli Secundi, & Callisti III. relatis in Mari magno Carmelitarum §. 26. & 27. vbi etiam alia ad intentum. Quibus iunge quæ diximus in opere de *Reformatione Regularium, & 4. to. verbo Reformatio Regulares*, & ea quæ habentur in §. 59. huius Maris magni, vbi Fratres, ac Moniales huius Religionis iubentur acquiescere Reformationibus factis per Generalem aut de illius commissione, & prohibentur laici sub pœna excommunicationis se intromittere in illis, aut ipsis contradicere, aut procurare, quod tentetur, vel mutentur.

15 Nota etiam Statuta ista, tempore facta à Papa per modum decreti, Ordinationis, & prouisionis perpetuæ, vt patet ex illis verbis: *Præfata Capitula &c. examinauimus &c. expedire cognouimus statuenda prouidimus, & cæter, ac per eosdem Fratres Seruorum perpetuis futuris temporibus obseruanda*, non posse vllo modo mutari à Religione sine Papæ consensu, iuxta dicta *tomo 1. c. 8. nu. 22.* Rodriguez *tom. 1. Quæst. Regular. q. 10. art. 4.* Miranda *tomo 2. Man. q. 29. ar. 8.* Bonacina *de legib. disp. 1. q. 2. punct. 5. n. 16.* Tamburinus *de iure Abbat. tomo 3. disp. 5. quæst. 7. nu. 6.* post alios, quos refert. An verò possint explicari aut abrogari pro casu quo inutilia, aut illicita redderentur, diximus in *circa §. 25* in simili materia de statutis à Papa confirmatis.

Circa §. 6.

16 STATVIT hic Pontifex, quod Capitulum Generale, quod omni anno celebrabatur, non celebretur nisi de triennio in triennium, & quod ad ipsum teneantur venire Generalis, Prouinciales, studiorum generalium Lectores, Priores Conuentuales, & Discreti Conuentuum.

17 Hic nota, merito hunc Pontificem decernere Capitulorum Generalium celebrationem saltem de triennio in triennium. Cum enim Generales Religionum, & Prouinciales sint vocati in partem solicitudinis Apostolicæ, curare debent de his temporibus congregare Capitula, vt de reformatione Religionis, morum correctione, ac Regularis Obseruantiæ reparatione, & conseruatione agatur: secus negligentes se habentes circa id, à reatu mortalis culpæ non possunt excusari, sicut etiam Metropolitani ob eamdem negligentiam ab hac noxa non liberantur. Præcipitur enim illis in Concilio Tridentino *sess. 24. cap. 2.* vt singulis triennijs Synodos Prouinciales celebrare faciant, pro morum correctione, præceptorum obseruatione, ac controuersiarum determinatione; item, vt videatur quomodo Episcopi in suo munere exercendo se gerant, ac villicationis suę reddant rationem, vt in eodem Concilio satis innuitur. Rationes autem, quæ militant, & vtilitates, quæ prouenient ex celebratione Conciliorum Prouincialium ab Episcopis cum suo Metropolitano de triennio in triennium ad minus peragenda, eædem ferè militant in Religionibus, vt in eis Capitula generalia celebrentur. Præcipua autem est, vt obseruantia regularis obseruetur, abusus factas reparetur, vitia expugnentur, virtutes, & virtutum sectatores augeantur, atque ita Religio tota reformata proficiat. Victoria *in relect. de potest. Papæ, & Concil.* Tamburinus *de iure Abbat. tomo 3. disp. 1. quæst. 1.* & Rodriguez *to. 3. Quæst. Regular. q. 47. art. 2. & 3.* pie deplorans, vt notaui *to. 2. c. 1. n. 15* quod in dictis Capitulis omnetempus in electionibus & prouisionibus Prælatorum, & officialium expendatur, & parum in ijs, quæ pertinent ad morum reformationem. Vnde propterea co loco dixi Capitula generalia in quibus parum, aut nihil de Ordinis reformatione agitur, sed de alijs negotijs, prætensionibus scilicet graduum, officiorum &c. vix debere celebrari; eo quod pro huiusmodi rebus tam graues expensæ, & dispendia Religiosorum in itinere admitti non expedit.

18 Circa eos, qui iuxta statutum huius Pontificis, venire debent ad Capitulum Generale, nota, quod licet, iuxta dicta supra *circa §. 4.* electio Generalis, quæ præcipuè facienda est in Capitulo Generali, pertineat ad totam Religionem, nihilominus quia incommodissimum esset, & ferme impossibile totam Religionem congregare, ideo visu fermè necessario omnium Religionum cautum est, primum giflorum Pontificum roboratum, vt solum capita, seu principaliores personæ Religionum ad Capitulum generale conueniant. Et ita Pontifex in hoc statuto solum vult vt Generalis, Prouinciales, Priores, Lectores &c. ad generale Capitulum accedant. Vnde omnes isti vocandi sunt, vt legitimè tale Capitulum celebretur, iuxta doctrinam communem DD. *in capit. quia propter de electione cap. Cumana, & cap. cum Ecclesia eod. tit. capit. cum dilectus de consuet.* Summistarum *verbo Electio*, & aliorum, qui de materia electionis tractant, specialiter Sigismundi de Bononia *de elect. dub. 9.* Francisci Mariæ Samuelli *de elect. Tract. primo controuers. 3.* apud quos multa de iis, à quibus tales vocandi, quomodo, & vbi. De quibus etiam, alijsque conditionibus electorum, vel eligendorum latè diximus *tomo 1. cap. 15. tomo 2. capit. 12. & 13. tomo 3. verbo Capitulum, & verbo Electio inter Regulares tomo 4. verbo Prælatus Regularis.*

Circa §. 7.

19 DECERNIT etiam hoc loco Pontifex, vt Capitulum Prouinciale singulis annis celebretur, præsente Prouinciali, Prioribus, Lectoribus, & duobus discretis Conuentuum, vel saltem vno pro minoribus Conuentibus; & quod ei assistat Generalis per se, vel per Vicarium, ac quod in tali Capitulo studentes Parisijs, si opus fuerit, instituantur.

20 Huic annuæ celebrationi Capituli Prouincialis applicari respectiuè possunt, quæ de celebratione Capitulorum Generalium superius dicta manent & quæ circa electiones ibi faciendas locis superius relatis dicta sunt. Addendum tamen, quod licet de tempore anni, quo dicta Capitula celebrari debent, nihil statuatur à Pontifice, sed relinquatur vsui, vel prudentiæ Prælatorum Ordinis; nihilominus, iuxta vsum Ecclesiæ antiquum & morem plurimarum Religionum congruentius est celebrari Paschali tempore, ieiunijs quadragesimalibus transactis, & circa id tempus, quo Spiritus Sanctus Apostolorum congregationem adueniens illustrauit Henricus Bareus *de Synod. p. 1. quæst. 8.* Gauantus *in prax. Synod. cap. 2.* Sanctorus de Melfi *in Commentar. in stat. Minorum cap. 8 stat. 38.* Licet etiam ob rationabilem causam possint etiam autumnali tempore celebrari. *capit. propter Ecclesiasticas distin. 18* ex Concil. Antiochen. *c. 20* & Concilio Trident. *sess. 24. c. 2. de reform.* idque obseruant aliquæ Religiones, nec contradicunt relati authores.

Circa §. 8.

21 IN hoc §. decernit Papa Clemens VI. quod in quolibet generali Capitulo de triennio in triennium, vt præmissum est, celebrando, debeat Generalis renunciare suo officio, & postquam renunciauerit, arbitrio Diffinitorum ipsius Capituli sit illum amouere, & alium substituere, vel de nouo admittere ad Generalatum. Indulget etiam, quod Generalis legitimè electus eo ipso tamquam si esset ab Apostolica Sede confirmatus, possit suum officium exercere. Declarat tamen, nullum nisi expressè professum, & qui inter Fratres per viginti annos steterit, assumi posse in Generalem.

22 Circa primum istorum occurrit communis difficultas, an expediat Ordinum Generales perpetuos esse, seu potius temporaneos, trienniales scilicet, quadriennales &c. Et, quamuis, iuxta dicta *tomo 1. c. 18 num. 10.* ex Nauarro, Suarez, & Miranda, expedientius videatur, quod sint perpetuis propter rationes ibi adductas, prout etiam tenent Azorius *tomo primo instit. moral. lib. 1. cap. 20. q. 21.* Samuellius *de elect. Tract. 3. disp. 1. controuers. 2.* & ita esset in vsu in antiquioribus Religionibus olim, prout in nostra, & in Franciscana ante annum 1517. sicut ex Chronicis constat, idque modo receptum sit inter Prædicatores, & Patres Iesuitas, nihilominus, quia propter aliqua inconuenientia aut incommoda, quæ sequi possunt ex diuturnitate Generalatus, Sedes Apostolica oppositum statuit in multis Religionibus, prout in ista Seruitarum, ideo standum iudicio Sedis Apostolicæ, præsertim, quia res videtur arbitraria, & vtrimque disputabilis. Ioannes Baptista Antonius *in Catechesi. Neapolit. lib. primo de sim. priuat. cap. 6.* Layman *in quæstio-*

stionib. canonic c. 17. quæstion. 235. Tamburinus *de Iure Abbat. tomo primo disputation.* 23. *quæstion.* 3. *numero* 4. Diana *parte* 3. *Tract.* 2. *de dub. Regul. Resolut.* 224. Samuellius *supra.*

23 Ex eo autem, quod in hoc statuto decernat Pontifex, quod Generalis possit per Diffinitores Capituli Generalis iterum admitti ad Generalatum, vel amoueri, infertur Generalem esse inferiorem Capitulo generali, iuxta dicta *tomo* 2. *capit.* 13. *num.* 12. Quod etiam tenent propter hanc rationem, & quia à Generali appellari potest ad Capitulum, Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 10. *nu.* 9. & 10. & alij Expositores Regulæ Sancti Francisci.

24 De secundo, scilicet, quod Generalis electus eo ipso est confirmatus *acsi ab Apostolica Sede confirmationis litteras habuisset*, prout dicitur in hoc statuto, imo ex communicatione priuilegiorum huius Religionis cum Prædicatoribus, Minoribus, Eremitis Sancti Augustini, & Carmelitis, tamquam verè ab eadem Sede Apostolica confirmatus, constat ex dictis supra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 1. 2. & 3. Minorum *circa* § 1. Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 49. & Carmelitarum *circa* §. 30. & 68. Quibus in locis de hac materia actum est, & de alia, quæ etiam tangitur in hoc statuto, scilicet de facultate, quam habent Diffinitores in Capitulo generali deponendi Generalem, & propter quas culpas deponi possit.

25 Tertium verò, quod etiam tangitur in hoc statuto, scilicet, quod non possit eligi in Generalem, qui non fuerit expressè professus, conforme est iuri communi, iuxta dicta *tomo primo cap.* 15. *num.* 25. & *cap.* 18. *num.* 5. præsertim ex *capit. nullus de elect. in* 6. Quartum autem de vigesimo anno in Religione requisito pro Generalatu obtinendo, ius est particulare huius Religionis; etenim, iuxta dicta eo *cap.* 18. *num.* 9. de iure communi non requiritur aliqua antiquitas in Ordine ad Officia, & Prælaturas. Cum autem Pontifex dicat, quod *nullus in Priorem Generalem eorumdem Fratrum eligi valeat, aut assumi*, nisi habuerit dictas conditiones, ideo probabilius est electiones non habentis illas ipso iure inualidas esse. Videtur enim Pontifex in hoc statuto dare formam seruandam in electione Generalis, ac per consequens inualidare actum contrarium, quia forma est indiuidua. Rota in vna Treuerensi *Abbatia* 20. Nouemb. 1624. coram Coccino. Romanos *cons* 66 *n.* 2. Garzia *de Benefic p.* 2. *c.* 1. *n.* 59. Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 103. *n.* 3. prout etiam denotatur clausula illa *nullus valeat*. Sanctorus *Commentarijs in statuta Minor. c.* 8. *stat.* 36. *q* 2. me relato, post Siluestrum, Reginaldum, & alios. Quia autem Pontifex, dum loquitur de vigesimo illo anno Religionis requisito pro Generalatu obtinendo, dicit *Per viginti annos continuos* ideo, iuxta dicta *to.* 3. *verb. Annus n.* 5 & dicenda infra *circa* §. 12. tales 20. anni debent esse completi.

Circa §. 9.

26 STATVITVR hoc loco circa Diffinitores, quod in Capitulo Prouinciali immediatè præcedenti Capitulum Generale eligatur in Diffinitorem Capituli generalis vnus Frater prouidus, & maturus; Diffinitores verò pro Capitulis Prouincialibus eligantur in eisdem Prouincialibus Capitulis.

27 Prouidet iure optimo Pontifex hoc loco de Diffinitoribus tam Generalibus, quam Prouincialibus, postquam de Capitulis Generalibus, & Prouincialibus egerat, quia Diffinitores sunt præcipua capita Religionum, Coadiutores, Collegæ, vel participes Generalatus, vel Prouincialatus, & sine quibus decidi non possunt præcipuæ causæ Religionum. Vnde comparantur Romanis Senatoribus, à quibus cuncta Reipublicæ negotia expediebantur, & Diffinitores dicuntur, quia cuncta diffiniunt. Rodrigu. *tomo* 2. *quæstion. Regular quæst.* 45 *artic.* 2. Miranda *tomo* 2. *Man. q* 17. *artic.* 2. Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 111. *nu.* 8. & 9. aliter Rodriguez *in Compend. Resolut.* 51 *num.* 1. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3 *disp.* 1. *quæs.* 2. *n.* 18. Samuellius *de elect. Tract.* 3 *contron.* 3. Sanctorus *sup. Constit. Minorum cap.* 8. *stat* 36. vbi eos vocat supremos Religionum Iudices, Assessores, Collegas, Syndicatores Prælatorũ, &c. Quomodo autem debeant ij Diffinitores suum votum, vel consilium dare, an incipiendo à maioribus, an à minoribus & qualiter teneantur iuxta eorum conscientiam liberè respondere, ac de alijs ad ipsos spectantibus egimus *to* 2 *cap.* 13. *num.* 20. & sequentibus, & præter authores ibi relatos agunt etiam Hieron. Rodriguez. *d. Resolut.* 51. Samuellius *d. contron.* & Sanctorius *supra.*

28 Dubitat autem idem Sanctorus circa electionem horũ Diffinitorum (quod etiam pro electione Generalis, Prouincialium, & aliorum, de quibus fit mentio in his statutis deseruire potest) an electio Diffinitorum, in qua Præses Capituli nominat vocalibus siue per se, siue per alium, eos, quos vult eligi, sit canonica. Et respondet negatiuè, eo quod id sit contra libertatem electionis, cum ex tali nominatione sequatur, saltem moraliter loquendo, quod, vel ob timorem, seu reuerentiam Præsidis cogantur Vocales eligere, quos ipse nominat; quod est contra ius commune *cap. vbi periculum* §. *cæterum de elect. in* 6. *cap. cum locum*, & *cap. gemma de sponsalib.* Bullas, & decreta Pontificia, præsertim Clem. VIII. & Vrbani VIII sub grauibus pœnis prohibentia subornationem, seu solicitationem votorum pro electionibus; pro quo etiam refert Nauarrum, Rodriguez, Mirandam, Castellinum, & alios. Sed quamuis huiusmodi doctrina admitti debeat, quando talis nominatio est, vel fuerit aliquomodo coactio Gremialium ad eligendum eos quos Præses vult, prout probant iura, & authores relati; si tamen solum fuerit per modum directionis, seu consultationis (qualis est sæpe necessaria, cum sæpius non sint dicti Gremiales bene informati de qualitatibus eligendorum, & Præses, vtpote grauior & expertior eas melius cognoscat) valida, & canonica erit talis electio, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 24 & *to.* 2. *cap.* 12. *nu.* 32. & 35. An autem idem sit dicendum de coarctatione eligendorum ad certum numerum, tres scilicet, vel quatuor, consule dicta *to.* 1. *eo c.* 15. *nu.* 21 præsertim in editione vltima Veneta anni 1645. *in Additionibus.*

Circa § 10.

29 DETERMINAT Pontifex Prouincialis electionem faciendam in Capitulo prouinciali, & quòd sic electus intra mensem à tempore electionis eidem consentire, & confirmationem à Generali, vel eius Vicario petere debeat: quamque confirmationem vltra mensem non debeat Generalis differre, nisi ex iusta causa id faciat; tuncque possit, causa huiusmodi expressa, eam electoribus intimare, & de alio prouidere vsque ad immediatum Capitulum.

30 Hic notandum quòd quamuis iure communi tempus trium mensium tribui videatur confirmatori ad disquirendum de validitate electionis, iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 12. *nu.* 42. ex *capit. quam sit de elect. in* 6. & Castellino ibi relato, nihilominus iure optimo Pontifex statuit, vt Generalis nõ differat confirmationem Prouincialis vltra mensem à die, qua petita fuerit, ad euitandum videlicet inconuenientia, quæ oriri solent ex dilatione confirmationis Prælatorum. Adde, probabile valde esse non esse iure communi tempus determinatum, & præfixum confirmatori ad disquirendũ de validitate electionis, nam *cap. quam sit* relatum solum videtur requirere illos tres menses ad hoc quod electus confirmationem petat; & *cap. nihil de elect.* quod Castellinus *de Canon. elect. c.* 14. *num.* 11. affert, solum dicit, quod confirmator *diligenter examinet* electionem &c. nullo illi ad hoc præfixo termino. Et ita tenent Panormitan. *in cap. postquam in fin. de elect.* Sigismund de Bonon. *de elect. dub.* 45 *nu.* 3. & alij. Similiter ex eo quod Pontifex in hoc statuto decernat, quod electus in Prouincialem non omittat petere à Generali *humiliter* confirmationem, infertur electum non notari ambitione si confirmationem suæ electionis petat, cum non tam proprium, quam Ecclesiæ negotium, confirmationem petendo, agere videatur *cap. quam sit*, & *cap cupientes de elect. in* 6. Panormitan. *in cap. exhibita nu.* 1. *de iudic* Cuch. *instit. maior. lib.* 4 *tit. de confirm potest. num* 8. Sigismundus de Bononia *de elect. dub.* 44. *n.* 3. Samuellius *de elect. tract.* 1. *disp.* 7. *contron* 8 *concl.* 2. Addit autem prudenter Pontifex verbum illud *humiliter*, quia, iuxta dicta eo *cap.* 12 *num.* 48. si electus importunè, & affectuosè instet pro confirmatione, non effugiet ambitiosi notam.

Occur-

31 Occurrit tamen hic communis difficultas, an in casu quo Generalis sine causa iusta, & rationabili negauerit confirmationem Prouincialis, vel casu, quo illam dederit, non tamen peruenerit ad manus confirmati seu electi, vel ex eo, quod in itinere perdita sit, vel ab aliquibus sublata, possit electus in Prouincialem suum munus exercere. Quæ difficultas etiam suo modo procedit in electionibus aliorum Prælatorum. Supponitur autem in hac quæstione id, quod est certum, scilicet electum ad Prælatias non posse in earum exercitio se intromittere ante confirmationem, quia per electionem solum datur ius ad Prælatiam, non autem exercitium, iuxta dicta *to. 1. cap. 15. nu. 35. & 36.* & communem DD. teste Mareicotto *lib. 2. variar. resolut. cap. 35. num. 44.* & probant Sigismundus *sup. nume. 1. & 2.* ac Samuellius *num. 1.*

32 Et quidem, licet, vt credo, tam in hac, quam in alijs Religionibus per specialia statuta determinatum fuerit, quid faciendum illo casu; dicendum nihilominus, quod si id determinatum per statuta non fuerit, attendendum est ad consuetudinem Religionis, ita scilicet, vt si in ea sit talis consuetudo, quod electi possint pro illo, aut simili casu suum officium exercere antequam cõfirmationem obtinuerint, possint id facere. Ratio est, quia, iuxta dicta fuora in Mari magno Minorum *circa* §. 1. ad confirmationis formam non requiruntur determinata verba, sed sufficit aliquod factum, quo declaretur electus vt legitimè electus, consuetudo autem est ita e factum, tum quia ipsa est signum iurisdictionis concessæ, quando Superior non contradicit, Bart. *in l. 1. ff de aqua pluu arcend.* Panormitan. *in cap cum contingat num. 10. de foro competen.* tum quia ipsa habet tacitum consensum, & possit iuri derogare, ac dare iurisdictionem. Decius *in cap. licet num. 46. de elect.* Nauarrus *in cap. nullam 18. q. 2. num. 52. ad finem per cap. duo simul de offic. Ordinar.* & Suarez *de legib. lib. 6. c. 14. num. 11.* Ergo consuetudine sola introduci potest, vt sine alia confirmatione electus possit suum exercere officium. Prout tenent Ancharan. *cons. 51. per tot.* Imola *in cap nostis de elect.* Thuschus *littera E. conclus. 90* Decius *in cap postquam nu. 21. de elect.* Oldrad. *cons. 146.* Sigismundus *sup. dub. 44. num. 4. & 5.* Samuellius *sup. concl. 3.*

33 Si autem non adsit talis consuetudo, nec sit ratio dubitandi ad credendum Generalem, vel confirmatorem non confirmasse electum, credendum est confirmasse, cito confirmatio ad electi manus non peruenerit, ac proinde etiam ante habitam confirmationem potest electus suum officiũ exercere. Ratio est, quia cum confirmatio electionis legitimæ sit debita ex parte Confirmatoris, ita vt ex iustitia, & non ex liberalitate teneatur illam concedere, *cap. fin. de electio. in 6. cap. postquam de elect.* ibi Doctores, & Rota *decis. 240.* coram Gregor. XV. quæ allegant, & sequuntur Sigismund. *sup dub. 45. num. 1.* & Samuellius *disp. 8. controu. 1. concl. 1.* nec credendum sit Generalem, vel confirmatorem peccasse, aut iniquè se gessisse, existimandum erit verè confirmasse, ac proinde electum posse suum munus exercere.

34 Si verò constat Generalem nolle confirmare electionem Prouincialis sine aliqua rationabili causa, tunc appellare potest electus veluti iniustè grauatus ad Protectorem, vel Sacram Congregationem, aut Papam, vt Generalem cogant ad confirmandum dictam electionem, vel ipsi illam confirment. Generaliter enim loquendo si is, ad quem spectat confirmatio electionis, id renuat sine rationabili causa facere, compelli ad id potest à Superiori ipsius, cum confirmatio electionis reguletur sicut appellatio, quæ deuoluitur ab inferiori ad Superiorem. Rota *decis. 615. nu. 3.* coram Seraphino, Sigismundo *sup. num 2. & seq.* Samuellius *sup conclus. 2.* post Panormitanum, & alios. Interim autem credo exercere posse suum officium, tum quia ita videtur colligi ex præfato statuto, & ne maneat Prouincia sine Pastore, tum a simili de licentia, quæ iniustè d. negata habetur pro concessa, tum etiam, quia sæpius Summi Pontifices dum agunt de confirmatione requisita, pro valida electione concedunt, quod petita habeatur pro obtenta, vt patet in Bulla Sixti Quinti, quam refert Bordonus pro sua Religione *Resolut. 26. num. 92.*

Circa §. 11.

35 DECERNITVR hoc loco, vt Conuentus duodecim Fratres ad minus habentes eligant suum Priorem, qui infra quindecim dies post suam electionem à Prouinciali petere debeat, & ipse Prouincialis, si eam canonicam reperierit, confirmare, aliàs procedere iuxta modum præscriptum §. præcedenti de electione Prouincialis.

36 Hic notandum, statutum hoc de Prioribus à Fratribus Conuentus eligendis conforme esse iuri communi, iuxta dicta sæpius, præsertim *tom. 4. in fin Relection. circa electiones factas in quodam Capitulo nu 86.* & supra in Mari magno Minorum *circa* §. 3. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 7. *in exposit. cap. 1. Regulæ Carmelit. circa* § 27. Quia verò solum loquitur Pontifex de Conuentibus habentibus ad minus duodecim Fratres, ideo aliorum Conuentuum minorem numerum Fratrum habentium Priores eligi poterunt vel à Diffinitorio Capituli Prouincialis, quod habet supremam potestatem in Prouincia, prout in nostro Carmelitarum Ordine fit, vel institui à Prouinciali, si ita consuetudo Religionis fuerit. Maximè propter priuilegium Minorum in ipsorum Mari magno §. 3. & Carmelitarum in ipsorum etiam Mari magno § 68. vbi Prælatorum prouisiones factę aliter, quam per electionem, approbãtur. Quod verò tunc non sit necessaria alia confirmatio distincta ab electione dixi *circa* §. 68. relatum. Quid autem sentiendum pro casu, quo Prouincialis nollet confirmare Priorem legitimè electum, intra quindecim dies à Papa in hoc statuto positos, vel esto confirmaret, talis confirmatio ad manus Prioris electi non veniret, collige ex dictis *circa* §. 10. præcedentem.

Circa § 12.

37 STATVIT hic Pontifex, vt Prouinciales tantum durant per triennium, ita vt ad idem officium assumi non possint nisi post alios tres annos. Item quod Diffinitores Generales ad idem officium nisi post dua Capitula Generalia, nec Diffinitores Prouinciales post dua Capitula Prouincialia, assumantur. Prætera quod Priores Conuentuales solum per vnum annum, vel ad longius per duos durare debeant.

38 Mens Pontificis proculdubio in hoc statuto est tollere perpetuitatem, aut continuationem officiorum in Ordine, ad euitanda inconuenientia, quæ ex opposito oriri possunt. Quia autem dum loquitur de tempore, quo vacare debent Prouinciales, antequam ad alium Prouincialatum assumãtur, dicit debere esse *per tres annos*, ideo, iuxta dicta *tom. 3. verbo Annus num. 5.* ex Syluestro, Azorio, & Portello, intelligi debet de annis completis, eo quod particula *Per* coniuncta accusatiuo id denotet. Præsertim quia significare hanc particulam consummationem, seu perfectionem rei, cui adiũgitur, ex Iuribus, & DD. multis comprobat Barbosa *in Tract. de dictionib. diction. 230 num. 3.* Idem etiam *ibidem num. 2.* ex pluribus quoque Doctoribus comprobat etiam dictam dictionem, seu particulam *Per* coniunctam tempori, significare continuationem totius temporis. Quod etiam ad hoc intentum deseruire potest.

Circa §. 13.

39 STATVITVR hoc loco, vt Generalis in principio sui officij debeat præstare iuramentum, quod erit fidelis S. Romanæ Ecclesiæ, & quod in exercitio sui muneris secundum Deum, rectam conscientiam, Regulam S. August. & statuta Ordinis se habebit fideliter. Item quod Prouinciales, Priores, & Diffinitores etiam iurare debeant se gesturos fideliter in executione suorum officiorum.

Circa hæc nota primò, hoc iuramentum diuersum esse ab eo, quod fit in professione fidei, de qua dixi *tomo primo cap. 18. num. 102. in secunda, & tertia editione, & tomo secundo cap. 13. num. 55. cap. 18. num. 38. & tomo 3. verbo Fidei professio*, quibus in locis egi, an huiusmodi fidei professio requisita sit pro prouisis de Prælaturis, aut beneficijs Regularibus. Hoc ergo iuramentum, de quo in præsenti, diuersum est ab illo, quod fit in tali professione fidei, nam

hoc

hoc tantum est de obedientia præstanda S.R.Ecclesiæ, & fideli executione officiorum, illud verò, quod continetur in tali professione fidei, non est de fideli, aut recta executione officiorum, & extenditur ad articulos, & dogmata fidei.

41 Nota secundò circa hoc Iuramentum, quod cum sit generaliter præstitum, & ad multa se extendat comprehensa sub fidelitate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & fideli executione officiorum, ideo ne nimis propter ipsum grauentur conscientiæ iurantium, restringendum est, vt quantum fieri potest, minus obliget; prout colligitur ex *cap. primo de iureiurando in 6. l. quidquid astringendæ ff. de verborum obligat.* & ex doctrina expressa Abbatis *capitul. cum Clerici fin. de verbor. significat.* sequitur Sanchez *lib. primo de Matrim. disp. 9. num.* 11 & Bonacina *de iuramento disp. 4. quæst. 1. punct. 16. num. 3.* Hinc, licet violantes hoc iuramentum in materia graui, seu magni momenti peccent mortaliter, iuxta communem DD. sententiam; violantes tamen illud in re leui, aut parui momenti non peccant nisi venialiter, iuxta dicta *tom. 3 verb. Iuramentum quoad Regulares num. 15.* ex probabili doctrina Azorij, Suarez. Dianæ, & aliorum, vbi etiam alia ad intentum huius iuramenti. Hinc etiam, licet violantes huiusmodi iuramentum, quatenus est de exercendo fideliter officio secundum statuta Religionis, peccent mortaliter, quando talia statuta ad mortalem culpam obligarent, nó tamen peccabunt mortaliter, sed solum venialiter, si ea solum ad venialem culpam obligent, prout à simili colligitur ex *Clem. 1. § cumque igitur in primis vers. declaramus de verbor. significat* & tradunt Medina *1. 2. q. 69. art. 4 & lib. 1. Summæ cap. 16. § 11.* Sanchez *lib. 3. in Decalog. cap. 14 num. 2.* Fagundez *in 2. præcept. Decalog. lib. 2. cap. 23. num. 7.* post alios. Similiter an hoc iuramentum, quoad hoc punctum de statutis intelligatur de statutis tam editis, aut etiam de edendis, de statutis, quæ sunt in vsu, aut etiam de illis, quæ abrogata sunt, & alia circa hoc intentum vide Sanchez *d. c. 14. per totum.* & Fagundez *d. c. 23. etiam per totum.*

42 Nota præterea, quod licet verbum *debeat* quo vtitur Pontifex, dum loquitur de Generali præstituro iuramentum, sæpius inducat necessitatem, & præceptum, vt multis relatis auctoribus, & Doctoribus comprobat Barbosa *in Tract. de dictionib. dict. 77. num. 1. 2. 3. & 4.* quia tamen, vt ipsemet *num. 19.* ex iuribus etiam, & Doctoribus confirmat, aliquando non importat necessitatem, sed decentiā, ideo in præsenti statuto solum hoc posteriori modo accipiendum credo, præsertim quia materia rigida, & odiosa videtur, ac per consequens restringenda, & quia cum postea est sermo de iuramento præstando à Prouincialibus, Prioribus, & Diffinitoribus, non est tale verbum, sed simpliciter dicit Pontifex *iurent*, quo denotatur non maiorem obligationem imponi Generali per verbum *debeat*.

43 Quæ sit Regula S. Augustini, quam isti Patres profitentur, & de qua fit mentio in isto statuto, dum præscribitur Generali, quod debeat iurare, in executione sui officij se habiturum secundum B. Augustini Regulam, habes ex Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa § 26. num. 83.* vbi talis Regula extat.

Circa §. 14.

44 HORTATVR. & monet hoc loco Pontifex Fratres, vt neque per se, neque per alios munera, seu donaria suis Superioribus impertiantur, & Superiores, ne illa recipiant. Circa quod nota, quod quamuis hæc largitio, seu receptio munerum inter Superiores Regulares, & subditos, hoc loco solum fit sub consilio, & non sub præcepto, quia verba *hortamur, & monemur*, quibus vtitur Pontifex, consilium, & non præceptum important; aliunde tamen, scilicet ex Constitutione Clement. VIII. *de largitione munerum*, confirmata, & declarata sub Vrbano VIII. iuxta dicta *tomo primo. cap. 6. num. 54. & tomo 3. verbo Dare, vel donare quoad Regulares num. 5.* sub præcepto prohibetur dicta largitio, seu receptio munerum. Maxime quando Prælati munus iudicum exercent, iuxta dicta eo *3. tomo verbo Iudex, & Iudicium Regularium nu. 16.* Vel visitatorum iuxta dicta *to. 4 verbo Visitator Regularis num. 11.* Potest etiam esse aliquando simoniaca ista largitio, seu receptio munerum. si fiat pro consequendis dignitatibus Ordinis, Prouincialibus, Prioratibus &c. iuxta dicta *tomo 1. c. 15. num. 28. & to. 4. verbo Simonia quoad Regulares numer. 13.* vbi etiam *num. 29.* an propterea incurrantur pœnæ contra Simoniacos impositæ.

Circa §. 15.

45 CONCEDIT hoc loco Papa Vrbanus VI. amplissimam exemptionem istis Religiosis, ipsorumque locis ab omnibus, & quibuscunque Ordinarijs, eos, & ea in ius & proprietatem S. Petri, & sub protectione speciali, & immediata Sedis Apostolicæ suscipiens, vt propterea super ipsos, & ipsa nullam iurisdictionem exercere possint, aut censuram imponere, cum derogatione *cap. volentes*, Innoc. IV. ac irritatione eorum, quæ in contrarium fierent. De quibus, quamuis in præcedentibus plura dicta sint in similibus priuilegijs aliorum Mendicantium, alijsque locis ibi relatis, alia etiam dicenda in præsenti, pro maiori rei notitia.

46 Et primò circa illa verba *Omni iurisdictione, potestate, dominio* & cætera nec etiam casu dato, quod Prælati huius Religionis negligentes fuerint in corrigendis suis subditis, posse Dominos Ordinarios exercere aliquam iurisdictionem, potestatem, aut dominium in illos, corrigendo, vel puniendo ipsos. Esto oppositum teneat Bordonus *Resolut. 7. numero 98.* eo quod delicta non debeant remanere impunita *l. ita vulneratus §. quod si quis ff. ad Legem Aquiliam. ca. est iniusta 23. q. 4. cap. vt famæ de sent. excommunicat.* Ratio autem nostræ doctrinæ est, quia, iuxta dicta *tomo 3 verbo causa Iudicialis Regularium numero 16.* propter negligentiam Prælatorum non deuoluitur causa correctionis Regularium ad Ordinarios, sed ad Prælatos Superiores, quos monere debent ipsi Ordinarij, atque ita non manebunt impunita delicta. Glossa *cap. grauis de offic. Ordin. vers. corrigere*, & ibi Panormitanus, & Imola. Decius *cap. ad hæc numero 8. de priuileg.* Henriquez *lib. 7. de indulgent. c. 25. num. 4.* Sanchez *tomo 2. consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. primo num. 26.* Excipiens bene cum Henriquez casum Concilij Tridentin. *sess. 25. de Regularib. capit. 14.* quando scilicet Regularis extra Claustrum notoriè, & scandalosè delinquit. De quo & nos eo *tomo 3. verbo Delinquens Regularis* per totum, & alijs locis ibi relatis.

47 Deinde circa verbum *visitatione*, quo vtitur etiam Pontifex in hoc priuilegio, nota, nunquam posse Ordinarios visitare Monasteria Regularium habentium hoc, & similia priuilegia, nisi quando habent curam animarum, & in ijs, quæ pertinent ad dictam curam, iuxta dicta sæpius, præsertim *tomo primo cap. 11. num. 7. & 9. & tomo 2. c. 5. num. 49.* & alijs locis. Vel quando sunt commendata Monasteria in quibus non viget Regularis Obseruantia, aut si in eis viget, quando Superiores ipsorum admoniti ab Ordinarijs, intra sex menses ea non visitant, iuxta decretum Concilij Trident *sess. 21. de reformat. c. 8.* Imò Episcopum non se debere interponere in Monasterijs, in quibus viget Regularis obseruantia refert decisum a S. Congregatione Armendariz *in Addition. ad recopilat. Legum Nauarræ lib. primo tit. 6. de visitat. num. 98.* & ex ipso Barbosa *de offic. & potestat. Episcop. parte 3. Allegat. 74. nu. 16. & in locum Concilij relatum num. 10.* Stephanus Vveyms *Constitut. 17. numero 9.* Nouarius *in Lucerna Regularium verbo Episcopus quoad Regulares numero 35.* Vide Hieronymum Rodrig. *in Compend. Resolut. 15. numero 15.* vel quando illa Monasteria commendata sunt perpetuo vnita alijs Ecclesijs, vel pijs locis. Armendariz *supra numero 100.* Barbosa *d. numero 16. & supra locum Concil. relat. numero 3.* Vel denique quando Monasteria non subsunt Generalibus Capitulis, aut Episcopis, nec suos habent Ordinarios Regulares Visitatores, si monita in Congregationes non se redegerint, iuxta idē Concilium *sess. 25. de Regularib. capit. 8.* Barbosa *d. allegat. 74. numero 17.* Bordonus *Resolut. 7 num. 95. & 98.* Vide dicta supra in Mari magno Carmelitarum *circa § 98. numero 501.* & dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa § 25. numero 84.* dum est sermo de Monasterijs Regularibus, non visitandis ab Ordinarijs.

48 Quid importent verba illa huius priuilegij *In ius, & proprietatem B. Petri*, dixi supra in Mari magno Eremitarum

San-

Sancti Augustini *circa* § 21. Quid etiã illa *Sub nostra protectione*, habes ex dictis in eodem Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 10. & 3. *tomo* loco ibi relato. Et quid illa *speciali, & immediatè*, ac illa *Soli, & immediatè Sedi prædictæ subiacere*, in eodem Mari magno Eremitarum § 31 & 42. & Carmelitarum §. 5 6. 33. 38. & 60. Derogatio etiam illa *c. volentes de priuileg.* habetur quoque in Mari magno Prædicatorum § 36. & 46. Minorum § 37. & 44. Eremitarum S. Augusti. § 32. & Carmelit. § 71. quibus locis, & alijs ibi relatis de hoc puncto egimus. De priuilegio etiam isto, quatenus per illud conceditur non posse promulgare Ordinarios censuras contra istos Religiosos, dictum est in simili priuilegio Prædicator. in eorum Mari magno §. 46. Minorum §. 37. & 44. Eremit. Sancti Augustini §. 31. & Carmel. §. 71. Quomodo autem se gerere debeant isti Religiosi, & alij habentes similia priuilegia, si citentur ab Ordinarijs ad comparendum coram ipsis, in causis, in quibus sunt exempti, constat ex dictis *tom. 3. verbo Exemptio Regularium n. 14* & in Mari magno Carmelit. *circa* § 60. & 93. vbi etiam alia ad intentũ huius priuilegij.

49 De vi illius clausulæ *Ab omni iurisdictione, potestate, & dominio* sic habet Rota in vna Cæsaraugustana *Cameraria* coram Pitouano anno 1631. in exemptione quadam similibus verbis facta. *Ex quibus verbis cum apertè legatur Cameraria perpetuò exempta, & totaliter liberata a iurisdictione, & imperio Archiepiscopi, semper remanet derogatum iuri Ordinario competenti. c. Abbate vbi Panorm. numero 3. Cap allegat. 315. numero 7. Vital. de supplem. neglig. Prælat. in rubr. numero 16. Selu. de Benef. parte 2. quæst. 22. numero 45. Gonzal. supra reg. 8. glossa 23. numero 20. Rot. in Ferrarien. Prioratus quæ est decis. 108. numero 4. p. 1. recent.* Hæc in hac Rotæ decisione vtilia ad intentum.

Circa §. 16.

50 EXTENDIT hoc loco Papa Vrbanus VI. Constitutionem *Super Cathedram* à Bonifacio VIII. editam, & a Clemente V. in Concilio Viennensi innouatam pro Mendicantibus ad Religiosos Seruitas, ea dumtaxat ex parte, quæ est de confessionibus audiendis, pœnitentijs imponendis, & absolutionibus impendendis. Ita vt quantum ad hæc competat dicta Constitutio ipsis, sicut competit alijs Mendicantibus.

51 Quid contineat hæc Constitutio *Super Cathedram* quibus Mendicantibus concessa, quibus postea communicata, quomodo à Concilio Tridentino moderata, & de alijs ipsam concernentibus, dictum in superioribus, in Mari magno Eremitar. S. Augustini *circa* §. 1. & 4. & in Mari magno Carmelitarum *circa* § 11. & 85.

52 Hic placuit adiungere, quæ nouissimè diebus istis, cum hæc scribebamus, contigere, spectantia sanè ad confessarios Regulares, de quibus agitur in hoc priuilegio. Cum enim Illustriss. & Reuerendiss. D. Episcopus Pitauiensis de an. præterito 1644. decreta quædam edidisset circa confessarios non solum sæculares ipsi subiectos, sed etiam Regulares exemptos ab ipsius iurisdictione; & Procuratores Generales Ordinum S. Congregationi Episcoporum, & Regularium conquererentur, quod essent noua, singularia, inaudita, & contra ipsorum exemptionem, & priuilegia; eadem S. Congregatio, re maturè discussa eam Eminentiss. ac Reuerendiss. D. Cardinali Ginetti nostri Carmelitani Ordinis dignissimo Protectori commisit, qui, solita prudentia, cauens ne authoritas illius Illustrissimi pessundaretur, & Regularium exemptio læderetur, quasi media via procedens, eidem Illustrissimo decretorum ab ipso editorum moderationem, & declarationem præscripsit, litteris datis Romæ 22 Septembris 1645 & in Typographia Cameræ Apostolicæ impressis.

53 Decreta illius Illustrissimi Episcopi, aliquibus eorum relictis hæc erant. *Nullus Confessarius secularis, vel Regularis, cuiuscunque Ordinis, gradus, & prærogatiuæ, ordinaria siue delegata potestate fulciens, & alia speciali nota, & mentione dignus, audiat Confessiones Sacramentales Pœnitentium vtriusque sexus, nisi per fenestrellam Confessionarij à nostris deputatis infra mensem a die publicationis præsentium approbati, & in Ecclesia, ianuis apertis, ac si fuerit secularis, indutus sit superpelliceo, Stola, & Birreto, Regularis verò stola, & habitu, quo vtitur in Choro, Sacerdotibus dumtaxat pœnitentibus, & infirmis non valentibus accedere ad Ecclesiam exceptis. Nec ob id confessarius vsum habitus prædicti dimittere poterit. In casu verò magni concursus populi ad aliquam Ecclesiam, vbi plures adessent Confessarij approbati quam Confessionaria, illorumque ministerium necessarium, vel magnæ vtilitatis, & seruitij esse Curatus illius Ecclesiæ, vel Parochiæ arbitraretur, tunc Confessiones hominum dumtaxat extra Confessionarium audiri poterunt. Infirmis solus ipsorum Parochus, vel Curatus ministrabit Sacramentum pœnitentiæ, vel si ægrotans alteri Confessario approbato suæ conscientiæ latebras aperire voluerit, tunc nostra vel Prælati Pœnitentis licentia gratis, & in scriptis concedenda, præcedere debebit, nisi forsan, necessitate vrgente, anticipatè fieri nequiuerit, sub qua ante, vel post obtenta præcipimus eidem Confessario, vt scribat attestationem suam, quod tali die administrauit Sacramentum pœnitentiæ N. ægroto, vt Curatus per illam sibi a Confessario illico, vel cum exactissima celeritate consignatam, reddatur certus de statu animæ sibi commissæ. Mulierum, & iuuenum imberbium confessiones ante solis ortum, vel post ipsius occasum, scilicet, cum incipit noctescere omnino prohibentur, & si infirmari contigerint, non aliàs Confessarius opus suum exercere valeat, quam si aperto ostio ipse, & ægrotans, vel si commodè fieri nequeat, omnino ipsemet Confessarius ab astantibus videri, non autem audiri possint. Restitutiones incertæ, vel eleemosynæ pro satisfactione per pœnitentes elargiendæ nullo pacto a Confessario, etiam requisito de ipsius consilio, suadeantur, nec proponantur, & multo minus percipiantur fieri sibi ipsi, vel Conuentui, Monasterio, siue Ecclesiæ, cui fuerit addictus, etiam sub titulo eleemosynæ, vel cum obligatione celebrandi certum numerum Missarum, vel aliud opus pium perficiendi, sed relinquantur quoad electionem Ecclesiæ, loci pij, & miserabilium personarum totali arbitrio pœnitentis. Confessarij eleemosynas a pauperibus victum proprijs laboribus, seu industria quærentibus, sponte oblatas recusare proposse non desinant, doceantque rudes opportunè non requiri ad integritatem, seu validitatem Sacramenti pœnitentiæ eleemosynarum ipsis faciendam elargitionem. A diuitibus verò eiusmodi precibus oblatas nunquam proprijs manibus recipiant, sed indicato altari, vel alio in Ecclesia destinato loco, ibidem pietatis propriæ absconditas eleemosynas pœnitentes dimittere poterunt; meminerint tamen, quod Christi fideles tunc maximi faciunt monita salutis, ab Ecclesiasticis emanata, & venerantur summopere Sacramentorum ministros, cum illos ab omni spe lucri, & suspicione auaritiæ longè abesse animaduertũt. Caueant præterea, ac vilibus, & terrenis inhiantes muneribus, grauioribus peccatis obiurgatione, & castigatione condignis conniuentes, Regni Cœlestis, vna cum pœnitentibus sua culpa non bene dispositis, iacturam faciant. Confessionarium vt approbari possit, fenestrellam habebit crate lignea munitam cum foraminibus ita angustis, vt auricularis digitus ob vna ad alteram partem penetrare nequeat; supra genuflexorium Pœnitentis apposita erit aliqua imago picta vel typis excusa, seu ex quauis materia sculpta, vel constructa Sanctissimi Crucifixi, siue Beatissimæ Virginis, seu alterius Sancti, vel Sanctæ; in alia verò parte à lateribus sedilis Confessarij in loco magis conspicuo, & commodiori affixa extabunt Bulla Cœnæ Domini, seu saltem illius compendium, & casus cum alijs præceptis, reseruati. Quod si tractu temporis prædictorum alterum defecerit, vel fenestrella deuastata, siue vnum, vel plura foramina dilatata fuerint, tunc tandem authoritas Confessarij in dicto Confessionario exercenda suspensa sit, donec ad integram præscriptam formam Confessionarium huiusmodi fuerit restitutum, vel restauratum.*

54 In litteris verò Eminentissimi, & Reuerendissimi Domini Cardinalis Ginetti ad præfatum Illustrissimum Episcopum pro moderatione, & declaratione prætatorum decretorũ sic habetur post alia, quæ omittimus. *Questi Eminentissimi Signore han risoluto ch' ella dichiari, e moderi il medesimo Decreto nella sequente forma, cioe. Che li Confessori cosi seculari como Regulari volendo amministrare questo Sacramento a persone seculari di qualsinoglia sesso età si siano, debbano farlo in Chiesa con la stola al collo alla fenestrella del Confessionario quale habbia i forami cosi angusti che non possa passarui il deto auriculare eccettuati però i casi*

a' tastr-

d'infirmità, ò d'altra precisa necessità, ò congruenza morale, ne quali possono confessare nella Sacrestia, ò altro luogo decente col solo habito Regolare, e così anche per seruizio de gl'infermi nelle loro case senza la precedente licenza del Parocho purche lascino in scritto, ò notifichino al medesimo di hauerlo fatto. Che la visita de' Confessarij V. S. l'incarichi à i loro Superiori Regulari, e rimuoua dal suo Decreto quelle parole, che specificano certo genere di persone, come ancora le pene pecuniarie non solite a praticarsi co' Regulari, e Mendicanti, e la pena della suspensione ipso facto, stimata troppo rigorosa, e facile a cagionare molti scrupoli. Così dunque eseguisca: e quando habbia notizia, che alcun Regulare abusi di questo Sacramento, proceda contro di esso conforme nella facultà, che se lo concede da Sacri Canoni, ò dalle Constitutioni Apostoliche.

55 Circa prædictas litteras nota primò, ex illis conijci alia decreta fecisse præfatum D. Episcopum, quæ inter prædicta non continentur, circa hanc materiam, & quod S. Cõgreg. omnibus illis vult moderationem relatam adhiberi. Secundò, decretum illud de non audiendis confessionibus sine stola &c. conforme esse alij edito Romæ à Congregatione Apostolicæ visitationis, quod retuli *tom. 1. c. 19. n. 32.* insuper illud de admonendo parocho, quando Confessarius audit confessiones ægrotorum, etiam est conforme alij, quod eo loco *num.* 31. retuli, quod explicatum est à Sacra Congregatione, vt dixi supra in Mari magno Eremitar. S. Augustini circa § 1.

Maximè notandum, quod cum prædictus Dominus Pisaurensis Episcopus adhuc persisteret in procedendo rigidè contra Regulares, nouissimè dum hic tomus typis mãdatur sub die 4. Augusti currentis anni 1646. litteræ prodierunt ab Emin. Card. Carrafa nomine S. Congreg. Concilij, ab ipso, & ab Illustriss. D. Paulutio Secretario subscriptæ, quibus eidem D. Episcopo strictè iniungitur, vt circa examen, & approbationem Regularium ad confessiones sæcularium audiendas, omninò, & adamussim obseruet declarationes eiusdem Sacræ Congregationis, eisdem litteris adiunctas. Videlicet vnam Salernitanam 15. Augusti 1591. in qua S. Congregat. declarauit Confessarios semel approbatos posse à successore approbantis iterum examinari, ab eodem verò Episcopo approbante nequaquam, si noua non superuenerit causa, iuxta Constitutionem Pij V. quæ à Gregorio XIII. reuocata non fuit. Item aliam Carcharensem, in qua idem deciditur: item aliam Elborensem, in qua Sacra Congreg. Concilij censuit Bullam Pij V. quæ incipit *Romani Pontificis* de Approbat. Confes. Regul. ab Episcopis facienda non esse reuocatam per Bullam Gregor. XIII. qua priuilegia Ordinum Mendicantium reducta sunt ad terminos Sac. Concilij; sed secundum prædictam Bullam Pij V. Cõfessores Regulares, qui ad audiendas sæcularium Confessiones semel ab Episcopo in Ciuitate, & Diœcesi sua præuio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo non esse iterum examinandos: ab Episcopo autem successore pro maiori quiete conscientiæ suæ examinari denuò posse. Item aliam Salernitanam 15. Augusti 1597. vbi declaratur iuxta Constitutionem Pij V. Episcopum non debere Regularibus ad audiendas personarũ sæcularium Confessiones approbationem concedere cum aliqua temporis præfixione, sed idoneos repertos absolutè approbare, & minus idoneos repellere. Item aliam pro 16 Ianuarij 1606. vbi declaratur Episcopũ debuisse de rigore Regulares simpliciter ad Confessiones audiendas personarum sæculariũ approbare, vel reprobare. Cæterum si ad tempus approbati fuerint, non posse huiusmodi Regulares eo tempore elapso absque noua approbatione confessiones personarum sæcularium audire. Insuper Dominos Ordinarios non posse facultatem audiendi Confessiones omnibus simul vnius Conuentibus Regularibus, eadem Sac. Congregat. inconsulta adimere. Item aliam pro die 22. Ianuar. 1597. vbi censuit Confessarium ad audiendas confessiones idoneum repertum approbari simpliciter debere, non autem ad tempus, atque semel ab eo ad id muneris præuio examine approbatum, non posse ab eodem iterum examinari, nisi noua superuenerit causa. Demum aliam pro die 8 Nouembris 1596. in qua censuit Episcopum minimè posse facultatem Regularibus audiendi confessiones sæcularium limitare, cum Regulares facultatem huiusmodi ex priuilegijs à Sede Apostolica concessis obtinent; ideoq; munus Episcopi ex decreto Sacræ Congregationis *cap. 15. fol. 23.* esse ipsos Regulares approbare, si idoneos illos iudicauerit, sed minimè posse illis coarctare facultatem. Pro concordia autem huius declarationis cum alijs consule dicta tomo primo cap. 19. num 8. Quo etiam loco alia spectantia ad hanc materiam.

55 Hic etiam nota, quod licet Domini Ordinarij possint examinare quoscunque Religiosos sibi præsentatos ad audiendas confessiones, etiam si sint Lectores, Doctores, Graduati, &c. iuxta dicta *to. 1. cap 19. nu. 6.* hoc enim sensu intelligi debent eo loco dicta, nihilominus quando tales fuerint notoriè sufficientes, & hoc constiterit ipsis Ordinarijs possunt illos sine vllo examine ad confessiones audiendas admittere. Tum quia id videtur concedere Concil. Trident. *sess. 23. c. 15.* illis verbis *Si illis videbitur necessarium, aut alias idoneus iudicetur.* Tum quia ista est praxis plurium Episcoporum. Barbosa *in Collectan. Doctor. in Concilij locum relatum nu. 31.* Diana *7. part. Tract. 11. resolut. 33.* post Reginaldum, Coninch. Fagundez, & alios. Hos tamen sine examine approbatos posse etiam sine causa ab eo munere confessariorum amoueri, quia cum istud priuilegium fuerit gratiosum, per illud gratificati nullum ius adquisierunt, tenent Bordonus in Resolutionib. Resolut. 36. *n.* 9. & Diana supra post alios, & fauet declaratio S. Congregat. quam referunt Sellius *in select. Can. c. 24. num. 17.* Barbosa *sup. num. 40.* & Gauantus *in Man. verbo Confessarius num. 11.* Sed de hoc meritò dubitari potest, si, iuxta dicta supra in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini circa §. 1. & in Mari magno Carmelit. circa § 85. dicatur cum multis eis locis relatis Episcopos in approbatione Mendicantium solum habere nudum ministerium, & non tribuere ipsis aliquam iurisdictionem, sed eam habere à iure communi in Clement. *Dudum de sepult.* ex hoc enim videtur sequi non posse approbationem ipsis datam reuocare, etiam si examẽ non præcesserit; præsertim cum Concil. Trident. verbis relatis id permittat.

Circa §. 17.

56 PRIVILEGIVM hoc loco relatum est Bonifacij IX. cõcedentis domibus Fratrum Seruitarum omnes libertates, immunitates priuilegia, ac indulgentias à Sede Apostolica concessa domibus Fratrum Eremitarum S. August. Addit Pontifex, *Et vt eis vtamini liberè, sicut illi, vobis authoritate præsentium indulgemus.*

57 Circa quæ verba multa dici possent de communicatione priuilegiorum huius Religionis cum alia. De quo dixi *to. 2. cap. 1. à num. 52. & tomo 4. verbo Priuilegia Regularium num. 24.* Quibus adde ex vi huius priuilegij censeri etiam concessa huic Ordini ea quæ domibus Eremitarum S. Augustini solum per communicationem conueniebant, etiam si ipsis immediatè concessa non essent. Habens enim priuilegium *ad instar* (quale est istud) alicuius priuilegiati, habet etiam illud priuilegium, quod talis priuilegiatus habet ad instar alterius priuilegiati, Oldradus *consil. 300.* Mandosius *de priuileg. ad instar glossa 11. à numero 7.* Narbona *de appellat. à Vicar. ad consil. Archiep. 2. par. fundam. 1. num. 38.* Seraphinus Freitas *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Schol. ad Bull. 2. Adriani* VI. Apud quem alia de hac materia.

58 Dubitari autem potest, an hoc priuilegium extendatur etiam ad concedenda domibus Eremitarum S. Augustini, ita vt etiam intelligantur concessa domibus Seruitarum. Et quidem ita videtur dicendũ, eo quod Bullæ habent vim legis, & regulariter in futurum diriguntur, *cap. vlt. de Constitut.* & priuilegium recipiendi iura, & redditus comprehendit impositos, & imponendos. Brunus *de augument. cõclus. 16. nu. 5. & 6.* Cauedo *decis. 113. num. 1. p. 2.* Menochius *cons. 101. num. 150. libro 3. & cons. 1105. num. 5. lib. 11.* Natta *cons. 394. num. 3. 4. & 5. consil. nu. 91.* Freitas supra *in Schol. ad Bullam 3. Leon. X.* Quia tamen Pontifex vtitur clausula illa *Ab Apostolica Sede concessa*, quæ videtur restrictiua solum ad concessa priuilegia, ideo non debet extendi ad concedenda, iuxta dicta supra in Mari magno Carmelitarum circa §. 105. ex Mandosio, Rodriguez, Miranda, & Suarez.

59 Confirmata postea est hæc Bulla à Martino V. vt patebit ex dicendis infra *circa* §.27. occasione accepta ex nonnullis reuocationibus à Summis Pontificibus factis huiusmodi, & similium indultorum, priuilegiorum, Indulgentiarum &c. Vide dicenda eo loco, & *circa* §.56. vbi Innocentius VIII. hæc omnia confirmat, & extendit ad indulta cōcedenda dictis domibus Eremitarum S. Augustini.

Circa §. 18.

60 STATVIT hoc loco idem Bonifacius IX. quod nullus Frater huius Religionis assequi valeat aliquam prælaturam, dignitatem, vel aliquod officium, seu beneficiū per Fratres dictæ Religionis gubernari, seu regi consuetā, vel consuetum, absque Generalis pro tempore licentia, præter quam ex indulgentia Sedis Apostolicæ faciente plenam, & expressam mentionem de hoc indulto. Irritum, & inane decernens quidquid in contrarium actum fuerit.

61 Priuilegium hoc notabile est, & vtile sanè huic, & aliis Religionibus communicationem priuilegiorum cum illa habentibus ad reprimendum ambitionem illorum, qui officia, seu beneficia Religionum ab aliis, quā à propriis Prælatis assequi procurant. Etiamsi obtineant ea à Papa, seu Sede Apostolica, nisi cū tali expressa mentione huius indulti obtineantur. Quamuis autem inutile videatur hoc priuilegium, si in Papæ concessione ipsi derogetur; si tamen non derogatur, manet in sua vi, & vigore, & prouisio quantūuis à Papa facta, censebitur nulla, & irrita, prout in hoc priuilegio habetur. Consonant ipsi ea, quæ diximus *to. 4. verbo Littera Apostolica n.7.* propter multa priuilegia Religionum, videlicet, non posse Regulares impetrare indulta aliqua à Sede Apostolica contra suæ Religionis instituta, alias talia indulta pro nullis haberi debere. Cum enim impetrare officia seu beneficia Religionis à Papa, nesciente Prælato, procul dubio sit cōtra instituta Religionis, quæ facultatem concedit dicto Prælato ad ea distribuenda, ideo talia priuilegia conformia sunt isti, de quo in præsenti. Vide etiā alia apud Ioannem de Cruce *in Epitome li. 1. c. 6. dub. 7. concl. 4.* Et dicta supra in Mari magno Eremitarum S. August. *circa* § 6. vbi ostendi posse Prælatos Regulares imponere aliquas veluti pensiones super beneficia regularia, quorū prouisio spectat ad ipsos, præsertim propter Rotæ decisionē eo loco relatam. Quomodo autem Prælati se possint gerere contra eos, qui similes gratias à Sede Apost. sine assensu suorū Prælatorum obtinent, dixi eo verbo *littera Apostol. n. 8.* An verò Monachatus sit beneficium (de quo ad intentū huius priuilegij dubitari potest) tractant Filiuc. *to. 3. trac. 41. c. 1. q. 3. n. 11.* & Candid. *to. 1. disquis. 18. art. 2.* & resoluunt, quod si per monachatum intelligatur solum cooptari in numerum Religiosorum, & habere ius petendi alimenta, ingrediendi Capitulum &c. non est beneficium, bene tamen, si, prout contingit in aliquibus Monasterijs Galliæ, & Germaniæ, contra Concil. Tridentini decreta, per illum habeat monachus ius ad exigendum aliquos fructus, ex aliquo prædio Monasterij, expendendos postea ad sui arbitrium.

Circa §. 19.

62 NOTABILE quoq. aliud priuilegium eiusdem Bonif. IX. hoc loco continetur. Per ipsum enim conceditur Generali Seruitarum pro tempore existenti, vt examine præmisso in quolibet Capitulo Generali eiusdem Ord. possit creare vnum Magistrum in Theologia cum licentia docendi in ea facultate, & priuilegijs Magistrorum Parisiensium, absque eo tamen quod Religio teneatur illi aliquid victus, quam antea tenebatur concedere.

63 Circa quod priuilegium notat Archangelus Gianius in Annalib. huius Ordinis *Centur. 2. libr. 4. c. 5.* postero anno à cōcessione illius, celebrato Capitulo generali Taruisij, Generalem vsum fuisse hoc indulto, indicatque hunc vsum perpetuo seruatum fuisse. Ex quo elici potest, tuto in conscientia vti posse hoc priuilegio, & alio simili eiusdem Bonifac. IX. pro Ordine Prædicatorum, quod retuli *to. 3. verbo Gradus, & graduati Regulares nu. 5.* alias Religiones, quæ cum istis communicationem priuilegiorum habent, quales sunt Mendicantes præsertim. Quomodo etiam intelligatur illa clausula huius priuilegij, *Seruatis Constitutionibus* (seu potius *conditionibus*) *Viennensis Concilij. & alijs solemnitatibus in talibus fieri consuetis*, dixi eo *nu. 5.* in simili clausula alterius priuilegij pro Ordine Prædicator. Meminit etiam huius priuileg. pro Prædicatoribus, & alterius pro eisdem Innocent. VIII. quod retuli loco relato *n. 4.* Hieron. Rodrig. *in Compend. Resol. 70. n. 1.* vbi etiam *n. 4.* de priuilegio alio Societatis Iesu ad conferendum gradus suis Scholaribus. Pro quo vide Bullam Pij IV. in Bullario Rodrig. in hoc Pontifice *nu. 5.* & Bullam Gregor. XIII. in eodē Bullario in hoc Pontifice *num. 22.* & Castrum Palaum *p. 3. Tract. 16. disp. 4. punct. 13. §. 6.* vbi de hac re. Ex quibus omnibus magis cōfirmatur, id quod dixi in Mari magno Carmelitar. *circa* §. 12 Religiosos videlicet licitè posse recipere gradus, seruatis iustis conditionibus. Nota etiam hoc priuilegium Bonifacij pro Seruitis ampliatum esse ab Innocent. VIII. ad duos graduandos in quodlibet Capitulo Generali, iuxta dicenda infra *circa* §. 51. Maximè nota in talium graduum collatione obseruandas esse conditiones præscriptas in priuilegio. Pro quo vidēda, quæ dixi in eo verbo *Gradus, & Graduati nu. 3* & Castrus Palaus *supra*.

64 Si autem quæras, an gradus suscepti à Religiosis contra voluntatem suorum Superiorum, Constitutiones suorum Ordinum, aut sine conditionibus assignatis in priuilegijs, ratione quorum illos suscipiunt, sint validi. Respondeo, quod stando in iure communi valida est susceptio gradus contra voluntatem Superioris, cum nullus sit textus in cōtrarium; quoad Constitutiones verò Ordinum, attendendū est ad verba ipsarum; si enim solum id prohibeant, valida erit talis graduum susceptio; si autem clausulam irritantem contineant, omnino inualida erit. Pro quo vide dicta eo verbo *Gradus, & graduati nu. 3.* Quoad priuilegia autem, quale est, de quo in præsenti, sine dubio dicendum, quod si non obseruantur conditiones in ipsis positæ, nihil suffragari, & facta esse irrita, tales enim cōditiones sunt veluti forma substantialis ipsorum, sine qua nihil efficitur. *l. qui heredem §. vlt. ff. de condit. & demonstrat.* Suarez *de legib. lib. 8. c. 13.* & alii communiter. Vide Castrum Palaum *supra*, & Peirinis *in Reg. Minim. c. 9. §. 41. q. vnica.*

Circa §. 20.

65 CONCEDITVR hoc loco his Religiosis à Ioanne XXII. Summo Pontifice, vt possint recipere quascūque domos, seu loca vbique, & ea ædificare cum Ecclesijs, & aliis necessariis, sine licentia Diœcesanorum, iure tamen Parochiali saluo, & quod Fratres in eis locis commorantes vti, & gaudere possint omnibus priuilegiis Religionis. Addit vero Pontifex huiusmodi domos, & loca recipi posse, *dote secundum ipsius Ordinis institutionem pro domibus, & locis ipsis concedendis primitus assignata.*

66 Circa quam clausulam nota, ideo à Papa positam fuisse, quia de iure communi necessaria est dotis assignatio pro fundatione Ecclesiæ, iuxta dicta *tomo 3. verbo Ecclesia, seu Templum nu. 8. ex c. nemo de consecrat. dist. 1.* & notatur *c. 1. de censib.* Glossa *in c. secundum canonicam 23. q. 8.* Azor *to. 2. instit. mor. lib. 9 cap. 3. q. 7.* Barbosa *in d. c. nemo. & de offic. & potestat. Episcop. p. 3. Allegat. 64. n. 3. & de iure Ecclesiastico lib. 2. c. 2. n. 20.* Quia ergo, quamuis Mendicantes licitè possint ædificare Ecclesias sine dote, ex Ecclesiæ consuetudine, vel quia sic sunt intellecta ipsorum priuilegia, prout dixi eo *n. 8.* & notat Barbosa loco relato *de Iure Ecclesiastico n. 23.* nihilominus quia Seruitæ eo tempore non habebantur pro Mendicantibus, vt etiam cōstabit ex dicendis § seq. idcirco Papa exigit dotem pro fundatione domorū illius Ordinis.

67 Ex verbis illis in hoc priuilegio pro hoc ordine positis *Quem in statu firmo, solido, & stabili volumus permanere*, colligi potest per illa approbatum, & confirmatum censeri ab hoc Pontifice. Hanc enim esse vim istorum verborū dixi supra in Mari magno Carmel. *circa* §. 5. & 6.

68 Facultas porro concessa in hoc priuilegio ad fundandū Monasteria sine licentia Diœcesanorum reuocata manet his temporibus, propter decreta Conc. Trident. & aliorum Pontificum, & S. Congregat. iuxta dicta *tom. 4. verbo Monasteria Regularium num. 2.* & supra sæpius in multis alijs priuilegijs aliorum Mendicantium similibus istis.

69 Quid etiam importet clausula illa *Iure Parochialiū Ecclesiarum saluo*, habes ex dictis in Mari magno Prædic. *cir.* §. 37. & 43. Minimorum *circa* § 41. Eremitarum S. Augustini *cir.* § 38 & Carmelitarum *circa* §. 57. & 67. & alijs locis ibi

reta-

relatis. Nota etiam eandem concessionem impetrasse postea istos Patres à Martino quinto in Bulla referenda infra §.24. propter rationem ibi assignandam.

Circa §. 21.

70 CVM occasione accepta ex eo quod Seruitæ haberent Ecclesias dotatas, prout ex priuilegio adducto §. *precedenti* elicitur, collectores charitatiui subsidij super omnibus etiam Ecclesiasticis personis, Mendicantibus exceptis, illo tempore impositi, eos ad solutionem talis subsidij compellerent, habito ab Ioannem XXIII. Papam recursu, ab ipso in hoc priuilegio impetrarunt, vt non obstāte tali suarum Ecclesiarum dotatione, exempti essent, sicut alij Mendicantes ab exhibitione illius, & similis, vel dissimilis subsidij à Sede Apostolica imponendi.

71 Nota priuilegium hoc iam non esse Patribus istis necessarium, siquidem ex Constitutione Pij Quinti, quæ incipit, *Romanus Pontifex* in Bullario Laertij nu. 44. habetur Seruitas inter Mendicantes comprehendi, *eorumq; domus, Monasteria, & loca, etiamsi in communi propria bona, tam mobilia, quam immobilia, & stabilia, ac alia quacunque possederint, Mendicantiū vocabulo, & omnibus & singulis Mēdicantium priuilegijs eis quomodolibet concessis, vti posse, & debere, nec super præmissis vllo vnquam tēpore molestari posse.* Prout in eadem Constitutione habetur. Vbi etiam additur: *Ac tam Concilij Tridentini, quā omnia, & singula alia decreta, statuta, Ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquētia ad omnes, & singulos Ordines præfatos, eorumque domos, & loca etiam propria bona, in cōmuni tamen, retinentes extendimus, & ampliamus, illaq. de illis loqui etiā auctoritate præfata per easdem præsentes declaramus.*

72 Quid importet charitatiuum subsidium, de quo in præsenti agitur, an ab Ecclesijs Regularibus debitū, & alia ad ipsum spectantia habea ea dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 46. Cum autē nomine *Similis, vel dissimilis* subsidij, quo Pontifex vtitur, intelligantur collectiones, impositiones, onera, & c. ideo pro illis videnda quæ circa similia priuilegia Mendicantium in hoc Opere sæpius dixi, & dicenda infra circa § 44 huius Maris magni, vbi hoc priuilegium ampliatur ab Innocentio VIII.

Circa § 22.

73 CONTINETVR hoc loco confirmatio priuilegiorum Vrbani VI. supra § 15. & 16. relatorum, facta à Martino V nuper in Pontificem summum Constantiæ electo post sublatum schisma trium Pontificum.

74 Hic nota, quod quamuis Bullæ Romanorum Pontificū habeant vim legis, *l. 1. ff. de Const. Princip. §. sed, & quod Princips instit. de iure natural. c. si Romanorum d 9.* Nauar. *cons. 33. num. 2. de pœnitent. & remiss.* Ideoque perpetuæ sint, quousque ab ipso Pontifice, successoreue reuocentur, *l. Arrianis, l. de hæretic.* Corduba *in Regul. Sancti Francisci c. 10. q. 3 puncto 1. parte 3.* Sanchez *lib. 8 de matrim. disp. 28. q. 2. num. 47.* Vasquez *1. 2. disp. 151. cap. 3. nu. 16.* Suarez *de legib. lib. 1. cap. 10. a num. 4.* Salas *eodem tract. disp. 1 sect 9. a n. 60.* Nauar. *cap. 27. num. 74.* Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede in proœmio*, nihilominus, quia tempore Vrbani Sexti, qui præfata priuilegia Seruitis concesserat, ortum fuit schisma cuiusdam Clementis Septimi nuncupati, quem alij Pseudo Pontifices postea sequuti sunt, ideo, & non obstante, quod prædictus Vrbanus VI. legitimus Pontifex fuerat, vt *impugnationum eos alias forsitan contingentium*, (vt Pontifex inquit) subduceretur materia, Apostolicam confirmationem à Martino Papa postularunt isti Religiosi. Et merito quidem, quia *factum non dicitur, quod non durat factum*, iuxta iuris axioma *l. si pro parte §. versum ff. de in rem verso.* Menochius *cons. 334. num. 19.* Farinacius *in prax. crimin. par. 4. cons. 60. num. 72.* Gonzalez *ad reg. 8. cancellar glos. 63. num. 24. cum sequentib.* Barbosa post hos, & alios *in Axiomat. iur. axiom. 93. numero 14.* Potuit etiam esse alia ratio cur Religio Seruitarum confirmationem præfatam à Martino Papa postulauerit, quia scilicet ipse Martinus in Concilio Constantiensi *sess. 43. tit. de exempt.* reuocauit omnes exemptiones concessas ab obitu Greg XI. vsque ad illud tempus, ac per consequens etiam concessas ab Vrbano VI. qui post Gregorium XI. Pontifex fuerat, merito ergo propterea nouam à Martino confirmationem Seruitæ postulare potuerunt. De hac re in casu fere simili Rota in vna Ianuensi *Iurisdictionis* coram Ludouisio anno 1611.

Circa §. 23.

75 IDEM Martinus V. Fratribus Seruitis hoc loco concedit, vt in quibuscunque Ciuitatibus, locis, & terris, in quibus habent Conuentus non habentes possessiones sufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium, possint *ad instar Fratrum Ordinum Mendicantium*, mendicare, ac à fidelibus eleemosynas, & suffragia pro victu, & sustentatione petere, recipere, ac in vsus suos conuertere.

76 Notat hic Archangelus Gianius in Annalibus huius Ordinis *cent. 2. lib. 5. c. 3. in tit. cupitis*, ex vi sanè huius priuilegij Martinum Papam omnium primum Seruorum Ordinē inter Mendicantes retulisse. Cœterum cum Pontifex non declaret hoc loco Religiosos istos esse Mendicātes, aut inter Mendicantes computandos, sed solum *ad instar Mendicantiū* posse petere, & recipere eleemosynas & c. & dictio *ad instar* non importet identitatem, sed similitudinē, vt habent Baldus *cons 232 nu. 2. vers. præterea lib. 1. & in l. 1. C. de patr. qui fil.* Cardinalis *in Clem. 1. n. 5 notab. de iudic.* Mand. *de priuil. ad instar q. 1 n. 2.* Tuschus *practi. concl. to. 2. lit. D. concl. 296. n. 1* & alij, ideo hoc non tribuitur huic Papæ, sed Pio V. iuxta dicta supra *cir. §. 21.* & ita supponunt Rodrig. *to. 1. q. Reg. q. 55. art. 3.* alter Rodrig. *in Compend. Resolut 94. nu. 7.* Erasmus à Cochier *de iurisd. Ord in exempt p. 1 q. 17. nu. 16.* & Barbosa sæpius, præsertim *in tract. de appell. verb. iur. appell. 147 nu 4.* Et merito sanè, quia cum Mendicantes dicantur illi, quibus Regula, vel Constitutio possessiones, seu redditus non permittit, cum Seruitæ tempore Martini ea suis Constitutionibus possessiones, seu redditus haberent, nec in eo dispensati, sicut postea Mendicantes à Concilio Tridentino dispensati fuere, proculdubio pro eo tempore Mendicantes non erāt. Vide dicta *to. 2. c. 1. num. 1.* Rodriguez *to. 1 q. 2 art. 9.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 7. n. 113. & 114.* & alter Rodriguez *sup num. 6.*

77 Ex Clausula autē illa in hoc priuilegio posita, videlicet *Possessiones tamen, sufficientes pro victu Fratrum in illis cōmorantium nō habentes*, inferri videtur ex vi huius priuilegij non posse istos Religiosos petere eleemosynas, aut suffragia, illaue recipere, nisi quando ipsorum Conuentus nō habeant possessiones sufficientes pro ipsorum victu. Hoc enim ex ipsa clarè denotari videtur. Pro quo vide dicta *to. 1. c. 6. nu. 43.* & in nostro Opere *de Refor. Regul. c. 16. & 17.* Eo tamen non obstante, ex vsu, & cōsuetudine Ecclesiæ habetur, quod etiā si isti Religiosi, aut alij Mendicantes habeant necessaria pro victu possint nihilominus mēdicare pro cultu diuino manutenēdo, & conseruando, prout decet, alijsq; piis, & sanctis, ac Ecclesiæ vtilibus exercitiis. Quod etiā includi videtur in hoc priuilegio, cū Pontifex in motiuo concessionis illius, dicat: *Nos igitur, qui diuinum cultum nostris temporibus non minui, sed augeri intensis desiderijs affectamus* & c. An verò casu, quo cultus diuinus sufficienter celebris sit, expediat magis eleemosynas in egenorū necessitatibus subleuandis erogare, consule Panormitanum *c. fin. de verbor. signif.* Siluestrum *in Summ. verbo Decimu q. 2.* Rodriguez *tom. 3. q. regul. q. 20. art. 2* & eius Compendiatorem *resol. 103. nu 2.* & pro Clausula illa *Pro victu Fratrum* vide dicta in Mari magno Carmelitarum *nu. 505.*

78 Quid intelligatur in hoc priuilegio *Suffragiorum* nomine, dum Pontifex concedit his Religiosis facultatem illa petendi, & recipiendi, colligi potest ex dictis *4. tom. verbo Suffragia.* Credo nihilominus suffragiorū nomine in præsenti præcipuè intelligi stipendia, seu eleemosynas, quæ pro Missis celebrandis dari solent, & ita colligi videtur ea Gianio relato, dum inquit, quod Auerardus de Medicis ea tēpestate (quasi propter hoc priuilegium) pro anima Ioannis Papæ tunc Florentiæ defuncti non modicam pecuniam Fratribus obtulerit, vt credo, pro Missis dicendis Posse autem Sacerdotes etiam Regulares recipere stipendia pro Missis celebrandis, illa scilicet, quæ communi lege, aut consuetudine taxata sunt, constat ea dictis *tomo primo, capitul. 21. numero 4.* vsu Ecclesiæ, & communi doctrina Doctorum, qui id extendunt ad Sacerdotes etiam diuites, de quo

Glossa, & Doctores *in cap. Clericos* 1 *q.* 2. S. Thom. *quodlib.* 6. *art.* 10. Gabr. *sup. can. Miss lect.* 28. Sotus *de iust. & iur. lib.* 9. *q.* 6 *art.* 1. Nauar. *Man. cap.* 23 *num.* 102. Suar. *tomo* 3. *in* 3. *par. disput.* 86. *sect.* 3. *concl.* 1. & 2. Aragon *de iust. & iure q.* 100. *de Simon. a.* 1. *dub. de Cler. diuite.* Posseuin *de offic. Cur. cap.* 2. *num.* 20. Molfes *promptua. iur. tom.* 2 *tract.* 5. *c.* 16 *num.* 14. & Fraxinellus *in disput. de Sacerd. obligationib. sect.* 3. *praenot.* 1 §. 4. Ne autẽ ex eo quod Pontifex Martinus in hoc priuilegio concedat Fratribus facultatem recipiendi, & petendi dicta stipendia Missarum pro victu ipsorum, inferat aliquis posse ipsos, aut quoscumque alios, plusquam vnum stipendium pro vna Missa recipere, ratione paupertatis, vel indigentiae, consulat dicta *tomo* 4. *verbo Missa num.* 10. *& seqq.* vbi etiam *num.* 21. *& seqq.* an sint aliqui casus, in quibus id facere possint.

Hic obiter nota circa Missarum reductionem, quod reductiones factae à Sanctissimo, vel à S. Congregatione in aliquo Monasterio, seu Conuentu, vel Ecclesia seruire non possint pro communicationem priuilegiorum quantumuis amplissimam, aut alia quauis de causa pro alijs Monasterijs, Conuentibus, seu Ecclesijs prout dixi *tomo* 4 *verbo Missa n.* 31. in nouissima impress. Venetiarum anni 1646. Immò ea de causa emanauit Decretum S. Congregationis Concilij die 10. Nouembris eiusdem anni 1646. quod apud me habeo authenticè subscriptum ab Eminentissimo D. Cardin. Carrafa, & Illustrissimo D. Paulutio Secretario, qui pro sua benignitate illud ad me misit. In hoc autem decreto, conformiter ad aliud Sacrę Congregationis Indicis, per quod librum Philiberti Martini, in quo opposita doctrina continebatur, suspendi fecit, declarat, & decernit eadem S. Congreg. Concilij, *Gratias huiusmodi reductionis Missarum ad certum numerum, vel certam summam, aut quantitatẽ eleemosynae non posse suffragari, nisi dumtaxat illis Monasterijs, seu Ecclesijs, aut Ordini Regularium quibus ex causis peculiaribus concessae fuerunt, & pro tempore concedantur, non obstante quacumque amplissima Communicatione priuilegiorum etiam inter mendicantes (quam nullius valoris ad hunc effectum esse declarat, & decernit) Praecipiendo omnibus, & quibuscumq. Regularibus etiam speciali nota dignis, vt si huiusmodi scriptorum opinioni, vel priuilegio Communicationis innixi tales Missarũ reductiones in suis Ecclesijs, aut Monasterijs, seu Ordinibus facere ausi fuerint, eis nullatenus vti possint, sed adstrictos, & obligatos remanere ad eundem Missarum numerum, ad quem antea tenebãtur, reductiones praedictas irritas decernẽs, & inanes.*

79. Ampliat hoc priuilegium Innocent. VIII infra §. 61. vbi etiam alia ad inuentum De quo etiam in fere simili materia pro Praedicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 5. pro Erem. S. August. in ipsorum Mari magno §. 51. & pro Carmelitis in ipsorum etiam Mari magno §. 70.

Circa § 24.

80 PONITVR hoc loco concessio alia Martini V. pro istis Religiosis, similis omnino alij Ioannis XXIII. de qua supra §. 20. ad recipiendum videlicet quascumque domos, & loca vbique, cum dote tamen competenti, ac in eis fundand., seu aedificandi Ecclesias, & quod in eis degẽtes Religiosi omnibus priuilegijs suae Religioni, vti valeant.

81 Petita est haec gratia a Pontifice non obstante alia simili Ioan. XXIII. ad obuiandum procul dubio calumnijs illorũ, qui dicere possent praedictum Ioannem, eo quod eius tempore schisma fuerit, non fuisse legitimum Pontificem, sicut in simili diximus in alia confirmatione priuilegiorum Vrbani VI. ab eodem Pontifice facta *sup* §. 22. Adde, quod geminata Bulla, seu geminatae litterae habent vim motus proprij, qui exprimendus esset. Paul. *cons.* 9. *nu.* 21. *lib.* 3. Decian. *cons.* 40. *nu.* 43. *lib.* 2. Curt. *cons.* 310. *nu.* 131. vbi quod tollunt omnem subreptionem, refert Card. Tuschus *concl.* 28 *nu.* 49. De quo etiam ex alijs Doctorib. Seraph. Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariae de Mercede in Bulla septima Vrbani VIII.* addens etiam cum alijs, confirmationes Bullarum per multos successores habere vim iuramẽti. De quo aliàs.

An autem de dedicatione harum Ecclesiarum Regularium possit fieri offitiũ, & dici Missa, sicut de Ecclesijs consecratis fieri potest, dixi supra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 103. *num.* 318.

Circa § 25.

82 REFERT hoc loco idem Martinus V. qualiter Fratres, & Sorores *de consortio Seruorum B. Virginis* nuncupati seruauerint quandam Regulam, siue religiosè viuendi formam cum quibusdam honestis, & rationabilibus, ac regularis disciplinae congruentibus statutis, eaque confirmat, ac praecipit perpetuis futuris temporibus à praedictis Fratribus, & Sororibus obseruari.

83 Nota primò huiusmodi Fratres, & Sorores *de consortio Seruorum B. Virginis* nuncupatos esse idem, ac Tertiarios aliorum Mendicantium, prout colligitur ex Giani relato *in Annalib. huius Ordinis cent.* 2. *lib* 5. *c.* 7. Secundò, ex eo quod dicantur *de consortio Seruorum*, colligi potest id quod diximus *tom* 2. *c.* 14. *nu.* 14 scilicet, posse huiusmodi Tertiarios, seu Tertiarias, Fratres seu Sorores tertij Ordinis appellari; ita vt primus Ordo sit Fratrum Religiosorum, secũdus foeminarum Religiosarum, seu Monialium. Tertius laicorum, qui sunt de consortio talis Religionis. Ex eo etiam quod Pontifex dicat in narratiua huius Bullae dictos Fratres & Sorores obseruasse quandam *religiosè viuendi formam*, seu statuta *regulari disciplinae congruentia* elicitur id quod diximus *c.* 14. *n* 7. ex Suarez ibi relato modum viuendi istorum aliquo modo, lata scilicet significatione, & analogicè Religiosum appellari posse. Ordinem etiam appellari posse eo *nu* 7. dictum manet.

84 Nota praeterea, quod cum huiusmodi statuta approbata, seu confirmata sint à Papa non per modũ decreti, aut Ordinationis ipsius Papae, sed per modum cuiusdam priuilegij, & in fauorem Religionis, ideo cum liberum sit cuicumque priuilegiato recedere à proprio priuilegio, potest Religio mutare illa, addendo, vel diminuendo, iuxta *to.* 1 *c.* 8. *nu.* 22. ex Rodriguez, & Miranda ibi relatis, quibus iunge Sigismundum de Bononia, Bonacinam, & Tamburinum relatos supra *circa* § 5. Nec obstat quod Papa dicat ea confirmare *ex certa scientia*; ex quo videtur colligi hanc confirmationem non esse accidentalem, & accessoriam, sed esse veluti concessionem nouam à Papa immediatè editam, ac per consequens talia statuta alterari non posse. Respondeo enim quod etsi verum sit clausulã *ex certa scientia* positam in confirmatione priuilegiorum habere vim nouae concessionis, iuxta dicta *tomo* 3. *verbo Clausula nu.* 29. quod & ex Rotae decisionib. sequitur Barbosa *in Tract. de Clausu. Clausul.* 59. *nu.* 19. & 20. cui fauet Hieron. Rodriguez *in Comp. Resolut.* 90. *num.* 35. nihilominus hoc debet intelligi, quando Princeps aliquid concedit ex seipso, & non ad instantiam partis, prout habet idem Barbosa *sup. nu.* 47. ex Seraphino *de priuileg. iuram. priuileg.* 107. *nu.* 38. Quia ergo confirmatio horum statutorum est ad instantiam partis, vt patet ex illis verbis Bullae *huiusmodi supplicationibus inclinati illa confirmamus* &c. & ideo non habet vim nouae cõcessionis, sed vt aliquid accessorium *arg. l. omnium. C. de testa. & c. cum accessissent de const. & c. dilecto de preb.* ac proinde, vt dixi, immutari possunt à Religione. Licet satis probabiliter dici possit oppositum, praesertim quia Papa loquẽs de ipsis addit *Regulam, siue viuẽdi formam eandem per ipsos Fratres, & Sorores praesentes, & posteros volumus & mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari.* Haec enim denotant Papam velle haec statuta censeri veluti ab ipso edita.

85 Duo tamẽ sunt certiora in hac parte, primum, quod esto mutari non possint à Religione, nihilominus possunt ab ipsa declarari, & interpretari, tum iure comuni, quia hoc videtur necessarium ad bonũ regimen Religionis, tum propter aliqua priuilegia, quae ad hoc adduci solent. Hier. Rodrig. *supra* ex alio Rodriguez *to.* 1. *Quaest. Regul.* q 68. *art* 6. Sanctorius *in Comment. super statu. Min. c.* 12. *statu.* 12. *dub.* 3. Secundum est, quod casu quod cursu temporis aliquod, vel aliqua ex huiusmodi statutis illicita, seu inutilia redderentur, non obstãte praedicta confirmatione, posse abrogari a Religione, imo censeri abrogata, quantumuis habeat ipsorum confirmatio clausulam illam *ex certa scientia.* Ratio est, quia confirmatio Papae nunquam extenditur nisi ad vtilia, & licita, & in illicitis, & inutilibus nihil operatur. Felinus *in c. Eccl. S. Mariae num.* 4. *in fin. de Constit.* Tuschus *concl* 340. *n.* 42. Surdus *cons.* 47. *n.* 19. Rota *decis.* 780 *n.* 6. *p.* 1. *diuers.* & alij apud Barbos. *sup. n.* 52. & 53.

Cir-

Circa §. 26.

86 CONTINENTVR hoc loco statuta prædicta pro Fratribus, & Sororibus de Consortio Seruorum B. Mariæ Virginis, & quæ à Papa Martino V. confirmata diximus §. *præcedenti*. Primum est, de qualitatibus, & conditionibus requisitis pro recipiendis ad hunc Ordinem. Secundum, de habitu, & indumentis tam Fratrum, quam Sororum. Tertium, de modo, & cæremonijs obseruandis in talium receptione. Quartum, de professione facienda. Quintum, de prohibitione egrediendi ab hoc Ordine, aut ad sæculum reuertendi, non tamen de transeundo ad aliquam Religionem approbatam, vbi tria vota emittuntur. Sextum, de horis canonicis, seu precibus dicendis. Septimum, de surgendo ad Matutinum. Octauum, de confessione, & communione. Nonum, de silentio. Decimum, de reuerentia exhibenda Ecclesiarum Prælatis. Vndecimum, de ieiunio. Duodecimum, de abstinentia à carnibus. Tertium decimum, de vagis discursibus, seu deambulationibus vitandis. Quartum decimum, de armis non portandis. Quintum decimum, de infirmis visitandis, & adiuuandis. Decimum sextum, de suffragijs pro defunctis. Decimum septim, de institutione Superiorum. Decimum octauum de officio Correctoris, & Priorissæ. Decimum nonum, de correctione Fratrum, & Sororum. Vigesimum, de subiectione illorum ad Prælatos Ordinis. Vigesimum primum, de facultate ad dispensandum. Vigesimum secundum, de obligatione horum statutorum.

87 Circa quæ præter notata ab Archangelo Gianio Florentino in speciali tractatu super istam Regulam, generaliter notandum, quod, cum plura illorum habeantur, vel sint conformia ijs, quæ habentur in Regulis Sancti Augustini, Beati Alberti, & S. Francisci, ideo prædictæ Regulæ, quæ sunt in Mari magno Eremitarum S. Augustini §. 26. Minorum §. 5. & Carmelitarum §. 7. ad hoc propositum deseruiunt. Similiter Regula pro Tertiarijs Carmelitarum, de qua supra in Mari magno Carmelitarum circa §. 84. cum similiter multa contineat conformia Regulæ isti Fratrum, seu Sororum de consortio Ordinis Seruitarum, ad hoc etiā intētum deseruit. Iuuant quoque dicta *to. 2. c. 14. per totum*, vbi de huiusmodi Tertiarijs Regularium dictum est.

88 Specialiter autem ex dictis eo loco *numero* 24. & ex istis statutis, infertur hoc institutum Tertiariorum valde, multumque differre à Congregationibus, seu Confraternitatibus merè, & purè laicalibus, quas habere solent Religiones. Cum constet horum Tertiariorum institutum esse sub Regula, & cæremonijs ab Ecclesia approbatis, cum professione, vel promissione aliquorum votorum, vel alicuius Regulæ, præceptorum &c. habitu etiam quasi simili Religionibus, quarum sunt Tertiarij, & obedientia sub Prælatis earumdem Religionum, quę omnia non competunt Congregationibus, seu Confraternitatibus Laicorum. Vt propterea sæpius Summi Pontifices, vt patet ex dictis *c. 14. n. 7.* & supra *circa §. præcedentem*, ac ex eadem hac Bulla sæpius, hoc Tertiariorum, aut Tertiariarum institutum Ordinem appellent. Quæ animaduertenda duxi propter aliquos parum doctos, qui huiusmodi instituta confundunt.

89 Deinde, quod attinet ad qualitates, seu conditiones requisitas pro huiusmodi Tertiarijs, quæ ponuntur in primo statuto, addendum illis est id, quod ex decreto Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium retuli eo *c. 14. n. 29.* scilicet, fœminas Tertiarias admitti non posse ad habitum nisi *spectatæ vitæ fuerint, & annorum saltem 40. quæ de proprio habeant vt unde sufficienter viuere possint, & non cū alijs viris, quā cū consanguineis, vel affinibus in primo tantū gradu sibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat quā sibi de prædictis qualitatibus diligenti prævio examine constiterit.*

90 Præterea etiam quoad secundum statutum de habitu quem prædicti Fratres, & Sorores Tertiarij, & Tertiariæ gestare debent, addendum est id, quod eadem Sacra Congregatio, prout loco relato dixi, videlicet quoad fœminas. *In habitu vero deferendo omnino abstineant à velo supra caput quod* Superiotum *vocant, à pectorali vulgo* Sottogola, *& à patientia*. Vide etiam pro hoc Regulam pro Tertiariis Carmelitarum in ipsorum Mari magno §. 84.

91 Quoad quintum verò statutum de prohibitione facta huiusmodi Fratribus, & Sororibus non egrediendi ab hoc Ordine post professionem in illo factam, nisi solum si velint ad aliquam Religionem ex approbatis tria vota solemnia profitentibus transire, nota, quod cum postea in 22. *statuto* dicatur huiusmodi Regulam, siuè statuta nullatenus ad culpam obligare, propterea videtur dicendum relinquētes huiusmodi Ordinem non peccare, saltem mortaliter, licet vix excusari possint à veniali, eo quod faciant contra suam professionem, in qua quilibet eorum dicit: *Profiteor velle me de cætero viuere secundum formam, & Regulam Fratrum, & Sororum dicti Ordinis, usque ad mortem*. Nihilominus non dici debere apostatas dixi eo *c. 14. nu. 23 & tomo 3. verbo Apostata, & Apostasia nu. 5*. Alia circa transitum Tertiariarum tanguntur infra *circa* §. 37.

92 Quoad decimum nonum de exclusione, seu eiectione delinquentium ab Ordine isto nota, quod licet in tali eiectione obseruari non debeant necessario conditiones requisitæ à S. Congregatione sub Vrbano VIII. in Decretis *de Apostatis, & eiectis*, quæ retuli *tom. 1. c. 23. & to. 3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine*, cū talia decreta solū loquātur de eiectione, vel expulsione verorū Religiosorū, nihilominus, quādo casus iste cōtigerit, cōsulēda sunt eis locis dicta.

93 Maximè circa statuta 20. 21. & 22. in quibus est sermo de obedientia, seu subiectione debita ab huiusmodi Tertiariis Superioribus suę Religionis. Vide dicta *eo cap. 14 nu. 41. & to. 4. verbo Tertiarij, & Tertiaria nu. 6*. Qualiter etiam aut quomodo, seu quibus cum conditionibus potiantur priuilegiis suę Religionis, habes ex dictis eo *c. 14. & eo verbo Tertiarij, & Tertiaria*. Specialiter tamen notandum, quod cum in huiusmodi Regula *statuto primo* supponatur posse recipi in Tertiarios, & Tertiarias personas coniugatas, ideo pro talibus animaduertendum non potiri dictis priuilegiis, propter dicta eo *c. 14 num. 31.* ex Concilio Lateranensi sub Leone X. & aliis decretis S. Congregationis.

94 Alia quæ pertinent ad ritus recipiendi huiusmodi Fratres, & Sorores, benedicendi ipsorum indumenta, & habitum, & emittendi professionem, cum psalmis, & deuotis precibus, & orationibus ad intentum habet dictus Gianius *centur. 2. Annalib. lib. 5. cap. 9.*

Circa § 27.

95 CVM Papa Bonifacius IX. domibus Ordinis Seruitarū concessisset omnia priuilegia, & indulgentias cōcessa domibus Ordinis Erem. S. August. vt patet ex priuilegio ipsius Bonifac. supra § 17. relato; ac postea factæ fuissent nōnullæ reuocationes generales talium priuilegiorum, & indulgentiarum, propterea ipsa de nouo confirmat Pontifex hoc loco.

96 Circa quam confirmationem nota, quod quamuis sit in forma communi, neque enim est ex certa scientia, aut motu proprio, sed ad instantiam Generalis, & Fratrum huius Ordinis, nihilominus vtilis est, quia dat robur authoritatis priuilegio, cui additur, iuxta principium *l. 1. C. de veter. iur. enuclean.* vbi dicitur *Superiorem id facere suum, quod authoritate sua confirmat*. Quod etsi præcipuè intelligatur de confirmatione facta ex propria scientia, nihilominus etiam extenditur ad confirmationem istam factam in forma communi quando cadit in materiam habilem, prout hic contingit Suarez *de legib. lib. 8. cap. 18. n. 10.* Vnde propterea solent impetrari cōfirmationes in forma communi ad actus validos Confirmandos. *cap. ea quæ de re iudicat. l. 3. §. missum ff. de Carboniano.* Tiraquellus *in Tract. de mort. 6. p. declarat 2. a n. 8* Rebuffus *2. to. ad leges Galliæ tit. de restit. art. 1. gloss. 3.* Seraphinus Freitas *in proœm. ad Bullar. Ordin. Sanctæ Mariæ de Mercede*. Quod eo maximè in præsenti procedit, cum Pontifex addat illam clausulam loquens de præfatis priuilegiis, & gratiis. *Ratas, & gratas, ac gratas, & ratas habentes illas, & illas* &c. Vide dicta supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 33. dum esset sermo de confirmatione in forma communi.

Circa §. 28.

97 AB hoc loco incipit Papa Innoc. VIII. huius Maris magni Compilator priuilegia, gratias, & indulta Ordini

Seruitarũ concedere. Et primo, motu proprio ex sua mera voluntate, deliberatione, & certa scientia, innouat, & approbat concessa per Alexand. Benedictum, Clement. Vrbanum, Bonifac. Ioan. & Martinum Prædecessores Pontifices dicto Ordini, ac pro potiori cautela omnia, & singula per præfatos Prædecessores suos in fauorem dicti Ord. & illius domorum, personarum, etiam Oblatarum, & Mãtellatarum, Ecclesiarum, eas visitantium, aut illis eleemosynas erogantium concessa, motu proprio, & ex certa sciẽtia vim, & vigorem habere, decernit & statuit; ac nonnulla dubia, quæ circa ipsa orta fuerunt, in sequentibus declarat.

98 Pro quorum maiori luce, præter dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 38 Minorum *circa* §. 38. Eremitarũ S. August. *circa* §. 33. & Carmelitarum *circa* §. 44. dum de simili confirmatione priuilegiorum horum Ordinum, & de similibus clausulis esset sermo, vlterius pro maiori soliditate eorum, quæ dicta sunt illis locis circa istam clausulam *ex certa scientia*, quam Pontifex bis ponit hoc loco, notandum eam habere omnes hos effectus. Primus, quod reddat actus alias nullos validos, saltem quando Papa de tali nullitate habebat notitiam, iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Secundus quod suppleat omnes defectus iuris positiui, iuxta dicta ibidem. De quo præter authores ibi relatos Decius *n. 5. in c. 1. de confirm. vtil. & conf.* 341. Paris. *conf. 3. nu. 38. lib. 4.* Seraphinus Freitas *in proœm. ad Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede.* Tertius, vt nullus inferior Papa de illo priuilegio debeat iudicare, aut de ipsius validitate, iuxta dicta etiam eo loco, & de quo etiam Freitas *supra* ex alijs Doctoribus. Quartus & præcipuus, quod habet vim nouæ concessionis. De quo, præter dicta locis relatis latè Suarez *l. 8. de legib. c. 18. a n. 13.* Quintus, quod faciat rem aliàs non solemnem. Thuscus *concl.* 341. *n. 9.* Barbosa *in Tract. de clauſ. Clauſ. 59. n. 13.* Sextus, quod concessio illo modo facta non extinguatur morte cõcedentis. Gabriel. *de clauſ. lib. 6. concl. 1.* Moneta *de commutat. vlt. volunt. c. 7. n. 106.* Septimus, quod quando additur rescripto habenti illam clausulam *Quatenus iustè possidetis*, faciat illam stare causaliter, non conditionaliter. Gabriel *d. concl. 1 n. 33.* Moneta *d. c. 7. n.* 108 Barbosa *supra nu.* 16. Octauus, quod tollat omnem erroris præsumptionem. Vt post Alexandrum, Socinum, Menochium, & alios idem Barbosa *supra n. 25.* Nonus, quod Papa censeatur dispensare contemperante talem gratiam super inhabilitate. Idem Barbosa *n.* 31. post Thuscum, Martham, & alios.

99 Alia spectantia ad clausulas in hoc priuilegio cõtentas, scilicet *motu proprio, potiori cautela, haberi pro expressis*, & similes habebis dictis locis relatis, & *to. 3* verbo *Clausula.*

Circa §. 29.

100 AMPLIAT etiam in hoc loco priuilegium de libertate sepulturæ ab Alexandro Papa concessum, ita scilicet, vt possint Fratres Parochias cum cruce ingredi, cadauera leuare, & in suis Ecclesijs sepelire, sine vllius licentia, si hoc consuetum fuerit, vel Parochi recusarent. Item quod non possint ab aliquibus cogi inuiti celebrare alicubi pro defunctis. Declarat etiam iustitiam Ecclesiarum solum esse debitam casu, quo corpora defunctorum in Ecclesijs Fratrum sepelirentur.

101 De simili priuilegio concesso Prædicatorib. in eorum Mari magno §. 28. 37. & 43. Minoribus 30. 41 & 42. Eremitis S. August. 2. 3. 24 38. & 39 Carmelitis §. 57. & 58. multa dixi eis locis, & alijs ibi relatis ex quatuor tomis Sũmæ. Quæ pro materiæ huius complemento sufficere possunt.

Circa §. 30.

102 EXimuntur hoc loco Seruitæ à portione aliqua soluenda de legatis, & à quarta, maximè de candelis, quæ ad manus ipsorum dantur. Subijcit tamen Pontifex, quod in alijs, quam in præmissis casibus, quibus quarta soluenda esset, obseruentur conuentiones licitæ si quæ fuerint inter Fratres, & Ordinarios; & quòd *illis cessantibus ius commune seruetur in posterum.* Quæ posteriora verba non habentur in Mari magno Prædicatorum § 44. nec Minorum §. 42. nec Eremitar. S. Augustini §. 40. aut Carmelitarum §. 58. quibus in locis concessa sunt his Religionibus similia priuilegia, & ideo circa ipsorum intelligẽtiam expẽdendum primo est quid intelligatur regulariter apud Doctores per *ius commune*, secundo, quid sit in præsenti.

103 Et quoad primum dicendum, quod quemadmodum per *factum* intelligitur quicunq. actus siue à Deo, siue ab homine, siue natura proueniens, sic per *ius* intelligitur omne illud, quod consistit in decisione, & authoritate legum, vt patet ex *l. 1. ff. de iuris, & facti ignor.* Nomine etiam iuris venit consuetudo Bertazol. *de Clausul. instrum. Clausul. 4. glo. 35 num. 1.* Tiraq. *infra* referendus. Vnde ius commune comprehendit quidquid à Deo, natura, vel hominibus institutum est, quia comprehendit ius diuinum, ius naturale, & ius humanum, iuxta *tit. Instit. de iure natural.* Imo etiã statuta municipalia locorum, seu etiam Synodalia, iuxta §. 1. *Instit. de iur. natural. & c. ius ciuile 1. dist.* Glo. *verb. Iuris in proœm. Clem.* Tiraq. *in tr. de mort. in præfat. decl. 7. n. 5.* & alij apud Barb. *in tract. de appellat. uerb. Iur. significat. Appell. c. 24. n. 1. & 3.* Aliquando tamen iuris cõmunis appellatione, venit solum ius cõmune Romanorum. Stephan. Gratian. *Discept. forenſ. c. 99. n. 14.* Barb. *sup. n. 8.* post alios In præsenti autem cum agatur de causa Ecclesiastica, scilicet de solutione alicuius quartæ, seu portionis legatorum Ecclesiarum Rectoribus, vel Ordinar. ideo principaliter nomine iuris cõmunis intelligitur ius canonicum, Decreto, Decretalibus, Clementinis, & Extrauagantib. cõprehẽsũ.

104 De secundo autem, scilicet, quid sit hoc ius commune in præsenti, dicendum est esse id quod præcipit, quod Episcopis, vel parochis soluatur aliqua pars, seu portio de legatis relictis Ecclesijs, seu pijs locis. *Cap. conquerente de offic. Ord. c. requisisti. c. vlt. de testam. c. 1. cum sequent. 10. q. 3. c. quarta de præscript. Clem. dudum de sepult.* Conc. Trid. *seſſ. 26. c. 13.* & alijs iuribus. Syluest. *in Summ. verb. Canonica portio.* Azor *to. 2. instit. moral. lib. 9. c. 12.* Franciscus Leo *in Thesauro fori Ecclesiast. p. 2. c. 14.* Riccius *in prax. aurea Resol.* 209. Miran. *in Man. 1. 5. q. 48. ar. 1. & 3.* Barb. *de offic. & potest. Episc. Alleg. 86. a princip.* & alij communiter, cum quibus de hac materia sæpius egi, specialiter *to. 3. verbo Canonica portio, & to. 4. verbo Quarta funeralis*, ac supra in Mari magno Prædicat. Minor. Eremit. S. August. & Carmelit. locis relatis, circa similia priuilegia harum Religionum. Quibus locis, & alijs ibi relatis ostendi, quomodo his temporibus solummodo standum sit decreto Conc. Trid. supra relato, quantum ad quartæ solutionem.

Circa §. 31.

105 AMPLIAT hoc loco Pontifex Innoc. VIII. concessionem §. *præcedenti* positam, ita scilicet, vt etiam si per Sedem Apost. statutum sit, vt de legatis solui debeat aliqua portio, Fratres Seruitæ non comprehendantur in huiusmodi mandato. De quo etiam priuilegio dictum est in superioribus, dum de alijs similibus ageretur in Mari magno Prædic. *circa* § 45. Minor. *circa* §. 43. Eremit. S. Aug. *circa* §. 41. & Carmelitarum *circa* §. 59. & 99.

106 Quia tamen in Mari magno Carmelit. *circa* §. 59. *relatum*, ex Rotæ etiam decisione dixi legata Religiosis particularibus cedere Monasterio, eo quod habeat intentionẽ fundatam in omnibus, quæ ad monachum deferuntur, dubitari potest, an in casu, quo Religiosus ante professionem omnia bona sibi quomodolibet competentia tam præsentia, quam futura renunciauerit in fauorem alicuius sæcularis, & contingat, quod ipsi Religioso iam professo legentur aliqua bona, an, inquam, illa pertineant ad Monasteriũ, an verò ad illũ sæcularẽ, & dicẽdũ, pertinere ad Monasteriũ si illud capax sit talium bonorum. Primò quidem, quia renunciatio strictè interpretãda est *l. postquam lit. C. de pact.* vbi Dec. *n. 15. & conſ. 379 n. 3. & conſ. 419. in fin.* Crau. *conſ.* 257. *n. 5.* ergo non est extẽdenda nisi solum ad ea, quæ sunt sub dominio renunciationis, qualia nõ sunt ista bona legata, quæ eo ipso quod sunt legata Religioso, veniunt sub dominio Monasterij. Secundò, quia talis renunciatio solũ debet intelligi de iuribus, aut bonis, de quib. disponere potest renuncians, Religiosus autem non potest disponere de talibus bonis, cũ transeant ad Religionẽ. Tertiò ad idẽ, quia renunciatio solum debet esse de illis, de quibus renuncians potest disponere sine præiudicio alterius, quod nõ cõtingit in proposito, cum illa bona veniant nõ sub dominio renũciantis, sed Monasterij, cui renuncians se, & omnia sua donauit. De hac quæstione Pasqual. *in Centuria q. mor. q. 14.*

Circa

Circa § 32.

107 COnfirmat hoc loco idem Pontifex exemptionem Ordin. Seruitarum ab Vrbano VI. & Ioan. XXIII. supra § 15 & 21. concessam, & à Martino V. approbatam, ita vt sententiæ, seu censuræ contra ipsos latæ sint nullæ, & eorũ exemptio, vtpote notoria, allegatione non egeat, etiam si sit causa alicuius delicti, contractus, rei &c. suscipiturque O. do sub Sedis Apostolicæ protectione.

108 Inuoluuntur in hoc priuilegio plura, de quibus in præcedentibus actum est. Etenim illud de irritatione censurarum contra ipsos quomodolibet latarum discussum est in simili priuilegio alijs Mendicantibus cõcesso in Mari magno Prædic. *circa* § 36. & 46. Minor. *circa* §. 37. & 44. Eremitar. S. August. *circa* §. 31. & Carmelitar. *circa* § 5. & 71. Illud etiam de exemptione tam notoria, vt allegatione non egeat, simile est alij priuilegio Carmelitarum in ipsorũ Mari magno §. 71. vbi etiam & *circa* §. 60. eiusdem Maris magni, & alijs locis ibi relatis de ipso, & alijs concernentibus actum est. Fũdatur autem hoc priuilegium in communi illo proloquio *Notorium probatione non eget*. Illud quoque quod hæc exemptio intelligi debeat etiam ratione contractus, delicti, rei &c. quod est derogatio *cap. volentes de priuileg.* tactum est in superioribus in Mari magno Prædicator. & Minor. locis relatis. & Mari magno Eremitarum S. Augustini circa §. 32. & Carmelitarum circa §. 71. & ibi. Denique quartum illud de susceptione Ordinis sub protectione Sedis Apostolicæ non denotare exemptionem dixi sæpius, præsertim *tomo 3. verbo Exemptio Regularium n. 7.* liceat oppositũ videatur tenere Rota in vna Brixinensi *Iurisdictionis* 9. Iunij 1634. coram Pirouano, & prius in alia Salisburgensi *exemptionis Præpositura* coram Seraphinó anno 1591.

109 Quia tamen in hac Rotæ decis. & in alia eiusdem tituli coram eodem Pirouano 11. Decemb. eiusdem anni plura dicuntur ad intentum exemptionis Patrum Seruitar. ex vi priuilegiorum, de quibus in præsenti, operæ pretium duxi ea in præsenti referre. In prima ergo decis. pro 9. Iunij sic habetur.

110 Domino Episcopo Brixinensi petente manutentionem in quasi possessione exercendi iurisdictionem Episcopalẽ super Domo regulari, eiusque RR. mulieribus, de quibus agitur, responsum fuit non esse dandam; quia Patres Seruitæ exhibent titulum, & docent de possessione eorum iurisdictionis super prædicta Domo regulari. Nam etsi vera sit conclusio, quod Ordinarij habent fundatam intentionem de iure communi in iurisdictionem omnium Monasteriorum Regularium intra suam diœcesim existentiam *capit. penul. de relig. domib.* Gloss. *in capit. conquerente in verbo Iurisdictionem de offic. Ordinarij.* Dec. *in cap fin. nu 6. in 4. notab. de confir. vtil. vel inutil* & etiam ex sola iuris assistentia in iurisdictionalibus non soleat denegari manutentio Ordinarijs *cap. cum persona in fin. de priuileg. in 6.* Capic. *decis.* 189. *num. 7.* Seraphinus *decis.* 1449. *num. 1. & in recent. par. 2. decis.* 382. & 493. cum alijs allegatis. Attamen vera etiam est declaratio, quod quando allegatur titulus exemptionis, vel priuilegium; & exhibetur, ac de possessione docetur, tunc Regulares dum cognoscitur de releuantia titulorum in eorum libertatis, vel exemptionis legitima possessione turbari non possunt, vt admittitur in secunda parte eiusdem Capituli *cum persona de priuil. in 6.* & comprobãt Anchar. *ibid. n. 2.* Gemin. *in* § *fin. num* 3. & 4. Franc *nu. 2.* & Rot. hanc declarationem semper est sequuta, vtroque concurrente, nempe titulo, & possessione, *dec.* 491. *num.* 4. & 5. & 685. *n. 2. p. 1.* & 682. *n. 5. p. 2. recent.* Seraph. *decis.* 1278. *in fin.* & 595. *nu.* 3. & 4. idem fuit dictum in Aprutina *Iurisdictionis* 9. Iunij 1606. coram D. Cardinali Pamphilio in Cõstantiensi, & in Laureiana Iurisdictionis 2. Maij 1631. corã D. Episcopo Vrgellensi, Titulus autem ad hunc effectũ per Religionem exhibitus visus fuit sufficiens, cum deducatur ex Constitutionib. summorum Pontificum Vrbani VI. Innoc. VIII. & aliorum, in quibus nedum Fratres Seruitæ eximuntur à Iurisdictione Ordinariorum, & immediatè sub protectione Sedis Apostolicæ recipiuntur, sed omnes sorores Mantellatæ, Pinzocheræ, ac Tertiariæ nuncupatæ subijciuntur Generali, & Superiori Ordinis cum derogatione Concilij Generalis, quæ specialis protectio semper eximit priuilegiatos à iurisdictione Ordinariorum *cap. ex parte il 1. ibi priuilegium nobis Apostolicum ostenderunt, de priuil. cap. si Papa eod tit. in 6. cap. 2. de in integ. restit. cap. cum tempore de arbitr.* Dec. *consilio* 152. *numero* 2. Put. *decisione* 115. *in fin. lib. 3.* Seraph. *decis.* 1025. *numer.* 5. & *seq.* præterea desumitur idem titulus ex Constitutionibus huius Domus regularis à Sede Apostolica confirmatis, in quibus præsupponitur exemptio, & obedientia, & iurisdictio debita Generali Ordinis, & eius Vicario, & alijs Superioribus assignata.

111 In alia autem decisione eiusdem tituli pro 11. Decemb. eiusdem anni 1634. sic ad intentum. Conclusum fuit standum esse in decisis sub die 9. Iunij præteriti, quia Religio Seruorum docet de titulo exẽptionis ab Ordinario ex Cõstitut. Summorum Pontificum; & possessionem probat ex actibus in summario datis, cum quibus pendente iudicio super exemptione nõ debet priuari, aut turbari in eius possessione, secundum dispositionem *Secundæ partis cap. cum persona de priuil. in 6.*

112 Inferius autem sic etiam ad intentum. Titulum autẽ per Religionem exhibitum esse sufficientem Domini existimarunt; quando quidem illum deducunt ex constitutionibus, & priuilegijs Summorum Pontificum; vt in prima decisione fuit firmatum; nempè Vrbani VI. & Innocentij VIII. in quibus & Fratres Seruitæ, & omnes sorores mantellatæ, pinzocheræ, oblatæ; & tertiariæ nuncupatæ eximuntur à iurisdictione Ordinarij. & subijciuntur Generali, & Superiori Ordinis, & immediatè sub protectione Sedis Apostolicæ recipiuntur. Vnde cum istæ mulieres sint de genere Tertij Ordinis, siue ex vna specie, quia Pinzocheræ; siue ex alia, quia mantellatæ, semper sub suo genere Tertij Ordinis comprehenduntur, & sic priuilegijs exemptionẽ gaudent tanquam receptæ sub protectione Sedis Apostolicæ *cap. ex parte il primo de priuil. cap. si Papa eod. tit. in 6. c. cum tempore de arbitr.* cum alijs in eadem decisione allegatis.

Circa §. 33.

113 EXIMITVR hoc loco Seruitarum Religio à iurisdictione Inquisitorum hæreticæ prauitatis. Sed hoc priuilegium, & similia vacant his temporibus, propter Constitutionem Pauli V. quam retuli *to. 1. c. 18. nu.* 18. & praxim S. Inquisitionis, quæ est procedere contra omnes, etiã Regulares, nisi à iure essent exempti, quales sunt non solum Papa, sed etiam Episcopi *c. Inquisit. de hæret. in 6.* & Nuncij, ac officiales Sedis Apostolicæ *Extrauag. cũ Mattheus de hæret.* Sanctarellus *de hæres. c. 40 dub. 3* Zanardus *in director. Theolog. p. 2. cap. 6. q. 23.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 73. Diana *to. 4 Tract.* 8. *Resolut.* 23. Erasmus Cochier *de iurisdict. Ordin. in exemptos p 2 q. 45. n.* 58. Carena *de offic. S. Inquisit. p. 1. tit. 5.* §. 9. *nu* 78. An verò saltem Generales huius Religionis, & aliarum habentium simile priuilegium, vel communicantium cum illis sint exẽpti à Iurisdictione Inquisitorum, præsertim quia videntur gaudere priuilegio Episcoporum, iam dixi supra in Bulla *Aurea circa* § 8. ex æquo & bono dicens videri, vt antequã contra ipsos procedant, supremum Inquisitorem consulãt, vt obseruant non solum Zanardus, Peirinus, Diana, & Carena eo loco relati, sed etiã Hieronymus Rodriguez *supr.* in rigore tamen iuris stando, & amplissimæ commissionis, quam dicti Inquisitores habent, procedere possunt contra illos, eo quod exceptio *cap. Inquis.* relati solum loquitur de Episcopis, ac per consequens non debet extendi ad alios quasi Episcopos *l si quidem* § *si ff. de pœn. leg.* Alber. *in cap. 1. q. 7. de hæret. in 6.* Fren. *in Add. ad tract.* Rod. de Acugna *de confess. solic. q. 12. nu.* 20.

Circa § 34.

114 COnceditur hoc loco facultas Prælatis huius Religionis ad puniendum sibi subditos, etiam *per carceris instrusionem, torturam, aliaque iuris opportuna remedia ac inuocationem brachij sæcularis, quoties oportuerit, quacunque appellatione non obstante, per se, vel per alios.*

115 Ex quibus, quod attinet ad generalem facultatem corrigendi, vel puniendi subditos Religiosos, vide dicta supra in

Mari

Mari magno Prædicat *circa* §. 23. Minor. *circa* §. 23. Carmelitar. *circa* §. 28. 31. 74. & 92. ac alijs locis ibi relatis. Specialiter quoad facultatem incarcerandi illos, etiã per alios, (sæculares videlicet, quando Religiosi id facere nequeant) prout conceditur in hoc priuilegio, consule dicta loco relato ex Mari magno Prædicat. & *circa* §. 31. Maris magni Carmelitar. Pro tortura, quæ in hoc priuilegio permittitur, consule dicta *circa* §. 31. relatum nostri Maris magni, & alijs locis ibi relatis De inuocatione brachij sæcularis, qualiter imbibatur implicitè in omnibus litteris Apost. & qualiter ad illud præstandum teneantur Magistratus sæculares, dixi loco relato ex Mari magno Prædic. & *to. 3. verb. Clausula nu.* 39. De illa Clausula *Appell. non obstante* dixi eo verbo *Clausula n.* 10. ac de materia appellationis inter Regulares eo *tom. 3. verbo Appellatio, & verbo Iudex, & iudicium Regularium nu.* 11.

116 Nunc verò circa clausulam illam *aliaq. iuris opportuna remedia* nota per illa intelligi omnem pœnam, siue spiritualem, quales sunt censuræ, siue corporalem qualemcũq. prout communiter Doctores tenent. Quia ergo quando remedium ordinarium non sufficit, applicari potest extraordinarium, si sit vtilius, vt ex alijs Doctorib. affert Barb. *in Tract. de Axiomat. iur. Axiom.* 202. *nu.* 2 ideo præsenti intento id applicando dicendum est, quod si pena ordinaria Regularis non sufficiat pro correctione, & punitione Religiosorum, applicari etiam potest grauior, & extraordinaria pena triremium, iuxta dicta supra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 31. An verò cum talibus ad triremes damnatis post finitam penitentiam possint Prælati Regulares dispensare ad exercitium Ord. si quos alias habebant, dixi supra in Mari magno Minor. *circa* § 49.

117 Deinde circa verba illa *Quoties oportuerit*, nota, quod cũ dictio *quoties* importet vniuersalitatem, vt post Geminian. *cons.* 97. *nu.* 2. Tiraq *in l. Boues* §. *hoc sermone limit.* 26. *nu.* 1. *ff de verbor. significat.* tenet Tuschus *practic. conclus. tom.* 2. *litt. D. conclus.* 358. *nu.* 1. ideo per illam denotatur hoc loco posse vti dictos Prælatos hac facultate *toties quoties* opus fuerit. De qua clausula Gabriel *cons.* 181. *in princ.* Hondedus *cons.* 181. *num.* 3. *tom.* 1. & Barbosa *in Tract. de clausul. clausul.* 180.

Circa §. 35.

118 CONceditur hoc loco facultas Generali huius Ord. ad absoluendum sibi subditos ab omnibus casibus etiam Sedi Apost. reseruatis, exceptis hæreticis relapsis, schismaticis, litterarum Apost. falsificatoribus, aut prohibitorum ad partes infidelium delatoribus; & ad dispensandum cum illis in irregularitatibus propter delicta præmissa contractis. Quam etiam authoritatem absoluendi, & dispensandi communicari posse à Generali Prouincialibus concedit etiam Pontifex.

119 De huius priuilegij materia plura dicta sunt in præcedẽtibus, scilicet in Mari magno Prædic. *circa* §. 14. & 41. Minor. *circa* § 40. Erem. S. August. *circa* §. 41. & Carmel. *circa* §. 54. & 62. alijsque locis ea quatuor Summæ tomia ibi relatis. Quæ proinde suffi. ere possunt pro illa. Duo tamen animaduertenda pro hoc priuilegio. Primum, in ipso non cõcedi hanc facultatem Prouincialibus, multo minus Prioribus, sed solum Generali, & quod illam possit communicare Prouincialibus. Vnde si illam ipsis non communicauerit, non poterunt dicti Prouinciales ea vti, ex vi huius priuilegij. Dico *ex vi huius priuilegij*, quia si aliunde id facere possunt, ex latiori priuilegio alijs Mendicantibus concesso, cõstat ex dictis locis relatis. Secundum Clausulam illã, *Ac à pœnis, quas illarum occasione incurrissent*, notabile continere priuilegium, quod non video in Mari magno Prædicator. Minorum, aut Carmelitar. sed solum in Mari magno Eremitar. S. August. vt dixi *circa* §. 43. relatum. Est autem, vt dixi, notabile hoc priuilegium, quia per ipsum videtur concedi dicto Generali, & ex commissione ipsius Prouincialibus facultatem ad relaxandum in subditis suis priuationes, inhabilitates ad offi. ia, vocem &c. quæ imponi solent in Bullis, & decret.s Pontificijs Pro quo vide dicta *circa* §. 43. relatum Maris magni Eremit. S. August. vbi fundamenta, & authores huius sententiæ retuli, & qualiter nõ obstet, quod Papa vtatur verbo *Absoluere*, quod dictarum pœnarum relaxationi non videtur accommodatum.

120 Nota præterea ampliorem concessionẽ habere hos Patres semel in vita, & in mortis articulo ab hoc eodem Pontifice infra in hoc eodem Mari magno § 53. per eam enim ipsis conceditur etiam absolutio ab illis casibus in hoc priuilegio exclusis. Vide dicenda ibi.

Circa §. 36.

121 AMpliatur hoc loco facultas concessa Generali ad dispensandum cum suis subditis in irregularitatibus, ita scilicet vt possit id facere in omnibus irregularitatibus ex quauis causa contractis. præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, postquam Ordinem ingressi fuerint.

122 Nota priuilegium hoc Seruitarum magis restrictum esse, quam alia, quæ in Superioribus retulimus de eadem materia pro Prædicatorib. in eorum Mari magno §. 42. pro Minorib. § 49. & pro Eremitis S. August. § 44. hoc enim priuilegium, sicut & aliud pro Carmelitis in eorum Mari magno §. 63. solum est concessum Generali Ordinis, non autẽ Prouincialibus, aut alijs Superioribus, prout sunt priuilegia relata Prædicator. & Minor. ac Eremitar. S. August. nihilominus, iuxta dicta *circa* §. 63. relatum Maris magni Carmelitar. propter communicationem priuilegiorum Prædicator. Minor. & Eremitar. S. Aug. quam habent Seruitæ, possunt facere id, quod in hoc priuilegio conceditur Generali, Prouinciales, & Priores eorum. Similiter quantumuis facultas ista dispensandi in irregularitatibus cum Religiosis solũ intelligatur de irregularitatibus contractis ab illis *postquam Ordinem sunt ingressi*, prout habetur in hoc priuilegio, tamen quia alij Mendicantes scilicet Prædicatores in eorũ Mari magno §. 16. Minores §. 14. & Carmelitæ §. 56. habent etiam facultatem dispensandi in aliquibus irregularitatibus in sæculo contractis ab ijs, qui ipsorum Ord. aggregari volunt, & habitum suscipere, ideo etiã Seruitæ possunt vti similibus priuilegijs, propter priuilegiorum cõmunicationem, quam habent. Alia quæ spectant ad materiam huius priuilegij, habes ex dictis in Mari magno Prædicat. Min. Erem. S. August. & Carmelit. locis relatis, & alijs ibi adductis.

Circa §. 37.

123 CONCEDITVR hoc loco Seruitis, vt quando contingat, Monasteria, domos, & loca Monialium, & Pinzocherarum ita Monialibus destitui, vt de eorum reformatione nulla supersit spes, ipsa, & illorum bona applicentur Monasterio propinquiori Fratrum; ita tamen quod Ecclesiæ, & Oratoria ad prophanos vsus non redigantur, sed in illis celebrentur diuina officia consueta. Addit præterea, quod Pinzocharæ dictorum Monasteriorum non transeãt ad alium Ordinem, prout ipsi Fratres sunt adstricti.

124 Plura circa hoc priuilegium animaduertenda occurrunt. Primum, similia alia, etsi non omnino, habes in Mari magno Prædicat §. 48. Minor. § 46. Eremitar. S. August. § 46. & Carmelitar. § 65. Secundum, quod hoc priuilegium est latius, & copiosius, quam alia dictis Religionibus concessa, siquidem in ipsis solum est sermo de Monasterijs Monialium Monialibus destitutis, in hoc autem etiam est sermo de Monasterijs Mantellatarum, & Pinzocherarum, licet, iuxta dicta in Mari magno Carmelitarum loco relato tam ipsi, quam alij Mendicantes possint vti isto priuilegio cum ea amplitudine, quam Seruitæ. Tertium, in dictis priuilegijs aliorum Mendicantium solum esse sermonem de Monasterijs Monialibus destitutis, in hoc autem etiam est sermo de domibus, & locis ipsarum, vt patet ex cõtextu. Quartum, quod etsi in priuilegijs Prædicator. Minor. & Carmelitar. dum est sermo de Ecclesijs, & Oratorijs Monialibus destitutis, dicatur *Prouiso tamen &c. quod in illis quandoq. diuina officia celebrentur*, & in priuilegio Eremitar S. August. sublata dictione *quandoque* dicatur absolutè *sed in illis diuina officia celebrentur*, in hoc tamen Seruitarum priuilegio maiori cum strictione dicitur. *Sed in illis celebrentur diuina officia consueta*. Quo denotatur non sufficere quamcunque officiorum diuinorum celebrationem faciendam in prædictis Ecclesijs, & Oratorijs desertis, nec solum quod aliquando id fiat, quod denotatur dictione *quandoq.*

sed

sed quod id sit faciendum consueto modo, id est, eo modo quo primitus fiebat, antequam ex Ecclesiæ, seu Oratoria deferrentur. Quintum quod in hoc priuilegio Seruitarũ supponitur Tertiarias eius Ordinis transire non posse ad alios Ordin. ad similitudinem Fratrum. De quo, quod attinet ad transitum ipsarum Tertiariarum, iam dixi quid sentiendum supra in hoc eodem Mari magno *circa* §.26. dum esset sermo de transitu prohibito istis Tertiariis, & iuxta ibidem dicta credo regulanda esse ea, de quibus in præsenti. Quod verò attinet ad transitum Seruitarum ad alios Ordines, standum est iuri communi, de quo egi *to.* 1. *c.*22. *& to.* 4. *verbo Transeuntes Regulares*, & priuilegio Innoc. VIII. de quo infra §.47. in quo prohibet ipsis transitum non solum ad Ord. S. Benedicti, sed etiam ad alios Mendicantes, etiam cum licentia alicuius legati de latere, aut Maioris Pœnitentiarii, quod vltimum qualiter intelligendum, eo loco dicetur. Item priuilegio Iulii III. de quo infra *circa* §. 66. vbi illis prohibet transitum ad Ord. laxiorem.

Circa §. 38.

125 STATVIT Pontifex hoc loco, quod cum aliqui voluerint sepeliri cum habitu Fratrum huius Ordinis, sepeliri non possint nisi in cœmeteriis Fratrum, vel cum eorum licentia, & assensu.

126 De huius priuilegii materia plura dicta sunt non solum *3 tom. verbo Habitus Regularis*, sed etiam in similibus, imo magis amplis priuilegiis Prædicatorum in eorum Mari magno *circa* §.49. Minorum *circa* §.47. & vtriusque Ordinis in Bulla *Aurea* dicta *circa* §. 6. & in Mari magno Eremitar. S. August. *circa* §. 47. & Carmelitarum *circa* §. 66. Quæ sufficere possunt pro intento. Alia verò quæ spectant ad habitum huius Ordinis, habes ex Gianio *in Annalib. p.* 1. *Centur.* 1. *lib.* 1. *c.* 14. 15. *&* 16. Generaliter etiam habitui huius, & aliarum Religionum applicari possunt, quæ de habitu Fratrum Minorum ex Martino V. refert Corduba *in Regul. S. Francisc. cap.* 2. *quæst.* 22 *punct.* 3. scilicet: *Non debent vestes nostræ esse adeo pretiosæ, vt videntes eas notare debeant curiositatem, vel vanitatem, neque ita viles, & grossæ, quod videntes eas ad terrorem, horrorem, & derisum inducantur.*

Circa §. 39.

127 HOC etiam priuilegium de facultate constituendi Capellanum in Ecclesiis Parochialibus concessis, aut concedendis Seruitarum Ordini, qui curam dictarum Ecclesiarum exercere possit, & quandiu Capellanatus fungitur officio, priuilegiis vti Religionis, sicut & dictæ Ecclesiæ, habetur etiam in Mari magno Prædicatorum *circa* §.51. Minorum, & Eremitar. S. August. *circa* §.48. & Carmelitarum §.67. Quibus in locis, & aliis ibi citatis de hac materia egi.

128 Nota vlterius, Capellanum in præsenti esse idem, ac Parochum, seu Curatum, prout colligitur ex dictis locis relatis, & præcipuè ex *cap.* 1. *de capellis Monachor.* vbi rectorem Ecclesiæ parochialis vocat Vrbanus III. Capellanum. Item nota hoc priuilegium applicari posse etiam Monialibus, ita vt illæ quoq; accipere possint dictas Ecclesias Parochiales regendas per alium. Felinus *in cap. cum venerabilis num.* 36. *de except.* Rota *decis.* 21. *in fin. de praben. in antiquior.* & in vna Ianuensi *Parochialis* 19. Aprilis 1627. coram Durano.

129 Si autem quæras, an præfatus Capellanus, seu Curatus præfectus dictis Ecclesiis teneatur se conformare ritui celebrandi officia diuina, qui est in vsu huius Religionis, & aliarum habentium similia priuilegia, an verò sequi debeat vsum Ecclesiæ Rom. sicut alii Presbyteri sæculares. Respondeo, posse, & debere se conformare vsui illius Religionis, cui concessæ sunt tales Ecclesiæ Parochiales. Ratio, quia tales Ecclesiæ sunt verè Regulares, & illius Religionis, cui donatæ sunt, & sunt verè pars illius Monasterii, vt habet Rota relata Ianuensis *Parochialis*, ac proinde sequi debet iura ipsius Religionis. Accedit quod in hoc, & similibus priuilegiis dicitur, scilicet dictas Ecclesias potiri debere Ord. *prærogatiua*. Fauet etiam declaratio quædam S. Congregat. apud Barbosam *in Collectan. Bullar. verbo Capellanus*, vbi dicitur, Capellanos sæculares Monialium posse celebrare *Missas occurrentes de Sanctis ipsius Ordinis, cuius est Monasterium, etiamsi ipsi non sint eius Regulam professi*. Item S. Rotæ decisio coram Coccinoia vna Montis Regalis *Iurisdictionis*, vbi decernitur, presbyteros sæculares seruientes Ecclesiæ Cathedrali Regulari debere se conformare in diuinis officiis cum Regularibus. De hoc etiam Quintana Dueñas *in singular. Tract.* 8. *sing.* 7. *&* 8.

130 Casu verò quo dictis Ecclesiis ius decimandi debitum sit, tale ius non pertinet ad præfatum Capellanum, seu Parochum, sed ad Monasterium, cuius est talis Ecclesia parochialis; prout ex decisione Rotæ in vna Augustana *Decimarum* coram Macchiauello 19. Nouemb. 1645. & ex alia ibi relata ex aliis quoq; fundamentis ibi adductis, constat. Maximè id habetur in alia Tarraconensi *Primitiarum* coram Pirouano anno 1617. & alia Augustana *Decimarum* coram Vbaldo 1631.

Circa §. 40.

131 ETIAM priuilegium hoc loco contentum de Generali electo statim à Sede Apostolica confirmato, & quod ex tunc possit ea, quæ ad Generalatus officium pertinent, exercere, reiecta appellatione &c. habetur in Mari magno Eremitar. S. Aug. § 49. & Carmelitarum §. 30. & 65. & aliquo modo in Mari magno Prædicator. & Minor. §. 1. quibus in locis, & aliis ibi relatis de materia ipsius plura dicta sunt, sicut etiam supra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 8. vbi agitur de priuilegio Clem. VI. quod Innocentius VIII. hoc loco ampliat.

132 Si autem quæras, an postquam Generalis est electus, & vt dictum est, à Sede Apostolica eo ipso confirmatus, possit opponi contra ipsius electionem. Respondeo posse, si tamen obseruentur conditiones, de quibus in simili materia dixi *to.* 4. *in fin. in Relect. circa validit. cuiusd. Capituli dub.* 1. *&* 2. scilicet, quod subsit magna, & notabilis causa ad id faciendum, & quod oppositores non consenserint electioni, nisi ex causis postea emergentibus, aut defectibus electi prius ignoratis, & quod seruetur forma alias ex iure requisita ad talem oppositionem. De quibus, & aliis concernentibus eo loco dictum manet.

Circa §. 41.

133 STATVIT hoc loco Pontifex, vt electiones Prouincialium, & Priorum fiant semper in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, & Fratres ad huiusmodi electiones faciendas isto, & non alio modo teneri, & obligatos esse, & quidquid in contrarium actum sit, irritum, & nullum esse declarat, & decernit.

134 Hoc priuilegium etsi, quatenus agit de electionibus Prouincialium, commune sit omnibus fermè Religionibus, non enim alio modo fieri possunt dictæ electiones, nisi in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus; quatenus tamen est de electionibus omnium Priorum faciendis in dictis capitulis, singulare videtur, & valde notabile. Eo quod, iuxta dicta sæpius, præsertim *to.* 4. *in Relect. sup. validit. cuiusd. Capitul. num.* 86. & supra in Mari magno Carmelitar. *cir.* §. 7. *in exposit. prim. c. Regulæ*, electiones Abbatum, Priorum, seu Præpositorum Monasteriis spectant ad monachos, seu Fratres Monasteriorũ iuxta *c.* 1. *de ele.* & alia iura relata supra in Mari magno Minor. *circa* §. 1. vt obseruant Nauar. *Comment.* 3. *de Regular. n.* 2. Miranda *in Man. Prælat. to.* 2. *q.* 23. *ar.* 5. Layman. *in quæstionib. Canonic. de Prælat. Ecclesiastic. elect. c.* 3. *q.* 17. Barb. *in d. c.* 1. *de elect. nu.* 6. Moronus *Respons.* 72. & alij communiter. Vnde hæc facultas Seruitis concessa ad celebrandũ electiones Priorũ Cõuentualium in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, & nõ in Cõuentibus, seu Monasterijs, quibus præficiũtur, priuilegiũ cõtinet supra ius cõmune. Quo, vt credo, vti possunt aliæ Religiones cum ista habentes priuilegiorum cõmunicationem, qualis est Carmelitarum. Et ita consuetudo, quæ est in illa creandi Priores locales in Capitulis Prouincialibus, fundamentũ etiam habet in hoc priuilegio Seruitarũ.

135 Notanda etiam illa verba, quæ in hoc priuilegio, & pro causa cõcessionis illius dicit Pontifex, scilicet: *Conuentualiũ Priorum electiones eo firmiores erunt, quo solemnius celebra-*

bræ

brabuntur, ex eis enim denotatur electiones Priorum solemnius fieri in Capitulis Prouincialibus, quam in Conuentibus, seu à Conuentibus, quibus tales Priores præficiuntur. Ex quo etiam magis confirmatur id quod loco relato ex Mari magno Carmelitar. dixi circa maiorem conuenientiam, quæ est in hoc quod dictæ electiones Priorum non fiant à Conuentibus.

Circa §. 41.

136 PRIVILEGIVM quoque hoc loco contentum de extēsione facultatis procedendi contra asserentes, quod confessi Mendicantibus tenebantur eadem peccata confiteri postea Parocho, ad Inquisitores hæreticæ prauitatis, desumptum videtur ex similibus, potius eisdem, priuilegijs concessis Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 51. Minoribus, & Eremitis S Augustini §. 50. & Carmelitis §. 12. & 69.

137 Præter dicta autem ijs locis vlterius expendenda est dictio illa *Quicunque*, qua vtuntur Pontifices in hoc, & similibus priuilegijs, dum dictam facultatem extendunt ad Inquisitores *quicunque fuerint*. Cum enim dictio ista sit valde vniuersalis, omnia includens, & nihil excludens, vt *in l. à procuratore C. mandati, & in capite solita, de maior. & obed.* notant Glossa *verb Quicunque, in cap. Quicunque de sentent. excommunic. lib. 6.* Tiraquellus *de retract. lig. §. 1. gloss. 5 num.* 20. Menochius *cons. 600. num. 5. & cons. 1159 num.* 28. Mandos. *in reg. 17. Cancel. q. 8. num. 2. & reg. 21. q. 5. num.* 2. & Sanctarell. *variar. resol. q. 2. num.* 51. adeo vt propter suam generalitatem extendatur etiam ad impropios casus, vt tradunt Abbas *cons. 3. dub. 3. num.* 2. & alij, quos refert, & sequitur Sanctarell *sup. q. 48. num.* 29. & extendatur ad omnes casus, & personas vt per Menochiū *de præsumpt. lib. 4. præsumpt.* 198. *num.* 21. Farinac. *in prax. crimin. p. 4. cons. 65 num.* 8. tradit Barbosa *in tract. de dictionibus dict. 317. num.* 12. ideo facultas ista videtur extendēda ad Inquisitores tum Ordinarios, tum extraordinarios, tum generales, tum particulares, siue habeant iurisdictionem ordinariam, siue extraordinariam &c.

Circa §. 43.

138 PRIVILEGIVM hoc est veluti appendix ad præcedēs, & in eo concedit Pontifex, quod si occasione quorumcunque processuum, & controuersiarum inter Fratres, & Ecclesiarum Rectores, & Ordinariorum emergentium, ipsi Ordinarij, seu quicunque alij inhibitionem facientes excommunicationem ipso facto incurrant, & contra eos Inquisitores procedant veluti contra hæreticos.

139 Simile fermè est hoc priuilegium alij concesso Carmelitis in eorum Mari magno § 70. etsi minus amplum, quam illud; siquidem facultas procedendi contra facientes talem inhibitionem solum conceditur in hoc priuilegio Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, in priuilegio autem illo Carmelitarum ea etiam conceditur Protectori Ordinis, & Auditori Cameræ Apostolicæ Qualiter etiam differat hoc priuilegium ab alio concesso Prædicatoribus, & Minorib. in Bulla *Aurea* nuncopata §. 5. & Eremitis S. August. in eorum Mari magno § 51. ibidem dictū est. Quibus etiam in locis, & alijs ibi relatis de materia huius priuilegij latè dixi.

Circa §. 44.

140 AMPLISSIMA hoc loco continetur exemptio data Seruitis ab onere soluendi subsidia, collectas, seu exactiones quascunque, aut decimas ex noualibus, hortis, virgultis &c. etiam si per alios Mendicantes soluenda ista essent, nisi in tali dictorum onerum impositione specialis mentio huius priuilegij fieret.

141 Plura indulget Pontifex sub hoc priuilegio. Primum est, exemptio à solutione subsidiorum, collectarum, seu exactionum, sicut etiam concessa est Prædicatoribus in eorum Mari magno § 35. Minoribus §. 36. Eremitis S. August. §. 34 & Carmelitis §. 46. 80 & 100. quibus in locis de hac materia egi, & supra in hoc eodem Mari magno §. 51. circa priuilegium Ioannis XXIII. quod hoc loco extendit Innocent. VIII. Secundum est, exemptio à solutione decimarum de noualibus proprijs manibus, & sumptibus cultis, hortis, virgultis &c. cui etiam priuilegio simile aliud extat in Mari magno Prædic § 26. Minorum §. 28 Eremitar. S. August. §. 13. & Carmelit. § 46. & 75. Quibus etiam in locis, & alijs ibi relatis de hac materia egi. Pro qua etiam videndus Freitas *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Scholijs ad Bullam 1. Innoc. IV. & ad Bull 4 Gregorij XI* vbi plura ad intentum. Tertium est, priuilegium hoc extendi etiam ad Ecclesias eisdem Ordini vnitas, quod non video in priuilegio aliorum Mendicantium contineri, etsi per communicationem priuilegiorum hoc priuilegio vti possint.

145 Pro cuius intelligentia nota, quod vnio est plurium beneficiorum, seu Ecclesiarum à legitimo Superiori facta annexio. Rebuff. *in prax benefic. tit de vnionib. benefic. n. 1. & sequentib.* Hoxeda *de incompatibilit. benefic. 5 p. c. 3. nu. 1. & 2.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 29. num.* 145. Barbosa *de Iure Ecclesiast. lib. 3. cap. 16. num. 1.* ex alijs. Potest autem hæc vnio fieri tripliciter. Primò quidem, ex duobus beneficijs, vel Ecclesijs parochialibus vnum beneficium, vel Ecclesiam parochialem efficiendo. *cap. decimat ad fin. 16. q. 1.* Secundò, vt vnum beneficium, seu vna Ecclesia alteri beneficio, seu Ecclesiæ subijciatur veluti accessoriè, ita vt priuilegijs eius, cui subijcitur, frui possit. *cap. recolentes in fin de stat. monach.* Tertiò, vt vtraq; Ecclesia sit principalis, sicut antea erat, maneat tamen sub eodem Episcopo, Parocho, Prælato &c. Rebuffus *sup. à num.* 11. Hoxeda *supra num.* 2. Sanchez *sup. num.* 146. Barbosa *supra num. 5. & sequentib.* post alios etiam. Apud quos plura spectantia ad hanc vnionem beneficiorum, seu Ecclesiarum, quæ omittimus, quia ad rem nostram non spectant: solum enim ad intētum priuilegij præsentis habemus, quod Ecclesiæ vnitæ Fratribus Seruitis, & alijs, qui cum ipsis communicant in priuilegijs, exemptæ sunt à prædictis oneribus. An autem modo post Concil Trident beneficium aliquod, seu Ecclesia Regularibus vniri possit, consule dicta *to. 2. c. 18. n. 24 & sequentib.* & an vniones factæ visitari possint ab Episcopis, consule dicta eo *to. 5. c. 1. n. 41.*

143 Animaduertenda præterea hic est Rotæ doctrina in Militensi *Collectarum* coram Vbaldo 7. Maij 1627. vbi ex eo, quod Religio Hierosolymitana & eius bona, & personæ sint recepta sub protectione Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, ac habeat priuilegia exemptionis ab exactionibus, & collectis, cum verbis generalibus, & vniuersalibus, infert debere dicta priuilegia latissimè interpretari, adeo vt dicantur comprehendere etiam illa, quæ alias non comprehenderentur, adeo vt comprehendant etiam casum necessitatis, seu publicæ vtilitatis, prout comprobat ex alijs Rotæ decisionibus, & Doctoribus. Hæc porrò omnia applicari possunt huic Religioni Seruitarum, cum etiam ipsa, ipsiusque bona, & personæ recepta sint sub S. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione, vt patet ex §. 32. huius Maris magni; verba etiam huius priuilegij, de quo in præsenti, sint generalia, & vniuersalia valdè.

Circa §. 45.

144 CONCEDVNTVR hoc loco ab Innocentio VIII. fœminis Tertiarijs huius Ordinis, vt frui possint omnibus, & singulis priuilegijs concessis, & concedendis Ordini Seruitarum, & quod ab ipsis accipere possint Sacramenta, & sepulturam, etiam non requisita parochorum licentia.

145 Pro quo priuilegio nota ea, quæ dixi in simili alio Eremit. S. Aug. in ipsorum Mari magno §. 8. 9. & 35. & Carmelitarum § 47. 48. & 84. maximè dicta *to. 2. c. 14. per totum, & to. 4. verbo Tertiarij, & Tertiaria*, ac supra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 55. & 26. Quibus in locis habetur, quomodo hæc priuilegia bis temporibus subsistant, aut reuocata maneant, maximè post Concil. Lateranense sub Leone X. & declarationes S. Congregat. ibi relatas. Qualiter etiam, esto in hoc priuilegio solum sit sermo de fœminis Tertiarijs, nihilominus dari etiam viros Tertiarios in hoc Ordine, ex dictis eis locis inferri potest.

146 Notanda quoque maximè Rotæ decisio in vna Brixinensi *Iurisdictionis* coram Pirouano 11. Decemb. 1634.

vbi

vbi conformiter ad priuilegia Vrbani VI. & Innocent. VIII. declaratur, fœminas istas Tertiarias gaudere priuilegiis exemptionis, & receptas esse sub protectione Sedis Apostolicæ. Vbi etiam plura circa obedientiam, & Regulam, ac professionem ipsarum.

Circa §. 46.

146 IN hoc autem loco conceduntur priuilegia Fratrum siue Pinzocherarum Ordinis Seruitarum Oblatis, seu commissis eiusdem Ordinis, perinde, ac si pro ipsis concessa primitus essent.

147 Simile autem priuilegium habetur pro Eremitis S. Augustini in eorum Mari magno §. 36. & pro Carmelitis in eorum etiam Mari magno § 49. quibus in locis, ac maximè *tomo 2. capit. 8. per totum, & to. 4. verbo Oblati* plura de ipsis dixi.

148 Notat præterea Hieron. Rodrig. *in Comp. Resolut.* to 4. *n.* 1. huiusmodi Oblatos non suscipere habitum Ord. Hoc tamen moderandum est, iuxta dicta *to c. 8. n. 8.* ex declaratione S. Congreg. ibi adducta, etsi enim tales oblati non debeant suscipere integrè, vt ita dicam, habitum Religionis, cui offeruntur, aut cuius sunt oblati, debent tamen habitum sæcularem *aliqualiter* mutasse, prout in dicta declaratione notatur, & praxi habetur, ad hoc quod frui possint priuilegijs Religionum. Vnde differentia, quam assignant aliqui, videlicet Abbas *in cap. non est num. 2. de Regularib.* & Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 7. nu. 9.* inter Conuersos, & Oblatos, quod illi mutant habitum, non autem isti, accipienda est modo dicto, quod scilicet Oblati non mutent habitum simpliciter; sicut faciunt Conuersi, bene tamen *aliqualiter*, prout dictum est.

149 Notat quoq; idem Rodrig. post alterum Rodrig. Sanchez, & alios, huiusmodi Oblatos posse transire ad arctiorem Religionem. Cæterum, licet hoc verum sit, iuxta dicta *eo cap. 8 num. 11.* nihilominus non est limitandum hoc solum ad transitum ad arctiorem Religionem, possunt enim transire ad quamcunq; Religionem etiam minus strictam, seu laxiorem ea cuius sunt oblati, vt videlicet in ea Religiosi fiant, iuxta dicta *eo n. 11.* ex Suarez ibi relato. Cum enim Oblati cuiuscunque Religionis etiam strictissimæ non sint verè Religiosi, quæcunque alia Religio etiã laxior erit perfectior statu quem habent, & ita poterunt ad illam transire. Generalis enim Regula, & verissima est, quam ex pluribus comprobat Sanchez *lib. 4. Decalog. cap. 19. num. 31.* quod in huiusmodi obligationibus, seu oblationibus tacitè inest hæc conditio, videlicet, nisi transitus ad Religionem placeat.

150 Maximè etiam pro conditionibus requisitis ad hoc quod isti Oblati potiantur priuilegijs Religionis, præter dicta *to. 2. c. 8.* animaduertenda declaratio Sacræ Congregationis Concilij de anno 1627. quam refert Peirinis *to. 3. Priuileg. Minim. in Addit. am. ad Constit. Iulij II. c. 3. nu. 34.* Ex ea enim magis declarantur, quæ eo loco dicta sunt. Cum nãq; propositum esset eidem S. Congreg. hoc dubium, Cæsar Carratinus de Humine frigido diœcesi Tropiens. per donationem irreuocabiliter inter viuos obtulisse, & omnia bona sua mobilia, & immobilia, & se mouentia, præsentia, & futura, acquisita, & acquirenda, nulla facta reseruatione præfatorum bonorum, vsus fructus, neque proprietatis, neq; in totum, neq; in partem: item omnes actiones, & iura, quæ ipsi qualibet ex causa contingere possint in perpetuũ conuentui, siue Monasterio Sancti Francisci de Paula Ciuitatis Paulæ, cui in oblatum semetipsum obtulit, habitumque sæcularem insolitum, & consuetum ab oblatis coniugatis eiusdem Religionis deferri, mutauit quem defert, & de manibus superioris Prælati conuentus suscepit, & ab eodem in numero oblatorum acceptatus fuit secundum priuilegia à pluribus Summis Pontificibus præfatæ Religioni concessa, quorum ipsa Religio, & præcipuè Prouincia Calabriæ est in possessione. Et cum omnia requisita ipse Cæsar impleuerit, petit obnixè scire an fori priuilegio, & exemptionibus, immunitatibus, cœterisq; gratijs, & fauoribus gaudeat, quamuis matrimonio copulatus sit, illudque ante præfatam donationem, & oblationem contraxerit. Et si fori priuilegio, ac præfatis exemptionibus, immunitatibus, priuilegijs, gratiis, & fauoribus gaudet, & gaudere debet. Cui dubio eadem Sacra Congregatio respondens dixit: *Oratorem quamuis matrimonio copulatum gaudere priuilegio fori, & exemptione à vectigalibus, si quemadmodum proponitur, in forma iuris valida perpetuò, & irreuocabiliter plenè, & cum effectu se ipsum, & bona sua omnia præsentia, & futura, nulla prorsus eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsum fructum sibi reseruata, Religioni obtulerit, & habitum aliqualiter mutauerit. Quod si omnia præfata simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à sæcularibus exactionibus frui posse.*

151 Quærit vlterius Peirinis relatus, quid si dicti oblati nondum se, suaque obtulerint Religioni, sed statim sunt oblaturi, & per ipsos non stetit quin obtulerint, gaudebunt ne immunitate? Respondetque affirmatiuè. Quia quæ proximè instant, in esse videntur *l. stella, vers. dicebam ff. si certum petat.* pariaque sunt aliquid esse factum, vel proximè fieri destinatum *l. vestimentum ff. de auro, & argento.* Chokier *de exempt. p. 1. q. 19. num. 3.* sed ne laxius procedatur, vide dicta in simili materia de Nouitijs *tom. 4. verb. Nouitij, & Nouitia Religionum num. 43.*

Circa §. 47.

152 ADDIT hoc loco Pontifex prohibitioni factæ Seruitis ab Vrbano antecessore transeundi ad aliquem alium Ordinem, quod nullus possit illos recipere, vel retinere, nec Apostolicæ Sedis legati etiam de latere, aut Maior Pœnitentiarius facultatem ipsis concedere possint ad transeundum ad aliquem Ordinem, siue recipiendum, vel retinendum aliquod beneficium, aut exemptionem à suis Superioribus. Adiungens præterea, quod recipientes dictos Fratres teneantur ipsos cum bonis, quæ secum attulerant, ad Ordinem suum remittere, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna incurrenda, si monitione præmissa illud facere recusauerint. Item quod beneficia per prædictos Fratres habilitatos, aut dispensatos obtenta, omnino vacare censeantur, & prouideantur ab illis ad quos id spectat. Ac demum, quod bona omnia prædictorum Fratrum ab Ordine discedentium pertineant, & deuoluantur ad eorum Ordinem.

153 Multa & notabilia sub *hoc* §. priuilegia continentur. Primum, illud de prohibitione transitus ad alium Ordinem, etiam *Mendicantium*, vt Pontifex ait. De qua materia, quia sæpius dixi, videlicet *tom. 1. cap. 22. & tom. 4. verbo Transeuntes Regulares*, ac supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 24. Minorum *circa* §. 24. 25. & 26. & Carmelit. *circa* §. 20. 21. 22. & 23. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 37. in ea amplius non immorandum.

154 Secundum est, de prohibitione facta, quod nullus eos possit recipere, & retinere, nec ad hoc licentiam concedere, etiam si sint legati de latere Sedis Apostolicæ, aut Maior Pœnitentiarius. Quod vltimum his temporibus vacat propter nouas facultates concessas Maiori Pœnitentiario, inter quas hæc est vna, vt habet Thesaurus *in prax. part. 2. verbo Religiosi c. 4. nu. 4.* Vbi etiam animaduertit cum alijs prohibitionem Extrauagant. *Viam de Regularib.* prohibentem Mendicantibus transitum nisi solum ad Carthusiam, intelligi de transitu absq; legitima causa, ea enim subsistente possunt à suis Superioribus ad hoc licentiari. Quod etiam dici potest circa præsens priuilegium. Vide dicta *to. 4. verbo Transeuntes Regulares n. 11.*

155 Tertium est de prohibitione etiam facta recipiendi aliqua beneficia, aut exemptionem in Regulari obedientia suis Superioribus debita ab aliquo etiam legato de latere Sedis Apostolicæ, aut maiori Pœnitentiario. Quod est notabile priuilegium, vtile valde his Religiosis, & alijs, qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent, & conforme alij Bonifacij IX. relato supra §. 18. vbi de ipsius materia aliquid dixi remittendo me etiam ad dicta *tom. 4. verbo Littera Apostolica n. 7. & 8.* Fauet etiam Bulla Vrbani VIII. pro Regnis Hispaniæ, quam retuli *to. 1. c. 10. nu. 26.* vbi similes exemptiones cassantur, & annullantur, & quod dixi supra in Mari magno Carmelitar. *circa* §. 91.

156 Quartum est de obligatione, quam habent recipientes, aut retinentes Seruitas, ad illos restituendos cum bonis, quæ habent, sub excommunicationis pœna. Cui consonat alia priuilegia aliquo modo similia, de quibus in superioribus

Generali cū priuilegijs Magistrorum Parisiensium, ad duos Magistratus vnum Citramontanum, & alterum Vltramōtanum, & in defectum Vltramontani alium Citramontanum, & è contra, seruatis ijs, quæ præfatus Bonifacius seruari voluit.

165 Præter notata autem circa §. 19. relatum, vlterius nota, Citramontanos vocari Italos, Siculos, Sardos, Corsos *l.ansula ff. de iudic.* & qui citra Alpes commorantur; Vltramontanos verò eos, qui vltra eosdem Alpes existunt, Hispanos videlicet, Germanos, Gallos, &c. Quia verò contingit aliquos esse veluti medios, qui scilicet in ipsis Alpibus degunt, vt notant Campanile *in diuersſ.iur. Rubr. 9. cap. 1.* & Thesaurus *in prax. p. 2. verbo Ordo cap 17.* ideo an tales vocari debeant citramontani, vel vltramontani, attendendum est ad communiorem populi opinionem, linguæ idioma, dominium, & singulas circunstantias.

166 Maximè nota, quod tales graduati in Capitulis possunt publicè legere etiam in Vniuersitatibus, in quibus cautum est, vt solum Doctores admittuntur ad legendum. Ratio est, tum quia sunt veri Doctores, tum quia gaudent priuilegijs Magistrorum Parisiensium. Addit Peirinis *in Regul. Minimo. cap. 9. § 41. q. vnic. num 7.* etiam Religiosos, qui gradus non suscipiunt, vt sunt Minimi, posse legere in dictis vniuersitatibus habentibus tale statutum, propter priuilegium Iulij II. pro Iesuitis, quod refert Rodriguez *tom. 2. quest. Regul. q. 74. art. 1.* & aliud priuilegium sui Ordinis. Sed ego non video talia priuilegia.

Circa §. 52.

167 STATVIT hoc loco Pontifex nullum promoueri debere ad Baccalaureatus gradum, nisi per quinque annos continuos, & ad Magisterium nisi per tres alios annos iuxta alicuius vniuersitatis consuetudinem studuerit, & Pronunciam, ac Conuentus, de quibus erunt oriundi, illis de expensis requisitis in talibus promotionibus teneri prouidere; ita tamen vt præfatos gradus in aliqua vniuersitate, aut Capitulo generali suscipiant. Declaratque indultum, seu licentiam ad talem promotionem à Sede Apostolica impetrari non debere sine licentia Generalis, & irritum, ac inane esse quidquid secus actum fuerit.

167 Iure optimo prouidet Pontifex in hoc loco, vt nemo ad gradus præfatos admittatur, nisi habeat requisitum illū annorum numerum in studio, cauens sanè ne insufficientes, aut ignari ad illos promoueantur, etiamsi indultum à Papa obtinuerint sine Generalis licentia. Pro quo vide dicta *tomo 3. verbo Gradus, & Graduati Regulares num. 3.* ac declarationem S. Congregationis 28. Septembris 1635. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede, in qua habetur tales veluti indignos repellēdos esse à gradibus, & priuilegijs ipsorum. Quod etiam statutum video in quibusdam statutis Capituli Generalis confirmatis à Clem. VIII. *in Bullario huius Ordin Bulla prima.* Vide etiam Bullam Vrbani VIII. de anno 1625. pro Eremitis S. August. quæ incipit *Romanus Pontifex, in 4. tom. Bullar. nu. 40.* & aliam *nu. 41.* confirmatoriam alterius Clem. VIII. de eadem materia. Et pro nostro Ord. Constitutiones Canalis de an. 1625. *par. 1. cap. 17. nu. 10.* vbi gradus de gratia adeo prohibētur, quod nec Generalis possit illos concedere, ac nouissima decreta Capituli Generalis Romæ celebrati anno 1645. vbi prædicta Constitutio obseruari præcipitur.

Circa §. 53.

168 COncedit præterea Pontifex Seruitis, vt semel in vita, & semel in articulo mortis plenariam absolutionem suorum peccatorum à Confessore idoneo dicti Ordinis per eos eligendo valeant obtinere, etiamsi peccata talia essent, propter quæ merito Sedes Apostolica esset consulenda.

169 Priuilegium hoc notabile etiam est propter clausulam illam *etiam si talia forent propter qua Sedes Apostolica esset merito consulenda*, ea enim rarò ponitur inter priuilegia Religionum, cum potius in illis quamuis concedatur generalis facultas absoluēdi à peccatis, semper tamen excludi soleant ea peccata, *propter quæ merito Sedes Apostol. esset consulenda*, vt patet in hoc eodem Mari magno §. 35. & in Mari magno aliorum Mendicantium locis relatis *circa d. §. 35.* in hoc autem priuilegio non excluduntur, sed potius expressè includuntur. Nota tamen illud vacare in absolutione danda in vita quoad casus contentos in Bulla Cœnæ, propter generalem reuocationem omnium priuilegiorum in ea factam, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. num. 8. tom. 3. verbo Bulla Cœnæ nu. 54.* & supra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 41.* vbi etiam authores huius sententiæ retuli. Etsi videam Sanctorum *in Commentarijs sup. stat. Minor. cap. 2. statut. 14. conclu. 4.* obnixè oppositam defendere, ex varijs authoribus, & fundamentis. Nota etiam, per clausulam illam huius priuilegij *etiam si ante factam dicti Ordin. professionem eos decedere contingeret* denotari Nouitios quoque vti posse hoc priuilegio, saltem pro articulo mortis. Quomodo autem clausula illa *plenariam remissionem*, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio denotet indulgentiam plenariam, & quod ea his temporibus reuocata non sit, dixi supra in Mari magno Carmelitarum *circa § 8.* vbi etiam quomodo hęc concessio absoluendi plenariè pro articulo mortis inutilis non sit, non obstante, quod quilibet confessarius etiam simplex Sacerdos possit eam pro articulo concedere.

Circa §. 54.

170 INdulgetur Seruitis hoc loco facultas ad celebrandum locis congruis, & honestis in altari portatili, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, & tempore generalis interdicti Ordinaria solum, non Apostolica authoritate positi, præterquam in Ecclesijs non exemptis ab Ordinarij obedientia, si hoc eis interdicatur.

171 Primum istorum de facultate celebrandi locis congruis & honestis in altari portatili &c. habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 39. pro Minoribus etiam §. 39. & Carmelitis §. 37. quibus in locis, & alijs ibi relatis de hac materia egi. Vbi etiam de alijs priuilegijs concessis alijs Religionibus. Quibus modo adiungam, Vrban. VIII. ann. 1638. concessisse Ioanni Cypriano Gener. Ord. S. Mariæ de Mercede per Breue, quod extat in Bullario huius Ordinis *inter Bullas Vrbani VIII. nu. 10.* facultatem, vt tempore visitationis in Prouincijs, & Ciuitatibus, vbi non sunt Ecclesiæ, vel vbi non est publicum exercitium Religionis Catholicæ, in locis congruis, & decentibus posset celebrari facere super altare portatili.

172 De secundo, scilicet de facultate celebrandi *Etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem*, vide etiam *tom. 2. cap. 21. nu. 2.* ad quæ aptari debent tam ista, quam plura, quæ de hac materia tractant Portellus *in dub. Regul. verbo Missa*, & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 25.* cum multa illorum sint viuæ vocis oracula hoc tempore reuocata.

173 De tertio, quod continet facultatem ad celebrandum tempore interdicti Ordinarij authoritate positi præter quā in Ecclesijs ab Ordinario non exemptis, si eis hoc interdicatur, dictum est etiam in præcedentibus in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Carmelitarum locis relatis, ac alijs, quæ ibi citaui, & in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §. 37.*

174 Notat vlterius Scholiastes huius Maris magni *in hoc loco*, quod Seruitæ possunt, propter communicationem priuilegiorum cum Minoritis, qui habent hoc priuilegium ab Alexandro VI. sine aliquo scrupulo alicuius consuetudinis mittere reliquias extra Vrbem pro consecratione Altarium, & lapides cuiuscunque generis, siue consecratas, siue non. Pro quo tamen, & qualiter accipiendum hoc tempore, consule dicta *tom. 4. verbo Reliquia Sanctorum. & verbo Sanctorum cultus*, & quæ de eadem materia habet Thesaurus *in prax. p. 2. verbo Reliquia cap. 1.*

Circa §. 55.

175 SImiliter hoc priuilegium de facultate celebrandi tempore interdicti in locis, & Ecclesijs Ordinis, cum conditionibus generalibus similium priuilegiorum, & de facultate admittendi pinzocheras, & oblatas personas, ac Procuratores Monasteriorum, etiam est discussum in superioribus in hoc supra Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum locis relatis *circa §.* præcedentem, ac alijs ibi citatis.

Circa §. 56.

176 EXtendit hoc loco Pontifex Innocentius Concessionem, quam fecerat Bonifacius IX. *sup.* §. 17. & confirmauerat Martinus V. supra §. 27. pro Seruitis communicando illis priuilegia concessa domibus Eremitarum S. Augustini. Ita vt quæcunque generalia indulta concessa aut concedenda dictis domibus Eremitarum, aut illas visitantibus, concessa censeantur eodem modo Seruitarum Ordini, & illius domo pœnitentibus, & confessis visitantibus.

177 Circa quæ expendendum primò, etiam communicari in hoc priuilegio *Stationes Almæ Vrbis*, quæ continet plures, & maximas indulgentias, quas referunt Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. Verbo Indulgentia stationum quoad fratres*. Rodriguez *tom. 2. quæst. Regul. q. 88. artic. 2.* & alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 77. a nn. 20.* Quomodo autem intelligendæ sint istæ stationes, seu indulgentiæ stationum, dixi *tom. 3. verbo indulgentia quoad Regulares num. 21.* vbi etiam an sint reuocatæ per Paulum Quintum. Pro quo nota, quod cum iuxta dicta eo loco *num. 8.* Paulus Quintus non reuocauerit nisi solum indulgentias personales Religiosis concessas, non autem locales, id est, concessas visitantibus loca, seu Ecclesias ipsorum, ideo licet indulgentiæ stationum concessæ Religiosis ipsis censeantur reuocatæ à Paulo V. non tamen indulgentiæ concessæ locis, seu Ecclesijs illorum, aut ipsas visitantibus, ac proinde indulgentiæ stationum concessæ domibus Eremitarum Sancti Augustini, seu illas visitantibus, concessæ etiam erunt ex vi huius priuilegii Ecclesijs Seruitarum seu illas visitantibus. Adde, Hieronymum Rodriguez *in Compend. d. Resolut. 77. num. 45.* vbi nisè contendere contra Portellum *in dub. Regul. verbo indulgentia nu. 12. § secundum principale* per confirmationem quandam factam ab eodem Paulo Quinto alterius Bullæ Clementis Octaui pro Minoribus viuificatas, & reualidatas esse indulgentias antiquas ab eodem Paulo, ac per consequens etiam indulgentias personales pro Religiosis antiquitus concessas, propter communicationem priuilegiorum inter Religiones, quæ etiam in hac materia indulgentiarum detur talis communicatio, iuxta dicta *num. 8.* relato. Quidquid tamen de hac sententia Hieronymi Rodriguez sit, quam etiam probabilem putat Quintana Dueñas *tract. 4. de Iubil. dub. 2.* & de qua alias, ad intentum priuilegii, de quo in præsenti notanda est limitatio indulgentiarum Ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Populo de Vrbe, quam ex Leone X. retuli *tom. 1. cap. 20. num. 9.* cum enim ea Ecclesia sit Eremitarum Sancti Augustini, ideo cum indulgentiæ huius Ordinis communicentur Seruitis, communicari debent cum dicta limitatione à Leone X. posita.

178 Notanda etiam est illa clausula huius priuilegij, scilicet *in genere, vel specie*, ea enim denotatur communicari Ordini Seruitarum omnes indulgentias concessas tam *in genere*, id est, omnibus Ecclesijs Eremitarum Sancti Augustini, quam *in specie*, id est, aliquibus Ecclesijs in particulari eiusdem Ordinis. Fuit autem necessaria ista clausula, quia sine illa non censerentur communicatæ Ordini Seruitarum, nisi solum indulgentiæ concessæ omnibus Ecclesijs Eremitarum, non illæ, quæ erant concessæ aliquibus in particulari, iuxta dicta eo *num. 8.* Quomodo autem non extendatur hoc priuilegium ad communicationem indulgentiarum plenariarum, id solum non plenariarum etsi oppositum aliqui probabiliter asserant, probabilius esse dixi eo loco *num. 21.* propter Curiæ stylum, & quia plenariæ indulgentiæ requirere videntur specialem expressionem, quam non posuit Pontifex in hoc priuilegio, cum in illo nunquam exprimat indulgentias plenarias. Alia spectantia ad huiusmodi priuilegium quod attinet ad indulgentias, habes ex dictis eo verbo *indulgentia quoad Regulares*; quid intelligatur per clausulam illam *verè pœnitentes, & confessi*, habes etiam ex dictis eo *tomo 3. verbo Iubilæum, num. 7.* Ampliorem etiam communicationem priuilegiorum omnium Mendicantium Ordini Seruitarum concessam habes inferius in hoc eodem Mari magno §. 67.

179 Quia verò in hac generali communicatione priuilegiorum Mendicantium facta Seruitis dicto § 67. etiam inita, expressè communicatio indulgentiarum, quia eas exprimit Pontifex, ideo pro pietate ac deuotione erga animas Purgatorij inter Religiosos augenda operæ pretium duxi animaduertere concessionem quandam Clementis VII. pro Minimis, quæ refertur à Passarello *in libro cui titulus Formula diuersarum prouisionum in principio*. Quæ talis est, prout ex relatione Cardinalis Sanctorum quatuor ac maioris Pœnitentiarij eo loco refertur. *Nos Laurentius Episcopus Albanensis S. R. Ecclesiæ Cardinalis Sanctorum quatuor, ac maior Pœnitentiarius vniuersis, & singulis Christi fidelibus præsentes litteras nostras inspecturis, fidem facimus, & attestamur. Qualiter sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens, diuina prouidentia Papa VII. ad humiles preces nostras dilectis nobis in Christo venerabilibus Religiosis Correctori domus Sanctiss. Trinitatis de Vrbe Ord. Minimorum S. Francisci de Paula, ac alijs fratribus domus Sanctiss. Trinitatis duntaxat, Generali vero, ac zeloso, nec non Prouincialibus, & localibus correctoribus, & alijs Superioribus Ordinis, etiam pro tempore existentibus, ac vnicuilibet ipsorum secundum religionis ingressum antiquiori socio, vbicunque se transferre ex merito obedientiæ contigerit, vt singulis secundis, & quartis ferijs cuiuslibet hebdomadæ totius anni Missas pro animabus defunctorum celebrare volentes, easdem indulgentias pro animabus defunctorum huiusmodi consequantur, ac si in Ecclesia S. Sebastiani, Laurentij, & Scalæcœli, etiam Gregorij, & Potentianæ, extra, & infra muros almæ Vrbis celebrassent, ac pari modo Missa huiusmodi animabus defunctorum, pro quibus eas celebrandas duxerint, suffragentur, perinde ac si in præfatis, & alijs quibuscunque etiam qualitercunque priuilegiatis Ecclesijs infra, & extra muros Vrbis celebrassent: facto nobis desuper viuæ vocis oraculo. Concessit pariter, atque indulsit præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis, & in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. In quorum omnium fidem litteras nostras fieri, nostrique sigilli oblongi iussimus appensione communiri. Datum Romæ in ædibus nostris sub anno a Natiuitate Domini 1524. Die verò 10. Mensis Iulij, Pontificatus Sanctissimi Domini in Christo Patris, & Domini nostri D. Clementis diuina prouidentia Papæ VII. anno primo.*

Pro qua concessione nota, duo esse propter quæ videtur
180 non subsistere. Primum, propter reuocationem generalem factam à Paulo Quinto indulgentiarum concessarum Regularibus, de qua dixi *tom. 1. cap. 3. num. 19. & tomo 3. verbo indulgentia quoad Regulares, num. 8. & 9.* Secundum, quia facta est viuæ vocis oraculo, omnes enim concessiones hoc modo factæ reuocatæ sunt his temporibus non solum à Gregorio Decimoquinto, sed etiam ab Vrbano Octauo, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num. 21. & tom. 4. verbo Oracula viuæ vocis, num. 2. & 3.* Sed primum non obstat, quia iuxta dicta eo Verbo *indulgentia quoad Regular. num. 10. & 11. & præsertim num. 12.* indulgentiæ pro defunctis concessæ non censentur reuocatæ per illam reuocationem generalem à Paulo Quinto factam. De quo etiam nouissimè Quintana Dueñas *tractat. 4. de Iubil. dub. 2.* Secundum verò non multum vrget, quia iuxta dicta eo verbo *Oracula viuæ vocis num. 5.* Probabile est per illam reuocationem generalem viuæ vocis oraculorum non reuocari indulgentias, cum ipsæ in dictis Constitutionibus Gregorij & Vrbani non referantur expressè, prout necessarium videbatur propter ipsarum specialitatem. Prout etiam tenet Quintana Dueñas *supra*: Probabile ergo erit huiusmodi indulgentiam, de qua in præsenti, etiam si viuæ vocis oraculo concessa fuerit, reuocatam non esse, ac propterea merito de ipsa hoc loco fieri debuisse mentionem.

Pro alijs indulgentijs Religiosorum, maximè pro libera-
181 tione animarum Purgatorij celebrando in altaribus suarum Ecclesiarum consule Ioannem de Cruce in Epitome de Stat. Religionis in fine iuxta impressionem Toleti an. 1631. vbi multa ad intentum ad quæ etiam applicari possunt dicta in superioribus, aliqua præsertim. Nota tamen, quod iuxta dicta *tomo 3. verbo Altare num. 19.* in huiusmodi altaribus priuilegiatis non procedit generalis communicatio priuilegiorum.

Circa

Circa §. 57.

181 HOc loco Pontifex concedit, vt immunitas ecclesiastica Ecclesiarum Ord. Seruitarum extendatur ad domos ipsorum fratrum cum hortis, hortalitijs, Claustris, officinis,& locis omnibus infra illorum ambitum. De qua materia præsertim post limitationem factam à Gregorio XIV. dixi *tom. 3. verbo Immunitas Ecclesiarum præcipuè numero 2. & 3. & tom. 4. verbo Monasteria Regularium numero 25.* & supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini cit. a § 27. quæ pro præsentis priuilegii notitia sufficere possunt. Maxime pro quæstione illa an Regulares gaudeant immunitate Ecclesiastica quando committunt aliqua delicta, præter dicta eo verbo *immunitas Ecclesiarum num.6. & tom.1. cap.18. num.83.* notandum, opinionem negatiuam eo loco approbatam maximè procedere de immunitate propriarum Ecclesiarum, seu Monasteriorum propter Ecclesiæ consuetudinem, quæ nunquā reprehēdit Prælatos regulares procedentes & punientes Religiosos sibi subditos quātumuis intra loca sacra eos reperiant. Loquēdo enim de Regularibus cōfugiētibus ad extraneas Ecclesias, seu loca sacra, quę nō sint sui Ordinis Pater Candidus *to.4. disquisit. ar.4. n.28.* asserit gaudere tūc immunitate ecclesiastica, ita vt nec capi, nec extrahi inde possint à suis superioribus, nisi solum pro delictis exceptis in Cōstit. Gregorij XIV. eo quod non videtur talibus Superioribus concessa facultas ad id faciendum. Oppositum tamen forsan est verius, tum quia iurisdictio Prælatorum Regulariū nullis terminis clauditur, vt sæpius dictum est, tum quia, ita, vt credo, consuetudo tenet, conformis multis priuilegijs Prælatorum regularium ad capiendum, & extrahendum suos subditos es quocunq; loco; tum deniq; quia hic videtur communis sensus ipsorum Regularium; vix enim aliquando contigit, vt ad alienas Ecclesias, seu loca sacra recurrant, vt fugiant Prælatos suos ipsos punire volentes. Casu autem quod Regulares delinquentes potiri possint immunitate Ecclesiastica, de quæ in præsenti, id extendunt aliqui etiā ad illos, qui suum Generalem, aut Prælatum superiorem occidissent. Castrus Palaus *tom.2.tr.11. disp. vnic. punct.9.n.43.* Trullenc. *in Decalog.t.1.l.1.c.11.dub.3.n.24. & Diana 7.par.11. resolut.37.* contra alios. De quo alibi.

Circa §. 58.

182 PROHIBET hoc loco Innocentius Papa, ne monachi S. Benedicti, Canonici, aut Fratres Mendicantes alij possint accipere, fundare, aut ædificare domos, Ecclesias, Oratoria, siue loca, aut fundata, vel ædificata recipere, iuxta domos, Ecclesias, Oratoria, vel loca Seruitarum nisi vltra spatium 140 cānarum per aerem mensurandarū.

183 Pro quo nota magis amplum priuilegium etiam cum excommunicatione latæ sententiæ contra transgressores huius prohibitionis haberi in Mari magno Carmelitarum §.25.& 79. ac de illo, & alijs priuilegijs aliarum Religionum egisse *to.4. verb. Monasteria Regularium nu.19. & 20.* quæ ad intentum deseruire possunt, simul cum alijs, quæ *circa d.§ 25. & 79.* dicta sunt. Solum videtur iungendum, quod cum tam in hoc, quam in alijs similibus priuilegijs non solum fit sermo de Ecclesijs, & Oratorijs, sed etiam de domibus, & locis Religiosorum, ita vt circa domos, & loca ipsorum prohibeantur alij loca, seu domos ædificare, recipere &c. ex quo videretur sequi, quod ea priuilegia extendi etiam deberent ad possessiones, vineas, & alia loca, quę sunt extra claustra Monasteriorum, & ab ipsis separata, nihilominus censeo nomine domorum, & locorum solum intelligi Ecclesias, seu Monasteria, aut claustra alia loca, non autem ea, quæ sunt separata extra claustra, vbi ipsi Religiosi non habitant in communitate; quia hoc modo solum intelliguntur communiter, & id est conforme intentioni Summorum Pontificum ea concedentium, quæ solum videtur esse, ne Religiosi se impediant in eleemosynis recipiendis pro eorum sustentatione. Vt de nomine domus, aut loci intelligo in præsenti domum, aut locum sacrum, vbi Religiosi communiter viuentes officia diuina celebrant. Sic colligo ex Reginaldo *in prax. for. pænit. lib.32.num.16. ver.2.* & Barbosa *in Collect. Summ. LaZ. Tom.V.* *Han. DD. in lib.3. decret. in cap. si Ecclesia de consecrat. Eccles. num.6.* etsi ad aliud intentum loquantur. Fateor sanè ex priuilegio Innocentij IV. quod retuli *dicto numero 19.* pro Carthusiensibus ex Cassarubio ibi relato, videri colligi oppositum, cum ibi sit sermo de possessionibus Cre do tamen non esse receptum cum ista amplitudine.

184 Nota præterea Iulium III. in Bulla *Exponi nobis*, quæ habetur in libro cui titulus est *Mare magnum Fratrum Seruorum* B.M.V. *pag.156.* extendisse hanc prohibitionem ad 300. cannas, ita vt intra spatium illarum nullus Mendicantium possit iuxta domos, & loca Seruitarum ædificare, vel construere Monasteria, aut construi, vel ædificari facere.

Circa §. 59.

185 CONCEDITVR hoc loco ne Monachi, Canonici, Fratres etiam illi, qui in hac Religione vocantur *de Obseruantia* aut laici, cuiuscunque dignitatis, gradus, Ordinis, vel conditionis fuerint, Ecclesias, seu domos, aut loca à Seruitis possessa, aut Monasteria Monialium, quod alijs Fratribus, vel Monialibus etiam eiusdem Ordinis concedantur, procurare præsumant, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso incurrenda, aut quod amotis eisdem Fratribus, & Sororibus, reformentur, & alij Fratres, aut Moniales subrogentur, aut quod alijs assignentur, nisi hoc fiat apud Generalem dictorum Fratrum, qui teneatur loca ipsa debitè reformare; nec aliquas iniurias, vel grauamina inferre dictis Fratribus, & Monialibus pro rebus, & bonis, quæ habent. Vult etiam, & præcipit Pontifex, vt Fratres, & Moniales acquiescant reformationibus factis per Generalem, nec laici se opponant, aut illas alterare, vel mutare quærant sub eadem excommunicationis sententia.

186 Plura notatione digna sub hoc priuilegio continentur. Primum est de prohibitione facta quibuscunque sub excommunicationis latæ sententiæ pœna de non procurando, quod Monasteria Seruitarum, aut Monialium ipsorum tradantur alijs etiam eiusdem Ordinis. Quæ quidem prohibitio comprehendit omnes tam Regulares aliorum Ordinum, quam sæculares quoscunq; imo etiam Regulares eiusdem Ordinis, quos Pontifex vocat *de Obseruantia*, & Scholiastes huius Maris magni appellat *Congregationis*, & sunt, vt credo, Reformati huius Religionis, distincti ab alijs, quos Pontifex postea vocat *Conuentuales*. Solent enim ij, qui *Reformati* in Religionibus vocantur varijs vijs, & modis procurare Conuentus aliorum, & propterea isti obtinent talia priuilegia à Sede Apostolica, vt se defendant. Hinc in separatione facta nostrorum PP. Discalceatorum à corpore Religionis nostræ Carmelitanæ ann. 1593. in Capitulo Generali Cremonæ, confirmata postea à Clement. VIII. in Bulla *Pastoralis officij* eodem anno Decembris 20. die, pro conditione, & perseuerantia talis separationis cautum est de hac rebus verbis. *Ita tamen vt dicta Congregatio Discalceatorum, vel eius Superiores omnino in perpetuum non præsumerent accipere loca vel Conuentus huius Religionis Mitigatorum, etiam sponte à Ciuitatibus, vel Principibus, seu quibuscunq; alijs eis exhibenda, vel offerenda, quod si contrarium aliquando eos fecisse compertum foret, nulla esset, & irrita ista concessio, & nullum ius omnino acquisitum eis intelligeretur.* Hæc in dicta Bulla Clem. VIII.

187 Secundum est de simili prohibitione facta etiam quibuscunque personis de non procurando, quod dicta Monasteria Fratrum, & Sororum illis amotis reformentur, aut alij, vel aliæ ibi subrogentur; aut alijs assignentur, vel committantur, nisi hoc fiat apud Generalem dicti Ordinis. Cui priuilegio consonat aliud Leonis X. pro Minoribus, in quo in virtute S. Obedientiæ præcipit vt de cætero nullę nouæ reformationes fiant in Ordine absque Generalis, aut Prouincialium assensu. Cassarubios *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Reformatio num.3.* Rodriguez *to.3. q. Regular. q.41. ar.1. & t.2. q.73. art.2. & 3.* alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 123 n.50.*

188 Tertium est, de intimatione facta Generali ad reformandum Monasteria Ordinis quoties opportunum fuerit. Pro quo etiam vide dicta à simili in Mari magno Carmelitarum

litarum circa §.26. in alio priuilegio Pij II. vbi idem præcipit Superioribus Ordinis. Et circa ea, in quibus reformari debet Religio, consule dicta à nobis *in Opere de Refor. Regul.* ac maximè decreta Clem. VIII. & Vrbani VIII. de hac eadem materia. Bonum etiam documentum pro hac re affert Sorbus *in Addit. ad Compend. Priuileg. Mendicant. verbo Reformatio*: quod scilicet *Reformatio fieri debet non secundum vsum, sed iuxta Regulam promissam.* Vide alia *4. tomo verbo Reformati Regulares*, & quoad reformationē habitus Religiosorum Bordonum *Resolut. 34. nu. 64.*

189 Quartum, continet etiam prohibitionem de nō inferendo aliquas iniurias, vel grauamina Seruitis ad effectum amotionis à suis domibus. Per quæ possunt intelligi tam iniuriæ verbis illatæ, quam opere ipso. Et pro Prioribus extat aliquo modo simile priuilegium Leonis X in Bulla vnionis pro Minoribus, vbi sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda, & Papæ reseruata præcipit, ne aliquis ex Fratribus Minoribus appellet alium *Priuilegiatum, Collectaneum, Ballistam, Amadeitam, Clarenum, ac Euangelium, seu de Caputio, seu Bigotum*, aut alio nomine iniurioso, aut iniurioso. Cassarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Obseruantes Fratres nu. 7.* Corduba *in Annotat. ad idem Compend. verbo Reformatio*. Hæc ergo, & similia iure optimo prohibentur à Summis Pontificibus ad compescendum aliquos reformatos, qui parum in humilitate, & charitate fundati alios non reformatos eiusdem Ordinis nominibus iniuriosis, & nouis appellare solent, sæpiusque vt eorum occupent Monasteria. Pro posterioribus verò iniurijs, seu grauaminibus nperè illatis, scilicet oneribus, & gabellis imponendis Religiosis de quibus loquitur Pontifex in hoc priuilegio, consule dicta *tom. 4. verbo Gabella quoad Regulares*. Vbi etiam *nume. 19. & tom. 4. verbo Negotiatio quoad Regulares*, qualiter ad solutionem dictorum onerum, seu gabellarum teneantur quando negotiationem exercent, quod etiam tangit Pontifex in hoc priuilegio illis verbis, *Ac negotiationis causa non deberent.*

Quintum præterea, continet preceptum Seruitis factum
190 de acquiescendo Reformationibus factis à suis Prælatis, illasque obseruando, & latius de non se intromittendo in ipsis, aut illis se opponendo, aut quærendo, vt postquam factæ fuit, a terentur, vel mutentur sub irritationis pœna, & dicta sententia excommunicationis latæ sententiæ. Pro quo vid. dicta à simili in Mari magno Carmelitarum circa a §.26.

Circa §.60.

191 CONcedit etiam Pontifex hoc loco, vt neque per litteras Sedis Apostolicæ, aut eiusdem legatorum, vel subdelegatorum possint compelli Fratres Seruitæ ad litterarum ipsarum executionem, citationes, commissiones, promulgationes, &c. nisi de præsenti Indulto, & ipsis Fratribus fiat specialis mentio. Cui etiam simile priuilegium habent Prædicatores in eorum Mari magno §.17. Minores §.15. & 17. & Carmelitæ §.55. & 88. Vbi de hac materia actum est.

Circa §.61.

192 CVm supra §.23. Martinus Quintus concessisset Seruitis, quod in quibuscunque locis, in quibus Monasteria haberent possessiones sufficientes pro victu Fratrum non habentia ad instar Mendicantium eleemosynas, & suffragia petere possent, hoc extendens Innocentius VIII. decernit, vt in prædictis locis possint id facere, absque vlla quota, vel portione, vel onere soluendis, inhibens sub excommunicationis latæ sententiæ pœna omnibus tam Ecclesiasticis, quam laicis ne cogant dictos Fratres ad aliquid soluendum ratione mendicitatis, aut eleemosynarum prædictarum, aut illos propterea impedire præsumant.

Huic priuilegio saltem ex parte consonant plura alia,
193 de quibus egi in bulla *Aurea* §.5. pro Prædicatoribus, & Minoribus, & in Mari magno Eremitarum S. August. §.51. & Carmelitarum §.70. ac etiam Seruitarum §.23. Quibus in locis, & alijs ibi citatis plura ad intentum. Maximè etiam cōsonat priuilegium Alexandri Quarti pro Fratribus Sanctæ Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordin. Bulla 4.* vbi Pontifex præcipit omnibus Ordinarijs, quatenus Presbyteris ipsorum potestati subiectis iniungant sub pœna priuationis officij, & beneficij, vt de eleemosynis ipsis Fratribus concessis *nihil ab eis exigere, vel extorquere præsumant*. Item priuilegium Leonis Decimi pro Minoribus, quod refert Cassarubius *in priuilegijs Mendicantium verbo Eleemosyna nume. 15.* in quo sub grauibus pœnis, & censuris præcipit, ne impediantur Fratres ad exigendum eleemosynas, vel ipsarum medietatem alicui concedendam.

194 Vtilia valde esse huiusmodi priuilegia pro Regularibus, præsertim quoad hoc quod de eleemosynis sibi concessis non teneantur partem aliquam, siue decimam, Prælatis Ecclesiarum exhibere, constat ex eo quod in ea quæstione an de ijs bonis, quæ per liberam donationem seu largitionem acquiruntur, debeantur decimæ; variæ, ac diuersæ sunt Doctorum sententiæ, quibusdam asserentibus, scilicet Hostiensi, Syluestro, & quibusdam id negantibus, videlicet Valentia, Suarez, & alij; quibusdam verò media via procedentibus, vt Barbosa *lib. 3. Iur. Ecclesiast. cap. 26. §. 1.* & Fagundez *in quinto Ecclesiæ precept. lib. 1. cap. 2.* apud quos de huiusmodi quæstione. Vt ergo in hac opinionum varietate Religiosi non molestentur in solutione alicuius decimæ, seu quotæ de eleemosynis sibi concessis, vtilia sunt præfata priuilegia, quidquid sit de prædictis opinionibus.

195 Adde ad maiorem abundantiam, quod, quicquid sit an liberaliter donantis debeatur, vel non dicta decima, vel quota, nihilominus, quòd de eleemosynis concessis Religiosis non debeatur, adeò certum est, vt oppositum videatur absurdum, vtpotè à nemine assertum, & contra rationem, cum omnino inconueniens videatur pauperibus seu ex eleemosynis viuentibus tale onus imponere. Vt bene Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 1. de Diuino cultu c. 31. n. 9.* & Fagundez *sup. num. 11.*

Circa §.62. & 63.

196 CONCEDITVR hoc loco Seruitis communicatio prærogatiuarum concessarum quatuor Ordinibus Mendicantium, videlicet Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitarum. Quæ porro sint istæ prærogatiuæ, non explicatur à Pontifice alio modo, quam dicendo *quod de cætero fratres Seruorum locum habeant sermonem faciendi in Capella nostra Epiphaniæ, & quinta Dominica Quadragesimæ de Passione nuncupata diebus*, ex quo colligi videtur ex vi huius priuilegij solum concedi ipsis facultas faciendi sermonem in Capella Papæ dictis diebus singulorum annorum, sicut etiam habent Prædicatores pro prima Dominica Aduentus, & Quadragesimæ; Minores alternatiua seruata inter Conuentuales, & de Obseruantia, pro secunda Dominica Aduētus, & etiam Quadragesimæ; Eremitæ S. Augustini pro tertia Dominica Aduentus, & etiam Quadragesimæ; ac Carmelitæ pro quarta Dominica Aduentus, & Quadragesimæ. Isti enim sunt sermones de iure, & consuetudine assignati his Religionibus in Capella Papæ, prout ex verbis etiam Pontificis in hoc priuilegio desumitur, dum dicit, Seruitis assignare dictos dies pro sermone faciendo, *prout alij dictorum Mendicantium Ordinum fratres suis loco, & tempore habent*. Quod etiam priuilegium de Mendicantibus sermonem habituris in Capella Papæ dictis diebus habetur in libro Rituum Ecclesiasticorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sub Leone X.

Circa §.64.

STATVITVR hoc loco, vt nullus cuiusuis consuetudinis prætextu, vel aliquo quouis modo pro consecrationibus Ecclesiarum, vel altarium; Oleo sancto, & alijs Ecclesiasticis Sacramentis aliquid petere, vel extorquere præsumat; quinimo Episcopi prædicta liberè & gratiosè impendere teneantur (*salua tamen refectione consueta in prandio, vel in cœna in consecrationibus Ecclesiarum, vel Altarium*) alioquin si id facere recusauerint, aut Sedes

Diœce-

Diœcesanorum vacauerit, liceat Seruitis consecrationes, & Sacramenta à propinquiori, seu quocunque alio Catholico Antistite, petere atque recipere.

198 Concessa hæc etiam sunt Eremitis S. Augustini in ipsorum Mari magno §. 17. 18. 19. & 21. & Carmelitis in ipsorum etiam Mari magno §. 24. *&* 77. ac partim Prædicatoribus in Mari magno §. 8. & Minoribus §. 6. quibus in locis, & alijs ibi relatis de hac materia egi.

199 Nota tamen circa clausulam illam *Salua tamen refectione consueta in prandio, &c.* merito additam esse à Papa in hoc priuilegio ad tollendos scrupulos simoniæ, qui propterea insurgere possent. Vnde etiam Concilium Tridentinum *sess. 24. de Reformat. c. 3.* Episcopo visitanti suam Diœcesim prout tenetur, quamuis prohibeat munerum receptionem, addit verò, *exceptis tamen victualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non vltra erunt ministranda.* Vbi *victualium* nomine intelligi debent ea quæ consistunt in victu, non autem in alijs necessarijs, vectura scilicet equorum, & similibus. Zerola *in prax. Episcop. p. 2. verbo Visitatio* §. 6 Piasecius *in simil. prax. Episcop. p. 2. c. 3.* Genuensis *in Man. prælat. c. 35. n. 9. & 10.* Stephanus Vueyms *Consilt. 17.* & Barbosa *de offic. & potest. Episcop. Allegat. 73. à num. 57. & in locum Concilij relatum.* Quæ omnia suo modo ad præsens institutum deseruiunt.

Circa §. 65.

200 INdulget etiam Pontifex sub hoc §. Generali Ordinis Seruitarum pro tempore existenti, vt pensatis circumstantijs personarum, temporum, & locorum, possit dispensare cum suis subditis, in ieiunijs, & abstinentijs Regulæ; ac in esu carnium, præterquam tempore Quadragesimæ; item quod percipiant, & habeant ad vsum, & vsum fructum ea quæ ipsis relicta, vel donata fuerint, aut iure hæreditario aut alio quocunque ad eos pertinuerint.

201 Nota primò, hoc priuilegium, quod non video in Mari magno aliorum Mendicantium expressum, dici posse esse explicatiuum iuris communis Prælatorum, cum iuxta dicta *tomo 1. cap. 7. num. 29. & c. 18. numero 64.* possint iure communi dispensare cum suis subditis in Regulæ Obseruantijs. Quod etiam ex Sancto Thoma, Caietano, Soto, Rodrig. Nauarro, & Suarez admittit Tamburinus *de Iur. Abb. tomo 3. disput. 4. quæsit. 7. n. 6.* Addens *nu. 7.* post Sanchez, & Portellum, potestatem hanc amplè interpretandam esse, & posse aptari casibus expressis, & inclusis in expressis. De quo tamen, & alijs spectantibus ad hanc materiam vide dicta locis relatis, & 3 *tomo verbo Dispensare, & dispensatio per tot.* Addendum præterea, facultatem istam posse tolli Generali a Capitulo generali, propter dicta sæpius, scilicet quod Capitulum generale est superius ipso Generali, & quemlibet superiorem posse non solum tollere priuilegia concessa inferioribus, sed etiam limitare, & coarctare ea, quæ ipsis inferioribus etiam de iure communi competunt. Tamburinus *sup. numero 15. & 16.* Non obstante autem, quod prædicta auctoritas iure communi competat Prælatis, non tamen propterea censentur superflua hæc, & alia similia priuilegia, nam explicant magis potestatem Prælatorum ad tollendos scrupulos, vel concedunt aliquam circumstantiam peculiarem, ad quam non videbatur extendi. Vide Cordubam *in Annotationibus ad Compendium priuilegiorum Mendicantium verbo Dispensatio,* & Tamburinum *supra quæst. 8. numero 2. & sequentib.* ac dicta in Mari magno Carmelitarum §. 9.

202 Circa facultatem illam concessam Generali ad dispensandum cum subditis, vt habere possint ad vsum, seu vsum fructum illa, quæ ipsis donata, seu relicta fuerint, nota secundò, facultatem istam quoad bona stabilia sublatam esse à Conc. Trident. *sess. 25. de Regularib. c. 2.* vbi expressè decernitur ne *deinceps liceat superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsum fructum, vel vsum, administrationem, aut commendam.* Quoad bona verò mobilia etiam vacare videtur huiusmodi priuilegium, nisi seruentur quæ tradit idem Conc. loco relato, videlicet quod ea *tradantur Superiori, Conuentuique incorporentur,* licet eorum vsus permittatur *quatenus statui paupertatis conueniat.* De quibus latè *tomo primo c. 6. per tot.* Vide sententiam plurium Doctorum asserentium etiam post Concilium licitum esse habere aliquod peculium ad nutum superiorum reuocabile, & ad solos vsus honestos, & legitimos, prout tenent plures relati à Barbosa *in dictum locum Concilij,* quos etiam sequuntur Diana *parte prima Tract. 6. Resolut. 32.* Bordonus *Resolut. 43. numero 51.* Tamburinus *de Iure Abbat. tomo 2. disp. 22. quæst. 5.* & alij, admitti non debet, propter decreta Concilij adducta, & maximè propter decreta Clementis VIII. & Vrbani VIII. quæ retuli eo *capitulo 6. numero 8.* & declarationes Sacræ Congregationis relatas eo loco *numero 14. & 19.* quæ aliqui ipsorum non viderunt, alij verò non curasse videntur; his enim decretis, & declarationibus explicatur mens Concilij, quod scilicet, neque peculium à Superiorum nutu reuocabile, aut ad solos vsus honestos permitti possit. Excipe casus adductos eo *capitulo 6. numero 21. & 22.* scilicet quando Religio aliter prouidere non potest Religiosis, & cum conditionibus ibi adductis. Vide quoque dicta in Mari magno Carmelitarum *circa §. 7. numero 10.*

203 Tertiò circa illud verbum *hæreditario,* quo vtitur Pontifex, nota, ex eo colligi, posse istos Religiosos succedere iure hæreditario in bona temporalia, non quidem quod ipsi in particulari ea sibi adquirant, sed Monasterio, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa §. 26. numero 79.* & Carmelitar. *circa §. 26. num. 72.* ex alijs priuilegiis ibi adductis.

204 Præterea notandum facultatem hoc loco concessam Generali ad dispensandum cum subditis videri delegabilem ab ipso, iuxta dicta *tomo primo capit. 18. numero 4. & supra in Mare magno Minorum circa §. 40.* est enim facultas competens ex priuilegio perpetuo, & non concessa personæ, sed dignitati, vel officio, ac per consequens non vt nudum ministerium, sed ad instar iurisdictionis Ordinariæ. Quando enim conceditur aliquid perpetuò dignitati, vel officio, tribuitur iurisdictio, & non nudum ministerium, vt docent Bart. *l. ambitiosa, numero 34. ff. de decret. ab ord. fac.* Ioan. Andr. *in addit. ad Speculatorem tit. de legato §. vltim. ad fin. vers. incipienti legatus est Ordinarius.* Bald. *capit. fin. n. vnico de offic. Ordinar.* & ibi Imol. *ad fin.* Syluestr. *verbo Delegatus quæst. 8. dicto 41.* Cac. 3. *var. capit. 20. numero 6. initio, & numero 9. fi. & numero 10. initio,* & ex Theolog. Compendium mendicantium *verbo Absolutio Ordinaria quod Fratres ad fin. dub. 2.* Passarellus *Compend. Minimorum capit. 15.* Henriquez *l. 13. de excomm. cap. 24. numero 2.* Sanchez *lib. 2. de matrimonio disputation. 40. numero 14.* plures alios referens. Obstare tamen videtur clausula illa quæ est in hoc priuilegio, scilicet: *Siue discretio prædicti, & pro tempore existentis Generalis &c.* Quando enim aliquid committitur alicui cum ista clausula *Discretioni tuæ mandamus,* tunc censetur electa industria personæ, & illi commissum nudum ministerium, vt habent Mascardus *de probat. conclus. 594. numero 3.* Marcus Antonius *var. resol. libro primo resolut. 89. numero 2.* Mast. *de clausul. parte prima clausul. 199. numero 3.* Barbosa *in collect. Doct. in cap. fin. de offic. & potestat. Iudic. delegati num. 11.* Nihilominus tenendum est id quod dixi, nam illa clausula non ponitur à Pontifice assertiuè, aut absolutè, sed solum narratiuè, & disiunctiuè, & postea conceditur d. facultas *iuxta arbitrium conscientiæ,* quæ est conditio vniuersalis, quæ inest in similibus concessionibus.

Circa §. 66.

205 STatuit præterea Pontifex, vt nullus Religiosus Ordinis Seruitarum habens aliquod beneficium, aut aliquam pensionem, vel capellanias Seruitiales etiam parui valoris, habeat locum, victum, vestitum, vocem actiuam, vel passiuam, aut aliquod officium, administrationem, vel Prælaturam in Ordine, nisi id Generali videbitur, aut ex speciali Sedis Apostolicæ licentia ei fuerit indultum.

206 Similia fermè priuilegia habentur in Mari magno Carmelitarum circa §. 32. & 104. quæ aliquo modo cum istis con-

conueniunt, & alio differunt, licet per communicationem priuilegiorum inter Mendicantes omnia omnibus sunt cõmunicabilia. Idem dico de alio simili etiam priuilegio pro Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 7. Quibus in locis, & alijs ibi relatis de hac materia egi. Præter dicta autem ibi, vlterius notandum, quod quemadmodũ *circa d. §. 32.* dixi ex illo priuilegio colligi posse Religiosos capaces esse beneficiorum siue Regularium, siue sæcularium, sic etiam in præsenti dicendum ex hoc priuilegio colligi esse capaces pensionum super fructibus, & redditibus illorũ beneficiorum ex Romani Pontificis dispensatione, iuxta dicta *to. 2. c. 2. n. 10. & c. 18. n. 37.* vbi etiam, an fine illa quoq; sint capaces pensionis impropriè dictæ, quæ scilicet non imponitur super beneficia, sed super eos, qui illa habent.

207 Nota præterea, quod quamuis per obtinentes *Capellanias Seruitiales*, vt loquitur Pontifex in hoc priuilegio, intelligi possint parochi, seu Curati, iuxta dicta supra in hoc Mari magno *circa §. 19.* nihilominus quia condistinguit illos ab obtinentibus beneficia etiam Curata, & pensiones, ideo per illos intelligi credo eos, qui in aliqua Capella, Oratorio, aut altari deseruiunt, Missas ibi celebrantes, aut diuinis officijs assistentes designato stipendio, de quibus Gõzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloss. 5.* & Barbosa *de Iure Ecclesiastic. lib. 3. cap. 5. per totum*. Apud quos plura de huiusmodi Capellanijs, & ipsarum Capellanis.

208 Item nota Iulium III. literis sub signatura datis, quæ habentur in Bullario Laertij in hoc Pontifice *nu. 8.* statuisse, vt Fratres huius Religionis beneficia aliqua Ecclesiastica etiã Regularia aliorum Ordinum in titulum, vel commendam habentes, aut officium Pœnitentiariæ exercentes, non possint in domibus Ordinis degere, aut commorari, seu Officia, & Prælaturas obtinere, aut priuilegijs, & indultis, seu voce actiua, & passiua potiri, inhibens etiam ipsis, ne de cetero habitum dimittere, aut ad alium Ordinem laxiorem se transferre, aut nisi beneficia Ecclesiastica, aut officium Pœnitentiariæ exercuerint, extra domos Ordinis manere præsumerent sine sui Superioris licentia in scriptis sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, præcipiens quoque sub eadem excommunicationis pœna Superioribus, vt hãc Constitutionem publicarent, & executioni mandarent.

209 Quid importent verba illa *officium, administratio, Prælatura*, quibus hi Pontifices in his priuilegijs vtuntur, habes ex dictis *to. 2. cap. 13.* Quid etiam vox actiua, & passiua, dixi *tomo 4. verbo Pœna Ecclesiastica nu. 10. & 11. & verbo vox actiua, & passiua.* Quod verò verba illa Bullæ Iulij III. *priuilegijs, communicatione, & indultis Ordinis* gaudere non possint, piè intelligi solum debeant de priuilegijs, indultis &c. quæ in damnum, & incommodum Religionis redundant, non verò de alijs, commodum priuatum concernentibus, dixi *tomo 1. capit. 17. num. 18.* & supra in Bulla *Aurea* dicta *circa §. 7.*

Circa §. 67.

210 CONceditur hoc loco Seruitis, ipsorumque Ordini amplissima communicatio priuilegiorum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. August. & Carmelitarum, sicut eisdem Ordinibus ad inuicem concessa sunt, Prædicatoribus quidem in eorum Mari magno §. 52. Minoribus §. 51. vtrisque in Bulla *Aurea* dicta §. 9. Eremitis S. Augustini §. 52. & Carmelitis §. 105. Quibus in locis, & alijs ibi relatis plura de hac materia dicta sunt.

211 Vlterius nota, quod quamuis scholiastes huius Maris magni in libro cui titulus est *Mare magnum Fratrum Seruorum pag. 74.* dicat per hoc priuilegium concedi etiã Seruitis priuilegia non solum concessa, sed etiam concedenda Ordinibus Mendicantium, id tamen non est verum, vt legenti constabit. Quia tamen Iulius III. in Bulla *Exponi nobis*, quæ habetur *in d. libr. pag. 156.* & in qua continetur hoc Mare magnum, concedit Seruitis omnia priuilegia concessa Prædicatoribus, Minorib. Eremitis S. Augustini, Carmelitis, & Minimis, ac alijs quibuscunque Ordinibus, cum nos Carmelitæ habeamus ex Clem. VII. communicationẽ omnium priuilegiorum concessorum, & concedendorum Mendicantibus, & non Mendicantibus Ordinibus, iuxta dicta locis relatis ex Mari magno Prædicatorum, & Carmelitarum, ideo etiam hac generalissima communicatione frui possunt Seruitæ. Præsertim cum Leo X. in Bulla dudum *in t. 1. Bullar. in hoc Pontifice num. 32.* concesserit omnibus Mendicantibus communicationem priuilegiorum concessorum, & concedendorum, iuxta dicta illis locis.

212 Nota præterea, quod Iulius III. in Bulla relata dum concedit Seruitis communicationem omnium priuilegiorum concessorum Mendicantibus & alijs Ordinibus, loquitur etiam de *viua vocis oraculo in genere concessis*, quod est magnum priuilegium, siquidem extenditur etiam ad viuæ vocis oracula, quod non sæpe, sed raro fit in similibus communicationibus priuilegiorum. Quæ sint autem ista priuilegia Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti Augustini & Minimorum, quæ communicantur Seruitis, consule dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Augustini locis relatis, & quoad Carmelitarum priuilegia ipsorum Mare magnum, quod maximum est inter alia Mendicantium, Compendia nostri Ordinis, Bullam Clement. VII. quæ extat in Bullario Laertij *in hoc Pontifice nu. 31. in tom. 1.* Cassarubium *in Compendio priuil. Mendicant.* Rodriguez *in suo Bullario*, ac Bullam aliam Sixti IV. quæ etiam appellatur *Mare magnum* & habetur in nostro Speculo Ordinis, in Bullario Rodriguez *in Sixto IV.* Bulla 38. & in Bullario Fratrum S. Mariæ de Mercede *pag. 146.*

213 Quomodo autem communicatio priuilegiorum inter Mendicantes sit tanta, vt possint Mare magnum, & Bullas vni Ordini illorum concessas, in nomina aliorum, cui communicatur transferre, dicam ex priuilegio Iulij II. pro Minimis in eorum Mari magno circa §. 34.

Circa §. 68.

214 HIC ponuntur pœnæ, ipsæque grauissimæ contra inquietantes, seu molestantes Religiosos istos in horũ priuilegiorum executione, aut eos cogentes ad aliquid faciendum contra ipsa, vel auxilium, consilium, vel fauorem ad id dantes, quemadmodum etiam idem reperitur in Mari magno Prædicatorum §. 53. Bulla *Aurea* appellata §. 10. Mari magno Minorum §. 52. Eremitarum S. Augustini §. 53. & Carmelitarum §. 106. Quibus in locis, ac alijs, quæ ibi retuli, de hac materia actum est.

Circa §. 69.

215 COnstituuntur hoc loco à Pontifice Iudices Apostolici, & Conseruatores pro executione priuilegiorum, quæ in hoc Mari magno continentur, omnes in dignitate Ecclesiast. constituti, & Canonici Metropolitanæ, seu Cathedralis Ecclesiæ cum amplissimis clausulis similibus ijs, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum §. 54. Minorum §. 53. Eremitarum S. Augustini §. 54. & Carmelitarum §. 107. quibus in locis, ac maximè *to. 2. cap. 10.* vbi de Conseruatoribus egi, ea quæ pertinent ad illos, discussa manent, & an, & quomodo ijs temporibus post Constitutionẽ Gregorij XV. eorum authoritas limitata, seu coarctata sit.

216 Circa syndicos Romanæ Ecclesiæ, quibus correspondent in alijs Religionibus Procuratores, & de quibus est sermo in hoc priuilegio, præter dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini, ac *tomo 4. verbo Procuratores Religionum*, vlterius nota, dictos Procuratores Religionum posse appellari syndicos, prout colligitur apertè ex *cap. vnic. de syndico*, vbi syndicus appellatur Procurator constitutus à Monasterio pro suis negotijs forensibus tractandis. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut. 119. num. 8.* Imo etiam possunt dici syndici Rom. Ecclesiæ, aut Sedis Apostolicæ, siquidem bona Religiosorum, Mendicantium præsertim, specialiter pertinent ad Sedem Apostolicam, iuxta dicta sæpius in præcedentibus, & talea Procuratores, maximè Procuratores Generales, instituuntur cum magna authoritate ex priuilegijs Sedis Apostolicæ, iuxta dicta eo verbo *Procuratores Religionum num. 5.* Accedit, quod cum *Syndicus* Græcè idem sit quod *defensor*, teste Glossa in *d. cap. vnic. de syndic.* cum Procuratores ordinum instituti sint ad eos defendendum, proculdubio syndici etiam appellari poterunt. Hieronymus Rodriguez *supra* ex alijs.

Circa

Circa §.70.

217 NON obstantiæ amplissimæ, quæ habentur in hoc loco, sunt similes illis, quæ extant in Mari magno Prædicatorum §.55. Minorum §.54 Eremitarum S. Augustini §.55. & Carmelitarum §.108. quibus locis, & aliis ibi citatis plura dicta sunt ad intentum.

218 Addendum est pro complemento, clausulam illam positam in hoc, & similibus priuilegiis, scilicet, *& quæcunque alia, quæ in futurum per nos, vel sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, vel ordinari contra præsentium litterarum tenorem, &c. irrita, & inania, &c. decernimus*, qua Pontifex declarat non posse contrauenìri huiusmodi priuilegiis à se, vel ab aliis Successoribus, non esse inutilem, aut superfluam. Et si enim verissima sit Regola illa iuris, quod *Par in parem non habet imperium l. nam, & magistratus ff. de recept. arbitr. l. ille, à quo, §. tempestiuum ff. ad Trebell. c. inferior, cap. denique 21 dist. c. innotuit 20. §. quamuis de elect. c. 1. de locato.* Clarus §. *fin. q. 38. nu. 3. vers. quæro pone*, Bart. Peretti *ad Extrauag. Ambitiosæ de rebus Ecclesiast. non alien. verb. prædecessor. num. 5. pag. 226.* Reboffus *tom. 3. ad leges Galliæ, tract. de euocat. num. 46. pag. 165.* cui Regulæ videtur derogari per istam clausulam, si quidem per illam veluti ligantur manus Pontificum successorum, ne faciant aliquid contra dicta priuilegia, nihilominus, vt dixi, non est inutilis, aut superflua; eo quod, & si idem Pontifex qui priuilegia concedit, & successores ipsorum possint illa reuocare, non tamen censentur id facere, etiam si aliquid ordinent, aut præcipiant in contrarium, nisi expressè illis derogent. *cap. cum ordinem. de rescript.* Doctores. *ibidem* communiter, & Suarez *de legib. lib. 8. c. 39. num. 3.* Quod adeo est verum, quod rescriptum impetratum contra priuilegiatum non præiudicat ipsi, nisi de priuilegio fiat mentio. Felinus *in cap. 1. num 14. vers. tertio restringe*, Beroius *num. 72. hoc tit.* Abbas *in cap. ex parte, il 1. nu 2.* & Soccin. *num. 11. de priuileg.* Rebuffus *in praxi. tit. differentiæ inter rescripta gratiæ, & iustitiæ. ex num. 21.* Estque hoc priuilegium iure communi competens Cistercensibus *cap. cum ordinem* relato, ac proinde etiam aliis Religiosis communicantibus cum ipsis in priuilegiis, quales sunt Mendicantes. Quæ autem expressio priuilegij, sufficiat ad ipsius derogationem, dixi supra in Mari magno Minorum *circa §. 15. 16. & 17.*

Circa §.71.

219 STatuit hoc loco Pontifex, vt transumpto authentico huius Maris magni ea fides indubia adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis litteris originalibus, si exhiberentur, vel ostenderentur. Pro quo vide dicta in simili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *circa §. 56.* Minorum *circa § 54.* Eremitarum S. Augustini *circa §. 56.* & Carmelitarum *circa §. 108.*

220 Præter quæ circa clausulam illam *volumus, & decernimus* nota, posse dici eam inducere ius nouum, & declarare antiquum. Etenim dictio *volumus* hunc effectum habet, vt post Glossam *in Clement. 1. de rerum permut.* & Abbatem *in cap. Sedis Apostolic. de rescript.* ac Barbat. *in Clement. litteras. in 4. col. de rescript.* tradit Flamin Paris. *de confident. benef. quæst 58. numer. 44. in fine* Quod potiori iure dicitur de dictione illa *decernimus*, iuxta gloss. *in cap. cos, de sent. excommun. l. 6. Clement. 1. de causa possess. & propriet. Clement 2.* vbi Gloss. *verb. decernimus, de rebus Eccles. non alienand.* Flamin. *de resign. lib. 13. q. 2. num. 3.* Et quod inducit nouum ius & declarat antiquum, post Abbatem & Decium *in cap. decernimus de iudic.* & Gloss. *verb. decernimus, in Clemen. per litteras de praben.* tradit idem Flamin. Paris. *de confident. benefic. q. 58. num. 44.* Barbosa *de dictionib. dict. 79. num. 1. & 2.* An verò huiusmodi dictiones *volumus, & decernimus* imponent necessitatem præcepti, variant Doctores, de quo ex ipsis Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap 4. num. 40. & 41.*

221 Dubitari autem potest circa hoc priuilegium, an nomine *Notarij publici*, cuius transumptioni horum priuilegiorum Pontifex vult adhiberi fidem, intelligi possint Notarij, qui à Regularibus institui possunt, iuxta priuilegium Pij V. pro Prædicatoribus, quod retuli *tomo 4. verbo Notarius Regularis nu. 6.* Et videtur quod sic, propter amplissima illa verba, in quibus concedit illi facultatẽ, vt possint iuxta *mandatorũ, concessionum, indultorum, priuilegiorum, & rescriptorum huiusmodi formam, continentiam, & tenorem, monere, & requirere, aliaque omnia, & singula circa ea requisita, & opportuna facere, agere, exercere, & exequi, ac de eisdem omnibus, & singulis publicos, & publica actus, & instrumenta coram testibus ad hoc requisitis conficere, & stipulari, ac in notam redigere, vt exinde, semel, vel pluries, prout ad id requisiti fuerint, vnum, vel plures, ac plura, publicos, & publica actus, & instrumenta, quibus eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra, ac vbique, ac si per alios quoscunque publicos, & authenticos, rogatos Notarios stipulata, confecta, & publicata, & authenticata fuissent, conficere, & debitis signis, & characteribus subscribere, publicare, & authenticare, &c.* Quibus accedit, quod cum libris campsorum, mercatorum, vel similium plena fides adhiberi soleat, & consuetudo, vel lex id statuens valida sit, vt resoluunt Viuianus *tom. 1. commun. opin. lib. 4. tit. 11. num. 316.* Mascardus *de probat. concl. 973. num. 16.* Surdus *decis. 312. num. 3.* Stephanus Gratianus *disceptat. forens. cap. 171. num. 2.* Couarrubias *practic. cap. 22. num. 8. in fin.* & ex ipsis Barbosa *in Collectan. DD. in cap. cum dilectus de fid. instrument. num. 6.* iuxta mentem ipsius *cap. cum dilectus* illis verbis, *Quod si consuetudo*, maiori ratione id dici debet de instrumentis stipulatis, seu confectis à notarijs Regularibus. Præsertim, cum libris ratiocinatiorum Monasteriorum Regolarium scriptis manu notarii monachi, vel Monialis fides etiã adhiberi soleat. Rodriguez *in Addit. ad Summ. tom. 4. cap. 58. num. 11.* alter Rodriguez *in Compend. Resolut. 100 num 5.* ex aliis, quibus iungitur Quintana Dueñas inferius referendus.

222 Dubitari similiter poterit, an nomine *Notarij publici* intelligi necessario debeat Not. Apost. seu Ecclesiast. aut fori Eccles. an vero possit intelligi Notarius Cæsareus, Regius, sæcularis, & solum pro foro sæculari designatus. Et quidẽ, licet videatur dicendum sufficere Notarios fori sæcularis; cum Pontifex dicat *Cuiuscunq; Notarij publici*, non exprimendo, quod sit fori Ecclesiastici, & *lex generaliter loquens generaliter sit intelligenda*, vt habetur ex *l. pretio ff. de public. in rem act. l. in fraudem § vlt. ff. de testam. mil. l. 1. § generaliter ff. de leg. præst. l. 1. §. quod autẽ ff. de aleat. l. fin in fin.* vt tenet Quintana Dueñas *in Tract. 3. Iubileo dub. 6.* apud quẽ alia ad intentum. Nihilominus quia causa ista Ecclesiastica est, & in ea agitur de re spirituali, scilicet priuilegiis Regularium personarum, ideò dicendum requiri quod tales Notarij sint Apostolici. *argum. cap. fin. de fid instrum.* vbi Doctores, specialiter Ioan Andr. *num. 7.* Abb. *num. 9.* Felin. *nu. 3 & 4* & Rota in Patauina *Decimeteæ* 10. Martii 1603. coram Coccino decis. 101.

MARE MAGNVM MINIMORVM.

IVLIVS *Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Francisco de Paula Generali, & Prouincialibus, Correctoribus, & vniuersis Fratribus Ordinis Minimorum salutem, & Apostolicam benedictionem. Virtute conspicuos Sacri Ordinis vestri professores, qui contemplationi cœlestium feruenter inuigilant, &c.* Omitto alia, quæ habentur in hoc Mari magno, seu Bulla Iulij Secundi, quia eadem fermè ad pedem litteræ, etsi cum aliqua alteratione in paragraphis, & mutatione verborum circa personas Prælatorum, & Fratrum Ordinis Prædicatorum, ac Ordinis Minimorum, habentur in Bulla Gregorij Vndecimi, quæ extat inserta in Mari magno Prędicatorum *a numero primo, & sequentibus*. Hoc verò diploma Iulij Secundi, seu Mare magnum Minimorum datum fuit Romæ apud S. Petrum Quinto Kalend. Augusti anno 1506 Pontificatus eiusdem Iulij anno tertio.

COM-

COMMENTARIVS IN MARE MAGNVM MINIMORVM.

SVMMARIVM.

Huius Maris magni Minimorum author Iulius II. nu. 1.
Quis hic Pontifex. ibid.
Causa huius concessionis. ibid.
De huius Religionis laudibus, & excellentijs. n. 2.
Generales electi sunt eo ipso veri Generales. n. 3.
Alia priuilegia similia. n. 4.
Notanda circa illa. ibid.
Generales amoueri possunt à Prouincialibus, & Vigilibus. num. 5.
De simili aliarum Religionum priuilegio. n. 6.
Dictio Indulgemus *quid importet. n. 7.*
Vigiles, qui sint in Ordine Minimorum. n. 8.
Regula Ordinis Minimorum. n. 9. & 10.
In electionibus Generalium, & Prouincialium tempus à iure statutum non currit. n. 11.
Quando procedit hoc priuilegium. n. 12.
An possit Religio renunciare ipsi. ibid.
Prælati instituti etiam non per electionem exercent sua officia. num. 13.
Quomodo intelligendum. n. 14.
Lectores deputati absque alia licentia legere possunt. n. 15.
Notanda circa hoc priuilegium. n. 16.
Quid pro locis in quibus viget studium generale. n. 17.
Decreta pro studijs linguarum. n. 18.
Decretum S. Congregationis de propaganda fide. n. 19.
Vtile valde pro S. Ecclesia augmento. n. 20.
Facultas suscipiendi Ordines a quocunque Episcopo. nu. 21.
An sit reuocata. num. 22.
Qui intelligantur per Episcopos gratiam, & communionem Sed. Apostolic. *habentes. n. 23.*
De intelligentia lingua Latina pro Ordinandis. ibid.
Facultas habendi Oratoria, & altare portatile. n. 24.
An reuocata per Concilium Tridentinum. n. 25.
Facultas commorandi in excommunicatorum territ. n. 26.
Et petendi ob illis necessaria vita. ibid.
Clausula Nisi illi vobis fuerit interdictum. *n. 27.*
Quæ prohibita sint Christianis cum Iudæis. ibid.
Facultas Prælatis concessa ad absoluendum subditos à censuris, & dispensandum cum illis in irregularitatibus. num. 28.
Quomodo intelligenda. n. 29.
A quibus censuris, aut pœnis. n. 30.
Quomodo competat passiuè ipsis Superioribus. n. 31.
An in vtroque foro. n. 32.
Quæ notanda circa illa. n. 33.
Quid si sic absoluti discedant ab Ordine. n. 34.
Quid de Nouitijs. n. 35.
Quid de illis, qui volunt fieri Nouitij. n. 36.
De clausula Etiam si super hoc eis induciæ concedantur. *num. 37.*
In quibus casibus remitti debent Religiosi ad Sedem Apost. num. 38.
Non possunt conueniri, aut cogi ad plura, quæ referantur. num. 39.
De hac materia remissiuè. ibid.
Prælati corrigant prouisos quibuscunque personis, non coguntur Socios assignare, nec aliquos assumi Fratres pro suis negotijs. num. 40.
De alio priuilegio Gregorij XI. n. 41.
Prouisi extra Ordinem non admittuntur in Capitulis. numero 42.
Quid de Capellanis Principum. n. 43.
Capellani Papæ, qui sint. ibid.
Quid de Designatis pro prædicanda Cruciata, & pro Inquisitoribus. n. 44.
An maneat in sua vi hæc facultas. n. 45.
Nullus professus discedere potest sine licentia, aut ab alio retineri. n. 46.
De simili aliorum priuilegio. n. 47.
Notanda circa illa. n. 48.
Episcopi an excommunicari possint, aut suspendi. ibid.
An tales discedentes sine licentia gaudeant priuilegijs suarum Religionum. ibid.
De Religiosis exeuntibus ab Ordine prætextu transitus ad alias, & non id facientibus. n. 49.
De strictione Ordinis Minimorum. n. 50.
Alia remissiuè. num. 51.
Facultas procedendi contra apostatas. n. 52.
Dom. Episcopi non suscipiunt eos sub sua protectione. n. 53.
Quando censeantur id facere. ibid.
Apostatæ priuantur eis, quæ possident. n. 54.
Culpa, & pœna cooperantium ad apostasiam. n. 55.
Egressi ab Ordine non prædicant, audiunt confessiones, aut doceant. n. 56.
De simili concessione aliorum Mendicantium. n. 57.
Quomodo proceditur contra id facientes. ibid.
An eiecti iam emendati, qui non recipiuntur in sua Religione, debeant ad aliam transire. n. 58.
An damnandi ad triremes, vel perpetuos carceres cogi possint ad transitum ad aliam Religionem. ibid.
Facultas Prælatorum ad licentiandum Fratres ad alios Ordines, quibusdam exceptis. n. 59.
Notanda circa hoc priuilegium. n. 60.
De habitu huius Ordinis ab alijs non gerendo. n. 61.
De simili aliorum Ordinum priuilegio. n. 62.
Notanda circa illud. n. 63.
Exemptio à decimis de hortis, & virgultis. n. 64.
Facultas applicandi debita incerta volentium ingredi Religionem. n. 65.
Quomodo vtile sit hoc priuilegium. n. 66.
Alia notanda circa restitutionem incertorum. n. 67.
Libertas sepulturæ in Ecclesijs Fratrum. n. 68.
Dicta circa hoc priuilegium alibi. n. 69.
Cur sepultura dicatur libera. n. 70.
De indulgentijs lucratis à volentibus sepeliri in Fratrum Ecclesijs. ibid.
An in alijs locis præter Ecclesias, & cœmeteria possint Fratres sepelire defunctos. n. 71.
Alia remissiuè. ibid.
Nullus sine assensu Fratrum in eorum Ecclesijs sepelitur, aut officia pro defunctis facit. n. 72.
Quæ consonent huic priuilegio. ibid.
Pro tempore interdicti, & pro familiaribus priuilegia. num. 73.
Alia similia pro alijs Mendicantibus. ibid.
Praxis Regularium pro eijciendis excommunicatis, & interdictis. n. 74.
Dare causam interdicto quid sit. n. 75.
Confessiones Fratrum quibus facienda. n. 76.
Num sit priuilegium hoc derogatum. n. 77.
Necessitas articuli mortis an extendatur ad mortis periculum. n. 78.
Existentes extra Conuentum non excusantur à confessione ratione alicuius nota. n. 79.
Prælatis Ecclesiarum prohibitam audire confessiones Fratrum. num. 80.
An propterea tales confessiones sint inualida. n. 81.
An id fieri possit de licentia Superiorum Ordinis. ibid.
De non cogendis Fratribus ad Synodos. n. 82.
Nec ad subiacendum Constitutionibus Prælatorum Ecclesia-

1 QVEMADMODVM Sixtus IV. Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, & Carmelitar. Bullas, quæ *Mare magnum* appellantur, piè concinnauit, & Innocent. VIII. ipsius post Alexand. VI. successor, Maris magni Seruitarum author quoq; & compilator deuotus extitit, sic etiam Iulius II. Sixti nepos, & Innocentij successor Natione Italus patria Sauonensis ex Genuensium ditione anno Dom. 1503. ad Pontificatum assumptus Ordini Minimorum deuotissimus ipsorum similiter Maris magni concinnator voluit esse. Deuotionis erga hunc Sacrum Ordinem causa dicitur fuisse, quod eius Sanctissimus Patriarca Franciscus de Paula eidem Iulio Thurone in Gallijs agenti dixerit: *Cum eris Romæ sedebis in solio Petri, commendo tibi Religionem meam.* Quia ergo propheticæ prædictioni effectus correspondit, Iulij gratitudo erga sanctum, eiusque familiam, diploma hoc, & plura alia concedentis correspondere decuit. Cur *Mare magnum* appelletur, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *in principio.* Extat porrò in Bullario Laertij *tom. 1.* inter Bullas huius Pontificis *num.* 10. & in Bullario Rodriguez *in Iulio II. Bulla* 6. item inter priuilegia Ordinis Minimorum à Gaspare Passarello Generali Correctore collecta *fol.* 34. vbi dicit confirmatum, & corroboratum postea fuisse à Leone X. Adriano VI. Clem. VII. Paulo III Iulio III. Paulo IV. & Pio V. ac apud Laurentium de Peirinis eiusdem etiam Ordinis *in to. 1. priuil. Minimor. inter Constit. Iulij II Constit. 2.*

2 De huius autem Sacræ Religionis institutione, excellentia, & viris illustribus sanctitate, & doctrina agunt Paulus Morigia *de Orig. Religion lib. 1 cap 49* Siluester Maiullus *in Oceano Relig. lib.* 5. Hieronymus Roman. *de Republ. Christian. lib. 6. cap.* 31. Petrus Opiner *in Oper. Chronol. tom. 1. an.* 1458. Gualterius in *Tab. Chronolog. sæcul.* 15. *ann.* 1473. Platus *de bono stat. Relig. lib. 2. cap. 22.* Azor *instit. moral tomo 1. lib. 13. cap. 11.* Rodriguez *tom. 1. quæst. regul. q. 2. ar. 7.* Eius Compendiator alter Rodriguez *Resol* 123. *nu.* 37. Claudius Robert. *in Gallia Christiana tit. de General.* Barbosa *de iure Ecclesiast. lib. 1. c. 41. n. 188.* & plures alij tam huius familiæ alumni, quam exteri.

Circa §. 1.

3 ERgo præfatus Pontifex Iulius post miras, & singulares laudes, ac prærogatiuas Ordinis Minimorum, quas refert, ad instantiam S. Francisci de Paula tunc temporis Generalis Correctoris, & Prouincialium eiusdem Ordinis declarat Generales ipsius statim postquam electi fuerint, secundum regulam, & constitutiones eo ipso esse veros Generales, curam animarum habere, liberè gerere, Fratres ligare, ac soluere, nec non in eodem Ordine agere posse, quę viderint expedire, & Fratres ipsos eisdem deuotè, & humiliter obedire, & intendere debere.

4 De hoc priuilegio, & alijs concernentibus plura dicta sunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 1. & 2. Minorum *circa* §. 1. Eremitarum S. Augustini *circa* § 49 Carmelitarum *circa* §. 30. & Seruitarum *circa* §. 8. Notat vlterius Peirinis huius Maris magni Scholiastes *num.* 1. ex vi huius priuilegij colligi Generalem statim, ac est electus, confirmari à Sede Apostolica. Cæterum etsi id expresè non habeatur in illo, implicitè tamen continetur, imò expresè in Mari magno Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & Seruitarum, vt in loco relato ex Mari magno Prædicatorum dixi, quarum Religionum priuilegijs fruuntur etiam Minimi. Obseruat etiã, quod iure communi postquam quis est electus ad aliquam dignitatem, si ante confirmationem se ingerat exercendo aliquem actum ad talem dignitatem spectantem, est ipso facto priuatus iure adquisito per talem electionem, ex *Cap. auaritiæ de elect. in 6. & cap. qualiter eod. tit.* De quo etiam di *to. 1. cap* 15. *num.* 36. Obseruanda etiam verba illa *Ordinem ipsum præfatæ Sedi immediate subiectum*, ijs enim denotatur ipso iure esse hanc Religionem soli Papæ subiectam ex adductis per Tiraquellum, in *l. si vnquam vel bo reuertatur num.* 125. *C. de reuocat. donat.* & per Rebellum *de obligat. Instit. p. 2. lib. 1. q 6. num.* 37. Item sine

vllo

vllo medio, aut sub aliquo alio nisi sub Papa, de quo sæpius dictum est in alijs priuilegijs Mendicantium.

Circa §. 2.

5 INdulget hoc loco Pontifex Iulius, vt Generalis huius Ordinis, eiusq; successores possint amoueri secundum Regulam, & Constitut. Ordinis à Prouincialibus, & Vigilibus, approbans quidquid hactenus factum fuerat, & concedens Generali liberam facultatem exequendi suum officium quoad præmissa.

6 De simili priuilegio aliorum Mendicantium dictum est supra in Mari magno Prædicator. *circa* §. 3. Minorum *circa* §. 1. Carmelit. *circa* §. 30. & Seruitarum *circa* §. 8. Notat etiam Peirinis hic Generalem huius Ordinis posse amoueri non solum in Capitulo Generali; sed etiam extra illud in tribus casibus, scilicet, si fuerit dilapidator bonorum Religionis, si incontinenter, aut scandalosè viuat, si Regulam destruat, aut relaxet. Pro quo vide dicta locis relatis.

7 Circa verbum *Indulgemus* quo vtitur Pontifex, dum loquitur de facultate Vigilum, & Prouincialium ad deponendum Generalem nota, hanc dictionem quandoq; denotare concessionem priuilegij, vt in c. *si terra de priuil.* quandoq; imponare solum id quod de iure competit, vt per Gemin. *cons. 72. num. 2.* refert Card. Tuschus *pract. concl. to. 2. litter. D. concl. 293.* & Barbosa *in tract. de dictionib. dict. 158.* Idque ex *cap. quia de procurat. cap. & si Christus de iure iuran.* comprobat Seraphinus Freitas in *Bullar. Ord. S. Mariæ de Mercede in scholijs ad Bullam* a *Vrbani* IV. Quibus fauent Grammatici aliqui dicentes verbum *Indulgeo* significare idem quod consensum, & complacentiam. Hoc ergo posteriori sensu accipiendam credo in præsenti dictionem istam *Indulgemus*, cuius signum est, quod Pontifex se remittit ad Regulam, & Constitutiones Ordinis, & approbat facta vsque ad illud tempus.

8 Quid importent *Vigiles* in Ordine Minimorum, de quibus sit mentio in hoc priuilegio, & alijs inferius referendis dubitari potest. Et dicendum, eos videri esse idem quod Diffinitores in alijs Ordinibus Mendicantium, cuius signũ est, quod in simili ipsorum priuilegio in eorum Mari magno locis relatis vocantur Diffinitores 11, qui in isto priuilegio vocantur *Vigiles*. Obseruat autem Peirin. *sup. in Const. 6. Iulij II num. 26.* quod non obstante quod hic Papa præceperit, quod essent tales *vigiles*, nihilominus in desuetudinem id abijsse, & tantum vnum vigilem in eo Ordine fuisse. Alios autem eius Ordinis professores audio conquerentes quod talium Vigilum munus cum Ordinis detrimento suppressum sit.

9 Quia verò in hoc priuilegio, & alijs fit mentio de Regula Ordinis Minimorum, ideo notandum Sanctissimum Franciscum de Paula huius Ordinis fundatorem tres Regulas eidem dedisse, prout colligitur ex Passarello, Peirinis, & alijs eiusdem Ordinis auctoribus, ac maximè ex Iulio II. in Bulla *Inter cæteros* eas approbante. Prima fuit pro Fratribus, secunda pro Monialibus, & tertia pro Tertiarijs.

10 In prima de qua hic est sermo, plura pro ipsis Fratribus sanctissimè ordinata sunt.

Circa §. 3.

11 COncedit etiam hoc loco vt in electionibus Generalium, & Prouincialium tempus à iure statutum non currat nec in hac parte iuris regulis coarctentur Fratres.

12 Procedit hoc priuilegium, sicut & aliud simile Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 7. & Minorib. in eorum etiam Mari magno §. 2. quantum ad hoc, quod Religiosi isti, & alij, qui cum ipsis communicant in priuilegijs, non sint astricti in electionibus Generalium, & Prouincialium, Regulis iuris, quæ non præscribunt essentialia, sed tantum accidentalia electioni. Vtputa primò, quod electio non fiat ante sepulturam defuncti. 2. quod electio fiat intra tres menses computandos à die mortis, priuationis, vel renunciationis 3. quod electores electione secuta teneantur intra octo dies eã præsẽtare electo. 4. quod electus teneatur intra mensem computandũ à die præsentationis electioni vel consentire, vel dissentire. 5. quod post consensum præstitum teneatur electus intra tres n enses à die præstiti consensus confirmationem petere. Iuxta dicta loco relato ex Mari magno Minorum post Mirandam, Sigismundum de Bononia, Petr. nis. & Sanctorum. Nota tamen, quod si Religio ista, & aliæ relatæ, ac quæ communicant cum ipsis in hoc priuilegio, habeant constitutiones, seu statuta, quibus ordinetur obseruantia dictarum ceremoniarum solum accidentaliter pro electionibus requisitarum, obseruari debent tales constitutiones, seu statuta; maximè si sint auctoritate Papæ confirmata: eo quod per illa videantur renunciasse huic priuilegio, vt colligitur ex capite *si terra de priuilegijs*, & ex Regula 61. *de Regul. iur. in 6.* Vbi dicitur: *Quod ob gratiam alicuius conceditur, non est in eius dispendium retorquendum.* Præsertim, quia ea quæ ponuntur in priuilegijs censentur habere clausulam, *Quatenus pars vti velit.* Oldradus *cons. 206.* Sarnensis *de triennal. q. 94 nu. 11. & de ann. q. 4 nu. 4.* ac Rota *decis. 229 in fin. p. 2. Recent.* Quod tamen intellige, iuxta dicta *to. 4. verb. Priuilegia Regular. num. 14.* si tale priuilegium censeatur inutile, aut indifferens Religioni, propter dicta eo loco, quo etiam sensu accipiendus est Peirinis hic. Item si sit renunciatum in Capitulo Generali omnium consensu. Suarez *de Relig. to. 4. Tract. 8. lib. 2. c. 22. num. 15.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 120. num. 3.* Maximè cum non sit contrarium Papæ, quia si tale esset, Religiosi non possent renunciare ipsi. Ioannes Andreas *in cap. cum tempore de arbitr.* Franchus *in cap. 1. de pactis in 6. n. 1.* Geminianus *ibi num. 5.* Sigismundus *in Addit. ad d. dub. 120.* idem dico, si tale statutum factum sit à Papa per modum præcepti, iuxta dicta sæpius De quo etiam Peirinis *to. 3. priuileg. Minim. in addit. ad Constit. Iulij II. c. 3. num. 10.*

Circa §. 4.

11 STatuit quoque hoc loco, vt vigiles, Prouinciales, & Correctores, aut delegati Visitatores, seu Vicegerentes, qui secundum statuta huius Ordinis, etiam non per electionem instituuntur, postquam sic instituti fuerint, habeant curam animarum Fratrum, ipsosque ligare, & absoluere possint, iuxta Ordinis instituta.

14 Habetur etiam hoc priuilegium in Mari magno Minorum §. 3. Carmelitarum §. 68. quibus locis, & alijs ibi relatis, quæ necessaria videntur circa illud dicta sunt. Quamuis autem Peirinis *hic* videatur illud restringere solum ad aliquos Correctores, nihilominus cum illud sit vniuersale, intelligi debet de omnibus in ipso contentis: dummodo (vt inquit Pontifex) *secundum statuta eiusdem Ordinis* instituti sint. Vide etiam dicta in Mari magno Seruitarum *circa* §. 41. vbi simile priuilegium ipsis videtur concessum; ex vi cuius possunt Priores Conuentuales eligere extra Monasteria quibus præficiuntur & ab alijs Fratribus, quam illis quibus præficiuntur, quod, vt dixi eo loco, notabile priuilegium est, & supra ius commune. Cum ius commune præscribat Abbates, & Priores, vt alios Monasteriorum Præfectos, à monachis, & Fratribus, quibus præficiuntur, & non ab alijs, eligi debere, iuxta dicta sæpius, præsertim in Mari magno Minorum *circa* §. 3. *num. 11.* & Carmelitarum *circa* §. 7. *in Regulæ expositione num. 47.*

Circa §. 5.

15 COnceditur hoc loco, vt Fratres huius Religionis secundum ipsius instituta pro lectoribus deputati possint absque alicuius licentia Theologiam in Conuentibus legere, exceptis locis, in quibus viget studium generale; ac quando consuetudine habetur, quod doctuius in illa facultate vt Magister solemniter incipiat.

16 Circa quod priuilegium, præter dicta supra in simili materia in Mari magno Prædicatorum, & Minorum *circa* §. 4. & Carmelitarum *circa* §. 85. Nota Peirinis *hic* duo dicere. Primum est, quod id quod supponitur *cap. 1. 2. & 3. de Magistris*, scilicet, nullum posse docere Theologiam, vel Scripturam, absque Ordinarij, seu studiorum Rectoris licentia decerni etiam in Concilio *Trid. sess. 5. c. 1. de reformat.* Secundum circa limitationem illam positam in hoc priuilegio pro casu scilicet, quod sit consuetudo quod aliquis Doctor solemniter incipiat; circa quam dicit, quod requiratur hæc licentia, quando Religiosi legunt in illis studiis,

studiis, in quibus nõ legũt nisi Magistri, Doctoratus gradu insigniti. Sed quod attinet ad primum, Concilium solũ loquitur de lectoribus S. Scripturæ non de lectorib. Theologiæ; imò etiam de lectoribus S. Scripturæ dum in claustris Monasteriorum legunt, quod non requiratur hæc licentia, expressè habetur à Concilio loco relato illis verbis *Quod tamen de lectoribus in Claustris Monachorum non intelligatur*. Quamuis autem Concilium his verbis solum loquatur de monachis, nihilominus id etiam intelligi de Regularibus alijs, qui monachi non sunt, Mendicantibus videlicet, constat tum ex vsu, & praxi Ecclesiæ, tum ex declaratione S. Congregationis, quam retuli *to. 3. verbo Episcopus quoad Regulares n. 26. & to. 4. verbo Lectio quoad Regulares nu. 2.* quam etiam refert Naldus *in summa verbo Legere num 6.* & Barbosa *in locum relatum Concilij* ex Galerio & Sellio. Quod attinet verò ad secundum, limitatio illa in hoc priuilegio posita non intelligitur eo modo quo à Peirinis intellecta est, sed solum iuxta dicta in Mari magno Minorum *circa* §. 4. quando scilicet consuetudine introductum est, vt aliquis Doctor solemniter incipiat legere. Ita enim habetur etiam ex praxi Religionum, & cum hæc limitatio non habeatur in priuilegio Carmelitarum, vt notaui *circa d. § 4.* Maris magni Minorum poterunt, illa non obstante, Carmelitæ, & alij, qui cum ipsis communicant in priuilegijs, incipere legere in suis Conuentibus, etiam antequam incipiat Doctor ille solemniter legere in studiis publicis.

17 Circa limitationem autem illam primam positam in hoc priuilegio, scilicet *Illis locis exceptis, vbi viget studium generale.* nota primo quod studium generale dicitur illud quod est institutum per Papam, Regem, aut Principes. Cassaneus *in catalog. glor. mund. p. 10. considerat. 32.* Perez *l. 1 tit. 10 lib. 1. ordin* Ortiz *in patrocin. pro Gymnasio Casarangustano p. 1. a num. 13. & p. 3. num. 2.* Barbosa *supr. num. 48. & 49. ac de offic. & potest. Episcop. Allegat. 56. num. 22.* & Trullenc. *in Decalog. lib. 1. cap 8 dub. 12. §. 9 num 3.* Nota secundò, quod, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 4. non obstante hac limitatione, consuetudine etiam obtinetur quod Religiosi, legant in suis Conuentibus S. Theologiam, & alias artes ipsis concessas, etiam quando tales Conuentus sunt in locis studiorum generalium.

18 Notat hoc loco *num. 19.* Peirinis relatus decretum Pauli V. circa studium linguarum exterarum habendum in Monasterijs Regularium, de quo egi *to. 1. cap. 18 nu. 85 & to. 4. verbo Lectio quoad Regulares num. 5. & 6.* vbi etiam retuli decretum aliud S. Congregat. *de Propaganda fide* de anno 1625. sub Vrbano VIII. quia tamen idem Peirinis postea *to. 3. priuileg. Minimor in Addit. circa Constitut. Iulij Secundi cap. 3. nu. 11.* refert aliud decretum eiusdem S. Congregat. sub eodem Vrbano VIII. de eadẽ re die 16. Octob. 1625. ideo placuit illud in præsenti referre, etsi credam illud, vel non fuisse publicatum, vel si fuit publicatum, non fuisse receptum, aut executioni mandatum, & forsan moderatum per aliud decretum eiusdem S. Congregationis sub eodem Papa Vrbano VIII. quod retuli loco citato, & quod mihi constat intimatum esse Generalibus Ordinum in multis Capitulis Generalibus, quæ anno 1625. quando editum est, celebrabantur, vt dixi *tom. 1. cap. 18. num. 85.* relato.

19 Decretum porro istud talis tenoris est.

Decretum Sacræ Congregat. de Propaganda Fide.

QVONIAM *in* Concilij *Viennensis* (quod habetur *Clem. 1. de Magistris*) *celebratione, vsque ad præsens experientia comprobante Regulares, etiam si multoties fuerint commoniti linguarum studia, aut non instituisse, sicut illis præceptum fuerat, aut instituta deseruisse & nouissimè hoc idem compertum est ex ijs, quæ post constitutionem felic. record. Papæ Pauli V. & Sacræ Congreg. de P. F. decreta contigere. Eadem Sacra Congregatio dolens opus ad animarum salutem necessarium tam facile negligi ab ijs, qui ad illam procurandam præcipuè à sanctis Regularum Ordinis fundatoribus, a primæua eorum institutione mancipati sunt, cupiensque Concilium, Constitutionem ac decreta præfata omnino executioni demandari, vt Euangelicos operarios linguis instructos habeat, quot cum necesse fuerit ad messem Domini amplissimam Dei verbum sitientem mittere possit. Præsenti decreto de speciali S. D. N. Vrbani VIII. mandato iterum Regularium, & cuiusuis Instituti, Societatum, & Congregationum Generalibus, alijsque eorum superioribus præcipit, vt linguarum, videlicet Hebraicæ, Græcæ litteralis, & communis. Latinæque, ac Arabicæ, Chaldaicæ, & Illyricæ studia iuxta Concilij Constitutiones, & decretorum præfatorum præscriptum omnino instituant, institutaque conseruent, & vbi fieri potest ampliora efficiant; alioquin si post triũ mensium spatium in Italia, vel post sex menses in alijs Europæ prouincijs, Monasterijs, & conuentibus Almæ Vrbis, & earum ciuitatum, quibus celebriora gymnasia, seu vniuersitates constituta sunt, vt Bononiæ, Patauij, Parisijs, Tholosæ, Valentiæ, Viennæ, Ingolstadij, Salamanchæ, & Compluti, & denique in ijs in quibus generalia, & insigniora Regularium studia erecta sunt, mandatum hoc non impleuerint, in eiusq; obseruatione non perseuerauerint, si Generales fuerint, eo ipso suspensionem à diuinis Sedi Apostolicæ reseruatam incurrant, & si per tantumdem temporis ab exequendo hoc mandato destiterint, ipso iure, & facto, etiam ab officio priuati existant, & interim officium ipsum à Procuratoribus generalibus ad Summi Pontificis, ac eiusdem Sedis Apostolicæ beneplacitum administretur, si verò Generalibus inferiores Prælati in exequendo hoc mandato negligentes, vt supra, fuerint, primo suspensione a diuinis, vt præfertur, reseruatam, deinde pœnam inhabilitatis ad maiores Religionis gradus, & dignitates eo ipso incurrant, a qua inhabilitate non nisi per Sedem Apostolicam absolui possint. Verum quia non satis est Superiores Regularium suum in hac re præstare officium, si qui linguis studere debent; opus hoc vero pium detrectent, & negligant, eadem Sacra Congregatio de eiusdem Sanctissimi speciali mandato præcipit, ne elapso biennio, de quo infra Regulares ad magisteria, vel alios gradus suarum Religionum, seu vbi non sunt magisteria & gradus, ad dignitates a Superioribus eorum admittantur, nisi cum Theologiæ per biennium, & vni saltem ex præfatis Linguis operam dederint, eamque sufficienter calluerint, super qua a persona per Congregationem deputanda examinari debeant, priusquam ad ea, eos, eas ue assumantur. Quod si contra præsentis decreti dispositionem ad magisteria, seu gradus, vel dignitates præfatas admissi fuerint, magisteriorum, seu graduum, vel dignitatum præfatarum collatio nulla sit, & Superiores, qui transgressi fuerint, passiua voce sint perpetuo priuati. Quoniam autem multi præmio magis ad virtutes incitantur, quam pœnis, eadem Sacra Congregatio mandauit eos, quos, præter Theologiam vni etiam ex dictis linguis per biennium operam dedisse sufficienterq; callere experimento, vt supra, facto constiterit, ad magisteria, seu alios gradus suarum Religionum ad quamlibet ipsorum petitionem, statim, nisi aliud obstet, promoueri, & in electionibus ad officia, & dignitates Regulares, cæteris paribus, iuxta dictam Pauli V. Constitutionem alijs omnino præferri debeant, alioquin electio aliter facta irritetur. Cæterum ne decretum hoc vetustas vnquam infringat, aut obliuio aboleat, eiusque ignorantiam quisque prætendere possit, eadem Sacra Congregatio de eiusdem Sanctissimi similiter mandato præcipit, vt in singulis capitulis generalibus, & prouincialibus quæ in posterum conuocabuntur, illud semper legatur, & super eius obseruatione a Generalibus, & Prouincialibus ante soluta capitula iuretur sub pœna priuationis vocis actiuæ, & passiuæ; si alterutrum horum omittatur, ipso facto incurrenda. Non obstantibus quibuscumque, &c.*

20 Præter dicta autem superius circa hoc decretum vlterius notandum, quod, & si illud aliquantulum rigorosum videatur, nihilominus vtile, & salubre videri pro Ecclesiæ Sanctæ augumento, in qua, *Messis multa, operarij autem pauci*, & quia multi *paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis.* Præsertim, cum, iuxta dicta sæpius in hoc Opere, Religiosi, maximè Mendicantes, sint *Coadiutores, & cooperatores Episcoporum*, vt propterea multis priuilegijs, de quibus in præsenti, & alibi dictum est, ab Ecclesia Catholica decorati sunt. Qui ergo tot præmijs honorati fue-

fuerunt, tam pios labores refugere non debent. Vt enim habetur in Regulis Iuris *Regul.* 77. sumptum ex *l. ab eo C. de fidei commiss. Rationi congruit vt succedat in onere, qui substituitur in honore.*

Circa §. 6

21 IN hoc loco conceditur Minimis ab hoc Pontifice, vt possint Ordines suscipere à quibuscunque Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam Sedis Apostolicæ habentibus, sine aliquo examine ab ipsis faciendo, & absque omni promissione, vel obligatione.

22 Extat etiam hoc priuilegium in Mari magno Prædicatorum § 8. Minorum §. 6. Carmelitarum §. 24. quibus in locis, aliisque ibidem citatis de hac materia sufficienter dixi. Specialiter illa quæ huius Maris magni Scholiastes Peirinis *num.* 22. *&* 23. dicit, videlicet hoc priuilegium reuocatum esse à Concilio Tridentino, & quod dare litteras dimissorias Religiosis pertineat ad eorum Superiores. An verò sit aliquis casus, in quo Religiosus possit accipere Ordines non à proprio Episcopo, sed ab alio, non obstante reuocatione huius priuilegij per Concilium Tridentinum facta, consule dicta in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa* §. 17. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 24. relatum.

23 Notat vlterius Peirinis relatus *num.* 24. ex Glossa *in cap. veniens de præscript. verb. Gratiam.* & Glossa *in cap. quod Sedem de off. Iudicis Ordinar.* per illam clausulam huius priuilegij, scilicet, *gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus* intelligi Episcopos, qui non sint excommunicati, suspensi, aut interdicti. Cæterum, multò magis id intelligi debet de Episcopis schismaticis, aut hæreticis; nam tales minus possunt dici habere *gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ.*

23 Pro necessitate autem intelligentiæ linguæ Latinæ ad Ordinum susceptionem, & quanta debeat esse, præter dicta *tom.* 1. *c.* 1. *num.* 24. legendi Reginaldus *lib.* 30. *n.* 2. *c.* 1. *n.* 56. Zanardus *de Ordin. c.* 2. & Quintana Dueñas *in singul. tract.* 6 *singular.* 9. 10. 11. 12 *&* 13.

Circa §. 7.

24 COnceditur hic facultas habendi Oratoria in locis, in quibus degunt Minimi, & quod in eis cum altari portatili possint Missarum solemnia, & alia diuina celebrare, ac Ecclesiastica recipere Sacramenta. Eadem facultas habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 9. pro Minoribus §. 7. & aliquo modo diuersa pro Carmelitis in ipsorum etiam Mari magno §. 36. Quamuis autem quoad primam partem illius, scilicet de habendo Oratoria in locis vbi degunt Fratres, sit de iure communi, iuxta dicta *to.* 4. *verbo Oratoria quoad Regulares nu.* 6. ex *ca. vnicuiq; de consecrat. dist.* 1. nihilominus, iuxta dicta in Mari magno Minorum *cir.* §. 39. id solum videtur concessum per modum priuilegij ad maiorem securitatem conscientiæ, sicut sæpius solent Summi Pontifices cum Religiosis agere.

25 Quantum ad secundam partem, scilicet, de facultate celebrandi in dictis Oratorijs cum altari portatili, quamuis plures, quos refert, & sequitur Seraphin. Freitas *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in scholijs ad Bullam.* 2. *Martini V.* quibus iunge Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. in constit. Pyrrhi num* 27 sentiant reuocatam esse per Concilium Trident. *sess.* 22 *in decr. de obseru. & euit. in celebrat. Miss.* cæterum, iuxta dicta sæpius, præsertim supra in Mari magno Prædicator. *circa* § 39. *&* 40. ex vtroq; Rodriguez, Ioanne de Cruce, Portello, Ledesma, Villalobos, Cardinali Lugo, Marchino, & Pasqualigo, probabile est, & practicabile, non esse reuocatam à Concilio, nisi solum pro casu quo Episcopi id prohibeant aut non permittant. Vbi etiã, & locis ibi relatis de alijs priuilegijs post Concilium Tridentinum concessis, præsertim Gregorij XIII. pro Iesuitis, quamuis illa etiam eneruare contendat Freitas relatus. Sed vide dicta locis citatis. Maximè verò circa facultatem celebrandi in Oratorijs secularium consulenda quæ dixi in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 37. & quæ nouissimè affert Moronus *in Respons.* 99. per totam. Vbi tenet Religiosos de sola suorum Superiorum licentia posse celebrare Missas in Oratorijs sæcularium habentium ad id facultatem, in quo nulla est difficultas, si tale priuilegium regulares non excludat. Quod autem habet de facultate administrandi Eucharistiam in dictis Oratorijs, tactum est *tom.* 3. *verb. Eucharistia quoad Regulares num.* 11. Alia quæ dicit circa exemptionem Regularium à Constitutionibus Synodalibus, tacta sunt in præcedentibus, & alijs locis huius Summæ.

Circa §. 8.

26 COncedit etiam Pontifex Iulius hoc loco Minimis facultatem commorandi in excommunicatorum terris, & ibi necessaria vitæ deposcendi, ac recipiendi, nisi id fuerit ipsis interdictum. Quo simili priuilegio gaudent Prædicatores in eorum Mari magno §. 13. Minores §. 11. & Carmelitæ §. 13. Quibus in locis, & alijs ibi citatis quæ necessaria sunt pro huius priuilegij notitia dixi, præsertim an sit purè ius commune, vel aliquid supra illud concedat, & quomodo se debeant gerere Religiosi in partibus hæreticorum, & an ad illas possint se sine licentia conferre. Maximè etiam pro causa illa huius concessionis posita à Pontifice illis verbis *Quia vos extremam patientes pro Christi nomine paupertatem*, vide quæstionem *eo* § 11. Maris magni Minorum agitatam, an scilicet quando cessat causa, seu motiuum priuilegij, cesset etiam ipsum priuilegium.

27 Circa clausulam illam positam in hoc priuilegio, scilicet *Nisi id vobis fuerit interdictum*, nota primò, eam non fuisse positam in simili priuilegio Prædicatorum, Minorum, aut Carmelitarum, ac proinde, saltem propter communicationem priuilegiorum, quæ est inter Mendicantes, posse vti hac facultate Minimos etiam sine ista restrictione. Notat secundò Peirinis relatus *n.* 25. eam intelligi de interdicto speciali facto rationabili de causa ab eo, qui excommunicationem posuit, & quod non comprehendit extremè indigentes. Sed quoad hoc secundum consule dicta *to.* 4. *verbo Leges Regularium num.* 25. *&* 26. vbi egi an lex humana obligare possit cum periculo mortis. Quoad primum verò vide dicta *to.* 3. *verbo Excommunicatio quoad Regulares, & verbo Interdictum quoad Regulares.* An verò licitum sit prædicare Euangelium in partibus istorum excommunicatorum, præsertim si hæretici fuerint, consule dicta in Mari magno Carmelit. loco relato.

28 Obiter etiam nota prohibitum esse communicare cum Iudæis, primò, habitando simul cum illis; secundò, ad eorũ conuiuia accedendo, vel eos inuitando, aut cum eis Azyma præcipuè, manducando: tertiò, cum eis balneum intrando, aut cum eis se lauando; quarto, eos pro medicandis morbis accersendo; quintò, ab eis medicinas recipiendo; sextò, eorum filios in domibus nutriendo; septimò, eis famulatum præstando; octauò, seruitutis vinculo eis subijciendo; nonò, eos publicis officijs vti permittendo. Hæc enim cum varijs pœnis contra aliter facientes prohibentur *in 6. synod. c.* 11. *ca. nullus* 28. *q.* 1. *in conc. Agathensi c.* 44. *ca. omnes* 28. *q.* 1 *cap. Ad hæc de Iudæis. ca. constitumt.* 17. *q* 4. De quibus Azor. *to* 1. *lib.* 8. *c.* 22. Sanchez *to.* 1. *in Decalog. lib.* 2. *c.* 31. Suarez *de fide disp.* 18. *sect.* 6. Coninch. *disp.* 18 *dub.* 11. Castrus Palaus *p.* 1. *Tract.* 4. *disp.* 2. *punct.* 9. & Trullenc. *lib.* 1. *in Decal. c.* 3. *dub.* 2. post Syluestrum, Armillam, Tabienam, & alios Summistas *verbo Iudæus.*

Circa §. 9.

28 AMplissimum hoc loco conceditur priuilegium Generali, Vigilibus, Prouincialibus, Correctoribus, & eorum Vicarijs Minimorum Ordinis ad absoluendum à censuris Fratres, & dispensandum cum illis in irregularitatibus, exceptis casibus, propter quos meritò ad Sedem Apostolicam forent destinandi. Qua etiam auctoritate potiri vult ipsos Superiores, ita scilicet vt à proprijs Confessoribus eodem modo absolui, ac dispensari possint. Item in ordine ad recipiendos ad Religionem, dummodo ipsi debitis, si quæ contraxerant satisfecerint, & quod Ordinem intrent, alias in pristinas sententias prælabantur. Vult quoq; Pontifex, vt in huiusmodi absolutionibus impendendis scandalum Apostolicæ Sedis legatorum, & ordinariorum euitetur.

Multa

29 Multa dici possent circa priuilegia hoc loco cōtenta, nisi dicta iam essent in Mari magno aliorum Mendicantium, & locis alijs, ex quatuor tomis Summæ ibi relatis. Etenim primum illud de facultate concessa Superioribus ad absoluendum subditos & dispensandum cum illis; præter quam in casibus, in quibus ad Sedem Apostolicam merito destinari deberent, habetur in Mari magno Prædicatorum §. 14. Minorum §. 14. & Carmelitar. §. 54 & Seruitar. §. 55. Similiter secundum illud de facultate concessa ijsdem Superioribus; vt possint absolui, & dispensari eodem modo, habetur in Mari magno Prædicatorum § 15. Minor. §. 13. Carmelitarum §. 55. & Seruitarum §. 55. Tertium etiam illud de eadem facultate vtenda cum illis, qui volunt ingredi Religionem habetur quoque in Mari magno Prædicatorum §. 16 Minorum § 14. & Carmelitarum §. 56. Quibus in locis, & alijs, vt dixi, ibi citatis, plura de hac materia dicta sunt. Vnde pro ipsius complemento sufficiet expendere modò quæ Passarellus, & Peirinis huius Religionis Authores circa hanc materiam dixerunt, veluti Commentatores huius Bullæ, & priuilegij.

30 Primò ergo Peirinis hic *nu.* 27. notat præfatos Superiores absoluere posse dictos subditos *ab omnibus sententijs, & pœnis a iure, vel ab homine generaliter, non particulariter latis.* Cæterum, cum in hoc priuilegio ooo fit illud verbum *Pœnis*, & illud non nisi raro ponatur in similibus priuilegijs, ideo non potest dici aliquas pœnas tolli posse ex vi huius priuilegij. An verò ex vi aliorum priuilegiorum id fieri possit, consule dicta supra in Mari magno Eremitarum Sancti Augustini *circa* §. 43. & 44. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 55. maximè etiam dicta *to.* 1. *c.* 10. *nu.* 35. & *c.* 18. *nu.* 45. Quod verò attinet ad sententias (per quas intelliguntur censuræ.) bene dicit iste author non posse tolli per hoc priuilegium illas, quæ sunt particulariter latæ, quia in ipso solum est sermo de *generaliter* promulgatis. An verò id fieri possit ex alijs priuilegijs, videlicet Gregorij XIV. pro clericis ministrantibus infirmis, & Pauli III. pro Iesuitis, prout idem author contendit, vide dicta eo *c.* 18. *nu.* 37 & 3. *to. verbo Abortus, seu Abortus nu* 8. & 19. & supra in Mari magno Minorum *circa* §. 12. 13. & 14. Quid autem sit sententia generalis, & quid particularis, habes ex dictis *to.* 3. *verbo Censura Ecclesiastica nu.* 12.

31 Notat præterea *nu.* 29. circa facultatem concessam Superioribus prædictis, vt à suis Confessoribus absolui possint, sicut ipsi absoluunt suos subditos, ideo concessam esse, ne Superiores sint deterioris conditionis, quam subditi. De quo tamen sæpius dixi, scilicet *to.* 1. *c.* 18. *nu.* 52. & *to.* 4. *verbo Prælatus Regularis nu.* 19. cum limitatione quadam ibi ex Cardinali Lugo relata, & eodem *to* 4 *verbo Priuilegia Regularium nu.* 5. maximè verò in simili priuilegio Carmelitarum in ipsorum Mari magno *circa* §. 55.

32 Notat similiter *nu.* 30. facultatem illam concessam ad absoluendum Nouitios intelligi debere in vtroque foro, cum Pontifex forum non exprimat, aut limitet, & priuilegium Principis latè explicandum sit *l. beneficium ff. de Constitut. Princip.* Quod satis probabiliter admitti potest, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 16.

33 Quid autem importent verba illa *Obseruata forma Canonica*, seu *secundum formam ipsam* posita in hoc priuilegio, dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Similiter quid importent illa, *Itatamen quod si aliqui ex huiusmodi eisdem sententijs propter debitum sint adstricti, satisfaciant vt tenentur*, & quomodo fieri debeat huiusmodi satisfactio consule dicta *tomo* 5. *verbo Absolutio nu.* 9. & supra loco relato ex Mari magno Prædicatorum.

34 Porro circa id quod Pontifex in hoc priuilegio vult, scilicet quod si isti ingredi volentes in Religionem absoluantur dicto modo, & postea discedant, incidant in easdem censuras, maxime si habitum susceperint solum in fraudem talis censuræ, vide dicta *tom.* 3. *verbo Gabella quoad Regulares nu.* 9. & 4. *tom. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum nu.* 34. & 36.

35 Addit Passarellus *in Annotand. circa priuileg. Minim. Annot.* 33. quod si Nouitij infra tempus Nouitiatus propter priuilegia Religionis absoluantur à casibus, à quibus si essent in sæculo, absolui non possent, sed remitti deberent ad Sedem Apostolicam, vel alium Iudicem, si postea non emiserint professionem, sed è Religione exierint, teneri se præsentare eis, qui alias eos absoluere poterant, non vt absoluantur, cum iam absoluti sint, sed ne reincidant in easdem censuras, iuxta *cap. eos de sentent. excommunicat. in* 6. quod maximè aduertendum dicit pro casu, qui solet sæpius inter Nouitios contingere de percussione clerici, iuxta doctrinam etiam Angeli *in Summa verbo Excommunicatio* 5. 48. Syluestri *verbo Absolutio* 5 § 7. & Tabienæ *verbo Absolutio* 3. *ab excommunicatione* §. 10. Cæterum etsi doctrina huius authoris procedere possit, quando tales Nouitij absoluti sunt ex vi priuilegiorum continentium talem limitationem, aut restrictionem, quia tamen non omnia continent illam, siquidem priuilegium Prædicatorum in eorum Mari magno §. 16. illam non habet, idemque dici potest de priuilegijs alijs, quæ referunt Suarez 4. *tomo de Religion. Tractat.* 8. *lib* 2 *capit* 24. *num.* 8. & 9. Vecchius *de Nouitiat. disput.* 9. *dub.* 25. *numero* 2. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Resolut.* 3. *num.* 12. & Sanctorus *in Comment. sup. Statu. Min. cap.* 2. *Stat.* 14. §. 7. *quæst.* 4. ideo absoluti ex vi horum priuilegiorum etiamsi recedant postea ab Ordine, non reincident in prædictas censuras, nec tenentur se præsentare alicui. Cum absolutio purè, & simpliciter data nunquam sit explicanda cum onere comparendi, aut ad reincidentiam, nisi in casibus à iure expressis, vel nisi facultas absoluendi eam restrictionem contineat. Suarez *tomo* 5 *de Censur. disput.* 7. *sect.* 7. *num.* 35. Vecchius *sup. num.* 3. Diana, & Bordoncioa, quos retuli ad hoc intentum *tomo* 4. *verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num.* 36. Neque illud *cap. eos qui* a Passarello adductum probat intentum ipsius, nam illud solum loquitur de absolutis propter articulum mortis imminentem, vel aliud impedimentum, vel de absolutis à Papa, vel Legatis cum onere se præsentandi, satisfaciendi &c. Vecchius *d. num.* 3. Bordonus *Resolut.* 28. *num* 56. Adde hoc priuilegium, & aliud Minorum in ipsorum Mari magno §. 14. & Carmelitarum § 56. non loqui de Nouitijs, sed de ijs, qui volunt fieri Nouitij, id est, volunt ingredi Religionem, vt patet ex verbis ipsorum, non ergo hæc limitatio extendi debet ad Nouitios. Vecchius, & Bordonus *supra*. Maximè etiam addendum, quod cum iuxta dicta eo *verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num.* 36. relato ex pluribus authoribus ibi citatis Nouitij possint absolui sicut professi virtute priuilegiorum Ordinum, eo quod in huiusmodi fauorabilibus pro veris Religiosis habentur, ideo quemadmodum professi absoluuntur sine dicto onere comparendi, aut reincidentiæ, ita etiam de Nouitiis dici debet. Vecchius, & Bordonus *supra*. Hæc porro omnia procedunt etiam in casu, quo tales Nouitij sua culpa expulsi fuerint à Religione, vel propter morbum, aut inopiam parentum inuiti expellantur. Quamuis in contrarium sentiant Viualdus *in Candelabro parte secunda, titulo de absolut. numero vigesimotertio*, ac Peirinis *sup. numero.* 33. & 34.

36 Loquendo tamen de iis, qui actu Nouitii non sunt, sed tales volunt esse, quia scilicet volunt ingredi Religionem, de quibus loqui videntur hoc, & similia priuilegia à Peirinis *dicto numero* 33. dicit non posse absolui, aut dispensari, nisi iuxta limitationem factam à Clemente Octauo in decretis, quæ retuli *tomo primo cap.* 19. *num.* 15. & *sequentibus*, postea verò in *additam. ad Constitut. Iulij Secundi, num.* 13. dicit contrarium, eo quod talia decreta loquantur de Confessarijs Regularium in Ordine ad absolutionem sæcularium, qui autem sunt in procinctu, vt fiant Religiosi, habentur pro Religiosis. Adde & tu, quod priuilegia, de quibus in præsenti non sunt concessa confessarijs Regularium, sed Prælatis Regularium. Vide tamen Vecchium *supra dub.* 7. *num.* 5. & quæ dixi *tomo* 4 *verbo Nouitius, & Nouitia Regularium num.* 45.

37 Quid denotet illa clausula *Etiamsi super hoc eis induciæ à Prælatis Ordinis eiusdem concedantur*, habes ex dictis in Mari magno Minorum circa §. 14. Illa autem Clausula *Cæterum vestra discretio cautè prouideat, vt Apostolicæ Sedis, legatorum ipsius, & Ordinariorum locorum in absolutionibus huiusmodi scandalum euitetur*, quæ etiam habetur in Mari magno Minorum, & Carmelitarum locis relatis, manifestè denotat, quod Prælati vtentes huiusmodi

iusmodi priuilegijs cum volentibus aggregari eorum Religionibus prudenter se gerant tum eum ipsis absoluendis, tum cum Prælatis Ecclesiarum, Ordinarijs videlicet, qui, si hoc non fiat, scandalizari poterunt. Passarellus *sup. d. not.* 33. Peirinis *supr. super hanc constitut. Iulij Secundi num.* 35. Præsertim quia multa etiam licita sunt omittenda scandali vitandi causa, vt inquit Panormitan. *in cap. considerammus num. 5 vsque ad fin. de elect.* & scandali vitandi causa à iure receditur, vt subdit Additio. ad eundem Panormitan. *vt sup.* afferens *ca. non potest. a 3. q. 4* & Cardinalem *in Clem. 1. in princip. de pæn.* Sigismundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 45 in fin.*

38 Qui sint illi casus in hoc priuilegio, in quibus ad Sedem Apostolicam mitti debent, qui in illos inciderint, declaratur infra in hoc eodem Mari magno §. 29. sicut in Mari magno aliorum Mendicantium locis ibi citandis. Qui etiam sint casus percussionis Clerici de quibus loquitur Passarellus supra in quibus possint Nouitij absolui ex vi iuris communis, vel priuilegio, consule dicta *tom. 3. verbo Clericus à nu.* 11.

Circa §. 10.

39 PLura conceduntur sub hoc §. priuilegia spectantia ad exemptionem Minimorum, scilicet, quod isti Religiosi non possint à quocunque conueniri, aut cogi ad pecuniarum collectionem; correctionis, visitationis, seu Inquisitionis officij exercitium; causarum cognitionem; curam Monialium, Monasteriorum ipsarum visitationem, confessiones illarum audiendum; commissiones causarum; sententiarum executiones, ad portandum, seu deferendum litteras; denunciandum, vel exequendum sententias; munus assessoris, & similia &c. sine Sedis Apostolicæ mandato expressam mentionem de hoc indulto faciente. De qua materia plura dicta sunt in præcedentibus in similibus Mendicantium, aliorum priuilegijs, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 17. Minorum *circa* §. 15. 16 *&* 17. Carmelitarum *circa* §. 35. 46. *&* 88. & Seruitarum *circa* §. 60. Quibus in locis habes, quid sint litteræ Apostolicæ, quid nomine Ordinariorum intelligatur; quid legatorum nomine; quid etiam officialium nomine; quid similiter nomine camararum veniat intelligendum; & alia ad intentum. Quibus si adiungas, quę Peirinis huius Maris magni Scholiastes habet *hic num. 36. & sequentibus* sufficientia habes pro hac materia. Animaduertendo etiam, quæ idem author notat *3. to. priuileg. Minim. in addit. ad Constit. 2. Iulij II. c. 3. nu. 14 15. & 16.* circa obseruantiam priuilegiorum Ord. quando Papæ legati contra ipsa cogunt Religiosos ad aliquid faciendum, præsertim si non ostendunt litteras suæ commissionis, aut earum copiam transmittunt. De quo aliqua dixi *tom. 3. verbo Exemptio Regularium num.* 14. & supra in Mari magno Minor. *circa* §. 46. & Carmelit. *circa* § 60.

Circa §. 11.

40 PRiuilegia etiam *hoc* §. contenta spectant ad exemptionem Ordinis Minimorum, & authoritatem, quam in suos subditos Prælati habent. Primò enim, dictis Prælatis conceditur facultas corrigendi, & amouendi Fratres prouisos authoritate Sedis Apostolicę Archiepiscopis, Episcopis aut alijs quibuscunque. Secundò, ne propter litteras Apostolicas teneantur aliquos ex Fratribus dictis Archiepiscopis, Episcopis &c. in Socios designare. Tertiò, quod nullus legatus nisi solum de latere, nullusque Prælatus, etiam Cardinalis possit aliquos ex Fratribus assumere ad sua negotia, seu Ecclesiæ procuranda, vel ad secum manendum, nisi iuxta assignationem Generalis, vel Prouincialis, & quod tales subiaceant Ord disciplinæ. Primum istorum habetur in Mari magno Prædicatorum §. 18. Minorum §. 18. & Carmelitarum §. 89. quibus in locis de materia ipsius dictum est. Secundum etiam habetur eisdem locis, ac in illis de ipsius quoque materia dictum manet. Tertium quoque habetur etsi cum aliqua variatione, in Mari magno Prędicatorum §. 18. Minorum §. 19. & Carmelitarum §. 89. quibus similiter in locis de hac materia egi.

41 Vlterius notat Peirinis hic Gregorium XI. in Constitutione *Per Romani* in Bullario Laertij *to. 1. in hoc Pontifice num. 6.* idem statuisse quod habetur in hoc priuilegio. Cæterum magis amplum est hoc priuilegium, quam Constitutio illa Gregorij cum in illa solum fit sermo de Religiosis Capellanis Papæ, & de illis dicit, quod *eorum Superioribus, & correctoribus in omnibus, & per omnia sint subiecti, ac si prædictæ Sedis Capellani non essent*, priuilegium autem, de quo in præsenti, de pluribus alijs loquitur, & plura alia continet, prout ex se patet. De huiusmodi autem Capellanis Papæ, & ista Constitutione Gregorij dixi *to. 1. c. 17. num.* 22. & supra in Mari magno Minorum *circa* § 18. 19. *&* 20. & dicam infra *num.* 43.

42 Notat deinde, quod si aliquos Religiosos priuilegio Sedis Apostolicæ contingeret beneficium aliquod siue simplex, siue curatum obtinere, tales non possunt admitti in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, sub pœna excommunicationis. Sed de hoc priuilegio, & alijs ad ipsum spectantibus dixi *to. 2. c. 18. num.* 36. & supra in Bulla *Aurea* vocata *circa* §. 7. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 32. *&* 104. ac in Mari magno Seruitarum *circa* §. 66.

43 Item notat quod Capellani Principum ad id habentium authoritatem à Sede Apostolica, si sæculares sint, Ordinarijs locorum sunt subiecti, iuxta Concilium Trident. *sess. 24. de Reformat. c. 11.* si vero Regulares, suis Superioribus, ex dicta Constitutione Gregorij XI. Verumtamen de hac re dictum est *to. 1. c. 17. num.* 20. & supra in Mari magno Minorum *circa* § 18. 19 *&* 20. Vbi dixi Constitutionem illam Gregorij extendi etiam ad Capellanos Regum, esto in illa solum sit sermo de Capellanis Papæ. Sed nota quod Capellani Regum vti possunt exemptione ab Ordinario, si actu fuerint seruientes in Capellis Regijs, non si extra illas degant. Erasmus Cochier *de Iurisdict. Ordin. in exempt. p. 1. q. 31. num. 9.* Stephanus Vuerus *Constit. 21. nu. 16* Barbosa *in collectan. DD. in Concil. locum relatum nu. 9.*

43 Pro Capellanis autem Papæ notandum præterea, illis antiquitus committi solitas aliquas causas ad beneficia Ecclesiastica, & similia pertinentes, coram Summis Pontificibus tractandas in Capella quadam priuata, à qua Capellani dicti sunt, & propter quam causam Auditores Rotæ Papæ Capellani vocantur. Quorum vnus fuit S. Raimundus de Pennafort, quem Gregor. VIIII. *in Procem. Decretal.* suum Capellanum appellat. Franciscus Peña *vit. S. Raimund. lib. 1. c. 8.* Bzouius *to. 13. Annal. sub anno. 1234. nu. 15. & 16.* Angelus Rocca Augustinianus *in Chron. histor. de Apostolic. Sacrar. pag. 50.* Addens etiam Eugenium Papam ad Fratres Carmelitas scribentem eos appellare *Capellanos suos*. De quo *in nostris Annalibus* dicetur.

Circa §. 12.

44 EXtenditur hoc loco authoritas Prælatorum huius Ord. de qua §. *præcedenti* dictum etiam erat, ad remouendum, reuocandum, transferendum, & mutandum Fratres designatos ad prædicandum Crucem, vel exercendum munus Inquisitorum hæreticæ prauitatis, etiam censuram Ecclesiasticam in ipsos exercendo.

45 In simili priuilegio Prædicatorum, Minorum, & Carmelitar. actum est de materia ista, scilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 19. Minorum *circa* §. 20. & Carmelitar. *circa* §. 90. Ex quibus constat quod licet hoc priuilegium maneat modo in sua vi quantum ad prædicatores Crucis, seu Cruciatæ, non tamen quantum ad Inquisitores hæreticæ prauitatis, propter priuilegia, vel saltem consuetudinem S. Officij. Vnde Prælati Regulares nullam habent authoritatem supra dictos Inquisitores in spectantibus ad negotia S. Officij, sed solum, quoad obseruantiam Regularem, & iuxta limitationem positam loco relato ex Mari magno Prædicatorum, & in Bulla *Aurea* dicta *circa* §. 8. ac loco relato ex Mari magno Carmelitarum.

Circa §. 13.

46 INHIBET hoc loco Pontifex, ne quis professus in Ord. Minim. ab ipso discedat sine Generalis, aut Prouincialis licentia, nec discedentem, absque ipsorum litteris quis audeat retinere, alias liceat dictis Generali, & Prouincialibus in discedentes excommunicationis sententiam promulgare;

deti-

detinentes verò nisi eos admoniti reiecerint, excommunicationis sententiæ subiaceant, etiam si priuilegiati existāt.

47 Hæc est Summa priuilegij in hoc loco adducti, & similis alijs, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum § 20. Minorum § 21. Eremit. S. August. §. 15. Carmelitarum §. 74. & 91. & aliquo modo in Mari magno Seruitarum §. 47. Quibus in locis de hac materia sufficienter egi, adiunctis præsertim illis, quæ in alijs quatuor tomis Summæ locis ibi relatis, de ea dicta sunt.

48 Notat etiam Peirinis hoc loco *num. 47. & to. 3. priuileg. Minim. in Addit. ad istam Bullam Iulij II. cap. 3. nu. 17.* quod Episcopi retinentes apostatas Ord. non possunt excōmunicari ex vi huius priuilegij, aut alterius, eo quod Episcopi habeant hoc priuilegium iure commun. concessum, quod excommunicari non possunt nisi expressa mentio de illis fiat, *cap. quia periculosum de senten. excommunicatio. in 6.* argument. *cap. de multa de prebend. cap. Sedes Apostol. de rescr.* Concil. Triden. *sess. 24. de reform. c. 5.* Sed, vt dixi *to. 1. c. 16. n. 15. in impressione Venet.* licet hoc colligatur aliquo modo ex *d. cap. Sedes Apost.* & Concil. Triden. cæterum ex illo *cap. quia periculosum* nihil colligitur, quia ibi solum est sermo de suspensione, & interdicto, non autem de excommunicatione. Similiter ex *cap. de multa de præben.* nihil video colligi posse. Melius addit idem Author *num. 17.* relato remanere excommunicatos dictos Episcopos, si postquam admoniti fuerint, non restituerint tales discedentes ab Ordine ex vi huius priuilegij illis verbis *Excommunicationis sententiæ volumus subiacere.* Licet in hoc etiam animaduerti debeat non semper verbum illud *subiacere* denotare censuram latæ sententiæ, prout dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Quod etiam addit, scilicet, excommunicationem istam, de qua in isto priuilegio, non incurri ab illis, qui aliquem Religiosum retinerēt, non tanquam fugitiuum, aut apostatam, sed tanquam consanguineum, amicum, vel familiarem, tactum est in loco relato ex Mari magno Prædicatorum.

48 Si quæras an huiusmodi discedentes ab Ordin. gaudeant priuilegijs, & indulgentijs ipsius. Respondeo, quod licet hoc possit concedi quatenus ista spectant ad forum externum, & possunt esse illis occasio vagandi, vel licentiori modo viuendi, credendum est, nec Papam, vel Prælatos Ord. velle, quod gaudeant dictis priuilegijs, aut indulgentiis. Hæc verò multo potiori ratione dici debent de illis, si fuerint veri apostatæ; quamuis hoc non colligatur ex decreto Concil. Trid. vt dixi *to. 1. c. 16. num. 12.* Vide Mandosium de priuileg. ad instar gloss. 3. & Quintana Dueñas *Tract. 4. de Iubileo dub. 7.*

Circa §. 14.

49 HIC statuit Pontifex, quod si qui Religiosi huius Ordin. post obtentam à Sede Apostolica licentiā transeundi ad aliam Religionem, infra duos, vel tres menses id non fecerint, liceat Prælatis contra ipsos, sicut contra alios apostatas Ordinis procedere; quod etiam intelligi vult de illis, qui post susceptionem habitus alterius Religionis infra tempus probationis, nulla professione facta inde inde resilierint, aut si post professionem ad Religionem laxiorem transiuerint, vel ad sæculum reuersi fuerint.

50 Ex hoc priuilegio Peirinis eius Scholiastes *hic nu. 50.* inquit colligi bonum argumentum ad probandum Ordinem Minim. strictiorem esse omnibus alijs, siquidem ab eo non potest esse transitus ad alium sine Papæ licentia, quod dicere potuit propter illa verba: *Si vero aliqui de Fratribus vestri Ordinis post obtentam licentiam à Sede prædicta, aut à Nobis ad Religionem aliam transeundi* &c. quæ non habentur in Mari magno Prædicatorum, Minorum, aut Carmelitarum, vbi est simile priuilegium, sed in Mari magno Prædicatorum §. 21. & Minorum §. 22. per ista verba, *Si verò aliqui de Fratribus prædictis Ordinis post obtentam licentiā à Sede prædicta, aut à vobis* &c. & in Mari magno Carmelitarum, per ista, *Si aliqui de Fratribus vestri Ord. post obtentam licentiā à Sede prædicta, aut Magistro Generali* &c. ex quorum priuilegiorum collatione constat transitum ad aliam Religionem permitti à Summis Pontificibus in Ord. Prædicatorum, Minorum, & Carmelitarum solum cum licentia Generalis, in Ordine autem Minimorum non nisi cū licentia Papæ. Verumtamen, quamuis hoc admittatur, non propterea infertur Minimorum Ordinem strictiorem esse generaliter loquendo omnibus alijs Ordinibus. Tum quia ferè simile priuilegium habent Seruitæ in eorum Mari magno § 47. vbi Innocentius VIII. illis prohibet transitum ad aliquem alium Ordinem etiam de licentia alicuius Sedis Apostolicæ legati, aut Maioris Pœnitentiarij. & Fratres S. Mariæ de Mercede habent à Callisto III. in Bulla *super gregem* in Bullario huius Ord. *in hoc Pontifice nu. 6.* idem prorsus priuilegium, & tamen nec Seruitæ, nec Fratres S. Mariæ de Mercede profitentur Ordinem strictiorem cunctis alijs. Nec obstat, quod Iulius II. & Leo X in Bullis, quas affert Passarellus in suo illo opere *de Priuilegijs Minimorum* expressè dicant Ordinem Minimor. esse *arctiorem, & strictiorem*, & Callistus III. de Ord. Fratrum S. Mariæ de Mercede in Bulla relata dicat, quod videatur alijs Ordinibus *longè arctior.* Nam id dicunt hi Pontifices attendendo præcisè ad quartum votum vitæ quadragesimalis, & redemptionis captiuorum, quod in his Religionibus emittitur, ex quo tantū colligitur huiusmodi Religiones in ratione talis voti, & veluti secundum quid esse alijs strictiores, aut arctiores non verò simpliciter, quia hoc desumi debet ex alijs capitibus, iuxta dicta *to. 4. verbo Transeuntes Regulares n. 8. & verbo Votum pro Regularibus num. 6.* præsertim propter declarationem Clem VIII in Bulla ibi relata, vbi dicit, *Declarantes Regulam* (idem dico de Ordine) *strictiorem esse iudicandam alia ratione, quam respectu quarti voti.* Cuius signum est, quod non obstante quarto voto Ord. S. Mariæ de Mercede Clemens VIII. in illa Bulla prohibet Fratribus huius Religionis receptionem Fratrum Minorum de Obseruantia, aut alterius strictioris Regulæ; & non obstante quarto voto Ordinis Minimor. non possunt recipere eosdem Fratres Minores de Obseruantia, propter priuilegium Iulij II. nec Capuccinos, propter priuilegium Pij V. vt fatetur Passarellus *in Annotat. ad priuileg. Minim. notat. 39.*

51 Alia quæ hoc loco tractat idem Peirinis circa hoc priuilegium, & transitum ex vna Religione ad aliam, discussa sunt *to. 1. cap. 23. & to. 4. verbo Transeuntes Regulares.* ac supra in hoc opere locis relatis, ex Mari magno Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, & Seruitarum.

Circa §. 15.

52 IN hoc loco conceditur Prælatis Minimorū facultas ad excommunicandum, capiandum, ligandum, incarcerādum, & subdendum disciplinæ rigori apostatas Ordinis in quocunq; habitu reperti fuerint, etiā inuocato, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicat. & Minor. § 23. & Carmelit. § 28. Quibus etiam consonant alia priuilegia pro Carmelitis in eorum Mari magno §. 11. 74. & 92 & pro Seruitis §. 54. Quibus in locis, & alijs ibi relatis plura de hac materia dixi.

53 Specialiter notandum, Dominos Episcopos nullo pacto posse suscipere istos apostatas sub sua protectione, non solum propter dicta in hoc Opere de pœnis impositis contra illos detinentes in Mari magno Prædicatorum §. 30. Minorum § 21. Eremitarum S. Augustini § 15. Carmelitarum §. 74. & 91. Seruitarum §. 47. & Minimorum §. 12. Sed etiā propter Bullam Pij V. *Et si Mendicantium*, quam retuli *to. 1. c. 2. nu. 12.* vbi specialiter Pontifex hæc habet: *Inhibemus etiam ipsis Ordinarijs, ne fratres extra claustra degentes sub eorum protectione recipiant, eosq; inuitis suis Superioribus detineant.* Tunc autem dicentur Episcopi recepisse sub sua protectione dictos apostatas, quando eos defenderint, ne inquirantur, capiantur, puniantur &c. Etenim *protegere*, idē est ac *defendere*, vt notat Glossa *in l. deserterem §. vlt. ff de re milit.* & dixi *to. 3. verbo Exemptio Regularium nu. 7.* Quod etiam denotat idem Pontifex ibi etiam dicens: *Fratres quoque si contigerit eos ad huiusmodi Ordinarios recursum habere, à præfatis Generalibus Ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs Superioribus castigari, & puniri posse, & debere: neque ipsos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum huiusmodi vllatenus inhibere, quominus præfatos Superiores processus contra fratres suos, & Moniales huiusmodi quando opus fuerit circa delictorum inquisitionem, vel castigationem facere posse decernimus, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.*

54 Possunt propterea Prælati horum apostatarum, imo debent, dum in apostasia perseuerant, siue detineantur ab Episcopo siue ab aliis eos priuare libris, & alijs rebus pertinentibus ad eorum vsum, tum propter iurisdictionem spiritualem, & dominium; quod supra illos habent, tum in pœnam apostasiæ, tum etiam propter aliqua priuilegia Religionum, scilicet Leon. X. pro Minimis, & Pauli II. pro Augustinianis, quo cauetur, quòd si prædicti apostatæ, aut fugitiui quæstuauerint, huiusmodi quæstuatione quæsitis priuentur & Conuentui, in cuius territorio quæstuauerint, restituantur Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Constit. 13. Leon. X. num* 8.

55 Si autem prædicti, aut alij quicunque operati fuerint ad apostasiam Religiosorum, non solum peccent mortaliter, sed etiam tenentur ad restitutionem eorum damnorum, quæ Religio passa est propter dictam apostasiam, iuxta dicta *tom. 1. cap 16 nu. 14.* An autem hoc solum sit verum de cooperantibus positiuè: scilicet suadendo, consulendo, approbando, adiuuando, occultando, defendendo, &c. sed etiam negatiuè, scilicet non impediendo, aut non obstando &c. & de pœnis id perpetrantium, consule præter dicta Suarez *to. 4 de Relig. Tract. 8. lib. 3. c. 5.* & Castrum Palaum *p. 3 Tract. 16 disput. 4. punct. 18.*

Circa §. 16.

56 INhibet hoc loco Pontifex, ne ab Ordine Minimorum expulsi aut sponte egressi audeant prædicare, confessiones audire, seu docere, nisi de suorum Superiorum licentia transeant ad alium Ordinem, vbi id licitè facere possint. Addit etiam, quòd si oppositum fecerint, possunt Prælati illos excommunicare.

De simili concessione facta Prædicatorib. in eorũ Mari 57 magno § 24. Minorib. § 24. & 25. Carmelit. § 93. & ex parte Seruitis § 49. dict ijs locis, vbi etiam, ac alijs ibi relatis hanc materiam concernentibus. Addendum tamen primò facultatem istam concessam Prælatis ad promulgandam sententiam excõmunicationis contra egressos sponte, seu expulsos sui Ordinis, qui tẽpore expulsionis seu egressionis, nec aliam Religionem ingredientes audent prædicare, confessiones audire, aut docere, esse magis limitatam, & coarctatam, quam ea, quæ ipsis Prælatis competit iure communi; siquidem iure communi, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicator. *circa* § 20. possunt Prælati Regulares, cum non habeãt territoria diuisa, excommunicare suos subditos vbique gentiũ existentes, in hac autem facultate solum id conceditur *in illos, quos infra fines suarum Prouinciarum iuxta consuetudinem Ordinis, abstractos inuenerint*, vt inquit Pontifex. Magis ergo restricta & coarctata est hæc facultas, quã ea, quæ iure communi competit Prælatis. Credo tamen, datam fuisse hanc facultatem expressè a Papa, præsertim propter eiectos, seu expulsos ab Ordine, quos aliqui existimare poterant excommunicari non posse a suis Prælatis, quamuis hoc sit falsum, cum adhuc tempore eiectionis subditi maneant Religioni, & solum ab ea separati, donec resipiscant, iuxta dicta sæpius, præsertim *tome 1. verbo Eiecti Regulares ab Ordine nu. 2.* Nota secundo, in hoc priuilegio supponi, seu concedi à Pontifice Generali, & Prouincialibus Minimorum, posse licentiare suos fratres, eos scilicet, quos ab Ordine eiecerint, vel propria sponte egressos, ad transeundum ad alium Ordinem. Dicitur enim ibi *Nisi ad alium Ordinem &c. transierint de vestra licentia speciali.* Quod tamen videtur cõtrarium alijs priuilegijs huius Pontificis Iulij II. & Leonis X. qui propter abstrictionem quarti voti vitæ quadragesimalis huius Religionis talem transitum illis prohibent. Nisi dicatur, tam hæc, quam alia plura priuilegia interdicentia transitum vnius Religionis ad aliã solum procedere, quando non adest causa iusta ad illũ concedendam, prout aliquoties dixi, & ex recentioribus indicat Thesaurus *in prax. p. 2. verbo Religiosi. cap. 4. § generaliter, & §. Sed aduerte* post Nauarrum, Sanchez, Lessium, Laymanum. Vide dicta *to. 4. verbo Transeuntes Regulares nu. 11.* & dicenda *circa* § 17. sequentem.

58 Pro dictis autem & dicendis; est dubium, an si casus quo Religio iustè, vel iniustè nollet admittere eiectos iam emendatos, teneantur ipsi ingredi aliam Religionem. Et respondendum negatiuè, quia solum sunt obligati ad Religionẽ, in qua sunt professi & à qua fuerunt eiecti: Nauarrus *Comment. 2. de Regularib. n. 36.* Layman *lib. 4. Tract. 5. c. 13. q. 5.* Castrus Palaus *p. 3 Tract. 16. disp. 4. punct. 22. nu. 1.* post Azorium, Lessium, Sanchez, & Suarez. Neque etiam ad id possunt cogi à Prælatis suæ Religionis, propter eandem rationem, & quia status Religiosus debet esse omnino voluntarius, ac propter decretum S. Congregationis, de quo § *sequenti.* Palaus *sup. nu. 2.* Addo tamen, quod casu quo Religiosus iustè damnari posset ad triremes, vel perpetuum carcerem, potest cogi à Prælatis Religionis ad intrandum in aliam Religionem, aliàs subiturus dictam pœnam. Quia hoc non tam est onus quam beneficium, vt ab illa pœna liberetur, & quamuis habeat aliquid grauaminis, hoc iustè infligitur propter delicta ab illo Religioso commissa. Suarez *to. 4. de Relig. Tract. 8 lib. 3. c. 5. n. 20 & Tract. 10. lib. 1. c. 2. nu. 7.* Layman & Palaus *supra.* Fauet praxis Societatis Iesu, quam ipse Palaus refert, nec contradicit decretum S. Cõgregationis relatum, quia ibi solum decernitur, ne Prælati Religionum iubeant suis eiectis transire ad aliam Religionem, non autem quod non possint suis criminosis offerre istam opinionem; vt scilicet, vel subeant pœnam illã grauissimam, quam merentur, vel pergant ad aliam Religionem. Hæc verò maximè notanda censeo pro aliquibus casibus, in quibus expediens erit vti hac opinione, potius quam infligere grauissimã pœnam Religioso cum magno periculo animæ ipsius, & detrimento honoris Religionis.

Circa §. 17.

59 IN hoc etiã priuilegio, quod est veluti appendix ad aliud, de quo *in* § *præcedenti*, statuit Pontifex, vt Generalis, vel Prouinciales Minimorum possint eiectos de suo Ordine, vel egressos, qui receptione in illo sunt indigni, & alios fratres eiusdem Ordinis ex rationabili causa, ad quoscunque Ordines approbatos, *præterquam B. Augustini, Templariorum, Hospitaliorum, & aliorum arma portantium* licẽtiare, & quod tales non possint ad alios Ordines transire, nec illi eos recipere, aut retinere sine Sedis Apostolicæ facultate.

60 Præter notata circa similia priuilegia Prædicatorũ in ipsorum Mari magno *circa* § 24. Minorũ *circa* § 24. & Carmelitarum *circa* § 94. Vlterius notandum, ex hoc priuilegio colligi posse id quod dicebam circa priuilegium § *præcedenti* relatum, scilicet posse Prælatos nominatos Ordin. Minim. licentiare suos subditos, rationabili existẽte causa, ad transeundum ad aliam Religionem laxiorem, quod est maximum priuilegium, vt inquit Peirinis *hic nu. 52.* Et quãuis id solum intelligere videatur de fratribus apostatis, & fugitiuis, priuilegium tamen generaliter loquitur illis verbis: *Et alios fratres eiusmodi Ordinis.* Illa autẽ quæ subiunguntur, scilicet *Ad vitandam occasionem euagandi* posita vidẽtur pro ratione illius limitationis, scilicet, *Præterquam B. Augustini, Templariorum, Hospitaliorum, & aliorum arma portantium*, nam in istis Ordinibus est maior occasio euagandi. Concordari ergo debet hoc priuilegium cum alijs, quæ habẽt ijdem Minimi, iuxta dicta *circa* §. *præcedentem.* Notat vlterius idẽ Scholiastes *nu. 51.* ex hoc priuilegio desumi posse bonum argumentum ad probandum quod eiecti, si humiliter petierint recipi in Religione, debeant recipi, quod est verissimum, iuxta dicta *to. 1 c. 13. n. 7. 8. 9. & 12.* & supra in Mari magno Carmelitarum *circa* § 93. Imo, iuxta ibidem dicta, quando sunt emendati possunt cogere Religionem, vt illos recipiat. Notat præterea *nu. 52.* nunc extare decretum Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. quasi denotans per illud esse reuocatum hoc priuilegium, præsertim quod attinet ad facultatem licentiandi eiectos ad aliam Religionem. Cæterum, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 24. non est reuocatum istud priuilegium per illud decretum, quia in decreto solum prohibetur ne Superiores Religionũ iubeant suis eiectis transire ad aliam Religionem, non autem quòd illis facultatem ad hoc concedant. Quomodo autem literæ testimoniales, de quibus est sermo in hoc priuilegio, etiã à Sede Apostolica cõcessæ in fauorem tam horum, quam aliorum, qui diuersis prætextibus viuunt extra Religionem, examinari possint, instante Religione, ab Ordinariis, propter priuilegium Iulij II. pro Minorib. quo etiam Minimi, & alij Mendicantes frui possunt, dixi supra in Mari magno

Car-

Carmelitarum *circa* §.94. & notat Peirinis *tom.2 priuileg. Minim.in Paulo 3.Constitut.3.nu.3.*

Circa §. 18.

61 INHIBET quoque hoc loco Pontifex, vt nemo extraneus habitum Minimorum, aut consimilem, vt propterea Minimus existimari possit, ferri queat, absque Sedis Apostolicæ mandato, & quod qui id facere præsumpserint, ad talem habitum deponendum per Diœcesanos locorum per censuram Ecclesiasticam compellantur.

62 Consimilem concessionem habent non solum Prædicatores, Minores, Carmelitæ, & Seruitæ, sed etiam Cistercienses, Augustiniani Discalceati, Carmelitæ nostri Discalceati, & Capuccini, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §.25. vbi etiam, & alijs locis, maximè ea Mari magno aliorum Mendicantium, de hac materia egi.

63 Circa eam notat Scholiastes huius Bullæ Peirinis *num.* 53. similem prohibitionem fecisse Leonem X. pro Tertiarijs Sancti Francisci sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipsis præcipiendo ne habitum Minimorum gestarent, & quod, cum id non facerent in partibus Hispaniæ, Romæ in Minimorum fauorem confirmante Paulo V. sententia prolata sit. Affert etiam Passarellus *in Priuileg. Minimor. in Paulo III. constit.3.* & idem Peirinis *to.2. Priuileg. Minim. in Paulo III. constit.3.* eiusdem Pauli priuilegium, quo statuit, quod illi, qui post professionem in Ordine Minimorum emissam diuersis prætextibus v.g. adiuuandi parentes, vel alicuius infirmitatis &c. extra Religionem viuunt, portent habitum aliquo modo dissimilem habitui Religiosorum intra claustra viuentiũ, scilicet *caputiũ cæteris caputijs per ipsos professores gestari solitis aliquanto breuius, ita quod solum ad medium pectoris extendatur*, vt inquit Pontifex. Quod priuilegium, quamuis vt Peirinis inquit, non sit vsu, satis tamen rationabile est, & communicabile alijs Religionibus, vt cognoscantur oues, quę sunt intra caulas gregis, & quæ extra, & euitetur ignominia Religionis, quæ solet prouenire ex ijs, qui extra claustra viuunt.

Circa §. 19.

64 CONCEDITVR hoc loco Minimis exemptio à decimis de hortis, & virgultis ipsorum, cum inhibitione, ne aliquis de præmissis aliquid exigere, vel extorquere præsumat. Sicut etiam concessum est ab alijs Pontificibus Prædicatoribus in eorum Mari magno §.26. Minoribus §.28. Eremitis S. Augustini §.13. Seruitis §.44. & copiosius Carmelitis §.46. & 72. Quibus in locis, & alijs ex quatuor tomis Summæ plura de hac materia dixi. Est etiam valde ampliatum hoc priuilegium infra §.30. Vbi etiam de illo dicetur. Imò in alia Bulla huius Pontificis, *Dum ad Sacrũ* quam referunt Passarellus, & Peirinis, eximit hunc Ordinem, Ecclesias, Oratoria, domus, & loca tam recepta, quam recipienda *tamquam Sedis, & Ecclesiæ Romanæ specialia* (vt inquit Pontifex) *ab omni decimarum, & oblationum persolutione*, non solum de hortis, ac virgultis, sicut in hoc priuilegio, sed etiam de *alijs quibuscunque bonis*. Quia tamen Pontifex veluti pro causa huius concessionis assignat, quod Religiosi isti *De latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis ad simplicem tantummodo fratrum vsum* habeant, quo denotari videtur, quod cessante illo modo paupertatis cesset etiam hoc priuilegiũ, ideo consulenda sunt, quæ dixi supra in Mari magno Minorum circa §.11. vbi ostendi id solum esse verum, quando cessat causa finalis adæquata priuilegij, non quando cessat impulsiua, aut inadæquata finalis, prout in præsenti dici potest. Imò etiam quando aliquod priuilegium, seu gratia facta sunt aliquibus Regularibus pro necessaria sustentatione ipsorum, explicari debere de commodiori sustentatione, habet Rota in Metensi *Vnionis* coram Caualiero anno 1616. quod ad intentum huius, & similium priuilegiorum deseruit.

Circa § 20.

65 COnceditur hoc priuilegio Prouincialibus, & Vigilibus Minimorum, vt si contingeret quod volentes ingredi Religionem ipsorum, teneantur restituere aliqua bona aliquibus personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, possint prædicta bona in pios vsus conuertere, prout secundum Deum videbitur expedire. Quo etiam priuilegio gaudent alij Mendicantes, Prædicatores quidem ex ipsorum Mari magno §.27. Minores §.29. & Carmelitæ §.96. Quibus in locis, & alijs ibi relatis de hoc puncto egi.

66 Præter quæ notat Peirinis *hic n.*54. ex Nauarro, ex Henriquez, ac ex cap. *cum tu de vsuris*, quod id quod conceditur hoc priuilegio fieri potest sine illo. Verumtamen, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa d.*§.27. licet hoc ita sit, nihilominus vtile est propter varias opiniones, quæ sunt in hac materia, præsertim circa pauperes, quibus talium incertorum restitutio facienda sit, an scilicet debeant esse pauperiores, & eiusdem Ciuitatis, aut loci vbi habitant ij, qui retinent talia bona. Imo etiam vtile erit pro casu, quo Conuentus istorum Religiosorum non sint constituti in necessitate, aut indigentia pro victu ipsorum, cum Pontifex non posuerit hanc limitationem, & Conuentus Religiosorum alias necessitates habeant præter istas, iuxta dicta supra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 23.

67 Præterea notanda hic est particularis doctrina quorumdam Doctorum circa restitutionem incertorum, quæ ad huiusmodi debita incerta nouitiorum applicari potest. Dicunt enim: Debens suo creditori centum, satisfacit huic debito, si debiti prorsus immemor animo liberali tantundem eidonet. Similiter obnoxius restitutioni incertorum pauperibus, potest omnes eleemosynas, quas postea ignarus aut illius obligationis immemor, ex sua deuotione largitus est, computare in eius restitutionis partem, quia si hi conscij, aut prædictæ obligationis memores essent, non animo liberali, sed satisfaciendi dedissent. Ita tenet Bartholomæus à S. Fausto *Lib.6. de voto obedientiæ q.47.n.4.* & ex ipso Candidus *tom.2. disquis.25. art.20. num.14.* Idem sequitur Moronus *in Responsis Respons.17.* De quo tamen alias.

Circa §. 21.

68 IN hoc autem priuilegio conceditur Minimis libertas sepulturæ in eorum locis, cœmeterijs & Ecclesijs pro illis qui ibi sepeliri voluerint, nisi fuerint excommunicati, interdicti, aut publici vsurarij, & salua iustitia Ecclesiarum, à quibus mortuorum corpora assumuntur.

69 Circa hoc priuilegium sufficere possunt, quæ in simili alio Prædicatorum ex ipsorum Mari magno §. 28. Minorum §. 30. Eremitarum S. Augustini §.2. 3. & 24. Carmelitarum §.57. & Seruitarum § 2.4. & 29. dicta sunt. Consonant etiam quæ hic idem Pontifex Iulius II. in alia Bulla *Dum ad Sacrum*, quam referunt Passarellus, & Peirinis, ijsdem Minimis concessit, circa excommunicationem promulgandam contra impedientes dictam libertatem sepulturæ. Pro quo etiam videndus Moronus infra citandus *Respons.*52. agens de pœnis quas incurrit Parochus expolians funera antequam veniant ad eos, ad quos spectant.

70 Notat præterea Peirinis *hic num.*54. sepulturam ex eo dici liberam quia à nemine potest impediri. Adde etiam, denotare omnimodam & plenam auctoritatem sepeliendi in proprijs Ecclesijs corpora eorum, quæ in ipsis sepeliri volunt; libertatis enim nomine venit omnimoda, & plena *l. cum venderet ff. de actionibus empt.* Rolandus à Valle *cons.* 2.*n.*34.*to.*1. & *cons.*85.*n.*31.*to.*4. Barbosa *de Appellat. Verb. iur. signific. Appellat.*131. Vnde consequenter concessa libera sepultura censetur concessa tanquam accessorium celebratio pro defuncto. Federicus de Senis *cons.*186. *in princip.* Et delatio ipsius processionaliter ad Ecclesiam. Oldradus *cons.*225.*num.*14 *in fin.* Barbosa *de Axiomat. iur. axiom.*4. *nu.*5. licet hoc intelligi debeat cum moderatione adhibita à Concilio Lateranensi, & S. Congregatione Regularium, quam retuli in Mari magno Prædicatorum; scilicet conuocato Parocho &c. Item notat, sepeliri volentes in Ecclesijs Minimorum lucrari omnes indulgentias, quas lucrantur fratres, propter priuilegia Leon. X. & Adriani IV. Et quod quando cadauera ad Ecclesias fratrum deferuntur, officia solum à fratribus fieri debeant. Sed de primo dixi *to.*4. *verbo sepultura quoad Regulares nu.*19. & de secundo *to.*1.*c.*12 *n* 38. & *to* 2.*c.*1.*n.*47. & maximè *to.* 3 *verbo defunctus n.*6. & 7.

70 Cum Pontifex in hoc priuilegio concedat liberam sepulturam non solum in Ecclesijs, & cœmeterijs, sed etiam *in locis* fratrum, quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §.28. & Eremitarum S. Augustini §.2. ideo magis confirmantur ea, quæ dixi supra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.57. scilicet, in claustris etiam, Capellis, Sacristia, &c. posse Religiosos sepelire eos, qui ibi voluerint sepulturam habere. Quid autem significet clausula illa, quam Pontifex ponit, scilicet, *Salua iustitia illarum Ecclesiarum*, sæpius dixi in similibus priuilegijs aliorum Mendicantium denotare Canonicam portionem, seu quartam funeralem, de qua, & alijs concernentibus hanc materiam plura dicta sunt locis relatis & alijs, quę ibi citaui.

71 Alia circa sepulturæ locum, vocandos ad ipsam, electionem ipsius, ius sepeliēdi, & an transeat ad hæredes, tale nouissimè Moronus *in Responsis Respons.* 51. ex varijs S. Congregationis declarationibus, & Rotæ decisionibus, quæ omitto, quia de ipsis dixi locis relatis, & vix aliquid continent, quod ibi tactum non sit.

Circa §. 22.

72 CONsequenter etiam ad priuilegium de libertate sepulturæ, de quo *in § præcedenti*, inhibet Pontifex hoc loco, vt nulli Religiosi, vel sæculares, sine assensu Fratrum Minimorum, in eorum Ecclesijs defunctos sepelire, Missas celebrare, aut exequias pro defunctis facere præsumerent. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §.18 Minorum §.31. & Eremitarum Sancti Augustini §.3. Quibus in locis, ac alijs ibi relatis de hoc puncto actum est. Consonat etiam Constitutio *Et si Mendicantium* Pij V. sæpius relata illis verbis, *Mandantes etiam vniuersis locorum Ordinarijs, ne mortuorum officia agere Rectores Parochialium in Ecclesijs ipsorum Fratrum contra illorum voluntatem permittant.* De quo dixi *tom. 2. cap. 1. num. 47.* Consonat etiam ius commune exemptionis Ecclesiarum, quæ petit, vt nihil in ipsis fiat, Rectoribus ipsarum non consentientibus. Præsertim, cum Ecclesia semper præsupponatur ius suum possidere *l. raptores § fin autem C. de Episcop. & cleric.* Gigas *de pensionib. q. 46. num. 9. & q. 47.* Flaminius Paris. *de resignat. benefic. lib. 14. q. 7. num. 50.* Hoc etiam & alia concernentia hoc & similia priuilegia habentur ex declarationibus Sacræ Congregationis in vna Toletana de Barasas, & in alia Camerinensi, quæ habentur in decretis nouissimis Sacræ Congregationis additis ad *tertium tom. priuilegiorum Minimorum* Peirinis. In prima enim Sacra Congregatio respondit; *Non licet Curatis sepelire cadauera defunctorum nec officia facere in Ecclesijs Regularium absque expressa licentia Guardiani, aut superioris Ecclesiarum ipsorum Regularium, non obstante contraria consuetudine.* Et in secunda ad dubium eidem Congregationi propositum, an cum cadauera ad Ecclesias fratrum Mendicantium, aliorumque Regularium deferuntur, officia mortuorum, & reliqua munia, quæ in huiusmodi occasionibus fieri solent, fieri debeant à Canonicis, & Clero, vel ab ipsismet Regularibus, respondit *Non a Canonicis nec alijs, sed ab ipsismet Regularibus in proprijs eorum Ecclesijs officia super cadaueribus peragi debere.*

Circa §. 23.

73 PLura conceduntur Minimis hoc loco. Primum est, facultas celebrandi, & recipiendi Sacramenta tempore interdicti. Secundum, facultas ad dandum Sacramenta, & sepulturam eorum familiaribus. Tertium, quod Sententiæ excommunicationis, vel interdicti generaliter latæ non comprehendant dictos familiares, sed quodillis non obstantibus, nisi fuerint excommunicati, aut interdicti specialiter, aut causam dederint interdicto, possint audire diuina. Primum illorum habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §.10. Minorum §.8. Eremitarum S. Augustini §.20. & Carmelitarum §.3.4 36. & 50 Secundum quoque habetur in eodem Mari magno Prædicatorum §.12. Minorum §.10. & Carmelitarum § 52. Quibus locis, & alijs ex quatuor tom. Summæ ibi adductis plura de hac materia dicta sunt. Specialiter iuxta dicta circa §.10. Maris magni Prædicatorum, quo ad primum, qualiter illud sit iure communi concessum *cap. Alma mater de sentent. excommunicat. in sexto*, illis verbis: *Adijcimus præterea, quod singulis diebus in Ecclesijs, & Monasterijs Missæ celebrentur, & alia dicantur diuina officia sicut prius, submissa tamen voce, ianuis clausis, excommunicatis, ac interdictis exclusis, & campanis etiam non pulsatis.* Quibus similia continentur in hoc priuilegio. Quoad secundum verò, & tertium de illis priuilegijs pro familiaribus Religiosorum, sufficienter dictum est locis relatis, *& tom. 2. c. 16. & 17.*

74 Attamen pro praxi seruanda a Religiosis in excludendo excommunicatos, & interdictos, prout in *dicto capit. Alma mater, & in hoc* priuilegio continetur, obseruāda sunt, quæ quoad excommunicatos dixi *tomo 3. verbo Excommunicatio quoad Regulares num. 21* scilicet excommunicatos vitandos omnino arcendos esse ab officijs diuinis, adeo vt si illis velint interesse, & admoniti non discedant, expelli debeant, præsertim ab Ostiario, etiam vi & coactione, etiamsi sint personæ Ecclesiasticæ; sine periculo incurrendi excommunicationem *cap. si quis*, & quod si expelli nequeant sine periculo, omitti etiam debeat Missa inchoata, nisi in ea facta fuerit consecratio. Loquor autem de excommunicatis vitandis, seu non toleratis, quales sunt percussores clericorum notorij, & nominatim denūciati, nam alij excommunicati tolerati, seu non vitādi, possunt admitti, iuxta dicta eo loco *num. 20.* Et quoad interdictos, scilicet, quod iuxta dicta etiam eo *tomo 3. verbo Interdictum quoad Regulares num. 25.* ipsi etiam expelli eodem modo debent, & si expelli non possunt, cessandum à celebratione diuinorū, nisi pro casu, quo fuerit facta consecratio. Quod etiam limitandum, iuxta dicta eo loco, si tales interdicti fuerint denunciati, vel specialiter, vel saltem generaliter cum populo, vel communitate.

75 Nota præterea, quod dare causam interdicto in hoc priuilegio, & similibus est idem, quod perpetrare delictum, propter quod impositum est interdictum, vel dedisse auxilium, consilium, vel fauorem ad illud perpetrandum. Sic colligo ex *d. cap. Alma mater §. illis etiam* Doctoribus ibidem, & alijs communiter. Talem ergo causam dantes excluduntur in hoc priuilegio.

Circa §. 24.

76 INHIBET Pontifex hoc loco, ne aliquis ex Ordine Minimorum, nisi in necessitatis articulo, præsumat confiteri sua peccata alijs, quam suis Prælatis, vel aliis Sacerdotibus eiusdem Ordinis. Quod etiam concessum video Prædicatoribus in eorum Mari magno §.29. Minoribus §. 32 & Carmelitis §.97. Quibus locis, & alijs relatis ibidem de hac concessione, & ipsius materia dictum est.

77 Addit autem Peirinus huius Bullæ Scholiastes *num.* 58. hoc priuilegium esse derogatum per decretum Clementis Octaui *de casuum reseruat.* vbi dicitur: *Non liceat Superioribus Regularium subditorum confessiones audire, nisi quando peccatum aliquod reseruatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, aut proprio motu id ab eis petierint.* Verumtamen quia Pontifex in hoc priuilegio non dicit, quod Religiosi debeant suis Prælatis solum confiteri, sed addit: *Vel alijs eiusdem Ordinis Sacerdotibus secundum Regulam, & ipsius Ordinis institutum*, ideo non potest dici esse derogatum per d. Clement. VIII. decretum, quod solum prohibet ipsis Prælatis per se ipsos audire confessiones subditorum, nisi in casibus designatis in eo decreto. Imò addo, esse confirmatum per idem decretum: in eo enim subiungitur: *Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures confessarios pro subditorum numero maiori, vel minori &c. qui à non reseruatis eos absoluant, & quibus etiam absolutio reseruatorum committatur, quando casus occurrerit.* Supponit ergo Pontifex fratres confiteri etiam posse alijs suæ Religionis Religiosis, & non solum Prælatis suis. Pro alijs, quæ tangit idem author de absolutione casuum reseruatorum Regularium, consule dicta *tomo tertio verbo Casus reseruati Regularium, & Verbo Confessarius Regul.*

Circa illam clausulam *nisi necessitatis vrgente articulo*, quo tempore conceditur posse Religiosos istos confiteri sua peccata alijs, quam suis Prelatis aut fratribus ab illis designatis, nota, quod quamuis per illam denotari videatur necessitas articuli mortis, nihilominus id extendi debet

primò

primò ad necessitatem periculi mortis, quia in iure articulus mortis & periculum mortis pro eodem sumuntur, iuxta dicta *to.3. verbo Bulla Cœnæ nu.53.* Secundò, ad articulum mortis non solum verum, sed etiam prudenter præsumptum, iuxta dicta eo *to.3. verbo Bulla Cruciata nu.23.* Imò etiam ad quamlibet aliam vrgentem necessitatem iuxta dicta in Mari magno Minorũ *circa* §. 12. præsertim cum in Mari magno Carmelitarum §. 97. solum dicatur *nisi necessitate vrgente.* Vide dicta ibi,& locis relatis.

79 Nota etiam pro praxi Religiosorum extra Conuentus suos existentium, quod si necesse est illis communicari, vel sacrum facere habentes conscientiam peccati mortalis, non excusantur à confessione facienda cum aliquo clerico sæculari, aut Religioso extraneo, ob vitandam infamiã suæ Religionis, quam contrahere possunt apud illos propter peccata illis confitenda. Tum quia personalis lapsus Religiosi non causat infamiam in Religione, tum propter altissimum sigillum quod obseruare debet, Confessarius, tum quia Præceptum diuinum non recipiendi Eucaristiam non præmissa confessione peccati mortalis, & difficultas habendi actum contritionis superant præfatum inconueniens. Suarez *to.3. in 3. p. disp 63. sect. 4. §. circa primum*, Nugnus *to.1. in 3. p. q.80. art.4. §. alius casus*, Candidus *tom 3. disquis. 2. ar. 22. n. 17. & alij.*

Circa §. 25.

80 EST hoc priuilegium veluti appendix ad præcedens, in eo namq; veluti in confirmationem præcedentis priuilegij inhibet Papa vniuersis Ecclesiarum Prælatis, ne fratribus Minimis inuitis eorum confessiones audire velint. Inhibet præterea ne compelli ab illis possint ad synodos, seu conuocationes suas accedere; vel eum cia ad processiones exire, suis Constitutionibus subiacere; Capitula, scrutinia, & inquisitiones in locis eorum, vel alibi de ipsis facere; fidelitatem iuramento firmatam, aut annualem obedientiam ab ipsis exigere; de Prælatorum destitutione, aut institutione, seu de statutis Religionis se intromittere; aut prohibere ne in ciuitatibus, vel villis ædificare possint Ecclesias; aut propterea excõmunicationẽ in ipsos,& acceptatores ferre. Quæ omnia sigillatim expendẽda, iuxta dicta supra in Mari magno Prædicatorũ *circa* §.30.& 31. Minorũ *cir.*§.33. Eremitar. S August. *cir.*§.16.& Carmelitatũ *cir.*§.75.& 98. vbi similia habẽtur.

81 Et quidem circa primum illud de inhibitione facta Prælatis Ecclesiarum, ne audiant confessiones Fratrum ipsis inuitis, notat Peirinis *hic n.62.* tales confessiones esse inualidas. Quod etsi sit verũ regulariter loquendo, nihilominus, iuxta dicta in Mari magno Minorum circa §. 33. casu dato quod Superior iniustè negaret absolutionẽ Religioso, idq; certo cõpertum fuisset, vel si Superior inuitus non esset, posset Prælatus Ecclesiæ validè, & legitimè audire confessiones Religiosorum, Etiam si essent de peccatis, à quibus Superior Religionis absoluere non posset, iuxta dicta eo loco. Quamuis autem idẽ Peirinis *n.63.* dicat Superiorẽ Religionis, non posse concedere licẽtiam suo subdito confitendi extra Ordinẽ de casibus sibi per Regulã reseruatis; nihilominus, quamuis sic faciens contra suam Regulam, aut Constitutiones malè faciat, iuxta dicta *circa d.* §.33. Maris magni Minorum, præsertim cum oporteat, quod proprius pastor cognoscat infirmitates ouium suarum, & quod non permittat vt ipsarum defectus extraneis propalentur, casu tamen, quod id fiat, confessiones illæ validæ erunt, quia fient ex potestate delegata ab habente illam iure Ordinario, & non cum limitatione irritationis actus si illam deleget, vt suppono Portellus *in Dub. Regular. verbo Prælatus nu.2. & in Addit. n.2.* Villalobos *in Summ. t. 1. tr. 9. difficul. 49. n. 11.* Diana *p.3 tr.2. Resolut.2.* post alios.

82 Illud de inhibitione facta Prælatis Ecclesiarum, ne cogant Fratres ad Synodos, aut conuocationes suas, tactum est in Mari magno Prædicatorum *circa* §.30 & 31. Eremitar S. August. *circa* § 16 & Carmelitar. *circa* § 75. cũ alijs locis ibi relatis, vbi etiã qualiter hoc sit moderatum à Concil. Trident. *sess. 24. de Reformat. c.2.* Similiter illud de inhibitione compellendi Regulares ad processiones moderatum est a Concil. Trid. *sess.25. de Regularib. c.13.* & de eo dixi in Mari magno Prædicatorum loco relato, ac maximè in 4. *tomo verbo Processio quoad Regulares*.

83 Circa inhibitionem illam de non cogendis istis Religiosis ad subiacendum Constitutionibus Prælatorum Ecclesiarum, notat Peirinis huius Maris magni Scholiastes *nu.67.* Constitutiones esse in duplici differentia; aliæ enim sunt, quæ per se concernunt reformationẽ moru Clericorũ; aliæ verò, quæ concernunt rectam administrationẽ Sacramentorum, & populi reformationem; & de prioribus dicit, Religiosos ad illas non teneri, secus verò de posterioribus. Quod est conforme ijs, quæ dixi *to.1. cap 11. nu 13. & to.4. verbo Leges Regularium nu.27.* scilicet teneri Religiosos obedire Constitutionib. Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, vt de ieiunijs seruandis, festis celebrandis & aliis huiusmodi. Notandum tamen est, quod, iuxta ibidem dicta ex Vasquez, Sanchez, Villalobos, & Becano, hæc obligatio non est ex debito obedientiæ, cum Religiosi exempti, de quibus in præsenti, subditi non sint Episcopis, aut Synodis Episcopalibus, aut ipsorum iurisdictioni subiecti; sed debito, & iure naturali, quo sicut partes,& membra illius populi tenentur se conformare toti corpori. Vnde etiam, iuxta dicta eo n. 27. ex Suarez, & Diana post D. Antoninum, Paludanum, Salas, Granadum, Lorcam, Zanardum, Portellum, & alios, valde probabile est hanc obligationem, secluso scandalo, & consuetudine, non esse ad culpam, vel pœnam, sed solum ex quadam decentia, & honestate. Imò dato, quod esset in conscientia, esset solum quoad vim directiuam, non quoad coactiuam, iuxta dicta *eo nu.27.* & colligitur ex exemptione Regularium, hoc, & similibus priuilegijs.

84 Illud de prohibitione facta dictis Prælatis Ecclesiarum faciendi Capitula, scrutinia, & inquisitiones de Religiosis, cum sint conformia, imo necessario connexa cum exemptione illorum, ideo ad illa deseruiunt, quæ de hac materia sæpius dicta sunt præsertim *tom.3. verbo Causa Iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Episcopus quoad Regulares*, verbo *Exemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Ecclesiastica Regularium*, & in hoc Opere circa similia priuilegia. Præsertim pro casu quo dicti Prælati vellent Monasteria Regularium visitare præterquam in casibus,& rebus à Concilio Trid. illis concessis (de quibus egi supra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 15.) quomodo se gerere debeant Religiosi, habes ex dictis supra in Mari magno Minorũ §.36. Carmelitarum §.60.& 98. Hęc porro omnia applicari etiam possunt circa aliam prohibitionem hoc loco positam de non exigenda obedientia, aut fidelitate à Prælatis Religionis, & non se intromittendo in electionibus, aut depositionibus eorum, seu statutis Ord. Cæterum illud de fundatione Monasteriorum sine licentia Episcopi moderatum est à Concilio Trident. Clem. VIII. Greg. XV. Vrbano VIII. & S. Congregatione, iuxta dicta sæpius, maximè *to.4. verbo Monasteria Regularium a n.2.*

84 Quia tamen in Concil. Trident. *sess.25. de Regularib. c. 8. & 9.* tribuitur aliquod ius Episcopis super Monasteria Sedis Apostolicæ immediatè subiecta, etiam quoad visitationem illorum,& sæpius diximus, res bona,& Monasteria omnia Mendicantium siue virorum, siue mulierum subiecta esse immediatè Sedi Apostolicæ, ideo ne aliquis existimet talia Mendicantium Monasteria comprehendi illa dispositione Concilij, hic specialiter notandum, quod, vt colligitur ex Concilio *eo c.8.* Monasteria Sedi Apost. immediatè subiecta ea ibi vocantur, quæ nullo modo subsunt Capitulis generalibus, nec habent Regulares visitatores Ordinarios; quæ ergo subsunt Capitulis generalibus, aut habent Ordinarios Regulares visitatores, qualia sunt Monasteria Fratrum,& Monialium Mendicantium, non comprehẽduntur d. dispositione Concilij. Vt bene Rota in Marsicana *Iurisdictionis* corã Comitolo ann. 1589. vbi etiã quomodo stet quod Monasterium sit sub Sede Apostolica immediatè,& nihilominus habeat suos immediatos Prelatos.

Circa §. 26.

85 COnceditur hoc loco Fratribus Minimis exẽptio à solutione Canonicæ portionis de ijs, quæ ipsis legantur pro cultu diuino, Fratrum victu, aut vestitu, alijsue rebus, aut necessitatibus. Sicut etiam prius concessum erat Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 32. Minoribus §. 34.

Ere-

Eremitis S. August. §. 38. 39. & 40. & Carmelitis §. 16. 17. 59. & 99. quibus in locis, & alijs ex quatuor tomis Summæ ibi a legatis plura de hac materia dicta sunt.

86 Præter quæ vlterius notandum, huic priuilegio consonare aliud Leonis X. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 3.* vbi legata pro redemptione captiuorum nullo modo comprehendi cōcedit in quibusuis applicationibus ad pias causas à Sede Apostolica factis, & faciendis. Itē aliud Pauli III. pro Ord. Minorum, quod refert Passarellus *in priuileg. Minim. in hoc Pontifice* & Peitinis *in 2. to. Priuileg. Minim. in Paulo Tertio Bulla 6.* in eo enim, cū occasione aliquorū priuilegiorū Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, S. Spiritus in Saxia etiam de Vrbe, & aliarum Ecclesiarum, quæstores, seu Commissarij aliquā à dicto Ordine Minorū partē aliquam de sibi legatis exigerent, Pontifex concedit nequaquam ab eis, aut similibus vexari, aut molestari posse, quinimo ipsis quæstoribus prohibet id facere sub excommunicationis, & aliarum sententiarum pœnis. Supponit autem Passarellus supra hoc priuilegium communicari etiam Ord. Minimorum, ac per consequens etiam alijs Mendicantibus, qui cum ipsis communicationem priuilegiorum habent.

87 Occasione etiam illorum verborum huius priuilegij, *Dummodo præmissa non conuertantur in vsus alios, sed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac concessione continentur,* notat Peitinis *ibi n. 74.* posse Prælatos Regulares, ex vi huius priuilegij commutare legata facta ad vnū vsum in alium ex ijs, qui hic ponūtur, v. g. legata pro indumentis conuertere in redemptionem censuum, vel victus; non autem in alios hic non explicatos; etsi per alia priuilegia Sixti IV. & Leonis X. id facere possint, sine scandalo tamen illorum, ad quos solutio dictorum legatorum spectat. Verumtamen quod attinet ad ista priuilegia Sixti IV. & Leonis X. iam dixi *to. 1. c. 18. num. 84. & to. 2. c. 19. n. 47. ac 4. verbo Legata Regularib. relicta n. 35.* ea parum solida esse, cum sint viuæ vocis oraculo, & non authentico concessa. Quod attinet vero ad commutationem legatorum in vsus alios designatos in hoc, & similibus priuilegijs, procul dubio fieri potest ex vi ipsorum. Vnde quod dixi locis relatis de non faciēda huiusmodi commutatione in alios vsus, intelligi debet de vsibus non assignatis in priuilegijs, quales sunt isti. Immò etiam, iuxta dicta *eo num. 47. cap. 19. to. 2.* in casu talis necessitatis, in qua prudenter existimari possit voluntatem testatoris, seu legatoris eam esse, potest id fieri, & in hoc sensu intelligendi sunt Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 125. art. 9.* Henriquez *lib. 7. de Indulgentijs cap. 21. fine,* Peregrinus *1. par. sui compendij tit. Cōmutatio §. 4.* Castar. *in Comp. ver. Cōmutare n. 1. & 2.* Semper tamen huiusmodi commutatio causam iustam requirit, iuxta dicta *eo cap. 18. num. 94.* Præsertim, cum potestas commutandi legata solum competat Papæ de plenitudine potestatis, iuxta dicta eo verbo *Legata Regularibus relicta numero 31.* ex Clement. *Quia contingit de Religiosis domibus.* De quo, præter Auctores ibi relatos Freitas *in Bullario Ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede in Leone Decimo Bulla 3. in Scholijs.* Rota in vna Mileuitana *Bonorum* coram Durano anno 1627. vbi deciditur Sedem Apostolicam non solere commutare defunctorum voluntates, nisi ex magna causa, vel quando adest consensus omnium interesse habentium.

88 Notat præterea idem Peitinis *supra* non posse Prælatos bona immobilia, aut mobilia pretiosa, siue legata Monasterijs, siue ab ipsis acquisita transferre de vno Monasterio in aliud. Quod mihi etiam probabilius videtur, iuxta dicta *eo cap. 59. nu. 56. tom. 2. & tom. 3. verbo Alienare seu alienatio numero 15.* Quamuis; iuxta dicta ibidem in praxi non obseruetur, sed sola facultate Prælatorum quandoque transferantur bona etiam immobilia, & pretiosa vnius Monasterij ad aliud eiusdem Ordinis, quando vtrumque Monasterium est eidem Prælato subiectum. Quod admittunt Ricius *1. p. praxis decis. 38.* & Tamburin. qui illum sequitur *tom. 3. de Iure Abb. disput. 13. quæst. 2. n. 19.* Contradicente tamen Bordono *resolut. 27. nu. 1.* Ipse autem Peitinis *to. 3. Priuileg. Minim. c. 3. in Addit. am. ad Cōstant. Iulij II. nu. 10.* retractans id quod superius dixerat, generaliter admittit posse Prouincialem cum consensu Capituli transferre aliqua bona etiam immobilia de Conuentu aliquo pinguiori in Conuentum pauperem, ad hoc vt ibi competens numerus Fratrum cōstituatur, & disciplina Regularis melius obseruetur; ex eo quod finis prohibitionis de nō alienādis bonis Ecclesiæ, fuit, vt consuleretur vniuersalis Ecclesiæ indemnitati, quæ conseruatur, etiam si prædicta bona de vno Monasterio ad aliud transferantur. Licet postea *nu. seq.* dicat, in hoc attendendum esse ad stylum Romanæ Curiæ, & doctrinam traditam solum debere intelligi intra eandem Religionem, immò aliquando inter diuersas, quando vnus Conuentus esset valde diues, & alter valde pauper. Vide tamen circa hoc priuilegium Sixti V. pro Benedictinis Portugalliæ, quod refero *to. 4. verbo Monasteria Reg. n. 32.*

89 Specialiter circa clausulam illam huius priuilegij, & similium: *Nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliqua domus vestri Ordinis obligata noscuntur,* notandum, quod iuxta dicta *tom. 3. verb. Alienare, seu Alienatio nu. 5.* Regulares non possunt sine Sedis Apostolicæ beneplacito imponere sibi census, quia census impositio venditio quædam est libertatis bonorum Monasterij, & quædam alienatio ipsorum *l. final. C. de Reb. Eccles. non alienan.* Omnis autem alienatio bonorum immobilium, & mobilium pretiosorum Ecclesiæ prohibita est sine dicto Sedis Apostolicæ beneplacito in Extrauag. *Ambitiosæ, decreto* S. Congregationis, & alijs Iuribus eo verbo *Alienare seu alienatio,* & alibi relatis. Quare talis census impositio non est admittenda nisi pro casu *eo num. 5.* relato, scilicet, quando Religiosi emunt v. g. aliquam vineam; vel domum oneratam aliquo censu, quia in tali casu Ecclesia non tam alienat, quam acquirit bonum illud stabile tali onere affectum, quod nullo iure est prohibitum. An autem alio modo possint sibi aut suis Monasterijs aliquam obligationem imponere dicti Religiosi, disquirendum hic est pro ipsorum praxi quotidiana.

90 Et primò dicendum hypothecam, seu obligationem bonorum immobilium, aut mobilium pretiosorum esse illis prohibitam sine dicto Sedis Apostolicæ consensu. Ita enim habetur expressè in d. Extrauaganti, & decreto S. Cōgregationis, vbi inter contractus, seu modos alienationis prohibitos ipsis numeratur hypotheca. Et colligitur ex *cap. nulli de reb. Eccles. non alien. c. primo de præbend. & l. 1. C. de rebus alien.* Quia tamen, iuxta dicta *tomo 2. c. 19. nu. 55.* duplex est hypotheca, alia specialis, quando res aliqua specialiter hypothecatur; alia generalis, quando omnia bona hypothecæ subijciuntur, ideo de vtraque inquirendum est. Et dicendum secundò, quod quamuis plurium sententia sit tam hypothecam generalem, quam specialem prohibitam esse in dictis iuribus; prout inter alios tenent Nauarrus *de alien. n. 1.* Quaranta *in Summ. verbo Alienatio nu. 17.* & Filiucius *tomo 3. Tract. 44. c. 2. numero 24.* nihilominus consequenter ad dicta *tomo 2. c. 19. numero 55.* relato, *& to. 3. eo verbo Alienare, seu alienatio numero 5.* tenendum solum hypothecam specialem, non autem generalem prohibitam esse Regularibus in iuribus relatis, prout Molina, & Layman *eo num. 55.* relati, & alij plures tenent. Colligitur ex declaratione S. Congregationis, quam vidi ab Eminentiss. Cardinali de Torres subscripta, in qua, cum ab eadem S. Congregat. interrogaretur *An in prohibitione nuper edita de Reb. Regular. non alienan. comprehenderetur hypotheca generalis, nec ne,* respondit, *non comprehendi.* Et ex S. Rota in vna Amerina *Bonorum* coram illustriss. D. Roxas 2. Iunij 1645. vbi, me relato, & conformiter ad alias eiusdem Rotæ decisiones, & declarationem S. Congregationis adductam, id defenditur. Ratio autem huius ea esse potest, quod per hypothecam generalem solum fit, vt creditori magis cautum sit de contractus firmitate, prout est necessarium ad hoc, quod sæculares contrahant cum Religiosis, & vt possit subsistere forma communis, qua vtuntur notarij in conficiendo instrumenta cōtractuum, in quibus pro ipsorum firmitate semper istam generalem hypothecam adijciunt. Quomodo autem ex ea non sequatur illud inconueniens, quod timeri poterat, scilicet, quod ratione ipsius deueniri possit ad distractionem, alienationem, seu executionem, vel subhastationem bonorum immobilium, aut mobilium pretiosorum Ecclesiæ, declarat eadem Rota dicens.

Quod

91 Quod licet ex prædictis valida sit hypotheca generalis, absque assensu Sedis Apostolicæ contracta, nihilominus nequeat absque illo per eam deueniri ad subhastationem bonorum Ecclesiæ, cum tunc deueniatur ad casum, à quo sine beneplacito Apostolico non potest incipi, & cessat ratio supra allegata, quod scilicet hypotheca generalis in sua primæua origine nihil sapiat alienationis, quia cum producat in esse effectum prohibitum, debet & ipsa reputari prohibita, tanquam causa efficiens dicti actus prohibiti, non autem ex sui natura, quæ potest stare, & plures alios effectus producere, quam istum prohibitum. Nam alias, si admitteretur, quod vigore hypothecæ generalis possit deueniri ad distractionem bonorum Ecclesiæ, daretur casus alienationis eorundem, absque licentia Sedis Apostolicæ contra dispositionem d. Extrauag. & aperiretur via pluribus fraudibus ad quas euitandas fuisse inuentatam dictam Constitutionem Paulinam dixerunt. Rebuff. *cons.* 109. *nu.* 18. *& cons.* 111. *num.* 9. *& seqq.* cum alijs per Quarant. *in Summ. Bullarij verbo Alienatio rerum Eccles. nu.* 34. *vers. ad cuius opinionis corroborationẽ*. Nec visũ fuit obstare, quod cum per dictam hypothecam generalem nequeat deueniri ad alienationem, frustratoria sit dicta validitas, tanquã inutilis; quia prætermisso, quod data vtilitate potest præbere occasionem Summo Pontifici assentiendi distractioni per eam faciendæ, vtilitas est euidens, cum valeat creditor eius vigore agere vtili Saluiano ad bona hypothecata ad effectum sibi satisfaciendi ex fructibus, & in hoc erit præferendus Creditoribus Chirographarijs. Hucusq; Rota.

92 Cui subscribendum, propter authoritatem ipsius, & quia isto modo magis consulitur indemnitati bonorum Regularium, sicque audio nouissimè Hispali in Hispania practicatum, in casu executionis factæ in bonis cuiusdam Monasterij generaliter hypothecatis, quæ solum facta dicitur in fructibus bonorum immobilium. Et merito quidem, quia generalis regula est, quod omnis dispositio accipi debet in terminis habilibus, & reduci ad id, quod iustum, & legitimum est, vt notant Bart. *in l.* 1. *n.* 1. *ff. de his qui sunt, & in l. omnes populi n.* 37. *ff. de iust. & iur. & in l.* 1. *n.* 1. *C. de Monopol.* Decius *cons.* 17. *n.* 2. Alexan. *cons.* 59. *n.* 9. *l.* 1. Paris. *cons.* 19. *n.* 14. *lib.* 1. *& cons.* 38. *n.* 53. *& cons.* 106. *n.* 6. *lib.* 3. Roland. *cons.* 19. Felin. *in cap. Eccles. Sanctæ Mariæ nu.* 4. *in fine de constitut.* Gutier. *de iuram. confir. p.* 1. *c.* 38. *num.* 6. & Rota *decis.* 780. *nu.* 6. *p.* 1. *diuers. & decis.* 3. *num.* 17. *p.* 3. *in nouiss.* Generalis ergo illa hypothecatio bonorum solum restringi debuit ad ea, quæ licitè extendi poterat sine assensu Sedis Apostolicæ, videlicet ad bona mobilia non pretiosa, fructus &c. Licet oppositum pro se habeat, quod si ea ista hypotheca generali non possit deueniri ad executioné omniũ bonorum Regulariũ, videantur decipi, qui cum illis cõtrahunt, & propterea retardari possint à contrahendo cum illis, etiam pro casibus ipsis vtilibus, maximè cum Regulares non possint sicut sęculares suas personas obligare, quod est contra libertatem, & exemptionem ipsorum, & impeditiuum commercij liciti, quod potest esse inter Regulares, & sęculares.

93 An autem possint Regulares permutare, seu commutare bona immobilia, seu mobilia pretiosa vnius Monasterij cum alijs alterius, sine consensu Sedis Apostolicæ, consule dicta *to.* 3. *verbo Alienare, seu alienatio num.* 12. & Peirinis *to.* 3. *priuileg. Minim. in Additam. ad Constit. Iulij II. c.* 3. *n.* 22. vbi affirmat id fieri posse, eo quod in tali permutatione nullum præiudicium inferatur Ecclesiæ Romanæ, cum semper illa bona maneant sub ipsius regimine. Licet postea dicat in hoc, & similibus attendendum esse ad stylum Rom. Curiæ. Quod etiam notaui eo *num.* 12. Sed vlterius animaduertendum talem stylum, seu praxim Curiæ non inducere semper legem de mente Pontificis seruandam, quia sæpius ad Sedem Apost. solet haberi recursus, & impetrari ab ipsa, quæ ab Ordinarijs impetrari solent; vel ad tollendos scrupulos, vel ad vitandas lites. Ciarlinus *c.* 18. *controuers. forens. n.* 32. Pasqualigus *in Centur. quæst. moral. q.* 95.

Circa §. 27.

94 CONceditur hoc loco Fratribus Minimis, quod cum de vno loco ad aliud se transferunt, possint mobilia priorum Monasteriorum secum transferre, immobilia verò vendere, ipsorumq; pretium in aliorum locorum, ad quæ se transferunt, ædificationem, seu vtilitatem conuertere, prout ipsis melius videbitur expedire. Prohibeturq. ne aliqui siue Ecclesiastici, siue sæculares prædicta loca, seu bona sibi vendicare præsumant, absque Sedis Apostolicæ licentia. Cui priuilegio similia alia concessa sunt Prædicatorib. in eorum Mari magno §. 33. & 34. Minoribus §. 35. & Carmelitis §. 100. quibus in locis, ac maximè *tom.* 4. *verbo Monasteria Regularium n.* 32. 37. *&* 38. plura circa illud dicta sunt, ex quibus etiam quid sentiendum de ijs, quæ Peirinis circa hoc priuilegium notat, colligi potest.

95 Primò enim id quod dicit *nu.* 77. *&* 78 scilicet posse dictos Religiosos vendere immobilia illorum Conuentuũ, quæ deserunt per personas à Sede Apost. designatas, quas ipse putat esse Conseruatoris Ordinis, alij verò esse Syndicos, impugnatum est eo verbo *Monasteria Regularium n.* 38. & supra in Mari magno Carmelitar. circa §. 100. ea eo quod decretum S. Congregationis Cõcil. sub Vrbano VIII. quod retuli *tom.* 1. *c.* 10. *& tom* 2. *c.* 19. *nu.* 54. *& tom.* 3. *verbo Alienatio, seu Alienare* generaliter abrogat omnia priuilegia Regularibus concessa ad quascunque alienationes bonorum immobilium, vel mobilium pretiosorum faciendas sine eiusdem Sacræ Congregationis licentia; consequenter ergo abrogatur hoc priuilegiũ de facienda hac alienatione per dictas personas. Et ita credo in praxi obseruari.

96 Deinde secundò, quid sentiendum de priuilegio Sixti Quinti pro Benedictinis Portugalliæ, quod ex Rodriguez refert idem Peirinis *n.* 79. & ego eo verbo *Monasteria Regularium num.* 32. ea Miranda, altero Rodriguez, & Portello, constat ex dictis ibidem *eo num.* 32. 37. *&* 38. ac supra *circa §. praceden.* Similiter quomodo intelligendum priuilegium aliud, quod *num.* 80. refert ex Sixto Quarto pro Minoribus, & alijs Ioannis XXIII. & Pij II. quatenus concedunt facultatem deferendi aliqua Monasteria, vel illa cum alijs vniendi, dixi eo verbo *Monasteria Regular. n.* 39. 40. *&* 41. maximè in vltima editione Veneta, vbi etiam de alio priuilegio Vrbani Octaui pro Minimis.

97 Pariter etiam, quæ idem Autor tractat *n.* 82. an quando Monasteria deseruntur, tradi debeant bona ipsorum fundatoribus, dixi eo verbo *Monasteria Regul. num.* 43. Quod autem subiungit *n.* 83. *&* 84. de designatione Patronorum Monasteriorum, ad præsens intentum parum deseruit, sicut etiam plura alia, quæ de fundatoribus Monasteriorum affert *tomo* 3. *in Additam. ad Constitut. Iulij Secundi c.* 3. *nu.* 23. *& seqq.* vide dicta *tomo* 2. *capitul.* 11. *de Patronis Monasteriorum.*

98 Nota præterea ex Rota in vna S. Agathæ Gottorum *Præcedentiæ* coram Motmano ann 1619. quod quando Monasterium aliquod est per vim, aut violenter suppressũ, tunc si de nouo restituatur, habet omnia iura, & priuilegia illi prius competentia: secus verò quando suppressio fit authoritate Superioris, tunc enim omnia iura, & priuilegia illi competentia tamquam accessoria fuerunt illi sublata. Glossa *in cap. statutum de elect. in* 6. Felinus *in cap. accedentes de præscript.* Bartholus *in l. fin. sub nu.* 13. *vers. respondeo ff. de Colleg.* Vide Rotam in vna *Nullius*, seu Squillacensi *Iurisdictionis* coram Martino Andrea 1616. Et duas alias eiusd. Rotæ decisiones Vicensij *Prioratus de Manlleu* de annis 1636. & 1639. coram D. Panzirolo nunc Eminentiss. Cardinali, vbi deciditur, quod Monasterium, seu Collegium Regulare ob demerita Religiosorum à Superiore suppressum manet penitus dissolutum, & beneficia ipsius sublata; alia etiam ibi ad intentum.

Circa §. 28.

98 INDVLGET Pontifex Minimis hoc loco, vt ad præstationem procurationum, exactionum, collectarum, subsidiorum vel prouisionum compelli non possint per litteras Sedis Apostolicæ, seu legatorum ipsius, nisi in illa fuerit facta expressa mentio istius indulti, & Ordinis Minimorum. Concessum autem fuit idem priuilegium Prædicatoribus in Mari magno ipsorum §. 35. Minoribus §. 36. Eremitis S. August. §. 34. Carmelitis §. 46 80. & 100. & Seruitis §. 21. & 44. & ideo his locis de ipso plura dicta sunt; ea præsertim, de quibus Peirinis huius Maris magni Scholiastes *n.* 86. habes loco relato ex Mari magno

Præ-

Prædicatorum. Alia autem priuilegia ijs similia alijs Religionibus concessa Hieronymianis, & Fratribus S. Ioannis Ierosolymitanis habes apud Rodriguez *to. 2. Quæst. Regul. q. 66. art. primo*, Portellum *in Dub. Regular. verbo Tributum numero 3.* & alterum Rodriguez *in Compend. Resolut. 63. num. 30. & 33.* Item priuilegium Pij V. pro omnibus Mendicantibus in Bulla *Etsi Mendicantium* habes *to. 2. c. 8. nu. 32. 33. & 34.*

Circa §. 29.

99 DECLARAT hoc loco Pontifex, id quod §. 9. Minimis concessum erat, de facultate scilicet concessa Prælatis ipsorum ad absoluendum ipsos ab omnibus casibus, illis exceptis, in quibus ad Sedem Apost. meritò destinari deberent, dicens *hæreticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apost. falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent dumtaxat esse ad Sedem prædictam meritò destinandos.* Concedit etiam Prælatis huius Ordinis facultatem dispensandi cũ sibi subditis in omni irregularitate, præterquã *homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum.*

100 De latissima materia huius priuilegij plura dicunt ipsius Expositores Passarellus, & Peirinis locis relatis; plurima quoq; de ipsa dixi in simili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *cir. §. 41. & 41.* Minor. *cir. §. 40. & 49.* Eremitar. S. August. *cir. §. 43. & 44.* Carmelitar. *cir. §. 54. 62. & 63.* & Seruitar. *cir. §. 35. & 36.* & *to. 1. cap. 18. à nu. 31. vsq. ad 45. & 3. to. verbo Abortus n. 8. verb. Censura Ecclesiastica nu. 52. verbo Clausura n. 20. verbo Clericus n. 12. & seqq. verbo Dare seu donare nu. 39. verbo Illegitimi Regulares n. 17. verbo Interdictum n. 41. verbo Irregularitas nu. 72.* ac *4. to. verbo Prælatus Regularis nu. 10. & verbo Simonia n. 30.* Quibus sufficienter satisfactum credo huic materiæ, & ijs, quæ circa ipsam prædicti authores scribunt.

101 Nihil omnius specialiter expendenda, quæ idem Peirinis *to. 4. Priuileg. Minim. in Additam. ad Constitutiones Iulij II. c. 3. n. 31. 32. & 33.* animaduertit. Primò quidẽ, quod licet ante dixerit non posse Prælatos Regulares absoluere suos subditos à simonia cõmissa in susceptione Ord. postea tamẽ vidisse Portellum *in dub. reg. verb. Prælatus n. 29.* Sigismun. *de elect. dub. 99. n. 2.* contrarium dicentes, fundatos in confirmationibus obtentis postea à Clem. VIII. & Paulo V. per quas dicũt reualidata fuisse antiqua priuilegia, &c. quod si illis obijciatur decretum Sacræ Congregationis sub Vrbano VIII. quod retuli *tomo 1. cap. 19. num. 15. & 16.* in quo Sacra Congregatio declarat per confirmationes priuilegiorum Regularium à Sede Apostolica post Concilium Trident. obtentas, non reuiuisse priuilegia antiqua; dicit responderi posse dictum decretum solum declarare per prædictas confirmationes non esse reualidata antiqua priuilegia, quoad potestatem absoluendi à casibus Bullæ Cœnæ, & Episcopis reseruatis, at quoad alia esse reualidata per dictas confirmationes ex certa scientia obtentas, quæ vim habent nouæ concessionis: ac propterea addit, quod cum iste casus non sit reseruatus in Bulla Cœnæ, neq; ab Episcopis, dici posse etiam post illud decretum absolui posse; in ellige à Prælatis Regularibus, ex vi horum, & similium priuilegiorum. Circa quæ aliqua notanda. Primò, sententiam Iam non solum à Portello, & Sigismundo defendi, sed etiam ab Hieron. Rodriguez *in Compend. resol. 3. numero 7.* & Sanctoro *in Comment. sup. Statuta Minorum cap. 2. stat. 14. q. 7.* Secundò, non infirmari dictam sententiam propter decretum illud Sacræ Congregationis; illud etenim solum videtur esse pro Regularibus Confessarijs, & in ordine ad absolutionem sæcularium, non pro Prælatis Regularium, aut in ordine ad absolutionem suorum subditorum Regularium. Nullum enim verbum est in tali decreto, quo denotetur sermonem esse in ipso de dictis Prælatis Regularium in ordine ad absolutionem suorum subditorum. Nihilominus tertiò dicendum, eius sententiæ probabilitatem mihi valdè dubiam esse, non solum, quia dictas Bullas Clem. VIII. & Pauli V. videre non potui, nec scire an in illis excipiantur casus à Sede Apostolica reseruati post dicta priuilegia; sed quia dubium est, an in casu quod illi non excipiantur, intelligantur excepti propter ipsorum specialitatem. De quo alibi. Interim vide Ioannem de Cruce *Desiat. Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 15.* & Candidum *tomo 1.* *disquis. 22. art. 49. in fin.* & cautè procede, animaduertens, quæ loco relato dixi.

102 Notat secundò, posse Prælatos Regulares, ex vi scilicet horum priuilegiorum, dispensare super irregularitate contracta propter mutilationem membrorum, quando fuerit occulta: ad quod affert Llamas, & Molinam. Pro quo tamen vide, quæ dixi *tom. verbo Irregularitas num. 76.* vbi etsi admiserim id fieri posse ex priuilegio Pij V. pro Dominicanis, quod retuli *to. 1. c. 18. num. 31.* non autem posse fieri ex vi priuilegiorum, de quibus in præsenti; cum in ipsis expressè excludatur hæc irregularitas, quæ est ex mutilatione membrorum.

103 Notat tertio, posse Prælatos Regulares, intellige etiam ex vi horum priuilegiorum, dispẽsare cum lunatico, furioso, seu patiente morbum caducum, postquam conualuerit, non solum vt in susceptis Ordinibus ministret, & ad presbyteratum ascendat, sed etiam vt Ordines suscipiat, supposito, quod nullum habeat. Sed pro hoc vide dicta supra in Mari magno Minorum *circa §. 49.* vbi dixi id non fieri posse, nisi quando talia defectus non esset continuus, sed temporalis, ita vt iam credatur omnino cessasse. Vbi etiam ad quem spectat iudicium de tali cessatione. De quo etiã Candidus *to. 4. disquis. 4. ar. 8. nu. 7.* post alios, quos refert. Quamuis autem dicat idem Peirinis arreptum à dæmone nõ posse intra annum celebrare *Can. commun. dist. 33.* tamen, iuxta dicta eo loco prudentis arbitrio id relinquitur. An autem prædictas infirmitates patiens celebrare quandoque possit, saltem cum assistentia alterius Sacerdotis, tractat Molina *tomo 4. de Iustitia tract. 3. disput. 70.* & ex ipso Peirinis *sup.* Pro quo vide Syluestrum *in Summ. verbo corpore vitiatus q. 8.* Sayrum *lib. 6. de Censur. cap. 9. num. 11. & 12.* & P. Candidum *sup. nu. 9. & 10.*

104 Notat quartò, posse Prælatos Regulares absoluere suos subditos, qui percussissent clericum sæcularem, non tamen absoluere posse ipsum clericum sæcularem, aut laicum percussorem alicuius Religiosi. Pro quo tamen nihil speciale video notandum præter dicta *tom. 3. verbo Clericus nu. 11. & seqq.* Vbi latè egi de ijs, qui possunt absoluere ab excommunicatione ita, & an Prælati Regulares suos subditos, & Confessarij Regulares suos pœnitentes.

Circa §. 30.

105 AMPLIAT hoc loco Pontifex priuilegium de decimis non soluendis à Fratribus Minimis, de quo *supra §. 19.* ad quascunque decimas etiam Papales, & quæcumque ipsorum Fratrum; decernens ad illarum solutionem non teneri, etiamsi per quoscunque Mendicantes solui mandarentur, nisi huiusmodi indulto specificè derogetur. De cuius materia plura dicta sunt non solum in hoc Opere in Mari magno Prædicatorum *circa §. 26.* Minorum *circa §. 28.* Eremitarum S. Augustini *circa §. 13.* Carmelitarum *circa §. 46. & 72.* & Seruitarum *circa §. 44.* Sed etiam in quatuor alijs tomis Summæ, scilicet *tom. 1. c. 3. nu. 14. 15. & to. 2. c. 1. num. 32.* ac *to. 3. verbo Decima quoad Regulares nu. 2. 3. & 4.* ex quibus cessare videtur plura, quæ huius Maris magni Scholiastes Peirinis circa hoc priuilegium *nu. 21. & sequentib.* dicit.

106 Primò enim quod asserit, præter istud priuilegium esse etiam alia pro Religiosis, etiam cum derogatione *cap. nuper de Decimis*, discussum est supra loco relato ex Mari magno Prædicatorũ. Deinde, quod asserit de iure, quo Decimæ Ecclesiasticis debeantur, discussum etiam est eo verbo *Decima quoad Regulares nu. 1.* Vbi etiam quomodo distinguatur à primitia, seu oblatione. Alia quoque, quæ tractat, de Oblationibus, discussa quoque sunt quatenus ad Regulares spectant *tom. 4. verbo Oblatio facta Regularibus.*

107 Specialiter circa id quod notat *nu. 142.* scilicet, non solum domos, & prædia Religiosorum exempta esse à solutione decimarum, sed etiam hoc priuilegium transire ad colonos dictorum prædiorum; eo quod illud non est priuilegium personale, sed reale (quod etiam tenent plures alij, quos ibi refert, & Hieron. Rodrig. *in Compend. Resolut. 50. nu. 3.* plura priuilegia Religionum ad id afferens, ac Seraph. Freitas *in Scholijs ad Bullam 4. Gregor. XI. in Bullar. Ord. S. Mariæ de Mercede* post alias quoque) notãda, quæ dixi eo verbo *Decima quoad Regulares n. 7.* & eodẽ *3. to. verbo*

Gabella

Gabella quoad Regulares num. 14. præsertim in vltima impressione Veneta ann 164 Similiter specialiter circa id, quod dicit *num.* 133 scilicet, non debere dictos Religiosos decimas ex ijs prædijs, quæ habent in emphyteusim, seu locata, notanda etiam sunt, quę dixi eo verbo *Decima quoad Regulares nu.* 21. & eo verbo *Gabella quoad Regulares nu.* 30. in dicta impressione Veneta. Ex eis enim colligi potest attendendum valde esse an illa bona erant alias ratione sui grauata dicto onere soluendi decimas, an verò solum ratione personæ, cuius erant. De quo etiam Freitas supra *in Scholijs ad Bullam primam Innoc.* IV. resoluens in primo casu deberi illud onus, non in secundo. Notanda quoque valde decisio Rotæ coram Orano 30. Ianuarii 1589. in vna Conchensi *Exemptionis Decimarum*, vbi priuilegium quoddam concessum Monialibus Conceptionis Ordinis S. Claræ ad non soluendum decimas de terris, aut possessionibus suis, quas per se, vel per colonos excolunt, non solum canonizatur, sed etiam declaratur in ipsarum Monialium fauorem, ita vt decimas, quas coloni Parochialibus deberent dare, teneantur soluere Monialibus; vbi multa etiam circa hoc, & alia priuilegia Regularium. Videndus etiã Castrus Palaus *par.* 2. *tr.* 10. *disp. vnic. punct.* 12. *a nu.* 8.

Circa § 31.

108 EXimuntur hoc loco Minimi à iurisdictione Ordinariorum etiam pro casibus relatis *in cap. volentes de priuileg. in* 6. scilicet, delicti, contractus, seu rei, de qua agitur. Quemadmodum etiam exempti similiter sunt à casibus dictis Prædicatores in eorum Mari magno §. 36. Minores §. 37. Eremitæ S. Augustini §. 32. & Carmelitæ §. 71. ac Seruitæ §. 15. & 32. Quibus in locis, & alijs ex 1. & 3. *to.* ibi relatis de hac materia plura dicta sunt, specialiter, an hoc priuilegium reuocatũ censeatur per decretum Concilij Trident. *sess.* 7. *c.* 14. quoad ciuiles causas mercedum, & miserabilium personarum, & pro Regularibus extra Monasteriũ degentibus. Quibus accedit declaratio quædam S. Congregationis, quam referunt Narbona *l.* 59. *gloss.* 1. *n.* 230. *tit.* 4 *lib.* 2. *recopilat.* & Barbosa in Collectan. ad d. locum Concilij, in qua habetur quod Religiosi intra Monasterium manentes pro contractibus, vel debitis conueniendi sunt coram Superioribus, vel Conseruatoribus. Quod prout attinet ad Conseruatores, explicatum est *tomo* 2. *cap.* 10. *nu.* 41. *& to.* 3. *verbo Causa iudicialis Regularium nu.* 4. Qui verò Religiosi censeantur esse, & existere intra Monasteria, dixi eo verbo *Causa iudicialis Regul. nu.* 5.

Circa §. 32.

109 HOC loco Pontifex vestigijs Inhærendo Bonifacij VIII. concedit vt Prælati Minimorum in correctione, & punitione Fratrum, simulis, & apicibus iuris postpositis, liberè possint procedere secundum consuetudines approbatas, ac instituta Religionis; ipsis Fratribus prohibendo, ne ab eisdem correctionibus, & punitionibus appellare queant.

110 Nota priuilegium hoc etiam haberi ex eodem Bonifac. VIII. pro Prædicatorib. prout retuli *to primo c.* 27. *nu* 26 & pro Minorib in Bullario Rodrig. *in eodem Bonifacio Bulla* 2. & refertur à Cassanub. *in Comp priuilegiorum Mendicant. verb. Correctio Fratrum nu.* 6. vbi etiam *n* 8. refertur eadem concessio Bonifacij VIII pro Prædicatorib Quæ etiam habetur pro Cisterciensibus in Bullario Rodrig *in Bonif VIII. nu.* 10. Item Iulius II qui hanc cõcessionẽ Minimis confirmauit, eam feci. Oliuetanis, Leo X. Camaldulensibus, & Eugenius IV. Benedictinis S Iustinæ Pro quibus videatur Cardinalis Lugo *tom.* 2. *de Iust & iur. disp.* 37. *sect* 14 *nu* 162.

111 Nota prætetea, quod quamuis ex vi huius priuilegij non teneantur Iudices Regulares ad obseruandum in causis, quas faciunt, apices, & simulas iuris, tenentur tamen seruare ea, quę de iure naturali, & diuino, immo etiam gentium, & statutorum Ord. seruanda sunt. Quæ porrò sint talia, habes ex dictis *to.* 3. *verb. Index, & Iudicium Regular.* & loco relato ex *tomo* 1. *Summæ*. Pro quo etiam videndus Passarellus *in Notandis priuilegiorum Minimorum notan.* 17. & Portellus *in Dub. Regular. verbo Correctio Fratrum nu.* 50.

112 Quod attinet verò ad prohibitionem factam de non appellando à correctionibus, seu punitionibus Prælatorum, videnda sunt, quæ dixi *to.* 3. *verbo Appellare, & appellatio*, præsertim *n.* 4. vbi dixi licitam esse huiusmodi appellationem in casu graui, & rato, in quo euidenter constaret Religioso fieri notabilem iniuriam in fama. & honore. non obstantibus hoc, & alijs similibus priuilegijs. Pro quo etiã videndus Cardinalis Lugo *sup. num.* 175. dicens, solum pro hoc casu licere Regularibus appellationem, & quod de illo non intelligantur priuilegia Religionum, & quod hic modus appellationis admittatur in ipsius Religione. Ad quos autem facienda sit, vel fieri possit huiusmodi appellatio, dixi eo verbo *Appellare, & appellatio*. Notat autem Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Bulla* 4. *Benedicti XIII. Pseudopontificis* à Prælato Religionis appellari non posse ad Dominum Nuncium, sed ad Protectorem, vel Sacram Congregationem, à Conseruatore autem non fieri appellationem nisi ad Papam. Sed pro primo vide dicta *to.* 1. *c.* 9 *num* 4. 5. & 6. *ac* 3. *tomo verb. Appellare, & appellatio n* 5. & 8. & pro secundo vide dicta *tomo* 2. *cap.* 10. *nu.* 75. & nota quod licet Ruinus *cons.* 3. *lib.* 4. *num* 4. resoluat ad Nuncium appellari non posse etiam si habeat in commissione vt agnoscat de causis à Delegato interpositis ad Sedem Apostolicam, nihilominus in praxi obseruari video in partibus Hispaniæ, vt Regulares tam in hoc, quam in alijs casibus appellent ad Nũcium, ipseque ipsorum appellationes acceptet. Pro quo vide dicta supra in Mari magno Prædic. *circa* § 17.

113 Quæ hic notat Peirinus circa obligationem, quam habent Prælati corrigendi, seu puniendi sibi subditos, tacta sunt *tomo* 1. *cap.* 18. *n.* 15. *& tomo verb. Index, & Iudicium Regular. num.* 5. vbi de culpis, seu delictis propter quæ Prælati procedere debeant contra sibi subditos Pro quo etiam consule dicta *tomo primo cap.* 27. *num.* 6. Portellum *in Responsionib. moralib. to.* 2. *casu* 58. & Cardinalem Lugo *sup. à num.* 163.

Circa §. 33.

114 CONCEDIT Pontifex hoc loco, vt Fratres Minimi omnino exempti sint à quacunque exactione, vel contributione facienda Legatis, Nuncijs, aut Ordinarijs locorum, Regibus, aut alijs personis ratione domorũ, locorum, Monasteriorum, aut bonorum Ordinis, nec ad id posse cogi à quocunque, vel super hoc conueniri per litteras etiam Sedis Apostolicæ, nisi expressa mentio de ipsorum Ord. & de præsentibus litteris habeatur. Circa quæ, præter dicta in similibus alijs priuilegijs tam istius, quam aliorum Ordinum Mendicantium, solum expẽdenda, quæ Peirinus huius priuilegij Scholiastes animaduertit, remittendo me præsertim ad alia loca, in quibus de similib. egi.

115 Primò enim notat, quod licet Papa tam in hoc quam in alijs priuilegijs concedat, quod ipsa non censeantur reuocata per clausulas generales; nihilominus per illas reuocari posse, quando constiterit mentem Papæ talem esse. De quo tamen latè dixi *supra* in Mari magno Minorum *circa* §. 15. 16. & 17. & iuxta illa moderanda præsens doctrina.

116 Secundò notat quid sit *tributum, vectigal, gabella, telonium, guidagium, tallia, præstantia*, & similia; quo iure Ecclesiastici sint exempti ab eorum solutione; quas pęnas incurrant illa imponentes, præsertim an excommunicationem Bullæ Cœnæ, & an hoc priuilegium transeat ad colonos, & illo potiantur clerici coniugati. A quibus tamen mihi modo abstinendum, quia de ipsis sufficiẽter dixi *to.* 1. *c.* 3. *n.* 14 *& to.* 2. *c.* 1 *n.* 33. *& to.* 3. *verb. Bulla Cœnæ n.* 17. 18. 46. *&* 47. *& verbo Gabella quoad Regulares* per totum. Idẽ dico de alio pũcto, de quo idem author tractat, scilicet an, & quãdo clericus dici possit negotiator, & propterea obligari ad vectigalia, aut qualiter sit ipsi prohibita negotiatio. De hoc enim latè egi eo verbo *Gabella quoad Regulares n.* 19. *& to.* 4 *verb Negotiatio quoad Regulares*.

117 Tertiò agit tam hoc loco quam in 3. *tom. priuileg. Minim.* in *Additam. ad Constit. Iulij Secundi cap.* 3. *a num* 35 de iuramento à Regularibus extorto, an scilicet cogi possint ad iurandum in ciuilibus, aut criminalibus; præsertim sine licentia Prælatorum; & an obligentur ad leges ciuiles in bonum

in bonum Reipubl. ex ordinatas. Sed de primo egi *tom. 3. verbo iuramentum quoad Regulares num. 7. & sequentib.* & aliis locis ibi citatis, de secundo autem *tom. 4. verbo Leges Regularium nu. 28. 29.* & 30. ac aliis locis ibi etiam citatis.

118 Quia tamen tam in hoc priuilegio, quam in aliis, de quibus in præcedentibus, sæpius est sermo de litteris Sedis Apostol. notandum, quod, iuxta dicta *to. 4 verb. Litt. Apostolicæ num. 1.* & supra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 17.* litteræ Apostolicæ sunt illæ, quæ expediuntur in Curia per Papam, vel ipsius Officiales; ex quibus aliæ vocantur *Bullæ*, aliæ *Breuia*; aliæ *Signatura*; aliæ *Mandata Apost.* De quibus Rebuffus, Petrus Gregorius, Graffius, & alij eo loco relati. Adde Freitam *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Scholijs ad Bullam 7. Clem. VIII.* Apud quos etiam & Gomez *in Tract. de Breuib.* de causis, propter quas, & in quibus tales litteræ expediantur. Ad intentum ergo, cum in hoc, & similibus priuilegiis de litteris Apostolicis est sermo, nomine litterarum Apostolicarum veniunt prædicta; imo etiam litteræ, seu Breuia S. Pœnitentiariæ, iuxta dicta eo verbo *Littera Apostolica num. 2.* Quomodo autem, & quando sint subreptitiæ, obreptitiæ, falsæ, vel falsificatæ, dixi eo loco *a num. 3.* Pro ipsarum etiam authoritate vide *dist. 19.* fermè per totam, & Doctores *ibid.* ac Passarellum *in notand. ad priuileg. Minim. notanda.*

Circa §. 34.

119 HOC loco ponit Pontifex non obstantias huius Maris magni, derogando videlicet contrarijs quibuscunq; illis præsertim, per quæ Minimi excommunicari, suspendi, aut interdici possint contra tenorem, & formam istorum priuilegiorum. De qua materia sæpius dictum est in præcedentibus, alijsque locis ibi relatis.

120 Illud tamen animaduertendum, quod quamuis in hoc Mari magno non concedatur Minimis communicatio priuilegiorum aliorum Ordinum Mendicantium, prout in aliorum Mendicantium Mari magno concessa cernitur; nihilominus ea potiuntur ex eodem Iulio Secundo, authore huius Maris magni in alia Bulla, quæ incipit *Dum ad Sacrum.* Leone X. in Bulla *Dudum per nos*, & Pio V. in Bulla *Etsi Mendicantium* Et cum tãta extensione, vt possint priuilegijs aliorum Mendicantium vti, & ea transcribi facere mutatis eorum nominibus in nomen Fratrum Minimorum, ex Iulio II. in d. Bulla *Dum ad Sacrum*, quod est singulare priuilegium huius Religionis etsi alijs Mendicantibus propter generalem communicationem priuilegiorum communicabile, prout videtur intellexisse Stephanum Vsus maris Generalem Prædicatorum, qui in libro priuilegiorum sui Ordinis plura aliorum Mendicantium priuilegia instruit. Quod etiam accidisse videtur in hoc Mari magno Minimorum, cum omnino simile sit Mari magno Prædicatorum, adeo vt incongrua quædam in ipso reperiantur ex eo solum, quod in d. Mari magno Prædicatorum reperiebantur, vt est illud § 1. *Prædecessores tui*, & illud § 29. de concessione ibi relata Gregorij XI. cum tamen nec S. Franciscus de Paula, cum quo loquitur Pontifex, habuerit prędecessores, cum ipse fuerit primus Generalis, nec Gregorius XI. potuerit concedere aliquod priuilegium Ord. Minimor. qui ipsius tempore nondum erat exortus. Item cum tanta etiam extensione, vt concessa vni domui intelligantur etiam alijs concessa ex Iulio II. in d. Bulla *dum ad Sacrum* Leone X. in Bulla *Dudum per nos* relata, & Clem. VII. in Bulla *Deuotionis augumentum*, vbi non solum ad domos susceptas, sed etiam ad suscipiendas hoc priuilegium extendit, ac Paulo III. in Bulla *Regimini.* Pro quibus omnibus videndus Passarellus *sup. notan. 4. & 5.* ac Peirinis *super Priuilegia Minim. circa dictas Bullas*, ac ea, quæ dixi supra in Mari magno Eremitarum S. Augustini *circa §. 7. n. 19. & 20.*

121 Notandum præterea circa datam huius Maris magni, quæ est apud Sanctum Petrum 5. Kal. Augusti 1506. quod in litteris Apost. aliquando sumitur data ab Incarnat. Domini, prout in Bullis, aliquando à Natiuitate, prout in Breuibus, & in præsenti. Quando ergo data dicitur ab Incarnatione, supputat annos à die 25. Martij, cum vero à Natiuitate à 25. Decemb. De quibus Couarub. *lib. 1. var. cap. 12.* Henriq. *lib. 8. cap. 11. §. 16. littera L. & de fine hominis c. 23 §. 6. littera N. Q. &* Freitas *in Bullario Ord. B. Mariæ de Mercede in Scholijs ad Bullam 2. Pij V.* vbi etiam de *indictione, & Aera Cæsaris.*

FINIS.